

DET STORE KONGELIGE BIBLIOTHEKS
HAANDSKRIFTER

KATALOG

OVER

DET STORE KONGELIGE BIBLIOTHEKS HAANDSKRIFTER

VEDRØRENDE

NORDEN, SÆRLIG DANMARK

UDGIVET AF DET ST. KGL. BIBLIOTHEK

VED

E. GIGAS

FØRSTE BIND

KJØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
GRÆBES BOGTRYKKERI
1903

Indholdsfortegnelse.

Forord.

TANKEN om at udgive en trykt, beskrivende Katalog over det store kongelige Bibliotheks Haandskrifter, forsaavidt de vedrøre de nordiske Landes Topografi, Rets- og Statsforhold og Historie, skyldes Hr. fhv. Overbibliothekar, Dr. phil. Chr. Bruun. Det er ham, der i de sidste Aar af sin Funktionstid planlagde Arbejdet, hvis Udførelse overdroges Undertegnede, hvem der forøvrigt gaves frie Hænder med Hensyn til Udførelsens Enkeltheder.

Som Mønstre ere tildels benyttede Heinemanns Katalog over Wolfenbüttel-Bibliothekets Manuskripter og Kålunds over den Arnamagnæanske Samling. Ordningen af Manuskripterne er den, der følges i det st. kgl. Bibliotheks haandskrevne Katalog over hele dets Manuskriptsamling, affattet i sin Tid ved afd. Rigsarkivar C. F. Bricka, idet dengang Bibliothekets ældre Haandskriftkataloger over dets enkelte Samlinger sammenarbejdedes. Nærværende Bind svarer ganske til den haandskrevne Katalogs sjette Bind og indeholder saaledes først Haandskrifter vedrørende Nordens Topografi, Statsforhold og Historie idethele, dernæst dem angaaende Danmarks Topografi og dets Statsforhold indtil Krigsvæsen inclusive. I næste Bind fortsættes dette Afsnit med: Kirkevæsen. De med Kursiv trykte Titler efter Manuskriptnumrene gengive ordret dem i den haandskrevne Generalkatalog.

Kun ved Haandskrifter, der ere ældre end 16de Aarhundrede, er Formatet angivet i Centimetermaal; forøvrigt anven-

des, overensstemmende med Opstillingen i Bibliotheket, de tre Formatbetegnelser: Folio, Kvart og Oktav.

Hvad Forfatterregistret angaar, ere ogsaa Forfatterne til større Stykker i Samlingspakker og Samlingsbind tagne med, derimod ikke Brevskrivere. En haandskreven Registrant, som skal omfatte alle Bibliothekets Breve, ordnede baade efter Brevskriver og Modtager, er nemlig under Udarbejdelse.

Trykningen af nærværende Bind begyndte den 29de August 1901 ved nuv. Overbibliothekar, Hr. H. O. Langes Foranstaltning; at den ikke er tilendebragt før nu, kommer dels af, at Undertegnede har været optagen af andre presserende Arbejder ved Bibliotheket, dels af, at de til Trykningen nødvendige Pengemidler have været meget begrænsede.

Ved Korrekturen er der ydet omhyggelig Bistand først af afd. Bibliotheksassistent, Mag. art. C. Fredstrup, siden af Hr. Underbibliothekar F. H. C. Weeke. Gode Oplysninger angaaende Haandskrifters Benyttelse i den trykte Litteratur ere meddelte af Hr. Bibliotheksassistent, Cand. mag. H. Ehrencron-Müller, som bedes modtage en hjertelig Tak herfor. Ligeledes bedes Hr. Overbibliothekar Lange modtage en ærbødig Tak for den Interesse, han har vist Arbejdet.

Endnu skal Undertegnede blot udtale det Ønske, at denne Fortegnelse trods de Mangler, den upaatvivlelig frembyder, maa blive til Gavn for Studiet af vort Fædrelands Historie.

I September 1903.

E. G.

Benyttede Forkortelser.

Ann. f. n. O. — Annaler for Nordisk Oldkyndighed. Udgivne af det Kgl. Nordiske Oldskrifts-Selskab 1836—1845. Kbh. (Fortsat m. T.: Ann. f. nord. Oldkyndighed og Historie. Smst. 1846—1863). 8.

Arnam[agn]. Katal. — (Kr. Kålund), Katalog over den Arnamagnæanske Haandskriftsamling. Udgivet af Kommissionen for det Arnamagnæanske Legat. 1.—2. Bd. Kbh. 1889—94. 4.

Bibl. Brandt. — Bibliotheca Brandtiana sive Catalogus librorum quos possedit b. m. Chr. Brandt, quondam in Bibliotheca Regia amanuensis. (Havn.) 1784. 8.

Bibl. Dan. — Bibliotheca Daneschioldiana seu Catalogus librorum . . . Dn. Christiani comitis de Daneschiold. Havniæ (1732). 4.

Bibl. Foss. — Bibliotheca Fossiana sive Catalogus librorum . . . quos, dum vixit, collegit Nic. Fossius de Juellund. Havn. 1751. 8.

Bibl. Højer. — Bibliotheca Højeriana sive Catalogus librorum quos reliquit Andreas Højer J. U. D., S. R. M. Dan. & Norv. Consiliarius Status. Hafn. 1740. 8.

Bibl. Langeb. — J. J. Weber, Bibliotheca Langebekiana sive Catalogus librorum tam editorum quam manuscriptorum, quos, dum vixit, collegit Jac. Langebek. Hafn. 1777. 8.

Bibl. Luxdorph. — Bibliotheca Luxdorphiana, sive Index librorum quos reliquit Bolle Wilh. Luxdorph. Pars I—II. Havn. 1789. 8.

Bibl. Rostg. — Bibliotheca Rostgardiana, in duas partes divisa, quarum prior impressos libros altera manuscriptos exhibet. Hafn. 1726. 8.

Bruun, Aarsberetn. osv. — Chr. Bruun, Aarsberetninger og Meddelelser fra det store kongelige Bibliothek. 1.—4. Bd. 1864—97. Kbh. 1870—98. 8.

Bruun, Bibl. Dan. — Bibliotheca Danica. Systematisk Fortegnelse over den danske Literatur fra 1482 til 1830. Udgivet ved Chr. Bruun. 1.—4. Bd. Kbh. 1877—1902. 4.

D. Atl. — E. Pontoppidan og H. de Hofman, Den danske Atlas. Tome I—VII. Kbh. 1763—81. 4.

D. Mag. — Danske Magazin, indeholdende allehaande Smaa-Stykker og Anmærkninger til Historiens og Sprogets Oplysning. 1.—6. Bd. Kbh. 1745—52. (Med Fortsættelserne) Nye Danske Magazin. 1.—6. Bd., smst. 1794—1836; og Danske Magazin, 3die—5te Række, smst. 1842 ff. (Udg. af det Kgl. Danske Selskab). 4.

D[anske] S[aml.] — Danske Samlinger for Historie, Topographie, Personal- og Literaturhistorie. Udg. af Chr. Bruun, O. Nielsen og A. Petersen. 1.—6. Bd. Kbh. 1865—71. 2den Række, 1.—6. Bd. Smst. 1871—79. 8.

Dän[ische] Bibl[iothec] — Dänische Bibliothec oder Sammlung von alten und neuen gelehrten Sachen aus Dännemark. 1.—9. Stück. Copenh. u. Leipz. 1737—47. 8.

Erichsen, Uds. — John Erichsen, Udsigt over den gamle Manuscript-Samling i det store Kgl. Bibliothek. Kbh. 1786. 8.

Hist. Tidsskr. — Historisk Tidsskrift udg. af den danske hist. Forening. 1.—6. Bd. Kbh. 1840—45. (Med Forts.:) Nyt hist. Tidsskr., 1.—6. Bd., smst. 1847—56; Hist. Tidsskr. 3.—7. Række, smst. 1858 ff. 8.

Hofmans Fundatser. — Hans de Hofman, Samlinger af publique og private Stiftelser, Fundationer og Gavebreve, som forefindes udi Danmark og Norge. Tome I—XI. Kbh. 1755—80. 4.

Kirkeh. Sml. — Kirkehistoriske Samlinger, udg. af Selskabet for Danmarks Kirkehistorie. 1.—2. Bd. Kbh. 1849—56. (Med Forts.:) Ny kirkehist. Saml., smst. 1857—68; Kirkehist. Saml., 3.—4. Række, smst. 1874 ff. 8.

Kålund, Katal. — Katalog over de oldnorsk-islandske Håndskrifter i det store kongelige Bibliothek og i Universitetsbibliotheket (udenfor den Arnamagnæanske Samling), udg. af Kommissionen for det Arnamagnæanske Legat ved Kr. Kålund. Kbh. 1900. 4.

Moller, Cimbr. litt. — Johannis Molleri Cimbria literata sive scriptorum ducatus utriusque Slesvicensis et Holsatici . . . historia literaria tripartita. Tom. I—III. Havniæ 1740. Fol.

Mus. Klevenfeld. — Museum Klevenfeldianum sive Catalogus librorum . . . atqve rerum aliarum, qvas olim possedit T. de Klevenfeldt. Hafn. 1777. 8.

Nye D. Mag., se D. Mag.

Nyerup, Litteraturlex. — R. Nyerup og J. E. Kraft, Almindeligt Litteraturlexicon for Danmark, Norge og Island. Kbh. 1720. 4.

Nyt hist. Tidsskr., se Hist. Tidsskr.

O. Bangs Samlinger — Oluf Bang, Samling af adskillige nyttige og opbyggelige Materier. 1.—7. Stykke. Kbh. 1743—47. 8.

O. Nielsens Kbh.'s Dipl. — Kjøbenhavns Diplomatarium. Samling af Dokumenter, Breve og andre Kilder til Oplysning om Kjøben-

havns ældre Forhold før 1728. Udg. af O. Nielsen. 1.—8. Bd. Kbh. 1872—87. 8.

Personalh. Tidsskr. — Personalhistorisk Tidsskrift. Udg. af Samfundet for dansk-norsk Genealogi og Personalhistorie. 1.—6. Bd. Kbh. 1880—85. 2.—4. Række., smst. 1886 ff. 8.

Pertz, Script. — Monumenta Germaniæ historica inde ab anno Christi 500 usque ad annum 1500, auspiciis Societatis aperiendis Fontibus rerum Germanicarum medii ævi edidit G. H. Pertz. Scriptores. Tom. I—XXVIII. Hannov. 1826—92. Fol.

Pontoppidans Ann. Eccl. D. — Er. Pontoppidan, Annales Ecclesiæ Danicæ diplomatici oder nach Ordnung der Jahre abgefassete und mit Urkunden belegte Kirchen-Historie des Reichs Dänemarck. 1.—4. Th. Copenh. 1741—(52). 4.

Pontoppidans Orig. Hafn. — Erik Pontoppidan, Origines Hafnienses eller Den Kongelige Residentz-Stad Kiøbenhavn, forestillet i sin oprindelige Tilstand, fra de ældste Tider af indtil dette Seculi Begyndelse. Kbh. 1760. 4.

Script. Rer. Dan. — Scriptores Rerum Danicarum medii ævi, partim hactenus inediti, partim emendatius editi. Tom. I—IX. Hafn. 1772—1878. Fol.

Suhm, N. S. — Nye Samlinger til den Danske Historie ved P. F. Suhm. 1.—4. Bd. Kbh. 1792—95. 4.

Suhms Ms.-S. — P. F. Suhms Manuskriptsamling, nu i det st. kgl. Bibliothek som en Del af Ny kgl. Sml.

Suhms Sml. — Samlinger til den Danske Historie, ved P. F. Suhm. 1.—2. Bd. Kbh. 1779—84. 4.

Vidensk. Selsk. Skrifter — Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs Skrifter. 1800 ff. Kbh. 1801 ff. 4.

Werlauff, Efterretn. — E. C. Werlauff, Historiske Efterretninger om det store kongelige Bibliothek i Kjøbenhavn. 2den forøg. og forb. Udgave. Kbh. 1844. 8.

Westphalen's Monum. — Monumenta inedita rerum Germanicarum præcipue Cimbricarum et Megapolensium. Erui studuit notulasque adjecit et cum præfatione instruxit E. J. de Westphalen. Tom. I—IV. Lipsiæ 1739—45. Fol.

Zwergius, Siell. Cler. — D. G. Zwerg[ius], Det siellandske Cleresie, Kbh. 1754. 4.

NORDEN

NORDEN

Topografi.

Gl. kgl. Sml., Fol., 718. *Adami Bremensis Descriptio Insularum Aquilonis.* Pap. C. 30 × 21½ Cm. 8 Bl. 15. Aarh. Røde Initialer. Bl. 8ᵛ ubeskr.

Efter Titlen er skrevet med en nyere Haand: «ex Adami bremensis lib. 1.» og med en endnu nyere: «exarat. circa 1434.» Er 4. Bog af Adam af Bremens større Værk «Historia ecclesiastica», men forkortet og bearbejdet. — *Herkomst og Benyttelse.* Fra Gottorper-Bibliotheket. Erichsen, Uds. S. 89. Arch. d. Ges. f. ält. deutsche Geschichtsk., VI, 854 (Hannov. 1838); VII, 455 (smst. 1839). Pertz, Script., VII, (se Lappenbergs Fortale til hans Udg. af Adam af Bremen, optr. i d. nye Udg. ved G. Waitz, smst. 1876). Zeitschr. d. Ges. f. Schlesw.-Holst.-Lauenb. Gesch., XIV, 13 (Kiel 1884).

Gl. kgl. Sml., Fol., 719. a) *Idem Liber cum Scholiis.* b) *Descriptio Daniæ, autore Nicolao Swansøe, Pastore Wardensi, 1548.*

a) Pap. 16 Bl. 16. Aarh. Bl. 16ʳ ubeskr.

Bl. 1ʳ: «Descriptio regionum et insularum Aquilonis» (m. Versaler). Ved Siden en næsten ulæselig Notits med A. S. Vedels Haand. Scholierne ere tilskr. i Margenen med forskell. Hænder (deribl. Vedels); med en af disse ere ogsaa skr. nogle kirkehist. Optegnelser, Bl. 16ᵛ. — *Herkomst og Benyttelse.* Erichsen, Uds. S. 89. Arch. d. Ges. f. ält. deutsche Geschichtsk., VII, 453. Lappenbergs Fortale til Udg. af Adam af Bremen i Pertz, Script., VII (slg. Waitz' Udg. 1876).

b) Pap. 44 Bl. 16. Aarh. Defekt i Beg. Bl. 1ᵛ, 4 og 44ʳ ubeskr. (Bl. 1 og 4 ere indsatte i senere Tid).

Bl. 1ʳ [Tit.], med en nyere Haand (Versaler): «Descriptio Daniæ Autore M. Nicolao . . . Pastore Vardensi Anno Domini MDXLVIII.» Underneden 9 Lin. paa Latin om Forfatteren Niels Svansøe. Bl. 44ᵛ, med en anden Haand (A. S. Vedels?), nogle theologiske Optegnelser. — Uden Tvivl Forf.'s Autograf. Latin,

dels Prosa, dels Vers. — *Herkomst og Benyttelse.* Den hele Codex har tilhørt Hans Svaning og Anders Sørensen Vedel. Bibl. Rostg., S. 504, Nr. 599. Bibl. Dan., S. 420, Nr. 277. Erichsen, Uds., S. 89. Werlauff, Efterretn., S. 105, 312. — Suhm, N. S. I, 331 ff. N. M. Petersen, Bidr. til den danske Lit. Hist., (1. Udg.), II, 98.

Indbundet i et Brudst. af et Pergamentshaandskr. med Noder.

Thott, 4., 1386. *Adami Bremensis Descriptio Insularum Aquilonarium.* Pap. 37 Bl., med Pagin. 17. Aarh. Bl. 1, 2^v, 3-5, 33^v, 34-37 ubeskr.

Bl. 1^r [Tit.]: «A. Bremensis Descriptio Regionum septentrionalium Daniæ Sveciæ Norvegiæ» (Versaler). Forn. Navnet: Claudius Christophorus (ɔ: Claus Christoffersøn Lyschander, egenh. Bogen har altsaa tilhørt ham).

Thott, 4., 1387. *Adami Bremensis Descriptio Insularum Aquilonarium* [bis]. Pap. 21 Bl. 17. Aarh. Bl. 1 ubeskr.

Bl. 1^r: «Descriptio Regionum vel Insularum aquilonis. Incipit de Pātā̃ [sic] Danorum.» Randnoter med en anden Haand. Foran paa Bindet: «Fragmentum descriptionis Regionum Septentrionalium. No. 66.»

Ny kgl. Sml., 4., 522. *Scholia antiqva in Adami Bremensis Descriptionem Insularum aqvilonarium, . . . una cum lectionis varietate e cod. Seveliano.* Pap. 34 Bl. 17. Aarh. Bl. 1^v, 20^v, 21^v, 25—26 ubeskr.

Bl. 1—20 (med Pagin.): «Descriptio Regionum Septentrional: Daniæ, Sveciæ et Norwegiæ atq[ue] Insularum adjacentium hausta ex Codicillo Vetustissimo Mssto in qua Geographica Regionum descriptio, Ritus tum Ecclesiastici tum Civiles apud has gentes usitati vulgo immiscentur. Anno CIƆIƆCLXXXIIIII In Esgr. Angl. Schleswic.» — Med en anden Haand (ikke Suhms) forn.: «NB. Apographum hoc est codic. membran. Academ. Hafn.»

Randnoter. Bl. 21—24 (med en anden Haand): «2. Scholia antiqua ad Libellum vel Descriptionem Insularum Aquilonarium; mutuata ex Adami Bremensis Ms. in fol. in bibliotheca publica Academiæ Hafniensis, Caps. Ambros. par. 1. ord. 1. num. 3. scripta autem manu vetustissima et eadem, quæ ipsum opus exaravit.» Bl. 27—34 (med en tredie Haand): «Collatio scriptæ [tilføjet med P. F. Suhms (?) Haand: Codicis Sevelianæ] M. Adami Bremensis Historiæ Ecclesiasticæ cum Typographica.» — *Herkomst* osv. Nr. 683 i Suhms Manuskriptsaml. Suhm, Hist. af Danm., IV, 490 ff. (Kbh. 1790). — Arch. f. ält. deutsche Geschichtsk., VII, 453. Lappenbergs Fortale til Udg. af Adam af Bremen, Hannov. 1876 (und. Nr. 9).

Ny kgl. Sml., 8., 180. «*Scholia antiqva ad (Adami Bremensis) Libellum vel Descriptionem Insularum Aqvilonarium*». Pap. 14 Bl. 17. [?] Aarh. Bl. 1, 12^v, 13—14 ubeskr.

Bl. 2r [Tit.]: «Scholia Antiqva ad Libellum vel Descriptionem Insularum Aqvilonarium.» — Bl. 2v: «Seqventia Scholia mutuata sunt ex Adamo Bremensi, MS. in membrana in folio in bibliotheca publica Academiæ Hafniensis Caps: Ambros: par. 1 Ord. 1 Num. 2 [?] Qvæ scholia vetustissima manu et eâdem, qvæ ipsum opus exaravit, scripta sunt.» Tidligere betegn. med Nr. 139. — *Herkomst* osv. Nr. 11 i P. F. Suhms Ms.-S. — Arch. f. ält. deutsche Geschichtsk., VII, 454. Lappenbergs Fort. til hans Udg. af Adam af Bremen, Hannov. 1876, und. Nr. 8b.

Ny kgl. Sml., 4., 630e. *N. M. Petersen, Gammel-nordisk Geographie.* Pap. 5 Pakker. 19. Aarh.

1ste Pakke indeholder et Manuskr. i Bogf., m. T.: »Gammel-nordisk Geografi. Lande og Steder efter de historiske Skrifter.» Tilføjet: «Smudstitel.» 146 Bl.; de første 71 Sider pag. Skr. paa tosp. Pap. med tilskr. Noter; desuden mange Tilføjelser paa løse Sedler. Bl. 144v og 145—146 ubeskr.

2den Pakke: 7 Hæfter af forskell. Tykkelse, mest tosp., med indlagte løse Sedler og betegn. henholdsvis «Fyn. Nr. 4», «Sjælland», «Jylland [foran staar: «Steder i» overstreget], «Fyn og Smaaøerne», «Nørrejylland Nr. 5» og «Sønderjylland Nr. 6.»

3dje Pakke: 3 Hæfter af lign. Art, ligel. m. indlagte løse Sedler; de to indeholdende Optegnelser til Norges Geografi (af disse er det ene betitlet «Norvegr», det andet er betegnet «4», det tredie med Betegn.: «5. — Tredie Hovedafdeling. Vestrlönd.» Foran i sidstn. ligger et engelsk Brev fra George Downes, med en Afhandling af Samme, «On the Norse Geography of Ancient Ireland», dat. Dublin 23. Juli 1841 og stilet til «Det Kongelige Nordiske Oldskrift-Selskab hos Professoren C. C. Rafn (Sekretæren.)»

4de Pakke indeholder Optegn. paa løse Blade, et Par mindre Hæfter og et større m. T.: «Herrederne i Feonia efter Valdemar den andens Jordebog», desuden et Nr. af «Dansk Folkeblad» (29. Apr. 1842) og et af «Dagen» (19. Decbr. 1829).

5te Pakke: 6 Hæfter, med indlagte løse Optegn.; de fire med Betegn., neml. henholdsvis «Varia. Oldtid og Middelalder [med Blyant, overstreget]» (heri bl. a. to egenh. Meddelelser fra — senere Oberst — W. H. F. A. Læssøe, dat. 28/12 43 og d. 10de Januar 1844), «Steder og Steders Navne», »Danske Stednavne» og «Register 2. Hamar — O.»

Ny kgl. Sml., 4., 640. *Onomasticon Geographiæ Veteris ex Antiqvitatibus Septentrionalibus collectum.*

Se: Kålund, Katal., S. 173 f.

Gl. kgl. Sml., Fol., 709. *Johannis Mejeri Husumensis Charten über den Nordlichen Ocean nebst Grönland, Ferröe, Finmarchen* etc. Pap. 36 tegnede, sammenfoldede Kaart over Island 1640 og Vardø 1641, og en indlagt løs Fortegn., paa 4 Bl., betegn. «Designatio der

General- und particular Tabulen, von den Septentrionalischen Ländern etc. Vnd fürnemblich von den Königreichen Dennemarcken, Norrwegen und Schweden.» 17. Aarh. — Bl. 3r: «A DEO OMNIA! Verzeichnusz des Norwegischen Königreiches, Land und See Insul-Carten.» — Det er (mest kolor.) egenh. Udkast til Kaart af Joh. Mejer med Text paa selve Bladene, og de høre til hans projekterede Nordiske Atlas. Ryggen er betegn. med Bogst. E. — *Herkomst og Benyttelse.* Maa være kommet tidlig ind i det kgl. Bibliothek. Erichsen, Uds., S. 88—89. P. Lauridsen, Kartografen Joh. Mejer, i «Hist. Tidsskr.», 6. R. I. (Kbh. 1888), S. 323—324, 330—332. Kålund, Katal. S. 3.

Thott, Fol., 689. *Tabulæ Geographicæ æri incisæ Scandinaviam exhibentes; item Delineationes variarum regionum locorumqve munitorum, præsertim Norvegiæ, theatrum belli sub Friderico IV sistentes.* Pap. Stort Form. 59 Kaart af forskell. Størrelse, næsten alle indb. Beg. af 18. Aarh.

1) Skandinavien med Finland osv., kobberst., af S. Sanson 1675. 2) Danmark, kobberst., Homann i Nürnberg. 3) De danske Øer, ligel., Samme. 4) Plan af Kjøbenhavn (Beg. af 18. Aarh.), tegn. og kolor. 5) Plan af Kronborg, ligel. 6) Jylland, kobberst., Homann. 7) Plan af Fæstn. Tønning, tegn., eft. 1714. 8) Kjøbenhavn og Omegn, kobberst., Homann. 9) Norge, ligel., Samme. 10) Nogle af de svensk-norske Grænseprovinser, med Venern, tegn. og kolor. 11) Fæstningerne Göteborg, Bahus og Marstrand, med Omgivelser, ligel. 12) Marstrand 1677, ligel. 13) Plan over Undsættelsen af Uddevalla 1679, tegn. 14) [Løst indlagt] «Dasz District von des Säligen Bregadier Schauroth Regiment in der Province von Drontheim», tegn. og kol. 15) Stykke af den svensk-norske Grænse, betegn.: «Eerstes Cantong Erstrecket sich von Sponwigen bis Basmo», tegn. og kol. 16) Lignende Kaart, betegn.: «Zweites Cantong Erstreckt Sich von Basmo bis Cönigs Winger», ligel. 17) Lign. Kaart, betegn.: «Drittes Cantong Erstrecket Sich von Königs Winger bis Christians Fiell», ligel. 18) Tegn. og kol. Plan ov. en Fæstn. ud. Betegn. (Frederikshald?). 19) «Plan der Belagerung von Fridrichshall» (1718), kobberst., Homann. 20) «Schwedische Attaque auft Fridrichshall», tegn. 21) Kongsberg Sølvgruber, tegn. og kol. Plan, 1814. 22) Samme med Omegn, ligel. 23) Del af Telemarken med tilgrænsende Egne, ligel. 24) Del af Norges Vestkyst, ligel. 25) Plan ov. Staværns Fæstning i det sydl. Norge, 1719, tegn. og kol. 26) Plan ov. en norsk Fæstn., betegn. »Lar Kulen», ligel. 27) Bergens Stift, kobberst., Jansson & Waesberg. 28) Del af Aggerhus Stift, kobberst., 1729, Homann. 29) Bahuslen, ligel., samme Aar, Homann. 30) «Die Gantze Province von Drontheim», tegn. og kol. 31) Den østlige Del af Trondhjems Stift, kobberst., P. Schenk og G. Valk.

32) Krigsskuepladsen i det nordlige Norge 1718—19, tegn. og kol. [De følgende ere ligeledes tegnede og kolorerede.] 33) Del af den norske Skærgaard med Averø o. fl. Øer. 34) «Die Province von Drontheim Nebst der gantzen Küste». 35) Surendals Præstegjæld. 36) Tingvold Fjord i Norge med Omgivelser. 37) Meldalens Præstegjæld. 38) Del af den norske Kyst med Øen Smølen. 39) Plan af Trondhjem. 40) Plan af Fæstn. Munkholm. 41) Plan af Røraas. 42) «Stahböydens Preste-Gield». 43) «Eine Pin Insull eine Meile von Drontheim». 44) «Eine Fogteie in der Province von Drontheim». 45) «Selbo Preste Gield». 46) «Einige Kirspeln in dem Ampt von Drontheim». 47) «Eine Fogteie in dem Ampt von Romsdahlen». 48) Overhalden Præstegjæld. 49) «Ein District im Drontheimschen Ampt mit nahmen Schnasen». 50) «Eine Fogteie 3 Meile von der Stadt Drontheim». 51) Grænsekaart «mellem Jämtland og Norge». 52) Finmarken og dens Grænser mod Sverrig og Rusland. 53) Den nordligste Del af Norge. 54) 6 Udkast paa løse Blade, til Norges Kartografi (indlagte i et Læg, med Betegn. No. 17).

Thott, Fol., 691. *Generalmajor Pet. Jac. von Wilster's Eröfnetes Licht der Nordischen Puissancen. Adjicitur Ejusd. Nachricht von dem Inhalt eines hydrographischen und zum Theil geographischen Atlantis der Nord- und Ostsee, impress. Hamburg 1726. 4to.* Pap. 8 Bl., tildels tosp. 18. Aarh.'s Beg.

Bl. 1r: «Peter Jacob von Wilsters langjähriger Königlicher Dänischer General Major Cheff Der Artillerie und Fortificationen Eröffnetes-Licht derer Nordischen Puissances Dännemarck, Norwegen, Schweden Reussen und Holstein Tomus Primus». — Bl. 5r: «Peter Jacob von Wilsters langjähriger Königlicher Dänischer General Major Cheff der Artillerie und Fortificationen Augenschein derer Nordischen Puissances Dännemarck, Norvegen, Schweden Reussen und Holstein Tomus IIdus». — Indeholder Udsigt over Værkets Indhold.

Indlagte ere a) Kladde til et Avertissement om Værket, paa Hollandsk og Fransk (2 Bl.; Bl. 2v ubeskr.); b) «Kurtze Nachricht wegen der Praenumeration und des Inhalts eines ans Licht zu stellenden hydrographischen und zum Theil geographischen ATLANTIS der Nord- und Ost-See. Hamburg. Gedruckt bey sel. Christian Trawsolds Wittwe, 1726». (Trykt, 4°, 4 Bl. goth.; af P. J. von Wilster); c) Forf.'s egenh. Udkast til Titelbl. af hans Atlas (1 Bl.); d) En anden Kladde til det ovenf. anf. hollandske Avertissement, med nogle faa andre Optegn. (1 Bl.).

Smlg. det følg. Numer.

Ny kgl. Sml., Fol., 102c. *Peter Jacob von Wilster, Eröffnetes Licht derer Nordischen Puissances Dennemarck, Norwegen, Schweden, Reussen und Holstein. Tomus I—II.* Pap. Stort Form. 2 Bd., hen-

holdsv. 47 og 55 Bl.; af disse ere dog kun henholdsv. 11 og 5 beskr. 18. Aarh.'s Beg.

1ste Bd. har udenpaa Bindet Titlen: «Tom: I. Das Eroffnete [!] Licht». Bl. 1^r. (Versaler) «Peder Jacob von Wilsters langiæhriger Königlicher Dænischer General Maior Cheff der Artillerie und Fortificationen Eröffnetes Licht derer Nordischen Puissances Dennemarck Norwegen Schweden Reussen und Holstein Tomus I^{mus}». Bl. 1^v er paaklæbet et Stykke blaat Silketøj. Bl. 2^r: Portr. (kolor. Tegn.) af Kong Frederik IV, Brystb. omgivet af allegoriske Figurer. Bl. 2^v ubeskr. Bl. 3^v: Portr., tegnet i Tusch (Brystbill.) af P. J. v. Wilster, med Omskrift og Underskr. Bl. 3^v ubeskr. Texten hører pludseligt op Bl. 11^r, Resten er ubeskr. — 2det Bd. har uden paa Bindet Titlen: «Tom: II. Der Augenschein». Bl. 1^r: (Versaler) «Peter Jacob von Wilsters Langiæhriger Koniglicher [!] Dænischer General Maior Cheff der Artillerie und Fortificationen Augenschein derer Nordischen Puissances Dennemarck Norwegen Schweden Reussen und Holstein Tomus II^{dus}». Bl. 1^v ubeskr. Bl. 2^r: Wilsters Portr. (Kopi af det i 1ste Bd.). Bl. 2^v ubeskr. Bl. 3^r: Wilsters Vaaben, kolor., med lat. Underskrift. Bl. 3^v, 4^v og 5^v ubeskr., samt Resten.

Meget nitid Udstyrelse, kaligrafisk Skrift. I første Bd. er omtr. hver Side indrammet af en sirlig tegnet Ramme, som dog i Slutn. af Bogen kun er i Kontur. I 2det Bd. er der kun tegnet Ramme om den første Halvdel af Bogens Bladantal. — Indl. i 1ste Bd. et egenh. Brev fra Wilster til Kongen af Danmark, dat. Hamb. 30. Nov. 1724 (2 Bl., Fol.); en Afskr. af Texten til hans Værk (= den i Thott 691, Fol.), 8 Bl. i 4°, hvoraf det sidste ubeskr.; og en «Extract af Lieutenant Bergs brev til mig, under dato d. 31. Oct. 1724», 2 Bl. i 4°, det sidste Bl. ubeskr. Sidstn. Extract bærer en Paaskrift med Blyant om, at «Berg» maaske er J. S. Berg, der blev Premierlieut. ved 2det vestlenske Regiment 1727 (undertegn. J. E. Dittman).

Generalmajor P. J. von Wilster, født 1661, afgik som Generalmajor 1720 og døde 1725 (if. V. E. Tychsen, Fortifications-Etaterne og Ingenieurkorpset 1684—1893, Kbh. 1893, S. 7).

Thott, Fol., 702. *Historisk og Geographisk Berättelse om Skåne Stickt, samt Sæland, Møen, Amaker og Hveen.* Pap. 22 Bl. 18. Aarh. Bl. 22 ubeskr.

Svensk. Bl. 1^r: «Historisk och Geographisk Berättelse om Skåne-Stikt, samt Seland, Møen, Amaker och Hveen».

Ny kgl. Sml., 4., 638^c. *N[icolaus] Outzen, Erklärung nordischer Länder- und Ortsnamen.* Pap. 53 Bl. 19. Aarh. Bl. 1^r, 40^v og 41—53 ubesk.

Alfabet. ordn., uden Titel, med en Efterskr. af Forf. Bl. 40^r — Autogr., med mange Randnoter.

Forf., f. 1752, Præst i Sønderjylland, døde 1826.

Mythologi.

Thott, 4., 1465. *Jonæ Rami Ulysses et Othinus unus et idem.* Pap. 75 Bl. 17. Aarh.'s Slutn. Bl. 1v og 75v ubeskr.

Bl. 1r [Tit.]: «Ulysses et Otinus unus et idem. sive Disqvisitio Historica et Geographica, Qvâ, ex collatis inter se Odyssea Homeri et Edda island: Homerizante, Otini fraudes deteguntur, ac detractâ larvâ in lucem protrahitur Ulysses».

Autogr., med endel Randnoter. Indlagte ere en Kladde til Forf.'s Dedikation til Ditlev Vibe og Poul Vinding (4 Bl., 8°), det første Bl. af den trykte Bog og to løse Sedler med Optegnelser.

Trykt i Kbhvn. 1702, 8°. Forf., Sognepræst til Norderhoug i Norge, døde 1718.

Thott, 4., 1468. *David Monrads hedenske Christenhed (angaaende Julen).* Pap. 86 Bl. 17. Aarh.'s Slutn.

Bl. 1r [Tit.]: «1 Corinth. 12. Cap. v. 2. Den Hedenske Christenhed. Sammenskrevet af Een, som i sine Forfædre var en Hedning, er nu en opliust Christen dog et Dødeligt Menniske David Monrath», Bl. 1v [efter Indholdsfortegn.]: «Brahersborg Jule-Aften Anno 1692».

Vistnok Forf.'s Autograf. — *Herkomst og Benyttelse.* Bibliotheca Langebekiana, S. 579, Nr. 490. — Werlauff, Hist. Antegn. til Holbergs 18 første Lystsp., 2. Udg. (Kbh. 1858), S. 135, 164, 195.

Thott, 4., 1470. *Th. Brod. Bircherod, Taurus sacer.* Pap. 131 Bl. 18. Aarh. Bl. 1v, 2v og 129—131 ubeskr.

Bl. 2r [Tit.]: (Versaler) «Thomæ. Broderi Bircherodii Taurus. sacer. seu de. huius animalis. cultu. et veneratione. apud. antiquos. Gothos. et. Cimbros. liber. cum. reliqua. per. orbem. huius. idolatriæ. historia». — Bl. 1r læses, skr. med en anden Haand: «Dette Manuscript haver ieg ladet afskrive efter den Original som findes paa det runde Taarns Biblioteqve [ɔ: Universitetsbibl. i Kbhvn.] Aar 1747 in Augusto». Navnet udslettet.

Forf., Rektor i Odense, døde 1731; hans Afhandl. er trykt i Westphalen's Monum., IV, col. 1339—78.

Arkæologi.

Thott, Fol., 750. *Danske Antiqvitæter tegnede af Søren Abildgaard.* Pap. 17 Tegninger af forskellig Størrelse og et Kobberstik. 18. Aarh.

1) Den svenske Feltmarskalk Åke Tott's og Hustru Sigrid Bjelkes Gravmæle, Tusch. 2) Ligsten ov. Maurits Skave, Snesløv

Kirke, tegn. 1757, Tusch. 3) Ligsten over Jakob Flemming og Maren Juel, Bavelse Kirke, tegn. 1757, Tusch. 4) Ligsten ov. Maurits Skave († 1532), hans Hustru og Datter, Snesløv Kirke, tegn. 1757, Tusch. 5) Ligsten ov. Herluf Skave og Hustru, Snesløv Kirke, tegn. 1757, Tusch. 6) To Epitaphier ov. Otto Rosenkrands og Frue, Næsby Kirke, tegn. 1757, Tusch og Farve. 7) Erik Aagesøns Segl, 1461, Tusch. 8) Tavle med Iver Axelsøns Vaaben, Visby Kirke paa Gotland, Farve. 9) Herman Juels og Hustrus Ligsten, 1607, Tusch. 10) Peder Axelsøns Segl, 1461, Tusch. 11) Oluf Axelsøns Ligsten (fra Gotland?), 1464, Tusch. 12) Runesten fra Vallø («Tryggevældestenen»), tegn. 1758, Tusch. 13) Billede af en ung Ridder, fra Visby Kirke paa Gotland, tegn. 1763, Farve. 14) Henrik Rosenkrantz' Ligsten, 1537, Tusch. 15) Maleri (Epitaphium) af Kathrine Rosenkrantz og Mette Hardenberg, Farve. 16) Epitaphium over Joh. Meursius og Familie, Sorø Kirke, tegn. 1757, Tusch og Farve. 17) Monument over Sten Brahes Slægt, Næsby Kirke, tegn. 1757, Tusch. — Desud. et Kobberstik (med Portr.) til Minde om Elisabeth Tott, † 1656.

Ny kgl. Sml., 8., 201ᶜ. *S. Abildgaards Optegnelser om Kirker i Jylland, Indskrivter, Oldsager m. m. samlede fra hans Reise 1769. (Brudstykker.)* Pap. Løse Bl. (61), næsten alle beskr., af og til med Blyant. 18. Aarh.

Abildgaards egenh. Notitser; hist og her Tegninger.

Thott, Fol., 751. *Fasciculus in qvo: a) Observationer anlangende det danske Vaaben. b) Specification over de gamle Indskrifter, Epitaphia etc. i Sæbye Kirke. c) M. Höjeri Encomium Jellingense. d) Antiqviteter fra Horne og Asdahl. e) Antiqviteter fra Hvetboe Herred. f) H. Wederkinks Relation angaaende det gamle Slot og Bye Søborg i Siælland. g) Tanker om Steenen ved Hobroe Kirke 1744.* Pap. 58 Bl., forskell. Hænder. 18. Aarh. Bl. 11, 12, 13, 14^v, 26^r, 41, 47^v, 51^v, 52, 57 ubeskr.

Foran ligge to løse Sedler; paa den ene staar kun «Copenhagen d. 31. May 1770»; den anden er en udat. Opskrift, vistnok til Grev O. Thott, underskr. «[J. H.] Schlegel» og med hans Haand, ov. de i Pakken værende Stykker samt et Par til (som ere overstregede), med Bemærkn.: «Diese 8 Stücke kosten auf der Auction zusammen 9 ℛ 6 ß.» a) Bl. 1^r—10^v: «Eenfoldige Observationer anlangende det Danske Waafven udj stor Hast opsat.» Til Slutn. Ordene: «Errata ignosce, qvæso.» b) Bl. 14^r—26^v: «Specification Over de gamle Skrifter, Epitaphia og andre Antiqviteter, som endeel findes, eendeel berettis om Sæbye Kirke.» Underskrevet (Bl. 25^v): «Deris Høyædle Høyærværdigheds Underdanigste tienere Søren Lindam.» Udenpaa: «Specification om Epitaphier etc. fra Sæbye.» — Forf.'s Autograf. Muligvis stilet til E. Pontoppidan jun. c) Bl. 27^r—39^v: «Encomium Jellingense Eller Jellinge Byes

tilligemed hosliggende Kerchis, tvende Højes og Steenis Beskrivelse Som Tisdagen d. 5te Augusti Effter Høj Kngl. befalning bleff muntl: refererit Dend Stormægtigste og Højbaarne Dronning ANNÆ SOPHIÆ Dronning til Danᵱ og Norge, etc: Fyrstinde til Slesvig og Holsten etc: Da Det Høje Herskab paa deris tour fra Colding til Skanderborg tog det Kngelig Monument ved Jellinge udj Høje øjesiun Men nu vitløftigere af Saxone, Wormio og Arnkiel tilligemed andre skribenter extraherit og Højst^{bemte} Woris Naadigste Dronning skriftl: offererit aff Hændis Maj^{ts} allerunderdanigste Client og Det Kngl: Huusis bestandig forbedere M. Højer Past. Jell:». Dat. Jellinge Præstegaard d. 9. Aug. 1721. — Synes Forf.'s Autogr. Halvt Vers, halvt Prosa. Mourits Mouritsen Høyer blev Præst i Jelling 1705, i Veile 1724, † 1750. (Slg. N. M. Petersen, Dansk Lit. Hist., 1ste Udg., III, 431. J. Kornerup, Kongehøiene i Jellinge, Kbh. 1875, S. 6). d) Bl. 40 er paaskr.: «Antiqviteter om Horne og Asdal i Horns Herred.» Det er dat. «Horne d: 11 Nov. 1738» og underskr. «M van Hauen»; denne Mand, † 1751, blev Præst i Horne 1732. Autogr. e) Bl. 42^{r}—46^{v}: «Relation fra Hvetboe-Herred om hvis Antiqviteter der ved Kiercherne, Præstekaldene, og ellers i Sognerne kand vides:» Bl. 46^{v} har Betegn.: «Antiqviteter fra Hvet Boe Herred.» — Indeholder egenh. Indberetninger fra Saltum og Hune, af Præsten Hans Vinde, dat. 14. Nov. 1738; fra Ingstrup, af Præsten «J. Henric Kop», dat. 28. Nov. 1738; fra Gjøl, af Præsten A. Thorning, dat. 18. Dec. 1738; og fra Jetsmark, af Præsten Vilh. Fr. Bondorff, dat. 29. Dec. 1738. f) Bl. 47^{r}—51^{r}: «Hr. H. Vedderkings Relation angaaende det gamle Slot og Bye Søeborg i Siælland.» Først et egenh. Brev, med Overskr. «Welædle og Høyærværdige H^{r} Pastor og Professor!» (ɔ: vistn. E. Pontoppidan jun.), fra Præsten Henric Wedderkinch, dat. Søborg 10. Jan. 1743; dereft. en Udskrift af Holboe Herreds Protokol, indeholdende to aabne Br. fra 1473, — Udskriftens Rigtighed testeret af H. Wedderkinch. g) Bl. 53^{r}—58^{v}: «U-forgribelige Tancker over Stenen ved Hobroe Kirckegaard» (anon.). Indlagte i et Originalbr. til Grev O. Thott, med Udskrift og Segl, dat. Hobroe d: 28 May 1748 og underskr. Foersom; det omhandler Malerier og Haandskrifter der i Egnen.

Ny kgl. Sml., Fol., 1065. *Petri Adolphi Picturæ quarundam Antiqvitatum Norvegicarum.* Pap. 20 Bl. 18. Aarh. Kolor. Tegninger med Text, omtr. kun hveranden Side beskr.

Bl. 1^{r}: «Nr. 371. Picturæ qvarundam Antiqvitatum Norvegicarum, ex Mandato Domini mei et magni mecænatis, Christiani Frisii, serenissimi Regis Cancellarii Magnifici, Eqvitis aurati strenui etc. à Petro Adolpho Canonico, et Philosophiæ in Gymnasio Christianiensi, lectore, A° 1627. collectæ, traditæ: et Ad Clarissimum Virum, Doctorem Olaum Worm, Haffniensis Academiæ Pro-

fessorem, transmissæ. — Afskr. Tegningerne forestille Runestene, Helleristninger o. desl. Originalen er Nr. 371, Fol., i den Arnamagnæanske Saml. Peder Alfsen, † 1663, norsk Læge og Jurist (Personalh. Tidsskr., V, 235 f.)

Ny kgl. Saml., 4., 791ᵗ. *E. C. Werlauff, Forelæsning over de nordiske Antiqviteter 1837—38.* Pap. 4 Hæfter. 1ste Hæfte har Betegn.: «Werlaufs Forelæsninger over de nordiske Oldsager 1ste Hefte.» Paa sidste Bl. findes Datoen: Onsdagen d. 29 Marts 1837. 2det Hæfte er betegn.: «Werlaufs Forelæsninger over de nordiske Oldsager 2 Foraaret Sommeren 1837.» Paa sidste beskr. H.: «October 1837.» 3die Hæfte er betitlet: «Werlauffs Forelæsninger over de nordiske Antiqviteter Januar 1838. 3.» Paa sidste beskr. Bl.: «d. 28 Marts 1838.» 4de Hæfte kaldes: «Werlaufs Forelæsn. over de nord. Oldsager fra den christelige Tid Juni 1838.» 4 Bl. ere løst indlagte.

Skrevne af C. F. Allen. Der mangler nogle Forelæsninger. — *Herkomst.* Købte paa Auktionen efter Prof. C. F. Allen 1872.

Gl. kgl. Sml., Fol., 750. *«Et Tingsvidne over noget Guld, fundet udi Thisinge Sogn i Aarhus 1653.»* Pap. 4 Bl. 17. Aarh. Bl. 3^v og 4^r ubeskr.

Udenpaa er skr.: «Tingsz Vinde anlangende dett Guld som er funden vdj Tisinge Sogen,» Original udstædt d. 22. Juni 1653 af Borgmester Christen Karlsen i Aarhus, med hans egenh. Underskr. og Vidnernes Segl. Det drejer sig om de fundne Brudstykker af to store Ringe samt et mindre Stykke.

Gl. kgl. Sml., Fol., 751. a) *Joh. Just. Winckelman's Abhandlung vom Oldenburg. Wunder-Horn, Bremen 1684, med Forfatterens egenhændige Rettelser og Tillæg, samt Apologia oder Vertheidigung des Oldenburgischen Horns Alterthum (osv.).* b) *Joh. Just. Winckelman's Confessio Fidei.* c) *Ejusdem curriculum vitæ, med nogle derhen hørende Documenter.* d) *Et Udkast til en Opløsning af en juridisk Casus.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn.

a) Bl. 2^r [Tit.]: «Des Oldenburgischen Wunder-Horns Ursprung, Herkunft, Materie, [osv.] . . . Von Johann Just Winckelmann. Bremen, Gedruckt und zu finden bey Johann Wessel, E. E. Hochweisen Raths Buchdrucker, Anno 1684.» Trykt Bog (Goth.) i Folio med et Kobberstik, et Kaart og en Tegning; sidste Ark i 4 forskell. Exempl. Forf.'s Rettelser og Tilføjelser ere skr. dels i Margenen, dels paa løse indlagte Bl., dels paa indsatte hvide Bl. Derefter (tildels egenhændig): «Apologia oder Vertheidigung. Des Oldenburgischen Horns Alterthum wider die Monatliche Unter Redungen de Annis 1689. 1694. 1696. und 1697. mit fürstellung des uralten Hochgräflichen Hauses bis auf diese Zeit in der Königlichen und Herzoglichen Linien fortgesetzten Aufnehmen, Flor und Estats mit unterlaufenden raren Anmer-

kungen.» Ligel. af J. J. Winkelmann. 70 Bl., de to sidste ubeskr., samt nogle løse Sedler. Endvidere, paa 38 Bl. og nogle løse Sedler, endel yderligere Optegnelser ang. Hornet, af Samme; Renskrift med egenh. Rettelser og Tilføjelser, tilsidst et Register. — b) Confessio Fidei Johannis Justi Winkelmanni Sereniss. Ducum Brunsvigo-Lüneburgensium et Hassiæ Landgraviorum Consiliarius.» 11 Bl.; de sidste ubeskr. Egenh.; af theologisk Indhold. — c) J. J. Winkelmanns Selvbiografi, Renskr., med Rettelser og Overstregninger ved en sen. Haand; betegn. No. 9, 16 pag. Sider. Endv. flere Optegn. om hans Levnet. Koncept til en Skrivelse, ud. Dato og Underskr., stilet til en fyrstelig Dame, med Personalia ang. Winkelmann; samme Personalia, trykte, af Ligprædikenen over ham (Brudstykke, Korrekturark); Brudst. af «Ehren-Gedächtnis» over W.'s Hustru (Bremen 1695, Fol.), ligel. Korrekturark; et Par Optegn. og Koncepter af W., deribl. Kladde til en «Memorial». — d) Fremstilling af en Retssag (ang. en Trolovelse, rimeligvis W.'s egen), med egenhændige Rettelser af Winkelmann; Slutn. mangler. 9 Bl. Indlagt et Brev (Orig.) til W., i Anl. af hans Forlovelse, fra J. J. Christ[?], dat. Cassel 20. April 1664. — *Herkomst* osv. Har tilhørt H. Gram (Nr. 84 af hans Manuskripter). Erichsen, Uds., S. 93.

Gl. kgl. Sml., Fol., 994. *Provst Michael Tyrholms Relation over en Glas- eller Chrystall-Urne funden i en Høy paa Lister-Land i Norge.* Pap. 6 Bl. 18. Aarh. Bl. 6 ubeskr.

Bl. 1r [betegn. 249]: «Omstændelig Relation om een Glas eller Chrystal Urne opfunden A° 1743 i een gammel opgraven Høy paa Lister-Land i Norrig, tillige med flere gamle Sager i samme Grav, hvilke alle saavelsom Urnen med Anmerkninger over hver i sær, til fornøjelig Tieneste for Antiqviteters Elskere er aftegnet og forestillet af Michael Tyrholm Past. Wandsøensi & Præpos. Lister. 1752.» Autograf. — *Herkomst.* Bibl. Harboiana, (Kbh. 1784), 3. Del, S. 119, Nr. 249.

Ny kgl. Sml., 4., 726e. *J. Jansens Beskrivelse over den paa Bornholm i A. 1820 foranstaltede Udgravning af Høie m. m.* Pap. 20 Bl. og 5 Tavler med Tegninger i Tusch. 19. Aarh. Bl. 1v ubeskr.

Bl. 1r: «Beskrivelse over de paa Bornholm, efter den kongelige Commission til Oldsagers Opbevaring foranstaltede Udgravninger af Høye m: m: foretaget i Aaret 1820 af J: Jansen.» Autogr. Forf. var Lieutenant (slg. E. Vedel, Bornholms Oldtidsminder, S. 4).

Ny kgl. Sml., 8., 202. *Beskrivelse over adskillige i Steensbye, Skambye-Sogn i Fyen, i A. 1704 udgravede Gravhøie og de der fundne Oldsager.* Pap. 30 pagin. Bl. og 6 løse Tegninger. 18. Aarh.'s Beg. Bl. 1—2, 9, 14v, 16, 17v, 21v, 22—30 ubeskr. Bl. 3r [med Sidetal 1]: «In Nomine Jesu! Anno 1704. d. 19. 20. 21. Octobr. lod Jeg grafve [osv.]» Foran ligger, paa et løst Bl., en Optegn. med samme

Haand. — Vistn. Autogr. af Christian Broder Bircherod, Præst i Særslev i Fyen 1697—1729. — *Benyttelse.* Iversens Almeennyttige Samlinger. XXXIIII (Odense 1797), S. 1—28.

Runer.

Gl. kgl. Sml., 4., 2370. *Olai Wormii Original Udkast til hans Monumenta Danica, samt det trykte over Thulshoy med endel Rettelser.* Pap. 101 Bl. 17. Aarh. Bl. 78v, 82v, 83—95, 99v, 100—101 ubeskr.

Bl. 1r: «Monumentorum Danicorum Liber Tertius De monumentis Scaniæ.» Bl. 3—9 ere trykte, m. T. «Tulshøi Seu Monumentum Strøense,» med Rettelser af Worm. Indeholder Mon. Dan., 3.—6. Bog og to Brudstykker af 1. Bog. Indlagte ere nogle Læg hørende til samme Manuskr. og et enkelt løst Bl. — Autogr. af den ældre O. Worm. — Bindet et Stykke Pergamentshdskr. med Noder. *Herkomst og Benyttelse.* Nr. 118 af Grams Manuskripter. Erichsen, Uds., S. 93.

Trykt i Khh. 1643, hos Joachim Moltken, som en Del af O. Worms «Danicorum Monumentorum Libri Sex.»

Gl. kgl. Sml., 4., 2364. *O. Sperlingii de Gothica Scriptione, nec non Runica.* Pap. 535 Bl. med Paginering. Omtr. 1709. Bl. 1v, 6—8, 355v, 356—359, 529v, 530—535 ubeskr. Bl. 360—529 tosp., pagin. for sig.

Bl. 1r [Tit.]: «De Gothica Scribtione nec non Runicâ.» Af O. Sperling den Yngre; kun Bl. 1—5 ere egenh. —

Herkomst osv. Testamenteret Chr. Reitzer af Forf. og indkommet i vor Manuskriptsaml. med de øvrige Reitzerske Sager (slg. Werlauff, Efterretn., S. 81—83). Erichsen, Uds., S. 92. Moller, Cimbr. litt., II, S. 855. — I Auktionskatal. ov. B. Møllmanns efterl. Manuskriptsaml. (Kbh. 1783) omtales et Mskr. i Kvart m. T. «De gothica scriptione nec non Runica» (S. 21, Nr. 3, købt til det kgl. Bibl. for 1 ₰ if. Bibliothekets Incrementfortegn.), men det kan ikke være dette, uagtet den Erichsenske Katal. ov. Gl. kgl. Sml. (hdskr.) henviser til den Møllmannske Katal. If. samme hdskr. Fortegnelse ov. Gl. kgl. Saml. skal der ved Nr. 2364 findes «Aftegninger paa nogle Runestene forefundne i England ved Rostgaard,» men disse ere nu ikke tilstede.

Ny kgl. Sml., 8., 203. *Computus Runicus ex vetustissima membrana erutus ab O. Worm.* Pap. 14 Bl. 17. Aarh.

Bl. 1r: «COMPUTUS Runicus. ex Vetustissima membrana erutus ab Olao Worm.» Med den ældre O. Worms egen Haand. — *Herkomst og Benyttelse.* Nr. 8 i Suhms Ms.-Sml., O. Worm, Fasti Danici, Kbh. 1626, S. 100 ff.

Gl. kgl. Sml., 4., 2371. *Johannis Mejeri Liber monumentorum Danicorum, qvi monumenta Danica Olai Wormii partim emendat partim locupletat.* Pap. 47 Bl. 18. Aarh, Bl. 1 og 47 ubeskr.

Bl. 2r [Tit.]: «Liber Monumentorum Danicorum, sive de Monumentis Danicis auctore Johanne Meiero; qui Monumenta Danica Olai Wormii partim emendat, partim locupletat. [Med Werlauffs Haand tilføiet:] 1654.» Indeholder Tegninger, mest af Runestene, med Text. Afskrift. Foran ligger, paa et løst Foliobl. og med en anden, dog ogsaa nyere Haand, et lille Stykke af 1ste Mosebog paa Oldtysk, med Overskr.: «Genesis lingva Saxonica.» — Forf. var Rektor i Ribe 1640—47 og Fader til Kartografen Johannes Mejer. — *Herkomst.* Ved N. Foss, har tilhørt ham. (Bibl. Foss., Kbh. 1751, S. 223, Nr. 2794.)

Ny kgl. Sml., 4., 799. *Joh. Mejeri Monumenta Runica in Dania.* Pap. 44 Bl. 18. Aarh. Bl. 41—44 ubeskr.

Bl. 1r [Tit.]: «Liber Danicorum Monumentorum, id est: De Monumentis Runicis. Auctore Johann Meiero. Nr. 550.» Samme som forrige Mskr., men en anden Afskr. — *Herkomst.* Nr. 70 i Suhms Ms.-Sml.

Gl. kgl. Sml. Fol., 744. *Johannis Olavii, Grunnavicensis, Opusculum de Runis, Liber Imus* [m. m.]. Se: Kålund, Katal., S. 4—5.

Thott, 4, 1481. *Jon Olsens Tractatus Runicus.* Se: Kålund, Katal., S. 331.

Uldall, Fol., 197. *Et Manuscript om Runer af den gamle afdøde Student John Olafsen, Stipendiarius ved Arnæ Magnæi Stiftelse.* Se: Kålund, Katal., S. 396.

Ny kgl. Sml., Fol., 473. *Joh. Olavii Runologia, conscripta 1732.* Pap. 226 Bl., med Paginering. 18. Aarh.

Islandsk. Afskrift; indeholdende 1.—4. Bog. — *Herkomst og Benyttelse.* Nr. 742 i Suhms Sml. — Kålund, Katal., S. 88.

Thott, Fol., 773b. *En islandsk Afhandling om Runeskrifter* [m. m.]. Se: Kålund, Katal., S. 307.

Thott, 4., 1480. *En liden Tractat om Runebogstaver, i Nodeformat.* Se: Kålund, Katal., S. 331.

Thott, 4., 1482. *A. Høyeri Collectanea de Runis.* Pap. 46 Bl., tosp.

Bl. 1r—5r Runealfabeter. Omtr. den sidste Halvdel af Haandskr. indeholder Tegninger (med Pen og Tusch) af Mønter fra Middelalderen. En løs Seddel er indlagt, betegnet Tab. A. — Andreas Højers Autograf. Latin og Tysk. — *Herkomst.* Bibl. Højer., S. 46, Nr. 168 (af Manuskripterne).

Thott, 4., 2165. *J. G. Hallmans Beskrifning öfver de gamla Swears och Göthers Runestaf.* Pap. 47 Bl. 18. Aarh. Bl. 1v og 47v ubeskr.

Bl. 1r [Tit.]: «Johan Göstaf Hallmans Beskrifning Öfver De Gamla Swears och Göthers Runstaf.» Synes Afskr. Hallman, svensk Præst, † 1757, bekendt som Digter og Historiker.

Thott, 8., 477. *Alphabeta varia et specimina tachygraphica, una cum tractatulo de Runis per Marcum Thorlacii fil.* Se: Kålund, Katal., S. 362.

Ny kgl. Sml., 4., 645. *Excerpta de literatura veterum Septentrionalium.* Pap. 4 Bl. 18. Aarh.

Udenpaa er skrevet: «De Literatura Veterum Septentrionalium om Runer.» Bl. 1r [Tit.]: «De Literatura Veterum Septentrionalium [med P. F. Suhms Haand:] er af maadelig vigtighed og fuld af overtroe, ved Rosenkilde. [med den første Haand:] Af Rostgaards MS: 381 [tilføjet med Suhms Haand:] eller 422.» Afskr. efter et Haandskr. paa Universitetsbibl. i Kjøbenhavn. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 880.

Ny kgl. Sml., 4., 799e. *N. M. Petersen, Runologiske Samlinger.* Pap. 1 Pakke. 19. Aarh.

a) Optegnelser, mest paa løse Blade, og nogle Tegninger og Kalkeringer af Runestene. Paa Omslaget staar «Runer og Gravhøje.» Med N. M. Petersens Haand (Pen og Blyant), undtagen en af Carl Säve 1853 kopieret Tegn. af en Runesten og en lignende Tegn. af L. Andersen (Kjerteminde 1853). b) Tegninger af norske Runestene og en engelsk samt Optegnelser om dem; paa Omslaget (med Blyant) «Runer». N. M. Petersens Haand. c) Et Antal løse Blade, indeholdende lign. Tegninger og Optegnelser vedk. Danmark, Skåne og Bleking (samme Haand), ialt 147 Bl. og enkelte indlagte Sedler. — *Herkomst.* Gave fra Forf.'s Familie, ved C. F. Allen, Juli 1864.

Ny kgl. Sml., 4., 1857. *Fornyrde ɔ: vocabula antiqva. — Málruner ɔ: Runæ scriptoriæ.* Se: Kålund, Katal., S. 249.

Ny kgl. Sml., 4., 1886. *Biørno a Skardza de Runis, item de quibusdam carminibus eddicis, 1642.* Se: Kålund, Katal., S. 259 (NB. Suhms Ms.-Sml. Nr. 722).

Ny kgl. Sml., Fol., 474. *Monumenta runica Lalandica et Fionencia.* Pap. 12 Bl. 18. Aarh. Hver anden Side ubeskr., undt. Bl. 1v.

Bl. 1r: «Monumenta Lalandica og Fionensia Script: delin: q secund: original: No. 366 â Sæmundo Magnæo holm 1776.» Pennetegninger med Text (dansk). Afskr. for Suhm efter et Arnamagn. Haandskr. (slg. Arnam. Katal., I, S. 293). Sæmund Magnusen Holm, Student 1774, blev siden Præst til Helgafell paa Island (Nyerup, Litteraturlex., S. 264). *Herkomst.* Suhms Ms.-Sml. Nr. 202.

Ny kgl. Sml., Fol., 475. *Monumenta runica Cimbrica.* Pap. 22 Bl. 18. Aarh. Hver anden Side ubeskr.

Bl. 1r: «No. 367. Monumenta Cimbrica delineata per S: Magnusen Holm.» Pennetegninger med Text (dansk). Afskr. for Suhm (slg. Nr. 46) efter et Arnamagn. Haandskr. (slg. Arnam. Katal., I, S. 293).

Kall, 4., 639. *Monumenta Scaniæ ad Ol. Wormium missa.* Pap. 21 Bl. 18. Aarh. Hvert andet Bl. ubeskr. Bl. 1r [Tit.]: «Monumenta Scaniæ ad D. Olaum Wormium missa.» Pennetegninger med dansk Text. Afskr. ved B. C. Sandvig.

Ny kgl. Sml., 4., 801. *Monumentum Jellingense, med tydelig Forklaring over dets Indhold ved Isfron, Bogbinder i Weile, 1797.* Pap. 7 Bl. og en større indheftet Tegning med Text. 18. Aarh. Bl. 1, 2v og 3v ubeskr.

Bl. 2r [Tit.]: «MONUMENTUM JELLINGENSE. Med tydelig Forklaring over Dens egentlige Indhold, ... Afcoperet, udmaalt og i Dansk oversatt i Aaret 1797, ved Isfron.» Autogr. Forf., en Islænder af Fødsel, betegner sig paa den indhæftede Tegn. med Pen (af Jellinge Kirke, Højene, Runestenene og deres Indskrifter) som «Bogbr: i Veile.» «Isfron» synes Pseudonym og betyder «Island». *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 254.

Gl. kgl. Sml., 4, 2376. *Henr. Ernstii Epistola de cornu aureo ad Joach. Gersdorffium 1641.* Pap. 26 Bl. 17. Aarh. (Nogle af Bl. ere indheftede i urigtig Orden).

a) Bl. 1—10 [i Oktav]: «Henrici Ernstii Epistola ad Nobilissimum litteratissimumq*ue* virum Joachimum Gerstorfium De Avreo cornu in agro Ripensi invento, Regnante Christiano IV. Electo principe Christiano V.» Dat. «Ex Academia Sorana. prid. Non. April. MDCXLI.» Bl. 1, 7v og 8—10 ubeskr. Autogr., ialtf. med egenh. Rettelser og Noter. *Herkomst.* Del af Nr. 134 i Grams Ms.-Sml. Erichsen, Uds., S. 93. — Et andet egenh. Exempl. findes i den Bøllingske Brevsml.

b) Bl. 11—26 [i Kvart]: «OLAI WORMII Notæ et Animadversiones in Epistolam Cujusdam de Avreo Cornu ad Virum Clarissimum Dnūm M. Stephanum Stephanium Historicum Regium, et in Academia Sorana professorem publicum.» Dat. «Hafniæ idibus Aprilis Anni MDCXLI.» Bl. 11v og 26 ubeskr. Autogr. af O. Worm d. Æ. med enkelte egenh. Rettelser og Marginalnoter. I Anl. af H. Ernst's Brev til Gersdorf. Indlagt et afskr. Titelbl. til Pauli Egardi «Theologische ... Gedancken» ov. Guldhornet, Lüneburg 1642. — *Benyttelse.* P. E. Müller, Antikv. Unders. ov. de ved Gallehuus fundne Guldhorn, Kbh. 1806, S. 9—10.

Gl. kgl. Sml., 4., 2376 (bis). *Samme to Stykker som foregaaende Nummer, men i Afskrift.* Pap. 18 Bl. 17. Aarh. Bl. 1—2 og 18 ubeskr.

Ny kgl. Sml., 4., 807. *Henr. Ernstii et Ol. Wormii de cornu aureo epistolæ nonnullæ.* Pap. 48 Bl. 18. Aarh. Bl. 1, 2v, 21 og 47—48 ubeskr.

Bl. 2r [Tit.]: «Henrici Ernstii et Olai Wormii de Cornu aureo Serenissimi Principis CHRISTIANI V., Epistolae nonnullae ἀνέκδοται [samt Note]: Ep. Ernstii de cornu Christ. V. Principis Danici aureo, cum Ol. Wormii in illam stricturis, ανεκδοτος Haf-

niae in biblioth. Reseniana (teste illius Catalogo p. 241. 274. Ita b. parens [ɔ: Joh. Moller] in Spicil. hypomn. ad Bartholinum p. 19.» — Afskrift ved O. H. Moller. Indeholder Ernst's Brev til Gersdorf og Worms til Stephanius; dernæst «Henr. Ernstii Epistola accusatoria ad Olaum Wormium» (dat. 8. Mai 1641), Worms Brev til Ernst af 9. Mai 1641 (tr. i O. Wormii Epistolæ, Kbh. 1751, II, S. 604—5), Ernsts «Epistola apologetica» til Gersdorf, dat. «VI. Kal. Jun. MDCXLI» og Sammes «Epistola apologetica ad Cancellarium», dat. 29. Juni 1641; endelig endel Uddrag af Breve til og fra Worm i O. Wormii Epistolæ, I og II. Indlagt en Optegn. paa en løs Seddel ang. Guldhornet (paa Tysk, med O. H. Mollers Haand). — *Herkomst.* P. J. Resenii Bibl., (Kbh. 1685, 4°), S. 241 og 274. (Resens Bogsaml. skænkedes til Universitetsbibl. i Kbhvn. og brændte med dette 1728).

Thott, 4., 1472. — *Ol. Wormii Notæ et animadversiones in epistolam cujusdam de aureo cornu ad Stephanum Stephanium.* Pap. 16. Bl. 17. Aarh. Bl. 1v ubeskr.

Bl. 1r [Tit.]: «OLAI WORMII Notæ et animadversiones in Epistolam cujusdam de Avreô cornu. ad Virum Clarissimum. Dn̄um M. STEPHANUM STEPHANIUM, Historicum Regium, et in Academiâ Soranâ Professorem Publicum». Forn. er med en anden Haand skrevet: «NB. — er Autographum»; et «ikke» er imidlertid tilføjet, og Manuskr. er heller ingen Autogr. (slg. Gl. kgl. Sml., 4., 2376 (b)).

Gl. kgl. Sml., Fol., 752. *Barthol. Grauers Vorstellung an dem König von der Innschrift des Tonderschen Güldenen Hornes 1734, med Betænkning paa Dansk over samme, 2 Exempl., tilligemed adskillig Correspondance, som Etatsraad Gram har ført, og endeel Betænkninger, som han har indhentet, om Grauers Skrift og Guldhornet.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, Fol., 755. *Von dem 1734 gefundenen Güldenen Horn, Sententia Graverii, Censura Grammii et Lectura Olavii.* Pap. 22 Bl. 18. Aarh. Bl. 4v, 18v og 22v ubeskr.

Bl. 1r—3v: Betænkning paa Tysk om det andet Gallehus-Guldhorn, underskr. «Barthol. Grauer, Adv. Tunder.», stilet til «Allerdurchläuchtigster Groszmächtigster Erb-König und Herr Aller-gnädigster Monarch!» og dat. «Töndern d. 17. Aug. 1734». Afskr. ved Jón Ólafsson fra Grunnavík. Bl. 1r er foroven skrevet med en anden Haand: «Von dem Anno 1734. gefundenen gl. Horn Sententia Graveri, Censura Grammii et Lectura Olavii». — Afviger noget fra Grauers to trykte Afhandlinger (henholdsvis Altona 1736 og Tønder 1737, 4°). — Bl. 4r [samme Haand]: «Salvations-Schrift zur Probir- und Conferirung der Friso-Gothischen mit denen Runnischen Buchstaben» [osv.]. — Bl. 5r—18r: «Sententia et Censura Johannis Grammii, Consiliarii Statûs et Professoris Græcæ Lingvæ in Ac[a]demia Hafniensi etc. de Sen-

tentia et de [dette Ord overstreget] Judicio hic antea de Cornu Aureo præmisso Advocati Tunderensis Bartholdi Graueris». Dansk. Samme Haand. Bl. 14r er indhæftet en Seddel, hvorpaa en Notits med Grams Haand. — Bl. 19r—21r [med J. Ólafssons Haand]: «De Tanker om [dette Ord rettet til «over Skriften paa»] Guld-Hornet der blev fundet i Holsten 1734. som en Studiosus har gjort sig i Kiøbenhavn, Samme Aar». Senere Tilføjelse af Forf.: («Det er jo mig Johannes Olavius. Anleedningen til dette mit Skrift var denne, at Saasom Jeg havde den Ære» [osv.] — Bl. 21v [samme Haand]: «Appendix [atter overstreget] IV. Om dend Svenske forklaring». Enkelte Rettelser. Til Slutn. [med Bemærkn. «ad Prologum» i Margenen]: «Andre have icke saa tydelig handlet om denne materiam, eller endeel ubekandte Ting anført. Vacua per lubricum posui vestigia primus. eller Lad Andre som lyster, giøre meer der af. Dette er nock à gangen. Claudite jam rivos pueri! sat prata biberunt.» — *Benyttelse.* P. E. Müller, Antikv. Undersøgelse ov. de ved Gallehuus fundne Guldhorn, S. 23, 27—30. Slg. C. E. Werlauff, Om det 1734 ved Møgeltønder fundne Guldhorn, i Ann. f. n. O., Kbh. 1853, S. 141—192.

Thott, Fol., 756. Samme Indhold som forrige Nr.; synes Afskr. med samme Haand (J. Ólafssons), men frembyder dog enkelte Forskelligheder. Pap. 23 Bl. 18. Aarh. Bl. 16 og 21—22 ubeskr.

Bl. 1—15v (pag.), med Paaskr. «Om Guldhornet som fandtes i Holsteen A° 1734,» indeholder 1) Grauers tydske Forklaring og «Salvations-Schrift», 2) «Hans Grams censura over denne Bartholomæi Grauers explication med videre forklaring over sam̄e Guldhoern.» Bl. 17r—20v: «Eenfoldig Anmærkning over Skriften eller Ridsningen påa det Guld-Horn som blev fundet i Holstein (hos Gallhuus udi den Tunderske grund) af een boende Año 1734. i Peñen forfattet af Studiosus Antiqvitt. Joen Oelssen.» Bl. 23 indeholder «Jonæ Olavii Censur over [disse Ord synes at være med Grams Haand] Om [atter overstreget] den Svenske forklaring». — Indlagt 2 Kvartbl., hvoraf det sidste ubeskr., indeholdende (med en anden Haand) en svensk Notits om Guldhornet, med Overskrift: «Objectionerne emot läsningen af Inscriptionen på det Gyldene Hornet besvaras korttelig[en].»

Thott, 4., 1474. *Grams Censur over Grauers Forklaring over Guldhornet.* Pap. 18 Bl. 18. Aarh. Bl. 1v, 17v og 18 ubeskr.

Bl. 1r [Tit.]: «Etats Raad og Professor Hans Grams Betænkning og Censur over Bartholomæi Grauers indsendte Forklaring over det 1734 fundne Guldhorn.» Afskrift.

Uldall, 4., 418. *Etatsraad Grams Betænkning over Barthol. Grauers Forklaring over det 1734 fundne Guldhorn.* Pap. 14 Bl. 18. Aarh. Bl. 14v ubeskr.

Bl. 1r [Tit.]: «Etats Raad og Prof. Hans Grams Betænkning og Censur over Barthol. Grauers indsendte Forklaring over det 1734 fundne Guld-horn.» Afskrift.

Kall, Fol., 72. *Grams Betænkning om Grauers Forklaring over Guldhornet 1734. b) J. Olafsens Censur over den svenske Forklaring.* Pap. 32 Bl., hvoraf 2 ubeskr. 18. Aarh.

Indeholder Grauers tyske Forklaring, Grams Betænkning i 2 Exempl. og Jón Ólafssons Censur. Foran i det ene Exempl. af Betænkningen staar (med Klevenfeldts Haand): «sal Et R Grams Censur ofwer foregaaende — mig communiceret. Klevenfeldt.» Efter J. Ólafssons Censur findes et Par Linier indeholdende en Tydning af Hornets Indskrift; ovenover staar: «Dette er Proustens Hr Mads Holms i Quislemark, som Hand har gifvet Hans Excellence Hr Geheime Raad Blome.» — Afskrift. — *Herkomst* osv. Museum Klevenfeld., S. 219, Nr. 21. — P. E. Müller, Antikv. Unders. ov. de ved Gallehuus fundne Guldhorn, S. 23.

Ny kgl. Saml., 4., 810. *H. Grams Betænkning over Grauers Forklaring over Guldhornet fundet 1734.* Pap. 10 Bl. 18. Aarh.

Bl. 1r [Tit.]: «Sal. Etats-Raads og Professors HANS GRAMS Effter Kongelig befalning gifne Betenckning og Censur ofver BARTHOLOMÆI GRAUERS en Holsteinsk Advocats indsendte Forklaring over det 1734 ved Mögel-Töndern fundne Guld-Horn.» Afskrift.

Thott, Fol., 757. *Verschiedene Collectanea zu einer Abhandlung über das güldene Horn.* Pap. 1 Pakke. 18. Aarh.

Indeholder dels hist. og archæol. Excerpter, dels forskellige Udkast til Kapitler af en tysk Afhandling om det 1734 fundne Horn; de maa hidrøre fra 1755 (i det tidligste). Autogr., paa Folio- og Kvartbl. samt enkelte indlagte Sedler, og «Hamburgische Berichte von gelehrten Sachen», 10. Sept. 1734. Forf. er vistn. en Præst i Nærheden af Aabenraa; thi i Koncepten til et Brev til en «Cammer Rath» (ɔ: Joach. Rich. Paulli) taler han om en Sending til hans Hjem «auf Apenrade oder auf Tollstedt,» og paa en Seddel nævnes en Person, der har opholdt sig «alhier im Kchsp. 6 Jahr.» *Benyttelse.* P. E. Müller, Antikv. Unders. ov. de ved Gallehuus fundne Guldhorn, S. 20, 24—27.

Thott, 4., 1473. *Randulffs danske Basune, i. e. en theologisk Discurs om Guldhornet, fordansket af Carsten Lauritsen, Sognepræst til Kirkerup og Aagerup i Siælland.* Pap. 132 Bl., med Pagin. 17. Aarh. Bl. 1—2, 130v og 131—132 ubeskr.

Bl. 3r [Tit.]: «Den Danske Basune. Det er: En Theologiske Diskurs Om det Guldhorn, som bleff fundet i Sønder Jylland, . . . Udi latinske Sprock sammenskreffven A. 1643 aff Hederlig oc høylærd Mand M. Envold Nielszen Randulff, Canonico udi Roeskilde Capitel, Sognepræst til Domkircken sammesteds, oc

proist offver Sømmehæret . . . [Med en anden Haand]: Fordanschet aff her Carsten lauritzen Sogneprest til Kirkerup och Aagerup Sogner vdi Siæland.» Synes Oversætterens Manuskr., med enkelte Rettelser. Lauritsen blev Præst i Aagerup og Kirkerup 1648 og døde 1655. Randulfs «Tuba Danica» udkom 1644 i Kbh. (Fol.).

Thott, 4., 1475. *Jani Hansen Programma, dat. Ripis Chalorum 1768, de inscriptione cornu aurei 1734 inventi.* [Trykt i Ribe 1768].

Manglede allerede før Aar 1850.

Kall, 4., 412. *P. Thun, Om Runeskriften paa Guldhornet.* Pap. 36 Bl. 18. Aarh. Bl. 1v, 2—3 og 31—32 ubeskr.

Bl. 1r: «Guld-Hornets Rune-Skrift angaaende.» Bl. 4r [Tit.]: «Det andet Danske Guld-Horns Rune-Skrift, Læst med hosføyet Reede og Grund For hver Bogstav, Og derefter Paa nu brugelig Dansk udtolket, Samt Med adskillige (forhaabentlig ey ubehagelige) Anmærkninger Af Historien, Litteratura Runica og Andre ældgamle Monumenter oplyst af Peder Thun. Trykt etc:» Forf.'s egenh. Manuskr., med enkelte Rettelser, dediceret til Biskop E. Hagerup. Thun døde 1783; han var Præst til Hjortlund og Kalslund i Ribe Stift 1741—78. I Adresse-Contoirets Efterretn. 1766, Nr. 106 bebuder han sin Afhandling; efter Fortalen at dømme maa den imidlertid først være fuldendt efter 1774. (Slg. Ann. f. n. O. 1853, S. 160).

Mønter.

Gl. kgl. Sml., Fol., 748. *En Pakke bestaaende af 4 Hefter, fol. oblong. De to første indeholde en Concept-Catalogus over Danske Mynter, som uden Tvil er Joh. Mulenii eget Udkast til hans Numismata Danorum; foran ligger et Tingsvidne af Schaubye Ting 1665 om nogle gamle Mynter, fundne i en Tørve-Grav. De 2 andre indeholde samme Udkast reenskrevne, det første med en Deel Rettelser og Antegnelser, uden Tvil ligeleedes af Mulenius.* Pap. 3 Hæfter, alle betegn. «N° 7», i en Pakke, meget smalt og højt Format. 17. Aarh. Latin.

1. Hæfte (indb. i et Stykke Pergamentshdskr. med Noder) har 92 Bl., hvoraf enkelte ubeskr.; desud. ere nogle Bl. udklippede. Et Par Sedler findes indlagte, navnlig Koncept til en Memorial ang. nogle Mønter fundne ved Skagen, endv. Fortegn. ov. en Møntsamling, i Koncept og Renskrift (ialt 6 Bl., hvoraf 1 Bl. ubeskr.), «Index Monetæ danicæ cujus figuræ extant apud varios Autores» (4 Bl., de 2 ubeskr.) og «Tariffe pour rapporter a peu pres les monnoyes anciennes aux nostres» (4 Bl., de 3 ubeskr.). — Indeholder den egenh. Kladde til «Numismata Danorum et vicinarum gentium» af Joh. Mulenius (ɔ: Hans Mule, † 1669), udg. af Thomas Bartholin d. æ., Kbh. 1670.

2. Hæfte. 76 Bl., hvoraf nogle ubeskr. Renskrift med mange Rettelser af Forf.; en løs Seddel er indhæftet. Bagi ligge endel numismatiske Optegn. til samme Værk af Mule, paa løse Ark af samme Format, ialt 47 Bl., hvoraf nogle ubeskr., samt en løs Seddel. Desuden «Copie aff Tings Vinde om de gamle penge som ere fundne paa Skaffuen,» dat. «Schaubye ting», 14. Aug. 1665 (slg. 1. Hæfte), og (paa en løs Seddel) Fortegnelse over «Die Bucher von Müntzwesen so ich [vistn. Th. Bartholin] den 15 July vom Schlosse durch H. Secretarij Ordre geholt»; deribl. nævnes flere Manuskr. af «B[eatus] Mulenius».

3. Hæfte indeholder Renskrift af Bogen, med enkelte Rettelser af Forf., 84 Bl. og 2 indhæftede Sedler; Paginering med Rødkridt; de første 8 Bl. og det sidste Bl. i Bogen ere ubeskr. Bindet er et Stykke Pergamentshdskr. med Noder.

Gl. kgl. Sml., Fol., 749. *Register over Danske Medailler og Mynter fra Begyndelsen af og indtil 1740. Derhos ligge nogle Optegnelser om Penge-Beregning i ældre Tider.* Pap. 120 Bl. 18. Aarh. Bl. 120^v ubeskr.

Dansk. Bl. 1^r: «Første Casse Bestaaende udaf Gamle Danske Mynter» [osv.]. Indlagte ere 4 Foliobl. med Optegnelser (med en ældre Haand) til dansk Mønthistorie, Uddrag af Huitfeldts Krønike. — *Herkomst.* Nr. 67 i H Grams Ms.-S.

Gl. kgl. Sml., 4., 2378. *Collectanea de numis antiqvis Danicis.* Pap. 29 Bl. 17. Aarh.'s Slutn. Mange Bl. ubeskr.

Formatet er Tvær-Kvart. Pennetegninger af Mønter, med Text. Latin. Forf. er Rektor Thomas Broder Bircherod i Odense, og Manuskr. er Udkast til hans «Specimen antiqvæ rei monetariæ Danorum», Kbh. 1701, 4°. — *Herkomst* osv. Er en Del af Nr. 134 i H. Grams Ms.-S. Erichsen, Uds., S. 94.

Thott, Fol., 752. *Collectanea og Excerpter angaaende Numismatiken i Almindelighed, men især det danske Myntvæsen, saasom: a) Christiani IV Myntedicter. b) Von hiesiger nordischer Müntze, aus Holbergs Dänemarks Staats- und Reichs-Historie. c) Dito aus Arendt Berntsens Danmarks frugtbare Herlighed. d) Pecuniæ raritas in Dania.* Pap. 97 Bl., tildels tosp., samt et Par indlagte Sedler. Midten af 18. Aarh. Nogle faa Bl. ubeskr.

Tysk. Alt med samme Haand. Tildels med Paginering.

Bl. 1^r—3^v: «Allerhand Müntze». — Bl. 4^r: «K. Christiani IV. und Hz. Friederichs Münz-Edict, sambt designirtem Gewichte über allerley quantitet gangbarer Doppel-Schillinger . . . Año 1620.» — Derefter forskellige Excerpter og Optegnelser. — Bl. 10^r—20^v: «Von hiesiger Nordischen Münze, aus Lud. Holbergs Dännem.-Norweg-Stats und Reichs-Historia IX. Capittel, à pag. 681. bisz pag. 711.» [ↄ: Udtog af «Danm. og Norges Beskrivelse» ell. «gejstl. og verdsl. Stat», overs. af F. G. Voss, Kbh. 1730, 4°]. — Bl. 21^r—30^v: «Alte Dänische ock Nordische Müntze aus

Arent Berentsen Bergen Danmarkis oc Norgis Fructbar Herlighed Fierde Bogs Forste Part. p. 554. seqq. Prentet i Kiøbenhafn Ann. MDCL. in 4to». Med fl. Excerpter og Optegnelser. — Bl. 31^{r}—33^{v}: «Alte Müntze nach dänischem Valeur gerechnet. aus Bl. Eckenbergers Repertorio über das Jütsche Lobuch de Anno 1603 zusamm. gesucht.» — Bl. 34^{r}—49^{v}: «Allerhand Müntze aus dem Schleszwigschen Stadt-Archivo observiret.» Samt flere Optegn. om dansk Møntvæsen. — Bl. 51^{r}—53^{r} findes nogle Notitser om Oldtidens Mønter. — Bl. 53^{v}: «Pecuniæ raritas». [om Danmark]. — Bl. 57^{r}—74^{v} [trykt]: «DE MONETIS ET MENSVRIS SACRÆ SCRIPTVRÆ. Das ist: Ein eigentliche ausrechnung vnnd Beschreibung aller Müntze vnd Masse in Heiliger Schrifft . . . Durch, M. Henricum Bünting, Pfarherrn der Kirchen zu Grunow, im Lande Braunschweig. Gedruckt zu Magdeburg, im Jahr, 1598.» — Resten af Manuskr. indeholder forsk. Optegn. til dansk Mønthist.; tilsidst et Register.

Thott, Fol., 753. *Samling af danske Mynt-Efterretninger fra 1600 til 1757.* Pap. 53 Bl., med Pagin. 18. Aarh. Bl. 1, 2^{v}, 4, 47^{v} og 48—53 ubeskr.

Bl. 2^{r} [Tit.]: «Samling af Danske Mynte-Efterretninger fra Anno 1600 til Anno 1757.» Bl. 3 indeholder Registret, nemlig: «1. Angaaende Mynte-Stæderne» [osv.], «2, Angaaende de, effter Reglementerne og Regninger formyntede Penge-Sorter» [osv.] og «3 Angaaende de formyntede Pengers Summa» [osv., navnlig om hvad der er udmøntet af Kongsbergs Sølvværks Sølv]. — Renskrift.

Thott, Fol., 754. *Jens Alexandersen Hoppeners gammel dansk og norsk Mynts-Forklaring.* Pap. 8 Bl. 17. Aarh. Bl. 1, 2^{v} og 8 ubeskr.

Bl. 2^{r} [Tit.]: «Gammel Dansk oc Norsk MYNTIS Forklaring, efter sær tiders medfør, til opliusning udi den Danske oc Norske Low, sampt Historierne, (oc til en anledning for dennem som kunde hafve nogen viidløftigere oc klarere underrettning derom at meddeele,) med mueligste korthed nogenledis udregnet af J. Al. Hoppener.» Forf.'s egenh. Manuskr., dedic. til Kongen, men har ikke været indsendt til denne, eftersom Datoen under Dedikationen ikke er udfyldt. — J. A. Hoppener var Borgermester i Christiania indtil 1685.

Ny kgl. Sml., 4., 802. *J. A. Hoppeners Gammel dansk og norsk Mynts Forklaring.* Pap. 8 Bl. 18. Aarh. Bl. 1^{v} og 8 ubeskr.

Bl. 1^{r} [Tit.]: «Gammel Dansk Myndtes Forklaring [osv.] . . . Af Jens Alexandersen Hoppener.» Afskr. Dedikationen til Kongen er udeladt.

Ny kgl. Sml., 4., 803. *Ejd. libri Apographum.* Pap. 19 Bl., med Pagin. 18. Aarh. Bl. 1^{v}, 18 og 19 ubeskr.

Bl. 1^{r} [Tit.]: [med P. F. Suhms Haand] «Rostgaards [Afskriverhd.] Num: [Suhms Haand] 385 [Afskriverhd.] Forklaring over de Gamle Danske og Norske Mynter. [Suhms Haand] Er

ikke slut, saa og noget bedre afskrevet end Deinboll ellers pleyer [Afskriverhd.] Deinboll.» Afskr. for Suhm efter en Kopi i Fol. i Kbhvns. Universitetsbibl. *Benyttelse.* Suhms Sml., 1. Bd. 1. Hæfte, S. 93—96.

Uldall, Fol., 75. *Catalogus over Kongelige Mynter af den Oldenborgske Stamme indtil 1758.* Pap. 161 Bl., med Pagin. 18. Aarh. Endel Bl. ubeskr.

Den ovenanf. Titel staar udenpaa Bindet (Uldalls Haand). Bogen begynder med et Register. Indeholder talrige senere Tilføjelser med en anden Haand.

Ny kgl. Sml., Fol., 476. *Fortegnelse over Etatsraad H. P. Tops og Enkefrues Bøger, Mynter etc. Kbhvn. 1778; med adskillige numismatiske Bemærkninger og Priser.* Pap. 18. Aarh.

Trykt Bog i Oktav, indklæbet i en Bog med hvide, ubeskr. Foliobl. De tilskrevne Notitser ere med samme Haand som den seneste i forr. Nr.

Ny kgl. Sml., Fol., 478. *Daniæ Norvegiæqve Regum Nummi atqve Numismata a C I^mo^.* Pap. 411 Bl. 18. Aarh. Bl. 1, 2, 268—272, 347 og 411 ubeskr.

Bl. 3^r^ [Tit.]: GLORIOSISSIMORUM Daniae Norvegiaeq[ue] REGVM Numi atq[ue] Numismata Omnis Moduli omnisq[ue] metalli a Primo Rege Stirpis Oldenburgicae CHRISTIANO PRIMO usque ad» [Resten er ikke tilføjet]. Den sidste Mønt, der omtales i Bogen, er præget 1743. — Pyntelig Renskrift; enkelte smaa Tilføjelser med en anden Haand, navnlig Bl. 216^r^ (ved Nr. 310^b^): «er ikke anført i Originalen [derpaa med Suhms Haand] under dette N^o^, men tilført under N° 993.» *Herkomst.* Nr. 797 i Suhms Ms.-Sml.

Ny kgl. Sml., Fol., 478^b^. *Dansk Mynt-Historie, forfattet af H. S. Knoph (Mynt-Directeur). 1777.* Pap. 132 Bl. 18. Aarh. Bl. 1^v^, 3^v^ og 132^v^ ubeskr.

Bl. 1^r^ [Tit., med den underskr. Schou's Haand]: «Dansk Myndt Historie forfattet af Hans Schierven Knoph Etats Raad og Myndt-Directeur forfattet A^o^ 1777.» Forn.: «Denne Afskrift er mig foræret af Forfatteren. Schou.» Alt det øvrige er med en anden Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 804. *Bemærkninger ved nogle Medailler af de Oldenborgske Konger af Joh. Gram, med latinsk Fortegnelse paa en heel Deel danske Mynter og Medailler.* Pap. 185 Bl. 18. Aarh. Enk. Bl. ubeskr.

Beg. Bl. 1^v^ med Knud den Store, Overskr.: «Numi Daniæ Regum avrei et argentei ante Familiam Oldenburgicam.» Det meste af Bogen er en pyntelig renskr. Fortegn. paa Latin, der ender med Frederik IV's Tid. Bl. 24^r^—35 [hvilket sidste Bl. er ubeskr.]: «Medailler anmerckning», med T. Klevenfeldts Haand,

omfattende Tiden fra Abel til Frederik IV. H. Grams Haand findes intetsteds i Manuskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-Sml. Nr. 933.

Ny kgl. Sml., 4., 804^d. *Chr. E. Voss, Excerpter og Samlinger til Danmarks Myntvæsen indtil 1660.* Pap. 174 Bl., mest pag. 18. Aarh. Bl. 1—2, 3^v, 13^v, 14—15, 172—174 ubeskr.

Bl. 3^r [med C. J. Thomsens Haand]: «Vosses Excerpter af Geheime Archivet. Dette vil sees ved at sammenligne dette Manuscript, som jeg har kjøbt ved Auctionen over Bogtrykker Schubarts Myntsamling og Bøger, med andre af denne flittige Mands Excerpt Bøger der bevares i forskjellige Archiver og Bibliotheker. Thomsen.» Egenh. Hdskr. (paa Dansk) af Geheimearkivar C. E. Voss, † 1791; indeholder Udtog af Regnskaber, Kongebreve o. desl. Indlagte ere 2 løse Sedler med numismatiske Blyantsnotitser af Voss og 16 Bl. (med en anden, samtidig Haand; de 3 sidste Bl. ubeskr.), betegn.: «Allerley Müntz Nachrichten», indeholdende lignende Notitser paa Tysk. *Herkomst.* Købt paa Aukt. eft. Konferensrd. C. J. Thomsen 1871.

Ny kgl. Sml., 4., 805. *Collectanea det danske Myntvæsen vedkommende.* Pap. 61 Bl. 18. Aarh. Flere forsk. Hænder. Enk. Bl. ubeskr.

Indeholder mest Afskrifter af Dokumenter, den første betegn.: «Ex collectaneïs Dn: Pet: Septimii in Bibl: Rostgaard: 1742.» Bl. 1^r: «Den danske Mynt vedkommende.»

Ny kgl. Sml., 4., 805^d. *H. M. Velschow, Om Myntens udvortes Tilstand i Danmark fra Knud den Stores Tider indtil den oldenburgske Stammes Regiering, med alle tilhørende Samlinger af Materiale og Excurser.* Pap. Omtr. 1823.

Indeholder a) det egenh. Manuskr. (Kladde) til Velschows Prisafhandling «Om Myntens udvortes Tilstand i Danmark», ved hvilken han 1824 vandt det Kgl. danske Videnskabernes Selskabs Guldmedaille. Ialt 141 Bl., tosp. b) Endel Excerpter og Notitser, tildels paa løse Sedler, til Brug ved Udarbejdelsen af den nævnte Afhandling. Nogle ere betegn. henholdsv. «Excerpta Monetaria A» og «B». Desud. nogle danske Middelalders-Mønter, gengivne i Kobberstik. c) En Række Exkurser (i Kvart, tosp., med endel indlagte Sedler) til samme Afhandling, nemlig 1) «Nabolandenes Myntvæsen», 2) «Kongernes Mynter og de Begivenheder under deres Regjeringer, der staae i Berøring med Myntvæsenet», 3) «De Danskes Myntregning, Maal og Vægt», 4) «Myntens indre Værdie til forskjellige Tider. Langeb. VII 557 ss.», 5) «Myntningsvæsenet i Danmark», 6) «De geistlige Stænders Myntret», 7) «Myntsteder. Stædernes Myntret», 8) «De verdslige Stænders Myntret if. Exc. 67. 71. 69. 70.» 9) «Til det danske Myntvæsens Historie efter 1424.» — *Herkomst.* Foræret Bibl. i i Febr. 1863 af Adjunkt (senere Overl.) Kerrn.

Ny kgl. Sml., 4., 806. *Fortegnelse paa nogle Tid efter anden paa*

Bornholm fundne gamle Mynter. Pap. 34 Bl., hvoraf de 28 første pagin. 18. Aarh. De 6 sidste Bl. ubeskr.

Bl. 1r: «Fortægnelse paa nogle Tid efter anden her paa Borringholm fundene og mig bekiendt blevne gamle eller formenentl. rare Mynter; samt hvorvit same befandtes kiendelige, læselige og forstaael:, med videre Omstændigheder.» Forf. er Joh. Chr. Urne, der var Amtmand paa Bornholm 1741—78. Autogr. med Randnoter og Aftegninger af Mønter. *Herkomst.* Suhms Ms.-Sml. Nr. 1344.

Ny kgl. Sml., Fol., 478a. *H. Sessing, Om gamle danske lødige Markers etc. Betydning og Værdi i Rigsbankpenge Sølvmynt.* Pap. 127 Bl., med Pagin. 19. Aarh.'s 1. Halvd. Bl. 1 ubeskr.

Bl. 2r [Tit.]: «Om gamle danske lødige Markers, Mark-Penninges, Skilling Groters og Groters Betydning og Værdie i Rigsbankpenge Sølvmynt. Et Bidrag til Kundskab om Danmarks Myntvæsen i Middelalderen fra Knud den Stores til Christopher af Bayerns Tid, og siden til Souverainitetens Indførelse under Frederik den Tredie, indbefattende et Tidsrum af sex Hundrede Aar. Af Hans Sessing, Kammerraad og forhen Told- og Consumtions Inspecteur i Assens». Autogr. Indlagt en Seddel, med Nota af Forf. i Anledn. af, at et Par Bl. ere blevne for stærkt beskaarne ved Indbindingen. *Herkomst.* Købt 1862 paa Aukt. efter Prof. H. M. Velschow.

Ny kgl. Sml., Fol., 478c. *De nummo Friderici I, Ducis Holsatiæ, c. effigie S. Andreæ 1514.* Pap. 12 Bl. 18. Aarh. Bl. 1v og 12v ubeskr.

Bl. 1r [med H. Grams Haand]: «De Nummo FRIDERICI I. Ducis Holsat: postea Regis Dan. & Norv. cum effigie S. Andreæ, ann. 1514. cuso.» Bl. 2r [ligeledes Grams Haand]: «Ex litteris F. A. R. [ɔ: Etatsraad Reinboth i Slesvig] ‖ ad I. G. [ɔ: Gram] d. 28. Januar. 1743.» Bl. 9r [samme Haand]: «Respons. I. G. ad litteras F. A. R. d. 9. Febr. 1743.» Det øvr. af Manuskr. er Afskr., med en anden Haand end Grams.

Thott, Fol., 1178. *Christiani III Mynts-Ordnung 1544.* Pap. 6 Bl. 18. Aarh. Bl. 1, 2v, 5 og 6 ubeskr.

Bl. 2r [Tit.]: «Christiani Tertii Müntz Ordnung 1544.» Bl. 4r er forn. skrevet: «Det exemplar, hvorefter ieg har ud copieret dette, findes udi Camer Archivet. Skiønt det icke just er originalen, som ventelig er sendt til Jørgen Koch, saa er det dog skrevet i Christiani 3tii Tiid med samme Haand, som de originale Mynt Ordninger der findes i samme paquet. Bag paa [Bl. 4v] bemte exemplar er med samme Haand skrevet «Müntz Ordenung vffs New Inn Dennenne[!]marcken vnnd Norwegenn geordinirt Anno 1544.»

Ny kgl. Sml., Fol., 811. *Christians III Müntzordnung, Dingstag nach Crucis 1541.* Pap. 8 Bl. 16. Aarh. Bl. 1v, 6v og 8v ubeskr.

Bl. 1r [Tit.]: »Müntz Ordenünng.» Tysk. Samtidig Udfærdigelse, betegn. «Geschehenn vnnd gebenn vf vnnserm Koniglichem Schlosze Coppennhagenn Dinstags nach Crucis Anno D Inn 1541°», med Kongens Underskrift, men uden det kongelige Segl; kun en lille Klat rødt Vox anbragt paa en sort Snor. Derefter Edsformularer for Møntmesteren Paul Fechtel og for Møntguardeinen (Navnet in blanco), med Overskr. henholdsv.: «Müntzmeisters Eydt» og «Wardiennenn Eydt». — *Herkomst* osv. Suhms Ms.-S. Nr. 746. — Krag og Stephanius, Christian III.'s Hist., II, S. 108—113.

Uldall, Fol., 28. *En Samling af adskillige Kongelige Befalinger ang. Mynten i Chr. V. Tiid, og Betænkninger af Jens Juel, O. Rømer og fleere i samme Begivenhed, saavelsom i Fred. IV Tiid.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. og 18. Aarh.'s Beg. Fl. forsk. Hænder.

1) O. Rømers Betænkning til Kongen om Mønten, 8. Dec. 1700. — Afleveret til Rigsarkivet 1889. 2) 2 Bl., tosp.: «Avantages bey der Müntze zu Gluckstadt,» og: «Disavantages bey der Müntze zu Königsberg sampt deren unvergreifflichen remedirung.» 3) Afskr. af kgl. Br., dat. «Copenhagen den 29 Novembr. 1690» og kontrasign. P. Brandt, indeholdende Bevilling for Møntmester Eck i Glückstadt til at udmønte en Sum. 2 Bl., samt to andre indlagte Bl. med Tegninger af Mønter. Tysk. 4) Afskr. (betegnet «Copia») af Christian V's Skrivelse til U. F. Gyldenløve, Conr. Reventlow m. Fl. ang. Betænkn. om Møntens Forbedring, dat. «Kiøbenhafn den 12 Novembris Anno 1692.» Dansk. 2 Bl. 5) Afskr. af 5 Kongebreve vedk. det danske Møntvæsen fra Aarene 1692—95. 6 Bl. 6) «Müntz Ordnung welche Ihre Königl May^{t} geordonniret dasz Sie auff dero Münze soll observiret werden.» Renskr., uden Underskr., 4 Bl., samt et indlagt Bl. med en anden Haand og Betegn.: «Der Müntzbedienten pflicht auf der Müntze». 7) «Unumbstöszliche jedoch auch Unmaszgebliche Rationes, Warumb Ihrer Königl. Majest. das Müntzen zu Glückstadt weit profitabler, als alhier in Copenhagen seyn wird.» 2 Bl., betegn.: «Beylage sub Num. 1. ad Supplicam Jacob Ephraim.» 8) 1 Bl., med Overskr.: «Allerunterthanigste Information — wasz Ihro Königl Mt. umb Dero Müntze in gang zubringen ohnmasgeblich für eine qvantität Cronen zu anfangs jährl. können müntzen laszen, [etc.]» Dat. 28. Aug. 1688, ud. Underskr. 9) «Om Mynten». Skrevet af Jens Juel, uden Dato eller Underskrift; bagpaa er paatrykt hans Segl i sort Lak. 4 Bl., de 2 sidste ubeskr. 10) «Reflections sur Les Couronnes de Sa Majesté.» 4 Bl., ud. Underskr. 11) To Udtalelser (paa Tysk) ang. det danske Møntvæsen; den ene begynder: «Mein gestriger Satz war dieser:» (osv.), den anden: «Dasz die dänschen Crohnen» (osv.); tilsammen 4 Bl., tosp. 12) Betænkning om Mønten (paa Dansk), stilet til den «Stormægtigste allernaadigste

arfve Konge og Herre», dat. Rentekammeret 14. Aug. 1700, ud. Underskr.; 2 Bl., tosp. 13) Betænkning ang. det danske Møntvæsen, ud. Dato eller Underskr., beg.: «Fra Myndten er tiid efter anden» (osv.); 4 Bl. 14) «Allerunderdanigste Forslag om Myndtens forbedring.» 3 Bl., ud. Dato ell. Underskr., med et rødt, uadeligt Segl paatrykt. 15) Udtalelse om Møntvæsenet (paa Dansk), beg.: «Dend i disse dage forefaldene Allernaadigste Reduction» (osv.). 2 Bl. 16) «Allerunderdanigst forslag til Myndtens forbedring.» Koncept med mange Overstregn. og Rettelser. 3 Bl. 17) «Caroli 2 Regis Anglia [!] Eine Act; die Müntze zu befördern». 4 Bl. ud. Dato ell. Underskr. 18) Udtalelse om Møntvæsenet (paa Dansk), overskr. «Pro Memoria»; udat. og uden Underskr. 1 Bl. 19) En Seddel med en anon. Optegn. om Udmøntningen af endel enkelte, dobbelte og tredobbelte Kroner. — Paa Omslaget staar (med en ældre Haand): «Mynten i C: 5$^{t:}$ Tiid,» og undern. (med Uldalls Haand): «En Samling af adskillige Kongelige Befalinger ang. Myndten i C 5 Tiid og Betænkninger af J. Juel, O. Rømer og fleere i samme Begivenhed, saavelsom i F 4. Tiid.»

Kall, 4., 387. *Et Skrift forfattet i Slutningen af 18de Aarh. om Myntvæsen og Banker, meest med Hensyn til den danske Stat.* Pap. 215 Bl., med Pagin. 18. Aarh.

Er Afskr. af Møntmester H. S. Knophs Mønthistorie (1777), hvoraf Ny kgl. Sml., Fol., 478^{b} ogsaa er en Afskrift. Dedikationen mgl., men man kan se, at 2 Bl. foran ere udskaarne. — *Herkomst.* Har tilhørt Fuldmægtig i Bergværkskontoret D. E. Bradt († 1793), hvis Navn er skrevet paa Bogens første Blad.

Thott, Fol., 710. *Catalogus over de Kongl. Guldmedailler, efter Kongelig Befalning inventeret 1681, underskreven Luxdorph, Harboe, W. Worm.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, Fol., 710^{b}. *Specification over Medaillerne paa Rosenborg 1752; it. Specification over de Medaillestæmpler, som maae udleveres til de Medaillers Forfærdigelse, som Kongen har tilladt Kongen af Frankrige maae bekomme.* Pap. 14 Bl. 18. Aarh. 3 forsk. Hænder. Bl. 4 og 6 ubeskr.

a) Bl. 1^{r}—3^{v}: «Specification Over dee Kongel. Medaille-Stempler, som paa det Kongel. Slott Rosenborg forefindes A^{o} 1752-.» Med Blyantsmærker og Overstregninger med Rødkridt. b) Bl. 5^{r}—5^{v}: «Specification Effter Nummer, Over de Kongelig Medaille Stempler, som paa Slottet Rosenborg ere staaende, og maa requiréres at udleveres, til de Medaillers Forfærdigelse, som hands Kongelig Majestætt Allernaadigst har tilladt, Kongen til Franckrig at bekomme,» (osv.). Ligel. fra Fred. V.'s Tid. c) Bl. 7^{r}—14^{v}: «Mémoire pour le cabinet des Médailles.» Med en fransk Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 803^{b}. *Gesammelte Nachrichten von den unterschiedlichen Münzsorten und derselben Werth zu alten Zeiten in den Herzog-*

thümern Schleswig und Holstein. Pap. 17 Bl. 2 forsk. Hænder. 18. Aarh. Bl. 3, 6—8, 11—12 ubeskr.

Bl. 1^r [Overskr.]: «Gesam̄lete Nachrichten von den unterschiedlichen Müntzsorten und derselben Werth zu alten Zeiten in den Herzogthümern Schleswig und Hollstein.» Bl. 13—17 (med en anden Haand) nogle tyske Excerpter om Mark, Ombudsmand, Stud, Quærsæde, Skilling, Innæ, Stub og Stuff, med Paginahenvisn., rimeligv. efter en trykt Bog. — Paa Omslaget er skrevet med C. Molbechs Haand: «Efterretning om gamle Mynter, og deres Værdi i Slesvig og Holsten.» Manuskr. har derfor vistn. tilhørt ham.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1174. *En Fortegnelse over Svenske Medailler.* Pap. 16 Bl. 18. Aarh. Bl. 1^v, 15^v og 16 ubeskr.

Bl. 1^r er skrevet: «Schwedische medaillen». Forøvr. er Manuskr. paa Svensk; det beg. (Bl. 2^r) med Overskr.: «Skåde Penninge stemplar i behold ved Kongl: Myntet.» De nyeste Medailler, der nævnes, ere fra Kong Fredrik I.'s Regeringstid.

Sigiller.

Uldall, 4., 480. *Fortegnelse paa de Danske Kiobstæders Vaabener.* Pap. 14 Bl. 18. Aarh. Kun Bl. 1^r, 3—5 og 6^r beskr. Dansk. Tosp., men den ene Spalte ubeskr.

Bl. 1^r [Tit., med Uldalls Haand]: «Fortegnelse paa de danske Kiøbstæders Vaabener.» Det øvrige med en anden Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 811. *En Samling af danske, holstenske og svenske Sigiller fra Middelalderen, tegnede af S. Abildgaard med Hosskrift af J. Langebek.* Pap. 68 Bl. af forsk. Størrelse. 18. Aarh. Bl. 43 og 57 ubeskr.

Indeholder Tegninger (numererede med Blyant), de fleste udf. med Tusch, nogle med Pen, samt tilskrevne egenh. Notitser af Langebek. Bl. 1—10: Danske Kongers og Dronningers Sigiller; det første er Erik Menveds, det sidste Christiern I.'s. Bl. 11—20: Slesvigske og holstenske Fyrsters, beg. med Hertug Valdemar (14. Aarh.), endende med Grev Gert af Holsten (1390). Derefter Bl. 21—30: Nordtyske Fyrsters Sigiller; Bl. 31—41: Forskellige nordiske Købstæders; Bl. 42—54: Gejstlige Sigiller; Bl. 55—63: Danske adelige Sigiller; endelig Bl. 64—68: Svenske, nemlig 3 fyrstelige og 1 adeligt. — *Herkomst.* Nr. 746 i Suhms Ms.-Sml.

Ny kgl. Sml., 4., 811^c. *J. G. Burman-Becker, Afbildninger af danske og sønderjydske Byers Vaaben. 1863.* Pap. 14 Bl. 19. Aarh. Bl. 1, 2^v, 12^v, 13—14 ubeskr.

Bl. 2^r [Tit.]: «Kiøbstædernes Vaaben ved I: G: Burman

Becker 1863.» Kolor. Tegninger af Forf. — *Herkomst.* Foræret Bibl. af Dr. phil. J. G. Burman-Becker, Juli 1863.

Antikviteter.

Gl. kgl. Sml., Fol., 741. *Ottonis Sperlingii Commentarius de nummo Runico et collectanea de antiqvitatibus septentrionalibus.* Pap. 14 Bd. 18. Aarh.'s 1. Halvd.

Hvert Bd. er folieret for sig. I Margenen er tilskrevet Orig.'s Paginering. Afskr., maaske udført for H. Gram; bag i de to første Bd. findes et Register med hans Haand. Indstregninger i Margenen. Kryds og Understregninger med Blyant findes mange Steder i det første Bd., kun enkeltvis i de senere Bd. (med Rødkridt). — Ukomplet, idet 14. Bd. ender med Originalens S. 11208. — *Herkomst* osv. Nr. 8—21 i Grams Ms.-Sml. — Erichsen, Uds., S. 92. Werlauff, Efterretn., S. 83.

Gl. kgl. Sml., Fol., 742. *Volumen ejusdem generis.* Pap. 384 folierede Bl. 18. Aarh.'s 1. Halvd.

Afskr. med samme Haand som foreg. Nr., indeholdende et Brudst. af O. Sperlings antikvariske Collectanea, med Originalens Sidetal tilskrevne i Margenen, nemlig 12011 til 12526. Dette Bd. hører utvivlsomt ogs. til det Gramske Exemplar.

Gl. kgl. Sml., 4., 2358. *Ottonis Sperlingii Commentarius de nummo Runico Rosencrantzii aliisqve antiqvitatibus Septentr.* Pap. 16 Bd. og en Pakke; tosp. Omtr. 1700.

Autogr. af den yngre O. Sperling, med gennemgaaende Paginering (1—13441 samt nogle faa ubeskr. og upag. Bl.). Tætskrevet, med Rettelser af Forf. Arbejdet er blevet til i Form af Anmærkninger over Sperlings egen Forklaring af en Runebrakteat tilhørende Etatsraad Jens Rosenkrantz. Latin. — Paa Titelbl. af 1. Bd. har Forf. skrevet: «De Nummo Gothico Dn. Jani Rosekrantzii. 1690. m. Decembr.» 4. Bd. er betegn.: «De Nummo Gothico», 5te: «De Nummo Gothico I. R.», 6te: «De Nummo Gothorum», 7de: «De Nummo Gothico», 8de ligel., 9de: «De nummo: Gothico. Antiquarius.», 10de: «De nummo Gothico cum Antiquitatibus variis.», 11te ligel., 12te: «de Nummo Gothico, et Antiquitatibus Gothicis aliisq[ue] variis», 13de: «De nummo Gothico et Antiquitatibus Septentrionalium aliis», 14de: «Antiquitatum Septentrion. et aliarum.», 15de: «Observationum ad Septentrionales pertinentium.», 16de: «Antiquitatum Septentrionalium et aliarum Anno 1712 ætat. meæ 79.», og 17de (uindb.) det samme, med Tilføjelse: «Anno ætatis meæ 80.» — *Herkomst* osv. Foræret Chr. Reitzer ved Testamente af Forf. og indkommet i det st. kgl. Bibl. med den Reitzerske Bogsaml.

1721, slg. Werlauff, Efterretn., S. 82 f. Moller, Cimbr. litt., II, S. 854 f. Erichsen, Uds., S. 92.

Kall, 4., 410. *O. Sperlingii Collectanea ad historiam et Antiqvitates regnorum borealium.* Pap. 2 Bd., henholdsv. 276 og 246 Bl., tosp., tildels folierede med Blyant. 18. Aarh. Mange Bl. ubeskr.

Excerpter (paa Latin), med Bernh. Møllmanns Haand, af den yngre O. Sperlings store Samlinger ang. de nordiske Oldsager, med tilføjede Bemærkn. af Møllmann selv. De ere aabenbart blevne til gennem et længere Tidsrum og skrevne tildels sirlig, tildels i Hast og temmelig utydelig. Foran i 1ste Bd. er skr.: «Collectanea varia ad Historiam [tilføjet: et Antiqvitates] regnorum borealium.» Med en anden Haand er forn. tilføjet: «Ottonis Sperlingii.» Til Slutn. et Register. *Herkomst.* Vistnok hørende til de Møllmannske Manuskripter, der anføres i den første Auktionsfortegn. ov. hans Bogsaml. (Kbh. 1783, Apr.), S. 467, Nr. 12.

Kall, 4., 411. *B. Møllmanns Excerpter af O. Sperlings Adversaria de nordiske Antiqviteter vedkommende.* Pap. 315 Bl., tosp., tildels folierede med Blyant. 18. Aarh. Mange Bl. ubeskr.

Autogr. Latin. Alfab. ordn. Uddrag, beg. med «Amuleta», endende med «Votum». *Herkomst.* Rimeligv. hørende til samme Suite som forrige Nr.

Ny kgl. Sml., Fol., 472. *Ex Fragmento Excerptorum af O. Sperlingii store Mss. (om de Nordiske Antiqviteter) paa det kongelige Bibliothek.* Pap. 32 Bl. 18. Aarh.

Afskr., Dansk. Beg. mgl. Bl 1r forov. (med Langebeks Haand): «Ex Fragment. Excerpt. Grammian. af Ott. Sperlingii store Mss. paa det Kongl. Biblioth. som det synes.» Henvisningstal ere anbragte i Margenen, men danne ingen sammenhængende Talrække. *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 538, Nr. 113.

Ny kgl. Sml., Fol., 468. *F. Bartholini Antiqvitates Danicæ. Tom. I.* Pap. 230 Bl., med Pagin. 18. Aarh.

Bl. 2r [Tit.]: «MANVSCRIPTA BARTHOLINI Tom. X B.[ibliothecæ] A.[cademiæ] H.[afniensis]. ANTIQVITATES DANICÆ Tomus Primus Hvitfeld tom. 1. pag. 17. Vi troe undertiiden det som mest falskt er, alleniste, for det siunis at medføre nogen Gammelhed. [med P. F. Suhms Haand:] Rasbec [ɔ: Afskriverens Navn].» Afskr. besørget for Suhm efter den ældre Thomas Thomesen Bartholins Original i Kjøbenhavns Univ. Bibl. Suhm har paa Indersiden af Forsatsbl. skrevet nogle Bemærkninger. — Bl. 2v [med Afskriverens Haand]: «Est Ms. in Academiæ Hafniensis Bibliotheca, in cujus fronte hæc leguntur Consignata et relicta à D. M. Iona Iac: p. m. De Originibus populorum & vocabulorum Danicorum Sine dubio Ionas Iac. est Venusinus. Itaque quæ ex hoc Msto excerpsi, sub hoc titulo·

posui. Jon: Venusin: Origin: Danicar: pag:». *Herkomst.* Nr. 690 i Suhms Ms.-S.

Ny kgl. Sml., Fol., 469. *T. Bartholini Antiqvitatum Danicarum Collectanea. T. II.* Pap. 234 Bl., med Pagin. 18. Aarh.

Bl. 2r [Tit.]: «THOMÆ BARTHOLINI Filii ANTIQVITATUM DANICARUM Collectanea Tomus Secundus. [med Suhms Haand:] Rasbec.» Afskr., besørget for Suhm (med samme Haand som forrige Nr.) efter Orig. i Univ.-Bibl. Paa Indersiden af Forsatsbl. en Notits med Suhms Haand. — *Herkomst.* Nr. 365 i Suhms Ms.-S.

Ny kgl. Sml., Fol., 470. *T. Bartholini Antiqvitatum Danicarum Collectanea. T. IV.* Pap. 62 Bl., med Pagin. 18. Aarh.

Bl. 2r [Tit.]: «Antiquitatum Danicarum Collectanea Tomus Qvartus. Vossius conclusione Libri de Arte Historica: Nempe dives ille antiquitatis porus, quod imperiti vitio mihi vertent, ego autem gloriæ duco, non mediocriter ditavit hunc libellum meum.» Afskr. for Suhm eft. Orig. i Univ.-Bibl., samme Haand som forr. Nr. Et Par Notitser med Suhms Haand paa Indersiden af Forsatsbl. — *Herkomst.* Nr. 364 i Suhms Ms.-S.

Ny kgl. Sml., 4., 647. *Dansk Oversættelse af Bartholini Antiqvitates Danicæ.* Pap. 176 Bl, hvoraf de 156 pag. 18. Aarh. Bl. 157—176 ubeskr.

Foran, paa Indersiden af Bindet: «Danske Antiqviteter tillige med et Register Derover, saavel som over Wadskiærs Poetiske Skueplads samdt Antiqvitates Cleffelii, hvorved er at mærke at A B betyder Antiqvitates Bartholini; W: P: S Vadskiærs Poetiske Skue Plads og A: C: Antiqvitates Cleffelii.» Af Registret er der kun det allerførste Ord under A (Bl. 156v). Forøvr. indeholder Haandskr. en dansk Overs. af den ældre Thomas Thomesen Bartholins «Antiqvitatum Danicarum de causis contemptæ a Danis adhuc gentilibus mortis Libri tres» (Kbh. 1689, 4o); Slutn. af 5. Bogs 5. Kap. (fra midt paa S. 701 i den tr. Udg.: Ejusmodi superstitionis osv.) er udeladt. — *Herkomst.* Nr. 80 i Suhms Ms.-S.

Ny kgl. Sml., 4., 638. *Index in Bartholini Antiqvitates septentrionales.* Pap. 30 Bl. 18. Aarh. Bl. 30 ubeskr.

Bl. 1r [med Suhms Haand]: «Index in Bartholini Antiqvitates. Rostgaards Mss. n. 380 udskrevet ved Theilgaard.»

Bl. 1—16 indeholde en latinsk Indholdsfortegn. til Th. Bartholins trykte Skrift om Nordboens Foragt for Døden (slg. forr. Nr.); Bl. 17—29 (med samme Haand): «Observationes breviculæ ex Historia Dana Nobiliss. Arnoldi Hvitfeld. Om Den Hedenske Religion.» (paa Dansk). Afskr. for Suhm efter Orig. i Kjøbenhavns Univ.-Bibl. — *Herkomst.* Nr. 382 i Suhms Ms.-Sml.

Ny kgl. Sml., 4., 639. *Endeel Excerpter af G. Schøning i alphabetisk Orden, til de nordiske Oldsager henhørende.* Pap. 87 Bl. og nogle indlagte Sedler. 18. Aarh. Endel Sider og enk. Bl. ubeskr.

Autogr. af Gerh. Schøning. Først Henvisninger, i alfab. Orden, ang. nogle nordiske historiske Personer fra Middelalderen; dereft. nogle Excerpter vedk. gammelnordisk Geografi, med Overskr.: «Af Thordals [?] Beskrivelse over Fanø-Giæld»; endelig en Række lign. Excerpter, mest til den nordiske Oldtids og Middelalders Kulturhistorie, fra «Aarets Beregning» til «Værdie». Disse sidste omfatte den største Del af Pakkens Indhold. — *Herkomst.* Nr. 1536 i Suhms Ms.-S.

Ny kgl. Sml., 4., 642^{b}. *A. Velleji Collectanea de origine nominis Julæi, autographa et transscripta.* Pap. 30 Bl. Omtr. 1600. Bl. 1^{v}, 2^{v}, 8^{v}, 9^{v}, 10^{v}, 11—12, 27^{v}, 28^{v}, 29^{v} og 30^{r} ubeskr. Nogle af Hdskr.'s sidste Bl. ere defekte.

Bl. 1^{r} [med J. Langebeks Haand]: «Andreæ Velleji Collectanea de Origine Nominis Julæi etc. autographa. [tilføjet med C. Molbechs Haand:] «(& transscripta.)» Bl. 13^{r}—30^{v} indeholde egenh. Excerpter af Anders Sørensen Vedel paa Latin om Julefestens Historie samt det (ligeledes egenhændige) Udkast til en latinsk Afhandling derom. En Renskr. af denne Afhandl., med en anden Haand, men med en enkelt egenh. Tilføjelse af Forf., findes Bl. 5^{r}—10^{r}; dens Tit. er: «DE ORIGINE NOMINIS IULÆI qvo magnum ac solemne illud festum Nativitatis, Circumcisionis ac Epiphanias Salvatoris nostrj Jesu Christj antiqvitus in Ecclesijs septentrionalibus appellarj consvevit, facta indagine accurata ab Andrea Vellejo.» Bladet er foroven betegn.: N° 101. *Herkomst.* Har tilhørt det kgl. Danske Selsk. for Fædrel. Hist. og Spr. (Nr. 76 i den tr. Fortegn., Kvarterne).

Gl. kgl. Sml., 4., 2379. *Georgii Sorterupii prodromus Calendarii arctoæ gentis ethnici et antiqvissimi. 1722.* Pap. 158 Bl., med Paginering. 18. Aarh.'s Beg. Bl. 1^{v}, 156—158 ubeskr.

Bl. 1^{r} [Tit.]: «Prodromus Calendarii Arctoæ Gentis Ethnici et Antiqvissimi. in lucem demum emissus et publicis typis evulgatus A° 1722 à Georgio Sorterup.» Orig. (if. den Erichsenske Katal. ov. Gl. kgl. Sml.), dog ikke Autogr. af Jørgen Sorterup. Forf. døde 1722, og hans Bog vides ikke at være trykt. Blyantsmærker i Marg. hidrøre vistn. fra H. Gram. — *Herkomst* osv. Nr. 133 i Grams Ms.-S. — Erichsen, Uds., S. 94.

Thott, 4., 1466. *Geo. Sorterup, Prodromus Calendarii Arctoæ gentis.* Pap. 190 Bl., med Pagin. 18. Aarh.

Afskr. af forr. Nr.; hist og her Indstregninger med Blyant i Margenen.

Ny kgl. Sml., 4., 808. *G. Sorterupii Prodromus Calendarii Arctoæ gentis ethnici et antiqvissimi.* Pap. 18. Aarh.

Afskr. af samme Afhandling som den, der indeholdes i nysnævnte Gl. k. S., 4., 2379 og Thott, 4., 1466; vistn. eft. Ny k. S., 4., 809. Upag. — *Herkomst.* Nr. 215 i Suhms Ms.-Sml. (slg. følg. Nr.).

Ny kgl. Sml., 4., 809. Samme Afhandling som foreg. Nummer. Pap. 190 Bl., med Pagin. 18. Aarh. Bl. 1—3, 4v, 186—190 ubeskr.

Bl. 4r [Tit., med en vistn. samtidig Haand, ellers ikke forekommende i Manuskr.]: «Prodromus Calendarii Arctoæ Gentis Ethnici et antiqvissimi, in lucem demum emissus et publicis typis evulgatus à M. Georgio Sorterup Præpos: stevenshardensis in Selandia et Pastor Parocciarum Lydersløv et Frøsløf.» Renskrift med to forsk. Afskriverhænder, idet hver har skrevet sin Halvdel af Bogen, samt (upaatvivlel.) egenh. Tilføjelser og Rettelser af Forf., saavel i Texten som i Margenen. — *Herkomst.* Sammen med forr. Nr. udgør dette Nr. 215 i Suhms Ms.-Sml.

Gl. kgl. Sml., 4., 2380. *Provst Vigfus Johnsens Cento eller Afhandling om Timernes Beregning paa Dagen efter de gamle Love c. figg., med G. Povelsens Anmærkninger, besvarede af Forfatteren, med Syssel-mand M. Ketilsens Antegnelser.*

Se: Kålund, Katal., S. 46.

Thott, 4., 1467. *Noget angaaende Primstaven.* Pap. 8 Bl. 18. Aarh. Bl. 1v, 7—8 ubeskr.

Bl. 1r [Tit.]: «Prim-Staven angaaende.» Noget er skrevet med et Blæk, der nu er afbleget i den Grad, at det knap kan læses. — *Herkomst.* E. Pontoppidans Bibl.-Kat., S. 45, Nr. 120.

Kulturhistorie.

Ny kgl. Sml., 4., 642. *J. Olavius, De gentium borealium artis magicæ specie qvæ Seydur appellari solet ɔ: Magia flammea. Hafniæ 1756.*

Se: Kålund, Katal., S. 174.

Ny kgl. Sml., 4., 638b. *N. M. Petersen, Excerpter til den nordiske Oldtids Culturhistorie.* Pap. 1 Pakke. 19. Aarh.

Optegnelser paa Sedler af meget forsk. Størrelse, lagte uden nogen bestemt Orden. — *Herkomst.* Gave fra N. M. Petersens efterl. Familie, ved C. F. Allen (Bruun, Aarsberetn. I, S. XIII).

Kirkehistorie.

Ny kgl. Sml., Fol., 726c. *Legendæ et Collectanea de Sanctis regnorum borealium, v. c. S. Olavo, S. Erico, Magno Orcadensi, S. Sebaldo, S. Sigfrido et pl.* Pap. 63 Bl., dels 4°, dels Fol., samt nogle indlagte Sedler. 16., 18. og 19. Aarh. Forsk. Hænder.

a) Bl. 1 (4°): «Ex breviario Roskildensi. De Sancto Sebaldo confessore non pontifice.» Langebeks Haand. b) Bl. 2—3 (4°): «Ex Breviario Roskildensi. De Sancto Theodgaro.» Langebeks Haand. c) Bl. 4 (4°): Afskr. af nogle Antiphonæ. Langebeks Haand. d) Bl. 5 (Fol.): Et Stykke paa Islandsk om Edvard Confessor, med Jón Mortensons Haand; betegn.: «ex folio qvodam pergameneo.» e) Bl. 6r—13r (med Pagin., 4°): «De Rege Erico Ex Breviario Roschildensi.» Afskriverhaand. Paaskr. med Suhms Haand: «trøkkes ikke.» Bl. 13v ubeskr. f) Bl. 14 (4°): Brudst. (Slutn.) af en lat. Helgenlegende, samme Haand. g) Bl. 15—29 samt nogle indlagte smaa Sedler: forsk. Excerpter med Langebeks Haand (Fol. og 4°) om St. Magnus af Ørkenør, paa Lat. og Svensk, navnl. fra et throndhjemsk Breviarium og et aberdeensk do., fra Arnam. Mskr. Nr. 670 f, 4°, og «Af en gl. Svensk Legende-Bog paa Pergament, laant af Hr. Canc. R. Bring 1770». h) Bl. 30—37 samt nogle smaa løse Sedler: Excerpter med Langebeks Haand (Fol. og 4°) om St. Olaf, Lat. og Svensk, sidstn. Stykke med samme Betegn. som anf. und. g. i) Bl. 38—43 (Fol., Langebeks Haand): «S. Sigfrids Legende.» Svensk; jf. en paaskr. Notits af Langebek fra samme Legendebog som de to forr. Legender. Bl. 38r (med Suhms Haand, foroven): «Her er om hellig Anders af Slagelse, og om Eric Plogpenning. Siden udtaget.» Betegn. «N. 75—» (med Blyant). k) Bl. 44—47 (4°): Excerpter af Missale Nidrosiense (Langebeks Haand). l) Bl. 48—49 (Fol.): «Excerpta ex Filippi Ferrarii Alexandrini Catalogo Sanctorum. Venetiis 1625. In 4to.» Langebeks Haand. m) Bl. 50—55 (Fol.): Excerpter, mest om nordiske Helgener, med Langebeks Haand, af den trykte plattyske Overs. af Jacobus de Voragine's «Legenda aurea» (Passionale). Bl. 55v er betegn.: «hører til Scriptores». n) Bl. 56 (Fol.), med Jón Mortensons Haand: «Nugæ papisticæ ex folio qvodam pergameneo.» Islandsk. o) Bl. 57—63: 7 Bl. (4°), 15 Aarh., Lat., sidste Bl. defekt; betegn. «N. 103.» Bl. 1r: «In vitam B. Exuperij confessoris viri clarissimi, qui & in infantia sua primum Chetillus à parentibus est appellatus.» Bl. 6r (paaskr. m. Suhms Haand: N. 103 af Scriptores) — 7v: Latinske Epitaphier i Disticha ov. Valdemar I og Knud VI, en Exkommunikation ov. dem, der have foranlediget Erkebiskop Jakob Erlandsens Bortførelse 1259, og et lat. Epitaphium i Disticha ov. Erik Plovpenning. — Allerforrest ligger en Optegnelse paa Svensk (2 Bl., 4°), 19. Aarh., ang. Pakkens Indhold; maaske af B. E. Hildebrand. — *Benyttelse.* Script. R. D., II, S. 529—552; IV, 425—431, 435—437; V, 421. Suhm, Hist. af Danm., IV, 377—78. — Slg. Arnam. Katal., II, S. 85.

Langebeks Excerpter.

Etats Raad Jacob Langebechs Excerpter til Den Danske Historie og Underliggende Stæder, i Ældre og Nyere Tider. Pap. 305 Pakker (numer. 1—303) i Fol., 4° og 8°. 18 Aarh.

Indeholde væsentlig egenhændige Optegnelser af Langebek efter trykte og hdskr. Kilder, mest paa smaa Sedler og smalle Papirstrimler; disse ere lagte i Papirsomslag, hvorpaa L. har skrevet, hvad de omhandle; nogen alfabetisk Orden af Sedlerne er dog ikke gennemgaaende iagttaget. Hvor en saadan findes, er Ø behandlet som Oe og Æ som Ae, I og J ere ikke adskilte, heller ikke V og W. — *Herkomst.* Afgivne til Bibliotheket fra Geheimearkivet i Juni 1826, med en særlig, kortfattet Fortegnelse af Geheimearkivar Thorkelin, hvoraf de Betegnelser ere tagne, som her meddeles imellem Anførselstegn; slg. Werlauff, Efterretn., S. 349.

Langebeks Excerpter, Nr. 1 (4°): «Excerpter angaaende Tartariet, Ungarn, Asien, Africa og America.»

Udvendig paaskr., liges. de følgende (med Thorkelins Haand): «Excerpta Langebechiana [derefter Numret] fol. 20 b.»

— **Nr. 2** (4°): «Dito angaaende Rusland og Underliggende Lande.»

Med lign. udvendige Paaskrift som forr. Nr. og som de følgende. — Hist og her Noter med Suhms Haand, navnlig om hvorvidt de paagældende Excerpter ere benyttede.

— **Nr. 3** (4°): «Dito angaaende Lifland, Curland og Oesel.»

Med Paaskrifter af Suhm som forr. Nr.

— **Nr. 4** (4°): «Dito angaaende Bøhmen, Polen, Preussen og den Tyske Orden.»

Ligel. med Notitser af Suhm.

— **Nr. 5** (4°): «Dito angaaende Rygen og omligende [sic] Øer.»

Ligel. med Notitser af Suhm. — Heri findes flere Afskrifter med andre Hænder end Langebeks.

— **Nr. 6** (4°): «Dito angaaende Pommern.»

Ligel. med Notitser af Suhm.

— **Nr. 7** (4°): «Dito angaaende Wenden.»

Ligel. med Notitser af Suhm.

— **Nr. 8** (8°): «Dito angaaende Tyskland».

— **Nr. 9** (4°): «Dito angaaende Sveriges Topographie.»

Betegn.: «fol. 21. a» liges. de efterfølgende Numre. — Under Rubr. «Topographica Sveciæ» findes ogs. et orig. Søpas for en dansk Skipper, dat. Varberg 3. Juli 1697.

— **Nr. 10** (4°): «Dito angaaende Sveriges Konger og Dronninger med genealogiske Tabeller.»

Under Rubr. «Reges Sveciæ Gustavides» findes: En tysk Beretning (6 Kvartbl., def. i Slutn.) om Karl IX's anden Dron-

nings, Christinas, Rejse gennem Danmark til Brylluppet i Nyköping 1592; vistn. samtidig. Desud. nogle ældre og nyere Afskr. af Breve o. desl., ikke med Langebeks Haand.

Langebeks Excerpter, Nr. 11 (4°): «Dito til den Svenske Kirke og Lærde Historie.»

Indeholder ogsaa Andet. Under Rubrikken «Svecica» findes Vaabner i Træsn. paa 1 Bl., med Overskr. «Grefwar». Under «Literaria Svecica» bl. a. en Afskr. af «Hampne Rätt», udstedt 10. Maj 1669 i Stockholm; to Registre (17. Aarh.'s Slutn.) til svenske Lovsamlinger, betegn. henholdsvis «N. 4. Recess-Book innehållandes Kongl: May:tz. Aller Nådigste Resolutioner [etc.]» og «Recess-Book Innehållandes Sweriges Rykes Siö-Lagh [etc]»; endv. et Brev til Fr. Rostgaard fra en Svensker, indeholdende Svar paa nogle af R. stillede Spørgsmaal (i Seglet staar H. I. S.) m. m.

— **Nr. 12** (4°): «Dito om nogle svenske Familier».

Heri: a) «Historiske Anmärckningar vid den Tafla, som 1755 blifvit uprettad utj Witschöfla Kyrkia till minnes af dem, som ägt Wittschöfla Gård ifrån och med det trettonde Seculo till ofvannemde Åhr, författade af C: B:[arnekow].» Tre Læg i Folio, betegn. henholdsv. 1, 2 og 3, paa henholdsv. 10, 12 og 10 Bl., samt en indlagt Seddel (med Langebeks Haand) og et indlagt Bl. (med samme Haand som Manuskr.). Svensk. b) Et Læg paa 8 Foliobl., indeholdende en svensk Fortegn. (betegn. «Copia») over de Medlemmer af Familien Brahe, der have boet paa Tosterup, samt: «Anmärkningar till den taflan som finnes i Tosterups Kyrka, öfver dem som ägdt Tosterups Gård ifrån Kong Waldemar den IVdes tid, författade af C: B.[arnekow] 1755.» Desuden en indlagt Vaabentegning og (paa 2 Bl., hvoraf det ene ubeskr.) «Ytterligare Anmärkningar.» c) «Hviderne i Danmark efter Sturleson (T: 1. pag: m: 243 etc.) och Martin. Petri, Abbat. Sorens. vita Episc. Absal. Hafn. 1589. NB. allenast så vida de inflyta i de Swänska Släckter.» 1 Bl. Med Paaskr. af Langebek: «Opsat af Dalin og comuniceret Hr. Bar. Barnecow» og «Fra Herr Baron Barnecow 1756.» d) Afskr. af en Fortegn. fra 1553 over Vidsköfles Ejere, med tilføjede Bem. paa Svensk, vistn. af C. Barnekow.

— **Nr. 13** (8°): «Dito adskillige Slags Excerpter til Danmarks Chorographie i Alphabetisk Orden.»

Foran ligger et Sogneregister.

— **Nr. 14** (4°): «Dito en Samling.»

Alfab. Orden. Suhm har skrevet paa det første Omslag: «til middelalderen.»

— **Nr. 15** (4°): «Dito Samling angaaende Danmark og Island.»

Indeholder bl. a. et tegnet Kort over Østfrisland, med tilhørende Anmærkninger (ikke med Langebeks Haand); endvidere et Brev fra Conrector Mensching i Lemgo «A Monsieur Monsieur

Gebhardi Candidat en Droits a Coppenhagen In dem Holsteinschen Pallast auf dem Holm», dat. 17. Sept. 1758, med en indlagt, trykt Afhandl. af Mensching; en Samling forskell. Vers, Gravskrifter o. Lign. (18. Aarh.'s Midte, ialt 10 Foliobl.; det første Digt indeholder en Beskrivelse af Ondløse Kirke); nogle Optegn. om Frelsers Kirkes Spir i Kbhvn., med M. Juells trykte Vers 1752; Optegn. om Sorø og Ringsted Kirker samt nogle kjøbenhavnske Bygninger; et Brev fra Præsten C. U. Amundin til L. de Thurah (ud. Dato) om Kallundborgs Mærkværdigheder; «Andgaaende Prestøe Byes Antiqviteter» af Præsten E. Colstrup (dat. 10. Juli 1752); et Brev fra L. Holst i Ringsted til Thurah (24. Okt. 1753); Optegn. om Storehedinge; Afskr. (defekt) af en Fortegn. ov. Holger Gagge's Gæld til Roskilde Domkirke o. fl. Kirker; et Nytaarsvers (1754) fra Laurids Thura til hans Onkel, Generalmajor de Thura og Frue; et Lykønskningsdigt af L. A. Allerup (17 Okt. 1753) til L. de Thurah; et lign. af Laurids Thura (16. Januar 1754) med et Par andre saadanne Vers af samme og Andre; et Brev fra Mag. L. Lyche i Roeskilde (22. April 1752) til de Thurah; et do. fra Manderup Jørgensson til Samme (Svendborg 10. Marts 1753); et do. fra Præsten Mossin i Kjøge til Samme (3. Juli 1752), med indlagte Optegnelser; et do. til Samme fra Præsten Smith i Holbæk (18. Sept. 1753), ligel. med Optegn.; et do. til Samme fra Byfoged Bendz i Kjerteminde (10. Febr. 1753), ligel. med Optegn.; Notitser om Gravmæler i kjøbenhavnske Kirker (vistn. med N. Foss' Haand). Nogle af de Langebekske Notater paa Papirsstrimler ligge i et Omslag, hvorpaa Suhm har skrevet: «Miscellanea historica mest til Danmarks Geographie og Island brugt».

Langebeks Excerpter, Nr. 16 (4°): «Dito en Samling til den gamle nordiske Chorographie».

Paaskrifter med Suhms Haand.

— **Nr. 17** (8°): «Dito en Samling angaaende Chorographica».

Med Paaskr. af Suhm: «kan maaskee bruges til Sandvigs samlinger».

— **Nr. 18** (4°): «Dito om og over det Gamle og Nye Danmark».

Indeholder to Pakker, betegn. Tom. 1 og Tom. 2. Udenpaa den første har Suhm skrevet: «Gamle og nye Danmarks Husholdning». Samlinger til dansk Kulturhistorie, men ved de fleste Rubrikker findes Intet. Under Rubr. «De variis Antiquitatibus Danicis, Ceremoniis etc.» ligger Afskr. af en Forklaring ov. det første Guldhorn, af Jacob Nielsen 1676; under «Bibliotheker» bl. A. Afskr. af et Brev fra Fr. Rostgaard til Kongen (5. April 1721) ang. Erhvervelse af den Reitzerske Bogsamling til det kgl. Bibliothek, endv. Meddelelser af Daniel Ramus om Henrich Holst.

— **Nr. 19** (4°): «Excerpter, om Floder, Fjorde og Søer i Danmark».

— **Nr. 20** (4°): «Excerpter om Øer sammesteds».

Af denne Pakke ere «Underdanigst Indberetning af Niels Friis ang. Fanø (udat.)» og en lignende fra P. Rafn (11. Juli 1734) afgivne til Rigsarkivet 1889.

Langebeks Excerpter, Nr. 21—32 (8°): «Herregaarde og andre gaarder i Danmark ordine alphabetico in Octavo 12 vol.»

Nr. 21: A — Assertorp. Nr. 22: B — Butterup. Nr. 23: C — Fyrendal. Under «Egholm» en «Brevis et succincta Egholmiæ descriptio», i lat. Hexametre, underskr. I. (?) Johannis (4 Kvartbl.). Nr. 24: G — Gyrtznæs. Nr. 25: H — Hvörfuen. Under «Harrested» ligger et Regnskab, med paatrykt Segl, vedk. dette Gods. Nr. 26: I — Kyse. Nr. 27: L — Lyunge. Nr. 28: M — Oxlef. Nr. 29: P — Ry. Nr. 30: S — Svenstorp. Nr. 31: T — Tyrthinge. Under «Torbenfeld» ligger en Original-Fuldmagt, udstædt for Claus Bryske af Engelbret Albretsen paa Torbenfeld, Fredagen efter Christi Himmelfartsdag 1492. Nr: 32: U — Wyka.

— **Nr. 33** (4°): «Alle Slags Chorographiske og Historiske Excerpter om Sæland.»

Heri bl. a. en Angivelse af Tallet paa Kirker i det danske Rige, dat. 6. Marts 1747 (1 Foliobl.) og if. Langebeks Paategn. «Skrevet med Hr. Biskop Herslebs egen Haand».

— **Nr. 34** (4°): «Excerpter om Præstekalde sammestæds ordine Alphabetico».

Heri bl. a.: «Præste-Kaldene udi Sæland», Fortegnelse paa 12 Kvartbl. (hvoraf de 3 sidste ubeskr.), if. en Paategn. «skrefv. med den gl. Lucoppidans egen hand».

— **Nr. 35** (8°): «Dito in Octavo».

Indeholder en Sognefortegn., ikke med Langebeks Haand, mest skreven paa Konvolutter adr. til Fr. Rostgaard.

— **Nr. 36** (4°): «Slotte og kongelige Huse sammestæds, ordine Alphabetico».

Under «Antvorskov» Excerpter med F. Rostgaards Haand. Af «Høgstrop» er afgivet til Rigsarkivet 1889 et Tingsvidne fra Stevns Herreds Ting om Oldengæld, krævet af Lensmanden paa Højstrup, 1543. Under «Wallø» bl. a. et aabent Brev med Kvittering fra Birgitte Rosenkrantz til Hans Krabbe, dat. 17. Sept. 1583; et Privatbrev fra Eske Bilde til Birgitte Rosenkrantz (13. Aug. 1587); et tysk Brev fra Peter Bilde til Pfalzgrev Johan Casimir (2. Aug. 1577), rettet af en anden Haand; «Besked» paa et Skib, sendt fra Amsterdam til Kbhvn. 1560; Kontrakt mellem Snedker Henrik Reineke og Birgitte Rosenkrantz om noget Arbejde i Vallø Kirke 1591 — alt Originaler, tildels meget medtagne af Fugtighed.

— **Nr. 37** (4°): «Herregaarde i Sæland og Fyn».

Alfab. ordnet. En foran liggende Fortegnelse paa 8 Foliobl. bærer følgende Paaskrift med Suhms Haand: «Herregaarder i Sieland

og Fyen». I denne Pakke findes endel trykte Sager, nemlig en Auktionsplakat, dat. 31. Mai 1737, ang. Salget af St. Jørgens Gaard i Ringsted, og adskillige danske Aviser fra 1. Halvdel af 18. Aarh.

Langebeks Excerpter, Nr. 38 (4°): «Leire Slot i sær» [ɔ: kun om Lejre].

— **Nr. 39—40** (4°): «Herreder i Sæland 2 Volumina».

2 Pakker. Nr. 39 indeholder først nogle Excerpter om Herrederne i det hele, derpaa om de enkelte Herreder, fra A til L. Det meste i denne Pakke er med L.'s egen Haand, dog ogsaa endel Afskr. o. Lign. med andre Hænder. — Nr. 40 indeholder Optegn. om de enkelte Herreder fra M til T, ligel. mest med L.'s Haand. Under «Stevnsherred» ligger et Brev (Orig.) til en Etatsraad (Rostgaard?) fra Præsten J. Orslef i Strøby, dat. 6. Marts 1727, om Høirup Kirke, samt Genpart af Fundats for et Legat, stiftet 1742 af Forpagter Jens Andresen paa Gjorsløv med Hustru. Und. «Triherred» en orig. Fortegn. ov. Bønderne i Tri- og Holboherred, fra 2 Halvdel af 15. Aarh., og Koncept til Kongebrev til Jørgen Munk (16. Juli 1570), sidstnævnte afgivet til Rigsarkivet 1889.

— **Nr. 41** (4°): «Kiøbstæder sammestæds».

Først nogle faa Optegn. om Købstæderne i Alm., dernæst om de enkelte i alfab. Orden. Dels egenh. Excerpter af L., dels Optegnelser og Afskrifter af Andre; et Par Gange træffes F. Rostgaards Haand. Under «Skelskør» et Br. til Langebek, dat. 5. Juli 1752, fra Præsten Olivarius i Ørslev.

— **Nr. 42** (4°): «Kiøbenhavn især.» [ɔ: om Kbhvn. alene]. Betegn. «fol. 21. b.» som de følgende.

Heri bl. a. en Fortegn. ov. Kjøbenhavns Gader m. m., fra 2. Halvdel af 17. Aarh. (1 Bl.), betegn. som «M. Anders Hanssen Gontzovs autographum»; Fragm. af en Ansøgn. til Admiralitetskollegiet; «Svagheds liste for A° 1747»; to Legatfortegn., endel. et lille Vers med F. Rostgaards Haand om et efter Branden 1728 genopbygget Hus.

— **Nr. 43—45** (8°): «Excerpter angaaende samme i ældre og nyere Tider. 3 Volum. in 8°».

1ste Pakke: navnlig om Byens Grænser, Serridslev osv., om Slottet og om Kirkerne. 2den Pakke er af blandet Indhold; 3die Pakke: om Klostre og Hospitaler samt forskell. blandede Optegn. Alt med L.'s Haand.

— **Nr. 46** (4°): «Excerpta angaaende Roskilde».

Foran ligger en Afskr. af det paagældende Afsnit i Resens Beskrivelse af Danmark (24 Foliobl.)

— **Nr. 47—48** (4°): «Kiøbstæder i Jylland. 2 Volumer».

1ste Pakke indeholder «Kiøbstæder i Jylland», «Arhusiensia», «Ebeltoft» og «Fridericia». Af denne Pakke ere 3 Koncepter til

Kongebreve, af 28. Apr. 1573, 22. Jan. 1597 og 22. Mai 1565 (?), afgivne til Rigsarkivet 1889. Mærkes kan forøvr. af Indholdet, forud. nogle anon. Beretn. om Byernes Kirker o. desl., en Meddelelse af Præsten C. Sadolin, dat. 22. Sept. 1755, om Sortebrødre Kirke i Viborg, og en anden om Domkirken smst., und. s. D., af Kapellanen J. Hasse; et Br. fra H. Wulfsberg i Ribe til Kancelliraad Benzon i Kbhvn., dat. 4. Jan. 1764, om den nylig indtrufne Stormflod, en Fortegn. over Familierne i Ribe 1766, underskr. Ussing, og nogle Bemærkn. af Præsten Grønlund til et Kort over Ribe (dat. 25. Juni 1768 og adr. til «Velædle Sr. Godike»). Endv. en lat. Fortegn. (Slutn. af 17. Aarh., 12 Kvartbl.) ov. Bisperne og Præsterne samt Rektorerne m. m. i Aarhus siden Reformationen.

Af 2den Pakke er afgivet til Rigsarkivet 1889 en Koncept til Kongebrev af 6. Dec. 1652. Excerpterne i denne Pakke ere ordnede alfab. fra «Grenaae» til «Viborg». Af Indholdet mærkes: under «Mariager» en Beskr. af denne By, «efter Etatsraad de Hofmans Begjæring», af Provst Sam. Friedlieb, dat. 26. Nov. 1766 (12 Kvartbl.); und. «Skive» Præsten Worsøe's «Forklaring ang. de poster, som Hr. General Major de Thurah fordrer oplysning . . . om udi Skive og Reesen Sogner (osv.)», dat. 4. Marts 1755 (6 Kvartbl.); und. «Viborg» en samtidig, testeret Kopi af en Banlysnings-Erklæring over Biskop Jørgen Fris, fra 1530.

Langebeks Excerpter, Nr. 49 (8°): «Kiøbstæder og Præstekald i Aarhus Stift».

Indeholder: «Alphabet: Register paa Kiøbstæderne og Landsbye Præstekaldene i Aarhuus Stifft». Med Langebeks Haand (fra hans yngre Aar).

— **Nr. 50** (8°): «Dito i Aalborg og Viborg-Stifter. in Octavo».

Af samme Art som foreg. og med lign. Titel.

— **Nr. 51** (8°): «Dito i Ribe stift og Viborc in Octavo».

Af samme Art som foreg. og med lign. Titel.

— **Nr. 52** (4°): «Excerpta angaaende Aalborg Bye».

— **Nr. 53** (4°): «Dito angaaende Colding».

Under Rubr. «Kolding Hospital» findes en Meddelelse af Præsten Fred. Krag om Inskriptioner i Hospitalskirken, dat. 31. Juli 1754. Und. «Lænsmænd paa Koldinghuus» et Br. til Etatsraad de Hofman fra H. A. G. Sonnin, dat. Kolding d. 8. Dec. 1766; der ere ogs. to Optegnelser ang. Restancer fra Koldinghus Len, dat. Rentekammeret 24. Dec. 1634, udtagne og afgivne til Rigsarkivet 1889. Under «Koldings Marker» findes et Brev til en Etatsraad (vel de Hofman), undert. Junghaus og dat. Kolding 8. Dec. 1766, indeholdende agrarhist. Oplysninger.

— **Nr. 54** (4°): «Dito angaaende Ribe Bye».

Foran ligger en Afskr., med Langebeks egen Haand, af Matthias Petri Rostochii Digt om Ribe (se Bloch, den fynske Geistlig-

hed, I, 727). Af denne Pakke er en Optegn. ang. Restancer fra Riberhus Len, dat. 24. Dec. 1634, afgivet til Rigsarkivet 1889.

Langebeks Excerpter, Nr. 55 (4°): «Chorographica vedkommende Nørre Jylland».

Blandet Indhold. Optegnelserne ligge uden nogen bestemt Orden. Først, und. «Horsens Legata», nogle Kopier af Fundatser samt en Original-Fundats for et Legat, undertegnet G. de Lichtenberg og dat. 28. Sept. 1745. — Flere Numre af kjøbenhavnske Aviser, mest fra Aarh.'s 1ste Halvdel, samt et Par jydske findes i denne Pakke. — Und. «Nørholm» nogle hist. Notitser om Sognene Thorstrup og Horne, skr. efter P. Resens Begæring af Præsten Christen Friis, † 1695 (egenh., 4 Kvartbl.); und. «Bekmark» et Br. til Langebek fra L. Thye, dat. Hvedstrup d. 12. Jan. 1769; endv. et Br. til en Etatsraad (vel de Hofman) fra Præsten Barthold Hoë i Taulov, dat. 24. Sept. 1766. Und. «Lundenæs» findes «Etatz Raad Albertsens Relation om Amtmænd i Lundenæs og Bøvling Amter», 1 Foliobl., synes defekt; udtaget og afgivet til Rigsarkivet i 1889 er en Optegn. ang. Restancer fra Lundenæs Len, dat. 24. Dec. 1634. Und. «Hanherred» en Tegn. af Bolbjerg (Blyant); und. «Hald» et Digt fra 1703 betitlet «Halds Fryden-Skrig da den blef befriet fra det Jødiske Slaverie ved den Høy-Ædle og Velbaarne Herre Hr Gregers Daa [osv.]» (tr. i Tidsskr. «Dania», Kbh. 1901). Fremdeles «Historisk-Efterretning om Wywe, Oue og Walsgaard Sogner» af Provst Christopher Wøldike, 1755 (Orig., 14 Kvartbl.) samt Præsten N. Arrøe's «Ærbødigst Besvaring paa de af Hr General-Major . . . L. Thura reqvirerede poster fra Harre og Nørre Herreder i Salling», dat. Fuur d. 13 Dec. 1754 (2 Foliobl.)

— **Nr. 56** (4°): «Chorographica om Jylland Ordine Alphabeti».

Blandet Indhold. Af denne Pakke ere afgivne til Rigsarkivet 1889: Koncept til Kongebr. af 10. Apr. 1570 og to Optegn. ang. Restancer fra Seglstrup Len (Rentekammeret, 24. Dec. 1634). — Heri findes ogs. Numre af Aviser. Under «Lindenborg» en Hartkorns-Beregning for dette Gods, underskr. P. Raben og dat. 10. Aug. 1716; und. «Nørlund» en Skildring af Stedets Mærkværdigheder, ved Hans David Celius, dat. Smorup 24. Nov. 1755 (11 Oktavbl.); under «Skagen» en eft. de Hofmans Begæring forfattet «kort Beretning om Kiøbstæden Schagen», af S. Lodberg, dat. 20. Dec. 1766 (4 Kvartbl.); under «Thisted» nogle «Collectanea angaaende Tistæd», udat., af F. J. V. Dauw.

— **Nr. 57** (4°): «Chorographica om Jylland».

Blandet Indhold. Under «Jylland» et Brev til Langebek fra Sebast. Pet. Opitius, dat. Boddum Præstegaard 25. Juli 1753.

— **Nr. 58** (4°): «Adskillige Sysler i Jylland».

— **Nr. 59—61** (4°): «Herreder i Jylland. 3 Volumina».

Nr. 59 indeholder først nogle Optegnelser af Christen Lauridsøn Rhuus om Sæby (12 Bl. i 4°), med Paaskr. af Langebek: «Mig tilsendt An. 1736 in Januar af Mag. Thomas Andrup Rectore Scholæ Sæbuanæ». Derpaa Lidt om Herrederne i Alm., hvoribl. en Afskr. af en Instruktion for Folmar Thomesøn, Herredsfoged i Hatting og Bjerre Herred (24. Febr. 1695), og dereft. de enkelte Herreder, alfab. ordn., fra A til Haldherred. Under «Biergeherred» 8, af de resp. Præster udfyldte og undertegnede, Skemaer ang. Sognene i dette Herred, betegn. Nr. 2—9, alle fra 1756. Under «Bryskherred» en Afskr. med H. Grams Haand af et Tingsvidne fra 1465 samt to Relationer til P. Resen 1687 fra Præsterne Rasmus Clausen Sagger og Peder Claussen Emmerlef. Under «Bøvling i Skodborgherred» er udtaget og afgivet til Rigsarkivet 1889: 1 Optegnelse om Restancer fra Bøvling Len, 24. Dec. 1634. Und. samme Rubrik findes: «Bouling Ambt og Egn samt fiskerie ved Vester kanten Auctor Studiosus Lassen» (Autogr., 8 Kvartbl.). Under «Elboherred» tre smaa Relationer fra Præster til P. Resen 1687.

Nr. 60 indeholder fra «Hamrumherred» til «Nørvangsherred». Af denne Pakke er et Brev fra H. Gram til Oversekretæren ang. nogle Arkivundersøgelser (6. Mai 1737) afgivet til Rigsarkivet 1889. Under «Hattingherred» findes «Anmærkninger ved Ølsted Sogn anført 1756 af [Præsten] A. Raarup», et udfyldt Skema ang. Hedensted Sogn (ved Præsten Steenberg, samme Aar), en Relation til de Hofman om Engom Sogn fra Præsten Kreidal (samme Aar, 6 Foliobl.) og to anon. Meddelelser om Hatting, Løsning og Korning Sogne. Und. «Kalslundherred» en Gramsk Afskrift. Und. «Nimherred» et udfyldt Skema ang. Torsted Sogn (1756, ved Præsten Baufein i Horsens).

Nr. 61 indeholder fra «Norgherred» til «Vradsherred». Under «Tyrildherred» findes en Skr. fra Kancelliet, undert. J. L. Holstein og dat. 5. Apr. 1746, til Rector og Professores ved Universitetet, ang. Skibet Sognekald. Sidst i Pakken ligger en «Copie af adskillige Brefve om Præsternis underholding udi Fyens Stigt» (8 Kvartbl.).

Langebeks Excerpter, Nr. 62 (4°): «Landsbyer i Jylland».

Alfab. ordnet. Und. «Grøndal» to Optegn. fra 17. Aarh. om den navnkundige Sten med Indskrift.

— **Nr. 63** (4°): «Slotte i Jylland og Deres Befalings Mænd».

Alfab. ordnet.

— **Nr. 64** (8°): «Herregaarde i Jylland, dog nogle af andre Provintzer ordine Alphabetico».

— **Nr. 65** (4°): «Møen især Stege».

Heri bl. a. en Afskr. med Grams Haand af et Kongebrev fra 1465.

— **Nr. 66** (4°): «Excerpter og fleere Efterretninger om Börnholm [sic]».

Heri bl. a. et lille Brudst. af (som det synes) en bornholmsk Præsts Dagbog, fra 17. Aarh.

Langebeks Excerpter, Nr. 67—69 (4°): «Chorographica om Fyen. 3 Volumina».

Betegn.: «N. Fol. 22 a.»

Nr. 67: Under «Odense» bl. a. en udat. Promemoria fra Præsten i Saaby (vistn. Jens Aagaard) til Etatsraad Luxdorph ang. et projekteret større Skrift om Odense, med skreven Prospectus over dette. I denne Pakke findes Excerpterne om Købstæderne. — Nr. 68 (heri mest om Herregaardene). Und. «Hindsgavl» er udtaget og afgivet til Rigsarkivet 1889: «Extract paa Hindsgavl Slots Tjenere, som plöier og saaer etc». — Nr. 69 (navnlig om Herrederne). Foran bl. a. en Sognefortegn. med L.'s Haand. Und. «Biergeherred» en længere Originalskr. fra N. Lucoppidan, Præst i Landet, (dat. 26. Febr, 1729), til S. Thestrup, om en Tavle i Stubberup Kirke (slg. D. Mag. III, 177). Und. «Gudmeherred»: Afskr. (17. Aarh.) af nogle Inskriptioner i Hesselager Kirke, med Paaskr. paa en vedhæftet Seddel «Fandtes i Bircherodii Fyens Beskrivelse; og endnu mere, som her er udeglemt». Under «Salingherred»: et Brev til Morten Haugaard fra P. C. Stoud i Odense, dat. 4. Febr. 1708, «At afleggis til Justitz Raad Rustgaards paa Kiøbmagergaden», samt et Br. med indlagte Optegnelser fra Lauritz Munch til Povel Skytte i Odense, dat. 28. Jan. 1708.

— **Nr. 70** (8°): «Præste Kald sammestæds in 8vo». Betegn. Fol. 22.

Indeholder en Fortegn. paa Sedler, med L.'s Haand fra hans yngre Aar.

— **Nr. 71** (4°): «Chorographica om Laaland». Bet. Fol. 22. a, som de følgende.

Under Rubr. «Lalandia» en Meddelelse om «Lollands beskaffenhed, art og eigenskab med videre», underskr. P. Knudsen [?] og dat. Maribo 12. Febr. 1744 (4 Foliobl.).

— **Nr. 72** (4°): «Chorographica om Langeland».

— **Nr. 73** (4°): «Chorographica om Falster».

Und. «Høvedsmænd paa Nykøbing» Koncept til et Brev af 16. Julij 1563. Und. «Stubbekiøbing i Falster» et Br. til en Excellence og Geheimeraad, underskr. C. M. Bentzön og dat. 30. Aug. 1743, indeholdende Notitser om Byen (6 Kvartbl.)

— **Nr. 74** (4°): «Miscelan Excerpter om Skaane».

Und. «Scanica Miscellanea» to Tegninger (med Tusch) af Stendysser og 12 Bl. (8°) af en Dagbog paa Latin, ført af den skaanske Præst Hans Hansen Winslow († 1660) i Aarene 1637—43.

— **Nr. 75** (4°): «Dito Excerpter og Samlinger».

Med Paaskrifter af Suhm.

— **Nr. 76** (4°): «Dito især historiske».

Et Læg betegn. «Skaane»; her har Suhm skrevet udenpaa: «brugt de løse sedler». I Pakken findes bl. a. en svensk «Pro Memoria om bevis utum Palteboken», ud. Underskr.; endv. en ligel. svensk Promemoria, ud. Underskr. (vistn. af Gustaf Sommelius, f. 1727, † 1800), om Disputatser fra Tiden før Roskildefreden; Anmodning om Undersøgelser i «Palteboken» ang. noget Jord i Christianstads Len, udat., underskr. Jac. Delphin (midt i 18 Aarh.); en Optegnelse om Kongens og Adelens Jordegods i Danm. 1654; en Opskrift (16. Aarh.'s Slutn.) paa Tyge Brahes Aaledrætter (i Skaane).

Langebeks Excerpter, Nr. 77 (4°): «Herreder sammestæds».

Først en alm. Rubrik, derefter om de enkelte Herreder i alfab. Orden.

— **Nr. 78** (4°): «Slotte, Kongelige Gaarde og Navngivne Stæder sammestæds».

Alfab. ordnede.

— **Nr. 79** (4°): «Aaer og Søer».

Nemlig i Skaane, Halland og Bleking.

— **Nr. 80** (4°): «Øer i Skaane, Halland og Blekingen».

Foran Paaskr. af Suhm: «Øer i Danmark».

— **Nr. 81** (4°): «Kiøbstæder i Skaane».

— **Nr. 82** (4°): «Lund især og sammes Inretninger».

Om Lund alene, navnlig dens Kirker.

— **Nr. 83** (4°): «Klostere i Skaane».

Et Par Steder findes paa Omslagene Paaskrifter med Suhms Haand.

— **Nr. 84** (4°): «Halland og dets Herreder»

Først nogle Læg med Excerpter af alm. Indhold.

— **Nr. 85** (4°): «Kiøbstæder samme stæds».

Ogsaa om nogle Landsbyer.

— **Nr. 86** (4°): «Excerpter og Adskilligt Blekingen angaaende».

— **Nr. 87** (4°): «Dito om Gulland».

Ogsaa Lidt om Øland skulde if. L.'s Paaskrift være der, men intet saadant findes.

— **Nr. 88—89** (8°) i een Pakke: «Præstekald og andre Topographica vedkommende Slesvig og Holsten».

To alfab. ordnede Fortegnelser paa Sedler (med Langebeks Haand fra hans yngre Aar), den ene ov. slesvigske, den anden ov. holstenske Sogne m. m.

— **Nr. 90** (4°): «Miscellan Excerpta om Holsten».

Med Paaskrifter (flere Steder) af Suhm. I det første Læg ligge bl. a. nogle Optegn. til slesvigsk og holstensk Personalhist. med O. H. Mollers Haand (4 Oktavbl.).

— **Nr. 91** (4°): «Dito om Ditmersken».

— **Nr. 92** (4°): «Holstenske Græver og Hertuger».

Med Suhmske Paaskrifter.

Langebeks Excerpter, Nr. 93 (4°): «Miscellanea om Oldenborg, og Delmenhorst».

Med Suhmske Paaskrifter. Under «Comites Oldenburgici» en lille Notits med J. H. Schlegels Haand.

— **Nr. 94** (4°): «Om Friesland».

Med Paaskr. af Suhm paa det første Læg.

— **Nr. 95** (4°): «Excerpter til Norges Chorographie, ordine alphabetico».

Betegn. Fol. 22. b., som de følgende.

— **Nr. 95^{b}** (4°): Med samme Betegnelse som foregaaende.

Indeholder en Mængde Excerpter og Afskrifter, tilsyneladende uden nogen bestemt Orden, dog under Rubrikker; de fleste med G Schønings Haand.

— **Nr. 96** (4°): «Dito i en anden Ordine om Norge og underliggende Lande».

Først om Norge i Alm., derpaa om Købstæderne, om Lapper og Finner, om norske Øer, om Shetlands- og Orknøerne, Færøerne, Grønland, Vinland og Island; tilsidst «Thule» og «Frislandia Norvegica».

— **Nr. 97** (4°): «Miscellanea chorographica Norvegica exotica».

«Til de hedenske tider» har Suhm skrevet foran i Pakken. Ordn. alfab. eft. de gamle Nordboers Benævnelser paa Lande, Byer osv. udenf. Norden.

— **Nr. 98** (8°): «Tinglaug i Norge, mest Nordenfields».

Alfab. Fortegn. paa Sedler, med L.'s Haand fra hans yngre Aar.

— **Nr. 99** (4°): «Konger, Biskoper, og Klostere i Norge».

Med Paaskrifter af Suhm.

— **Nr. 100** (4°): «Excerpta og Collectanea om Island».

«Islandia docta» staar foran skrevet med L.'s Haand. I Pakken bl. a. en Pro Memoria fra den ældre Jón Olafsson til Langebek, dat. 6. Aug. 1757, hvori han anbefaler dels den yngre J. Olafsson, dels sig selv som Afskrivere og Oversættere.

— **Nr. 101** (4°): «Dito om Grønland og Vinland».

Indeholder bl. a. 2 Oktavblade fra 17. Aarh.'s 1. Halvdel, hvorpaa «Rett Kaass til Grønland, Som wiisze mend haffve skreffuit y deris Bøger» og «En anden Beskriffuelse fraa Island och til Grønlandt».

— **Nr. 102** (4°): «Origines Danorum et Gentium Septentrionalium».

Først Rubrikken «Migrationes Danorum et Septentrionalium», derpaa i alfab. Orden de enkelte Folke- og Landenavne; tilsidst endel Excerpter om Bjergværker i Norden. Suhmske Paaskrifter hist og her. Under «Cimbri» en enkelt Notits med F. Rostgaards Haand og «Qvæ ad illustrationem Gentis Cimmeriæ sive Cimbricæ vel Danicæ ab Herodoto vetustissimo historico peti possunt», Autograf af Biskop Jens Bircherod, f. 1658, † 1708 (4 Kvartbl., indeholdende ogsaa andre hist. Optegnelser). Excerpterne om Bjerg-

værkerne ere Forarbejder til L.'s Afhandl. m. T. «Anledning til en Historie om de norske Bergverker» (i Vidensk. Selsk. Skrifter, VII); derved ligger ogsaa en Liste over Subskribenterne paa dette Skrift.

Langebeks Excerpter, Nr. 103 (4°): «Miscellan Excerpter til den Danske Historie i en Rolle».

Nu i en Pakke. Lutter beskrevne Strimler.

— **Nr. 104** (Fol.): «En Pakke Dito».

Indeholder: a) et Brev fra G. Schøning til Langebek, dat. Trondhjem 26. Juli 1755 (2 Kvartbl., mest om S.'s Beskrivelse af Trondhjems Domkirke); b) Nogle Tilføjelser til Schønings Bog om De nordiske Landes, særdeles Norges, gamle Geografi, Kbh. 1751, 4° (4 Kvartbl.); c) et Br. fra Benj Dass til Langebek, dat. Trondhjem 20. Nov. 1751, indeholdende bl. a. nogle Bemærkninger til den franske Oversættelse af Schønings Skrift om den gammelnordiske Geografi (1 Kvartbl.); d) «Essai sur l'Ancienne Géographie Des Pays du Nord & particulièrement de la Norvegue . . . Par Mr. Gerhard Schøning, . . . Traduit du Danois Par Mr. D[es] R[oches] D[e] P[arthenay] [etc.]» 87 Bl., Fol., med mange Rettelser. Slg. Werlauff, Det Kgl. Danske Selskab, Kbh. 1847, S. 65—67; L. Daae, Gerh. Schøning, Chra. 1880, S. 17—18. e) Anmærkninger og Rettelser, navnl. sproglige, til den franske Overs. af Schønings Skrift, af Benj. Dass (egenh., 29 Bl., Fol.).

— **Nr. 105** (4°): «Vestigia Danorum extra Daniam».

Flere Suhmske Paaskrifter findes. Und. «Vestigia Anglorum in Dania» bl. a. et trykt Bl. i Fol. (Pag. 15—16) af J. Bircherods Skrift «De ordine Elephantino».

— **Nr. 106—114** (4°): «Historiske Excerpta om de Danskes Bedrifter inden og udenlands fra det 5te til det 14de Seculum. 9 Volumina».

Nr. 106 indeholder 5.—8. Aarh. — Nr. 107 det 9. Aarh. til 865. — Nr. 108 Resten af 9. Aarh. (med Suhmske Paaskrifter). — Nr. 109 det 10. Aarh. — Nr. 110 det 11te. — Nr. 111 det 12te (foran en lille Notits af Suhm). — Nr. 112 det 13de (indtil 1250). — Nr. 113 Resten af 13. Aarh. — Nr. 114 det 14. Aarh.

— **Nr. 115** (4°): «Excerpta Historico chronologica Miscellanea».

Med Paaskrifter af Suhm. Indeholder et større Navneregister til den danske Middelalder, med vedføjede Aarstal, desuden Rubrikkerne «Chronologien», «Knytlinga Saga», «Seculum XIII» og «Seculum XVI».

— **Nr. 116** (Fol.): «Gamle Danske og Norske Kongers Stamtavler, og dertil hørende excerpter».

Med Paaskrifter af Suhm. De fleste Excerpter samlede under forskell. Rubrikker: a) «Gamle Danske Slegter af VIII. og IX. seculis, og ældere» (det Allermeste dog om de oldenborgske Kongers Afkom, deribl. — under «Kong Friderich den III^dies^ Afkom» —

en (som det synes) egenh. latin. Tale ell. lign. ov. Prins Georg, af Henr. Weghorst, dat. 9. Jan. 1709, samt trykte Stamtavler af et Værk i Fol., med Sidetal; und. «Kong Christian den fierdes Afkom» en Notits med Biskop J. Bircherods Haand). b) «Genealogia Regum et Magnatum Norwegiæ». c) «Kong Waldemar den 1stes Afkom». d) «Kong Waldemar den IIdens Afkom». e) «Kong Christopher den IIdens Afkom». f) «Gamle Slegter af X. XI. og XII. Seculis». g) «ad Præfat.». Indeholder Forarbejderne, ogs. Titelbl., Indholdsfortegnelse og versificeret Dedikation til J. L. Holstein, til et ikke udgivet Skrift af Langebek m. T. «Det gamle Forvantskab imellem de Danske og Engelske Kongers Huse» (i Anl. af Kronprinsens Formæling 1743), desuden to trykte Stamtavler af Kvartudg. af Hvitfelds Danmarks-Krønike samt endel genealogiske Optegnelser af Fr. Rostgaard ang. det danske Kongehus.

Langebeks Excerpter, Nr. 117 (4°): «Miscellan Excerpter til De Danske Kongers Historie».

Om de danske Konger fra Gotfred til Svend Grathe, tilsidst nogle faa med Betegn.: «Kongerne», ɔ: de senere (if. Paaskr. af Suhm).

— **Nr. 118** (Fol.): «Dito Maaneds Dagene».

Om danske historiske Begivenheders Dato (Forarbejder til den af det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab udgivne historiske Almanak); dels ordnede efter Maanederne, dels Excerpter paa løse Sedler uden Orden; endelig i Bogform et kronologisk Register til den danske Historie, med mange Rettelser, Overstregninger og Tilføjelser, tildels skrevet med Langebeks Haand. Ogsaa (bl. a.) et Dagregister for Kongerne Christian I. til Christian III (indtil Aar 1536), ikke af Langebek, samt Koncept til Kontrakt mellem Videnskabernes Selskab i Kbh. og Bogtrykker Høpffner om Trykningen af «Dansk historisk Almanak» (1760 ff.) og en Promemoria fra Langebek til en Professor, vistn. C. Horrebow, ang. Afsnittet i den nævnte Almanak om Steders Længde og Brede eft. Kbhvns Meridian (derved nogle Linier til Svar fra Professoren).

— **Nr. 119** (4°): «Dito om de Tyske Keyseres Prætentioner paa Danmark, fra Godefred til Erich af Pommeren».

Med flere Suhmske Paaskrifter. Indeholder bl. a. en egenh. Optegn. af H. Gram, to — ligel. egenh. — af Arne Magnussen og en lat. Afhandling om Spørgsmaalet (17. Aarh., 4 Kvartbl.) Foran i Pakken har Langebek skrevet: «Om Danmark har været et Læn af det Tydske Rige?» (og forneden) «Aldrig nogen Dansk Skribent har tilstaaet eller kunnet tilstaae, at det er skeet med Ret: men allene paa Kongernes Side af Nød, og paa Keisernes Side med List. Eller og det er skeet af urette, eller landflygtige Konger, som ikke havde Magt at legge Riget under et Aag, hvilket altsaa forband deres egne Personer og ei Riget».

Langebeks Excerpter, Nr. 120—130 (4°): «Excerpter til De Danske Kongers Historie in[til] Christian II. 11 Volumina».

Nr. 120 (efter nogle Notitser «ad Historiam Danicam generalem») indtil Harald Blaatand. — Nr. 121 om Svend Tveskæg. — Nr. 122 om Knud den Store. — Nr. 123 fra Hardeknud til Olaf Hunger (med Suhmske Paaskrifter). — Nr. 124: Erik Ejegod til Svend Grathe (ligel.). Und. «Eric Emund» en Notits af Arne Magnussen (egenh.). — Nr. 125: Valdemar I. og Knud VI. (ligel. med Suhmske Paaskr.) — Nr. 126: Valdemar II. (ligel.) — Nr. 127: Erik Plougpenning indtil Christoffer af Baiern. Under «Eric Glipping» en Notits med Arne Magnussens Haand. — Nr. 128 om Christian I. (Forarbejder til den trykte Jubeltale 1749). Heri bl. a. en lille Bog med latinske Talemaader og deres danske Oversættelse (17. Aarh.) — Nr. 129 om Kong Hans. — Nr. 130 om Christian II. (heri ogs. en Vaabentegning).

— **Nr. 131** (4°, i een Pakke sammen med 132—134): «Fortegnelse paa Documenter til Christian II. Historie.»

En Bog i 4°, 28 Bl., med Langebeks Haand.

— **Nr. 132—141** (4°): «Kongernes Historie fra Fredrich I. til Fredrich V. inclusive. 10 Volumina.» (I 5 Pakker). NB. Nr. 136 og de følgende betegn. Fol. 23. a.

Nr. 132 indeholder Optegn. til Frederik I.'s Historie. — Nr. 133 til Christian III.'s. — Nr. 134 om Frederik II. Heri bl. a.: «Om Saligh Kong: Fredriks denn Anden, begraffuelse, som schede wdi Roschilde denn 6. Juny 88. Om de artickle Dannmarckis Adell fremsette wdi samme s: K. F: begraff: Och om de giennsuar Dannmarckis Raadt gaff till samme artickle wdi Kiøbenh: thenn 14 Juny ãno 88: —» (samtidigt Haandskrift, 7 Kvartbl., defekt). — Nr. 135 om Christian IV. Heri bl. a. et lat. Digt ov. Kongen af J. E. Brochmann (Autogr., Kladde og Renskrift paa 1 Bl. samt en Afskr.); et lat. Digt til Kongen af Joh. Mejer, dat. Ribe 1 Mai 1644; et længere lat. Digt om Kalmarkrigen af «Lagho Paulinus Broch Randrusinus» (Autogr.); et Stambogsblad af den udvalgte Konge, Christian V. (dat. 6. Febr. 1613); et Par Optegn. af Fr. Rostgaard; skrevet Titelbl. og Dedikation til N. Slanges «Christian IV.'s Historie», undertegn. med Forf.'s Navn; flere Udkast til Fortalen og Dedikationen af den trykte Udg. af dette Værk (med Langebeks Haand); en gammel Afskr. af Kontrakt mell. Keiseren af Ceylon og Christian IV., dat. 19. Nov. 1620 (5 Foliobl.); Brev fra O. Bjelke til Kjeld Stub ang. Krigen, 19. Febr. 1644 (afgivet til Rigsarkivet 1889); 8 Foliobl. fra 17. Aarh., betegn. «Curiosa Danica ante Chr. IV» (indeholde imidlertid Dokumenter til denne Konges og Frederik III.'s Historie), def.; et tysk Brev fra Christian Friisz og Frantz Ranzow til den danske Gesandt i Paris (Peder Vibe), dat. Kbh. 10 Mai 1630, med indlagt Relation om

de hamborgske Deputeredes Forhandlinger med Kongen af Danmark, dat. Glückstadt 20. Apr. 1630; Koncept til et Br. til den danske Konges Kommissærer i Lübeck, dat. Paris 5. Juli 1629 (fra P. Vibe); do. til Brev til Borgermester og Raad i Lübeck, dat. Paris 11. Febr. 1629 (fra Samme); do. til Borgermester og Raad i Bremen, Paris 9. Febr. 1629 (fra Samme); Optegnelser om Kalmarkrigen, samtidige (2 Foliobl.); Kopi af en trykt hollandsk Samtale mellem en Dansker og en Svensker, 16. Febr. 1644 (samtidig).

Nr. 136 om Frederik III. Heri bl. a. et Par Optegn. af Fr. Rostgaard samt nogle af M. Anders Hansen Gontzov (omfattende Tiden 1658—1700), et Par ældre Dokumentafskrifter og Relationer, en lille Notits med N. Slanges Haand om Dronning Sophie Amalies Kroning samt B. W. Luxdorphs lat. Digt om Karl Gustafs Overgang over Belterne (uden Forf.'s Navn, 4 Foliobl., synes Autograf).

Nr. 137 om Christian V. Heri bl. a. Afskr. af en Overenskomst mellem Danmark og Hamborg (af 26. Aug. 1692), et Vers af O. Judichær (egenh.) om det paa Nyholm opstillede Billede af en Ørn, og nogle Dokumentafskrifter.

Nr. 138 om Frederik IV. Heri bl. a. en lille egenh. Notits med Blyant af Kongen, med Paaskr.: «Kong F. 4. egen haand skrevet til F.[rederik] R.[ostgaard].» Desuden flere Optegn. med Rostgaards Haand, endv. en Fortegn. o.v. Træfferne ved Skydningen under Revuen 1704, forskellige Relationer og Dokumentafskrifter, Liste over de Saarede og Faldne ved Strømstad 19. Juli 1717, et lille lat. Vers til Kongen fra P. Bertouch 11. Okt. 1715, «Kongen af Sverrigs Forordning og Gen. Krigs Comiss. Adlersteens Befalinger om Skat af Sæland Ao. 1700» (3 Stykker, afgivne til Rigsarkivet 1886), Liste ov. Saarede og Faldne i Træfningerne d. 24. Apr. 1715 og d. 8. Aug. samme Aar (tilsøs begge), Kopi af Rulle ov. svenske tagne Skibe og Fanger, dat. 30. Apr. 1715, nogle Vers i Anledn. af Karl XII.'s Landgang paa Sjælland 1700, et plattysk Digt af politisk Indhold fra 1714 og et dansk Digt (Koncept) 1716 af Præsten Niels Jacobsøn Holm i Hammer til Prins Carl og Prinsesse Sophie Hedvig.

Nr. 139 om Christian VI. Heri dog ogs. en Del til Frederik IV.'s Historie, nemlig (mest samtidige) Afskrifter af Dokumenter, Relationer o. desl. paa Dansk, Tysk, Svensk, Hollandsk og Fransk, betegn.: «Krigen imellem Danmark og Sverig udi Friderici IV. Tiid vedkommende»; af disse Sager er afgivet til Rigsarkivet 1889 et orig. Brev fra Waldersee til Hagedorn, dat. Regensburg 28. Mai 1716. Hvad der findes i Pakken til Christian VI.'s Hist., er af lignende Art (et Par Notitser med Fr. Rostgaards Haand); desud. nogle Vers, hvoribl. «Introduction til disse Tiders Kircke-Historie», dedic. til Biskop Hersleb, 1738

(mod Pietisterne). Noget i denne Pakke er Forarbejder til Langebeks Skrift «Videnskabernes Tab i Kong Christian VItes Død» (Kbh. 1746).

Nr. 141 om Frederik V. Heri bl. a. Kopi af et Forslag fra Frederiks Hospital om, at for Fremtiden de i Kbhvn. trykte Bøger skulle mod en vis Afgift stemples paa Hospitalet (dat. 16. Apr. 1762), samt Udkast med Langebeks Haand til Konsistoriums Betænkn. ang. dette Andragende; endv. flere anon. Vers, latinske, danske o. m. (ogsaa satiriske), deribl. et fransk Digt af Baron Bar til Kongen 1749. (En Afskr. af et Br. fra Frederik V. til Grev F. Danneskjold og af Dennes Afskedstale til Admiralitetet m. m. ere tr. i «Danske Saml.» IV, S. 377 ff.).

Langebeks Excerpter, Nr. 142 (4°): «Nogle Excerpter til Etats Raad Langebechs Sørgetale over Christian VI.» (I samme Pakke som 141).

Til det under 140 anf. Skrift fra 1746; Excerpterne ere ordn. under Rubrikker som «Forberedelse», «Dødelighed» osv.

— **Nr. 143** (4°): «Gamle Nordiske Princer og Herrer.»

Til Oldtidshistorien (med Suhmske Paaskrifter). Alfab. ordnede.

— **Nr. 144** (4°): «Danske og andre det Kongelige Hus beslægtete [sic] Princer og fornæmme Herrer Ordine Alphabetico.»

Til Middelalderen (med Suhmske Paaskrifter). Indeholder kun Angelsachsere.

— **Nr. 145** (4°): «Adskillige Danske Princer og Herrer.» (I samme Pakke som forr.).

Alfab. ordn., beg. med «Abel», ende med «Ubbo», alle til Middelalderen (med Suhmske Paaskr.).

— **Nr. 146** (4°): «Konger, Princer og Hertuger i Jylland.»

Til Oldtiden og Middelalderen (med Suhmske Paaskr.).

— **Nr. 147** (4°): «Græver og Hertuger i Halland.»

Ligel. med Paaskrifter af Suhm.

— **Nr. 148** (4°): «Hertug Knud i Reval og hans Slægt.»

Ligel. med Suhmske Paaskrifter.

— **Nr. 149** (4°, ikke Folio): «Excerpta og Collectanea om Christian IV. naturlige Børn. i folio.»

Ogsaa om Kongens Børn med Kirstine Munk. Indeholder bl. a. en lat. Oversættelse — ved Andr. Hojer? — af Leonora Christinas franske Selvbiografi (Bog med 13 beskr. Kvartblade; Afskr. ved T. Kleve, foræret Langebek 1735); endv. dansk Overs. af Leonora Christinas Levnet efter O. Sperlings Mscr. «De fæminis eruditis» samt nogle af hendes Vers (ligel. Bogform, med Langebeks Haand, meddelt ham af Bogholder Michelsen 1738); en Afskr. af «Don Jørgen Ulrichs Liv og Levnet» (ligel. Bogform); en udateret Billet fra Klevenfeld til Langebek; paa løse Blade

flere af Leonora Christina digtede Vers i ældre og nyere Afskr.; et Par Notitser med Fr. Rostgaards Haand m. m.

Langebeks Excerpter, Nr. 150 (4°): «Danske Dronninger til Margrete.»

Med Suhmske Paaskrifter. Excerpterne ligge i kronol. Orden, sidst om Valdemar Atterdags Dronning, Helvig.

— **Nr. 151** (4°): «Dito fra Margrete til Lovise.»

«Lovise» er Frederik V.'s Dronning. Af denne Pakke er udtaget og afgivet til Rigsarkivet 1889 et originalt Fadderbrev fra Hertug Christian af Glücksborg til Prinsesse Charlotte Amalia, 27. Febr. 1668. Under Rubr. «Lovise, K. Friderich den IV[des] første Gemahl» findes et egenh. Brev fra Dronningen «A Monsieur Monsieur Masius, Docteur en Theologie», dat. 9. Aug. (u. A.), ɔ: Kondolencebrev til M. i Anledning af en Ulykke, der var hændt ham. Endv. (sidst i Pakken) nogle Forarbejder til en Sørgetale af Langebek over Frederik V.'s Dronning Louise og et egenh. lat. Vers af Luxdorph i Anl. af hendes Død.

— **Nr. 152** (4°): «Danske Princesser og til deels Dronninger.»

Alle fra Middelalderen. Suhmske Paaskrifter hist og her.

— **Nr. 153—156** (4°): «Fremmede Græver og Herrer i Danmark.»

Fra Middelalderen. Nogle faa Excerpter ligge i Omslag, hvorpaa er skrevet henholdsvis Nr. 155 og Nr. 156; med Nr. 154 ere ingen betegnede. Suhmske Paaskrifter.

— **Nr 157** (4°, ikke Fol.): «Miscellan Excerpter og Samlinger til Danske Adelsmænds og andre berømte Mænds Historie. in folio.»

Foran ligge nogle Fortegn. over danske adelige Slægter med Koncept til en Indledn. af Langebek — alt til den i 5. Bd. af Pontoppidans «Danske Atlas» meddelte Liste; endvidere et Brev til L. fra F. C. Sevel, dat. 9. Febr. 1753; en Kontrakt mell. H. G. Masius og Fr. Gedde til Hindemae, dat. 11. Juni 1707 (testeret Kopi); «Copie af min Oration imodt Henning Povisch den 13. Octbr: 1656. Anlangende min Datter Ingeborigh Parszberigs Morgen Gaffue Breff.» (af Christoffer Parsberg?, def.); et Par Notitser med Fr. Rostgaards Haand; nogle anon. Optegn. om Frederik II.'s Kapelmester, Arnold de Fine, m. fl., ved Præsten Holger Nielsen Olivarius (f. 1670, † 1753) i Ørslev og Bjerre; et Br. fra T. T. Borch til Langebek, 9. Marts 1769; nogle Stamtavler med H. Grams Haand (tildels med Blyant); en kolor. Vaabentegn. paa Pergam. (maaske projekteret Vaaben for Jens og Andreas Harboe) m. m. Langebek har selv benævnet Pakken «Varia ad historiam Nobilitatis Danicæ.»

— **Nr. 158** (4°, ikke Fol.): «Et dito Bind indeholdende adskillige Adelige Slægter. in folio.»

Først a) »Forneme Danske Slegter, som ikke ere gamel Adel», derpaa b) «Familia Toxotiorum, Danicè Skytte», endelig c) flere forskellige Familier uden tilsyneladende Orden. Under *a*

bl. a. et «Sørge dog Trøste-Digt» af Præsten C. M. S. Skeel i Anl. af Fru Ide Christine Moths Begravelse i Viborg 1689 og Epitaphium over samme Dame (gift med Biskop Glud i Viborg); nogle Notitser af H. Gram og Fr. Rostgaard; flere Brude- og Sørgevers (mest Orig.) til og over Medlemmer af Familierne Thestrup og Stampe, fra Slutn. af 17. og Beg. af 18. Aarh.; Afskr. af en Højesteretsdom i en Sag mellem Generalfiskal T. Smith og Præsten M. Castensen i Jerne og Skad paa den ene og Krigskommissær J. Dukke med Hustru paa den anden Side (19. Juni 1721). — Under *b* bl. a. en hdskr. Ligprædiken ov. Præsten Mads Schytte, Provst i Sønderherred paa Mors († 1708), af Jens Jegind; endv. tre Breve til Langebek fra hans Faster, Margrethe Sal. Mads Baggers, dat. Nykjøbing 12. Mai 1743 og 19. Apr. og 24. Aug. 1744, samt et paa Latin fra H. Bering Massenius til Bagger, Lærer ved Latinskolen i Aalborg, dat. 31. Aug. 1719. *c)* Under «Numsen» en kolor. Tegning af Familiens Vaaben, med Afskr. af Adelsbr. og Ridderdiplom. Desuden et Brev (orig.) fra Otto Schade til «Monsieur Rosencrantz logerende bij Willem van Wede» i Utrecht, dat. Amsterdam 18. Jan. 1638; et Gravvers over Eske Bilde og hans Søster Anne, døde 1565, af H. Mariagger (synes Autogr.); et Brev fra Hjelmstjerne til Langebek, 14. Juni 1773, samt Udkast til Baron Rosenkrones Vaaben; et Brev fra Etatsraad P. Aagaard til Langebek, udat., med et fra Konferensraad Løvenskjold til Samme (30. Marts 1773) og et Par indlagte Notitser af Langebek ang. det Løvenskjoldske Vaaben; en Tuschtegn. af Jens Bjelkes og Sophie Brockenhuus' Vaabener, m. m.

Langebeks Excerpter, Nr. 159—161 (Fol.): «Geneologiæ [sic.] Nobilium, ordine alphabetico Vol. 3. in folio.» (ɔ: 3 Pakker).

Mest Dokumentafskrifter, Stamtavler og Vaabentegninger, deribl. nogle faa øjensynlig udførte af S. Abildgaard; ogs. nogle Vaabener i Kobberstik. 1ste Pakke indeholder: Aagaard til Gyldenstjerne; mange Rubrikker ere tomme. Fr. Rostgaards Haand træffes hist og her (ogsaa i de andre 2 Pakker, hvor ligel. adskillige Rubrikker ere tomme). Under «Banner» en Indbydelse fra Gregers Krag, Vesterskjerning, til Christian Banner, Frederiksgave, til at overvære hans Datters Bryllup (dat. 5. Mai 1670); under «Braher» nogle Optegnelser om Slægten, af Sten Brahe til Knudstrup og Næsbyholm († 1620), egenh.; und. «Friis» en Relation om Niels Friis's Levnet, navnl. Udenlandsrejse (2 Expl.); und. «Giedde» et Pas, udstædt for en Tjener af Ove Gedde, dat. Tommerup 13. Juni 1640; und. «Giøe» et Brev (meget medtaget af Fugtighed) fra Dorithe Giøe til Erik Walkendorf til Glorup, dat. 16. Nov. 1592, endv. anon. Koncept til en lat. Biografi af Marc. Gjøe († 1698); und. «Gyldenløver af C. 5»

Koncept til et Bryllupsdigt til Admiral Ulr. Chr. Gyldenløves Formæling med Charlotte Amalie Krabbe, af J. B.

2den Pakke indeholder: Hack til Quitzou. Under «Linde» et Bryllupsdigt til Christian Lindes Formæling med Anne Poulsön 1724; und. «Lindenov» et Gravvers over Frue Sophie Lindenov (17. Aarh.); und. «Lorichs» to svenske Breve til Langebek fra H. P. Lorichs, dat. 12. Sept. 1764 og 2. Jan. 1765; und. «Lövenklow» Kopi af Dom i en Sag mellem Niels Trolle og Jørgen Schrøder (1661); und. «Lüttichau» et Bryllupsvers af Søren Bagge til Ritmester v. Lüttichau og Lucie Magdalene Ochsen (1731). Und. «Meyer» ere udtagne og afgivne til Rigsarkivet 1889: Extract af Envoyé Meyers Relation, Stockholm 24. Febr. 1683, og Koncept til Brev til Gesandten Chr. Stockfleth i Sverig, 5. Maj 1683. Und. «Munk» findes en Koncept til et aabent Brev fra 16. Aarh. og en lign. Koncept eller Afskr. fra samme Aarh., begge ang. Fru Ide Munk. Und. «Parsberg» nogle Familieoptegn. med Werner (?) Parsbergs Haand (1631, 4 Foliobl.), et Br. fra Apolonia von Parsberg til Oluf Parsberg, dat. Schlosz Parsberg 7. Okt. 1641, et Br. fra Hans Christoff v. Parsberg til Werner Parsberg, dat. smst. 15. Juni 1609, og Koncept til et Br. fra Werner Parsberg til Oluf Parsberg, dat. 22. Marts 1642 (skr. paa et Brudst. af et til Werner P. adr. Brev). Und. «von Plessen» en trykt Stamtavle, «Dynastæ in Plessen» (Fol.); gaar til Slutn. af 16. Aarh. Und. «Poulsön» nogle Familieoptegn., omfattende Aarene 1643—1717.

3die Pakke indeholder: Rani til Zanetti. Und. «Rantzou» en lille dramatisk Prolog, vistn. til Ære for Frederik V., if. Langebeks Paaskrift af Otto Manderup Rantzau († 1768); und. «Reetz» Kopi af et Pas, udstædt for Chr. Helt af Gesandten Jørgen Reedtz i Madrid, for hvis Børn H. havde været Lærer, og et Vers af Jørg. Reedtz i Anl. af Christian V.'s Tronbestigelse; und. «Rosenkrands» et Br. til Etatsraad Rosenkrantz i Haag fra Wegersloff i London, dat. 21. Dec. 1705; und. «Rumohr» nogle Familieoptegn. fra Slutn. af 16. Aarh.; und. «Schack» to Breve paa Tysk til Langebek fra A. B. Dathe, dat. Kbhvn. 22. Nov. 1742 og 27. Jan. 1743; und. «Sehested» endel Afskrifter af Relationer og J. Friis' trykte Digt til Admiral Sehested 1715 (Kbh., tr. hos J. S. Martini, Fol.), med særlig Betegnelse «Geheime Raad og Admiral Christen Thomæsön Sehested angaaende»; und. «Trolle» Afskr. af en Højesteretsdom i Sag mellem Hille Trolles Arvinger (2. Dec. 1724); und. «Wedderkopf» en satirisk Indskr. paa Latin over Geheimeraad Wedderkopp tilligemed flere Smædevers paa Latin og Dansk; und. «Weyde (von)» et lille Brev paa Vers til Langebek fra H. E. v. d. Weyde, dat. 30. Sept. 1751.

Langebeks Excerpter, Nr. 162 (Fol.): «Et Bind i samme Orden. folio.» (ɔ: en Pakke).

Heraf ere udtagne og afgivne til Rigsarkivet 1889: Koncept til et Kongebrev af 18. Okt. 1653; et kasseret Kongebrev til Fr. v. Ahlefeldt, 21. Juni 1665; en Skrivelse fra Jørg. Seefeld til Kongen, udat., og en Forestilling til Kansleren fra Gunde Rosenkrantz, 29. Juni 1665. Under Rubr. «Alefeldt (Friderich von)» findes Koncept ell. Afskrift af et Br. fra Frederik III. til Kongen af England, dat. 30. Mai 1669; und. «Ernst» en Notits med Arne Magnussens Haand; und. «Gerstorf (Jochum)» en Opskrift paa et Foliobl., betegn. «Huoreffter Stadtholder H. Jochúm Gerstorff haffr at rette» samt et trykt Universitetsprogram (1661) i Anl. af G.'s Død; und. «Gyldenlövernes og Daneskioldernes Familie vedkommende» en Stamtavle med Fr. Rostgaards Haand og et kobberst. Mindeblad ov. Adm. Gyldenløves Gemalinde (1709) med Vers af Rostgaard; und. «Kornerup (Søren)» en «Specification dero skrifften vnd Materien So ich auff befehl Ihrer Königl: May^{ten} Seliger vnd Glorwürdigster gedechtnüsz, mit groszer Arbeit vnd Allerunterthänigster Treue verfertiget» (4 Foliobl.), hvortil Langebek har bemærket: «Dette er opsat ved Begyndelsen af Christ. 5^{ti} Regering»; und. «Körbitz» en Indbydelse til hans Bryllup med Knud Ulfeldts Enke, udstædt af Enkeprinsesse Magdalene Sibylla, dat. 2. Aug. 1649; und. «Krag (Erik)» Koncept til et Br. ang. Oberst Hans Friis, dat. Kbh.'s Slot 6. Okt. 1660; und. «Key Lykke» flere samtidige Afskrifter af Procesakter vedk. ham; und. «General Løvenörn angaaende» to Vers til ham (Orig., ialtfald det ene, som er af Regimentskvartermester Møller); und. «Reedtz» en Bog i 4° (16 Bl.), m. Tit.: «Canceller Her Peter Retzes Personalia», samt et dansk Sørgedigt ov. Kansleren af Niels Andersen Riber, med lat. Paaskr. af O. Borch (1674); und. «Rosenkrantz» to Foliobl. fra Midten af 18. Aarh. med bibliogr. og hist. Notitser samt et Par Dagbogsoptegn. paa Tysk, men vedk. danske Forhold; und. «Gunde Rosenkrands» endel samtidige Dokumentafskrifter ang. hans Optræden overfor Frederik III., henholdsvis 17 og 10 Foliobl. (sidstn. def.); und. «Skeel» en gl. Kopi af Christen Skeels Afskedsbrev til Frederik III., 27. Febr. 1659, endv. «Copie af Gh. Christen Skeels Testamente eller sidste Villie d. 19. Novembr. 1658 tillige Med Hans Memorial til Hans Haandskriver, eller Camerdiener Overberg. d. 15. Januar 1659», — if. Langebeks Paaskr. stammende fra Provst Olivarius 1750, og den anf. Betegn. er ogsaa skrevet med hans Haand (Kopien af førstn. Skr. er testeret af P. Scavenius og Hans Mule); und. «Svane (D. Hans)» et Br. fra «Magnus Halling» til Hjelmstjerne, udat., med flere anon. og pseudon. Skrivelser i Anl. af Provst Mathias Hwiids Jubelprædiken 1749 (to af disse ere med Provst Olivarius' Haand);

und. «Urup (Axel)» en samtidig Afskr. af det danske Rigsraads Brev til Kongen, overgivet ham den 3. Nov. 1658 (ang. Tvistigheder mellem A. Urup og U. C. Gyldenløve); und. «Willadsen (M. Peder)» et lat. Sørgeprogram, i Haandskr., ov. denne 1673 afd. Biskop i Viborg. Forøvr. indeholder Pakken omtr. kun de sædv. Langebekske Papirstrimler samt endel Afskrifter med hans Haand ell. foretagne for ham.

Langebeks Excerpter, Nr. 163 (Fol.): «Et dito Bind indbundet. folio.»

Med Langebeks Haand. Foran et alfab. Register. Mange Bl. ubeskr.

— **Nr. 164** (8°): «Om Stænderne i sær Adelen, in Octavo.»

— **Nr. 165—173** (8°): «Adels og Andre berömte Mænds [sic] efter Kongernes Orden fra Harald Hyldetand. 9 Volumina [ɔ: 8 Pakker]. in 8vo.»

Suhmske Paaskr. hist og her. Nr. 165 om Harald Hildetands Tid. Nr. 166 fra Harald Klak til Svend Grathe. Nr. 167 om Marsker, indtil 16. Aarh. incl. Nr. 168: Valdemar I.'s og Knud VI.'s Regering. Nr. 169—170: Valdemar II. og hans Sønner. Nr. 171: Erik Glipping og Erik Menved. Nr. 172: Erik Menved fortsat. Nr. 173: Christoffer II. og Valdemar IV.

— **Nr. 174—176** (8°): «Adskillige Embeds Mænd i ældre og nyere Tider. 3 Volumina in 8vo.»

Hver Pakke for sig ordn. alfab.; i Nr. 176 findes de højeste Hof- og Rigsembeder.

— **Nr. 177** (8°; udgør een Pakke sammen med Nr. 176): «Cancellere i sær. in 8vo.»

To Læg, det ene med Betegn. «Cancellarii», det andet betegn. «Justitiarii».

— **Nr. 178—179** (Fol.): «Excerpter og Samlinger om Tycho Brahe.» (Med Tilføjelse: «NB. 180 er før udtaget.»)

Nr. 178 indeholder først nogle lat. Vers i ældre og nyere Afskr., m. Betegn.: «T. B. Poetiske Studia og Vers.» Endv. bl. a. 3 hdskr. Expl. af et lat. Digt til Tycho Brahe af Mart. Brasch, Prof. i Rostock; det ene vistn. Autograf, de to samtid. Afskr.; to Afskr. af T. Brahes lat. Digt til A. S. Vedel, den ene gammel, den anden med Langebeks Haand; et lat. Digt, «Manes Regis Friderici II. ad Danos», underskr. «Jacobus de Somere Belga manu propria», samt en nyere Afskr. af samme; fire Afskrifter af T. Brahes Elegi «ad Daniam», een samtidig, en anden udført for den ældre O. Worm, som egenh. har tilføjet endel af Brahes lat. Epigrammer; talrige nyere Afskrifter af Digte af og til Brahe samt af danske og tyske Breve vedk. ham; nogle Breve og Digte vedk. ham, afskr. med O. Worm sen.'s Haand (4 Kvartbl.); «Causæ demigrationis Dni Tychonis Brahe [etc.]» m. fl. Breve til hans Historie, ligel. afskr. med O. Worms Haand

(8 Kvartblade); endel. af ældre Stykker en samtidig Afskr. (med Rettelser) af Holger Rosenkrantz's lat. Brev til T. B. af 16. Dec. 1597, udenpaa er skr. med en Haand fra 17. Aarh.'s Beg.: «Exemplum literarum quas ad me dedit Oligerus Rosenkrantzius», en Koncept med Rettelser til T. B.'s Skr. til Christian IV. af 10. Juli 1597 samt Koncept (4 Foliobl.) med — som det synes — T. B.'s egenh. Rettelser til den længere lat. Skr. til Peucer om hans Verdenssystem. — De Sager, der findes i denne Pakke, stamme vistn. for en Del fra Præsten L. Terpager i Mern († 1772) og ere tildels ben. i 2. Bd. af «Danske Magazin», S. 161—372.

Hvad Indholdet af Nr. 178 ang., saa ere alle Aktstykker derfra, som vedkomme Tycho Brahes Haandskrifter i Paris i Slutn. af 17. Aarh., overførte til Bibliothekets Arkiv i 1884. To Kongebreve til Christoffer Walkendorf, af 4. Juni 1581 og 11. Nov. 1583, ere afgivne til Rigsarkivet 1889. Foruden en Del, mest nyere, Dokumentafskrifter samt Langebekske Papirstrimler, indeholder Pakken ellers: et tr. Universitetsprogr. ov. Hans Aalborg (1619); Originalbr. (meget medtaget) fra Tycho Brahes Datter Magdalena til Eske Bilde, om Faderens Død, dat. Prag 30. Juli 1602 (tr. i Danske Mag., II, S. 361—365, slg. F. R. Friis, Tyge Brahe, Kbh. 1871, S. 336—341); en tr. Disputats af J. Cocus (Respondens J. Hegelius Ripensis), tilegnet T. Brahe, Wittenberg 1599 (4°); et Br. fra L. Harboe til Langebek, dat. 22. Jan. 1750 (under Rubr. «Tycho Brahe», 4°); Br. fra den yngre T. Brahe til Eske Bilde, dat. 18. Febr. 1604 (tr. i D. Mag., II, S. 345—367, slg. F. R. Friis, anf. Bog, S. 341—343); en gammel Afskr. af Beskrivelsen af T. Brahes Ligbegængelse; «En lille Underrettning, saavitt Jeg veed, om den Insul Hween», med Paaskrift af Langebek: «Er uden tvil af ConferentzR. [Niels] Slanges Haand»; 3 Aktstykker i T. B.'s Proces med Gellius Sascerides, neml. «Huis alleuegne baade iblant adelen och andre er vdi langtid vdspredt, huor med jeg skulle haffue foraarsaget D: Gellium til at vndslaa sig fraa att ville haffue Bröllup: Och giöre huis skeed er», Originalkopi med T. B.'s egenh. Underskr. (tr. i D. Mag., II, S. 286—288), G. Sascerides' Begæring til Consistorium (7. Febr. 1596, egenh., tr. smst., S. 288) og Sammes Gensvar til T. B.'s Modindlæg (25. Febr. 1596, egenh., tr. smst., S. 297—299); endelig lat. Koncept til et Gavebrev paa Hveen for T. B. og hans Arvinger, skr. med A. S. Vedels Haand, ligel. et dansk Udkast til et Bevis i en Andens Navn, begge skr. paa Bagsiden af et tysk Br. fra Peter Rantzau, dat. 16. Mai 1584 (den først anf. Koncept er tr. i D. Mag., II, S. 220—221, slg. F. R. Friis, El. Olsen Morsing, Kbh. 1889, 4°, S. 6—7). — Hvad der findes i denne

Pakke er ben. af Langebek dels i 2. Bd. af D. Mag., dels i sammes 3. Bd., S. 12—32 og 43—53.

Langebeks Excerpter, Nr. 181 (Fol.): «Dito om Hannibal Sehested in folio.»

Af denne Pakke ere udtagne og afgivne til Rigsarkivet 1889: Hann. Sehesteds Indlæg for Rigens Raad, 7. Aug. 1650; Koncept til Resolution, undert. H. Sehested og Iver Vind, udat.; Brev fra H. Sehested til Residenten Charisius, 24. Mai 1664, og to Koncepter til Kongebreve til H. Sehested af 14. og 25. Jan. 1661. Desuden findes i Pakken endel Excerpter og Afskrifter af og for Langebek samt følgende ældre, tild. orig. Sager: en Afskr. af H. S.'s Møntordre af 5. Febr. 1649, bevidnet, und. Dato Christiania 30. Jan. 1652, af Lorentz Boysen, Fr. Grüner og Hans Hempel; Indbydelse fra Christian IV. (underskr. egenh.) til Hans Lindenovs Hustru, Elisabeth Augusta, om at overvære H. Sehesteds Bryllup med Frøken Christiane, dat. 30. Mai 1642; samtidig Kopi af Frederik III.'s «Efterladelsebrev» til H. S. af 25. Juni 1651 samt Designation paa H. S.'s Gods i Norge; Br. fra H. S. til Christian IV. (i 4°), «dateret udj Couronna dend $^{14}/_{24}$ Septembr. 1640»; 2 spanske Afskr. af Breve fra Filip IV. og fra Olivares, til Marqués de Valparaiso, dat. Madrid 16. Sept. 1640; Koncept til en dansk Skr. til Christian IV., vistn. fra en højere Embedsmand, dat. 23. Juni 1640; Kopi af et spansk Pas for den danske Afsending Eiler Ulfeld med Følge, udstædt af Marqués de Valparaiso, 17. Sept. 1640; en lat. Koncept til et privat Brev fra H. Sehested ang. nogle Titulaturer, dat. «Madrid, Aprilis 1642»; kgl. Bekræftelse (dat. 29. Sept. 1646) paa Tiendebrev udstædt af H. Sehested for Lagmand Niels Hansen i Christiania og Hustru; samtidig Kopi af Br. fra H. S. til Kongen, 24. Juni 1651; Kopier af H. S.'s Indlæg til Frederik III. af 20. Okt. 1659 og Febr. 1660 (henholdsv. 13 Foliobl., hvoraf 2 ubeskr., og 16 Foliobl., hvoraf 1 ubeskr.); Koncept til et lat. Br. fra Frederik III. til den franske Konge, 18. Aug. 1663; Koncept til et lat. Privatbr. fra H. S. til en «Excellentissimus Dominus», udat.

— **Nr. 182** (Fol.): «Dito om den Gabelske Familie. in folio.» (Tilføjet er: «183 før udtaget»).

Af denne Pakke ere udtagne og afgivne til Rigsarkivet 1889: Rentekammer-Resolution af 28. Nov. 1661, med Chr. Weiners Kvittering (1663); Koncept til Kongebrev til C. Gabel, tysk, udat.; Meddelelse til Tyske Kancelli fra Oversekretæren om et Pas for hans Frue; Anvisn. paa endel Penge til Oberstlieut. Wahl med hans Kvittering til Regimentskvarteermesteren, 27. Febr. 1711; Koncept til et Kongebrev til Tolderen i Øresund, 24. Aug. 1654; do. til C. Gabel, 26. Sept. 1655. I Pakken findes forøvr. endel Afskrifter af og for Langebek samt: et af

Frederik III. udstædt Pas for David (Efternavnet in blanco, maa være Weiszell), dat. 31. Dec. 1651; et lign. Pas, lydende paa David Weiszell, dat. 15. Marts 1651; Extract af Regning fra Renteskriver Claus Jørgensen for Aarene 1681—91; Afskr. af et Kongebrev af 14. Sept. 1683 med vedføjede Bem. af Fred. Gabel (udaterede); nogle Langebekske Papirstrimler, en enkelt af J. H. Schlegel og een med F. Rostgaards Haand; et Brev til O. Sperling fra C. Gabel, dat. 16. Okt. 1648; en Fortegn. over danske Gesandter i Udlandet 1670—75.

Langebeks Excerpter, Nr. 184 og følg. (dels 4°, dels Fol.): «Udkast til Etats Raad Langebechs Eloge over Fredrich Rostgaard, med Collectaneis.»

Disse Pakker ere numererede 184 og 184[a] til 184[p]; slg. Chr. Bruun, Frederik Rostgaard og hans Samtid, I, 1870, hvor en summarisk Fortegnelse over dem er meddelt S. 552—553. (Slg. ogs. s. Bog, S. 448—450).

Nr. 184 (4°) er betegn. (med Langebeks Haand): «Observationes Orthographicæ & alia ad Grammaticam Danicam pertinentia». Foroven (med Thorkelins Haand) «ad Rostgaardiana». Indeholder Notitser, alle af Langebek og med hans Haand; de staa vistn. i Forbindelse med hans Ordbogsarbejder for Rostgaard.

— **Nr. 184[a]** (Fol.), (Rostgaardske Samlinger): «Autobiographi, forskjellige Optegnelser. Rostgaards Slægt. Trykte Digte.») (Saaledes betegnes Pakken i Chr. Bruuns ovenf. anf. Fortegn.; hans Betegnelse benyttes ogsaa i det Følg. ved Beskrivelsen af de øvr. Pakker, der henhøre til de Rostgaardske Saml.).

Indeholder først nogle faa egenh. Optegn. af Rostgaard, væsentl. om Planen til hans Selvbiografi, derpaa et Antal Familiebreve fra og til ham, neml.: 1) F. Rostgaard til sin Moster, Margrethe Asmussen, 2. Marts 1682, Dansk, 1 Kvartbl. 2) Jakob Rostgaard til F. Rostgaard, 9. Jan. 1685, Tysk, 2. Kvartbl. 3) F. Rostgaard til sin Morbroder, Kl. Hartvigsen, 30. Sept. 1690, Dansk, 2 Kvartbl. 4) Samme til Kl. Hartvigsen, 17. Febr. 1691, Dansk, 2 Kvartbl. 5) Samme til Samme, 21. Febr. 1691, Dansk, 2 Kvartbl. 6) Samme til H. G. Masius, 18. Apr. 1691, Tysk, 2 Kvartbl. 7) Samme til Jens Rostgaard, 16. Mai 1691, Dansk, 3 Kvartbl. 8) Samme til Kl. Hartvigsen, 18. Aug. 1691, Tysk, 2 Kvartbl. 9) Samme til Samme, 9. Jan. 1692, Dansk, 2 Kvartbl. 10) Samme til Samme, 7/17 Mai 1692, Dansk, 2 Kvartbl. 11) Samme til Samme, 16/26 Juli 1692, Dansk, 2 Kvartbl. 12) Samme til Samme, 28. Jan. 1694, Dansk, 1 Kvartbl. 13) Samme til Samme, 20. Jan. 1695, Dansk, 2 Kvartbl. 14) Samme til Samme, 20/30 Mai 1695, Dansk, 2 Kvartbl. 15) Samme til Samme, 2. Jan. 1696, Dansk, 2 Kvartbl. 16) Samme til Jens Rostgaard, 15/25 Mai 1696, Dansk, 2 Kvartbl. 17) Samme til Samme, 28. Sept. 1696, Dansk, 2 Kvartbl. 18) Samme til

Samme, 10. Dec. 1696, Dansk, 4 Kvartbl. 19) Samme til Samme, 28. og 29. Marts 1697, Dansk, 10 Kvartbl. 20) Samme til Samme, 8. Nov. 1697, Dansk, 2 Kvartbl., med et indlagt Br. til J. Rostgaard fra Jac. Hanssen i Helsingør (1 Kvartbl.). 21) Jac. Hanssen til J. Rostgaard, $\frac{23.\ \text{Nov.}}{3.\ \text{Dec.}}$ 1697, Dansk, 1 Kvartbl. 22) Samme til Samme, $\frac{24.\ \text{Nov.}}{4.\ \text{Dec.}}$ 1697, Dansk, 1 Kvartbl. 23) F. Rostgaard til Cl. Hartvigsen, 20. Dec. 1697, Dansk, 1 Kvartbl. 24) Samme til Jens Rostgaard, 3. Jan. 1698, Dansk, 2 Kvartbl. 25) Samme til Samme, 14. Marts 1698, Dansk, 1 Kvartbl., med en Regn. fra H. Michelsen til ult. Dec. 1697. 26) Samme til Samme, 20. Mai 1698, Dansk, 2 Kvartbl., med en Regn. fra Jacob Hansen, Helsingør, 17. Sept. 1698, 1 Kvartbl. 27) F. Rostgaard til Jens Rostgaard, 12. Aug. 1698, Dansk, 1 Kvartbl. 28) Samme til Kl. Hartvigsen, 16. Juli 1698, Dansk, 2 Kvartbl. 29) Maria Harmans til F. Rostgaard, 24. Marts 1713, Tysk, 2 Kvartbl. 30) Catharina Indervelde til Samme, 30. Dec. 1714, Tysk, 2 Kvartbl.

Nr. 1 er tildels trykt i 1. Bd. af Bruuns anf. Bog, S. 5—6; Nr. 2, 3, 7, 16, 19, 24, 29 og 30 i 2. Bd. af samme Bog.

Pakken indeholder endv. en Kopi af R.'s Udnævnelse til Etatsraad; to lat. egenh. Udkast til hans Testamente (det ene ufuldendt og udat., det andet dat. 18. Juni 1736); endel Optegn. til hans danske Selvbiogr. og et Stykke af denne, nedskrevet af Langebek paa Folioark, der tildels ere forsynede med Numre (1—18) af Rostgaard, som ogsaa har tilføjet egenh. Rettelser og Bem.; Forarbejder til R.'s «Occupationes literariæ» (hans Studiers Historie) med den tyske Overs. af en Del deraf, skr. med hans egen Haand (meddelt af O. H. Moller i «Dänische Bibliothec», VI, 509—548 og VIII, 675—700); et Antal trykte Digte og lignende Smaating af Rostgaard; nogle hist. og bibliogr. Optegn. (en enkelt med H. Grams Haand), deribl. Fortegn. over Thomas Bartholins Saml. af kobberst. Portræter; endel Stamtavler og Notitser til den Rostgaardske Families Hist., deribl. enk. Afskr. af Dokumenter og af indsendte Meddelelser ang. Slægten samt et Originalbr. fra Jes Hansen Rostgaard til F. R., dat. Randers 15. Mai 1722, et fra Schoutbynacht H. J. Rostgaard til Samme, Kbh. 16. Juli 1738, et fra J. Holm til Arkivsekretær Lohmann, Flensb. 22. Mai 1720, en Fuldmagt (med Bilag) for F. R. fra Fru Margarethe Hartwigsens Årvinger til at varetage deres Interesser overf. Præsident Cl. Hartvigsen, dat. Flensb. 8. Juni 1705, Jens Rostgaards egenh. Optegnelser om hans Levnet (tr. i Bruuns F. R. og hans Samtid, II, S. 4—7); endel Papirer vedk. F. R.'s Adelskab, hvoribl. flere, tildels illum. Tegninger af hans Vaaben og et Kobberst. deraf, ogsaa Tegninger af v. d. Maase'rnes og F. R.'s Moders Vaaben, og en dansk Overs. af Adelspatentet

for Conradine Revenfeldt; endelig endel meteorologiske og lign. Optegn. af F. R. og Kopi af hans Udnævn. til Konferensraad.

Af Pakken er afgivet til Rigsarkivet 1889: en Ansøgn. til F. R. som Oversekretær fra Magnus Schiøtte for hans Broder, dat. 21. Dec. 1723.

Langebeks Excerpter, Nr. 184^b (4°), (Rostgaardske Samlinger): «Æsthetiske og poetiske Arbeider.»

Indeholder bl. a. en dansk, versific. Overs. (ved Christian Rose) af Afsnittet om Pyramus og Thisbe i Ovids Metamorfoser, med et Digt af Rose til F. Rostgaard; et Digt af Iver Brink til F. R., «Enfoldige men velmente Taknemmeligheds-Tanker paa vort ædle .... Danske Sprogs vegne» (4 Kvartbl.); et Digt af F. R.'s Datter, Fru Bruun, fra 1750 (afskr. med Provst Olivarius' Haand). Pakkens meste Indhold er forøvrigt orig. og overs. Vers af Rostgaard (navnl. danske og lat.), mest i Kladde, endel ufuldendte, endvidere Smaaindfald i Prosa, Bemærkn. til J. Sorterups Digt om Christian den 5te, ogsaa Udkast til Indskrifter paa Medailler samt «Smaa Erindrings Poster om Danske Vers«, skrevne til hans Søn i Sorø 1717. De ere ordnede i fl. mindre Bundter m. Paaskr. af Rostgaards Haand.

— **Nr. 184^c** (4°), (Rostgaardske Samlinger): «Rostgaards Digte afskrevne af Langebek.»

Indeholder desud. Afskrifter af R.'s Digte med andre Hænder, endel egenh. Vers og andre Optegnelser af Rostgaard, nogle Digte til ham og to Breve fra J. H. v. d. Osten til ham, dat. henholdsvis 13. og 19. Apr. 1739. Ogsaa to af hans trykte Digte.

— **Nr. 184^d** (4°), (Rostgaardske Samlinger): «Nogle Bøger med forskjellige Optegnelser.»

Indeholder to Bøger i 4°, den ene en fransk Stilebog, hvori ogs. nogle selvbiogr. Notitser, den anden en Regnskabsbog, hvori till. nogle Kladder til Vers o. lign.; desud. endel løse Blade med Optegnelser, tildels ved R.'s egen Haand, henhørende til hans Levneds Hist., samt den tyske Overs. (med Rettelser) af hans «Occupationes literariæ», 1.—5. Afsnit, 72 pag. Sider, ikke med hans egen Haand (ɔ: hvad der er trykt i 6. Bd. af «Dänische Bibliothec».)

— **Nr. 184^e** (4°), (Rostgaardske Samlinger): «Papirer fra Opholdet i Lybek. Rostgaards Digte tildels skrevne af ham selv.»

Først i Pakken endel Breve, betegn. ved Paaskr. af Rostgaard: «Vedkommer dend Reise til Lubec og Gluckstadt sidst i 1714 og først i 1715»; det er 13 Breve paa Fransk fra hans Hustru, det første dat. 18. Dec. 1714, det sidste 23. Febr. 1715, samt et, ligel. paa Fransk, fra hende, dat. 4. Sept. 1721; endvidere to tyske Breve (det ene til F. R., det andet til hans Frue) fra Svogeren Detlef Revenfeldt, dat. 20. Nov. 1715; fire tyske Breve fra Arkivsekr. Lohmann til F. R., 9. Aug.—14.

Sept. 1714; et tysk fra Joh. Walther Inder Velden til F. R., Husum 17. Febr. 1715, og et (ligel. tysk) til Fru Rostgaard fra H. Lohmann, dat. 7. Juli u. A. Derpaa 9 Breve paa Dansk til Rostgaard fra Bogholder F. Holmsted, 19. Jan. 1714 til 16. Febr. 1715 (om en Stranding paa Anholt) og et fra 8. Jan. 1731 samt et indlagt fra Alexander Ross af 29. Dec. 1714; endvidere 3 Handelsbreve til Rostgaard, fra Klöcker i Kbhvn. (1726), Chr. Hansen i Trankebar (1724) og Laasbye & Nieugaard i Amsterdam (1735). Fremdeles et Forretningsbr. fra Christen J. Basbal i Aarhus (1715), nogle Regninger og Huskesedler (disse med Rostgaards Haand) m. m. Resten af Pakkens Indhold er Indfald og Vers, dels i Kladde, dels i Renskr. (nogle med Langebeks Haand).

Benyttelse. Bruun, Fr. Rostg., II, S. 72—77.

Langebeks Excerpter, Nr. 184^f^ (4°), (Rostgaardske Samlinger): «Rostgaards Digte. Indices til Notker.»

De Vers, der findes i denne Pakke, ere betegn.: «Duplicata & in Protocollo descripta.» Et lille Bundt Strimler, hvorpaa ere skrevne Begyndelseslinierne af endel tyske og danske Psalmer, med Numer, har Betegnelsen «Enw. Ewald». Desud. to Glossarer til Notkers oldtyske Parafrase over Psalmerne (slg. Bruun, Fr. Rostg., I, S. 54); udenpaa har R. skrevet: «Skal efterseeis, om indlagde Tvende Extract-Indices ere af Notkeri Psalterio Mss. og om paginæ ere af det Exemplar in quarto, som nu er in Regia Hafniensi.» (ɔ: Gl. kgl. Saml. 2066).

— **Nr. 184^g^** (4°), (Rostgaardske Samlinger): «Samlinger til et Register over tydske paa Dansk oversatte Psalmer.»

Indeholder forud. disse Forarbejder (Excerpter og Udkast) enkelte tyske Psalmer i Oversættelse af Rostgaard, ogsaa et Par trykte.

— **Nr. 184^h^** (4°), (Rostgaardske Samlinger): «Registeret over disse Psalmer.»

Først, alfab. ordnede, «Tydsk og Dansk», ɔ: den overvejende Del (NB. Brorsons Psalmer for sig, uden alfab. Orden); derefter «Dansk og Tydsk», ligel. alfab. ordn. Renskr. med en Afskriverhaand, men med Rettelser og Tilføjelser af Rostgaard.

— **Nr. 184^i^** (Fol.), (Rostgaardske Samlinger): «Langebeks Mindetale over Rostgaard, oplæst i Videnskabernes Selskab. Rostgaards Samlinger til sit Livs Historie: Pakke 1. Hans Barndom, Undervisning og Studier ved Kbhvns. Universitet. Pakke 2. Om Udenlandsreisen. Pakke 3. Om hans Embede som Geheimearchivar. Pakke 4. Om hans Ophøielse i den adelige Stand, hans Titler. Pakke 5. Om hans Ægteskab og Børn.»

Af denne Pakke ere udtagne og afgivne til Rigsarkivet 1889: Brev til Rentekammeret fra C. Sehested om Skrivematerialier til Geheimearkivet, 2. Jan. 1706, samt Rentekammerets

Nota ang. samme, 28. Juli 1708; Kongebrev (ɔ: fra «Slotsloven») til Geheimeark. Rostgaard, 26. Febr. 1709 (om et Arbejde i Arkivet); 2 lign. Kongebreve til ham, 15. Mai 1713 og 1. Nov. 1720 (det ene som Kommissionsmedlem, med P. Raben og Arne Magnussen); Skrivelse til Oversekr. Rostgaard fra Geheimeraaderne Krabbe og Sehested, 25. Mai 1709; 2 Skr. fra Rentekammeret, undertegn. Thambsen, til Rostgaard som Geheimearkivar, 12. og 13. Dec. 1708. — Langebeks Mindetale (oplæst 5. og 22. Dec. 1749 samt 12. Jan. 1750) findes i to egenh. Udkast paa Foliobl., desud. nogle Excerpter. Foran Rostgaards egne Samlinger i denne Pakke ligger en egenh. Fortegn. ov. dem; han har selv ordnet dem og paaskrevet de enkelte mindre Pakker, hvad de indeholde.

De mindre Pakkers Indhold. Pakke 1: af Originalbreve etc.: Præsten N. T. Munk paa Hveen til R., Dansk, 2. Nov. 1700, 2 Foliobl. (tr. i Bruun, F. R., II, S. 2—4); F. R.'s Testimonium (lat.) fra Rektor Eegbye ved Helsingør Skole, 10. Cal. Apr. 1685, 2 Foliobl.; R.'s Testimonium fra Rektor P. Foss ved Kbh.'s Skole, Lat., 5. Cal. Jun. 1687, 2 Foliobl.; Lat. Testimonium for R. fra W. Worm, 12. Marts 1688, 2 Kvartbl. (samt en Afskr.); lign. fra Casp. Bartholin, 27. Mai 1690, 2 Foliobl. (m. en udat. Afskr.); lign. fra Rector magn. Cosm. Bornemann, 27. Mai 1690 (2 Foliobl.); kgl. Pas for F. R., dat. 3. Nov. 1694 (2 Foliobl.) og et lign. fra 24. Juni 1690 (ligel. 2 Foliobl.) — Testimonierne ere trykte i Bruuns anf. Værk, II, S. 7—14.

Pakke 2 indeholder kun Optegnelser af Rostgaard og en Regning. — I en særlig lille Pakke, betegn. «F. Rostgaard under Pesten i Kjøbenhavn» (1711) findes Recepter, trykte Sundhedspasser (udfyldte) o. lign.

Pakke 3: endel Dokumentafskr. og Koncepter (ogsaa fra 1731 vedkommende R.'s Ansættelse som Translatør), Udkast til R.'s Instrux som Geheimearkivar samt orig. Breve fra v. Hagen (1708), A. G. Hanneken (6. Dec. 1707), D. Wibe (udat.), C. Sehested (2. Jan. 1707), kgl. Ordre til Rostgaard til at censurere Holbergs Tillæg til hans Europæiske Historie (29. Mai 1711), to Breve og et Revers fra Andr. Reinhard (1718, 1719 og 1726), Pas udstædt af C. Reventlow (28. Aug. 1700) og en trykt, ikke udfyldt eller dat., Edsformular. — Instruktionen, Wibes Brev, Ordren af 1711 og de tre Reinhardske Skrivelser ere tr. i Bruuns anf. Værk, II, henholdsv. S. 36—38, 53 f., 68 og 61—64.

Pakke 4 indeholder Afskrifter, Notitser med R.'s Haand, Vaabentegninger og Prøvetryk.

I Pakke 5 findes bl. a. nogle trykte og haandskr. Lykønskningsvers til R. og Hustru samt Datter, et lat. Lykønskningsbr. fra B. Mentzer, Cal. Mart. 1703 (4 Kvartbl., tr. i Bruuns anf. Skr., II, S. 40—42), et tysk Br. fra C. Reventlow til Anna

Catharina Hagens (udat.), en egenh. Optegn. af hende ang. hendes Børn, et fransk Br. fra C. Reventlow til hans Datter Grevinde Friis, 22. Aug. 1691 (tr. i anf. Skr., II, S. 38—39), endelig nogle Formaninger til R.'s Søn Gabriel Alexander, da han skulde til Sorø (1 Foliobl.).

Langebeks Excerpter, Nr. 184k (Fol.): (Rostgaards Samlinger til sit Livs Historie) «Pakke 6: Rostgaards Forretninger som Assessor og Justitiarius i Høiesteret.»

Heraf er udtaget og afgivet til Rigsarkivet 1889: Skrivelse, undert. Seckman, til Rostgaard som Justitiarius i Højesteret, 4. Jan. 1720; D. Wibe til Rostgaard, ang. en Højesteretssag, 26. Febr. 1721; Specifikation paa Højesteretsdomme, 26. Febr. 1721 til 26. Febr. 1722, undert. Seckman; do. for 1720—21; 2 Skr. til Rostgaard som Justitiarius fra Fru Schöller, 20. Jan. og 5. Febr. 1720, samt een til ham i samme Sag fra Justitssekr. Seckman, 21. Jan. 1720; N. Slange til Rostgaard (som Justitiarius) ang. hans Sygdom, 9. Juli 1721; C. Rantzau til Samme i en Sag mod Børge Trolle, 19. Febr. 1720, (med et Bilag); Helsingørs Byraad til Rostgaard i en Højesteretssag. 2. Aug. 1721; en Pakke Dokumenter af Rostgaards Sager, ang. Præstegaardenes Køb i Norge, 1720—24 (48 St.); Breve fra Biskop Deichmann til Rostgaard som Oversekretær, med Bilag, 1722—23 (7 St.). Af Pakkens resterende Indhold kan mærkes en Række kgl. Befalinger til R. om at sidde i Højesteret, 16 i Tallet, fra 1709—24; endv. endel Koncepter og Afskrifter, hvoraf adskill. m. R.'s Haand, tre Br. fra Seckman til R., dat. 22. Marts 1721 og 26. Febr. 1720, en egenh. Fortegn. over de Højesteretsdomme, R. har underskrevet som Justitiarius, fra 4. Jan. 1720 til samme Aars Slutn., lign. Fortegn. for 1721, to tr. Formularer til Embedsed, den ene udfyldt for M. Wibe som Justitiarius i Højesteret.

— **Nr. 184l** (Fol.): (Rostgaards Samlinger til sit Livs Historie). «Pakke 7. Rostgaards Charge som Oversekretær i det danske Kancelli. Pakke 8. Om den imod ham iværksatte haarde Forfølgning. Pakke 9. Hans Forretninger som Hovedparticipant i det Ostindiske og i det Vestindisk-Guineiske Kompagni, og som Direktør ved det sidste Pakke 10. Om hans Embede som Amtmand over Antvorskov og Korsør Amter. Pakke 11. Om hans Forflyttelse til Helsingør som Translatør ved Øresunds Toldkammer og hans Entledigelse fra dette Embede. Pakke 12. Om Salget af hans Bibliothek.»

Udtagne heraf og afgivne til Rigsarkivet 1889 ere: et Antal Breve til Rostgaard som Oversekretær, 1722—24 (17 St.); 10 lignende Breve (laa under Omslag med Paaskrift «Fristelser»); Joach. Lütken til R. som Amtmand paa Antvorskov, 10. Aug. 1729 (med et Bilag); Instrux for R. som Amtmand over Antvor-

skov og Korsør Amter, 29. Okt. 1727; Meddelelse fra Rentekammeret til R. ang. hans Amtmandsembedes Indtægter, 22. Nov. 1727.

Endnu findes der, foruden en hel Del Dokument-Koncepter, Kopier og Regninger, følg. orig. Skrivelser o. desl.: (Pakke 8) Koncept til et Brev fra R. til Ivar Rosenkrantz, 26. Marts 1735, med en vidtløftig Fremstilling paa Fransk af hans Hændelser 1725, 25 Kvartbl. (slg. Bruun, anf. Værk, II, S. 353 f.); R. til hans Hustru, 16. Marts 1725, Fransk, 2 Kvartbl. (tr. smst., S. 312—314); «Smaa Efterretninger for mine gode Venner, som motte forlange at vide noget om de personer, som vare medhielper i at forfølge mig» (osv.), med R.'s egen Haand (4 Foliobl.); (under den særl. Rubr. «Fristelser») C. A. Rosenkrantz til Fru Rostgaard, 8. Mai 1724, Dansk, 2 Kvartbl., med indlagt Svarkoncept (Bruun, II, S. 151—153); (under samme Rubr.) Samme til Samme, Dansk, 5. Jul. 1724, 2 Kvartbl. (smst., S. 153—154); (under samme Rubr.) N. Stockfleth til Fru Rostgaard, Dansk, 20. Marts 1722, 2 Foliobl. og en indlagt Seddel; Joh. Eggers til Rostgaard, Dansk, 23. Juni 1727, 2 Kvartbl. med Bilag; «Sandferdig Underretning [af Rostgaard], som motte tienne til Oplyyszning imod adskillige vrange Beretninger:», egenhændig, 12. Febr. 1725 (4 Foliobl.); Fru R. til hendes Mand, Fransk, 7. Marts 1725, 1 Kvartbl. (Bruun, II, 311); Conradine v. d. Maase til R., Fransk, 6. Marts 1725, 2 Kvartbl. (Bruun, II, 310—311); E. Pedersen til R., Dansk, 17. Febr. 1725, 2 Kvartbl. (smst., 308—310); Metta Appelberg til Søsteren Helwig, Svensk, udat., 2 Kvartbl. (smst., 314—15); Grevinde Ch. A. Friis til Fru Rostgaard, Fransk, 6. Juni 1727, 2 Kvartbl. (smst., 315—16); A. Nielssøn, Forvalter paa Krogerup, til Samme, Dansk, 19. Jan. 1725, 1 Kvartbl. (smst., 299); R. til hans Hustru, Fransk, 19. Jan. 1725, 2 Kvartbl. (smst., 297—98); Samme til Samme, Fransk, 18. Jan. 1725, 2 Foliobl. (smst., 294); F. Holmsted til Fru R., 16. Febr. 1725, Dansk, 2 Kvartbl. (smst., 306—8); R. til Prof. H. Steenbuch, 13. Febr. 1725, Dansk, 2 Kvartbl. (smst., 305); H. Steenbuch til R., 3. Marts 1725, Dansk, 2 Kvartbl. (smst., 305—6); M. Lunde [?] til R., 6. Febr. 1725, Dansk, 2 Foliobl.; Kgl. Tilladelse for R. til at opholde sig i Kjøbenhavn, 23. Marts 1725, Dansk, 2 Foliobl. Desuden adskillige mindre Optegnelser af R., nogle med Blyant.

(Pakke 10 bl. a.): Edsformular for R. som Amtmand, testeret Kopi, dat. 20. Okt. 1730, 2 Kvartbl.; General M. Numsen til R., 12. Jan. 1730, Dansk, 2 Foliobl. (Bruun, II, 337—38); C. A. de Plessen til R., 17. Okt. 1730, Fransk, 2 Foliobl. (smst., 339—40); D. Revenfeldt til Samme, Tysk, 18. Okt. 1730, 2 Kvartbl. (smst., 339); Fru Rostgaard til sin Mand, Fransk, 21. Okt. 1727, 2 Kvartbl. (smst. 333—34); Samme til Samme, Fransk,

20. Okt. 1727, 2 Kvartbl. (smst., 333); Samme til Samme, Fransk, 24. Okt. 1727, 2 Kvartbl. (smst., 334—35); R. til sin Datter, Fru v. d. Maase, 3. Nov. 1728, Fransk, 2 Kvartbl. (smst., 335—37); Rentekammeret til R., 2 Foliobl. med Bilag, Dansk, 23. Okt. 1727.

(Pakke 11, bl. a.): C. A. de Plessen til R., Fransk, 10. Marts 1731, 2 Kvartbl.; Fuldmægtig Johannes Petersen til R., Dansk, 10. Febr. 1731, 2 Foliobl.; Samme til Samme, Dansk, 8. Febr. 1731, 1 Foliobl.; J. Rosenkrantz til R., Dansk, 21. Nov. 1730, 1 Kvartbl.

Langebeks Excerpter, Nr. 184^{m}, I (Fol): (Rostgaards Samlinger til sit Livs Historie). «Pakke 13. Om de Haandskrifter, som Rostgaard beholdt og skjænkede til Universitet. Pakke 14. Om hans Occupationes in Literis. (Handelstraktaten med Holland.)»

Indeholder bl. a. i Pakke 13 et Udkast med Rostgaards Haand til et «Forslag om et nyt Arbeids Huus» for Fattigfolk; Th. Bartholin til R., paa Rectors og Professores' Vegne, 10. Mai 1726, Dansk, 2 Kvartbl. (Bruun, II, 332); Peder Orsleff til R., 4. Dec. 1738, Dansk, 2 Foliobl.; testeret Kopi af Fundats for et af Jens Rostgaard stiftet Legat, dat. 17. Nov. 1738, 2 Foliobl.; Ansøgn. fra Niels Johansen i Tipperup, med Paaskrifter af Rostgaard og R. Garboe, 1726, 2 Foliobl.; Kopi af Fundats for et af Hans Rostgaard stiftet Legat, testeret af Fr. Rostgaard 1740, 2 Foliobl.; desuden nogle Koncepter, Afskrifter og mindre Notitser. I Pakke 14 forskell. mindre Optegn., mest af litterært Indhold, en Kvittering fra Hans Jørgensen til Fru Wieland for et betalt Vers, 25. Mai 1739; et Br. fra Grevinde Danneskjold-Laurvig til R., Fransk, 12. Marts 1737, med Svarkoncept og en Stamtavle; Kopi, med Rostgaards Haand, af den 1701 afsluttede Handelstraktat mell. Danmark og Nederlandene (Dansk); nogle kronol. Optegn., navnl. til Christian V.'s Hist.

— **Nr. 184^{m}, II:** (Rostgaards Samlinger til sit Livs Historie). «Pakke 15: Korrespondance med fornemme og lærde Mænd.» Ordnet i forskellige Bundter.

1ste Bundt er betegn. «Brevvexling mellem Rostgaard og danske Lærde før 1700.» Det indeholder af Originalbr.: 1) Joh. Lauerentzen til R., 6. Jan. 1697, Dansk, 1 Kvartbl.; 2) 5 Vers af Ambr. Stub i samtidig Afskr.; 3) P. Syv til R., 17. Marts 1699, Dansk, 1 Oktavbl.; [i særligt Omslag, med Paaskrift af R., hans Korrespondance i Anl. af Tycho Brahes Manuskripter i Paris og nogle Kobberstik efter Lebrun, bl. a.:] 4) R. til Bibliothekar Wolfen, 30. Nov. 1696, Fransk, 4 Kvartbl.; 5) Samme til Samme, 1. Febr. 1697, Fransk, 2 Kvartbl.; 6) Samme til Samme, 10. Mai 1697, Fransk, 4 Kvartbl.; 7) Samme til Samme, 30. Aug. 1697, Fransk, 2 Kvartbl.; 8) Samme til Samme, 20.

Dec. 1697, Fransk, 2 Kvartbl.; 9) Koncept til Br. fra Wolfen til R., 27. Okt. 1696, Fransk, 2 Kvartbl.; 10) Samme til Samme (ligel. Koncept paa Fransk, som de følg.), 3. Nov. 1696, 1 Kvartbl.; 11) Samme til Samme, 12. Dec. 1696, 2 Kvartbl.; 12) Samme til Samme, 6. Apr. 1697, 2 Kvartbl.; 13) Samme til Samme, 13. Juli 1697, 2 Kvartbl.; 14) Samme til Samme, 17. Juli 1697, 1 Kvartbl. (synes ikke Koncept); 15) Samme til Samme, 22. Marts 1698, 2 Kvartbl.; [desuden] 16) Rostgaard til Wolfen, Venedig 28. Aug. 1699, Fransk, 2 Kvartbl. — Nr. 3 er trykt i Suhms Nye Saml., IV, H. 1—2, S. 186—188.

2det Bundt indeholder «Brevvexling mellem Rostgaard og Danske Lærde efter 1700». Heri af Orig.: 1) C. H. Amthor til R., 7. Marts 1720, Tysk, 2 Kvartbl.; 2) M. Anchersen til R., 8. Juli 1707, Dansk, 2 Oktavbl.; 3) Samme til Samme, 3. Jan. 1708, Dansk, 2 Oktavbl.; 4) Samme til Samme, 20. Okt. 1709, Dansk, 1 Foliobl.; 5) Samme til Samme, 18. Dec. 1710, Dansk, 2 Kvartbl.; 6) Samme til Samme, 3. Febr. 1714, Dansk, 2 Kvartbl.; 7—9) 3 udat. Billetter fra Samme til Samme; 10) T. Baden til Samme, XI. Kal. Febr. 1722, Lat., 2 Foliobl.; 11) (Thomas) Bartholin til R., 7. Apr. 1713, Fransk, 1 Kvartbl.; 12) Samme til Samme, 26. Juli 1714, Fransk, 2 Kvartbl.; 13) (Jakob) Bircherod til R., 6. Apr. 1720, Fransk, 2 Kvartbl.; 14) (Biskop) J. Bircherod til R., 25. Apr. 1708, Dansk, 2 Foliobl.; 15) Samme til Samme, samme Dato, Dansk, 2 Foliobl.; 16) Th. B. Bircherod, 26. Mai 1711, Dansk, 1 Foliobl.; 17) Th. Clitov til R., Lat., VI. Cal. Febr. 1738, 2 Kvartbl.; 18) Derschau til R., 12. Nov. 1718, Dansk (Billet); 19) A. Dorscheus til R., udat., Ital., 2 Kvartbl.; 20) Chr. Falster til R., 4. Jan. 1737, Dansk, 1 Kvartbl.; 21) Samme til til Samme, 28. Dec. 1737, Dansk, 2 Kvartbl.; 22) Samme til Samme, 23. Dec. 1838, Dansk, 2 Kvartbl.; 23) et dansk Vers af Samme til Samme, dat. 19. Febr. 1723, 1 Foliobl.; 24) et længere dansk Digt af Samme til Samme, dat. 10. Dec. 1712, 2 Kvartbl.; 25) R. til Chr Falster, 13. Marts 1745, Dansk, 2 Kvartbl. (synes Koncept); 26) et dansk Vers af Jørgen Friis, Overs. af et Fragm. af O. Borchs «Amagria vindicata», udat., 1 Kvartbl.; 27) Jørg. Friis til R., 27. Marts 1738, Dansk, 2 Kvartbl., med et indlagt Vers; 28) Jørg. Friis til R., Dansk, 21. Apr. 1738, 2 Kvartbl. samt en indlagt Seddel; 29) Samme til Samme, 4. Mai 1738, Dansk, 2 Kvartbl.; 30) A. G. Hanneken til R., 23. Febr. 1715, Fransk, 2 Kvartbl.; 31) M. Haugaard til R., 12. Sept. 1713, Dansk, 2 Kvartbl.; 32) Samme til Samme, 9. Febr. 1719, Dansk, 2 Kvartbl., med et indlagt lat. Vers af Constantius Wahrmund; 33) J. L. Holstein til R., 6. Dec. 1740, Dansk, 2 Kvartbl., med indlagt Svarkoncept af R.; 48 Br. fra J. Langebek til R., alle Dansk, neml.: 34) 9. Marts 1735, 1 Foliobl., 35) 5. Dec. 1735, 1 Foliobl., 36) 29. Nov. 1738, 1 Kvartbl.,

37) 11. Jan. 1742, 1 Kvartbl., de øvrige 1743: 38) 1. Jan., 2 Kvartbl., 39) 5. Jan., 2 Kvartbl., 40) 8. Jan., 2 Kvartbl., 41) 21. Jan., 4 Kvartbl. (ogs. i Koncept), 42) 23. Jan., 2 Kvartbl. (ogs. i Koncept), 43) 26. Jan., 2 Kvartbl., 44) 27. Jan., 2 Kvartbl., 45) 17. Marts, 2 Kvartbl., 46) 4. Mai, 1 Kvartbl., 47) 6. Mai, 2 Kvartbl., 48) 13. Mai, 2 Kvartbl., 49) 17. Mai, 1 Kvartbl., 49[b]) 23. Mai, 2 Kvartbl., 50) 27. Mai, 2 Kvartbl., 51) 29. Mai, 2 Kvartbl., 52) 30. Mai, 1 Kvartbl., 53) 5. Juni, 2 Kvartbl., 54) 6. Juni, 2 Kvartbl., 55) 8. Juni, 2 Kvartbl., 56) 25. Juni, 2 Kvartbl., 57) 26. Juni, 1 Kvartbl. samt Overslag ov. Udgifterne til Forfærdigelsen af en Vogn, 58) 30. Juni, 2 Kvartbl., 59) 4. Juli, 2 Kvartbl., 60) 5. Juli, 2 Kvartbl., 61) 13. Juli, 2 Kvartbl., 62) 18. Juli, 2 Kvartbl., 63) 22. Juli, 2 Kvartbl., 64) 1. Aug., ligel., 65) 4. Aug., ligel., 66) 7. Aug., ligel., 67) 17. Sept., ligel., 68) 28. Sept., ligel., 69) 10. Okt., ligel., 70) 15. Okt., ligel., 71) 24. Okt., ligel., 72) 31. Okt., ligel., 73) 7. Nov., ligel., 74) 13. Nov., ligel., 75) 22. Nov., ligel., 76) 4. Dec., ligel.; 77) R. til Langebek, 23. Jan. 1743, Dansk, 1 Kvartbl.; 78) Samme til Samme, 3. Febr. 1743, Dansk, 2 Kvartbl.; 79) Samme til Samme, 3. Mai 1743, Dansk, 2 Kvartbl.; 80) Samme til Samme, 12. Mai 1743, Dansk, 2 Kvartbl.; 81) Samme til Samme, 11. Okt. 1743, Dansk, 1 Kvartbl.; 82) E. Lohmann til R., 5. Apr. 1704, Latin, 2 Kvartbl.; 83) E. Londemann til R., 20. Sept. 1713, Dansk, 2 Foliobl.; 84) Samme til Samme, 7. Dec. 1713, Dansk, 4 Kvartbl.; 85) Samme til Samme, 22. Jan. 1714, Dansk, 1 Kvartbl.; 86) Samme til Samme, udat., Dansk, 2 Kvartbl.; 87) B. W. Luxdorph til R., 6. Nov. 1739, Dansk, 2 Kvartbl.; 88) Vers af Samme til Samme, Latin, dat. V. Id. Maji 1740, 2 Kvartbl.; 89) Samme til Samme, Dansk, 3. Mai 1744, 2 Kvartbl.; 90) Koncept af et lat. Vers af Rostg. til Luxdorph, dat. 21. Apr. 1744; 91) R. til General Løvenørn, 31. Okt. 1734, Dansk, 3 Foliobl. (Koncept); 92) Arne Magnussen til R., udat. Billet, Dansk, 1 Kvartbl.; 93) M. Michelsen til R., Dansk, 30. Apr. 1736, 2 Kvartbl.; 94) Samme til Samme, 4. Mai 1736, Dansk, 2 Kvartbl.; 95) O. H. Moller til R., Tysk, 30. Marts 1745, 2 Kvartbl.; 96) Jón Olafsen til R., Latin, 5. Non. Sept. 1737, 2 Foliobl. (med Svarkoncept af R.); 97) H. N. Olivarius til R., 24. Nov. 1736, Dansk, 1 Foliobl.; 98) C. A. v. Plessen til R., 13. Jan. 1733, Fransk, 1 Kvartbl. (samt en fransk Brevkoncept af R.); 99) Samme til Samme, 19. Dec. 1736, Fransk, 2 Kvartbl. (med en indl. Koncept af R.); 100) F. Plum til R., 14. Juni 1716, Dansk, 1 Foliobl.; 101) F. Raben til R., 26. Apr. 1736, 2 Foliobl. (med Svarkoncept af R.); 102) M. Reenberg til R., 18. Mai 1718, Latin, 2 Foliobl. (med et lat. Brev fra R. til Reenberg, i Koncept og to pyntelige Afskr.); 103) en fransk Fabel, skr. med Chr. Reitzers Haand, samt et Brev paa

Dansk og en lat. Verskoncept af Rostgaard, dat. 18. Okt. 1714; 104) J. Sorterup til R., 19. Mai 1706, Dansk, 2 Kvartbl.; 105) F. Terkelsen til R., 6. Juli 1719, Dansk, 2 Kvartbl.; 106) L. Terpager til R., 30. Nov. 1711, Fransk, 2 Kvartbl.; 107) P. Terpager til R., 27. Nov. 1722, Dansk, 1 Foliobl. (med et vedlagt dansk Vers og en lat. Dedikation); 108) L. Thura til R., 19. Dec. 1704, Dansk, 1 Foliobl.; 109) Dansk Lykønskningsvers fra Samme til Samme, 29. Nov. 1712, 2 Kvartbl.; 110) Samme til Samme, 2. Dec. 1712, Latin, 1 Kvartbl.; 111) Samme til Samme, Dansk, 26. Jan. 1715, 2 Kvartbl.; 112) Samme til Samme, 12. Sept. 1715, Dansk, 1 Foliobl.; 113) Samme til Samme, Dansk, 30. Juni 1727, 1 Kvartbl.; 114) Samme til Samme, Dansk, 24. Mai 1730, 2 Kvartbl.; 115) Dansk Digt af G. Treschow til R., 28. Okt. 1743, 2 Foliobl.; 116) C. Tychonius til R., 29. Dec. 1725, Lat., 2 Kvartbl.; 117) (Chr.) Werniche til R., 6. Mai 1718, Fransk, 2 Kvartbl.; 118) J. Vinceli til R., udat., Lat., 1 Kvartbl.; 119) M. Wöldike til R., Lat., Id. Jun. 1737, 2 Foliobl. (med vedl. Brevkoncept af R., dat. 6. Marts 1737, og nogle Optegn. af ham).

Nr. 86 er trykt i Bruuns oftere anf. Værk, II, S. 238—40; Nr. 87 i Hist. Tidsskr., IV, S. 295—97; Nr. 34, 36, 38, 39, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 49b, 51, 53, 55, 56, 58, 60, 61, 63, 64, 65, 67, 68, 70, 72, 73, 74, 75, 76 ere (med Udeladelser) tr. i Breve fra J. Langebek, ved Rørdam, Kbh. 1895 (slg. Nord og Syd, Kbh. 1897—98, S. 712—718)

3die Bundt er betegn. «Rostgaards og Grams Brevvexling»; heri findes af Originaler:

1) H. Gram til R., Lat., 22. Marts 1724, 1 Kvartbl.; 2) Samme til Samme, Lat., 15. Juli 1727, 2 Kvartbl., med et indl. lat. Vers af Gram; 3) Samme til Samme, 6. Jan. 1734, Dansk, 2 Foliobl., med nogle indl. Uddrag af Breve fra J. C. Wolf, afskr. m. Grams Haand; 4) Samme til Samme, 3. Juli 1734, Dansk, 2 Kvartbl.; 5) Samme til Samme, 10. Juli 1734, Dansk, 1 Kvartbl.; 6) Samme til Samme, 13. Juli 1734, Dansk, 2 Kvartbl.; 7) Samme til Samme, 13. Sept. 1734, Dansk, 2 Kvartbl., med indl. Afskr. af et Br. fra Havercamp; 8) Samme til Samme, Dansk, 3. Nov. 1734, 2 Kvartbl.; 9) Samme til Samme, 21. Apr. 1735, Dansk, 2 Kvartbl.; 10) Samme til Samme, 4. Marts 1736, Dansk, 1 Kvartbl.; 11) Samme til Samme, 23. Juli 1736, Dansk, 4 Kvartbl.; 12) Samme til Samme, 2. Sept. 1736, Dansk, 4 Kvartbl.; 13) Samme til Samme, 13. Sept. 1736, Dansk, 2 Kvartbl.; 14) Samme til Samme, 9. Okt. 1736, Dansk, 2 Foliobl.; 15) Samme til Samme, 20. Dec. 1736, Dansk, 2 Kvartbl.; 16) Samme til Samme, Dec. 1736, Dansk, 1 Kvartbl.; 17) Rostgaard til Gram, 18. Nov. 1737, Dansk, 4 Kvartbl., med

nogle indl. Vers; 18) Gram til Rostgaard, 8. Dec. 1737, Dansk, 2 Kvartbl.; 19) Samme til Samme, udat., Dansk, 4 Kvartbl. (med Paaskr. af R.: «Bekommet d. 3. Januarij 1738. med Posten»); 20) Samme til Samme, 8. Febr. 1738, Dansk, 4 Kvartbl.; 21) Rostgaard til Gram, 13. Febr. 1738, Lat., 2 Kvartbl.; 22) Gram til Rostgaard, 26. Febr. 1738, Dansk., 2 Kvartbl.; 23) Rostgaard til Gram, 2. Apr. 1738, Dansk, 2 Kvartbl.; 24) Gram til R., 9. Apr. 1738, Dansk, 2 Kvartbl.; 25) Samme til Samme, 26. Aug. 1738, Dansk, 2 Kvartbl.; 26) Samme til Samme, 9. Nov. 1738, Dansk, 2 Kvartbl.; 27) Rostgaard til Gram, 13. Nov. 1738, Dansk, 1 Kvartbl.; 28) Gram til R., 14. Nov. 1738, Dansk, 2 Kvartbl.; 29) Samme til Samme, 2. Dec. 1738, Dansk, 4 Kvartbl.; 30) Samme til Samme, 4. Dec. 1738, Dansk, 2 Kvartbl.; 31) Rostgaard til Gram, 10. Juni 1739, Dansk, 2 Kvartbl. (synes Koncept, med en tr. «Anmeldelse» indl.); 32) Gram til R., 22. Nov. 1740, Dansk, 2 Kvartbl.; 33) Samme til Samme, 26. Nov. 1740, Dansk, 1 Kvartbl.; 34) Rostgaard til Gram, 3. Jan. 1743, Dansk, 2 Kvartbl.; 35) Gram til R., 4. Febr. 1743, Dansk, 2 Kvartbl.; 36) Samme til Samme, 7. Sept. 1743, Dansk, 1 Kvartbl.; 37) R. til Gram, 21. Okt. 1743, Dansk, 2 Kvartbl.

Heraf ere Nr. 11, 12, 13, 14, 19, 24 og 29 tr. i Hist. Tidsskr., IV, S. 278—95 (med nogle Udeladelser). — I Bundtet findes forøvr. Koncepter af Rostgaard og Afskrifter ved Langebek.

4de Bundt er betegn.: «Af Rostgaards Brevvexling med fremmede Lærde»; heri af Orig.:

1) E. Baluze til R., 14. Apr. 1701, Fransk, 2 Kvartbl. (med et lat. Br. til R. af G. E. de Frankenau, Id. Apr. 1701, 2 Oktavbl.); 2) A. v. Bassewitz til R., Fransk, 17. Juli 1719, 2 Kvartbl. (med Svarkoncept); 3) J. Boivin til R., 11. Sept. 1699, Fransk, 2 Kvartbl.; 4) Samme til Samme, Fransk, 10. Aug. og 27. Dec. 1704, 2 Kvartbl.; 5) Samme til Samme, Latin, Id. Jul. 1708, 4 Kvartbl.; 6) Samme til Samme, 4. Marts 1716, Fransk, 2 Kvartbl.; 7) O. Celsius til R., 21. Marts 1707, Lat., 2 Kvartbl.; 8) J. Chamberlayne til R., 16. Nov. 1713, Fransk, 2 Kvartbl.; 9) Samme til Samme, 24. Mai 1715, Fransk, 2 Kvartbl.; 10) Samme til Samme, 28. Juni 1715, Fransk, 2 Kvartbl.; 11) Samme til Samme, 11. Okt. 1715, Fransk, 2 Kvartbl.; 12) Samme til Samme, 2. Marts 1716, Fransk, 2 Kvartbl. (med et Br. fra Söhlenthal til R. af 25. Okt. 1715 og Kopi af et Br. fra J. Colbatch til Chamberlayne af 25. Okt. 1715); 13) Samme til Samme, 6. Marts 1719, Fransk, 1 Oktavbl.; 14) Samme til Samme, 16. Sept. 1719, Fransk, 2 Oktavbl.; 15) (N.) Clément til R., Fransk, 15. Apr. 1701, 2 Kvartbl.; 16) Samme til Samme, Fransk, 10. Nov. 1702, 4 Kvartbl.; 17) J. G. Eccard til R, 23. Jan. 1718, Lat., 2 Kvartbl.; 18) J. A. Fabricius til R., Id. Oct. 1705, Lat., 2 Kvartbl.; 19) Samme til Samme, Id. Oct. 1707, Latin, 2 Kvartbl. (med

indl. Svarkoncept); 20) G. Groddeck til R., 19. Jan. 1706, Fransk, 2 Kvartbl.; 21) Samme til Samme, 29. Marts 1706, Fransk, 2 Kvartbl.; 22) Samme til Samme, 17. Apr. 1707, Fransk, 2 Kvartbl.; 23) Samme til Samme, 25. Apr. 1708, Fransk, 2 Kvartbl.; 24) Samme til Samme, 5. Juli 1709, Fransk, 2 Oktavblade; 25) J. Hudson til R., 30. Okt. 1713, Engelsk, 2 Oktavbl. (med et indl. fransk Brev til R. fra H. Hoffman, af 2. Nov. 1713 gl. St.); 26) R. Ibbeken til R., 3. Apr. 1706, Fransk, 2 Kvartbl.; 27) J. Hudson til R., 30. Apr. 1714, Engelsk, 2 Oktavbl.; 28) Seb. Kortholt, 28. Dec. 1717, Tysk, 2 Kvartbl.; 29) Samme til Samme, 30. Marts 1719, Tysk, 2 Kvartbl.; 30) P. A. Lehman til R., 7. Nov. 1704, Lat., 2 Kvartbl.; 31) Abbé de Louvois til R., 12. Sept. 1699, Fransk, 2 Kvartbl.; 32) B. de Montfaucon til R., 23. Apr. 1705, Fransk, 2 Kvartbl.; 33) Samme til Samme, udat., Fransk, 2 Kvartbl. (med Paaskr. af R.: «1714. le 25. de Juillet je reçus cette lettre des mains de Mr Bartholin.»); 34) G. J. Olearius til R., 22. Juni 1698, Tysk, 2 Kvartbl.; 35) J. Palthenius til R., 30. [?] Apr. 1705, Lat., 2 Kvartbl.; 36) J. Perizonius til R., VII Kal. Sextil. 1705, Lat., 2 Kvartbl.; 37) D. Pulteney til R., 18. Dec. 1714, Fransk, 2 Kvartbl. (med Svarkoncept af R.); 38) Adr. Reland til R., 7. Jan. 1708, Lat., 2 Kvartbl.; 39) Samme til Samme, 8. Aug. 1708, Lat., 2 Kvartbl.; 40) Samme til Samme, Kal. Nov. 1708, Lat., 2 Kvartbl. (med indl. Svarkoncept af R.); 41) Samme til Samme, Kal. Dec. 1708, Lat., 2 Kvartbl. (med en indl. Regning og 4 tr. Oktavbl.; 42) Samme til Samme, Id. Mart. 1709, Lat., 2 Kvartbl. (med en indl. tr. Seddel); 43) Samme til Samme, 27. Juli 1709, Lat., 2 Kvartbl. (med 2 tr. Oktavbl.); 44) Samme til Samme, 6. Okt. 1709, Lat., 2 Kvartbl.; 45) Samme til Samme, 13. Marts 1710, Lat., 2 Kvartbl.; 46) Samme til Samme, 28. Mai 1712, Lat., 2 Kvartbl.; 47) C. S. Schurtzfleisch til R., Id. Sextil. 1705, Lat., 2 Foliobl.; 48) H. Sommer til R., 28. Dec. 1704, Lat., 2 Kvartbl.; 49) Rostgaard til J. Valetta, 19. Febr. 1707, Lat., 2 Foliobl.; 50) J. C. Wolf til R., 10. Apr. 1739, Lat., 2 Kvartbl. (m. R.'s Svarkoncept); 51) D. Wilkins til ? (om Rostgaard), 6. Marts 1718/19, Fransk, 2 Kvartbl.; 52) 2 Afskr. af Anbefalingsbrev paa Lat. for Rostgaard, fra J. G. Grævius til A. Magliabecchi, 15. Marts 1698.

Af disse ere trykte: Nr. 52 i Bruuns anf. Skr., II, S. 20—21, Nr. 32 og 33 i E. Gigas, Lettres inédites de divers savants, II, 2, S. 9—10 og 48—49.

I et særligt, mindre Bundt findes bl. A. Originalbreve fra J. Langebek til H. Gram (7. Febr. 1738, Dansk, 2 Kvartbl.), J. L. Holstein til Samme (ang. Langebeks Arbejde paa den danske Ordbog, 8. Mai 1745, Dansk, 2 Foliobl.), P. Terpager til Samme (6. Dec. 1729, Dansk, 2 Kvartbl.), og Plan for Videnskabernes

Selskabs Indretning, med Randbemærkninger (af J. L. Holstein?, 4 Foliobl.).

Under Rubr. «Varia» (2 Bundter) ligge bl. a.: en haandskr. dansk Vise om Magnus Stenbocks Nederlag (m. fl. Optegn.); E. Londemanns «Rostgardeis» i Hdskr.; nogle Vers og Optegn. af R. og et meget rettet, anon. lat. Brev til ham; Davids sex Pønitensepsalmer paa Lat., Vers, ved B[oivin], 4 tr. Oktavbl.; et Par Afskr. af mindre, græske Brudst.; et udfyldt Konnossement, dat. 14. Juni 1708, udstædt af Skipper Hans Petterson, sejlende fra Le Havre til Helsingør; nogle versificerede Oversættelser (af Forskellige, tildels Afskr.) af et Fragm. af O. Borchs «Amagria vindicata», med Censur af Jørgen Friis ov. en enkelt af dem; Udkast til Opfordring til at deltage i en poetisk Væddekamp ved Oversættelse af et lat. Digt af Famiano Strada, der findes vedl. i Afskr. og i en Overs., vistn. af Rostgaard selv (6 Overs. ere tr. Kbh. 1739, 4°); R.'s to tr. Vers i Anl. af den kgl. Families Indflytning i det nye Slot 1740, med forsk. derhen hørende Koncepter, Oversættelser o. desl., ogs. et Br. fra J. L. Holstein til R., 2. Apr. 1740, Dansk, 2 Kvartbl.

Langebeks Excerpter, Nr. 184^{m}, III (Fol.): (Rostgaards Samlinger til sit Livs Historie). «Pakke 16. Om Administrationen af hans Jordegods. Pakke 17. Om hans sidste Levetid og Anstalter til hans Afsked fra Verden.»

Optegn. og Koncepter af R. samt et Br. fra J. L. Holstein til ham af 16. Apr. 1740 (Tysk, 2 Kvartbl.).

— **Nr. 184^{n}** (Fol.): «Breve. Flere Digte (f. Ex. Brinks til Rostgaard).»

Af Originalbr. findes und. dette Nr.: 1) General-Kirke-Inspektions Kollegiet til R., 28. Marts 1739, Dansk, 2 Foliobl. (med R.'s Svarkoncept, dat. 4. Apr. 1739); 2) L. Arendrop til R., 7. Aug. 1741, Lat., 1 Kvartbl.; 3) Samme til Samme, 13. Marts 1744, Dansk, 2 Kvartbl.; 4) Samme til Samme, 21. Marts 1744, Dansk, 2 Kvartbl.; 5) Samme til Samme, 16. Apr. 1744, Dansk, 2 Foliobl.; 6) August, Hertug af Holsten-Augustenborg, til R., 12. Mai 1722, Fransk, 2 Kvartbl.; 7) C. Berregaard til R., 20. Juli 1718, Danske Vers, 2 Kvartbl.; 8) Bredal til R., 6. Marts 1738, Dansk, 2 Kvartbl. (med indl. biogr. Oplysn. om A. Bussæus); 9) Lægen Carl til R., 14. Nov. 1737, Tysk, 2 Kvartbl. (med indl. Svarkoncept); 10) Samme til Samme, 15. Dec 1737, Tysk, 2 Kvartbl.; 11) De Chavigni til R., 15. Aug. 1738, Fransk, 2 Kvartbl. (med Svarkoncept); 12) Anna Sl. Christensens til R., 27. Marts 1744, Dansk, 1 Kvartbl.; 13) R. Garboe til R., 8. Marts 1736, Dansk, 2 Kvartbl.; 14) Samme til Samme, lat. Vers, prid. Cal. Mart. 1743, 2 Foliobl.; 15) Erklæring fra H. Gram ang. Udgivelsen af Bordings Digte, 31. Dec. 1727, Dansk, 2 Foliobl., med Paaskr. af Rostgaard; 16) Chr.

Hertz til R., 4. Febr. 1736, Tysk, 1 Foliobl. (med Svarkoncept); 17) J. T. Hoffmann, 3. Sept. 1729, Tysk, 2 Kvartbl; 18) Samme til Samme, 7. Sept. 1729, Tysk, 2 Kvartbl.; 19) J. L. Holstein til R., udat., Fransk, 2 Kvartbl; 20) Samme til Samme, udat., Fransk, 2 Oktavbl.; 21) Samme til Samme, udat., Fransk, 1 Kvartbl.; 22) U. A. Holstein til R., 24. Dec. 1710, Fransk, 2 Kvartbl.; 23) Samme til Samme, 17. Febr. 1719, Fransk, 2 Oktavbl.; 24) C. F. Holstein, 25. Aug. 1722, Dansk, 1 Kvartbl.; 25) A. V. Jersner, 11. Okt. 1729, Dansk, 2 Kvartbl.; 26) Mogens Lauridtzsøn til R., 8. Mai 1710, Dansk, 2 Kvartbl.; 27) Helene Lohmann til R., 30. Marts 1712, Tysk, 2 Kvartbl.; 28) E. Lohmann til R., 5. Apr. 1718, Tysk, 2 Kvartbl. (med en indl. Koncept af R.); 29) H. a Möinichen, 18. Febr. 1709, Dansk, 2 Kvartbl.; 30) H. Ocksen til R., 26. Febr. 1738, Dansk, 2 Kvartbl.; 31) C. D. Reventlow til R., Fransk, 22. Jan. 1715, 1 Kvartbl.; 32) H. Rostgaard til F. R., 21. Jan. 1719, Dansk, 2 Foliobl.; 33) Grevinde A. M. R. v. Schack til Fru R., Fransk, 21. Sept. 1709, 2 Oktavbl.; 34) J. Trellund til R., 13. Sept. 1720, Dansk, 2 Kvartbl.; 35) 4 lat. Digte af Trellund til R., det ene fra 1721; 36) R. til Søren Vestensen, 26. Sept. 1711, Dansk, 2 Foliobl.; 37) S. Vestensen til R., 27. Sept. 1711, Dansk, 1 Kvartbl.; 38) D. Wibe til R., udat., Fransk, 1 Kvartbl.; 39) Samme til Samme, udat., Fransk, 2 Kvartbl.; 40) Samme til Samme, 20. Apr. 1705, Fransk, 2 Kvartbl., med et indl. Kvartbl.; 41) Samme til Samme, 3. Sept. 1717, Fransk, 2 Kvartbl.; 42) Samme til Samme, 4. Sept. 1717, Fransk (2 forsk. Breve, hvert paa 2 Kvartbl.); 43) J. C. Wolfen til R., udat. Koncept, 1 Kvartbl.; 44) R. til Wolfen, 18. Nov. 1698, Fransk, 1 Kvartbl.; 45) C. W. Worm til R., 23. Febr. 1723, Dansk, 2 Kvartbl., med et indl. Kvartbl.

I Bruuns anf. Værk, II, ere tr.: Nr. 1 med Svaret (S. 355—58), 22 og 23 (S. 69—70), 29 (S. 65), 36 og 37 (S. 66—68), 40 (S. 52—53).

Af Vers findes bl. a. et af I. Brink til Rostgaard (om det danske Sprog), to lat. af E. Londemann (henholdsv. 28. Juni 1721 og 24. Dec. 1722, til Anna Sophie og til Frederik IV.); ogs. et Par af Rostgaards trykte.

Langebeks Excerpter, Nr. 184° (Fol.): «Angaaende Rostgaards Børn. Vers. Kataloger. Qvitteringer.»

For en stor Del egenh. Notitser af R., ogsaa af naturvidensk., botanisk, filologisk Indhold.

Af Originalbr. o. desl. findes und. den første Rubr.: 1) Anders Arnsbach, Erklæring, Dansk, dat. Arendal 2. Sept. 1715, 1 Kvartbl.; 2) J. Orslef til R., 20. Jan. 1727, Dansk, 1 Kvartbl.; 3) Samme til Samme, 24. Febr. 1729, Dansk, 1 Kvartbl.; 4) Samme til Samme, 15. Nov. 1731, Dansk, 1 Kvartbl.; 5) Samme til Samme,

12. Marts 1733, Dansk, 2 Kvartbl.; 6) Conradine v. d. Maase til R., 24. Aug. 1726, Fransk, 1 Kvartbl.; 7) F. v. d. Maase til R., 31. Jan. 1722, Tysk, 2 Kvartbl.; 8) Samme til Samme, 3. Febr. 1722, Tysk, 2 Kvartbl.; 9) Samme til Samme, 14. Febr. 1722, Tysk, 1 Kvartbl.; 10) et dansk Vers over F. v. d. Maase af hans Enke (1728); 11) N. Franck til R., 15. Apr. 1727, Dansk, 2 Kvartbl.; 12) J. H. Sevel til Samme, samme Dato, Dansk, 1 Kvartbl.; 13) Brev, skr. i den nyfødte Sophie Magdalene Rostgaards Navn til Anna Cathrine v. d. Maase, med hendes Svar, begge franske (1722); 14) Kgl. Bevilling for R. til at lade et Barn hjemmedøbe, 30. Marts 1722, Dansk, 2 Foliobl.; 15) Gravskr. ov. Frederikke Rostgaard, hdskr. og tr. (1722); 16) lat. Vers af Edv. Londemann ov. Fred. Conr. Rostgaard (1711).

Katalogerne ere over Rostgaards Bogsamling og over hans poetiske Skrifter; de ere tildels egenh. Desuden Vers af R. Garboe, Langebek, Conradine v. d. Maase o. fl.; endel Papirer vedk. Amalienborgs Brand 1689.

Langebeks Excerpter, Nr. 184^{p} (Fol.): (Rostgaardske Samlinger). «Afskrifter af forskjellige historiske og philologiske Sager fra Bibliothekerne i Oxford og Paris.»

Et Hæfte i 4°, 84 Bl. (deraf nogle ubeskr.) samt et Par indl. Sedler; alt med Rostgaards Haand og kort Angivelse af Indholdet foran. Fransk, Lat., Oldfransk, Engelsk og Oldtysk.

(Bl. 2^{r}—5^{r}) Poli Arctici TABULAE brevis Descriptio.; (Bl. 7^{r}—11^{r}) Traité de paix et Alliance entre le Roy Francois I. d'une part et Christian Roy de Dannemark a Fontainebleau 29 nōbre 1541 [Lat.]; (Bl. 11^{r}—13^{r}) Instruction donnée au Sieur Richer allant Ambassadeur en Dannemarch. 1542.; (Bl. 13^{r}—15^{b}) Instruction au Sieur Richer Valet de chambre du Roy de ce quil aura a faire entendre au Roy de dannemarch de la part dudict Seigneur.; (Bl. 16^{r}—16^{v}) Lettre escripte au Roy Francois premier par le Sr Richer du 6. Mars. 1546.; (Bl. 17^{r}—21^{r}) Discours dressé par le Sr Richer contenant le faict de sa negociation en Dannemarch et signament l'estat des affaires d'Allemagne.; (Bl. 21^{v}—23^{r}) Articles du traicté d'entre les Roys de Suede et de Dannemarck [Lat., 1613]; (Bl. 23^{v}—30^{v}) Traité entre les Rois de Dannemark et de Suede [1624]; (Bl. 31^{r}—32^{r}) Memoire sur la querelle entre le Roy de Dannemark et les estats Generaux des pais bas uniz.; (Bl. 37^{r}—37^{v}) Lettres Patentes du Roy de Dañemark en faueur des marchands Francois passans par le Detroit. [1629]; (Bl. 40^{r}—48^{r}: et Par Dokumenter til Sveriges Historie, Fransk); (Bl. 52^{r}—57^{v}) Hippolyto Estensi Cardinali Paulus Manutius S. P. D.; (Bl. 58^{r}—63^{r}: Optegnelser paa Fransk om nogle oldfranske Manuskr. i det Colbertinske Bibl.); (Bl. 64^{r}: Indskrift paa et Sølvfad fra William Erobrerens Tid); (Bl. 67^{r}—79^{v}: nogle oldtyske Psalmer af Notker eft. David, Afskr., «in

Helvetia summa Cura descripta Ex Autographo in Bibliotheca San-Gallensi servato Solodori Anno. 1675.»); (Bl. 81r—83r) Arrest donné en faveur des Maitres és arts Medecins & Professeurs de l'Université pour le maintien de la doctrine d'Aristote. [1674].

I Pakken desud. nogle Optegn. om dansk Interpunktion, ikke med Rostgaards Haand.

Langebeks Excerpter, Nr. 185 (Fol.): «Samling om Ridderne. folio.» (Slg. Nr. 280).

Af denne Pakke er afgivet til Rigsarkivet 1889: Fortegnelse over Ordensbreve 1671 ff. — Pakken indeholder forøvrigt mest Afskr. og Fortegnelser over Elefant- og Dannebrogsriddere, navnl. und. Christian V; kun meget Lidt med Langebeks Haand. Endv. et Brudst. af Koncepten til en Afhandl. om de danske Ridderordeners Hist. (synes at være fra de sidste Aar af 17. Aarh.).

— **Nr. 186—193** (4°): «Dito om Adelige Familier med Vaabener. 8 Volu.»

Indeholde mest korte Optegn. (tildels paa Strimler med Langebeks Haand), alfab. ordnede; af de vedl. Vaabenafbildninger ere de fleste kobberstukne Skabloner, idet selve Vaabenmærkerne ere indtegn. deri og kolorerede. Fr. Rostgaards Haand træffes af og til, ogs. Jens Bircherods.

Nr. 186. — Foran ligge nogle Optegn. af mere alm. Indhold, deribl. «Kurze Reisebeschreibung von Hamburg bisz Coppenhagen im Jahre 1742» (ɔ: Grev v. Bünau's Rejse, forf. af Grev v Watzdorf, af hvilken Bibl. besidder flere andre Expl., neml. Gl. kgl. Sml. 2804, 4°; Uldalls S. 467, 4°; Kalls S. 363, 4° og Ny kgl. S. 366, Fol., og 654, 4°), endv. en lille Pakke Notitser, betegn.: «No. 154» og (med Suhms Haand) «allehaande især om handelen og historien af de Oldenborgske Konger», Afskr. af Inventarer for Bahus Slot 1524 og Halsted Kloster 1642; en Pakke, betegn. «om Adelen» (heraf er afgivet til Rigsarkivet 1889: Forespørgsel ell. Pro Memoria til Geheimearkivet fra Svenskeren Gersonius, 19. Sept. 1769), hvori bl. a. et Manuskript om den danske Adel af den 1730 afd. Præst Hans Hansen Lønborg, 8 Bl. i Fol., Oberst Hans Friis' (1625—97) Selvbiografi, egenh., 12 Bl. i Fol. (tr. i Danske Mag., IV, 131—154), og Afskr. af en fransk Promemoria fra 1692 af Statholder Jørgen Bjelke, ang. hans Troskab i Kongens Tjeneste (12 Bl. i 8°). Derefter en anden lign. Pakke, udenpaa betegn. B. og mest indeholdende Stamtavler; af Indholdet er forøvr. at fremhæve: et Ark fra 16. Aarh. med kronologiske Optegn. (1502—40) og foran nogle Notitser om Slægten Bilde, med Overskr. «The bilders sleckt haffuer saa sinn Begyndelse» (udenpaa en Bemærkn. med Birgitte Giøe's [?] Haand); endv.: Notabilia amsz [sic] Köngl. Hausz Freidenburg (ɔ: endel Indskrifter,

hvoribl. danske Slægtsnavne, afskr. 1665, 9 Bl. i Fol.; ang. Frydenborg). — I Pakken forøvr. «Abildgaard» til «Bynchop». Under «Bilde, Bille» findes bl. a. et Bryllupsvers fra 1722, et lat. Carmen af Joh. Christophori Brammensis til «Johannes Bildo», et udat. lat. Brev. underskr. P. Holmius, til Brevskriverens Broder «Nicolaj Holm, Estudiant en sacrosanct Theologi», indeh. Afskr. af et lat. Vers af Sten Bille til Paul Vinding, ligel. Afskr. (med Holms Haand) af et lat. Br. fra Sten Bille til Johannes Lassenius, dat. XIII Cal. Febr: An. clɔ. Iɔɔ. lxxxxj. Under «Brahe s. Brade» et Originalbr. fra Jørgen Brahe til Præsten Niels Poulsen i Ringe, dat. Hagenskov 21. Juli 1654, om en Solformørkelse samme Aar.

Nr. 187 indeholder «Cerlin» til «Frost s. Frøst». Under «Daa» en Memorial til Biskop J. Bircherod, ang. denne Families Genealogi m. m.; Langebek har paaskrevet: «Dette er skrevet med den bekiendte Peder Diurskiøts egen haand.» Foran und. D ligel. nogle Optegn. af Dyrskøt, bl. a. om hans egen Slægt. Under F 2 Foliobl. fra 17. Aarh. med Optegn. om Slægten Fleming, num. 136 og 137 og vistn. hørende til en Slægtebog.

Nr. 188 indeh. «G» til «Jyde s. Jude». Und. «Giøe, Gøye» et engelsk Br. fra Marcus Giøe, ud. Adr. (overskr. «My good Sir»), dat. «The Roy[l] Aca[y] the 10 Oct. 1696».

Nr. 189 indeh. «K» til «Lyng». Und. «Korb. Korf» et Br. fra Fru ell. Frk. Hochland til Fru de Korfs til Boeslunde, dat. Skjelskør 14. Jan. 1745. Under L nogle Optegn. (4 Foliobl.) om Fam. Løvenskjold, med Paaskr. af Langebek: «mig foræret af Hr. Forvalter Westerholt 1771.»

Nr. 190 indeh. «M» til «Pusel». Und. «Mule» 2 Kvartbl. med egenh. Optegn. om denne Slægt af Alb. Thura; und. «Mund» et Gravvers ov. Frederik Mund til Serridslevgaard; und. O en lat. Gravskr. (i Udkast) ov. Otto Rud, «suasu d[omi]ni Petri Oxi», m. A. S. Vedels Haand, 2 Foliobl.; und. «Pax. Pachs» et Sørgedigt (dansk) af Ole Krag ov. Kjeld Krag Sehesteds Frue, Henrica Elisabeth Pachs, † 1706; under «Pröeck» et Br. fra en Frue af dette Navn til en anden Frue, dat. Bonderup 12. Dec. 1744.

Nr. 191 indeh. «Q» til «Ryther». Und. R bl. a. «Descriptio Genealogica . . . Rantzovianæ Familiæ collecta et consignata ab Andrea Kellinghausen Pastore Lutherano Ecclesiæ Dublinensis in Hibernia 1733» (18 Foliobl.); und. «Radlef. Ratlef» en Levnedsskildring af Forvalter J. E. Radlef paa Næsbyholm, † 1694 (6 Kvartbl., vistn. af Præsten Claus Jacobsen Winslöw i Næsby).

Nr. 192 indeh. «S» til «Sysendorp». Und. «Skeel» et fransk Br. fra B. Scheel (ɔ: Geheimeraadinde Krabbe) til Fru

v. d. Maase, f. Rostgaard, 31. Jan. 1735; und. «Swanewedel» 2 Kvartbl. med Familieoptegn. fra Beg. af 18. Aarh.

Nr. 193 indeh. «T» til «Zevet». Und. «Tot» en kobberst. Stamtavle, hørende til Hans Michelsens Ligpræd. over Christian T. (1620); und. «Urne» kobberst. Afbildn. af en Gravsten ov. et Ægtepar af Slægten.

Langebeks Excerpter, Nr. 194—197 (4°): «En dito Samling om Adelige Familier. 4 Vol.»

Mest ganske korte Optegn. paa Strimler, med Langebeks Haand. Nr. 194 indeholder Optegn. om danske Adelsmænd i Middelalderen, alfab. ordnede eft. Fornavnene, fra «Abraham Brodersen» til «Fin Agesøn». I Nr. 195 fortsættes disse fra «Folmar Mortensøn» til «Ivarus Pederssøn». Nr. 196 indeh. fra «Karl Bengtsøn» til «Nilaus»; Nr. 197: «Offe Andersøn» til «Wythy Wythysøn».

— **Nr. 198** (4°): «Collectanea de Petro Dano in Polonia.»

Om Peter den Danske, mægtig polsk Greve i det 12. Aarh. (omtalt i Suhms Danmarkshistorie, 5. Bd., se Registeret i 6. Bd.). Suhm har paategn. denne Pakke: «Benyttet».

— **Nr. 199** (4°): «Collectanea om Admiral Niels Juul.»

Indeholder endel Afskr. af Dokumenter fra Aarene 1657—79.

Benyttelse. Chr. Bruun, Niels Juel og Hollænderne, Kbh. 1871 (Særtr. af Danske Saml., 2. R., I), S. 35 ff., 48, 61 f., 88.

— **Nr. 200** (4°): «Om Baron Ole Rosencrands Process.»

Indholdet af denne Pakke er ældre og nyere Afskrifter af Dokumenter vedk. denne i 1681 ff. førte Sag, i Anledn. af Skr. «Apologia nobilitatis Danicæ».

— **Nr. 201** (4°): «Danske lærde Adelsmænd ordine Alphabetico.»

Foran har Langebek selv skr. denne Tit.: «Den af Lærdom Velfortiente Danske Adels Priselige Æreminde. Begyndt in Julio 1739.» Indeh. mest Notitser og Afskr. med L.'s Haand, ogs. enk. Optegn. med F. Rostgaards Haand. Und. «Høgh, Just» et lat. Digt til denne Adelsmand, underskr. I. N., m. T. «Laurea Baltica» (Orig.). Und. «Sehested, Christen Thomæsen» et dansk Vers m. T. «Hans Høye Excellencis Uldrich Christian Gyldenløvis Jomfruskab Vindicerit Ved den Engelske Admiral Rooch og Verterit Af en Dansk Mand til London;» paaskr. af Rostgaard: «1708. Octob. 24.» (ɔ: Bryllupsdigt til G.). Endv. (und. «Tott») nogle lat. og danske Vers af Otto Thott og af Rostgaard til ham, afskr. af Langebek.

— **Nr. 202** (4°): «Nogle enkelte af samme Slags».

Alfab. ordnede. Mest om Jonas Charisius, Henr. Rantzau og Holger Rosenkrantz. Und. «Henrich Rantzow» bl. a. en Pennetegn. af Højene ved Jellinge samt en lat. «Oratio de Pyramide Nordoensi» (if. Paaskr. af Bibliothekar Bølling forf. af K. F. Tønsen og holdt i Skolen i Itzehoe; der henvises til et

Br. fra A. C. Kirchhof, dat. Itzehoe 21. Jul. 1725). Und. «Holger Rosenkrands til Rosenholm» et lat. Digt over ham, af Georgius Frommius, m. Paaskr. af Langebek: «Dette Vers findes trykt bag udi Oluf Winds Ligprædiken over Holger Rosencrantz». Und. «Ivar Rosenkrands» en Afskr. m. Grams Haand af et fransk Br. til Kongen fra I. R., dat. Rosenholm Jan. 1744, med Anbefaling for Christian Foss, samt et egenh. lat. Digt fra R. til Gram, dat. «Rosenholmiae a. d. 18. Sept. 1741» (2 Foliobl.), tr. D Mag. 2. R. II, 63.

NB. Om Nr. 203 er i Fortegn. over de fra Geh.-A. afgivne Sager, hvor det benævnes «Danske lærde Fruentimmer af Adil», tilføjet: «Have manglet fra Suhms Tid» og med Werlauffs Haand: «s. Nye kgl. Saml. N° 1217. 4to» («1218» er tilskr. af en Anden). Det findes virkelig nu, synes det, und. Nr. 1217 i Ny k. S., 4°.

Langebeks Excerpter, Nr. 204 (4°): «Fremmete [sic] Ministre og Gesandter».

Af denne Pakke er afgivet til Rigsarkivet 1889: Kongebrev til Christoffer Walkendorf, 13. Okt. 1582.

[Betegn. Fol. 24ª liges. de efterfølgende].

— **Nr. 205:** «Miscellan Excerpter til Historiam literariam Daniæ i Almindelighed. in 8vo.»

Alfab. ordnede Smaanotitser, de fleste med L.'s Haand, und. Rubr. som «Archivers og Documenters Skiebne», «Baccalaurei», «Boghandel. Boghandlere» osv.

— **Nr. 206** (4° ell. 8vo): «Excerpter og Samlinger om Danske Lærde og Deres Skrifter for og efter Reformationen. in fol. [sic].»

Indeholder nogle faa Optegn. om Petrus de Dacia, Robertus Elgiensis Episcopus, Hellig Anders i Slagelse o. fl.

— **Nr. 207** (4°): «Om rare Danske Bøger».

De fleste Optegn. i denne Pakke ere med Langebeks Haand.

Benyttelse. Denne og de følg. Pakker ere benyttede af Langebek selv i det af ham udg. «Dänische Bibliothek, 1.—3. Stück» (Kbh. & Leipz., 1737—39) og navnl. i «Dansk Historisk Almanak, udgiven af det Kgl. Videnskabernes Societet», 1764, 1765 og 1766. Slg. Chr. Bruun, Aarsberetn. osv., I, S. 6—7.

— **Nr. 208** (4°): «Dito om Lærde Mænd og Bøger (Danske).»

Af blandet Indhold; Rostgaards Haand findes af og til, ogs. Jens Bircherods. Foran nogle Notitser «Ad Histor: Literar: Danicam ante Reformationem» (Langebeks Haand). «Videre Fortegnelse Paa gamle og rare Danske Bøger, som ere trykte for, i, og efter Reformationen» (Mscr. af Langebek, 16 Foliobl.) er tr. i Vidensk. Selsk. (hist.) Alm. for 1765. Endv. 4 lat. Billetter (1696—98) til Præsten Mogens Regel i Borup og Kimmerslev, fra Embedsbrødre.

Langebeks Excerpter, Nr. 209 (4°): «Dito om Danske lærde Skrifter især.»

Af lign. Art; Rostgaards Haand hist og her; det meste af Pakkens Indh. er forsynet med et Omslag, hvorpaa m. Langebeks Haand: «Ad Histor. Literar. Danic. quà Libros.» Foran i Pakken ligger endel bibliogr. Optegn. (i 8vo) af Jac. Bircherod.

— **Nr. 210** (4°): «Dito om Bøger og Skrifter trykte i Danmark til 1560».

Optegn. ere ordn. eft. Aarene og beg. med 1536; de ere alle med L.'s Haand.

— **Nr. 211** (4°): «Dito om samme Slags Skrifter fra Aar 1560 til 1600.»

Af samme Art som forr.; ordn. efter Aarene.

— **Nr. 212** (4°): «Dito om nogle rare Danske Bøger.»

Et Hæfte, af hvis Sider 26 ere num. og de fleste beskr.; desud. nogle indl. løse Optegn.

— **Nr. 213** (4°): «Catalogus Manuscriptorum Bibliothecæ Academiæ Havniensis ante Incendium (1728).»

Et Hæfte paa 20 num. Sider samt Titelbl. og et ubeskr. Blad til Slutn. Paa Titelbl. har Langebek bemærket om de katalogiserede Manuskr., at det er »quæ præcipue ad Historiam nostram spectant, et quorum non erat Catalogus impressus. Ex Collectaneis Pet: Septimii, inter Reliquias Bibliothecæ Rostgardianæ, transscriptus. Kraagerop d. 12. et 13. Martii 1738.» Slg. Rostgaards Saml. paa Univ.-Bibl., Nr. 21, 4°, og S. Birket Smith, Universitetsbibl. før 1728, S. 136 ff.

— **Nr. 214** (8°): «Excerpter om Nordiske Lærde af Medio ævo, ordine alphabetico, in 8vo.»

Deribl. dog ogs. Rubr. «Magnus Berg, «Dalin», «Hvitfeld», «Julius Cæsar», «Leibnitz» m. fl.

— **Nr. 215** (4°): «Dito om Islandske Lærde og deres Skrifter, medio aevo.»

En særlig større Rubr. er «Saxo Grammaticus»; her ogs. enk. Excerpter med Grams, Jac. Bircherods og Arne Magnussens Haand. Desud. indeholder Pakken endel om ældre danske Krøniker foruden om islandske Saga'er. Den ovenf. anf. Betegn. for dens Indhold passer ikke ganske.

— **Nr. 216** (4°): «Dito om Islandske gamle Historier.»

Alfab. ordn. eft. Sagaerne; foran et Par Excerpter om Are Frode; enk. Notitser med Arne Magnussens Haand.

— **Nr. 217** (4°): «Dito om de Nordiske Historiske Skrifter især af Midelalderen.»

Af Indholdet mærkes et lille Hæfte i 8° med Excerpter til Danmarkshist. (paa Lat. og Dansk), skrevet med A. S. Vedels Haand.

Langebeks Excerpter, Nr. 218—221 (4°): «Excerpter om nyere danske Lærde, ordine alphabetico. 4 Volumina.»

Nr. 218 bærer foran 2 forskell. Betegn. af Langebek selv, neml.: «Collectanea ad Vitas Præstantium ac Eruditorum Danorum» og «Lærde Danske Mænd af Borgerlig Stand. A—K.» Pakken indeh. imidlertid kun: «Aagardus (Christianus)» til «Ericius (Thorarinus) Islandus». H. Grams, Rostgaards og Jens Bircherods Haand træffes enk. Steder i disse Pakker. Und. «Bording (M. Anders)» bl. a. Udkast til en tysk Indledn. til en Udg. af Bordings Digte, tildels efter den danske i Udg. 1735, med Rettelser hist og her, deribl. nogle (synes det) med Grams Haand (15 Kvartbl.). Und. «Brunsmannus (Johannes)» en lat. Regensdisp. «de Suppositione», u. A., af Brunsman (2 Kvartbl.). Und. «Bussæus (Andreas) Consul Helsingoranus» nogle Notitser til hans Levned samt egenh. Vers og Udkast af B., navnl. lat., ogs. Vers til ham af Samtidige. (Slg. «Dän. Bibl.», II, 425 ff.).

Nr. 219 indeh.: «Faber (M. Jacob)» til «Lønborg (Niels Pedersen)». Und. «Fleischer [M. Esaias]» denne danske, 1697 afd. Theologs egenh. «Diarium Romanum», fra Dec. 1663 til Jan. 1664 (6 Foliobl., def. i Slutn.). Under «Grammius (Johannes)» 2 Fragm. (ɔ: 3 Foliobl.) af H. Grams egenh. Manuskr. til Fortalen til N. Krags «Historia Christiani III.» (Kbh. 1737, Fol.), neml. S. 89—90 og 105—107 i det tr. Værk. Und. «Hagerup [D. Hilarius. Eiler] Biskop i Trundhiem», ɔ: den ældre, † 1743, de til hans Ligprædiken hørende Personalia (6 Kvartbl.). Und. «Lintrup (Severinus)» Afskr. af Søren Gluds «Monitum exclusorium» ov. L. som Student 1691, endv. Fortegn. ov. L.'s udg. og uudg. Skrifter.

Nr. 220 indeh. «Macchabæus» til «Rothe (Tycho)». Und. «Mollerus [Johannes] Flensburgensis» en hdskr. Subskriptions-Indbydelse, undert. G. Fr. Kisel, paa M.'s «Cimbria litterata». Und. «Morsianus (Christianus Torchilli)» en Originalkvittering fra Christiern Thorkelssøn, Vicarius i Kbhvn., til Tønnes Perlestikker (paa Anders Billes Vegne), dat. Kbh. «in vigilia nativitatis Domini» 1529. Und. «Rothe (Tycho)» Langebeks Koncept til en Anbefaling for Tyge Rothe.

Nr. 221 indeh. «Sadolinus [Georgius Johannis Wibergius]» til »Ziegenbalg». Und. «Sperling (Otto) Senior» en Erklæring af S., paa 2 Foliobl., dat. Kbh. 21. Dec. 1644, om hans Forhold til Børnehuset og som kgl. Botaniker. Und. «Steenbuch [Johannes]» en Underretn. om S.'s sidste Timer, meddelt Rostgaard af hans Tjener Christen 1743 (2 Kvartbl.). Und. «Stephanius (Stephanus Johannis)» et Par Notitser med Arne Magnussens Haand. Und. «Wandalinus [D. Johannes] Episcopus Selandiæ» et lat. Digt til ham af Henr. Bornemann 1669. Und. «Worm

(Jacob) Lector Wiburgensis» en Erklæring af W., dat. «Carc: 18 Januarij. Anno 1681» (2 Foliobl.).

Langebeks Excerpter, Nr. 222 (4°): «Dito om Palladius, Hemmingius og nogle andre.»

Optegn. i denne Pakke ere ordn. und. Rubr. «Palladiana», «Hemmingiana» og nogle faa blandede, hvori om Mester Aage Sparre, udvalgt Erkebisp til Lund. Af Indholdet mærkes en Afskr. (ved Langebek) af P. Vinstrups «Vita Nic. Hemmingii» (tr. i Kirkeh. Saml., ny Saml., IV, 318 ff.), endv. en gl. Afskr. af Hemmingsens «Retractatio» af 6. Apr. 1576 (tr. smst., S. 309—310) og en Langebeksk Afskr. af Joh. Macchabæus' lat. Tale i Anledn. af Hemmingsens Bacalaureat (tr. i «Dän. Bibl.», VIII, 255 ff.). Desud. nogle bibliogr. Notitser om forskell. danske Skribenter, navnl. en Originalfortegn. paa 1 Foliobl. ov. endel danske Lærde med kortfattet Livsskildring (til Slutn. staar: «NB disse overskrevne giorde ieg relation om 1687 den 29 dec.») samt en Langebeksk Afskr. af P. J. Lucoppidans Tillæg til Registeret i Resens Bibliothekskatalog.

— **Nr. 223** (4°): «om berømte Danske Mænds Vaabener.»

Kun under Rubr. «Bering», «Foss», «Frankenav», «Lætus s. Glad», «Michelsen», «Monrad», «Winstrup» og «Worm» (disse 8 ligge forrest) findes nogle faa haandtegn. ell. kobberst. Vaabenafbildn.; de øvr. Omslag i Pakken ere tomme.

— **Nr. 224** (4°): «Miscellanea mest Epitaphia over beromte [sic] Danske mænd.»

Et Hæfte, hvoraf kun de 14 første Blade ere beskr. Langebek har selv skrevet paa Titelbl.: «Varia ex diversis Schedulis facta Collectanea, præcipuè Danica. Hafniæ 1738.»

— **Nr. 225:** «Danske berømte Fruentimmer af Adel og Uadel.» Tilføjet er «Har manglet fra Suhms Tid» samt «vid. 203».

— **Nr. 226** (4°): «Fremmete (sic) Lærde i Danmark og i Dansk Tieneste.»

Alfab. ordn. Notitser og Afskrifter. Und. «Lytkens (Frantz Julius)» en tysk Anbefalingsskr. af ham (Orig.) for Samuel Bering, dat. Kbh. 6. Febr. 1709. Und. «Masius (D. Hector Gotfried)» et af Christian V. undertegn. tysk Br. til denne, dat. Kbh. 26. Nov. 1692, med Opfordring til at være Grevinden af Samsøe's Skriftefader.

— **Nr. 227** (4°): «Poetæ veteres septentrionales.»

Først nogle Optegn. af mere alm. Indhold «De Poëtis & Carminibus Vett. Septentrionalium»; dereft. «Edda Islandica», hvorpaa følger «Islandske og Norske Skalder og Poësie», alfab. ordnede efter Digternes og Digterværkernes Navne (dog først en alm. Rubr.). Arne Magnussens Haand træffes enk. Steder.

— **Nr. 228** (4°): «Poetæ danici recentiores.»

Fortegn. ov. endel af deres Vers, med bibliogr. Henvisninger, alfab. ordn. efter Forfatterne.

Langebeks Excerpter, Nr. 229: «Excerpta ex Bibliotheca Regia, mest litteraria og historia Septentrionalis.» Mangler paa Stedet, i Katal. har Werlauff tilføjet: «Adest Nye kgl. Samling N° 1255 c. 4to.»

— **Nr. 230** (4°): «Miscellan Excerpter til Kirke Historien i almindelighed, sædeelen [sic] den Danske.»

Indeholder mindre Optegn. paa Papirstrimler.

— **Nr. 231** (8°): «Dito til Antiqvitates Ecclesiasticas in 8vo.»

I alfab. Orden (A—L). Enkelte Smaanotitser ere skr. med Arne Magnussens Haand.

— **Nr. 232** (8°): «Excerpter til Antiqvitates Ecclesiasticas.»

Forts. af foreg. (M—V). Heri hidrører ogs. noget fra Arne Magnussen.

— **Nr. 233** (4°): «Archiepiscopi Hamburgenses et Bremenses.»

Kronol. ordn. Notitser.

— **Nr. 234:** «Episcopi Aldenburgenses et Lubecenses». I Katal. er tilføjet: «Har manglet fra Suhms Tid.»

— **Nr. 235** (8°): «Nuncii Apostolici in Septentrione. 8vo.»

I alfab. Orden. Foran har Suhm skr.: «1228 det ældste Br[ugt].»

— **Nr. 236—237** (8°): «Helgener. Volumina duo. 8vo.»

Alfab. ordn. I 1ste Pakke A—L, i 2den M—V. En enk. Optegn. med Arne Magnussens Haand.

— **Nr. 238** (4°): «Johannes Sanctus Holensis.«

Indeholder kun en enkelt Optegn. paa 2 Kvartbl.

— **Nr. 239** (8°): «Om Danske Prælater. 8vo.»

Paaskrift af Suhm foran. Kun om Personer fra Middelalderen, alfab. ordnede.

— **Nr. 240** (8°): «Dito Fremmete [sic]. 8vo.»

Af lign. Indhold som foreg. Først om Paven, dern. om Kardinaler, Biskopper in partibus og Nordens Apostle, derpaa de enkelte Prælater i alfab. Orden.

— **Nr. 241** (4°): «Episcopi et Archiepiscopi Lundenses.»

Betegn. «Brugt» (med Suhms Haand).

— **Nr. 242** (4°): «Om Erchebiskop Absalon i sær» (ɔ: alene om Absalon).

Heri bl. a. et Br. til Prof. E. Pontoppidan fra R. J. Buchhave, dat. Sorø 7. Juni 1774, omhandlende en Undersøgelse af Absalons Grav; og den Gravskr. (et trykt Bl.), der opsattes i Sorø Kirke 1774 ov. Skjalm Hvide og hans Søn Tuko.

— **Nr. 243** (4°): «Biskoper i Roskilde for Reformationen.»

I kronol. Orden.

— **Nr. 244** (4°): «Biskoper i Fyen for og effter [sic] Reformationen.»

Ligel. i kronol. Orden; Jacob Lodberg er den sidste (under hans Rubr. findes Rektor G. T. Westerholts lat. Gravskr. ov. ham).

Langebeks Excerpter, Nr. 245 (4°): «Biskoper i Jylland.»

Enkelte Optegn. med Arne Magnussens Haand. I kronol. Orden. Først Ribe, dern. Aarhus, Aalborg og Viborg. Kun til Reformationen.

— **Nr. 246** (4°): «Biskoper i Slesvig.»

Indtil Reformationen, i kronol. Orden. En enkelt Paategn. af Suhm.

— **Nr. 247** (4°): «Klostere i Sæland.»

Alfab. ordnede. Ogs. et og andet med Rostgaards og andres Haand.

— **Nr. 248** (4°): «Soroe i sær i nyere Tider.»

Af Indh. mærkes en tysk Opskr. (18. Aarh.) ov. hvormeget en Discipel i Sorø har at medbringe osv. og en Afskr. af Sorø Bys Grundtaxt 1742 (20 Kvartbl.).

— **Nr. 249** (Fol.): «En pakke angaaende Sorøe in folio.»

Af denne Pakke ere afgivne til Rigsarkivet 1889: Et Antal Dokumenter ang. Kindertofte Overdrev, af Sorø Akademis Sager, betegn. Nr. 24 (16 Stykker); «Inddeling over Sorø Skoles Skove», bet. Nr. 25; «Skolens aarlige visse Indtægter», bet. Nr. 26; «Specification paa Sorø Skoles Betienter», bet. No. 27, og «Den approberede Skov-Roulle» for 1741, bet. No. 28. — Forøvr. indeholder den to Afskr. af Christian IV.'s Fundats for Sorø Akad. (9. Febr. 1623) og et Par mindre Optegn.

— **Nr. 250** (4°): «Om Mariboe Kloster.»

Indeholder mest Dokumentafskrifter fra 18. og 17. (et Fragm., hvorpaa med Langebeks Haand er skr. Navnet «L. Terpager») Aarh. samt et Kvartbl. fra 15. Aarh. med Optegnelser paa Latin om Buller, udstædte af Paverne Martin V., Eugenius IV. o. fl. til Maribo Kloster.

— **Nr. 251** (4°): «Klostere i Jylland.»

Et Par Afskr. med H. Grams Haand; een Optegn. af Arne Magnussen. Forøvr. talrige Dokumentafskr. af Langebek selv og hans Afskrivere og mindre Optegn. af L.

— **Nr. 252[a–b]**: «Excerpter og Samlinger til den Danske Kirke Historie efter Reformationen. fol og Qvart.» (2 Pakker).

Nr. 252[a] er af Langebek selv forsynet med Tit. «Ad Histor: Ecclesiast: Daniæ». Indholdet er væsentl. ældre og nyere Dokumentafskrifter. Til Rigsarkivet blev afgivet 1889: Forestilling til Kongen fra Biskopperne Bagger og Kingo samt Confessionarius Leth, 17. Mai 1684; 2 Skr. fra Biskop Bagger til Kongen, 24. Nov. 1688 og 12. Nov. 1685, samt 1 do. fra Biskop Vandal til Kongen, udat. Af Indholdet er forøvr. at fremhæve: nogle Dokumenter til Danmarks Kirkehist. und. Frederik II., afskr. (med tysk Oversættelse) tildels efter et Manuskr. i det

Resenske Bibl. m. Tit. «Synodalia Ecclesiæ Roschildensis et Lundensis»; et anon. Originalbr. fra en Dame til en Præst (18. Aarh.); «Ode til Biskopen [,] af N.» (ɔ: Gerh. Treschow, 1752, Parodi paa en af Klopstocks Oder); Afskr. af en kgl. Kvittering til Dr. Ghristiern Morsing 1557 (tr. i «Langebekiana», ved R. Nyerup, Kbh. 1794, S. 294) og en andet Dok. af samme Art til Samme, ligel. 1557 (tr. i Kirkeh. Sml., II, S. 409); gl. Afskr. af Christian V.'s Forordn. ang. de Reformerte (6. Sept. 1690); Afskr. af Akterne i Christoffer Dybvads Sag; «De introductione Archiepiscoporum Bremensium» (17. Aarh., 4 Foliobl., ukompl.); Afskr. (bet. No. 40) af en anon. Skr. til Kongen (20. Febr. 1743) om Kirkernes og Skolernes Tilstand; Afskr. (fra 16. Aarh.) af Peder Palladius' «Confirmatio Mgri Joannis frederi Rugianarum Ecclesiarum Sup[er]intendentis», dat. Kbh. 1. Okt. 1551 (2 Foliobl.; tr., ved L. Harboe, i «Dän. Bibl », 8. St., S. 241—245, endv. i Pontoppidans Ann. eccl. D., III, 311—313, og i Zwergius, Siell. Cler., I, S. 16—19); Morten Rothenborgs Ligpræd. ov. Frederik V., 18. Marts 1766, i en gl. Opskr. (er ofte tr.); en alfab. Fortegn. ov. «Dan: Hist: Autores», vistn. hørende til et Bibliothekskat.; endel. en tysk-polsk og Brudst. af en polsk-tysk Ordsamling.

Nr. 252^{b} er af Langebek betegn.: «Ad Historiam Daniæ Ecclesiasticam, post Reformationem». Indholdet er Dokumentafskrifter (mest nyere, endel aabenbart udførte for Langebek), som ligge uden nogen bestemt Orden.

Langebeks Excerpter, Nr. 253 (Fol.): «Dito om Universitetet i Kiøbenhavn».

Indeh. bl. a. 2 Udkast til Universitetsregnskab for 1734, med Rettelser, en Betænkn. (18. Aarh., udat. og ud. Underskr.) ang. det Professorerne tillagte Gods og deres Residenser, en Afskr. af Kommunitetsalumnernes Klage til Biskop Worm ov. deres Bespisning (22. Juli 1734), en Afskr. af Universitetets Dom ov. Christoffer Dybvad, 22. Dec. 1620, en Fortegn. (4°) ov. Fundationer og Legater ved Univ., og et Manuskr. (Koncept) af Langebek, i 4°, m. Tit. «Facies Academiæ Hafniensis moderna in Epistola ad Amicum breviter ex rogatu delineata a J. L., Hafniæ 1735» (forn. staa Navnene «Mygind. Clitau. Brumondt»; 8 Bl.).

— **Nr. 254** (4°): «Dito om Vor Frue Kirke i Kiøbenhavn».

Enkelte Notitser hidrøre fra Rostgaard. Af Indholdet mærkes: «Memoriale D. Petri Palladii et Concionatorum de Colloquio Theologico . . . 1543» (Afskr., tr. i Dän. Bibl., VII, 146—148), et Modtagelsesbevis (Orig.) af Præsten Andreas Mariager ved Nikolai Kirke († 1582) for et laant Dokument, en Optegn. fra c. 1500 om noget Gods vedrørende Frue Kirke (Orig., 1 Kvartbl.),

endelig et Br. fra J. J. Hæseker til Langebek, dat. Skuderupgaard 10. Febr. 1745.

Benyttelse. H. F. Rørdam, Kbh.'s Kirker og Klostere i Middelalderen, S. 1—6, 35, 151. Langebek havde selv isinde at udgive et Skrift om Frue Kirkes Historie.

Langebeks Excerpter, Nr. 255 (4°): «Om Sognepræsterne til Vor Frue Kirke».

Indeholder bl. a. orig. Kaldsbrev for Wichman Hasebard (Præst ved Frue Kirke fra 1640) som Sognepræst til St. Hans Kirke i Odense, udstædt 31. Mai 1635 af Henning Walkendorf, og orig. Konfirmation derpaa af Superintendent Hans Michelsøn, 3. Juni 1635. Und. «Reenberg, Mag. Morten» nogle Optegn. fra Sjællands Stifts Landemode, fra Slutn. af 17. Aarh. Und. «Burchardi» og «Sevel» nogle faa trykte Sager. Indholdet af denne Pakke, der omfatter Tiden efter Reformationen, er ordnet kronol., fra Jørgen Sadolin til M. Reenberg.

— **Nr. 256** (Fol.): «Collectanea til Den Danske Kirke Historie Bibelenen [sic] angaaende».

Indeholder bl. a. et tr. Prøvebl. af en dansk Bibel, der skulde have været udgivet under Christian V. (slg. Hjelmstjernes Bogsaml., Fol., Nr. 9) og 2 Prøvebl. af en noget senere dansk Bibeludg., den ene med gothiske, den anden med lat. Typer. Endv. en Fortegn. ov. danske Bibeludgaver, ved Langebek, Kopier af Dokumenter (4 i Tallet) ang. Udgaver af Bibelen, fra Aarene 1683, 1691, 1708 og 1710, samt et Par mindre Notitser med F. Rostgaards Haand.

— **Nr. 257** (4°): «Dito om Danske Psalmer og Psalmebøger.»

En lille Pakke med Smaanotitser og Afskrift af en Skr. til Kongen fra den 1696 nedsatte Psalmebogskommission; for sig ligge nogle mindre Optegn. under Rubr. «Bibliothecæ».

— **Nr. 258** (Fol.): «Dito om Thiestæds Besettelse».

Afskr. af endel Dokumenter, der vedrøre denne Sag, saaledes af Mag. Oluf Bjørns Relation 1696 m. m., af den 1697 tr., tyske Beretn. («Höret ihr Brüder und Leset ihr Babels Kinder») o. fl.

— **Nr. 259** (4°): «Collectanea de Lingvis, ordine alphabetico».

Først nogle blandede Optegn. und. forskell., mest lat. Rubrikker; und. «Lingvæ, Lingvarum notitia» ligger bl. A. Brudst. af et svensk Br. fra Carl Fr. Broocman til ?, dat. Himmelstalund 3. Apr. 1756; und. «Lingvæ septentrionales» nogle Optegn. af Arne Magnussen (1 Kvartbl.); und. «Abbreviationes» en Fortegn. ov. de alm. Forkortelser i islandsk Skrift (2 Kvartbl.), underskr. «CH. I. Isl.» Dereft. de enkelte Sprog, alfab. ordnede eft. de lat. Benævnelser. Und. «Illyrica Lingva» en lille Saml. «Vocabula illyrica-slavonica», skr. af C. F. Temler, og und. «Persica

Lingva» og «Slavica s. Sclavonica lingva» et Par Smaanotitser af Arne Magnussen.

Langebeks Excerpter, Nr. 260 (4°): «Philologica varia ad Lingvam Danicam».

Indeholder ogs. enk. Notitser med Rostgaards Haand samt af Andre, foruden af Langebek selv. Mest lexikalske og etymologiske Optegn. til Brug ved Ordbogsarbejdet, som L. udførte for Rostgaard.

— **Nr. 261** (4°): «Etymologica et Grammaticalia ad Lingvam Danicam».

Lign. Indhold som forrige Pakke, ɔ: lexikalsk; omfatter kun Bogst. A.

— **Nr. 262** (4°): «Om Runeskrift og Stene».

Heri bl. a. en Afskr., ved F. Rostgaard, af O. Celsius' lat., trykte Epistel til A. Magliabecchi «de runis Helsingicis», Rom 1698, og en egenh. svensk Afhandl. af N. R. B[roocman] «Om inge Runstenar i Swerige för Christendomen blifwit ristade; och hwad Orsaken därtil månde wara?» (10 Kvartbl.).

— **Nr. 263** (4°): «Om Ulphilas».

Indeholder nogle faa Afskr. og Smaanotitser paa Papirstrimler; det meste med Langebeks Haand.

— **Nr. 264** (8°, 2 Pakker): «Miscellan Excerpter om det Danske Sprog. 8vo».

Af Langebek selv betitlede: «Lingvæ Danicæ Origines et cum exteris, præcipuè antiqvis Septentrionalibus, Convenientia. Det Danske Sprogs Oprindelser, Og Overeensstemmelse med Fremmede, i sær de Gamle Nordiske Tungemaal». I alfab. Orden. — Et «Appendix» af lign. Indhold bestaar af Optegnelser paa Smaasedler.

— **Nr. 265** (8°): «Danske Ord og Ordsprog. 8vo».

Indeholder: 1) en dansk Rimordbog med latinske Ordforklaringer, fra 17. Aarh., 48 Bl., def. i Beg. og Slutn.; den begynder med Rim paa «Aare» og ender med «I ante G». 2) «Proverbiorum Danicorum ex communi sermonis usu & familiaribus amicorum colloqviis selectorum centuriæ aliqvot singulares secundum seriem alphabeticam dispositæ. à S. A. R. R. R. S. S. 26. Febr. 1609.» 26 Bl., hvoraf mange ubesr. og nogle kun med Pennepröver o. desl. Paa det halvt afskaarne Forsatsbl. staar med en anden gl. Haand Navnet «Sevelinus Andreæ Ripensis», og «R. R. S. S.» maa da vistn. tydes som «Rector Regiæ Scholæ Soranæ», idet Søren Andersen (Vedel), f. i Ribe 1589, † 1653, Anders Sørensen Vedels Søn, var Rektor ved Sorø Skole 1608—11.

— **Nr. 266** (8°): «Excerpta Ordine Alphabetico ad convenientiam Lingvæ Latinæ et Danicæ. 8vo.»

Af Langebek selv paa Titelbl. betegn. «Convenientia Ling-

varum Latinæ et Danicæ». Indb. Bog, 108 Bl., hvoraf ov. en Trediedel ubeskr.; indlagt er et Bl. beskr. med en anden Haand.

Langebeks Excerpter, Nr. 267—268 (8°): «Nomina propria virorum Volumina duo 8°.» (ɔ: 2 Pakker).

Efter nogle Excerpter af mere alm. Indh. følge de enk. Fornavne i alfab. Orden, i 1ste Pakke til «Kol» incl., Resten i 2den Pakke; Suhmske Paaskr. hist og her. Til Slutn. nogle Notitser om «Svend Estridsøn» og lign. Navne.

— **Nr. 269** (8°): «Nomina propria Mulierum. 8vo.»

I alfab. Orden, først nogle Optegn. af mere alm. Art.

— **Nr. 270** (Fol.): «Om Danske Love og Rettergang i Almindelighed. in folio.»

Blandet Indhold, for en stor Del Dokumentafskrifter, hvoraf nogle udførte for Langebek af hans Afskrivere, ogs. endel Optegn. med hans egen Haand; det meste ang. 17. og 18. Aarh. Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Dokumenter i en Sag mell. Peder Pedersen Juel og Jochum Richter, 1703 (5 Stykker). Af det øvr. Indhold mærkes flere Registre over Love og Forordninger, hvoraf een if. Langebeks Paaskr. «M. Anders Hansen Gontzovs autographum», een med Etatsraad Niels Foss's Haand; Afskrifter af Forordninger, en Fortegn. ov. Medarbejderne ved Udarbejdelsen af Danske Lov, et Brudst. af et Lovhaandskr. (Eriks sjællandske Lov, noget af 1ste Bog) i 4° fra Beg. af 17. Aarh., Afskr. af et Indlæg for Tamperretten i en Sag ang. Brud paa Ægteskabsløfte (1703), et Fragm. af en juridisk Formularbog, 17. Aarh. (15 Foliobl.), en samtidig Kopi af et Kongebr., hvorved der gives den for Manddrab sigtede Frans Christensen Æresoprejsning (dat. 26. Juni 1596), et juridisk Collegium af Andr. Højer, nedskr. af N. Lund 1736 (Afskr. ved Langebek), 2 Fortegn. ov. Parallelsteder i Danske Lov; fremdeles Genpart af de Skrivelser, hvormed den 1683 nedsatte norske Lovkommission og den samme Aar nedsatte Ritualkommission indsendte deres Arbejder til Kongen; endelig Fremstilling af en Sag mell. en ung Mand i Wien, kun benævnt «Gajus», og en «Titia», nemlig «Anna Sidonia von Clam, Grev Julii Porto fordum Keyserlige Oberstes Efftterleverske» (20 Foliobl., 18. Aarh.).

— **Nr. 271** (4°): «Fortegnelse derom i det Kongelige Bibliothek.«

Et Hæfte paa 18 Kvartbl., af L. selv betegn. som «Fortegnelse Paa de Manuscripter i det Kongelige Bibliothec, Som henhøre til de Danske Jura.» Temmelig udførlig; ordn. eft. Formaterne.

— **Nr. 272** (4°): «Om Vitherlags Retten».

— **Nr. 273** (8°): «Excerpta om Danske og Andre Nordiske Love af Medio ævo ordine Alphabetico. 8vo.»

Med Suhmske Paaskrifter («brugt»). Und. «Jus Saxonicum» 4 Kvartbl. med Afskrifter af Arne Magnussen.

Langebeks Excerpter, Nr. 274—275 (8°): «Excerpta juridica i samme Orden 2 Volumina» (ɔ: Pakker).

1. Pakke indeholder «Æstimatio» til «Königspenning»; 2. Pakke Resten.

— **Nr. 276—77** (8°): «Dito Excerpta 2 Volumina» (ɔ: Pakker).

1. Pakke indeholder: «Aar og Dag» til «Myndige Aar»; 2. Pakke: «Naadsens Aar» til «Zele».

— **Nr. 278—79** (Fol.): «Samlinger og Excerpter om Begivenheder i De Nordiske Lande.»

Af Nr. 278 ere afgivne til Rigsarkivet 1889: Skrivelse fra Hans Mule til Christian II. ang. de norske Bjergværker, 1519; udat. tysk Br. til Kongen i et lign. Anliggende (fra samme Tid); Skr. til Christian II. fra Erkebisp Erik Walkendorf af Trondhjem, 1516; Anton Bryske til Kansler Joh. Friis, 1542; 3 Koncepter til Kongebreve (Christian III.), det ene til Anton Bryske; Ped. Hansen til Kongen, Aggershus, 1540, samt Koncept til et Kongebr. til ham; Koncept til et aabent Br., Kbh. 22. Aug. 1589; Jørgen Møntmesters Regnskab, 1547; «Berg Artickull zu Mölleröd» (Christian III.'s Tid); Frantz Trebbow til Kongen, 1538; Kgl. aabent Br. ang. Bjergværkerne, omtr. 1538 (Koncept); Koncept til et Kongebr. 1538; et Antal Papirer fra 1538 vedk. Bjergværkerne, navnl. Breve til den danske Konge fra Kurfyrst Johan Frederik af Sachsen (9 St.); ligel. fra 1539, deribl. ogs. et af Kurfyrstens Breve (4 St.); Koncept til et Kongebr. 1539; Br. til Kongen fra Jeronymus Helt, 9. Sept. 1540; Kurfyrsten af Sachsen til Christian III., 1540 (med et Indlæg); Peder Hansen til Kongen, Aggershus 14. Sept. 1540 og Aug. 1541; Koncept til et Kongebr. 1540; nogle Optegn. til Kongen ang. Bjergværkerne (2 St.); Jeronymus Helts Regnskab 1541, med Bilag (ialt 3 St.); Kongebr. til Anders Bilde 1542; Vidnesbyrd givet Lensmand Peder Hansen fra Ullensager Præstegjæld 1542; Kongebr. til Eske Bilde 1544; Extract ang. norske Forhold, til Kongens Brug; «Braunskorns vnd Widemanns orpheide», 1545; Hieron. Widemann til Kongen, 1544; Br. til Eske Bilde om de norske Bjergværker, c. 1550; Kongebr. til Christopher Walkendorph, 5. Apr. 1578 (med et Bilag); Koncept til Kongebr. til Ludv. Munk, 18. Febr. 1581; ligel. til Henr. Gyldenstjerne, samme Dato; Christoffer Gøye til Kongen, udat.; David Hermann til Kurfyrsten af Sachsen, 10. Juli 1647 (betegn.: «Probierzettel über die Königl. Norweg. Ertz- vnd Anbrüche»); Beretn. om Bjergværkerne i Tyskland, fra Brostrup Gedde til Kongen, Leipz. 17. Mai 1651; Fortegn. paa Ertsprøver ved de norske Sølvværker 1651, undertegnet Troels Olsen; Underretn. om Kobberværkerne i Østerdalen, 1. Jan. 1651; Brostrup Geddes underdan. Beretn. om Bjergværkerne i Norge, 10. Juni 1653; Koncept til et Kongebr. af 8. Juli 1653 (ang. en Kirke ved Bjergværket i Østerdalen);

Beretn. om det østerdalske Bjergværk, fra Brostrup Gedde m. Fl., 8. Febr. 1657; Koncept til et Kongebr. (c. 1660); ligel. til Iver Krabbe, 3. Febr. 1662; ligel. ang. Niels Tolder, 3. Marts 1666 (med Paaskr. «cass.»); ligel. ang. Brostrup Gedde, 2. Nov. 1668; ligel. ang. Detl. Bulche, 13. Marts 1669 (m. Paaskr. «cass.»); 5 kasserede Koncepter 1669—72, alle vedk. de norske Bjergværker; allerunderdan. Memorial ang. Bjergværkerne, fra Heinr. Schlanbusch, 30. Marts 1686 (samt tre andre vedliggende Dokumenter fra samme Tid ang. samme Bjergværker); Bjergværksregnskab for Røraas, 16. Mai 1696.

Det tilbageblevne Indhold af Pakken angaar ligel. Bjergværksdrift; det er mest ældre og nyere Dokumentkopier. Mærkes kan: et orig. Brev til en Konferensraad (Rostgaard?), underskr. Schöller og dat. Kbh. 23. Mai 1739, med indl. Fortegn. over Bjergvæsens-Udtryk (ialt 4 Kvartbl.); «Invitations Posten für diejenigen, so sich in der Jarlsbergischen, Kupfer Bley und Silberhartigen gewerckschafft einzeichnen und Kuchszen haben wollen», undertegn. af Grev Wedel Jarlsberg (18. Aarh., 2 Kvartbl.); en trykt Beskrivelse af en Model af Clausthaler Bjergværket, forevist i Kbh., ved Johann Wiedemann (Tysk og Dansk, 18. Aarh., 2 Kvartbl.); «Vortzeichnüs des Einkauffs Item Röhe: vnd Bley Arbeitts, Stein Durchstechenn vnnd Kupffermachen wie es bey Churfl: Durchl: M: G: H: Ertzkauff zu Freibergk. gehaltten wirdt: Item auch etzlichen Gewercken Schmeltzarbeithen vbern Hohenn vnd Stichofenn Bedreffende:» (betegn. No. 4, 28 Kvartbl., omtr. 1600); Bjergværksprivilegium givet Hertug Jakob af Kurland af Frederik III., dat. Kbh. 6. Mai 1669, testeret Kopi (4 Foliobl.).

Nr. 279 indeholder ligel. en Række Kopier af Dokumenter vedr. de norske Bjergværker (18. Aarh., indtil 1720 incl.), 22 St., af Langebek selv betegn.: «Om Aarsdals og andre Bergverker i Norge». Af denne Pakke er afgivet til Rigsarkivet 1889 et Antal Regnskabsextracter fra Røraas Kobberværk 1697—99 (6 St.).

Benyttelse. Langebek, Anledning til en Historie om de norske Bergverker, i «Vidensk. Selsk. Skrifter», VII, S. 235—526.

Langebeks Excerpter, Nr. 280 (Fol.): «Dito om Ridderordener. folio.» (Slg. No. 185).

Maa tildels have været T. Klevenfelds, thi hans Haand træffes ofte i Pakken, og med den ere saavel Hovedbetegnelsen som Titlen paa dens første Rubr. skrevne. Hovedbetegn. er «Riddere i Dan⁊ af Differente slags»; den første Rubr. er «Elephant Ordenen»; dereft. følger om Dannebrogsordenen og om «den væbnede Arm». Forøvr. træffes ogs. saavel F. Rostgaards som Langebeks og Arne Magnussens Haand.

Til Rigsarkivet er afleveret 1889 et Brev fra Willum Worm til Excellencen Plessen efter Befaling, ang. Hertzholms

Afhdl. om Elefantordenen, med et Bilag, dat. 2. Marts 1683, samt B. Malta's allerunderdan. Extract over, hvor mange Riddere der ere blevne udnævnte under Christian V., Frederik IV. og Christian VI., 18. Dec. 1730.

Forøvr. er Indholdet mest Kopier af Dokumenter, Uddrag af trykte Bøger, Fortegnelser over Riddere til de forskellige Tider o. desl. Af Originalbr. findes 2 fra Assessor Ivar Hertzholm til Hofjunker Lerche, 28. Apr. og 25. Juni 1693. Fremdeles et Brudst. (1 Oktavside) af den tr. Avis «Relation aus dem Parnasso» for 11. Aug. 1693 (Bilag til «Altonaischer Mercurius»). — Af Ridderfortegnelser findes: Elefantridderne, der levede 31. Mai 1671; Danebrogsriddere 1671—74; Ridderne af den væbnede Arm 1616—34; endelig Optegnelser om de kgl. Ridderordener 1690—1743 af Geheimeraad, Ordenssekretær Vincentz Lerche (62 Foliobl.).

Benyttelse. Suhm, Saml., 1. Bd.'s 3. H., S. 90—105.

Langebeks Excerpter, Nr. 281 (Fol.): «Om Postvæsenet. folio».

Indeholder endel Collectanea til det danske Postvæsens Hist. indt. 1750, med forsk. Hænder; især en Fortegn. ov. (navnl.) Forordninger vedk. Postvæsenet, i 3 forsk. Exempl., det ene rettet med en anden Haand end den, der har skrevet Fortegnelsen. En af Hænderne er muligvis Johan Frederik Pauli's († 1763, Arkivar, siden Revisor og Postkasserer ved Generalpostamtet).

— **Nr. 282** (Fol.): «Dito om Mynt Commissionen 1750. folio.»

En Række Koncepter og Kopier med Langebeks Haand.

— **Nr. 283** (8°): «Dito ad Rem Oeconomicam, medicam et Historiam Naturalem.»

Rubrikerne ere: «Allun», «Amdam», «Apotekere, «Aranei», «Aves», «Balsamering», «Bernsten», «Bier», «Biørne», «Elephantes», «Fiskeri», «Historia Naturalis et Oeconomica», «Husholdning», «Kopsetter», «Læger», «Nordlys», «Oculist», «Salt», «Valnøder», «Vin». Under «Bernsten» en enk. Optegn. med Arne Magnussens Haand.

— **Nr. 284** (4°): «Dito om Ceremonialia».

Indeholder en Beskrivelse af Ceremonier ved Ambassadeurers private Audienser ved det danske Hof (paaskr.: «NB. Heraf leveret Gienpart til Hans Kongl. Maj[t] paa Fridérichsberg A° 1737 den 12 November af V. Lerche»), Christian V.'s Instrux for Ceremonimesteren ved fremmede Ministres Audienser, samme Konges Ceremoniel ved slige Lejligheder, Ceremonierne ved den moskovitiske Ambassadeurs Afskedsaudiens samt Befalinger til Hofmarskalken og Gardeofficererne ved denne Lejlighed og Gesandtens Revers ang. Visiteringen af hans Bagage.

— **Nr. 285** (4°): «Om Skibs-Bygning og Floden.» (ɔ: Flaaden).

Langebeks egen Betegn. af Pakken er «Den Danske Flode og Sø-Væsen». — Vedl. er et kobberst. Blad med Skibe.

Langebeks Excerpter, Nr. 286 (4°): «Om Comoedier i Danmark.»

Heri findes af trykte Sager F. Rostgaards Overs. af Boileau's 5te Satire (1718, 4°), Voltaire's «Zaire», overs. af B. J. Lodde (s. a., ɔ: 1757, 4°) og to Numre af Nye Tidender om lærde og curieuse Sager (Nr. 13 og 14, Kbh 26. Marts og 2. Apr. 1745). — Desud. nogle faa Excerpter paa Papirstrimler.

— **Nr. 287** (8°): «Dito Miscellanea om Sæder, Skikke, og andet hørende til Antiqviteterne. in 8vo».

— **Nr. 288** (8°): «Dito til Natur-Historien og Oeconomien».

Af kulturhist. Indhold; i alfab. Orden.

— **Nr. 289** (8°): «Dito til Kunsterne.»

Omhandle Musikken, de bildende Kunster og Haandværkene. Benævnelserne dels danske, dels latinske. I alfab. Orden.

— **Nr. 290** (8°): «Dito til Calenderen.»

Und. «Aarets Begyndelse» og «Hornung» to Optegn. med Arne Magnussens Haand.

— **Nr. 291—292** (8°): «Dito til Helgendagene Volumina Duo.» (ɔ: 2 Pakker).

I alfab. Orden, 1ste Pakke indeholder: «Ægidius» til «Jul», 2den: «Kære-Søndag» til «Yppoliti».

— **Nr. 293** (8°): «Dito til Hoffvæsenet».

Indeholder Rubr.: «Konge. Konge-Navn», «Konge-val», «Droning», «Kamer Væsenet», «Handfæstning», «Ceremonialia», «Maiestas», «Avindskiold», «Falsknere, Falske Personer», «Slotslov», «Gesanter. Legati» og «Foedera».

— **Nr. 294** (8°): «Dito til Myntvæsenet og Oeconomien».

I alfab. Orden; indeholder ogs. noget til Landbrugets Hist. Suhmske Paaskr. («brugt») paa mange Steder.

— **Nr. 295a** (8°): «Dito til Myntvæsenet i sær» (ɔ: særlig).

Tildels i alfab. Orden; tilsidst ligge nogle mønthist. Optegn. af Langebek, som have tilhørt Konferensraad C. J. Thomsen og ere købte 1871 paa Aukt. eft. ham.

— **Nr. 295b** (4° og Fol.): «Dito om det Danske Myntvæsen». (2 Pakker).

Af 1ste Pakke er afgivet til Rigsarkivet 1889: «Relation von befundenen Müntze in Copenhagen», 20. Marts 1686, af Heinr. Schlanbusch. — Det øvr. er saagodtsom alt Langebekske Smaanotitser og Afskrifter; paa en «Monsieur de Hahn»s Visitkort er bagpaa skr. en lille numismatisk Meddelelse samt foran en Notits af Suhm. — I 2den Pakke ligge foran endel Optegn. til Mønthistorien af H. Gram (32 pag. Kvartsider). Af Indholdet kan forøvr. mærkes flere Møntfortegn., en Notits med F. Rostgaards Haand, en udat. Billet fra P. Røn til Langebek, en gl.

Kopi af Instruktion for Hans Ehm, Inspektør ved Mønten (4 Foliobl.), Koncept med Rettelser til en Betænkn. ang. Møntvæsenet (Christian V.'s Tid, 8 Foliobl.), 3 mindre Breve af B. W. Luxdorph, vistn. til Langebek (ud. Dato og Underskr.), og en tr. Møntauktions-Katal. (Kbh. 1770, 4°). I Pakken findes ogs. nogle Optegn. paa Svensk ang. dette Lands Mønthist.

Langebeks Excerpter, Nr. 296 (8°): «Dito om Dansk og Fremmet Myntvæsen».

— **Nr. 297** (8°): «Dito til fremmet Myntvæsen, i sær» (ɔ: særlig, alene).

Alfab. ordnet, fra N. til V.

— **Nr. 298** (8°): «Dito om Maal og Vægt».

Mest om dansk Maal og Vægt. Suhmske Paaskr. ved nogle Rubr.

— **Nr. 299** (8°): «Dito om adskillige Værdigheder i sær i forige Tider».

Rubr. ere: «Titulatur», «Krigsmagten til Lands» (heri en Rostgaardsk Optegnelse), «Danebrog», «En Velbelæst Lands-Mands korte Udtog om Beleyringer og Feldt-Slag: samlet af de allerbeste Skribentere, Aar 1710» (3 Foliobl.), «Tributa», «Vordnede», «Ahner», «Rang», «Danehof», «Parlamenta Hafniæ habita», «Consiliarius» og «Træle».

— **Nr. 300** (8°): «Collectanea om Krigsvæsenet».

Alfab. ordnede. Rubr. dels danske, dels lat.; først en alm. Rubr. «Krigsvæsenet».

— **Nr. 301** (8°): «Dito om Landvæsenet».

Alfab. ordnede. Endel Rubr. ere tomme. Tilsidst Kopi af nogle Dokumenter ang. Kvægsygen 1746 (6 Foliobl.).

— **Nr. 302** (Fol.): «Miscelanea og Excerpter til den Danske Historie».

Af meget blandet Indhold, ogs. Optegnelser om Norge, Hertugdømmerne, Sverig m. m.; enk. Notitser med F. Rostgaards, Arne Magnussens, Luxdorphs og andres Hænder. Suhmske Paaskr. fl. Steder. Af Originalbr. osv. findes kun et islandsk Br. fra Anna Jonsdatter til hendes Broder Sigurd Jonsson i Kbh. (dat. Kellda 8. Aug. 1758).

— **Nr. 303** (4°): «Dito om det Danske Vaaben».

Med Suhms Haand Paaskr.: «br[ugt]».

Werlauffs Manuskripter.

Konferensraad, fhv. Overbibliothekar ved det st. kgl. Bibliothek E. C. Werlauffs († 4. Juni 1871) efterladte Samling af Excerpter og af Bidrag af forskellig Art til Nordens og navnlig til Danmarks Historie blev ifølge hans Bestemmelse skænket til

Bibliotheket, ialt 41 Pakker. Paa Auktionen efter ham indkøbtes desuden alle de Bøger, hvori der fandtes Bemærkninger tilskrevne af ham. — Betegnelserne i det følgende ere efter den haandskrevne Katalog i Bibliotheket.

Werlauffs Manuskripter, Nr. 1 (Fol.): Sager som angaa Werlauff personlig.

Af Werlauff selv inddelte i 5 Bundter (med Paaskrifter af ham selv), nemlig: 1) Bestallinger. Ordens-Diplomer. 2) Akademiske Aar. Professorat. Decanater. Privat Discipelbog. 3) Fra mit Akademiske Rektorat 1836—37. 4) Mit Jubilæum 1. November 1855 og følgende 2. Marts 1862. 5) Ceremonialia.

1) Indeh. Bestallinger som 2den Sekretær ved det st. kgl. Bibl. (1. Nov. 1805); Adjunct ved Univ. (21. Sept. 1810); Professor extraord. (6. Marts 1812); 1ste Sekr. ved Bibl. (1. Juli 1814); virkelig Justitsraad (2. Sept. 1818); Bibliothekar ved det st. kgl. Bibl. (29. Nov. 1823); Prof. ord. (22. Jan. 1828, med Bilag); Overbibliothekar (15. Apr. 1829, med Bilag); Konferensraad (28. Okt. 1836, med Bilag); kgl. Skr. ang. W.'s Pension som Overbibliothekar (6. Apr. 1844); Skr. fra Kirke- og Undervisningsministeriet i Anl. af den Werlauff ved hans Afgang fra bem. Stilling bevilgede Pension (20. Marts 1861, med vedl. Koncept til Afskedsansøgn. fra W. og et Br. fra Kontorchef Schwartzkopf); Skr. fra Indenrigsministeriet ang. Pensionen (16. Apr. 1861); Frederik VII.'s og Christian IX.'s Konfirmationer paa W.'s Udnævnelse til Konferensraad, Professor og Overbibliothekar. — Ordensdiplomer som Ridder af Danebrog (1. Nov. 1828, med Bilag), Danebrogsmand (10. Juni 1841, med Bilag); Skr. fra Ordenskapitlet (15. Juni 1844); Diplom som Ridder af Nordstjernen (29. Nov. 1839, med Bilag); Ridder af den røde Ørns Orden (5. Juli 1845, med Bilag); Ridder af Æreslegionen (9. Apr. 1847, med Bilag); Kommandør af Nordstjerneord. (9. Marts 1852, med Bilag); 3 Skr. fra Ordenskapitlet i Anl. af W.'s Udnævnelse til Storkors af Danebrog (1855); Meddelelse fra Ordenskapitlet, dat. 23. Apr. 1857, om W.'s Udnævnelse til Kommandør af den nederl. Egekrone-Orden; Diplom som Kommandør af denne Orden (13. Marts 1857, med Bilag); 2 franske Skrivelser ang. samme Udnævnelse (samme Aar); Diplom som Ordenssekretær, 27. Apr. 1860 (med Bilag); som Storkors af St. Olafs Ordenen (10. Juni 1862, med Bilag); 2 Skr. fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsv. ang. W.'s Entledigelse som Universitetsprof og Pension (24. og 31. Dec. 1867).

2) Indeh. Østs Materialier til et dansk, biogr.-lit. Lexicon f. 13. og 20. Jan. 1836 (med Werlauffs Biografi); lat. Testimonium for W. af J. (ɔ: H.) C. Flemmer, 8. Okt. 1796; hans akad. Borgerbrev, 7. Nov. 1796 (med tr. Bilag); Anbefaling for W. fra Abr. Kall om at maatte faa Bøger fra det kgl. Bibl.,

24. Nov. 1796; flere Flidsattester og Examensbeviser for W., udstædte af L. Sahl, B. Riisbrigh, Wøldike, P. Hansen, R. Nyerup; nogle jurid. Optegn. af W. paa Lat. og Dansk; et Par Avisnumre og et Artiumsskema (1811) vedrørende W.; Skr. til W. fra Univ.-Direktionen, 15. Febr. 1834; do. fra W. til Overhofmarskal Hauch, Chef for det st. kgl. Bibl., 4. Juli 1836; Skrivelser fra Universitetsdirektionen til W. af 24. Juni 1843 og 16. Nov. 1844; fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, 29. Marts 1851, 13. Febr. 1852 og 31. Marts 1858; Indberetn. fra W. om de af ham holdte Forelæsn. i Sommersemestret 1850; tr. Liste ov. Artiumskaraktererne ved Sorø Akad. 1837; Koncepter til lat. Taler ved Magister- og Doktordisputatser, deribl. W.'s egen Doktordisputats, samt Udkast til Oppositionen ved Gisli Brynjulfssons Disputats «Periculum runologicum» (1823) og C. F. Allens «De rebus Christierni II. exsulis» (1844); «Min Tale ved Reformationsfesten 1821» (Koncept); Koncept til en lat. Universitetstale om Pavemagten (ved en Reformationsfest); «Decanatstale 1831?» (lat. Koncept); «Decanatstale 1837» (ligel.); et Par lign. Koncepter; «Privat Discipel Bog for Justitsraad Werlauff begyndt 1828» (til 1837, ikke med W.'s egen Haand).

3) Indeh. bl. a. endel Skrivelser, Reglementer og lign. vedk. Universitetsbygningens Indvielse og Reformations-Jubilæumsfesten 1836, en Indbydelse fra Studenterforeningens Seniorat (31. Okt. 1836), et Br. fra J. N. Madvig til W. (10. Maj 1837); endv. en Dekanatsskr. fra W., dat. 7. Jan. 1838, med Paaskr. af H. C. Ørsted, Engelstoft, Brøndsted, Sibbern, Madvig, Oehlenschlæger, Poul Møller, Forchhammer, Schouw o. fl.; et Vers af O. Bang; Mscr. til W.'s Tale ved Universitetsbygningens Indvielse samt til Henvendelserne til de fremmede Deputationer o. desl. (en med Madvigs Haand); «Tale ved Rectoratets Nedlæggelse 1837» (Koncept); «Tale ved Festen for Kongens Fødselsdag 1837» (Dansk, ligel.); «Rectors Tale ved Kongens Fødselsdag 1837» (Lat. Overs., ligel.).

4) Indeh. «Fædrelandet» for 1. Nov. 1855 med en Artikel om Werlauff (af C. Ploug, if. et vedl. Br. fra P. G. Thorsen), Numre af andre Aviser, tr. og haandskr. (anonyme) Digte til W. samt Lykønskningsskrivelser 1855 fra Univ., flere Medlemmer af W.'s Familie og fra Venner og Bekendte, deribl. Vedel Simonsen, Welhaven og C. Paludan-Müller; ogs. Lykønskningsbreve 1862, navnl. fra C. F. Wegener, C. Paludan-Müller og Schiern.

5) Indeholder tr. og skr. Papirer vedrørende Frederik VI.'s Ligbegængelse, Christian VIII.'s Kroning, Kronprinsesse Marianes Indtog, Christian VIII.'s Ligbegængelse, Enkedronning Marie Sophie Frederikkes Bisættelse, Prins Frederiks og Prinsesse Alexandras Konfirmation, det norske Frederiks-Universitets 50aarige Jubilæum, Arveprins Ferdinands Bisættelse og Frederik VII.'s Ligbegængelse.

Werlauffs Manuskripter, Nr. 2: 1) Lærde Arbejder. Erklæringer i videnskabelige Anliggender. 2) Christian I.'s Kapel i Roskilde Domkirke. 3) Lærde Selskaber. Videnskabelige Anliggender. 4) [Selskabelige Foreninger.] (W.'s egne Paaskrifter undt. den sidste).

1) Indeh.: Skr. fra den Arnamagnæanske Kommission til W., 10. Apr. 1806 (ang. et isl.-dansk Lexikon); Samme til Samme, 18. Apr. 1811 (ang. «Symbolæ ad historiam Norvegiæ»); 2 Breve fra W. til D. G. Moldenhawer, det ene udat., det andet 16 Juni (1811), samt Plan til «Bibliotheca historica dano-norvegico-slesvico-holsatica»; Fonden ad usus publicos til W. og C. Molbech ang. Udgivelsen af «Christian V. i Norge» af F. Bræmer; «Min Bedømmelse af Allens Lærebog i den danske Historie» (Koncept og Renskr., ɔ: Genpart, sidstn. ikke med W.'s Haand ; Samf. for d. danske Litt. Fremme til W., 19. Juni 1841, ang. en ny Udg. af Holbergs Epistler ved I. Levin; Det kgl. norske Videnskabernes Selskab i Throndhjem til W. (ved C. N. Schwach), 29. Apr. 1843; kgl. Kabinetssekretær Adler til W., 22. Jan. 1844; 6 Skr. ang. «Christian III.'s og Dronning Dorotheas Salvingsakt» (1831); A. W. Moltke til W., 16. Jan. 1839, ang. Dr. K. J. B. Clements Reiseberetninger; Samme til Samme, ang. Understøttelse til Dr. Clement, 4. Nov. 1839; Kabinetssekr. Adler til W. om Indskrifterne paa Frederik VI.'s Kiste, 9. Dec. 1839, med vedl. Koncept til Forslag af W.; Christian VIII. til W. og Finn Magnussen ang. Manuskripter vedr. Slesvigs Hist. i det st. kgl. Bibl., 13. Mai 1843; Finantsdeputationen til W., 16. Juni 1843, om Understøttelse til Krigshistorikeren Jahn; Samme til Samme, 24. Dec. 1846, om Understøttelse til Pastor Rohmann; Samme til Samme, 18. Mai 1847, om Understøttelse til Sekretær Berlien, med vedl. Svarkoncept fra W. og en Billet fra L. Engelstoft; Samme til Samme, om Understøttelse til Pastor Kruse, 18. Juni 1847; Samme til Samme, om Understøttelse til Dr. Liliencron, 30. Juli 1847; Consistorium til W., 28. Aug. 1847, om Indskrifter i Universitetets Forsal; Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til W., 31. Juli og 30. Sept. 1850, ang. «Blaataarns» Historie; 3 Skr. fra samme Ministerium til W. om Kammerraad G. F. Lassens Plan til et Værk om Kjøbenhavns Hist. (1853—54, den sidste med Svarkoncept fra W.); samme Ministerium til W., 14. Juni 1854, ang. en Globus i det st. kgl. Bibl.; samme Ministerium til W., 6. Juli 1854, ang. en Udgravning i Ahlefeldts Bastion (med et Bilag); Overdirektoratet for de kgl. Kunstsamlinger til W., 30. Aug. 1855, med Indbydelse til at overvære Aabningen af Kongegravene i Ringsted; Samf. t. d. danske Litt. Fremme til W., 17. Mai 1856, i Anl. af hans «Antegnelser til Holbergs Lystspil»; kgl. Privatsekr. Berling til W., Juli 1856, i Anl. af en tilsendt Anmeldelse; Ministeriet for

Kirke- og Undervisningsvæsenet til W., 2. Dec. 1856, om Kammerraad Lassens Værk om Kjøbenhavn (med Svarkoncept fra W.); C. Wegener til Werl. ang. samme Sag, 17. Dec. 1856, med vedl. Erklæring af N. Høyen; Overdirektoratet for de kgl. Kunstsamlinger til W., 31. Juli 1857, med Indbydelse til at overvære Aabningen af Kong Olufs Grav i Sorø; 2 Indbydelser fra Universitetets kemiske Laboratorium og Landhusholdningsselsk. (1859); Ministeriet f. Kirke- og Undervisningsv. til W. om at være Censor i Islandsk ved Seminarist-Examen, 8. Okt. 1859; samme Ministerium til W., ang. Prof. P. A. Munchs hist. Studier i Rom, 17. Febr. 1860; Fr. Barfod, tr. Skr. ang. hans «Mindre Lærebog i Danmarks Historie» (28. Juli 1860); tr. Opfordring til at indtræde i et norsk Oldskriftselsk., dat. Christiania 28. Mai 1861.

2) Heraf ere afgivne til Rigsarkivet 1889: 10 Aktst. vedk. den Kommission, der var nedsat for at undersøge Helligtrekongers Kapel i Roskilde Domkirke (1843—49). — Endnu findes: et Br. fra Pastor Kalkar til W., 16. Marts 1849, med en vedl. fransk Afskr.; et Br. fra J. G. Burman Becker til W., 1. Mai 1851; 4 Breve fra Stiftsskriver C. Hansen til W. (1846—48); to arkitektoniske Tegninger, den ene af L. A. Winstrup; endelig nogle Optegn. og Udkast af W.

Benyttelse. E. C. Werlauff, De hellige tre Kongers Kapel, Kbh. 1839, 4°.

3 og 4) Indeh.: Medlemsbr. for W. fra det Kgl. Selsk. til det Nordiske Sprogs og Historiens Forbedring, 27. Febr. 1806; Diplom som Medl. af det skandin. Litteraturselsk., 20. Dec. 1806; kgl. Befaling om at være Medl. af Kommissionen ang. Oldsagers Opbevaring, 9. Nov. 1810; Dipl. som Medl. af Det kgl. Norske Videnskabers-Selsk. i Trondhjem, 2. Apr. 1812; kgl. Befal. om at indtræde i den Arnamagnæanske Kommission, 21. Aug. 1812; Dipl. som Æresmedl. af «hid Íslenzka Bókmenta-Fèlag» (det isl. litterære Selsk.), 1. Juni 1820; Medlembr. for W. fra det kgl. Danske Vidensk. Selsk., 28. Dec. 1820; Dipl. som ordentl. Medl. af «hid Norræna Fornfræda Fèlag» (det kgl. Nord. Oldskriftselsk.), 26. Jan. 1825; som korrespond. Medl. af «Kongl. Samfundet för Utgifvandet af Handskrifter rörande Skandinaviens Historia», 12. Mai 1828; som Medl. af «Kongl. Witterhets, Historie och Antiquitets Academien», 23. Nov. 1828 (med Bilag); som udenl. Medl. af samme, 9. Febr. 1840 (med Bilag); Skr. fra Samf. for det norske Folks Sprog og Hist. til W., 12. Marts 1843; Medlemsbrev for W. fra «die Schleswig-Holstein-Lauenburgische Gesellschaft für vaterländische Geschichte», 24. Sept. 1833 (med Bilag); Dipl. som korrespond. Medl. af «die Gesellschaft für Pommersche Geschichte und Alterthumskunde», 1. Nov. 1834; Opfordring til at indtræde i «Schleswig-Holstein-Lauenburgische Gesellschaft für die Sammlung und Erhältung vaterländischer

Alterthümer», 30. Nov. 1834; Medlemsbr. for W. fra Samf. t. d. danske Lit. Fremme, 19. Febr. 1835; Skr. fra samme, 6. Marts 1835; Dipl. som Medl. af det upsalensiske Videnskabsselsk., 18. Okt. 1836 (med Bilag); som Æresmedl. af «the Rhode-Island Historical Society», 19. Marts 1838; som Medl. af det archæol. Selsk. i Athen, 11/23 Dec. 1838 (med Bilag); som Æresmedl. af «Der historische Verein von & für Oberbayern,» 1. Jan. 1839; Skr. fra den danske hist. Foren. til W., 25. Febr. 1839; Dipl. som Æresmedl. af «O Instituto Historico e Geographico do Brasil», 5. Juli 1840 (med Bilag); Skr. fra Samf. t. d. danske Lit. Fremme, 8. Mai 1841; Dipl. som extraord. Medl. af «Het Provinciaal Friesch Genootschap ter beoefening der Friesche Geschied- Oudheid- en Taalkunde», 5. Okt. 1840 (med Bilag); Skr. fra Samf. t. d. danske Lit. Fremme, 20. Jan. 1842; Komitéen for Stiftelsen af «det Holbergske Samfund» til W., 15. Febr. 1842; fra J. F. Schouw (tr.) om Forts. af «Dansk Ugeskrift», 20. Febr. 1842; Medlemsdipl. fra «die historisch-theologische Gesellschaft zu Leipzig», 11. Sept. 1844 (med Bilag); Dipl. som Æresmedlem af «Sällskapet till utgifvande af Skånes Historia och Beskrifning», 14. Marts 1845 (med Bilag); Skr. fra det kgl. norske Departement for Kirke- og Undervisningsv., 31. Okt. 1846; 2 Skr. fra det kgl. nordiske Oldskriftselsk., 27. Dec. 1847 og 11. Jan. 1848, og 1 do. fra Kronprins Frederik (VII.) til W., 13. Jan. 1848; fra det kgl. norske Dep. for Kirke- og Undervisningsv. til W., 5. Sept. 1849; Medlemsbr. som Æresmedl. af «Foren. til norske Fortidsminders Bevaring», 17. Nov. 1853; 2 Skr. fra det kgl. Danske Landhusholdn.-Selsk., 16. Jan. 1858 og 11. Jan. 1861; Dipl. som Æresmedl. af det kgl. nord. Oldskriftselsk., 20. Febr. 1868. — Endv.: Dipl. som Medl. af det kgl. kjøbenhavnske Skydeselsk., 18. Sept. 1842; 2 Skr. fra samme, 27. Jan. 1837 og 24. Juni 1842; Indbydelse fra «den nye Forening» til W., 20. Jan. 1838.

Werlauffs Manuskripter, Nr. 3—4: Werlauffs Forelæsninger. — **Nr. 3** (4°): 1) Runologi. Middelalderens Archæologi. (W.'s egne Betegnelser som i det følg.). (1 Pakke).

Indeh. først et Bundt med den ovenstaaende Betegn., hvori Udkast paa løse, sammenfoldede Folioblade (betegn. 1—20, dereft. nogle faa unum. og 1—4) til runologiske Forelæsninger; derpaa et andet Bundt, med Paaskr. «Archæologie»; det i denne liggende Udkast er ligel. paa løse Foliobl., der ere num. 1—20, samt endel unum. og 6 kobberst. Tavler (af «Ann. f. nord. Oldk.», Aarg. 1845). Til at skrive paa ere undertiden saavel Breve som gl. Sedler af det st. kgl. Bibliotheks Katal. benyttede. I 1834 (Sommer- og Vintersemestret) holdt W. Forelæsn. ov. nordisk Archæologi i Middelald., dern. fra Vintersem. 1836 til Sommersem. 1838, endelig fra Vintersem. 1845 til samme Sem.

1846 (ogs. med Hensyntagen til andre Folkeslags Mindesmærker). En Forelæsn. i Sommersem. betegnes i Lektionskatal. som omhandlende «subsidia antiquitatum patriæ».

Werlauffs Manuskripter, Nr. 4 (4°): 2) Fremmede Kilder om Norden. 3) Almindelige Kilder til Danmarks Historie. 4) Kilder til Danmarks Historie indtil det 18. Aarhundrede. 5) Haandskrevne Kilder. 6) Kilder til Kirkehistorien. 7) Kilder til Literærhistorien. 8) Kilder til Statsretten. (Svare omtr. til W.'s egne Paaskrifter). (1 Pakke).

Af samme Art som Udkastene til Forelæsninger i Nr. 3. — 2) Und. den førstn. Betegn. findes 12 num. Bl. og et Par Smaa sedler. 3) Løse Blade, num. 1—19, samt nogle enk. andre. 4) 18 num. Bl. 5) 14 do. og endel vedl. Sedler. 6) 54 num. do. (med Nr. 1—53; 51 forekommer 2 Gange) og nogle vedl. Sedler. 7) Bladene ere her num. 1—36; desud. adskill. vedl. Sedler. 8) 9 num. Bl. samt nogle Sedler. (En Billet fra L. Engelstoft, dat. 17. Mai 1850, findes vedl.).

Over Kilderne til Danmarks Hist. holdt W. Forelæsn. i Sommersem. 1816 og 1817, Sommersem. 1821, Vintersem. 1831, Sommer- og Vintersem. 1835, Vintersem. 1836 til Vintersem. 1841 (i Vintersem. 1840 særl. ov. de vigtigste Kilder til Christian V.'s og Frederik IV.'s Hist.). I Sommersem. 1827 læste han ov. Adam af Bremens «Danmarks Beskrivelse», i Vintersem. s. A. ov. Norden i det 11. Aarh. eft. Adam af Bremens Skildring, i Sommersem. 1828 ov. Kilderne til Danm. Hist. i Middelald., i Vintersem. 1843 ov. nogle af de vigtigste hidtil utr. Kildeskr. til nord. Hist. De «vigtigste Kilder til dansk Kirke-, Literær-, Personalhistorie og offentlige Forfatning» behandlede W. fra Sommersem. 1847 til Vintersem. 1848; Forelæsn. fra Sommersem. og Vintersem. 1849 bære særl. Tit. «Kilderne til dansk Litterær- og Personalhistorie», og fra Sommersem. 1850 til Vintersem. 1851 læste han ov. Kilderne til Danmarks offentlige Ret.

— **Nr. 5** (4°): 9) Kilderne til Hertugdømmernes Historie. 10) Kilderne til Norges Historie. (1 Pakke).

9) Indeh. 2 num. Suiter af Blade, den ene med Nr. 1—56, den anden 1—33, samt endel Sedler. 10) De num. Bl. af denne Suite bære Nr. 1—37.

Ov. Kilderne til Hertugdømmernes Hist. læste W. fra Sommersem. 1844 til Sommersem. 1845; ov. dem til Norges Hist. i Vintersem. 1815, Sommersem. 1822, i Vintersem. 1823, Sommersem. 1824, Sommersem. 1825 til samme Sem. 1826, endelig fra Sommersem. 1842 til Vintersem. 1843.

— **Nr. 6—48.** Collectanea Werlauffii. — 6—8. Ad Geographiam septentrionalem.

— **Nr. 6** (Fol.): 1) Orbis antiquus ad mentem Islandorum et reliquorum populorum borealium. 2) Geographia Scandinavica an-

tiquissima. 3) Origines Gentium septentrionalium. 4) Gentes diversæ. 5) Migrationes Gentium. 5) Fenni et Lappones. 7) Jotnar, Tröll, Thursar, Risar, Dvergar, Alfar. 8) Græcorum, Romanorum et Byzantinorum de Septentrione Notitia. 9) Scriptores medii Ævi de Septentrione. 10) Beowulfs Drapa. (1 Pakke, Werlauffs egne Betegn.). — Indeh. mest W.'s Excerpter og Optegnelser paa Smaasedler, dog enk. Optegn. af Andre samt et Par Tidsskriftnumre og Udsn. af Bøger. Und. Rubr. 1) et «Tentamen Onomastici Suhmiani Scythico-Japhetici», Islandsk, 8 tosp. Foliobl. (af Jón Olafsson fra Grunnavík?), endv. et Reg. ov. oldnord. geogr. Navne, med G. Schönings Haand (26 Foliobl. i smalt Form., endel ubeskr.), ogs. 2 Kvartbl. med Notitser af Samme og et isl. Fragm. med R. Rasks Haand og Noter af ham, indeholdende en kortfattet, gl. Beskr. af Asien og Afrika (2 Kvartbl.). Und. Rubr. 2) «Johannes Olavius (Grunnavicensis) de vocibus Danr, Danskr, Danmørk» (Autogr.?, 6 Foliobl., det sidste ubeskr.). Und. 9) en Notits med C. F. Temlers Haand og med Paaskr. af Suhm. — *Benyttelse*. E. C. Werlauff, Symbolæ ad geographiam medii Ævi ex monumentis islandicis editæ, prolegomenis et commentariis illustratæ. Kbh. 1821, 4° (Universitetsprogr.).

Werlauffs Manuskripter, Nr. 7 (1 Pakke i Fol.) indeh. «Collectiones ad Geographiam Daniæ» og er delt i fl. mindre Pakker, som (tildels) af Werlauff selv ere betegn. saaledes: 1) Ad Historiam Geographiæ Danicæ. Varia Geographica. 2) Sjelland. 3) Møen, Lolland, Falster, Bornholm. 4) Fyen med tilliggende Øer. 5) Jylland. 6) Slesvig. 7) Skaane, Halland, Bleking. 8) Besiddelser i andre Lande. — 1) Indholdet er mest Excerpter og andre Optegn. paa Smaasedler, med Werlauffs Haand; endv. nogle Numre af Aviser, Udsn. af tr. Bøger o. desl.; ogs. nogle ældre Optegn. og Afskr. af Andre (deribl. træffes Langebeks, R. Nyerups og Arne Magnussens Haand), en Originalskr. fra Peder Resens Enke, dat. 3. Dec. 1689, en Billet fra R. Nyerup til Pastor C. L. Strøm (udat.), en do. fra Arkivregistrator H. Knudsen til Werlauff (udat.); en Skr. fra Overførster Paulsen til det kgl. Danske Vidensk. Selsk., 20. Aug. 1836, ang. Oldtidsmindesmærker i nordsjæll. Skove, samt Beretn. i samme Anl. fra Skovriderne Staffeldt, Bruhn, Schade, Reck og E. Hansen, den Sidstnævntes meget udførlig; 2) foruden W.'s egne Notitser endel Excerpter af Langebek og Dokumentafskrifter udførte for ham, nogle Afskr. med G. F. Lassens Haand, Tidsskriftnumre og Avisudklip samt et pyntelig skrevet Manuskr. (12 Foliobl.) med egenh. Paaskr.: «Rigtig Copie af den forklaring som blef Stift-Amptmanden og Biscopen insinueret d. 2. Sept. 1752. om alle publiqve Penger i dette Siælands Stifft, forfattet af P. Hersleb», endv. nogle Bl. af en af Søren Abildgaards [?] Notitsbøger; 3) af lign. Indh.; mærkes kan nogle kronol. Optegn. (i Afskr.) fra Horreby

Sogns Kirkebog paa Falster, 1632—1762, med Anmærkn. af T. Smidth (8 Foliobl.); 4) ligel.; heri bl. a. nogle Abildgaardske [?] Optegn. og et Manuskr.: Beretning om Snøde Præstegaards urenlige Tilstand 1711 (Afskr., 8 Foliobl., det sidste def.; den er tr. 1757 i A. Schumachers «Sandfærdig . . . Efterretning om den hart ad utroelige ureenlige Tilstand, i hvilken Snøde Præstegaard . . . befandt sig i Aaret 1711»); 5) indeh. bl. a. «En lille historisk geographisk Notice» m. m. af J. H. Lassen (4 Kvartbl.); 6) heri bl. a. hdskr. Text til et Nordfrislands-Kort fra 18. Aarh.; 7) Langebekske Excerpter samt en Notits af Arne Magnussen; 8) heri bl. a. en Beretn. om de vestindiske Øer (Afskr.), vistn. af den 1766 afskedigede Generalguvernør v. Pröck (4 Foliobl.).

Werlauffs Manuskripter, Nr. 8 (1 Pakke i Fol.) indeh. «Samlinger til Kjøbenhavns Topographi.» — Heraf er afgivet til Rigsarkivet 1889: Skrivelse fra C. Møller til Bygningsdirektør Koch, 31. Aug. 1850. — Indholdet mest smaa Optegn. af Werlauff, Numre og Udklip af Aviser og Tidsskrifter og lign. trykte Sager; desud. et Hefte i 4° med Optegn. af G. F. Lassen, en Fortegn. fra 18. Aarh. ov. Kjøbenhavns Gader m. m. med hist. Notitser samt med Tilføjelser af Werlauff, nogle Sedler med Excerpter af G. F. Lassen og en Afhandl. af J. G. Burman Becker: «Oxekopen» og «Peder Oxes Huse», Bidrag til Kjøbenhavns ældre Topographie» (8 Kvartbl.), endelig et Br. fra P. V. Jacobsen til Werlauff, 26. Jan. 1845.

— **Nr. 9** (1 Pakke, 4°): «Collectanea til Archæologien». — Indeholder følg. Rubrikker (Werlauffs egne Betegn.): 1) Archæologiens Historie før og efter Worm. 2) Archæologiens Historie i Sverig. 3) Begravelser i Almindelighed. 4) Gravhøie og Offersteder. 5) Dyriske Levninger i Gravhøie og i Jorden. 6) Stensætninger. 7) Ætstapar. Bautastene. Jættegryder. Huler. 8) Varia Monumenta illiterata. 9) Figurer hugne i Sten. 10) Urnæ sepulchrales. 11) Glas. 12) Instrumenter af Sten. — Af lign. Art som foreg. Pakke, mest mindre Notitser og Excerpter med Werlauffs Haand, ogs. enkelte af Langebek, samt endel trykte Sager og kobberst. (foruden nogle faa tegnede) Tavler.

— **Nr. 10** (1 Pakke i Fol.) er af lign. Indhold som forr. Rubr. ere: 1) Metallernes Ælde og Brug. Guld og Sølv. 2) Ringe i Kjæder og lignende Prydelser. 3) Vaaben, Instrumenter og forskjellige Sager af Guld, Sølv og andet Metal. 4) Oldsager fundne i Høie og i Jorden. Ravsager. 5) Billeder, Idoler fundne i Jorden og i Høie. Udskaarne Guldbilleder. Guldhornene. 6) Guld-Bracteater. 7) Ad rem nummariam Daniæ. 8) Fremmede Mynter og andre Oldsager. 9) Varia de Monumentis medii Ævi. Kors. Horn. Kirkelige Utensilia. Malerier. Altertavler etc. i Kirker. Hellige Kilder. Underjordiske Gange. 10) Om Anledningen til at Kostbarheder nedgroves i Jorden. Om Ravhandel. — Af

denne Pakke ere afgivne til Rigsarkivet 1889: 6 Skrivelser fra De Cederfeld til Geheimeraad Guldberg, 1782, med 4 Bilag, og 2 Skr. fra P. Leerager til Samme, ligel. 1782, med 1 Bilag. — Af det resterende Indhold er at fremhæve: Under 4 en længere Notits med C. C. Rafns Haand, «Mærkeligt Fund af Ravsager ved Læsten i Jylland» (2 Kvartbl.); und. 5 en Notits med Tegninger af Chr. Brandt, om nogle paa Sjælland fundne Metalfigurer; und. 8 en Skr. fra Rentekammeret til Prof. Kall, dat. 2. Okt. 1784, samt 2 Fragm. (4 Kvartbl.) af en Afhandl. fra 18. Aarh. om romerske Mønter fundne i Danmark; und. 9 et Br. fra Vedel Simonsen til Werlauff, dat. 20. Febr. 1833, med et Bilag. Und. Rubr. «Om Ravhandel» endelig en Række Breve med Oplysninger ang. dette Æmne, neml.: Biskop N. Fogtmann til Werlauff (Ribe, 16. Febr. 1833), J. G. Forchhammer til W. (25. Marts 1835), Apotheker Helms til Biskop Fogtmann (Varde, 7. Febr. 1833), N. Hofman Bang til W. (Hofmansgave, 19. Okt. 1833), Justitsraad N. Juel til W. (Frederikshavn, 2. Marts 1833), Samme til Samme (16. Marts 1833), J. J. Lemoine til M. A. Cohen i Ringkjøbing (Konstantinopel, 25. Sept 1832), H. C. Lyngbye til W. (Søborg Præstegaard, 20. Febr. 1834), Pastor L. Nielsen til Biskop Fogtmann («Oplysninger angaaende Ravfangsten paa Fanøe», Nordby, 10. Febr. 1833), Pastor Prahl til Samme (Tørring, 24. Jan. 1833), A. E. M. Tang til Nørre Vosborg til W. (23. Mai 1833, med Bilag: «Noget om Ravfangsten paa Jyllands Westkyst», af Tang), Byfoged Wedel Heinen til Apotheker Helms (Varde, 7. Febr. 1833), Amtmand Faye til W. (Thisted, 27. Marts 1833), L. Engelstoft til W. (udat., samt en ligel. udat. Billet og et Bilag: «Om Ravsamlinger paa den nordvestlige Kyst af Jylland»), Pastor Magnus Bruzelius til W. (Løderup, 10. Sept. 1836), Samme til Samme (smst., 11. Marts 1833), Borgermester Cronsiøe til Past. Bruzelius (Skanør, 19. Febr. 1833), L. Abel til Biskop Fogtmann (Holmsland, 9. Jan. 1833). — *Benyttelse.* Werlauffs Afhandl., «Bidrag til den nordiske Ravhandels Historie», i «Det kgl. Danske Vidensk. Selskabs filos. og hist. Afhandlinger», V, S. 149—316, ogs. særskilt aftr. (Kbh. 1835).

Werlauffs Manuskripter, Nr. 11 (1 Pakke i Fol.) indeh. «Collectanea til Runologi». De enk. Rubr. ere: 1) Animadversiones in Monumenta Danica O. Wormii. 2) Monumenta runica O. Wormio ignota. 3) Runica. 4) Charactererne og Sproget paa Runemonumenter. Metrik. Alder. 5) Runehuggere. Runestenenes Stilling, Indhold, Figurer paa Runestene. Forskjellige Oldsager med Runer. 6) Ad Bibliothecam runicam. 7) Monumenta runica. A. in Scandinavia, C. in Svecia. 8) Monumenta runica. B. extra Scandinaviam. 9) Mynter, Ringe med Runer. — Indeh. bl. a. ikke faa Tegninger af Runestene, samt kobberst. Afbildninger af saadanne m. m. Und. Rubr. nogle kritiske Noter

(Latin) til Worms Monumenta Danica, med den ældre O. Sperlings Haand (8 Bl. i 8° og en vedhæftet Seddel), endv. O. Worms Beskrivelse af Valløstenen, overs. paa Tysk af Andr. Hojer, «et Manuscript, som H. Justits Raad Helverschov er Autor til» (neml. «Spicilegium monumentorum, qvæ . . . Wormius aut aliter exposuit qvam exponenda [?] videntur, aut, ut prorsus insolubilia, aliorum judicio pensitanda reliqvit», 4 Foliobl.) og en lat. Skr. fra Cand. theol. Claudius Barfod Storm, dat. 1. Jan. 1778 og indeholdende nogle Tydninger af Runeindskrifter (2 Foliobl.). Ogs. nogle antikvariske Optegn. af S. Thorlacius, de to fra 1808 og adr. til Werlauff, og forskellige andre Optegn. om Runestene o. desl., fra 17., 18. og 19. Aarh., deribl. en dat. Sogendall 24. Jan. 1674 og underskr. Niels Pedersøn Schiødt. — Af denne Rubr. er afgivet til Rigsarkivet 1889: en Skr. fra Chr. J. Bredsdorf til Kommissionen for Oldsagers Opbevaring (29. Juli 1809, med et Bilag).

Werlauffs Manuskripter, Nr. 12 (1 Pakke i 4°). Indh. er: 1) Inscriptiones. 2) Bygninger. Bygmestre. 3) Befæstninger. Borge. Volde. 4) Begravelser i Middelalderen. 5) Sigiller. Vaabener. Regalier. 5[b]) Vaabener. 6) Sjællandske Monumenter. 7) Leire. 8) Isefjorden. 9) Fynske Monumenter, Langeland, Lolland, Falster, Møen, Bornholm. 10) Jydske Monumenter. Samsø. 11) Slesvig-holstenske Monumenter. 12) Norske Monumenter. 13) Classiske Steder i Sverig. 14) Monumenta Scandica extra Scandinaviam. In Britannia. 15) Monumenta Scandica in Germania et terris adjacentibus, Gallia. 16) Monumenta Scandica apud Sarmatas et Slavos, in terris ad Pontum Euxinum et Mare Caspium, in Siberia et India. — Til Rigsarkivet er afleveret 1889: Skrivelse fra H. Bastholm til Antiqvitets-Commissionen i Kbhvn., 17 Sept. 1809. — Und. 6 findes en enk. Notits med Langebeks Haand. Und. 11 nogle Bemærkn. paa Tysk (18. Aarh., 5 Kvartbl.), underskr. Cadmus, til en Artikel af Pastor Domeyer i «Schleswigsche Provincial Nachrichten». Und. 16 en Notits med C. Molbechs Haand.

— **Nr. 13** (1 Pakke i 4°) har til Hovedtit. «Sæder og Skikke». De enk. Rubr. ere: 1) Index Rerum maxime circa veterum Ritus et Instituta notabilium. 2) Mores et Instituta. 3) Folkebladet 1838, Nr. 52—55. 4) Om den Skik at gaae bevæbnet. 5) Mythologia et Magia Scandinavorum. 6) Djævelskab (af Nyerup). 7) Folkesagn. Folkeovertro. Folkeforlystelse. Folkeskikke. 8) (Nyerup, Om Overtro, trykt). — Indeholder desud. Forarbejder til og Renskr. af den Afhandl. om Nordboernes Krigsvæsen i Oldtiden, hvormed W. 1800 vandt Kjøbenhavns Universitets Guldmedaille. — 1) Er et temmelig tykt Hæfte i 4°, indeholdende et alfab. Reg., som er ført gennem mange Aar. Under 2 bl. a. et Br. fra Theaterdirektør Jacobi til G. Schøning med Forespørgsel

ang. Kostumerne til Ewalds «Balders Død» (dat. 14. Febr., ɔ: 1778) samt Svar fra S. skrevet paa selve Brevet; desuden et Par andre lign. Optegn. med S.'s Haand. Und. 5 bl. a. en Afhandl. med S. Thorlacius' Haand: «Noget om Thor og hans Hammer, de dermed beslægtede ældste Vaaben [etc.]» (8 Foliobl.); den er trykt i «Skandinavisk Museum» 1802. Under 6 endel Notitser med R. Nyerups Haand samt en tr. Disputats «de Spectris» af Jens Hansen fra Odense (Kbh. 1673, 4°) og et lat. Skoleprogr. af Johannes Hansen i Ribe om Hexeprocesser (Flensb. 1769, 4°). Under 7 en Disputats, «Inauspicatus Dies Jovis», af M. Hosum (Kbh. 1706, 4°). 8 er de sammenhæftede Udsn. af «Dagen» 1822, Nr. 291—94, 297 og 299; vedl. er en Notits med R. Nyerups Haand.

Werlauffs Manuskripter, Nr. 14 (1 Pakke i 4°) indeh.: 1) Jordskjælv. Venatio. Animalia. Plantæ. Lapides. 2) Nationalrigdom. Handel. 3) Reiser. Sørøveri. Normanner. — Rubr. 2 er igen delt i flere og omhandler mest Pelshandel og Pelsbrug i Norden.

— **Nr. 15** (1 Pakke i 4°). Indh. er: 1) Danske Kroninger. 2) Ridderordener. 3) Det danske Vaaben. 4) Dansk Kongetitel, Regalier, Kroninger, tydske Keisers Overherredømme. 5) Kongeloven — Kongetitel efter 1660. 6) Øresundstold. Herredømmet over Østersøen. 7) Gilder. 8) Biskoper, Investitur. Geistlighedens Forhold til Staten. Coelibat. 9) Kapitler. Klostre. Valfarter. — Und. 1 bl. a. en samtidig hdskr. Beskr. af Chr. V.'s Salving 1671 (4 Kvartbl.) og en Afskr. med Langebeks Haand af Frederik II.'s Kroningsed. Und. Rubr. 2: Br. fra Adjunkt J. Hanck i Odense til Werlauff, 15. Juli 1826; fransk Br. fra J.-Ch. Rabelli Bar, Paris 18. Juni 1780, med Spørgsmaal ang. danske Ridderordener; Promemoria (fra B. W. Luxdorph), udat., i denne Anl. (4 Foliobl. samt fr. Overs. af endel deraf); F. Schiern til W., 12. Dec. 1862; nogle Optegn. af Langebek om Seraphimerordenen. Und. 3: Afskr. af nogle Meddelelser ang. det danske Vaaben, af P. Schumacher, 14. Nov. 1666 (2 Foliobl., med Paaskr. af F. Rostgaard: «Dette er udskrevet efter en Copie som Jeg fik til laans in Anno 1716 af H. Secretaire Wieland.»); nogle Medd. om samme, af G. Thorkelin, «i Hast 6 Jun. 1785» (2 Foliobl. m. et Bilag samt nogle udat. Optegn., ogs. med Thorkelins Haand); et Kvartbl. med lign. Optegn., paaskr.: «Communiceret mig eft. Excell. Hr. Geh. Raad Carstens d. 7 Juni 1785. Bertouch.»; endv. et tr. Cirkulære fra det kgl. Danske Kancelli til det Kgl. Danske Selsk., 20. Nov. 1819, med vedliggende Vaabenafbildning i Kobberst. Und. 7 Koncept til en Frimurertale: «Overeensstemmelse mellem Middelalderens Gilder og den nyere Tids Murersamfund» (8 Kvartbl.).

— **Nr. 16** (1 Pakke, 4°): «Samlinger til Kritiken af de ældre danske Historikere. (Saxo. Hvitfeld.)». — Heri bl. a. Afskr. med L.

Engelstofts Haand af et Vers foran i et Expl. af Vedels «Saxo», en Fortegn. med Langebeks Haand ov. Aktstykker vedr. Nordens Hist., som findes i Rymers «Foedera», samt en Afskr. af Fortegn. ov. Manuskr. i Kjøbenhavns Universitetsbibl. før 1728 (har tilhørt G. Thorkelin); endv. Fortegn. ov. H. Grams efterladte Manuskriptsamling 1751 (tild. med Langebeks Haand); et Br. fra N. V. Dorph til Werlauff, 26. Juli 1831, med Fortegn. ov. nogle af Prof. Worm til Horsens Skole testam. Bøger; endel ældre Excerpter og Dokumentafskr. af Langebek og Andre; Fortegnelse over endel Langebekiana (med Thorkelins Haand, 7 Foliobl.); nogle Afskr. af Dokumenter til den danske Middelalders Hist., med Randbemærkninger af Suhm og Werlauff; en Afskr. med H. Grams Haand af den lat. Krønike om Graabrødrenes Udjagelse af Danm. (20 Bl., 4°); en anden Afskr. af samme, med P. Syvs Haand, har tilhørt Gram (10 Bl., 4°); en tredie, med Langebeks Haand (38 pag. Bl., 4°).

Werlauffs Manuskripter, Nr. 17 (1 Pakke, Fol.): «Samlinger til Danmarks Historie indtil Christopher af Bayern». Indeholder foruden W.'ske Excerpter og Optegnelser endel lign. ældre, desuden et gammelt lat. Vers paa Pergam. ov. Erik Plovpenning.

— **Nr. 18** (1 Pakke, Fol.): «Samlinger til Danmarks Historie fra Christian I. til Frederik II.»

Af lign. Indhold som forrige; mærkes kan en Fortegnelse paa Fransk (19. Aarh., betegn. «Copie») over Dokumenter i nederlandske Arkiver ang. Christian II.'s Hist., hvoraf Biskop F. Münter har faaet Kopier; endv. en Skrivelse til Werlauff fra det kgl. Departement for de udenlandske Sager, 18. Sept. 1838, ang. Grev Bothwells Testamente; en Afskr. med Noter — af Klevenfeld — af Frederik II.'s Brev, 18. Dec. 1581, hvorved han forlener sin «Arve-Gjæk» Ivar Krabbe med Gods i Skaane; enkelte Excerpter med C. Molbechs og G. F. Lassens Haand; et Exemplar af Frederik II.'s trykte Haandfæstning (Kbh. 1563, 4°). Til Rigsarkivet er afleveret 1889: «Fribytters Artikel», udat. (synes fra Christian IV.'s Tid).

— **Nr. 19** (1 Pakke i Fol.): «Samlinger til Danmarks Historie under Christian IV.» — Indeh. foruden W.'s egne Excerpter og Notater ogs. endel ældre, deribl. af Langebek, Arne Magnussen o. A. Endv. en Skr. fra L. Keyper, 22. Dec. 1838, ang. danske Sølvgenstande fra Christian IV.'s Tid i Moskva; et Br. fra B. Møllmann til Grev J. G. Moltke, 1. Mai 1755, og Moltkes Svar, 8. Mai 1755; «Discurs hvorledis effter de Svendske Maner krigit i Dannemark kand stillis» (7 Foliobl., 17. Aarh.). — Af denne Pakke er 1889 afgivet til Rigsarkivet: Skr. fra Hertug Johan af Østergøtland til Chr. IV., 24. Aug. 1605; Hertug Carl til Samme, Calmar 30. Okt. 1603; Dronning Christina til Samme, 1. Febr. 1614; Hertug Carl Philip af Sødermanland, 15. Juni

1620; Herredagsdom af Chr. IV. i Anledning af Bornholms Overgivelse til Svenskerne, 4. Mai 1646; Skr. fra Carl Gustaf til Frederik III., 10. Aug. 1658.

Werlauffs Manuskripter, Nr. 20 (1 Pakke i Fol.): «Samlinger til Danmarks Historie under Frederik III. og Christian V.» — Af lign. Indh. som foreg. Pakke; endel ældre Dokumentafskrifter. En Billet fra L. Engelstoft til W., udat. Af tr. Sager navnl. 2 ikke udfyldte Kaperbreve fra Chr. V.'s Tid, udstædte af Rigsadmiral Henr. Bjelke.

— **Nr. 21** (1 Pakke i Fol.): «Samlinger til Danmarks Historie under Frederik IV.» — Indeh. bl. a. ikke faa ældre Dokumentkopier; enk. Ting med A. Hojers Haand. En lat. Skr. fra Joan. L. B. de Nürendorf, 19. Nov. 1695, om den katholske Messe, med 1 Bilag; «Extract af Civil Reglementet . . . ang. Stiftamtmændene (etc.) i Danmark, Norge (etc.) til 1. Jan. 1713» (18 Bl., 8°); Tabel over Militæretaten 1722; Koncept til en mindre Afhandl. af W.: «Om Kongerne af Danmark, Preussen og Polen vare samlede ved Stralsunds Beleiring 1715» (tr. i Tillæget til H. P. Giessings «Christian VIII's Regeringshist.», Kbh. 1852) m. m. Af trykte Sager bl. a. et ikke udfyldt Kaperbrev, udstædt af Admiral Ulr. Chr. Gyldenløve. Til Rigsarkivet ere afgivne 1889: Skr. fra Holger Paulli til Kongen, 16. Marts 1711; Betænkn. fra det theol. Fakultet til Kongen, 13. Apr. 1718; anon. Br. paa Latin til Kongen af Danm., «ad proprias palmas», udat.; Johan Neve, Betænkn. til Kongen, 30. Aug. 1718; Extr. af Forhør i Kastellet ov. Geheime-Krigsraad Müller, ang. Borgeren Hans Jørgensen, 21—22 Nov. 1718; D. Krolow, Artikler i samme Sag (til Kongen), 21. Nov. 1718; Skr. fra Chr. Müller til Overpræsidenten, Kastellet 1. Dec. 1728; fra Peter Jespersen til Kongen, Kbhvn.s Arresthus 11. Apr. 1725; H. Trojel til Oversekr. Møinichen, 14. Apr. 1725 (med 2 Bilag); Extr. af Kommissionsprotokol (i Russells Sag), underskr. Ramshart, eft. Befaling, udat.; Extr. i Trojels Sag, eft. Befaling, udat; Skr. fra Møinichen, Staffeldt og Reitzer til Kongen (ang. Hans Trojel), 21. Apr. 1725; Ansøgn. fra Lohmann til Kongen, udat.

— **Nr. 22** (1 Pakke i Fol.): «Samlinger til Danmarks Historie under Christian VI og Frederik V.» — Af de ældre Dokumentkopier til Førstnævntes Hist. er at mærke en fransk Relation om Negeropstanden paa St. Jan 1733 og en Fortegn. ov. Interessenterne i Assignations-, Vexel- og Laanebanken i Kbhvn. 1737. Af Sagerne til Fred. V.'s Hist. en Afskr. af A. G. Moltkes «Plan der Regierung König Friederich des Vten», dat. 26. Sept. 1746, endv. nogle Regnskaber, Hofceremonieller, en søretslig Afhandling, underskr. I. K. og dat. Kbh. 16. Jan. 1751, Fortegn. ov. Participanterne i det Danske Vestindiske og Guineiske Kompagni til 1751, Beskr. af Negeropstanden paa St. Croix 1759

(ved Byfoged E. Hesselberg), nogle Vers og Paskviller m. m.; endelig Aftryk af danske fyrstelige Personers Segl.

Werlauffs Manuskripter, Nr. 23 (1 Pakke i Fol.): «Samlinger til Danmarks Historie under Christian VII.»

Af denne Pakke er 1889 afgivet til Rigsarkivet: 2 Skr. fra F. Danneskjold Samsøe til Kongen, 4. Jan. 1766 (med 1 Bilag) og 23. Sept. 1766; F. W. P. Fabricius til Kongen, 8. Apr. 1772; Extr. af Forestilling vedk. Particulierkassen, af v. d. Lühe og Linde, 4. Febr. 1772; Br. fra Fitz Gerald til Caroline Mathilde, 30. Juli 1768. — Af det resterende Indhold er at anføre: Kritiske Bemærkninger af A. G. Carstens (tyske, egenh., 2 Kvartbl.) om «Aufklärungen über die Geschichte der Grafen Struensee und Brandt», 1788; nogle tyske Optegn. om Struensees og Brandts Fængsling m. m., dat. 24. Marts 17/2 og betitl. «Zum geneigten Andenken von einem Dänischen Patrioten» (14 Foliobl.); Br. fra L. Engelstoft til Kolderup Rosenvinge (med vedl., forkortet Afskr. af Etatsraad J. H. Schou's Optegnelser i Anl. af J. K. Høsts «Struensee» og E.'s Bemærkninger hertil), 7. Apr. (1845); den fuldstænd. Orig. af Schous Optegnelser (1 Hefte i 4°, med Tit. skr. udenpaa: «Anmærkninger til Dr Høsts Struenseesche Ministerium»; tildels benyttet af F. Schiern i «Hist. Tidsskr.» 4. R., II, 693 ff.); en Notits om Chr. VII., med J. Bülows Haand, 2 Kvartbl.; «Memoire sur le prix du bled» (4 Foliobl., med Paaskr. af W.: «Formodentlig af Reverdil»); «Prémier Memoire sur la condition du paisan Danois» (af Reverdil, 15 Foliobl., synes Udkast, dat. 1. Sept. 1767); «Entwurf zur Instruction für den Vertretter des dänischen Bauerstandes» (2 Foliobl.); Afskr. af J. H. Lidéns svenske Rejsedagbog fra Kbhvn. 1768 (udg. af P. W. Becker i «Danske Saml.», II. S. 328 ff.); 2 Afskr. af et fransk Brev fra Enevold Brandt til Chr. VII., dat. 29. Apr. 1768; Jean Dombre, «Monopoles du Ministère Danois demasquez», 1769; Kopi af Ansøgn. fra Kjøbenhavns Grosserere til Kongen, 30. Sept. 1769, ang. «Disuorden» i Handelen; en Nota over Kancellisportler, med Andr. Schumachers Haand; Fortegn. ov. Prioriteterne i de sjæll. Hovedgaarde til Udgangen af 1771; Afskr. af en Del af Kapt Peter Schönings Dagbøger 1771—72 (8 pag. Bl. i 4°), slg. F. Schiern i Hist. Tidsskr., 4. R., II, S. 719 ff.; en Afskr. (20 Foliobl.) af «Lettres de Messeurs [!] Enw. Brandt et Struensee sur leur [!] liaisons reciproques» (Overskr. med G. Thorkelins Haand; Werlauff har tilføjet: «fra Slutningen af September 1771»); en fransk Fortegn. ov. fremragende Mænd i Danmark c. 1772, med deres Karakteristik (4 Bl. i 4°, med Paaskr. «Dette er fundet blant Grev Struensées papirer» og Tilføjelse af W.: «faaet af A. Kall's Arvinger»), slg. Chr. Bruun, P. F. Suhm, S. 108; «Udskrift af et til Hans Kongelige Majestæt

under de Navne Abraham Isach og Jacob indgivet Skrift dateret den 21 Augustii 1780.» (6 Foliobl.).

Werlauffs Manuskripter, Nr. 24 (1 Pakke i Fol.): «Samlinger til Danmarks Historie under Frederik VI., Christian VIII., Frederik VII.» — Ordn. i Rubrikkerne «1784—1807», «1807—1814», «1814—1839», «1839 ff.» — Mange trykte Sager, mest Avisnumre og -Udklip. Under 1ste Rubr. bl. a. nogle Optegn. om Danmarks finansielle Status i Slutn. af 18. Aarh. (med D. G. Moldenhawers Haand, 2 Foliobl.); et Br. fra General H. F. Stange til Prof. Abildgaard (Tysk), dat. Friedrichsort 22. Mai 1787; Br. (4 Kvartbl.) paa Fransk fra Fru d'Ompteda, født Horst, til en «Monsieur», 24. Sept. 1787 (om Caroline Mathilde i Celle); Hertug Frederik Christian af Augustenborg, Privatbr. til en Unævnt, 29. Oct. 1788 (paaskr. «sub rosa»); «Portraits et Caracteres de Quelques jeunes Dames de la Cour Danoise 1791» (6 Kvartbl.); O. Lütken til Geheimeraad Joh. Bülow, 7. Dec. 1792 (ang. Forandringer ved Nyboder); «Frustillum litterarum interrogatoriarum Dni D'Albedyhll» (Tysk, 2 Foliobl., med Randbemærkninger af R. Nyerup). — Und. 2den Rubr. bl. a. et Pas for Werlauff, fra Kbhvn. til Korsør, udstædt i det eng. Hovedkvarteer 15. Sept. 1807; en anon. Betænkn. om Provincialbanker; Skr. fra Finanskollegiet til Overbibliothekar D. G. Moldenhawer, 29. Jan. 1813 (med vedl. Skema til Udgifts- og Indtægtsoverslag for Statens Budget); nogle anon. Relationer fra Krigen i Holsteen 1813; Br. fra Ammitzbøll (Officeer?) til en Professor (W. selv?), dat. Middelfart 12. Jan. 1814. Af denne Rubr. er 1889 afgivet til Rigsarkivet: Underdanigst Promemoria fra Skolelærer Johansen, Christiansø, til Guvernør Kofoed paa Bornholm, 25. Okt. 1808; F. L. Bang, Allerunderd. Betænkn. til Kongen ov. de danske Pengesedlers lette Kurs, 13. Juli 1809. — Und. 3die Rubr. er at fremhæve en Afskr. med W.'s Haand af «Exposé de la situation politique du Dannemarc depuis l'An 1807, jusqu'à l'Année 1814. ecrit au Mois d'Aout 1814» (af Dronning Marie Sophie Frederikke, udg. af Chr. Bruun i «Danske Saml.», II, S. 1 ff.); Br. fra Reservechirurg Henck til Prof., Overlæge Wendt, 8. Mai 1826, hvori han anmoder om, at Kapt. Jakob Poulsen maa indlægges paa Alm. Hosp.; endv. den lat. Sygejournal ang. hans Sygdom paa Hospitalet, nogle Optegn. af Prof. Wendt om Poulsens Sygdom, Død og Obduktion (vedl. er en Lok af hans Haar). — Und. 4de Rubr. bl. a. autograferet Opfordring til at indtræde i en Foren. til Statsgældens Afbetaling, dat. 5. Nov. 1842.

— **Nr. 25** (1 Pakke i 4°) indeh. «Forhold mellem de 3 nordiske Riger. Forhold mellem Danmark og Norge. Sverigs Planer paa Norge. Calmar-Unionens Fornyelse.» — Und. 1ste Rubr. bl. a. Skr. fra Kbhvn.s Magistrat til W., 31. Okt. 1845, ang. Eftertryk af svenske Bøger i Danm.; endv. Br. fra F. Fabricius til

W. ang. samme Sag, 5. Nov. 1845, og W.'s Koncept til hans Svar til Magistraten. — Und. sidste Rubr. bl. a. W.'s Udkast til en udførlig Anmeldelse af C. Paludan-Müllers Disputats, «Observationes criticæ de foedere inter Daniam, Sveciam et Norvegiam auspiciis Margaretæ Reginæ icto», Kbh. 1840 (synes ikke at være trykt nogensteds).

Werlauffs Manuskripter, Nr. 26 (1 Pakke i 4°): «Samlinger til Slesvig og Holstens Historie». De enk. Rubr. ere følgende: «1) Slesvigs og Holstens Forhold til Danmark. Als. Ærø. Femern. 2) Christian I.'s Valg efter Primogenituren. 3) Unionen 1533. Gemeinschaftliche Regierung. 4) Souverainiteten 1658 og 1660. 5) Kongeloven i Hertugdømmerne før 1720. Arving til Norge. 6) Forandringen 1720—21. 7) Underhandlinger 1720—1773. 8) Successionen i Hertugdømmerne efter den mandlige Linies Udgang. Sønderborgske Linie. Grevskabet Rantzau. 9) Landdage. 10) Sprogforholdene i Slesvig. Nationalitetsstrid. 11) Brandenborgske Fordringer paa Slesvig-Holsten.» — Mest større og mindre W.'ske Excerpter og Notitser samt Avisnumre og -Udklip og enk. andre Tryksager, deribl. en tysk Edsformular fra Fred. V.'s Tid. Ogs. et Par ældre Dokumentafskrifter. Und. 8) (af W. selv betegn. IX) et Br. fra C. F. Wegener til W., 16. Juli 1843.

— **Nr. 27** (1 Pakke i Fol.): «1) Holsatica. 2) Slesvigholstenske Sager; angaaende Forholdet til Danmark.» — Ældre Afskrifter og Optegn. (nogle Langebekske deribl.) og enk. Tryksager. Und. 2 et Antal (45) Kopier af tyske Aktstykker fra Slutn. af 16. Aarh. indtil Beg. af 18. Aarh., de fleste fra Kongerne Fred. III.'s og Chr. V.'s Tid, mange forsynede med Nummer; udenpaa Omslaget er skrevet med Werlauffs Haand: «Mig foræret 1819 af Kammerherre, Hofjægermester Hoppe.»

— **Nr. 28** (1 Pakke i 4°): «Samlinger til Norges Historie». De enkelte Rubr. ere: «1) Chorographica. 2) Scriptores Historiæ Norvegicæ. 3) Forskjelligt til Norges Historie. 4) Norsk Jus publicum. 5) Norsk Kirkehistorie og Kirkeforfatning. 6) Sigiller og Mynter. 7) Orcades. Hebrides. Færø. Grønland.» — Under sidste Rubr. findes et tysk Br. af Grev Vargas Bedemar til en Unævnt, dat. Thorshavn, 1. Nov. 1819, samt et udat., ligel. tysk Br. fra Samme og en vedl. Tegning.

— **Nr. 29** (1 Pakke i Fol.): «Samlinger til Islands Historie.» — De enk. Rubr.: «1) Origo et Fides Historiarum Islandicarum in Genere, item Fides historiæ Scandiæ ante Christianismum in Genere. 2) Eddica; Carmina antiqva. 3) Historia Islandorum ante Reformationem. 4) Snorre Sturleson. 5) Historiæ Islandorum anonymæ (Søgur). 6) Historia Islandorum post Reformationem. 7) Annales islandici. 8) Leges islandicæ. 9) Rythmi Islandorum Rimur dicti. 10) Varia ad Historiam litterariam Islandiæ ante Reformationem. 11) Codices islandici. 12) Subscriptionsplaner.

13) Ad Descriptionem et Historiam Islandiæ. 14) Historia ecclesiastica; Status ecclesiasticus Islandiæ. 15) 5 Nr. af Fædrelandet (1868, Nr. 267—68. 1869, Nr. 11—13). 16) Lingva islandica.» — Und. 5 en anon., alfab. Fortegn. ov. islandske Sagaer (fra 18. Aarh.). Und. 6 en Række Bedømmelser, fra Aaret 1784, af T. Rothe, J. Erichsen, P. F. Suhm og A. G. Carstens ov. en Prisafhandl. «de poesi Septentrionali» (vistn. Jón Ólafssons «Om den gamle nordiske Digtekunst» Kbh. 1786, udg. af Vidensk. Selsk.); endv. et Br. fra G. Thorkelin til en «Marshal» (Joh. v. Bülow?), dat. Lond. 13. Marts 1790. Under 9 en alfab. Fortegn. ov. Rimur (18. Aarh.). Und. 11 «Compendium Catalogi Bibliothecæ A. Magnæi M. S.» (18. Aarh., 9 Bl., 4°); »Den saakaldte Berg Abbeds Bog» (med R. Rasks Haand, 4 Bl., 8°); F[inn] M[agnusen], «Foreløbig Beretning over den i Khavn nylig opdagede Membran i 4to indeholdende Volsungasaga, Ragnars Saga og Begyndelsen af Kráku-mál», dat. 23. Febr. 1821. 12) De trykte Subskriptionsindbydelser i denne Rubr. ere fra 1816, 24 og 25. Und. 13: Koncept til en Skr. (ud. Underskr. og Dato) til det islandske Kompagnis Direktion ang. Prof. Horrebows paatænkte Islandsrejse. Und. 16: «Cambro-Britaniske (wallisiske) Ord, sammenlignede med gamle nordiske (islandske)», ud. Forfatternavn (10 Bl. i 4°, vistn. fra Slutn. af 18. Aarh.).

Werlauffs Manuskripter, Nr. 30 (1 Pakke i 4°): «Samlinger til Danmarks Statsret». De enkelte Rubr.: «1) Jus publicum ante A^{m} 1660. Tydske Riges Overherredømme. 2) Rigsraad. Rigsembedsmænd. Rigsdage. Herredage. 3) Kongevalg. Haandfæstninger. Kongemagten. 4) Kongelige Godser; Indkomster, Domainer. 5) Skatter.» — Und. 1 nogle statsretslige Optegn., tildels med A. Hojers Haand; endv. et Brudst. om den esthlandske Lensret (2 Kvartbl., maaske af J. F. W. Schlegel). Und. 5 et Par Notitser af Langebek.

— **Nr. 31** (1 Pakke i Fol.): Samlinger «ad Historiam Dano-norvegicam ecclesiasticam recentiorem». — Indeh. bl. a. et Br. fra Fr. Münter til Abr. Kall, 9. Jan. 1816, med tilskr. Bemærkninger af A. Kall og Werlauff; «Udtog af Hornum Herreds-Justitz Protocol angaaende Jens Christensøn Broch Skole-Holder udi Bislev» (1735, 10 Bl., Fol.); «Udførlig Relation [ved E. Pontoppidan] om de med Monsr Piper og hans Huus-Folck . . . holdne Samtaler angaaende Separatismi Afvey» (3. Aug. 1736, 19 Bl., Fol.); Br. fra A. Hojer til en Provst, 7. Juli 1733; en Afskr. af E. Pontoppidans «Samtale, om Dands er syndig» (paa Dansk); «Spørgsmaale om den private Skrifte-maal obiter besvarede» (6 Bl., Fol., med Paaskr. af W.: «Kiøbt 25 Mai 1823 af Makulaturkræmmer Birch»). — Af denne Pakke er 1889 afgivet til Rigsarkivet: en Skr. fra Hans Mossin til Kongen, 15. Aug. 1737.

Werlauffs Manuskripter, Nr. 32 (1 Pakke i Fol.) indeh.: «1) Kjøbenhavns Universitet. 2) Lærde Selskaber. Tidsskrifter. 3) Danske Bogtrykkerier. Danske Incunabler og sjeldne Bøger. 4) Gudelige Bøger. Folkeskrifter. Anonymer. 5) Boghandelens Historie. Censur.» — Af Indh. er at mærke: Und. 1) Skr. fra Konsistorium, 23. Mai 1857, ang. Understøttelse til H. Rørdams «Kbhvns. Univ.'s Hist.», til Werlauff, Velschow, F. Schiern og Allen, med paategn. Udtalelser af disse og Allens Udkast til Forestilling desang.; tre Br. fra L. Engelstoft til W., 20. Jan. og 29. Marts 1837 samt ud. Dato; enk. Optegn. og Afskrifter med R. Nyerups, Langebeks og andre Hænder; «Det Kongelige Communitæt i Kiøbenhafn angaaende» (ud. Dato og Underskr., 18. Aarh.'s Midte, 8 Foliobl.); Carl Aug. Förstemann, «Verzeichniss der Studirenden zu Wittenberg aus dem Königreich Dänemark» (1502—65, 10 Bl., 4°); «Farrago Collectaneorum de Magisterii Philosophica antiqva (præsertim apud Danos) dignitate» (med Biskop J. Bircherods Haand, 2 Kvartbl.); Skr. fra Iver Abel Møller til Rector og Professores, 18. Sept. 1757. NB. Maa være Kopi, slg. Kall, 152b, Fol. — Und. 2) Br. fra E. Collin til W., 3. Nov. 1863; Bemærkninger af R. Schumacher, Abr. Kall, J. Zoëga, F. C. Trant, Ch. A. og W. H. F. Abrahamson i Anl. af Sidstnævntes Recension ov. P. Vogelius' «Lovtale over Knud den Store» (1771); «Plan til et nyt Ugeskrift» af Trant (1771, med tilskr. Bemærkninger af Abrahamson [?] og Abr. Kall, 8 Foliosider; hører liges. forr. til «Selsk. for de skønne Vidensk.»'s Papirer); Abildgaard (vistn. P. C.) til en Professor (A. Kall?), 1'. Nov. 1785; autogr. Skr. til det st. kgl. Bibl. fra Haldur R. Grüner ang. «Avertissementstidende», 30. Dec. 1856 (med trykte Bilag); dansk Tidsskriftfortegn. (med F. Fabricius' Haand, c. 1835, 10. Kvartbl.). — Und. 3) bl. a. en Skr. fra H. Mossin til J. Erichsen, 28. Juni 1781 (med 1 Bilag); J. C. Tellefsen til W., Christiania, 5. Juni 1856, samt en Fortegn. (med tilskr. Bemærkninger af W.). — Und. 4) bl. a. «Kongebreff ang. Ny Psalmebog, d. 17. Martij 1696» (samtid. Kopi); en tr. Plakat med Bogtitler fra Berlings Trykkeri (18. Aarh., 2 Expl.). — Und. 5) nogle tr. og skr. Sager vedk. «det topographiske Selskab», deribl. Udtalelser af A. Kall, J. C. Schönheyder o. Fl. ang. 2 til Selskabet indsendte Skrifter (udat.), Br. fra A. Kall til ? (20. Apr. 1780), B. Riisbrigh til Kall (3. Mai 1780, med Paaskr. af Schönheyder) og en Udtalelse af Kall ang. Schlegels Plan for Selskabets Virksomhed (udat.); endv. nogle Afskr. og Optegn. af R. Nyerup; Skr. fra det kgl. Danske Kancelli til det theol. Fakultet, 22. Jan. 1800, ang. O. Horrebows «Jesus og Fornuften»; Samme til R. Nyerup, 14. Marts 1801; Udskr. af Politikammerets Protokol, Kbh. 29. Nov. 1774, ang. en Sag mod Bogtr. J. R. Thiele; Br. fra F. M. Lange til W., 11. Okt.

1834 (med tilskr. Bem. af F. Fabricius); J. Wielandts Privil. til at trykke Alterbogen, Dispensatorium Hafniense og de franske Aviser, udstædt 2. Okt. 1719; Extension paa samme Privil., dat. 13. Mai 1729; Enkens og Arvingernes Privil., 14. Sept. 1731. — Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Ansøgn. til Kongen, 23. Juni 1719 (m. et Bilag).

Werlauffs Manuskripter, Nr. 33 (1 Pakke i Fol.) indeh.: «1) Samlinger til dansk Literærhistorie. 2) Bibliotheker. 3) Archiva. Antiqvitates deperditæ. 4) Kjæmpeviserne. 5) Ad Historiam Scientiæ Medicæ. 6) Sorø Akademi. Ridderlige Akademi. 7) Lærde Skoler. 8) Det danske Sprog. Tydsk Sprog i Danmark. 9) Kunsternes Historie. Skuepladsen. 10) 4 Numre af Berlingske Tidende (1869, Nr. 205—9).» — Heri findes bl. a. enkelte Notitser med R. Nyerups, Langebeks og C. Molbechs Haand. Und. 4: Br. fra J. Erichsen til Prof. Ehlers (ɔ: N. Elert), indeh. Liste over nogle gl. danske Ord; endv. et anon. Manuskr. (Koncept): «Nogle oplysende Anmærkninger til de Levninger af Hedenskab og Edda, som findes i de udgivne danske Kæmpeviser» (2 Foliobl., med Skule Thorlacius' Haand). Und. 7 et Br. fra L. Engelstoft til W., 30. Apr. 1832. Und. 8 et Digt af P. Syv til M. Moth (tr. i P. Syvs Ordbogsprøve 1692); Udtalelse ang. O. Strøms Ordbogsudkast, af O. Høegh-Guldberg, Luxdorph, Suhm, G. Schöning og A. G. Carstens (1776, 2 Bl., Fol.); Skr. fra Kommissionen for den danske Ordbog til W., 11. Jan. 1805; fra S. Thorlacius til Prof. J. Kierulf, 21. Juli 1807; Samme til Ordbogskommissionen, 10. og 11. Juni 1807 (2 Breve). Und. 9 bl. a. fl. tr. Subskriptionsindbydelser.

— **Nr. 34** (1 Pakke i Fol.) indeholder: «Samlinger til Personalhistorien. A—H.» Notitser af W. selv og Andre, endel ældre (ogs. Dokumentkopier). Und. «Adelaer» en Optegn. af Abr. Kall; und. «Baggesen» en Udtalelse af Mösting om denne; und. «Balle» et Br. fra N. E. Balle til A. Kall, 5. Apr. 1777; und. «Bartholin» nogle Pap. vedk. det Finckeske Legat, deribl. af Abr. Kall (ialt 4 St.); und. «Bloch» Br. fra N. H. S. Bloch til en Unævnt, 20. Febr. 1823; und. «Bonar» en Optegn. af Abr. Kall; und. «Brun» en tr. Skr. til W. fra Licentiat Holm, 24. Juni 1824; und. «Brøndsted» en egenh. Selvbiografi og Ansøgn. af P. O. Brøndsted, 12. Juni 1806, med paategn. Udtalelser af N. C. Kall, G. Sverdrup, B. Thorlacius, N. Schow o. Fl. (ang. en Doktordisp. af B. og Reisestipendium til ham); und. «Carl» en Skr. af D. G. Moldenhawer, 12. Dec. 1789 (med et Bilag); und. «Cramer» et Br. fra J. A. Cramer til en Professor, 19. Okt. 1776; und. «Deichmann» et lille Oktavhæfte med afskr. Smædevers (18. Aarh.) ov. Biskop B. D., samt flere Vers af samme Slags; und. «Dolmer» nogle Optegn. med Arne Magnussens Haand; und. «Eickstedt» nogle Optegn. af General H. H. v. E.

om hans Fader; und. «Elers» en Stamtavle fra 1764 og et Br. fra Lengnick til W., 1. Juni 1842; und. «Fouleresse» nogle Optegn. af Langebek; ligel. und. «Gram» (om Hans G.); Koncept til en Levnedsbeskr. af Overjægermester Friedr. v. Gram († 1741) og Noget om hans Søn, med Randnoter (18. Aarh.'s sidste Halvdel); und. «Guldberg» Kontrakt mellem Boghandler Rothe og O. Guldberg, 24. Juni 1766, samt et Br. fra Guldberg til Rothe, 16. Marts 1768, og en Billet og en Regning fra R., samme Aar; und. «Gyldenstjerne» en Kontrakt mell. Niels Gyldenstjerne og Henrik Gøde, 3. Juni 1633; und. «Holm» Koncept til Personalia ov. Prof. Jørgen Tyge Holm, † 1759; und. «Hygom» et skr. Bryllupsvers (lat.) af Joh. Kiersing, 1719; und. «Høyer» nogle egenh. autobiogr. Notitser af Andr. Hojer, et tysk Digt af Samme (if. Paaskr. af Gram: Dedikation af H.'s «Dania nunquam Germanis tributaria») samt en tysk Biografi af H. (med Paaskr. af W.: Bekommet af Et Rd Abr. Kall) — Af denne Pakke er afgivet til Rigsarkivet 1889: Promemoria fra H. de Hofman ang. de jydske (tydske?) Kolonier i Hederne, Fredericia 16. Sept. 1771.

Werlauffs Manuskripter, Nr. 35 (1 Pakke i Fol.) indeh.: «Samlinger til Personalhistorien. I—P.» — Heri bl. a.: und. «Jessen» nogle Optegn. ang. denne Slægt, af Augusta Amalie Schlegel og af Etatsraad E. J. Jessen; und. «Kall» en længere Udtalelse af Abr. Kall ang. trykte Landkort (vistn. hørende til «det typographiske Selskabs» Sager) samt et Expl. af W.'s Nekrolog ov. A. Kall (Kbh. 1822) med hdskr. Tilføjelser af Forf.; endv. endel Breve til A. Kall, neml. 2 fra J. J. Reiske, 26. Marts 1768 og 24. Aug. 1770, 3 fra C. G. Heyne, 10. Mai og 6. Dec. 1767 og 7. Febr. 1770, og 3 fra G. B. Schirach, 1. Sept. og 31. Okt. 1775 samt 18. Apr. 1776; und. «Klevenfeldt» Kopi af en Ansøgn. (tysk) til Kongen fra V. C. V. Plessen, 16. Apr. 1757; und. «Krabbe» en Notits af Arne Magnussen; und. «Krohne» en Skr. til Vidensk. Selsk. fra Baron v. Krohne, Hamb. 22. Febr. 1777 (med et Bilag); und. «Krummedige» en Notits af C. Molbech; und. «Køller» Afskr. af en Promemoria fra Generallieutenant v. Köller-Banner til Overpræsident Braem, 21. Apr. 1777 (tysk, med dansk Overs.); und. «Lange» en lille Notits af Abr. Kall om Peder L.; und. «Lengnick» et Br. fra Genealogen L. til W., 27. Marts 1838, og Udkast til en Betænkn. fra W. og P. G. Thorsen ang. Understøttelse til Lengnick ved Erhvervelse af hans Samlinger; und. «Levin» et tr. Br. fra I. Levin til W., 31. Juli 1856, og Fragm. af et Br. fra Samme til «Samf. f. d. danske Litt. Fremme» (Jan. 1845, Afskr. ved C. Molbech); und. «Linde» Kopi af Skr. fra det kgl. Danske Selskab f. Fædrel. Hist. og Sprog til Kammerjunker Linde-Friedenreich (1816) med vedføjede Udtalelser af Abr. Kall; und. «Linstow»

nogle Optegn. om Slægten, dat. 31. Mai 1811, af Overførster Christoph Hartvig v. L.; und. «Lith» Kopi af en Skr. fra Prof. Tido Henr. v. Lith til Kongen af Danm, dat. Frankf. a. d. Oder, a. d. VI Jan. 1690; und. «Lüttichau» Kopi af Skr. til Kongen fra Kammerherre L. (1784) ang. J. F. v. Gritsch; und. «Madsen» Koncept til en anon. Afhandl. om Aarhusbispen Morten Madsen, † 1643 (19. Aarh., 13 Foliobl. samt nogle dels vedhæftede dels løse Sedler); und. «Meyer» Koncept til nogle anon. Anmærkn. til Nathansons «Hofraad Meyers Levnet» 1816 (8 Kvartbl.); und. «Molbech» Koncept til en Ansøgn. fra C. Molbech til det med det st. kgl. Bibl. forbundne «Museum», 9. Jan. 1822, samt Skr. fra Direktionen for dette til M., 7. Mai 1822; und. «Mühlendorph» nogle tyske Optegn. om denne Slægt, dat. Dresden 19. Marts 1807; und. «Møller» en Skr. fra Hertug Frederik Christian af Augustenborg til det theol. Fakultet ang. en Ansøgn. fra Stud. Malthe Chr. Møller, 8. Okt. 1804, samt Koncept til Udtalelser desang. af Professorerne C. F. Horneman og D. G. Moldenhawer, endv. et Br. fra Malthe Møller til Th. Hee, 12. Nov. 1810; fremd. Kopi af en Ansøgn. fra Nic. Møller til Th B. de Jessen, udat.; und. «Nold» Kopi af en Ansøgn. fra Chr. Nold til Kongen, udat.; und. «Nyerup» tr. Indbydelse til W. fra Prof. R. Nyerup, 1. Sept. 1828; und. «Overskou» et tr. Br. fra en Komité til W., 28. Mai 1859, med Udskrift af J. L. Heiberg. — Af denne Pakke er afgivet til Rigsarkivet 1889: Testamentarisk Bestemmelse af C. S. v. Plessen, und. hans Haand og Segl, dat. 24. Febr. 1775, hvorved der udsættes en aarlig Sum for de Hornbæk Fiskere, der have reddet Skipper Thomas Bruun.

Werlauffs Manuskripter, Nr. 36 (1 Pakke i Fol.) indeh. «Samlinger til Personalhistorien. R—Ø.» — Heri bl. a.: und. «Ramus» et Br. fra Prof. Chr. Ramus til W., 4. Marts 1845; und. «Ravensberg» et Br. fra Fin Magnussen til W., 18. Jan. 1831; und. «Reitzer» et Br. fra Chr. Reitzer til Andr. Hojer, 14. Juli 1730; und. «Riegels» Br fra N. D. Riegels til Kapt. Riegels, 22. Apr. 1782, Samme til (Boghandler?) Rothe, 23. Mai 1782, Samme til Abr. Kall, 21. Jan. 1794; und. «Rosenkrantz» en Optegn. af Abr. Kall ang. Slægten R.; und. «Rottböll» en Skr. til Vidensk. Selsk. fra (Prof. med. Chr.?) Rottböll, 26. Nov. 1790; und. «Sadolin» en Stamtavle (med E. J. Jessens Haand, synes det); dansk Br. fra J. H. Schlegel til en Excellence, 30. Marts 1779, med Bilag af en længere tysk Skr. fra S. i Kopi, dat. Kopenh. d. 19. März 1779, «an S. Exc. den Herrn Grafen von Moltke»; und. «Schmettau» Koncept til Br. fra Grev v. Schmettau i Plön til A. P. Bernstorff, 15. Nov. 1793, med Kopi af et Kgl. Reskript til den holstenske Regering, af 13. Dec. 1793; endv. Kopi (med A. Kalls Haand) af en længere Skr. fra Schmettau,

dat. Plön 11. Juni 1794; und. «Schow» et Br. fra Prof. Nic. Schow til Abr. Kall, 20. Sept. 1782; und. «Steno» en dat. Billet fra A. Kall, med en Notits ang. Nic. Steno; und. «Suhm» en «Journal over mit levnet» af P. F. Suhm (1764, 1 beskr. Kvartbl.), endv. paategn. Subskriptionsplaner m. fl. Pap. vedk. Medaillen til Suhms Ære (1793), Udkast til Gravskr. over S. (ved A. Kall) og G. Fahrenholtz' kobberst. Bl. «Suhms Minde», endelig en Række Domme over en til Vidensk. Selsk. indsendt Mindetale ov. S., af A. Kall, D. G. Moldenhawer, F. Münter, S. Thorlacius, Kierulf, Schow, J. E. Colbjørnsen og G. Thorkelin (1801) — disse Sager ere benyttede i Chr. Bruun, «P. F. Suhm»; und. «Tygesen» et Bryllupsdigt af H. V. Hansen, 15. Mai 1771; und. «Touscher» en autograferet Skr. til W. fra Xylograf L. Touscher, udat.; und. «Uhde» en lithogr. Subskriptionsindbydelse, adr. til W., fra Silke- og Klædehandler E. Uhde, Apr. 1860; und. «Ulfeld» en Række ældre Afskr. af Dokumenter vedk. Corfitz Ulfeld; und. «Wess» en Afskr. vedr. Erkebisp Joh. Wess i Lund, ved J. Langebek; und. «Westen» et Br. fra P. von Westen til en Konferensraad, 23. Mai 1782; und. «Winterfeld» vidimeret Kopi af Kongebr., dat. 19. Sept. 1699; und. «Wissing» en lille Notits af Abr. Kall; und. «Ørsted» en til W. adr. Opfordring om Bidrag til H. C. Ørsteds Monum. (1861). — Af denne Pakke er 1889 afgivet til Rigsarkivet: Skr. fra det kgl. Generalitets- og Kommissariats-Kollegium til Tyske Kancelli, 30. Jan. 1781.

Werlauffs Manuskripter, Nr. 37 (1 Pakke i Fol.) indeh. «Nogle Samlinger til Tyge Brahes Historie». Det er, synes det, væsentlig Forarbejder til en Afhandl. om T. Brahe, af H. C. Schumacher og det meste med hans Haand, dog ogs. nogle Afskr. med andres Hænder, paa Dansk og paa Tysk; desud. nogle medicinalhist. og pharmakologiske Optegnelser. Vedl. er et Originalbr. fra Magdalene Brahe til Borgermester Hans Mules Hustru, dat. Slottet «Benatica» 25. Sept. ny St. 1599 (2 Foliobl., det sidste lidt def.), med Paaskr. «NB. Dette Brev er skreven til Frue Mette Kotte Borgermester Hans Mulis til Nislefgaard, min Morfaders Farmoder, saa jeg derfor æstimerer det meget. Jacob Bircherod.» (tr. i D. Mag., II, S. 358—360).

— **Nr. 38** (1 Pakke i 4°): «Svecica. 1) Historia Svecica. 2) Scriptores Svecici.» Indeholder bl. a. et Par mindre Notitser af A. Magnusen og Langebek samt en udat. Relation uden Underskrift, udenpaa staaer: «Fyrstens af Holsten Modtagelse, da hand kom til Stochholm d. 19 April A° [16]98.»

— **Nr. 39** (1 Pakke i Fol.) indeh.: «Frimureri. Kjæde-Ordenen». — Heri bl. a. (und. 1ste Rubr.) Renskr. af en Tale af W., «Mureriets Oprindelse fra Middelalderens Bygmestersamfund», en tr. Skr. til W. samt et Par andre, mindre Tryksager; (und. 2den Rubr.) Udkast til og Afskrift (med Rettelser og Randnoter) af

en længere Henvendelse fra Ordenen til Kongen, vistn. Fred. VI., nogle faa Tryksager vedk. Ordenen, en lille Noterebog i 8° med Optegnelser ang. denne fra 1775 til 1789, et Br. til Ordenen fra Gulbrand (5. Nov. 1793), en Ordenstale af W. (Renskr., m. Rettelser af Forf.) og en Lykønskningsskr. fra Ordenen til W., 14. Jan. 1857.

Werlauffs Manuskripter, Nr. 40 (1 Pakke i 4°): «Forskjellige Samlinger til almindelig Historie.» — Indeholder kun endel mindre Notitser af W. og nogle Avisnumre. — NB. En Kapsel ud. Nr. indeh. Vaabenafbildninger udklippede af det danske Adelslexikon, udg. af det geneal. Selsk., og ordn. eft. de fremstillede Genstande

— **Nr. 41—44** (den første i 8°, de 3 andre i 4°): «4 Optegnelsesbøger til almindelig Historie». Nr. 41 indeholder kronol. Notitser fra Aar 1200—1600, Nr. 42 er af blandet Indhold, Nr. 43 indeh. synkronistiske Tabeller for 1788—1817, Nr. 44 (en forhenværende Examensprotokol) nogle ganske faa kulturhist. Noter.

— **Nr. 45** (4°): «1 Optegnelsesbog: danske Gesandter udenlands og fremmede Gesandter i Danmark». Med endel vedl. Optegn. paa løse Sedler.

— **Nr. 46** (4°): «1 Optegnelsesbog til Danmarks Historie; Uddrag af Universitets Matriklen». (En forhenv. Examensprotokol).

— **Nr. 47** (4°): «1 Optegnelsesbog. Excerpta ex Historicis Islandicis». Titelbl. lyder: «Excerpta ex Historicis Islandicis haud impressis cum aliis islandicis & miscellaneis de fontibus historiæ septentrionalis. e msstis Bibl. Reg. Havn. scripsit E. Werlauff. Annis 1799—». Indeh. ogs. sproglige Notitser.

— **Nr. 48** (4°): «1 Optegnelsesbog: literærhistoriske (mange danske) Notitser.» Mest Bibliografi.

— **Nr. 49:** Friedr. Rühs, Entwurf einer Propädeutik des historischen Studiums. Berlin 1811. 8°.

Trykt Bog med tilskr. Randbemærkninger af Werlauff.

Købt paa Aukt. eft. W., 27. Sept. 1871, tilligem. de følg. Numre, ɔ: alle de Bøger, hvori der fandtes Bem. tilskr. af W.

Nr. 243 i Auktionskatalogen.

— **Nr. 50:** Joh. Georg Meusel, Anleitung zur Kenntniss der Europäischen Staatengeschichte. 5te Ausg. Leipz. 1816. 8°.

Nr. 253 i Auktionskat.

— **Nr. 51:** E. C. Werlauff, De Ario Multiscio. Hafniæ 1808. 8°.

Nr. 503 i Auktionskat.

— **Nr. 52:** E. C. Werlauff, Symbolæ ad geographiam Medii Ævi, ex monumentis Islandicis. Hauniæ 1821. 4°.

Nr. 520 i Auktionskat.

— **Nr. 53:** Diplomatarium Arna-Magnæanum, ed. G. J. Thorkelin. I—II. Havniæ 1786. 4°. (2 Bd.).

Nr. 722 i Auktionskat. — Har tilhørt B. W. Luxdorph.

Werlauffs Manuskripter, Nr. 54: Historiske Aarbøger. Udgivne af C. Molbech. I—III. Kbh. 1845—51. (4° og 8°). (3 Bd.).
Nr. 869—71 i Auktionskat. — 1ste Bd. er gennemskudt med hvide Blade.

— **Nr. 55:** Arrild Huitfeld, Danmarchis Rigis Krønicke. I—II. Kbh. 1652. Fol. (2 Bd.).
Nr. 960 i Auktionskat.

— **Nr. 56:** P. F. Suhm, Om de Nordiske Folks ældste Oprindelse. Kbh. 1770. 4°.
Nr. 971 i Auktionskat.

— **Nr. 57:** P. F. Suhm, Om Odin og den Hedenske Gudelære og Gudstieneste udi Norden. Kbh. 1771. 4°.
Nr. 972 i Auktionskat.

— **Nr. 58:** P. F. Suhm, Historie om de fra Norden udvandrede Folk. I—II. Kbh. 1772—73. 4°. (2 Bd.).
Nr. 973—74 i Auktionskat.

— **Nr. 59:** P. F. Suhm, Critisk Historie af Danmark udi den hedenske Tid. I—IV. Kbh. 1774—81. 4°. (4 Bd.).
Nr. 975—78 i Auktionskat.

— **Nr. 60:** P. F. Suhm, Historie af Danmark. I—XIV. Kbh. 1782—1828. 4°. (14 Bd.).
Nr. 990—1003 i Auktionskat.

— **Nr. 61:** E. C. Werlauff, Bidrag til den nordiske Ravhandels Historie. Kbh. 1835. 4°.
Nr. 1104 i Auktionskat. — Nogle faa Optegn. paa løse Bl. ere vedlagte; forøvr. Randbemærkninger.

— **Nr. 62:** E. C. Werlauff, Forsøg til at oplyse og forklare Procops Efterretninger om de nordiske Lande. Kbh. 1841. 4°.
Nr. 1106 i Auktionskat.

— **Nr. 63:** E. C. Werlauff, Tre Afhandlinger til Kong Christian den Førstes Historie. Kbh. 1819. 8°.
Nr. 1155 i Auktionskat.

— **Nr. 64:** E. C. Werlauff, Monument over Kong Hans og Dronning Christina, i St. Knuds Kirke i Odense. Kbh. 1827. Med et Tillæg. 4°.
Nr. 1156 i Auktionskat.

— **Nr. 65:** H. Behrmann, Kong Christian den Andens Historie. I—II. Kbh. 1815. 8° (1 Bd.).
Nr. 1162 i Auktionskat.

— **Nr. 66:** Fr. Münter og E. C. Werlauff, Aktstykker vedkommende Kong Christian den Tredies og Dronning Dorotheas Kroning. Kbh. 1831. Fol.
Nr. 1190 i Auktionskat.

— **Nr. 67:** E. C. Werlauff, Sophia af Meklenborg, Dronning til Danmark og Norge. Kbh. 1841. Fol.
Nr. 1204 i Auktionskat.

Werlauffs Manuskripter, Nr. 68: G. L. Baden, Danmarks og og Norges Kong Frederik den Femtes Regjerings Aarbog. Kbh. 1832. 8°.

Nr. 1305 i Auktionskat. — Paa stort Pap., med skr. Tillæg af Forf. selv og enk. af Werlauff.

— **Nr. 69:** G. L. Baden, Danmarks og Norges Kong Christian den Syvendes Regjerings Aarbog. 1766—84. Kbh. 1833. 8°.

Nr. 1313—14 i Auktionskat. 2 Expl. Det ene med Randbemærkninger af W., det andet paa stort Pap. med skr. Tillæg af Forf. selv og enk. af W.

— **Nr. 70:** J. K. Høst, Joh. Friedr. Struensee und sein Ministerium. I—II. Kopenh. 1826—27. 8°. (2 Bd.).

Nr. 1319—20 i Auktionskat.

— **Nr. 71:** Lexicon over adelige Familier i Danmark, Norge og Hertugdømmerne. I—II. Kbh. u. A. 4°. (2 Bd.).

Nr. 1403—4 i Auktionskat. — Med Randbemærkninger af W. og et vedl. løst Blad.

— **Nr. 72:** E. Pontoppidan, Den Danske Atlas. I—VII. Kbh. 1763—81. 4°. (7 Bd.).

Nr. 1713—20 i Auktionskat.

— **Nr. 73:** E. Pontoppidan, Origines Hafnienses. Kbh. 1760. 4°.

Nr. 1803 i Auktionskat. — Foran er indklæbet Peter von Hemerts Exlibris.

— **Nr. 74:** N. Jonge, Kiøbenhavns Beskrivelse. Kbh. 1783. 4°.

Nr. 1804 i Auktionskat.

— **Nr. 75:** R. Nyerup, Kjøbenhavns Beskrivelse. Kbh. 1800. 8°.

Nr. 1805 i Auktionskat.

— **Nr. 76:** E. C. Werlauff, Kiøbenhavns Universitet fra dets Stiftelse af Kong Christian den Første indtil Reformationen. Kbh. 1850. 4°.

Nr. 1826 i Auktionskat.

— **Nr. 77:** E. C. Werlauff, De hellige tre Kongers Kapel i Roeskilde Domkirke. Kbh. 1849. 4°.

Nr. 1879 i Auktionskat. — Vedl. er et Nr. af «Berl. Tid.» (19. Marts 1870).

— **Nr. 78:** E. C. Werlauff, Efterretninger om det st. kgl. Bibliothek. 2. Udg. Kbh. 1844. 8°.

Nr. 2161[a] i Auktionskat. — Expl. paa stort Pap.

— **Nr. 79:** E. C. Werlauff, Det Kongelige Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog. Kbh. 1847. 8°. — Tillæg til samme. 8°. (2 Bd.).

Nr. 2214—15 i Auktionskat. — Expl. paa stort Pap.

— **Nr. 80:** E. C. Werlauff, Om de nordiske Kongers Salving og Kroning i Middelalderen. Kbh. 1832. 4°.

Nr. 2610 i Auktionskat.

Werlauffs Manuskripter, Nr. 81: E. C. Werlauff og N. Outzen, Priisskrifter angaaende det danske Sprog i Hertugdømmet Slesvig. Kbh. 1819. 8°.

Nr. 2773 i Auktionskat.

— **Nr. 82:** N. D. Riegels, Christian den Siettes Levnetsbeskrivelse. Kbh. 1798. 8°.

Nr. 1300 i Auktionskat.

— **Nr. 83:** Chr. Olufsen, Collectanea til et antiqvarisk-topographisk Lexicon over Danmark. Kbh. 1829. 8°.

Nr. 1708 i Auktionskat.

— **Nr. 84:** R. Nyerup og J. E. Kraft, Almindeligt Litteraturlexikon for Danmark, Norge og Island. (I—II). Kbh. 1820. 4°. (2 Bd.).

Paa stort Pap. med mange Tilskrifter. Foran ligge et Par løse Sedler.

— **Nr. 85:** J. Worm, Forsøg til et Lexikon over danske, norske og islandske lærde Mænd. I—III. Kbh. 1771—84. 8°. (4 Bd.) samt en Optegnelsesbog i 4° med bibliogr. Optegnelser i alfab. Orden.

Gennemskudt med hvide Blade; desud. med tilskrevne Randnoter.

C. F. Allens Samlinger.

Disse vedrøre Nordens Historie og ere testamenterede Bibliotheket af den 1871 afdøde Historiker.

— **Afd. I.** Bidrag til Nordens Historie fra udenlandske Arkiver, i Afskrift ved Allen selv — fra hans Udenlandsrejser 1845—48 — og Andre. (75 Pakker og Hæfter). Naar intet andet er bemærket, er Haandskriften Allens. (Slg. «Oversigt ov. det kgl. danske Vidensk. Selsk. Forhandl.», 1846, S. 121—24).

— **Nr. 1—15** (1 Pakke i Fol.). Foran ligger et Hæfte i 4° m. Paaskr.: «Fortegnelse over mine Samlinger fra Udlandet [heri ikke indbefattet Samlingerne til Chr. II. Hist.]», deri 2 vedl. løse Sedler. Det er væsentl. denne Fortegnelses Betegnelser, som benyttes i det følgende, ogs. hvad Navnenes Form angaar.

Nr. 1. a) 33 Pavebuller fra 1220 til 1488 eft. Afskr., som findes i Hist. o. Antiqv. Akademien i Stockholm. — Skrevne paa folierede Ark (Fol.). — b) Fortegn. ov. en Del Dokumenter, som findes i det Pavelige Arkiv i Vatikanet, meddelt af Arkivaren Marino dei Marini, Rom 1846. Orig., if. Allens Paaskr. ud. synderl. Værdi; vedl. er en ital. Billet ud. Underskr.). — c) En Fortegn. ov. de utrykte Pavebuller og Breve, som findes i Geh. Arkivet i Kbhvn., meddelt af [Registrator M. N. C.] Kall-Rasmussen. — Paa 3 pagin. Ark i 4°.

Nr. 2. Forskellige Breve og Rapporter vedk. Forholdene i Danmark 1531—37, navnl. Christiern II. og Grevens Fejde, Forholdet til England. (British Museum).

Nr. 3. S. 1—10. Den engelske Gesandt Daniel Rogers's Beretn. til Lord Burghley om Forholdene i Danm., dat. Roskilde 10. Aug. 1588. (Brit. Mus.). S. 11—12. Instruktioner for Mr. Thomas Bodley, da han af Hds. Maj. blev sendt til Kongen af Danm., dat. 11. Aug. 1588. (Brit. Museum). S. 13—16. Instruktion given af Hs. Maj. Kongen for Sir John Borthwick, der sendes til Kongen af Danm. (19. Dec. 1550). (Brit. Mus.). S. 17—18. Instruktion for Thomas Bodley, sendt til Kongen af Danm., d. 17. April 1585. S. 18—20. Kong Frederik den Andens Svar af 4. Sept. 1585 til Dronning Elisabeth. (Brit. Mus.). S. 21—22. Kong Frederik den Andens Brev til en engelsk Herre, 4. Sept. 1585. (Brit. Mus.). S. 23—28. Tvende Bidrag til Oplysn. om Frederik den Andens Forsøg paa at mægle imell. Dronning Elisabeth og Philip den Anden 1586. (Brit. Mus.). S. 29—38. Daniel Rogers's Gesandtskabs-Beretn. af Jan. 1587. (Brit. Mus.). S. 39—42. The confession of my Lord Bothwell. (Brit. Mus.). — De fleste af disse Dokum. ere i dansk Overs.

Nr. 4. a) Fortegn. ov. Danmarks og Norges Indtægt og Udgift. (1601?). b) Den jydske Adels Indtægt og Jordegods 1638. (Begge fra Rigsark. i Stockholm). — Med Afskriverhaand.

Nr. 5. a) Breve fra [Jon.] Buræus [dat. Helsingør] til Kansler Oxenstjerna 1626—1629, og kortere Notitser. b) Den svenske Rigs-Registratur 1625—1628. (Begge fra Rigsark. i Stockholm). — Med Afskriverhaand undt. de kortere Notitser.

Nr. 6. Torquato Becchias [snarere: Recchias] Beretn. om Danm. und. Krigen med Kejseren 1625—1629. (Det kgl. Bibl. i Paris). — Ital., 3 Bl. i Fol., med fransk Afskriverhaand.

Nr. 7. Optegnelser om Krigsaarene 1628—1629, Jylland. (Rigsark. i Stockholm). — Dansk.

Nr. 8. Instruktion for den hollandske Gesandt Laurens Reaal, 19. Novbr. 1627, og 7 Br. fra den hollandske Resident Carel Cracou, 1627—1628; Extrakter af 4 Br. (Rigsark. i Haag). — Med Afskriverhaand. Instr. paa Fransk; Cracous Breve, dat. Helsingør, paa Hollandsk; Extrakterne paa Dansk (med Allens Haand).

Nr. 9. Kortere Notitser af den svenske Rigs-Registratur 1628—1664. (Rigsark. i Stockholm). — Dansk.

Nr. 10. Afskrifter af den svenske Rigs-Registratur 1629—1641. (Rigsark. i Stockholm). — Svensk, med Afskriverhaand.

Nr. 11. [Den svenske Resident] Fegræus's Beretninger fra 1631—1635 og 1642—1643. Dertil kortere Notitser. (Rigsark. i Stockholm). — Svensk, med Afskriverhaand. De kortere Notitser paa Dansk, med Allens Haand.

Nr. 12. Uddrag af Joh. Skyttes Beretn. om hans Gesandt-

skab til Hertug Frederik den Tredie af Gottorp 1635. (Upsala Bibl.; eft. Kolmodins Disputatser). — Dansk.

Nr. 13. Afskrifter af den svenske Rigs-Registratur 1643 og af Raadsprotokollen 1643—44. (Rigsark. i Stockholm). — Svensk; Afskriverhaand. Tilsidst nogle korte Uddrag paa Dansk med Allens Haand.

Nr. 14. a) Den hollandske Resident Carel Cracou's Breve [fra Helsingør] 1644 i Uddrag, hvoriblandt Marten Thayssens Rapport om Slaget i Listerdyb. b) Beretn. om den hollandske Ambassade 1644. (Begge Dele fra Rigsark. i Haag). — Dansk.

Nr. 15. Frankrigs Mægling 1644, Uddrag af de la Thuilleries Breve. (Arch. du Département des Affaires étrangères à Paris). — Dansk.

Benyttelse. J. A. Fridericia, Danmarks ydre politiske Hist. i Tiden fra Freden i Lybek til Freden i Prag, Kbh. 1876 (de svenske Relationer). Nr. 7 er udg. af W. Mollerup i «Danske Saml.», 2. R., VI («Bidrag til Jyllands Hist. i Krigsaarene 1627—29»). Thyra Sehested, Chr. Thomesen Sehested, Kbh. 1894.

C. F. Allens Samlinger, Afd. I. Nr. 16—25 (1 Pakke i Fol.).

Nr. 16. a) Georg von Plettenbergs Beretninger fra 1644—1645. b) Kortere Notitser til samme Tidsrum. (Det kejserl. Geh.-Ark. i Wien). — Førstn. paa Tysk, med Afskriverhaand (4°); Notitserne paa Dansk, med Allens Haand.

Nr. 17. Afskrifter af den svenske Rigs-Registratur 1644—1658. (Rigsark. i Stockholm). — Svensk, med Afskriverhaand.

Nr. 18. a) Magnus Durels Beretninger, [dat. Helsingør], 1647—1654 i Afskr. med et Tillæg. b) Magnus Durels Beretninger 1651—1652 i Afskr. — Relationerne under a ere paa Svensk, med Afskriverhaand; Tillæget indeholder Afskr. (samme Haand) af nogle tyske Relationer fra Durel og fra Residenten Schütz i Hamborg 1648—51, endv. nogle Uddrag paa Dansk (med Allens egen Haand) og et lille Oktavhæfte (ligel. med A.'s Haand) betitl. «Notanda». De afskr. Relationer und. b ere paa Svensk (samme Afskriverhaand som de tidligere) og betegn. «Carl [!] Durell til Carl Gustav 1651—1652.»

Nr. 19. Hannibal Sehesteds Andragende til Carl Gustav om Protektion, 19. Aug. 1658. (Rigsark. i Stockholm). Afskr. — Dansk.

Nr. 20. a) 3 Br. fra [K.] Frederik den Tredie ang. Sammensværgelsen i Malmø. b) Erklæring ang. Sammensværgelserne i Kronborg og et Br. af Henr. Gerner 1659. Breve fra Nic. Skunck om det samme. c) Et kuriøst Brev af Carl X., som bortskænker et Hus i det belejrede Kjøbenhavn. d) Nogle korte Efterretn. om Kjøbenhavns Belejring. (Rigsark. i Stockholm). — Dels Dansk, dels Svensk. Noget med Allens og Noget med Afskriverhaand.

Nr. 21. Beretn. af den kejserl. Gesandt Goess af 2. Novbr. 1660 om Statsomvæltningen i Danmark 1660. (Det kejserl. Geh. Ark. i Wien). — Tysk, med Afskriverhaand (samme som Nr. 16), 4°.

Nr. 22. Afskrifter af den svenske Rigs-Registratur 1659 —1666. Deribl. meget om Ulfeldt og Hannibal Sehested. (Rigsark. i Stockholm). — Svensk; Afskriverhaand.

Nr. 23. a) En Skr. fra Kbhvn. ang. Dinas og Walters Sag mod Ulfeldt 1651. b) Attest om, at Ulfeldt har retfærdiggjort sig ved Fremlæggelse af Dokumenter, hvilke meddeles, 1654. c) Breve af Ulfeldt 1657—1658 og hemmelig Instrux for Ulfeldt og Steen Bielke, Kiel Sept. 1657. d) Haardh's og de andre Kommissariers Beretn. til Carl Gustav om Aktionen mod Ulfeldt og Vanskelighederne ved den (Eleonora Ulfeldt) 1659. e) Dokumenter Ulfeldt vedkommende, Dahlbergs Vidnesbyrd mod Ulfeldt og Peter Chambers Vidnesbyrd, 8. og 6. Dec. 1659. — Den svenske Regering ang. Ulfeldts Gods og Børn, 1664. (Upsala Bibl.). f) Ulfeldts større Forsvarsskr. 1663. g) Christoffer Sleuns Memoriale af 27. Oktbr. 1663 (om Ulfeldt). h) Emanuel Grev Waldstein Wartembergs Stamtavle. (Rigsark. i Stockholm). — Dette Numer er betegnet «Ulfeldiana». Næsten Alt Svensk eller Tysk og med Afskriverhaand.

Nr. 24. Nogle Notitser af Dresdener Bibliotheket til Aarene 1663 og 1686. (Med Paaskr. af Allen ang. det fra 1663: «Har været udlaant til og benyttet af Mag. Provst Becker.») — Dansk.

Nr. 25. Optegnelser om Danmarks indre og ydre Forhold efter Ytringer af Hann. Sehested. (Bibliothèque royale de Paris). — Fransk; Afskriverhaand (meget stort Format).

Benyttelse. Nr. 16 er ben. i J. A. Fridericia, Danm. ydre pol. Hist. i Tiden fra Freden i Prag til Freden i Brømsebro, Kbh. 1881. P. W. Becker, Saml. til Danm. Hist. und. Kong Frederik den Tredies Reg., II, Kbh. 1857, S. 447—449; i samme Bd., S. 433—40, ere H. Sehesteds Meddelelser ang. det danske Hof (1666) meddelte, men ved Prof. Velschow. S. Birket-Smith, Leonora Christina Grevinde Ulfeldts Hist., I—II, Kbh. 1879—81. E. Gigas, Grev Bernardino de Rebolledo, Kbh. 1883. Thyra Sehested, Hannibal Sehested, I—II, Kbh. 1886. Samme, Christen Thomesen Sehested, Kbh. 1894. J. A. Fridericia, Adelsvældens sidste Dage, Kbh. 1894.

C. F. Allens Samlinger, Afd. I. Nr. 26—32ᵈ (1 Pakke i Fol.).

Nr. 26. Esaias Puffendorfs Relation om danske Forhold 1671. (Rigsregistraturen i Rigsark. i Stockholm). — Uddrag af Raadsprotokollen 1671. — Tysk, dat. Stade 10. Febr. 1671; Afskriverhaand. «Uddragene af Raadsprotokollen» findes ikke.

Nr. 27. a) Terlons Rapporter 1670—1676 tilligem. nogle

Br. fra Griffenfeldt. (Arch. du département des affaires étrangères, Paris). b) Liste over franske Gesandter 1542—1770. — Mest i dansk Overs. Listen findes ikke. Først nogle faa Br. fra Ambassadøren Des Arcis 1670.

Benyttelse. Tr. i «Danske Saml.», 2. R., III, S. 2—33.

Nr. 28. John Paull's og andre engelske Gesandtskabs-Beretninger 1670—1676, tilligem. nogle Br. fra Griffenfeldt fra 1675. (State Paper Office i London). — Mest i dansk Overs.

Benyttelse. Tr. i «Danske Saml.», anf. Bd., S. 34—57.

Nr. 29. a) Uddrag af Jacob le Maires Rapporter 1670—1676. [Skal være: 1670—1677]. b) J. de Witts Gesandtskab 1670 og M. Giøe's Forestilling til Generalstaterne 1670. c) Wyngaerden v. Werkendams Gesandtskab 1672—1674. (Rigsark. i Haag.) — I dansk Overs.

Benyttelse. «Danske Saml.», anf. Bd., S. 58—120.

Nr. 30. Nogle Breve fra hollandske Søofficerer und. Krigen 1676—1677, Almonde, Tromp, Bastiaanszen. (Rigsark. i Haag). — Tildels paa Hollandsk, med Afskriverhaand; tildels i dansk Overs.

Nr. 31. Den skaanske Adelsmand Jørgen Krabbes Bønskrift til Carl XI. og hans Brev af 27. Febr. 1677 til Baron Bent Rosenhane. (Rigsark. i Stockholm og en privat Samling sammesteds). — Svensk.

Nr. 32. a) Rapporter fra Lilliencrona 1671—1676 og adskillige Breve fra Christian den Femte, Griffenfeldt (1674—1675) og Niels Brahe (1674). — Instrux for Johan Gyllenstierna 6. Decbr. 1679 og Joh. Gyllenstiernas Ambassade 1680. — Begyndelsen af Wellings Rapporter 1681. [NB. Instruxen for den svenske Gesandt Gabr. Oxenstierna, 1. Decbr. 1671, findes i Nr. 23e]. — Det allermeste paa Svensk og med Afskriverhaand. Beg. af Wellingks Rapporter 1681 findes her ikke.

Benyttelse. D. S., anf. Bd., S. 308—364 (nemlig Rapporterne indt. 1676 incl. og derhen hørende Breve); 2. R., V, S. 76—82 (ang. Gyllenstjerna).

[Nr. 32]b) Wellings og Coyets Rapporter 1681—1683. — Brev fra Carl XI og Coyets Instruktion af 1682; Coyets Diarium 1682—1684. — Beg. af Leyonclos Rapporter 1684. — Svensk; Afskriverhaand.

Benyttelse. D. S., 2. R., V, S. 82—124.

[Nr. 32]c) Leyonclos Rapporter 1684—1689. — Breve fra Carl XI 1689 og Oktbr. 1690. — Beretn. om Tilstanden paa Sjælland og i Fyn i militær Henseende 1689. — Leyonclos Rapporter 1689—1693. [1694 og 1695 fattedes i Arkivet. — NB. Undertiden er Tidsfølgen i Brevene noget forrykket]. — Svensk; Afskriverhaand.

Benyttelse. D. S., 2. R., V, S. 124—187, 289—341.

[Nr. 32][d)] Leyonclos Breve fra 1696—1700. — Carl XI.'s og Carl XII.'s Breve 1691—1700. — Svensk; Afskriverhaand.
Benyttelse. D. S., anf. Bd., S. 341—349; 2. R., VI., S. 42—86.

C. F. Allens Samlinger, Afd. I. Nr. 32ᵉ—37. (1 Pakke i Fol.).

Nr. 32[e)]. Leyonclos Rapporter fra 1700—1709. — Kortere Notitser 1672—1709. (NB. 2 Breve fra Eleonora Ulfeldt 1694 og 1696). (Rigsark. i Stockholm). — Rapporterne paa Svensk, med Afskriverhaand; de kortere Notitser paa Dansk, med Allens Haand. Til Slutn. et Originalbr. til Allen fra Julius Sick, dat. Kbh. 7. Nov. 1845, med Afskr. af to Breve fra Leonora Christina.

Nr. 33. Franske Gesandtskabs-Beretninger fra 1679—1686 og 1698—1699. (Arch. du département des affaires étrangères à Paris). — I dansk Oversættelse.
Benyttelse. D. S., 2. R., IV, S. 154—196.

Nr. 34. Engelske Gesandtskabs-Beretninger 1681—1691, Molesworth; 1691—1693, H. Grey; 1695, 1698, 1699, 1703, H. Grey, J. Vernon. (State Paper Office, British Museum). — I dansk Overs.
Benyttelse. D. S., anf. Bd., S. 197—233.

Nr. 35. Engelske Gesandtskabs-Beretninger 1672—1706, J. Vernon, 1707—1712, Pulteney. [Viereggs Brev, 1703, i Nordins Samling i Upsala]. — Nogle spredte Notitser 1708—1711, 1729—1735, 1671—1675 (Griffenfeldt). (British Museum; State Paper Office). — I dansk Overs., undtagen Viereggs (franske) Brev.

Nr. 36. Svenske Gesandtskabs-Beretn. 1719—1736 og 1745—1748. – Kortere Notitser fra 1719—1748. — Beretningerne næsten alle paa Svensk, med Afskriverhaand; de kortere Notitser paa Dansk, med Allens Haand.
Benyttelse. E. Holm, Danmarks-Norges Historie 1720—1814, I, Kbh. 1891.

Nr. 37. Engelsk Gesandtskabs-Beretning fra W. Titley, 1729—1730. (State Paper Office). — I dansk Oversættelse.

— **Nr. 38—49.** (1 Pakke i Fol.).

Nr. 38. Palmstierna's Rigsdagsberetning 1740. [Fra Kjøbenhavn]. — Svensk; Afskriverhaand.

Nr. 39. Palmstierna's Rigsdagsberetn. 1742. [Ligel.]. — Ligel. paa Svensk og med Afskriverhaand.

Nr. 40. Höpkens Rigsdagsberetn. 1746. [Ligel.]. — Ligel.

Nr. 41. Bemærkninger om Rangforordn. i Danmark 1746 [?] (kort efter Frederik den Femtes Thronbestigelse). Deri adskillige Personalnotitser om Markgreven af Brandenborg-Culmbach. (Det kgl. Bibl. i Paris). — Fransk; Afskriverhaand; meget stort Format.

Nr. 42. Engelsk Gesandtskabs-Beretning fra W. Titley 1746

(State Paper Office), 1755, 1757 (British Museum). — I dansk Overs.

Nr. 43. a) Otto Flemmings Rigsdagsberetning 1751. [Fra Kjøbenhavn]. b) Det sekrete Utskotts Proposition 1751. — Svensk; Afskriverhaand.

Nr. 44. a) Carl v. Ungern-Sternbergs Rigsdagsberetning (1761?). b) C. v. Ungern-Sternbergs Brev til Kancellipræsidenten, Jan. 1760. [Fra Kjøbenhavn]. — Svensk; Afskriverhaand.

Nr. 45. a) Sprengtportens Rigsdagsberetn. 1769. [Fra Kbhvn.]. b) Et Brev fra Macartney, engelsk Gesandt i St. Petersborg, 1767 om Mageskiftet mell. Danm. og Rusland. (British Museum). — Heraf er a paa Svensk, med Afskriverhaand; b paa Dansk, med Allens Haand.

Nr. 46. Sprengtportens Rigsdagsberetn. 1771. [Fra Kbhvn.]. — Svensk; Afskriverhaand.

Nr. 46. a) J. C. Tolls, Funcks og andres Rapporter 1772—1785 ang. Forholdene i Danm. og Norge, og Gustav den Tredies Planer paa det sidste Rige. (Gustav den Tredies Papirer i Upsala). b) Adskillige Breve af Sprengtporten 1772 med en Beretn. om Revolutionen 1772, Albedyhl og Gustav Toll 1785. Liste og Charakteristik af de fornemste Embedsmænd i Norge (1786?). Nogle faa Breve af Frederik den Sjette og Enkedronning Juliane Marie 1785—1788. (Gustav den Tredies Papirer i Upsala). c) Sprengtportens Rapporter 1771. d) Sprengtportens Breve til Gustav den Tredie 1773—1781. e) Sprengtportens Rapporter 1772—1775. f) Schevens Rapporter 1780—1784. — Bergstedts Rapporter 1784. — Albedyhls Rapporter 1785. — Kortere Notitser 1772—1785. — Det meste paa Svensk og med Afskriverhaand.

Nr. 48. a) Det franske Kabinets Betragtn. af Danmarks politiske Stilling 1773. (Arch. du Royaume). b) Den hollandske Gesandt Calmettes Yttringer om Revolutionen 1772. c) Den holl. Gesandt v. Rechterens Yttring om Forandringen 1784. — Sidstn. paa Hollandsk, med Afskriverhaand; det øvrige paa Dansk, med Allens Haand.

Nr. 49. a) Nogle Breve af Gram, A. Hojer og Langebek fra det Deichmannske Bibliothek i Christiania. b) Uddrag af Breve fra fornævnte, samt adskillige fra Klevenfeldt. c) Uddrag af C. Deichmanns Antegnelser i et Exemplar af Worm [ɔ: J. Worms Lexicon over lærde Mænd] i det Deichmannske Bibl. i Christiania. [NB. Nogle lignende Optegn. af Deichmann, men ikke de samme, findes trykte i Meddelelser fra det norske Rigsarchiv, I, 1870, S. 1—27, og i Sorø Akademis Program for 1865, S. 16—47. En fuldstændig Afskr. af Antegnelserne findes i Ny kgl. Saml. 739^b, Fol.; den er benyttet i Chr. Bruun, Fr. Rostgaard, I]. — Brevene under Rubr. a ere afskrevne af Arkiv-Amanuensis Hall i

Christiania; Uddragene ere med Allens egen Haand. I Rørdams Saml. af Langebeks Breve findes nogle af de fra det Deichmannske Bibl. trykte.

C. F. Allens Samlinger. Afd. I. Nr. 50—52. (1 Pakke i Fol.).

Nr. 50. Afskrifter af Dokumenter fra 1513—1530; Regesta Fredrici I 1523—1529, Pag. 1—104 [rettere 105[.

Regesta ere øjensynlig udførte for C. Molbech og tildels med hans Haand; Overskriften er (med Molbechs Haand) «Regester over K. Friderik I. Breve, Befalinger og Anordninger, Rigets indvortes Styrelse vedkommende, samlede og uddragne af Cancellie-Registranterne, eller Copiebøgerne, som haves fra denne Konges Regiering.» — Dereft. et stort Antal Afskr. und. Fællesbetegnelse (med Allens Haand): «Afskrifter af Mynchenske Dokumenter 1523 til efter 1530 chronologisk ordnede; her er ogsaa indlagt en Deel af de Sickske Afskrifter (mig tilhørende).» — Med forskell. Hænder. — Endv. «Afskrifter af Forskellige Dokumenter fra før 1513 og til 1536 mig tilhørende». Forskell. Hænder; mest Afskr. af Dokumenter i det danske Geheimearchiv, ved C. U. A. Plesner 1853. — Tre mindre Fascikler, som følge efter, ere betegn. henholdsv. «2 Dok. af 1524, Resten af 1525», «1528—29—30» og «1531—32». Heri bl. a. Afskrifter ved Plesner, N. M. Petersen, C. A. Mathiesen og Bibliothekar C. G. Styffe samt et (svensk) Brev fra denne til Allen, dat. 10. Aug. 1855.

NB. Ingen af disse Sager synes aftrykte i Allens «Breve og Aktstykker til Oplysn. af Christiern II's og Frederik I's Hist.», I, Kbh. 1854.

Nr. 51. Lister brugte ved Afskrivningen i Stockholm.

Nr. 52. a) Optegnelser af nogle sjeldne trykte Piecer i Haagske Samlinger, collectio Duncaniana og andre. b) Uddrag af Piecer i Bibl. i Haag vedk. det fjendtlige Forhold imell. Danmark og England 1665. (4°).

I dansk Overs.; til 17. og 18. Aarh.'s Hist.

— **Nr. 53.** C. F. Allens Samlinger til hans Værk «De tre nordiske Rigers Historie 1497—1536.« (64 Fascikler i 4° og 8°).

a) Personal-Register. A—Z. Et Hæfte i 4° og et Hæfte i 8°. (Sidstn. ligel. A—Z). Vedlagte ere endel Optegn. paa løse Sedler, ogs. med Allens Haand, samt en Optegn. af L. Daae og et Br. fra C. Paludan-Müller til Allen, dat. 25. Okt. 1865. — b) Chronologisk Fortegn. 1495—1537. 8 Hæfter.

De enk. Hæfter ere betegn. henholdsvis: «Før 1500 (fra 1495) og 1500—1511», «1512. 1513. 1514. 1515», «1516—1521», «1522. 23. 24», «1525. 1526. 1527», «1528. 1529. 1530», «1531. 1532. 1533», «1534. 1535. 1536. 1537.» Disse Hæfter indeholde en Dokumentfortegn., ordnet eft. Aarenes Række. — c) Chronologisk Fortegnelse over Breve og Aktstykker i Christiern

den Andens Arkiv ved Ekdahl, med Tillæg. — «Ekdahl» er den svenske Historiker Nils Johan E. («Christian II:s archiv eller Handlingar rörande Severin Norby», I—IV, 1835—42). — d) Chronologisk Fortegnelse over Aktstykker Aarene 1523—1525. — Tildels Supplement til forrige. — e) Excerpt af Ch. ij. ɔ: Christiernus secundus [Danske Kongers Historie, Christiern den Anden]. 2 Hæfter. — Eft. Dokumenter i det danske Geheimearkiv. — f) Excerpt af Danske Samlinger og Sturernes Papirer (i Geh. Ark.). 4 Hæfter. — Uddragene af «Danske Saml.» slutte i 3. Hæfte, derefter følge de af «Sturernes Papirer»; 4. Hæfte indeholder Resten af disse samt «Sverrig-Norge». — g) Excerpt af Danske Kongers Historie [i Geh. Ark.]. 8 Hæfter. — h) Excerpt af Forskjellige Samlinger [i Geh. Ark.]. 4 Hæfter. — Noget i Hæfte 3 er excerperet og afskr. ved F. Krarup; ligel. hele 4. Hæfte, som er betegn. «De svenske Protocoller». — i) Excerpt af Gemeinschaftliches Archiv [i Geh. Ark.]. 7 Hæfter. — Betegn. henholdsv. «(Gma.) Suppl: I», «Gm A: 1. Supplem. 2», «Gms. A. Supp. 3», «Gms. A. Suppl. 4», «Gma. Suppl. 5», «Gma. Suppl. 6» og et Hæfte (Pakke) uden nærmere Betegnelse. — k) Excerpt af Diplomatarium Langebekianum [i Geh. Ark.]. 3 Hæfter. — I 3. Hæfte ere endel Uddrag besørgede af J. A. Fridericia. — l) Excerpta varia til Christiern den Andens Landflygtighedshistorie. 5 Hæfter. — Indeholder ogsaa endel fra trykte Bøger. I 5. Hæfte ere indlagte nogle Excerpter fra Rigsarkivet i Stockholm (Fol.). — m) Excerpt af Topographisk Samling. (I Geh. Ark.). 1 Hæfte. — n) Excerpta Stockholmensia 6 Hæfter. — o) Excerpt af Geheime-Arkivet, Münchenske Samling, Originalbr. 1 Hæfte. [Betegn. «G. A.»]. — p) Excerpter af de Münchenske Kopier til Christiern den Andens Landflygtigheds Historie. 1 Hæfte. — q) Excerpt af Tegnelser og Registre over alle Lande [i Geh. Ark.]. (1 Hæfte, betegn. som 1ste). — r) Excerpt af det kgl. Bibl.s Samlinger til Christiern den Andens Landflygtigheds Historie. 1 Hæfte. [Betegn. «K. B.»]. — s) Excerpt af Samlingen af adelige Breve [afgiven til Rigsark. 1888] i det kgl. Bibl. 2 Hæfter. [Betegn. «X»]. — t) [mangler]. — u) Forskjellige Excerpter, 1481—1525, 1526—1559. 2 Hæfter. — v) Fortegnelse over Dokumenter til Grevens Feides Historie. 1 Hæfte. — x) Excerpt af en Frederik den Førstes Registrant. — Med F. Krarups Haand. — y) 2 Pakker med mange forskjellige Excerpter og Notitser. — Vedrøre mest Nordens Historie saavel i Middelalderen som i den nyere Tid, ikke blot 16. Aarh. Deribl. ogs. et og andet af andre Forskere m. m., saaledes af Werlauff, C. C. H. Burmeister, C. G. Styffe, Rud. Hjärne (Br. til Allen, 18. Apr. 1847), H. F. J. Estrup (Br. til Allen, 9. Jan. 1845), «Vindex» (udat. Billet til A.), Biskop Engelstoft (Br. til A., 16. Marts 1860). De enk. Læg bære Paaskrifter af Allen.

— z) 1 Pakke med Materialier til den endelige Udarbeidelse af Værket [tildels til Prøve paa Allens Maade at arbejde paa]. — Mest af kulturhist. Indhold.

C. F. Allens Samlinger. Afd. I. Nr. 54: Optegnelser til Udarbejdelsen af Allens Disputats for Magistergraden [ɔ: De rebus Christiani Secundi exsulis commentatio, I, Hafniæ 1844]. (1 Pakke i 8°).

— **Nr. 55.** 2 Fascikler indeholdende: a) Nogle af de ved Udarbejdelsen af Slesvigs Sproghistorie [ɔ: Om Sprog og Folke-Eiendommelighed i Hertugdømmet Slesvig eller Sønderjylland, Kbh. 1848] brugte Materialier. b) Notata til Slesvigs Sproghistorie. (4°).

Notaterne ligge i 1. Pakke; de ere mest paa Smaasedler ordn. eft. Rubrikker. I 2. Pakke bl. a. et (tysk) Brev fra (Præsten?) Martens til Degnen Lassen i Tolck, dat. Slesvig 20. Dec. 1851, en Kopi af et ligel. tysk Br. fra Præsten Wilh. Thiess i Tolck, dat. 11. Marts 1852, samt en skr. Afhandling om det danske Sprog i Slesvig (40 Foliosider) af Præsten J. Hansen i Jordkjær, dat. Ribe i Febr. 1849.

— **Nr. 56.** Nogle Samlinger af danske Gloser, Ord o. s. v. (1 Pakke i 8°).

Heri ogs. nogle Optegn. af sydsjællandske Dialektord af Præsten P. Dorph (1854), en slesvigsk Ordfortegn. af Pastor Wendelboe (1852) og noget om Vendelbomaalet af Skolelærer O. L. Grønborg (med et Br. fra denne til Allen, dat. 21. Jan. 1849).

C. F. Allens Samlinger. Afd. II. Mindre Excerpter og Optegnelser af Allen, tildels paa Smaasedler, ordnede i Rubrikker. (39 Pakker i 8°).

— **Pakke 1.** Nr. 1. Danmark, Geografi og Chorografi, Topografi (Købstæder særskilt). — Nr. 2. Island. Historie og Litteratur. — Nr. 3. Grønland, Færøerne, Vestindien. — Nr. 4. Lifland og Estland. — Nr. 5. Danmark, fysisk Beskaffenhed, Ethnografi.

— **Pakke 2.** Nr. 6. Danmark, historiske Kilder i Alm. (heri ogs. Berigtigelser til Suhm o. a.).

— **Pakke 3.** Nr. 7. Nordens Oldtid. Gudelære, Gudsdyrkelse, Offringer, religiøse Forestillinger. — Nr. 8. Danmarks Oldtid, Oldsager.

— **Pakke 4a.** Nr. 9. Danmark; ældre Historie, historiske Sagn, Normanner, Varanger. — Nr. 10. Gorm den Gamle. — Nr. 11. Harald Blaatand. — Nr. 12. Svend Tveskæg. — Nr. 13. Knud den Store. — Nr. 14. Hardeknud. Magnus den Gode. — Nr. 15. Svend Estridsen. — Nr. 16. Erik Ejegod. — Nr. 17. Niels. — Nr. 18. Erik Emun. — 19. Erik Lam. — Nr. 20. Svend Grathe og Knud Magnussen. — Nr. 21. Valdemar I. — Nr. 22. Knud VI. — Nr. 23. Valdemar Sejr. — Nr. 24. Erik Plovpenning. — Nr. 25. Abel, Christoffer I.

C. F. Allens Samlinger. Afd. II. Pakke 4^b^. Nr. 26. Erik Glipping. — Nr. 27. Erik Menved. — Nr. 28. Christoffer II. Interregnet. — Nr. 29. Valdemar Atterdag. — Nr. 30. Oluf Hagensen. — Nr. 31. Kalmar-Unionen. — Nr. 32. Margrethe. — Nr. 33. Erik af Pommern. — Nr. 34. Christoffer af Baiern.

— **Pakke 4^b^** (bis). Nr. 35. Christian I. — Nr. 36. Hans.

— **Pakke 5.** Nr. 37. Christian II. (Skrifter til hans Historie). — Nr. 38. Ang. Christian II.'s Arkiv. — Nr. 39. Christian II. Karakteristik etc. — Nr. 40. Christian II. — Nr. 41. Christian II. (enkelte Bemærkn. til Forklaring). — Nr. 42. Christian II.'s Børn og Familie.

— **Pakke 6.** Nr. 43. Frederik I. (Christian II.) i Alm. — Nr. 44. Frederik I. (Christian II.), aarvis. — Nr. 45. Grevens Feide. — Nr. 46. Christian III. — Desuden 4 unum. Rubrikker, betegn. henholdsv. «Notitser til Chr. II.'s Historie 1523—24», «Notitser til Frederik I's Historie 1523—24», «Nogle, for det Meste almindelige Bemærkninger om Frederik I, hans Karakter o. s. v.», «Nogle, tildels almindelige Bemærkninger om Chr. II. (efter Fordrivelsen).»

— **Pakke 7.** Nr. 47. Frederik II. — Nr. 48. Christian IV. — Nr. 49. Frederik III. — Nr. 50. Christian V. — Nr. 51. Frederik IV.

— **Pakke 8.** Nr. 52. Christian VI. — Nr. 53. Frederik V. — Nr. 54. Christian VII. (Heri ogs. nogle Optegn. af andre end Allen). — Nr. 55. Frederik VI. — Nr. 56. Christian VIII. — Nr. 57. Frederik VII.

— **Pakke 9.** Nr. 58. Danmark. Biografi i Alm. — Nr. 59. Biografi til 1448. — Nr. 60. Personalhistorie 1448—1536 (alfab. Orden). A—N. — Nr. 61. Personalhist. 1448—1536. O—Ø.

— **Pakke 10.** Nr. 62. Danmark. Biografi 1536—1660 (alfab. ordn.). — Nr. 63. Biografi 1660—1730 (ligel.). — Nr. 64. Biografi 1730 ff. (ligel.). Under «J. F. Heiberg» et Brev fra Præsten H. A. Jespersen til Allen, dat 17. Mai 1843.

— **Pakke 11.** Nr. 65. Danmark. Statsforfatning, Statsret. Rigsdage, Herredage, Danehoffet, Stændernes Forhold. — Nr. 66. Kongehuset. — Nr. 67. Hoffet, Hofliv. — Nr. 68. Rigsraad og kgl. Embedsmænd. — Nr. 69. Adelsstanden i Alm. — Nr. 70. Adel. Rettigheder. — Nr. 71. Adel, Krigsvæsen.

— **Pakke 12.** Nr. 72. Danmark. Almuen ɔ: Borgere og Bønder i Almindelighed. — Nr. 73. Bondestanden i Almindelighed og Landboforhold. — Nr. 74. Vornedskab. — Nr. 75. Bondestand, Deltagelse i Statsanliggender.

— **Pakke 13.** Nr. 76. Danmark. Købstadvæsen i Alm. — Nr. 77. Købstædernes Opkomst. — Nr. 78. Købstadvæsen; Privilegier, Rettigheder. — Nr. 79. Borgerstand; Deltagelse i Stats-

anliggender. — Nr. 80. Købstadvæsen; Bestyrelse, borgerlige og kongelige Embedsmænd.

C. F. Allens Samlinger. Afd. II. Pakke 14. Nr. 81. Danmark. Købstadvæsen. Befolkning. — Nr. 82. Ang. faste Ejendomme. — Nr. 83. Købstadvæsen; Byrder og Indtægter. — Nr. 84. Købstadnæring; Handel og Haandværker. — Nr. 85. Borgerstanden; Gilder og Lavsvæsen. — Nr. 86. Købstadvæsen; Politi.

— **Pakke 15.** Nr. 87. Kjøbenhavn. — Nr. 87ᵇ. Kjøbenhavns Topografi. — Nr. 88. Købstæder i Sjælland, Møen, Bornholm, Skaane, Gulland etc., Laaland, Falster, Fyen. — Nr. 89. Borgerstanden i Købstæderne; ang. enkelte Købstæder i Jylland og Slesvig.

— **Pakke 16.** Nr. 90. Danmarks Sprog i Alm. Oldsprog. Sproglære. Fremmede Sprogs Indflydelse. — Nr. 91. Sprog: Stednavne, Ordforklaringer og Sprogbemærkninger.

— **Pakke 17.** Nr. 92. Danmark. Undervisningsvæsen. Universitet og højere Skoler. — Nr. 93. Almindeligt Skolevæsen. — Nr. 94. Videnskabelighed, Rejser til fremmede Universiteter, lærde Rejser. — Nr. 95. Censur. Skrivefrihed etc. Brevaabning. — Nr. 96. Lærde Selskaber. — Nr. 97. Litteraturhistorie (Folkepoesi er her vedlagt). — Nr. 98. Bibeloversættelser. — Nr. 99. Komedier.

— **Pakke 18.** Nr. 100. Danmark. Bogtrykkerkunst, Boghandel, Bogvæsen, Papir. — Nr. 101. Bibliotheker. — Nr. 102. Arkiver. (Dokumenter). — Nr. 103. Breve og Segl. — Nr. 104. Rigsvaaben, Flag etc. Ordener. Kongens Titel.

— **Pakke 19.** Nr. 105. Danmark. Kirkevæsen i Alm. — Nr. 106. Kirken. Kirkeskikke, Helgener, Valfarter, Relikvier, religiøse Forestillinger og Tro. — Nr. 107. Klostre. — Nr. 108. Kirken. Indtægter, Udgifter, gejstligt Gods. — Nr. 109. Gejstligheden. — Nr. 110. Gejstlighedens Sæder.

— **Pakke 20.** Nr. 111. Danmark. Sygdomme, Lægekunsten, Hospitaler, Apothekere, Daarevæsen. — Nr. 112. Retsvæsen.

— **Pakke 21.** — Manglede i Beg. af Marts 1896.

— **Pakke 22.** Nr. 121. Danmark. Nationalitet. — Nr. 122. Skandinavisme. — Nr. 123. Sæder i Alm. — Nr. 124. Fattigvæsen. — Nr. 125. Sæder: Fester og Forlystelser.

— **Pakke 23.** Nr. 126. Danmark. Sæder: Næringsmidler. — Nr. 127. Sæder: Klædedragt, Prydelser o. desl. — Nr. 128. Sæder: Begravelse. Afdødes Minde. — Nr. 129. Sæder: Bryllupsskikke. — Nr. 130. Sæder: Løsagtighed. — Nr. 131. Sæder: Kvindekønnet. — Nr. 132. Sæder: Trælle. — Nr. 133. Trolddom. — Nr. 134. Overtro.

— **Pakke 24.** Nr. 135. Danmark. Finansvæsen. — Nr. 136. Afgifter, Skatter, Byrder. (Nathold for Kongen). — Nr. 137. Sund-

told. — Nr. 138. Matrikelvæsen. — Nr. 139. Forleninger. (Konunglef). — Nr. 140. Priser paa Korn, Kød, Fisk etc. — Nr. 141. Rente.

C. F. Allens Samlinger. Afd. II. Pakke 25. Nr. 142. Danmark. Pengevæsen. Mønt, Maal, Vægt etc. — Nr. 143. Krigsvæsen. — 144. Flaaden.

— **Pakke 26.** Nr. 145. Slesvig og Holsten. Topografi. Fysisk Beskaffenhed. Statistik. — Nr. 146. Historiske Kilder. — Nr. 147. Historie.

— **Pakke 27.** Nr. 148. Slesvig og Holsten. Statsretslige Forhold. — Nr. 149. Adelen. — Nr. 150. Slesvig. Bondestand. Landboforhold. — Nr. 151. Slesvig. Sprogforhold. — Nr. 152. Slesvig og Holsten. Kirkevæsen; Universitetet i Kiel. — Nr. 153. Slesvig. Retsvæsen. — Nr. 154. Slesvig. Kultur og Sæder. — Nr. 155. Slesvig. Krigsvæsen; Skatter og Afgifter.

— **Pakke 28.** Nr. 156. Norge. Topografi. — Nr. 157. Kilder og Litteratur. — Nr. 158. Ældre Historie. — Nr. 159. Ang. Forbindelsen med Danmark. — Nr. 160. Nyeste Historie. — Nr. 161. Statsforfatning. — Nr. 162. Kongen. Kroning. Hoffet. — Nr. 163. Kongelige Embedsmænd. — Nr. 164. Stænder, især Adel og Bønder. — Nr. 165. Købstadvæsen, Gilder, enkelte Købstæders Topografi.

— **Pakke 29.** Nr. 166. Norge. Sprog. — Nr. 167. Oplysningsvæsen. — Nr. 168. Kunsthistorie. — Nr. 169. Retsvæsen. — Nr. 170. Statistik. — Nr. 171. Kultur: Næringsveje, Handel, Haandværker, Fabrikker etc., Bjergværker. — Nr. 172. Postvæsen. — Nr. 173. Sæder og Levemaade. — Nr. 174. Trælle. — Nr. 175. Finansvæsen. Skatter og Afgifter. Mønt, Maal, Vægt. — Nr. 176. Forleninger. — Nr. 177. Krigsvæsen.

— **Pakke 30.** Nr. 178. Sverrig. Topografi. — Nr. 179. Historiske Kilder og Litteratur. — Nr. 180. Ældre Historie til Unionen. — Nr. 181. Sverrig i Unionstiden.

— **Pakke 31.** Nr. 182. Sverrig. Gustav I. Vasa. — Nr. 183. Erik XIV. — Nr. 184. Johan III. — Nr. 185. Sigismund. — Nr. 186. Karl IX. — Nr. 187. Gustav II. Adolf. — Nr. 188. Kristina. — Nr. 189. Karl X. Gustav. — Nr. 190. Karl XI. — Nr. 191. Karl XII. — Nr. 192. Ulrika Eleonora. — Nr. 193. Frederik I. — Nr. 194. Gustav III. — Nr. 195. Gustav IV. Adolf. — Nr. 196. Nyeste Historie. (Herved et Brev fra C. G. Styffe til Allen, udat. Fragm.). — Nr. 197. Biografi.

— **Pakke 32.** Nr. 198. Sverrig. Statsforfatning; Rigsraad; Stænder. — Nr. 199. Adel. — Nr. 200. Bondestanden. — Nr. 201. Kommunalvæsen; Kjøbstadvæsen; Borgerstand. — Nr. 202. Sprog. — Nr. 203. Oplysningsvæsen, Skoler. Trykkefrihed, Bogtrykkerkunst. — Nr. 204. Litteraturhistorie.

C. F. Allens Samlinger. Afd. II. Pakke 38. Nr. 205. Sverrig. Kirkevæsen. — Nr. 206. Retsvæsen (Arveret, Tortur). — Nr. 207. Industri og Kunst. — Nr. 208. Handel; Rente. — Nr. 209. Sæder og Levemaade. — 210. Skattevæsen. — Nr. 211. Mønt, Vægt, Maal etc. — Nr. 212. Krigsvæsen.
— **Pakke 34.** Nr. 213. Tyskland. — Nr. 214. Preussen. — Nr. 215. Hansestæderne. — Nr. 216. Mecklenborg. — Nr. 217. Hertugdømmerne Bremen og Verden. — Nr. 218. Brunsvig, Oldenborg. — Nr. 219. Tysk Sprog; Mösogothisk, Plattysk. — Nr. 220. Schweiz. — Nr. 221. Nederlandene.
— **Pakke 35.** Nr. 222. Rusland. — Nr. 223. Polen. — Nr. 224. England og Skotland. — Nr. 225. Frankrig. — Nr. 226. Spanien. — Nr. 227. Italien. — Nr. 228. Rom. — Nr. 229. Grækenland. Orienten. — Nr. 230. Tyrkiet. — Nr. 231. Amerika.
— **Pakke 36.** Nr. 232. Almindelig Historie; Korstog. — Nr. 233. Historiens Filosofi. Almindelige historiske Bemærkninger. — Nr. 234. Historik. — Nr. 235. Chronologi.
— **Pakke 37.** Nr. 236. Diplomatik. — Nr. 237. Geografi og Astronomi. — Nr. 238. Geologi. — Nr. 239. Statistik. — Nr. 240. Statsforfatning. — Nr. 241. Folkeret. — Nr. 242. Municipalvæsen. — Nr. 243. Retsvæsen.
— **Pakke 38.** Nr. 244. Krigsvæsen. — Nr. 245. Lensvæsen. Nr. 246. Kirkevæsen. — Nr. 247. Undervisningsvæsen. — Nr. 248. Litteraturhistorie. — Nr. 249. Kulturhistorie. — Nr. 250. Kunsthistorie. — Nr. 251. Opfindelser.

Gl. kgl. Sml., Fol., 868. *Samling af en Deel Documenter henhørende til Danmark, Sverrige og nogle faa til andre Lande fra 1563 til 1653, med Designation.* 2 Bind. Pap. Ialt 406 Bl., tildels med (fortløbende) Foliering, nemlig i 1. Bd. 6 ufol. Bl., derpaa F. 1—213; i 2. Bd. Titelbl., derpaa F. 214—391 samt 8 ufol. Bl. 17. Aarh.'s 2. Halvdel.

Forskellige Hænder, det meste dog med samme Haand. — Sprogene ere Dansk, Svensk, Tysk, Latin, Fransk. — Titelbl. (med den fra de Fossiske Afskrifter kendte Haand): «Sambling af En deel piecer og documenter, Henhørende til Danmarck, Sverrig, og Nogle faae til andre Nationer. Alle udj tallet 88 Stykker; Der af Angaar in specie 42 Stykker Danmarck, 39 dito Suerrig, og 7 piecer andre Nationer. Tom: 1.» Lign. Titelbl. i 2. Bd. Foran i 1. Bd. og bag i 2. Bd. findes Register. Paa Ryggen af Bindene Etatsraad N. Foss's Vaaben og Navnetræk. — *Herkomst.* Bibl. Foss., S. 73, Nr. 1879—80.

Gl. kgl. Sml., 4., 2467. *Monumenta antiqva Danica 1637 collecta.* Pap. 60 Bl., de fleste med Pagin. 17. Aarh. 4 Bl. ubeskr.

Titelbl.: «MONVMENTA. ANTIQVA. A°. MDCXXXVII. M. JVL.» a) Pag. 1—19: endel Afskr. af Dokumenter fra Hvitfelds «Danm. Riges Krøn.» — b) Pag. 19—65: Afskr. af Dokumenter vedk. den udenlandske Hist.; det første er «Codicilli Caroli M. Imp. continentes ejusdem donationes ecclesijs» (eft. Eginharts «Vita Caroli Magni»); det sidste et fransk Dokument, en Klage ov. Admiral Grimbalt (eft. Joh. Seldens Bog «de mare clauso»); P. 35 et Uddrag af et Br. af Kejser Sigismund vedk. Danmark (eft. Hvitfeld). — c) P. 66: «Exemplum Literarum Pontificis Romanj ad Regem Norvagiæ Haraldum [etc.]». — d) P. 67: «Ex Vindicijs secundum libertatem Ecclesiae Gallicanae. pag. 227.» — e) Efter 4 ubeskr. Bl. følge paa 20 upag. Bl.: «Epistolæ Variorum», ɔ: Pavebreve og andre Aktst. til den danske Middelalders Hist.; det er Afskrifter efter forskell. trykte Værker. Slutn. synes at mangle. — To forskell Hænder. Lat., undt. et enk. dansk og et enk. fransk Dokument. Alt er Afskr. af trykte Bøger. — *Herkomst osv.* Er en Del af Nr. 119 i H. Grams Manuskriptsaml. — Erichsen, Uds., S. 100.

Gl. kgl. Sml., 4., 2820. *Farrago Miscellaneorum.* Pap. 250 Bl., hvoribl. nogle ubeskr. 17. Aarh.'s Slutn. og 18. Aarh.'s Beg.

Indeholder væsentl. endel Sager til Islands og de danske Koloniers Hist. (et kortfattet Register findes foran), nemlig: a) Nogle hist. o. a. Optegn. om Norge og Island, af Peder Syv og med hans Haand; et enkelt Sted findes Arne Magnussens Haand. Ogs. Registeret til hele Samlingen er skrevet med P. Syvs Haand, og Bogen har saaledes tilhørt ham. — b) «DISCVRSUS HISTORICUS Om De Engelenders och Nederlenders Seiladtz udi Norden.» — c) «De Avgmundo, Episc. Isl.» (Lat. Notits med P. Syvs Haand). — d) Adskilligt om Grønland og Spitsbergen; det meste paa Tysk, eft. H. Sivers' «Bericht von Grönland,» Hamb. 1674, 4°. — e) Afskr. af Præsten Mads Rasmussens Beretn. om hans Rejse til Ostindien 1623—26; foran en Pennetegn. af Kastellet Dansborg; endv. Optegnelser af P. Syv om ostind. Varer ankomne til Danm. 1672—1701 samt tre vedhæftede Auktionsplakater ov. saadanne Varer, tr. i Kbh., de to paa Dansk (1696 og 1699), den tredie paa Tysk (1700), og en lign. hollandsk (Amsterd. 1691). Dereft. nogle fl., mindre Udtog af ostind. Rejsebeskrivelser. — f) «Beskrivelse om det Land af Toncouren, som Regnat Naicou til hører med andre omliggende Lande, til paa den anden Side aff Mallabar och den Stad Cochin. Deriblandt befattet med sin Kiøbmandskab, profit och fordeel, der søgis och findis kand.» Ikke med P. Syvs Haand; med denne ere derimod nogle Udtog af Skibsjournaler 1624—34, som følge, og g) «Om Gvinea» og «Om Vest-indien» (nogle faa Optegn.). — *Benyttelse.* Mads Rasmussens Rejsebeskr. er tr. i «D. Mag.»,

I, S. 104—113, og O. Wolffs «Journal for Politik, Natur- og Menneskekundskab», 1808, I, S. 149—162.

Gl. kgl. Sml., 4., 2822. *Et Bind Miscellan-Excerpter af G. Schønning, deels Physiske og Oeconomiske, deels Geographiske og Historiske, sigtende til hans Arbeider i den Nordiske Historie.* Tosp. Lat. Af alm. hist. Indhold, for en stor Del vedk. den klassiske Oldtid. — *Herkomst osv.* Indkommet i Bibl. med en stor Del af G. Schönings øvrige Samlinger, efter at de vare købte af Staten 1781. — Erichsen, Uds., S. 111. Werlauff, Efterretn., 2. Udg., S. 215.

Gl. kgl. Sml., 4., 2823. *En Samling af Schønnings Excerpter og Antegnelser, meest egenhændige.*

Det meste paa Lat., tosp. Kvartbl., med G. Schönings Haand og indeholdende Notitser til Nordens ældre Kulturhist. Ordnet und. følgende Rubriker: 1) Ad Origines Gentium Septentrionalium. 2) Ad constitutionem Rerum publicarum apud vet: Septentrionales. 3) Ad Religionem, Philosophiam, Deos etc. veterum Septentrionalium 4) Ad veterum Septentrionalium artes, Scientias et Exercitia. 5) Ad Computum et Calendarium veterum. 6) Ad lingvam antiqvam Septentrionalem. (Herunder bl. a. nogle Uddrag af O. Worms Breve, med Klevenfelds Haand). 7) Vocabula antiqva et ad Grammat: ant: 8) Ad Nomina Veterum. 9) Inscriptiones et Monumenta antiqva. (Heri bl. a. en Optegn. med C. F. Temlers Haand og en anon. «Conjectura over Skrifften paa det nye-fundne gyldene horn», 18. Aarh., 4 Bl.). 10) Ad Leges et Judicia vet: Septentr. (Heri bl. a. nogle Optegn., som synes skr. med J. Erichsens Haand). 11) Ad veterum Septentrionalium mensuras, Pondera, monetas. (Heri ogs. et Par Afskr. af Dokumenter vedk. nyere nordiske Møntvæsen). 12) Ad rem Militarem veterum Septentrionalium. (NB. 13 er oversprunget). 14) Arma milit. Veterum Septentrionalium. (Herved ligger ogs. Afskrifter af Kommissionsdom over Præsten Hans Trojel, 5. Juli 1725, og Kongebr. til Kommissærerne i denne Sag, 16. Juli 1725; 2 Foliobl.). 15) Ad veterum Septrionalium ritus, et vivendi ration: 16) Huusholdning, Skikke, Levemaade, etc: 17) Ædes et Domicilia Veterum Septentrionalium. 18) Ad navigandi artem et commercia veterum Septentrionalium. 19) Ad veterum Septentr: cibum, potum et vestitum. 20) Ad matrimonia et Nuptias vet: Septent: 21) Ad sepulturam vet: Septentrionalium. — *Herkomst osv.* Som forrige.

Thott, Fol., 748. *Volumen in qvo Documenta et Acta publica Danica plene exscripta cum indice.* Pap. 527 Bl., hvoraf 517 pagin. (1—1034). 17. Aarh. 5 Bl. ubeskr.

Indeholder Afskrifter af 233 Aktstykker i forskellige Sprog til Nordens politiske Historie, mest Danmarks, under Kongerne Fred. II., Chr. IV. og Fred. III., indtil 1660 incl. Forskellige Hænder. Foran en Indholdsfortegn., hvis første Tit. er skr.

med Runer, og bagest et alfab. Register. Paa Ryggen Bogst. B. — *Herkomst.* I et Br. til O. Thott fra Præsten Bjørn Christian Lund, dat. Store Hedinge 3. Mai 1773 og indklæbet foran, hedder det: «Bogen har først været i et Archiv i Stokholm, og er i den sidste Krig imellem Danmark og Sverrig med en Svensk Generals Person kommen ned til Norge, hvorefter den længe har været i en Dansk Officeers og hans Families Eye, indtil den i aaret 1761 kom ned til Kiøbenhavn med en Norsk Student, som havde destineret den med fleere til en Urtekræmmers Brug, men ieg af en Hændelse saae den hos, og kiøbte den af for 7 m℔.» Af Lund foræredes den til Thott. En Del af Registrene er skreven med den danske Diplomat Peder Juels (1623—56) Haand, og Samlingen er aabenbart fra først af anlagt af ham; paa Bogens næstsidste Blad har han opskrevet, under hvilke Betegnelser man skal søge «hvad Peder Wibe mig communicerede i Norge», «hvad Anthoni Knip mig meddeelltte», «hvad ieg her udi Sverrig fich», «hvad mig fra Danmarch er sendtt» og «hvad ieg aff Discurser haffver samlitt.» Bag i Bogen er paa Indersiden af Bindet skr. med en ukendt Haand: «En anden Codex af lignende Art, der ogsaa har tilhørt Peder Juel, findes i Geheimearchivet i den ene af de 2 Samlinger, som kaldes «Sverige», som N° 131. 14. December 1868.»

Thott, Fol., 792. [Bl. 1—67] *Catalogus Regum Daniæ a Dan usqve ad Johannem Christiani I. fil. 1573. Germanice.* b) [Bl. 69—74] *Geburthstafel etzlicher Köningk und Herren, so im Reich Dennemark geherrscht.* c) [Bl. 75—99] *Vita Christiani III.* d) [Bl. 100—107] *Verzeichniss etzlicher Frewlein aus Königl. Stam zu Dennemark herkohmendt, welche ausländischen Fürsten und Hern vertrawet worden sein.* e) [Bl. 108—128] *Compendiosa ac jucunda Chronica Regum Daniæ cum nonnullis incidentibus regnorum Sveciæ et Norvegiæ (usqve ad Regem Johannem, cujus tempore conscriptum est).* f) [Bl. 129—253, med Foliering] *Kurtze Chronica der Königen in Schweden von Christi Geburth bis aufs Jahr 1512. Anno (15)70 zu Stettin ausgeschrieben.* Neden under staar: «Hic liber Henrici est eqvitis cognomine Ranzov». g) [Bl. 258—293] *Diarium, so bey Ihrer Hoheit Princessin Wilhelmine Ernestine Reise und Begleitung von Kopenhagen bis Heidelberg gehalten.* Pap. 312 Bl. 16. og 17. Aarh. 23 Bl. ubeskr. (samt 2 Forsatsblade). Mell. Bl. 211 og 212 mangle 5 Bl.

Forskell. Hænder; Sproget er dels Lat., dels Tysk. Krøniken und. Rubr. e er kun en Afskr. Dateringen paa Titelbl. til den svenske Krønike (und. Rubr. f) lyder ordret: «Anno. 70. den 27 Octobris zu Stettein auss geschriben worden:» [med H. Ranzau's egen Haand:] «Hic liber Henrici est equitis cognomine Rantzou.»

Thott, 4., 1541. *Commentarii duo historici, alter de profectione Danorum in terram sanctam, alter de Regibus vetustis Norvegicis, per Bernh.*

Casp. Kirchmannum. Pap. 157 Bl., hvoraf de fleste pagin., dog ikke med fortløbende Paginering. 17. Aarh. Bl. 13, 92, 96—97 og 153 ubeskr.

Titelbl.: «Commentarij Historici duo, hactenus inediti: Alter, DE PROFECTIONE DANORUM IN TERRAM SANCTAM, circà annum M.C.LXXXVII susceptam [sic], eodem tempore ab incerto autore conscriptus: Alter DE REGIBUS VETUSTIS NORVAGICIS A THEODORICO quodam Monacho ante quingentos circiter annos; opera olim et cura Viri Clarissimi JOHANNIS. KIRCHMANNI; Lubecensis Ex manuss. Bibliothecæ Lubecensis protracti, et variis in locis emendati illustratique Nunc primum editi ab huius nepote. BERNH. CASP. KIRCHMANNO J. U. D.»

Renskrift (forsk. Hænder) med egenh. Rettelser og Tilføjelser af Udgiveren. Lat. Joh. Kirchmann (1575—1643) var Rektor ved Latinskolen i Lübeck, Sønnesønnen var Byskriver i Husum (slg. Moller, Cimbria litt., I, 299—300; III, 362). Endel af Bogens Blade ere i Fol. og sammenfoldede. Foran ere indl. to ikke benyttede Dedikationer til den danske Kronprins Frederik (IV.) og den holsten-gottorpske Kansler Martin Boekel samt indklæbet en hollandsk Kvittering fra Joannes Janssonius van Waesberge, dat. Amsterdam 11. Okt. 1683, for Modtagelsen af dette Manuskript. — *Benyttelse og Herkomst.* Tr. i Amsterd. hos Jansson 1684 (8°) m. Tit. «Commentarii historici duo» etc. — Har tilhørt Andr. Hojer, efter hvem Thott købte det (slg. Bibl. Höjer., Manuskriptafd., S. 48, Nr. 201).

Thott, 4., 2007. *Thord Degns Artikler i 83 Capitler, skrevne 1547 at tilhøre Niels Juel.* b) *Petri Parvi Rosæfontani Refutatio Calumniarum Johannis Magni, oversat paa Dansk og skreven 1564.* c) *En Dansk Krønike fra 1455 til 1538.* d) *En kort Beretning, hvorledes det er tilgaaet i Sverrige med K. Erike fra hans Bryllup og til han blev fangen 1568.* Pap. 136 Bl. 16. og 17. Aarh. Bl. 94—96 ubeskr. Mell. Bl. 88 og 89 ere Blade udrevne.

Forskell. Hænder. Foran ligger en Indholdsfortegn. med Kofod Anchers Haand. — Bl. 1ª: TORD Degens Forklaring offuer loffuen stadfest aff Konnig Vaaldemar oc rygens Radt till Herdage y Nyboriigh.» — Bl. 1ᵇ findes Navnet Niels Juel og Aaret 1547. — Dansk. Slg. Kolderup-Rosenvinge, Gl. d. Love, III, S. XXIII. — Bl. 28ª begynder den danske Overs. af Petrus Parvus Rosæfontanus' (ɔ: Joh. Svanings) «Refutatio calumniarum Johannis Magni», tr. 1560; denne er dat. (til Slutn.) «Anno Domini MDLXIIII.» — Efter Krøniken und. Rubr. c, der kun synes at være et Brudst. (Bl. 89ª—91ᵛ), idet Bg. mgl., følge nogle Bønner, aandelige Digte o. desl., deribl. noget af Hr. Michael; Bl. 93ª staar Navnet «Erik Lunge paa Stougaard» og Datum 7. Juni 1611. — Bl. 114ᵇ—120ª en Beskrivelse af Kong Erik

XIV. af Sverrigs Kroning 1561, dereft. (fra Bl. 121[a]) «En kortt berettningh. Huor om thett er j gangenn till wdi Swerigh medt koningh Erick fra hans Brolups dagh Och tiil thz Hannd Bleff fangen:. Anno 1568.» — Til Slutn. (fra Bl. 125[a]) nogle jurid. Optegn., begyndende med «Spørsmaal aff Lougenn».

Uldall, Fol., 85. *En Paque hvori findes* a) *Copie Commission om Fyens og Jyllands Fæstninger, tempore Christiani IV[ti].* b) *Erklæring om Skaanes Defension given af Hr. Otto Tott, Axel Urop etc. A°. 1652 d. 20. Decbr.* c) *Copie des Propositions présentées à sa Majesté par le General Wermys des Canons etc.* d) *Major Michel Opitzes Relation om Eyda Skantzen i Sverrig.* e) *Kort Extract over Propositionerne, gjorte i Malmøe af Kongelige Commissarier d. 2. Decbr. 1669.* f) *Kongen af Sverrigs Indtægt og Udgift A° 1693.* g) *Johan Nevis Forestilling til de i Hans Majestæts Fraværelse Deputerede med Begiering anlangende Landets Defension imod de Svenskes Indfald dat. 8. Aug. 1700.*

De i denne Pakke værende Stykker ere samtidige Dokumentkopier indt. 1700 incl. Foran paa Omslaget findes en Fortegn. ov. Indholdet, skr. med T. Klevenfeldts Haand og omtr. svarende til ovenst. Specifikation (fra Uldalls hdskr. Katal.). Saavel i selve Aktstykket som i Klevenfeldts Fortegn. staar «Wemys», og under det sidste Stykke i Pakken staar der «Joh. Neve». Dette er tr. i «Minerva», Juli 1804, S. 53 ff.

Til Rigsarkivet er 1889 afgivet: Koncept til Kommissionsbetænkning om Fyens og Jyllands Fæstninger (Chr. IV's Tid).

Herkomst. Mus. Klevenfeld., S. 224, Nr. 95.

Kall, Fol., 84. *Et Bundt [nu et Bind] med Dokumenter til den danske Historie, især i Frid. III's Tid; foran ogsaa noget til den svenske Historie.* Pap. 53 Bl. 17. Aarh.

Blandet Indhold; Afskrifter, hvoraf en Del med samme Haand. Sidst i Bogen findes Navnet «Jens Christian Sandberrig».

Ny kgl. Sml., Fol., 361. *Samling af Documenter til den danske og svenske Historie, indtil Frederik III.'s Tid.* Pap. 244 Bl., med Pagin. 17. Aarh. Pag. 35—36 (hereft. ere desud. nogle Bl. bortskaarne), 59—60, 67—68, 141—144, 171—172, 207—210, 233—234, 277—278, 309—312 og 357—358 mangle.

Blandet Indhold; forskellige Hænder. Mest Dokumentkopier ligefra Middelalderen til Christian V.'s Tid, paa Lat., Dansk, Svensk, Fransk, Tysk og Hollandsk. Pag. 235—268 Koncept til et politisk Skrift paa Lat., af Abraham Goelnitz, dat. Haderslev i Beg. af 1640, eft. Christian IV.'s Befaling (Forsvarsskrift i Anl. af den Behandling, som var bleven et hollandsk Gesandtskab til Del i Kjøbenhavn), trykt i Kbh. 1640, m. T. «Succincta narratio, quomodo a Daniæ rege legati dominorum Ordinum generalium Foederati Belgii excepti fuerint.»

Ny kgl. Sml., Fol., 363. *Excerpta historica Danica et Svecia, it. Excerpta politica et juridica (imprimis ex libris impressis).* Pap. 2

upag. Bl., dereft. Pag. 1—55 og 1—376. 18. Aarh. Enkelte ubeskr. Bl.

Titelbl: «E ROSTGAARDIANIS N° 129—130. N° 129. Excerpta Historica Danica & Svecica e Pontano 105 Meursio 21 & Loccenio 31 paginis contenta hic vero omissa. N° 130 Excerpta Historica & Politica ordine alphabetico.» Forn. m. P. F. Suhms Haand: «ved Rasbec. Herudi er intet til den gamle Danske og og Norske Historie, og lidet til den nyere». — *Herkomst.* Afskr., udført for Suhm eft. Haandskrifter i det kjøbenh. Univ.-Bibl. Nr. 590 i hans Haandskriftsaml.

Ny kgl. Sml., Fol., 364. *Skrevne Sager, henhorende til Danmark. 3 Voll.* 1ste Bd.: Pap. 364 Pagg. 18. Aarh.

Titelbl.: N° 202. Skrevne Sager henhørende til Dannemark. E Bibliotheca Rostgaardiana. Første Bind. Exscripsit E. Johnsonius Moh. — Indholdet er forskellige Aktstykker fra 17. Aarh.

2det Bd.: Pap. 842 Pagg. 18. Aarh.

Tit.: «N° 202. Skrevne Sager Henhørende til Dannemarck. E Bibliotheca Rostgaardiana Andet Bind. Exscrips. C. J. Moh.» Blandet Indhold (ang. 17. Aarh.).

3die Bd.: Pap. Pagin. (843—1398). 18. Aarh.

Titelbl. (ud. Pag.): «N° 202. Skrevne Sager henhørende til Dannemarck. E Bibliotheca Rostgaardiana 3die Bind. Exscrips: E. J. Moh.» — Ligel. af blandet Indhold og vedk. 17. Aarh.

Herkomst. Som forrige. Henholdsvis Nr. 748, 752 og 831 ibl. de Suhmske Manuskr.

Ny kgl. Sml., Fol., 364^b^. *Literæ et Excerpta historici argumenti, maximam partem qvæ ad res Danorum pertinent itemqve ad historiam svecicam et generalem, nec non curiosam.* Pap. 376 Pagg. 18. Aarh.

Tit. som ovenst., med Tilføjelse: «N° 262. Ex Bibliotheca Rostgaardiana. Exscrips. E: J: Moh.» Mest ang. den nordiske Krig i 18. Aarh.'s Beg. — *Herkomst.* Som forr. Paa en vedl. Seddel staar: «Dette Rostgaardianske Manuskript findes ikke [vel ibl. de af Suhm efterl. Manuskr.] paa Listen over de laante Bøger, ligesaalidt som No. 255.»

Ny kgl. Sml., Fol., 364^c^. *Et Haandskrift, indeholdende adskillige Stykker til den danske, svenske og engelske Historie, hvorover foran en Fortegnelse; deriblandt Dronning Annas Kroning i Edinburg d. 17de Mai 1590; Hertug Hanses Reise til Rusland 1602; Christian IV.'s Reise til Engelland; en liden Chronica om de Danskes Udfaring, Krig og Manddoms Bedrift i fordum Tid.* Pap. 257 Bl. 17. Aarh.'s 1. Halvd. Mell. de enk. Afsn. ere ubeskr. Bl. samt tre til Slutn.

Titelbl.: «Historia Bogh paa Adtschelige Thildragelser Witløfftigen Samen Sanckede Wdtaff nogelle Goede Wenner Mein Hoffnung Zu Gott allein». Paaskr. forn.: «Hujus libri Manuscripti verissimus Possessor est Fanciscus Thestrupius, Hafniæ Anno 1737» (ɔ: Landsdommer Frants Thestrup, bekendt som

historisk Samler). — Bl. 254[a] et tysk Vers, derund. «Hanns Pedersen Egen Handt» (det synes at være denne samme Haand, som har skrevet hele Bogen). Paa forskell. Steder i Bogen ere indklæbede kobberstukne Portræter, neml. af Henrik IV., Jakob I., Karl I., Elisabeth (af Pfalz?), Marie Stuart og Christian IV. — Foruden de ovenf. anførte Stykker indeholder Haandskr. 1) en oversat Beretn. om Jakob I. af Englands Regeringstiltrædelse m. m.; 2) en ligel. overs. Skildring af Maria Stuarts Henrettelse; 3) om den skotske Sammensværgelse mod Kong Jakob 1600; 4) om Fyrsters o. a.'s Begravelser i Ringsted Kirke; 5) Hertug Carl, den svenske Rigsforstanders Forsikring givet Rigens Raad (1600); 6) Sveriges Beskrivelse og Krønike i kort Begreb; 7) en liden svensk Krønike om Amazonerne; 8) om Svenskernes Kongevalg i gammel Tid; 9) den upsalensiske Erkebiskops Tale i Basel 1440 om Gothernes og Svenskernes Bedrifter; 10) om Keiserens og de tydske Rigsfyrsters Raadslagning i Regensburg 1566 ang. Tyrkekrigen. — *Herkomst.* Foræret af F. Thestrup til det kgl. Danske Selsk. f. Fædrel. Hist. og Sprog (slg. dettes tr. Katal. 1748, S. 143, Nr. 22).

Ny kgl. Sml., Fol., 503. *Documenta ad Historiam Patriæ.* Pap. 428 Pagg. 18. Aarh.

Paa Titelbl. kun: «Udskrevet efter Cod: Chart: Biblioth: Rostgaardianæ N° 176 in fol: af M. Magnussen.» Indholdet er væsentlig Dokumenter til Danmarks Hist., navnl. dets Forhold til udenl. Magter, under Chr. IV. og Fred. III. — *Herkomst.* Afskr. for Suhm i Universitetsbibl. (er Nr. 691 ibl. de Suhmske Manuskr.).

Ny kgl. Sml., Fol., 635[c]. a) *En liden Discurs, hvorudi discureres nogle Argumenter og Aarsager, Sveriges Krone haver ikke at indgaae paa disse Tider Freden udi Tydskland, Hs. kgl. Maj. udi Danmark offereret underdanigst.* b) *Discurs, hvorledes efter den svenske Maneer Krigsvæsenet i Danmark kan stilles.* c) *Nogle Aktstykker Hann. Sehested og Corfits Ulfeld angaaende (1648—1651).* Pap. 16 Bl. 17. Aarh.

Indeholder Afskrifter (med samme Haand) af Dokumenter til Fred. III.'s Hist. Den under a anf. Diskurs er anon.; af den und. b mangler Slutn. Bl. 1[a] findes et dansk Vers, med en nyere Haand, underskr. P. Smith.

Ny kgl. Sml., Fol., 569[d]. *Finn Magnussen: 1) Historisk-literære Opsatser og Excerpter, 1.—2. Pakke. 2) Forelæsninger over Ynglinga Saga.* Pap. 3 mindre Pakker samlede i en større. 19. Aarh.'s 1. Halvdel.

De ovenanf. Betegn. ere skrevne udenpaa de respektive Pakker. — 1. Pakke indeholder nogle arkæol. og mythol. Optegnelser, de førstnævnte mest Koncepter til Beretninger om Undersøgelse af Oldtidsminder, endv. «Excerpter af Hvitfeld og Suhm, samt af Diplomer, vedkommende Norges Historie sidst i det 14de og først i det 15de Aarhundrede m. m.» — I 2. Pakke

findes bl. a. Koncept til Anmeldelse af N. M. Petersens «Det danske, norske og svenske Sprogs Historie, II» (i «Dansk Litteraturtidende» 1831) og «Disquisitio de carmine Gothico in ludis solemnibus similis nominis olim Constantinopoli recitato» (Koncept). — 3. Pakkes Indhold er (if. M.'s egen Paaskrift): «Finn Magnusens Forelæsninger over Ynglinga Saga. Den hertil hørende Oversættelse af Sagaen er skrevet for sig selv, og indskudt i et mig tilhørende trykt Exemplar af Grundtvigs danske Oversættelse af Snorres Norske Kongers Sagaer.» (Koncept, 104 Pagg.). — *Herkomst.* «Catalogus librorum quos reliquit F. Magnussen», Kbh. 1857, S. 17, Nr. 221—222 og S. 19, Nr. 245.

Ny kgl. Sml., 4., 624. *Et Bundt Afskrivter af Norske og Svenske Breve, de fleeste af 14de, nogle faae af 15de Aarhundrede, med Tegninger af Sigiller, samlede af Klevenfeldt.* Pap. 18. Aarh

Ordnede eft. Aarene, det tidligste dat. 1321, det seneste fra 1480; endel ere numerede. Afskrifterne synes mest udførte af en islandsk Afskriver, der ogsaa har tilføjet oplysende Randnoter; hist og her i disse findes dog ogs. Klevenfeldts Haand. Seglafbildningerne (Tuschtegninger), af hvilke nogle ere vedlagte de enk. Brevkopier, medens en Del ere samlede tilsidst, synes udførte af Søren Abildgaard. — Vistn. Forarbejder til det paatænkte Diplomatarium. — *Herkomst.* «Mus. Klevenfeld.», S. 252, Nr. 263. — Er Nr. 939 i Suhms Manuskriptsaml.

Ny kgl. Sml., 4., 625. *Apographa variorum, partim anecdotorum, ad historiam septentrionalem; inter alia: Historia belli Dano-Svecici incepti 1563; Gislai Magni Relatio de Islandia; Historia de bello Gothorum in Italia.* Pap. 18. Aarh. Tildels med Pagin., dog ikke fortløbende.

Tildels Afskrifter af trykte Bøger; med en og samme Haand. — Indhold: a) Jac. Ulfeld: Compendium historicum a Waldemaro II ad Fridericum II (tr. i Westphalens Monum., III, S. 486 ff.). b) Ælnoth, De vita et passione S. Canuti, ed. J. Meursius (tr i Kbh. 1631). c) O. Sperling jun., De Danicæ linguæ et nominis gloria (tr. i Kbh. 1694). d) Pius Servilius Ligurinus' lat. Forsvarsskrift for Kong Frederik I. mod Christian II. (afskr. i Gottorper Ark.). e) De ordine subditorum in regno Daniæ . . . Epistola (af Paul Tscherning, tr. 1663) samt Nobilitatis responsum (af Oluf Rosenkrantz, tr. samme Aar). f) Vindiciæ secundum existimationem P. Tscherningii adversus . . . Nobilitatis responsum. g) Vera et sincera Historia belli . . . inter regnum Daniæ et Sveciæ quod multos duravit in annos inceptum aº. 1563 (Afskr. eft et Manuskr.). h) Gislai Magni Relatio de Islandia (dat. 1647). i) Historia Christianismi in Islandia introducti (ɔ: Overs. af «Kristnisaga»). k) P. Sax, Kurtzgefaszte Beschreibung der Insul Helgoland, 1638. l) G. Huberi Strenæ (tr. i Kbh. 1669). m) Bina vetera Monumenta pagorum (etc.), præsertim in Hassia (m. andet

vedk. Hessen og Katzenellenbogen). n) Historia de bello Gothorum in Italia, Afskr. eft. en Membran i det Ehrencronske Bibl. (Fr. Ad. Hansen ab Ehrencron Bibliotheca, 1717, 4°, S. 430, Nr. 40; Katal. ov. samme Bibl., Haag 1718, 8°, S. 518, Nr. 41). o) Ex litteris Joh. Philippi Palthenii ad Christ. Wormium, 1695 (med fl. Afskr. ang. Bogen «De tribus impostoribus»). p) René Milleran, Histoire de la France en abrégé. — *Herkomst.* Er Nr. 986 i Suhms Ms.-S.

Ny kgl. Sml., 4., 632. *P. Hachenberg, Disp. nobiliores Controversias ex historia Danica et Norvegica complectens. Heidelberg 1680.* Pap. 18. Aarh.

Afskr. eft. en trykt Bog. Kun en Trediedel udfyldes af denne, Resten er hvide Blade. — *Herkomst.* Nr. 1236 i Suhms Ms.-S.

Ny kgl. Sml., 4., 635. *Varia islandica ex Archivo Antiqvitatum Stockholmiensi ad historiam septentrionalem, scil: a) De regibus Daniæ usqve ad Waldemarum II. b) Necrologium norvegico-islandicum. c) Variantes Lectiones ex Heidrksthattr coll. cum Hervararsaga ed. Verelio.* Pap. 44 Bl. 18. Aarh. 2 Bl. ubeskr.

Afskr. udført for J. Langebek i Stockholm. De und. Rubr. a afskrevne Optegn. om nordiske Middelalders-Konger ere betegn. saaledes: «Ex Arch: Ant: Svec: chart: Fol: 76, manu Pauli ut credo Halleri, adeoque ex Bibliotheca Seefeldiana.» Dereft. følger et islandsk Stykke om Svend Estridsøn, fra samme Manuskr., med vedføjet Bem. af Langebek: «NB. Dette er nyt og [af] forige Seculo, altsammen taget og oversat af Saxo Grammaticus». Fra samme Mskr. ere ogs. Kalenderoptegnelserne und. Rubr. b. Varianterne fra Heidreksþáttur ere, if. Overskr., fra et Hdskr. «in Arch: Antiq: Svec: Island: cartac: in Qvarto N° 15.» — *Herkomst.* Har været i Langebeks Bibl.; Numret i Fortegn. kan imidlertid ikke angives. — Suhms Manuskriptsaml. Nr. 69.

Ny kgl. Sml., 4., 868b. *Något om och ur en dansk Codex Ms. i Delagardiska Bibl. på Löberöd (VII. a. N° 18). a) Några Upplysningar om en dansk Öfversättning af Olai Petri Chronica. b) Få Ord rörande en dansk Öfversättning af «Sann och rättmätig Orsak» (till K. Erik XIV Afsättning). c) Utdrag af Hendr. Fabri Malmogiensis Chronika.* Pap. 33 Bl. 19. Aarh. Bl. 33 ubeskr.

Titelbl.: «Några Strån, framdragna till den härliga Stacken: Nye Danske Magazin, Det Kongelige Danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog Vördnadsfullt tillegnade af P. Wieselgren, Sogneprest i Skåne. 1837 d. 13 Martii.» Dereft. de ovenf. anf. Betegnelser; hvad der findes i dette Haandskr., er angivet at være «Första Sändningen». Afskrifterne ere med Wieselgrens Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 868c. (Et Samlingsbind). Pap. 65 Bl. 18. Aarh. 15 Bl. ubeskr.

Indhold: a) Ein Kurtzer Auszug aus dem Repertorio, (so 1671 verfertiget,) des gemeinschaftl: Archivs zu Slesvig. b) Legata [til Kjøbenhavns Universitet]. c) Relation des Handels mit Jo. Messenio, seinem Sohn, und I. Adhaerenten, und deren Exsecution. d) [Latinske Optegnelser til Kjøbenhavns Beskrivelse]. e) [B. Deichmanns Apologi for den norske Nation, dat. 10. Apr. 1724, ofte trykt]. f) Nogle Prophetier om Dannemarck og Sverrig. g) Fürstl. Bescheid wieder die Wiedertäuffer in den Eyderstädischen Landen *sub* dato Gottorp d. 1 Decemb. A. 1614. [m. m.]. — Med Undtagelse af Stykket und. Rubr. e er Alt afskrevet med samme Haand.

Paa Forsatsbl. staar med Langebeks Haand: «foræret af Secreterer Mörch». — *Herkomst.* «Det kgl. Danske Selsk. Begyndelse» etc., S. 164, Nr. 138.

Ny kgl. Sml., 4., 868[i]. *N. M. Petersen, Brudstykker af Forelæsninger, forskjellige Samlinger til nordisk og dansk Historie, Smaaafhandlinger, tildels trykte i Uddrag, etc. etc. 2 Voll.* Pap. 2 Pakker. 19. Aarh.

Optegnelserne ere dels paa Kvartblade, dels paa sammenbøjede Folioblade, dels paa mindre Sedler. — 1ste Pakke indeholder (de enk. Rubrikkers Betegn. ere skr. dels med Petersens egen, dels med C. F. Allens, dels med Chr. Bruuns og Bibliotheksassistent Jacobsens Haand): 1) «Literatur. 1. Samling af allehånde indledende bemærkninger.» En Art Forarbejde til Petersens «Bidrag til den danske Literaturs Historie». Ses at have været en Forelæsn.; foran har Forf. skrevet: «Begyndt April 1848 men som en almindelig kulturhistorie, og derfor på ny foretaget i beg. af 1849.» If. Univ.'s Lektionskatal. vilde P. i Sommersem. 1849 «offentlig to Timer om Ugen, naar han har endt sine mythologiske Forelæsninger, enten forklare Kongespeilet, eller give en almindelig Indledning til den nordiske Litteraturs Historie». — 2) «Forskjellige Excerpter til Danmarks Historie i Oldtid og Middelalder.» For en Del efter Sager i Geheimearkivet. — 3) «N. M. Petersen: Til den oldnordiske Literaturhistorie.» I Foraarssem. 1853 læste P. over «det Væsentligste af den ældste nordiske Literaturs Historie»; i Efteraarssem. 1856 dikterede han en Udsigt ov. den oldnordiske Literaturs Hist. og dens vigtigste Kilder, hvilken han fortsatte og sluttede i Foraarssem. 1857; i Efteraarssem. 1858 holdt han et populært Foredrag over den ældste nordiske Poesi og i det følgende Semester over Sagalitteraturen; i Efteraarssem. 1860 læste han ov. den islandske Litteraturs Historie fra den ældste Tid indtil Fristatens Ophør, hvoraf Fortsættelsen bebudedes i Forsemestret 1861. Endelig udkom 1866 hans «Bidrag til den oldnordiske Litteraturs Historie» (først tr. i «Ann. f. nord. Oldk.»).

4) «Notitser, som vare indlagte ved Afsnittet om Kjæmpeviserne» (vedk. disse). — 5) (To litterærhist. Notitser, med Omslag af Avispapir). — 6) «N. M. Petersen: Brudstykker til Nordens Oldtidshistorie». Synes væsentl. bestemte til Forelæsningsgrundlag. Et Afsn. er betitl. «Nordiske Forholde eller Oldtid, Middelalder og Nutid, en Fremstilling af Forholdene i Norden og deres Udvikling»; et andet (det største) »Danmarks Forhistorie (Gudelivet og Heltelivet)». — 7) «De nordiske Rigers historiske og sproglige Forhold i ældre Tider». Forarbejder, tildels benyttede ved Afhandl. «Den nordiske Oldtids Betydning for Nutiden» (tr. i «Ann. f. nord. Oldk.» 1844—45). — 8) «Venderne og Danmark». Forarb. til «De Danskes toge til Venden» («Ann. f. nord. Oldk., 1836—37 og 1838—39). — 9) «Notitser til Danmarkshistorie i Begyndelsen af det 16de Aarhundrede». Eft. Arkivdokum., kronol. ordn. (1516—34). — 2den Pakke indeholder: 1) «Om Betydningen af Ordene stipendium og beneficium hos Saxo». Meddelelse heraf findes i Vidensk. Selsk. Oversigter 1843. — 2) «Naar Knud Porse blev Hertug i Halland». Meddelt i Uddrag i Vidensk. Selsk. Overs. 1843. — 3) «Bonde, Bryde etc.» Til den i Ann. f. nord. Oldk. 1847 tr. Afhandl. — 4) «Dannevirke og Markgrevskabet Slesvig.» Herund. bl. a. et Br. fra Kapt. (C. R. L.) Kindt til Petersen, dat. Slesvig 20. Febr. 1840, med en Afh. (i Fol.) om «Det ældgamle Dannevirkes nærværende Tilstand», dat. Slesvig A° 1831, endv. nogle yderligere Bem. af K. om samme Æmne og en Svarkoncept fra Petersen. — 5) «N. M. Petersen: Forskjellige sproghistoriske Brudstykker». — 6) «N. M. Petersen: Opsats og Samlinger til Slesvig (1848)». Væsentl. Excerpter og Udkast af hist. Indhold. — 7) «N. M. Petersen: Bidrag til Hexe(ri)processers Historie i Danmark». Væsentl. Afskrifter og Excerpter af Arkivdokumenter; foran ligger et Br. fra C. Molbech til Petersen, dat. 20. Maj 1838. Nogle findes tr. i D. Mag., 3. R., I, S. 52 ff. — 8) «N. M. Petersen: Uddrag af Guizot, Histoire de la civilisation en France; Oversættelse af Rousseau, Gouvernement de Pologne (Kap. 2—3), med Overskrift: de Gamle og de Ny; Uddrag af Tidsskr. Svea, 1.—2. H.: Geijer, Feodalism och Republicanism, et bidrag till samhällsförfattningens historia.» Med mange Noter af Petersen selv. — *Herkomst.* Indlemmet i Bibl. 1864 tilligem. de øvr. Samlinger af N. M. Petersen, der vare forærede af hans Familie.

Ny kgl. Sml., 4., 1212. *Disputationes tam impressæ qvam secundum impressas descriptæ ad Historiam Danicam spectantes.* Pap. 54 Bl. 18. Aarh.

Titelbl. som ovenst., med Tilføjelse af «N° 223» samt Afskrivernavnet Schockelt. Forov. m. Suhms Haand: «af Rost-

gaard.s», og forneden med samme Haand: «igiennemseet». — Afskr foretagen for Suhm i Universitetsbibl. Disputatserne ere fra 17. Aarh. — *Herkomst.* Nr. 439 i Suhms Ms.-S.

Almindelig Historie.

Ny kgl. Sml., 4., 621. *Forklaring over de tre nordiske Kongeriger, uddraget af endel Historier.* Pap. 92 Bl. 18. Aarh.

Titelbl. angiver, at Indholdet er nogle Uddrag (foretagne 1710) ved Fr. Rostgaard af forskellige Skribenter vedk. Nordens Hist., ɔ: Nr. 151 i den Rostgaardske Saml. i Universitetsbibl., afskr. for P. F. Suhm af A. B. Schockelt. — *Herkomst.* Nr. 773 ibl. de Suhmske Manuskr.

Ny kgl. Sml., 4., 622. *Underretning om de nordiske Kongeriger.* Pap. 78 Bl. 18. Aarh.

Af samme Slags og Oprindelse som forrige. Afskr. for Suhm af Schockelt eft. det Rostgaardske Ms. Nr. 150. Foran har Suhm skrevet: «er alene udskrevet af nyere Skribenter.» *Herkomst.* Nr. 777 ibl. de Suhmske Mss.

Ny kgl. Sml., 4., 623. *Forklaring om Norrige, Sverrige, Gothen og Danmarck samt Skaane, Halland, Bleginde og Judtland. (Excerpta ex Hvitfeldio, Helvadero et aliis recentioribus).* Pap. 69 Bl. 18. Aarh.

Afskr. af samme Ms. som forr., men m. en anden Haand. — *Herkomst.* Nr. 151 ibl. de Suhmske Mss.

Ny kgl. Sml., 4., 901. *Compendium der dänischen und schwedischen Geschichte* (med Tilføjelse af nogle Sager vedk. Hertugdømmernes Hist.). Pap. 97 Bl. 18. Aarh. 9 Bl. ubeskr.

Bl. 6a findes Datoen «An. 1723. d. 20. Aug.» — *Herkomst.* Nr. 998 i Suhms Manuskriptsaml.

Ny kgl. Sml., 4., 904f. *Scandinaviens, det er Danmarks, Norges, Sverrigs Historie. I Deel fra de ældste Tider indtil den Odinske Stammes fuldkomne Herredømme i Norden, A. e. Chr. F. 900.* Pap. 75 Bl. med Pagin. Slutn. af 18. Aarh.

Titelbl. har den ovenanf. Betegnelse. Sirlig Renskrift. I Beg. med endel Rettelser og Randnoter.

Stamtavler over Kongeslægter.

Gl. kgl. Sml., Fol., 808. *Peer Dyrskøtts Danmarcks, Sverrigs og Norges Kongelige og Fyrstelige Genealogie fra Verdens Skabelse til 1670.* Pap. 14 Bl. 17. Aarh. Bl. 1 ubeskr.

Stamtavler ligefra Adam, tilligem. en Efterskrift. Skr. af den lærde vendsysselske Bonde Peder Dyrskøt til Biskop Jens Bircherod. Autogr. (slg. Langebeks Excerpter Nr. 187).

Gl. kgl. Sml., Fol., 809. *J. Alex. Hoppeners Kongel. Danske og Norske Genealogier, item Grevelige og Fyrstelige Holsteenske Slægte-Linie indtil Kong Christian den 1ste. Dedic. til Kong Christian den 5te:* Pap. 24 Bl. 17. Aarh. Bl. 1 og 24 ubeskr.

Stamtavler, pyntelig skrevne (egenh.). Dedikationen er dat. Kbh. 20. Juni 1676. — Titelbl.: KONGELIGE Danske oc Norske GENEALOGIER eller STAMME-TALL; Sampt Andris udi Side-Linien Vedkommendis; Uddragne, saa viidt rettist findis kunde, udaf adskillig Historisk efterrettning, oc for øyne stillede ved I. Hoppener. Derhosz Den gamle Grefvelige oc Førstelige Holstenske Slecte-Linie, indtil K. Christian den Første: Rettere end den som staaer fremmenfor Sl: Huitfelds Historie in folio. per eundem» Meget stort Format. Indb. i rødt Maroquin med Chr. V.'s Navneciffer.

Kall, Fol., 69. *Kongeslægten, hvori forhandles om nogle kongelige og fyrstelige Slægter i Sverrig og Norge, af hvilke endeel af de danske Konger samt nogle adelige Slægter have sin Udspring og Herkomst.* Pap. 35 Bl., de fleste pagin. Beg. af 18. Aarh. — Slutn. mgl.

Ny kgl. Sml., 4., 904. *Samme.* Pap. 27 Bl., konfust pagin. 18. Aarh. Bl. 1 ubeskr.

Tit.: «Konge Slegten hvor udi forhandles om nogle Kongelige og Førstlige Slegt udi Sverrig og Norge af hvilke nogle Danske-Konger, samt eendeel Adel har sin udspring og Herkomst.» — Med samme Haand som forrige. Vedl. er en Afskr. (fra samme Tid) af et noget forskell. Manuskr. med samme Tit., 10 Bl. — *Herkomst.* Nr. 699 ibl. Suhms Manuskr.

Ny kgl. Sml., Fol., 362. *Anonymi (Sec. XVIti vel XVIImi) Adversaria nonnulla ad historiam danicam et svecicam inprimis Regium Genealogias.* Pap. Snarere 17. end 16. Aarh.

Optegnelser paa løse Blade og Ark, i Fol. og 4°, med samme Haand; deribl. nogle Stamtavler ov. svenske og danske Konger og Adelsslægter, men ogs. mathematiske, medicinske og andre Notitser. Tysk og Lat.

Ny kgl. Sml., Fol., 584. *Genealogia Regum et Principum fornemmelig om Danmark, Sverrig og Holsteen.* Pap. 18. Aarh.

Dette Bind indeholder en Række (sammenfoldede og indklæbede) Stamtavler, som P. F. Suhm har ladet afskrive efter et Haandskr. i Universitetsbibl.

Titelbl.: «E Rostgaardianis Indeholder Genealogica Regum et Principum, fornemlig om Dannemarck, Sverrig og Holstein N° 98. [med en anden Haand:] af Schockelt.» Foran har Suhm skrevet: «Mange af disse genealogiske tavler ere giorde af Friderich Rostgaard selv, men alt for ofte tagne af ikke de beste kilder. P. F. Suhm.» — *Herkomst.* Nr. 590 i Suhms Manuskriptsamling.

Speciel Historie.

Ny kgl. Sml., Fol., 471. *Antiqvitates Danicæ authore M. Nicolao Petri Sielando.* Pap. 584 Pagg. 18. Aarh.

Paa Titelbl., und. det ovenf. anførte: «Udskrevne [for Suhm] effter Exemplar chart: in Qvarto N° 846. af Arnæ Magnæi Bibliotheqve. T. Johnsen.» Slg. Arnam. Katal., II, S. 232, Nr. 1978. — *Herkomst.* Suhms Manuskriptsaml. Nr. 722.

Ny kgl. Sml., Fol., 467. *M[agistri] J. J. Venusini Collectanea historica s. Dissertationes de origine gentis Danicæ aliarumqve nationum Antiqvitatibus.* Pap. 133 Bl., pagin. undt. de 2 første. Omtr. 1600. Bl. 1, 2^v, Pag. 114—120, 166—167, 254—262 ubeskr.

Renskrift (tildels Autogr.?) med Randnoter, hist og her Blyants- og Rødkridtsmærker. Bl. 2^r (Titelbl.): «CONLECTANEA HISTORICA, SIVE DISSERTATIONES de origine gentis Danicæ, aliarumque nationum Antiqvitatibus, Avtore M. IONA IACOBÆO VENVSINO, Historico Regio» Forneden: «Hæc Collectanea Nobiliss: Dn: Georgius Stierhielm mihi dono dedit. Olaus Verelius.» og: «Et mihi Dn̄s Johannes Ihre Consil. Cancell. et Professor Upsal: dono misit Anno 1757. I. Langebek.» Slg. Kirkeh. Saml. 3. R., I, S. 265. S. 113 findes Aarstallet 1608 (Forf.'s Dødsaar). — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 542, Nr. 168. Suhms Ms.-S., Nr. 649.

Ny kgl. Sml., 4., 629. *Om Kongeriget Danmark og Norge med tilhørende Lande.* Pap. 81 Bl., tosp. 18. Aarh. Bl. 81^v ubeskr.

Af Prof. Hans Peder Anchersen († 1765). Renskr. med egenh. Rettelser og Randnoter af Forf., især i Skriftets første Halvdel. Omhandler Nordens Oldhist. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr 959.

Ny kgl. Sml., 4., 916. *Begyndelsen af et anonymt tydsk Skrivt, som efter Capitlernes Indhold har skuldet afhandle Historien af Forholdet mellem de 3 nordiske Riger fra Calmar-Unionen af til Friderich IV.* Pap. 70 Bl. og en vedhæftet Seddel. 18. Aarh. 16 Bl. ubeskr.

Forf.'s Koncept med mange Rettelser og Randbemærkn. af Samme. Til Slutn. ligger en Afskr. (med en anden Haand) af et Dokum., udstædt i Stockholm 1461 af Christian I. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1306.

DANMARKS TOPOGRAFI

Rejser i Danmark.

Ny kgl. Sml., Fol., 717. *Archiepiscopatus et Episcopatus Danie, Norvegie, Suetie, Finlandie et insularum adjacentium.* Pap. 22 Bl. 17. Aarh.'s 1. Halvd. Bl. 1, 7^v, 20^v, 21^r og 22 ubeskr.

Forf.'s egenh. Manuskr. med hans Rettelser og Tilføjelser. Lat. Ved «Insulæ adjacentes» menes Orknøerne, Island og Færøerne. — *Herkomst.* Nr. 689 i Suhms Manuskriptsaml.

Ny kgl. Sml., Fol., 365. *J. D. Majoris Beschreibung der von ihm gethanen Reise von Kiel aus nach Norden (sub finem Sec. XVII^mi^).* Pap. En Pakke. 18. Aarh.

Blandet Indhold. Forskell. Hænder. Det første Stykke i Pakken er betegn. som «Joh. Dan. Majoris Beschreibung dero von Ihm gethanen kleinen Spatzier-Reise, von Kiel aus nach Norden. Worinnen gelegenheit vorfält ein und anderer Curiositäteten [sic] zu gedencken.» If. en derund. skreven Notits er det en Afskr. ved Dr. med. Georg Krysing i Kiel efter Orig., som dengang (18. Aarh.'s Beg.) tilhørte Majors Svigersøn, W. U. Waldschmid, Prof. i Medicinen ved Kiels Univ.; Major selv var ligel. medic. Prof. i Kiel og døde 1693 i Stockholm paa den af ham beskrevne Rejse, hvilken han foretog i Anledning af Dronning Ulrika Eleonores Sygdom. — 61 Bl. samt nogle mindre, vedl. løse Sedler med Tegninger (disse ere dels med Blyant, dels med Pen og Tusch). 4 Bl. ubeskr. — Dereft. endel Sager, der synes at vedrøre samme Rejsebeskr., nemlig Optegnelser (hvoraf nogle vistn. med Majors egen Haand), Tegninger af Oldsager, Naturmærkværdigheder, holstenske Folkedragter og adelige Vaaben. — Endelig (med forsk. Hænder) nogle tildels sammenhæftede Optegn. vedrørende danske Forhold, mest fra Slutn. af 17. Aarh., paa Dansk, Lat., Tysk og Fransk, deribl. en Skr. fra M. Bircherod til Biskop Hersleb, dat. Højelse 19. Apr. 1747, og en lat. Ind-

holdsfortegn. med H. Grams Haand, overskr. «Summaria capitum»; desud. 2 smaa Sedler med kronol. (samtidige) Optegn. ang. danske Forhold 1530—34. — *Herkomst* osv. «Recensio librorum qvos relinqvebat B. Møllmann», (Kbh. 1783), Manuscripta, S. 8, Nr. 119. — Nr. 809 bl. Suhms Manuskr. — Slg. Moller, Cimbr. litt., II, S. 520. — Tr. i Uddrag i Suhms Nye Saml., II, S. 125—132.

Ny kgl. Sml., 4., 653$_c$. *Rud. Ant. Fabricius's Reise i Danmark 1737.* Pap. 14 Bl. 18. Aarh.

Autogr. Optegnelser paa løse Blade, tildels med Blyant. Forf., Prof. i Helmstädt, døde 1772.

Gl. kgl. Sml., 4., 2804. *Graf Bünaus Kurtze Reise Beschreibung von Hamburg bis Copenhagen 1742, verfasset durch dem [sic] Grafen Watzdorf.* Pap. 20 Bl. 18. Aarh. De 3 sidste Bl. ubeskr.

Afskr. Med H. Grams [?] Haand er skr. paa Titelbl.: «Der autor ist der junge Graf Watzdorf, der hier mit Gr. Bunaw war.» (Tr. i J. Bernoulli's «Sammlung kurzer Reisebechreibungen», 8. Bd., Berl. og Leipz. 1782, S. 1 ff.)

Uldall, 4., 467. *Reise Beschreibung von Hamburg bis Kopenhagen 1742.* Pap. 16 Bl. 18. Aarh. Det sidste Bl. ubeskr.

Afskr. af samme Rejsebeskr. (Watzdorfs) som forr. Nr.

Kall, 4., 363. *Reisebeschreibung von Hamburg bis Kopenhagen in [sic] J. 1742.* Pap. 18 Bl. 18. Aarh. Det 1ste og de 3 sidste Bl. ubeskr.

Afskr. af samme Reisebeskr. (Watzdorfs) som forr. Nr.

Ny kgl. Sml., Fol., 366. *[Graf Bunau's] Kurtze Reisebeschreibung von Hamburg bis Copenhagen A. 1742.* Pap. 16 Bl. 18. Aarh.

Afskr. af samme Rejsebeskr. som forr. Nr. — Und. Titlen er skrevet med Klevenfeldts Haand: «Author er Gref Bünov bekiendt af sit store Bibliotheque, som bevaredisz paa handsz Land-Godsisz Sæde strax ved Leipzig — hand var her en kort Tid accrediteret som Ministre for Keyser Carl d. 7de (af Bayern) Describi curavit Kl[evenfeldt].»

Ny kgl. Sml., 4., 654. *Kurtze Reisebeschreibung von Hamburg bis Copenhagen 1742. (Der Auctor ist ein Herr von Watzdorff, welcher sich in der Suite des 1742 in Copenhagen gewesenen Römisch-kayserl. Envoié Hrn. Grafen v. Bünau gewesen.) (2 Expll.).* Pap. Henholdsv. 6 og 31 Bl. 18. Aarh. I sidstn. er Bl. 31 ubeskr.

Afskrifter af samme Rejsebeskr. som forr. Nr.; paa Titelbl. af sidstn. Afskr. findes den ovenf. anf. Notits om Forfatteren. I førstn. mangle mindst 2 Bl. (midt i Manuskr.). — *Herkomst.* Nr. 904 ibl. de Suhmske Mss.

Almindelig dansk Topografi.

Ny kgl. Sml., 4., 649^c. *Nic. Svansøe, Descriptio Daniæ 1548. Præmittitur apographum folii membranacei continentis initium Ad. Bremensis descriptionis regionum et insularum aqvilonis, manu Christ. Brandt.* Pap. 25 Bl. 18. Aarh. Bl. 1 og 3^v ubeskr.

Afskr. af en Del af Hdskr. Nr. 719 (Fol.) i Gl. kgl. Sml. ved Underbibliothekar Chr. Brandt ved det st. kgl. Bibliothek (1770), neml. Svansøe's «Descriptio Daniæ» og Beg. af Adam af Bremens «Nordens Beskrivelse»; det i Katal. ov. Gl. kgl. Sml. nævnte «Pergamentsblad» er kun Omslaget til Nr. 719, hvorpaa Titlerne paa de to Skrifter, der findes i Manuskriptet, ere anbragte.

Ny kgl. Sml., 4., 649. *Daniæ Chorographia, sub finem Sec. XVI^{ti} conscripta.* Pap. 350 Pagg. 18. Aarh.

Titlen (med P. F. Suhms Haand): «Daniæ chrographia [sic] af Arnæ Magnæi 4to n. 852». Denne lat. Beskr. er fra 1591 if. en Notits af Suhm paa Forsatsbl. af nærværende, for ham udførte Afskrift. Forn. paa Titelbl. Afskriverens Navn «Adeldahl». — Slg. Arnamagn. Katal., II, S. 233—34, Nr. 1983. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 887.

Ny kgl. Sml., 4., 651. *Daniæ historica et geographica Descriptio.* Pap. 104 Bl. 18. Aarh.

Titelbl.: «Daniæ Historica et Chorographica Descriptio. Ex Mss^{tis} Arnæi Magnæi. N° 852.» Afskr. eft. samme Ms. som forr. Nr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1134.

Gl. kgl. Sml., 4., 2335. *Anonymi Descriptio Daniæ, Latine, cum Scania, Hallandia, Blekingia nec non Ducatibus Slesv. et Hols. Præmisso brevi judicio de Historicis Danicis.* Pap. 128 Bl. 18. Aarh. Bl. 127—28 ubeskr.

Afskr. af samme Ms. som de to foreg. Numre.

Kall, Fol., 28. *St. Joh. Stephanii Regni Daniæ descriptio chorographica. 1629.* Pap. 26 Bl., hvoraf den sidste Halvdel ubeskr. 18. Aarh.

Titelbl.: «Regni DANIÆ Descriptio Chorographica Compendio E Jona Coldingensi & Joh: Isacio Pontano Aliisque excerpta a Stephano Johannis Stephanio. Anno 1629.» — Afskr. Bagefter ligge 3 Bl. med Uddrag af Pontanus' «Historia Danica». — *Benyttelse.* Trykt, i udvidet Skikkelse og med Forandringer, i «De regno Daniæ et Norwegiæ . . . (etc.) Tractatus varii,» Leyden (Elzevir) 1629, 2den Udgave.

Gl. kgl. Sml., 4., 2333. *Johannis Mejeri Verzeichniss der Capitlen und Tabellen seiner Landes-Beschreibung der Königreichen Dännemark und Norwegen.* Pap. 14 Bl. 17. Aarh. Bl. 1^v ubeskr.

Titelbl.: «Newe Landesbeschreibung der Königreichen DÄNNEMARCK VND NORWEGEN. Zusambt vielen Newen Landt-

vndt See-Carten. In Sieben-Theile abgetheilet. [Dereft. 9 Linier]. Durch Dero bestaltem Mathematicum vndt Geographum. IOHANNEM MEIERVM. Husum. Cimb. Zusammen getragen vndt verfertiget.» Denne Indholdsfortegn. synes Autograf. Værket udkom aldrig, de tegnede Kort dertil findes i det st. kgl. Bibl. (Gl. kgl. Sml., Fol., Nr. 709—813). En tr. Fortegn., for en stor Del som nærværende Kort., udkom 1657. (Slg. P. Lauridsen, Kartografen Joh. Mejer, Kbh. 1888, S. 83 ff.). — *Benyttelse*. Erichsen, Uds., S. 89.

Uldall, Fol., 186. *P. J. Resenii Atlas Danicus s. Descriptio Regni Daniæ, continens tabulas accuratissimas Daniæ geographicas etc.* Pap. 18. Aarh. 7 Bd.

1. Bd. er foran paa Bindet betegnet som «DESCRIPTIO INSVLÆ SEELANDIÆ & CIVITATIS HAVNIÆ.» 324 Bl., deraf enk. ubeskr.; de fleste pagin. (1 til 546). Af Bladene ere 27 Tavler, Planer og Kort, dels kobberst., dels tegn. med Tusch; desud. findes endel Afbildninger, Størstedelen Tuschtegninger, indklæbede i Texten (dette gælder ogs. om de øvr. Bd.). Foran findes Chr. V.'s og P. J. Resens kobberst. Portræter.

Titelbl.: «I. N. I. ATLAS DANICUS sive DESCRIPTIO REGNI DANIÆ, continens Tabulas accuratissimas Daniæ Geographicas, exhibens omnium Regni Daniæ Arcium et Civitatum præcipuorumq' Locorum Delineationes Ichonographicas et Icones, Origines, [etc.] . . . . Autore PETRO RESENIO Joh. Fil. Joh. Nep. Hafniæ 1688.» — Ved Titelbl. er lagt en Prospectus ov. det hele Atlas (2 Bl.), skr. med en ældre (?) Haand.

2. Bd. «DESCRIPTIO CIVITATUM SEELANDIÆ». 285 Bl., hvoraf enkelte ubeskr.; Paginering: 1—487. 27 Tavler og Planer.

3. Bd. «DESCRIPTIO MONÆ BORNHOLMIÆ & INSULARUM FOEROARUM.» 275 Bl., enk. ubeskr. Paginering: 1—535. 3 Tavler og Planer.

4. Bd. «DESCRIPTIO FIONIÆ ET CIVITATUM EIUSDEM INSULÆ.» 340 Bl., enk. ubeskr. Pagin.: 1—643. 13 Tavler, Planer og Kort.

5. Bd. «DESCRIPTIO FALSTRIÆ LALANDIÆ LANGELANDIÆ ARROÆ ALSOÆ etc. NECNON SAMSOÆ INSULÆ.» 244 Bl., enk. ubeskr. Pagin.: 1—456. 14 Tavler og Planer.

6. Bd. «CIMBRIÆ SEPTENTRIONALIS DESCRIPTIO.» 421 Bl., enk. ubeskr. Pagin.: 1—780. 31 Tavler, Planer og Kort.

7. Bd. «DESCRIPTIO GOTTLANDIÆ & GRØNLANDIÆ.» 292 Bl., enk. ubeskr. Pagin.: 1—506. 4 Tavler og Planer. — Lat. Afskr., to forskellige Hænder. P. H Resens Orig. ødelagdes ved Universitetsbibliothekets Brand 1728.

Herkomst osv. Forrest i 1. Bd. har Justitsraad, Højesterets-advokat P. Uldall skrevet: «Dette Exemplar af Resenii Atlas har tilhørt afg. Geheimeraad Grev Adam Gotlob Moltke, og er det eene af de 2 reenskrevne Exemplarer, der haves af samme,» [nu er det det eneste], «hvorom Salig Conferentzraad Peder Kofod Ancher har handlet i sin Lovhistorie Tome 2. pag. 384—392. Det kom efter Grevens Død i Professor Herman Treschows Værge, der kjøbte hans Bibliothek, og paa Professor Treschows Auction i Dec. 1797 kjøbte jeg samme for 170 Rd. P: Uldall.» Slg. Kofod Anchers jurid. Skrifter, II, 721—25; Werlauff, Efterretn., 3. Udg., 275. Slg. ogs. (m. H. t. hvad der er trykt af Atlasset) Bruun, Bibliotheca Danica, II, 602.

Ny kgl. Sml., Fol., 370. *P. Johannis Resenii Atlas Danicus s. Theatrum Daniæ 4 Tomis absolutum. Tomus I.* Pap. 18. Aarh. 60 Bl., med Paginering.

Er en for P. F. Suhm foretagen Afskr. af de Resenske Samlinger til hans Atlas, som findes i det Arnam. Hdskr. Nr. 359 Fol. (nyt Nr. 518). Ov. de i Orig. vedlagte Kort findes tilsidst en Fortegn., hvoraf ses, at der har været 26. — *Herkomst.* Er Nr. 326 ibl. de Suhmske Manuskr.

Gl. kgl. Sml., Fol., 724. *Petr. Joh. Resenii Sellandia et urbes.* Pap. 18 Aarh. 216 Bl., enk. ubeskr. Pagin.: 1—423. En Tegning mod Slutn. af Bogen.

Afskr. af en Del af Resens Atlas, pyntelig udført. Texten er noget forskellig fra den i Uldall 186, Fol. — *Benyttelse.* S. Grundtvig, Danm. gl. Folkeviser, II, 646.

Thott, Fol., 703. *Resenii Selandiæ Descriptio in genere.* Pap. 18. Aarh. 52 Bl.

Afskr. med Tegninger af S. 1—82 i 1. Bd. af Uldall 186. Foran findes paa 3 Bl. en Afskr. af Resens «Insignia Regum Daniæ antiquiora et recentia.» — *Herkomst.* E. Pontoppidans Bibl., Auktionskat. 1766, S. 25, Nr. 43.

Uldall, Fol., 183. *Descriptio Selandiæ per P. J. Resenium.* Pap. 18. Aarh. 128 Bl.

Afskr. Forskellige Hænder. Plads til Tegningerne i Texten. — Indeholder de sjællandske Købstæders Beskrivelse; begynder med Roskilde og ender med Kjøge. Foretagen efter et Exempl. med Lakuner, der senere ere tildels udfyldte, ligesom enk. Rettelser findes i Texten (Haanden i disse Rettelser er den samme, som de i Uldall 189 skyldes).

Kall, Fol., 31. *Resenii Descriptio Sællandiæ.* Pap. 18. Aarh. 212 Bl. (423 Pag.).

Afskr. af den alm. Del af Sjællands Beskrivelse samt om de sjællandske Købstæder undtagen Kjøbenhavn. Ingen Billeder.

Kall, Fol., 32. *Idem Liber.* Pap. 18. Aarh. 30 Bl., de første 26 paginerede.

Afskr. med J. Langebeks Haand af den alm. Del af Sjællands Beskrivelse samt Tillæg om Vitskøl Kloster m. m. Stemmer med Gl. kgl. Sml. 724, Fol. — *Herkomst.* Bibl. Langebek., Nr. 133 af Manuskripterne i Fol.

Kall, Fol., 33. *Ex Resenii Descriptione Sællandiæ.* Pap. 18. Aarh. 52 Bl., deraf enk. ubeskr.

Afskr. af fem Afsnit, nemlig om Roskilde Kapitel, Vor Frue Kapitel i Kbhvn., om Gilder i Store Hedinge og i Præstø samt om Kirker og Klostre i Helsingør. Paaskr. med H. Grams Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 659. *P. Resenii Descriptio Selandiæ.* Pap. 18. Aarh. 226 Bl., de fleste pagin., enk. ubeskr.

Afskr. af hele Sjællands Beskrivelse undt. Kbhvn.; Tegninger i Texten, daarlig udførte. — *Herkomst.* Nr. 10 i den Suhmske Manuskriptsaml.

Gl. kgl. Sml., Fol., 725. *Petr. Joh. Resenii Descriptio Hafniæ. 2 Partes. 1 Vol.* Pap. 18. Aarh. 6 upagg. Bl., 118 med Pagin. 1—236, 16 Bl. ud. Pagin., 34 med Pag. 269—335, 22 ud. Pag.. det sidste af dem ubeskr.

Afskr. med samme pyntelige Haand som Gl. kgl. Sml. 724. Ufuldendt. Uden Tegninger. — Pars II beg. eft. Bl. 236 og er betegnet som «Hauniensem representans Academiam».

Kall, Fol., 35—36. *Resenii Descriptio Hafniæ. 3 voll.* Pap. 18. Aarh. Fortløbende Pagin. (1—388) i det meste af de to Bind, mange ubeskr. Bl.

Afskr. ud. Tegninger, men med nogle vedl. Aftryk af Sigiller i Kobberst. og Træsn.

Kall, Fol., 37. *Resenii Descriptio Hafniæ. Desunt nonnulla in fine.* Pap. 18. Aarh.

Begyndt kaligrafisk Afskr.; kun 40 Bl. ere beskr. Aftryk af et Kobberst. og 2 Træsn. samt en Seddel ere vedlagte.

Ny kgl. Sml., Fol., 374. *Resenii Descriptio Hafniæ. Pars 1ma.* Pap. 18. Aarh. 4 Bl. ud. Pag., dereft. P. 1—236.

Afskrift.

Kall, Fol., 38. *P. H. Resens Christianshavns Beskrivelse. 1685 Paa Dansk og Latin.* Pap. 18. Aarh. 42 Bl.

Betegn. i den tr. Katal. over den Kallske Saml. som «Nye Afskrivt». Den lat. Text findes i den ene Ende af Bindet, den danske Overs. er indskreven (omvendt) i dets anden Ende. Nogle løse Bl. med Optegn. og et Par Avisnumre ere vedlagte. — *Benyttelse.* Tr. i O. Nielsens Kbh.'s Dipl. III, S. 783 ff.

Thott, Fol., 703b. *Resenii Roschildia.* Pap. 18. Aarh. 170 Bl., de fleste pagin.

Afskrift. Indeholder ikke blot Roskilde, men ogs. de andre sjællandske Købstæder. Ved Roskildes Beskr. nogle tarvelig udførte Tegninger.

Ny kgl. Sml., Fol., 390. *Resenii Descriptio Ringstadii, Slaglosiæ, Antvorskowii, Soræ, Nestvediæ, Herlufsholmiæ.* Pap. 18. Aarh. De allerfleste Bl. pagin. (1—603).

Afskr. eft. Nr. 361, Fol., i den Arnam. Sml. (nyt Nr. 520); ogs. Kortene ov. Næstved i det Arnam. Mskr. ere kopierede her. Udført for Suhm. — *Herkomst.* Nr. 747 i den Suhmske Ms.-S.

Thott, Fol., 722. *Monæ Danicæ et Brittannicæ Descriptio, autore Resenio.* Pap. 18. Aarh. 19 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr., betegn. som «ad Exempl: Bibliothecæ Accad: Hafn: exaratum». Slg. Kofod Ancher, jurid. Skrifter, II, 2, S. 724 og 726. «Mona Brittanica» er Øen Man.

Kall, 4., 373. *P. Resenii Descriptio insulæ Monæ.* Pap. 18. Aarh. 58 Bl., de fleste pagin.

Er en Afskr., ikke af Resens egen Beskrivelse af Møen, men af den ogs. i hans Værk optagne af Hans Jensen Viborg.

Ny kgl. Sml., Fol., 395. *Monæ Danicæ et Britannicæ Descriptio.* Pap. 18 Aarh. 147 Bl.

Afskr., vistn. udført for Suhm, af saavel Resens egen som H. J. Viborgs Beskrivelse; foran et smukt tegn. Kort. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 336.

Gl. kgl. Sml., Fol., 734. *Descriptio Bornholmiæ, sine dubio Resenii.* Pap. 17. Aarh. 48 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Lat. Koncept med forskellige Hænder, deribl. P. H. Resens egen, hvilken ogsaa har foretaget mange Rettelser, samt J. Brunsmanns. Indlagte ere flere Dokumentkopier samt andre Optegn. og Afskrifter. Indklæbede Pennetegninger af Runestene. — Stemmer med den tredie Beskrivelse af Bornholm i Uldall 186, Fol. — Udskrift med Resens Haand: «de BORNHOLMIA ej*usque* qvin*que* Civitatib*us*» samt Indholdsfortegn. Paa Ryggen Tallet 31. — *Herkomst* osv. Nr. 44 i H. Grams Ms.-Sml. — Erichsen, Uds., S. 90.

Gl. kgl. Sml., Fol., 735. *Bornholmia, apographum recens, a priore diversum, c. mappa geograph. et figuris æri incisis. b) Færöarum descriptio. c) Grönlandia c. Specimine Lexici Grönlandici.* Pap. 17. Aarh. 99 Blade, deraf nogle enk. ubeskr.

Lat. Bl. 2 er et kobberstukket Kort over Bornholm; Bl. 3[a] (Pag. 1) beg. Beskrivelsen af denne Ø, den slutter P. 37 og stemmer med den 2den i Uldall 186. Kobberstukne Planer og Træsnitafbildn. ere indklæbede i Texten. Færøernes Beskrivelse findes Pag. 41—68; det øvrige er uden Pagin. — Afskr. ell. maaske rettere Renskr., helt igennem med samme Haand. Pag. 22 findes Resens egenh. Underskrift under Grundtegningen af Nexø. — *Herkomst.* Nr. 57 i H. Grams Mskr.-Saml.

Gl. kgl. Sml., Fol., 726. *Petr. Joh. Resenii Descriptio Fioniæ et Insularum eo spectantium. (Pag. 1—95). b) Ejusd. Descriptio Al-*

burgensis, Wiburgensis, Aarhusensis et Ripensis Dioeceseos (a pag. 99 ad finem). C. fig. Pap. 18. Aarh. 155 Bl.

Afskr.; enk. Tuschtegninger. — *Herkomst.* Har tilhørt Underbibliothekar Chr. Brandt (Bibl. Brandt., S. 360, Nr. 30).

Kall, 4., 376. *P. Resenii Fioniæ, Jutiæ et Insularum minorum Descriptio.* Pap. 18. Aarh. 138 Bl. med Pagin.

Afskrift. Udtog, forskelligt fra Texten i Uldall 186. Indeholder bl. a. ogs. Laalands og Falsters Beskrivelse.

Ny kgl. Saml., Fol., 401. *Fioniæ, Insularum minorum eo spectantium, atqve Jutiæ Septentrionalis descriptio historico-chorographica, auctore P Resenio. (c. paucis figuris).* Pap. 18. Aarh. 275 folierede Bl., deraf endel ubeskr.

Afskrift. Nogle enk. Tuschtegninger. Stemmer med Kall 376, 4°.

Thott, Fol., 724—25. *Fioniæ et insularum minorum eo spectantium descriptio, autore Petro Resenio. 2 Ex.* Pap. 18. Aarh. Nr. 724 har 150 pagin. Blade; indeholder ogsaa Laaland, Falster m. fl. Øer samt Jylland, med ikke udfyldt Plads til Tegninger.

Nr. 725 er betegnet paa Titelbl. som «ex descripto Auctoris»; Udtog; 50 Bl. uden Pagin. Afskrifter.

Uldall, Fol., 189. *Fioniæ et insularum minorum eo spectantium descriptio historico-chorographica, auctore Petro Resenio.* Pap. 18. Aarh. 36 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr. af Udtog, indeholder ogs. Laaland, Falster, m. fl. Øer. Plads til Tegninger, ikke udfyldt. Afskriverhaanden genfindes i Uldall 183, ligel. har een og samme Haand foretaget Rettelser og Tilføjelser i begge Haandskrifter. Bl. 5v er med denne Haand skr. i Marg.: «Hertil er føiet i Resenio—Tab. II. III. et IV, som ligger herhos, men er i Resenio uden beskrivelse, saa de formodentl. skal indrykkes i mit Supplemento.»

Ny kgl. Sml., 4., 731—32. *Resenii Fioniæ et insularum minorum eo spectantium descriptio historico-geographica. 2 Exempl.* Pap. 18. Aarh.

Nr. 731 har 152 Bl. ud. Pag. Nr. 732 har 124 Bl. med Pag. Begge Afskrifter, der ere noget forskellige, omfatte ogs. Jylland m. m. (Udtog). Førstn. stemmer med Thott 724, Fol., sidstn, med Øernes Beskr. i Thott 725, Fol. *Herkomst.* Begge have tilhørt P. F. Suhm (Nr. 1517 bl. hans Mss.).

Thott, 4., 1425. *Ex Resenio de Othinia.* Pap. 18. Aarh. 36 Bl. Indeholder først alm. Indl. om Fyen, derpaa Odenses Beskrivelse.

Uldall, Fol., 191. *Jutiæ Descriptio historico-chorographica, auctore Petro Resenio.* Pap. 18. Aarh. 92 Bl., deraf endel pagin.

Afskrift, hører sammen med Uldall 183 og 189; hist og her Noter med den Haand, der ogsaa har tilskrevet Bemærkn. i disse to Hdskr. Plads til Tegninger, ikke udfyldt.

Thott, Fol., 732. *[Petr. Resenii] Alburgensis dioeceseos Descriptio.* Pap. 18. Aarh. 115 Bl.

Afskr., indeholder hele Jyllands Beskrivelse og stemmer med Ny kgl. S. 731, 4°

Thott, 4., 1446. *Ex Resenio de Aarhusio.* Pap. 18. Aarh. 24 Bl.

Afskrift.

Thott, 4., 1450. *Ex Resenii Atlante de Viburgo, Randrusio et Schiva.* Pap. 18. Aarh. 38 Bl.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., Fol., 1087. *P. Resenii Færoarum, Islandiæ, Grønlandiæ Descriptio.* Pap. 17. Aarh. 294 Bl., deraf 4 ubeskr.; hvert Afsn. pagin. for sig.

Betegnes i Katal. som «Autographum», men er i Virkeligheden (naar enk. Notitser undtages) helt igennem skrevet — som Koncept — med J. Brunsmanns, ikke med Resens Haand. B.'s Navn findes ogs. saavel foran Færøernes som foran Islands og Grønlands Beskr. («in ordinem et compendium redegit Joh. Brunsmannus»). Slg. Kofod Ancher, jur. Skr., II, 2, S. 719 og 727 f. — En islandsk Runekalender i Træsn. findes indklæbet, og et kobberst. Kort over Grønland er vedføjet. — *Herkomst.* Nr. 815 i P. F. Suhms Manuskriptsaml. — Foran i Bogen staar skrevet: «Vor diez MSCtum habe ich so viel doppelt bogen so viel dänische Mark (danske) auszgezahlt weils d[as] avtographum u. nicht mehr in natura ist als diesz einige, kostet mir also 70 ℳ danske sum̄a mit fracht 37 ℳ lübsch Sum M. Gottlob Lehmanni, Symmystae Eccl. Rendesburg. 1712.» L.'s Navn findes ogsaa ved Beg. til Grønlands Beskrivelse; der kalder han sig: «Beltitia Saxo, hodie Antistes Ecclesiæ Crempensis, Scholarcha et primarius assessor Consistorii Regii Munsterdorfiensis.» Ang. L. slg. Moller, Cimbr. litt., II, 2, S. 465.

Ny kgl. Sml., Fol., 1088. *Descriptio Færoarum, Islandiæ et Grønlandiæ. 1688.* Pap. 17. Aarh. 371 Bl., enk. ubeskr.; hvert Afsn. pagineret for sig.

Synes Renskr., hvortil foreg. Nr. maaske er Koncept (ganske ens ere de ikke). Ved Beg. saavel af Islands som af Grønlands Beskr. er med Resens egen Haand tilskrevet Bemærkninger om nogle dertil hørende Kort; ligeledes er Titelbl. skrevet af ham egenh. saaledes: «INIe Daniæ descriptio Tomus septimus siue ultimus, continens descriptionem Feroarum Insularum, Islandiæ et Grønlandiæ. 1688.» Beskrivelsen af Færøerne stemmer idethele (nogle mindre Afvigelser fraregnede) med den i Uldall 186, ligel. Islands og Grønlands, dog mangler den chorografiske Indledn. til sidstn. Beskr. baade i Nr. 1087 og Nr. 1088. Til Gengæld findes i 1087, men ikke i 1088, til Slutn. et Tillæg med Tit. «Vitia Chartæ Geographicæ de Gronlandia». — *Herkomst.* Nr. 872 i Suhms Manuskriptsml.

Thott, Fol., 990. *Resenii Insularum Færøarum Descriptio.* Pap. 18. Aarh. 60 Bl.; med Pagin. (1—118); Bl. 1 og 60 ubeskr. Afskrift. — *Herkomst.* Bibl. Hojer., 1740, Ms.-Afd., S. 3, Nr. 41.

Thott, Fol., 952. *Resenii Islandiæ nova Descriptio.* Pap. 18. Aarh. 147 Bl., med Pagin. (1—286); Bl. 1 og 147 ubeskr. Afskrift med samme Haand som forr. Nr. Stemmer med Uldall 186. — *Herkomst.* Bibl. Hojer., 1740, Ms.-Afd., S. 3, Nr. 44.

Ny kgl. Sml., Fol., 1089. *Islandiæ nova descriptio.* Pap. 18. Aarh. 146 Bl., med Pagin. 1—286.

Af Resens Atlas. Afskrift. Stemmer ganske med forr. Nr.

Ny kgl. Sml., Fol., 1291. *Grønlandiæ descriptio Resenii.* Pap. 18. Aarh. 109 Bl. med Pagin. 1—213. Bl 1 ubeskr.

Afskrift, uden den chorografiske Indledn.

Thott, Fol., 690. *Danmarks Beskrivelse. 1685.* Pap. 18. Aarh. 100 Bl.; de 14 sidste ubeskr.

Dansk. Afskr.; tilføjede Randnoter (deribl. et Par paa Engelsk) med forskellige Hænder samt Byvaaben tegnede med Pen. Bl. 1ᵛ er skrevet: «Hæc Daniæ Descriptio ad Exemplar, qvod in Bibliotheca Regia [det kgl. Haandbibliothek?] exstat, exscriptum est, cura [derpaa et overstreget, ulæsel. Navn] a qvo, hodiernus ego [det følg. Navn ligel. ulæsel.] possessor empsi.»

Ny kgl. Sml., Fol., 371. *Danmarks, Norges, Islands og Færøernes Beskrivelse.* Pap. 18. Aarh. 256 pagin. Bl.

Afskr. af samme Beskrivelse, som indeholdes i forr. Nr. Paa Titelbl. staar: «Udskrefvet efter Codex chartac: ex Bibliotheca Raasgaardiana N° 74 [ↄ: paa Universitetsbibl.] In Qvarto T. Johnsen.» — *Herkomst.* Nr. 214 i Suhms Manuskriptsaml.

Gl. kgl. Sml., Fol., 728. *Laur. de Thura's Danske Vitrurius 3die Deel, indeholdende Forandringerne i København siden 1749, med Tegninger.* Pap. 18. Aarh.'s Midte. 416 Bl. (først 15 upagin. Bl., deribl. Bl. 1 og 3 ubeskr., dereft. Pag. 1—802) samt 58 Tavler og Kort.

Titelbl.: «Den Danske VITRUVIUS Indeholder Forklaring om alle de merkværdige Ting og nye Indretninger, som i den Kongelige Hoved-Residentz- og Frie Rigs-Stad Kiøbenhavn siden A° 1749, da den Anden Tome af dette Verk kom for Liuset, ere under den Stormægtigste Fyrste og Herre Hans Kongelige Mai^tt Kong Friderich den Femtes Høylovligste Regiering, og ved Høystbemelte Hans Kongl: Mai^tts Høyst-priiselige Omsorg foretagne og fuldførte: Hvortil føyes De Merkværdige Efterretninger, som den berømte Danske Historie-Skriver Peder Resen, i Hans Manuscript, kaldet Atlas Daniæ, har meddeelet om bemeldte Residentz-Stads forrige og gamle Tilstand, saavel i Henseende til Staden Selv, som i Henseende til Dens Geistlige og Verslige offentlige Bygninger. oplyset med adskillige, baade gamle og nye Aftegninger. III. Deel.» Denne Tit. er ogs. paa Fransk og

Tysk. — Meget stort Format. Tresp. Texten baade paa Dansk Fransk og Tysk; enk. Rettelser, vistn. med Thura's Haand; desud. et Par Bl. vedhæftede. Forøvr. meget pyntelig Afskr. Tavlerne ere smukke Tuschtegninger, undt. den kobberst. Afbildn. af Stadens Borgerfaner T. 67; de ere num. 1—68, men Nr. 10—12, 23, 25—28, 32 og 65 findes ikke. Fremdeles er der enk. Tegninger i Texten. — *Benyttelse.* Erichsen, Uds., S. 90. «Dagen» 1832, Nr. 23, 29 og 34.

Thott, Fol. 705. *Den Tydske Text til 1ste Deel af Vitruvius Danicus.* Pap. 18. Aarh. 75 Bl., deraf Bl. 1 og 73—75 ubeskr.

Det er 1ste Del af L. de Thura's store Værk i Afskr. uden Tavlerne.

Thott, 8., 454. *Alphabetiskt Register paa Amter, Herreder, Sogne og Kiøbstæder i Dannemark af Nic. Isenfeld. 1754.* Pap. 18. Aarh. 70 Bl., de sidste 5 ubeskr.

Und. Indholdsfortegn. paa Bl. 1r har Forf. skrevet: «Ligesom dette er, har jeg alle Herregaardene i Dannemark i A.B.C.-Orden, med Land. St. Amt. Herred. og Sogn. til hver. Todberg Præstegaard, i Kallø Amt, i Øster-Liisbergherred, d. 30te Mai, 1754. Nicolai Isenfeld.» Hist og her Anmærkn. om Lokaliteternes tidligere Navne og desl.; desud. nogle Optegn. ang. Todberg Kirke. Isenfeldt var Præst i Todbjerg og Mejlby 1738—59. — *Herkomst.* Med O. Thotts Haand er skr. foran, paa Bindets Inderside: «Sendt mig fra H: Erich Begtrup.»

Ny kgl. Sml., 4., 650. *Geographisk-statistisk Beskrivelse over Danmark. (Fragmentum).* Pap. 18. Aarh. 19 beskr. og 9 ubeskr. Bl.

Uden Forfatternavn. Bl. 1r er foroven skr.: «Nidrosiæ 1757 P. F. Suhm.» — *Herkomst.* Nr. 1137 i Suhms Manuskriptsaml.

Uldall, 4., 464. *Register over de Stæders nye og gamle Navne, som omhandles i Pontoppidans danske Atlas 4de, 5te og 6te Tome, forfattet ved Registrator Weber.*

NB. Er ikke mere tilstede; var for længere Tid tilbage udlaant til C. Molbech.

Ny kgl. Sml., 4., 652. *Materialier til Pontoppidans danske Atlas, som uden Tvivl ere brugte.* Pap. 18. Aarh. — Den anf. Tit. er skrevet paa Omslaget.

Indeholder: 1) En Beskrivelse af Skads Herred (36 Bl.), af af T. R. de Teilman til Endrupholm — dog uden direkte Angivelse af hans Navn; 2) nogle Oplysn. fra Præsten Peder Jensen Pedstrup i Sæby om denne By, tilsendte H. de Hofman, dat. 27. Nov. 1766 (16 Bl. i 8°); 3) om Jylland og Jyderne, af Præsten Thomas Mortensen Bredsdorff i Ollerup, indsendte til E. Pontoppidan 11. Marts 1763 (12 Kvartbl.); 4) «Miscellanea angaaende Nørre Jyllands Vestre Side» af Præsten Knud Lang til Vilslev og Hunderup (10 Kvartbl.); 5) Afskr. af en rimet

Paskvil mod Oversekr. Chr. Møinichen; 6) Aarhus' Beskrivelse (Beg. mangler) af Rektor Jens Worm (22 Kvartbl.; vedl. er et lat. Digt: Canum cum Catis Certamen, af Henr. Harder); 7) nogle faa Langebekske Excerpter af blandet Indhold; 8) Afskr. af nogle Epitafier i Antvorskov Kirke, med J. Langebeks Haand, samt et Par Dokumentafskr.; 9) Efterretninger om Veile, anon. (14 Bl.); 10) do. om Horsens, af Rektor Mag. Hansen, gennemsete af Præsten N. M. Frimodt smst. (18 Kvartbl.). — *Herkomst og Benyttelse.* Nr. 279 i P. F. Suhms Manuskriptsaml. — Tildels ben. i Pontoppidans D. Atl., 4de og 5te Bd., navnl. IV, S. 123 ff., V, S. 652—62, 693—98 og 935 ff.

Ny kgl. Sml., 4., 652[a]. *S. Abildgaards Anmærkning til Pontoppidans Danske Atlas, 1ste—5te Deel.* Pap. 18. Aarh. 60 Bl., pagin.

Med Arkivtegneren Søren Abildgaards egen Haand. — *Herkomst.* «Skienket til det store Kongel. Bibliothek, af Werlauff. d. 7de Febr. 1850.» (Skrevet foran i Manuskr.).

Ny kgl. Sml., 4., 653. *Register over den 4de—6te Tome af Pontoppidans danske Atlas.* Pap. 18. Aarh. 238 Bl.

Over hvert enk. Bd. findes først et alm. Reg., dernæst et over Købstæder, Herregaarde osv., «efter deres gamle og adskiellige Navne», hvert Stift for sig. — *Herkomst.* Nr. 177 i Suhms Manuskriptsaml.

Kall, 8., 666. *G. M. Windtmüller* [sic], *Introduzzione alla Storia di Danimarca. 1777.* Pap. 18. Aarh. 58 pagin. Bl.

Italiensk. Synes Afskr. Indeholder en kort Beskrivelse af det danske Rige. Titelbl.: «Introduzzione alla STORIA di DANIMARCA o sia Descrizzione delli Paesi che compongono La Monarchia Danese abbozzata da Giano Martino Windtmülle 1777.» Forf. utvivlsomt den Jens Mortensen Wintmølle, som if. Nyerups Forf.-Lex har oversat to Komedier af Goldoni fra Italiensk.

Thott, 8., 453. *Udtog af Geographien over Dannemark og Norge, saaledes som den ved Hielp af Karakterer findes anført paa det af mig forfærdigede Kaart, ved P. Falch.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl., deraf det første og sidste ubeskr.

Forf. Peder F., 1730—80, var titul. Professor og Lærer ved Søkadetakademiet; han udg. i Kbh. 1781 et geogr. Atlas i Fol., hvortil dette Manuskr. henviser.

Kall, Fol., 29. *Geographisk Register over Danmark og Norge.* Pap. 18. Aarh. 48 Bl.

I alfab. Orden. Afskriverhaand, Titelbl. med Rettelser af en anden Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 783. *Bestimmung des Inhalts der Landes-Strecken in Dännemark, Schleswig, Hollstein, Oldenburg, Delmenhorst.* Pap. 18. Aarh. 16 pagin. Bl.

Tysk. Sirlig Renskrift. Intet Forfatternavn.

Ny kgl. Sml., 4., 645b. *S. Bruun, Den danske geographiske Landmaaling fra A. 1761—1821, historisk beskreven.*
Pap. 19. Aarh. 15 Bl.; Bl. 1 ubeskr.
Afskriverhaand, men Forf. har forn. paa Titelbl. selv skrevet: «i November 1821 ved S. Bruun.» Søren B., 1751—1830, var Overlandmaalings-Inspektør.

Ny kgl. Sml., 4., 796. *Joh. Olavius (Grunnavic.), De nomine proprio Danmark.* Pap. 18. Aarh. 7 Bl.
Lat. Jón Olafsson fra Grunnavik var den første Arnamagnæanske Stipendiat. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 577, Nr. 445.

Samlinger til dansk Topografi.

Gl. kgl. Sml., Fol., 739. *Samling af originale Breve mest til Joh. Ægidium fra 1623 tillige med andre Optegnelser og Efterretninger, deels in Fol. deels in Qvarto, fornemmelig Aarhuus-Stift, men og tillige Roskilde etc. vedkommende, med Tegninger af Rune-Steene og andre Monumenter. Bibl. Gramm. N° 47.*
Afleveret til Rigsarkivet 1888.

Thott, 4., 1390. *Volumen, qvod inscribitur Manuscripta historico-topographica, in qvo, præter alia: a) H. Gerners Kiøbenhavns Forbedring i Bygning og Manufacturer. b) Cronborgs Beskrivelse af Kingo* (osv.). Pap. 18. Aarh. 368 Bl., hvoraf enk. ubeskr.
Afskrifter med samme Haand som Thott 1525, 4. (der paa Ryggen bærer Tallet XLV, medens dette Bind er betegn. «XXIV»). Indholdet er Afhandlinger, Digte og Aktstykker ang. dansk Topografi og Hist., til Slutn. et stort Antal Dokum. vedrørende Slangerup By. Foran findes følg. Fortegn., betegnet som «Index Volum: XXIV»: «N° I. Kong Jacobi VI. Engellands og Skottlands-Konnings med Frøken Anna af Danmark Beylager, Reyse, Anfang, Frembgang og Ende i Norge, Danmark og Skotland, indtil Hendes M[s] Kroning og Kongens i Danmarks Ambassadeurs Afskeed fra Skotland, 1589. cui scripto adjuncta est Brevis Descriptio totius Regni Scotiæ. [*Benyttelse.* Norske Saml., I, Chria. 1849—51, S. 450—512]. N° II. Kiøbenhavns Forbedring udi Bygning og Manufacturer af Henrich Thom: Gerner. [Danske Vers. Efter 1689.] N° III. En Tale til den Høyt-berømmelige Danmarks Hoved Stad Kiøbenhavn, Autore Erico Er: Pontoppidano. [Danske Vers.] N° IV. Den Vidt-berømte Danmarks Hoved-Festning Kronborgs Beskrivelse af Thomas Kingo. [Trykt i Kbh. 1672, 4°]. N° V. Kronborg Danmarks Formuur af Henr. Th. Gerner. [Danske Vers.] N° VI. Inscriptiones Coronæburgenses. [Lat., med tysk Overs.]. N° VII. Den Vidt-berømte Friderichsborgs Beskrivelse. [Danske Vers. Af Henr. Th. Gerner]. N° VIII. Bendix Diderichsens Beskrivelse af Friderichsberg.

[Danske Vers. Tr. i Kbh. 1705, 4]. N° IX. Relation om Roskilde-Byes Vaaben, it: Kilder, Kirker og Klostere i gamle Dage. N° X. Fortegnelse paa gamle Konger og Førstelige Personer, som udi Ringsted Kirke ligger begraven. [Dansk og Lat. Existerer i flere ældre Afskr. i Bibliotheket]. N° XI. Inscription over Døren, hvor Lands Dommeren sidder i Ringsted. [Med flere Indskr. sammesteds]. N° XII. Erici Er. Pontoppid[ani] Descriptio Slaglosiæ metrica Dan. et Lat. N° XIII [skal være XIV]. Relatio de Civitate Coagiensi. [Kortf. lat. Beskr. af Kjøge, Prosa]. N° XIV [skal være XIII]. Erici Er. Pontopp[idani] Descriptio Coagii metrica. [Lat. og Dansk]. N° XV. Literæ Indulgentiales pro Capella S. Gertrudis in Kiøge. [Dat. 20. Febr. 1406; dereft. et af Johannes, Erkebiskop i Lund, udstædt Brev, dat. Kjøge 1437, «feria secunda»]. N° XVI. Petri Palladii Collatz-Brev til H. Søfren Grønbech i Kiøge. [Tr. i D. Mag. VI, S. 336—37. — Dereft. et Brev ang. Kjøge, udstædt af Superintendent Povel Madsen 24. Marts 1580]. N° XVII. Maribo Klosters Fundatz. [Af 28. Apr. 1417. Dansk Overs.; tr. i Rohde's Saml. til Lollands og Falsters Hist., I, S. 424.] N° XVIII. Den gamle og Navnkundige Kiøbstad Ribe korteligen beskreven af Mads Ped. Rostok. [Danske Vers, med et udførl. prosaisk Tillæg]. N° XIX. Slesvici Oppidi olim Metropolis Cimbricæ Chersonesi Topographia Aut. Adamo Tratzigero Ducis Adolphi Cancellario. [Lat. Foran staar: «ex Ms^to^ Bibliothecæ Regiæ. (fuit etiam in Biblioth. Hojeriana)»; hermed menes vistn. Gl. kgl. Sml. 2432, 4°, hvoraf Slesvigs Beskrivelse udgør en Del]. N° XX. Cataclysmus Dithmarsiam Borealem 11. et 12. Oct. 1634 inundans. [Denne Vandflods-Beskrivelse er paa Tysk.] N° XXI. Samsøes Korte Beskrivelse forfatted af Thomas Kingo. [Tr. i Kbh. 1675, 4°]. N° XXII. Norlands Beskrivelse af Peder Dass. [Den berømte «Nordlands Trompet», udk. i mange Udgaver, første Gang 1739.] N° XXIII. Matthiis Jockumsens Anmerkninger over Island og dessens Indbyggere. [Dansk. Slg. Thott 1737, 4°; Ny kgl. Sml. 1679, 4°.] N° XXIV. Jomfrulands Beskrivelse udi Riim. [Af Roeland Knudsøn, tr. først i «Udvalde danske Riim», Kbh. 1728, 4. Del, S. 204—11]. N° XXV. En Relation om Harbeløf Kirke i Falster. N° XXVI. En Inscription i Woldum Kirke i Aarhus Stift. N° XXVII. Declamatio à Severino Cockio de Cimbrorum Origine et rebus gestis. [Lat. Forf. er maaske den Severinus Coccius, ɔ: Søren Koch, af hvem to Skrifter udgaves i Rostock 1647. Selve denne spøgefulde Tale om Jyderne udgaves i 18. Aarh., «Coloniæ» uden Aar, 8°]. N° XXVIII (mgl.; betegn. i Reg. som «Excerpta quædam ex Chronico antiquo de S. Ansgario» etc.). — [Resten af Haandskriftets Indhold udgøres af følg. Dokumentafskr. ang. Slangerup:] N° 1. Kong Erich Menveds Breff at Slangerup skall hafve lige Frihed med Roskilde

1302. d. 7. Søndag efter Epiphanias. N° 2. Slangerup Kiøbstæds Privilegium af Christophoro Bavaro 1441. N° 3. Kong Christian den Førstes Stadfæstelse paa Slangerup Byes Privilegier och Skatters Efterladelse 1454. N° 4. Slangerups Privilegier af Kong Johannes 1498. N° 5. Kong Hanses Breff paa Friheder om Bosteder i Markeder. 1513. N° 6. Kong Friderich den Førstes Confirmation paa Slangerup Byes Privilegier. dat. Vor Frue Dag 1525. N° 7. Slangerups Privilegier af Kong Christian den II. 1514. N° 8. Kong Christian den III^dies^ Breff angaaendes en Enghaffwe, nafnl. Tormandtz Haffue, som skal høre Slangerup til 1536. N° 9. Kong Christian den III^dies^ Stadfæstelse paa Slangerups Privilegier 1542. S. Hans Mitsommers Dag. N° 10. Kong Friderich den II^dens^ Stadfæstelse paa Slangerup Byes Privilegier 1562 d. 5. Febr. N° 11. Kong Friderich den Andens Benaading om Kloster-Kirke, Kirke-Gaard og store Steenhuus til Raadhuus i Slangerup 1562 d. 6. Febr. N° 12. Kong Friderich den 2^dens^ Benaading Paa Byens Skatters Frihed i 10 Aar, med condition at logere Hoffstaten 1573 d. 19. Mart. N° 13. Kong Friderich den Andens Gavebref, at Slangerups Kiøbstæd maa have den Jord, som fordum haver ligget til Slangerups Closter 1573 d. 21 Dec: N° 14. Kong Friderich den II. Breff, at Birche-Tinget skulle flyttes fra Fridrichsborg til Slangerup, og der holdes 1573 d. 21. Dec: N° 15. Kong Friderich den II Stadfæstelse paa Slangerups Privilegier, och om Forbud paa Schøtteri 1573 d. 21 Dec: N° 16. Kong Friderich den II. Tilladelse for Slangerups Kiøbstæd at bygge en Oplags Bod paa Strandbacken ved Udssundby, dat. Kroneborg d: 14 Maji 1578. N° 17. Kong Frederich den II. Benaading for Slangerup at være fri for all Skatt, endnu i 10 Aar, med condition at forbedre Byen med Kiøbstæd-Bygninger, at tække med Tegel, og at forskaffe Logementer til Hoff-Staten, og Staldrom til 500 Heste. dat: 1581. d: 9 Sept. N° 18. K. Christian IV. Confirmation paa Slangerups Privilegier 1598 d. 5. Jun. N° 19. K. Christian IV. Benaading paa 4re Bøsse-Schøtters Efterladelse 1643 d: 9 Febr. N° 20. K. Friderich den III. Benaadings Breff, Slangerup Bye er given, paa den tredie Part Schatter og Udgifter herefter at være forskaanet. d: 25 Sept. 1656. N° 21. K. Friderich den III. Benaadings Breff, angaaende hvis Jorder udenbyes Mænd her for Byen haver, skall deraff give Skatt og Tynge lige med andre Slangerups Borgere 29 Oct: 1661. N° 22. Kong Friderich den III. Benaadings Bref, paa en Schilling af alle ind- og udgaaende Vares Værdi, som ind- og udskibes paa Slangerups Ladestæd Fridrichssund dat. d: 2 Jun: 1665. N° 23. Kong Christian den V. Confirmation paa Slangerup Byes Privilegier d: 12 Oct. 1676. N° 24. Kong Christ. V. Friheds Brev, paa Closter eller Gestegaards Jorder her for Slangerup at

nyde fri for Afgift den 21 Mart. 1671. N° 25. Kong Friderich den IV. Confirm. paa Slangerups Privilegier 1713. 29 Au. N° 26. K. Friderich IV. Bevilling paa et Qvæg- og Heste-Markets Holdelse udi Slangerup d: 6 Mart: 1622 [!]. N° 27. Kong Christian den 1stes Breff, paa Told-Frihed Slangerups Borgere meddeelt, undtagen paa Sild-fiskende 1451. N° 28. Borgemester og Raads i Slangerup Bref, angaaendes deres Accise 1519. N° 29. Abbedissen i Slangerup Kloster Cæciliæ Brev, hvorudi hun overlader det Gods i Herloffvæ Norr til Esroms Kloster imod andet Gods i Blawsteruth dat: 1352. die exalt. S. Crucis. N° 30. Forligelse-Bref, som giordes i Kloster-Kirken imellem Abbedissen i Slangerup paa Overdref og Jord. 1497. Mand. f. Purif. N° 31. Et Tings Vidne udgivet paa Triherrets Ting, om hvor mange Sviin Slangerups-Skove, som er Langesø-Aas, Krageholm, Krattmølle-Biergene kunde føde 1551. N. 32. Kong Christ. IV. Brev, paa hvis fremmede, som flytter af Landet, skall give 6te Parten af deres Formue, deraf det halve til Kongen, det halve til Byen 6. Apr. 1610. N 33. Brev at den som leyer Tormandtz Hafve af Borgemester og Raad, hvorledes hand skall sig holde 1558. N 34. Fæste-Brev paa Tormands Hafve af Krattmølleren 1558. N 35. Ridemænds Afsicht paa Skiell imellem Slangerup og Jørlunde Overdrev 1556. N 36. XVI Mænds Dom paa det Dyge ved Løstrups Lund 1573. N 37. Anders Jacobsen Møllers i Kratmøllen Fæste Brev paa Tormandts Have til Borgemester og Raadmænd i Slangerup. 6 Nov. 1601. N° 38. Om Slangerups Fægang og Overdref, 1497. Løverd. nest purific. N° 39. Kong Friderich den II. Rescript om at forbedre byen etc: 1573. N° 40. Kong Christian IV. Opsigelses Brev, om hvis Penge Hoylofl. K. Friderich den II. til Slangerup Kirkes Opbyggelse laant haver, paa terminer at betale, naadigst forundt er 1592. d: 29 Nov. N° 41. Sogne-Vidne af Nørre-Herløv, om Slangerups Overdref, hvorvidt det af Arilds Tiid sig strackt haver, etc. 1558. N° 42. Sogne Vidne af Uelsø Sogn, at Slangerups Frihed icke haver været forkrenket af nogen god Mand, som haver hafft Slangerups Closter i Befaling. 1558. N° 43. Sogne Vidne af Slangerup, at Jørlunde Mark ligger ikke paa 100 Fafne nær det Aaffal, som løber fra krattmøllen og renner til Slangerup. 1527. N° 44. Sogne Vidne af Skievinge og Giørløse-Sogn om den Gyde, som løber til Hiørue 1557. N° 45. Sogne Vidne af Strø-Sogn om den Vey i then Gyde til Hiørue 1557. N° 47. XVI Mænds Afsicht imellem Løstrup og Slangerup. 1500. N° 48. Kong Christian den IVdes Befaling til Borgemester og Raad i Slangerup at betale Hans von Steinwinkel for deres Kirke hand haver bygt, underskreven af 4 Regierings Raad 1492. N° 49. Sogne Vidne af Ølsted Sogn ang. det Stræde, som løber fra Slangerup til Hioruy. 1557 Dom.

Cantate. — [*Benyttelse.* Pontoppidans Danske Atlas, II, S. 316—19; VI, S. 89—92.] — *Herkomst.* Har — liges. Thott 1525, 4° — tilhørt D. G. Zwerg, ifølge den haandskr. Katal. ov. hans Bogsaml. (Kall, 510, 4°). — Siden har det været i E. Pontoppidans Eje (Katal., Kbh. 1766, S. 47, Nr. 137).

Kall, Fol., 30. *Samlinger til de danske Provincers Topographie af E. J. Jessen; deriblandt adskillige Udarbeidelser, saavel over hele Amter som enkelte Stæder.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder Materialier til den Beskrivelse af Danm. (og Norge), som Etatsraad, Generalkirkeinspektør Erik Johan Jessen (1705—83) havde under Arbejde midt i 18. Aarh., under Grev J. L. Holsteins Auspicier. Det er dels Optegnelser og Udkast med Jessens egen Haand, dels andres Beskr. af enk. Landsdele, Relationer, Dokumentafskrifter o. desl.; alt ligger uden nogen bestemt Orden. Noget staar i Forbindelse med Hofmans Fortsættelse af Pontoppidans Danske Atlas. Af Indholdet er at fremhæve: «Samsøes Beskrifvelse» (30 Bl., 17. Aarh.'s Slutn.); et Smædevers over den bornholmske Amtmand Dechner («BorringHolms Fader Vor»); «Gammelgaards og Underliggende Godses Jordebog» (8 Bl.); en Afskr. af M. P. R[ostoks] versificerede Beskrivelse af Ribe; Jordebog over Krumstrup Hovedgaard 1729; Beskrivelse af Vissenbjerg Sogn i botanisk Henseende, ved Hans Jørgen Trojel, 1771 (4 Bl.); en Række Spørgsmaal ang. Danmarks mathematiske og fysiske Geografi, besvarede af Professorerne Chr. Horrebow og J. F. Ramus (1744); Brev fra Carl Bertram, «Kongl: Maj:ts Engelsk Sprog-Mester», til Jessen, 12. Juni 1751; Br. fra Hans Gram til Jessen, 8. Marts 1743, med Bilag, hvoraf ses, at G. ogsaa spurgtes til Raads ang. Værkets Plan; «Decisioner over Jens Pilegaards Regnskaber for Odensee Hospitals Indtægter og Udgiffter fra 1. May 1709 till 1. May 1712»; Skrivelse fra F. W. Woyda til Grev J. L. Holstein, Skanderborg 14. Okt. 1743; Relation om Silkeborg Amt, af Clemen Fischer, dat. Kieldstrop 29. Dec. 1744 (13 Bl.); om Munkebo Sogn af Claus Wedel, dat Muncheboe 11. Marts 1746; om Kjerteminde, af Oluf Bagge, dat. Kjerteminde 16. Marts 1746; om Hindsholm og om Dalby Sogn, af N. Lucoppidan og [F. S. Schack Mathiesen] Thestrup (Febr. 1746, 12 Bl.); Skr. fra I. H. D. Simonsen til Grev Holstein, Odense 30. Okt. 1743; M. N. Steenberg til Jessen, Slaglille 30. Dec. 1780; Beskr. ov. Jægerspris Amt, af Lauritz Eskildsen, dat. Jægerspris 28. Sept. 1743.

Kall, Fol., 53. *Indberetninger om Bornholm, Møen, Langeland, Anholt, samt Ringsted og Antvorskov Amter.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Hører til Materialierne til E. J. Jessens Beskrivelse af Danmark; hans Haandskrift findes hist og her (dels hele Stykker af Koncepten til Værket, dels Rettelser og Tilføjelser til Beretningerne og Beskrivelserne, der hidrøre fra andre). Halvdelen af

Pakkens Indhold angaar Bornholm; derved en Skr. fra Amtmand Urne til J. L. Holstein, dat. Rønne 17. Apr. 1745, og et Br. fra [P.] Kofod Ancher til Jessen, 9 Mai 1749. — Af de øvr. Sager, som indeholdes i Pakken (hvoribl. ogsaa noget til Falsters og Læsøs Hist.), ere at mærke: Anholts Beskrivelse, sendt til Jessen af Præsten F. V. Dauw, dat. 27. Aug. 1742; en anden af samme Ø, ved Præsten «Hr. Perle eller Perlestikker» (1762); «Vigtige Efterretninger om Anholt, af en Mand som selv har været paa landet og seet alting selv» [m. m. ang. Øen]; Skr. fra F. Adeler til J. L. Holstein, dat. Løkkesholm, 8. Febr. 1744; fra Præsten M. H. Bloch til Jessen, 23. Sept. 1755 (om Bogø); Efterretninger om Møen, sendte til J. L. Holstein af Amtmand C. S. Gallkowsky, Stege 25. Sept. 1743.

Kall, Fol., 54. *Documenter angaaende Bornholm, Stege, Nyekiøbing, Stubbekiøbing, Mariboe, Naskov, Nyested, Rødbye og Saxkiøbing, samt disse Steders Privilegier. (Nye og god Afskrivt).* Pap. 18. Aarh. 1 Bind paa 69 Bl., deraf endel ubeskr.

Indeholder følg. Dokumentafskrifter, vistnok henhørende til de Jessenske Materialier til Danmarks Beskrivelse: a) «Copier af Documenter angaaende Bornholms Kiøbstæder» (ɔ: kun et Udtog af Rønne Raadstueprotokol 1773 samt et Par derhen hørende Skrivelser fra samme Aar). b) «Copie af Steege Byes Privilegier.» (24 i Tallet, 1447—1767). c) «Copie af Nyekiøbing Byes Privilegier paa Falster.» (1 af Frederik V udstædt Bevilling, 25. Apr. 1760, og et af Christian VII udstædt Skøde paa et Springvand med Park, 17. Juni 1767.) d) «Copie af Stubbekiøbings-Byes-Privilegier.» (1354, Philippi Jacobi Dag). Endv. «Stubbekiøbings Fundation paa dens indhegnede nye Marker» (udst. af Fred. III, 31. Juli 1649.) e) «Copie af Marieboes Privilegier.» (ɔ: Chr. VI's Stadfæstelse deraf, 24. Marts 1731.) f) «Copie af Nachschow-Byes-Privilegier.» (4 Stykker, omfattende Aarene 1648—1722). g) «Copie af Nyested Byes Privilegier.» (7 Stykker, 1409—1704). h) «Copie af Rødbye-Byes-Privilegier.» (Af Kong Hans, Pintse-Aften 1500, og Frederik V, 21. Aug. 1747). i) «Copie af 2de Breve angaaende Saxkiøbings Privilegier.» (2 Skrivelser fra 1773, hvoraf fremgaar, at ingen saadanne gl. Dokumenter ang. Saxkjøbing vare at finde).

Kall, 4., 378. *Et Bundt Miscellanea til den danske, især Jyllands, Topographie.* Pap. 18. Aarh.

Har ligeledes hørt til de Jessenske Samlinger (hans Haand træffes et enkelt Sted). Mange forskellige Hænder. Indholdet bestaar af Optegnelser, Afskrifter og Dokumenter, Inskriptioner o. desl., liggende uden nogen Orden. Fremhæves kan en større anon. Beskrivelse af Aalborg; en Beskr. paa Lat. af de jydske Købstæder; nogle Dokum. ang. Slagelse, Afskr. fra Midten af 17. Aarh. (12 Bl. i Fol., ud. Beg. og Ende); en Assurancepolice

for en kjøbenhavnsk Ejendom 1781; Br. fra J. N. Wilse til Jessen, 13. Aug. 1767; «Tabel over Ægte-viede, Fødte og Døde udi Siellands Stift A° 1758» m. m.

Ny kgl. Sml., Fol., 368. *Varia geographica, meest til den danske Geographie.* Pap. 18. Aarh. 82 beskr. Bl. samt 13 indhæftede Tavler med kopierede Kort.

Titelbl.: «Varia Geographica. Udskrevne effter N° 89 in Folio af Rostgaards Bibliotheqve af T. Jóhnsen.» Nedenf. med Suhms Haand: «Er en slet og ubetydelig samling, og Charterne ælendige P. F. Suhm.» — Af meget blandet Indhold. Register foran i Bogen. — *Herkomst.* Nr. 554 i Suhms Ms.-Sml.

Ny kgl. Sml., Fol., 368^b. *En Samling af forskjellige Stykker til Danmarks Topographi.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder saavel ældre som nyere Ting, Optegnelser og Dokumentafskrifter, deribl. nogle hidrørende fra E. J. Jessen, J. H. Schlegel, C. F. Allen og Ant. Petersen. De ere ordnede und. følg. Rubriker: a) «Danmarks Geographie og Chorographie.» b) «Sjælland & Bornholm.» c) «Lolland, Falster, Fyn etc.» d) «Jylland». e) «Slesvig».

a) Under denne Rubrik findes bl. a. en Fortegn. over danske Len ved Ant. Petersen (10 Foliobl., de 5 ubeskr.), 2 Bl. med Notitser om nogle Herregaardes gamle Navne, 1 Bl. med Optegn. paa Tysk af J. H. Schlegel om danske Kongers Byggeforetagender, endelig en Skrivelse fra [. . . ?] Holm til en Etatsraad (Jessen?), Kbh. 17. Marts 1761 (4 Foliobl.), ang. Kortlægningen af Danmark. — b) Indeholder bl. a. nogle Optegn. fra 17. Aarh. om «Naturalia af Seeland» og «Naturalia af Viborg stigt» (8 Kvartbl., de 4 ubeskr.), Jordebog over Basnæs Hovedgaard 1760, «Documenter angaaende Caningaarden i Søllerød Sogn» (51 Stykker, alle fra 19. Aarh.), Skrivelse fra J. H. Bredsdorff til det Kgl. Danske Selskab for Fædrel. Hist. og Sprog, Sorø 24. Juni 1840, med et Bilag om Fjennesløv Kirke; 4 Dokum. ang. Frederiksberg (3 Panteobligationer fra Aarene 1729—41 og et Fæstebrev 1766); under «Frederiksborg» en Række Optegn. og Afskr. af Ant. Petersen; under «Helsingør» et «Pro me Moria [sic] angaaende Lotteriet udi Helsingøer», 1742, Tysk, 10 Foliobl.; et udat. Dok. fra 16. Aarh. ang. Næstved Overdrev og Raadmandshave; Register over de i Ringsted Kirke begravede fyrstelige Personer (Afskr. fra 17. Aarh.); und. «Roeskilde» en kgl. Bevilling for Martin Johansen paa et Grubeværk i Klare Mølle, 13 Marts 1811, endv. 2 Bl. med Optegn. om Kanniker i Roskilde (17. Aarh.); udat. Skr. fra H. Plum til Frøken Thott, med Kopi af nogle Gravskrifter; Afskr. af Store Hedinges Privilegier (17. Aarh., 4 Foliobl.); fl. Dokumentkopier vedr. Vallø og Vemmetofte; «Møens antiquariske Beskrivelse Ledsaget med antiquariske Korte forfattet og udarbejdet Maj 1854 af L. Schiøtz, Krigsraad» (10

Foliobl.); «Copie af de antægnelser, som findes i Aakirkes gamle Journal- og Tegne-Bog paa Bornholm, med nogle nu tillagde Remarqver paa de Stæder, hvor det udkræves og fornøden eragtes», dat. Aakirke Præstegaard d. 14. Juli 1750 (8 Foliobl.), med Forts. (10 Foliobl.), dat. smst. 16. Juni 1752 og underskr. L. Hiorth; 2 tegn. og kol. Kort ov. Bornholm og Farvandene derom, af Bagge Wandel 1676; Topogr. Tabel over Bornholm, forf. 1755 af Amtmand Urne paa Grundlag af Jordebogen 1696. — Til Rigsarkivet ere afleverede 1889: Et Antal Dokumenter ang. Salget af Bernstorff til Kongen 1842; (ang. Kaningaarden) Nordenbergs Fæstebrev 22. Marts 1782, Genpart af 2 Skr. fra Rentekammeret til Amtmand Scheel Plessen, 21. Sept. og 5. Okt. 1782, Genpart af Rentekammerets Skrivelse til Justitsraad Westermann, 5. Okt. 1782, Nordenberg til Sognefoged P. Madsen ang. Kaningaarden, 8. Jan. 1788, endv. 3 lign. Skr. fra 1797 og 4 Dok. fra 1798 om samme Gaard, endelig Genpart af Rentekammerets Skr. til Stiftamtmand Lowzow 2. Jan. 1830; Extract, af Amtmanden i Frederiksborg Amt, over hvad der er udvist i Amtets Skove 1691—1702, dat. 1. Mai 1702; Udgifterne ved Frederik V's Kapel i Roskilde, udarb. i Bygnings-Kontoret ved Fuldmægtig Jessen, 15. Aug. 1788; Skrivelse fra Harsdorff til den kgl. Bygningsdirektion ang. Fred. V's Kapel i Roskilde, 8. Sept. 1779. — c) Indeholder bl. a. et Tingsvidne fra Vendsherred ang. en Bylov (1624), «Taxten paa Landet, hvad af Klocher og Grafver gifves skall» (1683, 10. Apr., testeret Kopi), en gl. Afskr. af Synsmændenes Beretn. om Svineriet i Snøde Præstegaard (1711), en udat. Erklæring af Joh. Friis i et Skifte (16. Aarh.) og et «Offuerslag paa Nyborgs bygnings behoff» (Koncept, 17. Aarh.) — Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Brev fra General Ad. Fuchs til Krigskollegiet, dat. Nyborg 7. Okt. 1662. — d) Indeholder bl. a.: «Opskrift paa de Fiske, som ere fangede og kan fanges under Thyeland» (18. Aarh., 3 Foliobl.); Dokumenter til en Tiendesag (i Afskr.), tilsendte Prof. C. F. Allen fra Chr. Sparre, med en Skr. dat. Kattrup 5. Okt. 1865; endel Optegn. af L. Engelstoft om Oldsager og Mindesmærker; vidimerede Kopier af Fundatser o. desl. vedk. Hasle Herred (17. Aarh., 7 Foliobl.); Fortegn. ov. lat. Indskrifter i Hornslet Kirke (18. Aarh., 6 Foliobl.); nogle Samlinger til Kolding Bys Hist. (have været L. Engelstofts, tildels med hans Haand); vidimerede Kopier, dat. 8. Jan. 1675, af Kolding Hospitals Fundatser (6 Foliobl.); et Antal Dok., mest Kopier og Koncepter ang. Stensballegaard (12 Stykker); Genpart af Skr. til Rentekammeret fra Güldencrone og A. Birch, dat. Aarhus 24. Febr. 1815, ang. en Taxationsforretning; 3 Privatbreve fra (Godsinspektør J. H.) Bindesbøll til J. Collin 1840 med Forslag ang.

Silkeborg Gods; Optegnelser af C. Testrup ang. Visborggaard (18. Aarh.); Stævning til at møde i en Aastedsforretning, dat. Aalborg 23. Sept. 1582; «Reversal over eendeel Documenter . . . Mattrup Gaard og Gods vedkommende» (18. Aarh.). — Til Rigsarkivet er afgivet 1889: et Antal Dok. ang. Anlægget af Frederikshavns Havn 1824—29 og Skrivelse fra Renteskriver (?) Just Hansen til Rentemesteren, 12. Marts 1690, ang. Skanderborg Slots Reparation. — e) Af denne Rubriks Indhold, der mest omhandler Flensborg, er at mærke et Antal Dokumentafskrifter af P. Seidelin, udførte 1861—68; en Passeerseddel udstædt i Husum 16. Juni 1637; et af Augustus Erichs i Kbhvn. 19. Mai 1601 udstædt Recepisse; Kvittering fra Jochum van Alevelde, Erkedegn i Slesvig, til en Borger i Flensborg, dat. Flensb. Onsdag efter Oculi 1510 (trykt i Seidelins Diplomatarium Flensborgense, II, 45). — Til Rigsarkivet er afleveret 1889: Kontrakt mellem Frederik III og Henr. Rüse ang. Rendsborgs Befæstning, 18. Mai 1669.

Ny kgl. Sml., Fol., 370^{f}. *Ant. Petersen, Samlinger til Danmarks Topographie.* Pap. 19. Aarh. 1 Bd. paa 114 beskr. og pagin. og omtr. ligesaa mange ubeskr. Bl.; til Slutn. atter nogle faa Notitser og et alfab. Register.

Indeholder Notitser og Excerpter, mest efter trykte Kilder, navnl. Aviser, alt med Fuldmægtig Anton Petersens († 1870) Haand. — *Herkomst.* Købt efter Anton Petersen.

Ny kgl. Sml., 8., 174^{s}. *Ant. Petersen, Historiske Samlinger mest til Kjøbstædernes Topographi.* Pap. 19. Aarh. 54 Hæfter.

Indeholder en Mængde Excerpter af Ant. Petersen, efter utrykte og trykte Kilder; de ere fordelte paa følg. Maade: 1) Aalborg, 2) Aarhuus, 3) Antvorskov, 4) Bornholm, 5) Faaborg, 6) Fredericia, 7) Frederiksborg, 8) Frederikshavn, 9) Helsingøer, 10—11) Hirschholm, 12) Holbek, 13) Horsens, 14) Kallundborg, 15—24) Kjøbenhavn, 25) Kolding, 26) Korsøer, 27) Nakskov, 28) Nestved, 29) Nyborg, 30) Odense, 31) Præstø, 32) Randers, 33—34) Ribe, 35) Ringsted, 36) Roeskilde, 37) Rudkjøbing, 38) Skjelskøer, 39) Sorø, 40) Svendborg, 41) Thisted, 42) Veile, 43) Viborg, 44) Vordingborg, 45) Ærøeskjøbing, 46) Landsbykirkerne, 47—49) Rosenborg, 50) Hoffet, 51) Slotte m. m., 52) Udtog af P. Schjønnings Conceptbog til Breve etc. 1767—1772, 53) Planer, Prospecter m. m., som mangle i min Samling, 54) Manglende Kobbere. — *Herkomst.* Købt efter Fuldmægtig Ant. Petersen.

Ny kgl. Sml., 4., 630. *Geographiske Anmærkninger over Danmark og Norge, for det meeste af Chr. Horrebow.* Pap. 18. Aarh. 23 Bl., de 5 sidste ubeskr.

Titlen er paa Tysk: «N. 87. Geographische Anmerkungen über Die Königreiche Dännemarck und Norwegen, und darunter

belegene Insulen und Landschafften.» Til Slutn. findes ogs. nogle tyske Anmærkn. om Grønland, Island m. m.; Manuskriptets Indhold er forøvr. Afskr. af de samme Spørgsmaal ang. Danmark-Norges mathem. Geografi, som findes i Kall 30, Fol. (Materialier til E. J. Jessens projekterede topogr. Værk), og Ramus' og Horrebows Besvarelse deraf, hvoraf Orig. ligel. findes i det anf. Kallske Hdskr.

Ny kgl. Sml., 4., 646. *Relationes Speciales om Danmark. Chorographisk-statistisk Beskrivelse over Riget efter Steder og Herreder. Tom. I—III.* Pap. 18. Aarh.'s 1. Halvdel. 3 Bd.

Dansk. Henholdsv. 240, 141 og 210 Bl.; deraf endel ubeskr. 1. Bd. indeholder Sjællands Stift, 2. Bd. Fyen og Smaaøerne, 3. Bd. Jylland. God Afskr. eller Renskrift. Der er i denne Beskrivelse taget meget Hensyn til Næringsveje o. desl. 1737 er det seneste Aarstal, der nævnes. — *Herkomst.* Nr. 221 i den Suhmske Ms.-Sml.

Ny kgl. Sml., 4., 646b. *Topographiske og antiqvariske Optegnelser om Danmark.* Pap. 18. Aarh.

Indeholder endel Notitser paa løse Bl., af Amanuensis ved det kgl. Bibl. Chr. Brandt († 1780), alle med hans Haand. — *Herkomst.* Er vistn. Bibl. Brandt., S. 380, Nr. 194, men findes ikke i det kgl. Bibl.'s hdskr. Fortegn. ov. de efter B. købte Bøger.

Ny kgl. Sml., 4., 646c. *Varia chorographica et topographica Danica.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold; forskellige Hænder. Endel Optegn. af Ant. Petersen, betegn. «Varia Topographica. (Coll. Ant. Petersen)»; vedlagt er et Br. til Samme fra Arkitekt F. Uldall, dat. Randers d. 14de Mai 1870. Desuden Afskrifter og Notater af Jens Bircherod, C. Brandt, J. Langebek o. a. Noget af Pakkens Indhold er ordnet und. særskilte Rubriker. Mærkes kunne to Kobberstik eft. Gravminder i Odense og et tegn. Kort over Gislum Herred i Jylland 1821 samt af ældre Ting en Fortegn. fra 16. Aarh. ov. Ribe Bys Privilegier (indtil 1575; 6 Kvartbl.), en jydsk Præstefortegn. (Aalborg Stift, 17. Aarh.'s 2den Halvdel, 4 Kvartbl.), «Fortegnelse paa Lyngby Præstes indkom, Sampt Lyngby oc Albøge Kierchers, Degns og Skolemesters tilleggelse» (2. Halvd. af 17. Aarh., 8 Kvartbl.), og en Beskr. ov. Nakskov og dens Hist., betegn.: «Devise: Sundbyefærge 1783» (10 Kvartbl.).

Ny kgl. Sml., 4., 647. *Et Bind med forskiellige Stykker til den danske Chorographie, item Kirke- og Skolehistorie, baade Documenter og Afhandlinger.* Pap. 18. Aarh. 290 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Lat. og Dansk. Mest Afskrifter; forskellige Hænder. Indeholder: 1) (Bl 1a—19b) «Literæ Originales ex Chartulario Ecclesiæ Cathedralis Wibergensis.» Tilføjet med Suhms Haand: «Det

ældste er af 1219.» 2) (Bl. 21^{a}—24^{a}) «Monumenta Viburgensia.» 3) (Bl. 25^{a}—27^{a}) «Narratiuncula de Fundatione Monasterii Vitæ Scholæ in Cimbria.» 4) (Bl. 29^{a}—30^{a}) «Een Fortegnelse paa de Klostere, som i forrige Tider har været i disse tvende Nordiske Konge-Riger» [efter Joh. Messenius]. 5) (Bl. 31^{a}) «Convivia seu Gildæ in Dania.» 6) (Bl. 33^{a}—34^{a}) «Greve Hanses Brev ang. Laallands Geistlige.» 7) (Bl. 34^{b}) «Kong Christian den 1stes Brev angaaende de Geistliges Friheder udi Lolland.» 8) (Bl. 35^{a}—36^{b}) «Literæ Archiepiscopi Lundensis om Lalands Geistliges Indkomst.» Tilf. med H. F. Rørdams Haand: «Suhms Hist. XII, 398—9.» 9) (Bl. 37^{a}—38^{a}) «Fyens Stiftes Geistliges privilegia.» Ved det første er tilf. m. Rørdams Haand: «Terpager, Ripæ Cimbr. p. 105—6.» 10) (Bl. 38^{b}—41^{b}) «Om Nakskov.» (Afskr. af lat. Diplomer.) 11) (Bl. 43^{a}—46^{a}) «Beretning om St. Knuds Kirkes, Klosters og de Latine Skolers i Odense første Begyndelse og Opkomst, Samt en nyere Anonymi Anmerkninger derover.» 12) (Bl. 47^{a}—48^{b}) «Om St. Knud Konge i Odense.» 13) (Bl. 49^{a}—54^{b}) «En Relation angaaendes Adskilligt om Fridrichsborg-Slott.» 14) (Bl. 55^{a}—149^{b}) «HISTORIA Regiæ Scholæ Fridericiburgicæ . . . . conscripta à Christophoro Jani Lidovio» [ɔ: Christopher Jensen Lidøe, Præst i Strø fra 1725, † 1739.] 15) (Bl. 151^{a}—192^{b}) «Inscriptiones, Epitaphia et Picturæ quæ reperiuntur in Templo St: Olai quod Helsingoræ est exstructum collecta et exscripta Anno MDCCXXXVIII a Petro Orslef.» [ɔ: Peder Mikkelsen Orslef, Præst ved St. Olai Kirke i Helsingør fra 1733, † 1748]. 16) (Bl. 194^{a}—198^{a}) «Roeskilde Privilegier.» Lat. 17) (Bl. 200^{a}—204^{a}) «Coagiensia». Lat. Dokumenter vedk. Kjøge. 18) (Bl. 208^{a}—211^{b}) «Slaglosia». Hist. Beskr. af Slagelse paa Lat. Dereft.: (Bl. 212^{a}—217^{b}) «Slagelse eller Slagsby.» Tilf. med H. F. Rørdams Haand: «alt efter Peder Syv (Rostg. Fsc. 53).» 19) (Bl. 218^{a}—219^{a}) «Nestvedensia». Dansk. 20) (Bl. 220^{a}—228^{b}) «Herlufs-Holm.» Lat. og danske Dokumenter m. m. 21) (Bl. 229^{a}—235^{a}) «Scholæ Herlovianæ Fundatio.» (m. m.). 22) (Bl. 236^{a}—245^{b}) «Inscriptiones Templi Herloviani». 23) (Bl. 246^{a}—259^{b}) «Beskrivelse over det Land Møen paa Alexandriniske Vers i Hast forfattet af Jens Christiansøn Scholæ Stubbecop: Rector Aar 1722.» 24) (Bl. 260^{a}—261^{b}) «Inscriptiones i Steege-Præste-Gaard.» 25) (Bl. 262^{a}—264^{b}) «Om Vemmetofte-Adelige-Kloster.» Af P[eder Sørensen] Heiberg, Præst ved Vemmetofte 1735, † 1775; dat. Vemmetofte 28. Nov. 1749. 26) Bl. 266^{a}—269^{a}) «Encomion Villæ Wædeløw prope Roschildiam OLIGERI JACOBAEI.» Med endnu et lat. Digt af Samme. 27) (Bl. 270^{a}—271^{a}) «Specifikation paa Hvad Leens Mænd her haver været over Landet Bornholm.» 28) (Bl. 272^{a}—275^{b}) «Monumenta Arhusiensia.» 29) (Bl. 276^{a}—278^{b}) «Mag. Theodori Thorlaci Episcopi Scalholtensis in Islandia Responsio ad Quæsita

Regiæ Societatis Anglicanæ Islandiam spectantia, quæ tamen ad illam non pervenit.» 30) (Bl. 280ª—287ᵇ) Relation ang. det nordlige Norge, af P[oul] H[ansen] Resen, dat. Kbh 17. Dec. 1707 (Koncept). — *Herkomst.* Er Nr. LVII i den hdskr. Katal. ov. D. G. Zwergs Manuskriptsaml. (Kall 510, 4°); Nr. 1416 ibl. de Suhmske Manuskr.

Ny kgl. Sml., 4., 648. *En Fascikel med adskillige Stykker til den danske Topographie og Statistik.* Pap. og Perg. 19. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder endel Afskrifter, Dokum. og Optegn., mest fra 18. Aarh.; nogle ere kun Fragmenter. Bl. a. findes der en testeret Kopi af Købekontrakt mell. Kancelliraad Niels Fuglede og Raadmand Niels Hendrichsen ang. Vesterbygaard, dat. 8. Okt. 1729; Afskr. af Jac. Bircherods «Beretning om den rare og ældgamle Tavle, som findes i Stubberup Kirke» («udskreven i Kiøbenhavn in Octob. 1736»); nogle Aktst. til Sorøs ældre Hist., samlede af C. Molbech (noget med hans, noget med Langebeks o. a.'s Hænder); et Fragm. af en Kopibog ov. Dok. fra Slutn. af 16. Aarh. (samme Haand som Ribe-Privilegierne i Ny k. S. 646ᶜ, 4°); «Jochum Hansen Spigel Bergs Skiøde» (paa en Grund i Kbhvn.), 7. Juli 1673 (Pergam.); en egenh. Notits af Peder Resen ang. Kbhvn. i det 15. Aarh., m. m.

Ny kgl. Sml., 4., 648ᵇ. *Adskilligt til Kongeriget Danmarks Topographie fra Slutningen af XVIII Aarhundrede.* Pap. 18. Aarh. 258 Bl. med Pagin. (samt nogle enk. vedhæftede Bl.), desud. 48 Bl. Register.

Indeholder en Mængde Optegn. ang. hele Danm., beg. med Københavns Omegn, endende med Holsten. — *Herkomst.* Har været i Fuldmægtig Ant. Petersens Saml.

Ny kgl. Sml., 4., 658ᵇ. *11 Skjøder paa Pergament, tildels med vedhængende Segl, fra 1596 til 1658.* Perg. 16. og 17. Aarh. 1 Pakke.

Indhold: 1) 3. Apr. 1596, Skøde fra Peder Thøgersen til Rasmus Jensen paa en Gaard i Vesterthorup; 2) 22. Jan. 1610, fra Jens Lauritzen til Peder Jensen Skoleholder, Fuldmægtig paa Johan von Wirk Contrafeier's Vegne, paa en Ejendom paa Østergade; 3) samme Dato, fra Johan v. Wirk Contrafeier til Nicolai Svabo Møntmester, paa en Ejendom paa Østergade; 4) 25. Jan. 1613, fra Waldborg Joh. v. Wirks Malers Efterleverske til Møntmester Nicolai Svabo, paa en Ejendom paa Østergade; 5) 19. Okt. 1613, fra Rasmus Lassen i Oldrup til Jens, Rasmus og Mouris Nielsen i Bastrup paa en Ejendom paa Morslet Mark; 6) 12. Marts 1625, fra Bye Jensdatter og Medarvinger til Sidsel Sørensdatter, salig Rasmus Jenssens Efterleverske, (Vesterthorup) paa Jordegods; 7) 22. Juni 1634, fra Jesper Pedersen til Anders Sørensen Holmboe, paa en Ejendom i Aalborg; 8) 1. Febr. 1641, fra Christopher Jørgensen Guldsmed til Søren Nielsen Holst, paa

en Lysthave udenf. Kjøge; 9) 29. Febr. 1644, Peitter Willumsen til Søren Lauridzen, paa en Ejendom i Maribo; 10) 14. Juni 1658, Jørgen Kruse til Michel Trøye Schreder, paa en Ejendom paa Østergade; 11) Brudst. af et Skøde for Christen Caspersen paa en Ejendom i Kjøge (16 . . ?) — *Herkomst.* Nr. 5 bærer Paaskr. «Tilhører Dr. Hübertz i Aarhus. Den 15 July 1836.»

Kall, 4., 364. *Efterretninger om nogle danske Kiøbstæder og Slotte, i alphabetisk Orden.* Pap. 18. Aarh. 112 Bl., deraf endel ubeskr., samt nogle vedlagte og vedhæftede enk. Bl. og Sedler.

Det meste med samme Haand.

Gl. kgl. Sml., Fol., 720. *Register paa Herregaarde i Danmark 1651, med andre fleere ældre og yngre Optegnelser over samme.* Pap. Mest 18. Aarh. 1 Pakke.

Forskellige Hænder, en enk. Optegn. med Biskop Jens Bircherods Haand.

Kall, 4., 365. *Nic. Isenfeld, Endeel Herregaardes forskiellige Navne. 1756.* Pap. 18. Aarh. 40 Bl.

Indeholder to forskell. Fortegn., den ene med den ovenf. anf. Tit., den anden betitl. Herregaarde af eet Navn i adskillige Lande.» Til begge angiver Præsten Nicolai Isenfeld sig som Forfatter, i en egenh. Notits foran i Bogen, dat. «Todberg Præstegaard . . . . d. 3die Mai 1756.» Vedl. er ligel. et Br., med samme Dato, fra Isenfeld til Justitsraad E. J. Jessen; Manuskriptet synes altsaa at henhøre til dennes Materialier til en Danmarksbeskrivelse.

Ny kgl. Sml., 4., 657. *Alphabetisk Register paa Herregaarde i Danmark, som vare 1657.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl., de to sidste ubeskr.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 657b. *T. A. Becker, Samlinger til de danske Herregaardes Historie.* Pap. 19. Aarh. 13 Kapsler.

Indeholder for største Delen egenh. Excerpter af Prof. Tyge Alexander Becker († 1869), alfab. ordnede; endel af de ganske smaa blandt disse ere opklæbede. Dog findes her ogsaa Udklip og Numre af Aviser, ældre Afskrifter, Breve fra forskellige til Becker o. lign. Slg. B.'s trykte Værk om de danske Herregaarde, fortsat af C. E. Secher. Det bemærkes, at der ogsaa findes Rubriker som «Kjøbenhavn», «Island», «Slesvigske Forhold» o. desl.

Kapsel 1: A—Ba. Fremhæves: under «Adelersborg» Afskr. fra 18. Aarh. af et Regnskab, et Br. til Becker fra Baron Zytphen Adeler, dat. 21. Nov. 1852, m. m. Und. «Agerbæk» et Br. til til B. fra Pastor H. F. Rørdam, 16. Dec. 1858. Und. «Basnæs» et tegnet Kort ov. denne Herregaard med Omgivelser fra 18. Aarh. Und. «Barritskov» et Register over Skøder paa denne Ejendom (18. Aarh.). — Kaps. 2: Be—Bø. Und. «Beldringe» et Br. til Becker fra Ringheim [?], dat. 30. Juli 1855. Und. «Boller» et Br. fra P. Lange til B., 23. Okt. 1865. Und. «Broholm» flere Be-

skrivelser og Optegnelser, sendte B. af Khr. F. Sehested. Und. «Bygholm» en Købekontrakt mell. Etatsraad L. de Thygeson og Stiftamtmand N. E. de Thygeson, dat. 20. Apr. 1809 (Orig). — Kaps. 3: C—E. Und. «Clausholm» nogle Optegn. af Godsforvalter J. Møldrup, dat. 4. Sept. 1844, samt en længere anon. hist. Skildring. Und. «Gl. Estrup» en Registrant ov. det derværende Arkiv. — Kaps. 4: F—Gi. Und. «Frijsenborg» en Reversal over Dokumenterne i Herregaardens Arkiv (19. Aarh.). Und. «Frydendal» en Optegn. af Gaardens Ejer Khr. v. Deurs, dat. 10. Okt. 1805, samt en Fortegn. ov. dens Ejere indtil ham incl. Und. «Giessinggaard» 2 Jordebøger, dat. 1. Mai 1828 og 1851, samt nogle Optegnelser af Ejeren Folsach, dat. 10. Okt. 1844. Und. «Gjorsløv» et Br. fra P. B. Scavenius til Becker, 8. Juli 1853. — Kaps. 5: Gl—Hol. Und. «Haslevgaard» nogle Optegn. af A. H. Lichtenberg, dat. November 1842. Und. «Hardenberg» et Br. fra C. A. Dons til Becker, 18. Juni 1847. Und. «Herlufsholm» bl. a. et autograferet Brev fra Grev F. W. Knuth til Becker, 11. Nov. 1851. Und. «Hesselagergaard» et Br. fra Ejeren Dons til B., 20. Aug. 1844, med nogle Meddelelser om Gaarden. Und. «Hindsholm» et Br. til Provst Bentzien i Kjerteminde fra S. H. Jørgensen, dat. Dalby Præstegd. 3. Febr. 1840. Und. «Holmegaard» nogle anon. Meddelelser, skrevne i Dec. 1847. Und. «Holsteinborg» noget om Gaarden, undertegn. Petersen og sendt til Godsinspektør Richter und. 13. Apr. 1847. — Kaps. 6: Hor—Kiu. Und. «Hvidkilde» nogle Bemærkninger af Præsten C. J. Bredsdorf, St. Jørgensgaard 30. Aug. 1844. Und. «Høgholm» nogle Meddelelser af M. Kirketerp, dat. 27. Mai 1844, samt en Fortegn. ov. Ejerne. Und. Høiriis» en Prioritetsobligation udstædt af Diderik Galtrup til Generalinde Hauch 11. Juni 1782 (Orig.) med Jordebog 1776 og 1782. Und. «Hørbygaard» en Designation paa Skøder etc. vedk. denne Ejendom. Und. «Kallø» Br. fra Svend Grundtvig til B., 7. Okt. 1860. Und. «Katholm» nogle Meddelelser fra Godsforvalter Mohn, dat. 12. Sept. 1847. — Kaps. 7: Kjæ—Lø. Und. «Langesø» et Br. til Baron Holsten-Carisius fra Pade [?], vistn. Godsforvalter, 24. Marts 1852. Und. «Kokkedal» et Br. til Becker fra P. Schrøder, 12. Nov. 1854 (har været benyttet som Manuskr. til Trykning), og et til Samme fra Hein, dat. Høveltegaard, 29. Okt. 1854. Und. «Lykkesholm» nogle Meddelelser fra O. Lindegaard, dat. 17. Mai 1845. Und. «Løvenholm» et Br. til B. fra C. Pind, 6. Marts 1845. — Kaps. 8: M—O. Und. «Meilgaard» nogle Meddelelser til Landskabsmaler Richardt fra Godsforv. Lunøe, 27. Sept. 1844. Und. «Nakkebølle» et Br. fra C. Krohn til Godsinsp. Madsen, 6. Dec. 1847, nogle Meddelelser fra Khr. A. Holsten og et Br. til Godsinsp. Madsen fra C. H. Bredsdorff, 8. Dec. 1847. Und. «Nielstrup» Extrakt

af denne lollandske Gaards Jordebog 1732. Und. «Næsbyholm» nogle Meddelelser til Becker, underskr. Rasmussen og dat. Næsbyholm 9. Juli 1851. Und. «Ottestrup» et Tingsvidne af 28. Febr. 1661. — Kaps. 9: P—R. Und. «Ravnstrup» Kopi af et Regnskab, underskr. Danneskjold Samsøe, dat. Gisselfeld 17. Marts 1806. Und. «Rygaard» et Skøde fra Niels Kaas (til Fouelsig) til Hendrik Lange (til Rygaard) paa noget solgt Gods, 27. Marts 1653 (Orig.). — Kaps. 10: Sa—Ste. Und. «Sandholt» nogle Meddelelser ang. denne Gaard, underskr. M. T. Becher, samt en gl. Kopi af Skiftebrev i Corfitz Trolles Stervbo, 1688. Und. «Skafføgaard» nogle Bemærkninger af J. M. Secher, dat. 23. Nov. 1844. Und. «Spøtterup» et Br. fra N. Breinholt til Becher, 6. Apr. 1856, samt nogle Meddelelser fra Samme om Gaardens Ejere. — Kaps. 11: Ste—Ti. Und. «Sæbygaard» nogle Meddelelser fra Baron Krag Juel Vind Arenfeldt, dat. 27. Marts 1848. Und. «Tirsbæk» en Jordebog ov. Godset 1661 (Orig.). — Kaps. 12: To—Ve. Und. «Tranekjær» et Br. fra Denker til Becker, 15. Aug. 1850. Und. «Tybjerggaard» endel Meddelelser fra General P. F. Steinmann, dat. Kbh. i Apr. 1854. Und. «Tølløsegaard» et Br. til Becker fra C. Zeuthen, 12. Okt. 1850. Und. «Ulstrup» et Br. fra F. Mourier-Petersen til B., 31. Okt. 1853. Und. «Wedellsborg» nogle Meddelelser fra Chr. Evers, dat. 20. Okt. 1854. — Kaps. 13: Vi—Ø. Und. «Vingegaard» et Br. fra Lüttichau til B., dat. Thiele 19. Sept. 1850, samt en Udskrift (ved Samme) af Jordebog for 1759.

Ny kgl. Sml., 4., 658. *Herregaarde med adskillige Navne i Danmark.* Pap. 18. Aarh. 9 Bl., det sidste ubeskr. — Tospaltet.

Ny kgl. Sml., 4., 658^c^. a) *Erectionsbrev for Stamhuset Kiolbyegaard i Jylland, 26de August 1726.* b) *Erectionsbrev for Stamhuset Holsteenshuus i Fyen, 20de Marts 1723.* Pap. 18. Aarh. 27 Bl., de tre sidste ubeskr.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 658^h^. *Jacob Ulfelds Jordebog over Ulfeldsholm, Selsø og Bavelse Godser 1588.* Pap. 19. Aarh. 34 Bl.

Paa Titelbl. forn.: «Afskreven efter Originalen, som opbevares paa Holckenhavn og af Hr. Baron Holck har været udlaant Bibliotheket til Afskrivning. Afskriften besørget af C. Weeke.» (1879).

Kort.

Gl. kgl. Sml., Fol., 713. *Johannis Mejeri verschiedene Charten über Seeland, Fühnen und Jutland.* Pap. 17. Aarh. 76 løse Kort.

Kortene ere fordelte under følgende Rubriker: 1) «Sjælland» 24 Stykker, med Numrene 13 og 15—36; 2) «Fyen», 8 Stykker

med Nr. 1—6 og 9—10; 3) «Jylland», 29 St., med Nr. 4—6, 8—22, 25—26, 28, 32—35 og 38—43; 4) «Jylland», 12 St. uden Nr.; 5) «3 Kort, de 2 af J. Mejer (Billesholm og et Herred i Skaane [?], det tredie udført af Franciscus de Hammershaimb 1676—78.» — De Mejerske Kort i denne Pakke ere dels skizzerede, dels mere udførte; Farver ere gennemgaaende anvendte. Endel ere temmelig medtagne. — *Benyttelse.* Pontoppidans Danske Atl., I, S. XXV f. Erichsen, Uds., S. 88 f. P. Lauridsen, Kartografen Joh. Mejer, S. 87 ff.

Gl. kgl. Sml., Fol., 716. *Christophori Heer Monumentorum castellorumque tabellæ ichnographicæ ad Fred. III.* Pap. 17. Aarh.'s Midte.

Indeholder, indklæbede i en Bog med rødt Fløjelsbind og Blade af tykt graat Karduspapir, 22 fint tegnede og kolor. Planer ov. Fæstninger i det danske Monarki, nemlig: Kjøbenhavn, Kronborg, Kjøge, Korsør, Nyborg, Nakskov, Hammershus, Fredericia, Christianstad, Helsingborg, Landskrona, Malmø, Halmstad, Laholm, Varberg, Christianopel, Bahus, Aggershus, Sønderborg, Glückstadt, Pinneberg og Rendsborg. Navnene paa disse Kort ere i Typetryk ligesom Dedikationen paa det med Tusch tegnede Titelbl. (hvorpaa Afbildning af en Triumfbue): SERENISS° AC POTENTISS° DOMINO DNO. FRIDERICO III. . . . HAS MVNIMENTORVM CASTELLORVMQ. INSERTAS TABELLAS Ichnographicas ad unam eandemq. sui proportionem, et sub calcem hìc designatam perticarum mensuram reductas submissè, et devotè offert Christophorus Heer.» Navnenes Form tyder af og til paa H.'s hollandske Nationalitet. — *Benyttelse.* Erichsen, Uds., S. 89.

Gl. kgl. Sml., Fol., 717. *Et Bind med tegnede og illuminerede Prospecter af Danske og Norske Stæder og Fæstninger af 17de Seculo.* Pap. 17. Aarh. 55 Bl., indklæbede i et Bd.

Meget stort Format. Indholdet er mest fortifikatoriske Kort og Grundplaner fra Fred. III's Tid. neml.: 1) Nyboder (hollandske Navne), 2) Kjøbenhavns Befæstning med Citadellet Frederikshavn (tysk Skrift), 3) Citadellet, tegn. af H. Rüse 1666, 4) en anden Plan af samme, vistn. ogs. hidrørende fra Rüse, 5) Del af den sjællandske Østkyst med Strandmøllen og Skodsborg (tysk Skrift, synes at være af Christopher Heer), 6—8) Parkanlæg samt en Kanal (synes ligel. af Heer), 9) Grundtegn. af Skanderborg Slot (tysk Skrift), 10) Plan af Citadellet (holl. Skrift), 11) to Fæstningsplaner, den ene Citadellet, 12) Fugleperspektiv af samme, 13) en Fæstningsplan, 14) Plan af Jægersborg Dyrehave, 15) Kort over Ibstrup med Omgivelser, 16) Slaget ved Nyborg, Plan af J. Elandt 1659, 17) Plan af Frederiksholm, 18) Kort over en Del af den norske Skjærgaard, 19—20) 3 Planer af en norsk Klippefæstning, 21) Frederikshald med Frederikssten, 22) H. Rüse's egenhændige Plan til Frederiksort, 1664, 23) «Prospect over

Sckowenes» ved Trondhjem, 24) samme med Omgivelser, Plan, 25—27) Trondhjem og Omegn, 28) Bergen, 29) Plan over samme Fæstningsanlæg som Nr. 19—20, 30) Bergen med Omegn, 31) Fæstningsplan tegnet af Rüse 1636 (vistn. Frederiksort), 32) Bergen, af J. van Geelkerck [?], 1646, 33) Frederiksort af Rüse, 1665, 34) Christiania, 35—37) Frederikshald og Frederikssten, den sidste af Willem Cucheron 1664, 38—39) Frederiksstad i Norge, 2 Planer, den ene af Samme 1664, 40) Profiler af samme Fæstn., af Cucheron 1663, 41) Plan af samme Fæstn., ved Samme 1665, 42) Christiansholm ved Christianssand, af Haugesen [?] 1665, 44) Rantzausholm med Omegn, 45—46) To Fæstningsplaner af Leonard Charly 1667, 47) Fæstningen Oldenburg, af J. R. Schildknecht 1667, 48) Samme af Leon. Charly 1667, 49) «Die Steinburger Schantze», 50) Sønderborg 1658, 51) «Grund Risz der Vestung Ave» 1667, 52) Krempe, af Pierre de Perceval 1651, 53) Fæstningen Ovelgønne, 54) Del af Fæstn. Glückstadt, 55) Plan af Glückstadt.

Benyttelse. Erichsen, Uds., S. 89.

Thott, Fol., 692. *Delineationes variarum urbium Jutiæ, Fioniæ, Siælandiæ et insularum minorum.* Pap. 17. Aarh. 39 løse Kort.

Indeholder følgende Byplaner o. desl., tegn. med Blyant og tildels optrukne med Tusch: 1) Kjøbenhavn, 2) Nykjøbing paa Sjælland, 3) Skjelskør, 4) «Sorabye wie es 1680 gewesen», 5) «Sora wie es 1700 ist», 6) Antvorskov, 7) Ringsted, 8) Nestved, 9) Præstø, 10) Slangerup, 11) Roskilde, 12) Holbæk, 13) Storehedinge, 14) Vordingborg, 15) Slagelse, 16) Kallundborg, 17) Odense, 18) Assens, 19) Middelfart, 20) Kjerteminde, 21) Bogense, 22) Svendborg, 23) Faaborg, 24) fire fyenske Slotte, 25) Stubbekjøbing, 26) Stege, 27) Varde, 28) Viborg, 29) Hobro, 30) Aalborg, 31) Aarhus, 32) Mariager, 33) Randers, 34) Ebeltoft, 35) Grenaa, 36) Lemvig, 37) Skanderborg, 38) Nordborg, 39) Sønderborg. — Svarer i det Væsentlige til Grundtegningerne i Resens Atlas, men frembyde dog ikke faa Forskelligheder, saavel fra de kobberstukne Blade som fra Tegningerne i Uldall 186.

Ny kgl. Sml., Fol., 369. *60 tegnede Karter over danske Provindser, paa meget faae nær alle af Joh. Meyer; copierede af Jac. Langebek.* Pap. 18. Aarh. Kortene ere indklæbede i et Bind.

Langebek har udført ialtfald de fleste af disse Kopier i Aarene 1761—62. — *Herkomst* etc. Bibl. Langeb., Tillæget, S. 25 (der nævnes 61 Kort). P. Lauridsen, Kartografen Joh. Mejer, S. 91 f.

Ny kgl. Sml., Fol., 387e. *Tegnede Karter over Sielland (19), Amager (1), Bornholm (3).* Pap. 17. og 18. Aarh. 37 løse Bl. i en stor Mappe.

Indhold: 1) «De trigonometriske Operationer for Aaret 1765, foretagne efter det Kgl. Videnskabernes Societets Ordre ved

T. Bugge», Egnen Vest for Kbhvn. Desuden 4 Tabeller. 2) Et Omslag med 5 Kort fra 17. Aarh., neml.: a) «Bau Plätze binnen Helsingörs Porte, So angewiesen werden können für die Schmallen Plätze vor den Porten» (ɔ: fra Kbhvn.), b) Kronborg med den af E. Dahlberg anlagte Befæstning, c) Nakskov Fæstning, d) Frederiksort med en Del af Kieler Fjorden, e) de svenske Belejringsværker mod Kbhvn. 1658, betegn. M. Hauen fecit. 3) Et stort, opklæbet, men noget medtaget Danmarkskort, 17. Aarh. (?). 4) Fire Kort, tilsammen udgørende et fuldstændigt Sjællandskort (18. Aarh.). 5) «Situations Chart over endeel af Grevskabet Bregentved», af H. H. Grue (18. Aarh.). 6) Kort over en Del af Kysten ved Præstø Bugt (18. Aarh., synes at høre sammen med forrige og at være udført af Samme). 7) «Situations og Deelnings Chart over det Brændte Overdrev i Siælland», udført af Grue for Grev Moltke Bregentved, 18. Aarh. 8) «Carte de l'Ile d'Amak», af Landkadet P. L. Oxholm 1770. 9) «Carte over en Deel af Sockelunds Herred og Kiøbenhavns Amt», af P. J. Wilster 1763. 10) «Charte over Landmaalnings Operationer foretagne efter det Kgl. Videnskabs Societets Ordre udi Horns, Voldborg, Sømme og Ramsøe Herreder af T. Bugge Aar 1763.» 11) Fortifikatorisk Plan over Kronborg, 17. Aarh. 12) Kort ov. Sokkelunds, Smørum og Ølstykke Herreder, eft. Videnskabernes Selskabs Opmaalinger 1762—64, udf. af T. Bugge 1765. 13) En Del af Kbhvn.'s, Hirschholms og Kronborgs Amter, efter Videnskabernes Selskabs Ordre 1765 af N. Morville. 14) «Afris imellum Amag, Saltholm, Malmø oc Falsterbo,» af Axel Urop 1653. 15) «Rychtig Affrids paa Grundene i mellem Amag Falsterboe Malmoe oc Saltholm» af Bagge Wandel 1653. 16) Samme, kolor., med samme Aarstal. 17) Plan af Isefjorden 1769, af W. v. Moltke. 18) Sprogø, af Joh. Meyer 1653 (synes Kopi). 19) «Grundrisz des Königlichen Hauszes Freuwdenthall» (17. Aarh.). 20) «Situations Chart over Stamhuuset Løvenborg» m. m., af Grue, kop. af Stockflet, 18. Aarh. 21) Stort Kort over Bornholm, navnl. Kysten, 17. Aarh. 22) 2 Rids af Hammershus, synes fra 17. Aarh.'s Slutn. 23) «Standrids af Hammershuus», ligel. 24) Rønne Havn, 18. Aarh. 25) Plan over Bornholm, ligel.

Ny kgl. Sml., Fol., 409ᵈ. *Tegnede Karter og Prospecter over Jylland (15).* Perg. og Pap. 17. og 18. Aarh. 18 løse Blade, tildels meget stort Format.

1) 7 forskellige ældre Planer af Fredericia, navnlig Fæstningsværkerne. 2) Et stort, pyntelig tegnet, opklæbet Jyllandskort. 3) Et do., Udkast, 17. Aarh. 4) Skads, Gjørding og Malt Herreder af Tøger Reenberg Teilmann, 1762 og 1767. (Pergament). 5) «Skanderborg-Slot, saaledes som det viiste sig i Konge C 4 Tiid» (kolor. Fugleperspektiv). 6) Kort over Elbo Herred med Fredericia. 7) Thyland, af P. Moldrup, 2 forskell. Kort

8) «Kort Afrisning over en Deel af Liimfiorden. Delineationis Author est Camer Raad Dinusen .... 1777.» 9) Aalborg Stift, meget sirligt Kort. 10) Del af den jydske Kyst med Horsens- og Veilefjord. 11) «Afritzning over Seberlaae Med derudi befindende Garnstader afteigned 1741 af C. Testrup.»

Sjælland.

Gl. kgl. Sml., 4., 2340. *Register paa the Herrer, Førster, Fyrstinder og andre navnkundige Personer, som ligge begravne i Sorøe, Ringsted og Antvorskov, skrevet i Friderich II Tid, i rødt Taft med Kongens og Dronningens Ciffre.* Pap. 16. Aarh. 18 Bl., deraf 6 ubeskr.

Bl. 2[a] [Titel]: «Register paa the Herrer, Førster och førstinder, och andre naffnkundige personer, Som ligger begraffne y Ringsted. Sore och Antuorskouff:» — Foran paa Bindet findes Bogstaverne F og S indslyngede i hinanden.

Gl. kgl. Sml., 4., 2341. *Samme med E. R. Fosses Haand, men noget forandret i Stilen.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl, det sidste ubeskr.

Afskr. af N. Foss. — *Herkomst.* Købt paa Auktionen efter N. Foss 1752.

Gl. kgl. Sml., 4., 2342. *Samme, noget beskadiget, men med tilføjet Liste over Abbederne i Sorøe og Priorerne i Ringsted.* Pap. 17. Aarh. 4 Bl.

Indeholder kun Fortegn. ov. de i Ringsted Kirke Begravede; den omtalte Liste over Abbederne og Priorerne findes ikke.

Thott, 4., 1410[a]. *Register paa de Herrer, Konger, Dronninger etc., som ligge begravne i Ringsted, Sorøe og Antvorskov.* b) *Om nogle Folk, som i fordum Tid have udfaret af disse nordiske Lande.* Pap. 17. Aarh. 38 Bl.

Bl. 1[a] [Tit.]: «Register paa de Herrer [tilføjet: oc Konger] Førster och førstinder [tilf.: oc andre naffn kundige Personer] Som ligger begraffne Her udj Ringsted kircke, Sorøe. og Andvortschouff.» Bl. 20[b]: «Een Udskrifft aff adtskillige Gamle Scribenteris Bøger om nogle Slags Folck, som med bewebnet Haand. haffuer i fordum Tiid udfaret aff Disse Nordiske Lande oc siden faaet Regimente, offuer mange Lange [!] oc Riiger, udj WERDEN.» Det er den Krønike, som gaar under Chr. Pedersens Navn og er optrykt i C. J. Brandts Udg. af hans danske Skrifter (V, 334—353); ved Omtalen af Haandskrifterne deraf nævnes ikke dette (se smst. S. 539). — Bogen maa have været en Del af en større, thi den er folieret 134—172.

Ny kgl. Sml., Fol., 391. *Begravelser som findes udi Ringsted, Sorø*

og Anderskovs Kirker. Pap. 17. Aarh. 14 Bl., det første og det sidste ubeskr.

Bl. 2ª [Titelbl.]: «Begravelser Som findes udi Ringsted, Soer og Anderskouffz Kircker.»

Thott, 4., 1400. *Fortegnelse paa Herrederne, Kirkerne, Præsterne etc. efter den Matrikel i Siællands Stift. 1600.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl.

Tit.: «Fortegnelse, paa Herrederne, Kirkerne, Kirkernes Taxt, Patroner, Decimanter, Præster, Præstegaards og Degneboligers Taxt, efter den Matricul udi Siællands Stift. Aº MDC.» — Maa være forfattet omtr. 1770. Bagi findes et alfab. Register.

Thott, 4., 1407. *Monumenta Antvorskovensia et Esromensia, it. Stockholmensia.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl.

Afskrift af endel Inskriptioner.

Thott, 8., 456. *Siellands Stigtsbog, som Biørn Andersen til Steenholt haver 1567 ladet sammendrage ved Skriveren Michel Pedersen, cum indice alphabetico.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 394. *Michel Persens Jordebog over Siellands Stifts Kirker, sammendraget 1567.* Pap. 18. Aarh. 251 Bl. med Pagin.

Afskr. for P. F. Suhm af Issfold efter det Rostgaardske Hdskr. Nr. 237, Fol., i Universitetsbibl. *Herkomst.* Nr. 761 i den Suhmske Ms.-S.

Uldall, Fol., 184. *Collectanea ex Mss. Bartholinianis ad antiqvitates et historiam Civitatum Siellandicarum et aliorum locorum hujus Provinciæ, sc. Roeskildiæ, Ringstadii, Slaglosiæ et Anderskow, Soræ, Nestved, Herloviæ, Wordingborg, Hedinge, Kiøge, Esrum-Kloster og Helsingør.* Pap. 18. Aarh. 133 Bl., hvoraf endel ubeskr.

Titelbl. er skrevet med Uldalls Haand. Afskrifter af Dokumenter efter de Bartholinske Manuskripter i Universitetsbiblioteket (slg. Smith, Universitetsbibl. før 1728, S. 74—76); med en ældre Haand er den indhæftede Afskr. af Lage Urnes Testamente og (maaske) af Fortegn. ov. de i Ringsted Kirke begravede Fyrster osv. Desuden ere vedlagte Aftryk af to Træsnit hørende til Resens Atlas.

Uldall, 8., 503. *Fortegnelse over alle Kaldene i Siællands Stift med videre.* Pap. 17. Aarh. 14 Bl.

Synes at være skreven med Esaias Fleischers Haand.

Kall, 4., 371. *Om Egeberg, Vindinge, Pedersborg og Kindertofte, Ørslev og Soelbergs, Munkebiergbye og Brommer Sogne og deres Præster.* Pap. 18. Aarh. 31 Bl.

Titelbl.: «N: 10. Heri findes. 1 Om Egeberg Sogn, og dets Præster. 2 Om Vindinge og Vind Sogner og dets Præster. 3 Om Pedersborg og Kindertofte dito med dets Præster. 4 Om Ørsløvs og Solbergs dito med dito. 5 Om Munkebiergbye og

Bromes dito med dito. 6 Om Ondløse Kirke.» [Sidstnævnte Beskrivelse er paa Vers]. — Forskellige Hænder.

Ny kgl. Sml., Fol., 393b. *Jordebog over Aastrup Hovedgaard for Aaret 1 Mai 1832—33.* b) *Restantz og Befrielser af Jordebogen over Draxholms Godses Beboere f. A. 1 Mai 1734—35.* c) *Frydendahls Jordebog forfattet 1715.* d) *Samme fra 1 Mai 1837.* e) *Jordebog over Stamhuset Giesegaard 1837.* f) *Jordebog for Holbek Slots Ladegaard f. A. 1832—33.* Pap. 18. og 19. Aarh. 6 Bd. og Hæfter.

Herkomst. Have tilhørt Prof. T. A. Becker.

Ny kgl. Sml., Fol., 394b. *E. J. Jessens Samlinger til Siellands Stifts Beskrivelse i Almindelighed, om Antvorskovs, Korsørs, Kallundborgs, Dragsholms, Sæbyegaards, Holbeks og Ringsted Amter; om Kiøbenhavn og de øvrige Kiøbstæder.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder endel egenh. Udkast og Notitser af Jessen til hans Danmarks Beskrivelse, endv. Dokumentafskrifter ved Andre samt indsendte Relationer ang. sjællandske Byer og Egne; hist og her Rettelser og Tilføjelser af Jessen. — Fremhæves kunne adskill. Optegnelser vedrørende Christiansborg Slot; en Skrivelse fra Præsten N. Leganger til Jessen, dat. Haarløv 30. Apr. 1755 (om Vallø); en længere Indberetn. om Korsør Amt, dat. 3. Marts 1744 (med et tegn. Kort); en udførlig Afhandling, m. T. «Høybye Sogns Specialia», af Præsten J. H. Schow, dat. Høiby 19. Jan. 1756; et stort Antal tildels numererede Indberetninger, vedlagte en Skrivelse fra Stiftamtmand, Baron N. Gersdorf til Grev J. L. Holstein, dat. Kbh. 30. Juni 1745, deribl. a) fra Roskilde Magistrat, 18. Juli 1743, med Bilag af et Brev fra J. J. Rosted (12. Sept. 1754) o. m., b) om Nykjøbing, fra Hans Nielsen Holm, 20. Juli 1743, c) om Skjelskør, fra N. H. Stub, 30. Juli 1743, d) om Storehedinge, fra A. M. Glückstadt, 27. Juli 1743, e) om Stege, fra R. v. d. Hardt, 7. Aug. 1743, f) om Vordingborg, fra K. Daliin, 14. Aug. 1743, g) om Ringsted, med Bilag, af Jørg. Jac. Dufriis [?], 9. Aug. 1743, h) Brev til N. Gersdorf fra J. H. S. [?] Jensson, dat. Sorø 6. Febr. 1744, i) om Kjøge, fra J. v. Deurs, F. Ehlers og Chr. Lassen, udat., k) om Holbæk, fra J. S. Schougaard m. fl., 10. Juli 1744, l) om Slagelse, af P. Wohnsen m. fl., 11. Juli 1744, med 3 Bilag, m) om Kallundborg, af B. Stub og J. Kiergaard, dat. «Datum ut supra» [!], n) om Hillerød, fra Jens Mikkelsen, 11. Juli 1744, o) om Slangerup, fra Joen Gad, 5. Sept. 1744. Endv. en Skrivelse til Grev J. L. Holstein fra F. Adeler (Amtmand), dat. Gundetved 22. Okt. 1743, med 4 Bilag (Relationer ang. Nordvest-Sjælland); Skr. fra Amtmand T. Lilienskjold til Grev Holstein, dat. Sorø 20. Febr. 1744, med en længere Indberetn. om Ringsted Amt; en vidtløftig Indberetn. om Kallundborg m. fl. Amter, af F. Adeler, 21. Okt. 1743; en udførl. «Beskrivelse og Efterretning over

Andtvorschou og Corsøer Amters Beskaffenhed, Art og Egenskab», ved Amtm. W. Berregaard, dat. Antvorskov 16. Apr. 1744.

Ny kgl. Sml., 4., 660. *Siælands Stigt med dets Herreder og Kirker samt Decimanter.* Pap. 18. Aarh. 14 Bl.

Afskrift. Er ikke samme Fortegn. som Uldall 503, 8°.

Ny kgl. Sml., 4., 661. *Noget om Kiøbstæderne i Sielland samt Embedsmændene i samme, samlet af Mag. Andr. Kønig.* Pap. 18. Aarh. 1 tykt Bind, mange ubeskr. Bl.

Notitserne ere ordn. alfab. efter Byernes Navne (Bornholm er ogsaa medregnet). Forf., bekendt som historisk Samler, døde 1776. Paa Titelbl. staar: «Offereres det Store Kongelige Bibliothek i Kiøbenhavn . . . Willadsen.»

Ny kgl. Sml., 4., 662. *Fortegnelse over Hovedgaardene, Grevedømmerne, Baronierne, Stamme- og Fideicommis-Godser tillige med de udi samme til d. 5te May 1784 befindende Prioriteter og vedhæftende Gield, alle beliggende udi Sielland, paa Møen og Samsøe. Af Siellands Landstings Protocoller uddragne ved Landsdommer Cfr. Frid. Braband. 1784.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 662^c^. *Dokumenter, Kongebreve m. m. vedkommende Kiøbenhavn og de øvrige Kiøbstæder i Sielland.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder Afskrifter, ordnede i Rubriker efter Byernes Navne. Pakken er betegnet «Sielland N° 15.» *Herkomst.* Stammer fra det Kgl. Danske Selsk. f. Fædrel. Hist. og Sprog.

Ny kgl. Sml., 4., 714^c^. *Fortegnelse paa Vaabener i Sorøe- og Herlufsholms Kirker; it. Rettelser i Pontoppidans Marmora danica.* Pap. 18. Aarh. 23 Bl.

Autograf af Underbibliothekar Chr. Brandt. Indeholder ogs. Afskrift af en gl. Katalog over Herlufsholms Bibliothek m. m. *Herkomst.* Bibl. Brandtiana, S. 380, Nr. 197.

Større Dele af Sjælland.

Gl. kgl. Sml., 4., 3194. *Provst Chr. Laurenbergs Visitatsbog for Alsted Herred fra 1689—92. Bibl. Harb. P. III. p. 130. N° 796.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 388e. *Placat, Conditioner, Specificationer og Auctions-Forretning over det Antvortskovske Rytter Districts Sall 1774. (Dels skrevet dels trykt).*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 693^d^. *Chemin de Coppenhague a Fridensbourg. — Nivellé pour le Sr Boudin en 1764 et projetté par le Sr Marmilloc [ɔ: Marmillod].* Pap. 18. Aarh.

Tegning paa et langt, sammenfoldet Stykke Papir. Omfatter

kun en Del af Vejen fra Kbhvn. til Fredensborg. Marmillod var dansk Overvejinspektør i 2den Halvd. af 18. Aarh.

Kall, Fol., 48. *E. J. Jessens Samlinger til Frideriksborg- og Cronborg-Amters Beskrivelse.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Indholdet er dels forskell. Udkast med Jessens egen Haand eller med Rettelser og Tilføjelser af denne, dels Indberetninger og andre Meddelelser om enkelte Egne i Amterne. Det er af Werlauff fordelt under Rubrikerne: 1) Frederiksborg-Amt, Hillerød, Frederiksborg, Fredensborg, 2) Helsingør, Øresund, 3) Hirschholms Amt, 4) Kronborg Amt. — Under 1. Rubr. bl. a. Skr. fra J. P. [?] Dahl til Amtmanden i Frederiksborg Amt, dat. Frederiksborg i Juni 1743 (med et Kort); endel Optegnelser ang. Amtet, af Rektor J. Schrøder i Frederiksborg; Relation om Tisvilde Egnen, indsendt af Samme, dat. Frederiksborg 8. Sept. 1743; om Fredensborg og Asminderød, af Chr. Jensen, dat. Asminderød Præstegaard 18. Dec. 1743; om Blistrup Sogn, af Præsten Alb. Snedsted, 15. Nov. 1743; om Esbønderup og Nøddebo Sogne, af Provsten Hans Mesler, Nov. 1743; om Græsted og Maarum Sogne, af Præsten M. P. Schiwe, 8. Nov. 1743; om Vejby og Tibirke, af Præsten H. H. Hammer til H. Mesler, 10. Nov. 1743. — Und. 2. Rubr. bl. a. Beretn. fra Magistraten i Helsingør ang. denne By, dat. 13. Juli 1743; nogle Notitser om samme By, med Rektor J. Schrøders Haand. — Und. 3. Rubr. bl. a. en udførlig Relation om Hirschholms Amt med en Fortegn. over alle dets Beboere; Skrivelse til en Gehejmekonferensraad (vistn. Holstein) fra Amtmand V. C. v. Plessen, dat. Frederiksborg 17. Okt. 1743. — Und. 4. Rubr. bl. a. Relation om Tikjøb og Hornbæk Sogne, af Præsten R. Garboe, 1. Aug. 1743; om Søborg og Gilleleje Sogne, af Præsten H. Wederkinch, 15. Nov. 1743; Br. fra Prof. J. P. Anchersen til Justitsrd. Jessen, Kbh. 22. Jan. 1756; do. fra Præsten J. Sadolin i Ramløse til en Excellence (vistn. Holstein), 5. Nov. 1743; nogle udat. Meddelelser fra Justitsrd. Fogh paa Kragerupgaard; «Forklaring over Skovene samt Vildtbanen paa Cronborg-Amt saavit Skov-Rider Peder Johannsen (boende paa Halsnæs i Uglerup Bye) hans Beritt er vedkommende»; «Specification paa alle de Skove, Kongelige og Particulaire som henhører under Det Cronborgiske District» af Hans Jørgen Lesberg, dat. Lille Værløse 2. Juli 1756; Relation om Kronborg Distrikt af O. C. [?] Rasch, dat. Esrom 21. Sept. 1743; endelig «Friderichsborg Amts Naturlige- og Civile Tilstand og Beskaffenhed. Til en Prøve af en ligesaadan under Hænde havende Beskrivelse over begge Kongeriger Danmark og Norge, Island og Grønland indbefattet allerunderdanigst opsat af E. J. J.», ɔ: Renskrifter af dette Afsn. af den Jessenske Beskrivelse (Fol., 124 Bl., de 17 sidste ubeskr.).

Kall, Fol., 49. *General Extract over Kiøbenhavn-Friderichsborg- og Kronborg-Districters Ryttergods. 1722.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 388. *C. L. Mørchs General Extract over Kiøbenhavn, Frederichsborg og Cronborg-Districters Ryttergods. 1722.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, Fol., 704. *Holbeks Amts Protocoll for Aar 1690 og 91. In fronte manc.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Kall, Fol., 34. *Beskrivelse over Kiøbenhavns Amt. 1745.* Pap. 18. Aarh. 49 Bl. og en vedhæftet Seddel.
Hører til de Jessenske Samlinger og er dateret 10. Mai 1745.

Ny kgl. Sml., 4., 693. *Assessor O. Bruuns Beretning angaaende Corsøer Amts og især Gierdrop Gaards Beskaffenhed. 1743.* Pap. 18. Aarh. 14 Bl.
Titelbl., med J. Langebeks Haand, nævner Forf. som «Oluf Bruun» og indeholder den Oplysn., at Beretningen er fremkommen «i Anledning af de Hannem fra Amtmanden tilsendte og af Cancelliet udstedde Poster. Anno 1743,» altsaa henhørende til de Jessenske Samlinger. *Herkomst.* Har været i Jac. Langebeks Bibl.

Ny kgl. Sml., 4., 716^f^. *Fortegnelse paa hvis tænkværdigt Præsterne i Stevns Herred haver dem tilskikket fra Kiøbenhavn d. 2^den^ October 1666.* Pap. 18. Aarh. 22 Bl.
Afskr. 1742 af J. Langebek efter Peder Syvs Samlinger i F. Rostgaards Bibl. (if. Notits af L. selv); disse ere nu i Universitetsbibl. *Herkomst.* Stammer fra det Kgl. Danske Selskab.

Kjøbenhavns alm. Historie og Beskrivelse.

Gl. kgl. Sml., Fol., 729. *Christ. Geddes Plans af de XII Quarteerer, hvori den Kongel. Residents Stad Kiøbenhavn er inddeelt, 1757.* Pap. 18. Aarh.
Indeholder 13 fint tegnede og kolor. Kort samt Titelbl., indbundne i et pynteligt Maroquinbind. Først en samlet Plan over alle Stadens Kvarterer, dernæst hvert for sig, med Grundejernes Navne. Titelbl. (mest Versaler): «Plans af de tolv Qvarteerer, hvorudi den Kongelige Residentzstad Kiøbenhafn er inddeelt; Saavel i deres Sammenhæng, som hvert i sær Forestillet, efter kongelig allernaadigst befaling Forfærdiget i Aaret 1757 af Oberconducteur Christian Gedde.» Det er vistn. den C. G., der fødtes 1729, gik af som Ingeniørkaptajn 1774 og døde 1798. *Herkomst* osv. Hidrører fra det kgl. Haandbibliothek. — Erichsen, Uds., S. 90.

Ny kgl. Sml., Fol., 371^{c}. *26 Grundtegninger af Kiøbenhavn og Dele af Staden, fra Begyndelsen af det 17de til Midten af det 18de Aarhundrede.*

Mappe, indeholdende 46 tegnede, mest kolor. Kort o. desl. (deraf nogle opklæbede) paa Papir, neml.: 1) Nyboder (c. 1700), 1^{b}) O. Heider, Plan ov. Rosenborg Have, 1649 (slg. F. R. Friis, Sml. til dansk Bygn.-Hist., Kbh. 1872—78), 2) Plan til «Ny Kbhvn.» (c. 1660), 3) meget stor Plan ov. St. Annæ øster Kvarter (18. Aarh. 1. Halvd.), 4) Matrikelkort ov. Partiet mellem Kongens Nytorv, Norgesgade, Kongensgade og Dronningens Tværgade (18. Aarh.), 5) Opmaaling af en Del af Kjøbenhavns Befæstning, tegn. med Pen, 6) Kort ov. Kbhvn.s Fæstning med Projekt til «Ny Kjøbenhavn» (Fred. III.'s Tid), 7) Nyboder (ud. Skrift), 8) «Dessein über Königl. Maytt Bouden in Copenhagen» (ɔ: Nyboder, Fred. III's Tid), 9) Opstalt og Grundtegn. af de 3 Etager i det st. kgl. Bibliotheks projekterede Bygning, 10) Gennemsnit af projekteret Sal i samme, 11) Tværsnit og Længdesn. af sammes Tagkonstruktion samt Grundtegn. af en af Etagerne, 12) stort, omhyggelig udført Længdesnit af en Bibliothekssal og en Tagkonstruktion, vistn. til samme Bygn., med fransk Text, 13) Plan til Anlæg af «Ny Kjøbenhavn», 14) ligel., ov. Bremerholm, Kongens Nytorv m. m. (Chr. V's Tid), med tysk Text, 15) fortifikatorisk Plan ov. Christianshavn m. m., af S. C. Gedde, 1751, 16) Plan til Bebyggelse af «Ny Kbhvn.» betegn. «Fredritz» (17. Aarh., før 1662), 17) «Garten Plätze zwischen Helsingörs Porte und Wartou» m. m. (17. Aarh. 1. Halvdel), 18) Plan til Anlæg af Tømmerpladserne ved Toldboden, 1706, 19) Partiet ved Holmens Kanal, 1704, 20) Citadellet, Udkast (Chr. IV's Tid), 21) Plan til Bebyggelse af «Ny Kbhvn.», løst Udkast, 22) Plan vedrørende Kbhvn.s Belejring und. Fred. III (Angrebet paa Vesterport), 23) «Project til en nye Hoved-Rendes Indlæggelse fra Pøeblinge-Søen til Christianshavn», ved Cleeves, 1769, 24) Plan af Karl Gustavs Lejr udenf. Kbhvn., tegn. af Wolfg. Heimbach 1660, 25) Kort ov. Amalienborg-Kvarteret (17. Aarh.'s Slutn.), 26) «Tegning paa Pladzerne til Toldboden», 1715, 27) Kanalerne ved Børsen, Grundtegn., 1707, 28) «Bernstorffische Garten-Abrisz», 18. Aarh.'s Midte, 29) løst Udkast til Kbhvn.'s Befæstning (Frederik III's Tid), 30) Grundtegn. af Fr. Rostgaards Ejendom paa Købmagergade (siden den kgl. Porcellænsfabrik), 1701, 31) løst Udkast til Plan over Pladsen mell. Tøjhuset og det kgl. Bibliothek, 1669, 32) Opstalt og Grundrids af en Staldbygning, 33) Plan over Kbhvn., tegn. af Cornelius Lerche, tilegn. en kgl. Højhed, 34) «Plan de Copenhague» med Aarst. 1789, men i Virkeligheden et Kort ov. Byen 1689, 35—36) Frederiksholms Arresthus og det saakaldte Blaataarn, 2 Tavler med tegnede Planer og Opstalter, 37—38) Udkast til en Del af Kbhvn.s

Befæstning (17. Aarh.), 39) det Thottske Palais' Grund mell. «Nie Kongens Torv», Norgesgade og St. Kongensgade, 40—41) den Beckerske Gaard paa St. Købmagergade, 1844, Façaden og Gaardsrummet, 42) Toldboden og de tilgrænsende Tømmerpladser, 1721, 43) et Haveanlæg (Universitetets botan. Have), Hammer inv., 44) «Grund-Tegning over den Botanicke[!]-Hauge» (neml. Universitetets mell. Fiolstræde og Skidenstræde, ɔ: Krystalgade), 45) Udkast med Blyant til et større Haveanlæg.

Ny kgl. Sml., Fol., 372[d]. *a) Grundtegning af Kiøbenhavn fra Slutningen af det 16de Aarh. b) Ditto under Kiøbenhavns Beleiring 1658—60. c) Ditto fra Ildebranden 1728. d—g) Grundtegninger af enkelte Dele af Kiøbenhavn fra Slutningen af det 17de Aarh.* Pap. En Rulle, indeholdende 4 tegn. Kort og Planer; Paaskr. med J. G. Burman-Beckers Haand: «Kort over Kiøbenhavn under den svenske Beleiring, efterladt af G. F. Lassen. jfr: Lassens Actstykker til Kiøbenhavns Befæstn: Hist: pag: 79.»

1) Stort, samtidigt, kolor. Kort over Kjøbenhavn paa Frederik III's Tid, under Belejringen. 2) Plan af Kbhvn. i Slutn. af 16. Aarh., kolor., med tyske Navne (gengivet og omtalt i C. Bruun, «Kjøbenhavn», I, S. 420—426, 3) Parti af Byens Befæstn. i 17. Aarh., ukolor. 4) ligel., tildels kolor. (synes Projekt liges. forrige).

Ny kgl. Sml., Fol., 373. *Udkast til en Beskrivelse over Kiøbenhavn.* Pap. Omtr. 1700. 37 Bl., de 2 første ubeskr.

Dansk. Efter Haandskriften at dømme er Forf. vistn. Corn. Lerche, hvem en Plan over Kjøbenhavn omtr. 1700 skyldes (slg. Ny kgl. Sml., Fol., 371[c]).

Ny kgl. Sml., 4., 365—67. *Kiøbenhavns Anfang, Opkomst og Endeel af det, som deri passeret er, af een og anden Krønike uddragen 1711.* Pap. 18. Aarh.

3 forskell. Afskrifter, udførte for P. F. Suhm, eft. de Rostgaardske Manuskripter Nr. 76 og 77, 4°, i Universitetsbibl. — *Herkomst.* Nr. 1141 og 630 i Suhms Ms.-Sml.

Ny kgl. Sml., 4., 668. *Duo Volumina, qvæ in dorso inscripta sunt: Origines Hafnienses. T. II, et III (ɔ: Collectanea ad historiam et descriptionem urbis Hafniæ, cura Luxdorphii).* Pap. 18. Aarh. 2. Bd.: 230 Bl., hvoraf endel ubeskr., samt 11 Tavler; 3. Bd.: 255 Bl. samt nogle vedlagte løse Blade, 2 kobberst. Prospekter og et tegnet Kort ov. Kbhvn.s Vandforsyning.

Afskrifter med B. W. Luxdorphs Haand. — Indhold af 2. Bd. (med kobberst. Portr. af Christian V forrest): 1) Resens Beskrivelse af Kbhvn., 1677, Lat.; 2) «Jordebog over Kiøbenhavns Stads Jordskyld» m. m., 1746; 3) Fortegn. ov. offentlige Midler under Kbhvn.s Magistrats Bestyrelse. — De kobberst. Planer og Prospekter, som findes i Slutn. af Bindet, ere af C. Huusmann; et enk. Kort, over Byens Vandforsyning, er en

tegnet Kopi. — Indholdet af 3. Bd. er en Mængde Dokumenter, Diplomer o. lign. ang. Staden (indt. 1660). De vedlagte Blade indeholde Afskr. af Dom i Sagen ang. Utterslev Sø, med tilhørende tegn. Kort. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Libri manuscr. S. 27, Nr. 377—378.

Ny kgl. Sml., 4., 669. *N. Jonges Kiobenhavns Beskrivelse 2den Deel. 7—12 Kapitel.* Pap. 18. Aarh. 2 Bind med fortløbende Pagin., tilsammen 477 Sider samt Titelblade og Indholdsfortegnelser foruden nogle vedhæftede Blade og Sedler.

Autograf af Præsten Nicolai Jonge (1727—89); 1. Del af Værket udkom i Trykken 1783. Indholdet af dette Manuskripts 2 Bind er henholdsvis 7.—9. og 10.—12. Kap. — *Herkomst.* 10.—12. Kap. modtoges 1881 gennem Boghandler E. L. Thaarup som skænket Bibliotheket af Prof. J. C. W. Wendt (en Tid var Hdskr. i Etatsraad Fr. Thaarups Værge og benyttedes af ham til nogle Afhandlinger i Nyeste Skilderi af Kbhvn. 1829 og Dagen 1829); 7.—9. Kap. havde da allerede i længere Tid været i Bibliothekets Besiddelse.

Ny kgl. Sml., 4., 670. *Baine's Abridgment of the Curiosities of Copenhagen and its environs, translated from the Danish and French of Yansens des Campeaux.* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 40 Bl. samt 2 kobberst. Prospekter og en ligel. kobberst. Plan.

Bl. 1—24 ere engelsk Oversættelse af Des Campeaux' Beskrivelse af Staden (udk. i Kbh. 1787); det øvrige er et Tillæg, ligel. paa Engelsk af J[n]. Baine, dat. Edinburgh i April 1801. — Paa Titelbl. er skr.: «David Laing. Bought at Mr. Baine's Sale», og med samme Haand: «Presented to the Royal Library of Copenhagen. Octr. 16. 1819.»

Samlinger til Kjøbenhavns Historie.

Gl. kgl. Sml., Fol., 727. *En Samling af Afskrifter af Documenter vedkommende Kiøbenhavn fra 15de til 17de Seculum.* Pap. Omtr. 1700. 2 Bind; henholdsv. 213 og 220 beskr. Bl. samt nogle ubeskr.

Afskrifterne ere alle udførte af samme Afskriver. I nogle Overskrifter træffes H. Grams Haand. Dokumenterne (paa Dansk) ere ordn. eft. Byens Gader og ere for Størstedelen Skøder paa Ejendomme; de ældste fra Midten af 15de, de nyeste fra Midten af 17de Aarh.

Kall, Fol., 39. *Fragmenta ad descriptionem historiamque Hafniæ. b) Kiøbenhavns Beleiring i A. 1534—36.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl., det sidste ubeskr.

Lat. Det under b Anførte findes ikke. — Titelbl.: «Fragmenta Ad Descriptionem Historiamqve HAFFNIÆ Ex Schedis ipsius Autoris manuscriptis collegi ac in seqventem ordinem red-

egi I: I: Hæseker Authorem suspicor fuisse .... [Navnet mangler].» Johan Jacob H. var Borgermester i Kbhvn. 1770—72.

Kall, Fol., 40. *Et Bind med Dokumenter til Kiøbenhavns Historie i 15de og 16de Aarh. (Nye Afskrivt).* Pap. 18. Aarh. 32 beskr. Bl. samt nogle ubeskr.

Indeholder 29 Breve paa Dansk, fra Aarene 1450 til 1541. De angaa væsentlig Vor Frue Kirke. Enkelte tilskr. Bemærkninger med J. Langebeks Haand. — *Herkomst* osv. Have været i Langebeks Bibl. — Trykte i Nye D. Mag., I, 123—188.

Kall, Fol., 41. *Samlinger til Kjøbenhavns Historie og Beskrivelse af Borgemester Hæseker.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold, dels Optegnelser af Hæseker (slg. Kall, Fol., 39), dels Dokumentafskrifter med forskell. Hænder, ogs. nogle orig. Sager, navnl. Regnskaber. Øjensynlig Forarbejder og Samlinger til en Kjøbenhavns-Beskrivelse. Enkelte Notitser om Aalborg findes ogs. i Pakken. Fremhæves kan bl. a. en fransk Ansøgn., vistn. til Kbhvn.s Magistrat, fra Dan. Théod. Landré, dat. Kbh. 13. Dec. 1764, med Tegning til forbedret Brolægning og til en Arbejdsvogn; et Par tegn. Kort over enk. Dele af Staden; en Lommebog, der synes at have tilhørt en Kommandersergeant ved Landkadetkorpset (18. Aarh. 1. Halvd.), samt Fragmenter af en lign. fra samme Tid, begge med Optegnelser ang. Kadetterne; to militære Edsformularer, den ene dat. 1732, den anden omtr. samtidig; et Regnskab fra De Fattiges Konventhus med Pesthuset, dat. 13. Nov. 1759; 3 Tegninger af Kjøbenhavns Porte i 17. Aarh.; en tegn. Opstalt af Sølvgadens Kaserne.

Kall, Fol., 42. *Et Bundt Prospecter af Bygninger i Kiøbenhavn.*

18. Aarh. Mest Kobberstik fra J. J. Bruuns «Novus Atlas Daniæ», E. Pontoppidans «Origines Hafnienses» og lign. Værker, deruden 2 Grundtegninger af Tugt- og Spindehuset paa Christianshavn. — *Herkomst.* Have ogsaa tilhørt J. J. Hæseker, idet hans Haandskrift findes enkelte Steder.

Kall, 4., 366. *Et Bundt Miscellanea til Kiøbenhavns Historie og Beskrivelse.* Pap. 18. Aarh.

Blandet Indhold, hidrørende fra Forskellige, deribl. J. J. Hæseker og Chr. Brandt. Optegnelser, Excerpter og Dokumentafskrifter (deribl. et Par attesterede); fremhæves kan en Henvendelse (10 Kvartbl.) fra en Projektmager Niels Erichsen til Grev J. L. Holstein, dat. Kbh. 21. Okt. 1751, en Fortegn. ov. Indskrifterne paa Kanonerne i Citadellet samt en tysk Skildring af Branden 1728 (8 Kvartbl., ɔ: A. Hojers, slg. Ny kgl. Sml. 4., 681).

Ny kgl. Sml., Fol., 372. *Corpus diplomaticum Hafniense, collectum a Henr. de Hielmstierne. Ao. 1758.* Pap. 18. Aarh. 2 Bd., henholdsvis 324 og 166 fol. Bl. samt Titelbl.; nogle enk. ere ubeskr.

Afskr. med Hjelmstjernes egen Haand (paa Titelbl. er han

kun betegn. som «H. de H.»), beg. med Jakob Erlandsens Privilegium for Kbhvn. 1254; i 2. Bd. indeholdes: 1) Register eft. Aarstal og Data ov. Reskripter osv. vedk. Kbhvn. 1168—1750, 2) Alfab. Reg. ov. Reskripter ang. Magistraten og Borgerskabet indt. 1750, 3) do. ov. Politiet i Kbhvn. indt. 1750, 4) Jordebog ov. Kbhvn. 1746.

Ny kgl. Sml., Fol., 372^{e}. *13 [ɔ: 14] Kjøbecontracter angaaende Eiendomme udenfor Kiøbenhavns Vesterport, dels originale dels Copier, fra 1639 til 1718.* Perg. og Pap. 17. og 18. Aarh. 1 Pakke.

Indhold: 1) Kgl. Bekræftelse, med Segl, paa Salget af en Grund til Hans Mandixen, 23. Apr. 1639, (Pergam.), 2) Købebrev paa en Grund, solgt af Raadmand Lauridz Eskelsen til Erhart Koch, 18. Mai 1650 (Perg.); de øvrige Dokumenter i Pakken ere paa Papir, neml.: 3) Skøde paa en Grund, udstædt af Kæmner Søren Sørensen, 14. Febr. 1639; 4) Laurids Eskildsens Revers for Købet af en Grund, 21. Marts 1639 (Kopi); 5) Kopi af 2 kgl. Skrivelser, til Kjøbenhavns Magistrat, og til Hans Mandixen, henholdsvis 28. Okt. og 19. Nov. 1645; 6) testeret Kopi af Synsforretning, 27. Nov. 1645; 7) Skøde fra Christen Thomesen Sehested til Laur. Eskildsen, 26. Okt. 1646; 8) testeret Kopi af Maalebrev, 25. Juli 1677; 9) Bevis for, at P. Resen har betalt Jordskyld af sine Fiskeparker, 1681 og 1687; 10) Skøde fra Bolle Luxdorph til Peder Klauman, 25. Sept. 1691; 11) Skrivelse udstædt af P. Klauman ang. en af B. Luxdorph købt Plads m. m., 24. Aug. 1691; 12) Kopi af Maalebrev ang. P. Klaumans Grundstykke, 8. Febr. 1693; 13) Skøde fra P. Klauman til H. J. Sebøtker, 25. Sept. 1699; 14) Skøde fra Kammerherre Hans Jac. v. Ahlefeldt til Gartner Gotfr. Schultz, 10. Juni 1718.

Ny kgl. Sml., Fol., 372^{f}. *En Samling af forskjellige Stykker til Kiøbenhavns Topographi og Historie.* Pap. 17.—19. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold, mest Dokumentkopier; F. Rostgaards og L. Engelstofts Haand træffes. Bl. a. et lille Matrikelkort over Boldhuset med tilstødende Ejendomme, General-Extrakt af Politikassens Regnskab 1758, testeret Kopi af Mandtallet over Børnehusets Lemmer m. m., et Projekt til en Frihavn i Kbhvn. (paa Fransk, ud. Underskr.), nogle kritiserende Bemærkninger i Anl. af Brandvæsenets Forhold ved Ildebranden 1795 (Tysk) og nogle hist. Oplysninger om Gaarden Nr. 3 paa Amagertorv (med tilskr. Bemærkninger af Werlauff eller Molbech), slg. Nyt hist. Tidsskr., V, 261 ff.

Ny kgl. Sml., Fol., 372^{h}. *Ant. Petersen, Samlinger til Kjøbenhavns Historie.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold, dels Optegnelser af Anton Petersen, dels Afskrifter og dels Originaler af Dokumenter fra 17.—19. Aarh. Ordn. und. Rubrikkerne: a) Vand-, Gas- og Brandvæsenet i

Kjøbenhavn, b) Hospitaler og milde Stiftelser, c) Miscellanea til Kjøbenhavns Historie, d) Holmens Kirke, e) Tugthuset, f) Trøstens Bolig, g) Aktstykker angaaende enkelte Gader, Stræder og Bygninger, h) Universitetet og Professor-Boliger, i) Ny Amager, k) Citadellet, l) Skoler i Kjøbenhavn, m) Børsen, n) Christiansborg Slot, Rosenborg Slot, Charlottenborg og Amalienborg, o) Vor Frelsers Kirke. — Under a bl. a. en Række Skrivelser paa Engelsk ang. Gasanlæg i Kbhvn.; 2 lithograferede blandt disse ere fra Aarene 1845 og 1855. — Und. c bl. a. et kalkeret Kort ov. Kbhvn. i Beg. af 18. Aarh., et Br. fra Botanikeren Prof. Didrichsen, 20. Dec. 1868, med nogle Notitser eft. Peder Kylling. — Und. d bl. a. 2 Skøder paa Begravelser i Holmens Kirke, 1650 og 1651, og Lejebrev paa en Stol i samme Kirke 1812. — Und. f 2 Skrivelser fra Overbygningsdirektør C. F. Hansen til J. Collin, henholdsv. 2. Jan. og 7. Marts 1812, hver med 1 Bilag. — Und. g bl. a. en Plan over to Ejendomme i St. Kongensgade (19. Aarh.) og testeret Kopi af en Taxationsforretning over nogle Ejendomme paa Købmagergade, 21. Okt. 1681, med Paaskr. af P. H. Resen. — Und. h bl. a. en ufuldendt, samtidig Kopi af et aabent Brev, udstædt af Fred. II. — Und. l bl. a. Liste over Bidrag til Understøttelse af fattige Børn i Stadens forenede Friskole 1849, med to Regnskaber. — Und. m bl. a. 2 kalkerede Grundtegninger af Børsbygningen. — Und. o bl. a. et Brev fra H. Caspersen (Smedemester) til Etatsraad Mundt, Christianshavn 13. Marts 1846, og en Beskrivelse af Vor Frelsers Kirkes Indvielse i Christiania, dat. 1. Marts 1814. — Til Rigsarkivet ere afgivne 1889: Kjøbenhavns Slots Inventarium 3. Apr. 1649 (Orig.); Skrivelse fra Admiralitetet til Kongen, 2. Juni 1680; Kontrakt mellem Frederik III. og H. Rüse om Kastellet, 26. Juli 1661; et Antal Dokumenter vedkommende Opførelsen af «Trøstens Bolig» (ɔ: «den kgl. Bygning Nr. 8 paa Hjørnet af Skindergade og Fiolstræde») 1816—17; Skrivelse fra Kongen til H. Stampe og B. V. Luxdorph som Medlemmer af en Kommission, 1. Apr. 1752, samt Luxdorphs og Stampes Stævning til Justitsraad N. Swartz i samme Sag; et Antal Dokumenter ang. Salget af Lerches Gaard (ɔ: det naturhist. Museum i Stormgade) til Staten 1827. Fremdeles udtaget til Aflevering til Rigsarkivet 1896: Adresse til Justitsminister Simony fra Brandmestrene i Kjøbenhavns Brandkorps, 30. Juli 1858. — *Herkomst.* Købte efter Fuldmægtig Anton Petersen.

Ny kgl. Sml., 4., 663. *En Samling af Dokumenter til Kjøbenhavns Historie.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Dokumentafskrifter, dels Lat. dels Dansk, 1357—1518, liggende i kronol. Orden.

Ny kgl. Sml., 4., 664. *Dokumenter til Kiøbenhavns Historie fra 15de og 16de Aarhundrede.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Af lign. Indhold som forr. Nr. og vistn. samme Oprindelse (1443—1527).

Ny kgl. Sml., 8., 180ᵃ. *Varia historica et statistica ad Historiam Metropolis Hafniæ collecta sub finem Sec. XVIII.* Pap. 18. Aarh. 107 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr.

Det seneste Aarstal, der nævnes i disse blandede Optegn. paa Dansk om Kjøbenhavns Hist., er 1772. Forskell. Hænder. Forf. er vistn., for den største Del af Optegnelsernes Vedkommende, en kommunal Embedsmand.

Kjøbenhavns specielle Historie.

Ny kgl. Sml., 4., 671ᵃ. *De prima origine et conditu Hafniæ Danorum auctore O. W. (forsan Olao Wormio).* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Afskr. med J. Langebeks Haand; han har ved Tit. tilføjet: «(ni fallor) Olao Wormio», og i Beg. af Manuskr. citeret «Encom. Daniæ [ɔ: Wolfs trykte Skrift] p. 139. lin. 7. ad p. 147. lin. ult.» — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 555, Nr. 65.

Ny kgl. Sml., 4., 671ᵇ. *Id. Lib.* Pap. 18. Aarh. 14 beskr. Bl.

Afskrift. — *Herkomst.* Har tilhørt H. Hjelmstjerne.

Ny kgl. Sml., 4., 681. *A. Hojers Relation von den [!] grossen Brand in Copenhagen Ao. 1728.* Pap. 18. Aarh. 11 beskr. Bl.

Afskrift. — *Benyttelse.* En dansk Oversættelse af denne Beretn. (ikke betegn. som værende af Hojer) er tr. i Nyt hist. Tidsskr., III, 285—292.

Ny kgl. Sml., 4., 681ᵇ. *(Jon Olafsen) Relatio af Kaupenhafnar Brunarum som skiede i October 1728.*

Se: Kålund, Katal., S. 174.

Uldall, Fol., 119. *Copie af den Obligation dat. 16. Jan. 1761, hvorved Kiøbenhavn blev pandtsadt til Genueserne, med Fred. Vti Ratification.* Pap. 18. Aarh. 18 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift. Uldall har betegnet Manuskr. som ovenstaaende; om det Laan, hvorom det her drejer sig, slg. M. L. Nathanson, Danm. National- og Statshusholdn., 2. Udg., S. 323.

Ny kgl. Sml., 8., 180ᵇ. *Mærkværdigheder om Kiøbenhavns Ildebrand d. 5ᵗᵉ Juni 1795 efter Sagn; samlede af Kl. Henr. Seidelin; tilligemed nogle Optegnelser om dennes Udenlandsreise.* Pap. Omtr. 1800. 49 Bl., deraf nogle ubeskr.

Autogr. (Noteerbog); det meste Indhold er om Forf.'s Rejse 1799 i Tyskland, Frankrig og Nederlandene. Klaus Henrik S. (1761—1811) var Bogtrykker og Redaktør af «Dagen» og «Politivennen» m. m.

Uldall, Fol., 125. *Copie af Protocollen over Christians-Øerne ved*

Kiøbenhavn, 1768. Pap. 18. Aarh. 162 pagg. Sider forud. Titelbl. og et ubeskr. Bl.

Titelbl.: «Copie af Protocollen holden udi den over Christiansøerne her paa Rehden Allernaadigst anbefalede Commission udi Aaret 1768.»

Kjøbenhavns Slotte.

Ny kgl. Sml., Fol., 386^{c}. *Tegninger af det gamle kongelige Slot i Kiøbenhavn.* Pap. 17. og 18. Aarh 15 Bl., opklæbede i et Bind af meget stort Format, samt Titelbl. og 2 indlagte Grundtegninger.

Kolorerede. Dels Grundtegn., dels Gennemsnit og Opstalter, fra 18. Aarh.'s Beg.; en Tegn. bærer Aarst. 1707; tilsidst Tegn. af det kgl. Fasaneri 1685, af F. v. Hammershaimb. — *Benyttelse.* C. C. Andersen, Kjøbenhavns Slot, Kbh. 1902, Fol.

Ny kgl. Sml., 4., 675^{b}. *Inventariumss Register des Schlosses Copenhagen A° 1638.* Pap. 19. Aarh. 38 Bl., de sidste 3 ubeskr.

Afskr. af Anton Petersen 1862 eft. Orig., som if. Notits af Afskriveren findes i Indenrigsministeriets Arkiv ved Kbhvn.s Regnskab for 1638.

Ny kgl. Sml., 4., 675^{ba}. *Kiøbenhaffn Slodz Inventarium, sluttet til 1. Decbr. A° 1679.* Pap. 19. Aarh. 100 Bl., med Pagin.; nogle af de sidste ubeskr.

Afskrift af Anton Petersen eft. Orig. i Indenrigsministeriets Arkiv.

Ny kgl. Sml., 4., 675^{bb}. *Kjøbenhavns Slotts Inventarium, sluttet 1. Novbr. 1686.* Pap. 19. Aarh. 43 beskr. samt nogle faa ubeskr. Bl.

Afskr. af Ant. Petersen.

Ny kgl. Sml., 8., 181. *N. Eigtwed, Grundrisse zum Königl. erbauenden Residentz-Schlosse Christiansburg. 1739.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl. samt Titelbl.

Med tysk Text. Paa Titelbl. staar: «Dasz diese Zeichnungen in allem mit den Originalen und denen mir gewordenen Copeyen conform sind, Attestiret allerunterthänigst Copenhagen d. 3ten Janv. 1739. N. Eigtwedt.» [ɔ: Oberst, Hofbygmester Nicolai Eigtwed, 1701—54].

Ny kgl. Sml., Fol., 386^{ch}. *En Pakke Dokumenter angaaende Christiansborg Slots Bygning 1742—82. Ant. Petersens Samlinger. Gave fra Boghandler H. Lynge 1875.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl Sml., 4., 675^{d}. *Grundtegning af enhver Etage i Christiansborgs Hovedbygning, samt to Løngangsbygninger, forfærdiget af J. B. Magens. 1784.* Pap. 18. Aarh. 2 Exemplarer, hvert indeholdende de samme tolv Grundtegninger.

I det ene findes som Tillæg en fransk Fortegn., betitlet: «Tableaux envoïés de Paris pour le Palais du Roi. 1741.» (2 Kvartbl.). Paa Titelbl. af det andet staar forn.: «og underdanigst indleveret af Blechingberg.»

Ny kgl. Sml., 4., 675e. *Ant. Petersens Uddrag af Zahlkassens (?) Regnskaber for 1782, 1803—8 og 1821—23 Christiansborgs Slot vedkommende.* Pap. 19. Aarh. 3 Bd., hvoraf de fleste Bl. ubeskr.

Herkomst. Købte efter Fuldmægtig Ant. Petersen.

Ny kgl. Sml., 4., 681f. *[Norup] Optegnelser om Residentsslottet Christiansborgs Brand Ano 1794 m. m.* Pap. 19. Aarh. 25 Bl.

If. en udat. Notits af Archæologen, Konferensraad C. J. Thomsen foran i Manuskr. er dette forf. efter Thomsens Opfordring; Forf. var «den eneste dalevende, der i en Ynglingsalder havde oplevet denne Brand og kendt det Indre af Slottet»; hans Fader var Materialforvalter Norup. Thomsen betegner det som «et ej uvigtigt Manuscript.» — *Herkomst.* Foræret Bibliotheket 1874 af Kammerraad Thomsen i Nationalbanken.

Ny kgl. Sml., Fol., 386cm. *Casse-Bog og Regnskab for Indtægterne og Udgifterne ved den nye Kongeboeligs Opførelse fra 16de Aug. 1803 til Decbr. 1806. (Orig.) Ant. Petersens Samlinger.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 8., 181c. *Grundtegninger af Rosenborg Slot (fra Slutn. af det 18de Aarhundrede).* Pap. 8 kolor. Grundtegninger indklæbede i en Bog. Dansk Text. — *Herkomst.* Indsendt fra Indenrigsministeriet 1877.

Kjøbenhavns Kirker.

Ny kgl. Sml., 4., 684. *Epitaphier udi Kiøbenhavns Kircker.* Pap. 17. Aarh.'s 2den Halvdel. 17 beskr. Blade.

Paa Omslaget følg. Tit.: «EPITAPHIA Och Graff Skriffter vdj Kiøbenhaffns Kircker,» Foran er bemærket: «Collata cum Inscriptionibus Resenii», og Henvisningerne dertil ere tilskr. i Margenen.

Ny kgl. Sml., Fol., 386b. *Grundtegning og Opstalt af Friderichskirken paa Amalienborg, med franske Paaskrifter.* Pap. 18. Aarh. 2 Grundtegninger, 1 Opstalt og 1 Gennemsnit, indklæbede i en Bog med rødt Maroquinbind, forsynet med det kgl. danske Vaaben og Fred. V.'s Navneciffer.

Tegningerne ere vistnok af N. H. Jardin eller ialtfald udførte under hans Opsyn, slg. de kobberst. Tavler i Jardins franske Folioværk over Kirken (Kbh. 1765), ogs. F. J. Meier, «Marmorkirken fra 1749 til 1772», Kbh. 1883, S. 45 f. — *Herkomst.* Det kgl. Haandbibliothek.

Gl. kgl. Sml., 4., 2476. *Litteræ Johannis Kraak, Dec. Havn., et Catharinæ, Godekini de Unna viduæ, qvibus 20 marcas argenti puri per Gerardum de Unna pro anniversario ipsius habendo collatas altari cuidam Templi Divæ Virginis Hafniensis appropriant 1357.* Pap. 18. Aarh. 3 Bl.

Afskr., med Slutningsnotits: «Ex archivis Minist. Havniensis communicavit M. Franciscus Thestrupius.» — *Herkomst* osv. Har tilhørt N. Foss. — Tr. i H. F. Rørdams «Kjøbenhavns Kirker og Klostre i Middelalderen» (Kbh. 1859—63), Till. S. 17 f.

Gl. kgl. Sml., 4., 2477. *Eædem Litteræ, manu Nic. Fossii.* Pap. 18. Aarh. 3 Bl.

Herkomst. Fra samme Bibl. som forr. Nr.

Gl. kgl. Sml., 4., 2478. *Erici Nicolai, Decret. D. et Decani Ecclesiæ b. Virg. Mar. Havn., necnon totius capituli declaratio, qva fatentur, curiam qvandam in vico pannicidarum Hafniæ se locasse civi Hafniensi Laurentio Brekker ejvsqve uxori et liberis 1497.* Pap. 18. Aarh. 3 Bl.

Afskrift med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst* osv. Fra samme Bibl. som forr. Nr. — Tr. i E. Pontoppidans «Ann. eccl. Dan.», II, S. 714.

Gl. kgl. Sml., 4., 3218. *Christ. IV og Rigets Raads Dom mellem Kjøbenhavns Magistrat og Universitetet om Jus Patronatus til Vor Frue Kirke m. m. 1630.* Pap. 18. Aarh. 3 Bl.

Afskr. med N. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra samme Bibl. som forr. Nr. — Tr. i Udtog i E. Pontoppidans «Orig. Hafn.», S. 319—321.

Thott, Fol., 805. *Necrologium vel Liber Daticus ecclesiæ beatæ Virginis Havniensis.* Perg. 14. Aarh. 30 × 21½ Cm. 24 Bl. Rød og sort Skrift.

Lat. Kalender med vedføjede Optegnelser («Obituarium»), omfattende Tiden fra 14. Aarh.'s Beg. til 1421. — *Benyttelse.* Tr. i Script. rer. Danic., VIII, S. 539—549, og i O. Nielsens «Kbh.'s Diplomatarium», II, S. 5—21.

Ny kgl. Sml., 4., 683. *Samlinger angaaende Vor Frue Kirke i Kiøbenhavn.* Pap. 18. Aarh. Dels en Bog, dels endel løse Optegnelser.

Forskell. Hænder. Optegnelser og Dokumentafskrifter, en enk. med J. Langebeks Haand. En Fortegn. ov. Gravstederne i Kirken, der optager det meste af den anf. Bog, er betegn. som «skreven af H. Bagger 1738», de talrige Tilføjelser til denne synes at være af Chr. Brandt. Ibl. de løse Sager er et Digt til Kirkens Pris ved dens Indvielse 1738, af Toer Andersen Nygaard. — *Herkomst.* Var Nr. 1057 i P. F. Suhms Manuskriptsaml.

Ny kgl. Sml., Fol., 386^{bm}. *Georg Stein Thim, Mennesket i Graven eller Iagttagelser gjorte ved Udgravningen af St. Nicolai Kirkegaard, saa og nogle historiske Efterretninger om Kirken, dediceret til den høie Committee, der forestod Opbygningen af de nye Slagterboutiker paa Nicolai Kirkeplads 1845—46.* Pap. 19. Aarh. 32 Bl. med Pagin.

Forf. betegner sig i Dedikationen som «deres ved dette Arbeide havende Opsynsmand». — *Herkomst.* Foræret Bibl. af E. C. Werlauff.

Uldall, 4., 283. *Christ. V. Privilegier for St. Petri tydske Kirke og dens Menighed af 5. Nov. 1678.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 685. *St. Petri Kirchen-privilegium 1678.* Pap. 18. Aarh. 12 beskr. Bl. og nogle ubeskr.

Afskrift, indeholder ogs. Fred. IV.'s og Chr. VI.'s Bekræftelser. — *Herkomst.* Var Nr. 422 i Suhms Manuskriptsaml.

Ny kgl. Sml., 4., 1182. *Efterretninger om Slotskirken og Hofpræsten i Kiøbenhavn.* Pap. 18. Aarh.'s 2den Halvdel. 105 Bl., deraf mange ubeskr.

Indeholder ogs. noget om Christiansborg Slot. — *Herkomst.* Var Nr. 409 i Suhms Manuskriptsaml.

Ny kgl. Sml., Fol., 386^{bp}. *Ant. Petersen, Udskrifter af Dokumenter angaaende Trinitatis Kirke i Kjøbenhavn, deriblandt Fortegnelse over Begravelserne i selve Kirken.* Pap. 19. Aarh. En Bog og nogle løse indlagte Blade.

Bogen indeholder en Afskr. af Fortegnelsen ov. Begravelserne i Kirken, ikke med Anton Petersens Haand; af de øvr. Dokumentafskr. ere de fleste imidlertid med denne. Originalerne ere for Størstedelen angivne at tilhøre Kirken. — *Herkomst.* Købt efter Fuldmægtig Ant. Petersen.

Kjøbenhavns milde Stiftelser; Legater.

Gl. kgl. Sml., 4., 2479. *Graabrødrenes i Kiobenhavn Forpligt at læse visse Messer for Borgemesteren sammesteds Jep Clausen, efter at han havde stiftet et Altar Jomfru Maria til Ære i St Jørgens Kloster Kirke udenfor Byen m. m. 1476. Item Kong Hanses aabne Brev om Ordning og Skik i St Jørgens Hospital 1508.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst* osv. Har været i Foss's Bibliothek. Begge Stykker ere tr. i Hofmans Fundatser, 10. Bd., S. 193 ff.

Gl. kgl. Sml., 4., 2480. *Kong Christ. II aabne Brev, hvorved St Jørgens Capell og Hospital uden for Kiøbenhan lægges til Vor Frue Kloster i Helsingøer af Carmeliter-Ordenen 1517.* Pap. 18. Aarh. 4 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst* osv. Har været i Foss's Bibl. Tr. i Suhms Saml., II, 1, S. 160—162.

Uldall, 8., 498. *Christ. III^tii^ Brev paa Wigeløse* [Uggeløse] *Kirke og Frid. II^di^ paa Gientofte Kirke til Hellig Geisthuus i Kiobenhavn af 1539 og 1570.* Pap. 17. Aarh. 6 Bl., de 2 ubeskr.

Afskrift. — *Benyttelse.* Tr. i Krag og Stephanius, Christ. III.'s Hist., II, 325—26 og i Hofmans Fundatser, X, 154—55 og 161—62.

Gl. kgl. Sml., 8., 3595. *Underretning om Hospitalet i Kiøbenhavn, hvorledes det er funderet, tilvoxen og conserveret.* Pap. 17. Aarh. 37 Bl.

Gaar til 1676. Hospitalet er det samme som det tidligere Helligaandshus, det senere Vartov.

Ny kgl. Sml., 4., 687. *Beretning om, hvorledes Hospitalet i Kjøbenhavn er funderet og tilvoxet indtil 1676.* Pap. 18. Aarh. 33 Bl.

Afskr. af forr. Nr.

Gl. kgl. Sml., 8., 3616. *Anders Matthiessen Hiørring, Vare to eller Passe paa, deels sigtende til Kong Frederik III Regiering, deels til ældre Tider.* Pap. 17. Aarh. 103 beskr. Bl.

Autogr., dat. 28. Jan. 1670, af Præsten Anders Hjøring ved Vartov (1609—78), Forf. til «Leirkrands» og «Leirpoliti». En stor Del af Bogen er af alm. opbyggeligt Indhold; omtr. den sidste Halvdel omhandler Vartovs Historie. — Titelbl.: «Vare: to. eller Passe paa. I. Tree betenckelige Aars tider udi itzregerende Kongll Maytts Regering indfaldne. II. Lande: Skæbene. III. Høylofflige Oldenburgiske Stammis Første Monument om Kongll: Regering udi Danmarck Observeredt oc Samledt, som allerenfoldigste, saa allerunderdanigste aff Anders Matthisøn Hiøring Hospitals oc Børnehusis Præst.»

Ny kgl. Sml., Fol., 386ᵃ. *Copie af Breve om Vartou Hospital i Kiøbenhavn, Fundats, Jordebog over Godset m. m.* Pap. 18. Aarh.'s 1ste Halvdel. 51 Bl., hvoraf nogle enk. ubeskr.

Dokumentafskrifterne (deribl. ogs. 1 Jordebog og 1 Regnskab) ligge hver for sig; de omfatte Tiden 1495—1743.

Ny kgl. Sml., Fol., 386ᵃᵇ. *Relation om Kiøbenhaffns Hospitals Tillæg och Beschaffenhed, wed detz Forstandere opsat etc. 22. Decbr. 1674. Ant. Petersens Saml.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 686. *Kiøbenhavns Hospitals (ɔ: Vartovs) Fundationer og Breve, kongelige Benaadninger og Stiftelser, samlede og her udi denne Bog indskrevne af Hans Nielsen. 1673.* Pap. 17. Aarh. 145 Bl.

Autograf.

Uldall, 4., 468. *J. B. Matzens (Inspecteur ved St. Hans Hospital og Claudi Rossets Stiftelse) Efterretning om samme, forfattet 1791.* Pap. 18. Aarh.'s Slutn. 16 Bl. (samt nogle ubeskr.).

Synes Autogr., dediceret Etatsraad, Politimester Flindt. Ordene «forfattet 1791» ere tilføjede paa Titelbl. med Uldalls Haand.

Kall, Fol., 46. *Orig. Commiss. Acter i Sagen mellem Fattigvæsenets*

Direction og Philippine Rosset, de Rossetske Legata angaaende. 1768. Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder en Protokol, en Koncept og 9 Dokumenter (samt 1 Bilag). Foran ligger en Seddel med følgende Paaskr.: «De af mig ved Commissionen i Sagen imellem Philippine Rosset paa den eene og de Fattiges Væsen paa den anden Side, fremlagde Documenter ere mig af Høyædle og Velbaarne Hr. Conferentz Raad Luxdorph udleverede, derfor ydmygst quiteres. Khaun d. 20de Octobr. 1769. P. Uldall.»

Ny kgl. Sml., 4., 685d. *En Indvielsestale udi det danske Maal, fremsat og forfattet efter oratoriske Stil til Hs. K. M. nyvelforordnet Qvæsthuus paa Bremerholm, saasom en Nytaarsgave, given A. 1658 d. 2. Jan., fornyet, forbedret og fuldkommen til Aarsdagen A. 1659 d. 3. Jan. til høipriselig Erindring.* Pap. 17. Aarh. 14 Bl., det sidste ubeskr.

Sirlig Renskrift; Titelbl omtr. som ovenf. meddelt. Forf. er Præsten Henrik Vallensbæk († 1662). Omslaget er et Expl. af Robert Mouro's tr. lat. Vers til V.'s Bryllup (Kbh. 1658, Fol.). — Talen er trykt i Kbh. 1660 (4°) m. T. «Delineata Strena» etc.

Kall, 4., 368. *Det Kongel. Kiøbenhavnske Veisenhuses adskillige Dokumenter.* Pap. 18. Aarh. 66 Bl., deraf enk. ubeskr.

Syv Instruxer, kgl. Resolutioner m. m. vedkommende Waisenhuset, fra Aarene 1727—39, i Afskr. ved I. Finckenhagen (Inspektør ved Waisenhuset) 1743.

Thott, Fol., 717. *Et Hæfte angaaende det Harboiske Kloster fra 1735 til 1763.* Pap. 18. Aarh. 24 Bl.

Indeholder Dokumentkopier. Vedlagt er et Originalbr. fra Biskop P. Hersleb til Justitsraad Mylius, dat. Kbh. 25. Marts 1741.

Ny kgl. Sml., 4., 692g. *Extracter Litr. A, indeholdende i Særdeleshed de statistiske og historiske Data, der vedkomme den af Præses og Directeurer brugte Fremgangsmaade ved det i Kjøbenhavn stiftede kgl. Etablissement for fattige Børns Opdragelse til især Fabrik og Manufactur, samt Navigations Væsenets Udvidelse i de danske Stater fra Anno 1753 til Udgang 1764, som er Stiftelsens 12 første Aaringer. (Forfattet in Martio 1795).* Pap. 18. Aarh. 18 Bl., det sidste ubeskr.

Til Slutn. følgende Notits: «Forommeldte 70ve Nummere til det Kongelige Opfostringshuuses Historie, ere rigtigen extraherede af den authentiqve Manuscript-Samling udi Fedrenelandets-Histories politiske og oeconomiske Deele, jeg møisommeligen haver samlet til almeennyttige Biedrag. Kiøbenhavn den 19de Martii 1795. Pontoppidan.» [ɔ: Etatsraad, Raadmand Carl Pontoppidan, 1748—1822, Udgiver bl. a. af «Magazin for almennyttige Bidrag», af hvis 3die Bd. det meste, omhandlende Kbhvn.'s Fattigvæsen, brændte i Ildebranden 1795].

Ny kgl. Sml., 4., 687k. *Fortegnelse over Beboerne i H. P. Lorentzens Stiftelse. 1854.* Pap. 19. Aarh. 12 Bl., de 6 ubeskr.

Udarbejdet af selve Stifteren, H. P. Lorentzen (Hattemager

i Kbhvn.), og overrakt Arveprinsesse Caroline. — *Herkomst.* Af Arveprinsessens Efterladenskaber, foræret Bibl. af Boghandler H. Lynge 1881.

Thott, 4., 1403. *Fundationer angaaende Kiøbenhavn.* Pap. 18. Aarh.'s 1. Halvd. 112 Bl., hvoribl. endel ubeskr.
Afskrifter.

Kall, Fol., 44. *Fundationer over adskillige Legata m. v. i Kiøbenhavn.* Pap. 18. Aarh. 64 Bl., det første og sidste ubeskr.
Gaar til omtr. 1760.

Forskellige Bygninger i Kjøbenhavn.

Ny kgl. Sml., Fol., 380^{m}. *Casse-Bog og Regnskab over Indtægterne og Udgivterne ved det nye Raad- og Dom-Huuses Opførelse i Kjøbenhavn fra 16. Aug. 1803 til Decbr. 1806. (Orig.).* Ant. Petersens Saml.
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Gl. kgl. Sml., 4., 2487. *Rasmus Lauridssøns og samtlige Brødres i St Antonii Kloster i Præstøe deres Skiøde-Brev til Henrik Giøe paa en Gaard i Kiøbenhavn i lille Pilestræde 1532* Pap. 18. Aarh. 3 beskr. Bl.
Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Har været i Foss's Bibliothek.

Ny kgl. Sml., Fol., 386^{t}. *[Dr. J. G. Burman-Becker] Den Becker'ske Gaard paa St. Kjøbmagergade i Kjøbenhavn.* Pap. 19. Aarh. 8 Bl. med 4 kolor. Tegninger og vedhæftet Kopi af en Taxationsforretning, dat. 22. Apr. 1739 (6 Bl.).
Autograf. — *Herkomst.* Gave fra Forf.

Ny kgl. Sml., 4., 691. *[Dr. J. G. Burman-Becker] Efterretninger over Gaarden N° 67 paa Store Kiøbmagergade i Kiøbenhavn.* Pap. 19. Aarh. 10 Bl. og 3 Grundtegn.
Autograf. — *Benyttelse.* Trykt (dog ikke i ganske samme Form) i Nyt hist. Tidsskr., V, S. 251—260.

Ny kgl. Sml., 4., 691^{g}. *11 Pergamentsbreve angaaende Eiendommen paa Hjørnet af Silkegade og Pilestræde ligeoverfor det tidligere Conventhuus i 17de og 18de Aarhundrede.* Perg. 1 Pakke.
Vedlagt er et Br. fra Fuldmægtig Ant. Petersen til Boghandler H. Lynge, dat. Kbh. 31. Dec. 1869, hvoraf fremgaar, at de have været i førstnævntes Besiddelse. — Pakken indeholder: 1) Skøde fra Christian IV til Hans Steenvinkel paa Gaarden, 25. Febr. 1632, 2) Willum Hornbolts Købebrev paa en tilstødende Grund, 2. Juni 1643, 3) Skøde til Hans Steenvinkel paa samme Grund, 27. Febr. 1637, 4) Købekontrakt mellem Christen Skeel og Conrad Hesse om Gaarden, 31. Aug. 1664, 5) Skøde til Conrad Hesse, 17. Juli 1665, 6) do. til Henning Weesemann, 19. Apr. 1680, 7) 2

Skødebreve til Th. B. v. Jessen, 24. Apr. 1687 og 7. Juli 1690, 8) Skøde til Poul Choppi, 19. Jan. 1705, 9) Do til Justitsraad Worm, 18. Apr. 1707, samt ud. Nr.: Skøde til Willum Hornbolt paa den Gaarden tillagte Grund, 16. Okt. 1643. — *Herkomst.* Købt paa Auktionen efter A. Petersen i Febr. 1871 (Kat. S. 70, Nr. 19).

Monumenter i Kjøbenhavn.

Gl. kgl. Sml., Fol., 730. *J. [sic] Zuber, Planer til Maschinerne til Frid. V^tes^ Statue 1768.* Pap. 18. Aarh. 15 Bl., de 3 ubeskr., indbundne i rødt Fløjel med Guldbroderi (Christian VII.'s Navneciffer og «Anno 1768»).

Indeholder, forud. Dedikation til Kongen, 5 Tavler, tegnede med Tusch, samt Text. Forf. er Maskinmester Franz Zuber (dette Fornavn har han i Thiele's «Kunstakademiet og Heststatuen paa Amalienborg», Kbh. 1860; andensteds kaldes han Joseph). — *Herkomst* osv. Det kgl. Haandbibliothek. — Erichsen, Uds., S. 90. Slg. Butty, Beskrivelse ov. Statuen til Hest . . . til Kong Frederik V.'s Ære, Kbh. 1774, Fol.

Ny kgl. Sml., Fol., 387. *Dokumenter, for det meeste paa Fransk, til Historien af Frederik d. V^tes^ Statue paa Amalienborg.* Pap. 18. Aarh 1 Pakke.

Indholdet er Dokumentkopier og Koncepter, noget med Billedhuggeren Saly's Haand og noget med Konferentsraad J. Wasserschlebens, samt en kolor. Tegning til Statuens Piedestal og det Pæleværk, hvorpaa denne hviler. — *Herkomst.* Har tilhørt J. Wasserschleben.

Til Rigsarkivet er afgivet 1889 af denne Pakke: Et Antal Dokumenter, navnl. Wasserschlebenske Koncepter samt Breve fra Gesandter o. lign., 1754—62.

Ny kgl. Sml., Fol., 387^a^. *Planer over den store Smelteovn og Støbegrube, som blev indrettet til Støbningen af Frederik V's Rytterstatue.* Pap. 18. Aarh. 9 Bl. kolor. Tegninger og et Titelbl., meget stort Format.

Titelbl.: «Planer og Profiler af den Store Smelteoven og Støbe grube som var inrettet i Giethuuset i Kiøbenhavn, hvor Hoyst Salig Kong Friderich V Statue Equestre blev Støbt aaret 1768 og placered paa den Store Plads i Ny Friderichs Stad bestaar af 9 Blade — bemelte Smelteoven med all tilbehør blev aaret 1787 nedbrudt og Stædet forvandlet til en Millitaire Club- og Dandse Sal.» Underskrift (egenh.): I. Wiedewelt. — *Herkomst.* Afleveret fra den kgl. Kobberstiksaml. 1879.

Kjøbenhavns Stadsretter og Privilegier.

Kall, 4., 367. *Privilegier for Kiøbenhavn givne af Erik af Pommern og Christ. I.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl.

Afskrifter.

Ny kgl. Sml., Fol., 375^{a-b}. *Udschrifft af Kiøbenhaffnns Privilegier, Stadtzret och Friheder, som er uddragenn effter Erlig och Velbiurdigh Mandz Christoffer Valchendorffs till Glorup Befaling; schriffuit i Kiøbenhaffn d. 4. Septbr. An. 1581. (2 Exemplarer).* Pap. 17. Aarh.'s 1ste Halvdel.

Det ene Expl., som har 170 beskr. Bl. samt nogle ubeskr., bærer paa Titelbl. Navnet «Christian Johansen Bewerling»; til Slutn. et Register. Det andet, i presset Læderbind med Kjøbenhavns Vaaben og Aarstallet 1581, udmærker sig ved sin overordentlig smukke Skrift og pyntelig tegnede Initialer; det har Titelbl. og 168 folierede Bl.; Resten af Bindet (ɔ: næsten 1/3) er ubeskr. Dette Expl. bærer Ejernavnene T. Klevenfeldt og Kolderup Rosenvinge. Indholdet i de to Bind er ikke det samme (i det førstn. findes ogs. et Kongebr. fra 1585). — *Herkomst.* Mus. Klevenfeld., S. 225, Nr. 115. Catal. libr. quos reliquit J. L. A. Kolderup-Rosenvinge, Hafn. 1851, S. 1, Nr. 11.

Ny kgl. Sml., Fol., 376. *Kiøbenhavns Privilegier giffne af Christopher, Hans og Friderich II.* Pap. 17. Aarh. 93 beskr. og nogle faa ubeskr. Bl.

Afskrifter. Indeholder ogs. senere Privilegier (indtil Fred. III incl.).

Ny kgl. Sml., Fol., 377. *Kiøbenhafns Privilegia givne af Kong Christoffer An. 1403 [!]; it. Kong Hans's Stadsrett given An. 1487.* Pap. 17. Aarh. 32 Bl.

Afskrifter.

Ny kgl. Sml., 4., 672. *Kiøbenhavns Byes Privilegier og Stadsret udg. af K. Kristoffer 1403 [!] og K. Hanses Privilegier 1487.* Pap. 18. Aarh. 76 Bl.

Synes Afskr. af forr. Nr.

Ny kgl. Sml., 4., 674. *Volumen inscriptum: Kiøbenhaffuens Stads Priuilegier, cui insunt: a) K. Kristoffers Kiøbenhaffens Privilegier 1443. b) K. Hanses Confirmation paa Kbh. Privilegier af Christian I 1485. c) K. Hanses Kiøbstedsret. d) Schrou, Hvor Effter alle Tingmænd haffuer sig at rette. 1654.* Pap. 17. Aarh. 182 Bl., hvoraf mange ubeskr.

Afskrifter.

Gl. kgl. Sml., 4., 3157. *Kiøbenhavns Bye- eller Stads-Ret af K. Christoffer, dat. 1443, i 116 Artikler.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl.

Afskrift med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Har været i F.'s Bibliothek.

Gl. kgl. Sml., 4., 3158. *Kong Hans's Confirmation af Kiøbenhavns Privilegier, dat. Kiøbenh. 1483, i 10 Artikler.*

Mangler fra ældre Tid.

Ny kgl. Sml., 4., 673. *Kiøbenhavns Stads Privilegier givne d. 4. Mart. 1659.* Pap. 18. Aarh. 13 Bl.

Afskrift.

Kjøbenhavns Øvrighed og borgerlige Forhold.

Gl. kgl. Sml., 4., 3159. *Kjøbenhavns Borgerskabs Klage til K. Fred. II over Borgemester og Raad 4. Juli 1580. b) Borgemester og Raads Svar af 18de ejusd. og Kongens Resolution derpaa af 5. Apr. 1581.* Pap. 18. Aarh. 33 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Af N. Foss's Bibl.

Thott, Fol., 1140. *Fortegnelse paa Magistraten i Kjøbenhavn fra først indtil 1763.* Pap. 18. Aarh. 22 beskr. Bl. samt endel ubeskr. og 2 vedhæftede Sedler med Notitser.

Ny kgl. Sml., Fol., 380. *Kiobenhavns Magistrats Besvarelse paa Ober-Præsidentens Greve Holsteins insinuerede 17 Puncter af 15. Apr. 1771.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 682e. *Tegne-Bog vedkommende Kiobenhavns Borgerlige Væsen forfattet Ao 1794 October Maaned af I. Th. F. b) General Extract af Protocollerne over de Maanedlige Indtægter og Udgivter ved Maleverkets Consumtions Contoir i Kiøbenhavn for Aaret 1792.* Pap. 18. Aarh.'s Slutn. 85 beskr., paginerede Bl. samt 8 ubeskr.

Statistiske Optegnelser; samme Haand helt igennem. — *Herkomst.* Har tilhørt Prof., Stadsbygmester P. Malling (Auktionskatal., Kbh. 1865, S. IV, Nr. 19).

Ny kgl. Sml., 4., 682f. *Samling af forskjellige Bestemmelser angaaende de borgerlige Forhold i Kjøbenhavn i Slutn. af det 18de Aarh.* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 83 Bl., deraf nogle faa ubeskr.

Afskrifter. Til Slutn. Register. — *Herkomst.* Har tilhørt Fuldmægtig Ant. Petersen.

Ny kgl. Sml., 4., 682k. *Ant. Petersen, Uddrag af Skatteregistrene for 1676 og 77 angaaende de fornemmere Beboere af de enkelte Gader i Kjøbenhavn samt deres Skatteansættelse.* Pap. 19. Aarh. 142 Bl., med Paginering, deraf mange ubeskr.

Med Anton Petersens Haand. Til Slutn. findes (med samme Haand) Afskr. af nogle Optegnelser af Laur. Engelstoft, meddelte af A. Petersen i «Danske Saml.», II, S. 97—192. — *Herkomst.* Købt efter Fuldmægtig Ant. Petersen.

Kjøbenhavns Finansvæsen.

Thott, Fol., 711—716. *Kiøbenhavns Stads Kæmner-Regnskab paa Indtægt og Udgift fra 1673 til 1679 ved Hans Jensen Stampe.* Pap. 17. Aarh. 6 Bind.

Forf. var Raadmand i Kbhvn. († 1694). Bindene ere betegn. som Genpart og med Numrene 2—7; de omfatte Tiden 1. Jan. 1673 til 1. Jan. 1679.

Kall, Fol., 43. *Kiøbenhavns Stads Jordebog i 2 Parter, forfattet 1746.* Pap. 18. Aarh. 163 beskr. Bl. (med Paginering) samt nogle ubeskr.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., Fol., 378. *Nogle Optegnelser om Kiøbenhavns Magistrat, samt om dens Kapitaler og Indkomster, skrevne i Slutningen af 17de Aarh.* Pap. 17. Aarh. De fleste Bl. ere ubeskr., kun 31 beskr.

Samme Haand helt igennem; det seneste Aarstal, der forekommer, er 1688.

Ny kgl. Sml., Fol., 379. *Indtægts- og Udgifts-Regnskab over Kiøbenhavns Magistrats Indkomster for Aarene 1741—45. (Original).* Pap. 18. Aarh. 6 Hæfter (hvert Aars Regnskab for sig).

Kun 1742—45 ere forsynede med behørige Kvitteringer.

Ny kgl. Sml., Fol., 385. *Beregning over Vægter-Penges Indtægt og Udgivt.* Pap. 18. Aarh.'s 1. Halvd. 6 Bl., det sidste ubeskr.

Forsynet med Byen Kbhvn.'s Segl. Uden Aarstal (maa være fra c. 1730).

Ny kgl. Sml., Fol., 386. *Mandtal over Kiøbenhavns og Christianshavns Gaarde, Huse og Vaaninger, samt hvad Vægterpenge deraf ugentlig betales.* Pap. 18. Aarh.'s 1. Halvd. 170 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Med samme Haand som forr. Nr., ligeledes forsynet med Stadens Segl, ud. Aarstal (maa være c. fra 1730).

Kjøbenhavns Borgervæbning, Brandvæsen osv.

Thott, Fol., 707. *Ordre og Vagtbog over Kiøbenhavn og Christianshavn begyndt 1705 og endt 1711.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 180 Bl. Vedkommer Borgervæbningen.

Titelbl.: «Order og wagt Bog Over Kiøbenhaufn og Christianshafn Begyndt d: 1 Januarij Anno 1705 Og Endet vltimo Augustj 1711.»

Kall, Fol., 47. *En Pakke Dokumenter til Kiøbenhavns Borgervæbnings Historie, især under Friderich IV.* Pap. 18. Aarh.

Mest Kopier og Koncepter (1681—1734). Indeholder ogs. noget vedk. Brandvæsenet. Af Originaler findes en Instrux for

Stadens Adjutanter, fra Stadshauptmand Stüve, dat. 16. Dec. 1721; Sammes Instrux for Stadsadjutant Joh. Frid. Andressen, 22. Juli 1722; Sammes do. for Adjutanten ved Borgerofficerers Ligbegængelse, 18. Juli 1722; ligel. for Underofficererne og Borgerskabet, 12. Apr. 1725, ligel., 2. Okt. 1725; Rapport fra Stadsadjutant Andressen til Stadshauptmanden, 10. Sept. 1723; Registrant over endel Dokumenter vedkommende Borgervæbningen 1699—1728; Skrivelse til Stadshauptmanden fra den efter Branden 1728 nedsatte Kommission, dat. 4. Dec. 1728 (med 1 Bilag). Ogs. et Par trykte Formularer.

Ny kgl. Sml., Fol., 383^{f}. *Protokol for Borgervæbningens «Vester Compagni» fra 1752 til 1808.* Pap. 18. Aarh. 294 Bl., med Pagin., samt vedl. 29 særlig pag. Bl.

Udenpaa Bindet staar «WESTER COMPAGNIES PROTOCOLL BEKOSTED AF CAPITAIN GRIMMETHON.» — *Herkomst.* Har tilhørt Fuldmægtig Ant. Petersen.

Thott, Fol., 708. *General Roulle over Brandfolkene i Kiøbenhavn, saaledes som de bleve mynstrede 1714.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 381^{k}. *General Fordeling og Designation over Kjøbenhavns Brandforsikkrings Annuitets Beviser under kongeligt Garantie, som i Følge den kongelige Anordning af 17. Julii 1795 udfærdiges for den halve Erstatning af de totale Brandskader og de partiale Skader over 1000 Rigsdaler ved Ildebranden den 5. til 7. Junii s. A. Kbh. 1796.* Pap. 18. Aarh.'s Slutn. 54 Bl.

Trykt Bog med Annuitets-Ejernes Navne tilskrevne.

Ny kgl. Sml., Fol., 383^{c}. *Adskillige Forslag angaaende Brand- og Sprøitevæsenet i Kiøbenhavn i Christian V^{tes} Tid.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 26 Bl.

7 Stykker, dels Fol., dels 4°; mest Koncepter og Kopier; en enk. Originalskr. (Tysk) til Politimester Claus Rasch fra Herman Gerding, dat. Amsterdam 8. Okt. 1686.

Thott, Fol., 706. *Speciale Karter og Mandtaller over Vandrenderne og deres Participantere i Kiøbenhavn og Christianshavn, 1752.* Pap. 18. Aarh. 85 beskr. Bl., 23 indhæftede Kort samt et vedlagt.

Meget stort Format. Sirligt skrevet; Kortene ere illuminerede. Paa Titelbl. staar der følgende Bemærkning: «Hvortil ey alleene ere Føyede Alle Kongelige Allernaadigst Confirmerede Fundationer, paa de i Staden værende Fiire Spring Vands- og Pompe-Vandets Compagnier, med tilhørende Instruction For Vand-Mesterne, Mens end og Meddeelet Forklaring Over de Forandringer Som ved alle Compagnier, i henseende til Visse Vand-Portioners Kiøb og Sal ere Forfaldne Fra Aaret 1742, indtil indeværende Aar 1752.»

Ny kgl. Sml., 4., 690. *Fundation paa det færske Springvand i det saakaldte Universitetscompagnie, giordt og indgaaet 13. Oct. 1630, paa nye oplagt 1724.* Pap. 18. Aarh. 28 Bl.

Foran er skrevet: «Num: 90. Friderich Rostgaard.» Afskrift for Suhm. — *Herkomst.* Suhms Ms.-Sml. Nr. 216.

Ny kgl. Sml., Fol., 385^c^. *Ch. Rabiqueau, Memoire au sujet de la maniere la plus avantageuse de eclairer une grande ville [Copenhague].* Pap. 18. Aarh. 16 Bl.

Fransk. Indeholder endel anon. Bemærkninger til et Forslag ang. Paris af den nævnte Ingeniør; i en Efterskr. er Rabiqueau selv angiven som deres Forf., og der siges, at de indsendes som Svar «aux questions proposées pour éclairer la ville de Copenhague.» — Tit.: «Mémoire Sur les 7. Articles a Résoudre Annoncées En concours par la Gazette du Commerce etc. 7bre 1763, au sujet de la maniere la plus Avantageuse d'Eclairer vne Grande Ville.»

Ny kgl. Sml., 4., 692. *Cl. Ch. Vernier, Memoire à la Commission de la Voirie de Copenhague d. 28. Aout 1764.* Pap. 18. Aarh. 41 Bl. (med Pagin.), det sidste ubeskr.

Fransk; Afhandlingen angaar Brolægningen, Gadebelysningen, Dag- og Natrenovationen og er dat. Kbhvn. 28. Aug. 1764.

Ny kgl. Sml., 8., 180^k^. *Optegnelser om Kjøbenhavns Renovationsvæsen samt en trykt Piece derom fra 1771.* Pap. 18. Aarh. 58 Bl., deraf nogle faa ubeskr.

Den trykte Pieces Titel er: «Patriotisk Afhandling, om Kiøbenhavns Gaders Reenholdelse. Skrevet i Anledning af ARGI No. 19. Af En Reenligheds Elskere. Kiøbenhavn 1771. Trykt hos H. J. Graae, boende ved Gammel-Strand.» Den er gennemskudt med hvide Blade, hvorpaa ere skrevne Tilføjelser. Det øvrige Indhold er Optegnelser ang. Renligheden i Kjøbenhavn idethele 1581—1774. Samme Haand helt igennem. Paa det forreste Blad Bogstaverne H. C. H., ɔ: Borgmester i Kbhvn. Hans Christoffer Hersleb (f. 1722, † 1788).

Ny kgl. Sml., Fol., 384. *Mandtal over Kiøbenhavns og Christianshavns Nattevægtere deres Poster og Landterner.* Pap. 18. Aarh.'s 1ste Halvdel. 16 Bl.

Med samme Haand som Ny k. S. 385 og 386, Fol.; ligel. forsynet med Stadens Segl, ud. Aarstal (maa være c. 1730), slg. S. 202.

Ny kgl. Sml., Fol., 385^b^. *Børnehuusets Cassa Reignskab, bereignet fra 1. Jan.—31. Decbr. 1769. A. Petersens Saml.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 692^a—e^. *Originale Gavebreve, Dispositioner og Testamenter, hvorefter til Kiøbenhavns Fattigvæsen ere indkomne Capitaler, samlede af Cancellieraad Henning August, 1781—1835; med Supplement.* Pap. 19. Aarh. 5 Bd.

Afskrifter. Bd. I: 1781—1798; Bd. II: 1799—1815; Bd. III: 1816—1830; Bd. IV: 1831—1835; Supplement: 1781—1835.

Kjøbenhavns Handel.

Ny kgl. Sml., Fol., 381. *Kiøbenhavns Indkommende Vare-Extract fra Fremmede Stæder pro An. 1768.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl.

Indeholder ogs.: «General Bereigning over Vahrenes Beløb fra og til Fremmede Stæder, vedkommende det Indlendske Told-Contoir ved Kiøbenhauns Told-Cammer pro Anno 1768.» — Afskrifter.

Kjøbenhavns Kompagnier, Laug, Klubber.

Ny kgl. Sml., 4., 688^b^. *Adskilligt om det danske Compagnie i Kiøbenhavn.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 16 Bl., de 2 sidste ubeskr.

Afskrift. Om det senere kgl. Skydeselskab. — *Herkomst* osv. Bærer Ejernavnet «C. Anker», vistn. den bekendte norske Statsmand Carsten Tank Anker († 1824). — Tr. i O. Nielsen, Kbhvn.'s Diplomatarium, VI, S. 170—179.

Ny kgl. Sml., 4., 688^c^. *Det danske Compagnies Laugs- og Gilde-Skraa, samtykt af Borgemester og Raad i Kiøbenhavn. 1582.* Pap. 18. Aarh. 41 beskr. Bl.

Afskrift. — *Herkomst* osv. Har tilhørt H. Hjelmstjerne, hvis Exlibris findes foran. Trykt i N. P. Nielsen, Hellig Trefoldigheds Gilde udi det danske Compagnie, Kbh. 1836, S. 37—52, og i O. Nielsen, Kjøbenh.'s Diplomatar., VI, 155—170.

Ny kgl. Sml., 4., 692^h^. *Det kiøbenhavnske Bagerlaugs Laugsprotokol fra 20de Juni 1661 til 15de September 1670.* Pap. 17. Aarh. 123 beskr. Blade samt et vedhæftet Titelbl., hvorpaa med en senere Haand den ovenf. anførte Titel. Defekt mod Slutningen.

Ny kgl. Sml., Fol., 383. *Copie af Laugsartikler for Brøggerne i Kiøbenhavn, givne af Christian den Femte 19. Febr. An. 1675.* Pap. 18. Aarh. 18. Bl.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 692^gp^. *Wiisse Artiklle aff Laus-Skraaen, huor effter Glarmester Suenne schulle haffue denom att rette. Anno 1628.*

Perg. 17. Aarh. 1 Bl. i meget stort Fol., tospaltet, sammenfoldet. — *Herkomst.* Foræret 1884 af Redaktør J. Davidsen.

Ny kgl. Sml., Fol., 382^b^. *Protocoller for Smedelauget i Kjøbenhavn. 1) Laugsforsamlingsprotocol 1647—1665. 2) Drengebog 1682—1703, 1721—1732. 3) Concepter til Breve 1704—1845. 4) Udskrivningsbog 1789—1820.* Pap. 17.—19. Aarh. 5 Bd.

1) 167 fol. Bl., Nr. 165 mgl., 2 ubeskr. 2) 2 Bd.; det ene har 156 fol. Bl., hvor Nr. 1 udskaaret (desuden ses der at have været til Slutn. flere, nu udskaarne Bl.), samt foran et alfab. Register, hvoraf nu kun 6 Bl. ere tilbage; det andet har 132

beskr., 3 ubeskr. Bl. 3) indeholder 88 Koncepter, indhæftede i 1 Bd., folierede 1—147. 4) «Smede Laugets Udskrivnings Bog 1789», indeholder 248 pag. Sider, 29 upag., deraf nogle ubeskr.; Slutn. af Bogen er alfab. Register

Ny kgl. Sml., 4., 692[i]. *Drengebog for Smedelauget i Kjøbenhavn 1635—1649.* Pap. 17. Aarh. 122 Bl.

Ny kgl. Sml., Fol., 382. *Urte- og Isen-Kræmmernes samt Sukkerbagernes (i Kiøbenhavn) Privilegier af Christian den Femte af 10 Jan. 1693.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl., de 3 sidste ubeskr.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., Fol., 382[ab]. *1—2) Urte- og Isenkræmmerne sampt Sucker-Bagernes Compagnies Protocoll 1693—1709, 1709—1738. 3—6) Samlings og Sessions Protocoll 1738—1749, 1749—1774, 1774—1801, 1801—1818. 7) Forhandlings, Regnskabs og Korrespondance Protocol 1818—1831. 8) Inscriptions Protokol 1693—1860. 9) Svende-Protokol ved Urtekræmmer-Lauget 1696—1848. 10—12) Indskrivningsprotokol for Lærlinge 1816—31, 1831—48, 1848 ff. 13—14) Forhandlingsprotokol beg. 1832, do. beg. 1833. 15) Regnskabsbog beg. 1833. 16) Stiftelsens Regnskab beg. 1834. 17) Forhandlingsprotokol for Stiftelsens Bygningskomitee beg. 1843. 18) Inspektionsprotokol for Stiftelsen beg. 1845. 19) Protokol ov. Stiftelsens Regnskab beg. 1848. 20) Svendeprotokol beg. 1848. 21) Direktionsprotokol for Stiftelsen beg. 1845. 22) Journal for samme beg. 1844. 23) Hovedregnskabsbog beg. 1845.* Pap. 17.—19. Aarh. 23 Bd.

Herkomst og Benyttelse. Gave fra Urtekræmmerforeningen i Kjøbenhavn 1868 (de første ni Numre) og 1889 (det øvrige). — Meddelelser om Urte- og Isenkræmmerlavet samt Sukkerbagerlavet 1693—1861, udg. af Urtekræmmerforen., Kbh. 1893. Galle og Høyer, Urte- og Isenkræmmerlauget 1693—1807, Kbh. 1893.

Ny kgl. Sml., Fol., 387[c]. *Kort Underretning for [en] Liebhabere af dem som ere indlemmede i det Elphenbeenske Societet (Caracteristik af ugifte Fruentimmer i Kiøbenhavn i A. 1750—60).* Pap. 18. Aarh. 30 Bl., folierede: 75—109; deraf 4 ubeskr. — *Benyttelse.* Cabiro (P. Hansen) Udvalgte Feuilletoner, Kbh. 1870, S. 371—77.

Ny kgl. Sml., Fol., 387[d]. *Grundlove antagne af Selskabet for Borgerdyd d. 17de August 1785 (trykt); med Medlemmernes originale Underskrifter. — Selskabets Vedtægter d. 14de Septbr. 1785; med Medlemmernes originale Underskrifter.* Pap. 18. Aarh. 2 Bd.

Benyttelse. Holger Lund, Selskabet for Borgerdyd, Kbh. 1885, S. 58 ff., 73 ff., (Bilag) I ff.

Ny kgl. Sml., 4., 692[f]. *Fundats for Skriver-Societetet i Kiøbenhavn d. 7de Januar 1732.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 692[g1]. *Papirer angaaende den Engelske Klub og Koalitions-Klubben 1792—1797.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold, neml.: 1) Skrivelse fra Kbhvn.'s Magistrat

til «Den saa kaldte Engelske Club», 30. Apr. 1792, 2) nogle Forslag vedk. Klubben (Fransk), undert. C. Anker, 3) (Konferensraad) C. Anker til Agent Duntzfelt, Kbh. 28. Okt. 1793, 4) De Coninck til Anker, 28. Jan. 1795 (Fransk), 5) C. W. Duntzfelt til Anker, 29. Okt. 1793, 6) Kochanowsky til Anker, 26. Okt. u. A. (Fransk), 7) Grev W. de D. Løwendal til Anker, 29. Jun. 1794 (ligel.), 8) Samme til Samme, 25. Juli (1794), (ligel.), 9) Justitsraad Prihn til Samme, 3. Juli 1796, 10) Samme til Samme, 29. Sept. 1796, 11) Suenson til Koalitionsklubbens Bestyrelse, 8. Jun. 1796 (Fransk), 12) Wendt til Anker, 12. Jan. 1797 (ligel.), 13) et engelsk Brev, vistn. til Anker, Underskr. ulæselig (Eden?), 8. Nov. 1793. — *Herkomst.* Gave fra Overbibliothekar Dr. Chr. Bruun 1875.

Sjællands specielle Topografi.

Thott, 4., 1408. *Søren Abildgaards Underretning om et mineralskt Kildevæld ved Antvorskov, kaldet Kallekilde.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl.
Autograf. — *Benyttelse.* Tr. i Pontoppidans Oeconomisk Magaz., VII, 21.

Ny kgl. Sml., 4., 2249. *Frederik Algreen Ussing: Uddrag af Asminderød Kirkes Ministerialbøger for 1713—1826 og Fredensborg Sogns Kirkebog for A. 1733—1814.* Pap. 19. Aarh. 21 Bl.
Autogr. af Kammerjunker F. A.-U., † 1869. — *Herkomst.* Købt paa Chr. Hee's Efterfølgers Auktion 1891.

Gl. kgl. Sml., 4., 2481. *Apographum Codicis monasterii Esromensis inscriptum: Scripta varia numero 102 etc ad ortum, progressum, historiam et antiqvitates monasterii in Esserom Ord. Cist. Dioceseos Roskildensis spectantia ab anno 1151 ad 1512.* Pap. 18. Aarh. 272 Bl.
Afskr. af N. Foss efter den gamle Codex Esromensis, som udgaves af O. Nielsen (Kbh. 1880—81). — *Herkomst.* Stammer fra Foss's Bibliothek.

Ny kgl. Sml., Fol., 388f. *Nic. Abildgaard, Critisk Fortegnelse over de Malerier, som findes paa Fredensborg.* Pap. Vistn. 19. Aarh.'s Beg. 17 Bl.
Afskrift.

Uldall, Fol., 187. *Et Document indeholdende 1) Opskrift paa Borggaards Porten paa Gisselfeldt. — 2) Ditto paa en Liig-Steen i Braabye Kirke ved Gisselfeldt. — 3) Efterretning om Ober-Kammerjunker Knuths Begravelse i samme Kirke.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl.
Afskrift.

Kall, Fol., 172. *Commissions-Forhandlinger ang. Gisselfelds Kloster og en Gaard i Roholte 1714.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.
Indeholder følgende, mest orig., Dokumenter ang. en privat Sag mell. Gehejmekonferensraad H. A. v. Ahlefeldt og Præsten

F. Rasmussen i Roholte: 1) Protokol over den nedsatte Kommissions Forhandlinger, 1746—47; 2) Skrivelse fra Christian VI. til Assessorerne B. W. Luxdorph og N. Horrebow, Kbh. 10. Dec. 1745; 3) aabent Brev fra de to Kommissærer, Kbh. 31. Jan. 1746; 4) Beneficium paupertatis, udstædt for Præsten Rasmussen af Christian VI., 10. Dec. 1745; 5) Skrivelse fra Frederik V. til Assessor H. D. Brinch, at han skal indtræde i Kommissionen istf. Horrebow, Kbh. 21. Apr. 1747; 6) do. fra Samme til Luxdorph og Brinch, Kbh. samme Dato; 7) Kopi af en Skr. fra F. Rasmussen, 14. Aug. 1746; 8) Ahlefeldt til Rasmussen, 4. Sept. 1746; 9) Rasmussen til Luxdorph, Roholte 7. Sept. 1746; 10) Samme til Samme, Kbh. 13. Okt. 1746. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., II, Libri mscr., S. 6, Nr. 64.

Thott, 4., 1412—13. *Beskrivelse over Grævinge Sogn ved Degnen i Grævinge Lyder Højer.* Pap. 18. Aarh.'s Midte. 2 Bd.; det ene paa 152 Bl., deraf nogle faa ubeskr., samt nogle vedl. Blade; det andet paa 96 Bl., deraf mange ubeskr., samt nogle vedl. Sedler.

Autograf. Foran i 1ste Bd. ligger et Brev uden Underskr. til Degnen «Lyder Teyre» i Grevinge. — *Herkomst og Benyttelse.* Bibl. Langeb., S. 582, Nr. 558—59. — F. Petersen, Grevinge Sogn, Kbh. 1887.

Gl. kgl. Sml., Fol., 731. *Efterretning om Helenæ Kilde og dens Vand, skreven omtrent 1647 og 1648, med Tegninger; it. Kort Underretning om det Vand i Menstrup Gadekiær, som har givet en blodagtig rød Materie fra sig.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 8 Bl.

2 forsk. Hænder. Ialtfald det første Stykke er Afskr.; dereft. følger, med samme Haand, O. Worms Udtalelse ang. Kilden. En Bemærkn. med H. Grams Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 694. *Olai Wormii de aqva fontis S. Helenæ judicium.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Betegnes paa Titelbl. som «skreven efter Originalen». Det samme Stykke, der findes i foranst. Ms., Gl. kgl. S. 731, Fol.

Thott, 4., 1415. *Angaaende-Helsingøer, udskrevet af Bussæi Inscriptionibus Helsingoranis.* Pap. 18. Aarh. 21 Bl.

Beg.: «Følgende Sager, Helsingøer angaaende ere udskrevne af Sal. Borgemester Bussæi Inscriptionibus Helsingoranis, som findis i Etats-Raad Fossis Bibliotheqve.» Andreas Bussæus, bekendt som Forf. af «Kong Frederik IV's Dagregister», f. 1679, † 1735, Borgermester i Helsingør fra 1718.

Ny kgl. Sml., 4., 695. *Borgemester Bussæi Beskrivelse over Helsingøer.* Pap. 18. Aarh. 27 beskr. Bl.

Væsentl. samme Indhold som forr. Mskr. Paa Titelbl.: «— — og Hvad Inscriptioner angaar, da har Slotz Præsten Pontoppidan ladet dem indrycke i hans Marmora Danica hvorfore de ey heri ere anførte.» — *Herkomst.* Nr. 470 bl. de Suhmske Manuskr.

Ny kgl. Sml., 4., 695^{b}. *Helsingørs Historie i det 17de og 18de Aarhundrede af Capitain Arnholtz.* Pap. 19. Aarh. 24 beskr. Bl., 4 ubeskr.

Afskr. ved Militærlægen C. van Deurs; Forf., Kapt. M. C. Arnholtz, døde 1836 i Helsingør. — *Herkomst* osv. Foræret Bibl. eft. C. v. Deurs' Død, tilligem. hans øvrige efterl. Samlinger, af hans Svigersøn, F. Schønheyder van Deurs. — Tr. (eft. Orig.) i Helsingør Realskoles Progr. 1866.

Ny kgl. Sml., 4., 697^{f}. *P. V. Jacobsen, Uddrag af Helsingørs Kæmnerregnskaber og Thingbøger i 16de Aarhundrede.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder 2 indbundne Bøger samt nogle løse Hæfter og Blade; dels med Jacobsens egen, dels med en Afskrivers Haand. — *Herkomst og Benyttelse.* Købt paa Aukt. eft. Bibliothekar i «Athenæum» J. H. Begtrup 1871. — Kæmnerregnskabet 1577 er udg. af J. i Danske Mag., 3. R., II, S. 177 ff. Noget af det øvrige synes at være benyttet af ham i forskell. Afhandlinger i «Hist. Tidsskr.».

Ny kgl. Sml., 8., 181^{1}. *C. v. Deurs, Samlinger til Helsingørs Historie og Beskrivelse, bestaaende nærmest i Uddrag af Byens Raadstue-Arkiv. 5 Pakker i 3 Fascikler. — 1ste Pakke indeholder: a) Borgemestre og Præsidenter i Helsingør; b) Byfogder; c) Byskrivere; d) Raadmænd; e) Underfogder; f) Grønnehauge; g) Calquer, udskaarne Stykker af Aviser, Breve, etc. 2^{den} Pakke: Helsingør, Fortsættelse, Hæfterne 1—20. 3^{die} Pakke: do do. 21—31. 4de Pakke: do. do. 32—41. 5te Pakke: 45—56.* Pap. 19. Aarh.

Det Allermeste Notater med den ovenf. (Ny kgl. S. 695^{b}, 4°) anf. Overlæge C. van Deurs' Haand, enk. Ting ogs. skrevne med Svigersønnens (slg. samme Nr.). I 1ste Pakke følg. Originalbreve: F. Schønheyder v. Deurs til Svigerfaderen, 29. Nov. 1858; Samme til Samme, 11. Febr. 1859; Samme til Samme, 22. Nov. 1858; Samme til Samme, 19. Nov. 1858; fhv. Borgermester L. C. Neckelmann til Samme, Randers 2. Apr. 1861. — *Benyttelse.* Tildels efter de af v. Deurs benyttede Originaler har Rektor V. Lassen i Helsingør Realskoles Program 1867—77 meddelt en Række Bidrag til Helsingørs Hist. (alt vedk. 18. Aarh.).

Ny kgl. Sml., 8., 181^{1d}. *Otto Carøe, Samlinger til Helsingørs Historie.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder Udkast til forskellige Afhandlinger og Foredrag, Excerpter og Optegnelser paa løse Sedler samt en Afskr. af Øresunds Toldregnskaber 1565, ved Cand. polit. O. Carøe, † 1877. — *Herkomst.* Gave til Bibliotheket fra Enkefru Carøe 1877.

Gl. kgl. Sml., 4., 3160. *Volumen inscriptum, Helsingøers Privilegia.* Pap. 17. Aarh. 120 Bl., hvoraf 4 ubeskr.

I Jon Erichsens hdskr. Katal. over Gl. kgl. Saml. siges om de i dette Bd. indeholdte Privilegier: «saaledes som de 1639 ere

samlede af Borgemester og Raad og indsendte i Cancelliet til Confirmation.» — Indhold: a) (Bl. 3—29) Christoffer af Baierns Privilegium (Stadsret), Kbh. 14. Okt. 1443; b) (Bl. 30—33^a) Kong Hans' Privilegium, Kbh. 1483, Knud Hertugs Dag, med en tilføjet Artikel, 1500, St. Gregorii Paves Aften; c) Bl. 33^b —34^a) Helsingørs første Privilegium, givet af Erik af Pommern, Vordingborg, 1426, «Domminica infra Octaua Corporis Christi»; d) (Bl. 34^b—36^b) Privilegium af samme Konge, ang. Helsingørs Embedsmænd osv., samme Dato, e) (Bl. 37^a—38^b) Christoffer af Baierns Privilegium for Helsingør paa frit Køb af Korn og «ædende Vare», Helsingborg 1441, «feria secunda prima post Dominicam Reminiscere»; f) (Bl. 38^b—39^b) Christian I.'s Stadfæstelse paa Helsingørs Frihed, navnl. m. H. t. Sild og Oldengjæld, Kbh. 1457, «crastino Visitationis Beatæ Mariæ Virginis»; g) (Bl. 40^a—117^a) 58 specielle Privilegier for Helsingør, udstædte af de oldenborgske Konger fra Christian I til Christian IV incl., 1476—1639.

Afskrift.

Uldall, Fol., 185. *Fortegnelse paa de i Helsingøer Byes Archiv værende Stads Retter, Privilegier og andre Byen vedkommende Anordninger.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Fortegnelsen omfatter Dokumenter fra 1426 til 1691.

Uldall, 4., 267. *Søefarende og Studeskippernes Laugsret og Artikler, som de Samtl. hauer vedtaget og Borgemester og Raad her udi Helsingør dennem bevilget af 23. Febr. 1632.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl., det første og det sidste ubeskrevne.

Afskrift.

Kall, Fol., 50. *Helsingørs Stadsretter, Privilegier og andre meddeelte Kongelige Anordninger.* Pap. 18. Aarh. 140 beskr. Bl.

Afskrift.

Gl. kgl. Sml., 4., 2337. *Inscriptiones, Epitaphia et Picturæ in Templo S. Olavi Helsingoræ collecta et exscripta 1719.* Pap. 18. Aarh. 58 Bl.

Med Rettelser og Randnoter af en anden Haand. — *Herkomst.* Har været i N. Foss's Bibliothek.

Ny kgl. Sml., 4., 696. *Inscriptiones, Epitaphia et Picturæ, qvæ reperiuntur in Templo S. Olai Helsingoræ, collecta et exscripta a J. C. Rosendahl 1740.* Pap. 18. Aarh. 80 Bl., deribl. nogle ubeskr.

Bagi et Stykke Papir med nogle Optegn. fra 16. Aarh. — *Herkomst.* Nr. 92 i Suhms Ms.-Sml.

Ny kgl. Sml., 4., 697. *Fortegnelse paa St. Olai Altere i Helsingør før Reformationen, samt paa Præsterne til samme Kirke efter Reformationen.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl., de 2 ubeskr., samt en vedl. Seddel.

Med J. Langebeks Haand. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 566, Nr. 245.

Gl. kgl. Sml., 4., 2338. *Inscriptiones, Epitaphia et Picturæ in Templo Germanico S. Mariæ Helsingoræ collecta et exscripta 1723.* Pap. 18. Aarh. 80 Bl.

Til Slutn. findes, med en anden Haand end det øvrige, Afskr. af en Pergamenttavle i Skolen og tre lign. paa Raadhuset. Forresten med samme Haand som Gl. kgl. Sml. 2337 (se foran S. 210). — *Herkomst.* Har været i N. Foss's Bibl.

Ny kgl. Sml., Fol., 388^{h}. *J. G. Burman Becker, Fortegnelse over Portraiter paa Frederiksborg 1859 (med Betegnelse af, hvilke der bleve reddede ved Branden.)* Pap. 19. Aarh. 2 Bl., det ene ubeskr. — *Herkomst.* Gave fra Forfatteren.

Ny kgl. Sml., Fol., 388^{hb}. *Fortegnelse over de fra Branden paa Frederiksborg reddede Malerier.* Pap. 19. Aarh. 4 Bl.

Temmelig ukorrekt affattet m. H. t. Navnenes Form. Betegnet «Copie». — *Herkomst.* Fandtes i Ant. Petersens Samling.

Ny kgl. Sml., 4., 693^{dv}. *G. F. Lassen, Samlinger til Frederiksborg Slots Bygningshistorie.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Indholdet er Optegnelser, Excerpter og Afskrifter med Lassens Haand. — *Benyttelse.* Hist. Tidsskr., 4. R., IV, S. 565—92 (tildels).

Ny kgl. Sml., 4., 693^{e}. *Frederiksborg Slots Inventarium, optaget den 12 Mai 1650.* Pap. 19. Aarh. 114 fol. Bl.

Afskr. med G. F. Lassens Haand. — *Benyttelse.* Udg. af Ant. Petersen i Danske Saml., II, S. 118 ff.

Ny kgl. Sml., 4., 693^{eb}. *Inventariet paa Frederiksborg optaget 2. 2. Jan. 1597.* Pap. 19. Aarh. 54 Bl., deraf nogle faa ubeskr.

Afskr. af Ant. Petersen eft. Orig. i Indenrigsministeriets Arkiv 1862.

Ny kgl. Sml., 4., 693^{g}. *C. F. Nyholm, Basilica Fridericoburgum jussu Prytanæi Regii Præpositi (ɔ: Fred. Nannestadii) brevi encomio qvalitercumqve exornata.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Lat. Beskrivelse af Frederiksborg Slot, «forf. mellem 1722 og 1730» (snarest eft. 1728). Autograf. Christian Frederik Nyholm, † som Præst i Faxe 1739; han var Student fra Frederiksborg.

Ny kgl. Sml., 8., 181^{f}. *Ni originale Aktstykker, Bilag til Frederiksborg Slots Regnskaber 1621/22. Ant. Petersens Samlinger.*

Afgivet til Rigsarkivet 1889.

Ny kgl. Sml., 4., 698. *Holbæks Statuta 1549.* Pap. 18. Aarh. 10 beskr. Bl.

Afskr. med J. Langebeks Haand. — *Herkomst.* Bibl. Langeb. S. 568, Nr. 286. Suhms Ms.-S. Nr. 597.

Ny kgl. Sml., 8., 297. *Holbeks Statuta (Stadsret) beskrevet og fornyet 1549.* Pap. 16. Aarh. 22 Bl.

Titelbl. er nu næsten ulæseligt. Forneden: «No—10.» — *Herkomst og Benyttelse.* Det kgl. danske Selskabs Begyndelse og

Tilvext i de tre første Aar, Kbh. 1748, S. 168, Nr. 18. — Trykt i Nye D. Mag., I, S. 87—94.

Ny kgl. Sml., Fol., 418. *Copie af Commissionens Protocol sat A. 1690 for at undersøge de Misbrug, som øvedes paa Hørbyegaard og Gods af Steen Reedtzes Arvinger som Feudatariis i Følge Frid. II*[dens] *Lehnsbrev af 10. Apr. 1586.* Pap. 18. Aarh. 68 Bl.

Afskrift

Gl. kgl. Sml., 4., 2488. *Waldemari II Diploma, qvo domum hospitalem S. Nicolai leprosorum in Callundborg in regiam suam protectionem suscipit 1227. b) Waldemari III Diploma, qvo bona qvædam eidem domui data in regiam protectionem suscipit 1361. c) Margaretæ Reginæ confirmatio præcedentis 1391. d) Kong Erichs af Pommern Stadfæstelse paa Foregaaende 1404.* Pap. 18. Aarh. 8 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Har været i Foss's Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 2489. *Ellen Brocks Datters Gave-Brev paa Gaarden Nyrup i Ods Herred til vor Frue Capelle i vor Frue Kirke i Callundborg 1400.* Pap. 18. Aarh. 3 Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Har været i Foss's Bibl.

Uldall, 8., 497. *Kong Waldemars Brev af 1361, at han tager Præsten ved Hospitalet i Callundborg i Beskyttelse.* Pap. 17. Aarh. 4 Bl., de 2 ubeskr.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., Fol., 389[k]**.** *Kregome Kirkes originale Regnskabsbog fra 1604 til 1717. Kjøbt paa J. H. Begtrups Aukt. 1871.*

Afgivet til Rigsarkivet 1889.

Uldall, 4., 466. *J. P. Anchersen, Den nordiske Histories Real Academie paa Ledreborg ɔ: en Beskrivelse af de i Haugen sammesteds værende og til den gamle Historie hørende Støtter, Opskrifter etc. 3 Dele.* Pap. 18. Aarh. 1 Bind; de 3 Dele henholdsv. 90, 73 og 30 Bl. Tosp. Nogle ubeskr. Bl. imellem; et Par Sedler med Notitser ere vedhæftede.

De to første Dele paa Dansk; den tredie paa Fransk. Det meste er en pyntelig Renskr. med Afskriverhaand, noget er imidlertid med Forf.'s egen Haand, dels Text, dels vedføjede Anmærkn. Aarstallet 1756 findes paa 2den Dels Titelblad. Bogen er dedic. Grev J. L. Holstein, med hvis Haand endel Anmærkn. ere tilskrevne. Forf.'s fulde Navn var Hans [«Johannes»] Peder Anchersen (1700—1765).

Thott, Fol., 719. *Excerpta om Leire.* Pap. 18. Aarh. 4 Bl., det sidste ubeskr.

Af H. P. Anchersen (slg. næste Nr.); Afskr. med B. W. Luxdorphs Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 700. *J. P. Anchersens Excerpta og Reflexioner over Leire Slot og Bye.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl., de 11 beskr.

Afskr.; Titelen og en tilføjet Slutningsbem. med J. Langebeks Haand. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 557, Nr. 84. — Suhms Ms.-S. Nr. 1343.

Ny kgl. Sml., Fol., 392[t]. *Documenter angaaende Løvegaard* [i Løve Herred, Holbæk Amt] *især angaaende Salget af samme 1812 til Kammerjunker* [senere Stiftamtmand M. R.] *Jessen.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder: 1) Meddelelse ang. Løvegaards Hartkorn osv., dat. Kbh. 10. Jan. 1812, paaskr. af Jessen; 2) Skrivelse fra Prof G. Begtrup til hans hidtidige Medejer af Gaarden, Pastor Lasson i Sæby, Kbh. 10. Jan. 1812; 3) Jordebog over Gaarden, med Begtrups Haand, dat. Løvegaard 17. Jan. 1812; ledsaget af 4 Bilag; 4) Fuldmagt fra Kammerjunker, Divisionsadjutant i Generalstaben R. Jessen for hans Avlsfuldmægtig Nissen, Kbh. 11. Jan. 1812; 5) Jessen til Begtrup og Lasson, Frederiksberg Slot 10. Okt. 1812; 6) Begtrup til Jessen, Kbh. 29. Nov. 1812; 7) Jessen til Begtrup, 30. Nov. 1812; 8) Begtrup til Forvalter Engberg, Kbh. 28. Nov. 1812 (Koncept); 9) Jessens Kvittering for nogle ham overleverede Dokumenter af Gaardens Arkiv, Kbh. 23. Dec. 1812; 10) Genpart af Auditør R. Roulunds Fæstekontrakt med Anders Andersen ang. Løve Kro, dat. Løvegaard 10. Juni 1821; 11) Afskr. af nogle Papirer ang. Kongsdal Gods, 1815—20; 12) Koncept, rettet, til den under 3 anførte Jordebog. — *Herkomst.* Købt paa J. H. Begtrups Auktion 1871.

Ny kgl. Sml., Fol., 393. *Jordebog over Nesbyholm og Bavelse Gaarder samt deres underliggende Bøndergods pro A° 1735.* Pap. 18. Aarh. 42 Bl., de 2 sidste ubeskr. — *Herkomst.* Var Nr. 906 i Suhms Ms.-Sml.

Gl. kgl. Sml., 4., 2346. *Frid. Castanei Drejeri Ondlosa renovata, Petro Retzio inscripta 1664.* Pap. 17. Aarh. 58 Bl.

Lat. Synes en gl. Afskr. (ell. maaske Forf.'s Autograf?); Frederik Carstensen Dreyer († 1703) blev 1650 Præst i Ondløse og Søndersted, Merløse Herred, Holbæk Amt.

Gl. kgl. Sml., 4., 2347. *Idem Liber.* Pap. 18. Aarh. 55 Bl., det første ubeskr.

Nyere Afskr. af Dreyers lat. Beskrivelse. — *Herkomst.* Er Nr. 138 i den hdskr. Fortegn. ov. H. Grams Manuskriptsml. (sammen med «Descriptio Monæ», Gl. kgl. Sml. 2348, se ndfr.).

Thott, 4., 1414. *F. C. Dreieri Ondlosa ex vetusto renovata. 1664.* Pap. 17. Aarh. 58 Bl., pagin.

Afskr.; med lign. Haand som Gl. kgl. Saml. 2346, (se ovfr.). — *Herkomst.* Bibl. Højer., Kbh. 1740, Libri manuscr., S. 48, Nr. 193.

Thott, 8., 458. *Ondløse Kirkes Beskrivelse.* Pap. 18. Aarh. 4 beskr. Bl.

Danske Vers; vistn. af en Præst i Sognet.

Ny kgl. Sml., 4., 701—3. *Ondlosa πολυξεστος ex vetusto renovata, opera et studio F. C. Dreyer Anno 1664.* Pap. 18. Aarh. Af de 3 Afskrifter af Dreyers lat. Afhandling mangler nu (1897) den ene, neml. Nr. 701.

I Nr. 702 findes til Slutn. et lille lat. Digt, underskr. I. C. U., ɔ: vistn. Johan Chr. Urne, Amtmand paa Bornholm.

Ny kgl. Sml., 4., 704. *Ondløse Kirkes Beskrivelse.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl.

Indeholder samme Vers som Thott 458, 8° (se ovfr.). — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 565, Nr. 221. Suhms Ms.-S. Nr. 1145.

Ny kgl. Sml., 4., 705. *Laur. Kocks Vers Ringsted til Ære. 1667.* Pap. 17. Aarh. 8 Bl.

Titelbl.: «Ringsted til ære i sin Alderdom fremsat af Lauridtz Kock, Da Rect. Ringst. Nu Sogne Præst paa Røsnis, og Proust i Aads Herred.» Synes Autograf. Indeholder ogs. Afskr. af forskell. lat. og danske Epigrammer; Aarstallet 1667 findes ved det sidste af disse og vedkommer ikke Versene om Ringsted; 1674 er det seneste Aarstal, der læses i Manuskriptet. — *Herkomst og Benyttelse.* Suhms Ms.-S. Nr. 1291. — Tildels tr. i Nyerup og Rahbek, Den danske Digtekunsts Hist., III, S. 105—8.

Gl. kgl. Sml., 4., 2344. *Inscriptioner paa Landstinget i Ringsted Kirke; item Epitaphier, Gravskrifter og Vaabener i Ringsted Kirke, med en Deel Tegninger af Liigstenene.* Pap. 18. Aarh.'s 1. Halvd. 17 beskr. Bl. samt 7 Tegninger. — *Benyttelse.* J. B. Løffler, Gravmonumenterne i Ringsted Kirke, Kbh. 1891, Fol., S. II—III.

Thott, Fol., 720. *Monumenterne og Inscriptionerne i St. Bents Kirke og paa Landstinget i Ringsted, opskrevet 1732 af den der da værende Rector Scholæ, Jens Paludan.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl., det sidste ubeskr. — *Benyttelse.* Løffler, Gravmonum. i Ringsted K., S. VII.

Gl. kgl. Sml., Fol., 732. *Beskrivelser over Kongelige og Adelige Begravelser i Ringsted Kirke, samt Register paa Konger, Dronninger, Hertuger og Herrer, som der ere begravne.* Pap. 17. Aarh. 22 Bl., deraf 4 ubeskr. Det anf. «Register» er den ofte kopierede «Ringstedske Tavle», som findes gengiven i Værket «Kongegravene i Ringsted», Tavle VIII. — *Benyttelse.* Løffler, Gravmonum. i Ringsted K., S. II og VII.

Gl. kgl. Sml., 4., 2345. *De Kongers, Dronningers og Førsters Gravskrifter, som findes i Ringsted Kirke, paa Latin.* Pap. 17. Aarh. 24 Bl., det sidste ubeskr.

Er i Virkeligheden paa Dansk og indeholder ogs. Begravelserne i Sorø og Antvorskov; til Slutn. Abbedlisten fra Sorø. Noget brændt i Kanten. — Titelbl.: «Register paa de Herrer Førster och Førstinder och Andre Naffn Kundige Personner Som ligger begraffne i Ringsted Soer och Andtuorskouff, Sammeledis de Abbeder Som haffuer Werit paa Sorøe.»

Thott, 4., 1411. *Beskrivelse over Mærkværdighederne i St. Bendts Kirke*

i Ringsted, forfattet ved Chordegnens Mutsfeldts Hielp af Sweistrup. 1769. Pap. 18. Aarh. 88 beskr. Bl., deraf 10 pagin., samt 5 ubeskr.

Foran findes en egenh. Dedikation til Grev O. Thott af Forf., dat. Ringsted 25. Apr. 1769. C. Sweistrup var Byfoged i Ringsted. — *Benyttelse.* Løffler, Gravmon. i Ringsted K., S. IV og VII.

Thott, 4., 1405. *Provst Meiers Beskrivelse over Roeskilde. 1755.* Pap. 18. Aarh. 25 Bl., det sidste ubeskr.

Synes Afskrift. Dat. «Roeskilde d. 18 Apr: 1755.» For er Henrik Melchiorsen Meyer, Præst ved Roeskilde Domkirke, f. 1720, † 1756. — *Benyttelse.* Tr. i Kbhvn. 1793 (udg. af H. L. S. Winding).

Ny kgl. Sml., 4., 705^b. *(Peder Lassen, Kæmner i Roeskilde): Noticer om Roeskilde Bye af Raadstueprotocoller og andre Documenter. 1.—3. Hefte. 1864.* Pap. 19. Aarh. 3 Hæfter, ialt 66 Bl. (i 3. Hæfte dog endel ubeskr.), med Pagin. 1—92. I 3. Hæfte findes alfab. Register). Vedlagt er en trykt Auktionsfortegn. fra Roskilde 1720 (4°), 4 Bl., med tilskr. Navne og Summer. — *Herkomst.* Gave til Bibl. fra Grosserer V. T. Gigas (ved Dr. phil. E. Gigas) 1886.

Thott, Fol., 718. *Roeskilde Domkirkes Beskrivelse i Vers af Michel Hansen Jernskieg. 1685.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 21 Bl.

Benyttelse. Tr. i Danske Saml., 2. R. VI, S. 193—235.

Gl. kgl. Sml., 4., 2482. *Hans Andersen Lunges Fundats paa et nyt Capell i Roeskilde Dom-Kirke Jomfru Marie og Jomfru Cathrine til Ære samt et nyt Præbende ved samme Kirke. 1406.* Pap. 18. Aarh. 3 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst og Benyttelse.* Har været i N. Foss's Bibliothek. — Danske Mag., IV, S. 363.

Ny kgl. Sml., Fol., 392. *Jordebog paa alt Roskiilde Capitels og Domkirkens Indkomst og Rente, skreven og overseet A° 1568.* Pap. 18. Aarh. 142 pag. Bl.

Afskrevet for P. F. Suhm eft. det Arnamagnæanske Mskr. «Nr. 875»; Suhm har imidlertid bemærket forn. paa Titelbl.: «Arnm. n. 875 skal være 876, ved Isfold.» Paa Indersiden af Forsatsbladet har han ligel. skrevet en Bem. om Haandskriftets Indhold. (Slg. Arnam. Katal., II, S. 242). — *Herkomst.* Var Nr. 198 i Surms Ms.-Sml.

Ny kgl. Sml., Fol., 718. *Liber daticus Roskildensis. Cod. membr.*

Afgivet til Rigsarkivet 1889.

Ny kgl. Sml., 4., 1167. *Dr. Jens Bircherods Samling om Roskilde Capitels Prælaturer, Præbender og Vicariater (med tilskrevne Anmærkninger af Landsdommer Jacob Bircherod).* Pap. 17. Aarh. 61 beskr. Bl. og nogle ubeskr.

Forf. er den 1708 afdøde Biskop i Aalborg; Autograf.

Titelbl. med J. Langebeks Haand. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 555, Nr. 56. Suhms Ms.-S. Nr. 538.

Ny kgl. Sml., 4., 1169. *Necrologium Roskildense; e fragm. membr. in fol.* Pap. 18. Aarh. 49 Bl., deraf 1 ubeskr.

Titelbl. [med P. F. Suhms Haand]: «CLXXXIII Liber Daticus Roschildensis vel rectius Necrologium. [Med Afskriverhaand:] Udskrevet efter et Fragment Membran i folio, til laans bekommet af Hr. Provst Schultz M. Magnusen.» — Afskr. udført for Suhm. — *Herkomst* osv.. Nr. 61 i Suhms Ms.-Sml. Tr. i Script. Rer. Dan. VII, S. 591 ff.

Gl. kgl. Sml., 4., 2339. *Epitaphia in Templo Roesfontano.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 12 Bl., deraf 5 ubeskr., samt 2 Bl. vedlagte.

Thott, 4., 1406. *Fortegnelse over Grafskrifter, tilligemed hvis andet merkeligt der findes udi Roeskilde Domkirke.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 66 Bl., deraf 7 ubeskr. Noget angrebet af Fugtighed.

Benyttelse. J. B. Løffler, Gravstenene i Roskilde Kjøbstad, Kbh. 1885, Fol. (Haandskr. er der angivet at være «fra c. 1673»).

Ny kgl. Sml., 4., 706. *Monumenta et Epitaphia Roeskildensia (cum Ind. alphab.) manu G. Schroedteri, Pastoris Glyckstad.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 51 Bl., deraf 5 ubeskr.

Titelbl. med J. Langebeks Haand; ov. hver Side staar «1707». Schroedter kaldes paa Titelbl. «Pastor qvondam Ecclesiæ Glyckstadensis», og der henvises til hans Bibliotheks Katal. S. 843 Catalogus Bibliothecæ Gustavi Schroedteri, Hamb. 1724, ɔ: Auktionskatal.; Nr. 270 af Manuskripterne i 4°). Bl. 1ª er skrevet: «Sum Caji Friederici Schnell $17^1/_{8}21$.» — *Herkomst* osv. Bibl. Langeb., S. 564, Nr. 203. Suhms Ms.-S. Nr. 40. — J. B. Løffler, Gravst. i Roskilde Kjøbst., Kbh. 1885.

Ny kgl. Sml., 4., 707. *Epitaphia in Templo Roesfontano.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 10 Bl.

Indeholder kun fyrstelige Personers Gravskrifter. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 522.

Ny kgl. Sml., 4., 708. *Epitaphia in Templo Roesfontano.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 29 beskr. Bl. og nogle faa ubeskr.

Herkomst og Benyttelse. Suhms Ms.-S. Nr. 524. — J. B. Løffler, Gravst. i Roskilde Kjøbst., Kbh. 1885.

Ny kgl. Sml., 4., 709. *Epitaphia in Templo Roskildensi.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl., samt 4 vedl. Bl. (med en anden Haand).

Afskr. med J. Langebeks Haand. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 564, Nr. 204. Suhms Ms.-S. Nr. 611.

Ny kgl. Sml., 4., 710. *Epitaphier och Graffskrifter udi Roskilde Kircke.* Pap. 17. Aarh.'s 2den Halvdel. 29 Bl., det sidste ubeskr.

Herkomst. Suhms Ms.-S. Nr. 527.

Ny kgl. Sml., 4., 710ᵇ. *Fortegnelse paa de Inscriptioner, som findes*

udi Roskilde Domkirke. Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 35 Bl., de 2 sidste ubeskr.

I Pergamentsomslag, som er et Stykke Manuskript med meget fin, omtrent ulæselig Skrift. — *Herkomst og Benyttelse.* Gave fra Provst O. Fabricius 1879. — J. B. Løffler, Gravst. i Roskilde Kjøbst., Kbh. 1885.

Ny kgl. Sml., 4., 1168. *Liber pro conventu fratrum minorum Roskildensium s. Registrum reliqviarum.* Pap. 18. Aarh. 38 Bl. med Pagin., de 2 sidste ubeskr., samt en Tavle.

Afskr. for P. F. Suhm (med hvis Haand en Notits paa Titelbl.) eft. det Arnamagnæanske Hdskr. Nr. 878 i Kvart. — *Herkomst.* Suhms Ms. S. Nr. 201.

Gl. kgl. Sml., 4., 3225. *Roskilde Jomfru-Klosters Fundation af 19. Marts 1699, confirmeret af K. Christian V d. 18. Apr. 1699.* Pap. 18. Aarh. 10 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Har været i det Fossiske Bibl.

Kall, 4., 370. *Skomagersvendenes Gildeskraae i Roeskilde; efter Orig. paa Perg. skr. omtr. 1430.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr. af B. C. Sandvig. — *Benyttelse.* C. Nyrop, Saml. af Danmarks Lavsskraaer fra Middelalderen, Kbh. 1895 ff., S. 122—129.

Ny kgl. Sml., 4., 1345^{b}. *Skomagersvendenes Gildeskraae i Roeskilde.* Perg. 15. Aarh.'s Midte. Omtr. 17 × omtr. 12 Cm. 9 Bl. Rødt Init. paa Bl. 2^{a}.

Den egl. Gildeskraa findes Bl. 2^{a}—9^{a}; hvad der forøvrigt er skrevet, er med en nyere Haand (Aarstallene 1577 og 1598 læses). — *Herkomst og Benyttelse.* Skal hidrøre fra det Kgl. Danske Selskab. — Tr. i C. Nyrop, Saml. af Danm. Lavsskraaer fra Middelald., S. 122—129.

Ny kgl. Sml., 4., 1345^{bd}. *Smedenes Gildeskraa i Roskilde 1491.* Pap. 18. og 19. Aarh. 28 Bl., de 6 sidste ubeskr.

Bl. 1^{a}—11^{b} en Afskr. fra 18. Aarh., verificeret af Kall og Aarestrup und. Dato: Roskilde 5. Dec. 1801. Bl. 12^{a}—20^{b} nyere Afskr. af samme, ligel. med Navnet Kall og dat. Kbhvn. Aug. 1844. (Slg. C. Nyrop, Saml. af Danm. Lavsskraaer fra Middelald., S. 203; Orig. findes hos Roskilde Smedelav og er trykt i det anf. Værk S. 203—215 samt i Nyrops «Fra Roskilde Smedelavs Lade», 1886, S. 45—54).

Ny kgl. Sml., 4., 712. *Varia ad descriptionem Slaglosiæ pertinentia.* Pap. 18. Aarh. 18 Bl.

Notitser og Dokumentafskrifter, det meste Dansk, enk. Sager paa Latin. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 605.

Gl. kgl. Sml., 4., 2486. *Anonymi sine dubio Bircherodii chronologia*

Abbatum monasterii Sorani ab anno 1161 ad 1584. Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 12 Bl., det sidste ubeskr.

Lat.; synes Afskr. — *Benyttelse.* Erichsen, Uds., S. 102.

Ny kgl. Sml., 8., 277. *Catalogus Abbatum Monasterii Sorensis juxta tabulam in Ecclesia Sorensi. 1707.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr. for P. F. Suhm (med hvis Haand en Notits paa Titelbl.) eft. Nr. 239 af de Rostgaardske Manuskr. paa Universitetsbibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 79.

Thott, 4., 1557. *Monasterii Sorensis historia.* Pap. 18. Aarh. 106 beskr. Bl. samt nogle faa ubeskr.

Lat. Afskr.; Beg. mgl. (d. v. s. nogle faa Linier). De 6 sidste Sider indeholde Beretn. om Vitskøl-Klosters Grundlæggelse; til Slutn. Aarstallet 1509. — *Herkomst og Benyttelse.* Bibl. Langeb., S. 575, Nr. 400. — Tr. i Script. Rer. Dan., IV, S. 463—531 og S. 457—463.

Ny kgl. Sml., 4., 713. *F. J. V. Dauw, Schedæ Historicæ de Sora, det er Samling til en historisk Beskrivelse om Sorøe; begyndt 14. Jan. 1736 (og fortsat til efter 1781).* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Optegnelser og Afskrifter m. m., dels paa løse Blade, dels i Hæfter, af Anholtpræsten Frederik Johan Valentin D., † 1752. Der findes i Pakken ogs. 3 Originalbr. fra Alb. Thura til D., dat. Leirskov Præstegaard, henholdsv. 13. Apr. 1736, 16. Okt. 1738 og 8. Sept. 1739.

Gl. kgl. Sml., 4., 2343. *Monumenta Sorensia, partim Lat. partim Dan.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 17 Bl.

Thott, 8., 457. *Monumenta Sorana.* Pap. 18. Aarh. 24 Bl., det sidste ubeskr.

Herkomst. Auktionskatal. over E. Pontoppidans Bibl., Kbh. 1766, S. 51, Nr. 8.

Ny kgl. Sml., 4., 714. *Monumenta Sorensia, qvorum priora exhibet tabula vetusta descripta A. 1524 opera Henrici Christierni Abbatis.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 29 Bl., deraf 2 ubeskr.

Biskop Jens Bircherods Haand træffes enkelte Steder. Den «Sorøske Tavle» fra 1524 brændte 1813. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 583.

Ny kgl. Sml., 4., 714^b^. *Idem Msstum.* Pap. 18. Aarh. 32 Bl., deraf 3 ubeskr.

Afskrift af samme Orig. som forr. Nr.

Ny kgl. Sml., 8., 181^m^. *Indskrifterne paa de i Gravcapellerne i Sorø Kirke c. 1732—50 befundne Liigkister.* Pap. 18. Aarh. 12 beskr. Bl.

Gl. kgl. Sml., 4., 2483. *Rotulus Remissionum in causa Roskildensis Spolii et exemptionis pro parte Abbatis et Conventus monasterii b. Mariæ de Sora per Dn. Eskerum Episcopum Slesvicensem.* Pap. 18. Aarh. 107 beskr. Bl.

Afskr., i den hdskr. Katal. ov. gl. kgl. Saml. betegn. som

«Apographum ex Tomo D. Bartholin». De enk. Ark. ere med Rødkridt betegnede: 12—24. (Slg. om dette og følg. Nr. S. Birket Smith, Universitetsbibl. før 1728, Kbh. 1882, S. 75).

Gl. kgl. Sml., 4., 2484. *Idem Liber, aliud Apographum.* Pap. 18. Aarh. 84 Bl., hvoraf de 3 sidste ubeskr.

Med samme Afskriverhaand som forr. Nr. Bl. 1ª er skr. med H. Grams Haand: «Ex tomo D. Barthol. ibi verò ex binis Rotulis BBæ Vniversit. in capsa Cypriani.» De enk. Ark ere med Rødkridt nummererede 1—11. Det er ikke ganske «samme Bog» som forr. Nr.; det er Vidnesbyrd i samme Sag, men det første er aflagt af Roskildebispen, det andet af Sorøs Abbed.

Gl. kgl. Sml., 4., 2485. *Codex cartaceus Sec. XV continens litteras et alia ad historiam et antiqvitates monasterii b. Mariæ de Sora pertinentia.* Pap. 15. Aarh. 14 × 21 Cm. 53 Bl.

Orig. til Afskr. Thott 1557, 4° (se foran), der er tr. i Script. Rer. Dan. IV, S. 457 ff. — *Herkomst* osv. Er Nr. 137 i den hdskr. Katal. over Manuskripterne i H. Grams Bibliothek. — Script. Rer. Dan. IV, S. 464. Erichsen, Uds., S. 102.

Ny kgl. Sml., Fol., 392ᵇ. *Indicatio super Fundatione et Acqvisitione Possessionum Monasterii Soræ Ordinis Cisterciensis (descripta e vetusto qvodam libro reperto in Sacristia templi Sorensis, qvi qvidem liber continet brevem historiam primæ fundationis Monasterii Sorensis itemqve Benefactorum etc.) Seqvuntur Excerpta ex Atlante Daniæ Reseniano.* Pap. 18. Aarh. 18 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrifter efter Beg. af Gl. kgl. S. 2485, 4° m. m.

Ny kgl. Sml., Fol., 392ᶜ. *Optegnelse paa de ældste og fornemste Documenter og Brevskaber Sorø Kloster og Skole med dets Gods angaaende, som findes forvaret paa Akademiets Skriver-Stue i Soer.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl., de 4 sidste ubeskr.

Denne Registratur er forfattet 1743.

Gl. kgl. Sml., 4., 3164. *K. Christoffer af Bayerns Privilegier eller Stadsret for Store-Heddinge, Kbh. 1441.* Pap. 18. Aarh. 4 Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Har været i det Fossiske Bibl.

Ny kgl. Sml., 4., 715. *Christ. Schraders Efterretninger om Søeborg Slot og Kiøbstæd.* Pap. 18. Aarh.'s Slutn. 60 Bl., hvoraf endel ubeskr., samt et Par vedlagte og vedhæftede Sedler; tilsidst ligger et Aftr. af Forf.'s kobberst. Kort ov. Søborg, sendt Bibl. fra C. F. Wegener und. 4. Febr. 1853.

Forf. hedder Christoffer Schrøder og var Præst i Søborg og Gilleleje 1777—93. — *Herkomst og Benyttelse.* Suhms Ms.-S. Nr. 1388. — C. F. Wegener, Om Udgravningen af Asserbos og Søborgs Ruiner, Kbh. 1852, navnl. S. 139—149.

Ny kgl. Sml., 8., 182. *Udbye og Ørsløv Kald (Baarseherred i Sielland) dets præstelige Indkomster; antegnede af Mag. Iver Dam fra A. 1706 til 1724.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 85 Bl.

Foran læses Følgende, skr. med Præsten Dauws Haand: «Anledningen til følgende Antegnelser läses pag: 12. Og at det egenhændig er skrevet af Sal: Hr Iver Dam sees ibid: ut supra. Denne Bog mig forundet Aar 1739 af Sal. Hr Iver Dams Søn Morten Reenberg Dam, nu Hospitals Præst udi Riber Stad, som nu tilsendes det Kongl. Danske Selskab i Kiøbenhavn fra F. I. V. Dauw. Randers d. 29 Aug: 1749». Iver Arntsen eller Arnoldsen Dam, † 1725, blev 1699 Præst i Udby og Ørslev.

Thott, Fol., 721. *Mandtal over Wordingborgs Indvaanere 1678; Wordingborg Byes Nærings-Taxt 1740, med en stor Mængde originale Breve, Anyrdninger, Privilegier, Beretninger og andre Documenter, fra de ældste til nyere Tider, Wordingborg angaaende.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 716. *Laugsbog for St. Knuds Laug i Wordingborg fra 1630—1657.* Pap. 17. Aarh. 93 beskr. Bl., derefter 38 ubeskr., atter 4 beskr., endelig 12 ubeskr.

Orig.; indledes med Lavets Artikler fra 1599. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1051.

Thott, 4., 1401. *Mag. Holger Olivarii Relation i Anledning af de ham tilsendte Poster angaaende en geographisk Beskrivelse over Dannemark og Norge.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr., tildels med J. Langebeks Haand. Forf. er Holger Nielsen Olivarius, Præst i Ørslev og Bjerre, og Relationen, som angaar disse Sogne, er dat. Ørslev 21. Mai 1743. — *Herkomst* osv. Bibl. Langeb., S. 562, Nr. 172. — Thaarups Materialier til det danske Monarkis Statistik, 2. Hæfte, S. 187—216.

Amager.

Ny kgl. Sml., 4., 717. *M. H. Jernskiegs Amager Lands Indbyggeres korte Beskrivelse 1693.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl., det første og det sidste ubeskr.

Vers. Synes Afskr.; Forf. kaldes «Jerskieg» paa Titelbl. Til Slutn. Datoen «Haffniæ die 16. Octobris 1705». Titlen er paa Omslaget skr. med J. Langebeks Haand. — *Herkomst* osv. Bibl. Langeb. S. 565, Nr. 225. Suhms Ms.-S. Nr. 1143. — Trykt først i O. Bangs Samlinger, IV, S. 537—55; dereft. særskilt Kbh. 1758.

Ny kgl. Sml., 4., 718. *Amagers Privilegier fra 1541 til 1710.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift.

Thott, Fol., 1177. *Privilegia for de Hollandske Amagere i store Maglebye.* Pap. 18. Aarh. 22 Bl., de 2 sidste ubeskr.

Afskrift; omfatter Tiden 1547—1731. — *Herkomst.* Auk-

tionskatal. ov. E. Pontoppidans Bogsaml., Kbh. 1766, S. 24, Nr. 32.

Ny kgl. Sml., Fol., 735. *Svar paa Professorum Indlæg om Taarnbye Kirkes Degnekald. Kbhvn. 5. Apr. 1660.* Pap. 17. Aarh. 10 Bl. det sidste ubeskr.

Synes Orig., men ud. Underskrift. Indlæget gaar ud paa at bevise Kjøbenhavns Latinskoles Ret til Kaldet. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 846.

Møen.

Gl. kgl. Sml., Fol., 733. *Descriptio Insulæ Monæ Anonymi [ɔ: Joh. Viburgii].* Pap. 17. Aarh. 48 Bl.

Lat. Paa Forsatsbl. en lat. Dedikation fra J. V. [vistn. Viborg selv] til en «Dr. M. Joh. Hiort», der betegnes som velærværdig Theolog og gammel Ven af den, der har skrevet Dedikationen. — Sirlig Renskr. med Afskriverhaand. Forf., Hans Jensen Viborg, † 1682, var Præst i Stege fra 1655. — *Benyttelse.* J. Paludan, Beskrivelse over Møen, I—II, Kbh. 1822—24.

Gl. kgl. Sml., 4., 2348. *Anonymi [ɔ: Joh. Jani Wiburg.] Descriptio insulæ Monæ (fort. a. 1673).* Pap. 18. Aarh. 44 Bl.

Afskrift. — *Herkomst.* Nr. 138 i den hdskr. Fortegn. ov. H. Grams Manuskriptsaml., sammen med Dreyers «Ondlosa renovata» (Gl. kgl. Sml. 2347, se foran und. «Sjælland»).

Thott, Fol., 723. *Beskrivelse over Møen. Mst. recens. [Dansk Oversættelse af Hans Viborgs Beskrivelse].* Pap. 18. Aarh. 32 Bl., det sidste ubeskr.

Vedlagt 2 Bl. i Fol. med Koncept til Indlæg i en Sag mell. Biskoppen i Skalholt Stift og Fattigvæsenet sammesteds (18. Aarh.'s Beg., kun det ene Bl. beskr.).

Thott, 4., 1417—18. *Descriptio insulæ Monæ, aut. Joh. Viburgio. (bis).* Pap. 18. Aarh. Henholdsv. 46 og 49 Bl.

Afskrifter; ved den førstn. ligger et Br. (til Grev O. Thott?) fra Joh. Berg, Vicedecanus ved Kommunitetet og Inspector paa Regensen, dat. Kbh. 2. Mai 1764.

Kall, 4., 372. *Joh. Jani Wiburgii Descriptio insulæ Monæ.* Pap. 18. Aarh. 47 Bl.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 719. *Joh. Jani Wiburg Descriptio Monensis insulæ (scripta ante 1680 fort. 1673).* Pap. 18. Aarh. 81 beskr. Bl.

Pyntelig Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 720—21. *Ejusd. Ms. 2 Apographa.* Pap. 18. Aarh. Henholdsv. 45 og 63 beskr. Bl.

2 Afskr. af samme det førstn. er skr. med samme Afskriver-

haand som Thott 1418, 4° (se ovfr.); foran paa Indersiden af Bindet staar Navnet «Hans Jacob Achthon Maglebye d. 14 Martii 1775.» I det andet findes Kapit. 1—7 afskrevne 2 Gange, med forskell. Hænder.

Ny kgl. Sml., 4., 721b. *Ejd. Ms. Apogr. [Vedlagt: Nogle Optegnelser fra det 19de Aarh. vedrørende møenske Sæder og Skikke.]* Pap. 18. Aarh. 56 Bl., det første ubeskr., samt 10 vedlagte Bl.

Foruden Afskriften af Viborgs lat. Beskr. findes endel Randnoter med en nyere Haand samt, med samme Haand (der ikke er den, som de vedlagte Optegnelser skyldes), til Slutn. nogle Optegn. paa Dansk ang. Øens Historie.

Ny kgl. Sml., 4., 722. *Jens Christiansen (Scholæ Stubbecop. Rector), Beskrivelse over Møen paa alexandrinske Vers.* Pap. 18. Aarh. 53 beskr. Bl.

Afskr. (af T. Johnsen) for P. F. Suhm eft. Nr. 79, 4., i den Rostgaardske Manuskriptsaml. i Universitetsbibl. — Beskrivelsen er dat. 1722. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 918.

Ny kgl. Sml., Fol., 456. *Original Regnskabs-Bog for 1543—44 over noget kongeligt Gods [Møens Lens Regnskab]. Bibl. Langebek.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Kall, Fol., 55. *Relation til Kongen anl. Møens og Baagøes Indrettelse og Istandsættelse, efter allern. Befaling. 1698.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 395g. *Optegnelser af hvad der er skeet, særdeles paa Møen, fra 1667—1705, af Jens Jørgensen Fog, Degn til Elmelunde, indskrevne i Exemplar af* [Mere findes ikke i Katalogen]. Pap. 17. og 18. Aarh. 248 Bl., de 2 sidste ubeskr.

Optegnelserne ere dels indskrevne hist og her i et Expl. af Niels Jespersøns Graduale, tr. i Kbh. 1573 (dette er temmelig medtaget, og mange af de trykte Blade ere erstattede med hdskr.), dels paa 7 vedhæftede Blade. Degnen Jens Jørgensen Fog døde 1705; en senere Haand har tilføjet nogle faa Notitser 1705—24.

Ny kgl. Sml., Fol., 396. *J. Fr. Ramus, Afridsning paa den Kongelige Navigations Skoles Plads og Bygninger udi Steege Bye paa Møen. 1723.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Bornholm.

Gl. kgl. Sml., Fol., 736. *Anonymi Relation om Borringholms Lands Situation og Beskaffenhed, med Carter og Tegninger, efter Kongel. Ordre. s. an.*

NB. Manglede den 29de Marts 1897.

Gl. kgl. Sml., 4., 3227b. *Samling af Anordninger og Documenter,*

Bornholms Land og Kiøbstæder vedkommende, fra 1490—1678. Pap. 18. Aarh. 237 Bl., deraf dog endel ubeskr.

Afskrifter med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst* osv. Har været i det Fossiske Bibl. — Hist. Tidsskr. 6. R., V, S. 231 og 235.

Gl. kgl. Sml., 8., 3597. *F. J. W. Dauw's Anmærkninger om Bornholms Land. 1728 et 1729.* Pap. 18. Aarh. 25 Bl.

Autogr. — Titelbl.: «Anmerckninger om Bornholms Land. Tid efter anden samlede ved F. I. V. Dauw der ieg samesteds hos hr. General-Major Niels West conditionerede A° 1728 & 29.» — Indholdet mest historisk (Dokumentafskrifter o. lign.). — *Herkomst* osv. Er Nr. 264 i den hdskr. Fortegn. over H. Grams Ms.-Saml. — Hist. Tidsskr. 6. R., V, S. 231.

Ny kgl. Sml., Fol., 398. *R. P. Raufn's Chronica Borringiaca eller Bornholms historiske Beskrivelse fra Insulens første Bebyggelse indtil Aar 1671.* Pap. 17. Aarh.'s 2den Halvdel. 66 Bl., det 1ste ubeskr.

Synes Orig. Dat Aakirkeby (hvor Forf. var Degn) 29. Sept. 1671. Tit. er tilskr. med en anden, nyere Haand. — *Herkomst* osv. Bibl. Foss., S. 69, Nr. 1812. — Hist. Tidsskr. 6. R. V, 228 f. — J. A. Jørgensen, Optegnelser om Bornholm, Rønne 1897. — Hist. Tidsskr. 7. R., I, 129 ff.

Ny kgl. Sml., 4., 725—26[a]. *Rasm. Pedersen Raufns Chronica Boringiaca eller Bornholms historiske Beskrivelse indtil 1671. 2 Afskrifter.* Pap. 18. Aarh. Henholdsv. 159 og 154 Bl.

Begge Afskrifter ere betegn. som tagne af Nr. 1812 i N. Foss's Bibl. — *Herkomst.* Nr. 726[a] synes at være det Hdskr., der anføres i Bibl. Langeb. S. 558 under Nr. 1.

Ny kgl. Sml., Fol., 398[e]. *En Samling af Dokumenter og Aktstykker, dels i Afskrift dels originale, til Bornholms Historie.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Forskellige Hænder; nogle faa Afskr. med J. Langebeks Haand. Af ældre Ting nogle Optegn. ang. Øens Hist. fra Slutn. af 17. Aarh. (1658—85, 4 Oktavbl.) og en Synsforretn. ov. Hammershus, dat. 12. Jan. 1698 (2 Foliobl.). — Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Kæmner-Regnskab for Nakskov 1652—53. (NB. Hvad der er tilbage i Pakken angaar kun Bornholm). — *Benyttelse.* Hist. Tidsskr., 6. R., V, S. 223—242; 7. R., I, S. 129 ff.

Ny kgl. Sml., 4, 723. *Samlinger til Bornholms Beskrivelse.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold, med Afskrifter, nogle med J. Langebeks Haand. Af Orig. 4 Breve fra L. de Thurah til Langebek (1. Okt.—1. Dec. 1755) og eet (vistn. ogs. til Langebek) fra Mineralogen, Byskriver i Kbhvn. A. Birch, dat. Kbh. 11. Dec. 1759, med en vedl. tysk Skr. fra Guldmageren J. C. Dippel til Oberst West, dat. Hammershus 13. Febr. 1724 (tr. paa Dansk

i «Museum» 1891, II, S. 5—6). — *Herkomst.* Har været i Langebeks Bibl. Suhms Ms.-S. Nr. 1303.

Ny kgl. Sml., 4., 723ᵃ. *Collectanea til Bornholms Beskrivelse og Historie.* Pap. 18. Aarh. 30 Bl., deraf 6 ubeskr.

Mest Afskrifter med samme Haand. Paa Indersiden af Bindet, foran, er skr. med J. Langebeks Haand: «Foræret af Hr. Landsdomer de Thestrup 1851.» — *Herkomst.* Det kgl. Danske Selskab.

Ny kgl. Sml., 4., 724. *Adskillige Documenter og andet henhørende til Bornholms Historie, hvorover Fortegnelse findes for i Bogen.* Pap. 18. Aarh. 44 Bl.

Afskrift af det meste af hvad der findes i Gl. kgl. Sml. 3597., 8°.

Ny kgl. Sml., 4., 726ᵇ. *Thurahs Beskrivelse over Bornholm. Kbh. 1756. (impress.) Med tilskrevne Rettelser og Anmærkninger af Amtmand Joh. Chr. Urne, samt med skrevne Dokumenter og Oplysninger Bornholm vedkommende.* Pap. 18. Aarh.

Forud. den trykte Bogs 159 Bl. og 31 Tavler, med mange tilskr. Noter af J. C. Urne, findes en tegn. Grundplan af Aakirkeby samt 49 vedhæftede Bl. med Optegnelser, Dokumentafskrifter o. lign., ligel. af Urne. — *Benyttelse.* Hist. Tidsskr. 6. R., V, S. 235 og 238; 7. R., I, S. 129 ff.

Ny kgl. Sml., 4., 726ᶜ. *Samling af adskilligt Antegningsværdigt angaaende Bornholms Land ved J. C. Urne.* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 56 Bl.

Afskrift. Ordene «ved Urne» ere tilføjede med en anden Haand paa Titelbl. Foran findes Ejernavnet «Rawert», og paa Bogens næstsidste Bl. Datoen «Rønne d. 2ⁿ May 1802». Til Slutn. en Indholdsfortegnelse. — *Benyttelse.* J. A. Jørgensen, Optegnelser om Bornholm, Rønne 1897.

Ny kgl. Sml., 8., 183. *S. A. Paludans Tanker om Bornholm til allernaadigst Eftertanke sigtende til Havne og Oplags-Steder paa Landet at anlægge.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl.

Afskr. med Forfatterens egen Haand, dat. Rønne 1. Jan. 1773. Søren Aagaard Paludan, Præst, f. 1718. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 45.

Ny kgl. Sml., 8., 183ᵇ. *Uddrag af Jordebogen for Bornholm 1696 med senere tilføiede Anmærkninger, forfattet af J. Chr. Urne. 1743.* Pap. 18. Aarh. 100 Bl.

Paa Titelbl. staar: «Denne . . . . Haandbog forfattede ieg med megen Umag, for at føre hos mig beqvem̄el. i Lom̄en ved Udreiser, besønderl. til Hæst, her paa Bornholm Anno 1743. I. C. Urne.» Tilføjelserne gaa til 1760.

Uldall, 8., 491. *Udskrift af et Fragment af Rønne Byes Regnskabs Bog om Byens Skatter 1580. Med Conferentz-Raad Sevels Haand.*

NB. Har manglet lige siden Bibliotheket modtog den Uldallske Manuskriptsamling i 1803.

Ny kgl. Sml., Fol., 399. *Inscriptioner som findes i Rønne Kirke paa Bornholm.* Pap. 18. Aarh. 4 Bl.

Herkomst. Suhms Ms.-S. Nr. 401.

Ny kgl. Sml., 4., 2257. *C. A. Sparre: Nogle Optegnelser om den i Aaret 1855 nedlagte Fæstning Christiansø.* Pap. 19. Aarh. 60 Bl. de 10 sidste ubeskr.

Autograf. Forf., Christian August Sparre, f. 1812, † 1888 var Garnisonspræst paa Christiansø 1841—49. — *Herkomst.* Gave fra Genealogisk Institut.

Fyen.

Gl. kgl. Sml., 4., 2349. *Jacobi Bircherodii jun. Collectanea Fionensia.* Pap. 18. Aarh.'s 1. Halvdel. 1 Pakke.

Indholdet stammer dels fra Landsdommer Jacob B. i Odense (1693—1737), dels fra hans Fader, Professor Thomas Broder B. (1661—1731). — a) «Historia Naturalis Fioniæ» paa Dansk, udarb. af Faderen og Sønnen (slg. Thott 726, Fol.), med begges Haand; et tykt Bind, med vedhæftede og vedlagte Illustrationer, dels Tegninger, hvoraf nogle illum., dels Kobberstik, som henhøre til et ældre hollandsk Skrift; sammenhæftet dermed er ogs. en lat. Afhandling af Th. B. Bircherod «de porcis», og sammes «de ovo» danner et Supplement. Foran i «Hist. nat. Fioniæ» har Jacob B. skrevet: «Dette skrifft skal leveres til Justitz Raad Gram for at blive ved mine andre skriffter.» — b) «Continuation paa min samling om fyens antiquiteter. Tom. II.dus» af Jac. B. og med hans Haand. (1 Bd.). — c) «Continuation om Vande og Floder, meest i Fyen» (Autogr. af J. Bircherod og dedic. H. Gram liges. de følgende) — ud. paaskreven Tit., men betegn. saaledes i Erichsens hdskr. Katal. ov. Gl. kgl. Saml. — d) «Een liden samling om gamle Vartegn». Adresseret til «Monsieur Kleve Etudiant A Coppenhaguen». — e) «Een samling om det lidet Thaasing Lands Antiquiteter». — f) «Een liden samling om Runiske Inscriptioner i Fyen, og dem jeg ikke troer, at Wormius haver talt om.» — g) «Een liden samling om 3 ubekiendte Kiøbstæder i Fyen, og andet meere denne materie vedkommende.» — h) [mest med Versaler] «Insula Dei, s: Coenobium Holmense Bernhardinorum in Fionia ord: Cisterciens: Holme Kloster udì Fyen Cum suis abbatibus». Ikke af Jac. B. eller Faderen, men med Tilføjelser af Førstn. og sendt til H. Gram. — i) [i Pergaments-Omslag] «Een Fortegnelse paa dem som haver givet penge til Fattige i Odense», kun tildels med Jac. B.'s Haand, men sendt til Gram af ham. Indhæftede ere: en gammel Kopi af et

Kongebrev, dat. 26. Jan. 1631, samt Biskop Jesper Brochmands og Provst Ebbe Jensen Brun Koldings Revers for en Kalk og Disk, som Hans Mule gav til Tingjellinge Kirke, begge dat. Roskilde 10. Okt. 1650. — k) «Mit [ɔ: Jac. B.'s] allerunderdanigste svar paa dend Kongl. skrevne Befalning om de 8. poster til Landsens Beste, som jeg understoed mig at sende til Hans Excellentz H. Geheime Raad Sehestedt.» — l) [i Pergaments-Omslag] «Nafnkundige verszlige mend føde i Odense», med Jac. B.'s egen Haand og dedic. Gram; B. betegner selv disse Notitser som Tillæg til hans tidligere Optegnelser om lærde Mænd fødte sammesteds. Med en vedhæftet Afskr. af Mulernes Adelsbrev 1679 og nogle Vaabentegninger. — m) «Lærde mænd føde i Nyeborg, Svenborg» [osv.], Autogr. af Jac. B., dat. 1734, «forbedred ved Hr. Anders Samsing [Præst] i Kiølstrup i Fyen». — *Herkomst* osv. Hidrører dels fra Nr. 244 i H. Grams Manuskriptsaml., dels fra Geheimearkivets Aflevering 1784 (Nr. 51 i den hdskr. Fortegn.). — Erichsen, Uds., S. 91.

Ny kgl. Sml., Fol., 405. *Varia Collectanea Historica, meest Fyen angaaende, af Jacob Bircherod.* Pap. 18. Aarh.'s 1. Halvd. 300 pagg. Bl. samt Register paa 6 Bl., til Slutn. desuden et tysk Digt, «Etwas Lauge vor einem poetischen Stockfisch», tr. 1716 (4 Foliobl.).

Blandet Indhold (hist. Dokumenter ang. Danmark og andre Lande, theol. Afhandlinger, Vers, navnl. af Jac. Worm, m. m. i Afskr.). Noget er med Landsdommer Jacob Bircherods Haand. Den første Afskr. i Bogen er dat. 14. Juni 1724, den sidste 30. Sept. 1727. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 519.

Ny kgl. Sml., 4., 729. *Jac. Bircherods Supplementer til Pontoppidans Theatrum Daniæ, Fyen vedkommende.* Pap. 18. Aarh.'s 1. Halvd. 188 beskr. Bl. samt endel ubeskr.

Autogr. Foran staa disse Ord: «Dette Skrift er samlet af Jacob Bircherod Justitz Raad og Landsz Dommer i Fyen en Søn af Thoma Broders Bircherod. T. Klevenfeldt.» — *Herkomst.* Mus. Klevenfeld., S. 241, Nr. 92. Suhms Ms.-S. Nr. 263.

Gl. kgl. Sml., 4., 2351. *Udskrift af Præsteskabets i Fyens Stift Antegnelser om Kirkerne i Fyen og underliggende der i Stiftet, for det meeste samlede og indgivne til Stiftets Øvrighed 1706—7, med nogle faae Tegninger af Gravsteder og Vaabener.* Pap. 18. Aarh. 94 Bl., tildels pagin., nogle faa ubeskr.

Herkomst. Er Nr. 127 i den hdskr. Katal. ov. H. Grams Manuskriptsaml.

Thott, Fol., 726. *Thomæ Broderi Bircherodii Historia naturalis Fioniæ.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 92 Bl., deraf mange ubeskr.

Latin. Autogr., sendt af Sønnen Jac. B. til Kleve[nfeldt] med en Tilskrift foran. Indholdet er spredte Notitser, mest om Dyr i Fyen. Vedhæftede ere to Originalbr. til Th. B., det ene

fra Hans Jørgensen, dat. Skibby 25. Sept. 1704, det andet fra H. Frid. Aabye, 20. Dec. 1714 (u. St.). — *Herkomst.* Mus. Klevenfeld., S. 221, Nr. 57.

Uldall, Fol., 190. *Fyens Lands Beskrivelse af Mag. Thomas Broderus Bircheroed forbedret af Peder Birck.* Pap. 18. Aarh. 120 beskr. Bl. samt 1 vedhæftet.

Forskell. Hænder. Det er vistn. den Peder Birch, der døde som Overgraver ved Vor Frue i Kbhvn. 1770.

Ny kgl. Sml., Fol., 400. *T. B. Bircherods Geographiske og Historiske Beskrivelse over Fyen.* Pap. 18. Aarh. Titelbl., 159 pagg. samt 25 upagg. Bl.

Afskr. eft. Nr. 80 og 81 i den Rostgaardske Manuskript-saml. paa Universitetsbibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 558.

Ny kgl. Sml., Fol., 402. *Copier af endeel Breve, Fyens Stift angaaende, efter Originalerne samlede af Th. B. Bircherod. 1731.* Pap. 18. Aarh.'s 1. Halvd. 118 Bl. deraf endel ubeskr.

Foran, paa Indersiden af Bindet, staar med Landsdommer Jac. B.'s Haand (der træffes enkelte Steder i Manuskr.): «Samlet og skrevet af H. Professor Bircherod og hans søn Landsdommer Bircherod tilhørende.» — *Herkomst.* Mus. Klevenfeld., S. 222, Nr. 68. — Suhms Ms.-S. Nr. 466.

Thott, Fol., 727. *Extract over Fyens og Laalands historiske Ting.* Pap. 18. Aarh. 116 Bl. samt et indhæftet Brev paa 2 Kvartbl.

Titelbl. (med Wille Høybergs Haand): «Fyens Kirkers og Herregaardes Beskrivelse per Anonymum nostri temporis.» Den anon. Forf. er Hans de Hofman, med hvis Haand en stor Del af Manuskr. er skrevet. Det vedhæftede Br. til en Sekretær, fra Th. [Lente-] Adeler, dat. Lykkesholm 25. Febr. 1741 [?], synes ogs. adresseret til Hofman. — *Herkomst.* Har vistn. tilhørt Litteraten W. Høyberg, der døde omtr. 1757. — Auktionskatal. over E. Pontoppidans Bibl., Kbh. 1766, S. 25, Nr. 45.

Thott, 4., 1419—23. *Fyhns Lands Beskrivelse med Kobber, 3 Parter, og kort Udtog og Forklaring over Nyborg Amt, føiet til de foregaaende 3 Dele af Fyens Beskrivelse som Appendix eller 4de Part, item Fyens Bispekrønike indtill Aar 1733.* Pap. 18. Aarh. 5 Bd. De tre første med fortløbende Paginering (1—1195 samt et Reg. paa 5 upagg. Bl. i 3die Bd.), 4de Bd. har (forud. Titelbl.) 27 beskr. Bl.; 5te Bd. har 392 Pagg. samt Tillæg og Reg. paa 7 upagg. Bl.

Afskrift. — Er af Th. B. Bircherod, det samme Arbejde som findes i Afskr. i Ny kgl. Saml. 400, Fol. (se ovfr.), med Tilføjelse af Sammes lat. og danske Afhandling om Odense-Bisperne, vistn. fortsat af Sønnen Jac. B., og en Afskr. af de Svar, der sendtes fra Nyborg Amt 1743 paa de af Oversekretær Grev J. L. Holstein udsendte Spørgsmaal. — Indklæbede ere 23 Kobbere, hørende til «Inscriptiones Otthonianæ», som (senere Biskop) Jens

Jacobsen Bircherod og hans Broder Jacob agtede at udgive i Slutn. af 17. Aarh. — *Herkomst.* Har været i Generalmajor L. de Thura's Bibl. (Nr. 30—34 i Fortegn. derov., if. den Thottske Manuskriptkatal.).

Kall, 4., 377. *Copie af Beskrivelse over Kirkerne og Herregaardene i Fyen og i Langeland, af Sognepræsterne til Thurahs Brug forfattet 1755.* Pap. 18. Aarh. 2 Bd., henholdsv. 442 og 434 Bl.

Herkomst Har tilhørt Hans de Hofman, hvis Navn findes foran i hvert Bd.

Ny kgl. Sml., Fol., 399^d^. *Tegnede Karter over Fyen, Lolland, Falster.* Pap. 17. og 18. Aarh. 1 Pakke med 7 Kort.

Indhold: a) Grundtegning af Herregaarden Søholt paa Lolland, navnl. Haveanlæggene (kolor.), b) «Nyburgum Fyoniæ 1660», skizzeret Plan med Pen, c) Nakskov, Udkast til fortifikatorisk Plan (17. Aarh.), d) Nykøbing paa Falster 1660, lign. Udkast med Blyant, tyske Navne, e) Lille Belt ved Middelfart og Fredericia, løst Udkast (17. Aarh.), f og g) Nyborg med Østerøen, 2 Planer fra Frederik III.'s Tid, den ene uden Navne, den anden med tyske Navne (trykte), sidstn. synes at være af Chr. Heer.

Ny kgl. Sml., Fol., 403. *Samlingerne om Kiøbstæderne i Fyen og de geistlige Embedsmænd her.* Pap. 18. Aarh. 61 beskr. Bl. samt nogle faa ubeskr. og et Par vedhæftede Sedler.

Med talrige Rettelser, Tilføjelser og Randbemærkninger. (Af J. K. Bloch, Forf. af «den fyenske Geistligheds Historie»?)

Ny kgl. Sml., Fol., 405^b^. *(Emil Madsen): Stednavnene paa Fyen, Ærø, Langeland med omliggende mindre Øer. (1868).* Pap. 19. Aarh. 59 Bl., tosp.

Slutter sig til Forf.'s Afhandling i «Ann. f. nord. Oldk. og Hist.» 1863 om de sjællandske Stednavne. — *Herkomst.* Gave fra Oberst Em. Madsen 1884.

Ny kgl. Sml., Fol., 409. *J. Th. Bircherods Antiqviteter ved Langelands, Lollands og Falsters Kirker med Register. 1732.* Pap. 18. Aarh. 132 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr., samt nogle vedhæftede og vedl. Bl. og Sedler.

Autograf af Forf., med tilføjede Anmærkninger af Klevenfeldt. — *Herkomst.* Mus. Klevenfeld., S. 222, Nr. 64. Suhms Ms.-S. Nr. 187.

Ny kgl. Sml., 4., 726^n^. *Monumenta Lalandiæ et Fioniæ ad D. Ol. Wormium missa.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl.

Afskrift, indeholdende endel Tegninger, med B. C Sandvigs Haand (jfr. Notits paa Titelbl.). — *Herkomst.* Købt efter A. L. Læssøe paa Chr. Hee's Auktion 28. Jan. 1879 (Fortegn. S. 86, Nr. 155).

Ny kgl. Sml., 4., 728. *Præsteskabets Indberetninger om Fyen, forfattede 1623.* Pap. 17. Aarh.'s 1. Halvd. 49 beskr. Bl.

Afskrift. Foran, med J. Langebeks Haand: «At dette af

Præsterne i Fyen er forfattet Anno 1623. sees siden under Gudmeherred. Er uden tvil skeet in gratiam Olai Wormii.» — *Herkomst.* Har været i Langebeks Bibl. — Suhms Ms.-S. Nr. 1367.

Ny kgl. Sml., 4., 730. *Theatri Fioniæ topo-chrono-prosopo-graphici Pars III*[tia] *pagorum Fionensium nomina, pastores et casus memorabiles exhibens.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. og 18. Aarh.'s Beg. 230 Bl., hvoraf endel ubeskr., samt nogle faa vedhæftede Sedler.

For Størstedelen af Biskop Jens Jacobsen Bircherod og skr. med hans Haand; forts. af Andre (to forskell. Hænder) til omtr. 1740. — *Herkomst.* Bibliotheca Brandtiana, Kbh. 1784, S. 369, Nr. 24. — Suhms Ms.-S. Nr. 52.

Ny kgl. Sml., 4., 733. *Fyonica* ɔ: *Samlinger til Fyens Topographia af C. Brandt.* Pap. 18. Aarh. 79 Bl., deraf mange ubeskr.

Forf. er Chr. Brandt, Underbibliothekar ved det st. kgl. Bibliothek, † 1780; men det er ikke hans Haand. Betegn. med Rødkridt som «N° 5». — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 242.

Ny kgl. Sml., 4., 733^b^. *C. Paludan Müller, Fyenske Samlinger. 1.* Pap. 19. Aarh. 44 beskr. Bl. samt endel ubeskr. og nogle faa løse Bl. vedlagte.

Autogr. fra 1847 med Randbemærkninger af Forf. — *Herkomst.* Gave til Bibliotheket 1883 fra Prof. C. Paludan-Müllers efterladte Døtre.

Ny kgl. Sml., 4., 733^c^. *Privilegier og Kongebreve for Kiøbstæderne i Fyen.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter. — *Herkomst.* Stammer fra det Kgl. Danske Selskab. (Udenpaa Omslaget staar «Fyen N° 16»).

Ny kgl. Sml., 4., 734. *Noget om Herregaardene i Fyen, samlet af Mag. Andr. König. 2 Dele.* Pap. 18. Aarh. 2 [tykke] Bd.

Autogr.; Forf. døde 1776 som Præst i Aalsø og Hoed. Alfab. ordnet. — *Herkomst.* If. Notits paa Titelbl. en Gave til Bibl. fra F. W. Willadsen.

Ny kgl. Sml., 4., 735. *Alphabetisk Fortegnelse paa Herregaardene i Fyen og deres Ejere.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl.

Afskrevet for P. F. Suhm efter det Rostgaardske Manuskr. Nr. 106 paa Universitetsbibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1168.

Ny kgl. Sml., 4., 736. *Nogle Optegnelser om Kirkerne i Fyen og deres Oldsager.* Pap. 18. Aarh. 60 Bl., det første og de 2 sidste ubeskr., samt 1 vedl. Bl.

Betegnet (udenpaa Omslaget) «Fyonica» og foran Bogen, med Rødkridt, «N° 6». Vistn. hidrørende fra Underbibliothekar Chr. Brandts Samlinger, men ikke med hans Haand. Jvfr. ovfr. Ny kgl. Sml., 4., 733. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1045.

Ny kgl. Sml., 4., 1186. *Miscellanea ecclesiastica Fionensia* ɔ: *Fortegnelse paa Biskopper, Præster og andre Geistlige, Monumenter i Kir-*

kerne, Rescripter og andre Breve om geistlige Sager. Pap. 17. og 18. Aarh. 60 Bl. samt vedlagt 28 Bl.

Forskell. Hænder; mest træffes den, der har skrevet Størstedelen af Ny kgl. Sml. 736, 4° (se foran). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1140.

Thott, Fol., 728. *Beskrivelse over Nyborg Amt, økonomisk og antiqvarisk.* Pap. 18. Aarh. 195 Bl., de sidste 4 ubeskr.; 1 Pennetegn.

Afskr., tildels af Besvarelserne paa en Række udsendte Spørgsmaal ang. Amtet. — *Herkomst.* Auktionskat. ov. E. Pontoppidans Bibl., Kbh. 1766, S. 25, Nr. 46.

Thott, 4., 1432. *Beboerne paa Herregaardene i Nyborg Amt. 1750.* Pap. 18. Aarh. 55 Bl.

Kall, Fol., 56. *Alphabetisk Register paa Dokumenter og Brevskaber udi Nyborg og Tranekiær Amters Archiv, af J. P. Flindt.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl., Sml., 8., 183^h^. *Alexander S. Heide, Topographisk Beskrivelse over Svendborg Amt. Nyborg 1813.* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 69 Bl. og en Tabel.

Thott, Fol., 1205. *Dom at Ranzowholm efter danske Lov skal arves og skiftes. 1633.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr., rettet af Klevenfeld 1752. Datoen er 4. Juli 1633. Rantzausholm er det senere Brahetrolleborg.

Ny kgl. Sml., Fol., 409^c^. *Jordebog til Ranzauholm og dets Underliggendes, Brendegaard og Flintholm, Rødkilde og Gielskovs Regnskab i Indtægt og Udgift beregnede fra Philippi Jacobi Dag 1661 til Aarsdagen igien 1662. b) Samme Gaardes Regnskab i Indtægt og Udgift 1661—62. c) Jordebog ved Baroniet Brahetrolleborg for Aaret 1 Mai 1832/33. d) Jordebog om Holluf- og Ørritzløfgaards Underliggende f. A. 1717.* Pap. 17—19. Aarh. 1 Pakke.

Originaler. a og b ere betegn. henholdsv. No. 1 og 2, d er betegn. Lit. B.

Thott, 4., 1424. *Brenderup Kirkebog ved Jesper Lauritsen, Sognepræst sammesteds, 1667 (i Anledning af Resenii Begiering til Præsteskabet om Efterretninger til Fædernelandets Oplysning).* Pap. 18. Aarh. 28 Bl.

Afskr. Paa Titelbl., med J. Langebeks Haand: «Communiceret [ɔ: vistn. til det kgl. Danske Selskab] af Slots Presten Hr. Magister Blok 1752.»

Ny kgl. Sml., Fol., 407^d^. *Faaborg Byes gamle Privilegier, afskrevne efter Originalerne paa Pergament 1752 af J. Langebek. b) Extract af de kongl. Privilegier saavelsom andre Documenter angaaende Faaborgs Jorder og Herligheder, som nu ere i Oberst-Lieut. Brahes og Kamerherre v. Holstes Eie.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl.

Kun det første Stykke er med J. Langebeks Haand; han har und. 18. Mai 1767 testeret Kopiernes Rigtighed. Den anden Afskr. bærer Datoen: Faaborg 24. Juni 1768.

Ny kgl. Sml., Fol., 408^d^. *Uddrag af Qverndrup Sogns Ministerial-*

bøger fra Aaret 1657 indtil Udgangen af Aaret 1847 af Sognepræsten J. A. Lassen. Pap. 19. Aarh. 13 beskr. Bl. samt endel ubeskr.

Dat. «Qverndrup Præstegaard d. 2den Marts 1848».

Gl. kgl. Sml., 4., 3259. *K. Hans's med fleres Domb ang. To Bools Jord paa Lørup Marck 1484.* Pap. 18. Aarh. 3 Bl.

Afskr. med N. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Thott, 4., 1431. *Jo. Svaningii (ɔ: Svanes) Programma de primis Arcis Neoburgensis initiis ejusqve conditore. 1768.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Lat. Synes Autogr., dat. Nyborg «III Idus Nov.» 1768. Forf. var Rektor ved Byens Latinskole.

Uldall, Fol., 20. *Borgemester og Raads i Nyborg Vilkor oc Artikle for Skræder handwerket sammesteds af 16. Sept. 1622.* Pap. 17. Aarh. 12 Bl., deraf 4 ubeskr.

Orig., med Segl. Paa Bindet, der er et Stykke af et Pergamentshaandskr., staar: «Skredernis Laugs Skraa Vdj Nyeborigh Daterit dennd 16. Septembris 1623.» Paa de to sidste Bl. nogle senere Optegn. ang. Lavet (indtil 1667). Betydelig medtaget af Fugtighed.

Ny kgl. Sml., 4., 736k. *Den første Part af det rennoverede Nyborg Stads Spejl, indeholdende Kong Erich Glippings naadigst given Nyborg Stads Ræt, saa og de, salig og højlovlig Ihukommelse, efterfølgende Kongers Nyborg Stabel Stad allernaadigst meddeelte Privilegier, Dom- og Laase-Breve med fleere dislige vigtige Breve og Documenter fra Anno 1271 til Anno 1747. Med stor Fliid samlet og afskreven ved Jacob Lerche.* Pap. 18. Aarh. 61 beskr. Bl. med Pagin., (deraf 1 def.) samt endel ubeskr.

Foran en kolor. Plan af Nyborg, til Slutn. Register. Forf. betegner sig selv paa Titelbl. som «Borgemester og Byefoeget ibidem» (fra 1745). Manuskriptets Tit. hentyder if. Fortalen til «Borgemester Peder Nielsen Arendrups Nyborg Stads-Spejl.»

Gl. kgl. Sml., Fol., 738. *Exscriptum ex Inscriptionibus Otthinianis cum Annotat. Jo. Jac. Bircherodii.* Pap. 18. Aarh. 61 Bl., med Pagin.; deraf 2 ubeskr.

Paa Titelbl., som er skr. med H. Grams Haand, har samme Lærde bemærket: «Ms. communicavit Dn. Jo. Rosenwinge.» B. er den bekendte Aalborgbisp Jens Bircherod. — *Herkomst.* Nr. 38 i den hdskr. Fortegnelse over Grams Manuskriptsaml.

Gl. kgl. Sml., 4., 2350. *Monumenta et inscriptiones Ottonienses, collecta a Joh. Bircherodio 1679, cum annotatis ejusdem necnon Excerptis ex Bircherodii Collectaneis de Episcopis Ottoniensibus.* Pap. 18. Aarh. 177 Bl., deraf nogle faa ubeskr., samt en vedlagt Seddel.

Afskr. (ikke Autogr., som Erichsen siger). Randbemærkninger med en betydelig senere Haand. — *Benyttelse.* Erichsen, Uds., S. 91.

Thott, 4., 1426. *Joh. Jacobi Bircherodii Monumenta et Inscriptiones*

Otthinienses 1679. Pap. 17. Aarh.'s Slutn. ell. 18. Aarh.'s Beg. Titelbl., 86 Bl. med Pagin., endv. endel ubeskr., samt 42 kobberst. Tavler.

Synes ikke Autogr., derimod en gl. Afskrift. S. 170—172 findes nogle Notitser med Landsdommer Jacob Bircherods Haand, der begynde: «Dette er hvad H. Biskop D. Jens Bircherod i Aalborg og hans Broder Jacob Bircherod, som siden druknede i Paris, havde i deres Ungdom samlet og skreven» (osv).

Thott, 4., 1427—29. *Id. Lib. absqve figg.* Pap. 18. Aarh. 3 Afskrifter, samme Indhold som. foreg. Nr., men ingen af dem med Kobbere.

Thott, 4., 1430. *Annotata ad Inscriptiones Othinienses.* Pap. 18. Aarh. 80 Bl.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 739. *Monumenta et Inscriptiones Othinienses uberioribus historicis et genealogicis illustratæ notis a Joh. Bircherodio 1679.* Pap. Omtr. 1700. 29 Bl., samt et Hæfte i Oktav med 16 Tavler til Værket om de odenseske Monumenter og 8 andre kobberst. Tavler med Oldsager.

Synes næppe Autogr. af Jens Bircherod. — Den 1ste og 2den Tavle fremstille samme Monument, men ere forøvrigt ganske forskellige indbyrdes (den ene er tegnet og stukket af Jacob B.) — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. 1447.

Ny kgl. Sml., 8., 185. *Monumenta et Inscriptiones Othinienses, uberioribus historicis et genealogicis illustratæ notis a Joh. Bircherodio 1679. Afskrevet med mange Tillæg af Chr. Brandt.* Pap. 18. Aarh. 1 tykt Bd., med 7 kobberst. Tavler. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 9.

Gl. kgl. Sml., 3166. *Samling af 7 Kgl. aabne Breve fra 1441—1609 ang. Odense samt Borgmester, Raadmænd og meenige Borgere sammesteds; med Designation foran.* Pap. 18. Aarh. 21 beskr. Bl.

Afskr. med N. Foss's Haand. — *Herkomst.* Har været i dennes Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4. 3167. *Id. Liber.* Pap. 18. Aarh. 21 beskr. Bl.

Afskr. med N. Foss's Haand; samme Indhold som forr. Nr., men Titelbl. m. m. ere forskellige. — *Herkomst.* Har været i N. Foss's Bibl.

Ny kgl. Sml., 4., 737. *Samling af 7 Placater eller aabne Breve udstædede af Christopher af Bayern, Christian I, Frederik II og Christ. IV angaaende Odensee med Anmærkninger af Christ. Brandt.* Pap. 18. Aarh. 12 beskr. Bl. og 4 ubeskr.

Afskriften er ikke med Brandts Haand; kun Anmærkningerne, hvilke udgøre Slutn. af Manuskr. De aabne Breve ere de samme der findes i de to forr. Numre.

Thott, Fol., 729. *Nogle Papirer og originale Documenter, Odense Bye vedkommende (1639—93). Bibl. Pontoppid. p. 25. N° 48.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, 4., 1447. *Inscriptiones ædium sacrarum Othiniensium collectæ ab J. O. 1726.* Pap. 18. Aarh.

Daarlig Afskrift. Uagtet Manuskr. indeholder Gravskrifter fra Odense, staar der «Aarhuus» paa Titelbl.

Uldall, Fol., 74. *Collectanea e Mss. Bartholinianis ad Historiam civitatis Odense et Convivii monasteriiqve Regis Canuti.* Pap. 18. Aarh. 54 beskr. Bl. og nogle faa ubeskr.

Afskrifter af Aktstykker fra 12. til 15. Aarh. Indhold: a) (med Betegn. — henholdsv. — No. 358 og 359) St. Knuds Gildeskraa og Skrædernes Lavsskraa, b) (bet. No. 360) Dokumenter ang. St. Knuds Kloster (saagodtsom alle eft. 6te Bd. af de Bartholinske Manuskripter paa Universitetsbibl.), c) om Processen mell. St. Knuds Kirke og Benediktinerordenen, d) nogle faa Dokumenter af blandet Indhold. — Et enkelt Dokument er afskr. med J. Langebeks Haand 1736.

Ny kgl. Sml., Fol., 406. *Diplomata Otthoniensia, exscripta ab Anno 1328.* Pap. 18. Aarh. 81 Bl. (løse).

Afskrifter, mest med samme Haand som den, der har skrevet det meste af Uldall Nr. 74. Det er Dokumenter fra 14. til 17. Aarh. Forrest et Stykke af en Arkivregistrant, skr. af Klevenfeld. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 603.

Ny kgl. Sml., Fol., 407. *Monumenta Othoniensia.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Dels Optegnelser (ved Chr. Brandt) paa løse Bl. og Ark, dels Aftryk af Kobbertavler, mest henhørende til den Bircherodske Saml. af Gravmæler i Odense, og sytten Tavler til den nye Udgave, som paatænktes 1788 (slg. «Lærde Efterretn.» for dette Aar, Nr. 7); ogs. nogle faa Tegninger af Gravmonumenter fra Odense, vistn. Jac. Bircherods til det ældre paatænkte Værk.

Ny kgl. Sml., 8., 184. *Topographia Ottoniensis, paa Dansk. (Ufuldendt).* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 21 beskr. Bl. samt endel ubeskr.

Med Landsdommer Jac. Bircherods Haand (Ungdomsarbejde?) — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 24.

Gl. kgl. Sml., Fol., 851. *En Samling af Documenter vedkommende St. Knuds Closter i Odense tilligemed samme Closters Jordebog, besørget af Christian Paulsen, Prior ved Klosteret. Cod. chart. formæ majoris Sec. XVI^ti^.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Gl. kgl. Sml., 4., 2491. *Summa Processus in causa ecclesiæ Otthoniensis S^ti^ Canuti [et?] Ordinis S^ti^ Benedicti 1488—89. Adjecta est in fine Narratio Danice scripta de caritate annonæ in obsidione Havniensi sub Christiano III.* Pap. Omtr. 1600. 8 Bl.

Bl. 7—8: «Dyrtid i Kiøbenhaffns bestolding.»

Ny kgl. Sml., 4., 738. *Inscriptiones qvædam Templi S^ti^ Canuti Ottoniæ; cum pluribus de Templis Fioniæ.* Pap. 18. Aarh. 51 Bl.

Gl. kgl. Sml., Fol., 3226. *Odense Jomfru Klosters Fundats af*

Karen Brahe 1716, confirmeret af Frederik IV 1717 og af Christian VI 1731. Pap. 18. Aarh. 10 beskr. Bl.

Afskr. ved N. Foss. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 8., 3664. *Codex membr., exaratus 1497, in qvo: a) K. Hanses Skraa for Hellig Trefoldigheds Gilde i Odense, dat. Odensee St. Gertrudis virginis Dag 1496. b) Samme Gildes Brødres Convention, dat 1496 Sønd. næst for Midfaste.* Perg. 15. Aarh.'s Slutn. 9 × 12½ Cm. 35 Bl. og 1 vedhæftet Seddel (Bl. 1, 18, 34—35 ubeskr.).

To forskell. Hænder; Bl. 19ª beg. «Conventionen». Aarstallet 1497 findes Bl. 33ᵇ. — *Benyttelse.* Suhm, Samlinger, I, 1. Hæfte, S. 22—36.

Ny kgl. Sml., 4., 739ᶜ. *Munstring offuer Ottensze Borgere Anno 1624, denn 7. Maii.* Pap. 17. Aarh. 14 Bl., det sidste ubeskr.

Herkomst. Bl. 1ª Ejernavnet «O. B. Praëm».

Gl. kgl. Sml., 4., 2352. *Niels Lucoppidans til Lande og Breininge paa Taasing Brev til Herr Schack Thestrup, Præst til Hindsholm, angaaende en gammel Tavle i Stuberup Kirke [,] dat. 1729, med Tavlen selv stukken i Kobber.* Pap. 18. Aarh. 11 Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. Slg. D. Mag. III, 197. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Ny kgl. Sml., 4., 740. *Beretning om den ældgamle Tavle, som findes i Stubberup Kirke i Fyen, bestaaende i visse lærde Mænds Betænkninger derover, som ere blevne samlede og en fornemme og lærd Mand epistelviis communicerede af Jacob Bircherod.* Pap. 18. Aarh. 23 beskr. Bl.

Afskrift. Forf. er den bekendte Landsdommer. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1431.

Ny kgl. Sml., 4., 641. *Idem Liber.* Pap. 18. Aarh. 13 beskr. Bl.

Afskr., samme Indhold som foreg. Nr., med J. Langebeks Haand («Udskreven i Kiøbenhavn in Octob. 1736»). — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 573, Nr. 378. Suhms Ms.-S. Nr. 839.

Ny kgl. Sml., Fol., 408. *Svenborg Byes Breve fra Christopher af Bayerns Tid.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl.

Afskr. 1753 efter Originalerne i Svendborg Raadstue. Titelen er skr. med P. F. Suhms Haand. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 213.

Gl. kgl Sml., Fol., 721. *Kong Friderik IV's Reglement om Wedelsborg Grævskabs Gield og Administration 1725.* Pap. 18. Aarh. 15 Bl.

Testeret Kopi med det Wedellske Segl.

Langeland og Ærø.

Ny kgl. Sml., Fol., 409b. *Samling af originale Dokumenter angaaende Langeland (mest angaaende Steensgaard) fra 16de og 17de Aarhundrede.* Pap. 16.—18. Aarh. 1 Pakke.

Indhold: 1) Skøde fra Karen Pors til Anne Pors paa Lykkesholm, 10. Juni 1647; 2) aabent Br. ang. Mageskifte mell. Fru Karen Norbye og Datteren Anne Pors, 23. Jun. 1647; 3) Mageskiftebrev mell. Elsebet Pors og Anne Pors, 4. Febr. 1656; 4) Skøde fra Elsebet Pors til Anne Pors paa Fjerde Parten af Tryggelev Mølle, 28. Sept. 1656; 5) aabent Br. af Landsdommeren Erik Kaas, Rudkøbing 25. Sept. 1660; 6) Rudbeck v. Dittens Skøde paa Fjerdeparten af Tryggelev Mølle, 15. Maj 1665; 7) Skiftebrev paa Otte Kaas' Arv eft. Elsebet Pors, 23. Juli 1669; 8) Erik Steensens Skøde paa en Gaard og en Bolig, 14. Okt. 1674; 9) Ru[d]beck v. Dittens Skøde paa Lundsgaard, 20. Marts 1675; 10) Dom udstædt af Herredsfoged Thomas Olsen, Nørreherreds Ting paa Langeland, 9. Dec. 1675; 11) Tingsvidne i en Strandingssag ved Sønderherreds Ting, 17. Marts 1677; 12) ligel., samme Dato; 13) Dom i samme Sag, 23. Juni 1677; 14) Synsvidne ang. Bassegaard, 21. Apr. 1677; 15) Niels Kaas' Skøde paa en Gaard i Tryggelev, 4. Apr. 1678; 16) Synsvidne paa en Gaard, 27. Apr. 1678; 17) Tingsvidne ved Sønderherreds Ting, 15. Nov. 1679; 18) Dom i en Sag mell. Otte Kaas til Holmegaard og Lykkesholm og Anders Hansen i Oure, 13. Dec. 1679; 19) Mageskifte-Tingsvidne mell. Otte Kaas og Rudbeck Gagge, 18. Juni 1681; 20) Tingsvidne ved Sønderherreds Ting i en Sag ang. nogle Huse, 21. Apr. 1683; 21) Købekontrakt ang. noget Jordegods, mell. Otte Kaas og Knud Urne Sigwartsen, 16. Apr. 1687; 22) Tingsvidne ang. Otte Kaas' Gæld til Ove Mogensen i Vindeby, 24. Mai 1690; 23) Skøde fra Hans Christopher Vardinghausen til Otte Kaas paa noget Jordegods, 27. Jan. 1691; 24) Fuldmagt i en Sag, udstædt af Otte Kaas, 16. Febr. 1692; 25) Tingsvidne i en Jagtsag, ved Langelands Herredsting, 2. Nov. 1695; 26) Tingsvidne ang. et Slagsmaal, smst., 1. Aug. 1698; 27) Gert Becks Skøde paa et Stykke Jord, 10. Jan. 1699; 28) Tingsvidne ved Langelands Herredsting, 7. Mai 1701; 29) Do. i Sag mell. Otte Kaas og Fru Margrethe Sehested, 8. Febr. 1710; 30) Do. i Sag mell. Peder Brun og Otte Kaas, 30. Apr. 1712; 31) Lign. Vidne i samme Sag, 14. Mai 1712; 32) Mageskiftebrev mell. Carl Greve af Ahlefeld og Otte Kaas, ang. noget Jord, 24. Dec. 1715; 33) Kammerjunker Laurids Benzon til Hagestedgaard overdrager til Etatsraad Vincent Lerche en Panteobligation i Holmegaard m. m., 12. Juni 1716; 34) Accord om Lykkesholms samt Ourøgaards Forpagtning, 24. Juli 1716; 35) Magelæg mell.

Carl Greve af Ahlefeld og Kapt. Hans Ditlev Kaas til Lykkesholm osv. om noget Jordegods, 19. Nov. 1716; 36) Skøde fra Herredsfoged Niels Hansen til Kapt. H. D. Kaas paa Fodslette Tiende, 2. Dec. 1717; 37) Revers fra H. D. Kaas ang. Magelæg med Carl Greve af Ahlefeld vedrørende Lykkesholm og Holmegaard, 16. Dcc. 1717; 38) Mageskiftebrev mell. Ahlefeld og H. D. Kaas, paa endel Jordegods, 1. Maj 1718; 39) Lign. Dokum. mell. de Samme, 9. Nov. 1718; 40) Kvittering fra Ritmester Mogens Kaas' Enke til hendes Svogre, 14. Juli 1722; 41) Købekontrakt, ang. Høsten paa Lykkesholm. mell. Oberstlieut. H. D. Kaas og Købmand Jens Clausen i Ærøskøbing, 21. Mai 1745; 42) Skattekvittering for H. D. Steensen til Steensgaard, 12. Marts 1668; 43) Obligation udstædt af Oberst Rubech Kaas og Oberstl. H. D. Kaas til Postinspektør S. M. Borthuus, 31. Marts 1725 (testeret Kopi); 44) Købekontrakt ang. Tryggelev Mølle, tilslagen Oberstl. Kaas ved Auktion, 31. Marts 1735; 45) Dom i Sag mell. Oberstl. Kaas og Madame Becher i Rudkøbing, 26. Okt. 1746; 46) Tingsvidne i en Jagtsag ved Langelands Bispeting, 7. Apr. 1690; 47) Magelægsbrev udstædt af Grev Carl af Ahlefeld, 17. Nov. 1716; 48) Vidne ved Birketinget paa Langeland, 4. Febr. 1678; 49) Lign. Tingsvidne, 23. Aug. 1673; 50) Akter og Dom i en Sag ved Fyenbo Landsting mell. Kapt. H. G. Steensen til Steensgaard og to andre Citanter paa den ene Side og Ursula Hans Ladefogeds paa den anden, 23. Okt. 1727; 51) Dom i Sag mellem Kapt. Christopher Ratløf og Henr. Steensens Arvinger, 10 Nov. 1714; 52) Købekontrakt om Oldengaard mell. Lieut. Leth og Kapt. Selmer, 29. Marts 1797; 53) Indlæg i en Sag ved Langelands Grevskabs Birketing, fra Kapt. Steensen til Steensgaard, 2. Aug. 1728; 54) Magelægsbrev mell. Grev Carl af Ahlefeld og Kapt. H. G. Steensen, 3. Dec. 1720; 55) Skøde fra Oberstl. Rubeck Kaas til Kapt. H. G. Steensen paa en Bondegaard, 20. Juli 1716; 56) Magelægsbrev mell. Otto Kaas til Holmegaard osv. og Kapt. Steensen, 28. Dec. 1714; 57) Dom i en Sag mell. Arvingerne til Steensgaard og Hans Nielsen i Snøde, 13. Okt. 1710; 58) Indlæg fra Henr. Steensen til Steensgaard i en Tiendesag, 16. Sept. 1699; 59) Dom i Sag mell. Henr. Steensen og Møller Jens Andersen, 31. Juli 1697; 60) Beskikkelsesbrev fra Oberstl. Fred. v. Ahlefeldt til Henr. Steensen, 11. Mai 1695; 61) Skrivelse fra Rentekammeret til Samme, 21. Nov. 1693; 62) Dom ved Langelands Herredsting i en Barnemordssag, 6. Aug. 1687; 63) Vidne i samme Sag, 4. Sept. 1686; 64) Skøde paa Indkøb ved en Ejendomsauktion (holdt paa Tranekjær), 23. Juli 1683; 65) Auktionsskøde paa en Gaard i Simmerbølle, købt af Kapt. H. G. Steensen, 20. Juli 1732; 66) Obligation udstædt af Samme til Kapt. Zumbildt, 11. Juni 1732; 67) Opsigelsesbrev fra Jens Nielsen Bang i Rudkøbing til Kapt.

Steensen, 17. Juli 1733; 68) Sælgebrev fra Jochum Christopher Steensen til Henr. Steensen paa endel Jordegods, 11. Juni 1680; 68) Ligel., fra Otte Kaas til Hans Detlev Steensen, 31. Marts 1675; 70) Ligel., fra Sophia Elisabeth Steensen til Henr. Steensen, 22. Juni 1678; 71) Rejsepas for Joh. Detl. Steensen, udstædt af Grev Christian Rantzow 17. Okt. 1655 (Tysk); 72) Fuldmagt af Ridefoged Thomas Beck for Valentin Hendriksen i Snøde, 30. Mai 1655; 73) Anbefalingsbrev for Knud Steensen, udstædt af de polske Gesandter Kloczewski og Solikowski, Danzig 20. Mai 1569 (Lat.); 74) Koncept til en Memorial til Kongen (1746) ang. Jagt, fra samtlige Proprietærer paa Langeland; 75) Jordebog paa noget Gods und. Steensgaard (17. Aarh.); 76) Skøde fra Jan van Gottem til Vincent Steensen paa en Bondegaard, 3. Marts 1642; 77) Do. fra Palle Rosenkrantz til Samme paa endel Gods, 26. Apr. 1634; 78) Skøde fra Fru Birgitte Bølle til Christoffer Steensens Søn paa en Gaard i Brøndeslet, 26. Juli 1594; 79) Dom i en Tiendesag mell. Hans Steensen og en Bonde, 15. Apr. 1585; 80) Ligel., samme Dato; 81) Fortegnelse ov. Landgilde m. m. vedk. de langelandske Kirker (Slutn. af 16. Aarh.); 82) Tilladelse for Hans Steensen til at hæve en Tiende, udstædt af Odense alm. Hospitals Forstandere, 26. Juni 1584. — *Herkomst.* Fra T. A. Beckers Samlinger.

Ny kgl. Sml., Fol., 409^{cg}. *Jordebog for Stamhuset Ahlefeldt. 1. Juli 1832. b) Jordebog for Grevskabet Langeland. 1. Juli 1831. c) Jordebog over Egeløkkegaards og underliggende Bøndergodses Hartkorn f. 1. Mai 1840/41. d) Skatteberegning for Nedergaards Gods. 1840. e) Jordebog for Stamhuset Nedergaard paa Langeland for 1841. f) Samme for Aaret 1846. g) Jordebog for Steensgaards Gods paa Langeland for Aaret 1668. h) Samme for Aaret 1. Mai 1841/42. i) Samme for Aaret 1. Mai 1846/47.* Pap. 17.—19. Aarh. 1 Pakke.

Herkomst. Fra T. A. Beckers Samlinger.

Ny kgl. Sml., 4., 741^{k}. *Samlinger til Langelands Historie.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Optegnelser og Dokumentafskrifter med Prof. C. Paludan-Müllers Haand; af Originaler findes kun en Relation om Corfitz Ulfelds og Gemalindes Undvigelse fra Hammershus, dat. Boringholm d. 24. Marctj A. 1661» og adresseret til Peder Christoffersen Abraham i Svendborg (fra hans Broder). — *Herkomst.* Foræret af C. Paludan-Müllers Døtre.

Thott, Fol., 731. *Efterretning om Snøde Præstegaard paa Langeland. 1711.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr. af den nedsatte Kommissions Indberetn. om «den hartad utrolige urenlige Tilstand i Snøde Præstegaard» (tr., ved A. Schumacher, Kbh. 1757). Med en anden Haand er tilføjet Afskr. af Langelands Birketings Dom ov. Præsteenken Anne Cathrine Marstrand, 20. Okt. 1732.

Ny kgl. Sml., 4., 741[r]. *Samlinger til Ærøs Historie.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Indholdet er nyere Optegnelser og Dokumentafskrifter, tildels ved Vedel Simonsen, mest ved J. R. Hübertz. — *Herkomst.* Foræret af Prof. C. Paludan-Müllers Døtre.

Lolland-Falster.

Gl. kgl. Sml., 3165. *Collectio decem Documentorum ad Lalandiam antiqvam, præcipue incolas civitatis Nachsckow, pertinentium ab 1266—1338, præmisso Indice.* Pap. 18. Aarh. 22 beskr. Bl. og nogle ubeskr.

Afskrifter med N. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Thott, Fol., 730. *Adskillige Documenter og Skrifter; samlede af Povel Roggert, deriblandt: a) Documenter, som kan tjene til Nakskovs Historie. b) Documenter angaaende Friherskabet Wintersborg. c) Domme, som tjene til at oplyse sine Tiders Historie. d) Udskrifter af Provstebreve. e) Documenter angaaende den Vildfarelse og vrange Lærdom, som i Begyndelsen af dette Seculum blev frembragt i Halsted Amt etc.* Perg. og Pap. 15.—18. Aarh. 1 tykt Bind (682 fol. Bl.).

Dels Afskrifter, dels indklæbede Originaler. — Indhold: a) (Bl. 1[a] ff.) «Documenter Som kand tiene til Nakskovs Historie Udskreven af Originalerne ved Poul Rogert Aar 1747.» Vedhæftede ere af Originaler: 1) Tysk Ordre til Borgerskabet i Nakskov, fra Oberst Gorgas, ang. de svenske Troppers Forplejning, 14. Sept. 1659; 2) Ordre (ligel. tysk) fra Samme ang. Vagtposternes Besættelse i Nakskov, 27. Okt. 1659 (synes Kopi); 3) Overslag over de lollandske og falsterske Købstæders Indkvartering (Dansk, Koncept), Nakskov 26. Apr. 1659; 4) «Gienpart af Kongl May.[ts] [ɔ: Frederik IV's] Benaadnings Bref paa Skillings Oppebørsel af Lange Broe» [ɔ: i Nakskov], 10. Apr. 1700; 5) Christian III.'s tredie kjøbenhavnske Reces, samtidig Genpart, med Kongens Segl, dat. Torsdag eft. St. Lucæ Evang. Dag 1540 (Beg. mgl., d. v. s. Indledn., § 1 og det meste af § 2); 6) testeret Kopi af Forpagtningskontrakt ang. Lundegaard, 8. Dec. 1703; 7—8) 2 (samtidige) Kopier af Nakskovs Privilegier, 7. Febr. 1667, og Palle Rosenkrantz' Kollats-Brev til Sognepræsten Peder Hansen, 2. Sept. 1633; 9) Skr. fra St. Nicolai Kirkes Værger i Nakskov ang. dennes Spir, 22. Maj 1618; 10) Do. fra Kong Christian II. til Nakskov By, 4de Juledag 1518; 11) Samme til samme, Lørdag infra octavam ascensionis 1518; 12) Samme til samme, Onsdag næst efter St. Mortens Dag 1518; 13) Samme til samme, Allehelgensdag 1518. — b) (Bl. 126[a] ff.) «Kongelig Allernaadigst anbefalede Commissions-Acte angaaende Tiendernes og Geistlighedens Indkomsters Forandring udi Lolland og Falster Aar 1687.» Afskrift ved Rogert. — c) (Bl. 195[a] ff.) «Documenter angaaende

Frieherskabet Wintersborg dessen Successions Historie Udskreven af Original Commissions Acten udsted den 6. Aug. 1742.» Afskrift ved Rogert. — d) (Bl. 217^a ff.) «Domme som tiene til at oplyse Sine Tiders Historie». Ligel. — e) (Bl. 284^a f.) «Opskrifter Paa Kirke klokkerne i Halsted Ambt (1748)». Ligel. — f) (Bl. 285^a ff.) «Udtog af Jørgen Christensens . . . hands Egenhændig skrevne Prouste-Bog . . . til 1598.» Ligel. — g) (Bl. 355^a ff.) «Nøye og Rigtig Udskrift af alle de Hovedbreve, som ere denne tiid Ved Sønderherretz Provstie. Tagen af Hovedbrevene selv den 31 Julij 1747 ved Poul Rogert i Otterslev.» — h) (Bl. 370^a ff.) Forskellige Afskrifter af kirkehist. Sager. — i) (Bl. 497^a ff.) «Documenter som Forklarer hvad Vildfarelse og vrang Lærdom Ivar Steen, Christian Mundt og Anders Carl Smid haver frembragt her i Halsted ambt Udskreven af Hoved-Acterne og derover holdte Protocoll ved Poul Rogert. Otterslev: den 19 Sept. Anno 1747.» — k) (Bl. 561^a ff.) Spørgsmaal ang. lollandsk Topografi, udsendte af Amtsforvalter T. C. Rennemann 1743, med følg. orig. Breve i den Anledning, de fleste til Rennemann: 1) fra P. H. S. Lunnum, Pederstrup 10. Aug. 1743, 2) P. Wiinholt, Horslunde 4. Febr. 1744, 3) Rennemann til P. Rogert, Nakskov 16. Dec. 1744, 4) Forvalter Bek, Gottesgabe 31. Aug. 1743, 5) J. H. [?] Junghans, Rudberggaard 19. Aug. 1743, 6) Præsten F. B. Suhr, Vindeby 3. Juni 1744, 7) S. v. Hatten, Gammelgaard 25. Febr. 1744, 8) Forvalter Byssing, Søllestedgaard 2. Jan. 1744, 9) Præsten H. O. Hellesen, Sandby 1. Aug. 1743, 10) C. Hørup, Juellinge 8. Mai 1744, 11) G. Neander, Knuthenborg 11. Juni 1744, 12) Forvalter Lundager, Christiansdal 2. Mai 1744, 13) G. Sidelmann, Arninge 9. Sept. 1744 (med Relat. dat. 4. Sept.), 14) Præsten E. Beierholm, Vester Karleby 6. Sept. 1743. — l) (Bl. 607^a ff.) Afskrifter af en Række Kongebreve (af Fred. III. og Chr. V.) ang. Jus Patronatus paa Lolland. — m) (Bl. 632^a ff.) Blandede Dokumenter til Lollands og andre danske Landsdeles Topografi og Historie, derimell. af Originaler: 1) lat. Afladsbrev (Pergament), udstædt af Erkebiskoppen af Lund m. fl. ang. «Windelbye» Kirke i Odense Stift, Kbh., «die decollationis Johannis baptistæ» 1469 (tr. i Pontoppidans Ann. eccl. Dan., II, 651); 2) Biskop Naffno af Odenses Bekræftelsesbrev for det af Degne og Klokkere i Fuglse Herred oprettede «Kalent» (lat.), «ipso die beatorum Viti et Modesti martyrorum» (tr. — eft. en Afskr. — i D. Mag., III, S. 264—65), 3) bekræftet Kopi af Købstædernes Befuldmægtigedes Brev, hvorved Frederik III.'s Søn, Prins Christian, kaares til Tronfølger, Kbh. 12. Juni 1650, 4) Pas, udstædt af Chr. IV. for to bergenske Borgere, der rejse til Rusland (Tysk), Kbh. 8. Marts 1630, 5) kgl. Instruktion for en Ingeniør m. m. ang. Jord-Rebningen i Halds og Mariagers samt en Del af Aalborg Amt, Kbh., 24. Marts 1683, (samtidig)

Kopi, 6) Kvittering af I. F. Brockenhuus, Veirup 24. Sept. 1718, for en Obligation modtagen i Arv, 7) Kvittering af Christian Bülow til Rubjerggaard til Gabriel Jørgensen for et Regnskab, 1. Sept. 1683.

Samleren af disse hist. Dokumenter var Præst i Utterslev paa Lolland fra 1735 og døde 1749. Udgivet er «Tvende Stykker til den danske Krigshistorie» (om Nakskovs Overgivelse 1658 og 1659), Kbh. 1775. — *Benyttelse.* P. Rhode, Samlinger til de danske Øers Laalands og Falsters Historie, ny Udg. ved J. J. F. Friis, I—II, Kbh. 1859.

Ny kgl. Sml., Fol., 397^{f}. *Jordebog for Grevskabet Hardenberg-Reventlows østre District for A. 1 Mai 1842/43. b) Specification paa Jordegods etc. under Nykiøbings og Stubbekiøbings Districter paa Falster. Kbh. 1766. Med haandskrevne Bemærkninger.* Pap. 18.—19. Aarh. 1 Pakke.

Specificationen er trykt (til Auktionsbrug); de tilhørende Bemærkn. ere paa nogle løse Blade, og vedlagte ere to trykte Auktionsplakater, dat. henholdsv. 28. Febr., 19. Dec. 1766, den første ang. forskelligt kgl. Jordegods, den anden ang. Nykøbing Slot. — *Herkomst.* Af T. A. Beckers Samlinger.

Ny kgl. Sml., 4., 727^{d}. *Privilegier og Kongebreve for Kiøbstæderne i Lolland og Falster.* Pap. 18. Aarh. 51 Bl., deraf nogle ubeskr., samt et Par mindre, vedlagte Sedler.

Afskrifter. — *Herkomst.* Fra det Kgl. Danske Selskab.

Ny kgl. Sml., Fol., 727^{m}. *Historisk Efterretning om det Lehn og Allodial Gods, som siden 1757 possederes af Kammerherre Conrad Detlev Baron von Knuth, samlet og skrevet af N. Krag, Birkedommer og Forvalter ved Baroniet Conradsborg.* Pap. 18. Aarh. 33 beskr. og endel ubeskr. Bl.

Autograf. — *Herkomst.* Købt paa Auktionen eft. Fuldmægtig Anton Petersen.

Ny kgl. Sml., Fol., 721^{d}. *Niels Jespersen (Biskop i Fyen), De vitiis Monialium Maribogensium suo tempore corrigendis.* Pap. 18. Aarh. 4 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr.; Orig. er fra 16 Aarh. Forskellig fra den i Pontoppidans Ann. Eccl. Dan. III, S. 393—97 trykte Text.

Kall, 4., 374. *Copier af Naskovs Byes Privilegier.* Pap. 18. Aarh. 28 Bl., de 2 sidste ubeskr.

Ufuldendt.

Ny kgl. Sml., Fol., 397^{b}. *Claus Weidemanns (Borger i Naskov) Kæmners Regnskab paa Naskovs Byes Vegne, beregnet fra d. 12te Febr. 1652 og til d. 17de Febr. 1653.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 727^{f}. *Povel Rogert, Et Brev til en fornemme Ven, som oplyser en Part af Nachschou's Historie i de Aar 1658 og 1659.* Pap. 18. Aarh. 46 Bl., med Pagin., det sidste ubeskr.

Autograf? — *Benyttelse*. Tr. i Kbh. 1775 (slg. ovenf. Thott 730, Fol), med ubetydelige Uoverensstemmelser.

Kall, 4., 375. *P. Danchelii perbrevis et perspicua Neostadii Lollandorum triplici, hoc seculo, flamma in cineres redacti descriptio.* Pap. 17. Aarh. 22 Bl.

Lat. Skoletale af Poul Nielsen Danchel, Rektor ved Nysted Skole 1670—82. Manuskr. indeholder dog ogs. en lat. Tale af Clemen Verner, med Aarstallet 1687, samt en dansk Gravskrift paa Vers af Samme over Kapellanen Niels Saxtrup i Nakskov, død 1686.

Ny kgl. Sml., Fol., 397. *Nogle Dokumenter og Proces-akter Saxkiøbing vedkommende fra Christ. IV's og Fred. III's Tid.* Pap. 17.—18. Aarh. 1 Pakke.

Til Rigsarkivet ere 1889 afgivne et Antal Papirer ang. Kaldelsen af Præsten Anders Mortensen i Saxkjøbing, 1620—21. Tilbage er kun en nyere (testeret) Afskr. af en Rettertingsdom af Christian IV. 9. Juni 1621 og en ældre do. af «Cornelius Lerckis domb», dat. 24. Juni 1668.

Ny kgl. Sml., 4., 1189. *Ærendlefs og Olsdorps (i Lolland) Præste-Krønike fra 1415 indtil 166x [sic] ved Jac. Clausen.* Pap. 18. Aarh. 100 beskr. Bl.

Afskr. for P. F. Suhm eft. Ms. Nr. 873, 4°, i den Arnam. Sml. Forf. var Præst der paa Stedet og døde 1668. En egenh. Notits af Suhm findes foran. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 438.

Gl. kgl. Sml., 4., 2490. *Kong Hanses aabne Brev, hvorved Idestrup Kirke overdrages fra Kronen til Hellig Aands Capell i Nyekiøbing paa Falster 1486.* Pap. 18. Aarh. 3 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Thott, 4., 1434. *Jo. Mulenii et Olai Andr. Smidii Tractatus de Templo Kippingensi in Falstria.* Pap. 17. og 18. Aarh. 18 beskr. Bl. samt nogle ubeskr.

Indeholder 2 lat. Afhandlinger, hvoraf ialtfald den første synes Autogr., neml.: «Dissertatio de Sanatione Extraordinaria, qvæ fit in Templo Kippingensi apud Falsteros, ex verbo Dei instituta et ad historiam Ecclesiasticam priscam et hodiernam confirmata (etc.)», dat. Dannemarre 6. Okt. 1674, af Ole Andersen Smid, Kapellan dersteds; og et Skrift i samme Anledn. af Hans Hansen Mule, Præst i Landet Sogn, dat. 21. Jan. 1676.

Thott, 4., 1435. *Idem Liber.* Pap. 18. Aarh. 36 Bl. deraf 2 ubeskr.

Afskrifter; Mules Afhandling staar her først. — *Herkomst.* Bibl. Langeb. S. 565, Nr. 224.

Thott, 4., 1433. *L. de Thura's Designation over de Poster, hvorpaa af enhver Præst ønskes Efterretning, tilligemed Forklaring over disse*

Poster for Søndre-Kirkebye og Sønder-Alslevs Sogner i Falster, ved [Præsten Jørgen Sørensen] *Busch 1755.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl. det sidste ubeskr.

Afskrift.

Jylland.

Thott, 4., 1436—37. *Henr. Ranzovii Descriptio Chersonnesi Cimbricæ, libri 4. (2 Voll.).* Pap. Ca. 1600. Henholdsv. 237 og 170 pagin. og med faa Undtagelser beskr. Bl. (brækket Papir for Størstedelen).

Latin. Forskellige Hænder; endel Anmærkn. tilskrevne med en Haand fra 18. Aarh. I 1. Bd. ere to Træsn. med Dithmarsker-Dragter indklæbede. Foran i begge Bd. findes et indhæftet Bl., hvorpaa Tit. er skr. med J. Langebeks Haand. — Forf. er den «lærde» Henrik Ranzau til Breitenburg (1526—99). — *Benyttelse.* Trykt, i noget forandret og udvidet Skikkelse, i Westphalens Monum., I, S. 1—166.

Thott, 4., 1438—39. *Id. lib. cum effigie autoris. 2 Ex. (2 Bd.).* Pap. 18. Aarh.

Den første Afskr. indeh. endel Noter med O. H. Mollers Haand samt et Portr., tegn. med Tusch, af H. Ranzau, det samme der findes i Westphalens Monumenta, og nogle Pennetegninger af Dragter o. lign., hvilke ligel. findes i Kobberst. i det anf. Værk. Den anden Afskr., der synes noget yngre, bærer paa Titelbl. Paaskr.: «E vero Originali et authentico, ipsa illustris Ranzovii manu primum concepto libro fideliter transumpta.» Den er dat. 1765 og indeh. ogs. nogle Tegninger af Dragter; Texten er paa sine Steder forskellig fra den i Thott 1436—37, 4° (se ovfr.).

Kall, 4., 577. *Henrici Ranzowii Cimbricæ Chersonesi necnon Cimbrorum rerum gestarum descriptio nova. 1597.* Pap. Omtr. 1700. Mest pagin. Mod Slutn. nogle Tegninger af Dragter.

Afskr. af det senere hos Westphalen trykte Skrift, med samme Bemærkn. paa Titelbl. som den i Thott 1439, 4° (se ovf.). — Orig. tilhørte F. C. v. Kielmanseck.

Thott, 4., 1440. *Inscriptioner i en Deel Kirker i Jylland.* Pap. 18. Aarh. 18 Bl., det sidste ubeskr.

Thott, 4., 1443. *Kort Beskrivelse over Nørre-Jylland, splendid.* Pap. 18. Aarh. 35 beskr. Bl. og 2 Tavler med Tuschtegninger af Gravstene.

Herkomst. Var Nr. 65 i Generalbygmester Laur. de Thura's Bibl.

Thott, 4., 1444. *Copie af en Deel gamle Breve angaaende Aalborg, Svenstorp, Vregsløf Closter etc., skrevet 1739.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl., det sidste ubeskr.

Kall, 8.. 667. *En tydsk [trykt] Calender for 1733, med adskillige Optegnelser til den danske Geographie og Statistik.* Pap. 18. Aarh.

Optegnelserne (paa Dansk) have Datoen 1745 og angaa mest Tiende i Jylland.

Ny kgl. Sml., Fol., 409f. *Prospecter med Text af endeel af Nørre Jyllands Herregaarde og andre Gienstande samlede paa Reiser fra 1835 til 1855 af R. H. Kruse, Naturmaler, Silhouetteur, Antiqvar m. m.* Pap. 19. Aarh. 1 Titelbl., 60 fol. Bl., deraf enk. ubeskr., et Reg. paa 4 unum. Bl.; dereft. Supplement (1855—69), bestaaende af Titelbl. og 10 Bl. (num. 61—70); desud. 64 Tavler med kolor. Afbildninger i Vandfarve. Forfatterens Portr. i Fotografi er indklæbet foran Supplementet.

Ny kgl. Sml., Fol., 410d. *a) Estrupgaards Jordebog f. A. 1753. b) Extrakt af Jordebogen for Nørlund f. A. 1832. c) Jordebog for Hovedgaarden Nørlund med Underliggende 1838. d) Jordebog for Hovedgaardene Nørlund og Torstedlund med Underliggende 1 Mai 1849/50. e) General-Hoveri-Reglement for Nørlund Hovedgaard 1773. f) Matriculs-Jordebog over Spøttrup Hovedgaard med Underliggende 1 Oktbr. 1777. g) Samme for Aaret 1845. h) Copie-[Afskrivnings-]Jordebog ved Torstedlund og Albech 1776. i) Extrakt-Jordebog for Torstedlund Hovedgaard med Underliggende Octbr. 1832. k) Jordebog for Torstedlund med Underliggende 1838.* Pap. 18. og 19. Aarh. 1 Pakke.

Ny kgl. Sml., Fol., 411. *[Niels] Thaarups Relation om Nørrejylland 1763.* Pap. 18. Aarh. 22 Bl.

Autogr. Af Forf. selv betitlet: «Continuation af de efterrætninger som i aaret 1763 ere samlede til det Mineralogiske sælskabs Nytte». — Er en Rejseskildring fra Egnene Nord for Limfjorden op til Skagen, dat. Kbh. 3. Marts 1764.

Ny kgl. Sml., Fol., 417p. *Originale Documenter angaaende Holmegaards Gods* [ɔ: Nørre Holmgaard i Skodborg Herred, Ringkjøbing Amt], *det ældste fra 1471, især 1623—24 angaaende dets Eiendom i lille og store Borum og fra 1652—53 om dets Eiendom i Hestbæk og Bierkholt.* Perg. og Pap. 15.—17. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder 88 Stk. Dokumenter, liggende i kronol. Orden. Foran ligger et Titelbl. med J. H. Begtrups Haand, og med samme Haand findes Notitser tilskrevne hist og her. 1) Tingsvidne fra Jelling Herreds Ting 1471, Perg., tr. i O. Nielsen, Om Sysselinddelingen i Danmark, S. 96—97; 2) do. fra Skodborg Herreds Ting, 1544; 3) do. fra samme Ting 1548; 4) Stævning til Vendebjerg Ting, omtr. 1551; 5) Vidne om Aastedsforretn. ang. en Eng 1578; 6) Vidnestævning i samme Sag, s. A.; 7) Tingsvidne fra Skodborg Herreds Ting ang. en Markskelsforretn. 1578; 8) do. fra samme Ting om en Synsforretning 1580; 9) lignende 1587; 10) do. fra Hjerm Ting om Ejendomsretten til Øster Hestbæk osv. 1590 (10. Juni); 11) Tingsvidne ang.

Markskel, læst 19. Juni 1590; 12) Skr. fra Rentekammeret ang. Mulsbæk Gaard, 20. Febr. 1603; 13) Tingsvidne ang. Synsforretn., Skodborg Ting, 4. Juni 1621; 14) do. fra samme Ting, 11. Juni 1621: 15) Skønsvidne, samme Ting, 2. Juli 1621; 16) ligel., samme Dato; 17—22) sex lign. Dokumenter fra 1621, dat. henholdsvis 19. Juli, 30. Juli, 6. Aug. (2 Stykker), 20. Aug. og 29. Septbr.; 23—25) 3 Tingsvidner fra Skodborg Herreds Ting, alle dat. 5. Aug. 1622; 26) Fru Sofie Brahes Skøde paa Syndergaard, 7. Okt. 1622; 27) Stævning til Skodborg Herreds Ting, 7. Juli 1623; 28) Vidne af Holstebro-Borgmesteren Tyge Sørensen, 4. Aug. 1623; 29) lign. Vidne af Samme, s. D.; 30) «Mads Mikkelsens Vidne», s. D.; 31) Vidne af Samme, 11. Aug. 1623; 32) lign. Dokum. betegn. «Mogenns Seystedtt», 18. Aug. 1623; 33) «Mogens Sehesteds Dom paa nogen Jord til Store Borum», s. D.; 34) Sammes Nævnings-Ed, 25. Aug. 1623; 35) Dokum. i samme Sag, kun betegn. «Mogenns Seystedtt», s. D.; 36) «Mads Mikkelsens Gjenpart Vidne», 13. Okt. 1623; 37—38) to lign. Dokum. med samme Betegnelse og Dato; 39) Viborg Landstings Dom, 24. Apr. 1624; 40—43) 4 Vidner, betegn. «Tyge Sørensen», dat. henholdsv. 31. Mai, 14. Juni og 28. Juni (2 Stk.) 1624; 44—51) 8 Dokumenter i en Sag vedk. samme Mand, alle dat. 5. Juli 1624; 52) Skøde paa en Part af Gaarden Øgendal, 22. Sept. 1631; 53) Ejendomsoverdragelse, 17 Marts 1632; 54) «Jens Svendsens Vidne», Skodborg Herreds Ting, 25. Nov. 1633; 55) et paa samme Maade betegn. Dokum., 22. Juni 1635; 56) Skønsvidne, 16. Aug. 1652; 57) lign. Vidne, 30. Aug. 1652; 58) Erklæring i en Sag, udstædt af Jens Sørensen paa Peder Reedtz' Vegne, 7. Sept. 1652; 59) «Poul Eliesen, Foged paa Holmgaard, at give Parts-Vidne», 10. Sept. 1652; 60) «Poul Eliesens ved Kjendelse Vidne», 13. Sept. 1652; 61) Erklæring udstædt af Anders Lausen, 13. Sept. 1652; 62) «Poul Eliesens Gjenpart-Vidne«, s. D.; 63) «Poul Eliesens Gjenpart ved Kjendelse», s. D.; 64) et andet Genpart-Vidne, 22. Sept. 1652; 65) «Tønnes Poulsen . . . et Gjenpart-Vidne», 24. Sept. 1652; 66) ligel., s. D.; 67) Samme, et Genpart-Skønsvidne, s. D.; 68) ligel., s. D.; 69) «Kald paa Sandemændene i Skodborg Herred», 27. Sept. 1652; 70)Tingsvidne, Skodborg Herreds Ting, s. D.; 71) Vidne-Opkrævelse, 30. Sept. 1652; 72) «Opkrævelse paa Sandemænd i Skodborg Herred», 11. Okt. 1652, 73) «Poul Eliesens Æsknings-Vidne , 11. Okt. 1652; 74) Erklæring af Samme, 12. Okt. 1652; 75) «Tønnes Poulsen . . . et Opkrævelse-Vidne paa Sandemænd her i Gudum Birk», 15. Okt. 1652; 76) «Poul Eliesens Vidne, Fylding paa Sandemænd udi Skodborg Herred», 25. Okt. 1652; 77) lign. Vidne, 29. Okt. 1652; 78) «Poul Eliesen . . . Fylding paa Sandemænd til Gudum Birketing», s. D.; 79) «Poul Eliesens

Vidne at Sandemænd fra Gudum haver annammet deres Hesteleie», 2. Nov. 1652; 80) Do., «at Sandemændene fra Skodborg Herred haver annammet deres Hesteleie», s. D.; 81) lign. Vidne, s. D.; 82) «Poul Eliesen . . . Vidne anlangende Hesteleie», 3. Nov. 1652; 83) «Thomas Poulsen . . . et Gjenpart-Stok-Nævn», 25. Febr. 1653; 84) «Poul Eliesen hans Stok-Nævn», 18. Marts 1653; 85) «Tønnes Poulsens Stok-Nævn», 21. Marts 1653; 86) «Hr. Mogens Sehesteds Indlæg til Landsting angaaende den Trætte om Hestbæk Hede», 24. Marts 1653; 87) Fuldmagt fra endel Bønder til at aflægge Vidnesbyrd paa Landstinget, 26. Marts 1653; 88) «Gjenpart-Dom af Hasingting», 14. Aug. 1673. — *Herkomst.* Købt paa Auktion efter J. H. Begtrup 1871.

Ny kgl. Sml., Fol., 424. *H. W. Kaalunds Oeconomiske Anmærkninger over den jydske Heedes høist fordeelagtige Indretning. 1756.* Pap. 18. Aarh. 5 Bl.

Afhandling, indsendt til Grev Moltke, dat. Kbh. 17. Mai 1756. — Hans Wilhelm Kaalund, Poet, forhenv. Præst i Vorbasse, † 1767.

Ny kgl. Sml., 4., 742ª. *Noget om Kiøbstæderne i Jylland og de verdslige Betienter i samme, samlet af Mag. Andr. Kønig.* Pap. 18. Aarh. 1 tykt Bd.

Autogr. Mange ubeskr. Bl., Forf., f. 1716, døde 1776 som Præst i Aalsø og Hed. — *Herkomst.* Paa Titelbl. er skrevet: «Offereres det Store Kongelige Bibliothek i Kiøbenhavn af C. H. U. Willadsen.»

Ny kgl. Sml., 4., 742ᵇ. *Privilegier og Kongebreve for Kiøbstæderne i Jylland.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder Afskrifter af Dokumenter, alfab. ordn. eft. Byerne, de fleste ved Kammerherre Frants de Thestrup til Mariager Kloster, (1721—96). Af ældre Sager findes kun 1) (und. Aalborg) bekræftet Kopi af Aalborgs Privilegier, dat. Aalb. 21. Juni 1646; 2) (und. Skagen) aabent Brev udstædt af Borgemester og Raad 1556, Dagen før Scta. Scholasticas Dag (9de Febr.), ang. Ydelse til Hospitalet i Aalborg. — *Herkomst.* Har tilhørt det kgl. Danske Selskab og findes i Bentzons haandskr. Fortegn. ov. dets Samlinger, fra 1822, vistn. und. Nr. 275, 4°.

Ny kgl. Sml., 4., 758ᶜ. *Vestervig-Klosters Stamhuses Erectionsbrev, 4 Mai 1731. b) Rosenholms Stamhuses Erectionsbrev, 6 Juli 1744. c) Ditto for Kierbyegaard, 5 Januar 1709.* Pap. 18. Aarh. 29 Bl., deraf 4 ubeskr.

Afskrifter. — *Herkomst.* Har tilhørt Khr. F. de Thestrup, siden det kgl. Danske Selsk. (Bentzons hdskr. Fortegn. ov. dets Samlinger, Nr. 340 bl. Manuskr. i 4°).

Større Dele af Jylland.

Thott, 4., 1445. *Aalborg Stifts Beskrivelse ved Albert Thura; splend.* Pap. 18. Aarh. Titelbl., 632 Pagg. og 4 upag. Bl. med Register.

Pyntelig Afskrift. — *Herkomst.* Var Nr. 28, 4°, i Generalbygmester Laur. de Thura's Bibl.

Ny kgl. Sml., 4., 743. *Alb. Thura's Aalborgs Stifts Beskrivelse i Nørrejylland; noget forbedret af P. Birch.* Pap. 18. Aarh. 2 upagg. Bl. samt 548 Pagg.; til Slutn., efter 2 ubeskr. Bl., 2 Bl. Reg. ud. Pagin.

Afskr.; Anmærkninger tilskr. med Birchs Haand og med een til (den samme som træffes i Kall 667, 8°, se ovfr. S. 243). Titelbl., med Birchs Haand, er dat. Kbhvn. d. 1. Febr. 1765. — Peder Birch, 1715—70, var Overgraver ved Vor Frue Kirke i Kbh. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 27.

Ny kgl. Sml., 4., 743ᵃ. *Id. Lib.* Pap. 18. Aarh. 3 upagg. Bl., det ene ubeskr., dereft. Pag. 1—450. 1 Seddel vedlagt.

Synes Afskr., tildels med samme Haand som forr. Nr. Nogle Rettelser og Tilføjelser, ogs. paa Bindets Inderside, ere foretagne med den Haand, som træffes i Kall 577, 8°, se S. 242 (ved en af disse Aarstallet 1758). — *Herkomst.* Har været i Ant. Petersens Saml.

Ny kgl. Sml., 4., 743ᵇ. *Fortegnelse paa kongelige Befalinger, som ere udgaaede til Aalborg-Stift fra A. 1540 til 1714.* Pap. 18. Aarh. 54 Bl., deraf enk. ubeskr.

Afskrift. — *Herkomst.* Har tilhørt Khr. F. de Thestrup.

Ny kgl. Sml., 4., 743ᶜ. *P. Dyrskøtts Collectanea ad historiam et antiqvitates Dioceseos Alburgensis.* Pap. 18. Aarh. 30 Bl.

Dansk. Afskr. med F. de Thestrups Haand. — *Herkomst og Benyttelse.* Har tilhørt det kgl. Danske Selsk. (Bentzons hdskr. Fortegn. ov. dets Samlinger, Nr. 300 bl. Manuskr. i 4°). — Benyttet i D. Atl., V.

Ny kgl. Sml., 4., 746. *Et Haandskrift af Peder Dyrskiøt, Vendelboe Stifts Øvrighedspersoner Vedkommende.* Pap. Omtr. 1700. 50 Bl. og 3 vedl. Sedler.

Samme Hdskr. som forr. Nr. Autogr.; nogle Tilføjelser med Klevenfeldts Haand. — *Herkomst.* Mus. Klevenf., S. 247, Nr. 178.

Ny kgl. Sml., 4., 746ᵇ. *Niels Hancke, Samlinger til Vendsyssels Historie, mest af utrykte Kilder.* Pap. 19. Aarh. 2 Bd. (i det 2det ere dog kun faa Bl. beskr.) og en Pakke løse Excerpter, alfab. ordnede. — *Herkomst.* Gave fra Forf. 1884.

Ny kgl. Sml., 4., 744. *Mag. W. Rogert, Collectanea ad Historiam et Antiqvitates Dioeceseos Alburgensis.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl.

Dansk. Vilhelm Poulsen R. var Præst i Hvidbjerg og Lyngs 1728—50.

Ny kgl. Sml., 4., 745. *[Rogert,] Collectanea ad Historiam et Antiqvitates Dioeceseos Aalburgensis.* Pap. 18. Aarh. 32 Bl.

Afskr. af forr. Mskr., som det synes med J. Langebeks Haand, dat.: Hafniæ in Septembri 1734. — *Herkomst.* Er vistn. Bibl. Langeb. S. 568, Nr. 283.

Ny kgl. Sml., 4., 748. *Historiske Efterretninger om Herregaarde og andre store Gaarde i Aalborg Stift, samlede af Mag. Andr. Køniq.* Pap. 18. Aarh. 1 temmelig tykt Bd., hvoraf dog ikke faa Bl. ubeskr.

Autograf liges. denne Forf.'s tidligere anf. Samlinger. — *Herkomst.* Paa Titelbl. er skr.: Offereres det Store Kongl. Bibliothek i Kiøbenhavn af Willadsen.

Ny kgl. Sml., 8., 187. *Collectanea ad historiam et antiqvitates dioeceseos Alburgensis.* Pap. 18. Aarh. 39 Bl., deraf de 2 sidste ubeskr.

Er Afskr. af Peder Dyrskøtts Samlinger (se ovenf. S. 246). — *Herkomst.* Bentzons hdskr. Katal. ov Danske Selsk.'s Samlinger, Nr. 60 bl. Manuskr. i 8°.

Thott, 8., 459. *Aarhusiensis Dioecesis.* Pap. 18. Aarh. 34 beskr. Bl.

Lat. Beskr. fra 17. Aarh., Afskrift. Synes at være den Resenske Beskr., dog ikke identisk med den i Uldall 186, Fol. (se S. 152).

Ny kgl. Sml., 4., 749. *Noget om Herregaardene i Aarhuusstift, samlet af Mag. Andr. Kønig.* Pap. 18. Aarh. 1 temmelig tykt Bd., hvoraf dog endel Bl. ubeskr.

Autograf. — *Herkomst.* Paa Titelbl. staar: Offereres det Store Kongl. Bibliothek i Kiøbenhavn af C. H. U. Willadsen.

Ny kgl. Sml., Fol., 413ⁿ. *Copie af kongl. Rescripter og Befalinger til Stiftamtmanden og Biskoppen over Aarhuus Stift for Aarene 1681—1742.* Pap. 18. Aarh. Titelbl., 244 Pagg. og 1 upag. Bl.; endel Bl. ubeskr. Mod Slutn. et Register.

Herkomst. Købt paa Auktion efter Kancelliraad C. Olsen i Randers 1881.

Ny kgl. Sml., Fol., 413°. *Copie af Collegialbreve til Stiftamtmanden og Biskoppen for Aarhuus Stift for Aarene 1690—1785.* Pap. 18. Aarh. Titelbl., 7 ubeskr. Bl. bestemte til Registeret, 725 Pagg. og 11 ubeskr. Bl.

Herkomst. Købt paa Auktion efter Kancelliraad C. Olsen i Randers 1881.

Ny kgl. Sml., Fol., 415^{of}. *Extract af Coldinghuus-Amts Overformynder-Bog for Eldboe-, Brusk- og Holmanns Herreders Jurisdiction. 1794.* (Orig. Ant. Petersens Saml.).

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, 4., 1457. *Calløe Amts Beskrivelse, med et tegnet Landkort.* Pap. 18. Aarh. Titelbl., 1 Kort, 228 Pagg. samt 14 upag. Bl. med Register og Tilføjelser.

Forf. er Erik Gjørup Pedersen Begtrup (1713—86), Præst i Vistoft. — *Herkomst* osv. Auktionskat. ov. E. Pontoppidans Bibl., Kbh., 1766, S. 42, Nr. 84. — Benyttet i Danske Atl. IV.

Ny kgl. Sml., 4., 750. *E. G. Begtrup, Calløe-Amts geographisk-physisk-historisk og oeconomisk Beskrivelse 1763.* Pap. 18. Aarh. Titelbl., 244 Pagg. samt 12 upag. Bl. med Register og Tilføjelser, det sidste Bl. ubeskr.

Paa selve Titelbl. Aarstallet 1763; et «Situations-Chart», som ligel. if. Titelbl. skal findes i Haandskriftet, er ikke tilstede. — I Enkeltheder forskellig fra den foran omtalte Redaktion.

Uldall, Fol., 192. *H. de Hofmans ekonomiske Beskrivelse over Coldinghuus Amt med trykte Tabeller over hvert Sogn og Bye samt eeneste Stæder med Hartkorn, og hvad Aar de af Fælledsskab er uddeelt fra 1769 til 1786.* Pap. 18. Aarh. 19 beskr. Bl., 2 ubeskr. 14 trykte [Fredericia 1785] i Tværfol.

Vedlagte ere 4 tr. Bl. i Fol. af H. de Hofman, dat. 30. Dec. 1788 og betitlede: Suplement til Coldinghuus Amts Beskrivelse 1785 (osv.), og foran er vedhæftet en Skrivelse (dat. 21. Dec. 1786) fra Forf. til Konferensraad [B. G.] Sporon, hvem dette Expl. sendtes som Gave fra Hofman.

Ny kgl. Sml., Fol., 415°. *Samme.*

Uden det vedlagte Supplement. If. Forfatterens egenh. Dedikation tilstilledes dette Expl. Konferensraad Jon Erichsen.

Ny kgl. Sml., Fol., 415°b. *Samme.*

Ligel. uden det vedl. Supplement. Expl. har af Forf. været tilsendt hans Svigersøn, Kammerherre von Heinen til Hollufgaard. — *Herkomst.* Har tilhørt Prof. T. A. Becker.

Ny kgl. Sml., 8., 189. *Jac. Langebekii Collectanea ad Historiam Insulæ Morsøe in dioecesi Alburgensi.* Pap. 18. Aarh. 14 Bl., deraf nogle ubeskr.

Autogr. Excerpter af Bøger og Dokumenter, dels Dansk, dels Tysk, dels Latin. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 16.

Gl. kgl. Sml., 4., 3174. *Collectio Constitutionum, Statutorum etc. ad Sedem episcopalem Ripensem Capitulumqve pertinentium ab initio Sec. XIII ad finem Sec. XVI.* Pap. Omtr. 1600. 84 Bl., hvoraf endel ubeskr.

Lat. og Dansk. Forskell. Hænder; Randnoter fl. Steder. Den kronol. Orden er ikke overholdt. Foran findes en Indholdsfortegnelse.

Kall, 4., 503. *En original Regnskabsbog paa Latin over Riberbisps Indtægter i Beg. af 16de Aarh.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 756. *Noget om Herregaardene i Riber Stift, samlet*

af Mag. Andr. Kønig. Pap. 18. Aarh. 1 temmel. tykt Bd., hvoraf dog temmel. mange Bl. ubeskr.

Autogr. — *Herkomst.* Paa Titelbl. er skr.: Offereres det Store Kongl. Bibliothek i Kiøbenhavn af C. H. U. Willadsen.

Ny kgl. Sml., 8., 191. *Latinske Diplomer fra 14de og 15de Aarh., meest Ribe Stift vedkommende, afskrevne af Peder Terpager og hans Søn Laurids Terpager.* Pap. 18. Aarh. 46 Bl., deraf enk. ubeskr. — *Herkomst.* Foræret det kgl. Danske Selskab af Sekretær Mørch, se «Det K. D. Selsk.'s Beg. og Tilvæxt i de tre første Aar», S. 170, Nr. 31.

Ny kgl. Sml., Fol., 419b. *Udskrift af en i Aaret 1831 forfattet schematisk Forklaring angaaende Ribe Amts Tilstand i statistisk Henseende, extraheret forsaavidt angaaer Riberhuus Birk med underliggende Øe Mandøe og Løve Herred samt Møgeltønder og Ballum Birk med underliggende Øer Romøe og List saavelsom Westerlandsføhr Birk med tihørende Øe Amrum.* Pap. 19. Aarh. 14 Bl. (meget stort Format).

Underskr. «Sponneck» og dat. «Ribe Stiftamthuus den 9 Martz 1833». — *Herkomst.* Købt paa Aukt. eft. Fuldm. Ant. Petersen 1871.

Ny kgl. Sml., 4., 756c. *Christen Sørensen Testrup, Rinds Herreds Krønike eller Optegnelser paa hvis mærkværdigt sig i denne Egn Tid efter anden har tildraget, sluttet med Aaret 1740.* Pap. 18. Aarh. 3 upagg. Bl., derpaa 516 pagin., hvoraf endel ubeskr., til Slutn. 3 ubeskr., ud. Paginering.

Autograf af C. S. Testrup, Herredsfoged i Rinds og Gislum Herreder, f. 1685, † 1761 (Forf. til «Danmarks og Norges Krigsarmatur»). Bl. 3b findes et Par Notitser med Werlauffs Haand. Af Tryksager o. lign. er indklæbet: 1) Ordre de Bataille d. 9 Martii 1710, 2) Pas for Skipper Søren Christensen af Aalborg (1711), 3) do. for Christen S. Testrup (1712), 4) Træsn. af Frederikshaldmonumentet 1718, 5) Træsn. af Karl XII og endel svenske Mønter (Kbhvn., J. J. Høpfner), 6) en Rigsdalerseddel 1713, 7) Tegning af Monum. ov. Erik Klipping i Viborg Domkirke, 8) Fortegn. ov. Godser i Skaane med deres Ejere 1661. — *Benyttelse.* Saml. til jydsk Hist. og Topogr. I, 337—375; II, 1—78.

Ny kgl. Sml., Fol., 421c. *Kongebreve og Circulærer m. m. vedkommende Øen Samsøe 1674—80.* Pap. 17. Aarh. 1 Pakke.

Indhold: 20 Skrivelser fra Christian V til Griffenfeld ang. Samsø, neml. 1) 31. Okt. 1674, med et aabent Brev af samme Dato, 2) 27. Dec. 1674, 3) 1. Aug. 1674, med et aabent Br. af samme Dato, 4) 14. Sept. 1674, 5) 2. Dec. 1674, 6) 12. Marts 1675, 7) 12. Febr. 1675, 8) 12. Juni 1675, med et aabent Brev af samme Dato, 9) 19. Marts 1675, 10) 6. Aug. 1675, 11) 24. Mai 1675, 12) 5. Febr. 1675, 13) 15. Mai 1675, 14) 27.

Juli 1675, 15) 12. Dec. 1674, 16) 16. Febr. 1676, med et aabent Brev af samme Dato, 17) 22. Jan. 1676, med et aabent Brev af s. D., 18) 17. Febr. 1676, 19) 25. Jan. 1676, 20) 1. Febr. 1676, 21) T. Friis til Tolderen Matthias Nielsen Fogh paa Samsø, Kbh. 10. Dec. 1675, 22) Samme til Samme, 25. Mai 1677, 23) M. Moth til Samme, Kbh. 9. Aug. 1679, 24) Kvittering fra Sophia Amalia Moth til Samme, 23. Mai 1679, 25) Gavebrev udstædt af Jørgen Bjelke til Tranebjerg Kirke, 8. Mai 1676, 26) Regnskab over Samsøs Indkomster 1676 (med Knud Thotts Haand), 27) Kvittering fra Griffenfeld til Matthias Nielsen Fogh, 14. Febr. 1676, 28) P. Scavenius til Samme, Kbh. 2. Sept. 1676, 29) Kgl. Bestalling for Matth. Nielsen Fogh til at være Tolder paa Samsø, 15. Apr. 1674, 30) Kvittering fra Knud Thott til Matth. Nielsen, 1. Okt. 167[?], 31) Kvittering til Samme, underskr. med et ulæsel. Navn, dat. Kallundborg Amtshus, 26. Jan. 1676, 32) Kopi af Kongebr. af 15. Mai 1675, 33) M. Moth til Matth. Nielsen Fogh, 23. Marts 1680. — Af denne Pakke ere afgivne til Rigsarkivet 1889: Et Antal Embedsbreve til Matthias Nielsen Fogh, Tolder og Forvalter paa Samsø, ialt 64 Stykker. — *Herkomst.* Stammer fra det Kgl. Danske Selskab.

Ny kgl. Sml., Fol., 422. *Auctionsforretning over en Deel forbeholden Kongelig Jordegods, Kirker og Tiender i Skanderborg Rytterdistrict 1766.* Pap. 18. Aarh. 74 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift.

Thott, 4., 1456. *Thye Lands Geographie ved Peder Moldrup, skrevet paa Westerwig Kloster 1761.* Pap. 18. Aarh. 40 Bl. og en Tavle med Afbildn. af en Maalevogn, de fleste Bl. ere pagin., nogle enk. ubeskr.

Selve Bogen er dat. 31. Aug. 1761, men Forf.'s Dedikation til Grev Otto Thott er dat. 31. Jan. 1763. Det Landkort, som findes omtalt paa Titelbl., existerer ikke ved Manuskriptet. — Kammerherre P. Moldrup, † 1789, var Ejer af Vestervig Kloster.

Kall, Fol., 58. *Samlinger til Thyelands og Morsøes Beskrivelse fra 17de Aarh.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888 (som værende en officiel Indberetning).

Ny kgl. Sml., 4., 758. *Udtog af Cammerraad og Amtsforvalter Claus Caspergaards Beretning, indgiven til Stiftamtmanden over Aalborg Stift Cammerherre Claus Rewentlow om Thye- og Mors-lands Beskaffenhed, dat. Thisted d. 10. Novbr. 1735.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl.

Afskr. med J. Langebeks Haand. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 559, Nr. 119.

Thott, Fol., 733. *Ratio annui accepti et expensi ecclesiarum Toparchiæ Vardensis, confecta ab Andrea Sev. Vellejo. 1587.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888 (som officiel Indberetning).

Thott, Fol., 734. *Taxation over Viborg Stift i Anledning af Forordningen om Brandstyr 1728.* Pap. 18. Aarh. 14 Bl.

Dat. Viborg 14. Febr. 1729 og underskr. «J. Rosenkrantz» og «J. Trellund». — Afskrift.

Thott, Fol., 807. *Christen Thestrup, Efterretning om Klosterne i Wiborg Stift.* Pap. 18. Aarh. 56 Bl., de 3 sidste ubeskr.

Afskrift. Afhandlingen er af Christen Sørensen Testrup, Herredsfoged i Rinds-Gislum Herreder, og dat. «Westeriis den 3die Martii 1746». — *Benyttelse.* Dette og Nr. 808 i samme Saml. (se ndfr.) ere ben. i Danske Atl., Daugaards Klosterhist. og Ursins Beskr. af Viborg (slg. Saml. til jydsk Hist. og Topogr., I, S. 341).

Ny kgl. Sml., 4., 1192b. *Om Klostrene i Viborg Stift [af F. Thestrup].* Pap. 18. Aarh. 38 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift, med Khr. Frants Thestrups Haand, af Herredsfoged C. S. Testrups Afhandl. fra 1746. — *Herkomst.* Nr. 327 ibl. Manuskr. i 4° i det Kgl. D. Selsk.'s Samlinger (if. den hdskr. Fortegn.).

Thott, Fol., 808. *Christen Thestrup, Efterretning om Kirkerne i Wiborg Stift.* Pap. 18. Aarh. 36 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr., med samme Haand som Thott 807, Fol. (se ovfr.).

Kall, 4., 499. *Chr. Thestrup, Om Kirkerne i Viborg Stift.* Pap. 18. Aarh. 79 Bl., deraf et Par ubeskr.

Afskrift. Paa Indersiden af Titelbl. staar: «Dette Manuscr: forfattet af den bekiendte lærde Christen Testrup eller Wæsterriis, Der i sin Tid udgav Den Danske Krigs Armatur og Relationen om Tingene m: m: har Jeg ord til andet, ladet udskrive efter originalen, som tillige med fleere af Hans efterladte Mscripter, for største Deel findes i S: T: Hr Conferents Raad de Testrup til Mariager Kloster, Hans smukke Samling. Wiborg d: 19de Novembr 1778. Andreas Christian Krog.» De sidste Bl. i Manuskr. indeholde en Afskr., med samme Haand, af «Jens Sandro's» Censur over Provst Hwiids Jubelprædiken 1750.

Kall, Fol., 61. *Topographiske og statistiske Indberetninger fra Viborg Stift, efter Befaling indsendte 1743.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 759. *Alphabetisk Register paa Byernes og Præsternes Navne i Viborg Stift.* Pap. 18. Aarh. 1 temmelig tykt Bind; mange Bl. ubeskr.

Med Præsten Andr. Kønigs Haand. Indeholder ogs. en Herregaardsfortegnelse for samme Stift.

Ny kgl. Sml., 4., 760. *Noget om Herregaardene i Viborg Stift, samlet af Mag. Andr. Kønig.* Pap. 18. Aarh. 1 temmel. tykt Bind; nogle Bl. ubeskr.

Autogr. — *Herkomst.* Paa Titelbl. er skr.: Offereres det Store Kongelige Bibliothek i Kiøbenhavn af C. H. U. Willadsen.

Jyllands specielle Topografi.

Gl. kgl. Sml., 4., 2355. *Annal ell. Historiske Antegnelser vedkommende Aalborg Bye fra 1590, med adskillige Hænder indtegnet i Chronologia ecclesiastica Pontificum, Cæsarum et Scriptorum catholicorum et Hæresiarcharum, impress. Ingolstadii 1579.* Pap. 16. Aarh. 75 Bl., deraf 17 trykte (der har været flere) og 12 ubeskr.

Optegnelserne angaa allerede Aar 1577 og strække sig til 1701; de ere dels af mere almindel. Indhold, dels vedrørende jydske Præsteslægter. Ogsaa paa Bindets Indersider er der enk. Notitser. Bl. 20^{a} findes skrevet: «Uddrag heraf vil blive optaget i Samlinger for Jydsk Historie og Topografi» (hvilket dog ikke synes hidtil at være sket). — *Herkomst.* Er Nr. 140 i den hdskr. Fortegn. ov. H. Grams Manuskriptsaml.

Ny kgl. Sml., Fol., 413. *Registratur over Aalborg Byes Privilegier.* Pap. 17. og 18. Aarh. 14 Bl., de sidste 5 ubeskr.

Selve Registraturen optager de første 7 Bl.; den er dat. 15. Febr. 1768, underskr. af Byens Magistrat og forsynet med Byens Segl. Bl. 8^{a}—9^{b} er Afskr. (17. Aarh.) af Byens Privilegier 1661 samt et Par andre Optegn. fra samme Tid. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 901.

Ny kgl. Sml., Fol., 413^{b}. *Gildebog for Guds Legems Laug i Aalborg (stiftet A. 1431) indtil 1662. Acc. Excerpta af Liber mortuorum for Guds Legems Laug i Aalborg* Pap. 19. Aarh. 64 Bl. beskr. samt nogle faa ubeskr. i Fol., tildels tosp., endv. vedl. 8 Bl. i Kvart.

Gildebogen er afskr. af J. R. Hübertz 1837; Excerpterne i 4° af A. Strunk, efter J. Langebeks Haandskr. i Rigsarkivet (som er tr. i D. Mag. 3. R. I, S. 102—125).

Ny kgl. Sml., 4., 747. *Aalborg Byes Privilegier, saamange som i vore Tider deraf ere bekiendte og tilstæde.* Pap. 18. Aarh. 68 beskr. Bl.

Afskrifter; det seneste Privil. er fra 1701. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 872.

Ny kgl. Sml., 4., 747^{a-b}. *Samlinger til Aalborgs Beskrivelse og Historie.* Pap. 18. Aarh. 2 Pakker.

Dokumentafskrifter, tildels med Khr. F. Thestrups Haand og vistn. udførte for ham. De ere ordnede i Rubrikker, hvis Omslag ere paaskr. med Thestrups Haand. — *Herkomst.* Det kgl. Danske Selsk.'s hdskr. Fortegn. ov. dets Samlinger, Nr. 350^{a-b}, 4°.

Ny kgl. Sml., 4., 749^{b}. *C. V. Hertel, Samling af alle Privilegier, Friheder og Rettigheder givne Aarhuus Cathedral-Domkirke, Capitel og By af Regentere i Danmark baade førend og efter Enevolds-Magten fra Aaret 1204 til Aaret 1670. Med Anledningen til Naadsens Aarets Op-*

komst i den geistlige Stand saavel i Danmark som i Norge, med Adelens, Geistlighedens og Borgernes Privilegier. Mest uddragne af Aarhuus Stifts Archiv og med Anmærknn. ledsagede. Pap. Omtr. 1800. 52 Bl.

Autograf. Forf., Christian Vest H., var 1798—1811 Sognepræst i Vejlby og Kapellan ved Domkirken i Aarhus; Forf. til «Antikvarisk historisk Beskrivelse af Aarhus Domkirke», I—II, Haderslev og Aalborg 1809—10. — *Herkomst.* Købt paa Aukt. 1863 eft. Arkivregistrator Kall-Rasmussen (Auktionskat.'s Nr. 17 ibl. Manuskripterne).

Ny kgl. Sml., Fol., 413ᵘ. *Samlinger til Aarhus Bys Historie, nedskrevne i det 18de Aarhundrede.* Pap. 18. Aarh. 1 temmel. tykt Bd.

Indeholder dels Dokumentafskrifter med forskell. Hænder, ogs. testerede Kopier, dels Originaler, indklæbede i Bindet. Af Orig. findes et Br. fra Rektor Jens Worm til Aarhus Skoles Forstandere, dat. 22. Mai 1764 (endel af Afskrifterne og Optegnelserne hidrøre ligel. fra ham); Andragende fra endel af Aarhus Bymænd til Borgermester og Raad ang. et Stykke Jord (1731, Dato ikke udfyldt); Skøde fra Mogens Sørensen i Aarhus til Søren Steffensen i Rye, 3. Febr. 1706; Do. fra Rasmus Pedersen Hasle i Aarhus til Anders Tomiszen i Emborg Kloster, 16. Marts 1716; Do. fra Christen Michelsen Sicher i Aarhus til Søren Steffensen i Rye, 15. Aug. 1712; Do. fra Enken Anne Thomis Datter til Jens Nielsen i Pinds Mølle, 22. Juni 1713, Do. fra Anders Thommasen i Emborg Kloster til Regimentskvartermester Niels Langballe i Aarhus, 16. Nov. 1719; Do. fra Stephan Sørensen i Rye til Samme, samme Dato; Do. fra Peder Sørensen i Rye til Samme, 20. Jan. 1722; Do. fra Rasmus og Frederik Bartholin til Samme, Kbh. 20. Dec. 1725; Do. fra Jens Andersen Müller i Aarhus til Parykmager Søren Jacobsen smst., 1. Okt. 1726; Do. fra Samme til Samme, 13. Jan. 1727; Pantebrev fra Rasmus Randlev (Skæringmunk Gaard) til Jens Andersen Müller i Aarhus, 14. Mai 1727; Opgørelse i samme Sag, 13. Febr. og 30. Okt. 1730; Skøde fra Regimentskvartermester Niels Langballe til Oberst Paul de Rosenørn til Meilgaard og Katholm, 12. Jan. 1731; Do. fra Paul de Rosenørn til Niels Langballe, 14. Juli 1732; Skr. fra N. Langballe til Grev Chr. Friis m. fl., Aarhus 2. Jan. 1736, med paategn. Svar; «Malling Præstegaardtz Jord och Eng i Marcken . . . A° 1633», af Stedets Sognepræst Niels Rasmussen; Auktionsplakat over Poul Thomasens Gaard i Aarhus, 14. Mai 1753. — *Herkomst.* Købt paa Aukt. eft. Kancelliraad C. Olsen i Randers 1881.

Thott, 4., 1448. *Peder Pedersen Schives, Underdegn ved Aarhuus Domkirke, Forklaring over alle Epitaphia samt andre Curiositeter og Antiquiteter, som i bemeldte Domkirke befindes; c. figg. Splend.* Pap. 18. Aarh. 134 Bl., med Pagin., samt 31 Tavler og en Plan over Domkirken.

Pyntelig Afskr. Pag. 209—265 indeholder «Nuværende Under-Degn ved Aarhuus Domkirke Sigr. Cramers Forklaring over alle Begravelse-Steder i forbemeldte Kirke og Deres nuværende Eyere.» Planen er ligel. signeret: H. C. Cramer; den er dat. 1745. Tavlerne ere tegn. med Tusch. — *Herkomst.* Nr. 29, 4°, i Generalbygmester Laur. de Thura's Bibliothek (hans Exlibris findes foran).

Ny kgl. Sml., Fol., 414. *Ecclesia Cathedralis Aarhusina D. Clementis in suis Monumentis, Antiqvitatibus, Inscriptionibus et aliis delineata.* Pap. 18. Aarh.'s 1ste Halvdel. 95 beskr. Bl., de fleste folierede nogle faa ubeskr. Bl. samt en Tavle med en kolor. Tegn. af Kirken.

Dansk. Nogle Tegninger hist og her i Texten. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 68.

Ny kgl. Sml., Fol., 414b. *Beskrivelse over Aarhuus Domkirke med dens Indskrifter og Monumenter (nogle faa aftegnede).* Pap. 18. Aarh. 122 Bl., de allerfleste pagin., enk. ubeskr. Foran ligger 1 Bl. med en kolor. Tegn. af Kirken samt 3 Bl. med Tegninger af Gravmonumenter.

Samme Beskr. som Ny kgl. Sml., Fol. 414 (se ovfr). — *Herkomst.* Foræret af Khr. F. de Thestrup til det kgl. Danske Selsk. (slg. dettes tr. Fortegn. 1748, S. 141, Nr. 14).

Ny kgl. Sml., Fol., 415. *Aarhuss Domkirckis fornemmiste Monumenta.* Pap. 17. Aarh.'s 2den Halvdel. 10 Bl., deraf de 3 sidste ubeskr.

Indeholder ogs. en kort Fortegn. ov. Monumenterne i Vor Frue Kirke i Aarhus. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 402.

Ny kgl. Sml., Fol., 415b. *Dokumenter angaaende Aarhus Domkirke og Domkapitel.* Pap. 15—18. Aarh. 1 Pakke.

Dels Afskrifter, dels Originaler. Nogle Pap. vedkomme Domkirkens Regnskaber. Af Originalbreve mærkes: Jørgen Kruse og Erik Grubbe til Kirstine Johansdatter Sl. Dr. Mortens, 21. Okt. 1643, med hendes paaskr. Svar; Skr. fra samme Enke ang. samme Sag, udat.; Tingsvidne ang. noget Jord, Fredag næst før Knud Konges Dag; Brev fra Mouritz Stygge til Aarhus Domkirkes Gejstlighed, 3. Dec. 1582 (noget medtaget). — *Herkomst.* Gave fra Provst J. O. Fabricius i Magleby 1879. (Paa et af Dokumenterne findes en Paaskrift af P. Fogh til Ryomgaard).

Ny kgl. Sml., 4., 749d. *Ecclesia cathedralis Arhusina D. Clementis in suis Monumentis, Antiqvitatibus, Inscriptionibus et aliis delineata; skrevet i det 17de Aarhundrede; med Anmærkninger af P. Fogh til Ryomgaard.* Pap. 17. og 18. Aarh. 91 Bl., deraf nogle ubeskr., samt en vedl. Seddel og en indhæftet Tegn. af Kirken.

Dansk. Enk. Tegninger af Mindesmærker samt Aftryk af Sigiller findes i Texten. Forf. er Præsten Joh. Wolfgangsen Rhumann, Præst ved Domkirken 1653—76, og en Del er med

hans egen Haand. — *Herkomst.* Paa Titelbl. er skr. med J. Langebeks Haand: «Foræret til det Kongl. Danske Selskab af Hr. Etats Raad Fogh til Ryomgaard 1749.» Er vistn. Nr. 224 af Kvarterne i den hdskr. Fortegn. ov. Selskabets Samlinger.

Ny kgl. Sml., 4., 749e. *Idem Liber.* Pap. 17. og 18. Aarh. 83 Bl., deraf nogle ubeskr.

Afskrifter og Notater med forskell. Hænder, deribl. Præsten Henrik Christensen Blichfelds. Indeholder mere, end der findes i Ny kgl. Sml. 749d, 4° (se ovfr.), men den første Halvdel er en Afskr. af Rhumanns Beskrivelse. — *Herkomst.* Købt paa Aukt. eft. Kancelliraad C. Olsen i Randers 1881.

Ny kgl. Sml., Fol., 415f. *Endnu et lille Bidrag til Niels Ebbesens Historie, samlet af R. H. Kruse, Naturmaler og Antiqvar. 1871.* Pap. 19. Aarh. 9 Bl. og en Grundtegn. af Brattingsborgs Ruin.

Autograf. Dediceret Kronprins Frederik. — *Herkomst.* Købt af Forfatteren.

Thott, 4., 1455. *P. J. Tetens, Historiæ arcium, qvæ olim Horsnesiæ adjacuerunt, Bygholm nempe et Stiernholm, particula Ima. Programma anni 1769.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl.

Peder Tetens, død som Biskop i Viborg 1805, var Rektor ved Horsens Latinskole 1756—73.

Ny kgl. Sml., 4., 2256. *H. P. Malmstrøm, Børglum Kloster og Stift indtil Reformationen.* Pap. 19. Aarh. 71 Bl., deraf nogle ubeskr.

Autogr. (mest Materialier) af Præsten Hans Peter Malmstrøm i Børglum og Tureby, død 1883 som Præst i Humble paa Langeland. Dels med Pen, dels med Blyant; mange Marginalnoter. Indhæftede ere et Brev fra Frederik Barfod til Forf., dat. Kbh. 15. Sept. 1873, og et fra Forf.'s Søn, Prokurist J. Malmstrøm, til det st. kgl. Bibliothek, dat. 9. Apr. 1894. — *Herkomst.* Gave fra Prokurist J. Malmstrøm.

Ny kgl. Sml., Fol., 721. *Diplomata Monasterii Hundslundensis hodie Dronninglund Gaard.* Pap. 18. Aarh. 5 Bl., deraf 2 ubeskr.

Indeholder 2 Dokumentafskrifter (1393), det ene Aktstykke Dansk, det andet Lat., fra de Bartholinske Manuskr. i Universitetsbibl., 5te Bd. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 2.

Gl. kgl. Sml., 4., 2493. *Scripta numero 25 ad historiam et antiqvitates religiosæ domus in Dueholm in Morsøe Ord. Sti Johannis Hierosolymitani Dioec. Burgl. spectantia ab anno 1388 ad 1552.* Pap. 18. Aarh. 56 Bl., deraf nogle faa ubeskr.

Afskrifter med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Har været i det Fossiske Bibl. — «Dueholms Diplomatarium» er eft. Haandskrifter i den Arnam. Saml. udg. af det Kgl. Danske Selsk., Kbh. 1872, 4°.

Kall, Fol., 99. *Dueholms Klosters Breve fra 15de Aarh.* Pap. 18. Aarh. 100 beskr. Bl.

Afskrifter. Paa Titelbl.: «Describi curavit Klevenfeldt.» — *Herkomst.* Mus. Klevenf., S. 220, Nr. 37.

Ny kgl. Sml., Fol., 722. *Skiøde-, Gave-Breve, Mageskifte- og Aabne Breve (concernunt Coenobium Dueholm in Morsia).* Pap. 18. Aarh. 1 Bind.

Afskr., eft. det Arnam. Hdskr. Nr. 877, 4°, udført for P. F. Suhm af en Islænder. Paa Titelbl. en Notits med Suhms Haand. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 96.

Ny kgl. Sml., 8., 189ᵐ. *Anton Petersen, Et Bidrag til den grevelige Residents Frijsenborgs Bygningshistorie. 1869.* Pap. 19. Aarh. 51 Bl., kun beskr. paa den ene Side.

Autogr. I Afhandlingsform. — *Herkomst.* Købt eft. Forf., Fuldmægtig Ant. Petersen.

Kall, 4., 379. *F. J. Dauw's Annotationer henhørende til Kiøbstaden Grenaa, dens Kirke og Latinskole. 1738.* Pap. 18. Aarh. 156 beskr. Bl. og et Par vedhæftede og vedlagte Sedler og Blade.

Tildels Autogr. Indeholder bl. a. et Originalbr. til Dauw fra Rektor J. Plenge, dat. Grenaa 10. Juni 1739, og en Række Oplysninger om Grenaa (paa 2 Foliobl.), underskr. Risom og dat. Grenaa 20. Sept. 1766. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 558, Nr. 110.

Ny kgl. Sml., Fol., 417ᵏ. *Correspondance angaaende Anlæg af en Nødhavn paa Hirsholmene med Bilag af Kort etc. 1872—75.* Pap. 19. Aarh. 3 Bd., det ene (indeholdende Kort, tildels tegnede) i meget stort Format.

For en Del Afskrifter, dog ogs. nogle ministerielle Originalskrivelser til dav. Premierlieut. i Flaaden J. Paulsen. Det ene Bd. indeholder kun en Afskr. af R. Rafns Rapport fra et Opmaalingstogt i Kattegattet 1796. — *Herkomst.* Foræret af Orlogskaptajn J. Paulsens Dødsbo 1884.

Ny kgl. Sml., Fol., 1466. *[Joh. Paulsen]: Hirtsholmene og Anlæget af en Havn i den nordl. Del af Kattegattet 1871—84.* Pap. 19. Aarh. 2 Portefeuiller.

Mange forskell. Hænder, mest dog Orlogskapt. J. Paulsens. Indholdet er dels Originalbreve, Avisudklip og Notitser, indklæbede i Hæfter; dels Manuskr. til Paulsens Afhandling i «Geogr. Tidsskr.» 11te Hæfte (Kbh. 1877) om «Frederikshavn, Hirsholmene og det mellemliggende Farvand» samt Særtryk af denne og af «Den tekniske Forenings Tidsskr.» 1879. Endv. en Mængde Papirer vedk. de to Interessentskaber, der ejede Hirtsholmene, deribl. deres Forhandlingsprotokoller, og Sager ang. Øernes Salg 1884. — *Herkomst.* Foræret 1898 af Bryggeri-Insp. Chr. Paulsen if. hans Testamente.

Thott, 4., 1441. *Hornslet Kirkes Inscriptioner.* Pap. Omtr. 1700. 10 Bl., det første ubeskr.

Thott, 4., 1442. *Fortegnelse paa Monumenterne i Hornslet Kirke.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl.

Thott, 8., 460. *Om Hornslet Kirke i Jylland.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl.

Uldall, 4., 439. *Rigsraad Jørgen Rosenkrantzes Beretning om Hornslet Kirke og dens Præster. 1590.* Pap. 18. Aarh. 3 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 752. *Monumenta og Epitaphia af Hornslet-Kirke udi Aarhuus-Stift.* Pap. 18. Aarh. 18 beskr. Bl. og nogle faa ubeskr.

Herkomst. Bibl. Langeb., S. 570, Nr. 314. — Suhms Ms.-S. Nr. 1014.

Ny kgl. Sml., 4., 751ᶜ. *Mærkeligheder i Hørning Kirke, Sønderhald-herred, Aarhuus Stift.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl.

Med Khr. F. de Thestrups Haand. — *Herkomst.* Er Nr. 231 bl. Kvarterne i den hdskr. Fortegn. ov. det kgl. Danske Selsk.'s Manuskripter.

Gl. kgl. Sml., Fol., 740. *Mauritz Mauritzen Høyer's Encomion Jellingense, dedic. til Dronning Anna Sophia 1722, med Tegning, samt et Lykønsknings Vers til Kong Frid. IV.* Pap. 18. Aarh.'s 1. Halvd. 15 Bl. og 1 Tegning.

Autogr. Exemplaret tilegnet «Capitain Willars nu formodendis at være udi Colding.» — M. Høyer var Sognepræst i Jellinge, foreviste Dronningen Højene 1721, men dedicerede Beskr. 1722. — *Herkomst.* Et Expl. (mon dette?) har været i det kgl. D. Selsk.'s Samlinger (den tr. Fortegn., S. 142, Nr. 15).

Thott, 4., 1471. *Encomium Jellingense.* Pap. 18. Aarh.

2 Expl. i Afskr. — *Herkomst.* Auktionskat. ov. E. Pontoppidans Bibl., 1766, S. 42, Nr. 86.

Uldall, 4., 465. *Magister Høyers Encomium Jellingense eller Beskrivelse over Jellinge Bye med hosliggende Kirkes og 2 Højes Beskrivelse, offereret Dron. Anna Sophia 1721.* Pap. 18. Aarh.

Afskrift. — *Herkomst.* Har tilhørt B. W. Luxdorph.

Ny kgl. Sml., 4., 800. *M. Høyers Encomion Jellingense.* Pap. 18. Aarh.

Afskrift. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S., Nr. 1393.

Uldall, Fol., 193. *Biskop Tønne Blochs Forestilling om Riber Bispe-Stoels Adkomst til Jernwed Kirke i Giording Herred 1778.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl. samt Omslag.

Synes Afskrift.

Ny kgl. Sml., 8., 188. *N. [ɔ: M.] O. Aagaard, Cogitationes de Prædiorum Irup et Øland in Thya sitorum antiqvitate et nomine. 1699.* Pap. Omtr. 1700. 8 Bl.

Synes Orig., dat. «Hundburgi 15 April. 89». — *Benyttelse.* Tr. i Udtog i Suhms Saml., I, 1. Hæfte, S. 146—48.

Ny kgl. Sml., 4., 752ᵇ. *Extract Jordebog over Stamhuset Kiølbye-*

gaard og underliggende Bøndergods samt Konge- og Kirketiender. Pap. 18. Aarh. 10 Bl., det sidste ubeskr.

For 1769—70. Vistn. Afskrift. Kjølbygaard ligger i Thisted Amt, Hillerslev Herred, Hundstrup Sogn.

Uldall, Fol., 77. *Christ. I^mi Privilegier givne Kolding Bye 1452.* Pap. 18. Aarh. 4 Bl.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., Fol., 416. *Colding Kirkes Inscriptioner.* Pap. 18. Aarh. 25 beskr. Bl.

Ny kgl. Sml., 4., 751. *Colding Kirkes Inscriptioner samlede i Aaret 1730 (med nogle Anmærkninger tillagte A. 1755) af Provst Bakke i Colding.* Pap. 18. Aarh. 36 Bl., det sidste ubeskr.

Mathias Lorentzen Bakke var Sognepræst i Kolding 1746—67. — *Herkomst.* Har tilhørt Hans de Hofman, hvis Navn findes foran. — Suhms Ms.-S. Nr. 956.

Ny kgl. Sml., 4., 752^c. *Mariager Byes Grundtaxt 1682.* Pap. 18. Aarh. 28 Bl., deraf to ubeskr.

Afskrift. Titelbl. med Khr. F. de Thestrups Haand. — *Herkomst.* Er Nr. 177 bl. Manuskr. i Kvart i det kgl. D. Selsk.'s hdskr. Fortegn. ov. dets Samlinger.

Ny kgl. Sml., 4., 752^d. *Frands Thestrups Beskrivelse over Mariager-kirke, hvorudi alle Epitaphia og inscriptiones etc. curiosa memorabilia kan læses.* Pap. 18. Aarh. 2 Expl., henholdsv. 24 og 16 Bl. samt endel løse Blade med Tegninger af Ligsten o. desl. og Optegnelser.

Det ene Expl. er tildels Autograf af Khr. F. de Thestrup; det bærer Aarstallet 1736, medens det andet er Afskr., med enk. Tilføjelser af Forf. Ved dette ligger bl. a. et Brev til Etatsraad Mathias de Thestrup fra S. Wedege, dat. Randers 18. Nov. 1749, med en indlagt Dokumentafskrift. — *Herkomst.* Er Nr. 312 ibl. Manuskr. i Kvart i det kgl. D. Selsk.'s hdskr. Fortegn. ov. dets Samlinger.

Thott, 4., 1454. *Randers Marsch, d. e. Randers Stads Beskrivelse ved Laur. Nielsøn Randrup 1698, med Noder. b) Randers Byes Vedtægter. 1609. Exemplar splend.* Pap. 18. Aarh. 63 beskr. Bl.

Pyntelig Afskrift. — *Herkomst* osv. Var Nr. 24 i Generalbygmester Laur. de Thura's Bibl. — «Randers Marsch» er tr. i Sorø 1769, 8°, og i Randers 1895, ligel. 8° (slg. Saml. til jydsk Hist. og Topogr., 3. R., I, S. 295—300).

Ny kgl. Sml., Fol., 418^d. *Dokumenter angaaende Randers. 1561—1686.*

Afgivne til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 753. *Korte Efterretninger til Randers naturlige Historie henhørende.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl., pagin.

Pag. 20 findes en lille Notits af J. N. Wilse. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 908.

Ny kgl. Sml., 4., 753ª. *a) Frid. Joh. Val. Dauw, En troværdig Samling til en historisk Beskrivelse ang. Randers Kiøbstæd, begyndt i November 1745. b) Randrup, Randers March, 1698. (Trykt i Sorøe 1769).* Pap. 18. Aarh. 37 Bl., deraf nogle ubeskr.

Med Præsten F. J. V. Dauws Haand. — *Herkomst.* Det kgl. D. Selsk.'s hdskr. Fortegn., Nr. 178 og 171 af Manuskr. i 4°.

Ny kgl. Sml., 4., 753ᶠ. *Uddrag af Randers Thingbøger for 1586 ved P. V. Jacobsen.* Pap. 19. Aarh. 22 beskr. Bl. og nogle ubeskr.

Alt med P. V. Jacobsens Haand. — *Herkomst.* Købt paa Auktionen efter J. H. Begtrup.

Ny kgl. Sml., 8., 189°. *Tale ved Søndagsskolens Jubilæum i Randers, 25. Febr. 1855, af J. Bie, Sognepræst i Udbyneder.* Pap. 19. Aarh. 8 Bl.

Synes Autograf.

Ny kgl. Sml., 4., 753ᵉ. *Randers Bys Regnskab for Aaret 1576. Kjøbt p. Auktion efter C. Olsen i Randers 1881.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Gl. kgl. Sml., Fol., 849. *Necrologium vel Obituarium Ripense. Codex membr. formæ min., rubris et lit. init. varie pictis, subjunctis horis canonicis recentiori manu. In ipso codice primum folium et aliqvot alia desunt, violenter olim excisa.* Perg. 13.—15. Aarh. 180 Bl. samt en vedlagt Papirsseddel. 18 × 24½ Cent. Gl. Pergamentsbd. (farvet) med Metalbeslag.

Foruden de anf. Blade har der været eet til (eft. Bogens Bl. 2 ɔ: før Bl. 1 i det egentlige Necrologium), om ikke flere; desud. er der hist og her afrevet Hjørner af Bladene. — Indeholder et Martyrologium, skreven i første Halvd. af 13de Aarh., med røde Initialer, hvortil under de enk. Dato'er er føjet et betydeligt Antal kronol. Optegnelser med forskell. Hænder, vedkommende Ribe Domkirke, fra omtr. 1240—1440. — De to første Bl. synes senere indsatte, ligel. Bogens 6 sidste, der ere beskrevne i 14de Aarh. med nogle liturgiske Optegnelser. — *Herkomst og Benyttelse.* Har tilhørt Biskop L. Harboe (Bibl. Harb., III, S. 134, Nr. 115). Trykt i Script. Rer. Dan., V, S. 534—570, med 9 Facsimiletavler.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1128. *Riber Byes Privilegier og Friheder korteligen sammendraget 1542, eller en Extract af bemᵗᵉ Privilegier fra 1236 —1540. b) Jura Civitatis Ripensis per Ericum Christophori Filium 1269, cum apographo Confirmationis Christophori Bavari 1443. c) Adskillige offentlige Acter Ribe Bye vedkommende, og deriblandt først Bursprog, som skal kundgiøres paa Drechting næst efter Juel. d) Artikler, som Borgemestere og Raad af alle Kiøbstæder i Jylland klagede for K. Christ. III 1540.* Pap. 16. Aarh. 38 Bl., deraf 8 ubeskr.

Forskell. Hænder. — *Benyttelse.* J. Kinch, Ribe Bys Hist. og Beskr., Ribe 1869, I, S. 638; II, S. 16—20.

Gl. kgl. Sml., 4., 2354. *Den gamle og navnk. Kiøbstad Ribe, beskreven af Mads Pedersen Rostok.* Pap. Omtr. 1700. 45 beskr. Bl. samt endel ubeskr. og et vedhæftet Bl. med en Tegning. Afskrift af Thott 1458, 4° (se nedfr.).

Thott, 4., 1458. *Ribe Byes Beskrivelse ved M. P. R. (Mads Pedersen Rostock) med C. Bartholins Approbation til Trykken.* Pap. Slutn. af 17. Aarh. 53 Bl., deraf nogle faa ubeskr., samt et Par vedhæftede Sedler. Synes Autograf. Selve Beskrivelsen er i danske Vers, med Tilf. af mange Noter. 2 Træsn. ere indklæbede. Forf., født i Ribe 1655, † 1714, var Kapellan i Odense, siden Sognepræst i Middelfart. — *Herkomst.* Bibl. Højer., Kbh. 1740, Libri manuscr., S. 48, Nr. 197.

Ny kgl. Sml., Fol., 419^c. *Copiebog og Udtog af Riber Byes kongelige og fyrstelige Privilegier, it. af Adkomstbreve, Dombreve og andre Breve paa Riber Byes Grund og Eiendomme og adskillige Breve Riber Bye, Borgermester og Raad og des Indbyggere angieldendes; registreret og fuldendt d. 20de Marts 1601.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 25 Bl., mest tosp.

Paa Titelbl., med J. Langebeks Haand: Foræret af Hr. Provst Terpager 1749. — *Herkomst.* Det kgl. Danske Selsk.'s hdskr. Fortegn. ov. dets Samlinger, Nr. 75 af Manuskr. i Fol.

Ny kgl. Sml., Fol., 420. *Copia-Bog Saa oc Extract oc Indhold aff Riber Byes Synderligst angieldendis Breffue, udcopiet (!) og registerit (!) Ao. 1601; exscribi curavit M. Worm, Ripis Cimbrorum. 1667.* Pap. 17. Aarh. 136 Bl., med Pagin., deraf endel ubeskr.

Afskr. for Matthias Worm (1636—1707), Præsident i Ribe. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 21, en Bemærkn. af ham er skr. paa Titelbl.

Ny kgl. Sml., Fol., 421. *Christian IV's og Friderich III's Breve Riber Bye angaaende i Aarene 1638—68.* Pap. 17. Aarh. 117 Bl.

Afskrift. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 24.

Ny kgl. Sml., 4., 754. *Den gamle og navnkundige Kiøbstæd Ribe, korteligen beskreven af M. P. Rostok.* Pap. 18. Aarh. 40 Bl.

Afskr. af Mads Pedersen Rostocks Digt (se ovfr.) ved O. H. Moller, Kbh. 1740. — *Herkomst.* Auktionskat. ov. O. H. Mollers efterl. Manuskriptsml., Slesv. 1797, S. 51, Nr. 339. — Suhms Ms.-S. Nr. 1516.

Ny kgl. Sml., 4., 755. *Ejd. Ms. apographum.* Pap. 18. Aarh. 40 Bl.

En anden Afskr. af Rostocks Digt. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1448.

Ny kgl. Sml., 8., 190. *P. Terpageri Adversaria maximam partem ad historiam et descriptionem urbis Ripensis.* Pap. 18. Aarh. Et temmelig tykt Bd., med enk. vedhæftede og vedlagte Sedler.

Foran er skr.: «Den Bog er skreven med Doct. Peder Terpager, fordum Lector i Ribe, hands egen Haand». T. († 1738)

er Forf. til det bekendte Skrift «Ripæ Cimbricæ», Flensborg 1736, 4°, samt fl. trykte Arb. ang. Ribe. — *Herkomst og Benyttelse.* Suhms Ms.-S. Nr. 52. — Kinch, Ribe Bys Hist., I, S. 570, 584, 654, 663.

Thott, 4., 1558. *Adskillige Bispelige og Pavelige Breve og andre Documenter Ribe Cathedral Kirke vedkommende, meest fra det 14de og 15de Seculo. Mstum recens.* Pap. 18. Aarh.'s 1. Halvd. 25 Bl.

Afskrifter. — *Herkomst.* Har tilhørt P. Terpager, idet Manuskr. er rubriceret af ham og et Par Sedler med hans Haand ere vedlagte.

Ny kgl. Sml., 8., 192. *En Bog med egenhændige Qvitteringer af Præsterne til Riber-Domkirke for Gaver leverede til Voxlyses Underholdning sammesteds 1655—1723.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 419. *M. S. Sparres Descriptio metrica over Rosenholm samt Kirken Hornslet med historiske Anmærkninger og de Rosenkrantzers Genealogie.* Pap. 18. Aarh. 40 Bl., deraf nogle faa ubeskr.

Synes Orig. Mest danske Vers. Titelbl. er skr. med Klevenfeldts Haand. Dedikationen, til Gehejmeraad Iver Rosenkrantz, er dateret Kbh. 20. Juli 1733. Matthias Severin Sparre (1709—53) var Præst i Thorsager og Bregnet fra 1743. — *Herkomst.* Synes at være Nr. 203, S. 231, i Mus. Klevenfeld. — Suhms Ms.-S. Nr. 151.

Ny kgl. Sml., 4., 757[i]. *Copie af Jorde-Bogen for Hovedgaarden Serritzlevgaard beliggende i Aarhuus Amt, Woer Herred, Nebbel Sogn.* Pap. 19. Aarh. 12 Bl., de 4 sidste ubeskr.

Ny kgl. Sml., Fol., 422[c]. *Jordebog over Skierildgaards Hovedgaard m. m. i Stiernholms Amt.* Pap. 18. Aarh.'s Midte. 20 Bl.

Synes Original.

Uldall, Fol., 92. *Fred. IIItii originale Pergaments-Skiøde, dat. 16 May 1661, til Peter von Uffelen og Dominicus samt Johannes von Uffelens Arvinger i Hamborg paa Stiernholms Slott og Gods i Jylland.* Perg. 17. Aarh. 6 Bl., det sidste ubeskr.

Med vedhængende Segl i Kapsel.

Uldall, 4., 440. *J. Dauws Collectanea angaaende Thisted i Aalborg Stift.* Pap. 18. Aarh. 4 Bl., det sidste ubeskr.

Synes Original.

Ny kgl. Sml., 4., 1197. *Nogle Documenter om Tvis Kloster eller Tuta vallis.* Pap. 16.—18. Aarh.

Nogle faa Dokumentafskr., neml.: et med Langebeks Haand afskr. Dokum. fra 1193 (eft. Resens Atlas); «Canonizatio B. Canuti per Alexandrum III», med C. Hamsforts Haand, if. Paaskr. af Suhm; en Afskr. af nogle kronol. Optegn., udførte for Suhm, Afskr. af en Notarialkopi fra 1544 af nogle Kongebreve o. lign. vedk. Tvis Kloster, med en egenh. Notits af (Krigskommissær?)

S. Testrup (Fol.); endelig en ældre Kopi af samme Dok., med Paaskr. af Langebeks Haand: «Foræret af Hr. Provst Terpager 1748». — *Herkomst.* Synes at stamme fra det kgl. Danske Selskab. — Suhms Ms.-S. Nr. 1361.

Ny kgl. Sml., 4., 763b. *Extract Jordebog over Weslesgaard og underliggende Bøndergods samt Tiender.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl., deraf 2 ubeskr.

Afskrift.

Thott, 4., 1453. *Peder Moldrups Beskrivelse over Westerwig Kloster.* Pap. 18. Aarh. 146 Bl. samt 3 Tavler.

Original. Synes afsluttet 1763. Khr. P. Moldrup til Vestervig Kloster døde 1789. — *Herkomst og Benyttelse.* Auktionskat. ov. E. Pontoppidans Saml., 1766, S. 42, Nr. 85. — D. Atl., V, Kbh. 1769.

Gl. kgl. Sml., 4., 2353. *Fortegnelse over de den 25. Jul.* [Skal være Juni, saaledes ogsaa i Manuskriptet] *1726 ved Ildebranden i Wiborg ruinerede Familier samt afbrændte Steder; item Indbyggernes Supplique med Stiftamtm. Iver Rosencrantzes Recommend. til Kongen om Byens Opreysning.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 762. *Fortegnelse over de den 5.* [Skal være 25., saaledes ogsaa i Manuskr.] *Junii 1726 ved en Ildebrand i Viborg ruinerede Familier samt afbrændte Bygninger, med Indbyggernes Supplique etc.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl.

Afskrift.

Gl. kgl. Sml., 4., 3169. *Samling af Privilegier, Friheder og Benaadninger for Viborg Bye fra 1440 til 1670.* Pap. 18. Aarh. 142 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Afskr. med N. Foss' Haand. — *Herkomst.* Har været i det Fossiske Bibl.

Thott, Fol., 1176. *En nye Afskrivt af Viborg Byes Privilegier fra 1440 til 1670.* Pap. 18. Aarh. 79 beskr. Bl. samt nogle ubeskr.

Kall, 4., 380. *Viborg Byes Privilegier af K. Christopher af Bayern, K. Hans og Frid. III.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 761. *Viborg Byes Privilegier af K. Christopher 1440, 1442, af Kong Hans 1488, af K. Frederic III 1661; item Fortegnelse paa samme Byes øvrige Privilegier.* Pap. 18. Aarh. 18 Bl., deraf 3 ubeskr.

Afskr. To Bl. og Titelbl. med J. Langebeks Haand, det øvrige synes at være med Khr. F. de Thestrups (?). — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 569, Nr. 306.

Thott, 4., 1451. *Viborgs Beskrivelse ved Christen Erichsen (Ostenfeld), trykt 1727. 8., giennemskudt med rene Blade in 4., hvorpaa staae adskillige Anmærkninger. b) Om Ildebranden i Wiborg. 1726. impress.*

c) Wadskiærs Nørre-Jydlands Bogtrykkeries Prøve, trykt i Wiborg 1738, og emenderet af Autor. Pap. 18. Aarh. 56 Bl., trykte og beskr. samt endel ubeskr.

Anmærkningerne til Ostenfelds Bog ere dels af F. J. V. Dauw, dels af Nicolai Isenfeld; den har tilhørt dem begge. Paa nogle vedhæftede Blade i Slutn. af Manuskr. findes ligel. nogle Notater af Dauw.

Thott, 4., 1452. *Wiborg Byes Beskrivelse, hvortil ere føiede de saa kaldte Statuta Collegii Viburgensis. Splendid.* Pap. 18. Aarh. 120 beskr. Bl. Pyntelig Afskr. af en anon. Beskrivelse. *Herkomst.* Var Nr. 7, 4°, i Generalbygmester Laur. de Thuras Bibl.

Ny kgl. Sml., Fol., 423c. *Udtog af Mag. Chr. Erichsens Manuskript om Viborg Bye, som findes i det Geheime Archiv.* Pap. 18. Aarh. 122 Bl., med Pagin., de 2 sidste ubeskr., samt et Par vedhæftede Sedler og en vedlagt Afskr. (fra 17. Aarh.) af Byens Privilegier 1440.

Afskrift (ikke indeholdende det samme som den trykte Bog fra 1727). Titelbl. og nogle faa Randnoter og Tilføjelser ere med Khr. F. de Thestrups Haand. — *Herkomst.* Skal stamme fra det kgl. Danske Selskab.

Kall, 4., 381. *Smedelaugets Bog i Viborg 1643—1717* [rettere 1718]. Pap. 17.—18. Aarh. 138 Bl., deraf endel med Pagin.; 10 af dem ere ubeskr.

Original. Foran i Bogen findes Lavsartiklerne.

Ny kgl. Sml., 4., 763. *Epitaphia og Indskrivter i Viborg Domkirke.* Pap. 17. Aarh. 12 Bl. og en vedlagt Seddel; 2 Bl. ubeskr.

Det nyeste Epitaphium, der anføres, er fra 1650. Nogle Noter og Tilføjelser med en senere Haand.

Gl. kgl. Sml., 4., 2494. *Diplomata varia ad historiam monasterii sive Abbatiæ Witskofle, Ord. Cist. Dioec. Viburgensis, anno 1499, Abbate Henrico Christierni petente, primo transscripta ex ipsis Fontibus per Benedictum Kanuti, Papalem et Cæsareum Notarium publicum, et post anno 1575 per Albertum Knopperum, J. U. D. et Notar. publ. Cæsar.* Pap. 18. Aarh. 28 beskr. Bl.

Latin. Afskr. med N. Foss's Haand; 2 Tegninger i Texten. Det ældste af Dokumenterne er fra Valdemar I.'s Tid. *Herkomst.* Har været i det Fossiske Bibliothek. — Naar der i «Dänische Bibliothek» (VI, S. 130 ff.), hvor Privilegierne ere aftrykte og hvortil Erichsens hdskr. Katal. over den gl. kgl. Manuskriptsaml. henviser, siges, at den Afskr., som ligger til Grund for det Trykte, fandtes først i Rostgaards, dern. i Danneskjolds Saml. og 1745 i det kgl. Bibliothek, saa synes dette ikke at stemme med de nuværende Forhold. I den nye kgl. Saml. (Nr. 1193, 4°, se nedenf.) findes imidlertid en Afskr., der paa 1ste Side har de Ord — «Descriptum» osv. — som if. Dän. Bibl. skulle findes i den benyttede.

Gl. kgl. Sml., 4., 2495. *Idem Liber, aliud apographum; subjuncta Regula b. Augustini Episcopi.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 96 Bl., deraf 4 ubeskr.

Afskrift af samme Bog. Bl. 49ª begynder Augustiner-Reglerne. Bl. 1ª er med Grams Haand og med Blyant skrevet Ordet «Viteskole».

Thott, 4., 1556. *Fundatio et Privilegia monasterii Viteschole ordinis Cisterciensis, hvortil ere føiede løse Blade samme Kloster angaaende.* Pap. 18. Aarh. 28 Bl. (deraf 2 ubeskr.) samt 32 løse Bl.

Indeholder 2 Afskrifter, med forskell. Haand, af Vitskøl Klosters Fundats og Privilegier; den ene, if. en Notits paa Titelbl., fra 1736 eft. et Manuskr. i det kgl. Bibliothek.

Ny kgl. Sml., 4., 1193. *Fundatio et Privilegia Monasterii Viteschole sub Episcopatu Wiburgensi, ex Autographo Doct. Knopperi, Notarii Cæsarei.* Pap. 17. Aarh. 28 beskr. Bl. samt nogle faa ubeskr.

Afskrift. Paa Titelbl. følgende Ord: «Descriptum est hoc Exemplar ex Autographo Doct. Knopperi, qvi, ex officio Notariatus Cæsarei, cum Diplomatibus ipsis illud contulerat, et singulis verbis et apicibus cum illis concordasse manus subscriptione confirmaverat». — *Herkomst* osv. Er muligvis det samme Manuskr., som fandtes i F. Rostgaards Bibl. (Katal. 1726, S. 515, Nr. 694), senere i Grev Danneskjolds (Kat. S. 425, Nr. 324), og som er aftrykt 1745 i Dän. Bibl. VI. — Suhms Ms.-S. Nr. 812.

Ny kgl. Saml., 4., 763ᶠ. *Poul Matth. Nidskov, Eierne af Voldberg, et historisk Forsøg. 1804.* Pap. 19. Aarh. 21 Bl.

Synes Autogr. Forf. (1757—1805) kalder sig paa Titelbl. «Student»; han havde været Forvalter og Bispeskriver i Jylland. — *Benyttelse.* Trykt i «Iris» 1806, III, 1—48.

Gl. kgl. Sml., 4., 3168. *Codex membr. Sec. XIV, continens Exememplar legis civitatis Horsnes, concessum civibus de Ewæltoft.* Perg. 14. Aarh. 13×19 Cm. 9 Bl. samt 1 Bl., hvorpaa kun en senere Notits er skreven.

Latin. En rød Initial samt Paragraftegn. Er den gl. slesvigske Stadsret, kommen til Horsens og derfra meddelt Æbeltoft. — *Benyttelse* Trykt i P. G. Thorsens «De med Jydske Lov beslægtede Stadsretter for Slesvig» osv., Kbh. 1855, S. 3—20; men ikke eft. dette Hdskr., derimod efter Langebeks Afskr. (Ny k. S. 417, Fol.) og Kofod-Anchers ældre Udg. i Tillæget til 2den Del af hans Lovhistorie (1776), slg. Thorsens «Forerindring», S. 31—32 og Rosenvinge, Gl. dske. Love. V, S. XXXXIII. — P. Hasse, Das Schleswiger Stadtrecht, Kiel 1880 (navnl. S. 25—29).

Ny kgl. Sml., Fol., 417. *Lex municipalis civitatis Ebeltoft; e cod. membr. in Archivo Æbeltofti man. J. Langebekii.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Afskr. med Langebeks Haand, med Aarstallet 1770. (Slg. Gl. kgl. S., 4., 3168; se ovfr.). En Bem. med P. F. Suhms Haand

findes ved Begyndelsen. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 547, Nr. 300. — Suhms Ms.-S. Nr. 920.

Gl. kgl. Sml., Fol., 850. *Exordium monasterii, qvod dicitur Cara Insula. Apogr. recens ex Cod. Acad. Hafn. dono Rantzov.* Pap. 18. Aarh. 90 Bl., de 2 sidste ubeskr., samt et foran vedl. Bl.

Latin. Afskr. eft. et Hdskr. i Universitetsbibl. i Kbhvn., indeholdende Øm Klosters Krønike (tr. i Script. Rer. Dan., V, S. 231—302). — *Herkomst.* Den hdskr. Katal. over H. Grams Manuskriptsaml., Nr. 46.

Gl. kgl. Sml., 4., 2492. *Apographum exordii Caræ Insulæ inscriptum: Historia monasterii Caræ Insulæ ord. Cist. Dioec. Arh. a primis ejus initiis circa annum 1165 cum historia dissidii inter Tukonem Episcopum Arhusiensem et Abbatem monasterii Caræ Insulæ ab anno 1262 ad 1267.* Pap. 18. Aarh. 95 beskr. Bl.

Afskr. med N. Foss's Haand. — *Herkomst.* Har været i det Fossiske Bibliothek.

Kall, 4., 469. *Exordium Monasterii Caræ Insulæ* Pap. 18. Aarh. 311 pag. Sider.

Ny kgl. Sml., Fol., 719. *Exordium Monasterii, qvod dicitur Cara Insula.* Pap. 18. Aarh. 58 beskr. Bl., med Paginering.

Afskrevet 1748 (efter det Rantzauske Hdskr. i Universitetsbibl.) af Islænderen Jon Mortensen for Klevenfeld, der har tilføjet adskillige Randnoter. — *Herkomst.* Mus. Klevenf., S. 220, Nr. 39.

Ny kgl. Sml., Fol., 720. *Øm Klosters Inventarium. An. 1554. Original. (Trykt i Suhms Nye Samlinger, III, S. 302—35).*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 418^{c}. *Commissions-Act og Dom i Sagen angaaende Ørbek-Hospital og Skole i Randers Amt. 1690. Original.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

DANMARKS STATS- OG KULTURFORHOLD

Almindelig dansk Statistik.

Ny kgl. Sml., 4., 771do. *[G. L. Baden] Oversigt af den danske Stats udvortes og indvortes Tilstand fra, da i Aaret 1660 Kong Frederik III overdroges af Stænderne det uindskrænkede Arve-Enevælde, til Udgangen af Aaret 1835.* Pap. 19. Aarh. 2 Bd., paginerede henholdsvis 1—284 og 285—520; nogle faa ubeskr. Bl.

Autograf.

Ny kgl. Sml., 4., 771$^{dob-doc}$. *Id. Liber (2 Afskrifter).* Pap. 19. Aarh. 2 Bd., hvert indeholdende een Afskrift af samme Værk, som findes i Ny kgl. S. 771do, 4°.

I begge Afskrifter ere Titelbl., Randbemærkninger og Register med Badens egen Haand. I den ene findes endel senere Noter (if Forf.'s Notits med Blyant paa Titelbl.). Paa Titelbl. af den anden staar med Badens Haand skrevet: Forfattet af Jacobi.

Ny kgl. Sml., 4., 771^{d}. *H. M. Velschow, Den danske Stats Statistik.* Pap. 19. Aarh. 160 Bl.

Autogr. med mange Randnoter af Forf. Over den danske Stats Statistik holdt V. Universitetsforelæsn. 1846—47.

Ny kgl. Sml., 4., 771^{dm}. *H. M. Velschow, Den danske Stats indre Forfatning fra Christendommens Indførelse til 1660.* Pap. 19. Aarh. 116 Bl., deraf 2 ubeskr., samt en vedlagt Seddel.

Autogr. Forelæsninger fra Vintersemestret 1836.

Ny kgl. Sml., 4., 771^{dn}. *H. M. Velschow, Forelæsninger over det danske Folks Kultur og borgerlige Forfatning efter Aaret 1660.* Pap. 19. Aarh. 114 Bl., deraf et Par ubeskr., samt en vedhæftet Seddel.

Autogr. Forelæsninger fra Foraarssemestret 1858.

Ny kgl. Sml., Fol., 364^{e}. *J. H. Larsen, Topographiske Notater til Waldemar II's Jordebog.* Pap. 19. Aarh.'s første Halvdel. 14 Bl., det sidste ubeskr.

Autogr. af Præsten, Prof. Jens Henrik Larsen (1773—1852). Indeholder ogs. topogr. Notater til det i 7. Bd. (S. 1—152) af Script. Rer. Dan. udg. Bispecataster af 1370.

Ny kgl. Sml., Fol., 427b. *Collectanea de libro census Waldemari IIdi, opera Grammii, Langebekii, Gebhardi et pl.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder mest Excerpter af Langebek, men ogs. ældre og nyere Optegn. af Andre, deriblandt Suhm, og nogle tegnede Facsim. eft. Jordebogens Orig. i Stockholm, ved S. Abildgaard 1754. Af Originalbreve findes: Br. fra A. G. Carstens til Langebek, 26 Marts 1757; 2 Br. fra Hjelmstjerne til Samme, 11. Jan. 1759 og 17. Jan. 1760; 6 Br. med Kvitteringer fra Kobberstikkeren J. Haas til Samme, 1760—61. — *Benyttelse.* Script. Rer. Dan. VII, S. 507—626 (den af Langebek og Suhm besørgede Udg. af Jordebogen).

Gl. kgl. Sml., 4., 2334. *Duodecim Excellentiæ particulares, ex qvibus Provincia Daciæ præ cæteris citra mare probatur singulariter prærogata.* Pap. 18. Aarh. 30 Bl., med Paginering.

Afskrift. Orig. synes at være fra 1527 og er trykt i Script. Rer. Dan. VIII, S. 493—502.

Ny kgl. Sml., 4., 772. *Duodecim excellentie particulares, ex qvibus Provincia Danie pre ceteris citra mare probatur singulariter prerogata.* Pap. 18. Aarh. 24 Bl.

Afskrift.

Uldall, 4., 404. *Defension des Königreichs Dännemarck oder Examen Eines Pasquils unter Titul: Relation oder Beschreibung des Königreichs Dännemark, wie ess 1692 beschaffen gewesen.* Pap. Ca. 1700. 106 beskr. Bl.

Orig., dat. 1696. Paa Titelbl. Navnet «Reuss». Det er en tysk Oversættelse af De la Foubresse's franske Forsvarsskrift, der tildels hviler paa W. King's engelske; men denne Overs. er forskellig fra den, som blev trykt i Köln 1696 i 4°.

Ny kgl. Sml., 4., 774b. *Beskrivelse over en Reise til «de saa kaldede lyksalige Eilande» [haver, uden Tvivl, Hensyn til Danmarks Tilstand i første Halvdel af det 18de Aarhundrede].* Pap. 18. Aarh. 58 Bl., med Paginering, samt 8 vedl. Bl., det ene ubeskr.

Selve Bogen synes skreven med en Afskriverhaand, medens de vedlagte Blade indeholde egenh. Tilføjelser af den unavngivne Forfatter, der ogs. har tilskrevet Randnoter. — *Herkomst.* Det kgl. Danske Selskabs hdskr. Fortegn., S. 63, Nr. 235.

Ny kgl. Sml., 4., 775. *J. F. Tauttes Staat von dem Königreiche Dännemarck.* Pap. 18. Aarh. 1 tykt Bind, pagin. 1—570 samt et upag. Register.

Autogr., skreven i Ciffre. Titelbl. lyder fuldstændig: «Der Staat von dem Königreiche Dännemarck, oder Zuverläsziger und unpartheyischer Entwurf von dem Caracter verschiedener Generals, Ministers und anderer Königlichen Bedienten». Har tilhørt B. W. Luxdorph. Ang. Forfatteren er følgende Notits skreven foran i Manuskr.: «Forfatteren er Johann Friderich Tautte,

Oberst af Infanteriet, og Platz-Major i Kjøbenhavn, fød d: 21. Maji 1697. død d: 1. Sept: 1777». — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph. II, Manuskriptfortegn. S. 13, Nr. 131 (Fol.). Suhms Ms.-S. Nr. 210.

Ny kgl. Sml., 4., 788. *Jørgen Billes Forslag om Jyllands slette Tilstands Forbedring. 1730.* Pap. 18. Aarh. 178 Bl., med Pagin.; deraf 4 ubeskr.

Afskrift. Forslaget er dat. «Wraae den 2den Junij 1730» og stilet til en unævnt Geheimeraad. B. var Kommandørkaptajn, siden Konferensraad og Stiftamtmand (1672?—1736). — *Herkomst og Benyttelse.* Suhms Ms.-S. Nr. 278. — Tr. i Danske Saml., 1. R., IV, 193—233.

Gl. kgl. Sml., 4., 2789. *Dannemarks Prøvesteen i 55 Quæstioner om Rigets Tilstand, hvorledes samme er og kan forbædres. Kbhvn. 23. Sept. 1729.* Pap. 18. Aarh. 130 beskr. Bl.

Pyntelig Afskrift. — *Herkomst.* Har været i N. Foss's Bibl.

Thott, 4., Fol., 698—99. *Danmarks Prøvesteen, bestaaende i 55 Qvæstioner, hvis Besvaring handler om Rigets Tilstand, forfattet af Knud Windekilde Ann. 1715 et 16, og indleveret til Kammer-Collegiet 1736.* Pap. 18. Aarh. 2 Expl., henholdsv. 70 og 45 Bl., i førstn. sidste Bl. ubeskr., i det andet er det meste af Bogen ubeskr.

Samme Bog som nysanførte. Afskrifter; den anden, ufuldendte, er indb. i et Bind med Frederik IV's Navneciffer og Aarstallet 1710. Den første har Forfatternavnet Knud Windekilde paa Titelbl. og Aarstallet 1717 samt en Dedikation fra 1736; den anden har Navnene «Friderich Pedersen Høyer» og «Knud Christian Bay» (vel Ejere) samt Datoen «Kiøbenhafn dend 13 May 1749» paa Titelbl.

Uldall, 4., 341. *Danmarks Prøvesteen, bestaaende i 55 Qvæstioner, som handle om Rigets Tilstand, hvorledes den er og kan blive; skrevet omtrent 1720* [de sidste Ord ere en senere Tilføjelse]. Pap. 18. Aarh. 153 beskr. Bl.

Afskr.; samme Bog som ovenanf., ud. Forfatternavn.

Ny kgl. Sml., Fol., 434. *[Knud Windekilde] Dannemarchs Prøvesteen, bestaaende udi 55 Qvæstioner, hvis besvaring handler om Rigens Tilstand.* Pap. 18. Aarh. 46 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr.; samme Bog som ovenanf. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 709.

Ny kgl. Sml., Fol., 435. *K. Windekilde, Danmarks Prøvesteen, bestaaende i 55 Qvæstioner, hvis Besvaring handler om Rigets Tilstand, saavel hvorledes den er, som hvorledes den kan blive." Kbhvn. 1717.* Pap. 18. Aarh. 63 beskr. Bl. og en vedl. Seddel.

Afskr.; samme Bog som ovenanf.

Ny kgl. Sml., 4., 773. *Concept af Danmarks Prøvesteen af K. W.* Pap. 18. Aarh. 127 Bl., deraf nogle faa ubeskr.

Synes helt igennem skr. med Forf.'s egen Haand; mange Rettelser

og Tilføjelser af ham, ogsaa en Del overstreget. Paa Titelbl. hans egenh. Navn «Knud Windekilde» og «A° 1717»; und. Forordet «K. W.» og Datoen «d. 3die Januarij A° 1736». *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 799.

Ny kgl. Sml., Fol., 436. *Danmarks Prøvesteen, bestaaende i 55 Qvæstioner etc. af Hørning, Commerceraad; Kbhvn. d. 23. Sept. 1729.* Pap. 18. Aarh. 64 Bl., det sidste ubeskr., samt 2 vedl. Bl. med en engelsk Notits (skr. med en senere Haand).

Er i Virkeligheden, trods afvigende Forfatternavn og Aarstal, en Afskr. af Windekildes Bog (se ovenf.)

Thott, Fol., 700. *Kongelige danske Rigers Styrke og Magt eller de rette Principia til at gelange til verdslig Velfærd ved Folks og Penges Formerelse. 1723.* [Skal være af Wilhelm Helt]. Pap. 18. Aarh. 67 beskr. Bl. og en Tabel.

Afskrift. Enk. Indstregninger og Randnoter. Ejernavnet P. Ottcra samt Aarst. 1723 og 1726. — *Herkomst.* Auktionskat. ov. E. Pontoppidans Bibl. (1766), S. 27, Nr. 71.

Thott, Fol., 701. *Idem Liber, forma maj.* Pap. 18. Aarh. 125 Bl.

Pyntelig Afskr. af samme Bog. — *Herkomst.* Auktionskat. ov. Geheimeraad W. A. v. Ostens Bibl. (1764), S. 335, Nr. 61.

Ny kgl. Sml., Fol., 431. *De Danske Rigers inderlig Styrche og Magt eller de rætte Principia til at gelange til werdslig Welfærdt ved Folch og Pengers Formeerelse [af Wilhelm Helt].* Pap. 18. Aarh. 96 beskr. Bl.

Afskrift af samme Bog.

Ny kgl. Sml., Fol., 432. *Kongelige Danske Rigers inderlige Styrke og Magt eller de rette Principia til at gelange til verdslig Velferdt ved Folck og Pengis Formeerelse (skreven i Begyndelsen af det 18de Aarhundrede). Derefter: Samling af Dokumenter ang. Kiøbenhavns Vandvæsen i Christian Vtes Tid.* Pap. 18. Aarh. 204 Bl., deraf nogle ubeskr.

Afskr. af samme Bog. Bl. 89[a] begynde Dokumentafskrifterne. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 587.

Ny kgl. Sml., 4., 775[c]. *Kongelige danske Rigers inderlige Styrke og Magt eller de rette Principia til at gelange til en verdslig Velfærd ved Folks og Penges Formerelse i Steden for visse Ruin.* Pap. 18. Aarh. 165 beskr. Bl.

Afskrift af samme Bog.

Ny kgl. Sml., Fol., 433. *Anledning til dend Danske Interesse, berettendes de sikkerste Maader, hvorved Danmarks og Norges Rigers aftagende Sager igien kunde oprettes og Konge-Dommet over disse 2 Croner kunde igien erlange sin forrige Vælde og Velstand (skr. i Frid. IV's Tid).* Pap. 18. Aarh. 6 Bl.

Synes Forf.'s Autogr. Paa sidste Bl. (med samme Haand) det russiske Alfabet. — *Herkomst.* Suhms Ms.- S. Nr. 291.

Ny kgl. Sml., Fol., 427s. *Extrakt af Relationer angaaende Amternes og Kiøbstædernes Tilstand i Danmark og Norge, indsendte ifølge Reskript af 25 Juni 1735. Gave fra Indenrigsministeriet 1881.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 428. *Relationer angaaende Amternes og Kiøbstædernes Tilstand i Fyhns, Aarhuus, Aalborg, Riber, Viborg og Christiansands Stifter if. Rescr. 25 Junij 1735.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter med Paginering, der viser, at de ere udskaarne af større Bøger. Beretningerne angaa Handel og andre Næringsveje, Landbrug og Fabrikvæsen. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 123.

Ny kgl. Sml., 8., 198u. *[Fr. Lütken] Oeconomiske Tanker til høiere Efter-Tanke. 5te Part. Kjøbenhavn 1758.* Pap. 18. Aarh. Trykt Bog med haandskr. Tilføjelser.

Forf. er Kaptajn Frederik Lütken (1698—1784), og de fleste Tilføjelser ere skrevne med hans Haand paa hvide Blade. Paa Forsatsbl. findes følgende egenh. Notits: «I Manuscriptet blev, under Approbationen, alt dette, som her findes tilskreven, udstrøgen: Hvorfor ieg i dets Stæd, til min Undskyldning, satte til igien alt det som her findes indsinglet fra 72 indtil 76; hvilket ikke af Begyndelsen var skrevet i Manuscriptet». Desud. er der, navnl. som Randnoter, tilskrevet Endel med en nyere Haand, som ogs. har skrevet følgende Ord S. 38: «I et andet Exemplar fandtes endeel mere tilskrevet end her. Disse Noter ere rimeligviis gjorte senere, og tilføies nu med denne Haandskrift; de synes at være af Forfatteren». De angaa Forhold ved Marinen. — *Herkomst og Benyttelse.* Foran læses Ejernavnene «Christian Lütken» og «Prösilius». — Suhm, Nye Samlinger, II, 3.—4. H., S. 67—70 (tildels).

Ny kgl. Sml., Fol., 445b. *M. Hübner, Plan d'execution ultérieur pour la Société Economique, Patriotique et libre pour les Etats du Roi; étendu suivant le dessein indiqué de Sa Majesté. 28 Mai 1768.* Pap. 18. Aarh. 4 Bl.

Fransk. Autogr. Forf. (1724—95) var jurid. Prof. ved Kbhvn.'s Univ.

Uldall, 8., 496. *C. Lysholm, Compendium historicum de Statu Daniæ hodierno. 1769.* Pap. 18. Aarh. 65 Bl.

Latin. Forf. (1715—73) var Prof. eloquentiæ i Sorø, siden Rektor i Roskilde.

Kall, 4., 385. *Damophili Breve til en Ven 1771 (ang. Landets Oeconomie).* Pap. 18. Aarh. 97 beskr. Bl., med Pag.

Ny kgl. Sml., 4., 662e. *Chr. Prams Indberetning til General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegium om adskillige paa en Reise i en Deel af det nordlige Sielland 1806 med oeconomiske Hensyn bemærkede Gienstande.* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 78 Bl. samt nogle vedhæftede Tabeller, Kort og mindre Blade med Notitser.

Autogr. Koncept.

Statistiske Samlinger.

Kall, Fol., 26—27. *En Pakke Dokumenter og Afhandlinger til den danske Statistik.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Dels Dansk, dels Tysk. Forskell. Hænder. Forslag, Tabeller, Regnskaber og Rapporter ang. Agerdyrkning, Handel og Fabrikvæsen m m. fra Fred. IV's til Chr. VII's Tid (i Koncept eller Afskr.) ere det væsentligste Indhold, ud. Forfatternavne — med enk. Undtagelser, saaledes Fred. Holmsted. Af orig. Skrivelser findes en af Fred. IV udstædt Octroy for Kommerceraad Vitus Bierring Mathisen for Havnen Budenstad paa Island, dat. 17. Mai 1730, og et Brev fra Tobaksspinder P. Søegaard til Kjøbenhavns Magistrat, Kbh. 24. Okt. 1765, med et Bilag. — Til Rigsarkivet ere afgivne 1889: 13 Dokumenter vedk. den i Anl. af Kop- og Krigsskatten 1717—43 nedsatte Kommission; General-Extract ov. Toldregnskabet for Kjøbenhavns Toldkammer 1757 og 1758; Artilleri-Etatens Reglement 1701, med Frederik IV's egenh. Underskrift; Skrivelse fra Kbnhvn.'s Magistrat til Rentekammeret om svenske Kobberplader, 26 Mai 1751; Skr. fra Kbnhvn.'s Magistrat til Rentekammeret om Brødrene Italiaenders Tobak, 27. Okt. 1756; 3 Skrivelser til Rentekammeret fra det alm. Handelskompagni 1749—50; Brev fra General-Økonomi- og Kommercekollegiet til Rentekammeret, 4 Mai 1741, med 2 Bilag.

Kall, 4., 383. *Statskunde der gesammten Königl. Dännemarkischen Reiche und Lande.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Tysk. Et Titelbl. bærer, foruden det ovenf. Anførte, ogs. Titlen «Jus Publicum Daniæ». Indholdet af Pakken er dels Forarbejder til, dels Udarbejdelsen af et større Skrift, hvoraf 1ste Bog i Renskrift med en Afskriverhaand, det øvrige i Koncept med Andreas Hojers Haand, enk. Notitser ogs. med en anden; der findes ogs. en renskr. Dedikation til den danske Kronprins, udat. og uden Underskr. Vedlagt er et fransk Brev fra Hojer til en Monseigneur, dat. 28. Mai 1735.

Kall, 4., 384. *Et Bundt med adskillige Dokumenter og Afhandlinger til de danske Staters Statistik.* Pap. 17.—18. Aarh. 1 Pakke.

Forskell. Hænder, mest Afskrifter. Sagerne angaa Landvæsen, Mønt, Maal og Vægt, Mineralier, Forstvæsen, Hesteopdrætning, Fiskeri, Befolkningsstatistik m. m., det meste fra 18. Aarh.s Beg. Af Forfatternavne findes O. Lütken, N. Wamberg og A. Birch (sidstn. 1755). En enk. Optegnelse med Jessen-Schardebølls Haand; en Afhandling, kaldet «Politiske Spørsmaal», synes at være skr. med samme Haand som Ny kgl. Sml. 774^b, 4° (se ovfr. S. 270).

Thott, Fol., 697. *Fasciculus, in qvo varia ad statum regni oeconomicum spectantia.* Pap. 17.—18. Aarh. 1 Pakke.

Dansk og Tysk; forskell. Hænder. Indholdet er i den trykte Katalog over Thotts Saml. angivet saaledes: «a) Promemoria angaaende Jordegodset i Danmark og dets Taxt i Matrikelen. Sorøe 1752. b) Unvorgreifliche Gedanken zur Beförderung des Königl. Interesse und des Landes Aufnahme [1744]. Afgivet til Rigsarkivet 1889. c) Betænkning om geworben Folkes höie Fornödenhed, og hvorledes Dannemarks Rige kunde uden Besværing bringe et Antal gevorbne Folk paa Fode. [17. Aarh.] d) Betænkende hvorledes Riget beqvemmest kunde komme af sin Besvær og maintenere Crediten. [17. Aarh., nyere Afskr.] e) Promemoria angaaende Midlerne til at forekomme Told-Defraudation ved Øxen og Hestes Udførsel i Jylland. f) Forslag til Communications-Huses (ɔ: et Slags Adresse-Comtoirs) Oprettelse i Kiøbstæderne. 1703. g) Extract af Directeurernes for det Fattiges-Væsen i Danmark Resolutioner fra 1708 til 1718, i 2 Stykker. Bibl. Pontopp. [ɔ: Auktionskat. ov. E. Pontoppidans Bibl. 1766] S. 24, Nr. 37 og 38. h) Relation og Betænkning angaaende det 1736 i Kbhvn. indrettede Linned-Spinderie. [1752]. Afgivet til Rigsarkivet 1889. i) Forslag til Kongens Indkomsters Formerelse. k) Project til Banqve-Ordning, og Instrux, hvorefter den publiqve Credit skulde kunne dirigeres og mainteneres. Afgivet til Rigsarkivet 1889. l) Sal. Grev Thotts Betænkning om at fastsætte Renters Tagelse til 4 Procent, Autograph med en reenskreven Copie af samme; og Grev Berkentins egenhændig underskrevne Betænkning om samme Sag. Afgivet til Rigsarkivet 1889. m) Om Schäfferiers Indrettelse paa Heederne i Jylland. n) L. Jægers Project angaaende Præsternes Løn paa Landet. 1768. o) C. Cramers Betænkning om Kiøbstæd-Skolers Tilstand og Forbedring. Aarhuus 1755. Afgivet til Rigsarkivet 1889. p) Puncter til en Union imellem det kongelige octroierede danske Westindisk-Guineiske Compagnies Participantere. 1747. Bibl. Pontopp. [ɔ: Auktionskat. 1766 ov. E. Pontoppidans Bibl.], S. 27, Nr. 73». Endv.: q) Tysk Forslag angaaende Fiskeriernes Ophjælpning. 1769. r) Nogle Notitser ang. Postvæsenets Indkomster og Gejstlighedens Enkekasse i Sjælland, med 3 Bilag (Skrivelser til O. Thott). s) Forslag om Anvendelse af den kjøbenhavnske Brandkasses Midler til Fremme af Fiskerierne.

Ny kgl. Sml., Fol., 427ᶜ. *Miscellan-Samling af Bidrag til Danmarks Statistik — taget i meget vidt Omfang. 1—2.* Pap. 16.—19. Aarh. 2 Pakker.

Blandet Indhold, vedk. Landvæsen, Finanserne, Toldvæsen, Militæretaten, Kolonierne m. m. — Heraf kan mærkes Følgende. I Pakke 1: En Erklæring til General-Land-Økonomi- og Kom-

mercekollegiet (Kopi med egenh. tilføjede Bemærkninger), dat. Thurebyholm 28. Jan. 1764, fra Forpagter, senere Auditør, P. L. Wiimh; 2 Skrivelser fra Samme, vistn. til Landhusholdningsselskabet, begge dat. 27. Marts 1774; Betænkning i Anl. af disse, med Chr. Martfelts Haand; Betragtninger ang. Bondestandens Vilkaar (1757 og 1759) af Henr. Stampe, betegnede «Copie»; Landsdommer Jens Lassens Fæstebrev til Christian Jensen paa kgl. Korntiende af nogle nordsjællandske Sogne, 30. Mai 1663; Koncept (?) til tysk Skr. fra G. Cordes (?) til en Etatsraad, indeholdende Bemærkninger om et Manuskr. af denne, Kbh. 12. Marts 1763 (4 Foliobl.); et landøkon. Projekt af O. Holm, dat. Hirschholm den 8te April 1768; «Entwurf von nutzbahrer Anlegung der Zwang-Back-Häuser» af P. W. Wiering, Neuhaus d. 4. Nov. 1755; Peter Willumsen til Grev Moltke om Ferskvandsfiskeri, Benzonslund 27. Juli 1765, med Rettelser og Randbemærkninger, betegn. «Copie» (12 Foliobl.); udat. Promemoria af Munch, Bogholder og Revisor ved det alm. Brandforsikringsvæsen. — I Pakke 2: en tysk Relation fra Trankebar 1715 (2 Kvartbl.); J. H. Dietrichs, Specifikation paa de dansk-indiske Pengesorter, 6. Dec. 1765, med nogle tilskr. Bemærkn. af Fr. A. Müller; Afskr. af det vestindiske Kompagnis Oktroi, betegn. «Frans Thestrup 1737», med Paaskr. af Langebek: «Foræret af Herr Landsdommer de Thestrup 1751» [ɔ: til Danske Selsk.]; 3 Kvartbl. med Optegn. om Vægt og Maal fra 16. Aarh.'s 1ste Halvd.; flere økon. Notitser og Optegn. med A. G. Carstens' Haand (Koncept).

Af disse Pakkers Indhold ere afgivne til Rigsarkivet 1889: Nogle med et Brev fra Marquis de Turbilly (6. Okt. 1761) ledsagede Papirer om Agerdyrkningens Tilstand i Frankrig, sendte til Kongen af Danmark; Tabel over Ægteviede, Fødte og Døde i Sjælland, 1768—69, allerund. overleveret af L. Harboe; Tabel over Hartkorn i Jylland, dat. Rentekammeret 27. Nov. 1765; C. F. Løwes Forslag ang. Toldforpagtningen i Danmark og Norge, til Oversekretæren i Tyske Kancelli, 28. Marts 1760; Folketællingstabel, udarb. i Rentekammeret, dat. 3. Febr. 1770; Tabel over Fødte og Døde i Danmark—Norge 1751, allerund. forf. af W. Langfeldt; Adresse til Kongen ang. Møntvæsenet, fra endel Handlende, med et Bilag, 8. Aug. 1726; Memoire om de danske amerikanske Kolonier af Chr. L. B. v. Proch, 28. Okt. 1767; Skrivelse fra Rentekammeret til A. W. Hauch ang. Rosenborg, 9. Juni 1835.

a) **Ny kgl. Sml., Fol., 438.** *Excerpter og Optegnelser til Forelæsninger over Danmarks statsoeconomiske Tilstand af C. Olufsen.* — b) **Ny kgl. Sml., Fol., 439.** *C. Olufsens Optegnelser til Danmarks Statsoeconomie; begyndt i April 1817.* — c) **Ny kgl. Sml., Fol., 440.** *Samlinger til statsoeconomisk Oversigt over Danmark (især*

Handelen, Financerne og Banken vedkommende) fra Slutningen af det 18de Aarhundrede, af Chr. Olufsen. Pap. 18.—19. Aarh. 1 Pakke.

Indholdet er tildels egenh. Optegnelser af Nationaløkonomen, Prof. Chr. Olufsen.

Ny kgl. Sml., 4., 654[d]. *Statistiske og oeconomiske Optegnelser paa en Reise i Danmark og Hertugdømmerne i A. 1805, af Prof. Chr. Olufsen.* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 24 Bl.

Autograf.

Ny kgl. Sml., Fol., 440[g]. *Sobre las producciones y la agricultura en Dinamarca; sobre la Marina militar Danesa.* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 1 Pakke.

Spansk og Fransk. Indeholder dels nogle egenh. Optegnelser af Grev Alonso de Aguirre y Yoldi, spansk Gesandt i Kbhvn. fra 1801, død som dansk Overkammerjunker 1852, dels Afskr. af Beretninger fra ham til Regeringen i Madrid om Landvæsen, Orlogs- og Handelsmarine i Danmark og en dertil hørende Tabel. — *Herkomst.* Købt, tilligemed andre af Grev Yoldi's Efterladenskaber, af Kapt. C. A. Krag i 1860'erne.

Ny kgl. Sml., Fol., 873. *Volumen destinatum ordinatæ Collectioni omnium qvæ faciunt ad completam et certam Cognitionem Juris publici particularis Daniæ et Norvegiæ, primo interni inde externi.* Pap. 18. Aarh. 1 Bind.

Lat. Forskellige Hænder. Størstedelen af Bladene ere ubeskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 490.

Ny kgl. Sml., 4., 775[d]. *Oservaciones politicas sobre el Comercio, Costumbres, Policia y Fuerzas de la Dinamarca. Libro 1—2.* Pap. Omtr. 1800. 1 Pakke, indeholdende 2 Hæfter.

Spansk. Vistn. af en herværende Diplomat; etsteds staar Udtrykket «oy dia», ɔ: for nærværende Tid, forklaret ved: Nov. 1799. Navnet P. Gomez findes udenpaa 1ste Hæfte. — *Herkomst.* Af Grev Yoldi's Efterladenskaber; købt af Kapt. C. A. Krag.

Ny kgl. Sml., 8., 140[o]. *Archiv for Statistik, Politik og Huusholdnings Videnskaber, udg. af F. Thaarup. 1—3 Bd. Kbh. 1795—98. Trykt Bog med haandskrevne Tilføjelser af Udgiveren.* Pap. 18. og 19. Aarh. 3 Bd.

Tilføjelserne — ikke mange — ere indførte i Marginen. — *Herkomst.* Købt paa Aukt. eft. Prof. H. M. Velschow 1862.

Ny kgl. Sml., 8., 192[r]. *Magazin for Danmarks og Norges topographiske, oekonomiske og statistiske Beskrivelse, udg. af F. Thaarup. 1—2 Bd. Kbh. 1797—1803. Trykt Bog med haandskrevne Tilføjelser af Udgiveren.* Pap. 18. og 19. Aarh. 2 Bd.

Heller ikke i dette Tidsskr. ere de tilskr. Marginalnoter talrige. — *Herkomst.* Købt paa Aukt. eft. Prof. H. M. Velschov 1862.

Ny kgl. Sml., 8., 192[d]. *Adskillige Optegnelser til Danmarks og*

Skaanes Statistik, fra Begyndelsen af det 18de Aarhundrede. Pap. 18. Aarh. 40 Bl., deraf Halvd. ubeskr.

Ny kgl. Sml., 8., 195°. *M. L. Nathanson, Danmarks Handel, Skibsfart, Penge- og Finantsvæsen fra 1730 til 1830. Kbh. 1832. Trykt Bog med haandskrevne Bemærkninger af Forfatteren.* Pap. 19. Aarh.

Tilføjelserne ere mest skrevne paa indskudte hvide Blade.

Ny kgl. Sml., 4., 771e. *C. v. Deurs, Collectanea medicohistorica Danica.* Pap. 19. Aarh. 113 Bl. med Pagin., 4 ubeskr. Bl. og endelig 23 Bl. alfab. Register.

Dansk. Autogr. Carl van Deurs (1800—62), Læge.

Ny kgl. Sml., 8., 201k. *F. V. Mansa, Bidrag til Folkesygdommenes og Sundhedsplejens Historie i Danmark. Kbh. 1873. Trykt Bog med haandskrevne Tilføjelser af Forfatteren.* Pap. 19. Aarh. 2 Bd.

Tilføjelserne ere mest paa indsatte hvide Blade, desuden paa enk. vedlagte og vedhæftede Sedler. — *Herkomst.* Gave fra Boghandler F. Hegel 1879.

Danmarks Statsforfatning i Almindelighed.

Gl. kgl. Sml., 4., 3286. *Fr. Chr. Sevel, Specimen: an Daniæ Regnum a priscis temporibus fuerit hæreditarium, Jo. Grammio inscriptum.* Pap. 18. Aarh. 9 Bl.

Latin. Frederik Christian Sevel (1723—78), jurid. Prof. og Generalauditør for Søetaten.

Ny kgl. Sml., 4., 1429m. *H. M. Velschow, Forelæsninger over den danske Statsbestyrelses Historie fra Aar 1660 indtil vore Dage.* Pap. 19. Aarh. 62 Bl.

Autogr. Forelæsningerne holdtes 1838.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1165. *Andr. Højeri Collegium de jure publico Daniæ.* Pap. 18. Aarh. 56 Bl.

Lat. og Dansk. Afskrift. — *Herkomst* osv. Nr. 66 i H. Grams Manuskriptsaml. — Trykt, helt paa Dansk, i Christiania 1783, 4° (Udgiveren er P. M. Bredsdorff).

Thott, Fol., 1158. *A. Højeri Collegium in jus publicum Daniæ, Norvegiæ, Ducatus Slesvicensis et Holsatiæ cum Annexis, Comitatus Oldenburg et Delmenhorst, habitum Havniæ 1730.* Pap. 18. Aarh. 56 beskr. Bl. samt 2 vedl. Bl., ligel. beskr. (Register), og talrige ubeskr., der synes indskudte for at tilskrive Anmærkninger.

Lat. og Dansk. Afskrift.

Thott, 4., 2115—17. *A. Højeri Collegium in Jus publicum Daniæ, Norvegiæ, Ducatuum, Oldenburgiæ et Delmenhorstiæ.* Pap. 18. Aarh. 3 Afskr. (forsk. Hænder).

Paa Titelbl. til Nr. 2117 staar: «qvod summa, qva potuit,

non qva debuit industria colligendum exscribendumque curavit Johannes Hagerup. Coeptum Hafniæ d. 8. Jan. 1738».

Uldall, 4., 308. *Collegium juris publici Danici a Prof. Andr. Hoyero habitum, conscriptum a P. Uldall 7 Maii 1764.* Pap. 18. Aarh. 81 + 7 beskr. Bl. samt nogle faa ubeskr.

Afskr., synes næppe at være med P. Uldalls Haand. De sidste 7 beskr. Bl. indeholde «Quæstiones e Jure publico danico ab Andr: Høyer Prof: Hafn: 1746» (paa Tysk).

Kall, 8., 682. *And. Høyeri Collegium privatum in jus publicum Daniæ, Norvegiæ et Ducatuum.* Pap. 18. Aarh. 1 Titelbl., 494 Pagg. samt 8 Bl. Register.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1410. *A. Højers Collegium ower Jus publicum Daniæ.* Pap. 18. Aarh. Titelbl. og 128 Pagg.

Afskrift. Helt igennem paa Dansk som Bredsdorffs trykte Udg., men ikke enslydende dermed.

Ny kgl. Sml., 4., 1411. *Andr. Høyers Collegium Juris publici Dano-Holsatici.* Pap. 18. Aarh. 59 beskr. Bl. samt 2 Bl. med Blyantsnotitser.

Skrevet med Auditør Hector Albert Reuss' Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 1412. *And. Højers politiske Betænkninger om Dannemarks og Norges som Fyrstendømmers og Grevskabers Jure Publico 1736.* Pap. 18. Aarh. 140 Bl., med Pagin.

Er en dansk Overs. af hans Jus publicum, men ikke enslydende med Bredsdorffs tr. Udg.

Ny kgl. Sml., 4., 1413. *Jus publicum Regni Daniæ et ducatuum, sine dubio Andr. Høieri.* Pap. 18. Aarh. 140 Bl.

Er Afskr. af Hojers Statsrets-Kollegium; enk. Marginalnoter.

Ny kgl. Sml., 8., 301ᵐ. *Andr. Høyeri Collegium privatum in Jus publicum Daniæ, Norvegiæ et Ducatuum.* Pap. 18. Aarh. Titel-Bl., 448 Pagg. og 5 Bl. Register.

Afskrift. — *Herkomst.* Gave fra Etatsraad M. K. Raffenberg 1872.

Thott, 4., 2118—19. *Jus Publicum Daniæ, per quæstiones historiam Danicam repetentes 1736.* Pap. 18. Aarh. 2 forsk. Afskrifter, henholdsv. 31 og 33 beskr. Bl., i sidstn. desuden vedlagt 7 Bl. af en anden, ufuldendt Afskr.

Tysk. Er vistnok de Hojerske «Quæstiones» (slg. Uldall 308, 4°, se ovfr.), der dog ikke er enslydende med disse Expl. — *Herkomst.* Nr. 2119 har tilhørt N. F. v. Reichwein, af den dansk-norske Adelsslægt R., som uddøde 1784; hans Exlibris findes indklæbet foran.

Thott, 8., 582ᵃ. *Jus Publicum Daniæ* (1751—57). Pap. 18. Aarh. 157 Bl.

Dansk.

Uldall, 4., 309. *Collegium Juris Publici Dano-Norvegici a P. K.*

Ancher habitum 1757, conscriptum a P. Uldall 1757. Pap. 18. Aarh. 127 beskr. Bl. samt et Par ubeskr.

Latin. Samme Haand som i Uldall 308, 4° (se S. 279).

Kall, 4., 569. *C. F. Wadskiærs Forelæsninger over Danmarks Jus publicum.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Dansk. Autogr. Holdte ved Sorø Akad. 1749—51.

Ny kgl. Sml., 4., 1413b. *J. S. Sneedorfs Jus publicum Daniæ eller Danmarks Statsret.* Pap. 18. Aarh. 103 beskr. Bl.

Afskrift. Paa Titelbl. staar: «Snedorfs Forelæsninger. F. de Thestrup». Randbemærkninger med T.'s Haand. — Jens Schielderup Sneedorf blev Prof. i Sorø 1751.

Ny kgl. Sml., 4., 1414. *Sneedorphs Jus publicum danicum (a N° 1413b nonnihil diversum) et slesvico-holsaticum.* Pap. 18. Aarh. Titelbl. 66 Bl., pagg. 1—132, og 74 Bl., pagg. 1—148.

Dansk. Afskr., noget forskellig fra forrige. Paa Titelbl. Navnet «P. P. Nygaard». — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 79.

Ny kgl. Sml., 4., 1415. *J. S. Sneedorphs Jus publicum danicum.* Pap. 18. Aarh. 65 beskr. Bl.

Dansk. Afskrift.

Folkeretlige Forhold.

Ny kgl. Sml., 4., 395m. *Titulatur- und Formular-Buch der Könige Christian IV u. V* [ɔ: den udvalgte Prins] *in Dänemarck.* Pap. 17. Aarh.'s 1. Halvdel. 188 Bl., hvoraf 23 ubeskr.

Det meste med samme Haand; en nyere har dog gjort enk. Tilføjelser. Paa de sidste Bl. endel blandede Optegnelser, mest Tankesprog og Recepter. Foran, paa Indersiden af Bindet, er skr. Navnet: «Leonhart Metzner etc. Anno 1615. 28. Maj» samt nedenf.: «Liber Collegii Erfurtensis Societatis Iesu Anno 1690». — *Herkomst.* Købt af en Boghandler i Tyskland 1875.

Ny kgl. Sml., 8., 301. *Titulatur an Kayser, Könige, Churfürsten etc. item andere auswärtige Mächte, wie solche in der königl. Teutschen Cantzley gebräuchlich. 1758.* Pap. 18. Aarh. 85 Bl., deraf endel ubeskr. samt 2 vedl. Bl.

Autogr. af Etatsraad C. F. Temler, med nogle senere Tilføjelser. Foran en orig. Billet fra T. til Sekretær Scharffenberg med dennes paaskr. Svar.

Uldall, Fol., 70. *Disqvisitiones, 1) An Regnum Daniæ fuerit Feudum Imperii Romani; 2) Qvo tempore et qvo modo Norvegiæ Regnum ad Danos pervenerit et hæreditarium factum est.* Pap. Omtr. 1700. 6 Bl., det sidste ubeskr.

Latin. Synes Koncept.

Ny kgl. Sml., 4., 791. *Discursus historicus om de Engellænders og Nederlænders Seilatz udi Norden.* Pap. 18. Aarh. 35 Bl.

Dansk. Afskrift. Titelbl. med J. Langebeks Haand; forneden (med samme Haand, dog vist næppe refererende sig til Afhandlingen selv): «In Choro Bibliothecæ Acad. Hafn: sc. ante incendium Anni 1728». — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 559, Nr. 121. — Suhms Ms.-S. Nr. 890.

Uldall, Fol., 71. *C. M. Knesebeck Tractatus de Dominio Maris Baltici Daniæ competenti, Chr. V^to^ adscriptus 1698.* Pap. 18. Aarh. 44 Bl.
Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1417—18. *Lucas Moth, Historisk og tildeels politisk Afhandling om den kongelige danske Ret til at tage Told i Øresund.* Pap. 18. Aarh. 2 forsk. Afskrifter, den ene 97 beskr. Bl., den anden 96.

Ny kgl. Sml., Fol., 872[1]. *Mémoires et Traités concernants le Royaume de Dannemark; e Cod. chart Rostgaard. N° 157, fol.*
Har manglet i længere Tid.

Ny kgl. Sml., Fol., 874. *Kurtzer historischer Bericht von den Commerce-Tractaten zwischen Dännemark und Holland, sampt einigen Anmerkungen über den letzten Commercetractat de A. 1701; aus archivalischen Urkunden und Nachrichten zusammengetragen von E. L. 1732.* Pap. 18. Aarh. 108 Bl.
Synes Autograf. Dediceret til Ministeren Christian Ludvig Plessen af Forfatteren, som er Eskel Lohmann, Arkivsekr. i Tyske Kancelli († 1737).

Vaaben og Flag.

Gl. kgl. Sml., Fol., 745. *Jani Bircherodii, Episcopi Aalb., Dissertatio de Regni Daniæ Insignibus.* Pap. 18. Aarh. 45 Bl. og 1 vedhæftet Bl. med en Blyantstegning.
Afskr., med enk. daarlig tegnede Figurer i Texten. (Bogen er tr. i D. Mag. 5 R., III, 156 ff.)

Ny kgl. Sml., 4., 1421. *J. Bircherodii Cordati Leones sive de Insignibus Daniæ Diss.* Pap. 18. Aarh. 90 Bl., det sidste ubeskr. samt 16 Tavler med Tuschtegninger.
Samme Afhandling som forr. Nr. Meget smukt udført Afskr. med sirlige Tegninger. Foran staar: «Describi curavit Klevenfeldt per D^m^ Rasch»; siden har Bogen tilhørt Suhm, som ogs. har skrevet en lille Notits paa Forsatsbladet. Klevenfeldts Exlibris er indklæbet foran. — *Herkomst.* Mus. Klevenf., S. 246, Nr. 161. — Suhms Ms.-S. Nr. 45.

Ny kgl. Sml., 4., 1422. *Jani Bircherodii Dissertatio de regni Daniæ insignibus.* Pap. 18. Aarh. 66 Bl.
Samme Afhandling. Afskrift. En Bemærkn. med Suhms Haand paa Titelbl. Vedlagt en lat. Billet fra Klevenfeldt, vistn. til Suhm. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 737.

Gl. kgl. Sml., Fol., 746. *Joachim Wielandts Forklaring over det danske Vaabens rette Skioldemerke. 1ste og 2den Bog, med Dedication til Kongen foran.* Pap. 18. Aarh. 217 Bl.

Renskr., und. Dedikationen Forfatterens egenh. Underskr. Paa forreste Blad, med samme Haand: «Til Det Grævelige Dannischioldische Bibliothec underdanigst indsendt af J. Wielandt». Desuden Navnet O. Blome paa Forsatsbl. (han købte Manuskr. paa den D.'ske Aukt., slg. Katal. S. 429, Nr. 375).

Gl. kgl. Sml., 4., 2372. *Joach. Wielandt, Om det danske Vaaben, Pars I.* Pap. 18. Aarh. 2 Bd., henholdsv. 138 og 294 beskr. Bl. samt nogle faa ubeskr. og 2 Tavler samt mange Tegninger i Texten.

Pyntelig Renskr., indb. i rødt Fløjl, tilegnet Kong Fred. IV. — *Herkomst.* Det kgl. Haandbibliothek.

Thott, Fol., 799—800. *De Kongelige danske Vaabens Beskrivelse ved Joachim Wielandt.* Pap. 18. Aarh. 2 Hefter, henholdsvis 84 og 63 Bl. samt vedlagte Registre (med anden Haand).

Afskr. uden Tegninger. — *Herkomst.* Kat. ov. v. d. Ostens Bibl., S. 337, Nr. 82—83.

Thott, 4., 1460. *Dissertatio de Daniæ insignibus.* Pap. 18. Aarh. 103 Bl.

Latin. Afskr. af J. Bircherods Afhandling. — *Herkomst.* Kat. ov. v. d. Ostens Bibl., S. 347, Nr. 15.

Thott, 4., 1461. *Tractat om det danske og norske Vaabens Oprindelse og Forandringer.* Pap. 18. Aarh. 33 Bl., deraf 1 ubeskr.

Dansk.

Thott, 4., 1462—64. *C. Klarups Underretning om det danske Vaaben 1772.* Pap. 18. Aarh. 3 Afskrifter paa gennemsnitlig halvhundrede Blade.

Christian Klarup var Sekretær i Danske Kancelli (død 1779).

Uldall, Fol., 73. *Enfoldige Observationer anlangende det danske Vaaben.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 10 Bl.

Renskr. ell. Afskrift.

Ny kgl. Sml., Fol., 477. *Anonymi Dissertatio de Daniæ insignibus.* Pap. 17. Aarh. 56 Bl., deraf 1 ubeskr.

Latin. Er Jens Bircherods Afhandling; synes Orig., med Tegninger. Et Par Randbemærkn. ved en anden Haand. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 721.

Gl. kgl. Sml., Fol., 747. *Adskillige Danske Kongers Indsegl ved Peder Resen 1668, med Tegninger.* Pap. 17. Aarh. 15 Bl., deraf kun 3 beskr.

Original.

Gl. kgl. Sml., 4., 2373. *Anonymi brevis Tractatus de vexillis Danorum.* Pap. 18. Aarh. 30 Bl.

Latin. Afskrift. — *Herkomst.* Har tilhørt N. Foss, med hvis Haand Titelbl. er skrevet.

Ridderordener.

Thott, 4., 1478. *P. Vidalin de nomine nobilium antiqv. Ridder, med Tillæg om de to i Norden florerende Ridder-Ordener af Elephanten og Dannebrogen, dediceret til Grev Thott af H. Jacobæus.* Pap. 18. Aarh. 35 Bl.

Lat. Dedikationen, underskr. H. Jacobæus, er dat. Kbh. 28. Apr. 1757.

Ny kgl. Sml., 4., 643. *Paulus Widalinus de voce Riddari.* Pap, 18. Aarh. 50 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift. Ikke samme Afhandl. som foreg.

Gl. kgl. Sml., 4., 2374. *Ivari Nicolai Hertzholmii libellus de variis Eqvitum generibus deqve origine Regii Ordinis Elephantini.* Pap. 17. Aarh. 74 beskr. Bl., med nogle Tegninger.

Lat. Synes Orig. Forf. (1635—93) var kgl. Historiograf og Overretsassessor i Norge. Et Folio-Værk om Elefantordenen, udgivet 1704 af Jens Bircherod (se nedenf.), betegnes paa Titelbl. som «Udtog af H.'s efterladte Haandskrift», men er vistn. navnl. efter Hertzholms anden Afhandling (se ligel. nedenf).

Thott, Fol., 762. *Libellus de variis eqvitum generibus deqve inclyta origine regii ordinis Elephantini, per Ivarum Hirtzholm.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 47 Bl.

Afskr. af forrige. — *Herkomst.* Har tilhørt Geheimeraad Vincents Lerche (hans Vaaben findes paa Bindet), hvis Søn solgte sit Bibliothek 1744 til Geheimerd. v. d. Osten (slg. Kat. over dennes Bibl., S. 334, Nr. 33).

Thott, Fol., 758. [Jens] *Bircherodius, De ordine Elephantino ut et de ordine armati brachii Danebrogico deqve variis ordinum generibus.* Pap. Omtr. 1700. 91 Bl., med enk. Tegninger.

Afskrift. Svarer ikke ganske til det 1704 tr. Værk «Breviarium equestre». Forf. (1664—1720) var Præst i Gladsaxe, siden Biskop i Christianssand. — *Herkomst.* Katal. ov. Aukt. eft. E. Pontoppidan, S. 28, Nr. 77.

Thott, Fol., 759—60. *Ejd. libri 2 alia Ex.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. Samme Bog i 2 forsk. Afskrifter, den første helt uden Tegninger, i den anden findes et Par Tegn. samt 2 indklæbede Kobberstik; foran i denne staar: «Denne Bog er Magister i (sic) Faaberg i Christianiæ Stift Tilhørende. S. Bircherod».

Thott, Fol., 761. *Udkast til samme Verk.* Pap. Omtr. 1700. 184 beskr. Bl. samt 2 vedlagte Bl. og en vedlagt Seddel.

Ikke Autograf.

Thott, Fol., 766. *En Fascikel indeholdende adskillige Collectanea, løse Papirer og Tegninger, Ridder-Ordener, især Elephantordenen 1691 angaaende, tilligemed en Fortegnelse paa Ridderne af Elephanten fra Frid. II til Christ. V.* Pap. 17. og 18. Aarh. 1 Pakke.

Af Indholdet kan mærkes nogle Prøvetryk af Kobberstik til Bircherods «Breviarium equestre», en Tegn. eft. et Portr. fra 15. Aarh.'s Slutn. (med vedføjet Notits af F. Rostgaard; det er daarlig gengivet i Kobberst. i «Brev. equ.») samt nogle kolor. Tegn. af Kroner og Hjelme; Beg. af en dansk Overs. af Bircherods Bog; renskr. Udkast til tyske Statuter for Elefantordenen (forskellige fra de 1693 trykte), dat. Frederiksborg 11. Marts 1679, med Rettelser og Tilføjelser, skrevne med 2 forsk. Hænder (14 Foliobl., deraf 3 ubeskr.); en nyere Afskr. af samme Udkast; flere Fortegnelser over Elefant- og Dannebrogsriddere indt. Fred. IV incl. — *Herkomst.* Kat. ov. v. d. Ostens Bibl., S. 337, Nr. 84.

Ny kgl. Sml., Fol., 479b. *F. C. Weber, Collectanea om Elephant- og Dannebrogsordenen i Almindelighed.* Pap. 18. Aarh.'s Midte. 1 Pakke.

Forarbejder til en Bog eller flere. Foran ligger en Seddel, hvorpaa disse Ord: «Den ypperlige og ældgamle Kongl. Danske Elephant ordens Antiqvitet samt Ridder standens første Oprindelse Med mange Kobber stycker og Rare teigninger Efter mange Aars Fliid og û-mage, Sam̅en skrevet i Tvende store Folianter udi et Manuscrip [sic], som dagelig dags kan forevises Efter den af ham forhen udgifvede bekiendtgiørelse, og ûddelte Noticier, af Frid. Weber udi Norgesgade No 147».

Ny kgl. Sml., 4., 1423b. *Samlinger til danske Ridderordeners Historie.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Mest Afskrifter fra 18. Aarh., desud. en enk. med Ant. Petersens Haand, ligel. et Par Optegn. med L. Engelstofts. — *Herkomst.* Ant. Petersens Samlinger.

Thott, Fol., 769. *Elephant- og Dannebrog-Ordenernes Ceremonialier.* Pap. 18. Aarh. 13 Bl. og en vedlagt Seddel (med Fragm. af et aabent Br. af Fred. IV i Afskr.).

Kaligrafisk Afskrift.

Uldall, Fol., 102. *Ordens-Secretairens Copiebog fra 1690 til 1740.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Gl. kgl. Sml., 4., 2375. *Biskop Owe Bildes Brev til Cantzler Johan Friis angaaende Elephant-Ordenens Oprindelse.* Pap. 18. Aarh. 3 Bl.

Afskr. med N. Foss's Haand.

Gl. kgl. Sml., Fol., 753. *Sigismund Markwart, Soc. Jesu, Exemplar s. Liber II de ordine Danico Elephanti ad Fridericum III. Hamburgi 1662.* Pap. 17. Aarh. 18 beskr. Bl.

Autograf. Foran findes en egenh. Dedikationsskr. til Fred III af Danm., dat. Hamb. 16. Mai 1662.

Gl. kgl. Saml., Fol., 754. *Idem Liber.* Pap. 18. Aarh. 29 beskr. Bl.

Samme Bog. Afskr., ligeledes kun indeholdende «2den Bog» (hvilket ogs. gælder om de følg. Afskrifter). — *Herkomst.* Nr. 32 i Fortegn. ov. H. Grams Manuskriptsml.

Ny kgl. Sml., Fol., 479. *Sigism. Marqvart, De ordine Elephantino. 1662.* Pap. 18. Aarh. 17 Bl.

Afskrift. — *Herkomst.* Foran findes Grev G. C. Haxthausens Exlibris (1772). — Mus. Klevenfeld, S. 220, Nr. 34. — Suhms Ms.-S. Nr. 945.

Ny kgl. Sml., 4., 1424. *Sigism. Markwart, De ordine elephantino. Hamb. 1662.* Pap. 18. Aarh. 66 Bl.

Paa Titelbl., med J. Langebeks Haand: «Ex autographo Biblioth. Fossianæ in fol. N° 1731». — *Herkomst.* Bibl. Langeb. S. 581, Nr. 534. — Suhms Ms.-S. Nr. 479.

Gl. kgl. Sml., Fol., 755. *Ivari Nicolai Hertzholmii Sacri et Regii Ordinis Elephantini antiqvitas, ad Frid. III. 1666.* Pap. 17. Aarh. 112 Bl.

Orig. Med talrige, ret smukke Pennetegninger. Bogen er vistn. den, der ligger til Grund for Bircherods Breviarium eqvestre (se S. 286).

Thott, Fol., 763. *Sacri et regii ordinis Elephantini antiqvitas, per Iv. Hirtzholmium 1666.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 71 Bl. og 4 Tavler.

Pyntelig Renskr. med Tuschtegninger. — *Herkomst.* Har tilhørt V. Lerche, hvis Vaaben findes paa Bindet, siden v. d. Osten (slg. Kat. ov. dennes Bibl., S. 337, Nr. 88).

Ny kgl. Sml., 4., 1427. *Den høieste Ordens høistpriselig Antiqvitet og Lustre om Elephanten af Ivar Hertzholm.* Pap. Ca. 1700. 9 beskr. Bl.

Dansk. Afskrift.

Gl. kgl. Sml., Fol., 756. *Ivari Nicolai Hertzholmii Responsio ad Oweni Bilde, Aarhusiensis Episcopi, epistolam, qva evincere conatur Ordinem Elephantinum Christiano I Romæ 1474 existenti a Sixto IV Pontifice esse oblatum. Præmissa est præfatio brevis ad lectorem.* Pap. 17. Aarh. 42 Bl.

Lat. Synes Orig. Samme Haand som gl. kgl. S. 2374, 4°. (se S. 283).

Gl. kgl. Sml., Fol., 757. *Idem Liber, præmissa Epistola nuncupatoria ad Petrum Reetz et Christophorum Gabelium.* Pap. 17. Aarh. 52 Bl.

Sam. Bog. Ligel. rimeligv. Orig.; samme Haand som i forr. Nr.

Thott, Fol., 764. *Iv. Hirtzholmius, De ordine elephantino, contra Owenum Bilde, Arhusiensium episcopum.* Pap. Omtr. 1700. 37 beskr. Bl.

Afskrift. — *Herkomst.* Har tilhørt Vincents Lerche, hvis Vaaben findes paa Bindet, siden v. d. Osten (slg. Kat. ov. hans Bibl., S. 334, Nr. 34).

Thott, 4., 1477. *J. N. Hirtzholmius, De ordine elephantino, contra Avonem Bilde, hvortil er føiet Bildes Brev til Kanzler Jo. Friis om samme Sag.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1425. *I. N. Hertzholmius, De ordine Elephantino.* Pap. 18. Aarh. 99 Bl.

Samme Bog. Afskr. (eft. Nr. 865, ɔ: gl. Nr., i den Arnam. Manuskriptsaml.)

Ny kgl. Sml., 4., 1426. *Ejd. libri apographum.* Pap. 18. Aarh. 87 Bl.

Samme Bog. Afskr. efter Nr. 865 i den Arnam. Sml., foretagen for Suhm, med hvis Haand Afskrivernavnet «Rasbec» staar paa Titelbl. Paa en vedhæftet Seddel er skr.: «ex Ms[tis] D[ni] Reitzeri, vantar ad conferera.»

Gl. kgl. Sml., Fol., 758. *Elephant-Ordenens Beskrivelse af Peder Resen 1680, med nogle Christ. IV. og Friderici II Mynter, deels tegnede, deels stukne.* Pap. 18. Aarh. 171 Bl. og 2 Tavler.

Afskrift. — *Herkomst.* Stammer fra det kgl. Haandbibl. — Paa Bindet Vincents Lerches Monogr.

Thott, Fol., 765. *Breviarium eqvestre s. de ordine Elephantino, ex posthumo et msto. Ivari Hirtzholmi codice in epitomen redacto, illustrato et continuato a Jano Bircherodio Jani filio.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 51 beskr. Bl. samt 15 kobberst. Tavler (forud. indklæbede Kobberst. i Texten) og 6 vedl. Blade, mest med Aftryk af Kobberstik.

Pyntelig Renskr. Tavlerne ere væsentl. de samme som i den trykte Udg. — *Herkomst.* Har tilhørt V. Lerche, hvis Vaaben findes paa Bindet, siden v. d. Osten (slg. Katal. ov. hans Bibl., S. 337, Nr. 89).

Kall, Fol., 71. *Incerti Auctoris Msptum de origine et historia ordinis Elephantini.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 230 Bl., med Pagin. Der mangler nogle (8) Blade i Beg. og Slutn.

Latin. Renskr. med Rettelser og Randnoter, hvoraf nogle synes at skyldes Forf., medens andre ere med senere Hænder, deribl. Abr. Kalls. Det ses, at Skriftet har engang været omarb. til Trykning.

Ny kgl. Sml., 4., 1423. *En Samling af Optegnelser og Tegninger Elephantordenen angaaende, ved Klevenfeldt.* Pap. 18. Aarh. 1 Bd.

Dels Notitser med K.'s Haand, dels Koncept til et fransk Br. fra ham til Baron Bernstorf, 7. Mai 1722 (7 Sider), og et Original-Br. fra H. Gram til K. (udat.). Tegningerne, hvoraf en enk. er særlig vel udført, ere rimeligvis af Andreas Thornborg (ell. maaske af G. W. Baurenfeind.)

Gl. kgl. Sml., Fol., 759. *Marcus Giøe Falcksøns Oration om Elephant-Ordenens Oprindelse og Fremgang, holdt paa Friderichsborg d. 4. Julii 1694 med Tilskrift til Kong Christ. V, egenhændig underskreven af Forfatteren.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 28 Bl.

Pyntelig Renskr., indb. i rødt Fløjl. — *Benyttelse.* Trykt i Kbhvn. 1721.

Gl. kgl. Sml., Fol., 760. *Idem Liber.* Pap. 18. Aarh. 17 beskr. Bl.

Afskrift af samme Bog.

Gl. kgl. Sml., Fol., 761. *Idem Liber, iterum.* Pap. 18. Aarh. 31 beskr. Bl.

Anden Afskr. af samme Bog.

Thott, Fol., 768. *Marcus Giøe Falcksens Tale ved Elephant-Ordenens Inauguration 1694.* Pap. Omtr. 1700. 31 Bl.

Afskrift af samme Bog.

Uldall, 4., 407. *M. Gøe Falcksens Oration om Elephant-Ordenen holdt d. 5. Juli 1694, og Fortegnelse paa dens Forskiælligheder fra den trykte.* Pap. 18. Aarh. 24 beskr. Blade og 1 vedlagt Bl. (med Varianterne).

Afskrift af samme Bog.

Gl. kgl. Sml., Fol., 762. *Peter Jespersens Prædiken, kaldet dobbelt Klenodie, ved Elephant-Ordenens Inauguration. Fridrichsborg d. 4. Julii 1694.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 97 beskr. Bl.

Pyntelig Renskr. i rødt Fløjl. — *Benyttelse.* Trykt i Kbh. 1774, Fol.

Thott, Fol., 767. *Prædiken holdt ved Elephant-Ordenens Inauguration i Frederiksborg Slotskirke 1694 af Hofprædicanten Ped. Jesperson.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 87 Bl.

Afskrift af samme Bog.

Uldall, 4., 405. *Doctor Peder Jespersens Tale ved Elephant-Ordenens Inauguration d. 4. Juli 1694.* Pap. 18. Aarh. 23 beskr. Bl.

Afskrift af samme Bog.

Kall, 4., 413. *P. Jespersens Tale ved Elephantordenens Inauguration 1694.* Pap. 18. Aarh. 51 beskr. Bl.

Afskrift af samme Bog.

Ny kgl. Sml., 4., 1428—29. *D. Peter Jespersens Prædiken paa Ordensdagen for Elephantordenen d. 4. Julij 1694.*

Nr. 1428: Pap. Omtr. 1700. 44 Bl. Pyntelig Renskrift i rødt Fløjl.

Nr. 1429: Pap. 18. Aarh. 24 Bl. Afskrift af samme Bog.

Ny kgl. Sml., Fol., 875. *Christiani Vti statuta ordinis Elephantini.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 8 Bl., deraf 1 ubeskr.

Latin. Afskr. Statuterne ere dat. 11. Marts 1679. Paa sidste Bl., med J. Langebeks [?] Haand: «NB. ere skrefne af Ober Secreterer Luxdorph Self som dend tid var Ordens Secreterer». — *Herkomst.* Har tilhørt B. W. Luxdorph, hvis Vaabenmærke findes udenpaa Bindet. — Suhms Ms.-S. Nr. 627.

Gl. kgl. Sml., Fol., 763. *Peter Benzon Mylius, Historische Nachricht von dem Dannebrogischen Ritter-Orden, dem Könige Friderico IV*

zugeeignet. Pap. 18. Aarh.'s Beg. 43 Bl. (deraf 4 ubeskr.), med 5 Tavler samt Tegninger i Texten.

Kaligrafisk Renskr. Tavlerne ere tildels kolor. og særdeles fint udførte, af G. v. Lode. Portrætet af en Dannebrogsridder i «Statuterne» er forskelligt fra det, som findes i den trykte Udg. af disse fra 1693. — *Herkomst.* Stammer fra det kgl. Haandbibliothek.

Thott, Fol., 866. *En kort Relation om hvad der passerede i Rosenborg Lysthauge den 12. Oct. 1671, da Kongen giorde de første Riddere af Dannebrog.* Pap. 18. Aarh. 4 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift.

Uldall, Fol., 105. *Fortegnelse paa hvad en Ridder af Dannebrog ved Ordenens Modtagelse skal betale.* Pap. 18. Aarh. 1 Bl. i Omslag.

Afskrift.

Uldall, Fol., 116. *C. L. de Gadow, Oratio de Eqvestri Ordine Unionis sic dicto, habita in Diei nuptialis Christiani VI[ti] et Sophiæ Magdalenæ Celebrationem d. 7. Aug. 1734.* Pap. 18. Aarh. 35 Bl., det sidste ubeskr.

Lat. Pyntelig Afskr. Omhandler Ordenen «de l'Union parfaite». Paa forreste Bl. staa Ordene: «H. Hof-Marschalck v. Gram».

Uldall, 4., 453. *a) Project til Mathilde Ordenens Statuter af Grev Enwold Brandt. b) Statuterne selv af 29. Jan. 1771.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl., de 2 ubeskr.

Afskr. med Uldalls Haand.

Hoffet.

Ny kgl. Sml., Fol., 674. *Fortegnelse paa alle Kongelige Deputater og Udgifter til Hofstaten, Betiente og Personer for Aar 1691.* Pap. Vistn. 18. Aarh.'s Beg. 18 Bl.

Synes Afskr.; til Slutn. nogle Optegnelser med en anden Haand. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 694.

Ny kgl. Sml., 8., 264°. *Designation over deres Kgl. Majestæts Stald-Officianter, Haandværker og Livrée Betiente, saaledes som samme i allerunderdanigst Tieneste befindes den 1ste Jan. 1811.* *Ant. Petersens Saml.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 8., 264p. *Summarisk Extrakt af det kongelige Sølvkammers Inventarie med Tillæg af et alphabetisk Register, underdanigst indleveret d. 1. Marts 1844. Kjøbt paa Ant. Petersens Aukt. 1871.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 456e. *Königl. Bau-Rechnung wegen der Königl. Schlösser und Gebäuden pro A° 1768 (Orig.) Ant. Petersens Saml.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 456f. *Afgjorte Sager af den kgl. Bygnings-Direction (mest for Aaret 1781). Ant. Petersens Saml.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 456g. *Ant. Petersen, Uddrag af Zahlkassens (?) Regnskaber angaaende de kongelige Bygninger i Tidsrummet 1821—22.* Pap. 19. Aarh. 10 beskr. Bl.

Afskrift.

Thott, 4., 2021. *Christian Vtes Ceremoniale.* Pap. 18. Aarh. 30 Bl., deraf 3 ubeskr., samt 2 vedhæftede Foliobl., det ene ubeskr.

Afskr. Det paa Foliobl. synes at være med Geheimeraad Vincents Lerches Haand.

Uldall, 4., 382. *Christiani Vti Instrux for fremmede Ministres audience af 6. Apr. 1672.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1077. *Forslag til et Hof-Ceremonial efter Kongelig Befaling af 1684.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Afskr. Underskrifter findes ikke.

Uldall, 4., 383. *Christiani Vti Anordning om Ceremoniellet ved fremmede Gesandters Audientz af 1685, samt adskillige derhen hørende Efterretninger af Geheimeraad Wincentz Lercke.* Pap. 18. Aarh. 18 Bl. i Omslag.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., Fol., 874b. *Dokumenter og Instruxer angaaende det danske og svenske Ceremoniel, meest fra Christ. V's Tid.* Pap. 17—18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter, med forskell. Hænder; V. Lerches hist og her.

Til Rigsarkivet er afgivet 1889: «Titulatur u. Curialen, welche in Ihro Kön. May.t Cammer- u. Hand-Schreiben an Kayser, Könige, Chur- u. Fürsten gebraucht werden» (Orig.) og «Pro Memoria anl. Ambas. Camilly's private Audience og Visiter», Koncept med Rettelser.

Uldall, Fol., 103. *Ceremoniel-Journal angaaende de Ceremonier, som ved fremmede Ministres Audiencer og ellers i andre Tilfælde ere blevne observerede ved det kongelige Hoff siden d. 10. Maij 1696 til 1726, holdt af Wincentz Lerche.* Pap. 18. Aarh. 147 beskr. Bl., med Pagin.

Afskr. Foran ligge nogle faa Oktavbl. med Rettelser.

Kall, Fol., 126. *Rangforordning samt Rangliste paa Civiletaten, forandret efter Forordningen af 14de Octbr. 1746.* Pag. 18. Aarh. 135 Bl., deraf nogle enkelte ubeskr.

Kall, 4., 409. *Collectanea zum Tituln, Rang, Ceremonielwesen etc., meest fra Begynd. af 18. Aarh.; synes at være af en dansk Diplomatiker.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Tysk og Fransk. Det meste er Afskrifter med een og samme Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 1267. *Samling af Titulaturer for danske og*

holstenske Embedsmænd og Adelsmænd, af C. F. Temler. Pap. 18. Aarh. 1 Bd. med en stor Del vedlagte Blade og Sedler. Disse ere mest skrevne med Temlers Haand, derimod ikke selve Bindets Indhold.

Stænderne.

Gl. kgl. Sml., 4., 3228. *Samling af 12 aabne Breve af K. Hans, Christian III, Frederik II og Christian IV ang. Adelsskabet i Fyen, dets Statuter, Friheder og Privilegier, publicerede paa Fyens Landsthing 1632.* Pap. 18. Aarh. 21 beskr. Bl.

Afskr. med N. Foss's Haand. — *Herkomst.* Stammer fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3232b. *Samling af Frederik III's Privilegier for Adelen efter Souverainiteten, dat. Kbh. 24. Juni 1661.* Pap. 17. Aarh. 6 Bl.

Afskrift.

Uldall, 4., 399. *Frederik IIItii Privilegier til Adelen med en Historisk anmærkning af det Siællandske Registrant N° 25.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl. i Omslag.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1382. *Adelens Privilegier i Norge samt lignende Dokumenter Danmark og Norge angaaende af Christian IV og Friderik III.* Pap. 18. Aarh. 47 Bl.

Afskrift for P. F. Suhm. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 634.

Gl. kgl. Sml., 4., 3284. *Vindiciæ secundum existimationem Pauli Tscherningii adversus maledicum et seditiosum scriptum Anonymi, sub titulo: «Nobilitatis Responsum».* Pap. 17. Aarh. 60 Bl.

Latin. Synes Orig., med Rettelser og Randnoter. Imod Oluf Rosenkrantz's «Nobilitatis Responsum», der atter er Modskrift mod det 1663 tr. «De ordine subditorum», som gaar for at være af P. Tscherning.

Gl. kgl. Sml., 4., 3285. *Id. Liber.* Pap. 18. Aarh. 57 beskr. Bl.

Afskr. af samme Bog med N. Foss's Haand. — *Herkomst.* Stammer fra det Fossiske Bibl.

Ny kgl. Sml., 4., 1420. *Pauli Tscherningii Vindiciæ adversus scriptum Anonymi: Nobilitatis Responsum.* Pap. 17. Aarh. 36 beskr. Bl.

Synes Afskr. af samme Bog. Betegnelsen hidrører fra Kat. ov. Langebeks Bogsamling. — *Herkomst.* Bibl. Langeb. S. 566, Nr. 241.

Thott, 4., 1863. *Olavi Rosencrantzii Nobilitatis Responsum ad famosum calumniatoris librum de statu subditorum et regno Daniæ.* Pap. 17. Aarh. 15 Bl., deraf det sidste ubeskr.

Gl. Afskrift. Bogen blev trykt ud. Aar (1663).

Thott, 4., 1864—65. *Id. Lib. Danice.* Pap. Vistn. 18. Aarh.'s Beg. Henholdsvis 66 og 133 beskr. Bl.

To forskell. Oversættelser af O. Rosenkrantz's «Apologia Nobilitatis» (den der tryktes 1681, altsaa ikke samme Skrift som foreg. Nr.)

Thott, 4., 1866. *Id. Lib. oversat af J. Rodsteen. 1692.* Pap. Omtr. 1700. 96 Bl., deraf nogle faa ubeskr.

Forskellig fra de nys anf. Oversættelser. Synes Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1419. *Oluf Rosenkrandses Forsvar for Adelen imod en Ubekiendts Skrift om Undersaatternes Orden i Danmark; af Latinen paa dansk oversat.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 24 Bl.

Afskrift. Er Oversættelse af Rosenkrantz's første Skrift, det fra 1663, foretagen paa Foranstaltn. af Hans Nansen og flere kjøbenhavnske Borgere. Til Slutn. Kopi af Gunde R.'s Brev til Rigens Raad, Helsingborg 29. Juli 1664. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 567, Nr. 259. — Suhms Ms.-S. Nr. 241.

Thott, 4., 1867. *Hans Lønborg, Om Adelstandens første Opkomst i Dannemark.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl.

Danske Vers. Den egentl. Tit. er «Danske Mænds Hæder og Værdighed, Moed og Mandighed, Dyd og Dapperhed Gammel og Nye» osv.». Forf. var Præst til Fruering og Vitved 1686—1727. — *Benyttelse.* Trykt i Kbhvn. 1704, 4°.

Thott, 4., 1868. *Adelens Oprindelse, eller det bekiendte Vers, En Bonde Adam var; med Adelens Svar forfattet af Ivar Rosenkrantz.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl., deraf 1 ubeskr.

Danske Vers. Afskrifter. Det førstn. Digt gik en Tid, med Urette, for at være af Fr. Rostgaard; det er tr. flere Gange i Løbet af 18. Aarh. Det andet er tr. i «Minerva», 1791, III, S. 421.

Uldall, Fol., 57. *Den borgerlige Stands onde Vilkor.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Betegn. som Afskr. eft. et Manuskr. fra 17de Aarh. i det v. d. Ostenske, tidligere i det Lercheske Bibl. Orig. maa være fra Beg. af Fred. III.'s Tid. — *Benyttelse.* Tr. i D. Mag., 5. R., I, S. 27—36.

Forfatningslove.

Ny kgl. Sml., 4., 1328. *Kong Christophers, Waldemars og Olafs Haandfæstninger.* Pap. 18. Aarh. 37 beskr. Bl.

Afskr. for Suhm eft. det Arnam. Hdskr. Nr. 26 i Oktav, ved M. Magnusen, — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 152.

Ny kgl. Sml., 4., 1329. *Enn nyttig Bog, som indeholder Konnig Wolldemars, K. Christophers, Dronning Margreths, K. Erickis, K. Haa-*

gens, K. Oluffs Haandfestninger, wdsatte aff Latin paa Dannske. 1591. Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 45 beskr. Bl., samt et Par ubeskr.
Herkomst. Suhms Ms.-S. Nr. 540.

Ny kgl. Sml., 4., 1330. *Kongerne Erik Glippings, Christoffer II's, Olufs, Christian I's og Hanses Haandfæstninger, med nogle Forordninger af Christian II.* Pap. 17. Aarh. 60 Bl., deraf 10 ubeskr., samt en vedl. Seddel.
Dansk. Forsk. Hænder. Betegnet paa det forreste beskr. Bl. som «IURA REGN: DAN: msc.» — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1001.

Ny kgl. Sml., 4., 1346ᵗ. *Brudstykke af en Afskrift af Kong Hans's Haandfæstning.* Perg. 23×16 1/3 Cm. 15. Aarh.'s Slutn. 1 Bl., tospaltet. Røde og blaa Initialer.
Dansk.

Gl. kgl. Sml., 4., 3245. *Frederik III's Souveraine Kongelov 1665.* Pap. 18. Aarh.'s 1ste Halvdel. 47 beskr. Bl. og et Par ubeskr.
Pyntelig Afskr. «Skrevet af Hans Thomæsen. 1723».

Ny kgl. Sml., Fol., 872. *Lex Regia Friderici Tertii, Latine, s. a. & d., s. subscript.* Pap. 17. Aarh. 8 Bl.
Autogr. af Peter Schumacher (Griffenfeld). Synes nærmest at maatte betegnes som en Renskr. af den rettede lat. Koncept, der er aftr. i A. D. Jørgensens «Kongeloven og dens Forhistorie», Kbh. 1886, S. 38—67. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 161.

Thott, 4., 2120. *Frederik III's Kongelovs Arvemaade, forestilt af Kofod Ancher.* Pap. 18. Aarh. 100 Bl., de 2 sidste ubeskr.
Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1429ᶜ. *Kongelovens Arvemaade ved Fornuftslutninger forfattet af P. Kofod Anker.* Pap. 18. Aarh. 159 beskr. Bl., med Pagin.
Afskrift.

Uldall, 4., 390. *Dan. Reinkingks zweene im Namen der Holsteinische Regierung an König Friedrich III abgelassene Briefe über legem regiam.* Pap. 18. Aarh. 9 beskr. Bl.
Afskr. Paa Titelbl. er bemærket «NB: Diese Afschrift ist vom Original genommen».

Statsforvaltningsret.

Ny kgl. Sml., Fol., 707. *Königlich Dänischer Hof- und Stats-Calender auf das Jahr 1761, med giennemskudte Blade og tilskrevne Supplementer.* Pap. 18. Aarh.
De talrige Tilføjelser ere skrevne dels i Marg. af de trykte Blade, dels paa indsatte og vedlagte Bl. og Sedler. Maaske de skyldes Bibliotheksamanuensis Chr. Brandt. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 406.

Uldall, Fol. 26. *Christian V's Instrux for Cancelliet af 21 April 1670; 2) for højeste Ret af 25 Jan. 1670; 3) for Admiralitetets Kollegium samme Dag; 4) for Krigs Kollegium samme Dag; 5) for tydske Kantzelie af 26. Juli 1670; 6) for Commerce Collegium af 22 Sept. 1670; 7) for Kanseliet i Norge af 6 Oct. 1670; 8) for Ober Kammerherren af 6 Mai 1671; 9) for Kongens Salving af 25 Mai 1671.* Pap. 18. Aarh. 38 Bl., deraf endel ubeskr.

Afskrifter, forskell. Hænder.

Uldall, Fol., 27. *Dito under N° 1, 2, 3 og 4 i en anden Orden, og 5) Instrux for Skatkammer Collegium af 25 Jul. 1670.* Pap. 17. og 18. Aarh. 43 beskr. Bl., et Par ubeskr. samt 6 vedhæftede.

Afskrifter.

Uldall, Fol., 29. *Instructioner for Kongelige Embedsmænd i alphabetisk Orden efter Embedernes Navne, i Følge en vedlagt Fortegnelse.* Pap. 17. og mest 18. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder nu kun Afskrifter. Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Koncept til Instruktion for Aage Rasmussen Hagen som Bogholder ved Dragonkassen Nordenfjelds; Koncept til Instruktion for Iver Andersen som Overinspektør over Ryttergodset i Fyen 4. Sept. 1719; Koncept til Instruktion for A. C. Linde som Kasserer ved Zahlkammeret 18. Aug. 1740; Koncept til Instruktion for Søren Haksen som Regimentskriver ved Koldinghus Regiments Ryttergods 31. Jan. 1732; Koncept til Instruktion for Claus Worm som Strandvisiteur mell. Kbnhvn. og Helsingør 29. Aug. 1750.

Uldall, 4., 282. *En Samling af Instructioner for adskillige Kongelige Embedsmænd.* Pap. 18. Aarh. 196 Bl., deraf nogle faa ubeskr.

Afskrifter.

Kall, 4., 460. *Samling af Instructioner af Friderik IV og Christian VI.* Pap. 18. Aarh.'s 1ste Halvd. 1 Pakke.

Afskrifter, tildels med Randnoter. Nogle i Fol. Foran ligger et Register.

Ny kgl. Sml., 4., 844. *En Samling af Instruxer af Christian V og Friderich IV.* Pap. 18. Aarh. 4 upag. (de 2 ubeskr.), 329 pag. og 1 ubeskr. Bl.

Afskrifter. Siges i Bibliotheketh skrevne Katalog at være defekt mod Slutn., men dette er ikke Tilfældet; kun er Registret foran ikke fuldført.

Ny kgl. Sml., 4., 1395. *Instructioner af Christian V, Friderich IV, Christian VI og Friderich V, fra 1683 til 1748.* Pap. 18. Aarh. 143 Bl.

Afskrifter.

Ny kgl. Sml., 4., 1395^{c}. *Instruction d. 16. Jan. 1703 for Store Cantzleren Conr. Reventlau. Instruction 30. Jan. 1720 for de Deputerede ved Financerne. Instr. 3 Aug. 1674 for Rigs Cancelleren Grev Griffen-*

feld. Instruction 23 Febr. 1753 for Høiesteret. Pap. 18. Aarh. 51 Bl.

Afskrifter.

Ny kgl. Sml., 4., 1399c. *Ældre og nyere Instruxer for Høiesteret, Oberretter, Collegier, høie Embedsmænd m. fl.; samlede af F. de Thestrup.* Pap. 18. Aarh. 1 tykt Bind.

Afskr. med forskell. Hænder, deriblandt Thestrups egen. — *Herkomst.* Er Nr. 336, 4°, i den hdskr. Fortegn. ov. Danske Selskabs Manuskripter.

Ny kgl. Sml., 4., 1399d. *Friderich IV's Instruction for Stiftamtmænd og Amtmænd, 5. Jan. 1722; Christian VI's Landstings-Instruction, 23. Jan. 1739; Christian VI's Instruction for General-Fiscalen, 11 Dec. 1730.* Pap. 18. Aarh. 37 Bl.

Afskrifter.

Thott, Fol., 885. *Cancelliets Tilstand og Forandringer fra Kong Frederik I's Tider indtil Kong Frederik IV's Regierings Begyndelse, overleveret 1707.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 14 beskr. Bl.

Afskrift.

Thott, 4., 1398. *Cancelliets Tilstand og Forandringer fra Kong Friderich I indtil Kong Friderich IV. 1707.*

Har manglet i længere Tid.

Thott, Fol., 1141. *Rentekammerets Indretning fra 1536 indtil 1763.* Pap. 18. Aarh. 36 beskr. Bl., nogle ubeskr. samt en vedlagt Seddel.

Synes skr. med samme Haand som Ny k. S. 707, Fol. (se S. 292).

Thott, 4., 1397. *P. Brandts Beskrivelse over Rentekammeret. 1745.* Pap. 18. Aarh. 134 beskr. Bl., med Paginering.

Afskrift. Paa Titelbl. staar: «Denne Copie er gandske ligelydende med Originalen som in Ano 1745 blev offereret den Høyst Salige Konge». — Overrentemester Peter Brandt († 1701) havde to Sønnesønner af samme Navn; maaske en af disse er Skriftets Forfatter.

Ny kgl. Sml., 4., 776. *P. Brandts Beskrivelse om det kongelige danske Rentekammers Beskaffenhed og de kongelige Betienteres Forretninger derpaa som og de kongelige Betienteres Forretninger, som derunder sorterer.* Pap. 18. Aarh. 86 beskr. Bl., med Pagin.

Anden Afskr. — *Herkomst.* Nr. 186 i Suhms Ms.-S.

Ny kgl. Sml., 4., 777. *Efterretning om Forandring udi Rentekammer-Collegiet ved adskillige Personers Indkomst og Fratrædelse derudi fra 1680—1716.* Pap. 18. Aarh. 4 Bl.

Uldall, Fol., 21. *Frederik III's Instrux for Kammer Kollegium af 8 Novbr. 1660 [Koncept]. b) Udskrift af hvad i bemelte Kollegii første Session d. 15 Novbr. 1660 passerede.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 862. *Copia af Kammer-Collegii Instructioner,*

hvorefter Kgl. Maj. Betienter i Danmark og Norge A. 1690 er bleven instrueret. Pap. Omtr. 1700. 80 beskr. Bl. og 5 ubeskr.

Kopi. Foran paa Indersiden af Bindet staar: «A° 1742 Kiøbt paa Sl: Byefoged Clausøns auction for 3 ℛ 2 ß og tilhører O. Biere». Bagi, ligel. paa Indersiden af Bindet, er skrevet følg. Vers: «Huo nu Retskafen er Oprigtig, god og from, Gaar snart en Krabbegang, Derom er ingen Om». — *Herkomst.* Skal stamme fra det kgl. Danske Selskab.

Thott, 4., 1389. *Liste paa Lehnene i Dannemark.* Pap. 18. Aarh. 38 Bl., det sidste ubeskr.

Af en Slutningsbem. ses, at der skulde findes et Kort ved Manuskriptet; det mangler imidlertid.

Uldall, 4., 378. *Excerpter af Lehnsbøgerne N° 1 og 2.* Pap. 18. Aarh. 256 Bl., deraf endel ubeskr.

Indeholder ogs. Excerpter af andre, senere Lensbøger samt andre Optegn., alt med samme Afskriverhaand. Nogle Randnoter ere tilføjede med Kofod Anchers. Orig. ere i Rigsarkivet. — *Herkomst.* Kofod-Anchers Bibl., III, Manuscr. S. 43, Nr. 250.

Ny kgl. Sml., Fol., 823. *Lehnsbogen N° 4. An. 1622.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl.

Omtr. Halvdelen er Afskr. med P. J. Kofod-Anchers Haand; i det øvrige har samme Haand hist og her tilføjet Bemærkninger. — *Herkomst.* Kofod-Anchers Bibl., III, Manuscr., S. 19, Nr. 163.

Ny kgl. Sml., Fol., 367. *Samlinger angaaende Lehnene og Lehnsmændene i Danmark og Norge før Souverainiteten.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Optegnelserne, topografisk ordn., ere alle med samme Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 656. *Liste paa Lehne og Herregaarde i Danmark (før 1645).* Pap. 18. Aarh. 8 Bl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 427.

Ny kgl. Sml., 4., 656^{c}. *a) Ordning og Skik hvorefter Kgl. Maj. Lehnsmænd over alt Riget med K. M. Lehn skulde vide dennem at holde. Onsdagen efter Søndagen Exaudi 1557. b) Fortegnelse paa Lehnene i Sielland og derpaa værende Lehnsmænd i 16de og 17de Aarh.* Pap. 18. Aarh. 2 Hefter, hver paa 8 Bl.

Afskrifter; synes skr. med F. Thestrups Haand.

Uldall, 4., 286. *B. Malthes alphabetiske Register over Stiftamtmænds og Amtmænds Forretninger efter Lov og Forordninger indtil 1726.* Pap. 18. Aarh. 176 Bl., med Pagin., deraf nogle ubeskr.

Autogr. af Bernhard Malta, af hvem Bibl. har flere Manuskripter.

Uldall, 4., 287. *B. Malthes Extract af alle de Poster, som Stiftamtmænd og Amtmænd have at forrette efter Lov og Forordninger indtil 1726.* Pap. 18. Aarh. 170 Bl., med Pagin., deraf nogle ubeskr.

Ligeledes Autogr. af Bernh. Malta, forskellig fra forr. Nr.;

til Slutn. et alfab. Register. — *Herkomst.* Har tilhørt Konferensraad Hoppe, siden Chr. Martfelt (if. Ny kgl. S. 1409°, 4°).

Ny kgl. Sml., 4., 777[f]. *G. L. Baden, De Kongelige danske og norske Befalingsmænds — Stiftamtmændenes og Amtmændenes — Æmbedsførelse fra Enevældet til d. 18de Sekels Udgang, oplyst af de kgl. Forordninger, Rescripter og Collegieskrivelser.* Pap. 19. Aarh. 70 Bl., hvoraf nogle ligge løse.

Autograf. Foran staar: «Maa trykkes. I Kjøbenhavns Politiret d. 2 Februarii 1834. Thomsen.»

Ny kgl. Sml., 4., 1409°. *H(   )*[sic]: *Alphabetisk Register over Stift-Amtmænds i Dannemark og Norge Forretninger efter hands Kongel. Majestæts Lov og Forordninger indtil Aar 1784, med videre Observationer Amtmandstienesten vedkommende.* Pap. 18. Aarh. 136 beskr. Bl.

Udarb., tildels eft. et Manuskr. fra 1741 af en vis H., af F. v. Haxthausen og af denne dediceret til Amtmand Andr. Fielstedt i Ringerige m. fl. Amter, und. Dato: Pinneberg d. 31 Decbr. 1784.

Thott, Fol., 1193. *Kong Friderich IV's Instruction for Tilleman, at være Amtmand over Corsøer og Antvorskov Amter. (Original).*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, Fol., 918. *Kong Frederik V's Reglement, hvorefter Civil-Etaten Aar 1747 og saa fremdeles betales og forpfleges skal.* Pap. 18. Aarh. 73 beskr. Bl.

Attesteret Genpart, dat. 11. Dec. 1747.

Politivæsen etc.

Uldall, 8., 487. *Copier af adskillige Kongelige Befalinger og Anordninger Politien vedkommende.* Pap. 18. Aarh. 185 beskr. Bl. og et Par ubeskr.

Afskrifter med 2 forsk. Hænder; det sidste Dokum. er fra 1745.

Ny kgl. Sml., Fol., 862[f]. *Kong Christian VI's Instruction for Politimesteren i Kjøbenhavn af 24 Marts 1741.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift.

Gl. kgl. Sml., 4., 3232[c]. *Friedrich III's Medicinal-Ordnung, dat. 23 Decbr. 1668, nebst e. ausführl. Projekte zu e. allg. Medicinal-Ordnung für Dänemark u. Norwegen durch Sim. Pauli. Cph. 1669.* Pap. 17. Aarh. 44 beskr. Bl. samt 6 vedlagte, hvoraf 2 ubeskr.

Tysk. De vedlagte Blade indeholde Duplikat af Indledn.; baade disse og selve det større Manuskr. ere forsynede med egenh. Randbemærkninger af Simon Paulli.

Thott, Fol., 1195. *Extract af alle Kongl. Rescripter og Befalinger,*

som ere udstædte til Directeurerne for de Fattiges Væsen i Danmark fra 1708 til 1712. Pap. 18. Aarh. 8 Bl., det sidste ubeskr.

Vistn. af Konferensraad C. M. Falsen (1719—99), hvis Navn er skr. paa Titelbl. — *Herkomst.* Auktionskat. ov. E. Pontoppidans Bibl., 1766, S. 24, Nr. 39.

Thott, Fol., 1197. *K. Friderich V Verordnung angehend eine Leibrenten-Societet aufzurichten 1747. It. Hofrettens Instruction af 1749 (impr.)* Pap. 18. Aarh. Henholdsvis 4 og 4 Bl.

Førstn. er Afskr.; sidstn. paaskr.: «Conform med Originalen. Testerer [Underskr.:] Reventlow [dereft. Segl.]»

Ny kgl. Sml., Fol., 737[d]. *N. E. Balle, Regnskab for de offentlige Midlers Forvaltning i Siællands Stift, som henhøre under Biskoppens egen umiddelbare Bestyrelse. Til Kronprinds Friderich d. 28. Januar 1792.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 1449. *A. Rohde: Historiske og statistiske Efterretninger om Livrente- og Forsørgelses-Anstalten af 1842 samt Livsforsikrings-Anstalten i Kjøbenhavn fra 1842—1869.* Pap. 19. Aarh. 37 Bl. samt en vedhæftet Skr. fra Forf. til Konferensraad C. F. Holm, dat. 26. Apr. 1863 (4 Bl.)

Original. Forf. var Kontorchef ved Livsforsikringsanstalten, siden Amtsforvalter i Hjørring († 1885). — *Herkomst.* Foræret 1892 af Justitsraadinde Rohde, ved S. Elvius.

Kameralvæsen.

Kall, 4., 382. *P. Brandt, Natura scientiæ cameralis, tam in genere qvam præcipue qvoad Regnum Daniæ.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl., det sidste ubeskr.

Latin. Synes Autogr. af samme Forf., hvem Thott 1397, 4°, og Ny kgl. Sml. 776, 4°, skyldes (se S. 294). Indbundet i blaa Silke med Christian VI's Navneciffer foran paa Bindet. (Se ogs. S. 303).

Uldall, 8., 493. *Beregning over Krigsstyrens Beløb for Dannemark 1714.*

Manglede ved den Uldallske Manuskriptsamlings Aflevering til Bibliotheket.

Gl. kgl. Sml., 4., 2356. *Capitels Kiøbs Taxt i Sielland fra 1600 til 1700.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 4 beskr. Bl.

Thott, 4., 1395. *Capitels-Kiøbs-Taxten i Siælland fra 1600 til 1752.* Pap. 18. Aarh. 8 beskr. Bl.

Thott, 4., 1386. *Samme fra 1600 til 1740, hvortil er føiet Capitels-Kiøbs-Taxterne i Aarhuus Stift fra 1674 til 1715.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl., deraf 2 ubeskr.

Ny kgl. Sml., 4., 789. *Fortegnelse over Kornpriserne i Danmark fra A° 1600 til 1775, hvorefter igien forsøges at bestemme Dannemarks*

Priser og Tilvext i Formue og Kræfter i bemeldte Tidsrum. Pap. 18. Aarh. 24 Bl.

Forf. er «[Odin Henrik] Wolf, Pansioneret Kammersecretair og Adinterims Bogholder ved det Congl: Lotto». Manuskr. er dedic. til en «højgrevelig Excellence». — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 261.

Thott, Fol., 695. *Dansk Matrikul-Regning, i trykte Tabeller, med en skreven Forklaring om Tabellernes Grund og Brug, ved J. Dinesen. Kbh. 1687.* Pap. 17. Aarh.s Slutn. 16 beskr. Bl., 39 trykte og 12 ubeskr.

Højt og smalt Format. Ingeniør Jørgen Dinesen Oxendorph blev 1692 Prof. i Mathematik ved det kjøbenhavnske Ridderakademi. Fortalen blev ikke trykt sammen med Tabellerne.

Uldall, 4., 339. *Tabellernes og Matriculernes Grund og Fundament, hvorefter Landmaalingen er bleven forrettet i Aarene 1681—1683 over Sjælland, Fyen, Jylland samt vedhængende Insuler.*

Manglede ved den Uldallske Manuskriptsamlings Indlemmelse i Bibliotheket.

Ny kgl. Sml., 4., 784^{b}. *Tabellernes og Matriculernes Grund og Fundament, hvorefter Landmaalingen er bleven forrettet i Aarene 1681 og 1683 over Sielland, Fyen og Jylland samt vedhengende Insuler.* Pap. Omtr. 1700. 60 beskr. Bl.

Kopi. Underskriften er med P. Uldalls Haand; maaske man altsaa her har det i hans Mskr.-Sml. manglende Haandskrift (se ovfr.) Foran Indholdsfortegn. staar: «NB. De 6 første Capitler er aleene af Land Conducteur Hegelund sammenskrevne; men de 4re sidste er siden af andre tilsatte, neml: fra pag: 68 til enden».

Ny kgl. Sml., 4., 787^{b}. *Instructioner om Landmaalingen (1681—83), it. Tabellernes og Matriculernes Grund af Dinesen 1687.* Pap. 18. Aarh. 96 Bl., deraf endel ubeskr.

Afskr.; Titelbl. med F. de Thestrups Haand. — *Herkomst.* Danske Selskabs hdskr. Manuskriptkat., Nr. 337 blandt Kvarterne.

Ny kgl. Sml., 4., 784^{e}. *Tabellernis og Matriculens Grund og Fundament over Sielland og Fyens Stifter.* Pap. 18. Aarh. 46 Bl.

Væsentl. en Afskr. af Dinesens Tabeller og Indledning (se ovfr. Thott, Fol., 695). Nogle Anmærkn. samt en Tilføjelse synes skr. med Politimester E. Torms Haand.

Ny kgl. Sml., Fol., 410. *Documenter og Protocoller angaaende Landmaalingskommissionen i Jylland 1683.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 787. *Christian V^{tes} Instruction for Landmaalerne, Conducteuren og Skriveren ved Jordreebningen udi Cronborg, Friderichsborg, Jægerspriis og Kiøbenhavns Amter.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl.

Afskrift. Tit. med J. Langebeks Haand.

Thott, Fol., 696. *Danmarks Matrikul offereret K. Christian V 1690 og forfattet af Etatsraad Rosenkreutz, efter Landmaalings-Forretningen*

af 1680, men nu i en anden Form indrettet 1764 af Jens Anthoni Holmand. Pap. 18. Aarh. 100 Bl.

Pyntelig Renskrift.

Ny kgl. Sml., Fol., 457^b^. *Promemoria angaaende Jordegodset i Dannemark og dets Taxt i Matrikulen, Sorøe d. 1ste Martii 1752.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift. Er af P. Kraft. Findes med Forf. Navn, men udat. i Ny k. S., 8., 195 (se ndfr.)

Ny kgl. Sml., 4., 785. *Promemoria angaaende Jordegodset i Danmark og dets Taxt i Matriculen, dat. Sorøe 1. Martii 1752.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl.

Afskrift af samme Bog. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1258.

Ny kgl. Sml., 8., 193. *General-Liste paa al Danmarks contribuerende Hartkorn.* Pap. 18. Aarh. 254 beskr. Bl. med Pagin., 3 ud. saadan (Reg.), 2 vedlagte og nogle ubeskrevne.

Med F. de Thestrups Haand. — *Herkomst.* Skal stamme fra Danske Selsk., men findes hverken i dets tr. ell. hdskr. Manuskriptfortegnelse.

Ny kgl. Sml., Fol., 412. *Matricul over Nørre-Jylland.* Pap. 18. Aarh. 28 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 548, Nr. 324. Suhms Ms.-S. Nr. 412.

Ny kgl. Sml., 8., 194^m^. *Jyllands Matricul.* Pap. 18. Aarh. 162 beskr., pag. Bl. og nogle ubeskr.

Ny kgl. Sml., 4., 787^c^. *Uddrag af Prof. N. Holms Plan til Dannemarks Opmaaling. Kbhvn., d. 20de Mai 1762.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl.

Svensk (temmelig ukorrekt). — Jørgen Nicolai Holm var Prof. designatus i Mathematik ved Kbhvn.'s Univ.

Uldall, Fol., 32. *Instruction for Commissarierne ved den nye Landmaaling, item for Landmaalerne og Skriverne, givne i April 1768.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl., deraf 1 ubeskr.

Afskrifter.

Ny kgl. Sml., Fol., 459. *[C. Martfelt] Adskilligt angaaende Hartkorn og Matrikel.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Forskellige Hænder. Af Martfelt selv findes kun et Par Koncepter og Notitser; forøvr. med anden Haand en Afskr. af Dinesens Indl. til Tabellerne 1687 (se S. 298: Thott, Fol., 695) m. m.

Ny kgl. Sml., Fol., 459^d^. *Forskelligt angaaende Matrikulering og Jordegods.* Pap. 18. og 19. Aarh. 1 Pakke.

Synes i det hele at stamme fra Chr. Olufsen, hvis Haand findes paa nogle Omslag. Det er Tabeller, Instruktioner og Dokumentafskrifter.

Ny kgl. Sml., 8., 195. *P. Kraft, Angaaende Jordegodset i Danmark og dets Taxt i Matriculen efter Landemaalings Forretningen med videre, til dets Indretning i adskillige Tilfælde henhørende.* Pap. 18. Aarh.'s Midte. 36 beskr. Bl. og nogle faa ubeskr.

Forf. er maaske Peder K., Landsdommer samt Inspektør ved Sorø Akad. (1711—59). Slg. ovfr.: Ny kgl. S., Fol., 457^b, og 4., 785. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 124.

Ny kgl. Sml., 8., 194. *Tabellarisk Udsigt over Danmarks Areal efter den paa virkelig Opmaaling grundede Beregning, Folketallet i A. 1801 efter Fortegnelsen fra det kongel. Tabelcontoir, samt Ager og Engs Hartkorn efter den Gyldencreutziske Specification m. m. herredsviis forfattet ved S. Bruun. 1815.* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 15 Bl.

Original. Forf. er Søren Bruun, Overinspektør ved Landmaalingsvæsenet († 1830).

Thott, Fol., 694. *Adskillige Taxter over Danmarks og Norges Riger; tilligemed adskillige Landes Mynt, Vægt og Alenmaal.* Pap. 17. Aarh. 50 Bl., det første ubeskr.

Affattet af Axel Urne Jørgensøn (vistn. Søn af Jørgen Urne til Brobygaard i Fyen), hvis egenh. Underskr. findes til Slutn., samt Datoen «Kilderup den 14 Januarj A^i 1634.»

Thott, 4., 1392. *Taxt, hvorefter alle Landgildevarer og Jordbøgers Species anslages udi Hartkorn over al Dannemark.* Pap. 17. Aarh. 80 Bl. («Nodeformat»).

Paa Titelbl.: «Tideman Pedersen Lowmans Egen Bog.»

Thott, 4., 1393. *Gammel Landtaxt paa Jordegods i Dannemark og Norge anlangende.* Pap. 17. Aarh. 104 Bl., deraf et Par ubeskr.

Mod Slutn. findes endel Optegn. fra 18. Aarh. samt Reg. ov. Haandskriftets Indhold, hvilket mest bestaar af Tabeller o. desl. i Afskr. — *Herkomst.* Kat. ov. det v. d. Ostenske Bibl. S. 338, Nr. 47.

Thott, 4., 1394. *Almindelig Kornmaal over Danmarks Rige. Derpaa følge adskillige Formularer, saa og Taxter udskrevne efter Alphabetet, og Beregninger over Rente.* Pap. 17. Aarh. 93 Bl.

Det meste af Bogens Indhold er Brev- og Dokumentformularer, forskellige fra dem i Heldvaderus' trykte Formularbog. Den synes at være skreven i 1660'erne af en Peder Rasmussen Horsens.

Uldall, 4., 337. *Taxt paa Hartkorn og Landskyld i Dannemark og Norge.* Pap. 17. Aarh. 98 Bl., deraf nogle faa ubeskr.

Kall, 4., 386. *Taxt og Landgields Gebørsel over al Danmark, i 4 Parter.* Pap. 17. Aarh. 105 folierede Bl., med faa Undtagelser beskr.

Indeholder ogsaa nogle Dokument- og Brevformularer.

Ny kgl. Sml., 4., 771^f. *Taxter, hvorefter Landgild udi Hartkorn anslaaes saa og udspises, samt Udregninger udi Jordegodses Kiøb og Salg med Kornmaals og Smørvegts Underskud over al Danmark; sammenskrevet og i 5 Dele forfattet af Arent Berntsen, Bergensis.* Pap. 17. Aarh. 140 Bl., deraf enkelte ubeskr.

Autograf. Paa Bindet: «A B S Taxt Anno 1635». Tildels hvad der findes trykt i de senere Afsnit af Sammes «Danmarckis oc Norgis Fructbar Herlighed», Kbh. 1656, 4°. —

Herkomst. Danske Selskabs tr. Manuskriptfortegn., Nr. 40 blandt Kvarterne.

Ny kgl. Sml., 4., 771g. *Den anden Bog om Jordegodses Eiedom og Landgild eller Herlighed, i 2 Parter; sammenskrevet og forestillet af Arent Berntsen.* Pap. 17. Aarh. 150 Bl.

Autograf. Er den 2den Bog af «Danmarckis oc Norgis Fructbar Herlighed», trykt 1656, dog med nogen Forskel i det enkelte. — *Herkomst.* Danske Selskabs tr. Manuskriptfortegn., Nr. 41 ibl. Kvarterne.

Ny kgl. Sml., 4., 786. *Extract af Seelandsche Jordbøger udi Hartkorn, d. 4. Decbr. 1660.* Pap. 17. Aarh. 4 Bl.

Ny kgl. Sml., Fol., 821. *Copier og Lignelser om Mageskiffte imellem Kong: Maytt och Adelen, disligeste imellem Adelen selff och effter Adelen udi syschinde schifte. — Herrederne i Danmark.* Pap. Omtr. 1600. 27 Bl.

Herkomst. Suhms Ms.-S. Nr. 316.

Toldvæsen.

Uldall, Fol., 18. *Copie-Bog paa Kongelig Majestets Tolbod for Kiøbenhavns Slott over adskillige Kongelige Befalinger vedkommende Handelen og Tolden 1574—1624.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 448. *Kongens indkomne Told og Accise af de danske Provincer fra 1ste Januar 1656 til 1657. (Underskr. Langmack).*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Kall, 4., 369. *Tabell, som forklarer hvad Told- og Consumtionsintraderne i Kiøbenhavn aarlig har beløbet sig fra 1701 til 1763 incl. med hosføiede Anmærkninger.* Pap. 18. Aarh. 6 beskr., nogle ubeskr. samt 5 vedlagte Bl.

Gaar i Virkeligheden til 1772 incl. Paa Titelbl.: «Samlet og Forfattet af J. L: Dalin.»

Ny kgl. Sml., Fol., 449. *Remarquer ved en nyttelig og velgrundet Toldrulles Forfatning i Danmark og Norge; tilligemed Remarqver ang. de 4 Species skrevne 1731 in Martio.* Pap. 18. Aarh. 34 Bl., deraf 8 ubeskr.

Ny kgl. Sml., 4., 794. *Nogle Optegnelser i Henseende til Tolden i Danmark, om Toldafgiften i de forskiellige Artikler etc.* Pap. 18. Aarh.s Midte. 49 Bl., deraf 2 ubeskr.

Ny kgl. Sml., Fol., 826. *Denn sedwanlige [gammel] thold Rolle som mand schal Rette sig epter paa Koning: Maytt* [læs: Maystt] *tholdboed for* [læs: For] *Kiøbenhaffnn slott* [læs: Slott]. Pap. 17. Aarh.'s 1. Halvdel. 9 Bl., det sidste ubeskr. (Smalt og højt Format).

Ny kgl. Sml., 4., 794b. *Taxt, hvorefter efterskrevne Vare og af*

des Værdie ½ PC. paa Kiøbenhavns Accise-Contoir beregnes og oppebærges (1726). Pap. 18. Aarh. 45 Bl., de 3 sidste ubeskr.

Herkomst. Danske Selskabs tr. Manuskriptfortegn., Nr. 39 bl. Kvarterne.

Ny kgl. Sml., Fol., 861. *Told-Rullen af 29 Febr. 1732 med Justice-Raad N. Munks skrevne Antegnelser.* Pap. 18. Aarh.

Trykt Bog i Kvart, gennemskudt med hvide Bl. og med tilklæbede Marginer; paa disse og paa de indsatte Bl. ere Tilføjelserne skrevne af Justitsraad og Kommitteret i Økonomi- og Kommercekollegiet Niels Munck. Til Slutn. alfab. Register. Paa Titelbl. Ejernavnet «Broager, 1787».

Uldall, 8., 486. *Adskillige Anordninger og Oplysninger om Øresunds Told.* Pap. 18. Aarh. 55 Bl.

Thott, 8., 588. *Toldrulle hvorefter Tolden i Øresund oppebæres.* Pap. 18. Aarh. 126 Bl., deraf nogle faa ubeskr.

Paa Titelbl. Navnet J. Schrøder.

Uldall, Fol., 58. *Øresunds Toldrulle, som den var i Begyndelsen af Christian VII's Regiering. b) Extract af den Protocoll, hvori findes indført de ved Øresunds Toldkammer havende Befalinger og Ordinantzer, den Øresundske Told angaaende. c) Den gamle Toldrulle af 1654, hvorefter de gamle Laste Penge og Fyhr Penge oppebæres.* Pap. 18. Aarh. 110 Bl., deraf nogle faa ubeskr.

Uldall, 8., 492. *Øresunds Toldrulle m. adskillige Anmerkninger.* Pap. 18. Aarh. 58 beskr. Bl. og nogle faa ubeskr.

Ny kgl. Sml., Fol., 447. *Copie af kgl. Mai. Toldrulle med hosføiet Forklaring, hvorledes Hs. Mai. Told er oppebaaret i Øresund fra Nytaarsdag 1638 til Nytaarsdag 1639.* Pap. 17. Aarh. 17 Bl., det sidste ubeskr.

Herkomst. Suhms Ms.-S. Nr. 905.

Ny kgl. Sml., 4., 791d. *Tol-Rollen in den Orizond voor d'onderdanen der Geunieerde Nederlandsche Provincien. Christianopel d. 13. Augusti 1645.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 18 Bl., deraf 2 ubeskr.

Hollandsk og Dansk. Afskrift.

Samfærselsvæsen.

Thott, 4., 1399. *Efterretning om det Kongl. Postverks Begyndelse og Indrettelse, hvortil ere føiede to originale Breve samme Sag angaaende af K. Christian V, det eene til Christ. Gyldenløve af 1678, det andet til Klingenberg af 1685.*

Har manglet i længere Tid.

Ny kgl. Sml., 4., 778. *Kort Efterretning om det kongelige Postverks Begyndelse og Indrettelse saavel i Danmark og Norge som i Førstendømmerne Slesvig og Holsteen.* Pap. 18. Aarh. 40 Bl., deraf nogle faa ubeskr.

Herkomst og Benyttelse. Suhms Ms.-S. Nr. 1026. — Fr. Olsen, Det danske Postvæsen (indtil 1711), Kbh. 1889, S. 129, 133 f., 141, 196, 204 f., 229—231.

Ny kgl. Sml., Fol., 457. *Jordebog og Inqvisition, som er holt over hans Kongl. Mayts Postbønder her udi Riget, in An. 1689 d. 28 Decbr.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Uldall, 8., 494. *Udtog af den danske General-Post Kasses Indtægt og Udgift fra 24 Sept. 1711, da Post Intraderne indløb i den Kongl. Kasse, til Aaret 1775, uddraget ved C. Lange.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 456q. *Regulativer for hele Arbejdet ved Udstikningen af den jydske Jernbane 1856.* Pap. 19. Aarh. 32 Bl., deraf nogle faa ubeskr.
Indeholder mest Afskrifter af Korrespondance o. desl. (ved F. Abrahamson) angaaende Anlæget, ogsaa enk. Tryksager og Udklip samt enk. indklæbede Originalskr. — *Herkomst.* Gave fra Oberst W. H. F. Abrahamson.

Finansvæsen.

Ny kgl. Sml., 4., 776b. *Pierre Brandt, La Nature de la Science, qui regarde la Chambre des Finances tant en general que principalement du Royaume de Dannemarck.* Pap. 18. Aarh.'s Midte. 14 Bl.
Fransk. Samme Skrift som findes paa Lat. i Kall, 382, 4° (se S. 297), ligesom dette Hdskr. indb. i blaa Silke med Chr. VI's Navneciffer. Synes Autogr. — *Herkomst.* Auktionskat. ov. Prof., Stadsbygmester O. Mallings Bogsaml., Kbh. 1865, S. IV, Nr. 25.

Thott, 4., 1702. *En Guldmine over Jorden. 1766.* Pap. 18. Aarh. 79 beskr. Bl.
Den fuldstænd. Tit. er: «Een Guld Mine, Oven Jorden, som med ringe Umage og Liden Bekostning kand aarlig give Een Vis og Anseelig Product; opdaget I Hans Kongelige Maiestæts Kong Christian den Syvendes Første Regierings Aar. Den 28de May Anno 1766.» Fortalen slutter med Ordene «Mange Maader» som Underskrift. Skriftet omhandler forøgede Statsindtægter ved Auktionsvæsenet.

Ny kgl. Sml., Fol., 437. *Gedanken von den Verbesserungen der Kornrevenuen bei unvermeidlichen und ausserordentlichen Bedürfnissen des Staats.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl., deraf 2 ubeskr.
Anonymt.

Thott, Fol., 839. *Kongens Indkomster og Udgifter 1602 (aftrykt i Schlegels Samlungen, 1ster Th. 1 St.)*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Uldall, 4., 338. *Kort Offuerslag paa all Rigens Indtægt og Udgifft,*

som er giort og tilsammendragen 24 Decbr. 1602. Original med Chr. IV's Chiffre.

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Kall, 4., 432. *Kort Overslag over alt Rigets Indtægt og Udgivt for Aaret 1602.* Pap. 18. Aarh. 53 Bl., det første defekt.

Afskr. ved J. H. Schlegel, med tyske Noter af denne; dat. «Brahesburg den 21 März 1758». — *Benyttelse.* Tr. i Schlegels Samlung zur dän. Gesch., 1. Th., 1. Stück, S. 23—130.

Uldall, Fol., 54. *Beregning over begge Rigers Indtægt og Udgift af Lehnene m. m. for 1630.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1014. *Indtægt af Jørgen Wind til Gundestrup og Steen Beck til Førsleff, K. M. Rentemestere, deres Regnskab her af K. M. Rentekammer, som er beregnet fra Phil. Jacobi Dag 1631 og til samme Dag 1632.* Pap. 18. Aarh. 22 beskr. Bl. og nogle ubeskr.

Afskrift med J. H. Schlegels Haand; enk. tyske Noter. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1038.

Thott, Fol., 840. *Kort Extract og Overslag paa Rigens Indtægt og Udgift.* Pap. 18. Aarh. 4 Bl.

Bl. 1ª staar: «Copie af Mss: tegnet Chr: IV. Aº 1642».

Ny kgl. Sml., Fol., 626ᵉ. *Kort Offuerslag paa Rigens Indtegt och Udgifft og huiss Kongl. Mayᵗ aff huert Læhn udi Pendinge kand haffue frj och blifue til ofuers. Paa Bindet Chr. IV's Ciffer med Aaret 1642.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 627. *Kort Extract och Offuerslag paa Rigens Indtegt och Udgifft, og huiss Kongl. May.ᵗ udi Pendinge kan haffue fri. Original. Paa Bindet staaer Chr. IV's Ciffer og Symbolum med Aaret 1642.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 628. *Kort Extract og Offuerslag paa Rigens Integt og Udgifft samt Hoffstatins Besolding. (1645).* Pap. 18. Aarh. 24 Bl., deraf et Par ubeskr.

Afskrift. Paa Titelbl.: «Udskrevet efter en original, paa hvis Bind stood Kongens Chiffer og Symbolum».

Gl. kgl. Sml., Fol., 934. *Jacob Sørensens Regnskabsbog for Skat-Kammeret for H. Maj.ᵗˢ Debitorer i Danmark og Norge for Aaret 1678.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 8., 246ᶜ. *General Beregning over Kgl. Maj. Indkomster og derpaa faldende Udgifter pro A. 1692.* Pap. Omtr. 1700. 28 Bl., deraf nogle ubeskr.

Afskrift.

Thott, 8., 497. *Beregning over Rigets Indtægt og Udgift, dat. Rentekammeret 1708 ultimo Decembris, forfattet og skrevet af Lars Jensen. Med Kong Friderich IV's Ciffre paa Bindet.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 8., 249b. *Oversigt over Kongerigernes, Hertugdømmernes og Grevskabernes Indtægter og Udgifter for Aaret 1709.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, Fol., 901. *Extract af General-Cassa-Hovedbog pro Anno 1729.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, Fol., 909. *Extract af General-Casse-Hovedbog pro 1730.*
Har manglet i længere Tid.

Thott, Fol., 910. *Rentekammerets en general Indtægter og Udgifter, samt Behold og Restancer for Aarene 1730 til 1735, forfattet af Niels Agerskov 1737.*
Har manglet i længere Tid.

Uldall, Fol., 55. *Beregning over begge Rigers Indtægt og Udgift for Aaret 1731 af Niels Agerschow.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Uldall, Fol., 56. *Beregning over Rentekammerets Udgifter for 1735 af Niels Agerschow.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Uldall, Fol., 61. *Finantz Collegii Forestilling af 28 Jun. 1785 om Stats Gieldens Tilstand og sammes Afbetaling m. v., samt Extract af en do. under 28 Marts 1787 om det samme.*
Har manglet siden den Uldallske Samlings Aflevering til Bibliotheket.

Uldall, Fol., 66. *Finantz Collegii Forestilling af 24. Mart. 1787 om Financernes Tilstand ved Udgangen af 1786, med Udtog af nogle Bilager.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl., deraf 2 ubeskr.
Afskrift.

Ny kgl. Sml., Fol., 440h. *Prof. F. L. Bang, Betragtning over de danske Pengesedlers slette Curs, Skaden deraf, Aarsagerne dertil, muelige Midler derimod. Vor allernaadigste Konge tilegnet. 13 Juli 1809.* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 10 Bl.
Autogr., men kan næppe være det indsendte Exemplar. Forf. er Lægen Prof. Frederik Ludvig B. (1747—1820).

Kall, Fol., 89. *A. Høyers vernünftige Gedanken von Einrichtung und Nützen einer besondern privilegirten Wechselbank. Copenh. 1720.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1397. *Octroy for den Kiøbenhavnske Assignation, Vexel og Laane Banque, dat. Friderichsb[erg] 29 Oct. 1736.* Pap. 18. Aarh. 30 Bl., deraf 1 ubeskr.
Afskrift.

Uldall, Fol., 59. *Et Bind, hvori: a) Etatsraad Knophs Betænkning om en nye Bankes Indretning af 3 Dec. 1784. b) Abschrifft des Memoire, welches der Finantzminister Graf Schimmelmann medio Oct. 1786 an die Statsminister gegeben hat und einen Prospectum zum Plan der neuen Bank enthalten soll. c) Finantz Collegii Skrivelse til Over-Banke-Direktionen af 19 Oct. 1786. d) General Procureurens Conferentzraad*

Bangs Betænkning af 30. Oct. 1789. Pap. 18. Aarh. 26 Bl., deraf 12 i Kvart; 5 ere ubeskr.

Afskrifter med forskell. Hænder.

Uldall, 8., 495. *Velmente Tanker i Anledning af Planen til en nye Speciesbanke, helligede Sandheden og Fædrelandet. Skrevne i Aug. 1790.*

Har manglet siden den Uldallske Manuskriptsamlings Aflevering til Bibliotheket.

Krigsvæsen.

Ny kgl. Sml., Fol., 462^b. *Jos. Nic. Ben. Abrahamson, Samlinger om Danmarks Krigsmagt i 19de Aarh. Fasc. I—II.* Pap. 19. Aarh. 2 Kapsler.

Mest Tabeller o. desl. ang. Udskrivningsvæsen, de enk. Vaabenarter osv., ogsaa et og andet til Sammenlign. fra andre Landes Krigsvæsen; øjensynl. Materiale til Forslag ang. den danske Krigsmagts Organisation. Ordn. i Rubrikker fra A til Ø und. Numre. Det meste med Khr., Oberst og Generalkrigskommissær Abrahamsons (1789—1847) egen Haand. Foran ligger (i Afskr.) en Afhandling paa 157 Sider, betitlet «Om Danmarks Krigsmagt». — *Herkomst.* Gave fra Oberst F. Abrahamson 1873.

Ny kgl. Sml., Fol., 462^c. *Forskjelligt angaaende Land- og Sø-Etaten etc.* Pap. 17. og 18. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder nu mest Dokumentafskrifter. — Af denne Pakke er afgivet til Rigsarkivet 1889: Rigens Marsks Propositioner hvorved Danmarks Rige kunde bringes i Pasatur, 4. og 6. Apr. 1646; Original Instruktion for Krigskollegiet, 25 Juni 1670; Pro Memoria fra General Huth, 16 Jan. 1778; lignende fra Samme, 4 Jan. 1779; lignende, udateret, «an die Königl. extraordinaire Commission».

Ny kgl. Sml., Fol., 462^d. *Ohnmassgebliche Discours auf die Frage: Welche Örter in Dennemarck am ersten sollen befestiget vndt verfertiget werden? Von G. H. Hafniæ mens. Nov. A. 1655.* Pap. 17. Aarh. 22 Bl.

Original Afhandling.

Ny kgl. Sml., Fol., 818. *Christian III's Ordning oc Skik for de danske Reisener og Landsknegte og Orlogsskibe, naar de bruges i Krig.* Pap. 16. Aarh. 14 Bl., pagin. ccclvj til ccclxix.

Afskrift. Har udgjort en Del af et større Manuskript. — *Herkomst og Benyttelse.* Suhms Ms.-S. Nr. 856. — Trykt i (Krag og Stephanius) Chr. III's Hist., II, Kbh. 1778, 4°, S. 545—556 (vistn. just eft. dette Haandskrift).

Ny kgl. Sml., 4., 779. *Et Forslag, hvorledes Dannemark af egne Indfødde kunde blive forsvaret.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl.

Synes Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 915. *[J. F. Camerer] Die Kriegesgeschichte der Dänen und zwar von Odin an bis auf Christoph III. 1788.* Pap. 18. Aarh. 134 + 8 (deraf 3 ubeskr.) Bl., med Pagin.; samt 18 Bl. i Fol. (deraf et Par ubeskr.), indeholdende forskellige Notitser til Brug ved Udarbejdelsen af Skriftet.

Autogr. af Joh. Friedr. Camerer (1720—92), Auditør, siden Ridefoged i Sønderjylland. Foliobladene ere betegnede 1773. Med særlig Paginering (i Kvart) «Etwas über den verstorbenen Etats Rath Martenfeld».

Ny kgl. Sml., 4., 2255. *O.* [sic] *Jacobsen: Udskrivningsvæsenet i Danmark.* Pap. 19. Aarh. 7 Bd., det ene (indeholdende Reg.) i Fol. De første 5 Bd. ere betegn. [Hæfte] 1—6, 7—12, 13—18, 19—24, 25—29, det 6te: Tillæg 1—2. Gennemført Paginering; i Virkeligheden mangler 1ste Bd., da det, som her betegnes som 1ste, begynder med Side 145.

Egenhændige Afskrifter af trykte Forordninger m. m. fra de ældste Tider til 1891. — *Herkomst.* Gave fra Enke eft. afd. Oberstlieut. J. E. Jacobsen († 1892), Fru Suzette J.

Ny kgl. Sml., 8., 196^f^. *Fortegnelse paa Officererne ved Armeen i Danmark, Norge, Holsten, Pommern og Oldenborg; Forpflegningsreglement; Beholdning i Fæstningerne og ved Feltartilleriet; Munderingsreglement; lignende Udsigt over Søe-Etatens Personale og Materiale. 1718.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, Fol., 1180. *Christiani IV Krigsartikler af 1611. Original.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1377. *Christian des IV^ten^ Felt- und Kriegsordnung oder Reutter-Recht. Copenhagen 1612.* Pap. 18. Aarh. 23 beskr. Bl.

Afskrift. Paa Titelbl. (med J. Langebeks Haand): «Efter et trykt Exemplar in Biblioth. Fossiana N° 3468, in 4to». — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 562, Nr. 170.

Thott, 4., 2020^a^. *Kong Frederik III's Skibsartikler.* Pap. 17. Aarh. 31 Bl.

Afskrift.

Thott, Fol., 917. *Etat von den sämmtlichen Königl. dänischen Trouppen im Jahr 1743.* Pap. 18. Aarh. 1 Tabel i stort Format, med rødt og sort Blæk.

Thott, Fol., 1188. *Königl. Dänisches Kriegsreglement. b) Nützliche Raisonnements nebst verschiedenen Königl. dänischen Verordnungen über das Kriegswesen. c) Reglement für die Königl. Preussische Infanterie. 1726.* Pap. 18. Aarh. Først 117 pagg. Bl. (Titelbl. mgl.) samt 3 Bl. Register; derpaa (b) med samme Haand 68 Bl., underskr. G. og dat. Juni 1724; dereft. 2 ubeskr. Bl.; endelig (c) «gegeben und gedruckt in Potsdam, den 1ten Martij 1726», 64 Bl., ligel. med samme Haand.

Afskrifter.

Thott, 8., 496. *Adskilligt om Fourages Anskaffelse til Troupperne,*

March-Router, Taxter, Krigs-Ordonnancer etc. i Kong Christiani V[ti] og Friderici IV[ti] Tid. Pap. 18. Aarh.'s Beg. 126 Bl.

Dansk. Optegnelserne ere med een og samme Haand. Bagi Register.

Kall, Fol., 87. *E. Jessens Saml. histor. Nachrichten von A. 1689 bis 1714 (betreffend die dänische Kriegsgeschichte insonderheit die dänischen Auxiliartruppen), in 65 Heften.* Pap. 18. Aarh. 2 temmelig tykke Bd., uden Pagin. Paa Ryggen staar: «J. [skal være S.] Brincks Sammlung historischer Nachrichten, 1. Band 1689—1707» og «2. Band 1707—14».

Tysk, Dansk og Fransk. Optegnelser og Afskrifter (navnl. af Generalernes Indberetninger); tildels som en Biogr. af Oberst Søren Brinck (1668—1743). Omtr. en Fjerdedel af det hele Manuskr. er nedskr. af Etatsraad E. J. Jessen (Schardebøl), Brincks Svigersøn, der ogsaa har revideret og foretaget Rettelser i det Øvrige, som er med to forskellige Afskriverhænder. — *Benyttelse.* J. H. F. Jahn, De danske Auxiliairtropper, I—II, Kbh. 1840—41 (især i 2den Del). — A. Tuxen, Royal Danois, Kbh. 1888, Særtr. af Militært Tidsskrift, XVII (flere Steder).

Kall, Fol., 90. *Frid. Engelstrups Forslag til Friderich IV om en staaende Landmilities Indretning.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 461. *Om en staaende Landmilices Indretning. (Copie af Engelstrups Project).* Pap. 18. Aarh. 28 Bl. og en vedhæftet Tabel.

Afskrevet for P. F. Suhm. Paa Titelbl.: «Rostg: N° 261» [vel paa Univ.-Bibl.?]. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 569.

Ny kgl. Sml., Fol., 462. *Bruun's Memorial om Landmilicens Indretning. 30. Sept. 1763.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 860. *Extrakter af adskillige Frid. IV's og Chr. VI's Forordninger.* Pap. 18. Aarh. 46 Bl., de 2 sidste ubeskr.

Afskrifter med forskell. Hænder; vedkomme Udskrivning til Landmilitsen, Bataillons- og Regimentssamlinger o. desl.

Ny kgl. Sml., 4., 780. *Nogle Samlinger om det danske Land- og Krigsvæsen (med Register).* Pap. 18. Aarh. 125 Bl., med Pagin.

Afskrevet for Suhm efter «Nr. 246 e Bibliotheca Raastgaardiana». Indeholder ogs. noget om Landvæsen. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1208.

Ny kgl. Sml., 4., 781. *Kort Extract over de heri Siælland staaende 3 Regimenter Rytterie Deres Forpflegning paa Ryttergodset.* Pap. 18. Aarh. 81 Bl.

Afskrift for Suhm. Paa Titelbl.: «N° 247. Fr. Rostgaard». — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 624.

Ny kgl. Sml., 4., 791[p]. *[Jos. Nic. B. Abrahamson] Forsøg til et Udkast om General-Stab i Almindelighed og med Hensyn til den danske Armee især deleshed. Kbhvn. 10 Novbr. 1831.* Pap. 19. Aarh. 122 beskr. Bl.

Pyntelig renskr. og indb. Expl. — *Herkomst.* Gave fra Oberst Fr. Abrahamson.

Ny kgl. Sml., 4., 782^{b}. *Excerpt af Parolbefalinger — forsaavidt det Almindelige og Vigtigste angaaer — fra 7 Novbr. 1807—31 Juli 1809.* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 112 Bl.

Afskrifter.

Ny kgl. Sml., 4., 1395. *Forordnings Bog Landmilitien vedkommende.* Pap. 18. Aarh. 214 beskr. Bl.

Afskr. for Suhm, eft. det Rostgaardske Manuskr. Nr. 448. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 180.

Ny kgl. Sml., 8., 196^{c}. *Cavallerie-, Dragoner-, Artillerie- og Infanterie-Mondur af den ganske danske Armee med samt Regimenternes Navne. Kiøbenhavn d. 25de September 1730.* Pap. 18. Aarh. 33 Bl., deraf 4 ubeskr.

Kolorerede Tegninger, maaske af M. Eggers, hvis Navn staar paa Titelbl. — *Herkomst.* Udtaget af den Hjelmstjerneske Saml., i hvis Katal. det er Nr. 2612, 4°. Foran findes Hjelmstjernes Exlibris.

Gl. kgl. Sml., 4., 1867. *Vorstellung der in dem 1ten Theil des Reglements für I. K. M^{t} geworbene und National-Infanterie enthaltenen Manoeuvres und Exercises.* Pap. 18. Aarh. 186 Bl., deraf 3 ubeskr.

Tysk. I rødt Saffians Bind og pyntelig skrevet, med Rødt og Sort samt mange kolor. Figurer, fremstillende Haandgrebene og Exercitsen. Det anf. Reglement er fra 1740.

Gl. kgl. Sml., 8., 3531. *Frid. v. Schnitlers [sic] Handgriffe mit Gewehren, Grenaden, Kurtzgewehren und Espontons, mit illum. Figuren. b) Signal-Bog for Floden om Dagen og Natten. 1733.* Pap. 18. Aarh. 166 Bl., det første og det sidste ubeskr.

Pyntelig udførte kolor. Tegninger; det første Afsn. har tyske Underskrifter, det andet danske. Forf. af førstn. er «Friedrich von Schnitter, Prem: Lieut: bey der Königl: Leib-Garde zu Fusz». Indbunden i rødt Maroquin, med Christian VI's Navneciffer og Aarstallet 1755. — *Herkomst.* Fra det kgl. Haandbibliothek.

Thott, Fol., 1189. *Interims-Reglement über Exercitia und Mainements.* Pap. 18. Aarh.'s 1ste Halvd. 156 beskr. Bl.

Thott, Fol., 1190. *Christian des VI Cavallerie-Reglement.* Pap. 18. Aarh. 98 beskr. Bl. og nogle ubeskr.

Afskrift med Rettelser og Tilføjelser. Tilsidst Register.

Thott, 8., 589. *Friderici V^{ti} Exercier-Reglement für die Infanterie. 1765.* Pap. 18. Aarh. 77 Bl.

Afskrift. Rødt og sort Blæk.

Ny kgl. Saml., Fol., 461^{b}. *Entwurf eines ausführl. Exercice-Reglements f. Ihro Königl. Mayst. Infanterie. Cph. 30 Spt. 1738. (Unterzeichnet v. F. H. v. Walter, A. Prætorius u. F. Fölckersam.)*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 461^{c}. *[Capit. Joh. Heinr. Rickers] Reglement f. unsere geworbene u. National-Infanterie, dat. Copenh. d. 19 Apr. 1747. 1—3 Th. (nebst Plans zu d. I Th. 3. Buch). 5 Voll. — Anhang. Copenh. 27 Oct. 1753.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 781^{b}. *K. Christian VI's Reglement für die Cavallerie-Regimenter u. für die Dragon-Regimenter, dat. Christiansburg Schloss d. 9 Jan. 1741.*

Afgivet til Rigsarkivet.

Ny kgl. Sml., 4., 781^{k}. *Andr. Tscherning, Underviisning for Borger-Compagnierne i Kiøbenhavn. 1ste Deel om Exerceringen og Evolutionerne. 1750.* Pap. 18. Aarh. 142 beskr. og nogle ubeskr. Bl. samt en kobberst. Tavle med Borgervæbningens Faner.

Orig., if. Notits af Forf. nedskr. til hans private Brug. T. var Informator i Bogholderi, tillige Kapitain og Exerceermester ved Kbhvn.s Borgervæbning. — *Herkomst.* Gave af Boghandler H. Lynge 1877.

Ny kgl. Sml., 8., 196^{e}. *Cavallerie-Reglement, welches in der Commission unter Præsidio des Feldmarechals Numsen, dem Ober-Secretair Graf Ahlefeldt, General-Majors Baron Schenck und Hauchs verfertiget worden. b) Exercier-Reglement, das vom Major Bagge der Guarde zu Pferde gebraucht worden, biss das unter Præsidio des Feldmarchal Numsens herausgekommen.* Pap. 18. Aarh. 269 Bl., deraf nogle faa ubeskr.

Afskrifter.

Ny kgl. Sml., 8., 197. *Den danske Militair-Etat og dens Betalings-Reglement f. A. 1776.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 8., 198. *Extract af Militær-Reglementet for A. 1786 samt af adskillige subsisterende Forordninger.* Pap. 18. Aarh. 157 Bl.

Dansk. Afskrifter. Foran Register.

Thott, Fol., 1191. *Rapport af det kongelig norske Livregiment til Fods fra 28 October til 31 Dec. 1773, ved Kalnein.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, 4., 1671. *Extract der Ordres, so der Obriste von Reventlou bey des Cronprinzen Christians Regiment befehlen lassen von 1719—1735.* Pap. 18. Aarh. 106 beskr. og 3 ubeskr. Bl.

Tysk. Paa den forreste Inderside af Bindet: «Copia Auszuch des Journals, was Sieden 1719 vor Orders, von dem H: Brigadier von Reventlau in dem Cronprintzschen Regiment Ergangen. Copenhagen d. 28ten Octbr: 1731. Da ich de Anno 1729 d. 15n Julij Officier geworden. J: L: v. Plessen».

Ny kgl. Sml., 4., 781^{l}. *(W. Fiedler:) Beretning om Kongens Livjæger Corps fra dets Oprettelse den 25. Martz 1801 til den 25. Martz 1851.* Pap. 19. Aarh. 102 Bl., med Pagin., hvoraf nogle faa ubeskr., samt et vedlagt Nr. af Collegialtidenden og 2 Lister

ov. Korpsets ældste Medlemmer med deres (tildels) egenh. skrevne Navne.

Beretningen er underskr. C. Aabye (Major, † 1881). Tilsidst fire kolor. Tegninger af Livjægere i Uniform.

Gl. kgl. Sml., 8., 3532. *Signaler og Ordres til Anckers og under Seil. 1732.* Pap. 18. Aarh. 44 Bl., deraf 5 ubeskr.

Kolor. Tegninger med Underskrifter. Pyntelig indb. i rødt Maroquin med Chr. VI.'s Navneciffer.

Uldall, 4., 426. *Vice Admiral F. C. Kaases Forklaring over Holmens og Flodens Tilstand, da han forlod Embedet som Holmens Chef og indtraadte i Admiralitets Collegio 1792. Skrevet i Nov. 1792.*

Manglede ved den Uldallske Manuskriptsamlings Indlemmelse i Bibliotheket.

Uldall, 8., 488. *Chr. VIti Instruction af 2 Apr. 1732 for Divisionerne og Søe Etaten, item Instrux for Adjutanten ved Søe Cadetterne.* Pap. 18. Aarh. 26 beskr. og endel ubeskr. Bl.

Afskrift. Paa Indersiden af Bindet findes foran et kobberst. Exlibris med Bogst. K. (muligvis Admiral F. C. Kaas, † 1804).

Ny kgl. Sml., Fol., 463. *Uforgribelig Project paa huad Maade Flaadens Etat udi Fredstid indrettes, og huad Søefolck og Betiente derved underholdes og forplejes kunde (skrevet i Chr. V's Tid). b) Instructions-Project for Søe-Thøjghuus Schrifuere (1677).* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 9 Bl.

Afskrifter. Har desuden indeholdt: Instructions-Projekt for Søtøjhus-Skriverne, paategn. «exped. 31. July» [1673], hvilket afgaves 1889 til Rigsarkivet. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 278.

Ny kgl. Sml., Fol., 463c. *Extracter af Reglementerne for den danske Søe-Etat fra A. 1685 til 1706. Danske Selskab.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 463e. *[F. Lütken?] En Commissionsforhandling paa Rosenborg Søe-Etaten angaaende af Kong Christian VI. 29. Sept. 1735.* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 4 Bl.

Afskr. af L. Engelstoft eft. en Orig. hos Vice-Adm. Otto Lütken, meddelt 1823. Forf. er, siger E., uden Tvivl Admiralens Fader, Orlogskapt. Fr. Lütken. Slg. Nyt Arkiv for Søvæsen, I, Kbhn. 1842, S. 77—84, 130—141.

Ny kgl. Sml., Fol., 463k. *Ant. Fred. Petersen, Samlinger angaaende den danske Søetat.* Pap. 18.—19. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder væsentl. Afskrifter af Dokumenter, foretagne i ældre og nyere Tid, samt Notitser; de nyere for Størstedelen af Justitsraad A. F. Petersen, Mønstringsbestyrer i Kbhvn. († 1870), ogs. nogle af dennes Søn, Fuldmægtig Anton Petersen. De ere ordnede efter Rubrikker, nemlig: «Søkrigs Historien ang: samt Sømagtens Historie», «Marinens Personel vedkommende», «Dokken», «Sømilitær-Etaten», «Admiralitets Collegiet og Marine-

ministeriet», «*Sø*-Kvæsthuset», «Søe-Indroulleringen angaaende» og «Flaaden». Af Orig. o. desl. kunne mærkes: et Brev af K. N. Benstrup til hans Morbroder Hendrik Knudsen, dat. «Ditmersken» 28. Sept. 1715; endel trykte, udfyldte Afskedspas, Styrmandsbreve o. lign., underskrevne af Søofficerer (ogs. nogle egenhænd. Attester o. desl.) som Grib, Tønder, Olf. Fischer o. fl.; Dom i en Sag mellem Søfiskal Bork og Skipper Peter Friis, 26. Aug. 1720; Anvisn. fra Søofficererne Nørregaard, Belitz og Sahlfelt paa en Sum til Lieutn. Ferry, dat. 13. Juni 1722; Afskedspas for en danskfødt Soldat i «the King's German Legion», udstædt af Oberstlieut. Linsingen, 2. Aug. 1815; engelsk Pas for en dansk Krigsfange, Chatham d. 6. Juni 1814; Pas for en dansk Skipper og hans Fartøj, 18. Sept. 1807, udstædt af General Peymann og Admiral Gambier; Kontrakt mell. Kapt. Jens Chr. Møller, førende Fregatten «Anthonette», og dens Officerer og Mandskab, Kbh. 8. Dec. 1798; Liste over Mandskabet paa Ostindiefareren «Mühlenbeck», underskrevet af Søindrulleringschefen, Kontreadmiral Schultz, Kbh. 7. Juni 1783; Billet fra Etatsraad F. C. Smith til [A. F.?] Petersen, (1810).

Af denne Pakke er afgivet til Rigsarkivet 1889: Register over indkomne Sager ang. Marinen, 18. Aarh.; Skr. fra Admiralitets- og Kommissariatskollegiet til Søindrulleringschefen i Sjælland, 6. Apr. 1771; Skr. til Kongen fra Søetatens Generalkommissariat 27. Maj 1706, med Frederik IV.'s Paategn.; Pro Memoria fra Søetatens Bogholderkontor, 20. Sept. 1766; Skr. fra Søetatens Generalkommissariat, 29. Apr. 1727; Forretningsbrev fra Fuldm. Petersen i Admiralitetskollegiet til Insp. Baumann ved Alm. Hospital, samt hans Svar. 1832; Skr. fra Kjøbenhavns Fattigvæsen til Admiralitetskollegiet, 7. Okt. 1836; Skr. fra Admiralitets- og Kommissariatskollegiet til Søindrulleringschef, Kommandørkapt. Paludan, 28. Okt. 1841; Tabellarisk Liste over Sjællands Indrullerings-Distrikts Stilling, 25. Dec. 1804; nogle Kopier ang. Søudskrivningsvæsenet, med Paategn., 1857; Summarisk Extrakt af de specielle Beregninger ov. Indrullerings-Officerernes Udgifter, 1804; Skr. fra Admiralitets- og Kommissariatskollegiet til Søindrulleringschef, Kommandør Lütken, 6. Jan. 1803; et Antal Skrivelser til Søindrulleringschef, Kommandør Schultz, de fleste fra Admiralitets- og Kommissariatskollegiet (20 Stykker). — *Herkomst.* Har været i Fuldm. Ant. Petersens Samlinger.

Ny kgl. Sml., 4., 782^{ab}. *Ant. Fred. Petersen, Samlinger Søe-Etaten vedkommende.* Pap. 19. Aarh. Et temmelig tykt Bind, med mange ubeskr. Bl. samt en vedlagt Seddel.

Til Slutning alfab. Register. — *Herkomst.* Fuldm. Ant. Petersens Saml. (slg. forr. Nr.)

Ny kgl. Sml., Fol., 464. *Allerunderdanigst Formeening hvorledes*

Hans Mai[st] uden altfor stor nye Bekostning kunde stædse have et Søe-Artilleriecorps af 1280 Mand, som i paakommende Tilfælde strax kunde bruges; skrevet omtr. 1776. Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Flere Koncepter, Optegnelser og Afskrifter, med forsk. Hænder, de fleste dog med den samme. Hidrører vistn. fra Kommandørkapt., Søtøjmester H. M. Bille (1732—88).

Ny kgl. Sml., Fol., 464[b]. *Rapport om Skibsbygningen. 1787.* Pap. 18. Aarh. 35 Bl.

Kopi; med endel Bilag, ligel. i Kopi. Bl. 2[a] er skrevet: «Originalen heraf blev i det Kongelige Stats Raad — det circulerede i Stats Raadet. Hans Kongelige Høyhed Kron Prindsen beholdt dem [sic] — og intet blev i den Henseende befalet».

Ny kgl. Sml., Fol., 465. *Signal og Rangeerbog for A. 1787.* Pap. 18. Aarh. 36 Bl. samt 2 vedlagte.

Tildels i Registerform. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 496.

Ny kgl. Sml., Fol., 466. *Signalbog for den danske Flaade af Admiral Fontenay. 1740.* Pap. 18. Aarh. 44 Bl. (smalt Format), det sidste ubeskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 902.

Ny kgl. Sml., 4., 782. *Samlinger angaaende den danske Flaades og Søetats Historie og Forfatning især fra 1659 til 1769.* Pap. 18. Aarh. 88 Bl., med Pagin., det sidste ubeskr.

Bagi findes alfab. Register. Foran er indklæbet Grev G. C. v. Haxthausens Ex-libris.

Ny kgl. Sml., 4., 782[a]. *Register over kgl. Befalinger angaaende Sø-Etaten fra 1679 til 1779.* Pap. 18. Aarh. 2 Bd., henholdsvis 109 og 133 Bl., deraf enkelte ubeskr., samt 2 vedl. Sedler.

I 1ste Bd.s Slutn. et alfab. Navneregister, i Slutn. af 2det Bd. nogle Optegnelser; begge Dele med Justitsraad A. F. Petersens Haand. — *Herkomst.* Af Fuldm. Ant. Petersens Samlinger.

Ny kgl. Sml., 4., 1020. *Respublica danica, de statu navali; kortelig forfatted hvorledes en Flaade kunde bringes tilveye i Danmark og Norge paa Defensionsskibe med ringe Møie (skrevet før 1645). Appendix: Om Toldens Oppebørsel udi Sverrig.* Pap. 17. Aarh.'s Midte. 48 Bl., det sidste ubeskr.

Afhandling, synes Orig. Kan dog ikke være skrevet før 1645, da Christian IV. omtales som afdød.

Ny kgl. Sml., 8., 199[k]. *Capitaine, Ridder (L. J.) Rohdes Signal-Tabel til det store System indrettet til Brug for lille Belt ved Fibiger (?).* Pap. 19. Aarh.s 1. Halvd. 30 Bl., de 3 sidste ubeskr.

Der staar i Virkeligheden «Fibiger» paa Titelbl., og det Hele synes at være skr. med Oberstlieut. J. A. Fibigers Haand.

Ny kgl. Sml., 8., 200. *Haandbog over Søe-Artilleriets Hoved-Sortementer til Flaadens Armering for A. 1786.* Pap. 18. Aarh. 28 Bl. (Tværformat), deraf nogle ubeskr.

Ny kgl. Sml., 8., 200[a]. *Id. Lib. (a prior. divers.)*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 8., 200^{d}. *Anmærkninger, som henhøre til Signal-Bogen.* Pap. 18. Aarh. 67 Bl.

Foran staar: «Skreven af mig Underteignede. Kiøbenhavn den 4de September 1783. And. Stibolt». — *Herkomst.* Købt af Typograf Schwartz 1872.

Ny kgl. Sml., 8., 198^{v}. *Fortegnelse paa den danske Orlogsflaade, dens Armatur, Ammunition m. m.; med summarisk Extract over Søe-Tøihusets Beholdning af Ammunition og Artilleriesorter. 1761.*

Afgivet sil Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 8, 199^{b}. *Fortegnelse over Skibene i den danske Flaade, deres Takkelage, faste og løse Inventarium og Varegods m. m.* Pap. 18. Aarh.'s Slutn. 209 Bl. (stor Oktav), deraf nogle faa ubeskr.

Ny kgl. Sml., 8., 199^{c}. *Fortegnelse paa H. Kgl. Mayestæts Orlogs-Flaade.* Pap. 18. Aarh.'s Slutn. 50 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Nogle faa Aar ældre end ovenanf. Fortegn., men med nogle senere Tilføjelser.

Register over Manuskripterne.

Den gamle kongelige Samling.

Folio.

Kvart.

Oktav.

Den Thottske Samling.

Folio.

Nr.	S.
990	158
1089	158
1140	201
1141	294
1158	278
1176	262
1177	220
1178	26
1180	307
1188	307
1189	309
1190	309
1191	310
1193	296
1195	296
1197	297
1205	230

Kvart.

Nr.	S.
1386	4, 297
1387	4
1389	295
1390	161
1392	300
1393	300
1394	300
1395	297
1397	294, 297
1398	294
1399	302
1400	180
1401	220
1403	198
1405	215
1406	216
1407	180
1408	207
1410[a]	179
1411	214
1412—13	208
1414	213
1415	208
1417—18	221
1419—23	227
1424	230
1425	156
1426	231
1427—29	232
1430	232
1431	231
1432	230
1433	241
1434	241
1435	241
1436—37	242
1438—39	242
1440	242
1441	256
1442	257
1443	242
1444	242
1445	246
1446	157
1447	233
1448	253
1450	157
1451	262
1452	263
1453	262
1454	258
1455	255
1456	250
1457	248
1458	260
1460	282
1461	282
1462—64	282
1465	9
1466	33
1467	34
1468	9
1470	9
1471	257
1472	18
1473	20
1474	19
1475	21
1477	286
1478	283
1480	15
1481	15
1482	15
1525	161
1541	134
1556	264
1557	218
1558	261
1671	310
1702	303
1863	290
1864—65	291
1866	291
1867	291
1868	291
2007	135
2020[a]	307
2021	289
2115—17	278
2118—19	279
2120	292
2165	15

Oktav.

Nr.	S.
453	160
454	159
456	180
457	218
458	213, 214
459	247
460	257
477	16
496	307
497	304
582[a]	279
588	302
589	309

Den ny kongelige Samling.

Folio.

Kvart.

Oktav.

Den Uldallske Samling.

Folio.

Kvart.

Oktav.

Den Kallske Samling.

Folio.

Forfatterregister.

(Tallene betegne Siden.)

Rettelser.

S.	14,	L.	2	f. n.:	Ms.-Sml., O. Worm, læs: Ms.-Sml. O. Worm.
-	31,	-	15	f. n.:	F. Bartholini, læs: T. Bartholini.
-	86,	-	10	f. n.:	ubesr., læs: ubeskr.
-	110,	-	11	f. n.:	topographiske, læs: typographiske.
-	137,	-	2	f. n:	Fanciscus, læs: Franciscus.
-	139,	-	16	f. o.:	numerede, læs: numererede.
-	232,	-	19	f. n.:	Gl. kgl: Sml.. 3166, læs: Gl. kgl. Sml., 4., 3166.
-	238,	-	7	f. o.:	Gl. kgl. Sml., 3165, læs: Gl. kgl. Sml., 4., 3165.
-	271,	-	17	f. o.:	Thott, 4., Fol., læs: Thott, Fol.

DET STORE KONGELIGE BIBLIOTHEKS HAANDSKRIFTER

KATALOG

OVER

DET STORE KONGELIGE BIBLIOTHEKS HAANDSKRIFTER

VEDRØRENDE

NORDEN, SÆRLIG DANMARK

UDGIVET AF DET ST. KGL. BIBLIOTHEK

VED

E. GIGAS.

ANDET BIND

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK FORLAG
KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
GRÆBES BOGTRYKKERI
1906

Indholdsfortegnelse.

Forord.

Nærværende 2det Binds Indhold omfatter hele 7de Bd. samt omtr. de første hundrede Blade af 8de Bd. af Bibliothekets haandskrevne Katalog over dets Manuskriptsamling. Ved Udarbejdelsen er fulgt samme Plan som ved 1ste Bd., og med Hensyn til de benyttede Forkortelser henvises til den i samme meddelte Fortegnelse.

Der er ligesom ved 1ste Bd. læst 3 Korrekturer paa hvert Ark; af disse har 2den Korr. været besørget med megen Omhu af Underbibliothekar Weeke (omtr. de første 200 Sider), efter dennes Død af Bibliotheksassistent, Dr. phil. A. A. Bjørnbo.

For venlig Meddelelse af Rettelser til de 2 Bind har jeg at takke Dhrr. Cand. theol. Holger Larsen, Bibliotheksassistent, Cand. mag. Carl S. Petersen, Kaptajn K. C. Rockstroh og Pastor P. Severinsen. Desuden have mine Kolleger, Bibliotheksassistenterne H. Ehrencron-Müller og Carl S. Petersen med største Beredvillighed stillet deres bibliografiske Viden til min Disposition under Arbejdet, hvorfor jeg bringer dem en hjertelig Tak.

E. G.

DANMARKS STATS- OG KULTURFORHOLD

(FORTSAT)

Kirkevæsen. Samlinger.

Gl. kgl. Sml., Fol., 123. *Collectio actorum ad historiam et inprimis ad statum et controversias ecclesiæ Danicæ ab anno 1531 ad 1740.* Pap. 17. og 18. Aarh. 1 Pakke.

Forskellige Hænder. Indhold: I) «Tractatus habitus Hafn. 1531, ved Niels Lykke, ɔ: Et Stykke af det danske Rigsraads Protocol», pagin. 193—227. Nyere Afskr. Trykt i Nye D. Mag., VI, S. 108 ff. II) «Christian IV's Rescript om Bønnen af Prædike-Stolen 1598 [28. Jan.]». Nyere Afskr. (2 Bl.). III) «Consistorii Havniensis Dom mod Christ. Dybvad 1620». Herund. findes 1) en Afskr. af Dommen, 17. Aarh.'s Beg. (3 Foliobl.); en anden, nyere Afskr., ufuldført (10 Foliobl.); 3 Foliobl. vistn. henhørende til Aktors Indlæg i Sagen; 2) en anden Afskr. af Dommen, synes fra 17. Aarh.'s Slutn. (11 Kvartbl.) Slg. H. F. Rørdam i D. Mag. 4. R., II, S. 243—246, 253—256, 261; Pontoppidan, Ann. Eccl. Dan., III, S. 718—723. IV) «Forhør over Mag. Niels Svendsen Chronick 1615». (Slutn. mgl., 16 Foliobl.). Afskr., 17. Aarh. Slg. Rørdam i Kirkehist. Samll., 3. R., III, S. 518 ff. V) «Conference med den Sachsen-Gothaische Kirke-Raad Verporten 1670». 3 Stykker, neml.: Verpoortens Skrivelse af 4. Juni 1670, dat. Kbh., paategn. af J. W. Schrøder og M. Hviid (Orig., 2 Foliobl.); Sammes «Unmaszgebliche gedanchen über etliche Special puncta» etc. (ligel. Orig., 2 Foliobl.); Betænkning desangaaende, til Christian V, 12. Juli 1670 (Dansk, Afskr., 4 Foliobl.). Trykte i Dän. Bibl., II, S. 254—278. VI) «Betænkning om den Catholske Religion efter K. Befalning 1674». Afskrift, 18. Aarh., paa Titelbl. J. Langebeks Haand. 7 beskr. Bl., 4°. Underskriverne ere «Ericus Gravius», «Matth. Fossius», «Hans Leth» og «Christian Lodberg». Endv. en ældre Afskr. af samme Betænkn., med Randnoter, dat. Kolding 26. Mai 1674. (6 Foliobl., det sidste ubeskr.) Slg. Helveg, Den d. Kirkes Hist. e. Reform., 2. Udg., I, S. 479—80. VII) «Anonymi Forslag til et Collegium til

Kirke-Sagernes Forbedring circa 1676». 4 Bl. Slg. Helveg, anf. Skr. o. Udg., I, S. 491—494. VIII) «Nogle Papirer angaaende Vocationem Ministrorum Ecclesiæ, Skole Sager og andet s. a. i Biskop Baggers Tid». Det er: et Originalbr. i Fol., 4 Bl., anon., til Hofprædikanten Hans Leth, udat. (slg. Helveg, I, S. 494—96); Afskr. af en Skr. til Biskop Bagger fra H. Leth, C. Nold, Jens Bircherod og C. Schletter, udat. (2 Foliobl.); anon., udat. Svar paa Kommissionens Spørgsmaal i Anl. af Bircherods Kirkeforbedringsforslag (1677). Slg. Helveg, I, S. 491—92. IX) «Christ. V Confirmation der Privilegien der Deutschen Kirche 1678». Testeret Afskr. fra 1684. (6 Foliobl.) Tr. saavel særskilt som i Boldt's «Nachrichten von Sct. Petri Kirche» (Kbh. 1875, S. 53—58; slg. S. 24 f.). X) «Controversia Grammio-Franckiana 1698», neml. mell. Kielertheologerne Christopher Francke og Friedr. Gram († 1710). Det er: et tr., lat. Br. fra Gr. til de theol. Professorer ved Kjøbenhavns Univ., dat. Kbh. 8. Nov. 1698 (2 Foliobl.); et tr. Bl. i Tværf., udat., paa Tysk af Gr.; et Originalbr. til Gr. fra hans Moder, Dorothea Christina Grammin, Kiel . . . 1698 (2 Kvartbl.). XI) «Bois Clairs Forestillinger mod De Gissey's Beskyldninger 1698». Afgivet til Rigsarkivet 1889. XII) «Christ. Tychonii ad Jo. Steenbuchium epistola 1719 de mutatione textuum Evang. et Epist. vernacul. in nova edit. a Collegio Missionis curata 1717». Afskr., 10 Foliobl. XIII) «Tractatus anonymi theologici argumenti, in sectiones, historicam, dogmaticam et moralem, divisus». Lat., 17 Bl. i Fol., deraf et Par ubeskr.; paaskr. «post 1725». XIV) «Samling af Dokumenter i Kapellanen i Vefsen Oluf Brochs Sag 1727—28». Afgivet til Rigsarkivet 1889. XV) «Documenter om Peder Pedersen Lyndbye 1729—41», nemlig: Stævning til Tamperretten af Blokkedrejersvend «Peder Pedersen Lyngbye[!]»s Kone, 15. Nov. 1729; Skrivelse til samme Ret fra Peder Jacob Hviide, L.'s Fuldmægtig, Kbh. 1. Marts 1730; Udskrift af Bremerholms Rets Protokol i en Sag angaaende L., 28. Jan. 1730; Brev fra Peder Pedersen (ɔ: L.) til Mag. Morten Reenberg, Kbh. 2. Juni 1735; tr. Kvartbl. med Vers af en Bog; Afskr., med Langebeks Haand, af et Sørgevers ov. «fordum hæderlige og vellærde Studiosus Peder Pedersen Lyndbye», forf. af «Theophilus Alethæus» og tilegnet Præsten Preben Schiøt. XVI) Jens Simonsen Linds Brev til det Geheime-Conseil 1733 [21. Aug.]». Afgivet til Rigsarkivet 1889. XVI[b]) «Brev fra Biskop Hersleb til Biskop Hagerup om Absolutionsformelen». 2 Foliobl. Afskr. (flere saadanne findes i Bibl.). XVII) «Ole Risendals Brev med meere de absolutione privata et aliis rebus ecclesiasticis 1733—34». Indeholder: 1) Br. fra «Ole Risendahl, Kostgiænger paa Klosteret», til Biskop Hersleb, dat. 3. Apr. 1734 (Afskr., 28 Foliobl. i Omslag); 2) Afskr. af Herslebs Br. til Biskop Hagerup (6 Foliobl.); Hagerup til en Præst (Lat., Afskr. med H. Grams

Haand, 2 Foliobl.), tr. i «Unschuldige Nachrichten», Leipz., for 1733, S. 498 ff.; Hagerup til Iver Rosenkrantz, Lat., Trondhjem 14. Aug. 1733 (Afskr. med Grams Haand). Slg. Helveg, 2. Udg., II, S. 25—27. XVIII) «Rector Falsters Correspondance om Catechismus, Kirke-Musik (2 Afskrifter) og andet, Skolevæsenet angaaende 1735». Den ene Afskr. er paa 14 Bl. i Fol., den anden paa 12; begge indeholde en Række Breve vexlede mell. Chr. Falster og J. Kinast, P. Thun, A. R. Fog og B. Ussing, 1735. Slg. Chr. Bruun, Falsteriana, Kbh. 1869, S. 12—17. XIX) «Elieser Beyerholms Stridighed med Biskop Anchersen i Ribe. 1735». 5 Dokumentkopier, tilsammen 12 Foliobl.; 3 af dem ere testerede af Biskoppen. Slg. Bruun, Falsteriana, S. 10—12. XX) «Andr. Høyeri Apologia [ut videtur] for hans Diagramma de nuptiis propinqvorum, circa 1735». 18 Bl. i Fol., med Pagin. Autograf, med adskillige egenh. Rettelser. Tysk. XXI) «Magnus Hosums Spørgsmaal til Biskoppen og Stiftamtmanden i Fyen, med deres Svar, 1735—36». Kopi, testeret af Hosum selv; 2 Foliobl. Mogens H., † 1745, var Præst i Saxkjøbing. XXII) «Christ. VI Rescript om Candid. minist. 1736». Dat. 2. Nov. 1736. Afskr. (2. Foliobl.). XXIII) «Documenter om den Støtterupske Sag i Wiborg 1736», ɔ: kun (Morten) Støtterups Indlæg for Provsteretten, dat. 30. Jan. 1736 (synes Orig., 10 Kvartbl.) og Skriv. fra J. C. Brock til J. F. Camradt m. Fl. (2 Foliobl.). Slg. Samll. t. jydsk Hist. og Topogr. II, S. 29—34, 36 ff. XXIV) «Documenter til Ole Haldorsens Sag 1737». 2 Afskr., henholdsv. 6 Kvartbl. og 6 Foliobl. XXV) «Hernhutiske Sager 1737—39». Indeholder: 1) «Copia der Heiligen Ordination Friederich Mertins» (2 Foliobl., Afskr. med Grams Haand); 2) tysk Br. fra Chr. David til Prof. Steenbuk [!] i Kbh., dat. Neu Hernhuth 11. Aug. 1734 (2 Foliobl., Afskr.); 3) fransk Relation, dat. Amsterd. 9. Dec. 1738 (2 Kvartbl., Afskr. med Grams Haand); 4) tysk Brev fra Oberstl. C. A. v. Zajonsheck til C. A. Plessen, med dennes Svar, 1739 (Afskr., 2 Foliobl.); 5) C. A. v. Plessen til D. Nitschmann og dennes Svar, 1739 (tysk, Afskr., 2 Foliobl.). XXVI) «Documenter i Hans Mossins Sag mod Catecheterne Balslev og Rehling 1737—38». Indeholder: 1) Skr. fra Mossin til Kongen, 15. Aug. 1737 (Afskr., 10 Foliobl); 2) Dom i Sagen, 3. Marts 1738, Afskr. (3 Foliobl.); 3) Mossins orig. Indlæg til Kommissionen i Sagen mod Katecheterne Balslev og Rehling 1738. Afgivet til Rigsarkivet 1889. 4) Afskr. af en Prædiken af A. Balslev, 6 Foliobl.; 5) do. af en anden af Samme, 6 Foliobl.; 6) do. af en Pønitensetale af H. Rehling, 8 Foliobl.; 7) do. af en anden Tale af Samme, 10 Foliobl. Slg. Helveg, II, S. 54—55. XXVII) «Christ. Nold, Om Kirke Disciplinen 1738». Synes Afskr., 4 Foliobl. XXVIII) «Justina Sänglerin, Brev til Justitzraad D. B. med Orthodoxe Reflexioner derover. 1738», ɔ: 1) Originalbr., tysk, til «Mein Herr

Docter Bönng». udat.; paa Omslaget, med Grams Haand, «Justina Sänglerin — hvis Mand en Tydsk Virtuoso, og Projectmager i at giøre Staal — hendes Bref til J. R. Dr B.» 2) Dennes «orthodoxe Reflexioner», 22 Foliobl. Vistn. Lægen Jens Bing, † 1751. XXIX) «Doctor Jacob Benign. Winslows Brev til sin Broder-Søn in Collegio Borrichiano med D. Wöldikes Svar. 1739». 2 Afskr., hver paa 30 beskr. Foliobl. Begge Breve ere tr. i Horsens lærde Skoles Progr., 1846, S. 16—73. XXX) «Documenter om Peder Nicolai Holstes Sag og de Pietistiske Stridigheder 1733—40». Indholdet er fornemmelig: et Originalbr. fra Holst til H. Gram, Okt. 1733; Samme til Samme, udat.; Kopi af et Br. fra en Ubekendt til Holst, 1733; Skr. fra Holst til Gram, tysk Afskr., (9 Foliobl.); tysk udat. Relation ang. Holst's Sag, anon. (7 Foliobl.); Afskr., med Grams Haand, af O. Herslebs Erklæring, 30. Juni 1733; 4 tyske Salmer, trykte, Büdingen (1739), 8 Oktavbl. Slg. A. C. Larsen, Pet. Nic. Holst, Kbh. 1884, fl. St. XXXI) «Om D. Langes vocation til Kiøbenhavn 1741». Afskr. af et lat. Br., dat. Halle 22. Febr. 1741 (med Grams Haand). XXXII) «Forslag om Dansk eller Norsk Superintendent i Island med Jon Therkelsens [!] Haand, tilligemed 4 mindre betydelige Skrifter». Forslaget er 8 Foliobl. (deraf 2 ubeskr.); de andre Sager ere: «Extract af Hr. Dorphs circulair-brev under dato d. 17. Decembr.»; «Extrait d'une lettre de Holstein» (Grams Haand); Besværing til en kirkelig Øvrighed i Hamborg ov. jødiske Synagoger, tysk, ud. Underskr. (17. Aarh.); lat. Br. fra N. Lunde til en Højærværdighed, udat., ang. en Ildebrand i Roskilde (synes Afskr.). Endv. den pietistiske Hørkræmmersvend Chr. Sandorffs Lærdomme og et Spottevers over ham (18 Aarh., 2 Foliobl.) — *Herkomst.* Den hdskr. Fortegn. ov. H. Grams Manuskriptsml. Nr. 54 og 55.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1130. *Gamle Konge-Breve og Forordninger om Præste-Tiender og andre Kirke-Sager; item Synodalia fra 1559—1617; item Kongelige Lehnsmænds og Bispe-Breve om geistlige Ting; item Lollandske Kirke-Sager. Af en Copie-Bog fra Lolland 1658.* Pap. 18. Aarh. 72 Bl.

Afskrift. — *Herkomst.* Nr. 52 i H. Grams Manuskriptsml.

Gl. kgl. Sml., 4., 2499. *Jac. Bircherodii, Thomæ Filii, Fasciculus miscellaneorum Ecclesiasticorum.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 1 Pakke.

I Hæfter, de fleste indb. i Blade af Pergamentshaandskrifter. De ere saaledes katalogiserede i Erichsens haandskr. Fortegn. ov. Gl. kgl. Saml.: «a) Lidet om Kirker i Almindelighed. b) De altaribus. c) Om de Catholskes Reliquier og Superstitioner. d) Om Superstitioner, tildeels Fynske. e) Continuation af Fynske Superstitioner. f) 3^{e} Continuation af samme. g) Om Dages Navne, Floder, Søer og Fanger. h) Samling af visse nu brugelige Ceremonier. i) Om Skikke ved Begravelser, Bryllupper og Børne-

daab. k) Om hvorledes Folk begraves udenlands, med mere om samme Materie. l) En Samling om Tidens Forandring i Almindelighed. m) Om visse Ting, som ere gaaede af Moden. n) Et Fransk Udkast i Anledning af Jubel-Festen 1736». Af disse Hæfter haves nu kun a, b, c, [skal vist være e], d, g og i. — Autogr. af Landsdommer Jac. Bircherod. Hæftet d er adresseret til H. Gram, tildels skrevet med Præsten Anders Samsings Haand; foran er indhæftet et Br. til B. fra denne Mand, dat. Kiölstrup d. 15. Dec. 1734, samt et fra Odenseborgmesteren Hans Mule til Mette Hr. Mortens i Bregning, Odense 30. Juli 1601 — *Herkomst*. Grams Manuskr.-Saml. Nr. 244; Geheimearch. Aflev. 1784, Nr. 51 (hdskr. Fortegn.).

Gl. kgl. Sml., 4., 3179. *Samling af Forordninger og Breve Geistligheden vedkommende, fornemmelig af Fred. I, Christ. III og Fred. II; dog deriblandt et Brev af Erkebiskop Byrge i Lund 1504. I Alt 72 Stykker, dog ikke i chronologisk Orden, med Designation foran. Bag i et Udkast til en Rangforordning af 1671 in Fol.* Pap. 17. Aarh. 94 Bl., hvoraf nogle ubeskr., samt 3 vedlagte Foliobl.

Afskrifter. Forskellige Hænder. Foran et Register. — *Herkomst.* Nr. 126 i den Gramske Manuskriptsml.

Gl. kgl. Sml., 4., 3180. *En ældre Samling af Anordninger Geistligheden vedkommende, den første af Erkebiskop Byrge 1504 og de øvrige af Kongerne Fred. I, Christ. III, Fred. II og Christ. IV til 1646. Til Slutning en Correspondance om et Mageskifte mellem Windinggaard og Winding Præstegaard 1646 etc.* Pap. 17. Aarh. 121 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Afskrifter. Paa Bindet «LITERÆ REGIÆ». Forskellige Hænder. — *Herkomst.* Ligel. Nr. 126 i den Gramske Manuskriptsml.

Gl. kgl. Sml., 4., 3185. *Nogle af Fred. II's og Christ. IV's Forordninger angaaende Geistligheden, men mangler fra Begyndelsen til p. 267. Derhos er lagt Christ. IV's Missive om dem, som sove i Kirken.* Pap. 17. Aarh. 41 beskr. Bl.

Afskrifter. Ikke i kronol. Orden. Den første (fragmentariske) er dat. 1. Apr. 1601. Missivet om de sovende i Kirken mangler. *Herkomst.* Grams Manuskriptsml. Nr. 150.

Gl. kgl. Sml., 4., 3186. *K. Christ. IV's og Rigens Raads Brev til Superintendenterne i Danmark, at de i Anledning af K. Fred. II's Befaling skulde tilholde Præsterne og Andre ikke at føre nogen Disputats paa Bane om Sacramentet el. andre Troes Artikle 1588. — K. Christ. IV's Anordning om Rang blandt de Geistlige, 7. Apr. 1647, med nogle flere deels ældre deels nyere Anordninger om Geistligheden.* Pap. 18. Aarh. 3 beskr. Bl.

Afskr. med N. Foss' Haand; indeholder i Virkeligheden kun Kongebrevet af 1588. — *Herkomst.* Stammer fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3192. *Jac. Claudii Brevebog el. Samling af Konge-,*

Bispe- og Provste-Breve til Præsteskabet, med videre, fra 1644—1658. b) Synodalia Jo. P. Resenii, Siell. Episc., 1615—1638. c) Synodalia C. E. Brochmanni 1639—1651. d) Synodalia D. Jo. Michaelii, Episc. Fionensis, 1625—1649. e) Acter i Mag. Knud Lerkes og de 7 Kaldsmænd i Vixnæs' Sag 1658. f) Synodalia M. Jo. Canutii, Superint. Fionensis, 1607—9. g) Series Cancellariorum, Episcoporum, Præsidum, Præpositorum fra Reformationens Tid. h) Dagbog over Jac. Clausens Forretninger i Provsteembedet 1658 et 1659; uden Slutning. Bibl. Gramm. Nr. 151.

Mangler.

Thott, Fol., 96. *Fasciculus in quo: a) En liden Disputats af den hellige Skrift imellem Borgemester af Malmöe og Hr. Cantor af Lund. b) Velitatio theologica inter Coccium et Resenium 1614. c) Theologorum Erklæring mod Jørgen Laur. Friis. d) Nogle originale Documenter angaaende Niels Svendsen Chronich. e) Theologernes Erklæring mod de Reformeerte i Christiani V Tid.* Pap. 17. og 18. Aarh. 1 Pakke.

a) Afskr. (18. Aarh., 12 Bl.) af en tr. Bog, Malmö 1530, slg. D. Mag., II, S. 108—125, og Bruun, Aarsberetn. fra det st. kgl. Bibl., I, S. 104—5. b) «Protocollum Velitationis Theologicæ, inter M. Olaum Cocum Actorem, et Doct: Ioannem Rhesenium, 21. Februarij Ao 1614». 15 Bl. samt et vedlagt Kvartbl.; det meste er en samtidig Afskr., Resten med senere Hænder. Slg. Pontoppidan, Annales eccl. Dan., III, S. 630 ff.; Rørdam, Kbh. Univ. Hist., III, S. 268—269; Kirkeh. Samll., 3. R., I, S. 614—16. c) 9 Bl., Afskr. fra 17. Aarh.'s 1ste Halvd., temmelig medtagen af Fugtighed. d) Indholdet er: 1) Orig. Skr. fra Biskop Henning Stockfleth til Statholder Gregers Krabbe, dat. Oslo Bispegaard, 29. Marts 1652 (16 Foliobl., deraf 4 ubeskr.); 2) Præsten Troels Nielsens Prædiken, dat. Christiania 7. Marts 1650, med hans egenh. Underskr. (4 Foliobl.); 3) Frederik III til Biskop Stockfleth, Kbh. 12. Sept. 1651 (Orig.); 4) Samme til Statholder G. Krabbe og Biskop Thomas Cortzen i Stavanger, 22. Sept. 1651 (ligel.). Slg. Kirkehist. Samll., 3. R., III, S. 545—47. e) Afskr. fra 18. Aarh., 40 Foliobl.

Thott, Fol., 98. *Documenter i en Sag imellem Niels Jespersen Biskop og Hans Nordbye. b) Des Superintendenten und seiner Assessoren Bedenken von Hartwig Lohmans übergebener Confession, mit mehreren diese Sache betreffenden Documenten 1634 et 35; med forskiellige af Christian IV's og V's Forordninger og Rescripter, Geistligheden angaaende. Foran i Bogen staaer Bispernes i Dannemark Censur over, hvis Bøger og Autores der skal bruges i Skolerne, de anno 1650.* Pap. 18. Aarh. 43 Bl.

Afskrifter. — *Herkomst.* Auktionskat. ov. E. Pontoppidans Bibl., Kbh. 1766, S. 23, Nr. 30.

Thott, Fol., 809. *Mariebo Klosters Fundats 1417; item nogle K. Christian IV's Breve Geistligheden i Fyens Stift angaaende, hvorpaa*

følger Christiani IV^ti Fundats paa Mariboe Kloster 1598. Pap. 18 Aarh. 15 beskr. og 3 ubeskr. Bl.

Afskrifter. — *Herkomst.* Auktionskat. ov. E. Pontoppidans Bibl., Kbh. 1766, S. 24, Nr. 33.

Thott, 4., 331. *Volumen continens Negotia 1) Hemmingianum; 2) Georgio-Dybvadianum; 3) Christophoro-Dybvadianum; 4) Resenio-Coccianum; 5) Sententiam Jo. Pauli Resenii de dicto Pauli: Christus idem hodie, heri et in secula.* Pap. 17. Aarh. 99 beskr., nogle ubeskr. samt et vedhæftet Bl.

Afskrifter. Bl. 1ª Navnet: Petrus Willadus, ɔ: Peder Willadsen, Biskop i Viborg (1605—73). — *Herkomst.* v. d. Ostens Bibl.-Kat. S. 353, Nr. 129.

Thott, 4., 345. *K. Friderik II's Brev om Formula Concordiæ 1580, ex Originali archivi Capituli Ripensis. b) J. Wormii Elegia ecclesiarum christianarum. c) Henr. Alethæi (Masii) Antwortschreiben über die Frage, ob die Polygamie mit dem Christenthum bestehen könne. 1703. d) Censur über dieses Schreiben; it. de malitiosa desertione, qvæ est causa divortii. e) Sententia de hodierna Indorum conversione. 1715. f) Joh. Trellundii Judicium de qvibusdam thesibus theologicis. 1727. g) Underviisning om en Deel Pietisternes Vildfarelser. h) Ewaldi kurze Sätze von dem heutigen Beichtwesen. i) Wider Otto Strandiger, ein Fragment. k) Entwurf einiger Lehr-Stücke, worüber Pastor Hirschfelds Meinung verlanget wird; nebst seiner Beantwortung derselben. Altona 1726. l) Nogle Theses mod den nylig indrettede Confirmation. m) C. L. Tychonius om Confirmationen. n) M. Reenberg om Waisenhuusbibelen af 1733. o) Herslebs og Hagerups Brevvexling. p) Samtale imellem Eusebius og Philalethus [ɔ: Philalethes] q) Theologernes Erklæring imod de Reformertes Antagelse her i Riget.* Pap. 17. og 18. Aarh. 1 Pakke.

Forskellige Hænder Ang. det væsentligste Indhold bemærkes: a) Afskr. (2 Bl.), dat. Kbh. 28. Sept. 1714, underskr. J. Lodberg; b) Lat., Afskr. ved C. G. Mengel 1760, «Autor putatur esse Jacob Worm» (4 Bl.); c) Afskr. (6 Bl.), denne lille Bog af H. G. Masius existerer trykt; d) 170 pagg. Bl. og 2 ubeskr., indeholder tillige (S. 52—340) «Wiederlegung der vorhergehenden Censur in etlichen Fragen fürgestellet von Friederich Kleinov: Diener am göttlichen Worte», i Sidernes Overtitel betegnet som «F. I. L. D. wiederlegung des Anonymi»; Alt er skrevet med samme Haand, derimod ikke den lat. Dissertation under d 2; i) 12 Bl., synes ufuldendt Koncept, er ikke nogen Del af Trellunds eller Maiers trykte Skrifter mod Strandiger; l) 2 Bl., synes Afskr.; m) 24 Bl., betitl. «Confirmatio Confirmationis eller Eenfoldig Betænkning av Guds ord, den Gamle Christen Kirkes hellige Skikke osv. . . . . . av Confirmationens Lydige Tjener» (i Brevform), Afskr.; n) ligel. ud. Forf.-Navn, Afskr. (16 Bl.); o) Afskr. (68 Bl.); q) dat. Kbh. 9. Febr. 1740, indledet med Kongens Skr. til Fakultetet af 22. Jan. 1740 (Afskr., 22 Bl.),

vedkommer i Virkeligheden Separatisterne (slg. Helveg, d. danske Kirkes Hist. eft. Reform., 2. Udg., II, S. 84 ff.)

Pakken indeholder fremdeles: r) «En eenfoldig, Dog Christelig udj Kierlighed og Velmeent Betænkende, over en Vis høylærd og fromme Theologus hands Epistel eller Sendebrev til hands Collegam», 1733, omhandler den private Absolution (37 beskr. og fol. Bl., pyntelig Afskr.); s) Betænkning om fremmede Religioners Bekendere i Danmark, af Johan Wandel (ɔ: Hans Wandal?), til Christian V (Afskr., 20 Bl.); t) «Nogle Spørsmaal om Christi Legem- og Blods-Sacramente og Svar dertil foregiven Nicolaus H. D.», ɔ: Niels Hemmingsen, 1599 (Afskr. fra 18. Aarh.); u) Anders Nielsen Agerbek, Skr. til General-Kirkeinspektions-Kollegiet ang. hans Strid med Provst Cold, Frederikshald 8. Okt. 1738 (Afskr., 30 Bl.); v) Nogle theol. Forelæsninger, Lat. ud. Forfatternavn, omtr. 1700 (48 beskr. Bl. og et Par ubeskr.); x) Afskr. af det kbh.'ske theol. Fakultets Responsum i Striden mell. Præsten Königsmann og Superintendent Dassov, 1716 (2 Bl.); y) «Apologia Christiani Noldii»» [ɔ: den 1683 afdøde theol. Prof.] i Anl. af hans Logik (6 Bl., Afskr.).

Thott, 4., 1574—80. *Collectanea Pontoppidaniana ad historiam Danicam, præsertim ecclesiasticam.* Pap. 18. Aarh. 7 temmelig tykke Bd.

Blandet Indhold ang. mange forskellige Tider, en stor Del om de pietistiske Stridigheder i 18. Aarh. Afskrifter; forsk. Hænder; enk. Steder Erik Pontoppidans egen Haand. Register, dog ikke komplet, findes i nogle af Bindene. — *Herkomst.* Auktionskat. 1766 ov. E. Pontoppidans Bibl., Manuskr., S. 38—39 (Nr. 62—64) og 47—50 (Nr. 135 og 138—40); dér udførligere Beskrivelse af Bindenes Indhold, dog ikke fuldstændig.

Thott, 4., 1587. *Volumen continens miscellanea ad historiam ecclesiasticam.* Pap. 18. Aarh. 383 Bl., med Pagin., endel af dem ubeskr.

Dansk og Lat. Afskrifter af Dokumenter, Afhandlinger o. lign. fra forskellige Tider, deribl. af Protokollen ov. Disputen mellem Hans Resen og Oluf Kock 1614, H. Baggers og de øvrige Theologers Betænkning ang. de Reformerte (Chr. V.'s Tid), Beretn. om Niels Hemmingsens Palinodi m. m.

Thott, 4., 1588. *Et andet Volumen af samme Slags, med Conspectus foran.* Pap. 18. Aarh. 110 beskr. Bl. og nogle ubeskr.

Blandet Indhold fra forsk. Tider, alt i Afskr. med samme Haand; Dansk, Lat. og Tysk. Tildels det samme som findes i Thott 1587, 4⁰ (se ovf.). Registerets Nr. V og VI (vedk. Niels Hemmingsen) ere trykte i Ny kirkeh. Saml., 4. Bind. Mærkes kan (skrevet med samme Haand som det øvrige, synes det) en kritisk-bibliogr. Fortegn. ov. theologisk Litt., af Tychonius, men ikke med hans Haand.

Thott, 4., 2035. *Volumen complexum miscellanea, res ecclesiasticas*

Fionenses concernentia. Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 129 beskr. Bl. samt nogle faa ubeskr.

Lat. og Dansk. Afskrifter, det meste med samme Haand; mod Slutn. nogle senere Dokumentafskrifter (fra 17. Aarh.). Indholdet er navnl. Kongebreve, odenseske Synodalier, Reglement for de gejstlige Kollokvier i Fyen og Sangene ved Præstekalentet eller Provinsialkollokviet (med Noder). — *Herkomst.* E. Pontoppidans Auktionskat. 1766, S. 40, Nr. 65.

Thott, 4., 2039. *Kong Friderich II's, Christian IV's og andre Kongers Forordninger, mest Geistligheden angaaende.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter med forskellige Hænder. Det nyeste i Pakken er fra Chr. VI's Tid. — *Herkomst.* Synes at stamme fra J. Langebeks Samlinger.

Kall, Fol., 93. *En Pakke med Dokumenter til den danske Kirkehistorie.* Pap. 17. og 18. Aarh.

Afskrifter, Koncepter o. desl. af Skrivelser, Afhandlinger m. m. Hidrører utvivlsomt fra Etatsraad, Generalkirkeinspektør E. J. Jessen-Schardebøl, hvis Haand findes af og til i Pakken. Til Rigsarkivet ere 1889 afgivne følgende Sager: Skrivelse fra Niels Nielsen til en Geheimekonferensraad, dat. Aarhus 5. Juli 1743; Erklæring til Kongen fra Statholder Rantzau, dat. Christiania 12. Dec. 1733; Koncept til Erklæring til Kongen fra General-Kirke-Inspektionskollegiet; Brev (med Bilag) fra C. Schelderup til Oversekretæren, 10. Okt. 1737; Skrivelse til General-Kirke-Inspektionskollegiet fra Johannes Green, 8. Febr. 1749; Koncept til Skr. til Kongen fra samme Kollegium, 25. Jan. 1742; Koncept til Skr. fra et Medlem af samme Kollegium til Biskop Wöldike, udat. — Af det tilbageværende Indhold mærkes: Skr. fra Søren Poulsen Gotlænder (Judichær), Slangerup 27. Nov. 1655 (samtidig Afskr., 10 Foliobl.; tr., eft. Orig. i Rigsark., i Kirkeh. Samll., 3. R., III, S. 73 ff.); Promemoria fra Præsten P. M. Bildsøe til det jurid. Fakultet ved Kbhvn.'s Univ., dat. Kbh. 8. Dec. 1761; Akter i Præsten Niels Tøxens Sag 1742—43 (Afskr., 28 Foliobl.); Enevold Ewalds og Eiler Kaasbøls Polemik 1734, i Afskr. (ud. Beg. og Slutn.); Koncept til et aabent Brev (4^0) med A. Hojers Haand; J. Trellunds «upartiske theologiske Tanker» i Anl. af Waisenhusbibelen 1732, dat. Viborg 23. Aug. 1734; Afskr. af Skrivelse fra Præsten N. Guldbjerg paa Askø til General-Kirke-Insp.-Kollegiet, 22. Febr. 1745 (vistn. Afskr., 12 Foliobl.)

Kall, Fol., 103. *Et Bind med Breve og Aktstykker til den danske Kirkehistorie, især under Christian VI, men ogsaa noget fra 17de Aarh.* Pap. 17. og 18. Aarh.

Forskellige Hænder. Dels (og mest) Afskrifter, dels Originaler; foran findes et Register. Af Indholdet kan fremhæves: Forsvarsskrivelse til Biskoppen i Ribe Stift fra Præst P. J. Hygom,

10. Marts 1735 (bekræftet Kopi, 12 Foliobl.); 4 Breve fra I. C. Ambders til Pastor Schnobel, 1735 (kun de to synes autogr.); Provst Wegerslöfs sidste Villie, dat. St. Magleby 31. Jan. 1737 (Kopiens Rigtighed bevidnet af H. A. Brorson); Brev fra Generalkirkeinspektionen til Rektor Joh. Schrøder i Frederiksborg, 21. Apr. 1739; Tysk Skr. (2 Foliobl.) fra Andr. Møller til en Præst, Handewitt 26. Sept. 1739; 2 Skr. fra Christian Böhme Israel (paa Tysk) til «dem hochehrwürdigen Ministerio in Copenhagen», Kbh. 3. Dec. 1739; Biskop P. Hersleb til en Stiftprovst (vistn. H. Gerner i Kbh.), 10. og 14. Jan. 1741 (2 Skrivelser, autogr.); Skr. fra Biskop Broder Brorson til Præsten Lauritz Fugl i Saltum, dat. Aalborg 20. Aug. 1744, med Kopi af en do. fra Fugl; Skr. fra H. C. L. Mahler til Byfoged Povel Eschilsen, dat. St. Ols Præstegd. 20. Marts 1745; Samme til Hofprædikant J. B. Bluhme, smst. 5. Juni 1745; Samme til Kongen, samme Dato; Samme til Povel Eschilsen, 25. Febr. 1745; Saltum Bønders Klage over deres Præst, Lauritz Fugl, til Biskop B. Brorson, 1. Apr. 1745, og Bispens Br. i den Anl. til vedk. Provst, Aalb. 20. Apr. 1745 (begge i Afskr.) — *Benyttelse.* Helveg, Den d. Kirkes Hist. e. Ref., 2. Udg., II, S. 123—24.

Kall, 4., 470. *Et Bind med kongelige Breve og Mandater af Fred. II og Chr. IV, meest Geistligheden vedkommende; bag i endeel Siellandske Synodalakter.* Pap. 17.—18. Aarh. 201 Bl., deraf de fleste defekte.

Forsk. Hænder. Synodalakterne optage største Delen af Bogen; først nogle fra 17. Aarh. (1615—50), derpaa fra 18. Aarh.'s Beg. til 1730. Paa forreste Bl. er skrevet: Liber Petri Christierni Arrhoensis Anno 1627, die 2. April. (Præst i Ølsted i Sjælland 1615—29); endv. Navnet: Johannes Andreæ (ɔ: Hans Andersen, Præst i Melby i Sjælland 1602—39).

Kall, 4., 471. *Et Bind med Kongebreve af Fred. II, Chr. IV og Fred. III, meest Geistligheden og Skolerne vedkommende.* Pap. 17. Aarh. 63 Bl., deraf nogle ubeskr.

Forsk. Hænder. Afskrifter. Indeholder ogs. Afskrift af ældre Kongebreve o. lign. Vedkommer for en stor Del Odense.

Kall, 4., 472. *Synodalia, Rescripter m. m. Kirkerne og Geistlighederne i Danmark vedkommende; fra Fred. II til Fred. III.* Pap. 17. Aarh. 211 Bl., enk. ubeskr.

Afskrifter. Forsk. Hænder. Ogs. en Del om Norge. Foran ligger en Seddel, undersk. J. C. B[erg], med en Notits ang. nogle Efterretn. om Tienden paa Agdesiden. — *Benyttelse.* Helvegs danske Kirkehist. e. Ref. I, samt fl. Skrifter.

Kall, 4., 473. *Fortegnelse paa Præster i Danmark, it. alia ecclesiastica Danica.*

Har manglet i længere Tid.

Kall, 4., 479. *a) Einige Nachrichten von dem was wegen des Exorcismi in Dännemark vorgefallen. b) Adskillige Præsters Ansøgning til Kongen*

om Christendommens Forfald i Trondhiems Stift (17. Apr. 1714), samt de theologiske Professorers Betænkning derover (heri mangler nogle Ark). Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrift. 2 forsk. Hænder.

Ny kgl. Sml., Fol., 723b. *Holmindsherreds Provstebog eller Samling af Omgangsbreve og andre Skrivelser fra Biskopper i Ribe-Stift til Provster og Præster i dette Herred fra 1566 til 1636. Præmittitur: Summa Commonefactionis synodalis proposita a Superintendente Ripensi M. Petro Hegelundo in visitatione ipsius qvinta A. 1599. Danske Selskab.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 727. *a) Synodalia Episcoporum Fionensium M. Georgii Johannis, M. Nicolaj Caspari, M. Jacobi Matthiæ. E Mss. Rostgaard. No. 22. 4to. b) Litteræ M. Petri Hegelundii Episc. Ripensis ad Præpositos suæ Dioceseos. E Mss. Rostg. No. 23. 4to. c) Cancellie-Collegii Erklæring mod Bispen Dr. Hans Bagger. E Mss. Rostg. No. 24. 4to.* Pap. 18. Aarh. 214 Bl., med Paginering (5—431).

Afskr. for P. F. Suhm paa Univ.-Bibl. i Kbhvn. — *Herkomst.* Nr. 403 i Suhms Ms.-S.

Ny kgl. Sml., Fol., 731. *Geistlige Rescripta Danmark og Hertugdømmerne vedkommende, indtil Christian VI's Tid.* Pap. 17. og 18. Aarh. 1 Pakke.

Forskellige Hænder. Mest Afskrifter, en enkelt med H. Grams Haand; indeholder ogsaa lidt, som ikke vedkommer Geistligheden. Af Orig. kun et Br. fra Fr. Gram til Etatsraad, Højesteretsassessor P. Bentzon, Frederiksborg 18. Mai 1719. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 850.

Ny kgl. Sml., Fol., 737c. *Collectanea varia ad Historiam ecclesiasticam Daniæ facientia, tam antiqviorem qvam recentiorem.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Forsk. Hænder. Dels Afskr., dels Orig.; et Par Notitser vedkomme ikke Kirkehistorien. Af Indholdet kan fremhæves: Skr. fra Danske Kancelli til det theol. Fakultet, 1. Aug. 1782, med Bilag, der væsentlig dreje sig om nogle nys udkomne Afhandlinger ang. Nadverens Sakramente, med Erklæringer af de theol. Professorer H. F. Janson, C. Fr. Horneman og N. E. Balle; Udkast til Erklæring fra det theol. Fakultet over Biskop Schönheyders Forestilling mod Fakultetet, 22. Mai 1796, samt en herved foranlediget Skr. til Fakultetet fra Hertug Frederik Christian af Augustenborg, 29. Dec. 1796; Skr. fra Præsten Enevold Ewald til Missionskollegiet, 22. Sept. 1733, med Koncept til dettes Forestiling i Anl. heraf; Generalkirkeinsp.-Kollegiet til Politimester E. Torm, 27. Sept. 1738, med vedføjet Erklæring fra 7 kjøbenhavnske Bogtrykkere, 30. Sept. s. A.

Ny kgl. Sml., Fol., 752b. *Samling af Dokumenter fra det 16de og 17de Aarhundrede, meest Geistligheden og Kiøbenhavns Universitet angaaende.*

Pap. 17. og 18. Aarh. Et temmelig tykt Bd.: 325 Bl., deraf endel ubeskr.

Afskrifter og Notitser; forsk. Hænder. En stor Del af Optegnelserne ere med Præsten Johan Brunsmands Haand. Foran findes et Register. — Af Indholdet mærkes: Instrux for Gadefogderne i Kbhvn. ved Arent Berntsen, 27. Nov. 1668; et trykt Dekret fra Kieler-Universitetets Prorector og Professorer, 13. Juli 1697, ang. Polemikken mell. Fr. Gram og Prof. Francke; en ligel. trykt Bekendtgørelse fra det theol. Fakultet i Kbh., 29. Okt. 1698, i samme Anl.; Fortegn. ov. de ved Operahusets Brand 1689 omkomne (med Brunsmands Haand); endel Optegn. af Brunsmand om en Stud. theol. Peder Mogensen, som levede i en Slags Arrest i Vartov (1680); nogle Notitser paa Lat. af Br., om Rariteter i Kunstkammeret; flere Koncepter og Optegn. af Br.; endel lat. Notitser af Samme om de kjøbenhavnske Lav; Tabeller ov. Brandskatten i Kbhvn. samt Matriklerne i nogle jydske Byer. — Paa Titelbl. er med Langebeks Haand skrevet: Foræret til det Kongl. Danske Selskab af Mr. Friderich Weber 1748. — *Herkomst.* Den hdskr. Fortegn. ov. Danske Selskabs Manuskr., Nr. 78 bl. Folianterne.

Ny kgl. Sml., 4., 1126. *Literæ qvædam papales ad Clerum Danicum.* Pap. 18. Aarh. 28 Bl.

Afskr. for P. F. Suhm, eft. det Arnamagnæanske Mscr. Nr. 135. — *Herkomst.* Nr. 1342 i Suhms Ms.-S.

Ny kgl. Sml., 4., 1128. *Et Bind med gamle Kongebreve, meest det geistlige og Skolevæsenet vedkommende, fra 1478 til 1574.* Pap. 16. Aarh. 184 Bl.

Afskrifter, de allerfleste med samme Haand. Ved adskillige Dokumenter er af H. F. Rørdam tilskrevet, hvor de ere trykte. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1498.

Ny kgl. Sml., 4., 1128^b^. *Et Bind Miscellanea theologica, især til den danske Kirkehistorie i det 17de og 18de Aarhundrede.* Pap. 18. Aarh. 1 Bl. ud. Sidetal samt 758 pagin. Sider, deraf endel ubeskr.

Afskrifter, alle med samme Haand, synes det. Foran er et med Werlauffs Haand skrevet Register. — Indeholder ogs. noget Svensk og endel latinske og danske Salmer. — *Herkomst.* Stammer fra Danske Selskab.

Ny kgl. Sml., 4., 1128^c^. *En Samling af forskjellige Documenter og Aktstykker henhørende til Danmarks Kirkehistorie.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskr. med forsk. Hænder. Blandet Indhold, ang. 16. til 18. Aarh., ogs. Noget om Pietismen i Danmark (Satirer), nogle Vers og Afskrift af endel Meddelelser fra Landsdommer Bircherod til H. Gram om Overtro i Danmark og Udlandet (ud. Slutn.).

Ny kgl. Sml., 4., 1129. *Acta historico-ecclesiastica novantiqva ad*

Ecclesiam Danicam potissimum spectantia, collecta et conscripta a Mag. Andr. Kønig. Pap. 18. Aarh. 5 Bind af forsk. Tykkelse.

Afskrifter og Optegnelser, alle med Andr. Kønigs Haand; Register foran i hvert Bd., undtagen i 5te. Det meste angaar 18. Aarh., saaledes de pietistiske Stridigheder m. m.; dog ogs. nogle Sager vedk. tidligere Perioder, forskellige Levnedsbeskrivelser o. desl. Endel kirkestatistiske Meddelelser for Aarene 1759—69. Foran i 1ste Bd. er skr.: «Disse Samlinger af Act-Stykker til den Danske Kirke Historie bestaaende af 5 Bind, egenhændig skrevne af Samleren Mag. Andr. Kønig, der døde som Sognepræst for Aalsøe og Homøe Meenigheder i Aarhuus Stift omtrent 1780, eller muligt et Par Aar før eller efter, offereres det Store Kongelige Bibliothek i Kiøbenhavn for at blive der bevaret til offentlig Afbenyttelse. Randers den 26. Aprilis 1806. C. W. U. [?] Willadsen». [W. var Landvæsenskommissær og Hospitalsforstander i Randers]. Slg. flere lign. Hdskr. af Kønig i det foregaaende.

Ny kgl. Sml., 4., 1130. *Fasciculus Variorum ad historiam ecclesiasticam Daniæ tam antiqviorem qvam recentiorem; ordine chronologico.* Pap. 17. og 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold, mest Dokumentafskrifter, nogle med Langebeks Haand. Først ligge endel Synodalia fra forskellige Tider. Sagerne ligge ikke i kronol. Orden.

Ny kgl. Sml., 4., 1166. *Et Bind danske Kirkesynodalia og Rescripter, den danske Geistlighed vedkommende, under Christian IV og Friderich III.* Pap. 17. Aarh.

Afskrifter; forskellige Hænder. Flere bekræftede Kopier i Fol. af kongl. Rescripter ere indhæftede. De første Bl. i Bogen ere noget defekte.

Ny kgl. Sml., 4., 1224. *Samling af Documenter til den danske Kirke- og Universitets-Historie.* Pap. 18. Aarh. 4 upagin. Bl. og 318 pagin. Sider, deraf enk. ubeskr.

Afskrifter og Notitser, dels lat., dels danske, vedrørende 16.—18. Aarh. — *Herkomst.* Nr. 1250 i Suhms Ms.-S.

Gl. kgl. Sml., 4., 2107. *Index Episcopatuum manu Sperlingii.* Pap. Omtr. 1700. 24 Bl.

Lat. Er en alfab. Fortegn. ov. alle de katholske Bispedømmer, med den yngre O. Sperlings Haand, og vedkommer ikke specielt Danmark. — *Herkomst.* Indkommet i Bibl., saavel som de øvrige Sperlingske Sager, fra Chr. Reitzers Bibliothek.

Gl. kgl. Sml., 4., 2108. *O. Sperlingii Index Episcoporum, inscriptus operi medicinæ practicæ Hieronymi Capivaccii, ed. a Joh. Hartm. Beyero. Frf. 1594. 2 Voll.* Pap. Omtr. 1700. 2 Bd.

Trykt Bog gennemskudt med hvide Blade, hvorpaa (dog kun i 1ste Bd.) en lat. Fortegn. ov. katolske Biskopper, med den yngre O. Sperlings Haand; den angaar ikke specielt Danmark. — *Herkomst.* Se forr. Nr.

Middelalderens Kirkehistorie.

Gl. kgl. Sml., 4., 2469. *Jonas Turson, Ang. naar og hvorlunde Christendommen er først indkommen i Dannemark, med Navne paa Biskoperne i Lunde og Roskilde, ad magistrum Nicolaum Nicolai, Concionatorem Regium, 1564. [Skal være: 1565].* Pap. 16. Aarh. 24 Bl.

Dansk. Synes Autograf. Forf., † 1577, var Magister og Kannik i Lund. — *Herkomst* og *Benyttelse.* Afgivet fra det kgl. Geheimearkiv 1784 (Nr. 39 i den hdskr. Fortegn. ov. Afleveringen). Trykt i Kirkehist. Samll., II, S. 299 ff.

Ny kgl. Sml., 4., 1131. *Jonas Turesøn, Om Christendommens Indførelse i Danmark.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl. samt 4 vedlagte.

Afskrift af forr. Nr. De 4 vedl. Bl. indeholde Beg. af en anden Afskr., med J. Langebeks Haand.

Gl. kgl. Sml., 4., 2509. *Joh. Molleri Flensb. Oratio de primis Evangelicæ veritatis in Chersoneso Cimbrica et vicina Dania doctoribus a Sec. VII usqve ad annum 1239, habita 1723.* Pap. 18. Aarh. 28 Bl.

Latin. Afskrift med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Thott, 4., 1561. *Oratio historica in laudem primorum religionis christianæ iu Chersoneso Cimbrica doctorum.* Pap. 18. Aarh. 46 Bl.

Latin. Afskr. af J. Møllers Tale. — *Herkomst.* Købt af O. Thott paa Aukt. eft. A. Hojer 1740 (Fortegn. ov. Manuskr., S. 23, Nr. 8.)

Ny kgl. Sml., 4., 1132. *Joh. Molleri (Flensb.) Oratio de primis religionis Christianæ in Chersoneso Cimbrica Doctoribus.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl.

Latin. Afskr. med J. Langebeks Haand. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 550, Nr. 4. — Suhms Ms.-S. Nr. 776.

Ny kgl. Sml., 4., 1133. *a) Oratio historica in laudem primorum Religionis Christianæ in Chersoneso Cimbrica Doctorum ejusdemqve ab Ethnicismo iterum obscuratæ Instauratorum. b) Declamatio de Vita et Martyrio Henrici Zutphanensis.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl.

Afskrifter; den første er af Joh. Møllers lat. Tale; begge med samme Haand. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1177.

Gl. kgl. Sml., 4., 3175. *Copia Decreti Concilii Basileensis de prælatorum et pastorum electione, reqvirente Dno Jacobo Olavi, Decano ecclesiæ Roskildensis, per Joh. Maack, notarium publicum, 29. Aug. 1434.* Pap. 18 Aarh. 13 Bl.

Latin. Afskr. (Er tr. i Pontoppidans Ann. eccl. Dan., II, S. 556 ff. — *Herkomst.* Fra N. Foss's Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3176. *Id. Lib., manu Nic. Fossii, inscript.: Notariale Instrumentum super Decretum Concilii Basileensis de prælatorum et pastorum electione.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl.

Afskr. af samme m. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Ny kgl. Sml., 4., 1134. *Instrumentum Notariale super Decretum Concilii Basileensis de Prælatorum et Pastorum electione, dat. in villa Seritzlaff in Curia Erici Regis Danorum d. 29. Aug. 1434.* Pap. 18. Aarh. 7 Bl.

Afskr. Paa 2 vedl. Bl. findes en Stump Afskr. af en Skrivelse paa Dansk fra 18. Aarh. ang. en Højesteretsdom. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1430.

Gl. kgl. Sml., 4., 2496. *Ternæ Litteræ ad Prioratum in Regno Daniæ Ordinis S*[ti] *Johannis Hierosolym. in Rhodo spectantes, priores binæ Johannis de Cardona, Generalis in Alemannia locum tenentis, 1463 et 64, tertia ipsius Magistri Ordinis Petri Raymundi Zacosta 1465.* Pap. 18. Aarh. 10 beskr. Bl.

Latin. Afskrifter med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst osv.* Fra det Fossiske Bibl. — Brevene ere trykte i O. Nielsens «Dueholms Diplomatarium» S. 59—62 og 76—77.

Ny kgl. Sml., 4., 2265. *Karl Hansen: De catholske Biskopper i Nørre Jylland.* Pap. 19. Aarh. 180 Bl., de tre sidste ubeskr.

Autograf. Forf. var Præst i Skamby i Fyen 1860—73 (f. 1803, † 1886). — *Herkomst.* Foræret 1891 af Frkn. Hansen.

Thott, 4., 2029. *Statuta Capituli Ripensis.* Pap. 18. Aarh. 14 Bl., det første ubeskr.

Afskrift.

Thott, 4., 2030. *Riber Capitels Conclusa fra 1623 til 1670.* Pap. 17. Aarh. 66 Bl., deraf 20 ubeskr.

Dansk. Afskrifter med forsk. Hænder. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 572, Nr. 351.

Kall, Fol., 113. *Optegnelse paa Riber Domcapitels Canonicater, Præbender* og *Commungods. 1605.* Pap. 17. Aarh. 37 Bl.

Ny kgl. Sml., Fol., 723. *Codex pergamenus vetustus, continens privilegia, statuta, præbendas earumqve reditus et alias res capituli Ripensis. Bibl. Klevenfeldt.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1126[m]**.** *Codex Capituli Ripensis. Afskrift af «Avia Ripensis» (Ny kongl. Saml. Fol. Nr. 723) af Registrator H. Knudsen, bestemt egentlig til IX T. af Scriptt. rer. Dan.* Pap. 19. Aarh. 204 pagg. Bl.

Med Randnoter. Slg. O. Nielsens Udg. af «Ribe Oldemoder», Kbh. 1869, 4°. — *Herkomst.* Gave fra E. C. Werlauff.

Thott, 4., 2033. *Statuta Capituli Roskildensis.* Pap. 17. Aarh. 6 Bl.

Afskrift.

Gl. kgl. Sml., 4., 3177. *Statuta Collegii Viburgensis secularium Canonicorum, jussu Martini Papæ V collegio regularium suffecti, per Ulricum Arusiensem et Torlavum Viburgensem Episcopos autoritate Johannis, Archiepisc. Lundensis, 1440.* Pap. 18. Aarh. 19 Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. (Statuterne ere tr. i Pon-

toppidans Ann. Eccl. Dan. II, S. 571 ff.). — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Thott, 4., 2028. *Statuta Capituli Viburgensis.* Pap. Omtr. 1700. 15 Bl.
Afskrift.

Reformationens Historie.

Gl. kgl. Sml., 4., 2503. *Christ. Laur. Tychonii Oratio Jubilæa de meritis b. Lutheri reformatorumqve ejus ope sacrorum in Dania, habita in Synodo provinciali Viburgensi. 1717.* Pap. 18. Aarh. 30 Bl., det sidste ubeskr.

Latin. Afskrift. (Er tr. i E. S. Cyprianus' «Hilaria evangelica», Gotha 1719, Fol., og i C. Gjessings «Tychoniana», II, Kbh. 1772).

Ny kgl. Sml., 4., 1135ᵏ. *G. L. Baden, Bemærkninger ved 1ste Deel af Hr. Biskop Münters Danske Reformationshistorie, samlede efter Forfatterens Opfordring.* Pap. 19. Aarh. 10 Bl.

Autogr.

Gl. kgl. Sml., 4., 3181. *K. Frederik I's Brev til Domherrerne i Roskilde, hvorved forbydes herefter at søge enten i Rom eller andensteds udenlands Confirmation paa geistlige Lehn, dat. Rudgaard 1527.* Pap. 18. Aarh. 3 beskr. Bl.

Afskr. for Nic. Foss. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Thott, 4., 326. *Hans Tausens ynkeligt Klagemaal og venligt Tilbud af Jesus Christus. b) Ejusd. Svar til den Underviisning, som Lector Povel skrev. c) Ejd. Fadzon at døbe Børn. d) Ejd. Psalmer. e) Ejd. Bønner. f) Ejd. Forklaring over Pater noster. g) Ejd. Oversættelse af Luthers Svar paa det keiserlige Mandat af 1531. h) Ejd. Judicium de excommunicatione. i) Ejd. Skrivelse til Provster og Præster i Riber Stift. k) En for alle, som gifte ere eller giftes ville, hugsvalelig Disputats. l) Johannis N. Blok epistola ad Petrum Heggelium (Hegelundium) de vita Tausani Viburgi acta.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter.

Benyttelse osv. (slg. H. F. Rørdam, Kbh.'s Univ.'s Hist., I). a) er tr. i Viborg 1528, 4°; b) Malmø 1531, 4°; c) i Kirkehist. Samll., II, 547—55; d) spredte i Salmebøger; e) nogle findes i L. Helwegs «Udvalgte Prædikener af Hans Tavsen», Kbh. 1850 (Original-Hdskr. i Karen Brahes Bibl. i Odense); f) tr. i Wittenberg 1552, 8°; g) Orig.-Hdskr. i Karen Brahes Bibl.; h) Orig.-Hdskr. i Ny kgl. Sml., 129ᵍ, 4°; i) Orig.-Hdskr. i Karen Brahes Bibl.; k) af Frands Vormordsen, tr. i Malmø 1531, 4°; l) tr. i Kirkehist. Samll., I, 372—8, slg. Ny kirkeh. Samll., III, 7. Endv. ere a, b, e, g, h og i tr. i «Smaaskrifter af Hans Tausen», udg. af H. F. Rørdam, Kbh. 1870.

Gl. kgl. Sml., 4., 1439. *Pauli Eliæ Carmelitæ Svar til det kiætterlige Brev, som Hans Michelsen haver ladet udgaae med det nye Testa-*

mente, samt til hans Fortale til hans nye Testamente, forfattet 1527. Pap. 18. Aarh. 95 Bl.

Dansk. Afskr. udført for Nic. Foss. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl. (Bogen er tr. i Rostock 1527, 4°).

Thott, 4., 328. *Pauli Eliæ Svar til Hans Mikkelsens kietterlige Brev. 1527.* Pap. 18. Aarh. 86 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1138. *P. Eliæ Svar paa det kietterlige og ubesindede Brev, som Hans Michelsen af Malmøe lod udgaae med det nye Testamente, som K. Christian lod ynkeligen forvandle paa sit tyranniske Viis 1527.* Pap. 18. Aarh. 88 Bl.

Afskrift. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 557, Nr. 92. — Suhms Ms.-S. Nr. 1388.

Thott, 4., 329. *Pauli Eliæ Svar til the Spørsmaal, som Konning Göstav lod udgaae 1528.* Pap. Omtr. 1700. 113 Bl.

Dansk. Afskr. eft. den i Kbh. 1528 (4°) tr. Bog. — *Herkomst.* Fra Nic. Foss s Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 2497. *Historia Expulsionis Fratrum Ordinis Minorum e Regno Daniæ facta ab anno 1527 ad 1532.* Pap. 18. Aarh. 28 Bl.

Latin. Afskr. med Nic. Foss's Haand. (Slg. Ny k. S. 276, 8°, se nedenf.). — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 2498. *Idem Liber, aliud Apographum.* Pap. 18. Aarh. 44 beskr. Bl.

En anden Afskr. af samme Bog. — *Herkomst.* H. Grams Manuskriptsml., hdskr. Katal. Nr. 124.

Ny kgl. Sml., 8., 276. *Cronica seu brevis processus in caussa expulsionis fratrum Minoritarum de suis cenobiis prouincie Danice. et primo prefacio est.* Pap. 16. Aarh.'s 1. Halvd. 31 Bl. (Bl. 9 mgl.)

Lat. Forfattet af Munkene Jakob Jensen og Rasmus Olufsen. — *Herkomst osv.* Tilhørte i 17. Aarh.'s Slutn. Mathias Worm i Ribe; 1726 var det i det st. kgl. Bibl. Udg. (Kbh. 1851, 8°, Særtr. af Kirkeh. Samll. I) af H. Knudsen; det havde dengang andet Nr.: 185[c], 8°, i Ny kgl. Sml. Tidligere var det benyttet af Pontoppidan i Ann. eccl. Dan. II og af F. Münter i hans Reformationshist. (slg. Knudsens Indledn. til anf. Udg. S. 3).

Ny kgl. Sml., Fol., 730. *(Doctoris Germani) responsum contra Articulos XXVII ab Evangelicis in Comitibus Hafniensibus A. 1530 propositos.* Pap. 16. Aarh. 116 Bl.

Lat. Gaar i Alm. und. Navnet «Confutatio latina apologiæ concionatorum evangelicorum ad 27 articulos». Antages for at være af Dr. Stagefyr fra Köln, men var en Tid anset for at være forf. af Povl Helgesen; paa Pergamentomslaget er skr. med en gl. Haand: «Doctor pouell Wendekaabe Imod the Lutherske». Noget af det har Povl Helgesen imidlertid benyttet i sit danske Skrift «Menige Danmarkis Rigis Biscoppers og Prelaters christe-

lige oc retsindige geenswar till the Lwtherianscke artickle», Aarhus 1533, 4°. — *Benyttelse.* Udg. af L. Schmitt S. J., m. T.: Confutatio Lutheranismi Danici anno 1530 conscripta a Nicolao Stagefyr seu Herborneo O. F. M., nunc primum edita, Ad Claras Aquas (Quaracchi) 1902. Slg. C. T. Engelstoft, De Confutatione latina .... commentatio (Universitetsprogr. 1847); L. Schmitt S. J., Der Karmeliter Paulus Heliä, Freiburg im Breisgau 1893, S. 88—90.

Ny kgl. Sml., 4., 1141. *(Doctoris Germani) Scriptum adversus Lutheranos.* Pap. 18. Aarh. 252 Bl. og en i nyere Tid vedlagt Seddel med Rettelser.

Samme Bog i nyere Afskrift. — *Herkomst osv.* Bibl. Langeb., vistn. S. 573, Nr. 361. Suhms Ms.-S. Nr. 1272. L. Schmitts Udg. (se ovfr.), S. 3.

Thott, 4., 327. *Pauli Eliæ Undervisning om den Lutherske Handel. 1532.* Pap. Omtr. 1700. 57 Bl.

Dansk. Afskr. med samme Haand som Thott 329, 4° (se forr. S.). Bogen er vistn. aldrig bleven helt trykt. — *Herkomst osv.* Fra det Fossiske Bibl. — L. Schmitt, Paulus Heliä, Freiburg 1893, S. 100—3. C. T. Engelstoft, Paulus Eliæ (i Nyt hist. Tidsskr., 1848, II), S. 484—96. Helveg, Den d. Kirkes Hist. e. Ref., II, 917 f., 927.

Ny kgl. Sml., 4., 1139. *Franc. Wormordi Apologia adversus Lundenses Canonicos.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl.

Latin. Afskr. med J. Langebeks Haand, der ogs. har noteret paa Titelbl.: «Udskrevet efter et trykt Exemplar, communiceret af Hr. Etats Raad Foss. 1740». Bogen er tr. i Malmø 1533(?), slg. Bruun, Aarsberetn. og Medd. fra d. st. kgl. Bibl., II, S. 79 ff. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 572, Nr. 178. Suhms Ms.-S. Nr. 41.

Ny kgl. Sml., 4., 1140. *Pet. Laurentii Malmog. Expostulatio ad Canonicos Lundenses.* Pap. 18. Aarh. 44 Bl.

Latin. Afskr. med J. Langebeks Haand efter den i Malmø 1533 tr Bog. Paa Titelbl. har L. noteret: «Bogen er 4 Ark, trykt in 8vo og mig af Hr. Hof Prædiker Pontoppidan communiceret 1741». — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 562, Nr. 182. — Suhms Ms.-S. Nr. 327.

Gl. kgl. Sml., 4., 2558. *Gravamina adversus Episcopos post mortem Frederici I ell. Besværings Poster med de sidste Catholske Bisper.* Pap. 16. Aarh. 8 Bl.

Dels Lat., dels Dansk. Indeholder ogs. nogle andre Optegnelser fra samme Tid. Papiret er stærkt medtaget. Haanden er Anders Sørensen Vedels. — *Herkomst osv.* Geheimearchivets Aflevering 1784, Nr. 43. — H. F. Rørdam, Monum. Hist. dan., I, 198. E. Arup i Hist. Tidsskr. 7. R., II, 287 ff.

Uldall, 4., 381. *Reformationens fuldkomne Antagelse i Chr. III's Tiid m. v. fra 1534 til 1559 inclusive, og et lidet Tillæg angaaende det papistiske Væsen.* Pap. 18. Aarh. 21 beskr. Bl. og nogle ubeskr.

Anonym.

Thott, 4., 1564. *A. Højeri Oratio habita in festo reformationis 1735.* Pap. 18. Aarh. 36 beskr. Bl.
Latin. Afskrift.

Gl. kgl. Sml., 4., 2502. *Anonymi Oratio Jubilæa de reformatione in Dania.* Pap. 18. Aarh. 23 Bl.
Latin. Afskr. ell. Renskrift.

Gl. kgl. Sml., 4., 2506. *Joh. Schrøderi Oratio Jubilæa in Schola regia Fridericiburgica 1736, Christierno Wormio Episcopo Siællandiæ inscripta.* Pap. 18. Aarh. 38 beskr. Bl.
Latin. Afskr. ell. Renskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1142. *Joh. Schröder, Oratio Jubilæa de infelicitate scholarum et disciplinarum ante Restaurationem Religionis evangelicæ, in schola Fridericiburgica dicta 1736.* Pap. 18. Aarh. 36 Bl.
Latin. Afskr. af foran anf. Tale. Vedlagt er en anden, begyndt Afskr. (12 Bl.) — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 324.

Gl. kgl. Sml., 4., 2507. *Bernhardi Schnabelii Oratio jubilæa in Schola Roskildensi 1736.* Pap. 18. Aarh. 12 beskr. Bl.
Afskr. ell. Renskrift.

Gl. kgl. Sml., 4., 2508. *Niels von Havens Evangelii Lys eller Oration i Odense Skole til Jubel Festen 1736.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl., det sidste ubeskr.
Pyntelig Afskrift.

Thott, 4., 1565. *Joh. Steenbuchii Oratio Jubilæa 1736.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl.
Latin. Afskrift.

Kall, 4., 604. *E. N. Arbiens Jubeloration, holden i Christianias Skole 1736.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl.
Dansk. Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1142b. *Chr. Wormii Oratio jubilæa in memoriam sacrorum a Christiano III ante duo secula emendatorum in auditorio superiori habita d. 31. Octobr. 1736.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl.
Latin. Afskr., tildels med Langebeks Haand. — *Herkomst.* Danske Selsk.'s trykte Fortegn. 1748, Nr. 21 bl. Manuskripterne i Kvart.

Ny kgl. Sml., 4., 1143. *Jac. Badenii Oratio jubilæa, qvæ tria reformationis tempora circa ecclesiam danicam exponit, in schola Orthungana habita 1736.* Pap. 18. Aarh. 2 Expl., hvert 32 Bl.
Latin. Det ene synes Orig., det andet Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 531.

Ny kgl. Sml., 4., 1143b. *Sev. Anchersen oratio qva qværitur cui bono facta est Sec. XVIto instituta sacrorum instauratio, dicta in Auditorio Gymn. Othoniensis d. 31. Oct. 1736.* Pap. 18. Aarh. 30 Bl.
Latin. Afskr. Tit. skr. med Langebeks Haand. — *Herkomst.* Vistnok fra Danske Selskab.

Ny kgl. Sml., 8., 287. *Pet. Hostrup, Oratio Jubilea die 31. Octobris 1736 habita.* Pap. 18. Aarh. 32 Bl., de 2 sidste ubeskr.
Dansk. Afskr.

Den nyere Tids Kirkehistorie.

Thott, Fol., 810. *Excerptbog, for største Delen Geistligheden og geistlige Sager vedkommende, og tildeels Udtog af Synodalia Siællandica et Ottoniana.* Pap. 18. Aarh. 219 Bl., deraf endel ubeskr.

Latin, Dansk og Tysk. Afskrifter og Notater, med Indstregninger og Randbemærkninger; endel med Prokansler E. Pontoppidans Haand(?). I kronol Orden (1537—1650). Paa Ryggen: «Index Hofman». — *Herkomst.* Vistn. Katal. ov. E. Pontoppidans Bogsaml., Kbh. 1766, S. 21, Nr. 10.

Gl. kgl. Sml., 4., 3183. *Jo. Bugenhagii Commonefactio ad Superintendentes regni Daniæ, dat. Neuborch 1539.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 11 beskr. Bl. og nogle ubeskr.; det første Bl. er defekt.

Latin. Afskrift. — *Benyttelse.* Trykt i Ny Kirkehist. Samll. III (Kbh. 1864—66), S. 469—82; slg. VI, 131; endv. Baltische Studien, XXXVIII, 177—93.

[Del af] **Thott, 4., 2041.** *Peder Palladius: Visitatsbog.* Pap. 17. Aarh.'s Begyndelse. 80 Bl.

Afskr., vistn. ved Præsten Anders Pedersen Hegelund, † 1655 (slg. S. Grundtvigs Udg. af Visitatsbogen, S. XXIX—XXXIII). — *Herkomst osv.* Samlingsbindet, hvori nærv. Manuskr. findes, betegnes i den Thottske Manuskriptfortegn. som «Fundatio Academiæ Havniensis, ac Privilegia, Statuta, litteræ Regiæ, quæ ad res academicas et ecclesiasticas spectant, a Christiano I usqve ad Christianum IV». Det har tilhørt J. Langebek, se Bibl. Langeb., S. 572, Nr. 348; slg. Grundtvigs Udg. S. XXVIII; og et ufuldendt Register foran i Bindet er skrevet med Langebeks Haand. 1866 blev Bogen fremdragen af Bibliotheksassistent F. H. C. Weeke. Den udgaves først af A. L. C. Heiberg (Kbh. 1867), dernæst af S. Grundtvig (smst. 1872), endelig med ny Retskrivning af C. Rosenberg (smst. 1884).

Uldall, 8., 519. *Petri Palladii Formula visitationis provincialis. 1543.* Pap. 16. Aarh. 35 Bl.

Lat. Vistn. Afskrift. — *Benyttelse.* Væsentl. samme Bog, som er tr. i Kbh. 1555, 8°; dog med nogle Forskelligheder. Dedikationen til Provst Melchior Hansen er helt optagen i den nye Udgaves Fortale.

Gl. kgl. Sml., Fol., 122. *Acta Colloqvii inter Canonicos Roskildenses et Theologos Hafnienses de officio missæ 1543 et 44.* Pap. 16. Aarh. 40 Bl., deraf 8 ubeskr.

Dels Lat., dels Dansk. Afskrifter. — *Benyttelse.* Trykte i «Dän. Bibl.», VII, S. 99—146; dog findes her ikke tr. de to sidste Stykker i Mskr., dat. Roskilde henholdsvis 3. Marts og «feria sexta paschæ» 1544; derimod en Memoriale Petri Palladii 1543 (S. 146—48). De to Stykker ere tr. i Steen Friis' «De

1543 og 1544 afholdte Religionsdisputatser» (Roskilde Skoleprogr. 1836), S. 23—29.

Gl. kgl. Sml., 4., 3184. *Christian III's tvende Breve mod Wederdøbere og Sacramenterer, dat. Coldinghuus 1554 og 1555.* Pap. 18. Aarh. 7 beskr. Bl.

Dansk. Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 1440. *Summa Confessionis Fidei Ecclesiarum Danicarum, Frid. II[di] jussu conscripta et 1561 eidem oblata.* Pap. 17. Aarh. 5 beskr. Bl.

Latin. Afskr. med Biskop Matth. Foss's Haand († 1683). — *Herkomst.* Fra Nic. Foss's Bibl.

Thott, 4., 330. *[a)] Ivari Bartholini Propositiones qvas contra Exorcismum scripsit. 1566. b) N. Hemmingii Litteræ Iv. Bartholino missæ, 1568. c) I. Bartholini responsio ad invectivam Hemmingii epistolam. d) I. Bartholini epistola ad Paulum Matthiæ, data Soræ 1569; tilligemed den gamle Besværelses-Formular, ex libro impresso Havniæ 1536; Litteræ Christiani IV ad Professores de exorcismo 1606; Jonæ Jacobi Venusini tractatus de exorcismo, danice; et Episcoporum Judicia et responsiones de Exorcismo.* Pap. 17. Aarh. 30 Bl., deraf 4 ubeskr.

Afskrifter. Dels Dansk, dels Lat.; forskell. Hænder. — *Benyttelse.* Det meste er blevet trykt, dels i Dän. Bibl., dels i Kirkeh. Saml. (Nærmere Angivelser desang. ere tilskr. i Manuskr.)

Gl. kgl. Sml., 4., 3302. *Pauli Matthiæ et Nic. Hemingii Svar og Erklæring til Kong Fred. II ang. Manddraberes og andre Ugjerningsmænds Benaadning 1582.* Pap. 18. Aarh. 10 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Ny kgl. Sml., 4., 1144. *De Ratione et Via Regiones Septentrionales ad cultum Sedis Romanæ reducendi; auctore Jona Henricsonio Meldorpiano-Ditmarso.* Pap. 18. Aarh. 50 beskr. og pagg. Bl.

Afskr. af en Bog, hvis lat. Orig. if. Mollers Cimbria litt. er tr. 2 Gange, anden Gang i Leiden 1617; desud. er den 2 Gange kommen i svensk Overs. — Indenfor paa Omslaget en bibliogr. Notits med C. F. Temlers Haand. — *Herkomst.* Temlers Bibl.; det findes dog ikke specielt anført i Auktionskat. 1781.

Ny kgl. Sml., 8., 283. *Relation om de Rommersk Catholskes Hensigt at indsnige sig i Danmark i det 16de Aarhundrede.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl.

Afskr. med Biskop L. Harboe's Haand, (if. hans egen Bem.) eft. et Manuskr. i Kancelliarkivet. — «16de Aarhundrede» skal være: 17de; thi det drejer sig om Begivenheder 1622 ff. (slg. Helveg, d. danske Kirkes Hist. e. Reform., 2. Udg., I, 336 ff.) — Helveg citerer «Ny kgl. Sml., 8., 189»; men det er galt: det maa være dette Mskr., der menes. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 78.

Gl. kgl. Sml., 4., 1450. *Collectio variorum de exorcismo agitatorum occasione mandati Regii 6. April. 1606.* Pap. 2 Bd., det ene fra 17. Aarh., det andet fra 18. Aarh. Henholdsvis 66 og 23 beskr. Bl. samt nogle ubeskr.

Afskrifter; dels Latin, dels Dansk. 1. Bd. indeholder Theologers officielle Udtalelser i Anl. af Djævlebesværgelsen ved Daaben, endv. Ivar Bertelsens Sag (1567 f.); 2. Bd. forskellige nyere Afskr., baade vedrørende Fred. II's og Chr. IV's Tid, tildels samme Dokumenter som i 1. Bd. — *Herkomst og Benyttelse.* Ialtfald 1. Bd. stammer fra det Fossiske Bibl. — Dän. Bibl., IV, S. 1 ff.; slg. Ny Kirkeh. Sml., III, 535 ff.

Gl. kgl. Sml., 4., 3188. *K. Christian IV's Befaling af 1606 til Rigets Bisper og Theologos om at give Betænkning om Exorcismus ved Daaben, med disse deres Betænkninger. (Ms. coævum, præmisso conspectu.)*

Har længe manglet i Bibl.'s Haandskriftsml.

Gl. kgl. Sml., 4., 3189. *Episcoporum regni Daniæ et Facultatis theol. Hafniensis Supplicatio latina ad Christianum IV in comitiis publ. a. 1608 de variis contra pietatem et bonos mores grassantibus vitiis.* Pap. 18. Aarh. 6 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst* osv. Fra det Fossiske Bibl. — Tr. i Pontoppidans Ann., III, 578—80.

Gl. kgl. Sml., 4., 1145. *Superintendentum Regni Literæ supplices ad R. Christianum IV de rebus variis theologicis. 1610.* Pap. 18. Aarh. 5 beskr. og 3 ubeskr. Bl.

Afskr. af Biskoppernes og Theologernes ovenanf. Skr. til Kongen af 1608 samt af en lign. Skr. til Kongen fra P. Winstrup, H. P. Resen og Conr. Aslaksen, dat. 10. Marts 1610 (slg. Pontoppidan, Ann. Eccl. Dan., III, 593). — *Herkomst.* Har været i Konferensrd. F. C. Sevels († 1778) Bibl.

Thott, 4., 1586. *P. M. Ostrupii et Matthiæ Jani Liber Visitationis Scanensis. — Adjecta sunt Synodalia Pauli Resenii annorum 1615—18 (Bibl. Lang. p. 567. Nr. 258).*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Uldall, Fol., 160. *Gundæi Rosencrantzii ad Capitulum Lundense de litibus fugiendis et concordia fovenda fraterna admonitio.* Pap. 17. Aarh. 23 beskr. og 3 ubeskr. Bl., med Pagin.

Synes samtidig Afskr. eller Renskr. (omtalt i Chr. Bruun, Gunde Rosenkrantz, Kbh. 1885, S. 18).

Thott, 4., 1589. *Biskop Baggers og Jo. Wandals Betænkning imod de Reformertes Nedsættelse her i Riget.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter. Forsk. Hænder. Indeholder: 1) Biskop Wandals Erklæring 1672, fulgt af Biskopperne Baggers, Gluds, Rosings og Graves fra 1680; 2) en anden Afskr. af Wandals Erklæring; 3) en anden Afskr. af Baggers. — *Benyttelse.* Fallesen, Theol. Maanedsskr. 1808, II, S. 289—351 (Baggers Erklæring).

Theol. Tidsskr. f. d. evang.-luth. Kirke i Norge, 3. R., II, S. 460 (Rosings Erklæring).

Ny kgl. Sml., 4., 1149. *Dr. Wandels Svar til Christian V om de Reformertes samt Jødernes Indkomst i Danmark.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl.

Afskr. af Erklæringen fra 1672 (se ovfr. Thott 1589, 4°).

Gl. kgl. Sml., 4., 1481. *Biskop Wandals Remonstration til Kong Christ. V imod Commerce-Collegii Forslag om at tillade Folk af alle Slags Religioner at nedsætte sig i Riget. 16. Aug. 1672.* Pap. 18. Aarh. 22 + 6 beskr. Bl.

2 Afskrifter af ovenf. anf. Erklæring, den ene med Nic. Foss's Haand, den anden (vedlagt) lidt ældre. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 1482. *Idem Liber.* Pap. 18. Aarh. 22 Bl.

Ligel. Afskr. med Nic. Foss's Haand af Wandals Erklæring. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 1483. *D. E. Graves Betænkning om de Reformerte, som begiære at nedsætte sig i Riget og have liberum religionis exercitium, med Matth. Fosses censur.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., Fol., 736. *Er. Graves Betænkning om de Reformeredes frie Religionsøvelse. Aarhuus d. 17. Sept. 1680.* Pap. 18. Aarh. 7 Bl.

Afskr. Denne Betænkn. er forskellig fra den i Gl. kgl. Sml. 1483, 4°, derimod ens med den i Thott 1589, 4° (begge se ovfr.). — *Herkomst.* Suhms Ms.-Sml. Nr. 933.

Gl. kgl. Sml., 4., 1484. *E. Grawes, Matthiæ Fosses, Joh. Leths og Christ. Lodbergs Betænkning og Erklæring angaaende den catholske Religion 1679.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Afskrift.

Gl. kgl. Sml., 4., 1485. *Idem Liber, inscript.: Consultatio religiosa. Apographum coævum.*

Har manglet i længere Tid.

Ny kgl. Sml., 4., 682. *Er. Grauvii, M. Fosses, J. Leths og C. Lodbergs Svar til K. Christ. V paa 3 Spørgsmaal, om det er muligt uden sin Saligheds Spilde offentlig at bekiende den catholske Religion.*

Mangler.

Gl. kgl. Sml., 4., 1486. *Biskop Baggers Betænkning til Kong Christ. V om de Reformertes Frihed her i Riget.* Pap. 18. Aarh. 32 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr. (slg. Thott 1589, 4°, se ovfr.). — *Herkomst.* Købt paa Auk t. 1783 eft. B. Møllmann (Kat. S. 24, Nr. 70).

Ny kgl. Sml., 4., 1148[a—c]. *H. Baggers Erklæring til Kong Christian V angaaende det af Huguenotterne begierede frie Religionsexercitium*

i Danmark. Pap. 18. Aarh. 3 Afskr., henholdsvis 50, 51 og 16 beskr. Bl.

Herkomst. Den første har tilhørt Suhm (Nr. 100 i hans Ms.-S.), den anden er med Nic. Foss's Haand og fra hans Bibl. (siden i Suhms, Nr. 312 af hans Ms.-S.), den tredie var bl. nogle af N. M. Petersens Papirer, der kom til Bibl. 1872 fra Prof. Allens Bo.

Ny kgl. Sml., 8., 285. *D. Joh. Baggers Betænkende til K. Christian V angaaende dem af den reformerede Religion.* Pap. 18. Aarh. 65 beskr. Bl.

Afskr. Titelbl. med J. Langebeks Haand. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 584, Nr. 9. Suhms Ms.-S. Nr. 123.

Gl. kgl. Sml., 8., 3438. *K. Christ. V Verordnung wegen des Fast-Buss- und Beth-Tages 1682; mit beygefügten Texten, Collecten und Gesängen.* Pap. Omtr. 1700. 10 Bl.

Afskr. efter den i Glückstadt 1682 trykte Forordning.

Gl. kgl. Sml., Fol., 852. *Et lidet Hæfte til den danske Kirkehistorie, hvori: a) H. S. Carmen de miserrimo Ecclesiæ statu. b) Tabel over Missions-Verket i Tranquebar 1709 med Concept-Forestilling derom til Kong Frid. IV etc. c) Biskop Egedes Forslag om den Grønlandske Mission, s. a. d) Einfältige Gedanken von der Bekehrung der Juden, nebst Pflicht des Menschen alten und neuen Bundes.* Pap. 17. og 18. Aarh. 1 Pakke.

Forsk. Hænder. Det lat. Digt (med tysk Overs.) har været skrevet paa Titelbl. af en Bog og er dat. 1628. De øvrige Sager i Pakken ere fra 18. Aarh.'s Beg., *c* er Autograf.

Thott, Fol., 814. *Forslag om Hedningernes Omvendelse i Ostindien, Nordlandene, Lapmarken og andre Steder (af M. Berg). b) Biskop Lodbergs Controvers med de Fattiges Forstandere 1716. c) Vildfarelserne, som Biskop Worm fandt i Wolfsburgs Observationes sacræ. d) Tychonius om Jødernes Omvendelse, et alia.* Pap. 18. Aarh. 378 beskr. og pagin. Sider.

Afskrifter, næsten alle med samme Haand.

Ny kgl. Sml., 8., 280b. *a) S. Lintrups Visitatsbog i Viborg Stift 1721—24. b) Specification paa de ved Hoffet i Tavlen indsamlede Penge til de Fattige 1726—30.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 97 beskr. og og nogle ubeskr. Bl.

Med Lintrups egen Haand. — *Benyttelse.* Sml. til jydsk Hist. og Topogr., 3. R., II, S. 68 ff.

Thott, 4., 350. *Niels Pedersen Tøxens Beskyldninger imod Pontoppidans Catechismi Forklaring 1742, cum aliis ad hoc negotium pertinentibus. Nicolai Brodersons Brief an D. Koch, Probsten zu Apenrade, anlangend Privat-Versammlungen 1734. b) C. Tychonii Epistola ad Joh. Steenbuchium de mutatione textuum evangelicorum et epistolarum vernacularum in nova editione a Collegio, qvod vocant Missionis curata. c) M. Reenbergii animadversiones in Biblia Danica e typographeo Orphanotrophii*

regii Havniensis 1732 edita. d) C. Mummii Observationes in easd. e) Betænkninger over de Beskyldningsposter i det ny Skrift mod det ny Bibelværk. f) D. J. B. Anmærkninger over en Catechismum, som er trykt baade paa Dansk og Tydsk i Kbhvn. 1723, tilligemed Johan Bartholins Brev til Groskantzeleren. g) Mich. Christ. Knolls Beweis, dass die Anmerkungen eines Theologi Anonymi über einen zu Kopenhagen 1723 herausgegebenen Catechismus unnöthig und zum Theil offenbar gottlos sind. 1726. h) Joh. Steenbuchs Betænkende over den nye Kirke-Ritual. Pap. 18. Aarh. 71 beskr. Bl. (med Foliering) og 2 ubeskr.

Afskrifter.

Kall, Fol., 102. *Et Bind med Breve og Aktstykker til den danske Kirkehistorie under Friderik IV og Christian VI, især angaaende de pietistiske Stridigheder. Foran Indholdsliste.* Pap. 18. Aarh. 60 beskr. Bl. med Paginering, samt nogle ubeskr.

Afskrifter. Indholdslisten lyder saaledes: «1) Biskop Hagerups Præken paa 8. Sønd. eft. Trinit. 1732 holden for det Kongel. Herskab i Norge. 2) Frøken Zeidevitzes Brev imod samme Præken. 3) Hagerups Svar derpaa. 4) P. Herslebii Particula Epistolæ ad Hagerup. 5) Hagerupii Responsum. 6) Ejusd: paa Dansk. 7) Herslebs Svar. 8) Wilh. Langes Giensvar. 9) en ubekiendtes Betænkning ov. Hagerups Brev. 10) Qvæstioner til Stift Provst Lodberg for en Præken Dom. 4: p: Trin. 1716 af ham selv udviklede. 11) De Fattiges Directeurers Klage over ham. 12) Biskop Worms Brev desangaaende til ham. 13) Lodbergs Supplique til Kongen. 14) Worms nye Brev til ham igien. 15) Lodbergs Svar. 16) Lodbergs ny Supplique til Kongen. 17) Ejusd: allerunderdanigste Memorial. 18) Kaasbøls Indleg mod Ewald. 19) Hr. Ewalds Svar til Mag. Kaasbøl. 20) Kaasbøls Replique herpaa. 21) Ewalds Giensvar. 22) Christian Reenberg mod Ewald til Notarius publicus. 23) Biskop Pontoppidans Stridigheder med Ole Tidemand. 24) Hygoms Brev til Bisp Ankersen om hans Bønders Beskyldninger med endeel Breve til andre. 25) Ejusd. Brev til Provst Nannestad. 26) Hr. Fugl en Hernhutter Skrivelse til Bisp Brorson med sine Bielag og Besvarelser, samt Otto Krogstrups dito. 27) Bisp Brorsons Brev til Provst Bytzov ov: hans 1. Joh: 28) Votum i Sagen imellem Gener: Fischalen og Hr. And: Agerbek. 29) Qvædam Excerpta.» Paa Bindet: H. J. A. B. ‖ L. C. S. W. ‖ 1744. — *Benyttelse.* Helveg, Den d. Kirkes Hist. eft. Reform., 2. Udg., II, S. 25—27, 29—30, 43.

Kall, 4., 476. *Et Bundt med elleve, foran specificerede Stykker til den danske Kirkehistorie, især under Frid. IV og Christ. VI.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter, med forsk. Hænder, af Sager fra 17. Aarh.'s Slutn. og 18. Aarh.'s 1. Halvdel. — Den foranliggende Indholdsangivelse lyder: «N° 2. I dette Bundt findes blant andet.

1) Tvende Biskoppers og Hoff-Prædikanteres Betænkninger angaaende Overgang til den Romerske Catolske Religion. 2) Biskop Baggers Betænkning om at tillade de reformerte frie Religions Øvelse. 3) Biskop Brodersons Brev til Mag. Steen Kierulf angaaende nogle theologiske Theses. 4) Mag. Mort: Reenbergs Anmærkninger over den Nye Bibel Version, trykt 1732. 5) Tychonii Betænkning over Confirmationen. 6) . . . om Kirke Disciplinen, Huusbesøgelsen etc: 7) Mag: H. Nyeholms Brev til Mort. Reenberg angaaende det danske Skrift, kaldet: Aandelig Speil. 8) Fr: G: Voss Betænkning over Privat Skriftemaals rette Brug og Misbrug i vor lutherske Kirke. 9) Det theologiske Facultets Erklæring paa 2de af Hans Kongel: Maj: forelagde Spørsmaale om Separatisternes Børne-Daab. 10) Tychonii Epistola ad D: Joh: Steenbuch de mutatione text: evang: 11) Biskop Worms Anmærkninger imod Wolfsburgs Observationes sacr: etc.»

Kall, 4., 477. *Et Bundt med adskillige vigtige Aktstykker til den danske Kirkes Historie om Stridigheder i den o. s. v. især under Frid. IV og Christ. VI.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter, med forsk. Hænder, mest mindre Sager. Af Originalbreve findes en Billet fra Biskop P. Hersleb til Sekretær [E. J.] Jessen [Schardebøl], dat. 22. Aug. 1741, og et Br. til en Justitsraad (vistn. ligel. Jessen) fra Hans Glad, dat.: Osberg i Krydsherrets annex under Sigdal, d. 7. Jan. 1756. Pakken stammer vist i det hele fra Jessen. — *Benyttelse.* Theodorus, P. N. Holst (Kbh. 1884), S. 10.

Kall, 4., 478. *Et Bundt med adskillige Aktstykker til den danske Kirkehistorie, meest under Frid. IV og Christ. VI.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter; forsk. Hænder. Foran ligger en Indholdsliste, skr. med samme Haand som den i Kall 476, 4° (se ovfr.). Den lyder: «N° 1: Udi dette Bundt findes blandt andet: 1) Syv Præster i Tronheims Stift deres Besværinger over den forfaldne Christendom i Norge, samt 3de Professores efter Kongl. Befaling givne Betænkninger over samme. 2) Et Brev til H: Peter N. Holst, Capellan til Trin. Kirke fra en ubekiendt, it. Provste Rettens Dom over P. Holst. 3) Frøken Zeidewitzes Brev til B. Hagerup angaaende den Prædiken han holdt Dom 8 p: Trinit: for det Kongel. Herskab, sampt H: B: Hagerups Svar, it: Svar paa Biskop Herslebs Brev. 4) Morten Støtterups Indlæg til Provste Retten i Wiborg, og hands Troes Bekiendelse. 5) Mag. H. Mossins Brev til Kongen ang. den Prædiken han havde holdet Dom. 7. p. Trin. 1737, it: General Kirke Inspecteurernes Dom udi Sagen imellem Mag. H. Mossin og de 2 Catecheter ved Nicolai Kirke, it: Kongl. Confirmation paa Dommen. 6) Mag: J: Worms Indlæg til Consistorium i Khavn, it: Dom afsagt paa Khavns Raadstue d: 24 febr. 1681 over Iacob Worm. 7) Mag: Hans

Trojels Dom afsagt d: 3 Iun. 1725. 8) Nogle Sogne-Mænd af Hygom Sogn, deres Klagemaal over deres Sogne-Præst H: Peder Hygom, samt Sogne-Præstens Apologie.» — *Benyttelse.* Theodorus, anf. Skr. S. 24.

Ny kgl. Sml., Fol., 737. *[E. Pontoppidans] Collectanea til den danske Kirkehistorie; Annis 1701—1746.* Pap. 18. Aarh. 98 Bl., deraf nogle ubeskr., samt 4 indlagte skr. og nogle (ligel. indlagte) trykte Bl.

Dels Dansk, dels Tysk. Med Pontoppidans egen Haand. Forarbejder til Fortsættelsen af hans Ann. Eccl. Dan. — *Herkomst* osv. Vistn. S. 22, Nr. 12 i Auktionskatal. 1766 ov. Pontoppidans efterl. Manuskr. — Benyttet bl. a. i Helvegs ofte anf. Værk, fl. Steder.

Thott, 4., 346. *En kort Betænkning om Børnedaaben 1707.* Pap. 18. Aarh. 87 Bl.

Af Billedskæreren Magnus Berg; synes Afskr. eller maaske snarere Renskrift.

Thott, Fol., 813. *Collectanea om Jubelfæsterne 1717 og 1736.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter; ogs. nogle Planer. Forsk. Hænder. — *Herkomst.* v. d. Ostens Bibl. (Kat. 1764, S. 342, Nr. 149).

Thott, 4., 1563. *K. Frid. IV's Anordning om Jubelfesten 1717.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl., det sidste ubeskr.

Pyntelig Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1158. *Endeel homiletiske Stykker, Breve og Vers, den Tids Kirkehistorie angaaende, samlede af Mag. Morten Reenberg og for det meste af ham selv forfattede. 1733.* Pap. 18. Aarh. 52 Bl. det sidste ubeskr.

Egenhændig.

Ny kgl. Sml., 4., 1163. *Epistolæ qvædam theologicæ scil. Anonymi ad Ep. Wormium, Biskop Hagerups Brev til Hersleb; Biskop Herslebs Svar.* Pap. 18. Aarh. 10 beskr. Bl.

Afskrifter; de 2 med J. Langebeks Haand (1734), hvormed ogs. Titelen paa Omslaget er skreven. — *Herkomst.* Fra Langebeks Bibl. Suhms Ms.-S. Nr. 1147.

Ny kgl. Sml., 8., 286. *Fred. IV's Skrivelse til Biskop C. Worm og sammes Svar, om det burde tillades Jøderne at holde kristne Folk.* Pap. 18. Aarh. 38 Bl.

Afskr. Brevet — thi her findes i Virkeligheden kun Worms Svar — er fra 1725.

Thott, 4., 1593—94. *Copier af en Supplik fra Skanderborg Districts Bønder om Præsternes Forhold, af Kongens Befalning og af et Brev fra Tychonius samme Sag angaaende. 1722. (2 Expl.)* Pap. 18. Aarh. Henholdsvis 72 og 62 beskr. Bl.

Afskrifter. Nr. 1593 indeholder ogs. et Brev fra H. Mossin

til Kongen (1737) i Afskr. *Benyttelse.* Helveg, oftere anf. Værk, I, S. 605.

Thott, 4., 1590. *Samling af adskillige Skrifter til den Pietistiske Controvers.* Pap. 18. Aarh. 73 beskr. Bl. samt nogle ubeskr.

Afskrifter, alle med samme Haand. Indeholder i Beg. ogs. nogle rent verdslige Rimerier. — Vedlagt er een Afskr. til (19 Bl.) af «Kort underrettning om Endeel Pietisternis Vildfarelser for hvilke de Enfoldige i disse tider maae tage sig vare».

Thott, 4., 1591. *Miscellanea ad rem pietisticam, scilicet: a) Catalogus scriptorum in re pietistica publicatorum annis 1730—36. b) Protocollum controversiæ Havniensis 1734. c) Efterretning om Støtteruperne. d) Hans Mossins Brev til Kongen, 1735. e) Holger Nyeholms Brev til Reenberg, tilligemed 4 trykte Blade med Titel: Et aandeligt Speil. Et multi alii libelli, qvorum permulti ex Bibl. Pontopp.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold. Mest Afskrifter; forsk. Hænder, deribl. E. Pontoppidans. NB. I et enk. indb. Skrift findes indklæbet Joh. Corn. de Schmidtens Exlibris. — *Benyttelse.* Helveg, Den danske Kirkes Hist. eft. Reform, 2. Udg., II, 29—30, 38 f.

Thott, 4., 1592. *Et indbundet Volumen indeholdende adskillige af samme Slags Controvers-Skrifter.* Pap. 18. Aarh. 89 beskr. Bl., med Pagin., samt nogle ubeskr.

Afskrifter, alle med samme Haand. Foran findes dette Register: «1: Mag^r Morten Reenbergs Betænkning over den nye forfattede Bibel 1732. 2: Hr: Holsts afskeeds Prædiken udi Trinitatis Kirke A° 1733. 3: Friderici Quarti afvendelse fra Verden og henvendelse til Himmelen d. 11: Octob: 1730. 4: Thesis Pietistarum. 5: Epistola ad Episcopum Wormium. 6: Pietistisk paa Langs og Luttersk paa Tvers. 7: Biskop Hagerups Brev til Biskop Hersleb. 8: Admonition for Studenterne. 9: Biskop Hagerups Prædiken for Kongen i Norge den 8:^de Søndag efter Trinitatis 1733. 10: Biskop Herslebs Brev til Biskop Hagerup som paa pag: 61: findes besvaret. 11: Biskop Herslebs Besvarelse paa Biskop Hagerups pag: 61 indførte Svar. 12: Extract af et Brev fra Norge af 8 aug: 1733. 13: Evangelii sidste afdeeling paa 19. Søndag efter Trinitatis. NB. Frauen. 14: Mad: Wulfs Brev til Mr Nordrup. 15: En skrivelse til Hr. Holst ved Trinitatis Kirke. 16: Forrige Deign Christian Mundts Betænkning om Skrifftemaal. 17: Det formeente nærmeste Middel til en nye Reformation. 18: Admonitio Quotidiana. 19: Provst Reenbergs intimation for Biskop Mumme.» — *Benyttelse.* Theodorus, P. N. Holst (Kbh. 1884), S. 8 o. fl. St.

Ny kgl. Sml., 4., 1155. *Forskiellige Stykker til den danske Kirkehistorie under Christian VI.* Pap. 18. Aarh. 2 Bd.

Afskrifter, de allerfleste med samme Haand. Foran i 1. Bd. findes Fortegn. ov. Indholdet i begge Bind; den svarer imidlertid

ikke ganske dertil. — *Benyttelse.* Theodorus, anf. Skr., S. 21 o. fl. St.

Ny kgl. Sml., 4., 1156. *Varia ad historiam ecclesiasticam Danicam recentiorem, inprimis ad motus pietisticos sub Christ. VI.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter af Dokumenter, Breve, Stridsskrifter o. lign., med forsk. Hænder. — *Herkomst og Benyttelse.* Suhms Ms.-S. Nr. 1515. — Theodorus, P. N. Holst (Kbh. 1884), S. 8 o. fl. St.

Gl. kgl. Sml., 4., 1495. *Hans Bartholins Underviisning om en Deel Pietisternes Vildfarelser. 1731.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl.

Afskr. — *Benyttelse.* Helveg, Den d. K.'s Hist. e. Ref., 2. Udg., II, 20.

Gl. kgl. Sml., 4., 1496. *Idem Liber, apographum recens. b) Anonymi Epistola ad Episc. Siæland. Christ. Wormium, ut periclitanti jam Ecclesiæ contra Novatores Hafnienses quantocyus opem ferat, subnexis 14 thesibus D^ni Evaldi. c) Udtog af Confessionarii Frauens Prædiken paa Friderichsberg mod vore Tiders Pharisæer. d) Pietist og Hørkræmmer-Svend Sandorphs Tanker og Expressioner om Religionen for den Kongl. Commission 1733. e) Skrivelse fra en ubekjendt til Hr. Peder Nicolai Holst, hvori ham raades at afstaae fra sine Griller. f) Mad. Wulfs Skrivelse til Matthias Norderup 1733. g) Decani Nyeholms Brev til Provst Reenberg angaaende hans opposition, hvori han har givet den pietistiske Bog: det aandelige Speyl Titel af Speculo fanatico 1734. h) Christian Reenberg, første og anden Notarial-Beskikkelse til 23 Personer om at tilmelde ham, hvad de havde hørt enten af Ewald eller P. N. Holst stridigt mod den Augsburgske Confession 1734. i) Kort Underretning om det Pietistiske Spøgelse i Anledning af Jochum Langes Skrift mod Val. Ernst Løescher kaldet: Zeugniss der Wahrheit und Unschuld, af Wincentio Casparson oversat efter det Stockholmske Oplag 1734. k) Skoleholder Simon Michelsen Steenholts Missive til Morten Reenberg i Anledning af hans Visitation i Søllerød Kirke 1734. l) Kong Christian VI's Befaling til de til falsk Læres Undersøgelse anordnede Commissarier 1734.* Pap. 18. Aarh. 111 beskr. Bl. og nogle ubeskr.

Afskrifter med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst* osv. Fra det Fossiske Bibl. — Helveg, anf. Skr., 2. Udg., II, 28. Theodorus, P. N. Holst, S. 24 f.

Thott, 4., 347. *Observationes antipietisticæ Bartholinianæ.* Pap. 18. Aarh. 540 beskr. samt nogle ubeskr. Bl.

Lat., Tysk og Dansk. Indeholder desuden fl. andre Aktst. til Pietismens Hist., i Afskr., ialt 13 Stk.; det er væsentlig de samme, der findes i andre hdskr. Sml. til den Tids Kirkehistorie.

Thott, Fol., 115. *Protokoll over de Kiøbenhavnske Præsters Angivelser 1735, med mere de Pietistiske Stridigheder angaaende 1734—37.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold. Dansk, Lat. og Islandsk. Mest Afskr. med forsk. Hænder. Af Indholdet kan fremhæves, forud. den

ovenf. anf. Kopi af Protokollen 1735: en Præst Randulfs Regnskabsbog 1684 ff., hvori ere indskrevne mangehaande Notitser med forsk. Hænder; Afskrifter af en Korrespondance mell. H. Vandal og H. Bornemann (1694—1707) samt et Originalbr. fra Bornemann af 31. Dec. 1694 og et do. fra Vandal af 29. Dec. 1707; Hans Mossins Indlæg til Kongen af 15. Aug. 1737 (tr. i Rahbeks Hesperus, VIII, S. 385 ff.) med et lign. Skrift i samme Anledn.; Kopi af Akterne i den Mossinske Sag (1737—38); endel theol. Collectanea, paa Lat., Islandsk og Dansk, samt Brevkoncepter, deribl. til Møllmann, Langebek o. fl., af Islænderen I. Sivertssen (omtr. Midten af 18. Aarh.) — *Herkomst.* Fra E. Pontoppidans Bibl. (Auktionskat. 1766, S. 23, Nr. 23).

Uldall, 4., 434. *Et Bind, hvori findes: Copie af Provste Retts Act og Dom over Præsten Hr. P. N. Holst af 1744, samt de 2 Reysers Beskrivelse, som Ch. J. Støtterup har forfattet i Aaret 1737, tilligemed hans og 2de Brødres Anders og Niels Jensen Støtterup Religions Bekiendelse, m. m.* Pap. 18. Aarh. 281 Bl., med forsk. Paginering; deraf nogle faa ubeskr.

Afskrifter. — *Benyttelse.* Theodorus, anf. Skr., S. 22 o. fl. St.

Ny kgl. Sml., 4., 1159. *Et Bind med Documenter angaaende Stridighederne i den danske Kirke 1734—37.* Pap 18. Aarh. 46 + 54 + 42 + 32 + 15 + 25 beskr. Bl., tildels paginerede.

Afskrifter. — Indhold: 1) N. N.'s Betænkning i Anledning af Skriftemaalet; 2) Chr. Reenbergs og En. Ewalds Fejdeskrifter 1734; 3) Kaasbøls og Ewalds Fejde 1734; 4) Hans Lemmings Sag 1737; 5) P. Hygoms Skrivelse til Nannestad 1737; 6) Sammes Sag 1735. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1469.

Uldall, 4., 433. *H. Nyeholms Andragende til Stift-Provst Reenberg af 9. Jan. 1734 angaaende Tvistigheder ved en Disputatz om Theologiske Meeninger og Kongelig Rescript derpaa af 23. April 1734.* Pap. 18. Aarh. 18 Bl.

Afskrifter.

Kall, Fol., 104. *Betænkning over den (formeente) Gudstieneste som nu udøves, om den og har nogen Conformitet med Christi Lærdom. 1735.* Pap. 18. Aarh. 14 Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Afskr. eller Renskrift.

Gl. kgl. Sml., Fol., 141. *Christian Lassen Tychonii Confirmatio confirmationis ell. Betænkning om Ungdommens Confirmation s. a.* Pap. 18. Aarh. 2 Expl., det ene 19, det andet 36 Bl.

Afskrifter.

Thott, 4., 2040. *Verordnung betreffend die Confirmation der Jugend. Friedrichsburg* [skal være: Friedrichsberg] *13. Jan. 1736.* Pap. 18. Aarh. 8 beskr. Bl. og 4 ubeskr.

Afskr. Haves trykt paa Dansk i Kgl. Bibl. (samme Aar).

Ny kgl. Sml., 4., 1160. *Biskop Worms Skrivelse til Præsterne i Kiøbenhavn, hvorledes med Catechisationen samt Chorsang og Bøn i*

Kirkerne skal forholdes, i Anledning af kgl. Befaling af 22. Febr. 1737. Pap. 18. Aarh. 4 beskr. Bl.

Afskrift. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1397.

Ny kgl. Sml., 4., 1161. *Copie af Hr. Mag. Hans Mossins allerund. Memorial til Kongen d. 15. Aug. 1737 anlangende de tvende Catecheter, Anders Balslow og Hendrich Rehling, deres Poenitence-Prædikener udi St. Nicolai Kirke i Kiøbenhavn.* Pap. 18. Aarh. 18 Bl.

Afskrift. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1200.

Ny kgl. Sml., Fol., 737a. *Brødrene Støtterups Relation om deres Lærdom. 1737—38.* Pap. 18. Aarh. 28 beskrevne og nogle ubeskr. Bl.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1162. *En Memorial fra Anders Nielsen Agerbech til General-Kirke-Inspections-Collegiet, dat. Friderichshald d. 8. Oct. 1738.* Pap. 18. Aarh. 40 Bl.

Afskrift. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1509.

Ny kgl. Sml., 4., 1164. *Introduction til disse Tiders Kirkehistorie, dediceret Bsp. Hersleb 1738. Paa Vers.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr. (Afskrifter af disse Vers forekomme flere Gange i Bibliothekets Manuskriptpakker).

Gl. kgl. Sml., 4., 1499. *Christ. Nolds Betænkning om Kirke-Disciplin. 1738.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Synes Afskr.

Gl. kgl. Sml., 4., 3196. *K. Christ. VI's Rescript til Universitetet af 1740 om at indgive Betænkning ang. hvad summus imperans salva conscientia kan foretage med Separatisterne, især dem, som ikke ville lade deres Børn døbe; med Facult. theol. og Proff. theol. extraord. Svar af 9. Febr. 1740.* Pap. 18. Aarh. 16 beskr. Bl.

Afskr. med Niels Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Ny kgl. Sml., 4., 1164b. *Det theologiske Facultets Erklæring (efter kgl. Befaling af 22de Januar 1740) paa 2 Spørgsmaale: a) om Summus Imperans per mandatum expressum kan lade et Barn døbe, hvis Forældre have separeret sig fra den evangeliske Kirke; b) hvad Summus imperans med Separatister skal anfange.* Pap. 18. Aarh. 14 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr. — *Herkomst.* Fra det kgl. Danske Selsk. (stammer fra F. Thestrup).

Ny kgl. Sml., 4., 1165. *Facultatis Theologicæ Betænkning om Separatisternes Børns Daab. Kbhvn. 9. Febr. 1740.* Pap. 18. Aar. 22 beskr. og nogle ubeskr. Bl.

Afskr. — *Herkomst.* Fra B. W. Luxdorphs Bibl. Suhms Ms.-S. Nr. 1403.

Missionsvæsen.

Thott, 4., 1568. *Jo. Trellund, Vindiciæ veritatis in negotio missionis Regiæ. 1717.* Pap. 18. Aarh. 24 Bl.

Er en Disputats, holdt 1718 (ikke 1717) og tr. samme Aar i Kbhvn.

Kall, Fol., 114. *Forslag til Hedningernes og andre Blindes Omvendelse, skreven efter Originalen 1730.* Pap. 18. Aarh. 54 beskr. Bl.

Afskr. Det egentlige Forslag (thi der er flere Tillæg) er dat. Marts 1715. Er af Magnus Berg.

Kall, Fol., 115. *Idem Liber.* Pap. 18. Aarh. 44 Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Synes ligel. Afskr. af samme Bog.

Ny kgl. Sml., Fol., 737^{b}. *En allerunderdanigst Erindring og Forslag paa hvad Maade og hvad de nærmeste Midler kunde være til de blinde Hedningers (udi Ostindien, Norlandene, Lapmarken og andre Stæder) Omvendelse. Forfatted af M. B. [ɔ: Magnus Berg].* Pap. 18. Aarh. 2 Expl., det ene 72, det andet 32 beskr. Bl.

Afskrifter, 2 forsk. Hænder. I det ene Expl. findes Ejernavnet J. B. von Hey samt følg. Notits med J. Langebeks Haand: «Foræret til det Kongl. Danske Selskab af Presten i Magleby ved Skielskør Hr. Klarschov. 1747.» I det andet Expl. har Werlauff skrevet: «Dske Selskabs trykte Fortegnelse S. 140 N° 4»; dette gælder dog vist snarere førstnævnte Expl.

Gl. kgl. Sml., 4., 2510. *Christiani Alethophili kurze und wahrhafte Nachricht vom Ursprung und Fortgang der Dänisch-Malabarischen Missionariorum. 1715.* Pap. 18. Aarh. 17 beskrevne Bl., 3 ubeskr.

Afskr. Det er dette Skrift, hvorimod Trellunds ovenf. anførte Afhandl. (Thott, 1568, 4.) er rettet. Er maaske af M. Wolfsburg (slg. Helveg, den d. K.'s Hist. e. Ref., 2. Udg., I, S. 578). — *Benyttelse.* Tr. i J. F. Fengers «Den trankebarske Missions Historie», Kbh. 1843, S. 331—357.

Thott, 4., 1567. *Beitrag zum Kirchen- und Schulenbau in Ostindien, in einem Sendschreiben von Lethandern. 1710.* Pap. 18. Aarh. 14 Bl.

Afskr. — Er trykt 1709 i Kbhvn.

Kall, Fol., 116. *Diarium eines dänischen Missionärs in Ostindien von 1734.* Pap. 18. Aarh. 125 Bl.

Afskrift af den trankebarske Missions Indberetning for 1734, undertegn. af Missionærerne Dal, Bosse, Pressier, Walther, Worm og Richtsteig. (Er tr. i G. A. Francke's «Der Königl. Dänischen Missionarien aus Ostindien eingesandter Ausführlichen Berichten Vierter Theil», Halle 1742, S. 295—416.)

Kall, 4., 481. *Varia de hodierna (sc. sub Friderico IV^{to}) Indorum conversione.* Pap. 18. Aarh. 54 Bl., det sidste ubeskr.

Lat. Afskrifter. Foran Indholdsangivelse: «1. Trellundii

Dissertatio [1718]. 2. Anonymi Sententia [1715]. 3. Examen Sententiæ Anonymi. 4. Brinchs Attest [1707]. 5. Apologia sententiæ Anonymi. 6. Apologeticum pro sententia Anonymi [1718].»

Ny kgl. Sml., 4., 1151. *a) Anonymi Hafniensis sententia de hodierna conversione Indorum. 1715. b) Apologia ejus sententiæ contra Examinatorem ejusdem ignotum, conscripta et divulgata a Philalethe Plisopseudo [sic; skal være: Misopseudo]. c) Apologeticum pro eadem sententia contra examen ejusdem mere hipponacteum institutum ab auctore qvodam incognito.* Pap. 18. Aarh. Ialt 37 beskr. Bl. samt nogle ubeskr.

Afskrifter. Af b og c findes 2 Expl., det ene af c er ukomplet. De 2 Expl. findes vedlagte. — a er maaske af Hans Bartholin? (slg. Helveg, Den d. K.'s Hist. e. Ref., 2. Udg., I, 577 f). — *Herkomst og Benyttelse.* Suhms Ms.-S. Nr. 254. a er tr. i Hornungs De conversione paganorum, Kiel 1717 (slg. J. F. Fenger, Den trankebarske Missions Hist., Kbh. 1843, S. 121—122).

Ny kgl. Sml., 4., 1154. *Apologia Sententiæ Anonymi Havniensis de hodierna Indorum Conversione contra Examinatorem ejusdem ignotum, conscripta a Philalethe Misopseudo.* Pap. 18. Aarh. 7 Bl.

Lat. Vistn. Afskr. — *Herkomst.* Suhms M.-S. Nr. 1395.

Gudstjenesten.

Gl. kgl. Sml., 4., 3239. *Christ. V's Kirke-Ritual, overs. paa Fransk af Jac. Bircherod, med Tilskrift til Biskop Ramus.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 3 Bind; henholdsvis 70, 108 og 99 beskr. Bl. samt nogle faa ubeskr.

Autograf. I 2det Bind en Tilskrift af Bircherod til H. Gram.

Thott, Fol., 1187. *Danmarks og Norges Kirkeritual. Exemplar splendidum, med Moths og Schöllers egenhændig underskrevne Adresse til Kongen.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Gl. kgl. Sml., 4., 3243. *Jørgen Sorterups Betænkninger om den forventende nye Alterbogs Indrettelse (tempore Frid. IV^ti).*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Gl. kgl. Sml., 4., 3244. *Memoranda Ministerii Hafniensis ved Alterbogens Oplæggelse, i Anledn. af Monit. I. Synod. Dionys. 1720.*

Har manglet i længere Tid.

Ny kgl. Sml., 4., 130. *M. Chr. Lassen Tychonii ad Joh. Steenbuchium Epistola de mutationibus Textuum in nova Libri Liturgici Editione danica. 1717.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl., det sidste ubeskr.

Lat. Afskr. med J. Langebeks Haand. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 579, Nr. 499. Suhms Ms.-S. Nr. 397.

Kall, 4., 482. *Forsvar for det efter Kirkeritualen anordnede lønlige Skriftemaal og Afløsning.* Pap. 18. Aarh. 36 beskr. Bl.

Afskr. eller Renskrift.

Thott, Fol., 155. *Korte Tanker om vore Kirkeskikke og udvortes Gudstieneste. Mstum recens anonymi.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl., det 1ste ubeskr.

Afskr. eller Renskrift. Vistn. fra Aarh.'s Midte ell. lidt senere.

Synodalakter.

Gl. kgl. Sml., 4., 3191. *Collectanea continens: a) Synodalia Reseniana a. 1615—1623 (adjecto vero Exemplari Synodalium ejusd. 1615—1619, sed in fine mutilo). b) Synodalia Aalburgensia Andreæ Andr. Ringcopii, Fossii, Bornemanni ab a. 1642—1700.* Pap. 17. Aarh. 126 Bl., deraf nogle faa ubeskr.

Mest Lat.; enk. danske Afsnit. Forsk. Hænder. — *Herkomst.* Den hdskr. Fortegn. ov. H. Grams Manuskriptsml., Nr. 126, 4°.

Thott, 4., 2034. *Synodalia varia Roskildensia et Othiniana Seculorum XVI et XVII.* Pap. 18. Aarh. 55 beskr. samt endel uheskr. Bl.

Lat. og Dansk. Afskrifter. Et og andet med E. Pontoppidans Haand. — *Herkomst.* Auktionskat. ov. Pontoppidans Bibl. 1766, S. 34, Nr 27.

Ny kgl. Sml., 4., 1177. *Synodalia a D. Joh. Resenio proclamata, it. Synodus Paschalis Aalburgi a Fr. Thestrupio celebrata 1725.* Pap. 17. og 18. Aarh. 12 Bl., deraf 2 ubeskr.

Lat. og Dansk. Afskrifter, forsk. Hænder, deribl. J. Langebeks, hvormed ogs. Titlen paa Omslaget er skreven. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 377.

Kall, 4., 489. *Siellandske Synodalia fra 1540 til 1671.* Pap. 17. Aarh. 1 temmelig tykt Bind, tildels pagin.

Lat. og Dansk. Afskrifter, alle med samme Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 1170. *Synodalia Dioceseos Seelandicæ inde a Reformatione continuata.* Pap. 18 Aarh. 146 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Omfatter Aarene 1540—1704. Lat. og Dansk. Afskrifter; forsk. Hænder, mest O. H. Mollers.

Ny kgl. Sml., 4., 1171. *Acta Synodalia Siellandica ab A. 1540 ad 1682.* Pap. 18. Aarh. 1 tykt Bd.

Lat. og Dansk. Afskrifter.

Gl. kgl. Sml , 8., 3666. *Synodalia Roschildensia 1554—1569.* Pap. 16. og 17. Aarh. 68 Bl., deraf 10 ubeskr.

Lat. og Dansk. Afskrifter. Indeholder, forud. de anf. Synodalier, hvis Afslutning er dat. 1591, med en anden Haand nogle fra Aarhus 1618. Paa Indersiden af Bindet, som er et Stykke af et Pergamentshdskr. fra omtr. 1200, er skrevet, med samme Haand som Størstedelen af Manuskriptets Indhold: «Hic liber

scriptus est à Christiano Matthiæ f: Then 13 Septemb. Anno a Christo nato, 1591.» Paa Bl. 1[a] er skrevet (med samme Haand som Aarhus-Synodalierne): «Ex libris Jacobi Torchillj Pomarij Verbi Dej ministri in Zöffthen aō 1618.« Endelig er i Bindet indstukken en Seddel med nogle Regnskabsnotitser fra 1655.

Gl. kgl. Sml., 8., 3667. *Synodalia Roschildensia 1574—1636.* Pap. 16. og 17. Aarh. 136 Bl.

Lat. og Dansk. Afskrifter; forsk. Hænder. Har if. Notits paa Bl. 1[a] tilhørt Præsten Niels Hansen [Saxild] i Følleslev (1562—1623). Foran, paa Indersiden af Bindet, der er et Stykke af et hdskr. Missale paa Perg., findes ogs. Ejernavnet «Christenn Pallesen.»

Ny kgl. Sml., 4., 1172. *Acta Synodalia Roskildensia ab A. 1560 ad 1726.* Pap. 18. Aarh. 1 tykt Bind.

Lat. og Dansk. Afskrifter. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 578, Nr. 481. Suhms Ms.-S. Nr. 1058.

Gl. kgl. Sml., 4., 3190. *Synodalia Dioecesana Conventuum Roskildia habitorum ab æstivalibus a. 1615 usqve ad æstiv. a. 1632; ordine non interrupto.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 56 Bl.

Lat. og Dansk. Afskrifter. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Kall, 4., 490. *Synodalia Roskildensia 1615—1763.* Pap. 17. og 18. Aarh. 1 temmelig tykt Bind.

Lat. og Dansk. Afskrifter; mange forsk. Hænder.

Thott, 4., 2036. *Synodalia Roskildensia ab anno 1639 ad 1687.* Pap. 18. Aarh. 68 Bl., de 2 sidste ubeskr.

Lat. og Dansk. Afskrifter.

Uldall, 4., 293. *Synodalia Roskildensia fra 1639 til 1752.* Pap. 18. Aarh. 3 pag. Bind, det midterste tykkest.

Lat. og Dansk. Afskr. 1ste Bd. indeholder Aarene 1639—96, 2det: 1700—1729, 3die: 1731—52.

Kall, Fol., 105. *Siellandske Synodalakter for 1673—1701.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 8., 278. *Siellandske Synodal-Akter 1677—1698.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 232 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr.

Lat. og Dansk. Afskr., forsk. Hænder. Bl. 1[b] er med J. Langebeks Haand skrevet: «Foræret til det Kongl. Danske Selskab af M. Gerhard Schöning 1750.» — *Herkomst.* Vistn. Nr. 45 bl. Oktaverne i den hdskr. Fortegn. over Danske Selsk. Manuskr.

Thott, 4., 2037. *Monita Synodorum ecclesiæ Siællandicæ ab anno 1681 ad 1761.* Pap. 18. Aarh. 82 beskr. Bl.

Dansk. Afskrift.

Kall, 4., 491. *Extracter af siellandske Synodalakter 1681—1703.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. og 18. Aarh.'s Beg. 65 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr.

Mest Dansk; forsk. Hænder. Indeholder ogs. Optegnelser af

anden Art, saaledes Dokumentafskrifter, Notitser om «Tycho Brahes Dage», Maanederne m. m.

Ny kgl. Sml., 4., 1173. *Acta Synodalia Siellandica A. 1682—1712.* Pap. 18. Aarh. 696 pagin. Sider og et ubeskr. Forsatsbl.
Dansk. Afskrifter.

Kall, Fol., 106. *Synodalia Selandica 1685—1740.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1174. *Acta synodalia Siellandica 1685—1701.* Pap. 18. Aarh. 132 Bl., hvoraf 5 ubeskr.
Dansk. Afskr. Indeholder i Virkeligheden ogs. Synodalier fra 1684. Defekt i Begyndelsen.

Thott, 4., 2038. *Synodalia Roskildensia ab anno 1687 ad 1728.* Pap. 18. Aarh. 57 beskr. og endel ubeskr. Bl.
Dansk. Afskr.

Kall, Fol., 107. *Synodalia Selandica for 1711—1729.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1175. *Acta Synodalia Siellandica 1712—1737.* Pap. 18. Aarh. 1 tykt Bd., for største Delen pagin. (beg. med S. 697).
Dansk (undt. en enk. Dokumentafskr.). Afskrifter. Vedlagt er 4 Bl. Optegnelser ang. Synoden 1737, med Ørslev-Præsten Holger Olivarius' Haand.

Kall, Fol., 108. *Siellandske Synodalakter 1731—32.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1175.b. *Acta synodalia (Roskildensia) 1738—46.* Pap. 18. Aarh. 76 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr. Pagin.: 11—166 (93—94 mgl.).
Afskrifter. Er betegn. «Ministerial-Bog»; indeholder ogs. et Par andre Optegnelser. — *Herkomst.* Købt paa Aukt. eft. Prof., Arkivregistrator Kall-Rasmussen 1863 (Kat. S. IV, Nr. 16).

Ny kgl. Sml., 4., 1176. *Synodalia Siellandica 1739—50.* Pap. 18. Aarh. 125 Bl., deraf nogle faa ubeskr.
Dansk. Afskrifter, forsk. Hænder.

Ny kgl. Sml., Fol., 726d. *Statuta Synodalia Archiepiscopi Johannis Brorstrup. Ex Summa Innocentii Pape IV de penitentia impressa Hafniæ 1497.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl.
Lat. Afskr. eft. de Bartholinske Mss., 8. Bd., S. 529 (paa Univ.-Bibl.), der atter er en Afskr. eft. en nu tabt, trykt Bog (slg. Bruun, Aarsberetn. I, S. 71—73).

Gl. kgl. Sml., 4., 3187. *Statuta Synodalia a reformata Religione in Dioecesi Lundensi edita sub episcopis Wormordo, Palladio, Tychico et Albino, in ord. digesta et certis capitibus distincta per Magnum* Matthiæ, *Superint. Lundensem, 1594. (Autogr.) Subjuncto indice Capitum nec non alia manu Decretis Synodi Lundensis 1597, item Examine catechetico.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 60 Bl.
Lat. De første 53 Bl., indeholdende Synodalierne til 1594

samt Register, ere egenh. skrevne af Biskop Mogens Madsen († 1611); det øvrige med en anden Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Kall, 4., 504. *Statuta Synodalia Dioec. Lundensis, in ordinem digesta per Magn. Mathiæ. 1594.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 47 beskr. Bl. og 5 ubeskr.

Afskr. af forrige. Paa Titelbl. findes Ejernavnet: «Johannes Andreæ pastor Ecclesiarum Tyelse et Klaxtrup possessor». (Han var Præst i de skaanske Sogne Tygelsjö og Klagstorp i 17. Aarh.'s Beg.)

Ny kgl. Sml., 4., 1201. *Statuta Synodalia qvotqvot a reformata per Daniam Religione et recepto Christi Euangelio edita extant in Diocesi Lundensi sub Episcopis Wormordo, Palladio etc., in ordine digesta et certis distincta capitibus per M. Matthiam. 1594.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 60 Bl.

Ligel. Afskr. 2 Bl. ere vedl., med Beg. af en anden Afskr. (17. Aarh.) — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 861.

Ny kgl. Sml., 4., 1200. *Synodalia s. Canones Lundensis Synodi A. D. 1548 6to Cal. Julii. (Bag i et Christian III's Brev om Tröglere af 1548).* Pap. 18. Aarh. 16 Bl.

Afskrifter.

Gl. kgl. Sml., 8., 3665. *Decreta Synodi Lundensis anno 1597.*

Har manglet i længere Tid.

Thott, Fol., 811. *Synodalia Othiniensia Seculi XVI, item noget om St. Knuds Kloster.* Pap. 18. og 17. Aarh. 6 (deraf 1 ubeskr.) og 15 (deraf 2 ubeskr.) Bl.

Lat. og Dansk. Afskrifter. Førstn. med E. Pontoppidans Haand; af det øvrige er det meste en Kopi (17. Aarh.) af Odense Hospitals Fundats 1574. — *Herkomst.* Kat. ov. Pontoppidans Bibl. (1766), S. 25, Nr. 49.

Ny kgl. Sml., 4., 1187. *Synodalia Otthoniensia 1560—1595.* Pap. 18. Aarh. 104 Blade, hvoraf mange ubeskr.

Lat. og Dansk. Afskrifter. Indeholder ogsaa Noderne til Sangen ved Præsternes Kalentgilde.

Ny kgl. Sml., 8., 279. *Synodalia Fionensia 1664—92.* Pap. 17. Aarh. 59 Bl.

Latin. Afskrifter. 2 forsk. Hænder.

Ny kgl. Sml., 8., 280. *Synodalia Alburgensia 1642—1700.* Pap. Omtr. 1700. 66 beskr. og nogle ubeskr. Bl.

Lat. (undt. et enk. dansk Dokum.). — *Herkomst.* Synes at have tilhørt en af Bircheroderne (if. Haandskriften i en Notits, Bl. 2^b af de beskr.).

Gl. kgl. Sml., 4., 3193. *Synodalia Dioeceseos Alburgensis sub Henr. Bornemanno 1686—92; med Afskrifter af nogle deriblandt.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 26 (deraf 5 ubeskr.) og 6 Bl.

Mest Lat. med danske Randnoter. De 26 første Bl. ere med samme Haand, den, der paa Titelbl. har skrevet: «Scribere

ingressus sum Anno 1686 d. 28. Octobr: Magnus Canuti Dyræus comminister ad Æd: Divi Butolphi.» (Mogens Knudsen Dyre døde som residerende Kapellan smst. 1715). — *Herkomst.* Fra Biskop L. Harboe's Bibl. (Auktionskat. 1784).

Kall, Fol., 109. *Synodalia Aalburgensia 1731—51.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1195. *Synodalia Aarhusiensia.* Pap. 18. Aarh. 2 temmelig tykke Bind.

Mest Dansk. Omfatte Aarene 1669—1768. Afskrifter med Andr. Königs Haand. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 731 og 105.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1129. *Synodalia Aarhusiensia et alia ad rem monasticam spectantia ab A° 1162—1532.* Pap. 18. Aarh. 40 Bl., hvoraf 6 ubeskr.

Lat. Afskr. efter et Pergamentshdskr. i Kbhvn.'s Univ.-Bibl. — *Herkomst.* Er Nr. 29 bl. Folianterne i den hdskr. Fortegn. ov. H. Grams Ms.-S.

Ny kgl. Sml., 4., 1193b. *Aarhuus-Stifts Synodal-Akter fra A. 1651 til 1694; med nogle ældre og nyere Bispe-Circulærer.* Pap. 18. Aarh. 88 Bl., deraf 5 ubeskr.

Dansk. Afskrifter. Ufuldendt. — *Herkomst.* Fra det Kgl. Danske Selskab.

Ny kgl. Sml., 8., 281. *Synodalia Arhusiensia 1661—88.* Pap. 17. Aarh. 40 Bl.

Mest Dansk. Forsk. Hænder. Indeholder ogs. nogle andre Optegn., mest af theol. Art.

Ny kgl. Sml., 4., 1195b. *Synodal-Acter for Aarhuus Stift 1736—48.* Pap. 18. Aarh. 88. Bl., deraf enk. ubeskr.

Dansk. Det meste med samme Haand. Indeholder ogs. nogle Dokumentafskr. og andre Optegnelser. — Er for største Delen skrevet af Præsten Johan Johansen Rehling, Præst til Drejø, siden til Koldby, død 1775 som Sognepræst til Hasle og Braaby. — *Herkomst.* Skænket til Bibl. 1850 af E. C. Werlauff, if. dennes Notits Bl. 1b.

Ny kgl. Sml., 4., 1196. *Synodalia Aarhusiensia 1769—75.* Pap. 18. Aarh. 52 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Mest Dansk. Med Præsten Andr. Königs Haand. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1205.

Dansk Kirkeret i Almindelighed.

Uldall, 4., 221. *Skaanske og Sællandske Kirke Lov efter Grev Rantzaus Exemplar. Ex Mscr. A. Magnæi in 4° N° 37* [Nr. 679 i den Kålundske Fortegn.] *c. qvibusdam aliis Msctis collato; item c. specimine caracteris Mscr. Ranzoviani et glossis.* Pap. 18. Aarh. 32 Bl., hvoraf 12 ubeskr.

Dansk. Pyntelig Afskr. med B. W. Luxdorphs Haand, der ogs. har kopieret nogle Prøver af Originalmanuskriptets Skrift og tilføjet Noter og Varianter. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., II (1789), S. 19, Nr. 202.

Gl. kgl. Sml., 4., 3173. *Erkebiskop Absalons Siellandske Kirkeret, dat. 1171.* Pap. 18. Aarh. 6 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Thott, 4., 2026—27. *Absalons Kirkelov.* Pap. 18. Aarh. 2 Expl. henholdsv. 14 (deraf 4 ubeskr.) og 8 Bl.

Afskrifter.

Kall, 4., 550. *Den skaanske Kirkeret af N° 37 in 4to blandt Magnæana* [Kålund, Katal. Nr. 679]; *confereret med Codd. af K. Anker. Jus eccl. Sweworum (?) inter Clerum et laicos.* Pap. 18. Aarh. 38 Bl., hvoraf 4 ubeskr.

Afskrifter; den første (af Skaanske Kirkeret) med Kofod Anchers Haand. Ved «Sweuorum» i den anden Lovs Titel har samme tilføjet: «Scanorum, ni fallor» og Bemærkn.: «Exscriptum ex Codice Tychici Asmundii, Superint: Scan:»

Ny kgl. Sml., 4., 1406. *Kofod Ankers Collegium over Jus ecclesiasticum danicum.* Pap. 18. Aarh. 43 Bl., hvoraf de 3 sidste ubesk.

Holdt privatim fra 12. Nov. 1753 til 5 Marts 1754.

Ny kgl. Sml., 4., 1406^b. *Id. Liber.* Pap. 18. Aarh. 102 Bl., hvoraf mange ubeskr.

Mest Dansk. Med Generalfiskal P. Uldalls Haand og hans Navn paa Titelbl.; betegn.: «Collegium Juris Ecclesiastici à P: K: Ancher. 1754. Hafniæ 1. Oct: 1763». Indeholder ogs. (med samme Haand) «Compendium juris feudalis ad Ordinem institutionum Schilteri» og «Dissertatio Myhlii de Jure publico Germaniæ». Begge Latin.

Uldall, 4., 310. *Collegium Juris Ecclesiastici Dano-Norvegici a P. K. Ancher 1754 conscriptum et in prælectionibus ejus collectum a P. Uldall 1. Oct. 1763.*

NB. Var ikke i den Uldallske Manuskriptsml., da denne kom ind i Bibl.; er sandsynligvis det samme Haandskr. som Ny kgl. Sml. 1406^b, 4° (se ovfr.).

Thott, Fol., 1282. *Christiani III Kirkeordinants, paa Islandsk.* Pap. 16. ell. 17. Aarh. 59 Bl., pagin. 495—612.

Pyntelig Afskr., med kolor. Initialer, def. i Slutn.; med Randnoter. Indeholder ogs. (Bl. 46^a—52^b) Frederik II's Ordinants af 1582 og (Bl. 53 ff.) Ribe Artikler af 1542, begge paa Islandsk. (Slg. Kålund, Katal., S. 326.)

Gl. kgl. Sml., 4., 3182. *Udkast til en Kirke-Ordinants, inscr. Ordinatio ministerii eccles. in inclyto Regno Daniæ (tempore, ut videtur, Christ. III).* Pap. Omtr. 1600. 96 Bl. (de 4 første og de 6 sidste ubeskr.).

Lat. Pyntelig Afskr. Kan ikke være fra Chr. III's Tid,

da der omtales Bøger af Niels Hemmingsen, som ere udkomne efter Kongens Død.

Ny kgl. Sml., 4., 1378. *Udkast til en Kirke-Ordinants efter Christ. IV's Befaling af Mag. A. B. Dal[l]in, Biskop i Opslo.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 148 Bl. samt en vedhæftet Seddel (desud. Spor af 3 udklippede Bl.).

Dansk. Egenh. Var bestemt for den norske Kirke. — *Herkomst.* Paa Bindet findes Bogst. M. A. B. D[allin] og Aarst. 1604; foran i Bogen endv. Ejernavnene «Claudius Heinsius» (Grevinge i Sjælland 1669; han købte Hdskr. efter den derværende Præst Niels Bøgvad), «Andreas Fogstad» og «Gulbrand Folberg» (1743).

Gl. kgl. Sml., 4., 3236. *Biskop Peter Jo. Kragelund i Ribe samt Stiftets Provsters Betænkning til Lovens Forandring, saavidt angik geistl. Sager. 2. Sept. 1661. (Original).*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, 4., 2031. *Superintendenten i Ribe Petri Johannis. Kragelund Betænkende om Recessens Forandring, saavidt Geistligheden vedkommer. 1661.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, 4., 2032. *Id. lib.* Pap. 18. Aarh. 34 Bl., hvoraf 1ste og sidste ubesk.

Dansk. Afskr. af samme. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 594, Nr. 46.

Kall, 4., 475. *P. J. Kragelunds og 8 Præsters* [!] *Betænkning om hvis i Recessen, Ordinantzen og de 21 Riberartikler kan forandres eller forbedres. 1661.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift. — *Benyttelse.* Helveg, Den d. Kirkes Hist. e. Ref., 2. Udg. I, S. 451—453 (med Henvisn. til Pontoppidans Annales, IV, S. 470—74).

Ny kgl. Sml., 4., 1147. *P. J. Kragelunds samt 8 Provsters Betænkning om hvis udi Recessen, Ordinantsen og de 21 Riberartikler salva Souverainitate [sic] kan forandres eller forbedres, indgivet til Friderich III. 1661.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl., de 3 sidste ubeskr.

Afskrift. — *Herkomst osv.* Har tilhørt P. F. Suhm, idet hans Navn findes paa Titelbl.; men hvad Nr. Hdskr. har haft i hans Sml., kan ikke angives. — Slg. Kall 475, 4° (se ovfr.).

Ny kgl. Sml., 4., 1379. *P. J. Kragelunds samt 8 Provsters Betænkende om hvad i Recessen, Ordinantzen og de 21 Riber-Artikler, salva Souverainitate et salvo jure hæreditario, kan forandres eller forbedres, indgivet til Friderich III 15. Juli 1661.* Pap. 18. Aarh. 40 beskr. og nogle faa ubeskr. Bl.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1407. *Nogle General-Betænkninger om en nye Kirke-Recess (scripta videntur sub R. Christiano V^to^).* Pap. 17. Aarh. 8 Bl., de 2 sidste ubeskr. Dansk. Afskr. — *Herkomst.* Har tilhørt P. F. Suhm, idet hans Navn findes skrevet foran.

Enkelte Dele af Kirkeretten.

Ny kgl. Sml., 4., 1188. *Privilegier for Præsterne i Lolland fra 1500 til 1608.* Pap. 17. Aarh. 14 Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Dansk. Afskr., udført 1621 og bevidnet af Præsterne Hans Wingaard i Ryde, Niels Christensen i Vaabensted og Jørgen Christensen i Branderslev. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 570, Nr. 324. Suhms Ms.-S. Nr. 249.

Thott, Fol., 1181. *Christiani IV Forordning om Geistligheden 1629.* Pap. 17. Aarh. 19 Bl.

Afskr. Foruden den tyske Forordn. af 27. Marts 1629 findes her en kgl. «Paamindelse» paa Dansk, dat. 15. Mai 1638. *Benyttelse.* Førstn. er tr. i Pontoppidans Annales, III, S. 771—92 (den danske Orig. i Kbh. 1631); sidstn. er trykt i Ketilsons Forordn. til Island, II, S. 414—15 (paa Tysk i Pontoppidans anf. Værk, IV, S. 277—78).

Uldall, 8., 504. *Geistlighedens Privilegier af Fr. III* [24. Juni 1661] *og Chr. V* [15. Dec. 1670]. Pap. 17. Aarh. 16 Bl., hvoraf 7 ubeskr.

Afskrifter. To forsk. Hænder. — Det ældste Privil. er trykt i Pontoppidans Annales, IV, S. 466—69; det andet i samme Værk, S. 545—47.

Gl. kgl. Sml., 4., 3195. *Geistlighedens Privilegier i Danmark og Norge af 13. Sept. 1670.* Pap. 18. Aarh. 4 Bl..

Afskr. Datoen er i Virkeligheden (ogs. i dette Manuskr.) 15. Dec.

Ny kgl. Sml., 4., 1383. *Geistlighedens Privilegier i Danmark og Norge af 15. Decbr. 1670.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl.

Afskrift.

Uldall, Fol., 23. *Geistlighedens Privilegier confirmerede af Fr. V d. 11. Mai 1748.* Pap. 18. Aarh. 6. Bl.

Afskr.; indeholder baade det af Fred. III og det af Chr. V udstædte Privilegium.

Ny kgl. Sml., Fol., 733. *Extract af det, som efter Loven, Ritualet, Forordninger og Rescripter samt Monita synodalia vedkommer Provste-Embedet at paaagte, besørge eller staae i Ansvar for, være sig enten Personer eller Ting.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter (indeh. ogs. et og andet Udenlandsk), de fleste med samme Haand. Vedl et Originalbr. fra Rektor Jens Worm, Aarhus 12. Jun. 1750, til Præsten J. E. Heilmann i Lunde. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 270.

Ny kgl. Sml., 8., 277g. *Collectanea ex ordinatione regia et variis cæremoniarum observationibus in usum danicarum ecclesiarum (ɔ: Uddrag af Ordinantsen, Bestemmelserne paa Synoderne i Kjøbenhavn og Antvorskov, Synodalbestemmelser for Lunde, Fyens og Bergens Stifter, ordnede efter Præstens forskellige Embedsforhold).* Pap. 16. Aarh. 315 Bl.

(deraf nogle ubeskr.), de allerfleste pagin. Der har været 4 Bl. til (mell. S, 346 og 347), som ere udrevne.

Lat. og Dansk. Afskrifter, saagodtsom alle med samme Haand, nemlig Jens Nielssøns, Biskop i Oslo, død 1600; Skriften er sirlig, i Rødt og Sort. Foran i Bogen, paa Bindets Inderside staar (med en anden Haand) en lat. Sentents og et dansk Vers samt «In suburbano Vollin die 10 Augusti A° ɔc 1598.» — *Herkomst.* Købt paa Auktion eft. J. A. Brasen (maaske Præsten Jens Andersen B. i Haurum og Søby, † 1688).

Gl. kgl. Sml., 4., 3303. *Jac. Petri Wormii Diatribe theol. de Jure ordinarie vocandi sacror. munerum præfectos soli Magistratui politico competente.* Pap. 17. Aarh. 62 Bl., det 1ste og sidste ubeskr.

Lat. Disputats. Synes Autogr. Dedikationen til Kongen er dat. 26. Sept. 1669. Forf. er den bekendte satiriske Digter.

Ny kgl. Sml., Fol., 734. *Indberetninger til General-Kirke-Inspections-Collegium ang. Præstekaldene og deres Indkomster samt de derværende Præster i Aarene 1739—40.* Pap. 18. Aarh. 155 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Afskrifter, de allerfleste med samme Haand. Vedkommer ogsaa Island, Norge og Hertugdømmerne. — *Benyttelse.* Helveg, oftere anf. Værk, 2. Udg. II, S. 74.

Uldall, 4., 277. *Betænkninger over Naadsens Aaret og dets Deeling, skreven 1765 af Georg Kiærulff, siden Landsdommer paa St. Croix.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl., hvoraf de 5 sidste ubeskr. Synes Afskr.

Uldall, 8., 490. *Conferentzraad J. E. Colbiörnsens Betænkning til Rentekammeret, om Præsterne i Danmark kan tilkomme Jagtret.* Pap. 18. Aarh.'s Slutn. 21 beskr. Bl. samt nogle ubeskr.

Afskrift.

Uldall, Fol., 22. *Fred. III's Fundats og Gavebrev for Præste-Enkernes Kasse af 24. Sept. 1662, med fleere Anordninger derover til 1720.* Pap. 18. Aarh. 13 Bl.

Afskrifter.

Kall, Fol., 100. *E. J. Jessens Collectanea til en Tractat de origine et jure Decimarum in Dania, Norvegia et Islandia; deraf adskilligt udarbeidet.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Tildels med Generalkirkeinspektor Jessen-Schardebølls Haand, (navnl. Excerpter og Udkast), dog ogs. meget med andre Hænder, dels Breve, dels Afhandlinger og Dokumentafskrifter. En stor Del vedkommer Island. Af Originalbr. til Jessen, mest med Bilag, findes: 2 udat. fra O. H. Moller, det ene underskr. M., det andet ud. Undersk.; Prof. H. P. Anchersen, ligel. udat.; Præsten F. J. V. Dauv (Lat.), Kbh. 28. Aug. 1742; Provst Vigfus Jonsen, Hiterdal 12. Sept. 1761; B. Marcussen (Lagmand Bjørn Markússon), Hvytaaevalle 26. Sept. 1761 (4 Bl.); J. Olavsøn, Thingøre 2. Sept. 1761 (med en større islandsk Afhandling som Bilag); Wigfus Joensen, Hiterdal 23. Sept. 1763; Samme, smst. 18. Sept. 1762 (med en Afhandl. af ham i 4° om Tiendens Historie paa Island);

B. Marcussen, Hvytaaevalle, 8. Aug. 1762 (med en Afhandl. af ham om samme Æmne); «Johannes Thorkillius» (ɔ: Rektor Jon Terkelsen), islandsk Bisperække (i 4°) paa Lat. til 1747, tildels eft. Arngrim Jonsson, samt «Noget som Guds Kirke i Island er magtpaaliggende»; Gisle Magnussen (Biskop i Holar), Kbh. 4. Apr. 1755 (med 2 Bilag). Endv. Afskrifter af Biskop Jon Arnesens Stridsskrift mod Lagmand Widalin ang. Tienden (paa Islandsk og paa Dansk). — Slg. Kålund, Katal., S. 371.

Uldall, Fol., 108. *Commissions Act og Dom af 1690 med paafulgt Kongelig Resolution anlangende Kirke-Godset i Wiborg Stift, at Landgilden og Herligheden i samme kunde komme til en Eyere.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 36. Bl. samt Omslag.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1182ᵈ. *Provistbog eller Protocol paa adskillige Sagers Forhandlinger for Provsten udi Baarse-Herred i Siellands Stift 1669—78. Original, med Optegnelse bag i om det mærkeligste af Indholdet ved F. J. V. Dauw. Danske Selskab.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 723ᶜ. *Vindingherreds Provste-Protocol at bruge udi Retten, naar Sager forefalde, 1685—1740.*

Afgivet til Rigsarkivet 1902.

Ny kgl. Sml., 4., 1196ᵈ. *Onsildherreds Synodal-Bog fra A. 1692 til 1725. Original. Danske Selskab.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Kulturhistorie.

Gl. kgl. Sml., 4., 3247. *Christ. V Anordnung wegen Kleider-Pracht, Hochzeiten, Kind-Taufen und Gastereyen. 1683.* Pap. 17. Aarh. 8 Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Afskr. Svarer ganske til den danske Forordn., som er tr. i den Wielandtske Sml. af Forordn. 1670—83, 4°, S. 885—97.

Ny kgl. Sml., 4., 794ᶜ. *Afhandling over den Opgave: Om det er nyttigt eller skadeligt at indføre en Nationaldragt?* Pap. 18. Aarh. 74 Bl., med Pagin., de 3 sidste ubeskr.

Anon. Er dat. 31. Dec. 1788 og forsynet med det lat. Motto «Nunquam discedat utile a decoro». Vedlagt ere to andre korte Besvarelser paa Tysk, i Br. til P. F. Suhm, fra «Detleff Detlefsen, ein Patriotischer Bauers Sohn» og «Carl August Wunderlich, Gymnasiast zu Freyberg bey Dresden», dat. henholdsv. Sterup 26. Apr. 1788 og Freiberg 1. Nov. 1788. (Slg. Chr. Bruun, Peter Frederik Suhm, Kbh. 1898, S. 405.)

Ny kgl. Sml., 4., 795. *D. H. Thomas (Secretair und Advocat in Schwedisch Pommern) Beantwortung der Frage: Ist es Dännemark nützlich, oder schädlich, eine Nationaltracht einzuführen?* Pap. 18. Aarh. 23 Bl.

Slg. Ny kgl. Sml., 4., 794^c (se forr. S.) og det anf. Skrift om Suhm af Chr. Bruun.

Ny kgl. Sml., 4., 794^{cg}. *Forsøg paa en Beskrivelse af Bygningsmaaden, Stilen, Indretningen og Udstyret m. m. af de vestjydske Bøndergaarde, som de nu for Tiden findes. 1878.* Pap. 19. Aarh. 65 beskr., pagin. Bl. samt 2 smaa Pakker med Tegninger, endel af Andr. Beiter. — *Herkomst.* Gave fra Forf., Justitsraad O. Lund, 1881.

Ny kgl. Sml., Fol., 1447. *General Jørgensen: Fortegnelse over danske Foreninger, efter det kgl. Bibliotheks Cataloger.* 19. Aarh. 30 Bl. med Pagin. samt 2 foran indhæftede Oktavbl.

Autogr,, dat. 17. Mai 1890. — *Herkomst.* Gave fra Forf., Generalmajor C. Th. Jørgensen († 1902).

Thott, 4., 887. *Svar paa den danske Spectatrices Skytsskrift i Faveur af Frimurerne, ved Philote* [rettere: Philothée], *oversat af Fransk.* Pap. 18. Aarh. 43 beskr. Blade.

Skriftet er dat. «Philantropie d. 28^{de} $Novemb^r$ 1748.» Forf. er Jean Ferd. Mourier, og den franske Orig. er tr. i Kbhvn. 1748.

Ny kgl. Sml.. 4., 113^l. *Taler holdne i Frimurerlogen 1778—1820.* Pap. 18.—19. Aarh. 34 pagin. Bl. samt Titelbl.; def. i Slutn.

Afskrifter. Forskellige Forfattere. — *Herkomst.* Gave fra Justitsraad F. S. Bang 1879.

Ny kgl. Sml., 4., 113°. *Opmuntrings Taler til Brødre (holdte i Logen Z. r. bb. l. t. l. N. r. d. St. r. n. n. 1780—1783).* Pap. 18. Aarh. 96 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr. (i blaat Atlaskes Bind).

Afskr., forsk. Hænder.

Undervisningsvæsen.

Universitet og Skoler.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1073. *En Samling af adskilligt hørende til Historiam Academicam et Scholasticam og især angaaende: a) Kiøbenhavns Universitæt. b) Det Ridderlige Academie i Kiøbenhavn. c) Sorøe Academie. d) Skolerne og deriblandt Commissionen over de Latinske Skoler 1733—1738, det sidste for en stor Deel med Grams egen Haand.* Pap. 17. og 18. Aarh. 1 Pakke.

Det meste fra 18. Aarh. Dokumentafskrifter, Notater samt ikke faa Originalskrivelser, nogle med Bilag. Med Hans Grams Haand er der meget, navnl. Brevkoncepter. — Af Indholdet fremhæves: Matthias Hem til Konsistorium, Kbh. 3. Sept. 1726 (Kopi?); Samme til Assessor Balle, Præsident Wium og Mag. Nannestad, smst. 4. Sept. 1726, med disses paaskrevne Svar; Erklæring af

Prof. S. Lintrup, samme Dato; Skr. fra Jacob Finch, Thomas Bang, Peder Spormand m. fl. til Rektor og Professores imod Prof. Jørgen From, Kbh. 26. Sept. 1648; (i et Læg ang. det Ridderlige Akademi i Kbhvn.) Ferietilladelse paa Latin, udstædt 29. Juli 1693 af Otto Sperling og fire andre Professorer ved Akademiet; Prof. M. Anchersens Klage ov. Prof. Frølund til Rektor og Professores, Kbh. 9. Marts 1720, samt Frølunds Erklæring til disse i Anl. heraf, smst. 14. Marts 1720; en ital. Relation fra en Søn af Jørgen Holgersen Rosenkrantz til Kjeldgaard, Hofmester paa Sorø Akad., om Byen og Akademiet til en Kardinal, dat. «Sora» i Apr. 1665 (7 Foliobl.); Promemoria paa Tysk fra Andr. Hojer, udat.; Kongebr. fra Chr. VI til Hans Gram, Geheimeraad Ivar Rosenkrantz og Biskop Hersleb ang. Skolevæsenet, 4. Marts 1740, med Bilag, hvoribl. Skr. fra C. Sehested og Biskop Ramus til Latinskole-Kommissionen, Odense 9. Jan. 1740, med to vedlagte Regnskaber, det ene underskrevet af Fred. Raben og Ramus; Jesper Roesteen, fhv. Rektor i Veile, til samme Skolekommission, Veile i Juli 1740, med vedlagte, vidimerede Kopier af en Række Erklæringer; Rektor Oluf Hansen Bagger til Skolekommissionen, Veile 19. Mai 1740; Niels Beck, Skoleholder i Assens, til samme Kommission, Assens 23. Dec. 1739, med vedl. Attester; Biskop C. W. Worm til Gram, Kbh. 3. Apr. 1737; nogle Notater af Biskop P. Hersleb, skrevne paa Omslaget af et Brev til ham; C. W. Worm til Gram og Etatsraad Bartholin, Kbh. 7. Apr. 1736; «Uforgribelige Betænkninger om Skole-Væsenets Forandring og Forbedring» (Genpart) af Rektor Jakob Steensen, dat. Bergen 8. Dec. 1732 (11 Foliobl.), — er tr. i Udtog i Nyerups Udkast til en Hist. af de lat. Skoler i Danm. og Norge. Kbh. 1804, S. 184-194 —; J. Steensen til en «Justice Raad» (vel Gram), Bergen 25. Mai 1733; Samme til Samme, smst. 12. Nov. 1737; Rektor Chr. Falster til Gram, Ribe 14. Juli 1739; Samme til Samme, Ribe 27. Nov. 1739; desuden en stor Del Optegnelser, Udkast og Brevkoncepter af H. Gram.

Herkomst osv. Tildels fra Grams Manuscriptsml. (i den hdskr. Fortegn. Nr. 69 bl. Folianterne). — Er navnl. benyttet af R. Nyerup i hans ovenf. anførte Skr. ved Fremstillingen af Skolevæsenet und Chr. VI.

Kall, Fol., 149. *En Excerptbog af Prof Wadskiær, hvori Afskrivter og Optegnelser om adskilligt Kiøbenhavns Universitet og det danske Skolevæsen vedkommende.* Pap. 18. Aarh. 154 B., hvoraf nogle ubeskr., samt endel vedlagte løse Bl. og Sedler.

Blandet Indhold: Dokumentafskrifter, Regnskaber etc., ogsaa om andre Sager end Universitetet og Skolevæsenet. Saagodtsom alt synes at være med Wadskiærs Haand. Blandt det vedlagte en Skr. fra O. J. Holst til Wadskiær, Kbh. 15. Mai 1765.

Ny kgl. Sml., Fol., 759. *Fire Forslag og Erklæringer Kiøbenhavns*

Universitet og de lærde Skoler angaaende i Aarene 1756—57. Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Heraf er afgivet til Rigsarkivet 1889: Betænkning til Kongen fra Prof. P. Holm ang. Studeringerne ved Universitetet, 10. Febr. 1757. De øvrige tre Betænkninger ere Kopier uden Underskr. (henholdsvis 8, 6 og 16 Bl., dat. henholdsv. 14. Febr. 1756, 18. Febr. 1756 og 10. Apr. 1756; den sidste er betegnet «Copie af D.r Holms i Consistorii Deliberations-Protocoll d. 10de April 1756 skrevne Betænkning over illustris Dni Pro-Cancellarii [ɔ: E. Pontoppidans] 2de Forslag af 14de og 18de Febr:, hvilke (med andre fleere Ting, som tillige voteredes om) komme til Holm d: 19de Martij.»

Gl. kgl. Sml., Fol., 139. *Joh. Schmiedts ausgewehlte Gottes Schul, der barbarischen Sattans Schul entgegengesetz, oder Vorschlag von Einrichtung der Schulen und Universiteten, an den König Christ. V mit mehrern hohen Herrn.* Pap. 17. Aarh. 195 beskr. Blade og 2 kolor. Tegninger (ialt 16 Bl. ud. Pagin. og 362 Pagg.).

Original. Forf., Schwaber af Fødsel, født 1639, død 1689, levede en kort Tid i Danmark. — *Herkomst.* Har været i det hertugelige Bibl. paa Gottorp (Nr. 9 i Pechlins hdskr. Katal. ov. Manuskripterne 1707), slg. Steffenhagen og Wetzel, Die Klosterbibliothek zu Bordesholm u. die Gottorfer Bibl., Kiel 1881, S. 88.

Samlinger til Universitetets Historie.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1074. *Grams Antegnelser over adskilligt Universitetet i Kiøbenhavn vedkommende, kaldet Liber Vtus Rectore Olao Rømer, og gaaer fra 1693 til 1706.* Pap. 18. Aarh. Størstedelen af Bindets Blade ere ubeskr., kun 20 Bl. beskr.

Foruden de egenh. Notitser af H. Gram (Uddrag af Konsistorieprotokollerne lib. V og VI), indtil 1713 incl., indeholder Hdskr. Regnskab over General Johan Rantzau's (til Ørslevkloster, Bramminge m. m., † 1708) Formue og Gæld, eft. hans første Hustru, Catharina Barbara Friis's Død, i Anl. af hans Bryllup med hans anden Hustru 1680.

Gl. kgl. Sml., 4., 3205. *En Samling af flere Statuter og Anordninger for Kiøbenhavns Universitet og Stad fra Christ. III's Fundats indtil 1660.* Pap. 17. Aarh. 290 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr., samt 2 vedhæftede, større Bl. til Slutn. og 2 vedlagte. Af Pagineringen ses, at 8 Bl. mangle i Beg. samt Pag. 169—200 og 569—676.

Afskrifter, de fleste med samme Haand. — *Herkomst.* Fra Biskop P. Herslebs Bibl. Numret i dette Katal. kan dog ikke angives. — Paa sidste Side er skrevet: «Bogen saadan som den er kiøbte ieg paa Auktion efter Sl. Hr: Oluf Christensøn Zeutheen Præst i Elbek, A° 1720 d . . . Iunij L. J. [?] Brorson.»

Gl. kgl. Sml., 4., 3209. *Samling af adskillige Frederik II's Befalinger, Rescripter, Bevillinger og andre Breve ang. Kiobenhavns Universitet fra 1566—1587.* Pap. 18. Aarh. 66 beskr. Bl. og nogle ubeskr.
Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3212. *1) K. Frederik II's Fundats paa Oureydre Sogns i Smørum Herred Præsterente, Tiende og Andet til den ældste Capellan ved Vor Frue Kirke i Kiobenhavn 1573. 2) Fundatio Legati Frisiani 1584. 3) Fundatio Legati Frisiani secundi 1619. 4) Fundatio Legati Winstrupiani 1613. 5) Elemosyna decollatæ virginis, 1623 vel 1624. 6) Fundatio Legati Rosenkrantziani 1622. 7) Fundatio Legati Bartholiniani 1629. 8) Fundatio Legati Winstrupio-Reseniani 1634. 9) Fundatio Legati Longomontaniani 1643. 10) Fundatio Legati Brochmanniani 1641. 11) Fundatio incrementi Stipendii Brochmanniani 1713. 12) Fundatio Bibliothecæ Brochmannianæ 1646. 13) R. Envoldsen Brochmans Fundats paa 500 Rdl. Species til Subbibliothecarius Academiæ 1654. 14) Zille Tønnes Datters, sal. Jesper Brochmans Fundats paa 500 Rdl. Species til samme Brug 1654. 15) Sammes Fundats paa 1000 Rdl. Species til 3 Professor-Enker 1652. 16) Fundatio Legati Skeeliani 1647, med Poul Vindings Missive derom af 1705, samt Christen Skeels Svar. 17) Fundatio Legati Menziani 1651. 18) K. Fred. III's Brev til Universitetet paa Jus patronatus til Trinitatis Kirke 1658. 19) Sammes Gave-Brev til samme Kirke paa de Penge, som Hans Lindenov havde oppebaaret af Kirkerne i Callundborg-Lehn, 1661. 20) Fundation paa Henr. Fuirens Legat til H. Trefoldigheds Kirke 1660. 21) Christ. V.'s Vente-Brev til D. Er. Bartholin paa Indkomsterne af Jellinge Provstie i Nørre-Jylland 1676. 22) Fundatio Bibliothecæ Fuirenianæ 1660. 23) Fundatio altera ejusd. 1674. 24) Fundatio Legati Medeani paa 200 Daler 1663. 25) Fundatio Legati Körbiziani 1683. 26) Fundatio Legati Medeani paa 400 Daler 1663. 27) Fundats ang. D. H. Fuirens Naturalia og Artificialia til Universitetets Raritetskammer samt en Capital af 500 Rdl. 1660. 28) Fundats paa 500 Rdl. skiænkede af D. H. Fuiren til 3 Studenter 1660. 29) Fundatio Legati Muleniani 1670. 30) Fundatio Legati Fuireniani el. Th. Fuirens Testament 1674. 31) Hans Hopners tvende Testamenter el. Gavebreve, det første af 15. Apr., det andet af 7. Jan. 1675, confirmeret af Kongen 27. Jul., samme Aar. 32) Fundatio Legati Annæ Finckiæ 1679. 33) Fundatio Legati Finckiani af Jo. og Th. Fincke paa 300 Rdl. 1681. 34) Fundatio Legati Justiniani 1683. 35) Fundatio Legati Dalgardiani 1687. 36) Matthiæ Jacobæi Fundats paa 500 Daler Croner til Trinitatis Kirke 1688. 37) O. Borchs Fundatio Collegii Medicei 1689. 38) Fundatio Legati Borrichiani 1693. 39) Extract af Johanne Stephans Datters Testament til Trinitatis Kirke 1693. 40) Extract af Rigsfeldtherre Schacks Testament til samme paa 500 Rdl. s. a. 41) Fundats over Er. Bartholini Legat 1698. 42) Ulr. Frid. Gyldenløves Revers til Vor Frue Kirke om hans Begravelses Vedligeholdelse. 1698. 43) Fundatio Legati Cosmiani*

1715. Pap. 18 Aarh. 129 beskr. Bl. samt endel ubeskr. Afskrifter med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3213. *Samling af adskillige K. Christian IV's Befalinger, Rescripter etc. ang. Kiøbenhavns Universitet fra 1590—1646.* Pap. 18. Aarh. 95 beskr. Blade og endel ubeskrevne. Afskrifter med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3219. *Samling af adskillige K. Frederik III's Befalinger, Rescripter, Bevilgninger og andre aabne Breve til og ang. Kiøbenhavns Universitet fra 1653 til 1669.* Pap. 18 Aarh. 56 beskr. Bl. og nogle faa ubeskrevne. Afskrifter med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3220. *Nogle af K. Christian V's Befalinger, Rescripter og aabne Breve til og ang. Kiøbenhavns Universitet i A. 1670.* Pap. 18 Aarh. 14 beskr. Bl. Afskrifter med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Thott, Fol., 1050. *Fasciculus, in qvo Varia ad historiam Daniæ litterariam, inprimis statum Universitatis Havniensis pertinentia, it. Programmatum Danicorum Catalogus.* Pap. 17. og 18. Aarh. 1 Pakke.

Forskellige Hænder. Indeholder foruden den anførte Programfortegnelse (indtil Midten af 18. Aarh.) nogle Afskrifter af Dokumenter og Optegnelser ang. Universitetet samt et enkelt Stykke om Sorø Skole.

Thott, 4., 1832. *Excerpta ex Annalibus Stephanianis (de Academia Havniensi).* Pap. 18. Aarh. 131 beskr. Bl. Afskrift. Orig. (se S. 55: Ny kgl. Sml. 1219, 4°) er af Prof. Joh. Stephanius (slg. Dän. Bibl. IX, 261); fortsat til 1690. — *Herkomst.* Auktionskat. ov. Biskop E Pontoppidans Bibl. S. 47, Nr. 136.

Thott, 4., 1833. *Udskrift ex Matriculo Academiæ regiæ Havniensis anni 1675. b) Christ. Horrebovs Efterretning om sit academiske Decanat 1765/6.* Pap. 18. Aarh. Henholdsv. 6 og 11 beskr. (samt nogle faa ubeskr.) Bl.

Vedlagt er en Optegn. af Chr. Horrebow om Solformørkelsen 5. Aug. 1766.

Thott, 4., 2041. *Fundatio Academiæ Havniensis ac Privilegia, Statuta, litteræ Regiæ, quæ ad res academicas et ecclesiasticas spectant, a Christiano I usque ad Christianum IV.* Pap. 17. Aarh. 536 Bl.

Dels Lat., dels Dansk. Afskrifter, forsk. Hænder. Foran er en ufuldendt Fortegn. ov. Indholdet, med J. Langebeks Haand. Heri findes P. Palladius' Visitatsbog, se ovfr. S. 22 i nærværende Fortegnelse.

Thott, 4., 2042. *Collectio alia ejusdem indolis.* Pap. 17. Aarh. 94 Bl., hvoraf 1ste og sidste ubeskr.

Dansk. Afskrifter, alle med samme Haand. Det ældste Stykke er fra 1492, det sidste fra 1621.

Uldall, 4., 284. *En Samling af Fundatzer ved Universitetet i Kiøbenhavn*

efter derved værende Fortegnelse. Pap. 18. Aarh. 122 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr. — Afskrifter med en og samme Haand.

Kall, Fol., 145. *Fundationer og Anordninger for Kiøbenhavns Universitet fra Christ. III til Christ. V.* Pap. Omtr. 1700. 132 Bl., hvoraf de 3 første og 9 sidste ere ubeskr.

Lat. og Dansk. Afskrifter med en og samme Haand.

Kall, Fol., 146. *En Pakke med Dokumenter ang. Kiøbenhavns Universitet, især dets Gods og Regnskabsvæsen.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold; mange forsk. Hænder. Dels Afskrifter, dels Koncepter og Originalbreve samt Regnskaber og Vota. Til Universitetets Arkiv ere 1904 afgivne følgende Sager: Skifteforretning efter Studiosus Søren Bircherod, dat. 24. Dec. 1763; Vota af flere Professorer ang. afd. Prof. Steenbuchs Residens, 1740; Indkvarterings-Inddeling og Beregning over Grundtaxten og Portionerne for Universitetet fra Okt. 1763 til Mai 1764; Akter og Dom i en Sag for Kjøbenhavns Bything mellem Prof. Testrups Arvinger og Møller Arved Svendsen, dat. Kbh. 5. Apr. 1751; Synsforretning ov. afd. Prof. Testrups Residens, dat. Kbh. 9. Nov. 1751; lat. Br. fra Universitetet i Valencia til Kbh.'s Univ., 1. Marts 1777, med en vedl., trykt Skr. paa Spansk; Decision i Skifteforretn. eft. Hans Gram, udstædt af Prof. J. C. Kall, Kbh. 1. Apr. 1761; Br. fra C. F. Munthe til Prof. H. P. Anchersen, med et paaskr. Br. fra denne til Sevel; en Række Dokumenter ang. Sæby Kirke i Sjælland samt Bortfæstningen af et Bolsted i Løjtved (1785—91), mest Orig.; Fortegn. ov. Univ.'s Bønders Skatterestancer i Sønder Dalby Sogn, 21. Febr. 1741; Billet fra Kofod Ancher til C. F. Wadskiær, 16. Januar 1768, med Paategn. af denne; Pro Memoria fra O. Strøm til Consistorium, Roskilde 24. Sept. 1767; Ansøgn. fra Poul Fugl til Consistorium om at maatte blive Ridefoged, Roskilde 12. Januar 1768; Rentekammeret til Prof. Kofod Ancher, Kbh. 28. Febr. 1775; C. Schade til Rector og Professores, Kbh. 31. Mai 1740; Reg. ov. Univ.'s Kopibøger 1687—1712, 1740—48, 1749—59; Gladsaxe Kirkes Regnskab med Bilag, 1804—6, samt Skr. til Consistorium fra N. E. Balle, Kbh. 10. Febr. 1808; Prof. P. Holm, Skr. ang. en Bog om Nadverens Sakramente, Kbh. 21. Marts 1763, med Paategn. af E. Pontoppidan og flere Professorer; Koncept til Skr. fra Kofod Ancher til en kgl. Højhed ang. Universitetets Jurisdiktion, udat. (omtr. 1772); Fortegn. ov. de i Rectors Skab opbevarede Bøger, af M. Wøldike, Kbh. 22. Juli 1737; 3 Skr. fra P. Holm ang. en Doktorpromotion, henholdsv. 17. og 19. Sept. 1774, med Paategn. af flere Professorer; Skr. fra Samme, 22. Aug. 1760, ang. to Studenters Gæld, ligel. med Paategn.; Liste over Bøger trykte i Christianias Bogtrykkeri, 28. Dec. 1776; Kongebr. til det jurid. Fakultet, om Dekanatet og Examinerne, dat. Frederiksberg 8. Sept. 1769; Embedsskr. fra Schlegel til Kofod Ancher, 7. Apr.

1777; 2 Skr. af Prof. P. Holm, henholdsv. 7. Sept. 1765 og 2. Juni 1775, den første med Paategn. af P. R. Goiske og J. R. Cramer; Dokumenter ang. Smørum Kirkejord (1741—89). — Af det øvrige Indhold kan mærkes et Antal Dokumentafskrifter vedk. Trinitatis Kirke i Kbhvn., deribl. noget med H. Grams Haand. — *Benyttelse*. Ligesom de øvrige Pakker ang. Univ.'s Hist. i Kalls Sml. er denne Pakke benyttet hist og her af R. Nyerup i hans «Kbh.'s Univ 's Annaler», Kbh. 1805.

Kall, Fol., 147. *Afskrivt af en Deel Dokumenter til Kiøbenhavns Universitets Historie.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Forsk. Hænder. Indeholder ogs. Afskr. af endel ældre Sager samt en tr. Skrivelse til Univ. fra Ernst Friderich Zobel, dat. Altdorf 1. Okt. 1750 (han agter at udgive en Fortegn. over Disputatser), Koncept til Instrux for Universitetsbibliothekaren (omtr. 1766, med Prof. J. C. Kalls Haand) m. m. Prof. P. Holms Haand træffes hist og her.

Kall, Fol., 148. *Dokumenter ang. Kiøbenhavns Universitet, samlede af Dr. P. Holm, af hvem deriblandt findes adskillige Erklæringer.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

For en stor Del Koncepter af Prof. P. Holm og med hans Haand, nogle med Paategn. af andre Professorer; endv. Erklæringer af E. Pontoppidan, Hjelmstjerne o. a. Fremhæves kunne: Br. fra Kommissionen ang. en ny Fundats for Kommunitet og Regents til P. Holm, Kbh. 28. Marts 1776, med Svarkoncept af Holm; Prof. Kratzenstein til Samme (tysk Br.), Kbh. 4. Nov. 1776 (med fl. herhen hørende Papirer fra H.'s Haand); flere Pap. ang. den nys nævnte Kommission, med H.'s Haand, deribl. et Promemoria med Paategn. af Janson og Balle (1775—76); 3 Skr. fra Danske Kancelli til det theol. Fakultet, 6. Febr., 17. Apr. og 8. Juni 1773; en tr. Ansøgn. fra de islandske Studenter til Konsistorium, Kbh. 22. Febr. 1771; Br. fra Biskop P. Hersleb til Holm, Kbh. 5. Jan. 1757; Kongebr. til Rektor og Professores, Kbh. 1. Febr. 1763; Grev O. Thott til samme, «Cancelliet den 14. Martii Anno 1763»; Grev Holstein til Justitsraad, Prof. Buchwald m. fl., «Cancelliet i Kiøbenhavn den 27. Februarii 1754», med Buchwalds og de andre Professorers Paategn.; P. Holm til Konsistorium, Kbh. 12. Marts 1770, med mange Professorers Paategn.; Samme til Prokansler E. Pontoppidan, Kbh. 31. Juli 1760, med dennes Paategn. og 7 vedl. Indberetninger fra Kommunitetets «Decani legentes».

Kall, Fol., 150. *En Pakke Circulairer m. m. Kiøbenhavns Universitet og Consistorium vedkommende.* Afgivet til Universitetets Arkiv 1902.

Kall, Fol., 151. *En Pakke Breve og Dokumenter til Kiøbenhavns Universitets Historie for Aarene 1740—49* [skal være 1745]. Afgivet til Universitetets Arkiv 1902.

Kall, 4., 511. *Fundatser, Kongebreve m. m. Kiøbenhavns Universitet vedkommende.* Pap. 18. Aarh. Først 71 Bl., dels tr., dels ubeskr.; derefter 282 beskr. Pagg., endelig 9 upagg. Bl., hvoraf de 7 ubeskr.

Foran findes Christian VI's tr. Fundats af 31. Marts 1732, gennemskudt med hvide Blade, dernæst den tr. Forordn. om Attester for de theol. Studerende, 2. Novbr. 1736; Resten af Bindets Indhold er Afskrifter af ældre og nyere Dokumenter, det sidste fra 1736.

Kall, 4., 517. *Et Bundt Miscellanea ang. Universitetets Forfatning.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Forsk. Hænder, deribl. Professorerne J. C. Kall's og Abr. Kall's, fra hvem Pakkens Indhold væsentlig maa hidrøre. Det er Koncepter, Tabeller, Regnskaber, Doktoranders Autobiografier, lat. Taler, haandskr. Satirer m. m., ogs. en Del ang. Universitetsbibl. og andre akademiske Bogsamlinger samt Kollegierne. Fremhæves kan: Br. fra Joh. Heinr. Frise til en Prof., vistnok A. Kall, Husum 28. Juli 1754 (tysk); Brev fra Samme (til Samme?), Husum 28. Sept. 1752 (ligel. tysk); Promemoria fra Abr. Kall til Consistorium, Kbh. 9. Okt. 1778, med Professorernes paategn. Vota; Koncept til Skr. til Consist., ligel. fra A. Kall, udat.; Brudst. af Cirkulære fra Universitetsrektor Buchwald, 28. Juni 1740, med Grams og Holbergs Paategn.; Aug. Frider. Ruprecht til A. Kall, Hamburg 24. Nov. 1779 (med Auktionsregning); Samme til Samme, smst. 20. Sept. 1782, ligel. med Auktionsregn.; Samme til Samme, smst. 18. Mai 1776, ogs. med Auktionsregn. og med tilskrevne Bemærkn. af Kall; den 10aarige Abr. Kalls Manuskr. til en lat. Tale, med Rettelser af Faderen; Cirkulære af Universitetsrektor J. F. Reuss, Kbh. 14. Febr. 1749, med Professorernes paategn. Vota samt vedl. Separatvotum af C. Thestrup og Kopi af Fragm. af et fransk Br.; en Fortegn., med A. Kalls Haand, ov. Desiderata ved Universitetsbibl., samt et vedl. Forslag til Auktionsindkøb 1769, ligel. med Kalls Haand og med Professorernes Vota paategn.; et Læg, betegn. (med J. H. Schlegels Haand) «Skrivelser [til Consist.] af adskillige Rectores om Deposituris, med hvilke de har været misfornøjede», nemlig fra C. Schade, Kbh. 23. Juni 1753 og 16. Nov. 1762, S. Anchersen, Odense 17. Juli 1755, O. Rhud, Slagelse 21. Jan. 1768, med Kopi af en Attest fra Samme og Cirkulære fra P. Kofod Ancher, dat. 24. Jan. 1768, med Professorernes Vota, endelig Kopi af Br. fra Rektor G. Høyer i Bergen, 25. Nov. 1755; Regnskab over Universitetets Renter d. 11. Juni 1734, med Kvittering fra adskillige Professorer, deribl. Holberg; J. P. Anchersen til Consist., 13. Maj 1738; Promem. fra D. G. Moldenhawer til Abr. Kall, Kbh. 13. Juli 1785.

Ny kgl. Sml., Fol., 752[c]. *Kongebreve og andre Brevskaber Kiøbenhavns Universitet vedkommende fra 1551 [!] til 1587, alle Originaler.* Pap. 16. Aarh. 1 Pakke.

Forsk. Hænder. Foran en Seddel med L. Engelstofts Haand. — Indholdet er: 1) Skrivelse fra Rector og Professores til Rigets Superintendenter (Lat.), St. Bartholomæus' Dag 1540; 2) Jacob Fabricius til Consistorium (Lat.), Øsby 10. Jan. 1551; 3) Kongebrev til Consist. (Dansk), Odense 20. Febr. 1559; 4) Do. til samme (ligel.), Fauerholm 9. Juni 1560 (tr. i H. F. Rørdams Kbh.'s Univ.'s Hist., Aktst. og Breve, S. 168); 5) Do. til samme (ligel.), Emsborg 2. Jan. 1561 (tr. smst. S. 172); 6) Do. til samme (ligel. Dansk), Ribe 19. Febr. 1561 (tr. smst. S. 173—74); 7) Enkedronning Dorothea til Consistorium (Tysk), Kolding...Nov. 1561 (tr. smst. S. 180—81); 8) «Kircke Regenskaff An° 1561» (4 Kvartbl.); 9) Johan Friis til Consistorium (Dansk), Borreby 18. Sept. 1562 (tr. hos Rørdam, anf. Skr., S. 189—90); 10) Kongebr. til samme (ligel.), Kbh. 19. Juni 1566 (tr. i R. Nyerups Universitetsannaler S. 41—42); 11) Do. til samme (ligel.), Roskilde 21. Okt. 1568 (tr. hos Rørdam, anf. Skr. S. 214—15), 12) Do. til samme (ligel.), Frederiksborg 24. Dec. 1569 (tr. smst. S. 220—21); 13) Do. til samme (ligel.), Koldinghus 26. Febr. 1572 (tr. smst. S. 266—67); 14) Peder Oxe til samme (ligel.), Kbhvn. 13. Dec. 1572 (tr. smst. S. 240); 15) Kongebr. til samme (ligel.), Frederiksborg 6. Mai 1574; 16) Do. til samme (ligel.), smst. 22. Apr. 1574; 17) Do. til Kapitlet i Roskilde (ligel.), Frederiksborg 18. Okt. 1575 (tr. i Ny kirkeh. Samll., III, 562—63); 18) Roskilde Kapitel til Consist. (ligel.), Roskilde 23. Okt. 1575 (tr. smst. 563—64); 19) Iver Berthelsen (Ivarus Bartholinus) til Consist. (Lat.), Sorø Nonis (ɔ: 5) Nov. 15[75] (tr. smst. 564—65); 20) Kongebr. til Consistorium (Dansk), Kronborg 5. Apr. 1578 (tr. i D. Mag. 4. R., II, 110); 21) Do. til samme (ligel.), Rye 7. Aug. 1578 (tr. i Rørdams Kbh. Univ. Hist., Aktst. o. Br., S. 296); 22) David Chytræus til Consistorium (Lat.), Rostock 10. Apr. 1579 (tr. i Chytræi Epistolæ, Hanau 1614, 8°, S. 115—16); 23) Kongebr. til samme (Dansk), Frederiksborg 20. Apr. 1579 (tr. i Rørdams Aktst. o. Br., S. 299—300); 24) Skiftebrev mell. Mester Claus Hamer og hans Børn (Dansk), Juli 1579, med Paaskr. af Niels Hemmingsen; 25) Kongebr. til Consist. (ligel.), Skanderborg 10. Dec. 1579 (tr. i Rørdams anf. Skr. S. 303—4); 26) Do. til samme (ligel.), Skanderborg 12. Dec. 1579 (tr. smst. S. 304—5); 27) Nicolaus Theophilus til samme (Lat.), Corvei 5 Id. Julij (ɔ: 11. Juli) 1580 (tr. smst. S. 305); 28) Des. Johannes Fossius til Consist. (Lat.), Roskilde 20. Sept. 1580 (tr. smst. S. 307—8); 29) Kongebr. til samme (Dansk), Frederiksborg 21. Sept. 1580 (tr. smst. S. 308—9); 30) Do. til samme (ligel.), Sorø Kloster 7. Okt. 1580 (tr. smst. S. 309—10); 31) Do. til samme (ligel.), Frederiksborg 27. Juli 1584 (tr. smst. S. 323—24); 32) Beskikkelsesbr. for Dr. Hans Slangerup som Universitetslærer (ligel.), Gandløse 24. Aug. 1584 (Kopi; tr. smst. S. 324—25);

33) Andreas Christianus Ripensis til Consist. (Lat.), Strasburg 4. Jan. 1585 (tr. smst. S. 328—30); 34) Andreas Kragius Ripensis (Lat.), Frankfurt am Main, 10. Kal. Sept. (ɔ: 23. Aug.) 1585. 35) Niels Kaas til Henrik Brahe til Vitskøl (Dansk), Kbh. 15. Jan. 1586 (tr. hos Rørdam, anf. Skr. S. 339—40); 36) Troels Frantzen og Peder Frantzen til Universitetets Rektor (Dansk), Kbh. 26. Jan. 1586; 37) Rektor og Professores til Absalon Juel til Møgelgaard (Dansk), Kbh. 11. Apr. 1586, med et vedl. Regnskab (tr. smst. S. 343—44); 38—39) To Aktstykker i Dr. Niels Krags Retstrætte med hans Hustru (Dansk), det ene udat., det andet dat. Kbh. i Nov. 1586 (begge tr. i Rørdams anf. Skr., S. 490—93); 40) Iver Stub, Indlæg imod Henrik Mumme (ligel.), Kbh. 16. Januar 1587 (Kopi); 41) Michel Lang til Universitetets Rektor (ligel.), Kbh. 25. Marts 1587 (tr. i Rørdams anf. Skr. S. 493); 42) Nic. Cragius (Niels Krag) til Samme (ligel.), Kbh. 11. Apr. 1587 (tr. smst. S. 493—95); 43) Michel Lang til Samme (ligel.), Kbh. 12. Apr. 1587 (tr. smst. S. 495); 44) Niels Krag til Samme (ligel.), udat. (tr. smst. S. 495—96).

Ny kgl. Sml., Fol., 754. *Fundationer og Dokumenter angaaende Kiøbenhavns Universitet.* Pap. 17. Aarh.'s 1. Halvd. 298 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Lat. og Dansk. Afskrifter; forsk. Hænder. Der begyndes med en Afskr. af den ældste Universitetsfundats; det seneste Dok. er fra 1649. — *Herkomst.* Mus. Klevenf., S. 226, Nr. 118. Suhms Ms.-S. Nr. 782.

Ny kgl. Sml., 4., 1219. *Fundationes et Statuta Academiæ Havniensis collecta per Joh. Stephanium.* Pap. Omtr. 1600. 193 Bl., med Pagin.; nogle faa ubeskr.

Lat., Dansk og Tysk. Det allermeste er afskrevet med Prof. Joh. Stephanius' (Rektor i Sorø, † 1625) Haand; hist og her nogle Randnoter og andre Tilføjelser med senere Hænder. (Slg. S. 50: Thott 1832, 4°). — *Herkomst.* Paa Bindets Forside læses: «Joh. Ste.» og Aarst. 1587, paa Bagsiden «Cla. Plum, I. U. D.» og «1621»; Stephanius har selv paa Titelbl. noteret, at han 12. Jan. 1621 forærede Claus Plum (jur. Prof. ved Kbh.'s Univ., † 1649) Haandskriftet. Paa Titelbl. staar ogs. «Ex libris Johannis Mulenij Hafniæ 1653.» — Suhms Ms.-S. Nr. 983.

Ny kgl. Sml., 4., 1219^{b}. *Dokumenter angaaende Kiøbenhavns Universitet fra A. 1478 til 1600; tilligemed nogle Fortegnelser paa Universitetets Jordegods og Tiender.* Pap. 17. Aarh. 121 Bl. (der har været flere, men de ere nu udskaarne).

Lat. og Dansk. Afskrifter. Det sidste Dok. er fra 1618. Rektorfortegnelsen til Slutn. er ført ned til 1620. — *Herkomst.* Danske Selskabs hdskr. Manuskriptfortegn., Nr. 151 bl. Kvarterne.

Ny kgl. Sml., 4., 1220. *En gammel Samling af Dokumenter ang.*

Københavns Universitet fra Christian I til Friderich III. Pap. 17. Aarh. 197 Bl., hvoraf nogle enkelte ubeskr., samt en vedl. Seddel.

Omtr. samme Indhold som foregaaende. De fleste Afskrifter med en og samme Haand. Nogle enk. Randnoter o. desl. ere tilføjede med en Haand fra 18. Aarh. samt til Slutn. en Afskr. af Chr. VI's tr. Fundats 1732. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1034.

Ny kgl. Sml., 4., 1221. *Dokumenter til det københavnske Universitets Historie.* Perg. og Pap. 16. [?] til 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold, dels Originaler, dels Afskrifter og Notitser. Ogs. noget vedkommende Sorø Akademi. Af Indholdet mærkes: Skøde paa Perg. fra Univ. til Peder Sørensen, paa en Ejendom paa Vestergade i Kbh., 13. Febr. 1625; Afskr. af Povel Madsens og Niels Hemmingsens Betænkn. til Kongen om Manddraberes Benaadning, udat. (8 Kvartbl., hvoraf 2 ubeskr.); Br. fra Niels Friis til Consistorium ang. en Stipendiat, Ørbeklunde 16. Okt. 1666; Do. fra Samme, af lign. Indhold, smst. 8. Maj 1667; Fuldmagt udstædt af Oluf Mentzön, Kbh. 8. Juni 1658; Do. af Samme, med Kvittering af Peder Andersen, Kbh. 22. Sept. 1659.

Ny kgl. Sml., 4., 1222. *Samling af Dokumenter Københavns Universitet vedkommende fra 15. og 17. Aarhundrede.* Pap. 18. Aarh. 161 Bl., med Pagin. samt en vedlagt Seddel.

Afskrifter; en og samme Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 1225. *En Samling af Fundatser og andre Documenter meest Københavns Universitet vedkommende.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Dokumentkopier, Excerpter o. desl., for en stor Del med Prof. J. C. Kalls Haand; fra ham synes Pakken i det hele at hidrøre. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1238.

Ny kgl. Sml., 4., 1226. *Et Volumen af Documenter til Københavns Universitets Historie i det 17. Aarhundrede.* Pap. 17. Aarh. 167 Bl. (Def. i Begyndelsen).

Afskrifter, forsk. Hænder. det meste med samme Haand. Det seneste Aktstykke er fra 1679. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1434.

Ny kgl. Sml., 4., 1227. *Antiquitates Academiæ Havniensis.* Pap. 18. Aarh. 217 Bl., de fleste pagin.; nogle af dem ubeskr.

Afskrifter af Dokumenter vedkommende Universitetet, fra 16.—17. Aarh.

Universitetets Statuter og Fundatser.

Gl. kgl. Sml., 4., 3197. *Martini, Pontif. Rom., Privilegium Erico Pommerano, Daniæ Regi, datum de studio Hafniensi erigendo, dat. Florentiæ anno Pontificatus IIdo. b) Rectoris et Proff. Acad. Hafn. promulgatio Privilegiorum in Concilio Otthoniensi Universitati concessorum,*

1540. c) K. Fred. III's Confirmation paa K. Fred. II's Forordning om Skolelærernes Underholdning. Pap. 14 Bl. (henholdsv. 8, 4 og 2).

Afskrifter, den første omtr. 1600, den anden vistn. fra Slutn. af 17. Aarh., den tredie fra 18. Aarh.

Gl. kgl. Sml., 4., 3198. *Jo. Brochstorp, Archiepisc. Lundensis, Statuta almæ Academiæ Hafniensis, consensu atqve auctoritate ipsius nuper erectæ, in articulos 49 distincta, subjunctis Juramentis Officialium s. a.* Pap. 18. Aarh. 20 beskr. Bl. Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3200. *Johannis Principis et electi Regis Confirmatio fundationis Academiæ Hafn. a Christ. I erectæ, patre adhuc vivente subscripta Callundburgi, 1480. b) Ejusd. Confirmatio ejusd. Fundationis Hafn. 1482. c) Sammes Forbud mod at studere ved fremmede Universiteter, Upsal undtagen, uden at have studeret 3 Aar i Kiøbenhavn, 1498.* Pap. 18. Aarh. 7 beskr. Bl. Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Thott, 8., 519. *Fundatio Academiæ Havniensis Christiani I. b) Regis Johannis Confirmatio fundationis Academiæ et Privilegia eidem concessa. c) Christiani III Fundatio Academiæ.* Pap. 18. Aarh. 34 Bl., hvoraf 6 ubeskr.

Lat. Ufuldstændig Afskr., med Bibliotheksamanuensis Chr. Brandts Haand, af et Afsn. i Resens Atlas.

Gl. kgl. Sml., 4., 3203. *Statuta Academiæ Hafn. ab ordine Professorio R. Christ. III oblata, ut fundationi proxime publicandæ insererentur, sed qvorum pars non exigua in ipsa fundatione exclusa est.* Pap, 18. Aarh. 7 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand, med Blyantsindstregninger og Randbemærkninger af E. C. Werlauff. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3204. *Christ. III Fundatio regiæ Academiæ Hafn. post primam illam R. Christ. I in Comitiis publicata 1539; præmissis Insignibus Facultatum calamo pictis.* Pap. 18. Aarh. 68 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Ny kgl. Sml., 4., 1228. *Christ. III's Fundats og Fred. II's Confirmation om Universitetet i Kiøbenhavn 1569.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl.

Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1327.

Gl. kgl. Sml., 4., 3222. *Christ. VI Fundatio atqve Ordinatio Universitatis Hafniensis 1732 a Chr. Falstero lat. reddita.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl.. det første ubeskr.

Synes Autogr. af Chr. Falster. — *Herkomst.* Har tilhørt Hans Gram.

Ny kgl. Sml., Fol., 753[c]. *Udkast til Christian VI's Universitets-Fundats, med nogle Rettelser skrevne med H. Grams Haand.* Pap. 18. Aarh. 32 Bl., hvoraf 1ste og sidste ubeskr.

En Seddel er vedlagt, med nogle Optegn., ligel. med Grams Haand.

Uldall, 4., 292. *Christ. VII^{mi} Instruction for Procantzleren ved Københavns Universitet Doctor Hector Friderich Janson dat. 9. Juni 1786.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl.

Afskr. med P. Uldalls Haand.

Konsistoriets Forhandlinger.

Gl. kgl. Sml., 4., 3208. *Samling af Conclusis Consistorialibus, fra 1544—1666 18. Juni.* Pap. 18. Aarh. 67 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Thott, 4., 2044. *Samling af Conclusis Consistorialibus fra 1544 til 1666.* Pap. 18. Aarh. 58 Bl.

Afskrift. — *Herkomst.* Bibl. Pontopp. (1766), S. 34, Nr. 32.

Ny kgl. Sml., Fol., 755. *Acta Academiæ Hafniensis 1565—72.* Pap. 18. Aarh. 46 Bl., de tre sidste ubeskr.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., Fol., 755^b. *Acta Consistorii Havniensis 1565—72; 1594—1645; 1652—62.* Pap. 18. Aarh. 5 Bind, henholdsv. 43, 288, 258, 192 og 127 Bl.; endel ere ubeskr.

Lat. og Dansk. Afskrifter, med tilskr. Bemærkn. af Werlauff. — *Herkomst.* Forærede Bibl. af E. C. Werlauff (1866) og afgivne til det efter hans Død.

Ny kgl. Sml., 4., 1229. *Excerpta ex Actis Consistorii Hafniensis de Annis 1595—1742.* Pap. 18. Aarh. 156 Bl., hvoraf endel ubeskr., samt et Par vedl. Sedler.

Det meste med samme Haand, neml. Prof. theol. P. Holms. *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1249.

Ny kgl. Sml., Fol., 756. *Extract af Acta Universitatis Hafniensis fra 1608 til 1626.* Pap. 18. Aarh. 144 Bl., hvoraf nogle ubeskr., med Pagin.

Afskrift. — *Herkomst.* Foran, paa Indersiden af Bindet, findes indklæbet Casper Peter Rothes Exlibris. — Suhms Ms.-S. Nr. 963.

Ny kgl. Sml., Fol., 756^c. *Udtog af Acta Consistorii fra Aarene 1658 til 1662 (besørget af L. Engelstoft).* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 116 Bl.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1231. *Extract af Consistorii Forhandlinger fra 1676 til 1684.* Pap. 17. Aarh. 101 Bl.

Snarere at kalde Koncept, med den akademiske Notarius, Prof. jur. Cosmus Bornemanns Haand, paa enkelte Steder med Holger Jacobæus' og Willum Worms. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1295.

Kall, Fol., 152. *Dokumenter som til Consistorium ere indkomne og der expederede fra April 1748 til Febr. 1753.*

Afgivet til Universitetets Arkiv 1902.

Ny kgl. Sml., Fol., 756^c. *Register over Consistorii Copiebøger fra 1658 til 1726.* Pap. 18. Aarh. 74 Bl. (det förste ubeskr.) og 2 vedl. do.

Afskrift. — *Herkomst.* Har tilhørt Fuldm. Ant. Petersen, med hvis Haand de vedl. Bl. ere skrevne.

Universitetets Historie.

Thott, 8., 518. *Academiæ Havniensis Origo et incrementa.* Pap. 18. Aarh. 74 beskr. og nogle ubeskr. Blade.

Mest Latin. Afskr. af de ældste Kongebreve og Fundatser vedrørende Kbhvn.'s Universitet.

Uldall, 4., 356. *a) Litteræ Christ. I^{mi}, qvibus Petro Alberti auctoritatem concedit certos Doctores et Magistros acceptandi qvi una secum lectiones in Facultatibus Universitatis Hauniensis incipere valeant, dat. 1478. b) Kong Hanses Brev af 1498, at ingen maae gaae paa andre Universiteter, Upsal undtagen, med mindre de have studeret 3 Aar paa Kiøbenhavns Universitet.* Pap. 18. Aarh. 4 Bl.

Afskrift.

Gl. kgl. Sml., 4., 3202. *Fred. I's Brev til Capitlet i Roskilde, at alle herefter ved Vor Frue Kirke vacerende Kannikedømmer, Præbender og Vicarier præsenteres lærde Personer, som kunne læse og informere paa Universitetet 1529.* Pap. 18. Aarh. 3 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3216. *Rectoris et Professorum Academiæ Havniensis Responsum ad Cancellarium, ne Privilegia Universitatis per Magistratum urbis politicum infringantur, 1611.* Pap. 18. Aarh. 2 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Thott, 4., 2043. *Studenternes Suppliqve til Kongen om at erholde adskillige Privilegier i Anledning af deres under Byens Belejring udviste Tieneste, 1658.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl.

Afskrifter, ogs. af nogle flere Aktstykker vedrørende denne Sag. Selve Andragendet er her dat. 13. Nov. 1658 (slg. Rørdam, De danske og norske Studenters Deltagelse i Kbhvn.'s Forsvar mod Karl Gustav, Kbh. 1855, S. 86 ff., hvor det er aftr. eft. Badens Universitetsjournal 1795).

Ny kgl. Sml., 4., 1232. *Hans Busches Forslag til K. Friderich IV om adskillige Ting ved Kiøbenhavns Universitet at sætte paa en bedre Fod, af 23. Martii 1706.* Pap. 18. Aarh. 7 Bl.

Afskr., Beg. med J. Langebeks Haand, der ogs. har noteret

paa Titelbl.: Ex autographo I. Buschii, quod mihi communicavit Mag. Georg. Westerholt. Hafniæ 10. April. 1738. — *Herkomst.* Bibl. Langeb., S. 574, Nr. 383. — Suhms Ms.-S. Nr. 1020.

Universitetets Bygninger.

Ny kgl. Sml., Fol., 759^x. *En Samling trykte og utrykte Aktstykker angaaende den kunstneriske Udsmykning af den nye Universitetsbygning i Aarene 1834—36, navnlig angaaende Forholdet mellem Stadsbygmester Prof. [P.] Malling og Historiemaler Høyer.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Endel synes at være med P. Mallings Haand. Af Indholdet kan fremhæves: Skr. fra Direktionen for Univ. og de lærde Skoler til Malling, 19. Mai 1819; Univ. til Samme, Juni 1832; Direktionen for Univ. og de lærde Skoler til Samme, 27. Aug. 1836 samt en Blyantstegning (af Høyer?). — *Herkomst.* Foræret af Lieut. Hohlenberg.

Universitetets Økonomi.

Ny kgl. Sml., 4., 1240^p. *[H. Fr. Janson] Beskrivelse over samtlige det kgl. Universitæt i Kiøbenhavn tilhørende Midler og Indkomster (NB. Mindre fuldstændig end den trykte).* Pap. 18. Aarh. 48 Bl., hvoraf 7 ubeskr.

Synes Renskrift. Er tr. i Kbhvn. 1787, 4°.

Gl. kgl. Sml., 4., 3201. *K. Hans's Donation til Universitetet paa Sæbye-Kongetiende, 1492. b) Sammes paa Faxøe Kongetiende, 1492. c) K. Fred. I's Confirmation paa den sidste, 1530. d) Dom imellem Rector Magnificus, Dr. Anders Lymvic, paa Univ.'s Vegne og Oluf Bilde til Svanholm ang. nogle til Faxøe Kirke liggende Gaarde og Skove, Ringsted 1587. e) Fred. II's Brev, hvorved Univ., uagtet denne Dom, confirmeres i Jus patronatus og alle Herligheder til Faxe Kirke, 1587.* Pap. 18. Aarh. 13 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3206. *Forhandling efter K. Christ. III's Befaling imellem Universitetet i Kbhvn., Canniker og Vicarier, Hellig Aands Hospital og Borgermester og Raad ang. Jordskylden sammesteds 1547.* Pap. 18. Aarh. 5 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3207. *K. Christ. III's, Hertug Friderichs og Raadets aabne Brev, hvorved Universitetet tillægges en Deel Gods i Strøe-, Jørlunde- og Liunge-Herreder m. m., Kbh. 1555. b) K. Christ. III's aabne Brev, hvorved der tillægges Universitetet pro lectione hebraica en*

vis Penge af hver Kiøbstæd- og Landsbye-Kirke i Lolland og Falster, 1557. Pap. 18. Aarh. 7 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Kall, Fol., 153. *Jordebog paa Kiøbenhavns Universitets Gods, som Ivar Stub lod skrive til Rectorum Brug in Rectoratu suo 1605.*

Afgivet til Universitetets Arkiv 1902.

Kall, Fol., 154. *Kiøbenhavns Universitets Jordebog, 1613.*

Afgivet til Universitetets Arkiv 1902.

Kall, Fol., 155. *Procuratorii Godses Deeling, indgaaen og samtykt af samtlige Professoribus den 20 Mart. 1662.* Pap. 17. Aarh. 231 Bl., hvoraf endel ubeskr.

Synes Orig., dog uden egenh. Underskrifter. Noter med Abr. Kalls Haand hist og her; han har ogs. affattet et Register til Slutn.

Kall, Fol., 156. *Procuratorii Godses Deeling, samtykt af samtlige Professoribus 1662.* Pap. 17. Aarh. 41 beskr. og en stor Del ubeskr. Bl.

Gammel, ufuldstændig Kopi; indeholder ogs. et Par andre Dokumentafskrifter. — *Herkomst.* Foran, paa Indersiden af Bindet, Ejernavnet «I Bagger, London d. 21. Octob: [16]72».

Kall, Fol., 157. *Kongelig Anordning anl. Kiøbenhavns Professorers aarlige Indkomsters Deeling. Friderichsberg den 18. April 1732.* Pap. 18. Aarh. 44 Bl., hvoraf 4 ubeskr.

Afskrift. Indeholder tillige (og det er Manuskriptets væsentligste Indhold) Chr. VI's Universitetsfundats af 31. Marts 1732.

Kall, 4., 513. *Rationes Rectoratus M. Joh. Sasceridis 1592—93.* Pap. Ca. 1600. 12 Bl., det sidste ubeskr.

Synes Afskr. Til Slutn. en Bemærkn. med L. Scavenius's Haand om, at Regnskabet er approberet i Consistorium 1599.

Kall, 4., 514. *Universitetets Regnskab fra Philippi Jacobi 1644—45.* Pap. 17. Aarh. 42 Bl., hvoraf de 2 sidste ubeskr.

Orig. eller samtidig Kopi.

Ny kgl. Sml., Fol., 757. *En Regnskabsbog for Universitetets Jordskyld i Kiøbenhavn i 16de og 17de Aarhundrede.* Pap. 18. Aarh. 64 Bl.

Afskr., udført ved M. Magnussen for P. F. Suhm eft. det arnam. Hdskr. Nr. 879 i 4°. — *Herkomst.* Suhms Ms-S. Nr. 199.

Ny kgl. Sml., Fol., 758. *Rectorats-Regnskab paa Indtægt og Udgivt fra 1. Junj 1689, ligeledes fra A. 1684—85.* Pap. 17. Aarh. 21 Bl.

Med Prof. Cosmus Bornemanns Haand; Regnskaberne ere reviderede henholdsvis af Thomas og Caspar Bartholin.

Ny kgl. Sml., 4., 689. *Samling af de ved Commissionen indgivne Skrifter angaaende Universitetets og Magistratens Gods i Kiøbenhavn samt*

de fleste Kommissariers Vota. 1759. Pap. 18. Aarh. 86 Bl., hvoraf enk. ubeskr.
Afskrift.

Universitetets Legater o. s. v.

Thott, Fol., 1062. *Fortegnelse over Legata ved Kjøbenhavns Universitet.* Pap. 18. Aarh. 40 Bl., hvoraf 2 ubeskr., og et vedl. Bl.
Afskrift.

Thott, 4., 1834. *Afskrift af Legata til Kiøbenhavns Universitet, item Anonymi Betænkning om Stipendiers og Bibliothekers Forvaltning ved Kiøbenhavns Universitet.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.
Den anf. Betænkn. er betegn. «Noget om Kiøbenhavns Universitet, forfattet omtrent 1704» (ialt 26 Bl., med Pagin.); den er tr. i «Minerva», 2. Aarg. 1. Hæfte (Juli 1786), S. 1—27.

Thott, 4., 1835. *Fortegnelse paa det Kiøbenhavnske Universitets Legata.* Pap. 18. Aarh. 14 Bl
Afskrift.

Ny kgl. Sml., Fol., 753ᵇ. *Afskrift af Fundatser paa Legater og Donationer ved Kiøbenhavns Universitet.* Pap. 18. Aarh. 71 Bl., hvoraf et Par ubeskr.
Afskr. med forsk. Hænder; foran et Titelbl. med Kammerherre Frantz de Thestrups og nogle Optegn. med Prof. C. Thestrups Haand.

Gl. kgl. Sml., 4., 3211. *K. Fred. II's Communitetets Fundation, dat. Kbh. 1569.* Pap. 18 Aarh. 22 beskr. Bl.
Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Thott, 4., 1836. *Ole Borchs Testamente, samt Artikler, hvorefter Alumni Collegii Medicei sig skal forholde, med Fortegnelse over Ephorerne og Inspectorer indtil 1740.* Pap. 18. Aarh. 17 Bl. og 6 vedl. do. (i Fol.).
Afskrifter. — *Benyttelse.* H. Olrik, Borchs Kollegiums Hist. 1689—1728, Kbh. 1889, S. 55.

Thott, 4., 1837. *Sylloge exercitiorum eorumque Autorum in Collegio Mediceo ab a. 1691 ad 1726.* Pap. 18. Aarh. 43 beskr. Bl.; Resten er ubeskr. Bl.
Benyttelse. H. Olrik, anf. Skr., Side 105 ff., 117 ff.

Ny kgl. Sml., 4., 1241. *Acta Collegii medicei hafniensis inde ab ejus fundatione.* Pap. 18. Aarh. 35 Bl., hvoraf 5 ubeskr.
Navnl. Fortegn. ov. Alumnernes Exercitia (indt. 1736). — *Benyttelse.* H. Olrik, anf. Skr., S. 105 ff, 116 ff.

Ny kgl. Sml., 4., 1243. *Sylloge exercitiorum ordinariorum in Collegio mediceo ab A° 1691—1705.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 20 Bl.

Herkomst osv. Suhms Ms.-S. Nr. 1250. — Olrik, anf. Skr., S. 117.

Ny kgl. Sml., 8., 274. *Catalogus Disputationum in Collegio Mediceo habitarum ab A° 1691—1736.*

Med J. Langebeks Haand. Er ufuldstændig (if. H. Olrik). — *Herkomst* osv. Suhms Ms.-S. Nr. 17. — Olrik, anf. Skr., S. 117.

Gl. kgl. Sml., 4., 3002. *Theses miscellaneæ Alumnorum Collegii Elersiani 1705—1707, ordine alphab. Autorum.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Lat.; Afskr. med en og samme Haand. Foruden 40 (ikke «37») «Theses» af forsk. Forff. findes her 2 lat. Taler til H. Gram.

Ny kgl. Sml., 4., 1244^{b}. *Oratio habita in Collegio Elersiano; sub R. Friderico IV.* Pap. 18. Aarh. 21 beskr. Bl, og 3 ubeskr.

Skr. med samme Haand som de i Gl. k. S. 3002, 4° (se ovfr.) indeholdte Theses. Er af Theologen Hans Sidelmann (slg. R. R. Vestergaard, Elers' Collegiums Hist., Kbh. 1891, S. 23 ff.)

Kall, 4., 515. *Stipendii Fossiani Fundation dat. 11. Juni 1701.* Pap. 18. Aarh. 39 beskr. Blade.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3221. *P. Lassens Fundats paa hans Stipendium 1707.* Pap. 18. Aarh. 6 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Kall, Fol., 159. *Dokumenter ang. de Lillienthalske Legater til Kiøbenhavns Universitet 1770—74.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Dels Dansk, dels Tysk og Fransk. Koncepter og Afskrifter, næsten alt med Prof. P. Holms Haand. Den nævnte Legatstifter (rettest: Frederik Hansen de Liliendahl) var en i Bordeaux levende dansk Købmand og Konsul. — *Herkomst* osv. Paa Omslaget findes skr.: «kiøbt paa Sl. Holms Auction for 4 ℛ 14 ß. A. Kall». — Saml. af de f. Univ.'s Legater gældende Bestemmelser, S. 381 ff.

Forelæsninger ved Universitetet.

Uldall, 8., 499. *Ordinatio Lectionum in Academia Hauniensi 1537.* Pap. 18. Aarh. 7 Bl.

Latin. Afskr. af den i Kbhvn. 1537 hos Hans Vingaard tr. Bog, hvoraf nu kun et Expl. kendes (Bruun, Aarsberetn. fra det st. kgl. Bibl., II, S. 176—78). Den er foretagen 1753 af Biskop P. Hersleb efter et Expl., som J. Langebek havde fundet i Norrköping.

Uldall, 8., 500. *Samme Bog.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl., det sidste ubeskr.

Anden Afskr. med enk. Rettelser af P. Uldall.

Ny kgl. Sml., 4., 1232c. *Hans Grams Betænkning angaaende Forelæsninger ved Kiøbenhavns Universitet (skrevet mellem August og November 1741.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl.

Afskr. Siges i Bibl.'s hdskr. Kat. at være «ex autographo Grammii manu P. Herslebii»; Haanden er imidlertid ikke Herslebs, men derimod den samme, hvormed den i Bibl. opbevarede Fortegn. ov. Grams Haandskriftsaml. er skreven.

Universitets-Disputationer og Grader.

Gl. kgl. Sml., 4., 3214. *Conclusum Consistorii Hafniensis ang. Doctor- og Magister-Promotions-Bekostninger m. m. 1610.* Pap. 18. Aarh. 4 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3215. *Consistorii Anordning om Doctor- og Magister-Kost ved Promotionerne, dat. 6. Okt. 1611.* Pap. 18. Aarh. 5 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3217. *Christ. IV Edictum de sumtibus Promotionum in Academia Havn. 1625.* Pap. 18. Aarh. 3 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Thott, 4., 1831. *Jan. Joh. Pos[s]cholanus, De Honoribus Danorum academicis.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 98 Bl.

Autograf.

Ny kgl. Sml., 4., 1244m. *En Pakke Disputatser holdte i Kjøbenhavn.* Pap. 17. og 18. Aarh. Ialt 19 Stykker.

Lat. Den ældste er fra 1647, den nyeste er fra 1758; bl. Forfatterne findes Ole Borch og Thomas Clitov.

Universitets-Programmer.

Ny kgl. Sml., Fol., 766. *Fasciculus Programmatum Universitatis Hafniensis ab A. 1636—94; maximam partem Autographa.* Pap. 17. Aarh. 1 Pakke.

Lat. Indeholder ialt 42 Programmer og andre Universitetsopslag, de fleste pyntelig skrevne og med Segl. Blyantspaaskrifter med H. Grams Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 1237. *Fasciculus Programmatum et orationum Universitatis Hafniensis Sec. XVIImi.* Pap. 17. Aarh. 45 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Afskrifter eller Renskrifter; forsk. Hænder.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1082. *Programmata, Testimonia, Epistolæ et alia, qvæ manu Wilhelmi Wormii in adversariis ejus habebantur scripta, afskrevet med Etatsraad (H.) Grams Haand, dog ikke ganske complet.* Pap. 18. Aarh. 19 Bl., det sidste ubeskr.

Ny kgl. Sml., 8., 271. *Programmata & Miscellanea varia maximam partem Jon. Jac. Venusini.* Pap. 16. og 17. Aarh. 224 beskr. og (til Slutn.) nogle ubeskr. Bl.

Lat. (kun enkelte Ting paa Dansk). Blandet Indhold: mest Breve og Digte; en stor Del af Jonas Jacobsen Venusinus († 1608, Prof. ved Kbhvn.'s Univ., Forstander for Sorø Skole). — *Benyttelse.* Kirkeh. Sml. 3. R. I, 241 ff.

Gl. kgl. Sml., 4., 3011. *Ge. Frommii Programmata et Testimonia academica in Universitate Hafniensi, 1645—47.* Pap. 17. Aarh. 122 Bl.

Lat. Forsk. Hænder. Prof. Jørgen From, † 1651, Mathematiker og Astronom, var Universitetets Notarius i nogle Aar. - *Herkomst.* Nr. 205 i den hdskr. Fortegn. ov. H. Grams Manuskriptsaml.

Gl. kgl. Sml., 4., 3014. *[Lud. Holbergii] Programma Universitatis Hafn. in honorem Candidatorum qvorundam Primæ Laureæ Philos. 7. Jun. 1720, suppressum a Senatu acad., alio subrogato (autore Grammio).* Pap. 18. Aarh. 5 beskr. Bl.

Latin. Afskr. med Nic. Foss's Haand. — Slg. forøvrigt Højbergs «Holbergiana», Kbh. 1755 (und. Nr. 3), og N. M. Petersen, Bidr. t. d. danske Litt. Hist., 1. Udg., IV, S. 564—66. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Taler ved Universitetsfester.

Gl. kgl. Sml., 4., 2501. *D. Casp. Er. Brochmanni Oratio in abdicatione Rectoratus, succedente Thoma Finkio, de præcipuis Dei in Daniam, inprimis circa religionem, beneficiis.* Pap. 17. Aarh. 16 beskr. Bl.

Latin. Autograf (Koncept). — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Ny kgl. Sml., 4., 1244. *a) Mastix sive Flagellum Cimbrorum in Academia Hafniensi exercitio oratorio habitum. b) Nic. Coccii Oratio de Laudibus Cimbrorum. 1649.* Pap. 18. Aarh. Henholdsv. 5 og 7 Bl.

Afskrifter. Paa Omslaget J. Langebeks Haand. Begge, der maa betegnes som ikke andet end Facetiæ, ere omtrent enslydende og ligne i høj Grad den «Declamatio jocosa de Cimbrorum origine rebusque gestis», som er trykt i 18. Aarh. («Coloniæ, apud Petrum Malleum», u. A.) und. Forfatternavnet «Severinus Cockius». — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 667.

Thott, 4., 1562. *Ol. Borrichii Oratio Jubilæi evangelici dicta 1667.* Pap. Henimod 1700. 12 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr. — Talen er tr. i Kbhvn. 1667, 4°. — *Herkomst.* Paa Titelbl. Navnet «C. Mallerus. 1708». — Bibl. Langeb., S. 579, Nr. 498.

Gl. kgl. Sml., 4., 2504. *Joh. Bartholini Oratio habita anno Jubilæo in auditorio Superiori Hafniæ 1717.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl.
Latin. Afskrift.

Gl. kgl. Sml., 4., 3021. *Jo. Grammii Oratio habita in Consistorio Hafn. XXII dec. 1732, cum aliqvot Islandi cives Acad. crearentur.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl., det sidste ubeskr.
Afskrift.

Thott, Fol., 1064. *[Marcus Wøldike] Oratio dicta in promotione qvinqve Doctorum Theologiæ, Hagerupii, Reussii, Rosenstandii Goiske, Nannestadii, Bredenbergii, 1742.* Pap 18. Aarh. 20 Bl., hvoraf 2 ubeskr.
Latin. Afskr. Indeholder ogs. en Universitetstale i Anl. af Chr. VI's Fødselsdag 1742. Den første er tr. i Dän. Bibl. V, 388—418.

Ny kgl. Sml., Fol., 760. *Oratio B. Möllmanni in Rectoratu tradendo.* Pap. 18. Aarh. 9 Bl., det første ubeskr.
Lat. Afskr. Er ikke af Møllmann, men af L. Holberg, fra 1736 (tr. i Højbergs «Holbergiana», S. 91—118).

Thott, 4., 1566. *M. T. Brünnichii Oratio in die Lutheri 1770.* Pap. 18. Aarh. 14 Bl., det første og sidste ubeskr.
Lat. Renskrift med Forf.'s egenh. Underskr. (han var Prof. i Naturhist. ved Kbhvns. Univ. 1769—84).

Universitetets enkelte Fakulteter.

Ny kgl. Sml., 4., 1238. *Responsa facultatis theologicæ hàvniensis.* Pap. 18. Aarh. 135 beskr. og nogle faa ubeskr. Bl.
Dels Dansk, dels Tysk og Latin. Afskr. Omfatter Aarene 1746—50.

Gl. kgl. Sml., 4., 3199. *Statuta facultatis utriusqve juris Universitatis Havniensis; subjuncto Catalogo Promotorum, s. a. (Ms. coævum).* Pap. 15. Aarh.'s 2den Halvdel. 17 × 22 Cm. 15 Bl., de to sidste ubeskr.; paa næstsidste Bl. er imidlertid paaklæbet en beskr. Seddel.
Latin. Udkast ell. Afskrift med Randnoter, hvoraf enk. med Blyant; selve Statuterne indeholdes Bl. 1—12, det øvrige er med en anden Haand (16. Aarh.'s Beg.). Paa Pergamentomslaget findes Tit.: «statuta facultatis utriusque juris» samt (overstreget) «och Copier af nogen kong Hanses breffue». Og paa Indersiden af Omslaget (foran) er skr. en Notits fra 16. Aarh.'s 1ste Halvd. — *Herkomst og Benyttelse.* Geheimearkivets Aflevering 1784, Nr. 42. — Script. rer. Dan., VIII; S. 347—55; Nyerup, Vort Fædrelands Litt. i Middelald., Kbh. 1804, S. 410—15; Werlauff, Kbhvn.'s Univ. fra dets Stiftelse indtil Reformationen,

Kbh. 1850, S. 55—59; H. Matzen, Kbhvn's Univ.'s Retshist. Kbh. 1879, I, S. 75—77.

Universitets-Testimonia.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1081. *Fasciculus Testimoniorum publicorum Cosmi Bornemanni, Olai Wormii Wilh. fil. et aliorum ab Anno 1689 ad 1711. Accedunt Testimonia aliqvot Scholastica Severini Gludii et Thomæ Brod. Bircherodii etc.* Pap. Omtr. 1700. 67 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Latin. Afskr.; forsk. Hænder, hvoribl. H. Grams.

Gl. kgl. Sml., 4., 3010. *Fasciculus Testimoniorum publicorum Facultatis theol. Universitatis Hafniensis, 1631—33. 1672—73 (alia manu).* Pap. 17. Aarh. 84 Bl.

Latin. Afskr.; det meste med samme Haand. Randnoter.

Gl. kgl. Sml., 4., 3012. *Olai Borrichii Testimonia acad. (405) annorum 1668—1674.* Pap. 17. Aarh. 270 Bl. (def. i Slutn.)

Latin. Autogr. — *Herkomst.* Nr. 204 i den hdskr. Fortegn. ov. H. Grams Manuskriptsml.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1080. *Testimonia publica scripta ab Ol. (false pro: Wilh.) Wormio ab anno 1674—1676.* Pap. 17. Aarh. 65 beskr. Bl. samt nogle ubeskr.

Latin. Afskr., med enk. egenh. Rettelser og Randnoter af Wilh. Worm. — *Herkomst.* H. Grams Manuskriptsml., hdskr. Fortegn. Nr. 82.

Kall, Fol., 160. *Testimonia Academica. Sec. XVII*[mi]. Pap. 17. Aarh. 1 Pakke.

Lat. Indeholder følgende orig. Testimonia: 1) for «Olaus Alberti Havenlovius», Sorø 26. Jun. 1665, udstædt af Rektor Christen Jacobsen Ørn (vedl. er et Examensbevis, undert. af M. Foss, Jens Bircherod og O. Borch, Kbh. 12. Nov. 1668, og et trykt do. fra Sorø Akad., 5. Juli 1665); 2) for Søren Leth, udstædt af Rektor Jørgen Eilertsen, Kbh. «8 Cal. Jun.» 1650; 3) for «Hillebrandus Johannis», Slagelse, Mai u. A.; 4) for Anders Bertelsen, smst. 29. Apr. 1643; 5) for «Johannes Johannis Allesius», smst. «XVI Calend. Nov.» 1667; 6) for Peder Tanch, Dagen før St. Matthæus Apostel, 1651; 7) for Christen Hansen fra Førslev, udstædt af Henr. Bornemann, Kbhvn. «VI. Nonar. Julii» 1672; 8) for «Laurentius Olai» fra Nyborg, Slagelse 1. Mai 1651; 9) for «Jacobus Nicolai Campanarius», smst. «X. Calend. Octob.» 1651; 10) for «Christianus Andreæ Scavenius», udstædt af Rektor Søren Petersen, Kbh. 19. Juni 1612; 11) for «Laurentius Michaëlis», af Rektor Johannes Corvinus (Hans Mikkelsen Ravn), Slagelse 11. Dec. 1643; 12) for «Andreas Clementis», smst. 11. Apr. 1641 (Koncept); 13) for en «Ioannes» fra Kallundborg, smst., s. D.; 14) for «Chilianus Jani», smst. «ipso die profesto Urbani» 1647; 15) for Gabriel Christoffersen fra Lolland, udat. (Koncept);

16) for «Canutus Laurentii Mesletius», smst. 17. Mai 1650; 17) for Niels Bang, smst. 1. Mai 1645; 18) for «Jacobus Laurentii» fra Odense, smst. «in profesto Philippi Jacobi», 1645; 19) for «Jacobus Johannis», smst. 17. Mai 1650; 20) for «Curtius Philippi», smst. 20. Jan. 1643; 21) for Kristoffer Andersen, udstædt af Hans M. Ravn, smst. 17. Mai 1650; 22) for Mogens Munthe, smst. 24. Apr. 1648; 23) for «Casparus Matthiæ» fra Odense, smst. «Octavo Calendas Majas» 1648; 24) for «Laurentius Erasmi», smst. Jan. 1642; 25) for «Jacobus Mustius», smst. 21. Apr. 1652; 26) for «Fridericus Petri», smst. 17. Mai 1650; 27) for «Casparus Johannis Lundforlundius», udstædt af Hans M. Ravn, smst. 16. Febr. 1641; 28) for «Johannes Bartholi», smst. «tertio Calendas Majas» 1643; 29) for Rasmus Rasmussen fra Herrestad, smst. 29. Apr 1643; 30) for Henrik Mortensen fra Korsør, smst. 17. Mai 1650; 31) for Jakob Frandsen fra Nysted, smst., s. D.; 32) for «Laurentius Japetius Quislinus», smst., s. D.; 33) for Peter Werner fra Aarhus, smst. (Aarstal og Dato ulæselige); 34) for Jakob Kofod fra Slagelse, smst. 21. Apr. 1652.

Ny kgl. Sml., Fol., 760b. *Volumen in qvo nomina privatorum discipulorum inscripserunt Professores Petrus Resenius, Wilhelmus Wormius, Olaus Wormius junior & pl. A. 1658—1707.* Pap. 17. og 18. Aarh. 28 beskr. Bl. samt en stor Del ubeskr.

Dels Lat., dels Dansk. For en Del med de anf. Professorers egen Haand. — *Herkomst.* Danske Selsk.'s tr. Fortegn. (1748), S. 147, Nr. 48.

Videnskabelige Anstalter hørende til Universitetet.

Thott, 4., 1404. *T. Bugges Efterretning om den nærværende Tilstand af Observatoriet i Kiøbenhavn, dets muelige Forbedring og Indretning etc.*

Mangler.

Ny kgl. Sml., 4., 1240b. *Fortegnelse paa Instrumenta mathematica tilhørende Kjøbenhavns Universitets Observatorium (Sec. XVII—XVIII).* Pap. Omtr. 1700. 2 Bl.

Højere Undervisningsanstalter.

Thott, Fol., 1065. *Marcus Gjöe Falcksen, Protocoll over de Kongl. Befalinger og hans Memorialer, Projecter og Erklæringer det ridderlige Academie angaaende, 1695—97. Original.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 386m. *Nogle Dokumenter angaaende det Ridderlige Akademi i Kjøbenhavn.* Pap. Omtr. 1700. 1 Pakke.

Dels Afskrifter, dels Koncepter; et Par have Aarstallet 1695, et Par ere udat. — *Herkomst.* Have tilhørt Prof. T. A. Becker.

Ny kgl. Sml., 4., 688. *Afskrivt af Dokumenter betreffende det kongelige Ridderakademie i Kiøbenhavn.* Pap. 18. Aarh. 30 Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Afskr. med en og samme Haand.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1090. *Album Regiæ Eqvestris Academiæ Hafniensis a 1691—1710 med illuminerede Vaabener, dog ikke ganske fuldstændige, med hængende Sigil.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, Fol., 1066. *Album Regiæ Academiæ eqvestris, s. nomina et insignia puerorum et juvenum nobilium in hanc Academiam receptorum.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 91 beskr. Bl. samt en stor Del ubeskr.

Dansk. Afskr. med pyntelig udførte, kolorerede Vaabener. Tilsidst Register.

Thott, Fol., 1060. *Fasciculus, in qvo a) Sorøe Skoles Fundats, 1586. b) en anden Afskrivt af samme. c) De scholasticæ juventutis institutione observationes generales, underskrevne af de Sorøiske Professorer 1632. d) Varia de rebus Soranis Excerpta. e) Originale Breve angaaende Interims-Administrationen 1764.* Pap. Mest 18 Aarh. 1 Pakke.

Forsk. Hænder. Koncepter, Optegnelser, Dokument-Afskrifter o. desl. Til Rigsarkivet er afleveret 1889: Skrivelse fra J. Kraft til Professorerne ved Sorø Akademi 16. Nov. 1764.

Kall, Fol., 120. *Dokumenter ang. Sorøe-Skole.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Mest Afskr.; forsk. Hænder, deribl. H. Grams (neml. Betænkning, 6 Foliobl., ang. Akademiet, vistn. Koncept, og et Br. fra G. til A. Hojer, Kbh. 28. Jan. 1736).

Ny kgl. Sml., Fol., 767. *Dokumenter Sorøe Akademie vedkommende (især Commissionsforhandlingerne i A. 1736).* Pap. 17. og 18. Aarh. 1 Pakke.

Dels Afskrifter, dels Koncepter (deribl. et Udkast paa 6 Foliobl. af Andr. Hojer og et andet af Stiftamtmand v. d. Osten); endv. aabent Brev af Henrik Ramel, Sorø 15. Febr. 1641, ang. et Bogtrykkeri der i Byen.

Ny kgl. Sml., 4., 1245. *C. F. Wadskiær, Ichnographia historiæ Soranæ latino Carmine prolixius adumbrandæ, 1749.* Pap. 18. Aarh. 10 beskr. og 6 ubeskr. Bl.

Latinske Hexametre. Pyntelig Renskr. indbunden i rød Silke. (Slg. Lærde Efterretn. 1749, Nr. 22).

Thott, 4., 1826. *Fundatio Scholæ Sorensis 1586.* Pap. 18. Aarh. 28 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift. — *Herkomst.* Bibl. Højer. (1740), Manuskr. S. 47, Nr. 191.

Ny kgl. Sml., 4., 1246. *Statuta Academiæ Soranæ d. X Mai 1643.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl.

Afskrift. — *Herkomst.* G. C. Haxthausens Exlibris findes indklæbet foran; tidligere har Hdskr. tilhørt B. W. Luxdorph.

Thott, Fol., 408—10. *Carmina decantata a depositura pube Sorana ann. 1723—28.* Pap. 18. Aarh. 3. Bd., henholdsvis 106, 151 og 106 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr.

Pyntelig Renskr. i elegant Læderbind. Indeholder ikke blot lat. og græske Vers, men ogs. hebraiske og syriske.

Gl. kgl. Sml., 4., 3003. *(Præst Fr. Jo. Val. Dauw) Underretning om Sorøe Academi, dat. Anholt d. 21. Mart. 1737.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl.

Synes Autogr.; er stilet til en Velærværdighed, Forf. af en Epistel «ad populares», Kbh. 1728.

Ny kgl. Sml., 4., 1247. *Et Bundt Taler, Vers etc. skrevne ved Sorøe Academie.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Mest Tysk, ogs. noget Dansk og Fransk; dels Vers, dels Prosa; endel hidrører fra W. V. C. v. Reitzenstein, Overhofmester ved Akademiet († 1781), ogsaa mere private Digte af denne (til hans Søn, ov. hans Hustru o. desl.), for en Del egenhændige.

Gl. kgl. Sml., 4., 3005. *[Christen Lassen Tychonii] Project om et Castell i Luften eller et Universitet i Wiborg.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl., hvoraf 1ste og sidste ubeskr.

Vistnok Autogr. — *Benyttelse.* Trykt (i Udtog) i C. Gjessings «Tychoniana», II, (Kbh. 1772), S. 1—20.

Dansk Skolevæsen i Almindelighed.

Kall, 4., 505. *En Pakke Adskilligt til den danske Skole- og Literærhistorie; deriblandt noget ang. Sorøe Akademie.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold, forsk. Hænder, bl. a. Abr. Kalls; mest Afskr., deribl. af Fortegn. ov. H. Grams efterladte Manuskriptsml. Af Orig. findes to Billetter til en Greve (J. L. Holstein?) fra J. P. Anchersen, 3. Aug. 1753 og udat., ang. Herlufsholm, med en vedl. lat. Levnedsbeskrivelse af Anchersen; dansk Jubeltale af Læreren Matthiæson ved Mariager Latinskole, 31. Okt. 1736; lat. do. af S. Gaverslund, smst., s. D.

Kall, 8., 670. *[C. Jørg. Lesberg] Nødvendig og ubeskæmmelig Stiling samt faciliteret Grundvold i de Kongelige danske Skoler. 1731.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl.

Er en Anvisning til at lære Børn at læse.

Thott, 4., 1828. *Rektor Steensens i Bergen Betænkning om Skolevæsenets Forbedring 1732.* Pap. 18. Aarh. 18 Bl.

Afskrift.

Kall, Fol., 117. *Commissions Protocol over danske Skolers Indrettelse paa Landet i begge Kongerigerne, 1737—40.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Kall, Fol., 118. *Commissions-Forhandlinger i Anledning af Skolevæsenet*

i Danmark og Norge, 1737—39. Pap. 18. Aarh. 8 og 12 Bl. (hvoraf de 2 sidste ubeskr.)

Indeholder: 1) Forestilling til Kongen, ud. Underskr., dat. 3. Jan. 1737; 2) «Notanda ved Forordningen om det Latinske Skoele-Væsens Forbedring», Koncept med Rettelser og Overstregninger, skr. paa brækket Papir med A. Hojers Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 742. *Ungeheuchelte, bestbegrundete Erziehungsvorschläge zur verfeinerten Bildung der jütländischen Jugend, von Hans von Gritsch, Kön. Maj. von Pohlen würckl. Geheimerath. (Dedicationen til Dronn. Juliane Marie er dateret Kopenhagener Arresthaus d. 15ten Dec. 1783).* Pap. 18. Aarh. 62 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Autogr.

Ny kgl. Sml., 4., 246¹. *S. N. J. Bloch, Tanker og Forslag om formeentlig [nyttige] Forandringer i Examen artium (1832).* Pap. 19. Aarh. 28 Bl., med Pagin.; sidste Bl. ubeskr.

Afskr. eller rettere Renskrift (med enk. egenh. Tilføjelser af Forf.) — *Herkomst.* Modtaget fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet 1882.

De enkelte Skoler.

Ny kgl. Sml., 4., 1252ᵈ. *Qvatuor Programmata scholarum Neoburgensis, Nascovianæ et Nycopiensis Falstriæ 1768—75.* Pap. 18. Aarh. 4 Hæfter, henholdsv. 14, 4, 4 og 10 Bl.

Lat. Af Rektorerne Svaning (Nyborg), Kaasbøl (Nakskov, 2 Progr.) og Monrad (Nykjøbing).

Ny kgl. Sml., 4., 1252ᵃᵖ. *Orationes scholasticæ habitæ in scholis Grenoviensi et Arhusiensi a rectore Joh. Schmidt et discipulis ejus a. 1709—42.* Pap. 18. Aarh. 147 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr.

Autogr. — *Herkomst.* Købt paa Aukt. eft. C. Olsen i Randers 1881.

Thott, Fol., 1063. *Designation over alle til Aalborg Cathedralskoles Lærere og Discipler henhørende Indkomster og Beneficia, saavel som Afskrivt af alle behørige Fundatser og Donations-Breve. Mstum nitidum in charta formæ maximæ.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Gl. kgl. Sml., 4., 3223. *Holger Rosenkrands's og Jørgen Skeels Fundation ang. Læsemesteren ved Aarhuus Domkirke og Capitel hans Løn og Underholdning med K. Christ. IV's Confirmation, 1638. b) K. Christ. IV's Constitution ang. Skolen og Gymnasium ved Domkirken og Capitlet i Aarhuus, 1639.* Pap. 18. Aarh. 29 beskr. Bl.

Afskr. for Nic. Foss. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3224. *Christ. IV Fundatio Gymnasii Aarhusiensis, dat. 17. Mai 1639 (ligelydende med den sidste).* Pap. 18. Aarh. 14 beskr. Bl.

Dansk. Afskr. med N. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Ny kgl. Sml., 8., 189[1]. *Christian IV's Fundats paa et Collegium eller Gymnasium i Aarhus. Givet paa vort Slot Kiøbenhavn d. 17. Mai 1639. (Orig.)*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Kall, Fol., 51. *Originale Commissionsacter i Sagen mellem Herlufsholms Skole og Nestved Byes Indvaanere. 1753—62.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 389. *Herluffsholms Scholes Bog, lenge søgt epthir, och nu Scholen tilskickede af Velbyrdig Mand Herloff Skaffue til Eskellstrup. Anno (15)77.* Pap. 18. Aarh. 83 Bl., hvoraf det første og det sidste ubeskr.

Afskr., udført 1752 for T. Klevenfeldt efter Orig. i Herlufsholms Arkiv, som er tr. i Script. Rer. Dan., IV, 336 ff. Paa Omslagets Inderside et Par Notitser med P. F. Suhms Haand. — *Herkomst.* Mus. Klevenfeld. S. 221, Nr. 54. — Suhms Ms.-S. Nr. 329.

Ny kgl. Sml., 4., 1252[b]. *Articuli legum pro necessitate et utilitate Scholæ Herlovianæ nobis ordinatione piorum Fundatorum et Senatorum Regni commissæ, secundum qvas posthac se habeant regere discipuli et Præceptores. s. d. Drachholmiæ 4. Jan. A[no] 1605 Arnoldus Witfelt, Scholarcha.* Pap. 17. Aarh. 2 Bl.

Afskr. (Reglerne ere tr. i H. B. Melchiors «Hist. Efterretn. om Herlufsholms Stiftelse», 2. Udg., S. 86—89, Næstved 1865). — *Herkomst:* If. Paaskr. af Langebek «foræret [det kgl. Danske Selskab] af Hr. Terpager 1748».

Ny kgl. Sml., 8., 182[m]. *Jordebog for Herlufsholm 1740 med nogle Notitser om Skolens Betjente, samt dens Indtægt og Udgift.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl.

Afskrift. — *Herkomst.* Har tilhørt T. A. Becker.

Ny kgl. Sml., 8., 274[c]. *Nonnulla Testimonia scholastica, inprimis e Schola Hafniensi, 1661—1745.* Pap. 17. og 18. Aarh. 32 Bl., hvoraf 6 ubeskr.

Latin. Afskrifter; forsk. Hænder. Paa 1ste Side er skr.: «Denne Bog har tilhørt Sl. Rector Schmidt, som sees af Hands egenhændige vedtegnede Not: Marginal:»

Thott, 4., 575. *Fasciculus continens oratiunculas exercitii causa 1769 habitas a discipulis Scholæ Roskildensis, scil. a et b) De Pythagora. c) De Platone. d) De Archimede. e) De Galilæo. Subjungitur Disqvisitio, an Hermes Ebræorum referat Josephum; per Jan. Grönbech Vagel, Philos. Mag. 1768.* Pap. 18. Aarh. 5 smaa Hæfter i 1 Pakke.

De fleste paa Dansk. Blandt Forf. ere A. Gamborg o. fl., som bleve Studenter fra Roskilde Skole 1771.

Thott, 4., 1033. *Samling af de smaae Taler, som til Øvelse ere op-*

læste af Roskilde Skoles Discipler 1768 under Christ. Lysholm. Pap. 18. Aarh. 104 Bl., deraf de to sidste ubeskr.

Afskr. Mest paa Dansk, af B. H. Bech, A. C. Hwiid o. a.; den første er om Roskilde Bys Historie.

Kall, Fol., 119. *C. Lysholms Oratio habita in Schola Roskildensi d. XV Oct. 1761.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Lat. Synes Autogr.

Kall, 4., 506. *Skoletienernes Løn i Roeskilde Domskole. 1649.* Pap. 17. Aarh. 18 Bl., de 2 første ubeskr.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 8., 274[m]. *Bernh. Henr. Beck, Series Candidatorum e Schola Roeskildensi (1766—1805).* Pap. Omtr. 1800. 31 beskr. og endel ubeskr. Bl.

Meget lille Format. I denne Bog, som er indrettet dertil af B. H. Bech (siden kgl. Skuespiller), have Studenterne fra Roskilde Skole Aar efter Aar indskrevet deres Navne; desud. findes her et Par andre Optegn. — *Herkomst.* Gave af Dr. phil. E. Gigas.

Ny kgl. Sml., 4., 1253[b]. *S. N. J. Bloch: Bidrag til Roskilde Domskoles Historie. 1—4 H. Rosk. 1842—46. Med haandskrevne Tilføjelser og Rettelser af Th. H. Erslew.* Pap. 19. Aarh. 1 Bd.

Tr. Bog med Erslews egenh. Randnoter.

Ny kgl. Sml., 4., 1253[ba]. *S. N. J. Bloch: Bidrag til Roskilde Domskoles Hist. 1—4 H. Rosk., 1842—46. Med haandskrevne Tilføjelser og Rettelser af M. N. Chr. Kall-Rasmussen.* Pap. 19. Aarh. 4 Hæfter.

Samme tr. Bog som forr., med Kall Rasmussens egenh. Randnoter. — *Herkomst.* Auktions-Kat. ov. Prof. Kall-Rasmussens Bibl. 1863, S. 7, Nr. 216—19.

Gl. kgl. Sml., 4., 3006. *Petri Wilhadi, Episc. Viburgensis, Oratio in Schola Viburgensi, historiam ejusd. Scholæ ex parte continens.* Pap. 18. Aarh. 17 Bl.

Latin. Afskr.; det tilføjede Forfatternavn er med H. Grams Haand. Biskop Peder Willadsen døde 1673. *Benyttelse:* Hist. Tidsskr. 3. R. V, S. 479 ff.

Thott, 8., 520. *Leges Scholasticæ, qvas condidit M. Wilhadus Nicolai Brøns, Rector scholæ Viburgensis. Sec. XVII ineuntis.* Pap. 17. Aarh. 45 Bl.; med Pagin.; det sidste ubeskr.

Synes Orig. (slg. Hist. Tidsskr. 3. R. V, S. 478—79).

Ny kgl. Sml., Fol., 769[d]. *Vordingborgskoles Regnskabsbog med mere Skolen vedkommende fra 1618 til 1728.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 769[e], og 4., 1253[c]. *Vordingborg Middelskoles og Latinskoles Archiv. 2 Pakker Dokumenter og Breve. Protokoller Nrr. II—IX, XI, XIV—XVII i Folio, X, XII, XIII, XVIII, XIX i Qvart.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Videnskabelige Samlinger. Offentlige Bibliotheker.

Ny kgl. Sml., Fol., 761. *Samlinger angaaende Universitetets ældre Bibliothek.* Pap. 18. Aarh. 46 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Afskr., foretagen for Suhm eft. Foliohdskr. Nr. 378 i den Arnam. Sml. Da Originalhdskr. nu ikke findes der mere, har denne Afskr. faaet endel Betydn., uagtet den er temmelig unøjagtig. — *Herkomst og Benyttelse.* Suhms Ms.-S. Nr. 848. S. Birket Smith, Om Kjøbenhavns Universitetsbibliothek før 1728, Kbh. 1882, S. 55 f., 65, 69, 130, 145 f., 152.

Ny kgl. Sml., Fol., 762. *Catalogus Mss. in Bibliotheca Acad. Hafniensis ante incendium A. 1728 asservatorum qvæ præcipue ad historiam nostram spectant. Ex collectaneis P. Septimii inter reliqvias Biblioth. Rostgardianæ transscriptus.* Pap. 18. Aarh. 9 beskr. Bl. og 3 ubeskr.

Afskr. efter Peder Syvs Hdskr. Nr. 21, 4°, i Universitetsbibl., der atter er en forkortet Afskr. af Kvarthdskr. Nr. 901 i den Arnam. Sml. (slg. Kaalund, Kat. ov. den Arnam. Hdskrsml., II, S. 351, og Smith, anf. Skr., navnl. S. 136 ff.).

Ny kgl. Sml., 4., 1239. *Catalogus veteris Bibliothecæ Universitatis havniensis.* Pap. 18. Aarh. 158 Bl., hvoraf et Par ubeskr.

Afskr. for P. F. Suhm, ved O. Fensmark, eft. det Arnam. Hdskr. Nr. 900, 4to (slg. Smith, anf. Skr., S. 10, 18, 85, 98); if. Suhms egenhændige Notits «næt og accurat skrevet». — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1117.

Ny kgl. Sml., 4., 1240. *Collectanea qvædam de libris Bibliothecæ Univers. Hafniensis. 1752.* Pap. 18. Aarh. 23 Hæfter.

Lat. Uden Forfatternavn. Indeholder endel raisonnerende Beskrivelser af Bøger, med Forfatternes Biogr., Oplysn. om Udgaverne, deres Pris o. desl.

Thott, Fol., 1046. *Catalogus Librorum Magnæanorum, qvi in Bibliotheca Universitatis asservantur.* Pap. 18. Aarh. 110 Bl.

Afskr. med Jón Ólafssons (fra Grunnavík) egen Haand eft. den af ham forfattede Katalog, Nr. 477, Fol., i den Arnam. Sml.; de tr. Bøger ere tagne med.

Thott, Fol., 1047. *Id. usqve ad No. 590 in 4to.* Pap. 18. Aarh. 62 beskr. samt nogle ubeskr. Bl.

Synes at være skr. med Jón Mortensens (?) Haand.

Thott, Fol., 1048. *Id. desinens in Numero 111* [hundrede og elleve] *in 8vo.* Pap. 18. Aarh. 68 Bl. og en vedl. Seddel.

Afskr. med Islænderen Jón Mortensens Haand.

Kall, Fol., 158. *Catalogus Manuscriptorum Arnæ Magnæi in Bibl. Univ. Hafn.* Pap. 18. Aarh. 86 Bl., de tre sidste ubeskr.

Afskr. Tre forsk. Hænder. Bl. 63—83, indeholdende For-

tegn. ov. jurid. Bøger i A. Magnussens Bibl., ere skrevne med Jón Mortensens Haand.

Ny kgl. Sml., Fol., 763. *Catalogus Codicum Pergamenorum qvos Anno 1707, 1708, 1709, 1727 possidet Arnas Magnæus.* Pap. 18. Aarh. 62 Bl.

Afskr. foretagen for P. F. Suhm (og med Randbemærkninger af denne) eft. A. Magnussens egenh. Fortegn., ɔ: det Arnam. Kvarthdskr. Nr. 435 (rettere 435[a], slg. Kaalunds Kat. ov. den Arnam. Hdskrsml.).

Ny kgl. Sml., Fol., 764. *Catalogus Bibliothecæ Arna-Magnæanæ. b) Catalogus Mscptorum a Th. Bartholino collectorum.* Pap. 18. Aarh. 172 Bl. og nogle vedl. Sedler og Bl.

Afskr. af Jón Ólafssons Kat. ov. den Arnam. Sml. (AM. 477, Fol.) samt, paa de 36 sidste Bl., Fortegn. ov. de 10 Bind «Bartholiniana» i Univ. Bibl. Med talrige Randbemærkninger af Suhm. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 290.

Ny kgl. Sml. 4., 1258. *Catalogus Manuscriptorum Rostgaardianorum in bibliotheca Universitatis hafniensis.* Pap. 18. Aarh. 104 Bl.

Afskr. Med Randbemærkninger af Suhm. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1466.

Thott, 8., 521. *Catalogus librorum, qvi in Bibliotheca Cancellariæ regiæ Germanicæ reperiuntur.* Pap. 18. Aarh. 68 beskr. og 3 ubeskr. Bl.

Ny kgl. Sml., Fol., 762[d]. *Catalogus Librorum Bibliothecæ Collegii Medicei Ephoro D[no] Lud. Barone de Holberg 1750, conscriptus opera Jacobi Graae.* Pap. 18. Aarh. 88 Bl., hvoraf en stor Del ubeskr., samt 2 vedl. do.

Paa de vedl. Bl. findes en Fortegn. ov. Kollegiets Inventarium 6. Mai 1764. Selve Kat. er delt i en Fortegn., som er ordnet eft. Formaterne, og en alfab. Fortegn.; der er Tilskrifter med flere, nyere Hænder. — *Herkomst.* Har hørt til Prof. C. F. Allens Samlinger.

Ny kgl. Sml., Fol., 764[b]. *Auctionscatalog over Resten af det forrige saakaldte Communitetsbibliothek, bortsolgt 17. Novbr. 1853, med Tilføielse af Kjøberne og Priserne.* Pap. 19. Aarh.

Trykt Bog i 8vo indklæbet i en Foliant med hvide Blade, hvorpaa Tilføjelserne. — *Herkomst.* Gave fra Overretsprokurator P. Rothe 1872.

Ny kgl. Sml., Fol., 764[c]. *Auctionscatalog over det skandinaviske Selskabs Bibliothek, bortsolgt 8. Juni 1858, med Tilføielse af Kjøbere og Priser.* Pap. 19. Aarh.

Som forrige. Vedl. et Regnskab samt en Kvittering og et Br. fra C. Ploug og et do. fra Fr. Barfod. — *Herkomst.* Som forrige.

Private Bibliotheker.

Thott, Fol., 1044. *Catalogus der neuen herzoglichen und Plönischen Bibliothek.* Pap. 18. Aarh.'s 2. Halvdel. 52 Bl., hvoraf et Par ubeskr.

Thott, Fol., 1044^{b}. *Catalogus der Bücher, so in der Schleswigischen Thumkirchen Bibliothek befindlich.* Pap. 18. Aarh. 2 Bl.

Er vedlagt Thott 1044, Fol.

Ny kgl. Sml., Fol., 764^{d}. *Auctionscatalog over Secretair A. E. Boyes, Lic. theol. Pastor E. Th. Clausens og Conferentsraad L. J. Holms efterladte Bogsamlinger, bortsolgte 13. Mai 1852, med Tilføielse af Kjøbere og Priser.* Pap. 19. Aarh.

Trykt Bog i 8vo indklæbet i en Foliant med hvide Blade, hvorpaa Tilføjelserne. Vedlagt: nogle Regnskaber, Kvitteringer samt Breve fra Prof. H. N. Clausen, Prof. A. Aagesen, Prof. C. F. Allen, Rektor Ingerslev o. fl. — *Herkomst.* Gave fra Overretsprok. P. Rothe 1872.

Ny kgl. Sml., Fol., 764^{s}. *Auctionscatalog over Prof. J. F. Schouws, Collaborator Borries's m. fl. Bogsamlinger, bortsolgte 29. Marts 1853, med Tilføielse af Kjøbere og Priser.* Pap. 19. Aarh.

Som forrige. Vedlagt bl. a. Breve fra Geheimeraadinde Adler o. fl. — *Herkomst.* Ligel.

Ny kgl. Sml., Fol., 764^{h}. *Auctionscatalog over Dr. theol. & phil. J. C. G. Johannsens Bogsamling, bortsolgt 18. April 1855, med Tilføielse af Kjøbere og Priser. b) Auctionskatalog over Dr. phil. J. L. M. Vahls Bogsamling, bortsolgt 23. April 1855, med Tilføielse af Kjøbere og Priser.* Pap. 19. Aarh.

Som forrige. Vedlagt endel Kvitteringer m. m. — *Herkomst.* Ligel.

Ny kgl. Sml., Fol., 764^{pp}. *Auctionscatalog over Etatsraad Poulsens, Etatsr. Hoffmann-Bangs m. fl. Bogsamlinger, bortsolgte 8 Octbr. 1855 med Tilføielse af Kjøbere og Priser.* Pap. 19. Aarh.

Som forrige. Vedlagt: Breve fra Adjunkt (senere Pastor) J. Helms, Boghandler E. L. Thaarup m. m. — *Herkomst* Ligel.

Ny kgl. Sml., Fol., 764^{f}. *Auctionscatalog over Pastor, Prof. Heises, Confer. Seidelins m. fl. Bogsamlinger, bortsolgte 17. Nvbr. 1857, med Tilføielse af Kjøbere og Priser.* Pap. 19. Aarh.

Som forrige. Vedlagt: endel Kvitteringer o. desl. — *Herkomst.* Ligel.

Ny kgl. Sml., Fol., 764^{pg}. *Auctionscatalog over en Bogsamling (tilhørende Boghandler Philipsen, Vinhandler Mosin og Kasserer Schrøder) bortsolgt 4. Febr. 1862, med Tilføielse af Kjøbere og Priser.* Pap. 19. Aarh.

Som forrige. Vedlagt nogle Kvitteringer etc. — *Herkomst.* Ligel.

Ny kgl. Sml., Fol., 764pk. *Auctionscatalog over Contoirchef G. Plougs, Pastor J. J. Fyhns m. Fl. Bogsamlinger, bortsolgte 31. Mai 1866, med Tilføielse af Kjøbere og Priser.* Pap. 19. Aarh.

Som forrige. Vedlagt nogle Regnskaber, Kvitteringer o. desl. — *Herkomst.* Ligel.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1072. *Bibliotheca poetica nobilis cujusdam Dani [sc. Nicolai Bentzon], impressa Lugd. Bat. 1704. 8. giennemskudt i Fol. med reene Blade, hvorpaa adskillige skrevne Tillæg [af N. Bentzon].* Pap. 18. Aarh.

Tilføjelserne ere kun faa og af bibliogr. Indhold. — *Herkomst.* H. Grams Haandskriftsml. Nr. 115.

Kall, 4., 508. *Catalog over Th. Br. Bircherods Rariteter og Manuscripter i Odense.* Pap. Omtr. 1700. 10 Bl., det sidste ubeskr.

Gl. kgl. Sml., Fol., 484. *Catalogus Bibliothecæ Brochmandianæ 1705.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 84 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Lat. Pyntelig Renskr., med forsk. Hænder, af Fortegn. ov. den 1652 afd. Biskop Jesper Brochmands Bibl., testam. til Kbhvn.'s Universitetsbibl. (slg. S. B. Smith, Universitetsbibl. før 1728, Kbh. 1882, S. 39 f.).

Ny kgl. Sml., Fol., 764e. *Auctionscatalog over Etatsraad E. Clausens efterladte Bogsamling, bortsolgt den 5. April 1859, med Tilføielse af Kjøbere og Priser.* Pap. 19. Aarh.

Trykt Bog i 8vo indklæbet i en Foliant med hvide Blade, hvorpaa Tilføjelserne. Vedlagt nogle Kvitteringer etc. — *Herkomst.* Gave fra Overretsprok. P. Rothe 1872.

Ny kgl. Sml., 4., 1257. *Manuscripter, som findes hos Præsten paa Anholt Fr. Val. Dauw. 1738.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl.

Tit. skr. med J. Langebeks Haand. — *Herkomst.* Fra Langebeks Bibl. Suhms Ms.-S. Nr. 405.

Thott, 4., 1854—55. *Catalogus Bibliothecæ Deichmannianæ, impress. 1732 8vo, interjecta charta formæ qvartæ, qvæ nomina emtorum et pretia librorum adscripta habet. 2 Voll.* Pap. 18. Aarh.

Den trykte Fortegn. ov. Biskop B. Deichmanns i Christiania solgte Bogsaml., med Tilskrifter paa Kvartblade.

Gl. kgl. Sml., Fol., 481. *Catalogus Bibliothecæ Dietericianæ. s. l. & a.* Pap. Omtr. 1700. 20 Bl.

Ejeren var kgl. Sekretær Johan Didrichsen. Samlingen indlemmedes i Kbhvns Universitetsbibl. 1698.

Ny kgl. Sml., Fol., 765. *Designatio Programmatum hafniensium qvæ collegit P. Fogh. 1751.* Pap. 18. Aarh. 48 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Afskr. eft. trykt Bog (Kbh., Wieland, 1751), med Tilføjelser.

Ny kgl. Sml., 4., 1257g. *Catalogus Manuscriptorum b. J. Grammii.* Pap. 18. Aarh. 9 Bl.

Gl. kgl. Sml., Fol., 480. *Bibliotheca Gudiana. s. l. & an. Pars*

II in fine, ut vid., mutila. Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 132 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Pyntelig Renskr. Ikke ens med det tilsvarende Afsn. af den tr. Katal. ov. Marquard Gudes Bibl. (Kiel 1706, 4°). Her mangler vistn. intet til Slutn. i denne «2den Del».

Ny kgl. Sml., Fol., 764g. *Catalog over Biskop Hjorts Bøger, som ved offentlig Auction bortsælges i Ribe Bispegaard den 16de September 1819. Ribe 1819. Med Tilføielse af Kjøberne og Priserne.* Pap. 19. Aarh.'s Beg.

Trykt i 8vo, med Tilføjelserne skrevne paa Folioblade.

Thott, Fol., 1045. *Verzeichniss der Bibliothek des Geheimen-Conferentz-raths Carl von Holstein.* Pap. 18. Aarh. 59 Bl., hvoraf nogle ubeskr., samt 4 vedl. Bl., de 2 deraf Kvartbl.

Ejeren af Samlingen døde 1763; paa det ene vedl. Bl. findes nogle egenh. Linier af Geheimekonferensraad F. W. v. Holstein, med Navn under.

Ny kgl. Sml., Fol., 764k. *Auctionscatalog over Adj. Lassens m. Fl. Bogsamlinger, bortsolgte 23. Marts 1858, med Tilføielse af Kjøbere og Priser.* Pap. 19. Aarh.

Trykt Bog i 8vo indklæbet i en Foliant med hvide Blade, hvorpaa Tilføjelserne. Vedl. nogle Breve, Regnskaber, Kvitteringer etc., deribl. fra Prof. Japetus Steenstrup og Overlærer Hjort. — *Herkomst.* Gave fra Overretsprok. P. Rothe 1872.

Thott, 4., 1859. *Catalogus librorum Hieronymi Laubii.* Pap. 18. Aarh. 119 Bl. og et Par vedl. Sedler.

Autograf. Ejeren (1684—1753) var kgl. Livlæge.

Ny kgl. Sml., Fol., 764kf. *Auctionscatalog over Prof. F. M. Liebmanns Bogsamling, bortsolgt 30. April 1857, med Tilføielse af Kjøbere og Priser.* Pap. 19. Aarh.

Trykt Bog i 8vo indklæbet i en Foliant med hvide Blade, hvorpaa Tilføjelserne. Vedl. nogle Breve, Kvitteringer etc. fra Prof. O. Bang, Chr. Lütken, Jap. Steenstrup m. fl. — *Herkomst.* Gave fra Overretsprok. P. Rothe 1872.

Ny kgl. Sml., Fol., 764l. *Auctionscatalog over Geheimearchivar, Etatsr. Finn Magnussens Bogsamling, bortsolgt 17. Marts 1857, med Tilføielse af Kjøbere og Priser.* Pap. 19. Aarh.

Som forrige. Vedlagt nogle Regnskaber o. desl. — *Herkomst.* Ligel.

Gl. kgl. Sml., 4., 2120. *Catalogus Bibliothecæ Meursianæ c. pretiis.* Pap. 17. Aarh., 58 Bl., det sidste ubeskr.

Helt igennem skrevet; synes ufuldendt. Priserne angivne i Gylden; Ejeren er rimeligvis Joh. Meursius, Prof. i Sorø († 1639), men af Bøger vedk. dansk Historie indeholder Fort. ingen.

Ny kgl. Sml., Fol., 764lm. *Auctionscatalog over Etatsraad Chr. Molbechs Bogsamling, bortsolgt 3. Nov. 1857, med Tilføielse af Kjøbere og Priser.* Pap. 19. Aarh.

Trykt Bog i 8vo indklæbet i en Foliant med hvide Blade, hvorpaa Tilføjelserne. Vedlagt nogle Regnskaber etc. — *Herkomst.* Gave fra Overretsprok. P. Rothe 1872.

Kall, 4., 509. *Verzeichnis der raresten Kupferstücken und verschiedener dänischen Manuscripten, angeschafft von P. B. Mylius.* Pap. 18. Aarh. 64 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Autogr. Med Angivelse af hvad Ejeren har betalt for dem. M. († 1745) var Landsdommer i Sjælland; der er en tr. Auktionskat. i 4° over hans Samling.

Ny kgl, Sml., Fol., 764lp. *Auctionscatalog over Biskop Jacob P. Mynsters Bogsamling, bortsolgt 25. Sept. 1854, med Tilføielse af Kjøbere og Priser.* Pap. 19. Aarh.

Trykt Bog i 8vo indklæbet i en Foliant med hvide Blade, hvorpaa Tilføjelserne. — *Herkomst.* Gave fra Overretsprok. P. Rothe 1872.

Ny kgl. Sml., Fol., 764p. *Auctionscatalog over Stiftsprovst J. H. Paullis Bogsamling, bortsolgt 7. Marts 1866, med Tilføielse af Kjøbere og Priser.* Pap. 19. Aarh.

Som forrige. — *Herkomst.* Ligel.

Ny kgl. Sml., 8., 275b. *Catalogus Librorum, qvos reliqvit Er. Rask. Havn. 1833.* Pap. 19. Aarh.

Trykt Bog. Til de første 831 Numre findes Købernes Navne og Priserne vedføjede (med H. C. Rasks Haand?) — *Herkomst.* Købt af Boghandler H. Lynge 1875.

Thott, 4., 1860. *Manuscripta Bibliothecæ Rhodii.* Pap. Omtr. 1700. 14 Bl., hvoraf det sidste ubeskr.

Paa Titelbl. er skr.: «Mich. Richey manu mea. Glückstadii 1702. Ad fidem exempli qvod manu sua scripserat Marq. Gudius». — *Benyttelse.* Chr. Bruun, Johan Rode (1587—1659), Kbh. 1893, S. 81—84.

Ny kgl. Sml., 8., 275c. *Catalogus librorum impressorum et manuscriptorum Frid. Rostgaardii, subjunctis annotationibus de loco emtionis, de donatoribus etc.* Pap. 18. Aarh. 2. Bd., henholdsv. 112 (hvoraf enk. ubeskr.) og 58 Bl. (ligel.).

Tildels med Rostgaards egen Haand. — *Benyttelse.* Chr. Bruun, Fr. Rostgaard og hans Samtid, I, Kbh. 1870, S. 72.

Ny kgl. Sml., 4., 1211. *Fortegnelse paa Scherewiens Samling af Danske Forfatteres Disputatser.* Pap. 18. Aarh. 250 Bl., hvoraf et Par ubeskr.

C. L. von Scherewien døde 1779 som dansk Konferensraad. Samlingen købtes 1781 til det st. kgl. Bibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 952.

Thott, 4., 1862. *Fortegnelse paa Morten Seehus's Efterladenskaber.* Pap. 18. Aarh.

Trykt Bog i 4°, Kbh. 1745, væsentl. indeholdende Fortegn.

ov. Proviantskriver M. Seehuus' Bogsamling. Priserne og Købernes Navne ere skr. paa indklæbede hvide Blade.

Uldall, Fol., 135. *Samling af ergangne Kongelige Befalinger i Henseende til Manuscripterne i Conferentz Raad Sevels Sterboe* [!] *1781.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder: Skr. fra Etatsraaderne Erichsen og Schow til Etatsraad Chr. Weise og J. J. Anchersen, med vedl. Kopier af det kgl. danske Kancellis Skrivelser til Erichsen og Schow af 31. Aug. 1780 og 18. Jan. 1781.

Ny kgl. Sml., 4., 1259. *Bibliotheca Otthonis Sperlingii senioris. 1654.* Pap. 17. Aarh. 63 Bl., hvoraf enk. ubeskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 346.

Ny kgl. Sml., 4., 2274. *Bibliotheca Suhmiana Vol. III (1785—1789).* Pap. 18. Aarh. Titelbl. samt Pagg. 1353—1720; nogle Bl. ubeskr.

Er i Virkeligheden en Protokol over Indkøb til Suhms Bibl., med Angivelse af Priserne. Skr. af J. Broager, Underbibliotkekar ved det kgl. Bibl. og tillige arbejdende for Suhm. — *Benyttelse.* Chr. Bruun, P. Fr. Suhm, Kbh. 1898, S. 379—380.

Ny kgl. Sml., Fol., 764^{v}. *Auctionscatalog over Justitsraad W. A. Uldalls efterladte Bogsamling, bortsolgt 6. Octbr. 1852, med Tilføielse af Priser og Kjøbere.* Pap. 19. Aarh.

Trykt Bog i 8vo indklæbet i en Foliant med hvide Blade, hvorpaa Tilføjelserne. Vedlagt nogle Regnskaber, Breve, Kvitteringer (deribl. fra E. C. Werlauff) o. desl. — *Herkomst.* Gave fra Overretsprok. P. Rothe 1872.

Ny kgl. Sml., 4., 1259^{c}. *Index Autorum Bibliothecæ Laur. Ulfeldii.* Pap. 17. Aarh. 12 Bl., det sidste ubeskr.

Samlingen købtes 1662 af Kongen (slg. Werlauff, Efterretn., 2. Udg., S. 21—22).

Thott, 4., 1861. *Catalogus Dissertationum (Danicarum) qvarum possessor J. H. Weber. Havn. 1737.* Pap. 18. Aarh. 84 Bl., hvoraf endel ubeskr.

Ny kgl. Sml., 4., 1260. *Catalogus librorum P. Volquarts. Hafniæ 1756.* Pap. 18. Aarh. 76 Bl.

Peder Volqvartz (1717—66) var Præst i Kjøbenhavn. — Indkøbspriserne ere tilføjede. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 401.

Kall, 4., 510. *Catalogus Manuscriptorum Bibl. D. G. Zwergii.* Pap. 18. Aarh. 80 Bl., det sidste ubeskr.

Autograf af Præsten D. G. Zwerg i Slangerup († 1757), Forf. af «Det siellandske Cleresie». Slg. den tr. Auktionskat. ov. hans Bøger (Kbh. 1758, 8°). — *Herkomst.* Foran er skrevet: «Kiøbt paa H. Hofpr. Qvistes Auction.»

Gl. kgl. Sml., Fol., 482. *En alphabetisk Catalogus med Priser. s. l. & a.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 112 Bl., hvoraf nogle ubeskr. Blandet Indhold.

Gl. kgl. Sml., Fol., 483. *En igiennemdragen Catalogus. s. l. & a.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. [ingen Bog senere end 1708]. 74 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Blandet Indhold.

Ny kgl. Sml, 4., 1261. *Catalogus Librorum qvorundam Miscellaneorum Hafniæ vendendorum in ædibus Dn. Joh. Low. 1735.* Pap. 18. Aarh. 32 Bl.

Med Tilføjelse af Vurderingssummerne ved de enkelte Numre. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 535.

Videnskabelige Samlinger og Anstalter.

Thott, Fol., 709. *Inventarium over det Kongl. Konst- og Model-Kammer, forfattet 167³/₄ af Corfitz Trolle, Enevold Parsberg og Thom. Bartholin, da Konstkammeret blev overleveret til Kongl. Bibliothecarius Dr. W. Worm og Modellkammeret til General-Bygmester Lambert v. Hagen. Exemplar nitid. med original Underskrift.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 387ᵇ. *Inventarium over Antiqviteter paa det kongelige Kunstkammer.* Pap. 19. Aarh.'s Beg. (før 1824). 26 Bl.

Ny kgl. Sml., 4., 410ᶜ. *A. Strunk, Fortegnelse over de ægyptiske, græske og romerske Oldsager samt Oversigt af de nordiske Oldsager i det kgl. Kunstmuseum i Kjøbenhavn.* Pap. 19. Aarh. 152 Bl.

Autogr. — Bl. 4ᵇ (ved Fortegn. ov. de ægyptiske Oldsager) staar Aarstallet 1839, og Bl. 109ᵇ: «Denne Overskrift [ↄ: ov. de nordiske Oldsager] er forfattet for flere Aar siden af Justitsraad Thomsen, i den Hensigt at den skulde tjene dem til Veiledning, der besøgte Musæet. Den er mig laant af Hr. Justitsraaden, med hvis Tilladelse jeg har taget denne Afskrift. — Kjøbenhavn den 27ᵈᵉ September 1839. A. Strunk». — *Herkomst.* Købt paa Chr. Hee's Efterfl.'s Aukt. i Nov. 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 333ᵈ. *Joh. Reinhardt, Kurze Nachricht von dem königlichen naturhistorischen Museum in Kopenhagen.* Pap. 19. Aarh.'s 1. Halvdel. 18. Bl.

Sirlig Renskr. med R.'s egenh. Dedikation til Statsminister Møsting.

Gl. kgl. Sml., Fol., 275. *Ephemerides Laboratorii 1648 et 1649 tilligemed nogle Breve til K. Frid. III. om Alchym. Operationer samt adskillige løse Chymiske og Alchymiske Optegnelser; item nogle Medicamenter; Surbrønds og kunstige Vande; og endelig modus conficiendi monstrum aliqvod philosophicum, qvod arbores et frutices centuplum fructum referre facit etc.* Pap. 17. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold; forsk. Hænder. Optegnelserne henhøre dels til Chr. IV's, dels til Fred. III's Tid; de fleste ere paa Tysk, men desuden endel paa Latin, Dansk, Fransk, Hollandsk

og Spansk. En enkelt med Blyant. Dagbogen fra det kgl. Laboratorium 1648—49 er ført dels paa Dansk og dels paa Tysk og vistn. med Caspar Herbachs Haand. Af Originalbreve findes et fra Hans Conrad Mohr til Livlægen P. Bülche, dat. Rendsborg 23. Marts 1656; samt et udat. og med ulæselig Underskrift til Kongen af Danmark; begge tyske. Blandt Recepterne er een skreven og underskr. af Corfitz Ulfeldt, dat. Haag 10. Okt. 1649. — *Benyttelse.* Erichsen, Uds., S. 42. Herholdt og Mansa, Samlinger til den danske Medicinalhist., I, Kbh. 1835, S. 158—59.

Samlinger til dansk Litterærhistorie.

Gl. kgl. Sml., 4., 3016. *Collectanea varia ad rem literariam Danicam pertinentia, scil. a) Catalogus Librorum Petri Septimii (Peder Syv) T. II—XII. b) Historica Varia Danica Mss. (Lud. Pouchii) [Videtur esse Index varior. Documentorum ad Historiam Daniæ in Opere majori Ms., cum sæpius fol. 450, 471 etc. citantur.] (7 ff.) c) Desiderata ex Catalogo Msto. Librorum Th. Bircherodii, Ottoniensis, 1706 (3 ff.) d) Fortegnelse over en god Deel af Peder Dass's danske Vers (1 fol.) e) Chr. Falsteri Oratiuncula ad Petr. Burmannum habita 1726. (4 ff.) f) D. P. S. og D. Erasmi Bartholins Collation af Folio- og Qvart-Udgaverne af A. Hvitfeld's Krønike. (1 f.) g) 1) Index disputationum Runolphi Jonæ Hafn. an. 1652 a 26. Jun.—19. Aug. habitarum. (1 f.) 2) Jo. Cph. Kleffel Specification seiner ausgearbeiteten und fertig liegenden Sachen. (1 f.) 3) Catalogus Librorum Orientalium Theod. Petræi e Mss. erutorum. (1 f.) h) 1. 2. Dedicationes duæ Episc. Jo. Svaningii. (6 & 10 ff.) i) Bøger (24), som jeg Peder Syv haver under Hænder at udgive, 1682. (2 ff.) k) Jo. Trellund, Canticum Mosis, Deut. XXXII. l) Fortale til Don Pedro af Granada. (40 pp., des. vero pp. 31—38).* Pap. 17.—18. Aarh. 1 Pakke.

Forsk. Hænder. (Noget synes at have tilhørt Gram, idet Tit. til g er skr. med hans Haand). Til Erichsens ovenanf. Beskrivelse kan føjes, at Hans Trellunds «Canticum Mosis» er et lat. Digt, at den hdskr. Fortale til Povel Pedersens Digt «Don Pedro af Granada» er af Jens Sten Sehested, at P. Syvs Liste fra 1682 er med hans egen Haand, og at Sammes «Catalogus Librorum» er en Fortegn. over endel af de Mskr., han besad. — *Benyttelse.* F. Winkel Horn, Peder Syv, Kbh. 1878, S. 155, 170 f. og 181.

Thott, 4., 1853. *Joh. Molleri Declamatio historica de Bibliothecis Chersonesi Cimbricæ, cum aliis ad rem Bibliothecariam et librariam pertinentibus, scilicet: a) Om Seefeldts Bibliothek. b) Catalogus nummorum in nummophylacio Kiliani Stobæi. c) Catalogus Scriptorum, qvibus A. S. Vellejus in conscribendis operibus suis historicis usus est. d) Opera A. S. Velleji affecta. e) Catalogus Scriptorum Masii, manu Lintrupii. f) Ver-*

zeichniss der Gesänge des Geheimenraths Breitenau. g) Sev. Lintrupii Præfatio in Laur. Thura Poemata Danica. h) Libri qvos sibi suisqve filiis e Bibliotheca reservavit Severinus And. Vellejus. i) Fortegnelse over Grams Manuscripter. Pap. 17.—18. Aarh. 1 Pakke.

Af de enkelte Stykker i denne Samlingspakke mgl. nu *d*; *h* er Orig. af Søren Andersen Vedel (Præst i Ribe, † 1653, A. S. Vedels Søn); *i* svarer til Gl. k. S. 1257[g], 4°. Forøvr. synes Pakkens Indhold mest at være Afskrifter.

Thott, 4., 1845. *Eruditorum Danorum diversorum litteræ autogr. datæ ad plurimum Seculo XVII.*

Denne Brevsamling er opløst.

Kall, 4., 507. *Et Bind med Miscellanea til den danske Literærhistorie, meest bestaaende i Fortegnelser paa Skrifter.* Pap. 18. Aarh. 196 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Afskrifter, bl. a. af Hallings «De Danskes Bibliothek» og P. Syvs «Den danske Boglade» samt en Del af Lyschanders «Scriptores Danici». Mest med samme Haand. Foran Indholdsfortegn. — *Herkomst.* Har tilhørt D. G. Zwerg, Nr. LIX i den hdskr. Fortegn. ov. hans Sml. (Kall, 4., 510).

Almindelig dansk Litteraturhistorie.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1070. *Excerpta e Claudii Lyscandri Manuscripto de Scriptoribus Danicis.* Pap. 18. Aarh. 29 beskr. Bl.

Afskrifter (2 forsk.). — *Herkomst.* Nr. 53 i den hdskr. Fortegn. ov. H. Grams Manuskriptsml.

Kall, 8., 663. *Cl. Lyscandri Scriptores danici; acc. nonnulla adversaria A. Magnæi de historicis danicis.* Pap. Omtr. 1700. 245 Bl., hvoraf mange ubeskr.

Afskr., besørget for Arne Magnussen; Bemærkningerne om danske Historikere, i Bogens Slutn., ere med hans egen Haand. — *Benyttelse.* H. F. Rørdam, Kl. Chr. Lyskanders Levned, Kbh. 1868, S. 179.

Ny kgl. Sml., 4., 1216. *Peder Syvs danske Boglade.* Pap. 18. Aarh. 156 Bl.

Afskr. (med Navnet A. B. Schockelt paa Titelbl.) af «Nr. 305» i den Rostgaardske Sml. i Universitetsbibl., hvilket vel skal være Nr. 151, 4° (se F. Winkel Horn, P. Syv, S. 174). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 715.

Ny kgl. Sml., 8., 267. *Joh. Molleri in librum Alb. Bartholini de scriptis Danorum posthumum Hypomnemata historico-critica αὐτοσχεδιαστικα paucula e plurimis selecta.* Pap. Omtr. 1700. 126 Bl., det sidste ubeskr.

Autogr. — *Herkomst og Benyttelse.* Fra det kgl. Danske Selsk.

(Nr. 59 bl. Oktaverne i den hdskr. Fortegn. over dets Manuskriptsml.) — Tr. i M.'s «Bibliotheca Septentrionis eruditi», Leipz. 1699, 8vo, S. 151—466 (efter Bartholins Bog).

Ny kgl. Sml., 4., 1213b. *Alb. Thura, Idea historiæ litterariæ Danorum. Hamburgi 1723. Cum supplementis auctoris adscriptis.* Pap. 18. Aarh.

Den trykte Bog er i 8vo; Forf.'s Tilføjelser ere skr. paa indhæftede hvide Kvartbl. og et enk. løst Blad. — *Herkomst.* Har tilhørt Bibliothekar J. A. Bølling.

Ny kgl. Sml. 8., 265t. *Alb. Thura, Idea historiæ litterariæ Danorum. Hamb. 1723. b) Ejusd. Conspectus Danorum, qvi de lingvæ Romanæ et Græcæ scriptoribus præclarissime meruerunt. Hafniæ 1740. Med haandskrevne Tilføielser af Chr. Brandt, R. Nyerup og M. N. C. Kall-Rasmussen.* Pap. 18. Aarh.

Tilføjelserne ere tilskrevne i Margenen paa de to trykte Bøger. — *Herkomst.* Maaske Nr. 858, S. 30 i Auktionskat. ov. Prof. Kall-Rasmussens Bibl.

Thott, Fol., 1049. *De Danskes Bibliothek, samlet af Jochum Halling, Degn til Tornbye paa Amager. 1726.* Pap. 18. Aarh. 47 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Autograf. — *Herkomst.* Bibl. Hersleb. (ɔ: Biskop P. Herslebs Bogsml.), Kbh. 1758, 8vo, S. 556, Nr. 22.

Ny kgl. Sml., 4., 1213. *Dania et Cimbria literata oder Sammlung von 2238 Büchern und Schriften, welche von gelehrten Dänen und Hollsteinern ans Licht gestellet sind.* Pap. 18. Aarh.'s 2. Halvdel. 58 Bl., det sidste ubeskr.

Herkomst.. Suhms Ms.-S. Nr. 1112.

Ny kgl. Sml., Fol., 738. *Joh. Molleri Cimbria litterata. Tom. I—III cum permultis Additamentis Msstis. Ol. Henr. Molleri.* Pap. 18. Aarh. 8 Bind.

Det trykte Værk, med de talrige Tilføjelser mest skr. paa indhæftede hvide Blade. Desuden nogle vedl. Optegn., deribl. ogs. med andre Hænder end O. H. Mollers. Foran i de enk. Bind, undtagen sidste, staar skrevet: «Olai Henrici Molleri, Joh. F. Hist. litter. in Vniu. Reg. Hafn. Prof. publ. ord. 1744». — *Herkomst.* Auktionskat. ov. O. H. Mollers Bibl., Slesv. 1797, 8vo, S. 1, Nr. 1—9. Suhms Ms.-S. Nr. 729.

Ny kgl. Sml., 4., 1214. *Joh. Molleri Cimbria litterata.* Pap. 18. Aarh. 7 Bd.

Autograf. — *Herkomst.* Auktionskat. ov. O. H. Mollers Bibl., Manuskr., Slesv. 1797, 8vo, S. 66, Nr. 540—47 (if. tilskr. Bem. købt af Prof. D. G. Moldenhawer).

Ny kgl. Sml., 4., 1215. *Ol. H. Molleri Cimbria literaria [ɔ: litterata] continuata. Ordine alphabet. L—Z. 12 Voll.* Pap. 18. Aarh.

Autogr. I Virkeligheden A—Z. Bagest i sidste Bd. er skr.: «Explicit Hafniæ 22. Dec. 1738»; men der er føjet meget

til senere. — *Herkomst.* Auktionskat. ov. O. H. Mollers Bibl., S. 1, Nr. 1—9 (og maaske Manuskriptfortegn. S. 66, Nr. 548—51).

Ny kgl. Sml., Fol., 738^{r}. *J. Worm, Lexicon over danske, norske og islandske lærde Mænd. 1—2 D. 1771—73. Med haandskrevne Tilføjelser af Chr. Brandt.* Pap. 18. Aarh. 2 Bd.

Tilføjelserne ere ikke synderlig talrige; de findes dels skr. i Margenen, dels paa indsatte hvide Foliobl., dels paa vedl. Blade. Desuden findes vedl.: et Brev fra kgl. Konfessionarius C. S. Lemvig til Lector Elias Naur i Odense, dat. Kbh. 10. Juli 1723; nogle skr. Gravtanker over Viceadmiral Vilhelm Lemvig og ov. en 16aarig Præstesøn af samme Navn; endv. Brev (med nogle lat. Vers) fra en Skolelærer Broholm til Præsten Jørgen Friis, dat. Valby Skole 1728.

Ny kgl. Sml., Fol., 739. *J. Worm, Lexicon over lærde Mænd. (Cum foliis interpositis et paucis additamentis).* Pap. 18. Aarh. 4 Bd.

Gennemskudt med hvide Bl., men saa godt som Intet er skr. derpaa; enk. Randnoter og et Par vedl. Avisnumre samt Blade med skr. Optegnelser; et tegnet Portræt af Præsten Hans Lønborg, † 1730. — *Herkomst.* Har tilhørt B. W. Luxdorph (Bibl. Luxdorph., I, S. 54, Nr. 819—22).

Ny kgl. Sml., 8., 266. *J. Worm, Lexicon over danske, norske og islandske lærde Mænd. 1. D. 1771. Med haandskrevne Tilføielser af Abr. Kall.* Pap. 18. Aarh.

De fleste Tilføielser ere paa indsatte hvide Bl., med Abr. Kalls, dog ogs. enk. med en anden Haand (N. C. Kalls?). — *Herkomst.* Har tilhørt Prof. M. N. C. Kall-Rasmussen, se Auktionskat. ov. hans Bibl., 1863, S. 31, Nr. 875.

Ny kgl. Sml., 8., 266^{b}. *Samme Bog. 1—3 D. 1771—84. Med haandskrevne Tilføielser af M N. C. Kall Rasmussen.* Pap. 18. Aarh. 3 Bd.

De ret talrige Tilføjelser ere saa godt som alle skrevne i Bogens Margen. — *Herkomst.* Fra Prof. Kall-Rasmussens Bibl.; købt underhaanden 1863.

Ny kgl. Sml., Fol., 739^{ah}. *Materialier til J. Worms Lexicon over lærde Mænd, bestaaende for en stor Deel af Breve til Worm.* Pap. 18. Aarh.

Et tykt Bind, hvori er indhæftet en Del Optegn. af Worm selv (især en Navnefortegn. med bibliogr. Henvisninger, sluttet Marts 1762) og Koncepter til Breve fra ham, endv. Originalbreve og indsendte Biografier m. m. fra Em. Tauber, Abr. Kall, P. Rhode, Em. Balling, N. Schow, H. v. Aphelen, Chr. Giessing, Fr. Ekkard, Jon Erichsen, Gunnerus, H. de Hofman, Jonge, B. J. Lodde, O. H. Moller, Niels Jørgensen Serup (til Mathias Worm, dat. Kbhvn. 3. Aug. 1670), P. K. Trojel, H. Holck, Scherewien o. fl. De sidste Br. ere fra 1773. Flest Oplysninger ere indsendte fra Biskop Bloch i Ribe, Præsten Andreas Brinchman,

Rektor Halfdan Einersen, Præsten Christen Fabricius, Cand. theol. Christopher Frimann, Kantor Christopher Giessing, Generalkonduktør C. Hammer, Prof. Abr. Kall, Præsten Jesper Lund, Rektor O. H. Moller og Etatsraad Scherewien, — altsaa væsentl. dem, der ere fremhævede i Worms Fortaler. — *Herkomst.* Købt paa Aukt. eft. Kancelliraad C. Olsen i Randers 1881.

Ny kgl. Sml., Fol., 739ᵇ. *C. Deichmann's Anmærkninger til J. Worms Lexikon over lærde Mænd.* Pap. 19. Aarh. 36 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr. af den 1780 afdøde Jernværksejer og Samler Carl D.'s Optegn. bag i et Expl. af Worms Lexikon. Enk. Rettelser med E. C. Werlauffs Haand. — *Benyttelse.* Chr. Bruun, Fr. Rostgaard, I, S. 223.

Ny kgl. Sml., 4., 1215ᵍ. *Litteraire Samlinger til Fortsættelse af J. Worms Lexikon. (Benyttede af R Nyerup).* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 1 Pakke.

Alfab. Orden. Synes at være det af J. E. Kraft, Nyerups Medarbejder, udarb. Udkast. Hist og her træffes Nyerups, Werlauffs og (et enk. Sted) Th. H. Erslews Haand. — *Herkomst.* Vistn. foræret Bibl. 1870 (ved Pastor Binzer) med Th. Erslews Samlinger.

Ny kgl. Sml., 4., 1215ʰ. *R. Nyerup og J. E. Kraft, Almindeligt Litteraturlexicon. Kbh. 1820. Med mange haandskrevne Tilføielser tildels af E. Tauber.* Pap. 19. Aarh.

Tilføjelserne ere skr. dels paa løse Sedler, dels paa Bl., der ere indhæftede i den tr. Bog. Taubers Navn findes foran som Bogens Ejers.

Ny kgl. Sml., 4., 1215ʰᵇ. *Samme Bog med haandskrevne Tilføielser af Fred. Fabricius.* Pap. 19 Aarh. 2 Bd.

De talrige Tilføjelser findes dels i Marg., dels paa de hvide Bl., hvormed Bogen er gennemskudt. — *Herkomst.* Købt 1874 paa Aukt. eft. Justitsraad Fr. Fabricius.

Ny kgl. Sml., 4., 1215ⁱ. *R. Nyerup, Egenhændige Samlinger til et Supplement til «Alm. Litteraturlexicon».* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Med talrige Notitser tilskr. af Th. H. Erslew. — *Herkomst.* Foræret Bibl. (ved Pastor Binzer) efter Erslews Død 1870.

Ny kgl. Sml., 4., 1215ᵏ. *P. Iversen (afd. Klokker i Middelfart), Samling til Fortsættelse af Nyerups Litteratur-Lexikon.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Tilføjelserne gaa til omtr. 1840. (Om Forf. slg. Nyerups Fortale til hans Lexikon). — *Herkomst.* Har tilhørt Kancelliraad Th. H. Erslew og foræredes Bibl. eft. hans Død 1870.

Ny kgl. Sml., 4., 1215ˡ. *Th. H. Erslews Supplement til R. Nyerups Litteraturlexicon. (Benyttet af Forf. for det Nyeres Vedkommende.)* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder tillige et Par enk. Notitser med J. E. Krafts (?)

og med P. Iversens Haand. — *Herkomst.* Foræret Bibl. ved Pastor Binzer eft. E.'s Død 1870.

Ny kgl. Sml., Fol., 739^m^. *Alphabetisk Register til T. H. Erslew's Forfatter-Lexicon, udarbejdet af J. E. Dittmann og A P. Møller. 1873—77.* Pap. 19. Aarh. 1020 pagg. Sider, samt 2 Bl. med Tit. og Fortale.

Indeholder saavel Forfatternes som de med dem beslægtede Personers Navne, med Angivelse af hvor de omtales i Lexikonet. — *Herkomst.* Købt 1877 af Intendant A. P. Møller.

Ny kgl. Sml., 4., 1205^d^. *Th. H. Erslew, Samlinger af litterairt og biographisk Indhold.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

For en Del til Brug ved Udarbejdelsen af Forfatterlexikonet. Optegnelser paa løse Sedler med Erslews Haand, men tillige Breve og biogr. Notitser fra Andre, saaledes fra J. F. Schouw, Werlauff, Kall-Rasmussen, J. E. Kraft (?) m fl. Noget er adresseret til Klokker P. Iversen i Middelfart, og fra denne findes atter flere Br. til Erslew. Endelig nogle Br. fra Auditør P. E. Rasmussen til N. C. Øst ang. Fortsættelsen af Nyerups Litteraturlexikon (1826—29). — *Herkomst.* Foræret til Bibl. eft. Erslews Død 1870.

Om Litteraturen i enkelte Tidsrum og Forhold.

Ny kgl. Sml., 8., 275^d^. *A. Magnussen, Chronologisk Fortegnelse over gamle danske Bøger indtil 1559.* Pap. Omtr. 1700. 154 Bl., hvoraf endel ubeskr.

Lat. og Dansk. Mest Autograf af Arne Magnussen. Begynder med 1501. — *Benyttelse.* Chr. Bruun, Aarsberetn., I, S. 5.

Ny kgl. Sml. 4., 1216^d^. *Jac. Langebek, Collectanea de initiis Typographiæ in Dania.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Næsten Alt Optegn. (beg. 1740) med Langebeks Haand, endel paa ganske smaa Sedler. En enk. Notits med Arne Magnussens Haand. — Forts. findes i «Langebeks Excerpter», Nr. 210. — *Benyttelse.* Vidensk. Selsk.'s hist. Almanak 1764—66. Bruun, Aarsberetn., I, S. 7.

Gl. kgl. Sml., 4., 3024. *Leonis X Literæ ad Regem Christianum II de libris antiqvis in Dania asservatis ad se per Commissarium Jo. Heitmers mittendis, dat. Romæ 8. Nov. 1517.* Pap. 18. Aarh. 3 Bl.

Latin. Afskr. med N. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 2830. *End en Samling ad Scaldos, Sagas et rem litt. antiqvam; 2) excerpta ad notitiam rei literariæ et viror. erudit. Dano-Norv. Island., dels ord. alphabet., dels ikke, men pagineret fra*

p. 2—501. Norske Lærde Mænd og Sager, it. Samling af Oder, Vers og Satyrica. Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold. Hører til G. Schønings Samlinger og er for en stor Del skr. med hans Haand. De anf. «Excerpta ad notitiam rei literariæ» etc. ere indskr. i en Bog, og Tallene 1 (ikke 2) til 502 (ikke 501) ere Spalternes Numerering. Men desuden indeholdes i Pakken et stort Antal løse Excerpter og Afskr., ogs. med andre Hænder end Schønings; navnl. endel satiriske og parodiske Vers fra Fred. V's og Chr. VII's Tid, ogsaa enk. politiske Satirer. — *Herkomst.* Eft. Schønings Død indlemmet i Bibl. med en Del af hans, af Staten købte, Samlinger 1781.

Ny kgl. Sml., Fol., 484^d^. *H. Gram: Om den gamle nordiske, især danske Digtekunst; deri tillige Udkast til Fortalen til Bordings poetiske Skrifter. Autograph.* Pap. 18. Aarh. 45 Bl., det sidste ubeskr., et enk. tildels afrevet.

Koncept med mange Rettelser., skr. paa brækket Papir. (Meget forskellig fra den tr. Fortale til Udg. af Bording). Beg. synes at mangle.

Ny kgl. Sml., 4., 1218^i^. *Nic. Hofmanni de poetis aliqvot Danorum hujus seculi vernaculis Specimen academicum pro Stipendio Scheeliano. 1737.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl., hvoraf 1ste og sidste ubeskr., samt 4 vedl. Bl., hvoraf det sidste ubeskr.

Selve den lat. Disputats er afskr. af J. Langebek, men de vedl. Bl. ere med en anden Haand. — *Herkomst.* Fra det kgl. Danske Selsk.

Ny kgl. Sml., Fol., 756°. *Consistoriales's Betænkning 1750 over et vedlagt fransk Skrift af en unavngiven Forfatter om de danske Forhold, med flere derhen hørende Papirer.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder selve det franske Skrift i Manuskr. (12 Foliobl., de 2 sidste ubeskr.), af La Beaumelle, endv. Udtalelser af Universitetsprofessorerne Buchwald, Wøldike, Holm, Rosenstand Goiske, Thestrup, Kofod Ancher og Lodberg Friis (29.—30. Apr. 1750). Desuden Udtalelser (egenh.) af B. W. Luxdorph, H. Stampe og en Tredie (sidstn. paa Fransk) ang. et lign., senere Skrift, samt et Br. fra den danske Gesandt Wedel Frijs ang. samme, Paris 26. Sept. 1760 (til J. H. E. Bernstorff?). — *Benyttelse.* Jul. Clausen i Hist. Tidsskr. 7. R., II.

Ny kgl. Sml., 4., 1216^g^. *Uldals Fortegn. over Skrifter udkomne efter Trykkefriheden 1771—75.* Pap. 18. Aarh. 24 Bl., det sidste ubeskr.

Fortegn. ov. to Samlinger paa henholdsv. 20 Bd. (388 Numre) og 25 Bd. (475 Numre), med Generalfiskal P. Uldalls Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 1216^gb^. *Rasm. Nyerup, Forelæsninger over Trykke-*

friheden under Christian VII. Pap. 19. Aarh.'s Beg. 205 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Autograf. — *Herkomst.* Gave fra E. C. Werlauff.

Uldall, 8., 533. — *8) E. Pontoppidani Oratio de Bergensibus in republ. literaria calamo claris 1752 publice dicta.* Er Del af en større Samlingspakke med lat. Taler (se denne).

Ny kgl. Sml., 4., 1216^{h}. *O. H. Molleri excerpta ex O. Sperlingii tractatu mspto de feminis doctis Danis, Svecis, Holsatis etc. Hafniæ 1739.* Pap. 18. Aarh. 44 Bl.

Autograf. Skrevet paa brækket Papir. Foran M.'s Navn og det anf. Aarstal.

Gl. kgl. Sml.,4., 3001. *Pauli Windingii Oratio de antiquo dedicandi usu et ritu, cum Collegium Mediceum ab Olao Borrichio fundatum ipse primus Ephorus dedicaret. 1691.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1212^{bd}. *R. Nyerup: Register til Ny Minerva.* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 71 Bl. og en stor Del vedl. Sedler.

Autograf. — *Herkomst.* Vistnok indkommen i Bibl. 1870 med Th. H. Erslews efterladte Samlinger (Gave).

Ny kgl. Sml., 4., 1218^{c}. *K. L. Rahbek, Om det norske litteraire Selskab. (Forskjelligt fra det i «Læsning i blandede Æmner» 3. Bd. trykte Stykke).* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 4 Bl.

Autograf.

De enkelte Videnskabers Historie.

Ny kgl. Sml., Fol., 90. *Forhandlinger i den ved Kongelig Befaling af 13. Nov. 1776 nedsatte Commission til Chirurgiens Opkomst.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 429^{g}. *Joh. Dan. Herholdt, Samlinger til den danske Medicinal- og Lægestands Historie.* Perg. og Pap. 19. Aarh.'s Beg. 5 Pakker, den sidste 4°.

Indholdet er dels Optegnelser, Excerpter etc. af Herholdt selv, dels Dokumenter i Orig. eller Afskr. fra 17.—19. Aarh.

1ste Pakke: 1) Kopi af Skr. fra Chr. VI til Lægerne Høyer, Carl og Montzinger, Fredensborg 28. Juni 1737; vedl.: a) Skr. (orig.) fra Fred. IV til Kjøbenhavns Barbeerlav, Jægersborg 7. Juli 1711, b) Kopi af Brev fra Kbh.'s Magistrat til samme, 29. Dec. 1710, med Lavets Resolution af 30. Dec., c) Kopi af Skr. fra Kongen til det medicinske Fakultet, Frederiksborg 19. Aug. 1709. 2) Erklæring fra det medicinske Fak. til Universitetsdirektionen, 8. Nov. 1808 (vistn. Kopi). 3) Apothekerregning for Garnisonen i Verden, fra Apotheket i Glückstadt, 10. Aug. 1645. 4) Kopi af Skr. fra Danske Kancelli til

Univ., 15. Aug. 1782; vedl.: a) en Seddel med Prof. R. Nyerups Haand, b) Kopi af Examensdiplom fra det medic. Fak. i Kiel, 4. Mai 1745. 5) Kopi af Skr. fra Danske Kancelli til det med. Fak., 1. Apr. 1775. 6) Do. af kgl. Anordn. ang. Anatomiens og Chirurgiens Opkomst, Frederiksberg 30. Apr. 1736. 7) Blanket til Examensdiplom fra det med. Fak. (Koncept, 18. Aarh.). 8) Et Læg Optegn. ang. Medicinalvæsenet paa de vestindiske Øer i 19. Aarh.'s Beg., deraf noget med Herholdts Haand. 9) Kopi af Skr. fra Kongen til Generalguvernør Clausen i Vestindien, Kbh. 20. Nov. 1767. 10) Promemoria fra Danske Kancelli til Collegium Medicum, 10. Jan. 1786 (orig.). 11) Generaltoldkammeret til Prof. Kratzenstein, 9. Dec. 1769 (orig.), samt 11a) Kongebr. til det med. Fak., Frederiksberg 14. Juli 1769 (ligel.). 12) Kopi af kgl. Reskript til den holstenske Regering, Frederiksberg 9. Okt. 1769. 13) To lat. Br. (orig.) fra Borri til Fred. III, indeholdende medicinske Forskrifter, 7. og 8. Febr. 1669. 14) Tre Skr. fra Kbh.'s Magistrat til Barbeerlavet, henholdsv. 8. Aug. og 7. Sept. 1740 samt 20. Juni 1742, med Kopier af 2 Kongebreve. 15) Kontrakt (tysk, orig.) mell. Amtschirurg Kaas og den kjøbenhavnske Borger Jens Fisker, 12. Marts 1748. 16) Lærebrev (orig., Pergam.) for Andreas Fischer fra «Collegium chirurgicum» i Kbhvn., 24. Nov. 1750. 17) Biogr. Efterretninger om Livchirurgen Jacob Stendrup, underskr. Stendrup og dat. 24. Mai 1834. 18) Promem. fra Chirurgen Baurmeister paa Christianshavn (18. Aarh.'s Slutn.), tr. i «Dania», VII, S. 51—55. 19) Udat. Ansøgn. til Kongen fra Kbh.'s Barberer og Chirurger (vistn. 18. Aarh.'s Beg.). 20) Kopi af Kongebr. til Kbh.'s Magistrat, Hirschholm 3. Juli 1744. 21) Tysk Ansøgn. til Kongen fra Barbeerlavet, Kbh. 5. Aug. 1743. 22) Koncepter til Skr. fra Barbeerlavet til Grev J. L. Holstein, Kbh. 12. Nov. 1744, do. til Kongen, 8. Nov. 1744, og Udkast til Lavsartikler (18. Aarh.). 23) Kopi af Kongebr. ang. Chirurg Halvpaps Examen (1727) samt af 2 andre Br. ang. samme Sag. 24) Kopi af Kongebr. til Kbh.'s Politimester ang. Barbeerlavet, 18. Marts 1729. 25) Do. af Bestalling for en kbhvnsk Barbeer, 17. Mai 1710 26) Afskr. af et Kongebr. m. m. ang. de kbhvnske Amtschirurgi, 31. Aug. 1736. 27) Koncept til Ansøgn. fra Barbeerlavet til Kongen (tysk), 31. Mai 1736, samt Kopi af kgl. Resolution desang. 28) Kopi af Kongebr. til Lægerne Høyer, Carl og «Monsing», Fredensborg 5. Okt. 1736. 29) Do. af do. til Kbh.'s Magistrat, Frederiksberg, 11. Jan. 1737. 30) Do. af Skr. fra Danske Kancelli ang. Ansøgn. fra Barbeerlavet, 23. Aug. 1742. 31) Kbh.'s Magistrat til Oldermanden for Barbeerlavet, 15. Nov. 1747 (orig.). 32) Bevilling for Georg Printz som Bader, Christiansborg 31. Jan. 1749 (Kopi). 33) Skr. fra Kbh.'s Magistrat til Barbeerlavet, 14. Juli 1758 (orig.). 34) Koncept til Skr. fra Barbeerlavet til

Kbh.'s Magistrat, udat. 35) Tysk Br. fra en Chirurg (Navnet ulæsel.) til?, Kbh. 5. Sept. 1767. 36) Et temmelig tykt Læg med Excerpter, Optegn. etc. (19. Aarh.) ang. Chirurgien i Danmark; noget med Herholdts Haand. 37) a) Koncept til Skr., underskr. Baltzar, til en Excellence, Kbh. 18. Mai 1769; b) Kopi af Skr. fra Rentekammeret til Kbh.'s Magistrat, 22. Apr. 1769; c) Magistraten til Barbeerlavet, 5. Juni 1769 (Orig.); d) Kopi af Skr. fra Rentekammeret til Magistraten, 24. Juni 1769; e) do., 5. Aug. 1769; f) do., 14. Okt. 1769. 38) Kopi af Skr. fra Rentekammeret til Kbh.'s Magistrat, 13. Dec 1743. 39) Koncept til do. fra Barbeerlavet til Magistraten, 20. Febr. 1744. 40) Lærebrev for Conrad Becker fra Barbeerlavet i Kbhvn., 29. Sept. 1725 (tysk, Pergam.). 41) Kbh.'s Magistrat til Barbeerlavet, 25. Marts 1750 (Orig.). 42) Kopi af Kongebr. til Magistraten, Christiansborg 19. Febr. 1751. 43) Do. af do. til samme, smst. 25. Aug. 1775. 54) Lærebrev for G. F. Mund fra Barbeerlavet i Kbhvn., 3. Marts 1728 (tysk, Pergam.) 45) Barbeerlavet i Wien til det i Kbhvn., Wien 28. Apr. 1663 (Orig.). 46) Afskr. af Lavsartiklerne (tysk) for Barbeerlavet i Flensborg, Kbh. 13. Mai 1682. 47) Endel Optegn. og Afskr. (19. Aarh.) ang. Chirurgiens Hist. i Danmark; noget med Herholdts Haand. 48) 2 Bestallinger for Chr. Gaulcke som kgl. Livmedicus, Frederiksborg, 12. Okt. 1722 og 28. Okt. 1730 (Orig.), samt vedhæftede endel Optegn. af Herholdt. 49) Bestalling for Gaulcke som Livlæge hos Prins Carl og Prinsesse Sophie Hedevig, Jægerspris 27. Juni 1721 (Orig.). 50) Kopi af 2 Examensattester, for Chirurgerne W. Charhoff og J. A. Werner, henholdsv. Christiania 14. Marts 1709 og Aalborg 28. Dec. 1734. 51) [Apotheker ved Frederiks Hospital J.] Møller til Herholdt, 25. Aug. 1825 (Orig.). 52) Samme til Samme, 25. Mai 1826 (do.). 53) Cand. med. Rafn til Samme, Frederiks Hosp. 21. Nov. 1825. 54) Erklæring af [Prof.] Colsmann, Juni 1821. 55) Herholdt til Medlemmerne af Selskabet for den experimentale Fysiologi, Kbh. 20. Apr. 1819 (Orig.). 56) Udkast til Gravskrifter over Lægerne Wilh. Hennings og J. C. Bodendick. 57) M. G. Høst til Herholdt, Flensborg 26. Nov. 1834 (Orig.). 58) Crombrugghe (nederl. Gesandt) til Herholdt (?), Kbh. 22. Sept. 1821 (fransk). 59) Protokol over en Sag ved Kjøbenhavns Bything 1709—10, mell. kgl. Livmedicus Buchwald og Barbeeramtets Oldermand Aspern paa den ene Side og Anders Lyre paa den anden Side.

2den Pakke indeholder Optegnelser, Dokumentafskrifter o. desl. til Medicinalhist., mest med Herholdts egen Haand.

3die Pakke: lign. Indhold; af orig. Dokum. et Br. fra Direktionen for Stutterivæsenet og Veterinærskolen til Herholdt, 24. Okt. 1835, og Br. fra F. V. Mansa til Samme, 20. Juli 1833.

4de Pakke: væsentlig kun Optegn. med H.'s egen Haand;

desud. «Rescript som Første Anslag til det Frie Jordemoderhuus Aar 1750» (Kopi).

5te Pakke: ligel.; endv. Lavsbrev for Johan Wichman Kuhn, udstædt af Barbeerlavet i Kbhvn. 17. Apr. 1684 (Perg., med vedhængende Segl).

Herkomst og Benyttelse. Gave fra Godsejer C. C. Mansa 1887. — Endel af disse Samlinger ere Forarbejder til Herholdts og Mansas medicinalhistoriske Arbejder (slg. Erslews Forfatterlexikon).

Ny kgl. Sml., Fol., 429ʰ. *C. v. Deurs, Bidrag til Medicinalvæsenets Historie i Danmark.* Pap. 19. Aarh. 58 Bl.

Egenh. Optegnelser af Lægen Carl van Deurs († 1862). Foran ligger Indholdsfortegn. — *Herkomst.* Foræret Bibl. eft. Samlerens Død.

Ny kgl. Sml., Fol., 429ⁱ. *Joh. Dan. Herholdt, Forslag til Oprettelse af en technisk Amtskole for Barberdrenge. Med Bilag.* Pap. 19. Aarh. 2 Bd., henholdsv. 38 (hvoraf sidste ubeskr., endv. 2 vedl.) og 38 Bl., hvoraf et Par ubeskr.

Afskr. eller rettere Renskrift. Bærer Aarstallet 1834. — *Herkomst.* Gave fra Godsejer C. C. Mansa 1887.

Ny kgl. Sml., 8., 351ᶠ. *8 paategnede Subskriptionsplaner paa J. D. Herholdt's Archiv for Lægevidenskabens Historie i Danmark.* Pap. 19. Aarh. (1823). 16 Bl.

Der udkom kun 1ste Bd.'s 1ste Hæfte (Kbh. 1823). — *Herkomst.* Som forrige.

Videnskabelige og litterære Selskaber.

Thott, 4., 1851. *Acta Societatis litterariæ Indagantium. Hafniæ 1705 et 6.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 36 Bl., det sidste ubeskr.

Lat. Selskabet var stiftet af S. Lintrup, og H. Gram var blandt dets Medlemmer.

Thott, 4., 1852. *Journal over Forretningerne i samme Selskab fra Februar til Jul 1707.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 17 Bl.

Dansk.

Kall, Fol., 45. *Love for et saakaldet Ven- og Videnskabs Laug, oprettet i Kiøbenhavn den 1ste Juli 1740. Original.* Pap. 18. Aarh. 9 Bl.

Med Underskrifter (deribl. Chr. Fleischer, Chr. Hee o. fl.) og Segl. — *Herkomst.* Har tilhørt Landøkonomen Martfelt, som if. egenh. Notits foran i Haandskr. købte det i Kbhvn. 1782.

Ny kgl. Sml., Fol., 768. *Forslag til Indretning af et Videnskabs Selskab i Kiøbenhafn.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke (ialt 13 Bl.), hvoraf 2 ubeskr.

Er i Virkeligheden et Forslag ang. Omordning af det 1742

stiftede Kgl. Danske Videnskabernes Selskab. Foruden selve Forslaget, skr. af Prof. Chr. Hee, findes der Betænkninger af Luxdorph og E. Pontoppidan, sidstn. dat. Kbh. 10. Juli [17]59. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 670.

Ny kgl. Sml., Fol., 768^d. *Det skandinaviske Literaturselskabs Protocol fra dets Stiftelse d. 5te October 1796 til 4de Januar 1832; bag i indlagte 10 Breve og Circulærer, 3 trykte Meddelelser og Selskabets Vedtægter 1800.* Pap. 18.—19. Aarh. Selve Prot. har 86 beskr. Bl. (Resten ubeskr.); desud. de vedl. Sager: ialt 40 Bl.

Original. Brevene og Cirkulærerne ere følgende: Det slesv.-holstenske patriotiske Selsk. til det skand. Lit.-Selsk., Altona 28. Sept. 1813 (tysk); Prof. J. G. G. Büsching til samme, Breslau «den 22 Wonnemond» 1817; samme til samme, Breslau «d. 9 Hornung» 1820; R. Nyerup til samme, Kbh. 3. Maj 1826; [Jonas] Collin til samme, smst. 24. Apr. 1826; Prof. F. C. Petersen til Prof. Rosenvinge, Kbh. 23. Marts 1826; Cirkulære fra Rosenvinge, 31. Okt. 1827, med Paaskr. af Selskabets Medlemmer; do., 5. Nov. 1828; Koncept til Br. fra Selsk. til det antikvariske Selsk. i London 1830 (med C. Molbechs [?] Haand); Prof. J. Møller til Selsk., Kbh. 6. Nov. 1831; Cirkulære fra Prof. Rosenvinge, 14. Nov. 1831, med Paaskr. af Selskabets Medlemmer.

Ny kgl. Sml., Fol., 768^f. *Acta Lycei Hauniensis 1818—53.* Pap. 19. Aarh. 2 Bd., henholdsv. 115 og 60 beskr. Bl. (og en vedl. Seddel) samt endel ubeskr., navnlig i 2. Bd.

Orig. 1ste Bd. helt Lat., 2det Bd. tildels. — *Benyttelse.* Museum 1893, II, S. 330 ff.

Ny kgl. Sml., Fol., 768^{ae}. *Protocoll Litr. A over de Forretninger, som i de [sic] Danske Skiøne [sic] Videnskabers Selskab ere foretagne, først af Selskabets Secretair J. H. Schlegel, beg. d. 14. Apr. 1763 og fra 29. Nov. 1780 af dennes Eftermand Prof. Jac. Baden (— til Udgangen af 1796).* Pap. 19. Aarh. 68 Bl.

Afskr. ved A. E. Boye. — *Herkomst.* Foræret 1889 af fhv. Kontorchef P. H. Boyes Enke.

Ny kgl. Sml., 4., 1218^d. *Digte, Taler, Afhandlinger og Kritiker af Medlemmerne i det danske Litteratur-Selskab, tilligemed Selskabets Love og adskillige Oplysninger det vedkommende, i Aarene 1775—81.* Pap. 18. Aarh. 2 Pakker.

Blandt Indholdet er der mange Autografer af W. H. F. Abrahamson, L. Smith, H. C. Sneedorff, C. Walterstorff, P. K. Trojel, Th. Thaarup, F. G. Sporon, F. Münter, Tyge Rothe o. fl. — *Herkomst.* Har tilhørt W. H. F. Abrahamson, senere Rahbek (slg. N. M. Petersen, Bidr. til den d. Lit. Hist., V, 2 (1ste Udg.), S. 301.) Pakke II er foræret Bibl. 1878 af Enkefru L. Læssøe.

Ny kgl. Sml., 4., 1218^e. *Commentarii Actorum Societatis philologæ Volumen II. Nomina Membrorum.* Pap. 18. Aarh. 2 Bd., henholdsv. 29 (samt en vedl. Seddel) og 21 beskr. Bl. samt endel ubeskr.

Lat. 2det Bd. af Protokollen omfatter Aarene 1788—93; bl. Medlemmerne findes C. A. Lund, F. Hurtigkarl, T. Baden, Rasm. Møller, K. L. Rahbek, J. K. Høst o. fl.

Ny kgl. Sml., 4., 1218f. *Forhandlingsprotokol holdt i det literære Selskab (blandt Medlemmerne J. L. Rasmussen, Ingemann, Grundtvig, Platou etc.) fra 1806—1822.* Pap. 19. Aarh. 2 Bd., henholdsv. 89 og 30 beskr. Bl. (NB. Forhandlingerne 1816—22 ere indskr. i en hist. Optegnelsesbog for Nikolai Rasmussen).

Selskabet var nærmest en Læseforening for Regensianere. — *Herkomst.* Prof. Kall-Rasmussens Bibl., Auktionskat. 1863, S. V, Nr. 38.

Ny kgl. Sml., 4., 1218g. *Det literære Selskabs haandskrevne Ugeskrift «Rhapsodiske Ideer's Tendents». 1ste Aarg. (19. Jan.—30. Dec. 1805). Nr. 1—60. 2den Aarg. (6. Jan.—20 Dec. 1806). Nr. 1—50. I 1ste Aarg. mangle Nr. 21—37 incl., 50 og 57, i 2den Aarg. mgl. Nr. 5—9, 12—16, 18—22, 30, 32, 33, 36, 37.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke. — *Herkomst.* Som forrige (Auktionskat. S. VI, Nr. 39).

Ny kgl. Sml., 4., 1218h. *Papirer vedkommende det literære Selskab saasom Breve fra Medlemmer, Foredrag holdte i Selskabet, Qvitteringer for Bøger, Blade etc.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Imellem Brevene, hvoraf nogle ere paa Lat., næsten alle imidlertid kun Smaabilletter, findes nogle fra Ingemann, H. J. Blicher, J. L. Rasmussen, Grundtvig o. a. — *Herkomst.* Som forr. (Auktionskat. S. VI, Nr. 40).

Ny kgl. Sml., Fol., 768b. *Det kongelige danske genealogiske og heraldiske Selskabs Hoved-Protocol, 1781—1809.* Pap. 18. og 19. Aarh. 85 beskr. Bl., samt en stor Del ubeskr.

Stiftet af Klokker O. Bang, P. F. Suhm m. fl., med B. E. Sandvig som Sekretær. Protokollen gaar indtil Selskabets Opløsning. — *Benyttelse.* Chr. Bruun, Pet. Fred. Suhm, Kbh. 1898, S. 409—11.

Ny kgl. Sml., 4., 1255bh. *4 Protokoller angaaende det til Gavn og Fornøjelse stiftede Skoleselskab. 1798. (Fortegnelse over Medlemmerne. — Fortegnelse over Selskabets Ejendomme. — Medlemmernes Minde. I—II).* Pap. Omtr. 1800. 4 Bind; henholdsv. 4, 3, 51 og 30 beskr. Bl. samt nogle ubeskr.

Er væsentlig en Fortegnelse over Elever i Døtreskolen i Kbhvn., med Silhuetportræter af dem, tegnede (et enkelt klippet) af J. Schandorff. — *Herkomst og Benyttelse.* Gave fra Boghandler H. Lynge 1875. — Vor Ungdom, 1886, S. 117—22; Personalhist. Tidsskr. 2. R., II, S. 83—84; Tidsskr. f. Kunstindustri 2. R., V, S. 192—93.

Thott, 4., 220—23. *Acta der Catechetischen Geselschaft in Kopenhagen. 1738.* Pap. 18. Aarh. 4 Bd. paa 181, 138, 181 og 14 beskr. Bl. samt en stor Del ubeskr.

Tysk (orig.). — Selskabet stiftedes under Ledelse af de to Præster ved Petri Kirke og havde til Medlemmer bl. a. L. Harboe og O. H. Moller. Dets Virksomhed ses at have været fortsat gennem flere Aar.

Ny kgl. Sml., Fol., 90ab. *Copiebuch der Chirurg. Medicin. Societät.* Pap. 18. Aarh. 88 beskr. Bl. samt en Del ubeskr.

Tysk. Indeholder videnskabelige Meddelelser fremsatte af Medlemmerne i det anførte kjøbenhavnske Selskab 1774—76, under W. Hennings' Præsidium.

Uldall, 8., 489. *Det juridiske Selskabs første Love og Vedtægter.* Pap. 18. Aarh. 34 beskr. samt en Del ubeskr. Bl.

Afskr. eller rettere Renskrift, dat. «Kiøbenhafn i Selskabets Contoir d. 31te Marti 1751». Med Tillæg af 10. og 24. Sept. 1766. (Det juridisk-praktiske Selsk. vedblev at bestaa til midt i 19. Aarh.)

Ny kgl. Sml., Fol.. 768g. *Originale Dokumenter og Breve vedkommende det juridisk-practiske Selskab i Kjøbenhavn.* Pap. 18.—19. Aarh. 1 Pakke.

De tidligste Dokumenter ere fra 1785, de nyeste fra 1828. Blandt Brevskriverne etc. ere Bärens, Rosenstand Goiske, Nørregaard, A. S. Ørsted, Salicath, Stellwagen, Blechingberg m. fl. — *Herkomst.* Fra Fuldmægtig Anton Petersens Saml. (købt efter hans Død 1870).

Ny kgl. Sml., Fol., 768c. *Adskilligt vedkommende Naturhistorieselskabet i Kiøbenhavn, dets Regnskab, Opløsning m. v.* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 1 Pakke.

Sagerne ere med Geheimekonferensraad A. B. Rothes Haand, navnl. er at fremhæve en Fremstilling i Koncept af dets Historie (det bestod 1789—1804) og en Erklæring fra 1817 ang. sidste Bd. af Selskabets Skrifter.

Ny kgl. Sml., 4., 1845. *Her hefur upp Saka-manna Laga-Reglur. (Er Vedtægterne for et Selskab eller Klub, som de islandske Studentere ved Kiøbenhavns Universitet tilforn havde imellem sig.)* Se Kålund, Katal. osv., S. 243, Nr. 747.

Ny kgl. Sml., Fol., 1453. *Det «Holbergske Samfunds» Papirer (Breve, Regnskaber, Medlemslister).* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Mest 1842—44. For en Del med Chr. Molbechs Haand. Papirerne ere for det meste ordnede i særlige Læg med Udskrift. Foruden adskillige paaskr. Cirkulærer samt nogle Erklæringer af Komitémedlemmer o. desl. findes følgende Originalbreve: A. E. Boye til C. Molbech, 22. Febr. 1844; Bibliothekar J. A. Bølling til Samme, 3. Jan. 1843; E. M. Holst & Søn til Samme, Drammen 16. Apr. 1843; Bibliothekar F. Fabricius til Skrift- og Forretningskomitéen, Regensen 22. Sept. 1842; C. C. Holm til samme, Hobro 6. Marts 1843; F. Fabricius til samme, Regensen 13. Aug. 1842, (med Paaskrift af Bræstrup); Samme til Molbech, Reg. 24. Okt. 1844; J. F. Thorne til Samme, Drammen 9. Sept.

1842; J. Abrahamson til Bølling, Odense 18. Juni 1842; Samme til Molbech, 21. og 24 Apr. 1842 (2 Br.); Stiftsskriver C. Hansen til Skrift- og Forretningskomitéen, Roskilde 3. Sept. 1842; Fysikus Uldall til samme, Fredericia 23. Aug. 1842; Prof. P. A. Munch til samme, Christiania 5 Sept. 1842; C. Termansen til Molbech, Ribe 10. Sept. 1842; Adjunkt P. Dorph til Skriftkomitéen, Vordingborg 16. Sept. 1842; Prof P. Hjort til Molbech, Sorø 4. Sept. 1842; A. L. Arnesen til Molbech, 8. Juni 1842; Pastor Nyholm til Krigsraad Vogelsang i Odense, Nyborg 2. og 13. Apr. 1844 (2 Br.); C. Floor(?) til Samfundets Bestyrelse, Christiania 29. Sept. 1843; Dahl til Molbech, Kbh. 21. Juli 1844; Adjunkt J. Holbech til Samme, smst. 2. Aug. 1844; Joh. Dahl til Samme, Christiania 24. Jan 1842; H. C Vogelsang til Samme, Odense 10. Marts 1844; Postfuldm. Østergaard til Samme, Aalborg 9. Marts 1844; Boghandler Jessen til Samme, Svendborg 5. Marts 1844; Pastor Fischer til Samme, Helsingør 14. Febr. 1844; Justitsraad Rindom til Skrift- og Forretningskomitéen, Kbh. 8. Febr. 1844; C. C. Holm til samme, Hobro 31. Jan. 1844; Past Fischer til Molbech, Helsingør 2. Febr. 1844; H. C. Vogelsang til Samme, Odense 3. Febr. 1844; A. E. Boye til Samme, 31. Dec. 1841; E. C. Werlauff til Skrift- og Forretningskomitéen, Kbh. 22. Febr. 1842; J. L. Heiberg til samme, smst. 30 Marts 1842; Samme til samme, Bakkehuset 19. Okt. 1842; C. A. Thortsen til Molbech, Roskilde 5. Nov. 1842; Det kgl. Kunstakademi til Skrift- og Forretningskomitéen, 18. Apr. 1842; J. M. Thiele til Molbech, Charlottenborg 19. Apr. 1842; F. Fabricius til Samfundets Bestyrelse, Regensen 17. Marts 1842; Samme til Molbech, smst. 7. Mai 1842; J. F. Thorne til Samme, Drammen 18. Apr. 1842; Past. Fischer til Samme, Helsingør 30. Apr. 1842; Rektor Elberling til Samme, Slagelse 7. Apr. 1842; Molbech til Fabricius, Upsala 19. Juni 1842; Fabrikant Chr. Drewsen til J. N. Madvig, Strandmøllen 19. Juni 1842; Etatsraad C. Bræstrup til Molbech, 29. Aug. 1842; Past. Fischer til Samme, Helsingør 11. Aug. 1842; Univ.-Boghandler Gleerup til Skrift- og Forretningskomitéen, Lund 11. Sept. 1842; C. Wegener til Samfundet, Sorø 28. Nov. 1842; Generalpostdirektionen til Skrift- og Forretningskomitéen, 24. Jan. 1843; Justitsrd. Rindom til Molbech, Kbh. 17. Febr. 1843; Cand. theol. J. C. R. Berg til Komitéen, Roskilde 7. Marts 1843; H. C. Vogelsang til Molbech, Odense 25. Mai 1844 (samt 6 Billetter med Kvitteringer til V. fra Forskellige, 1844); Byfoged Finsen til Samme, Ringkjøbing 19. Marts 1844; Chr. Tüchsen(?) til Samme, Varde 22. Marts 1844; Past. F. Mohr til Samme, Næstved 12. Apr. 1844; Postfuldm. Østergaard til Samme, Aalborg 15. Apr. 1844; Past. Fischer til Samme, Helsingør 17. Apr. 1844; H. C. Vogelsang til Samme, Odense 14. Apr. 1844; Toldassistent E. Tüchsen, Gilleleje 26. Apr. 1844; et Læg med Breve i Anledn.

af Komitévalg i Apr. 1844 fra P. C. Stenersen Gad, D. G. Monrad, M. Hammerich, Orla Lehmann, C. T. Engelstoft, J. A. Ostermann og A. E. Boye, ialt 7; et Antal Breve ang. Samfundets Repræsentation i Provinserne, fra Pastor Fischer i Helsingør, Stiftsskriver C. Hansen i Roskilde, Prof. Flor i Kiel, Fr. Fabricius, C. Termansen i Ribe, J. Holbech i Randers, E. Aarestrup i Saxkjøbing, C. F. Ingerslev i Viborg, P. A. Munch i Christiania m. fl. (1842—44, ialt 25 Stykker). — *Herkomst.* Fra Etatsraad Chr. Molbech.

De skønne Kunster.

Ny kgl. Sml., 4., 309[1]. *Ant. Petersen, Samlinger til den danske Kunsthistorie, mest i 16de og 17de Aarh.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Næsten alt med Petersens egen Haand; mest Optegn. paa smaa Sedler og i Noterebøger. — *Herkomst.* Købt til Bibl. eft. Samlerens Død.

Ny kgl. Sml., 4., 1212[b]. *C. E. Voss, Samlinger om danske Kunstnere og fremmede Kunstnere, som have opholdt sig her; i alphabetisk Orden.* Pap. 18. Aarh. 2 Fascikler.

Mest Optegn. med Geheimearchivar Voss' († 1791) Haand; blandt Afskrifter med anden Haand synes et Par at være fra 19. Aarh. Mærkes kan forøvr. af Indholdet: Kvittering fra Jacob Binck, 1. Jan.[?] 1549 (tysk Orig.); Prøvetryk af Kobberplade med hans Navnetræk etc.; nogle egenhænd. Notitser af Klevenfeldt om M. Lorich, dat. Kbh. 14. Juni 1776; en Notits ang. Samme, med Pinakotheksamleren Müllers Haand; en tysk Regning paa nogle «forfærdigede Kontrafejer» af Trediveaarskrigens Generaler; Abraham von Nuysz, udat. tysk Brev (vistn. til Chr. IV); Joh. M. Roos, tysk Br. (vistn. til Fred. IV), Frankfurt am Main 11. Nov. 1699. — *Benyttelse.* Nye D. Mag., I, S. 321—64; II, S. 97—103.

Theatervæsen.

Ny kgl. Sml., Fol.. 769[l]. *Budgetter for det kgl. Theater for Spilleaarene 1772 til 1789. Gave fra Prof. Th. Overskou.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 769[m]. *Samling af Documenter og Breve vedkommende det Kgl. Danske og Franske Theater. 1750. 1770—77.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 769[n]. *F. Schwartz's Forslag og Planer vedkommende det kgl. Theater; Foredrag i det dramatiske Selskab, smaa Afhandlinger og Kritiker, etc. 1778—80.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Koncepter, saagodtsom alle med Schwartz's Haand.

Ny kgl. Sml., Fol., 769°. *Fasciculus in qvo: a) Rosenstand Goiskes Breve og Betænkninger det kgl. Theater vedkommende, 1778—1790; med nogle faa af Jacobi. b) Warnstedts Memorialer angaaende det kgl. Theater, 1779—1789.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 769ᵖ. *Chr. Prams Andragender til Theater-Directionen, 1785—90.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Indholdet er, foruden 3 Koncepter med Prams Haand, en Skr. fra Samme til Overhofmarechal Numsen, Kbh. 1. Okt. 1785, og Ansøgning fra Pram til Kongen, 12. Nov. 1789 (Kopi). Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Forestilling til Kongen fra C. Pram ang. nogle Fordringer paa Theaterkassen, 12. Nov. 1789, og Forestilling fra Samme til den kgl. Skuespildirektion 18. Nov. 1790 (i Fortsættelse af den af 12. Nov.), endv. Lassens Bemærkninger, dat. 17. Dec. 1789, til Prams Forestilling af 12. Nov.

Ny kgl. Sml., 8., 275ʰ. *Th. Overskou: Den danske Skueplads i dens Historie, fra de første Spor af danske Skuespil indtil vor Tid. 1.—5. D. Kjøbenh. 1854—64. Med tilføjede Notitser, skrevne af Forfatteren selv.* Pap. 19. Aarh. 4 Bd.

Tilføjelserne ere dels skr. i Margenen, dels paa vedhæftede Blade og Strimler. — *Herkomst.* Kommet som Gave til Bibl. eft. Professorinde G. Overskou's Død 1889.

Ny kgl. Sml., 8., 275ᵏ. *Fortegnelser over Plakater trykte til det kongelige Theater 1789—1832.* Pap. 18.—19. Aarh. 1 Pakke.

Med vedføjede Priser. — *Herkomst.* Gave fra Boghandler H. Lynge (hidrører fra kgl. Kapelmester F. Glæsers Saml.).

Ny kgl. Sml., Fol., 769ʳ. *Love, Protocoller, Prologer og Epiloger m. m. vedkommende det dramatiske literære Selskab [Borups Selskab] fra dets Stiftelse 1781 til dets Opløsning 1841.* Pap. 18.—19. Aarh. 14 Bd., hvoraf 2 i 4°. — *Benyttelse.* «Museum» 1892, II, S. 341—69.

Ny kgl. Sml., Fol., 769ˢ. *Stam-Tavle over Medlemmerne i det dramatiske litteraire Selskab, stiftet i November 1780. (Et Folioblad opklæbet paa Lærred.)* Pap. 19. Aarh.

Fortegn. over Selskabets Medlemmer ligefra dets Begyndelse. — *Herkomst.* Gave af Skuespiller, senere Theaterdirektør, S. Abrahams 1875.

Ny kgl. Sml., 4., 1218ʰᵒ. *Dramatisk Journal for det Skjønnes muntre Dyrkere 1772—1783.* Pap. 18. Aarh. 662 paginerede Sider samt 3 unum. Bl. med Register og 3 ubeskr. Bl.

Indeholder Recensioner over Forestillingerne i et dramatisk Selskab, hvoraf Rahbek, Samsøe o. fl. vare Medlemmer. — *Herkomst.* Købt af Boghandler H. Lynge 1879.

Ny kgl. Sml., 8., 275ˢ. *Theater-Journal for Slagelse dramatiske Selskab. 1.—3. Saison, 18¹⁵/16, 18¹⁶/17, 18¹⁷/18.* Pap. 19. Aarh. 78 Bl., hvoraf 5 ubeskr.

Væsentlig Programmerne til Selskabets Forestillinger.

Næringsforhold.

Gl. kgl. Sml., Fol., 977. *Wilh. Langfeldts Appendix til hans Anecdoter til K. Frid. V's Historie eller Anmærkn. over den Danske Commerce, Manufacturer, Producter etc. i Aarene 1750—52. Geh. Archivet.*
Har længe manglet.

Uldall, Fol., 64. *C. Martfelts Excerpter til hans Typo-Politik.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.
Autogr. (Samlinger til et mystisk religiøst Skrift).

Uldall, 4., 346. *3 volumina med Excerpter og Udkast til C. Martfelts Typo-Politik skrevne med hans egen Haand.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.
Herkomst. If. Uldalls egenh. Notits «kiøbte paa hans [ɔ: Martfelts] Auction Sept. 1790 sub Nr. 204—206 blant Mscr.»

Ny kgl. Sml., Fol., 429. *C. Martfelts Excerpta til den danske Oeconomie og Politivæsen.* Pap. 18. Aarh. 32 Bl., hvoraf endel ubeskr.
Autogr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 503.

Ny kgl. Sml., Fol., 430. *En Pakke Udarbeidelser, Excerpter m. m. af Chr. Martfelt, meest af statistisk og statsoeconomisk Indhold og for største Delen vedkommende Danmark.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.
Blandet Indhold. Forsk. Hænder; en stor Del dog med Martfelts egen. Udskrift med hans Haand paa de enk. Læg. Nogle tr. Aviser o. desl. ere ogs. vedlagte. Under Rubr. «Borgerstanden» et svensk Br. til M. fra Nils Sommelius, dat. Lund 25. Juli 1771 (med en indlagt Tegn.); under samme Rubr. Br. fra [Chr.?] Sommerfeldt til Samme, dat. «Suchestad» 16. Marts 1772; Promemoria ang. Christians Plejehus i Kbh., af C. C. Pflueg, 2. Aug. 1771 (slg. P.'s «Underretning om Christians Pleye-Huus i Kbhvn.», Kbh. 1773, 4°); «Jomfrue Lands Beskrivelse» paa Vers, af Roeland Knudsen, dat. Jomfrueland 20. Aug. 1696; Billet fra Graah til M., Rønne 6. Okt. 1780; und. Rubr. «Steenkul paa Bornholm» Br. fra Anders Espersen til Sven Espersen Holm, Rønne 28. Mai 1785, og Skomager Hans Andersen til Samme, smst. 15. Mai 1785. — *Herkomst osv.* Suhms M.-S. Nr. 724. Noget er ben. af Martfelt selv i hans forskellige Afhandlinger.

Ny kgl. Sml., Fol., 430ᵇ. *Afhandlinger og Misceller om Landbruget i Danmark (1770—80) samlede af Chr. Martfelt.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.
Blandet Indhold; forsk. Hænder, hvoribl. ogs. M.'s egen. Af Indholdet mærkes: Promemoria fra Stud. H. C. Hejdrich til M., Kbh. 3. Okt. 1788; Handskemagerlavet i Odense til det kgl. Landhusholdningsselskab, Odense 9. Dec. 1786; udat. Billet fra Riisbrigh til M., med en Liste; S. P. Krogh til M., Kbh. 1. Juni 1776; O. C. Mylius til Landhusholdningsselskabet, Nørre Biert 23. Jan. 1779 (tysk); Økonomi- og Kommercekollegiet til M., 11. Jan. 1783; en anon. landøkonomisk Forf. til Samme, 9.

Sept. 1786; P. Jørgensen til M., Odense 30. Jan. 1779; Samme til Samme, 18. Febr. 1779; Samme til Samme, 16. Jan. 1779, med et Bilag; Samme til Kongen, Odense 30. Jan. 1779; Handskemagerlavet i Odense til Landhusholdningsselskabet, Odense 8. Dec. 1783; A. Scythe til ?, Lillesand 17. Jan. 1783; Økonomi- og Kommercekollegiet til M., 17. Juli 1779; Samme til Samme, 10. Sept. 1779; Samme til Samme, 24. Apr. 1779; C. G. Voelker, Efterretn. om et Forsøg med Faareavl, Øbjerregaard 1. Febr. 1782; Promemoria fra en unævnt Selvejer i Jylland, 16. Sept. 1782; E. C. Jantzen til M., Holckenhavn 26. Okt. 1782, med vedlagt Promem. fra Samme til Landhusholdningsselskabet, smst. 1. Okt. 1782; Økonomi- og Kommercekollegiet til M., 22. Juni 1782; Samme til Samme, 10. Sept. 1782; Samme til Samme, 4. Aug. 1770; Handskemagerlavet i Odense til M., Odense 24. Nov. 1785; Carøe [uden Underskr.] til M., Randers 15. Marts 1785; J. J. Knauer til M. [?], Kbh. 3. Aug. 1772 (tysk); Kbhvn.'s Magistrat til M., 14. Okt. 1772; 6 Købmænd til M., Nibe 15. Marts 1780; Skomagerne m. fl. i Nykjøbing til M., Nykjøbing i Falster 28. Dec. 1781; «Valerius Publicola» til M., Altona 4. Sept. 1774 (tysk); Økonomi- og Kommercekoll. til M., 31. Dec. 1774; 5 trondhjemske Borgere til M., Trondhjem 30. Jan. 1773; F. M. Breithaupt til Landhusholdningsselskabet, Oldenburg 20. Marts 1772 (tysk); Uhrmager og Møller P. Christiansen til samme, Borre Mølle ved Kolding, 28. Nov. 1772; «Oeconomicæ Danorum Salutis amator» til Martfelt, (1773), (tysk); Silkemanufaktursvendene i Kbhvn. til M., 28. Nov. 1773; Promemoria fra «en Landmand» til Samme, (omtr. 1780).

Ny kgl. Sml., Fol., 441. *Philocosmi [ɔ: Martfelts] Plan für unsere Handlung; med mere den danske Kornhandel og Oeconomie vedkommende.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Mest med Martfelts egen Haand, dog ogsaa noget med andres, samt enk. Tryksager. Ordnet i Rubriker med M.'s Paaskrift.

Kall, Fol., 27 [skal være: 26 og 27]. *Et Bundt med Forslag angaaende Agerdyrkningen, Handelen, Kiøbstæderne og Fabrikerne i Danmark, fra Chr. VItes og Fred. Vtes Tid.* [Dog ogsaa et og andet ældre.] Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold, dansk og tysk, enk. Sager paa Fransk, forsk. Hænder. Koncepter, Udkast, Regnskaber, Dokumentkopier ang. nationaløkonomiske Æmner. Deribl. et tysk Projekt med A. Hojers Haand (3 Foliobl. og en vedlagt Seddel); Octroy udstædt for Vitus Bering af Frederik IV, Fredensborg 17. Mai 1730, for Havnen Budenstad paa Island; flere Koncepter af Hojer; nogle Optegn. af E. J. Jessen-Schardebøl; Br. fra P. Søegaard, Oldermand for Kbhvn.'s Tobakspinderlav, til Kbh.'s Magistrat, 24. Okt. 1765, med flere Sager vedkommende Tobaksspinderne. — Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Dokumenter vedk. den i Anledning af Kop- og

Krigsskatten 1717—43 nedsatte Kommission (13 Stykker); General-Extrakt ov. Toldregnskabet for Kjøbenhavns Toldkammer 1757 og 1758; Artilleri-Etatens Reglement 1701, med Frederik IV's egenhændige Underskrift; Skrivelse fra Kbhvn.'s Magistrat til Rentekammeret om svenske Kobberplader, 26. Mai 1751; Skr. fra Kbhvn.'s Magistrat til Rentekammeret om Brødrene Italiaenders Tobak, 27. Okt. 1756; Skrivelser til Rentekammeret fra det alm. Handelskompagni 1749—50 (3 i Tallet); Brev fra Økonomi- og Kommercekollegiet til Rentekammeret, 4. Mai 1741, med 2 Bilag.

Landboforhold.

Ny kgl. Sml., Fol., 458b. *Forskjelligt angaaende Bondestandens Tilstand i ældre og nyere Tider.* Pap. 18. og 19. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter. Forsk. Hænder. Stammer fra L. Engelstofts Samlinger; hans Haand findes flere Steder i Pakken. Slg. E.'s Afhandlinger: «Udtog af Provst Jørgen Sorterups Præstigiæ oeconomiæ ruralis med Anmærkninger og Oplysninger», i Skandin. Litt.-Selsk.'s Skrifter, 1805, I, S. 382 ff., og «Om Christian den Fierdes mislykkede Forsøg paa at afskaffe Vornedskabet i Aaret 1634», i samme Tidsskr., 1813, S. 1 ff.

Ny kgl. Sml., Fol., 692e. *Acter angaaende Vornedskabets Ophævelse 1700 [ɔ: 1701]. (Afskrifter.)* Pap. 19. Aarh.s Beg. 1 Pakke.

Indeholder ogsaa enk. andre Sager. — *Herkomst.* Fra L. Engelstofts Samlinger (slg. foreg.).

Uldall, 4., 342. *N. Ostorfs Forslag til Hoveriets Afskaffelse og fleere Forbedringer i Agerbruget i Danmark, skrevet 1736.* Pap. 18. Aarh. 46 Bl.; de 2 sidste ubeskr.

Renskrift.

Thott, 4., 1402. *Efterretning om Bondernes og Landets Forbedring, som paa Hirschholms Amt ere satte i Verk.* Pap. 18. Aarh.s Midte. 10 Bl., det sidste ubeskr.

Thott, 4., 1703. *Svar paa de Poster, som General-Landvæsens-Collegium har fordret Proprietairernes Betænkning om.* Pap. 18. Aarh. 36 Bl.

Anonym.

Thott, 4., 1704. *Laur. Jægers Afhandling om hvorledes Bondens Vilkaar kan forbedres, i Anledning af den fra General-Landvæsens-Collegium udsatte Præmie 1768.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl.

Dat. 29. Aug. 1768; Forf. var Præst i Vallensbæk.

Ny kgl. Sml., Fol., 459b. *Tyge Rothes Forslag om Jordudstykning. 1771.* Pap. 18. Aarh. 14 Bl., hvoraf 1 ubeskr., 4 i 4to.

Kopi paa brækket Papir, med en egenh. Notits af Rothe samt (paa de 4 Kvartbl.) endel egenh. Bemærkninger.

Uldall, Fol., 60. *Et Bind, hvori: a) Commissionen for Friderichsborg og Cronborg Amter, dens Forestilling til Kongen af 28. Jan. 1785 med*

paafulgt Resolution. b) Conferentzraad J. J. Anchersens Betænkning over Forestillingen. Pap. 18. Aarh. 26 Bl., hvoraf 5 ubeskr., 11 i4to.
Forsk. Hænder. Udkast og Afskrifter.

Uldall, Fol., 138. *Aatte Stykker Documenter vedkommende den Sag, som af General-Fiscalen skulde have været anlagt mod Kammerherre Greve Carl Adolph Rantzau og 3de andre Proprietairer i Fyen for deres Critiquer over de nye Foranstaltninger i Landvæsenet, nemlig: a) Copie af Rente-Kammerets circulaire-Skrivelse til samtlige Amtmænd i Danmark af 15. Juli 1788. b) Kammerherre Grev C. A. Rantzaus, Kammerherre Niels Krabbe Juuls, Kammerherre Christian Holger Adlers og Grev von Trampes foranmeldte Critiquer af 8, 9 og 14 Septemb. 1788. c) Cancelliets Skrivelse til Kammerherre og Amtmand Greve af Wedell angaaende at indhente foranmældtes Erklæring, om de hellere vil underkaste sig Fiscalens Tiltale eller betale Bøde. d) Foranmeldte 4res Ansøgning til Kongen af 11 Novbr. 1788 om Befrielse fra Bøder og General Fiscals Tiltale. e) Sammes Erklæring paa Cancelliets Pro memoria til Kammerherre og Amtmand Greve af Wedell af 11 Novb. 1788. f) Kongelig Befaling til Hr. Justitz-Raad og Gen. Fiscall Uldall at anlægge action mod ovenmeldte 4re skyldige af 13 Febr. 1789. g) Afskrift af deres Ansøgning til Kongen om Forseelsens Eftergivelse af 13 Febr. 1789. h) Concept til Gen. Fiscalens mod dem udtagne Stevning af 14 Febr. 1789. i) Kongelig Befaling til Hr. Justitz-Raad og Gen. Fiscal Uldall om Actionens Ophævelse.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 458. *[C. Martfelt] Den danske Bondes nærværende Tilstand.* Pap. 18. Aarh. 82 Bl. samt 6 vedlagte Kvartbl.
Autograf. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 193.

Ny kgl. Sml., 8., 195g. *Landboe-Sagen anlangende — til Nordens store Friderich.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl.
Herkomst. Gave fra Boghandler H. Lynge 1875.

Ny kgl. Sml., Fol., 460b. *Materialier til Conf. Rd. Rothes Afhandling om Jordbrugernes Skattebyrde, i Anledning af Ørsteds Betragtninger over Danmarks nuværende Pengevæsen i Eunomia, 1ste Bind.* Pap. 19. Aarh.s Beg. 1 Pakke.
Forsk. Hænder. Dokumentafskrifter, Tabeller o. desl.; ogs. den egenh. Koncept til Rothes Afhandling.

Ny kgl. Sml., 4., 787e. *Fem Afhandlinger om det danske Landvæsen, Landeiendomme, Skattevæsen m. m. af Conferentsraad Chr. Rothe, 1816—46.* Pap. 19. Aarh. 332 Bl., hvoraf nogle ubeskr., samt 19 vedlagte.
Indeholder: 1) Om Jordeiendommenes Skattevæsen 1816, 2) Om Jordbrugernes Skattebyrde 1816, 3) Om vort Landvæsenssystem (1821—26?), 4) Udkast til Anordning om Jordudstykning 1846, 5) Om Skovareal og Skovskyld 1846. — Forsk. Hænder (de fleste Afhandlinger ere med en Afskriverhaand), ogs. noget

med Chr. Rothes egen Haand, navnl. Koncept til den ene Afhandling. Det ene vedl. Blad indeholder en Optegn. med J. Langebeks Haand.

Landvæsen.

Ny kgl. Sml., Fol., 460. *Observationer ved Landgodsers Administration.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Renskrift; anonym.

Thott, 4., 1416. *Agerdyrkningens Behandling paa Bornholm, af J. Urne. c. fig.* Pap. 18. Aarh. 73 Bl. (med Pagin.) samt 2 vedl. Bl. med Tegninger.

Autogr. af Amtmand U. paa Bornholm. Foran er skrevet: «Disse Samlinger bleve begyndte omtrænt 1757. J. C. Urne.» — *Herkomst.* Bibliotheca Pontoppidaniana, Kbh. 1766, S. 45, Nr. 115.

Ny kgl. Sml., 4., 790^{b}. *A. H. Stibolt, En Afhandling skrevet til Kongen om Bønderhauger og om Mergling.* Pap. Omtr. 1800. 22 Bl., de 3 ubeskr.

Autogr. af Kommandør S. (f. 1739, † 1821). — *Herkomst.* Stammer fra det kgl. Haandbibliothek. Gave fra Boghandler H. Lynge 1868.

Kall, 4., 563. *Nic. Duuses Udkast til en Skovforordning for Danmark i Chr. VII's Tid.* Pap. 18. Aarh. 34 Bl.

Uldall, Fol., 117. *Chr. VI'tes Befaling af 9. Feb. 1739, at Amtmændene til Walløe Saltværks Afsetnings Befordring skulle indberette, hvor mange Hollænderier i deres Amter vare, hvor mange Kiør og Persohner ved ethvert Hollænderie, og hvor meget Salt paa et hvert Stæd kunde behøves m. v., med Kongens originale Haand og Segl.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Uldall, Fol., 127. *Adskillige Papiirer angaaende de kongelige Stutterier og Stalde 1770.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Kall, 4., 388. *En vidtløftig Afhandling om den jydske Qvægavl og Qvæghandel.* Pap. 18. Aarh. 210 Bl.

Synes Renskr. med Forf.'s Rettelser og Tilføjelser.

Landsbyskraaer.

Ny kgl. Sml., 4., 1355. *Adskillige Landsbye-Skraaer eller Vedtægter.* Pap. 18. Aarh. 168 Bl., med Pagin.

Afskr. for P. F. Suhm eft. det Rostgaardske Hdskr. Nr. 54 i Kbhvn.'s Universitetsbibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 988.

Ny kgl. Sml., 4., 1357. *Samling af Skraaer eller Vedtægter, udskreven efter et Exemplar, som af Frid. Rostgaard er foræret til Universitetsbibliotheket.* Pap. 18. Aarh. 58 Bl., hvoraf et Par ubeskr.

Afskr. af J. H. Finckenhagen «junior». Tildels enslydende med Ny k. S. 1355, 4° (se foran).

Gl. kgl. Sml., 4., 3162. *Landsbye-Skraa eller Byes Vedtægt for Cronborg Amt i 89 Artikler, paategnet af Jens Rostgaard, 1696.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 21 beskr. Bl.

Herkomst. Fra det Fossiske Bibliothek.

Ny kgl. Sml., 4., 699. *Landsbye-Skraae eller Vedtægt for Kronborg-Amt.* Pap. 18. Aarh. 14 Bl., hvoraf det sidste ubeskr.

Afskr. af den fra 1696.

Ny kgl. Sml., 4., 1381. *Landsbyskraae eller Vedtægt for Kronborg-Amt.* Pap. 18. Aarh. 36 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr. af den fra 1696. — *Herkomst.* Har tilhørt H. Hjelmstjerne, hvis Exlibris findes indklæbet foran.

Gl. kgl. Sml., 4., 3163. *Grædsteds Sogns Skraa el. Bye-Vedtægt, ligelydende med Nr. 3162, med nogle Henviisninger til Loven, paategnet af [J.] Rostgaard.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 27 Bl.

Synes at være Original.

Thott, 4., 2016. *Asferge og Bierregraf samt omliggende Bønderbyers Vedtægtsbog, dateret Dronningborg 1723.* Pap. 18. Aarh. 22 beskr. Bl.

Afskrift. Er i Virkeligheden kun for Asferg. — *Benyttelse.* Udg. af D. H. Wulff i «Samlinger t. jydsk Hist. og Topogr.», IX, 1882—83, S. 261—282.

Thott, 8., 587. *Liungbyes Lov fornyet 1670.* Pap. 17. Aarh. 14 Bl., de 3 sidste ubeskr.

Afskrift.

Uldall, 8., 485. *Fodbye Byes Lov og Vedtægt.* Pap. 18. Aarh. 22 Bl., hvoraf 5 ubeskr.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., Fol., 808ᵈ. *Bylov for Veilby i Fyen. 1673—1780.* Pap. 17.—18. Aarh. 7 Bl.

Original. — *Benyttelse.* Udg. af D. H. Wulff i «Samlinger t. Fyens Hist. og Topogr.», IX, Odense 1884, S. 161—171.

Ny kgl. Sml., Fol., 397ᵉ. *Gamle Vilkaar og Vedtægt for Thorebye paa Laaland. 1674.* Pap. 17. Aarh. 4 Bl.

Original.

Ny kgl. Sml., 4., 711. *Saabye og Qvarmløse Byes Skraa.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 23 Bl., hvoraf 4 ubeskr.

Afskr., med Rettelser. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 598.

Ny kgl. Sml., 4., 741ᵈ. *Original Byskraa for Østrup i Fyen, med et originalt Tingbrev fra Lunde Herredsting, hvorved Skraaen bekræftes d. 16de Mai 1698.* Pap. og Perg. 17. Aarh. 48 Bl., hvoraf 14 ubeskr.

Det vedhæftede Tingbrev er paa Pergament. — *Benyttelse.* Udg. af C. Molbech i Hist. Tidsskr., I, 1840, S. 417—466.

Industri.

Gl. kgl. Sml., 4., 2357. *Peter Petersens Entwurf eines General-Manufactur-Etablissements in Dänemark, Schleswig und Holstein Königl. Antheils.* Pap. 18. Aarh. 21 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Dat. «Sonderburg d. 17ten octobr A° 1747». Forf. var Amtsforvalter og Herredsfoged i Sønderborg.

Ny kgl. Sml., Fol., 453. *P. Petersens Entwurf eines General-Manufactur-Etablissements für das Königreich Danemarch mit denen Herzogthümern Schleswig und Holstein. 1747.* Pap. 18. Aarh. 23 Bl.

Afskr. (samme Afhandling som Gl. kgl. Sml., 4., 2357; se ovenf.). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 246.

Ny kgl. Sml., Fol., 442. *Gienpart af en til General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegium stilet Betænkning fra Commissionen angaaende en Plan til General-Magazin-Contoirets fuldkomneste Indretning.* Pap. 18. Aarh. 24 Bl.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., Fol., 451. *En Pakke Breve, Forestillinger m. m. til og af Greve J. H. E. Bernstorf og hans Privatsecretair Wasserschleben, meest de danske Fabriker vedkommende; deriblandt ogsaa en Deel om Stiftelsen af Friderichs Hospital.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 454. *Gienpart af en af Commerce-Collegium Kongen forelagt Betænkning om Landets Industrie og Manufactur-Handel.* Pap. 18. Aarh. 78 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Skrevet paa brækket Papir; fra Christian VII's Tid.

Ny kgl. Sml., Fol., 455. *H. Ulsøe's Journal over en Reise i Sielland, i Hensigt til Industrien, fra 19. Mai—23 Aug. 1779.* Pap. 18. Aarh. 38 Bl., de to sidste ubeskr.

Dediceret af Forf., Henrik U., til en unævnt Højvelbaarenhed, Kbh. 18. Nov. 1779.

Thott, 8., 455. *Ing. Ad. Lundborgs Tillæg til sine Tanker om Salpeter-Værkers Anlæggelse i Danmark.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl., det sidste ubeskr.

Autogr. (Renskrift).

Ny kgl. Sml., 4., 794^{d}. *Forslag og Anledning, hvorledes baade Linned- og Ulden-Spinderier her udi Rigerne, saavel i Kiøbstæderne som paa Landet, med ringe Bekostning og Forlag kunde indrettes og fortsættes. 1738.* Pap. 18. Aarh. 24 Bl., hvoraf 4 ubeskr., samt 2 vedlagte Bl., det ene med nogle Blyantsnotitser, det andet med et Regnskab 1737—41. — *Herkomst.* Fra det Kgl. Danske Selskab.

Ny kgl. Sml., 4., 795^{e}. *Til Directionen for det kgl. danske Klæde-Manufactur paa Blaagaard, d. 15de Decbr. 1788, af Pflueg.* Pap. 18. Aarh. 31 Bl., hvoraf 5 ubeskr.

Indeholder flere andre, senere Dokumenter i Afskr. vedrørende Oberstlieut., Fabriksdirektør F. A. Pflueg.

Danmarks Handel i Almindelighed.

Gl. kgl. Sml., 4., 3246. *Christ. V's Commerce Forordning af 1681; med Adsk. mere Commercien vedk.* Pap. 18. Aarh. 24 Bl., de 4 sidste ubeskr.

Indeholder ogs. Afskr. af flere senere Dokumenter, det sidste fra 1725.

Thott, Fol., 915. *Grev O. Thott's uforgribelige Tanker om Commerciens Tilstand og Opkomst 31. Dec. 1735. Copie [ɔ: Koncept] med Autors egenhændige Rettelser.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 443b. *Aktstykker og Breve vedkommende Danmarks Handelsforhold, især i Aarene 1745—69.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 443. *En Pakke med Breve fra Mossoni Verrayon, Intendant du Commerce, til Greve Joh. Hartv. Ernst Bernstorf (i Aarene 1759—64), samt andre Dokumenter den danske Handel, især paa Levanten, vedkommende.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 444. *Samling af adskillige Dokumenter angaaende det af Verrayon og Munck i A. 1763 projecterede Levantiske Handels-Compagni.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 709. *Projets de Souscription pour l'exploittation du Commerce de Turquie à Dannemarck, par Verrayon, 1765.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl.

Synes Orig.; fransk Afhandling, dat. «a Coppenhague ce 22 janvier 1765».

Ny kgl. Sml., 8., 196. *Extract af adskillige Balance-Beregninger over Danmarks Indførsel og Udførsel 1763—71, af C. M. [ɔ: Martfelt].*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Uldall, Fol., 65. *Chr. VII's Cabinetsordre til Etatsraad Niels Ryberg af 16. Oct. 1770 om at indgive Forslag til Handelens Opkomst og Forbedring, tilligemed hans Forslag af 30. Oct. e. a.* Pap. 18. Aarh. 24 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Kopier (Kabinetsordren er i Kvart). — *Benyttelse* (NB. vistn. Originalen). M. L. Nathanson, Danmarks Handel og Pengevæsen, I, 1833, S. 169—171.

Ny kgl. Sml., Fol., 446. *Wegen des Commercien-Wesen. Copenh. d. 18. Janv. 1771.* Pap. 18. Aarh. 28 Bl., det 1ste ubeskr.

Afskrift. Tysk Afhandling, stilet til Kongen, uden Underskrifter. Indeholder ogs. flere lign. Forestillinger af tidligere Dato, ligel. paa Tysk.

Ny kgl. Sml., 4., 792. *Korte Tanker om Aarsagerne til den danske Handels Aftagelse, overleverede til Landhuusholdningsselskabet d. 26. Oct. 1775.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl., det sidste ubeskr.

Renskrift, anon. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1130.

Enkelte Handelsgrene.

Uldall, Fol., 62. *Commissionens Betænkning af 26. Mai 1788 over en nye Korn-Handels Plan, med Bilagere.* Pap. 18. Aarh. 130 Bl., hvoraf nogle ubeskr., samt Titelbl. og endnu eet Forsatsblad.

Afskrifter. Papirerne henhøre til den 1787 nedsatte store Finanskommission.

Ny kgl. Sml., 4., 790. *R. N. Gedancken ueber den hohen Preis des Getraydes in Kopenhagen (scriptum brevi post A. 1760).* Pap. 18. Aarh. 6 Bl., det sidste ubeskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 614.

Uldall, 4., 340. *Castellet-Cheff Meyers Forslag anlangende Viinhandelen i Danmark med Beregning over ud- og indførte Viine. 1782.*

Manglede ved Samlingens Indlemmelse i det kgl. Bibliothek.

Ny kgl. Sml., Fol., 427. *(Martfelt), Om Neger-Handelens Afskaffelse.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Excerpter og Udkast til en dansk Afhandling, det meste med Chr. Martfelts Haand, ogs. en Afskr. med en anden Haand, i hvilken han har foretaget Rettelser.

Maal og Vægt

Ny kgl. Sml., Fol., 459[c]. *T. Baden, Om Maal og Vægt, Hartkorn etc. Juli 1824* [skal være 1804] *(def.).* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 74 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr.

Autogr. Koncept; Forf. er Torkild B., † 1805, Godsinspektør. Dette Manuskr. synes at være Fortsættelse af den Afh. B. begyndte at udgive 1782.

Ny kgl. Sml., 4., 283[d]. *J. Pihl's Indberetning om de paa Raadhusene i Aarhuus og Aalborg i A. 1821 forefundne Etalons.* Pap. 19. Aarh. 28 Bl., hvoraf 6 ubeskr., samt en vedklæbet Tavle med Tegninger af de i Texten omtalte Normalmaal.

Handelskompagnier.

Ny kgl. Sml., Fol., 425[c]. *a) Dokumenter (meest samtidige) til det ostindiske Compagnies Historie under Christian IV. b) Extract af Aktstykker i det Asiatiske Compagnies Archiv, af J. H. Schlegel.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl., hvoraf 7 ubeskr.

Indeholder nu kun Afskrifter med J. H. Schlegels Haand; det øvrige er afgivet til Rigsarkivet 1888. — *Benyttelse.* Schlegel, Sam[m]lung zur dän. Gesch., I, 3. St. (Kbh. 1772), S. 137 ff.

Uldall, Fol., 88. *Chr. IV's Artikle for det danske Krigsfolk, som sig,*

keyserlig Majestet af Zeilon til Tjeneste, herud af Landet begiffver. 1617. Pap. 17. Aarh. 17 Bl.

Afskrift.

Thott, Fol., 1194. *Kong Friderich IV's Octroy for Interessenterne i Handlingen paa China, tilligemed Interessenternes Convention. b) Ej. Approbation, angaaende Fragthandelens Indrettelse paa Tranqvebar, samt andre dertil hørende Stykker.* Pap. 18. Aarh. 32 Bl., hvoraf 1 Bl. ubeskr.

Afskrifter. Octroy'en er dat. 10. Febr. 1730, Approbationen 25. Juli 1729.

Kall, Fol., 62. *En Pakke Dokumenter (hvoriblandt adskillige originale) til den ostindiske og kinesiske Handels og til den ostindiske Missions Historie, især under Friderich den IV.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Dels Afskrifter, dels Koncepter. Til Rigsarkivet er afgivet 1889: 3 originale Ordrer fra Frederik IV til Missionskollegiet, dat. 10. Dec. 1714, 25. Febr. 1716 og 1. Febr. 1726; Fortegnelse over Missionens Inventarium, 24. Juli 1721.

Ny kgl. Sml. 4., 793. *Fortegnelse paa alle til China og Ostindien udgaaende Skibe, værende det Asiatiske Compagnies gamle Octroy, fra 1732—72 og i den nye Octroys Tid indtil 1783, ligesom og Beregning over de udgaaende og hiemkomne Ladningers Værdie etc.* Pap. 18. Aarh. 30 Bl.

I Tabelform.

Ny kgl. Sml., 4., 793^{b}. *Fortegnelse paa Skibe udgaaede fra Kiøbenhavn til China og Ostindien og hiemkomne derfra i Aarene 1732—1792, med Ladningernes Værdie m. m.* Pap. 18. Aarh. 35 Bl. samt endel ubeskr.

I Tabelform.

Uldall, Fol., 136. *Forklaringer over det Asiatiske Compagnies Handel fra 1781 til 1787, begge incl.: a) Hvad det aarlig har solgt og udskibet af Vahre. b) Hvad Sølv det har udsendt til China. c) Hvad de hiembragte Chinesiske Vahre ere udbragte til, og d) Kongens Indkomster deraf.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr. (Extract), dat. Kompagniets Kontor 19. Nov. 1788.

Uldall, 4., 456. *Det Danske Asiatiske Compagnies Memoire angaaende de paa Cap de Bonne Esperence mod Skibet Castellet Dansborg forøvede Fiendtligheder, skrevet i Aug. 1782 af Conferentz Raad J. E. Colbiørnsen.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl., de 2 sidste ubeskr.

Fransk.

Uldall, 4., 344. *Toe Breve fra det Asiatiske Compagnies Faktorer i Bengalen til Direktionen ang. Handelen og Mynten sammesteds, relativ til Danmark 1789.*

Manglede ved Samlingens Aflevering til Bibliotheket.

Ulldall, Fol., 67. *3 Skrifter om det Asiatiske Compagnies Tilstand og Nøtte for Landet, saavelsom Evaluation over dets Effecter, alt i et Bind. 1790.* Pap. 18. Aarh. 24 Bl., de 2 sidste ubeskr.

Afskrifter.

Uldall, Fol., 25. *Chr. V's Octroi for det Vestindiske Compagnie i Khavn i Henseende til Kolonier og Handel paa St. Thomas og andre Øer i America af 11 Martii 1671, med fleere dertil hørende Benaadinger og Documenter indtil 1690.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Kall, 4., 390. *Det vestindisk-guineiske Compagnies Convention, Reglement og Forenening [sic], d. 26. Sept. 1739.* Pap. 18. Aarh. 78 Bl.

Afskr. Konventionen er i Virkeligheden fra 1733.

Ny kgl. Sml., Fol., 426. *a) P. Mariager's Historiske Efterretning om det vestindisk-guineiske Compagnies Etablissementer i Vestindien og Guinea, 1753. b) Über den Zustand der Insel St. Thomas.* Pap. 18. Aarh. 112 og 5 beskr. Bl. samt 7 ubeskr.

Uldall, Fol., 31. *Instruction for Opperhovedet og det Sekreteraad paa Christiansborg i Guinea, dat. 28. Julii 1728; saavelsom Reglement af 31. Martii 1711 og 17. Mai 1735 m. m.* Pap. 18. Aarh. 42 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Afskrifter.

Uldall, Fol., 129. *Gouvernementet paa Christiansborg i Guinea, dets Svar af 8. Junij 1774 paa nogle samme af Directeuren H. F. Bargum tilstillede Poster, hvormed Tilstanden af Handelen der paa Kysten med videre oplyses.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Uldall, Fol., 130. *En sandfærdig Underretning om den indfaldende Striidighed mellem det Hollandske og Danske Gouvernement paa Kysten Guinea i Africa i Aarene 1775 til 77 angaaende exclusive Rettighed at handle i Rehviret Rio Volta og de derunder tilhørende Stæder, som sortere under Ado-Neegerne, hvoraf tilsidst udbrød en offentlig Krig i Aarene 1776 og 77, som blev endt med en Vaaben-Stilstands-Contract 1778 i Febr. og Striidigheden saaledes indladt til begge Parters Høye Hoffers Kiendelse.* Pap. 18. Aarh. 48 Bl., det sidste ubeskr.

Ny kgl. Sml., Fol., 445. *Extract af det kongelige octroyerede Guineiske Compagnies Gouvernements Journaler udi Guinea for Aarene 1775—77, for saavidt samme vedkomme Krigs-Urolighederne med det Hollandske Gouvernement.* Pap. 18. Aarh. 48 Bl., de 3 sidste ubeskr.

Dat. Kbh. 3. Dec. 1779 og underskr. Aarestrup.

Søfart.

Ny kgl. Sml., Fol., 450. *Designatio dererjenigen Schiffe, die in Dännemark und Norwegen nebst den Herzogthümern Schleswig und Holstein im Jahr 1767 vorhanden gewesen und in Commercio gebrauchet worden, wie auch wie viele Matrosen dazu ohngefähr erforderlich sind.* Pap. 18. Aarh. 8 Bl., det sidste ubeskr.

I Tabelform. Afskrift. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 909.

Ny kgl. Sml., Fol., 466[d]. *Documenter angaaende Fyr- og Vagervæsenet i Danmark i 19de Aarhundrede.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Indholdet er væsentlig orig. Skrivelser til Fuldmægtig og Dessinatør, senere Kammerraad P. Hjorth; nogle af dem ere ordnede i Rubrikker. — Specificeret Fortegnelse (Skrivelserne ere alle til Hjorth): 1) Fra Kanaldirektionen, 8. Juli 1815; 2) General-Toldkammeret, 9. Juni 1821, vedlagt: et Br. fra Etatsraad M. C. G. Lehmann til H., Kbh. 6. Aug. 1821; 3) samme, 18. Juni 1822; 4) samme, 17. Mai 1823; 5) samme, 3. Juni 1824; 6) samme, 27. Aug. 1825; 7) samme, 7. Juli 1827; 8) samme, 3. Mai 1828; 9) samme, 17. Juni 1828; 10) samme, 13. Sept. 1828, med Bilag af et Br. fra samme af 29. Juli 1828 og en udat. Koncept, Helsingør 12. Okt. 1828; 11) samme, 4. Apr. 1829; 12) samme, 19. Mai 1829; 13) samme (tysk), samme Dato; 14) samme (tysk), 30. Juni 1829; 15) samme, 28. Juli 1829; 16) et Læg: Stiftamtmand R. v. Jessen, Nykjøb. 19. Okt. 1829, Samme, smst. 21. Sept. 1829, Generaltoldkammeret, 8. Aug. 1829, Jessen, Nyk. 10. Aug. 1829, Samme, Stiftamtet for Lolland og Falster, 30. Juli 1829; 17) Generaltoldkammeret, 18. Juni 1831; 18) et Læg: samme, 3. Sept. 1831, Koncept til Br. til Metalstøber Gamst, udat., Generaltoldkammeret, 25. Juni 1831, samme, 8. Mai 1831; 19) Stiftamtmand Jessen, Nykjøbing 23. Marts 1833; 20) 5 Bl. Tegninger med Text, af P. Hjorth, dat. 14. Juli 1833; 21) Generaltoldkammeret, 7. Dec. 1833, (vedlagt en Nota og en Tegning); 22) et Læg: Generaltoldkammeret (tysk), 12. Juli 1834, med Bilag af Tegninger samt Forklaringer og Dokumentafskrifter; 23) et Læg med Paaskr.: «Betænkning over de indkomne Forslag til Anlæg af nye Fyre m. m.» (Koncepter og Afskrifter); 24) et Læg: Generaltoldkammeret, 10. Jan. 1846, samme, 6. Dec. 1845, samme, 11. Nov. 1845, desuden 2 Koncepter; 25) et Læg: Generaltoldkammeret, 2. Marts 1847, samme, 12. Jan. 1847, Kanaldirektionen, 22. Apr. 1815, samt nogle Koncepter af P. Hjorth; 26) et Læg: Vagerinspektør Schultz, udat., Generaltoldkammeret, 25. Apr. 1846, samme, 11. Nov. 1845, Schultz, 26. Nov. 1845, Generaltoldkammeret 14. Okt. 1845, samme, 27. Sept. 1845, samme, 1. Juli 1845, samme, 17. Juni 1845, samme, 8. Marts 1845, samme, 12. Febr. 1845, endv. flere Koncepter og Tegninger af Hjorth; 27) et Læg: Schultz, 23. Febr. 1847, Samme, 3. Marts 1847, Fyrmester Faber, Nakkehoved 6. Apr. 1847, Fyrmester Jürgensen, Tommestrup 27. Marts 1847, samt et Par Koncepter; 28) et Par Tegninger. — Under Rubr. «Anholts Vgrv.»: Generaltoldkammeret, 25. Mai 1844; samme, 24. Juni 1843; samt et Par Koncepter fra Hjorth. — Under «Stevns's Vgrv. m. m.»: Vagerinsp. Schultz, 8. Nov. 1847; Generaltoldkammeret, 21. Aug. 1846; samme, 30. Juni 1846; samme, 29. Nov. 1845; samme, 11. Nov. 1845; samme, 28. Jan. 1845; samme, 17. Mai 1844; samme, 19. Sept. 1843;

samme, 1. Aug. 1843; samme, 13. Mai 1843; samme, 16. Mai 1843; samme, 11. Juli 1843; desuden et Par Koncepter af Hjorth. — Under «Skagens Vgrv.»: Fyrmester Stockfleth, Skagen 15. Aug. 1845; Generaltoldkammeret, 9. Sept. 1845; samme, 29. Aug. 1845; samme, 2. Aug. 1845; samme, 10. Juni 1845; samme, 29. Apr. 1845; Fuldmægtig V. Rothe, 10. Sept. 1844; Generaltoldkammeret, 7. Juni, 5. Marts og 2. Febr. 1844; samme, 26. Apr. 1844; samme, 19. Apr. 1844; samme, 5. Dec. 1843; samme, 26. Sept., 29. Apr., 15. Apr. 1843; desuden et Par Koncepter af Hjorth. — Under «Læsø's Vgrv.»: Generaltoldkammeret, 15. Sept. 1846; samme, 12. Mai 1846; samme, 9. Aug. 1845; samme, 14. Juni 1845; samme, 28. Juni 1844; samme 29. Aug. 1843; samme, 16. Mai 1843; 2 Rekvisitioner fra Fyrmester Willerup, 4. Mai 1843; desuden nogle Koncepter af Hjorth. — Under «Gillelejes Vgrv.»: Generaltoldkammeret, 10. Jan. 1846; samme, 7. Febr. 1846; samme, (ligel.) 10. Jan. 1846; Fyrmester W. Faber, Nakkehoved 22. Jan. 1846; Generaltoldkammeret, 30. Dec. 1845; samme, 6. Dec. 1845; samme, 23. Sept. 1845; Faber, Nakkehoved, 14. Sept. 1845; Generaltoldkammeret, 9. Sept. 1845; samme, 19. Okt. 1844; samme, 11. Juni 1844; samme, 30. Apr. 1844; samme, 26. Apr. 1844; samme, 24. Nov. 1843; Faber, Nakkehoved 15. Febr. 1844; Samme, smst. 7. Marts 1844; Generaltoldkammeret, 3. Nov. 1843 (2 Skr.); samme, 18. Aug. 1843; samme, 8. Aug. 1843; samme, 13. Juni 1843; samme, 10. Juni 1843; samme, 28. Marts 1843; samme, 7. Marts 1843; desuden endel Koncepter af Hjorth etc. — Under «Hæsselø's Vgrv. 1844 et squ s»: Generaltoldkammeret, 21. Nov. 1846; samme, 18. Aug. 1846; Fyrmester I. Mathiesen, Hesselø 12. Marts 1846; Generaltoldkammeret, 10. Febr. 1846; samme, 20. Sept. 1845; samme, 19. Apr. 1844; samme, 29. Nov. 1845; desuden nogle Koncepter af Hjorth. — *Herkomst.* Af Fuldmægtig Anton Petersens Samlinger.

Ny kgl. Sml., 8., 201. *Liste over de nuværende Interessentere (i Søassurancecompagniet) og enhvers Summa ved Begyndelsen i April 1726.* Pap. 18. Aarh. 44 Bl., hvoraf endel ubeskr.

Fiskeri.

Thott, Fol., 1174. *Kong Erich Hagensens og Kong Waldemars Privilegier angaaende Fiskerierne ved Skaane og Falsterboe.* Perg. 15. Aarh. 8 Bl. 18×25½ Cm.

Plattysk. Afskrift. Indeholder i Virkeligheden a) Erik af Pommerns og Dronning Margrethes udat. Bekræftelse af Hansestædernes Privilegier ved Skanør og Falsterbo (Bl. 1a og 4b), b) Udkast til Valdemar Atterdags Ratifikation, dat. 24. Mai 1370, af Freden med Hansestæderne, sluttet 30. Nov. 1369, samt Afskr.

af dens Artikler (Bl. 5 b—8 b.) — *Benyttelse.* a) Synes ikke trykt. b) Trykt, men efter andre Hdskr., bl. a. i Hanserecesse, I, Leipz. 1870, 4°, S. 489—90 og 475—77. (Slg. Regesta dipl. hist. Dan. T. I, S. 309 og 310; Series II, T. I, P. 1, S. 372).

Ny kgl. Sml., 4., 757. *Beretning om Fiskeriet i Salling, Morsøe og Thyland, it. om Sandflugten ved Vesterhavet i Thy. 1683.* Pap. 18. Aarh. 38 Bl., hvoraf 7 ubeskr.

Randnoter af J. Langebek, og Titelen er skr. med hans Haand. — *Herkomst.* Bibl. Langebek., S. 571, Nr. 341. Suhms Ms.-S. Nr. 199.

DANMARKS RETSVÆSEN

8

Indledning.

Ny kgl. Sml., Fol., 794. *Bibliotheca Juris Civilis, patrii et patrio affinis, exotici.* Pap. 18. Aarh. 13 Bl.

Latin. Er et juridisk-bibliografisk System, delt i et indenlandsk og et udenlandsk Afsnit. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 491.

Ny kgl. Sml., 4., 1295. *Et Fascikel hvori Kofod Ankers Excerpta og Annotata af adskillige svenske og danske Bibliotheks-Cataloger og Bibliotheker, meest Lovene vedkommende.* Pap. 18. Aarh. 1 Bundt.

Mest med Kofod Anchers Haand; dog ogs. noget med andre Hænder og enk. Numre af trykte Aviser. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1455.

Retshistorie.

Gl. kgl. Sml., 4., 3279. *Adskillige Optegnelser om danske og holsteenske Love. Manu, ut videtur, Ottonis Sperlingii sen.* Pap. 17. Aarh. 52 Bl., hvoraf 7 ubeskr.

Dels Latin, dels Tysk. Det er tvivlsomt, om Haandskriften er den ældre O. Sperlings. — *Herkomst.* Bibliotheca Møllmanniana, 1783, Manuskripterne, S. 36, Nr. 191.

Uldall, 4., 209. *Varii legum Danicarum Codices, Juriumqve et Juris Consultorum scripta, Recessus aliiqve de legibus Danorum Tractatus.* Pap. 18. Aarh. 50 Bl., hvoraf 4 ubeskr.

Afskr. af foran anf. Hdskr.; «Varii legum» osv. er Titelen paa de bibliogr. Optegnelser, hvormed det begynder. Foran er skr. med Kofod Anchers Haand: «Copiered af N. 191 i Qv. iblant Mølms Mss^{ter}.» — *Herkomst.* Catal. libr. P. Kofod Ancker, P. III, 1789, Manuskripterne, S. 25, Nr. 2.

Uldall, 4., 206. *P. Kofod Anckeri Collectanea ad Historiam juris Danici.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke (i 3 Læg).

Mest Optegnelser og Excerpter af Kofod Ancher selv, enk.

Notitser med Langebeks, Luxdorphs, Sevels o. a.'s Haand. Slg. Kofod Ancher, Dansk Lovhistorie, I—II, Kbh. 1769—76, 4°, og den nye Udg. deraf, ved Schlegel og Nyerup, i hans «Jurid. Skrifter», I—II, smst. 1807—9. - *Herkomst.* Catal. libr. Kofod Anckeri, III, Mskrpterne, S. 25, Nr. 8.

Kall, 4., 541. *Collectanea til den danske Lovhistorie af K. Anker.* Pap. 18. Aarh. 83 (mest pagin.) Bl., hvoraf et Par ubeskr., samt nogle vedlagte Sedler; paa en af dem staar (med Kofod Anchers Haand?): «Vigtige Excerpta og Anmærkninger henhørende til den Danske Lovhistorie».

Samlinger med Kofod Anchers Haand. Slg. (liges. Nr. 542 og 543 — se ndfr.) hans Danske Lovhist., I—II, Kbh. 1769—76, 4°, og dennes nye Udg. ved Schlegel og Nyerup, i hans «Jurid. Skrifter», I—II, smst. 1807—9. — *Herkomst.* Vistn. (tilligemed de to følgende Numre i Kallske Sml.) Cat. libr. Kofod Anckeri, III, Mskripterne, S. 43, Nr. 240.

Kall, 4., 542. *Excerpta og Collectanea til den danske Lovhistorie af K. Anker.* Pap. 18. Aarh. 43 Bl., hvoraf et Par ubeskr.

Det meste med Kofod Anchers Haand. — *Herkomst.* Se forr. Nr.

Kall, 4., 543. *Et Bundt Excerpter af K. Anker, meest til den danske Lovhistorie.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Forsk. Hænder, mest dog Kofod Anchers egen. Enk. Billetter af N. Elert, J. C. Kall o. a. To tegnede Facsimiler af Lovhaandskrifter. — *Herkomst.* Se foran Nr. 541.

Uldall, Fol., 2. *Et Bind, hvori: a) Petri Galthii Liber s. Historia de Jure Danorum. b) Ejusdem Vaticinium de Regno Svecico 1635. c) Anonymus de Legibus Scanica, Selandica et Jutica.* Pap. 18. Aarh. 68 Bl.

Afskrifter. Paa Titelbl. er skr. med Kofod Anchers Haand: «Copiered af Mølmans Msster, Nr. 85 in fol. tilhørende A. Magnæi paa U. Bibl.» Om Admiral Peder Galts Lovhistorie slg. Udg. af Kofod Anchers Lovhist. i hans «jurid. Skrifter», I, S. XIII f. — *Herkomst.* Cat. libr. Kofod Anckeri, III, Mskrpterne, S. 1, Nr. 1.

Ny kgl. Sml., Fol., 795. *Sevelii Collectanea ad historiam originis et progressus Juris danici.* Pap. 18. Aarh. 1 stor Fascikel.

Dokumentafskrifter og Excerpter, hvoraf en Del med Generalauditør F. C. Sevels Haand. — *Herkomst.* Vistn. Bibl. Seveliana, III, S. 11 Nr. 150. Catal. libr. P. Kofod Anckeri, III, Manuskr., S. 1, Nr. 6.

Ny kgl. Sml., Fol., 796^b. *B. W. Lüxdorphii Collectanea ad jurisprudentiam danicam antiqvam; Collationes legum antiqvarum; explicatio vocum in legibus antiqvis occurrentium.* Pap. 18. Aarh. 68 Bl., hvoraf enkelte ubeskr.

Tospaltet. Dansk. Med Luxdorphs Haand. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Manuskripterne, S. 2, Nr. 18.

Uldall, 4., 210. *[P. J. Resenii] Oratio de Excellentia Juris Danici, in solenni Rectoratus mutandi actu habita A° 1658. (Cum annott. manu K. Ancheri).* Pap. 18. Aarh. 31 Bl., de 2 sidste ubesk.

Afskrift. Kofod Anchers faa Anmærkninger ere skrevne i Randen. — *Herkomst.* Cat. libr. Kofod Anckeri, III, Mskr[ne], S. 1, Nr. 7.

Ny kgl. Sml., 4., 1297[d]. *P. J. Resenii Oratio de excellentia juris danici in solenni Rectoratus mutandi actu habita A. 1658.* Pap. 17. Aarh. 13 Bl.

Renskrift med Resens egenh. Rettelser. — *Herkomst.* Fra det kgl. Danske Selskabs Samlinger.

Uldall, Fol., 1. *Søren Kornerups Anviisning om de Danske Loves Begyndelse og Fremgang. Er af ham dediceret til Kongen. Kiobenhavn d. 10. Febr. 1668.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Uldall, 4., 208. *[Søren Kornerup] Kort Anviisning paa hvad Tiid og under hvad for Konger de Danske Love ere giorte, saa og ved hvad Leylighed Haandfæstningen og Recessen ere indførte (in duplo).* Pap. 18. Aarh. 15 og 13 beskr. Blade.

Afskrifter. Foran i den ene staar, med Kofod Anchers Haand: «Copie af Nr. 70 iblant Rostgaards Mss[ter] paa Universitetets Bibliotheqve, udskrevet efter Secret. Hoffmans Exemplar.» — *Herkomst.* Den ene har tilhørt B. W. Luxdorph, den anden Kofod Ancher.

Ny kgl. Sml., Fol., 796. *S. Kornerups Kort Anviisning om de danske Loves Begyndelse og Fremgang. 1668.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1299[c]. *[S. Kornerup] Kort Anviisning paa hvad Tider og under hvad for Konger de danske Love ere giorde, saa og ved hvad Leilighed Haandfæstninger og Recessen ere indførte.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl.

Afskr. Paa Omslaget har J. Langebek skrevet: «Auctor til dette Skrift skal være den gamle Stadtholder Christopher Gabel, hvis Sønnesøn Hr. Geheime Raad Gabel paa Bramminge har selv communiceret Justitz Secreterer Kleve det, og givet ham tillige den Efterretning». — *Herkomst.* Fra det kgl. Danske Selskabs Samlinger.

Ny kgl. Sml., 4., 1299[d]. *Samme i en anden Afskrift.* Pap. 18. Aarh. 24 Bl., det sidste ubeskr.

Herkomst. Hielmstiernes Bogsaml., 1782, I, S. 169, Nr. 563. Hans Exlibris er indklæbet foran.

Thott, 4., 2121. *Stubæi Dissertationes de lege et legislatoribus Danorum; ex impress.* Pap. 18. Aarh. 98 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Indeholder Afskr. af 4 Disputatser af Christian Stub, trykte i Kbh. 1716—19.

Uldall, Fol., 3. *Anonymi 3 Tabulæ de origine et Progressu Juris Danici*

usqve ad Tempora Fred. IV^ti (c. 1728 vel post). Pap. 18. Aarh. 8 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Dansk. En tabellarisk Fremstilling af dansk Retshistorie.

Gl. kgl. Sml., 4., 3280. *Andr. Bussæi Diss. de origine et progressu Juris Dan.-Norvegici. (1736).* Pap. 18. Aarh. 15 Bl.

Latin. Afskrift. — *Herkomst.* Bibl. Møllmann, Manuskripterne, S. 36, Nr. 192.

Gl. kgl. Sml., 4., 3281. *Samme paa Dansk, men langt udførligere, med Bussæi egenhændige Rettelser og Tillæg.* Pap. 18. Aarh. 30 Bl., de 3 sidste ubeskr. Med Pagin.

Herkomst. Bibl. Møllmann, Manuskripterne, S. 37, Nr. 193.

Thott, 4., 2122. *Andr. Bussæi Dissert. de origine et progressu Juris Danico-Norvegici.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl.

Latin. Afskrift.

Uldall, 4., 207. *Andreæ Bussæi Dissertatio de Origine et Progressu Juris Danico-Norvegici.* Pap. 18. Aarh. 22 Bl.

Latin. Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1298. *A. Bussæi Diss. de origine et progressu Juris Danico-Norvegici.* Pap. 18. Aarh. 14 Bl., hvoraf 1ste og sidste ubeskr.

Latin. Afskrift med J. Langebeks Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 1298^b. *Id. Lib.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Latin. Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 883.

Ny kgl. Sml., 4., 1298^c. *Id. Lib.* Pap. 18. Aarh. 14 Bl.

Latin. Afskr. — *Herkomst.* Hielmstiernes Bogsaml., I, S. 168, Nr. 561^b.

Ny kgl. Sml., 4., 1297. *Notata ad historiam juris danici et norvagici. Paa dansk. (1736 vel post.)* Pap. 18. Aarh. 24 Bl.

Herkomst. Suhms Ms.-S. Nr. 958.

Ny kgl. Sml., 4., 1297^b. *Id. Lib.* Pap. 18. Aarh. 42 Bl., hvoraf 4 ubeskr.

En anden Afskrift. — *Herkomst.* Har ligel. tilhørt Suhm (slg. forr. Nr.).

Uldall, 4., 204. *Afgangne Hr. Jens Rosenvinges brevis historia Juridica Danica med en Fortegnelse paa de Lof-Bøger trykte og skrevne, som han haver eyet.* Pap. 18. Aarh. 37 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Dansk. Præsten J. Rosenvinge døde 1739. — Skrevet med T. Klevenfeldts Haand. — *Herkomst.* (Vistn.) Mus. Klevenfeld., S. 238, Nr. 29.

Uldall, 4., 211. *P. Kofod Ancher, Prælectiones in Historiam Juris Danici et Romani.* Pap. 18. Aarh. 78 Bl.

Original. — *Herkomst.* Catal. libr. Kofod Anckeri, III, Mskr., S. 21, Nr. 8. Uldall har bemærket paa Omslaget: «in auctione ejus Ao. 1789 emtæ».

Thott, 4., 2124. *Reinboth de legibus Haraldinis.* Pap. 18. Aarh. 28 Bl.

Tysk. Koncept af Etatsraad F. A. Reinboth, Direktør for Vajsenhuset i Slesvig, † 1749. Dat. «Schleswig d. . . . Jun. 1742.»

Uldall, 4., 205. *Reinboth de Legibus Haraldinis. Germanice. Schlesw. 1742.* Pap. 18. Aarh. 244 Bl., med Pagin., samt nogle faa ubeskr.

Afskrift.

Uldall, 4., 225. *Conferentz Raad Peter Kofod Anchers Haandskrift til Afhandlingen: Skulde vel Kong Waldemar I have givet den Skaanske og Siellandske Lov?* Pap. 18. Aarh. 1 Fascikel.

Foruden Forf.'s Koncept findes en Renskr. med Afskriverhaand, med K. A.'s Rettelser og Tillæg. — *Herkomst osv.* Cat. libr. Kofod Anckeri, III, Mskr., S. 21, Nr. 8. — Trykt i Videnskabernes Selskabs Skrifter, IX, Kbh. 1765, S. 50—83.

Uldall, 4., 239. *Der Auctor zu dem Jytschen Gesetz-Buch ist gewesen König Waldemar 2, Waldemari 1mi erstgebohrner Sohn, und wurde er König 1212 nach seines Bruders König Knuds Tode.* Pap. Omtr. 1700. 14 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Uldall, 4., 226. *Conferentz Raad Peter Kofod Anchers Haandskrift de Legibus Erici Sexti vulg. Glipping.* Pap. 18. Aarh. 18 Bl., hvoraf 2 ubeskr., samt 4 vedlagte Sedler.

Latin. Betegn. «Cap. VII». Egenhændig Koncept samt Renskr. med Afskriverhaand. — *Herkomst.* Cat. libr. Kofod Anckeri, III, Mskr., S. 25, Nr. 8.

Kall, 8., 665. *Jac. Bircherods Samling om gamle Gilder og Gildeskraaer i Odense. (Originalhndskr.)* Pap. 18. Aarh. 80 Bl., hvoraf 17 ubeskr.

Ikke med Bircherods Haand.

Ny kgl. Sml., 8., 186. *Jacob Bircherods Samling om gamle Gilder og Gildeskraaer i Odense.* Pap. 18. Aarh. 100 Bl.

Autograf, med Tilskrift til en Justitsraad (H. Gram?) — *Herkomst* osv. Suhms Ms.-S. Nr. 66. Tr. i «Samlinger til den danske Hist.», I, 1, Kbh. 1779, 4°, S. 1—47.

Ny kgl. Sml., 4., 798. *B. Møllmanns Afhandling om Or- eller Urfede, med nogle gamle Orfeidebreve.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Autograf.

Ny kgl. Sml., Fol., 847g. *Afskrifter af danske Orfeidebreve fra 1345 til 1457. (Foran et Brev fra H. Gram til Møllmann 9 Apr. 1746).* Pap. 18. Aarh. 13 Bl.

Flere af Afskrifterne ere med H. Grams Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 1409gt. *P. V. Jacobsen, Om Ordalier. Oplæst i Studenterforeningen den 21. Febr. 1821.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Autogr. Indeholder dels den i Studenterforen. oplæste mindre Afhandl.; dels en ufuldendt større Afhandl. om samme Æmne. — *Herkomst.* Fra J. H. Begtrups Samling.

Samlinger af Love før 1683.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1119. *Volumen manuscriptum cui titulus: Jüdsche Lov andre Sager og Mspter continens: a) Jydske Lov paa Dansk (beskadiget i Begyndelsen) med alphabetisk Register. b) Thord Degns Artikle. c) Undervisning hvad Landboe er. d) Lovens Sager el. Uddrag af Jydske Lov. e) Waldemari 1mi Skaanske Lov paa Dansk i 17 Bøger med Register. g) Keiser-Retten med Register. h) Rigens Ret og Deele. i) Frid. II. Ordinants om Egteskabs-Sager 1582. k) Instruction hvorledes alle Deelemaal og Sager skulle forfølges til Tinge 1573. l) Dannemarks Rigens Raads Forklaring paa Adelens Besværing 1588. m) Vidisse af Adelens Privilegier i Fyen 1621 med Segl. n) Samme Privilegier af 1547, bestaaende af 20 Artikler. o) Malmøes Birke-Ret i 59 Artikler, tilligemed Underretning om Arve-Skifte. p) Kong Erich Christophersens Haandfæstning til Nyborg 1244 med Register. q) Den Skaanske Kirke-Ret i 23 Artikler. r) Kong Erich Glippings Birkeret 1269 i 45 Artikler.* Pap. 17. Aarh.'s 1. Halvdel. 429 Bl. (med Pagin.), hvoraf enk. ubeskr.

Afskrifter. — *Benyttelse.* Erichsen, Uds., S. 128. C. J. Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, Lund 1859, S. XCVI.

Gl. kgl. Sml., 4., 3121. *Codex membr. Sec. XV, in qvo: a) (Van* [! ɔ: Vm] *nyburgh logh) ɔ: K. Erich Christoffersens Lov given i Nyborg. (mutil.) (f. 1—3.) b) Waldemar I's Skaanske Lov. (def. in fine). (Absqve numero Librorum et Capitum, sed his tantum per Literas majores miniatas distinctis.) (f. 4—58). c) (Biskop Eskilds) Skaanske Kirke-Ret. (Desunt ab init. foll. 2, scil. Index et Cap. I.) (f. 59—64).* Perg. 15. Aarh. 64 Bl.; $12^1/_2 \times 16$ Cm. Røde Titler og Initialer. Enk. Marginalnoter.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst* osv. Foran, paa Bindets Inderside, er skr. med J. Langebeks Haand: «Codex membran. Legis Scaniæ, emtus Stokholmiæ Anno 1754». Bibl. Langebek., S. 563, Nr. 194. Bibliotheca Seveliana, III, S. 108, Nr. 37. — Erichsen, Uds., S. 129. Kofod Ancher, jurid. Skrifter, I, S. 99. Eriks sællandske Lov, udg. af P. G. Thorsen, Kbh. 1852, S. 15. C. J. Schlyter, Saml. af Sweriges gamla Lagar, V, Lund 1859, 4°, S. XXX—XXXI, 3 ff., 359 ff., 448 ff. C. F. Wegener, Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearchiv, V, Kbh. 1871—75, S. 23—26.

Gl. kgl. Sml., 4., 3122. *Codex membr. Sec. XV, rubr. et litt. init miniatis, in qvo: a) Waldemar I's Skaanske Lov (in 6 Libros Literis a—f divisa indicibusqve capitum cuilibet Libro præmissis.) (f. 2—102). b) Waldemar I's Sjellandske Lov (Littera g notata). (f. 102^a—154^b). c) K. Waldemars Haandfæstninger (Littera h notata). (f. 154^b—160). d) K. Erik Christoffersens Lov given i Nyborg (Littera j notata). (f. 161—169). (NB. in Cap. XV «Bodeløs Maal» f. 166^b). e) (Biskop*

Eskils) Skaanske Kirkeret (af 1140) (Littera k notata). (f. 169—178). Perg. 15. Aarh. 178 Bl., 20 × omtr. 15½ Cm. Titler, Kapitelnumre og Initialer røde.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst* osv. Af Ejernavne findes følgende skrevne i Bogen: «Hennigh Albretsz Canick wdhij Lwndh»; «1579 Anne Krabbe Eriks Datter»; «Jacob Biörn»; «13. Augusti 1664. S. Höegh». Paa Bindet Bogstaverne «F. W. F.» og «1652». — C. J. Schlyter, Saml. af Sweriges gamla Lagar, V, Lund 1859, 4°, S. LIII; tillige ere navnlig a og d benyttede i samme Bd., dog ogs. andre af Haandskriftets Stykker. Kofod Ancher, jurid. Skrifter, I, Kbh. 1807, S. 97—98, 139.

Gl. kgl. Sml., 4., 3123. *Codex membr. Sec. XV, rubris miniatis et litt. init. colorib. et auro distinctis: a) Notæ qvædam biogr. familiæ «Skipper Michels i Halmstad» (f. 1ª). — Pictura minuta, exhib. Episcopum, crucifixum tenentem (f. 1ᵇ). b) Index Legis Siellandicæ Waldemari I. (f. 2—10). c) Lex Siellandica Waldemari I in capita 234 divisa (f. 11—52ª). d) Absalons Siellandske Kirkeret, dat. 1170. (f. 52—55). e) Birkeret for Kiobstæderne i Danmark, især for Helsingøer, i 68 Capp. (f. 56—62). f) K. Erik Kristoffersøns Lov given i Nyborg 1305. (f. 62ᵇ—65ª). g) Sammes Lov i Nyborg om Manddrab. (f. 65—69ᵇ). Acc. «Botløsmaal». (f. 69ᵇ). h) Om Huusfred af Erik Christoffersøns Haandfæstning, 1284. (f. 70ᵇ). i) Om Skifte mellem flere Kolle. (f. 71ª). k) K. Waldemar I Skaanske Lov, deelt i 241 Capp. (f. 71ᵇ—123ᵇ). l) K. Waldemar II Jydske Lov, deelt i 210 (male 2010) Capp. (f. 125ᵇ—185ª). m) Kongens Gaards-Ret. (f. 186ᵇ—190). n) Then Ret, som Gelkere af Schone gaff effter den gamle Skraa. (f. 190ᵇ). o) K. Erik Menveds Siellandske Lov, deelt i 191 Capp. (f. 191—268). p) Water-Retten (Lingua Sax. inf., in Capp. 66 divisa; partim in membr., partim in charta). (f. 269ᵇ—262). q) Versus Latini, manu recentiori. (f. 283—284).* Perg. med enk. Papirbl. imellem. 15. Aarh. 286 Bl., hvoraf det sidste ubeskr; 20 × 14½ Cm. Røde Titler samt kolor. Initialer, et Par mere udførte, samt Randforsiringer; endel Marginalnoter. Bl. 1ᵇ er indklæbet et kolor. Træsn., forestillende Treenigheden.

Dansk, Plattysk og Latin. Afskrifter; forsk. Hænder. — *Herkomst* osv. Foran, paa Bindets Inderside, er tegnet Rosenvingernes Vaaben samt Bogstaverne H. M.; underneden staar: «Thenne Lougbog Er Niels Henrickszen ephter sin S: Fader Henrick Moënszen Arffueligen tilfalden Anno 1584.» Bl. 2ª læses: «Henrich Moensen wttj Helsingiør oc hans [børn] oc arffuinge ære rette eyere till thnᵉ loeg boeg.» En lign. Indskrift læses Bl. 283ᵇ. Bl. 3ª: «Denne Lougbog Er Mogens Jørgenszens effter sin Sal: fader arffueligen tillfalden Anno 1635». (NB. Bagest, paa Bindets Inderside, læses et Par anon. Notitser fra 1501). — Bruun, Aarsberetn. osv., III, Kbh. 1890, S. 296. Kofod Ancher,

jurid. Skrifter, I, S. 170. Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, II, Kbh. 1821, S. XLIV—XLV (og oftere); V, smst. 1827, S. XIV (og oftere). Schlyter, Sweriges gamla Lagar, VIII, Lund 1853, S. LVI—LXIII (og oftere); IX, smst. 1859, S. LII—LIII (og oftere).

Gl. kgl. Sml., 4., 3124. *Codex chart. Sec. XV, divers. manuum, rubris et litt. init. miniatis, in qvo: 1) Waldemar I Skaanske Lov i 3 Dele, betegnede med Bogst. A. B. C.; med et Indholds-Register foran. (f. 2—70). 2) Bodhæløs maall. (f. 70—71). 3) K. Waldemars Haandfæstning el. rettere Forordn. om Jernbyrd, 1280. (f. 71—74[b]). 4) Erik Christophersens Lov givet i Nyburgk, 1284. (f. 74[b]—78). 5) Knwth K. Waldemarsøns Logh eller Wederlaghs-Ræth. (f. 79—81[b]). 6) Constitutio de crimine læsæ Majestatis, latine. (f. 82). 7) Constitutio Erici, Christophori filii, inscripta: «Koningh Ericks Logh», dat. Niburghus 1282, latine. (f. 83—85). 8) Constitutio Erici ad incolas «Barth Herreth» de oppressionibus Bondonum in Scania, latine. (f. 85[b]—86[b]). 9) K. Waldemars nye Low, s. verius: Pars Legis Siællandicæ Waldemari I de hæreditatibus et delictis (f. 86[b]—117). 10) Bierke-Reth i Lwnd och i alle Kiøbstæder i Danmark, inscriptus: «Køpstadhe-Bierk». (f. 117—124[b]). 11) Erkebiskop Eskils Skaanske Kirkeret. (f. 124[b]—129). 12) Landzkronæ Privilegia och andræ godhæ Køpsteders Vilkor och Ræth, given af Erik af Pommern i Helsingborg 1415. (f. 129—135). 13) Skanørs Privilegia givne af Erik af Pommern og Dronning Margrethe. (f. 135—141). 14) Slotz-Logh el. Gaards-Ræth. (f. 141—144). 15) K. Fred. I Brev om den Tvedragt, som var imellem Adelen og Geistligheden. Otthens 1527. (f. 146—148). 16) K. Frederik I Anordning om Tienden. Kbh. 1530. Med Underretning om hans Død, samt Navne paa Rigens Raad. (f. 148[b]—149). 17) Den Kjøbenhavnske Herredags Beslutning om at den Odenseiske Contract og Reces af 1527 skulde indtil videre staae ved Magt etc., dat. 1533. (f. 153—155). 19) K. Hanses Confirmation paa Lunde Capitels Privilegier. (f. 157—158). 20) En Landsthings-Dom imellem Hr. Erik Daa, Cannik i Lund, og en hans Bonde. 1531. (f. 159). 21) Orfeide-Brev for Søfren Stoldsuend udstædt af Lunde Landsthing 1548. (f. 164). 22) En Gaardsret, med Titel: «om Gardefredh.» (f. 168—169). 23) Madhe at følghe syn Sagh for Drotzen og met hans Breff. (f. 171—175). Subjungitur: «Brevis Informatio ad proseqvendum jus suum pro Cancellario regni». (f. 176). 24) Det Halmstadske Mødes Act om K. Hanses Valg, samt Udkast til hans Haandfæstning Halmst. 1483 (med nogle Rettelser). (f. 178—195). 15) K. Erik af Pommerns Haandfæstning, s. dat. (f. 196—205). 26) Skaansk Kirkeret, inscriptus: Jus ecclesiasticum Scanorum inter clerum et laicos. (f. 206—214) 27) Nota de criminibus qvibusd. enormibus, ut videtur, ex Statuto provinciali dato Holmis 1489. (f. 215). 28) Forma Tingx Witnæ perutilis (paa Dansk). (f. 215[b]—216). 29) Lille Thord Degns Articlæ. (f. 216[b]—220). 30) Extract af Kirkiæ Loghen (ɔ: Jure canonico). (f. 222—230). 31) Petri, Archiepisc. Lun-*

densis, Statuta provincialia s. synodalia in Helsingborg. Hafn. 1425. (f. 233—239). 32) Monicio contra conviciatores Ecclesiæ Lundensis et aliar., dat. 1372. (f. 239—240). 33) Literæ Capituli Lundensis ad Papam super depauperatione ecclesiæ et clericorum exhibita p. M. N. Decanum Lundensem. s. a. (1460?). (f. 241). 34) Quittancia Thorkilli Nicolai de Glasax. (f. 241). 35) Denunciatio contra Apostatam. 1471. (f. 242). 36) Offonis Archiepisc. Statutum provinciale Ottoniense 1265. (f. 243). 37) Caroli IV, Boemiæ Regis, Literæ ad Senatores Daciæ, dat. Primsla regnorum anno XXVIII, Imperii XX. (f. 243ª). 38) Testimonium qvoddam Lundense, s. a., nec non Quittancia Tuonis Archiepiscopi, s. a. (f. 243ᵇ). 39) Literæ, qvibus Capitulum Lundense Johanni Laxmand scotat terras aliqvas. 1430. (f. 244). 40) Literæ duæ Petri, Archiepisc. Lundensis. s. a. (f. 244). 41) Copia commissionis Nicolai IV Papæ in persona Bartholomæi, Coronensis Episc., de dissentione inter regna Daniæ, Norvegiæ et Sveciæ. 1441. (f. 245ᵇ—246ᵇ). 42) K. Christ. I Brev om ved et Møde at bilægge al Trætte mellem Rigerne 1471. (f. 246ᵇ—247ᵇ). 43) Sverrigs Rigsraads Svar. s. a. (1471?). (f. 247ᵇ—248). 44) Erkebiskop Eskils Skaanske Kirkeret. (f. 251—254ᵇ). 45) Bodløst maal. (f. 254ᵇ). 46) Then Helsingborgske Birkeret for Kiøbstæderne i Danmark. (f. 257—261). 47) K. Christoffers Kiøbstæd-Reth. (f. 261—274). 48) Slotz och Gordz-Reth. — Indeni staar skrevet: «Liber Tychici Asmundii, Superattendentis Scan. 1570» og uden paa Bindet er trykt T. A. 1570. Pap. 16. Aarh. 317 Bl. (med nyere Pagin.), hvoraf 63 ubeskr., samt 4 vedhæftede Sedler; endv. 2 vedl. Sedler med Notitser af C. Plesner. 14 × 19 Cm. Røde Initialer og Registertal.

Dansk (mest) og Latin. Afskrifter; forsk. Hænder, den ældste fra 16. Aarh.'s Beg. — *Herkomst* osv. Foruden Biskop Tyge Asmundsens Navn (se ovfr.) findes af Ejernavne i Hdskr. «Olaus Laurentij» 1654. Bibl. Rostg. S. 486, Nr. 408. Bibl. Seveliana (1781), III, S. 108—11, Nr. 38. — Kofod Ancher, jurid. Skrifter, I, S. 97. Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, III, Kbh. 1837, S. XX; V, smst. 1827, S. X—XI, Schlyter, Sveriges gamla Lagar, IV, S. XXXVI ff.; IX, S. XVI f. Wegener, Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch., II, Kbh. 1856—60, S. 31 ff.

Gl. kgl. Sml., 4., 3125. *Codex chartaceus Sec. XVI, in qvo: a) Lex Scaniensis, lat. per Andr. Sunonis, subjuncta Constitutione Erici Regis ad incolas Waræ-Herredt de oppressione Bondonum in Scania. (f. 1—107). b) Den Skaanske Lov udsath paa ret Dansk af Erasmo Jensen, Byskriver i Ysted, og siden overseet, forbedret og forsynet med en Tavle el. Register samt Fortaler af Henr. Smith i Malmøe 1549. (f. 109—297). c) K. Waldemars nye Lov i trende Bøger med Underretning foran om dens Aarstal, som sættes til 1220. (f. 298—353). d) K. Waldemars Haandfæstning el. Forordn. om Jernbyrds Afskaffelse og Nævningers Indførsel i dens Sted. (f. 353ᵇ—360). e) Kong Eriks Lov. el.*

Haandfæstning i Nyborg 1284. (f. 360[b]—368). f) Erkebiskop Eskils skaanske Kirkelov. (f. 369—378). g) Den høyeste (Gullandske) Watter-Reth. (f. 378—395). h) Ordning och Skick, som Kiøbmænd og Skippere haffue iblandt dem sielff om deres Skibes Reth. (f. 395[b]—409). i) Danmarks Watter-Reth, underskreven 1508. (f. 409—416). NB. De tre sidste ere samlede under eet ved Bogst. med Register. (f. 417[b]—420). k) Ordinantzer, som huse arme Menniskens Forstandere wdi Kiøbenhaffn haffue vedtaget 1553. (f. 421—425). l) Copia af Kong Hanses Privilegier for Klerkeriet i Schane og Capitlet. (f. 426—428). m) Copia af Landz Tings Dom om Tienere paa anden Mands Gods. 1531. (f. 429—430). Pap. 16. Aarh. 444 Bl., hvoraf 17 ubeskr. (NB. Den ovenf. anførte Numerering begynder først med det 5te Bl.)

Afskrifter. Dansk og Latin. Forsk. Hænder. — *Herkomst* osv. Bl. 1[a] er skrevet: «Sum Johannis Thomæ Ripensis» (ɔ: Psalmedigteren Hans Thomæsøn, † 1573, Rektor i Ribe, siden Sognepræst i Kbhvn.) Foran, paa Bindets Inderside, staar «Erich Krabbe» (Rigsraad, til Bustrup, † 1564). — Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, I, 1, Kbh. 1846, S. XV—XVI. Schlyter, Sweriges gamla Lagar, VIII, S. LXXXIX o. fl. St.; IX, S. LXV—LXVIII o. fl. St. Thorsen, Skånske Lov, Kbh. 1853, S. 23.

Gl. kgl. Sml., 4., 3126. *Codex chart. Sec. XVI, Litt. imit. miniatis, in qvo: a) Den Skaanske Lov, overs. paa Dansk og deelt i 6 Bøger, som kaldes Balker, med Register foran hver Bog. (f. 1—92). b) K. Waldemars nye el. Sjellandske Lov, ikke deelt i Bøger, men kun i 142 Capp. med Register bagved og ellers føiet til den foreg. Skaanske Lov, som 7de Bog under Litt. G. (f. 93—145). c) K. Erik Christofferssøns Lov i Nyborg i XVII Capp., med Register bagved. (f. 146—153). d) Erkebiskop Eskils Skaanske Kirkeret, dat. 1241, i 24 Capp., med Register bagved. (f. 153—161). e) K. Knuds Sæth om Manddrab och hwad som dermed behænder segh 1201. (f. 162—165). f) K. Eriks Stadfesth om Danmarchs Ryges og Kyrckæns Privilegier, dat. Nyborg 1282. (f. 165[b]—169). g) Fryhedder, som gyffnæ ær Schones yndbygger af K. Mogens i Swærigæ, 1340. (f. 169—72). h) Drotning Margrætes Skyck och Haandfæstning (f. Norjutland), dat. Wyborg 1396. (f. 172—178). i) Slagelse Mødes Beslutning om en nyæ Konningz wdwælningh, 1370 hellig Korssis pafyndelsæ Dag. (f. 179—182). k) K. Waldemars (IV) Skyck paa sin Søns Christoffers Vegne. Kalynghborg 1360. (f. 183—189). l) K. Waldemars (IV) Haandfæstning. Nyborg 1354. (f. 189—191). m) K. Christoffers, K. Waldemars Søns, Haandfæstning, dat. Wyborgh 1323 (f. 191[b]—195). n) K. Olofs og Dronning Margretes Haandfæstning, dat. 1377. (f. 195[b]—197). o) K. Waldemars Skyck og Ordinering aff Tordt Landsdomer beskreffnæ eller Thord Degns Artikler. (f. 198—214). p) Det Halmstedske Mødes Acter om Kong Hanses Valg, med hans Haandfæstning og Revers, Halmstad 1483. (f. 214[b]—232). q) Hvorlunde mand schall følgæ Gotz till*

laaess. (f. 233—239). Pap. 16. Aarh. 252 Bl., hvoraf 10 ubeskr. I den ovenanf., ældre Numerering ere 2 Bl. oversprungne, og den begynder først efter det ubeskr. Bl. 1. Røde Initialer og Kapiteltal.

Dansk. Afskrifter. Samme Haand helt igennem. — *Herkomst* osv. Paa Forsiden af det sidste beskr. Bl. staar: «Thne bogh lodt laffwæ brade schryffwæ po syn gaard vyskyøllæ och bleff endt och fuldkomen Aar effther gwds Byrdt mdxlvj Tysdagen nest for Pyntzdagh. Hwad Gwd Wyl L. B.» Desuden foran, paa Bindets Inderside: Erich Krabbe. — Kofod Ancher. jurid. Skrifter, I, S. 98, 139. Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXIV—LXV (o. fl. St.) Wegener, Aarsberetn. fra det kgl. Geheimearch., V, S. 52—57.

Gl. kgl. Sml., 4., 3127. *Codex chart. Sec. XVI, in 4to: a) Den schonske Lougbog wdsatt paa rett dannske, offuerseet . . . oc forøgitt epter adschillige gamle Lougbøger etc. med alphab. Register (f. 1—31), nogre gamle formørkede Ordz Forklarelse (f. 32—44), hvorledis skifftis skall (f. 45—49) og Fortale (f. 50—54). Selve Loven (f. 56—179). b) Waldemars nye Lov, given 1220, deelt i 3 Bøger. (f. 180—231). c) K. Waldemars Haandfæstning el. Recess; el. rettere: Forordn. om Jernbyrds Afskaffelse og Nævningers Indførelse. (f. 231b—236). d) K. Eriks Lov eller Haandfæstning, given 1244, deelt i 19 Capitler. (f. 237—244). e) Erkebiskop Eskils Skaanske Kirkelov. (f. 245—253). f) Gaardsretten over all Danmark . . . paa ret Danske. 1556. (f. 254—260).* Pap. 16. Aarh. 294 Bl., hvoraf 35 ubeskr. (NB. Den ovenf. anførte, ældre Numerering tager ikke Hensyn til de ubeskr. Bl. i Beg.)

Dansk. Afskrifter, alle med samme Haand. — *Herkomst* osv. Af Ejernavne findes «Erich Krabbe», «V[lrich] Sandberg (2. Sept. 1629)» og «Laurentius Wllffeldt, 1655.» — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXIX—LXXX. Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Love, V, S. XIV.

Gl. kgl. Sml., 4., 3128. *Codex chart. Sec. XVII, diversis manibus exarat., continens: a) Skaanske Low paa nyere Dansk, deelt i 17 Bøger, med alphab. Register og Fortale foran. (f. 1—156). b) K. Waldemars nye Lov (givet 1220), deelt i 3 Bøger og 144 Capitler. (f. 157—225). c) K. Waldemars Haandfæstning el. Reces vel verius: Forordn. om Jernbyrd og Nævnd. (f. 226—233). d) K. Eriks Lov, dat. Nyborg 1244. (f. 233b—242). e) Erkebiskop Eskilds Skaanske Kirkeret i 23 Capitler, skrevet 1592. (f. 242b—253). f) Registre paa K. Waldemars, K. Eriks, K. Christoffers og K. Hanses Privilegier. (f. 255—261). g) K. Waldemars Privilegier til Malmøes Bye i 31 Artikler, dat. Lund 1360. (f. 263—273). h) K. Erik af Pommerns Privilegier for Malmøe i 38 Artikler, dat. Helsingborg 1415. (f. 273—282). i) K. Christoffer af Bayerns Privilegier for Malmøe i 10 Artikler, af 1440; med K. Christierns Stadfæstelse deraf. (f. 283—286). k) K.*

Hanses Privilegier for Malmøe, i 86 Artikler, dat. Kiøbenhavn 1487. (f. 206—303). l) Malmøes Byrck. (f. 304—312). m) Mørcke Ord, som findes wdj Loven, tilligemed Rigens Ret og Dele, med adsk. Forbedringer af K. Frid. II. (f. 312^b—321). n) Betydning paa Danmarks Vaaben. 1592. (f. 322). o) K. Christ. III Afsched for de Wendiske Stæder, samt hans Kgl. Majestæts egne Undersaatter i Danmark og Norge. Odense 15 Jul. 1552. (f. 324—330). p) Vortrag zwischen K. Frid. II und der Ansehe Städten. Odense 1560. (f. 330^b—353). q) Fortegnelse paa Herrederne i Skaane og Byerne paa Bornholm. (f. 354—359). r) Samling af adsk. Retterbøder, som fremfarne Konger i Norge og Danmark have meddeelt Norges Indbyggerne [sic], samt mange ypperlige Herrers, Danmarks Riges Raads og andre gode Mænds Artikler, som af Kongerne ere confirmerede, fra det 13de Aarh. til K. Fred II's Død. Derpaa følger Forklaring over den gamle Norske Jordbogs Beregning, samt Mynt, Maal og Vægt. (f. 362—461). Med Register bagved over hele Bogens Indhold. Pap. 16. Aarh. Først 2 ubeskr. Bl. ud Nr., dernæst 466 nummererede, hvoraf 8 ubeskr.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst* osv. Paa Bindet staa Bogstaverne «J J B» og Aarst. 1609; Bl. 1^a (rettere 3^a) «Jurgenn Jensszenn Brødd.» — Schlyter, Sveriges gamla Lagar, IX, S. LXXXVIII. Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Love, V, S. XVII, XX—XXI.

Gl. kgl. Sml., 4., 3129. *Codex chart. Sec. XVI, divers. manibus exaratus, rubris et litteris init. miniatis, in qvo: a) K. Waldemars Skaanske Lov paa nyere Dansk, deelt i 17 Bøger, med den Jydske Lovs Fortale foran. (f. 1—110). b) K. Erik Christoffersens Haandfæstning, dat. Nyborg 1204, deelt i 18 Kapitler. (f. 111—119). c) K. Waldemars saakaldte nye Lov, dat. 1220; men kun den 1ste Bog deraf el. rettere den Skaanske Arvebog, deelt i 77 Capitler med Indholdstavle foran. d) Rigens Ret og Dele med adsk. Forbedringer af K. Fred. II. (f. 150^b—165). e) K. Hans's Kiøbstæds-Ret for Danm. i 160 Artikler, dat. Kbh. 1484, med Fortale og Indholdsliste foran. (f. 165^b—203). f) K. Christoffer af Bayerns Birke-Ret for Kiøbstæderne i Danmark, i 46 Artikler (s. dat.), med Indholdstavle foran. (f. 203^b—216). g) Erkebiskop Eskils Skaanske Kirkelov i 22 Capp. d. 1141. (f. 217—226). h) K. Fred. Ordinants om Ægteskabs-Sager (defect). (f. 225^b—236). i) Et Blad af Forklaring over gamle Ord i Loven. (f. 237). k) En saakaldet 3die Bog af K. Waldemar II Lov el. rettere: Ordbodemaal, i 55 Capp.; men de første 11 mangle. (f. 238—252). l) K. Waldemar (II) Anordning om Manddrab. (f. 253—254). m) K. Waldemar (II) Haandfæstning om Jernbyrd og Nefnd i dens Sted, i XIV Capp. (f. 255—263). n) K. Hanses Haandfæstning, dat. Kbh. 1499, deelt i 45 Artikler. (f. 264—277). o) Et Privilegium om Lov at fæste. Kbh. 1512. (def.) (f. 277^b). oo) En Tractat om Borgen. (f. 278—279). p) Christian IV Forordning om Værgemaal for Adelen. Kbh. 1603. (f. 280—282). q) Copier af adskillige Christian IV og Frederik II*

Forordninger f. 1565—1619. (f. 283—311). r) En Landtings-Dom imellem Borgemester og Raad i Ystad og Byfogden sammesteds om Sagefald. 1594. (f. 312—313). Pap. 16.—17. Aarh. 314 Bl. (NB. Ved den ovenf. anførte, ældre Numerering er et Bl. oversprunget mellem 226 og 227). Røde Titler o. desl.

Dansk. Afskrifter. Forsk. Hænder. — *Herkomst* osv. Foran paa Bindet findes Bogst. S J og Aarstallet 1590. Bag i Bogen, paa Bindets Inderside, læses nogle Familieoptegnelser fra omtr. 1600. — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXXV—LXXXVI. Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Love, V, S. XVII, LII.

Gl. kgl. Sml., 4., 3130. *Codex membr. elegans, rubris miniatis et litteris initial. varie pictis et auro ornatis, continens: a) Waldemar I Siellandske Lov i 3 Bøger, med Fortalen til den jydske Lov, Worthingeburch, 1224. (f. 1—105). b) Erkebiskop Absalons Siellandske Kirkelov, dat. i Ringstathæ Lund 1170. (f. 105—113). c) Erik Menveds Siellandske Lov i 3 Bøger. (f. 113). Claudunt Codicem (f. 343).* Perg. 15. Aarh.'s Slutn. 344 Bl. (NB. I den ovenf. anførte, ældre Numerering er et Bl. oversprunget mell. 46 og 47). Med mindre Initialer, Titler og Kapitelnumre i rødt og blaat, desuden endel ret kønne Initialer og Randforsiringer i Farver og Guld. 13½ × omtr. 19½ Cm.

Dansk. Afskrift. Ifølge et lat. Vers (12 Hexametre) paa Bogens sidste Bl., med Aarstallet 1497, skyldes den en «Conue*n*tus gnauus f[rate]r p[rio]r huius olauus». — *Herkomst* osv. Foran, paa Bindets Inderside: «Laue wllstandt» og forneden: «Denne Bog Gaff Jegh mynne Kierre Søster Karenn Bañer Anno Domini 1555». Omtales som den «Fossiske Codex» og tilhørte F. C. Sevel, efter hvem den købtes 1781 af det kgl. Bibl. (se Bibl. Seveliana, P. III, S. 116, Nr. 43). Erichsen, Uds., S. 139. Bruun, Aarsberetn. fra det st. kgl. Bibl., III, S. 296. Kofod Ancher, jurid. Skrifter, I, S. 169—170, 586. Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, II, S. XLIV. Eriks sællandske Lov, udg. af P. G. Thorsen, Kbh. 1852, S. 15.

Gl. kgl. Sml., 4., 3131. *a) K. Waldemar I Siellandske Lov, omsat paa nyere Dansk, i 3 Bøger. (f. 1—44). b) K. Waldemars Haandfæstning el. Forordning om Jernbyrd. (f. 44^b—47). c) K. Eriks Lov el. Gaardsret, given i Nyborg. (f. 47^b—54). d) Erkebiskop i Lund Eskils Kirkelov el. rettere den Siellandske Kirkelov. (f. 55—61). e) Nogle mørke Ords Forklaring i Loven og Birkeretten. (f. 62—71), tilligemed nogle Registre over de foregaaende Love. (f. 72—74). f) Skiel imellem Danmark og Sverrig. (f. 74^b—75).* Pap. 16. Aarh. 76 Bl. (NB. i den ældre Numerering findes 45 to Gange).

Afskrift. Randnoter med en senere Haand. — *Herkomst* osv. Bl. 1^a er skr. med en nyere Haand: «Dette Exemplar er skreven Aar 1581». Indbindingen tyder paa, at Bogen har været i den

Fossiske Saml. — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXXIII —LXXXIV.

Gl. kgl. Sml., 4., 3132. *Codex chart. Sec XV, rubris miniatis et Litteris init. variis coloribus ornatis, in qvo: a) K. Christoffer af Bayerns Kiøpstædtret for Køpenhaffn oc alle andre Kiøbstæder, dat. 1443. (f. 1—16). b) K. Eriks siællandske Lov i 3 Bøger med Register over Capitlerne foran hver Bog. (f. 17—126). c) Haandfæstninger el., som det synes, Extract af adsk. Recesser og Constitutioner, hvoriblandt navnlig anføres den Vordingborgske af 1202 og K. Erik Christoffersens i Nyborg, 1204. (f. 126ᵇ—133). d) Skjel mellem Danmark og Sverige. (f. 133ᵇ—134ᵃ). e) K. Christ. I Privilegium for Standerne i Sielland, dat. Ringsted 1454. (f. 134ᵃ—135ᵃ). f) Beslutning ved Kongevalget i Nyborg 1320, el. Udkast til Haandfæstningen med Hertug Christoffers Revers. (f. 135ᵇ—139). g) K. Waldemars og hans Søns Hertug Christoffers Kallundborgske Recess af 1360. (f. 139ᵇ—145ᵃ). h) K. Waldemar Christoffersens Forpligtelse til Stænderne, dat. Roskilde 1341. (f. 145—146). i) K. Olufs og Dron. Margarethas Forpligt, dat. Nyborg 1377. (f. 146). (manc?). k) Kiøbstad-Ret for Danmark. (f. 147 —148). (mutilum.) Efter den gamle Catalog skulde her endnu findes «Waterrecht» paa Plattydsk; men den er afrevet.* Pap. 15. Aarh. 148 Bl. 15 × 20 Cm. Røde og grønne Initialer; Randnoter.

Dansk. Afskrifter. Bl. 16ᵃ staar: «Explicit hæc scriptura in Castro Kalundeborgis [?] per manus nicolai michaelis dicti jwde, Anno domini Mcdlxxxnono vigilia sancti mathei Apostoli et ewangeliste. Deo gratias.» Bl. 126ᵇ: «Et sic expliciunt leges erici regis scripte per manus nicolai jwde ministri ecclesie alende Anno domini 1484. feria 5a pasce, Deo gratias.» Det øvrige i Bogen er med samme Haand, undt. sidste Side. — *Benyttelse.* Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, V, S. XXV. Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXI—LXII.

Gl. kgl. Sml., 4., 3133. *Codex chartaceus Sec. XVI inscr. «Konning Woldemars Lough som brugis vdi Siellandt, Falster och Lollandt», cont.: a) K. Erik Menveds Siellandske Lov, paa nyere Dansk, i 6 Bøger, med den jydske Lovs Fortale, samt Tavle paa Capitlerne foran hver Bog. (f. 1—228). b) Bisk. Absalons Siellandske Kirke-Lov, dat. 1171. (S. 230—236). c) K. Eriks Haandfæstning, dat. Nyborg 1244. (f. 237—247). d) K. Olufs Haandfæstning, dat. Slagelse 1376. (f. 248—263). e) Skielnet mellem Danmark og Sverrig. (f. 254). f) Gaardsretten. (f. 256—260). (uden Slutning). g) K. Frederik II Skik og Ordning for Fiskeliggerne i Skaane, Dragør, Siellandt og Smaalandene (her kaldet Møødbogen), dat. 1574.* Pap. 16. Aarh. 286 Bl., hvoraf 16 ubeskr.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst.* Paa Bindets Inderside, foran, staar «Erich Krabbe» († 1564); Bl. 1ᵃ: «Liber Nicolaj paschasij Suinburg: 1576», og paa Bindet Bogst. N P og 1575. — Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, V, S. XIV.

Gl. kgl. Sml., 4., 3134. *Codex chart. inscriptus: (K. Eriks) Den Sielandtz Loug paa Rett Danske och er skifft i Siuff (6) Bøger etc. med Indholdsliste foran hver Bog, samt Fortalen til K. Waldemars jydske Lov og alphab. Register, desuden alphab. Register over gl. Ord i Siell. Lov og Noget om gammel Pengeregning, samt Bøder i samme (f. 1—209). b) Adsk. Fred. II og Christ. IV Forordninger omtrent fra 1562—1590 (f. 211—263). c) Herreder og Sysler i Danmark (f. 264). d) Forklaring paa Danmarks Vaaben (f. 265). e) Fred. II Forordning af d. 8. Jan. 1579, at man ei maa slippe Hovedsag formedelst Ord, som falde i Ret (f. 266).* Pap. 16. Aarh. 274 Bl., hvoraf 4 ubeskr. (NB. Den ovenf. anf., ældre Numerering tager ikke de 2 første med).

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst.* Bl. 2^b staar: «Jurgenn Jensszenn Brodd» samt hans Bomærke. — NB. Bindet er et Stykke af et Pergamenthdskr. med Noder, maaske fra 13. Aarh.'s Beg.

Gl. kgl. Sml., 4., 3135. *Codex membran. Sec. XV, rubris miniatis et litteris initial. varie pictis, in qvo: a) Kanuti, Episc. Viberg., qvedam breves Exposiciones Legum et Jurium Concordancie et allegationes circa leges jutie datæ, 1488. (f. 1—187. f. 80^mum^ vacat). b) Om Wittne och Neffnd. (f. 188—190). c) Constitutio Woldemari Regis per Tordonem legiferum. Articuli et correctiones legum qvas lille Thordh Deghn Norjutie legifer composuit ex conss. melior. regni in parlamento Danorum in Nyburg. Rex Woldemarus confirmauit. (i 93 Artikler.) (f. 190—202). d) Huilcken Mann annen slaar ihiel (alias: den gamle Gaardsret). (f. 203—206^b^). [Cfr. Rosenvinge, Gaardsretter p. 23.] e) Constitutio Woldemari Regis, Patris Margarete reginæ, dat. Kallundborgh 1360, i 30 Artikler. (f. 206^b^—211^b^). f) Woldemari Regis Constitutio, data Nyburgh 1354. (i 11 Artikler). (f. 211^b^—213). g) Constitutio Christofferi fil. Woldemari Regis, data Wiburgis 1320 (i 36 Artikler). (f. 213—216). h) Constitutio Erici, Regis Dacie, data Helsingborg 1269 (i 10 Artikler). (f. 216—217). i) Constitutio Erici Regis, data Nyburgh 1282. (f. 217—219^b^). k) Constitutio Erici Regis qvæ incipit: «Thenne Logh gaff Koningh Erick, annen Ericks Søn, i Nyburgh» (danice). (f. 219^b^—221^b^). l) Constitutio Regine Margarethe, Regis Woldemari filie, alio nomine Constitutio Olavi Regis Dacie s. a. (i 24 Artikler). (f. 221^b^—224^b^). m) Constitutio Olavi Regis, data 1387. (f. 224^b^—226^b^). n) Constitutio Erici Regis Dacie, filii Christofferi, in Nyburgh, s. a. (danice). (f. 226^b^—228^b^). o) Constitutio Christierni (I) data Wiburgh 1466. (f. 228^b^—231). p) Additamentum ad K. Woldemars Haandfæstning, qvod incipit: «Thette haffuer oc Konningh ræth» etc. (manu recentiori). (f. 231).* Perg. 15. Aarh. 236 Bl., hvoraf 4 ubeskr. (NB. Den ovenf. anførte, ældre Numerering begynder efter det første, ubeskr. Bl.) 18×13 Cm. Randnoter. Røde og blaa Init. og Titler.

Dansk og Latin. Afskrifter, alle med samme Haand, undt.

det sidste Stykke. — *Herkomst.* Foran, paa Bindets Inderside, staar: «Dende bog gaff meg Jahan FFris tiil Heslager myn Herre faders Canceller den 29 dag Januarij Aar etc. 1550. Friderich manu *propria scripsit.*» (ɔ: Prins Frederik, senere Kong Frederik II.) Og Bl. 233ª, ligel. med hans Haand: «15M50 [mellem to af en Pil gennemborede Hjerter]: D : F : G : N : V Friderich.» — Erichsen, Uds. osv., S. 129. Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, III, S. XXIII—XXIV. Valdemar II's jydske Lov, udg. af P. G. Thorsen, Kbh. 1853, S. 7. Wegener, Aarsber. fra Geh.-Arch., V, S. 31—41, 48—49.

Gl. kgl. Sml., 4., 3136. *Codex membr. elegans Sec. XV rubris miniatis et litt. init. varie pictis, in qvo iidem Libri ac in Cod. præced., scil: a) f. 1—189ᵇ. b) f. 189ᵇ—192. c) f. 192—206. d) f. 206ᵇ—210ᵇ. e) f. 210ᵇ—215ᵇ (i 33 Artikler). f) f. 215ᵇ—217ᵇ (i 12 Artikler). g) f. 217ᵇ—220. h) f. 220—221. i) f. 221ᵇ—223ᵇ. k) f. 223ᵇ—225ᵇ. l) f. 225ᵇ—228. m) f. 228—229ᵇ (in fine def.) n) deest. o) f. 229—231.* Perg. 15. Aarh. 211 beskr. Bl. og 2 unum. (NB. Den ovenf. anførte ældre Numerering er urigtig, idet der springes fra Nr. 107 til 128). 19½×14 Cm. Randnoter. Røde og blaa Init. og Titler.

Dansk og Latin. Afskrifter af samme Love som i forr. Nr. — *Benyttelse.* Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, III, S. XXIV. Valdemar II's jydske Lov, udg. af P. G. Thorsen, Kbh. 1853, S. 7. Wegener, Aarsber. fra Geh.-Arch., V, S. 31—41.

Gl. kgl. Sml., 4., 3137. *Codex chartaceus Sec. XV et XVI, in qvo: 1) Modus abbreviandi in Jure. 2) Tituli sex librorum Decretalium cum Decreto abbreviato; adj. Modo legendi in utroqve jure, versibus memorialibus in Decretum etc. 3) Lex Cimbrica Waldemari II, c. expositionibus Canuti, Episc. Viburg., exarata 1503. 4) Articuli Thordonis legiferi a Waldemaro II confirmati. [In fine: «Explicit Thordo per F. Jo. Martini in Sora 1504»] 5) Juramentum Militum v. Ridderes Eedh. (Danice). 6) Provinciæ regni Daciæ 197. 7) Noget om gammel Penge- og Jorde-Beregning. 8) Capitula primi Libri Legis Siellandicæ; med Noget om Bøder, samt Vægt og Maal. 9) Wald. I Siellands Logbogh i 3 Bøger; bag ved den om Skifte, med Register over Capp. foran 2den og 3die Bog. 10) Erkebiskop Absalons Siellandske Kirke-Ret, med Titel «Kyrke-Skraa». 11) Lex Siellandica Erici Menvedii i 4 Bøger, paa gammel Dansk med Register over Capp. foran hver Bog. [In fine: Expliciunt Leges Danorum Siellandensium, Lalandensium etc. anno 1493 per manus Johannis Martini, qvem genuit Roskildia.»] 12) Haandfæstninger el. rettere Extract af adsk. Haandfæstninger, hvoriblandt: a) K. Erik Christophersens i Nyburgh, 1284. b) K. Christophers, dat. Wiborg 1320. c) K. Waldemars, dat. Callendeborgh 1360. d) Ejd. Forsikkring om Amnestie, s. a. 13) Acta Conventus Slaglosiensis de novo rege eligendo 1376 eller Udkast til Haandfæstningen, med K. Olufs og Dr. Margaretes Revers. 14) K. Waldemars Recess el. Haandfæstning, dat. Nyborg*

1354 med Noget hørende til K. Eriks Lovstykker; it. Rigets Ret og Deele, med Titel «Ridebrev». 15) Det Halmstadske Mødes Beslutning om K. Hanses Valg, 1483, el. Udkast til Haandfæstningen i 52 Artikler. 16) K. Wald. Anordning til Indbyggerne i Skaane om Jernbyrd og Nævn, hvortil er føiet Noget om Rettergangsformen kaldet Rigens Ret og sluttet med disse Ord: «swa wor affsagt Anno D. 1494 i Calundborg proponente Ser D. Jo. rege illustri,» hvorpaa følger: «inter cetera fuerunt seqventes articuli commissi de (placito) Iusticiario ad consiliarios regni,» hvilke derpaa indføres paa Latin, men synes ikke sluttede. 17) Den skaanske Low i 5 Bøger, kaldte Balker, med nogle Excerpter bag ved, samt Register til Tywffebalken. 18) Bercke-Ræt then vdi Helsingbor ær giffuen s. a. 19) Privilegium C. (Cph. Bavari) Regis Civitatensibus concessum, ellers kaldet Kiøpstædt og Byrkræt i 104 Artikler, dat. Haffn. 1443. 20) K. Christierns Haandfestning, dat. Vibergis 1440, sed falso; med Noget tilføiet, under Navn af «Gardz-Ræt». 21) Forma utilissima til Tings vitnæ, qvam paucissimi practicant Dan. 22) W. R. [ɔ: Waldemari II Regis] Literæ, dat. 1213. 23) En Kirke-Ret, s. auct. & anno. 24) Suerriges Lagbogh. Pap. Omtr. 1500. 610 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr., samt 3 vedhæftede Sedler. (NB. Der har været flere Bl., som ere udrevne). Randnoter.

Dansk, Svensk og Latin. Afskrifter. Foran, paa Bindets Inderside, nogle Optegnelser. — *Herkomst* osv. Bl. 1ª er skrevet: «P*er* d*ictum* Joh*annem* martinj». (Det er denne Mand, hvem de fleste af Bogens Afskrifter skyldes). Bl. 194ᵇ: «Explicit Thordo p*er* f*ratrem* Joh*annem* mart*ini* in Sora anno d*omi*nj MDquarto fer*ia* t*er*cia[?] pentecost*es* mewlt[?]» Bl. 338ᵇ: «Expliciu*n*t Leges Dano*rum* Sielandensiu*m* Lalandensiu*m* etc. martis *secun*da Julij anno 1493 p*er* manus meas. Joha*n*nes martini quem genuit Roskildia». Bl. 428ª: «Has leges mu*n*icipales Schanien*ses* finiuj ego Joh*annes* martinj doctor *et* monachus i*n* sora anno d*omi*ni Mcdxcix f*er*ia 2ª m*ensis* oct*obris* visitac*ionis* m*a*rie In castro Hameren*si* quod est in Barendeholm». Bl. 610ᵇ: «Et ita finite sunt leges Sancti Erici Regis Suecie Anno D*omi*ni Mdᵐᵒ ixᵒ die beato*rum* Simonis et Jude ap*osto*lor*um*. In curia Archiep*isco*pi Lunden*sis* dicta fflygingæ anno quarto d*icti*[?] Birgeri Archiep*isco*pi p*er* me Jo. martini monachum Soren*sem* talem qualem tunc temporis inivi constitutum De quo sit Deus in s*ecu*la b*ene*dictus Amen.» — Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Love, III, S. XXIV. Schlyter, Sweriges gamla Lagar, Lund 1838, IV, S. XXXIV—XXXV; IX, S. LV—LVI. Wegener, Aarsber. fra Geh.-Arch., V, S. 31—41, 51—52.

Gl. kgl. Sml., 4., 3140. *Den jydske Lov, paa nyere Dansk, med dobbelt rimet Fortale, samt nogle Ordsprog og Dommeres Vilkaar foran. b) Om Landboe og Brydie. c) K. Fred. II Instruction, hvorledes alle Deelemaal og Sager skulle forfølges til Tinge, med mere om Rettergangen i de Tider uddraget af Recesserne og andre Love. d) K. Christoffers Stads- eller Kiøbstæd-Ret, i 84 Artikler, med Confirmation, dat. 1544,*

og Register bag ved. e) Thord Deghns Artikle og Forklaring over den jydske Lov, stadfæst af K. Wald., udsat paa Dansk i 95 Artikler, med Register foran, samt Underretning om Anledningen til dette Thord Degns Arbeide. f) Noget om Jordebogs-Beregning og gammel Mynt. g) K. Eriks Lov i Nyborg 1269, kaldet Birkeret, med Register bagved. h) Riber Stads-Ret af K. Erik Christoffersen, dat. Nyborg 1295, i 92 Artikler. i) K. Christ. I Forordning for Fyen, her kaldet Fyens Vedtæct, dat. Coldinghuus 1547, i 20 Artikler. k) Rigens Ret, s. a., men meest grundet paa Frederik II Anordninger. l) Keyserretten, fordansket og uddraget af J. Damhvders Lovbog, i 42 Artikler. m) Keyser Sigismundi Dom om Slesvig, 1424, oversat af Jochim Rønnow, Electus til Roskilde, og siden oversendt Tyge Krabbe med adsk. Herredags- og andre Domme af det 15de og 16de Seculo. Pap. 16. Aarh. 2 Bd., henholdsvis 198 og 240 Bl., hvoraf enk. ubeskr. Røde Init. og Titler.

Afskrifter. Ved Slutn. af 2det Bd. staar: «peractum die Ascensionis anno dom*in*j 1582». (Tilsidst Register). — *Herkomst* osv. Har været i det Fossiske Bibl. (if. Bindet og dets Mærke). — Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, III, S. XXIII.

Gl. kgl. Sml., 4., 3142. *Codex membran. formæ majoris, litt. init. cæruleis, in qvo: a) Dat jütsche Lowbuck, præmisso indice Capitum; [in fine vero adscriptum habet nomen Joh. van Alevelde cum insigniis gentilitiis]. b) Handvestinge Konningk Erickes. Nyborg 1282. c) Konningk Erick Christoforsens Recht tho Niborch 1244. d) Artikle und Vorklaringe der Jutenrecht wylcken kleine Tordt hefft to hope gesettet uth Bouell aller reden in Denemarcken. e) Van den breuen; el. Noget om Sagers Forfølgning for Drosten. f) Dat fresche Recht in Eiderstede, Uthholm und Everstorp. g) Dat olde Waterrecht van Staueren und van deme Damme in Flandern. h) De Ordinantie, de de Sceplüde ende Koplüde mit malckander begeren van Sceprechte. i) Dat Slotrecht. [Ad finem eadem manu notatum est, Codicem a Matthia Laurentii 1543 exaratum esse.] k) De Acker vnd Wiscke de ein bunde hebben scall under sinen plog. l) De Heren, so 1500 am Manthage nach Valentini im Lande Ditmarschen sind gebleben. Endelig ere tilføiede et Par historiske Anmærkninger, den første om Fred. I Valg 1523, den anden om en Landmaaling i Holsteen.* Perg. 16. Aarh. 85 Bl. Blaa Initialer.

Plattysk. Afskrifter. — *Herkomst* osv. S. 53^b læses (under et tegnet Vaabenskjold): «Dit Bock hort Johan van Alevelde». Og S. 82^a: «Matthias laurentij est scriptor huius totius libri cuius finitus in anno natiuitat*is* chr*ist*i 1543 Hæbdumedæ ante Jacobi apostolj etc». Bibl. Seveliana, P. III, p. 127, Nr. 69. — Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, V, S. XIV --XV.

Gl. kgl. Sml., 4., 3143. *a) Waldemari II Lex Cimbrica, danice, c. interpret. lingua Saxon. inf., præmissa duplici præfatione metrica. b) Wo greeselicken ein Meineedt tho geuen is. c) De dennische Tor Deen up*

dennisch, præmisso Indice, i 94 Artikler. d) Qvæstiones et Responsa juridica. e) Alle 40 Marks-Sager, som y Loubog stander. f) Dat nye Frensche [sic, ɔ: Freescke] Landtrecht der veer herde in Tunderleen, per Johannem Slesvici et Holsatiæ Ducem, 1559. g) De Sövenhardes beleuinge 1426, vel: Dat olde fresche Landtrecht, i 21 Artikler (præmisso indice). Subjuncta sunt varia de inundationibus maris in Ducatibus Slesv. et Hols. Pap. 16. Aarh. 193 Bl. (det sidste omtr. afrevet).

Plattysk og Dansk. Afskrifter. Bl. 190[b] staar «Finis anno [15]74». — *Herkomst.* Bl. 1[a] læses: «Diet Bock hordt my peter Sönnichss tho». Bibl. Sevel., P. III, p. 126, Nr. 68.

Gl. kgl. Sml., 4., 3145. *Ein new ausgesatztes und transferirtes deutsch Lowbuch emendirt . . . durch Erich Krabben zu Bustrop 1557; mit Register der Capp. u. Dedication an K. Christ. III. b) Ejusd. Tractat von Schiffbrüchtigen Guetern, auf denisch Vrack. c) Litteræ patris ad filium de necessitate studiorum, dat. Zelle. d) Sächsisches Lehenrecht in 44 Capp. (præmisso Indice). e) Der Borger Recht tho Flensborch, dat. 1284, durch Hertoch Woldemar von Jutland i 116 Artikler med Christ. II Confirmation af 1515, aliis manibus. Slutningen tilskreven omtr. 1620.* Pap. 16. og 17. Aarh. 286 Bl., hvoraf de fleste numererede; endel ere ubeskr. (NB. Indb. i en paa Pergam. trykt Messebog ell. desl. med Noder).

Tysk (Højtysk og Plattysk). Afskrifter. (Erik Krabbes tyske Overs. af Jydske Lov blev først trykt 1684 tilligemed Afhandlingen om Vrag). — *Herkomst* osv. Bl. 1[a] staar: «Frandz Holst gehordt disz buch etc. Anno etc. [15]93». Og til Slutn.: «Ao. 1620. Hans Wildtfangh m. ppria.»

Gl. kgl. Sml., 4., 3146. *a) Erich Krabbes Uebersetzung des Jüdschen Lowbuchs, nebst desselben Tractat von Schiffbrüchtigen Gütern, subjuncto Indice Capitum Legis Juticæ. b) Erkleringe vnde nachweisung etlicher Artikel im Lowbuche von einem Denischen Juristen mit Nahmen Cort (ɔ: Thord) Degene i 62 Artikler. c) K. Christ. III Recess, dat. Coldinghuus 1558, i 70 Artikler, übersetzt mit Register der Capitel. d) K. Fred. II Haandfæstning, dat. Kopenh. 1559, i 47 Artikler, subjuncto indice. e) K. Frid. II Hofrecht in 33 Artikeln, subjuncto indice.* Pap. 16. Aarh. 382 Bl., hvorfra nogle ubeskr.

Tysk. Afskrifter. — Erik Krabbes Overs. er tr. i Kbh. 1684, 4° (slg. Kofod Ancher, jurid. Skrifter I, S. 371—79).

Gl. kgl. Sml., 4., 3147. *Codex chart. Sec. XV, in qvo: a) Tor Degns Forklaring ofuer Lougen, stadfæstet af K. Waldemar og Danmarks Rigens Raad, i 93 Artikler. b) K. Christophers Kiøbstædret, dat. Hafn. 1444, i 79 Artikler, med Register bag ved. c) Artikler uddragne af Recessen. d) Forklaring paa gamle Ord i Loven. e) Herridstings . . . . og andre Sager. f) Om gammel Mynt. g) Fred. II Anordning om Ægteskabs Sager, dat. Kbh. 1582. h) Sødskendes-Skifte paa Jordegods mellem Herremænd. i) Det danske Vaaben tegnet, med Udtydning*

derpaa. k) Alle Herreder i Danmark. l) Adelens Navne i Danmark, paa Riim. m) Nogle Spørgsmaal, samt nogle hist. Optegnelser.
Mangler.

Gl. kgl. Sml., 4., 3155. *Samling af Kiøbenhavns Privilegier og Andet, Kbh. vedkommende. Først et Slags Historie af Kiøbenhavn, samt nogle Excerpter ex Arngrimi Supplementis Historiæ Norvegicæ, hvorpaa følger: a) K. Christoffers Stads-Ret for Kiøbstæderne i Dannemark, i 85 Artikler, med Confirmation af 1553, samt Register bagved. b) K. Hanses Stadsret af 1484, i 161 Artikler, med Register bagved. c) Danm. Riges Kiøbstæd-Ret, i 126 Artikler, med Confirmation af 1587, og Register bagved. d) Anordninger og Papirer, som angaae Kiøbenhavn, især fra K. Christopher til K. Fred. III Tid, hvoriblandt Vandcompagniets Fundats af 1630 er trykt.* Pap. 465 Bl., hvoraf enkelte ubeskr. En ældre Numerering viser, at adskillige Bl. ere udrevne. Den trykte Fundats af 1630 er udtagen til Bibliothekets danske Afdeling.

Latin og Dansk. Afskrifter. Forskellige Hænder, hvoribl. P. H. Resens, som ogsaa findes i Randbemærkninger. Ved det første Stykke i Samlingsbindet staar «O. W.», maaske Ole Worm (som Forf.), slg. de andre Expl. i Bibl. af denne kortfattede Kjøbenhavnshistorie. — *Herkomst.* Nr. 136 i den hdskr. Kat. ov. H. Grams Manuskriptsaml.

Gl. kgl. Sml., 4., 3156. *Volumen in qvo: a) K. Christophers Stadsret for Kiøbenhavn, dat. Hafniæ 1443, i 118 Artikler. b) K. Hans's Beskiermelsesbrev for Kiøbenhavn, dat. Hafn. 1485. c) Artikle for Kiøbenhavn af 1502, i Slutningen dog dat. 1512. d) Raadstuebeslutning af 1560 om Tjenestefolk. e) Vilkaarene ved K. Erik af Pommerns Valg, hvorpaa følger Register paa det foregaaende. f) K. Christian III Recess, dat. Kbh. 1557. g) K. Christian II Haandfæstning el. Reces, Kbh. 1513. h) K. Christophers Ribe Byes Privilegier, dat. Ribe 1292, i 122 Artikler. i) Ny Recess for Ribe Bye. 1571. k) Kiøbenhavns Privilegier af K. Erik, s. a. l) De danske Artikler, forhandlede ved Herredagen i Odense med de Wendiske Stæder, 1560; med alphab. Register til Slutning.* Pap. 16. Aarh. 175 Bl. (NB. De Bl., der indeholde f. og de følg. Stykker, ere nummererede).

Dansk. Afskrifter. 2 forsk. Hænder. — *Benyttelse.* Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, V, S. XXIII—XXIV.

Gl. kgl. Sml., 4., 3161. *Volumen (af Coyets) inscriptum «Helsingøhrs Privilegia», in qvo: a) K. Christophers Privilegia for Helsingøer, dat. Kiøbenh. 1443, i 118 Capp. b) K. Hans's Beskiærmelses-Brev el. Privilegier for Helsingøer, dat. 1483, med en Artikel af A. 1500. c) Jørgen Mynters Fundatz i Malmøe 1546, men forbunden og ufuldstændig. d) Anordning for Slagelse af 1639, men uden Begyndelse. e) K. Fred. II(?) Resolution paa nogle Nestved Byes Besværinger, s. a. f) Malmøes Birkeret, s. a., i 56 Artikler. g) K. Waldemars Privilegia for Malmøe af 1360, i 29 Artikler. h) K. Eriks Privilegia for Malmøe, dat. Helsingborg 1415, i 40 Art. i) K. Christoffer af Bayerns Privilegia for*

Malmøe, dat. ib. 1440, i 7 Art. k) Ejusd. (vel forte verius Christ. I) Privilegia for Malmøe af 1466, i 13 Art. l) K. Hans's Privilegia for Malmøe af 1487, i 52 Artikler. m) Ejusd. Privilegia for Malmøe af 1480. n) Malmøes Birkeret, iterum, s. a., i 57 Art. o) K. Hans's Privilegium for Kiøbstæderne i Skaane 1499, i 9 Art. p) Modebog for dem, som søge Høst-Marked i Malmøe, s. a. q) Modbog for Fiskerierne paa Falsterbo og andensteds, s. a. r) Uddrag af Jydske Lov om Borgen. s) Om Skifte efter dem, som døe uden Børn. t) Erkebiskop Byrges Friheder for Præsterne, 1504. u) Borgemester og Raad i Malmøe, deres Obligation til Borgemester Jørgen Kok paa nogle Penge optagne til Byens Nødtørft. Pap. 17. Aarh. 291 Bl. (med Numerering), hvoraf 5 ubeskr.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst* osv. Bl. 1ª Navnet W. J. Coyet (slg. Werlauff, Efterretn. om det st. kgl. Bibl., 2. Udg., S. 107—8. — Kolderup-Rosenvinge, Sml. af gl. danske Love, V, S. XX—XXI, LIII. Schlyter, Sveriges gamla Lagar, IX, S. XCV.

Gl. kgl. Sml., 4., 3170. *Riber Byes Stadsret af K. Erik Christophersen, 1269, med Register bagved. b) Biskop Jens af Roskilde: Anordning om Hindrelse og Rov, 1417. c) Riber Stadsret, iterum, i 121 Artikler. d) K. Christophers alm. Stadsret af 1443, i 81 Artikler, med Register. e) K. Christian III Ordinants til menige Rigets Indbyggere, eller Kiøbenhavns-Recess af 1537. f) Ribe-Capitels Kopie af Ribe-Byes Privilegier fra 1250—1580. g) Variæ Constitutiones in formam Locorum communium redactæ. h) Bona Capituli Roskildensis. i) Fundatio Frisiorum ved Kbhvns Universitet, med andet mere.* Pap. 17. Aarh. 237 Bl., hvoraf 10 ubeskr.

Dansk. Afskrifter. Forsk. Hænder. — *Herkomst.* Har ligel. tilhørt W. J. Coyet, hvis Navn findes skrevet Bl. 1ª.

Gl. kgl. Sml., 8., 3601. *Samling af danske juridiske Ord, forma minima.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Paa Sedler; med J. Langebeks Haand.

Gl. kgl. Sml., 8., 3656. *Codex membr. Sec. XV, rubr. et litt. init. miniatis; in qvo præmissis variis Chirurgico-Astrologicis: a) Waldemari I Skaanske Lov, deelt i 5 Bøger, med Register foran. b) K. Waldemars Forordning om Jernbyrd og Næfn. c) Thette hafuer Konning gett sitt Rige etc. d) K. Erich Christoffersens Lov i Nyborg 1284. e) K. Knudts Wätherlags Reth efter den nye Revision i K. Nicolai Tid. f) Si qvis impetitus fuit a Rege læsæ Majestatis. (latine.) g) Constitutio Erici Regis, Nyborgh, die b. Olavi 1282. h) Erici Regis constitutio inhabitantibus in Bara Häreth in Scania data. i) Subscriptio Legis Waldemari de anno 1142. k) K. Waldemar I Siellandske Lov i 3 Bøger. l) Den Skaanske Kirkeret. Bogen slutter med et Par juridiske Antegnelser.* Perg. 15. Aarh. 186 Bl. 12×18 Cm. Røde Initialer og Kapiteltal.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst* osv. Kofod-Ancher, jurid. Skrifter, I, S. 98. Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love,

V, S. XI, XVII. Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. XL. Wegener, Aarsber. fra Geh.-Arch., V, S. 19—20, 23—26.

Gl. kgl. Sml., 8., 3658. *Codex membr. Sec. XV, Lemmatibus et litt. init. miniatis, in qvo: a) K. Waldemar II jydske Lov (NB. sluttes med Cap. om Hedebrynde). (f. 1—110). b) Thord Degns Artikler paa Dansk i 56 Capp.; underskrevet: Explicit Statuta Wibergensia edita per Lidel Thord Dyegen sub manu Joh. Nicolai. (f. 111—125). c) K. Christierns Handfestning data Wiburgis 1466. (f. 125—128ᵇ). d) Hvilke Sager man schall værje med Kiøns Næfnd, Frenders Eed og Härretz Nefnd. (f. 128ᵇ—131ᵇ). e) Fyrgetyve Marks Sager. (f. 131ᵇ—133). f) K. Erick Christoffersens Lov i Nyborgh 1284. Kiercke væriæ scullæ Kiercke tinde sællæ. (f. 133—137).* Perg. 15. Aarh. 141 Bl. (NB. Ved den ovenanf. ældre Numerering ere de to første Bl. ikke medregnede). 14×10 Cm. Røde Init. og Titler.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst.* (Slg. Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, III, S. 21.) Af Ejernavne findes i Bogen «Matt*is* And*e*rsen[?] paa bogensse», «Søren Glad» 1571 og «Nielsz Sehestedt» 1659.

Gl. kgl. Sml., 8., 3660. *Codex chart. Sec. XVI, in qvo: a) K. Waldemars jydske Lov med Uddrag af Loven bag ved. (p. 1—164). b) Thord Degns Artikler. (p. 165—200). c) K. Christoffers Stadsret. (p. 201—233). d) K. Erichs Haandfæstning el. Gaardsret. (p. 233—244). e) Rigens Ret. (p. 245—265). f) K. Christ. III Recess af 1558. (p. 266—349). g) K. Fred. II Gaards-Ret af 1562. (p. 350—377). Bogen slutter med 3 Marks Sager og nogle gamle danske Ord, item Fortegnelse paa Herrederne i Danmark, og er skreven 1562* [rettere 1563], *Alt paa da brugelig Dansk.* Pap. 16. Aarh. 192 beskr. og nogle ubeskr. Bl.; Paginering.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst.* Paa Bindet: «Egert Wlfeld Anno 1566«; paa Titelbl.: «Bartholomeus Haagensen.» — Afskrifterne ere saagodtsom alle med samme Haand, vistn. den vejleske Rektor Niels Bredals, hvis Navn (Nicolaus Bredal Vetlm̄.) findes under Fortalen til den sproglig moderniserede Jydske Lov.

Thott, Fol., 1161. *Kong Waldemar den 1stes Siællandske Lov og Kirkeret.* Pap. 16. Aarh. 73 Bl. Røde og sorte Randnoter.

Dansk. Afskrift.

Thott, Fol., 1162. *Den Siællandske og Jydske Lov, skrevne paa to Colonner lige over for hinanden. b) Kong Hans's Kiøbsted-Ret 1487. Cod. Sec. XVI. Subjicitur Thor Degns Rechts-Artikeln.* Pap. 16. Aarh. 162 Bl. og 14 vedlagte do.

Dansk og Tysk. Afskrifter. — *Herkomst.* Foran ere skrevne Ejernavnene: «Morthenn Morthenszenn» (der havde faaet den af Peder Jensen, Raadmand i Holbæk), «Jørgenn Koefoedt» (Ridefoged i Sorø, siden Raadmand i Slagelse, fik den 1628 af Morten Mortensen) og «Peder Walcher» (der fik den 1632 af Jørgen

Kofod). Bibliotheca Osteniana, S. 333, Nr. 20. Kofod Ancher, jurid. Skrifter, I, S. 550.

Thott, Fol., 1166. *Erik Krabbes tydske Oversættelse af den Jydske Lov. b) Friderici II Hofrecht. c) Handfestung 1559.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 126 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Tysk. Afskrifter.

Thott, Fol., 1167. *Erik Krabbes tydske Oversættelse af den Jydske Lov. b) Von schiffbrüchigen Gütern. c) Thor Degn, Erklärung etlicher Artikel im Lohebuche. d) K. Christiani III Recess. e) K. Frid. II Handfestung 1559. f) Ejd. Hofrecht. g) Herzog Waldemars Flensburgisches Stadtrecht, 1284.* Pap. 17. Aarh. 224 beskr. samt talrige ubeskr. Bl. (Stærkt medtaget, tildels næsten ødelagt af Fugtighed).

Tysk. Afskrifter. Med Aarst. 1608. Et Navn er udklippet fra den 1ste beskr. Side.

Thott, 4., 1977. *Den Skaanske Lov i 6 Bøger, under Navn af Kong Eriks Lov. b) K. Waldemars Lovbog, scil. Arvebogen og Urbodemaal. c) Kirkeloven. d) K. Erichs og Waldemars Haandfæstninger, ac alia, qvæ uberius et accurate enumerantur in schedula adjecta, manu Kofod Ancher scripta.* Pap. 16. Aarh. 302 Bl., med Pagin.; deraf 1 ubeskr. Randnoter med rødt, grønt og blaat Blæk.

Dansk. Afskrifter. Bl. 1 indeholder et Register over Bindets Indhold, med Kofod Anchers Haand. — *Herkomst* osv. Bl. 2[a] staar, med rød Farve: «Liber Tychici Asmundii Superintendentis Skaniæ 1566.» Bag i Bogen, paa Bindets Inderside, et Bomærke med Bogst. A. I. — Kofod Ancher, jurid. Skrifter, I, S. 99. Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, V, S. XIV, XVII—XVIII, LII. Schlyter, Sweriges gamla Lagar, VIII, S. LXXXVIII—LXXXIX; IX, S. LXXIII—LXXIV.

Thott, 4., 1978. *Den skaanske Lov, Kong Waldemars Arvebog, Kirkeloven, med mørke Ords Forklaring, om gammel Myndt og om Jord.* Pap. 16. Aarh. 1 unum. Bl., 215 num. og 3 ubeskr.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst* osv. Paa Titelbl. Aarst. 1577 og Bogst. C N B [?]; paa Bindet «M D» og 1578. Bibl. Langebek., S. 555, Nr. 58. — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXVII.

Thott, 4., 1979. *Den skaanske Lov i 17 Bøger. b) K. Waldemars nye Lov i 3 Bøger. c) Kong Waldemars Haandfæstning. d) Kong Eriks Haandfæstning. e) Erkebisp Eskilds Kirkelov.* Pap. 16. Aarh. 172 Bl., det sidste ubeskr.

Dansk. Afskrifter. Samme Haand som Thott 1978, 4°, se foran; skr. 1580. — *Herkomst.* Paa Bindet Navnet «Eggert Bylde» og «Anno 1581»; endvidere Kong Frederik II's Billede, med Bogstaverne A W under og Omskriften «Floret syncere sub vobis Dannia vere flos Frederice soli stella Sophia», samt paa Bagsiden det danske Vaaben, Monogrammet F S og Frederik II's

Valgsprog «Mein Hoffnung zu Gott allein». Bl. 1ª Ejernavnene «Hermand Friis» og «Lorentz Gabriel» (1669). — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXVIII.

Thott, 4., 1982. *Den skaanske Lov med Tillæg af Kong Hanses Kiøbstædsret. b) Ejusd. Privilegier for Guldsmede 1491. c) Instrux at følge Rigens Dele til Indførsel. d) De besynderligste Solonis Love, cett.* Pap. 16. Aarh. 256 num. Bl. (hvoraf 1 ubeskr.) samt nogle ubeskr. Bl. ud. Nr.

Dansk. Afskrifter. Foran ligge 2 Bl. med Optegnelser af Kofod Ancher om Bindets Indhold. — *Benyttelse.* Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXXIII.

Thott, 4., 1983. *Den skaanske Lov, med Kong Waldemars nye Lov, Kong Eriks Lov, og Kirkeloven etc.* Pap. Omtr. 1600. 240 beskr., num. Bl. samt nogle faa ubeskr.

Dansk. Afskrifter. Forsk. Hænder. De første 2 Trediedele af Bogen ere med samme Haand som Thott 1978 og 1979, 4° (se ovfr.), og skr. 1582; det Nyeste i Bogen er fra 1619. — *Herkomst* osv. Foran er skrevet: «Skånska lagen Kiöpt wid den i Nov. 1724 håldne Auction med några öfwerskotz böcker af Bibliot: i Lund för 1 Rd. 4 ß af Joh. Gab. Nykiörck.» — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, VIII, S. XC—XCI; IX, S. LXXVIII.

Thott, 4., 1984. *Earundem legum codex, accurate a Kofod Anchero in schedula adjecta descriptus.* Pap. 16. Aarh. 131 beskr. og 5 ubeskr. Bl.

Dansk. Afskrifter. Vedlagt er en Seddel med Register ov. Bogens Indhold, med Kofod Anchers Haand. — *Benyttelse.* Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXXI.

Thott, 4., 1985. *Codex membranaceus formæ minoris, qvo continentur: a) Kong Eriks Forordning af 1284. Def. b) Kong Waldemars Siællandske Lov, defect. a capite 42 libri II usqve ad ultimum libri III. c) Den siællandske Kirkeret. d) K. Erik Glippings siællandske Forordninger. e) Kong Eriks Siællandske Lov, deelt i 3 Bøger.* Perg. 15. Aarh. 109 Bl. 17×13 Cm. Røde Init. etc.

Dansk. Afskrifter. Foran ligger Register med Kofod Anchers Haand. — *Herkomst* osv. Bogen har Ejernavnene «Johann wenstermanndt» og «Seuerinus Laurentij». — Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, II, S. XLVIII.

Thott, 4., 1987. *K. Waldemars siællandske Lov og Kirkeloven. b) Erik Christophersens Wordingborgske Recess, 1281. c) Ej. Nyborgske Recess af 1284. d) Kong Christophers Haandfæstning af 1377. e) Christiani I Forordning om Giæsterie, 1454. f) Kong Eriks Siællandske Lov, deelt i 3 Bøger.* Pap. 15. Aarh. 150 Bl. 20½×14½ Cm. Røde Init. etc.

Dansk. Afskrifter. Foran ligger et Registerblad fra 18. Aarh. — *Herkomst* osv. Ejernavnet Jens Holm, 1649, er skrevet i Bogen. — Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, II, S. XLVI.

Thott, 4., 1988. *Codex chartaceus anno 1530 scriptus, continens Waldemari leges Siællandicas aliasqve, qvas singulas designavit K. Ancher.* Pap. 16. Aarh. 160 Bl., tildels med gl. Pagin.; 3 af dem ubeskr. Røde og blaa Init. etc.; enk. kolor., slet udførte Init.

Dansk. Afskrifter. Kofod Anchers Registerblad findes ikke mere vedlagt. Haandskriftet indeholder: a) Valdemars sjællandske Lov; b) Eriks sjællandske Lov; c) den sjællandske Kirkeret; d) Kong Eriks Haandfæstning 1284; e) Kong Olafs Haandfæstning; endelig alfabetisk Register til Lovene. — *Herkomst* osv. Ved Slutn. af Valdemars Lov staar (med Rødt): «Hær ændes woldemars log. So*m* Pethr*us* skiold skreff i Andwortsk*ov* mdxxx.» Og ved Slutn. af Eriks Haandfæstning (ligel. med Rødt): «I Antwordskou skreff mig P*eder* skiold præst ‖ Aff wessæ logbøger. trofaste oc ælst ‖ Rættæ oc forbætredt mig so*m* ha*n* kun*n*e bæst ‖ Mæst forth*et* oc altsom helst ‖ At jeg skal wæræ wess oc fast ‖ Po Dom oc stæffne. vtæ*n* lak oc last ‖ Mdxxx.» Samt efter Registret: «Borgemæsteræ oc Radt i Slawlsse befallede theris Cæm*m*enær at køffwæ oc betalle thennæ logbog m*ed* byess penni*n*ge Oc skal hwn Indlægg*es* oc forwares j byes gømæ Inne*n* radstwe*n* Menæ Indbyggere til ræt oc skæll. .1532.» — Kofod-Ancher, jurid. Skrifter, I, S. 171 f. Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, II, S. XLVII.

Thott, 4., 1989. *Leges Siællandicæ Waldemari iterum, diversæqve aliæ leges, qvas recensuit K. Ancher.* Pap. 16. Aarh. 228 Bl., hvoraf 9 ubeskr. Røde Init.

Dansk. Afskrifter. Bl. 2 findes 2 Registre ov. Bogens Indhold, det ene med Kofod Anchers Haand.

Thott, 4., 1990. *Codex chartaceus litteris initialibus varie pictis et foliis deauratis ornatus, qvo comprehenduntur eædem leges, qvæ habentur in prioribus codicibus [ɔ: Valdemars og Eriks sjællandske Love, Eriks Haandfæstn. 1244, Eriks Gaardsret, Kirkeloven.] Accedunt: a) K. Christophers Birkeret. b) K. Frederik den andens Birkeret. c) Tyveretten. d) K. Christophers Kiøbstæds-Privilegier. e) K. Hans's Stads-Ret. f) Ej. Privilegiernes Stadfæstelse for Kiøbenhavn og Skaanes Kiøbstæder, og Privilegier for Guldsmede. g) Rigens Ret. h) Forklaring paa gamle formørkede Ord.* Pap. Omtr. 1600. 472 Bl. (med Numerering), hvoraf 3 ubeskr.

Dansk. Afskrifter, alle med samme Haand. Paa de 2 første Bl. Register (18. Aarh.). — *Herkomst* osv. Paa Bindet Bogstaverne P S R og 1610; samme Bogst. paa Titelbl. til de enkelte Love. I Bogen findes desuden Ejernavnet «Niels Jacobssøn Holst»; og foran, paa Bindets Inderside, er skrevet: «Ex Biblioth. Ill^mi Lenthe» (vel Stiftamtmand Chr. Lenthe, † 1725). — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXIV.

Thott, 4., 1991. *En anden Codex af samme Natur og ligesom den forrige fra det 16 Seculum, indeholdende blandt andet: a) Kong Walde-*

mars og Kong Eriks Siællandske Love. b) Rigens Ret. c) Om Dannemarks Vaaben. d) Kong Christophers Stads-Ret. e) Kirkeloven. f) Kong Christophers Nyborgske Haandfæstning. Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 574 beskr. samt nogle ubeskr. Bl.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst* osv. Foran er Ejernavnet «Thamas Jenszøn». — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXXII—LXXXIII.

Thott, 4., 1992. *Den nye Siællandske Lov, med den Jydske Lovs Fortale, et alia, qvæ ab Anchero enumerantur.* Pap. 16. Aarh. 138 Bl., de 2 sidste ubeskr. Røde Init. etc. Randnoter.

Dansk. Afskrifter. Foran ligger et Registerbl. med Kofod Anchers Haand. — *Herkomst* osv. Bl. 1[b] læses: «th*e*nne bogh hør h*er* otthe krompen*n* tiill och lodh th*e*n skryffwe paa alleholm ar effter gwdz byrdh 1520», og forneden, med samme Haand [O. Krumpens egen?]: «gotth wetz ratth ‖ otthe krompen rytt*er*.» Desuden et senere Ejernavn: «Sørenn Rasmusen medt egen handt.» — Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, II, S. XLIX. Schlyter, Sweriges gamla Lagar, VIII, S. LXXXIV; IX, S. LXII.

Thott, 4., 1994. *Den nye Siællandske Lov, Kong Eriks og Kong Olufs Haandfæstninger og Kirkeretten.* Pap. 16. Aarh. 185 Bl. (NB. defekt i Beg. og Slutn.).

Dansk. Afskrifter. — *Benyttelse.* Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, II, S. XLIX.

Thott, 4., 1996. *Den jydske Lov. b) K. Christian III Recess. c) Kong Friderich II Gaardsret. d) Ej. Haandfæstning.* Pap. 16. Aarh. 187 beskr. samt nogle ubeskr. Bl.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst.* Foran i Bogen findes et Vaaben tegnet og derunder: «Lodt Erligh Och Welbyrdige mand Chresten Iwll Till wdstrup Schriffue Denn*e* Lowbogh y Dett Aaar [sic] MDlxxv:», og til Slutn.: «Bleff Denne bogh wdschreffwit aff megh Ollwff Hanssen Riber : Dend : : 1 : dagh Iwlij : A° : M:D:LXXV:»

Thott, 4., 1997. *Den jydske Lov, Thord Degns Artikle, alle 40 og 3 Marks Sager, som i Loven stander; Kong Christophers Stadsret; Rigens Ret; Kong Frederik II Haandfæstning og Gaardsret; Kong Christian III Recess; og gamle formørkede Ords Forklaring.»* Pap. 16. Aarh. 353 Bl.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst.* Foran er skrevet: «Dette Aars tal stod trygt paa det forrige gamle Bind om denne Lovbog: 1573. Id qvod testat*ur* Severinus Albek. Christianiæ d. 26 Aprilis 1720.» Flere Ejernavne fra 17. Aarh.

Thott, 4., 1998. *En lignende men større Lovcollection, som har tilhørt Otto Skeel til Hammelmose, der døde 1634.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 388 beskr. og num. Bl., 2 Bl. (ud. Nr.) med Optegnelser, 118 trykte og nogle ubeskr. Bl.

Dansk. Afskrifter og Tryksager. Indholdet er angivet i et

Register foran i Bogen. Størstedelen af Samlingen stammer fra 1585; de trykte Love ere alle udkomne 1583. — *Herkomst* osv. Foran, paa Bindets Inderside, staar Navnet «Otte Skeell», og Bl. 3[b]: «D. Christierno Castori in Bøffling et Flønder amico suo plurimum dilecto. Otho skeell.» Grev O. Thott har paa en vedlagt Seddel skrevet en Notits om Skeel, som var hans Mormoders Morfader. Af Ejernavne findes desuden «Hans Cordtzen» og «Anders Larsen procurator» (1678). — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXXV.

Thott, 4., 2000. *Den jydske Lov paa Tydsk ved Erik Krabbe. Subjungitur ex Manuscriptis Ottonis Sperlingii. b) Erici Glippingii Promissio s. Haandfæstning. c) Erici Constitutio Regni Daniæ, et Excerpta alia juridica, partim ex Manuscriptis Sperlingianis partim ex Magnæanis.* Pap. 17. Aarh. 171 beskr. og nogle ubeskr. Bl.

Tysk, Dansk og Latin. Afskrifter.

Thott, 4., 2001. *Den jydske Lov paa Tydsk; Kong Frederik II Haandfæstning af 1559, og Hofrecht.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn.(?) 223 beskr. og endel ubeskr. Bl.

Tysk. Afskrifter.

Thott, 4., 2004. *Den jydske Lov paa Plattydsk, med Erik Krabbes Tractat von Schiffbrückenen [sic] Gütern, og Christiani III Recess, ligeledes Plattydsk.* Pap. 16. Aarh. 326 Bl., galt numererede, deraf 2 ubeskr.; desuden Titelbl. og 3 ubeskr. Bl.

Tysk. Afskrifter.

Thott, 4., 2008. *Thord Degns Artikler, Kong Christophers Gaards-Ret; Helsingborgske Birkeret; Kirkeloven etc.* Pap. Omtr. 1600 eller snarere 17. Aarh.'s 1ste Halvdel. 145 beskr. og endel ubeskr. Bl.

Dansk. Afskrifter. Om de saakaldte Thord Degns Artikler slg. forøvr. Saml. til jydsk Hist. og Topogr., II, S. 230 ff. — *Benyttelse.* Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, V, S. XVII—XVIII; III, S. XVIII, XXI. Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. XCVII.

Thott, 4., 2009. *Forklaring over formørkede Ord i Loven; Thord Degns Artikler; Rigens Ret; samt Underviisning at forfølge Rigens Dele; og Udtydning paa Dannemarks Vaaben.* Pap. Omtr. 1600. 43 Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst* osv. Bl. 43[a] staar: «A° 1613 vdj Wiborig Snapsthing, Kiøbte Jeg dene Loubog Hører derfore, mig och mine Arffinger thill med ald Rette, Actum Wiburg Anno vt supra. Oluff Stehnn Egen haannd.» Underneden, med Blyant: «d. 20 Junj 1705 Nu kiøbt, oc tilhører A. Køster.» Desuden Bl. 40[a] Ejernavnene «Claudius Coruinus», «Johan Horneman» og «D. Gøring». — Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, III, S. XXI—XXII.

Thott, 4., 2017. *Volumen, qvod inscribitur Kongebreve, qvo comprehenduntur a) K. Christian III Ordning om Forlehninger 1557. b) De*

Juramento. c) Hvad dennem bør at agte, som til Dommere ere beskikkede. d) Rigens Ret e) Regulæ Juris, og efter nogle Excerpter af den jydske Lov følge adskillige af Friderici II og Christiani IV Breve. Pap. 17. Aarh.'s Beg. 74 Bl., hvoraf 11 ubeskr.

Dansk. Afskrifter.

Thott, 4., 2018. *Kong Frederik II's og Christian IV's Recesser, item K. Frederik II's Søeret, og Ejusd. Gaardsret, omnia ex impressis. Først i Bogen er En nyttig Copiebog, som kan bruges efter Tidsens Leilighed.* Pap. 17. Aarh. 168 Bl.

Dansk. Samlet af Poul Nielsen 1639—40. Bogen indeholder ogs. en Regnebog. — *Herkomst.* Bibl. Højer., Manuskripterne, Nr. 442, 4°.

Thott, 4., 2125. *Forklaring over den jydske Lov. b) Kirkelov over Søndre- og Nørre-Halland. c) Constitutiones Waldemari per Theodorum Degn. d) Skaanske Lov paa ret Danske, udskrevet efter Jørgen Tidemands Landsdommers Lovbog, og corrigeret efter Henrich Weyers Lovbog i Malmøe 1557. e) Thord Degns Forklaring over gammel Mynt, alia.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 186 Bl., hvoraf endel ubeskr.

Dansk. Afskrifter. — *Benyttelse.* Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IV, S. XXXVIII; IX, S. LXIX.

Thott, 8., 582b. *Kong Waldemar I's Siellandske Lov. b) Kong Oles Haandfæstning af 1376. c) Alphabetisk Indhold af de siellandske Lovbøger. d) Kong Eriks Siellandske Lov.* Pap. 16. Aarh. 247 Bl. Røde og blaa Init. etc. Randnoter. Defekt baade i Beg. og Slutn.

Dansk. Afskrifter. Paa en vedlagt Seddel har Kofod Ancher givet Hdskr.'s Beskrivelse. Ved Slutn. af Valdemarslovens 2den Bog staar «Skreu*et* 1531» og samme Aarstal findes flere Steder i Haandskriftet. — *Benyttelse.* Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, II, S. XLIX.

Thott, 8., 583. *Den jydske Lov og Kong Erik Christophersens Haandfæstning.* Perg 15. Aarh. 88 Bl., hvoraf 19 ubeskr. Omtr. 14×10½ Cm. Røde og grønne Init. etc.; enk. Randnoter.

Dansk. Afskrifter. Vedlagt er en af Kofod Ancher skreven Beskrivelse.

Thott, 8., 584. *Den jydske Lov og Kong Eriks Haandfæstning.* Perg. 15. Aarh.'s Slutn.(?) 114 Bl. omtr. 13×10 Cm. Røde Init. etc.

Dansk. Afskrifter. — *Benyttelse.* Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, III, S. XIV. («Codex Regius» skal være «Cod. Thott.»)

Thott, 8., 585. *Den jydske Lov. b) Kong Eriks Haandfæstning. c) Christian I's Wiborgske Forordning. d) John Præstes Brev til den romerske Konge.* Pap. Omtr. 1500. 245 Bl. Røde Init. etc.

Dansk. Afskrifter. Paa en vedlagt Seddel har Kofod Ancher beskrevet Haandskriftet. — *Herkomst.* Bl. 35a staar: «The*nne* bogh hør henrick ienss*øn* til», og samme Mand findes paa Bindet angivet som Ejer.

Uldall, Fol., 6. *Et Hæfte, hvori indeholdes: a) Fragment af Kong*

Erich Christophersens Lov, given i Nyborg 1240. b) Kong Waldemari IVti Haandfæstning given 1360. c) Kong Olufs Haandfæstning given 1376. d) Dronning Margrethes Ret, giort i Danmark paa den Tiid, da Kong Erich blev hyldt i Wiborg. Pap. Omtr. 1700. 6 Bl.

Dansk. Afskrifter.

Uldall, Fol., 7. *Volumen cujus contenta sunt: a) Christophori Regis Privilegia Havniensia 1443. b) Regis Johannis Jus municipale emporiis Danicis concessum 1484, articulis 160 constans. c) Reginæ Margarethæ Jus municipale. d) Extract af Konning Haagens Rette-Bøder, et alia hujus generis perrara. e) Leges provinciales terræ Schanicæ latine redditæ per Andr. Sunonis. f) Christophori Regis Jus Svecicum. g) Leges Flensburgenses, latæ per Waldemarum Jutiæ Ducem A° 1284. h) Regis Waldemari Privilegium concessum Senatui et Civibus Londini Gothorum 1361. i) De Danske Kiøbsteders Privilegier paa de Vendiske Søe-Steder.* Pap. 17. Aarh. 232 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Dansk, Latin og Svensk. Afskrifter, tildels efter et Hdskr., som har tilhørt Chr. Lyschander. — *Benyttelse.* Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXXVII.

Uldall, Fol., 8. *Slotz og Herregaards Retten i Dannemark af Kong Erich, tillegemed [sic] Then høye Watter Recht aff Wisbye bestaaende af 72 art.* Pap. 16. Aarh. 26 beskr. Bl.

Dansk. Afskrifter.

Uldall, Fol., 10. *Corollaria Legis Cimbricæ, hvilke undervise, hvorledes man retteligen skal forstaae og bruge de danske Love og Statuter. 1607. b) Tord Degns Artikle. c) Underviisning, hvorledes man rettelig begynde, drive og ende skal disse Deele: Hørings Deele, Ransdeele, Huusfred, Gaardfred og Kirkefred, Markeskiæl at giøre etc. d) Birkeretten 1240. e) Den fynske Reces eller nogle synderlige Artikle, som Adelen i Fyen mellem dem selv har indgaaet. f) Kong Christophers Stadsret, given i Nyborg d. 12 Aug. 1443. g) Kong Hanses Stadsret 1487. h) Chr. III og Fred. II skrevne Domme og Mandater fra 1542—1579. i) Spørsmaal, til hvilke af nogle af Rigens Raad er given Svar paa Herredagen 1586. k) Afskeed paa hvis Friheder og Privilegier de vendiske Stæder have i de danske, oc de danske og norske i de vendiske Stæder, samtykt af Chr. III og Rigens Raad 1552. l) Alle de Sager, der mand skal verjes for med Kiøns-Nefn. m) Pennings Bøder, som i Recessen, Haandfestningerne og Lovbøgerne stande. n) Nogle merkelige Artikle, som ere nøttelige at vide. o) Udleggelse og Forklaring over de vanskeligste mørke Gloser og Ord i Waldemars Lovbog. p) Fortegnelse paa alle Herreder i Danmark. q) Rigens Breves Faldsmaal, Danmarks Vaabens Udtydning, Jordrebning i Skyld og Jorddeeling. r) Arbor consangvinitatis. s) Forklaring paa de fornemste Artikle, som bruges til Herredsting, etc.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 242 Bl., hvoraf et Par ubeskr.

Dansk. Afskrifter. Randnoter, Rettelser og senere Tilføjelser.

Uldall, 4., 214. *Et Bind, hvori er: a) Den Skonske Loug paa rett Danske og skift udi 17 Bøger med deres Tafler. b) Konning Walde-*

mars Loug, som han giorde anden Tiid om Arff. c) Sammes anden Loug om Orbodemaal. d) Ejusdem Brev. e) Ejusdem Haandfæstning. f) Den Loug, som Konning Erich Christophers Søn gav i Nyeborg effter alle dansche mendz Raad og alle dansche mend toge da ved hende. g) Kong Erichs Haand-Fæstning. h) Ejusdem Recess. i) Ejusdem Brev til Bareherrit i Skaane. k) Vedderlags-Retten af Kong Knud, Konning Waldemars Sønn. l) Kirke Retten sadt og giort anno Christi 1181, 7 Maaneder og 12 Dage. m) Amunder Slemme Konning i Sverrig og Svend Tiuffue Scheg i Dannemark deres mellumb Danmark og Suerie giorde Schiell. Pap. 17. Aarh. 223 beskr., num. Bl. (NB. Ved Numereringen er et Bl. oversprunget).

Dansk. Afskrifter. «Got skrevet», siger den Uldallske Katal. — *Herkomst* osv. Paa Bindet staar «N M S 1659». — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. XCVIII.

Uldall, 4., 215. *Codex membraneus in qvo continentur: a) Skonsche Loug wdi 16—17 Bøger. b) Kong Erichs Loug Ao. 1204. c) Kong Waldemars Loug og Kirke Lougen. d) Arffue Bogen. e) Orbodemaall. f) Skaaner Loug og Kong Waldemars Loug. g) Skellet mellem Dannemark, Sverrig og Norge. h) Fescherry paa Falsterboe og Skanør dets Statuter. i) Landskrones Stads Rett 1415. k) Landskrones Birke Rett.* Perg. Omtr. 1500. 125 Bl., samt 2 vedhæftede mindre. Røde og blaa Init. etc.

Dansk. Afskrifter. Defekt mod Slutn. — *Herkomst* osv. Bl. 1[a] læses «Joh: Lager Crona»; og (med Uldalls Haand) foran, paa Bindets Inderside: «Codex hic elegantissimus in auctione b. Petri K. Anker 1789 emtus et in Catalogo No. 14 inter Mscr: notatus.» (ɔ: i Auktionskat. over Kofod Anchers Bibl., Pars III). — Kofod Ancher, jurid. Skrifter, I, 789. Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. XLVI—XLVII.

Uldall, 4., 217. *Et Bind, hvori findes: Kong Waldemar Sielandtz Lough offver Møen, Falster og Lollandt, ret fordanskit, bestaaende af 4 Bøger. b) Konning Erichs Loughoch bestaaende af 5 Bøger. c) Kongh Erich Christophers Søns Lough eller Haandfæstning, som han udgav paa Nyeborrigh y alle Danmarkis Rigis beste mentz neruerrelse 1284 ugen nest for Pindtze-dag. d) Ejusdem Haandfæstning, som han gav y Nyborrig try Aar for handt gaff denne næste forschreffne Lough. e) Danmarkis Rigis menige Køffsteds Rett met syn Taffle af Kong Hans, datum Castro Haffniense St. Birgittæ Julianæ Dag 1487. Hvorefter følge nogle merkelige artikle, som nyttelig ere at viide, tilligemed Forklaring paa de gamle Ordt i Lougen. f) Malmøes Birke Rett. Alt med gamle Bogstaver og got skrevet.* Pap. 16. Aarh. 224 Bl.

Dansk. Afskrifter. — *Benyttelse.* Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, V, S. XVII. Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXIV.

Uldall, 4., 218. *Then Zelandtz Loug, paa rett dansche, i 6 Bøger, og hver Bog hauffue sitt Register, og efflerfølge Kirke-Lougen med mange*

fleere Haandfæstninger, juxta Exemplar impressum Kbh. 1505. — Nota denne Afskrift endes med Kong Olufs Haandfæstning, og tiener til den trykte Lougs bedre Forstaaelse. [Denne Nota er med Uldalls Haand]. Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 205 beskr. og nogle ubeskr. Bl.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst.* Paa Titelbl. er skrevet: «Liber Laurentii Jespersonii.«

Uldall, 4., 219. *a) Sellands Loug, anderledes inddeelt i Bøger og Capitler end den Trykte. b) Lunds Birke Rett. c) Gesta Danorum. d) Skiællet mellem Dannemark og Sverrig.* Pap. 16. Aarh. 234 Bl. (med urigtig Numerering). Røde Titler osv.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst* osv. Har tilhørt T. Klevenfeldt, hvis Exlibris er indklæbet foran; slg. Mus. Klevenfeld., S. 236, Nr. 8. — Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, IX, S. LXXXI—LXXXII.

Uldall, 4., 224. *Exscriptum Mscr. runici, qvod sub N° 28 in Bibliotheca Univ. Haun. asservatur, continens: a) W. I Skaanske Low. 1163. b) Botløst Maal. c) Skaanske Kirkelow. d) Om Kone Jorde. e) Regum Daniæ Series prima. f) Eorund. Series altera. g) Landamerka mellem Danmark og Sverrige.* Pap. 18. Aarh. 62 Bl., hvoraf 8 ubeskr. De beskr. ere paginerede.

Dansk. Afskr. med B. W. Luxdorphs Haand; foran en Beskr. af Originalhdskr. — *Herkomst* osv. Bibl. Luxdorph., Manuskripterne, S. 18, Nr. 191. — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. XIII.

Uldall, 4., 232. *Et Bind hvori: a) Glosse over den jydske Lov udsadt paa danske efter den Latinske Commentarius. b) Tord Degns Article eller Lough. c) Taxt som bruges udi alle Mageskifter, Kongens Skifter, Sødskinde-Skifter og Besigtelser i Danmark og Norge. d) Hvorledes Fætaille taxeres udi K. M. Rente-Kammer. e) Maal og Vægt i adskillige Sysler og Herreder. f) Hvorledes Ransdele skal forfølges, samt Huus-Fred, Gaard-Fred og Kirke-Fred at forfølge. g) Chr. IVti Forordn. om Stod-Heste af 26. Aug. 1622. h) Om Marke-Skiæld at lade giøre, Jords Reebning og Steening. i) Chr. IVti Forordn. om Kirkens Myndighed mod Ubodfærdige etc.* Pap. 17. Aarh. 99 Bl.

Dansk. Afskrifter.

Uldall, 4., 236. *Et Hefte hvori findes a) Tord Degns Article. b) En Taffle paa de formørkede Glosser paa Pendingers Nafn. c) En Taffle paa Jord. d) En Taffle paa Vægt. e) Om alle 40 ℔ Sager. f) Alle 3 ℔ Sager.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 26 Bl., det 1ste ubeskr.

Dansk. Afskrifter.

Uldall, 4., 241. *Et volumen, hvori: a) Keyser Retten. b) Fred. III Frdn. om Stevninger af 14 Dec. 1650. c) Rigens Rett. d) K. Christophers Stadsret. 1444. e) Fred. II Privilegier til Nykiøbing paa Mors af 2 Mai 1571. f) Chr. IV Frdn. om Præsters Drukenskab af 9 Sept. 1638. g) Do. om Forseelse med Sakramentet etc. dat. 16 Junii*

1637. h) Et Videbrev eller Artikle om Nyekiøbings Uddrift af 22 April 1638. i) Frdn. om Guldmynten, Dommes Indstevning etc. af 8 Jun. 1639. k) Wiborg Byes Privilegier af K. Christopher 1440. l) Nyekiøbings Privilegier af Fred. II af 26 Jun. 1560. m) 2 Tingsvidner om Fiskerie i Liimfiorden og om Sætterie i Klosterhavn, Nyekiøbing tilhørende. n) Chr. IV Forsikrings Brev til Kiøbstæderne af 25 Mai 1608, at hans Søn Prinds Christian skal stadfæste deres Privilegier. Pap. 17. Aarh. 185 Bl., hvoraf enkelte ubeskr.

Dansk; Afskrifter. — *Herkomst* osv. Paa Titelbl. til Kejserretten staar: «Anders J. Krag till hør denne Bog med All Rette». — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. XCIX.

Uldall, 4., 243—245. *Syv forskiællige Afskrifter af Forklaringer over mørke Ord, som findes i de gamle danske Love.* Pap. 16.—18. Aarh. 3 Voll., henholdsvis 88 (hvoraf endel ubeskr.), 55 (hvoraf 2 ubeskr.) og 22 (hvoraf 1 ubeskr.) Bl.

243 indeholder 7 forsk. Afskrifter; Haandskriftet har tilhørt Kofod Ancher, som ved hver enk. Afskrift har bemærket, hvorfra den er tagen. De ere alle fra 18. Aarh. — Ogsaa 244 indeholder 7 (andre) Afskrifter, ligel. alle — som det synes — fra 18. Aarh. Her træffes ligel. Notater med Kofod Anchers Haand. — I 245 findes kun 3 Afskrifter: een fra 16. Aarh., hvis Paginering betegner at den er udtagen af et Samlingsbind, een fra 17. og een fra 18. Aarh.

Uldall, 4., 250. *Et volumen, hvori: a) Birkeretten givet i Lund 1360. b) Kong Erik Pommers Privilegium 1415. c) K. Christophers Privilegium 1440 for Malmøe. d) Et andet dito af 1446. e) K. Hanses første Privilegium af 1487. f) K. Hanses andet Privilegium e. a. g) K. Christierns Stadfæstelse paa samme. h) Nogle merkelige Artikle og Domme, som Konningen met Danmarks Riges Raad samtykt haver. i) Artikle, som forkyndes paa den tiid, ther Fred sveries paa Skanør og Falsterbo. k) Artikle, som skulle kundtgiøres for Byemænd, Kiøbmænd, Fiskere og andre, som Høst Market søge i Malmøe. l) Hvis danske Sager, som uti den Herredag i Otthense meth de Wendiske Stæder blev forhandlet 1563 (def.)* Pap. 16. Aarh. 90 Bl.

Dansk; Afskrifter. Foran et Register med Uldalls Haand. — *Benyttelse.* Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, V, S. XVII. Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXX.

Uldall, 4., 254. *Et Bind indeholdende: a) Koning Hannssis Privilegier, Som ehr en Frie Kiøbstedt Rets offuer all Danmark. b) Ardtikeller hvorledes du schalt Reth forfølge Riggens Deele och godzs och Eygendom thill Loess. c) Fred. II Breff, ad mand skall bliffue ved Hoffwit-Dagen udi Rettergang af 8 Jan. 1579. d) Copia af Kong Christians Breff af 30 Junj 1589. e) Fred. II Ordinantz om Egteskaff af 19 Junj 1582. f) Hvad en falsk Eed betyder. g) Fortegnelse paa alle 3 ℔ Sager i Loven etc. h) Tord Degns Articler och Forklaring offwer den Jydske Lov, etc.* Pap. 16. Aarh. 123 Bl.

Dansk; Afskrifter. Til Slutn. Register skrevet med en Haand fra 18. Aarh. Bl. 1ª staar: «Schreffuidtt Aff Claus schriffuer fogid paa gauffenø Closter wdj Sielannd thennd 12 Julij Anno 1586 Och Ehr Ord fraa ord wdschreffuenn epther hemming lauritzsenns fordoms Byefogidzs Boeg wdj Nestuedt.»

Uldall, 4., 263. *Et Hefte, hvori: a) Kong Fred. IIdi Recess af 1576. b) En nye Skik og Ordning, hvorledes herefter holdes skal med Adelen om Morgengaffue af 18 Octob. 1577. c) En Enfoldig Underiisning [sic] oc Forklaring over det 33 Cap. i den Jydske Lovs 2den Bog, Hvad Landboe er og hvad Brydie er, item om mand forstaaer ved Landboe, om han skal være Jorddrot eller ey.* Pap. 16. Aarh. 33 Bl.

Dansk; Afskrifter. Foran staar: «Schriffuit vdi Ottensze, 10 Decembr. aff Philippo Schrødero, Danske Scholemester Aar 1.5.8.2. Natione Germanus.»

Kall, 4., 544. *Et Bind, hvori: a) Jydske Lov. b) Chr. III Reces. c) Frid. II Reces. d) Thord Degns Artikle. e) Rigens Ret. f) K. Christophers Stadsret. g) En Forklaring paa de Artikler i Loven og Recessen, som meest bruges til Herreds- og Birketing og udi Kiøbstæderne. h) Kejserretten. i) Underviisning om hvad Landboe og Brydie er m. m.* Pap. 17. Aarh. 420 Bl.

Dansk; Afskrifter. — *Herkomst.* Af Ejernavne findes «Bendix Snitker, Anno 1619», «Paulus Brochius, 1630», «Terckell Petersen Netteller[?]», «Matthiasz Iffuerszenn Møller aff Daller, 1670» og «Jennsz Benndixsenn.»

Kall, 4., 545. *Adskillige gamle danske Lovstykker, meest af Univ. Bibl. Mster udskrevne, med Collation af K. Anker.* Pap. 18. Aarh. 60 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Dansk; Afskrifter.

Kall, 4., 546. *Afskrivter af gamle Love og Anordninger af Bibliotheker i Danmark og Sverrig.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Nogle med P. Kofod Anchers Haand, som ogs. har noteret, hvorfra de ere tagne. — *Herkomst.* Fra Kofod Anchers Bogsamling.

Kall, 4., 547. *Nyere Afskrivter af endeel gamle danske Lovstykker.* Pap. 18. Aarh. 83 Bl., hvoraf enkelte ubeskr.

Med Noter af Kofod Ancher. — *Herkomst.* Ligel.

Kall, 4., 548. *Et Bind, hvori Skaanske Lov, Jydske Lov, Kirkeloven, K. Eriks Haandfæstning, Birkeretten, Afskeed imellem de vendiske Steder og Danmark, m. m* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 442 beskr. og endel ubeskr. Bl.

Dansk; Afskrifter. Foran i Bogen er Register. — *Herkomst.* Bl. 2ª staar: «Denne Lougbogh thilhører migh Jørgen Karstenssøn med Rette, Och begynte iegh Paa den att Schriffue Anno 1608 den 2 october, Och bleff Fuldentt den 29 Vdi Same Aar.» Andensteds i Bogen kalder han sig «Jørgen Karstensønn Høest».

Kall, 4., 549. *Den Skaanske Lov, med adskillige andre Lovstykker og*

Privilegier, som specificeres i Sevels Cat. T. III p. 113. Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 188 beskr. Bl.

Dansk; Afskrifter. 2 forsk. Hænder. — *Benyttelse.* Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXII.

Kall, 4., 551. *Siellands Lov ret fordansket i 4 Bøger. Præmissa sunt: a) Huad dennem bør at agte som til Dommer ere skikkede. b) Herredernes Navne i Sielland. c) K. Hanses Kiøbstedret etc.* Pap. 16. Aarh. 110 Bl., hvoraf et Par ubeskr.

Dansk; Afskrifter. — *Herkomst.* Bl. 2ª findes Navnet «Hans Kaas» overstreget, og paa Bindet staar Bogstaverne H K og Aarstallet 1594 foruden Frederik II's og Dronning Sophias Portræter.

Kall, 4., 552. *Den første gamle Siellandske Lov, med Kirkeloven, K. Erik Christoffersens Haandfæstning, Chr. I's Brev 1454 etc.* Pap. 16. Aarh. 151 beskr. og endel ubeskr. Bl.; det ses af en gammel Numerering, at der mangler adskillige. Plettet og medtaget.

Dansk; Afskrifter. — *Herkomst.* Har tilhørt «Jens Lauriszen Roskyll: 1569», endv. «Claudius Christophori Lyschander». Bibl. Seveliana, III, S. 117.

Kall, 4., 553. *Fragment af den rette Siellandsfare Lov, Vitterlagsretten og nogle andre gamle Lovstykker.* Pap. 18. Aarh. 17 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Dansk; Afskrifter med Notitser af Kofod Ancher.

Kall, 4., 561. *Adskilligt til den danske Lovkyndighed f. Ex. gamle Lovstykker, Domme, nogle Udkast af Møllmann etc.* Pap. Mest 18. Aarh. 1 Pakke.

Dansk og Tysk. Afskrifter og Koncepter, deriblandt (foruden af B. Møllmann) ogs. af Andr. Hojer og B. W. Luxdorph. Af ældre Ting findes kun Fragment af en Afskr. af Thord Degns Artikler (16. Aarh.) og Afskr. af nogle danske Forordninger (17. Aarh.).

Ny kgl. Sml., Fol., 797. *Volumen in quo: a) Valdemars jydske Lov. b) Thord Degns Artikle. c) Keiser-Retten, cum pluribus edictis.* Pap. 16. Aarh. 224 Bl., de 4 sidste ubeskr.

Dansk; Afskrifter. — *Herkomst* osv. Bl. 13ª staar: «Peder Jacopsøn». — Kolderup Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, III, S. XXIII.

Ny kgl. Sml., Fol., 798. *Codex chartaceus, continens legem sialandicam, legem Juticam, Commentarium Thordi Diaconi, cum nonnullis aliis ejusdem generis.* Pap. 16. Aarh. 300 Bl. (nogle i Beg. defekte).

Dansk; Afskrifter. Forsk. Hænder. — *Herkomst* osv. Bl. 1ᵇ læses: «thenne Bog Hør Meg Chrestenn Meckelsenn thill och Bleff Meg giffuen aff minn gode wenn Claus Podebuske thenn 20 Januarij 1578», og underneden: «Denne bog gaff Christen Michelsen i Myrop till Johan Machabæo [15]87 : och ieg lod her indschriffue Selands och Judtz Loug, mett Thor Degens forklaring

a° 89. Christian Machabæus A» [«lpinas Anno 1624» er senere tilføjet]. — Fortegn. ov. Kofod Anchers Bibliothek, III, Manuskripterne, S. 2, N° 14. Suhms Ms.-S Nr. 774.

Ny kgl. Sml., Fol., 799. *Gamle Danske Love, deriblandt Siellandske Lov, K. Erik Christoffersens Lov, K. Olafs Haandfæstning etc.* Pap. 18. Aarh. 568 pagin. Sider.

Paa Titelbl. staar: «Udskrevne efter Cod: Membran: Legati Magnæani N° 22 in 8vo. M. Magnusen». — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 318.

Ny kgl. Sml., Fol., 800. *a) Jydske Lov. b) Kong Eriks Haandfæstning 1244. c) Kong Christierns Haandfæstning 1466. d) Gaardsrætten.* Pap. 18. Aarh. 175 pagin. Sider.

Paa Titelbl. staar: «Er udcoperet efter Legati Magnæani Membranen N° 10 in 8vo ved M. Magnusen». — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 345.

Ny kgl. Sml., Fol., 801. *Den Jydske Lov og den Siællandske Lov.* Pap. 15. Aarh. 89 Bl., deraf 3 ubeskr. (kun med nogle Smaanotitser). $27^1/_2 \times 20^1/_2$ Cm. Røde Init. osv.

Dansk; Afskrifter. Paa Bindet læses Aarstallet 1544 samt (senere paatrykt) Bogstaverne «W I» og «1573». — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 512.

Ny kgl. Sml., Fol., 802. *a) Lex Jutica cum explicationibus Canuti Episcopi. b) Articuli Thordonis Diegn. c) Constitutiones variæ Regum Waldemari II^{di}, Christofori I^{mi}, Erici et Margaretæ Reginæ.* Pap. 18. Aarh. 912 pagin. Sider.

Paa Titelbl. staar: «Udskrevet [vistn. for Suhm] efter Cod: Membr: Legati Magnæani N° 16 in 8vo ved M. Magnusen». — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 596.

Ny kgl. Sml., Fol., 803. *Waldemar III's og Erik Christoffersøns Danske Lov, med Tillæg af adskillige Retterbøder og Artikler. som i Membrana findes med en nyere Haand. Ex Rostgaard. cod. chart. N° 33. 8vo.* Pap. 18. Aarh. 192 pagin. Sider.

Paa Titelbl. staar: «er udskreven af en pergaments Bog in octavo minori. Issfold»; «hos Rostgaard n. 33» har Suhms Haand tilføjet. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 344.

Ny kgl. Sml., Fol., 805^b. *Thord Degns Artikler. b) Kong Hans's danske Kiøbstedsret 1487.* Pap. 16. Aarh. 42 Bl. (Pagineringen viser, at det er en Del af en større Lovsamling).

Dansk; Afskrifter. — *Herkomst* osv. Foran er skrevet med Kolderup-Rosenvinges Haand: «Kjøbt paa Geh. Rd. Colds Auction 1826 af Politi Secretair Larsen og af ham foræret til Kolderup-Rosenvinge. Synes at være et Stykke af den samme Lovbog, hvoraf Ms. Uldal. N° 8 og 9 paa Kongens Bibliothek have udgjort to Dele. Anført i min Udgave af Jydske Lov og Thord Degns Artikler [ɔ: Saml. af gl. danske Love, III] Indledn. S. XXII».

Ny kgl. Sml., Fol., 806. *Philologiske Anmærkninger samt Lectiones*

variæ af stokholmske Haandskrivter til den skaanske og andre gamle danske Love. Pap. 18. Aarh. 61 Bl.

Dansk og Latin. Forskellige Hænder, deribl. Kofod Anchers.

Ny kgl. Sml., Fol., 808. *Promtuarium Juris (Nicolai Pauli?) i 99 Capitler. b) Københavns Privilegier givne af Kong Christopher (1443) og af Kong Hans (1485). c) Kong Christophers almindelige Stadsret for de danske Kiøbstæder, givet i Nyborg 12 Aug. 1444, stadfæstet Kiøbenhavn 1443. d) Kong Hanses Privilegier og Stadsret for alle Kiøbstæder udi Danmark og Norge. Kbh. 1487.* Pap. 17. Aarh. 139 Bl.

Dansk; Afskrifter.

Ny kgl. Sml., Fol., 809. *Volumen continens: a) Biskop Henekes Brev. b) Kong Christians Brev. 1460. c) Kirke-Retten given i Helsingborg. d) K. Christophers Privilegia givne til Kiøbenhavn A° 1443. e) Gaards-Retten. f) Om Gardh früth.* Pap. 18. Aarh. 77 pagin. Sider.

Afskr. for Suhm eft. Oktavhdskr. Nr. 27 i den Arnamagnæanske Sml. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 36.

Ny kgl. Sml., Fol., 810. *Syv Recesser og Forordninger af Frid. I (1) og Chr. III (6).* Pap. 18. Aarh. 7 Bind, det ene 4°.

Afskrifter, forsk. Hænder. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 862.

Ny kgl. Sml., 4., 1293. *Miscellanea Juridica. (Apographa legum danicarum antiqvarum et variantes lectiones ad easdem ex Msstis Bibl. Univers. hafniensis).* Pap. 16.—18. Aarh. 6 Bind.

Afskrifter. 1ste Bind er skrevet i 16. Aarh.; 2det er med B. W. Luxdorphs Haand; 3die ligel. fra 18. Aarh.; 4de, af blandet Indhold, med forsk. Hænder, indeholder Afskrifter, ogs. juridiske Sager fra 16. og 17. Aarh., desuden nogle hist. Notitser samt Vers; 5te er af lign. Indhold, dog mest nyere; 6te Bind er skr. i 16. Aarh., og foran i det staar: «Iffuer Persønn Borger wdj faaburg er Rette eyermand tiill denne Boug Som Hand Schriiffuit Haffuer med egen Haandt Aar M . D . lxiij . Den . 27 . Apriilis»; desuden læses af senere Ejernavne «Rasmus Lundt», Præst i Halsted og Aunede, «Jan Samuel», Præst i Vesterborg og Birket, «Paasche, 1722» og «Mads Johansen Reimer, 1741». — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Manuskripterne, S. 20, Nr. 212—217. Suhms Ms.-S. Nr. 574, 198, 723, 725.

Ny kgl. Sml., 4., 1305. *Den Skaanske Loug, med K. Woldemars nye Lov, K. Woldemars Haandfæstning, K. Eriks Lov og Kirkeloven; nogle gamle formørkede Ords Forklaring, som i Loven og Kirkeretten findes; Grændseskjel mellem Danmark og Sverrig.* Pap. 16. Aarh. [«schreffuenn Anno 1580»]. 173 beskr. Bl., indeholdende Lovsamlingen (NB. ved den ældre Numerering er 1 Bl. oversprunget mellem Nr. 79 og 80), desuden endel ubeskr.

Dansk; Afskrifter. — *Herkomst* osv. Foran er skrevet: «Denne Bogh hørrer Migh Niells Jensszenn till medt Rette, och Lodt iegh dendt Indbinde Vdj Hellsingør Anno 1620. Niells Jensszen Eggen

Haandt». Haandskriftet er med samme Haand som Thott 1978, 4° (se ovfr. S. 137). Suhms Ms.-S. Nr. 487. — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXVIII.

Ny kgl. Sml., 4., 1306. *Skaanske Lov i 17 Bøger. b) Kong Waldemars nye Lov. c) K. Waldemars Haandfæstning eller Reces.* Pap. 17. Aarh. [vistn. 1626]. 230 beskr. Bl., ɔ: det egl. Lovhaandskrift (NB. ved den ældre Numerering er Tallet 188 glemt) og nogle faa ubeskr.

Dansk; Afskrifter. — *Herkomst* osv. Foran staar: «Willum Pederssøn Ehr Bogens Eigermand Nyested A° 1639». Suhms Ms.-S. Nr. 985. — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. XCVI.

Ny kgl. Sml., 4., 1306^b^. *Skaanske Lov i 17 Bøger. b) Valdemars Sjællandske Lov. c) Nogle Optegnelser om Mønt, Maal og Vægt. d) Pengebøder, som findes i Recessen, Haandfæstninger og i Loven. e) Recept over al den Jydske Lov. f) Præsternes Privilegier, 24 Juni 1661. g) Frederik III's Brev om at Præsternes Tjenestekarle ere fri for Udskrivning, 28 Febr. 1665. h) Hvad de bør at vide som til Dommere ere beskikkede. i) Valdemars Sjællandske Lov. k) Eriks Sjællandske Lov i 6 Bøger. l) Erik Christophersøns Forordn. 1284 for Skaane og Sjælland. n) Kirkeloven. o) Kong Hans's Stadsret. [h)—o) skrev. 1590. — Cum annott. manu J. E. Larsen. Bibl. Luxdorph.]* Pap. 16. og 17. Aarh. 486 Bl., hvoraf enkelte ubeskr.

Dansk; Afskrifter; forsk. Hænder. Med Randnoter hist og her af J. E. Larsen. — *Herkomst.* Foran h) staar skrevet: «Thenne Boegh er foreredt Erligh forstandige och welacht Mogens Hannsenn Ridefoged thill Frederichsborrigh Slodt: Aff Jørgen Jacobszøn fordum Schriffuere Thersammesteds thill enn Tacknemmelighedtz tegenn och broderlig willighedt thend 12 Feb. Anno etc. 1590». Vistn. Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 17, Nr. 189.

Ny kgl. Sml., 4., 1307. *K. Waldemars Siellandske Lov; med Tillæg af gamle Lovstykker.* Pap. Omtr. 1600. 216 beskr. Bl. og nogle ubeskr.

Dansk; Afskrifter. Til Slutn. nogle Formularer. — *Herkomst.* Paa det første Bl. staar: «Peder Lauritzenn Ehr Denne Boëges Rette Eyermanndt; Anno 1623 denn 7 Januarij». Længere fremme Navnet «Jens Pedersen». Suhms Ms.-S. Nr. 288.

Ny kgl. Sml., 4., 1309. *Den rette Sielanndtz Lougbog og der hos Kircke-Lougenn, K. Ericks og K. Oluffs Handtfæstninger.* Pap. 17. Aarh. 186 beskr. og endel ubeskr. Bl.

Dansk; Afskrifter.

Ny kgl. Sml., 4., 1310^b^. *a) Siellands loug, som och er offuer Møen, Falster oc Laalland. Fordansket paa ret Siellands maael. Lovens Text er inddeelt i 6 Bøger og disse i Capitler paa een Undtagelse nær, nemlig i 5. Bog, hvis Cap. 21 og 22 ere ombyttede, aldeles overeensstemmende med Ghemens Udgave. Som i denne Udgave indledes Loven ogsaa i Hdskr. med Jydske Lovs Fortale. Fra Ghemens Udgave skiller Hdskr. sig ved*

Capiteloverskrifterne og Sproget, der er meget nyere. I Marginen findes med en senere Haand Jævnførelser og Henviisninger til Jydske Lov og andre Love tilskrevne. (f. 4ᵃ—143ᵃ). b) Kirckelougen. Inddeelt i 19 Kapitl. Nyere Sprog. (f. 144ᵃ—150ᵃ). c) Konning Ericks Haandfæstning. Inddeelt i 35 Capitler, indtil det 17. Cap. stemmende med Ghemen, derefter med et Par Uovereensstemmelser (Cap. 18, 22 og 29). Ligesom hos Ghemen er under denne Overskrift indbefattet Frd. 1282, Frd. 1284 og Rigens Ret. Nyere Sprog. NB. Cap. 8 «Herredag i Kjøbenh.» (f. 150ᵇ—159ᵇ). d) Konning Oluffs Haandfestning, dat. Slaugelse 1376. Inddeelt i 31 Capitl. som hos Ghemen. Nyere Sprog. (f. 160ᵃ—165ᵇ). e) Stud eller Stod i lougen mercker de pending, som jordegere bønder giffuer en gang om Aarit etc. (f. 166ᵃ—169ᵇ). f) Huad Dom dem offuergaar som giør wold, Heruerck og tingfred och giør imod Konngenns Breff. En Retterthingsdom af Kong . . . (?) afsagt i Kjøbenhavn Løverdag efter Hellig Korsdag 1492. (Findes trykt i Rosenvinges Gamle Domme I Bd. p. 23—25). (f. 170ᵇ—172ᵇ). — Haandskriftet er skrevet 1589 [skal være 1598] *for Morten Eriksøn i Kallundborg, efter hvis Død det i Nov. 1601 af hans Broder er foræret til Baltzar Jenssen; har senere tilhørt Baltzer von Obelitz, der 1754 blev Prof. jur. og døde 1806, og er maaskee kommet fra ham i Conferentsr. Høiesteretsassessor Stellwagens Eie, efter hvis Død i 1864, det erhvervedes for Bibl. Haandskr.* [Pap.] *bestaaer af 172 Blade heelt igjennem paa Bl. 1—3, 170ᵇ, 171 og 172 nær skrevet med samme smukke og tydelige Haand. Indbunden i Pergamentsbd.* — Til denne udførlige Beskrivelse er intet at føje.

Ny kgl. Sml., 4., 1311ᵈ. *Codex membranaceus, in qvo: a) Waldemar II Jydske Lov. b) K. Erik Glippings Forordning, Nyborg St. Olufs Dag 1282. (Latin). c) Samme Konges Forordning, Helsingborg, Martii 1280. (Latin). d) Samme Konges Jydske Forordn., Nyborg, Ugen næst for Pindse 1284. (Dansk). e) En Forordning (af K. Erik Menved?).* Perg. 15. Aarh. 57 Bl. 16½×12 Cm. Røde og blaa Init. osv.

Dansk og Lat.; Afskrifter. — *Herkomst* osv. Bl. 57ᵇ er skrevet, med røde Bogstaver: «Anno d*om*ini millesimo quadringentesimo xvi. Tercia feria proxima post ascensione*m* d*om*ini. Ob instanciam cuiusdam nobilis uiri michaelis crusæ protu*nc* curie lunden*sis* in temp*or*alibus officialis. Per manus Iohannis clauess*øn* clerici ottonien*sis* dyocesis Iste liber omnimode complebatur.» — Katal. ov. H. Hjelmstjernes Bogsaml., I, S. 170, Nr. 10 (H.'s Exlibris er indklæbet foran). — Kofod Ancher, jurid. Skrifter, I, S. 327. Wegener, Aarsberetn. fra det kgl. Geh.-Arch., V, S. 9—11, 26—29.

Ny kgl. Sml., 4., 1312ᵇ. *Codex membranaceus, in qvo: a) Den jydske Lov med latinsk Oversættelse (skreven 1496). b) Constitutiones R. Erici, 1282 et 1284. c) Privilegier og Kongebreve for Odense af Kongerne Erik af Pomern, Christopher af Bayern, Christian I og Hans 1409—93. d) Christopher af Bayerns Stadsret for Odense (1443). e) Thord Degns Artikle. f) Kong Hans's Stadfæstelse (1484) af Christian I Fornyelse af K. Waldemar Atterdags Privilegier for Odense (1477). g) K. Hans's*

Brev angaaende Kanniker og Præster, som kiøbe eller pante Gaarde eller Jorder i Odense (1490). h) Samme Konges Anordning angaaende Skat, Rodemestre m. m. i Odense (1495). i) (med en nyere Haand) Christian III Anordning om Viin at udtappe i Odense (1540). Perg. Omtr. 1500. 136 Bl. med gl. Foliering, hvoraf 7 ubeskr. 24¹/₂×17 Cm. Pyntelig skreven, med røde og blaa Init. osv.; ogs. enk. illum. Init. Randnoter.

Dansk og Lat.; Afskrifter. — *Herkomst* osv. Ved Slutn. af Jydske Lov staar Følgende: «Explicit liber t*er*cius legum dano*rum* Regis Waldemari p*er* man*us* cuiusdam paup*er*culi fratris Regularis vite Ordinis p*re*dicato*rum* Conue*n*tus Ottonien*sis* An*n*o d*omi*ni. M°. cd°. xc° sexto circa festu*m* Almi Regis & gloriosi sancti Kanuti m*arty*ris eiusdem ciuitat*is* p*at*roni Deo laus». Foran, paa Bindets Inderside, læses Ejernavnet «Magnus Henricus, helsingorensis Henrici Magni F:» (16. Aarh.), endv.: «Tilhører det Kgl. Danske Selskab for Fædrenelandets Historie og Sprog». — Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, III, S. XIII (und.*l* Nr. 8); V, S. XXVI—XXVII, XXIX—XXX.

Ny kgl. Sml., 4., 1316ᵇ. *Waldemar II's Lovbog paa Plattydsk. Bag i: Flenszborger Stadt-Recht van dem Jare 1284; Der Statt Flensborch Ordinantzy.* Pap. 16. Aarh. 213 Bl., hvoraf 7 ubeskr.

Plattysk; Afskrifter. — *Herkomst.* Udenpaa Bindet er (i Blindtryk) det holsten-gottorpske Vaaben.

Ny kgl. Sml., 4., 1316ᶜ. *Jydske Lov med Tord Degns Forklaring; it. K. Christophers gemene Stadsret. 1582.* Pap. 16. Aarh. 148 beskr. Bl. med Numerering.

Dansk; Afskrifter. Ved Slutn. af Jydske Lov staar Aarstallet 1582.

Ny kgl. Sml., 4., 1320. *a) Den jydske Lov. b) Erik Christophersens Gaards Ret, 1244. c) Constitutio Erici Regis, dat. Nyburg. 1283. d) Erik Christophersens Constitution, 1287.* Pap. 18. Aarh. 4 unum. Bl., 158 pag. Sider og 1 unum. Bl. til Slutn.

Afskrift, med B. W. Luxdorphs Haand, af det Duodez-Haandskrift, som har tilhørt det kgl. Danske Selskab og nu er Ny kgl. Sml. 295, 8ᵛᵒ (se følg. S.). — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph. (vistn. i bl. Manuskr. S. 19, Nr. 204). Suhms Ms.-S. Nr. 862.

Ny kgl. Sml., 4., 1321. *Volumen in qvo: a) Jydske Lov. b) K. Eriks Haandfæstning. c) K. Christoffers Haandfæstning. d) Rigens Deele. e) Hvorledes man skal forfølge Gods til Laas efter Rigens Ret.* Pap. 16. Aarh. 150 Bl., hvoraf 10 ubeskr.; desuden af Tryksager: Christian III's Reces, Kbh. 1577, og Frederik II's Haandfæstning, ligel. Kbh. 1577.

Dansk; Afskrifter. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1159.

Ny kgl. Sml., 4., 1323. *Volumen in qvo: a) K. Eriks Haandfæstning. b) Den gamle Lovbogs XL marke Sager. c) Gaards Ret. d)*

Lille Thord Degns Lov. e) Formula excommunicandi. Pap. 18. Aarh. 23 Bl.

Afskr. Paa Titelbl. staar: «Er udskrevet [for Suhm] efter Cod : Membr : Biblioth : A : Magnæi N° 9 in 8vo M. Magnusen». — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 826.

Ny kgl. Sml., 4., 1327. *33 Stykker af K. Waldemars, Erik Pomerani Christophers, Christian I's etc. etc. Privilegier og aabne Breve og Domme, med Specifikation foran.* Pap. 17. Aarh. 32 Bl., hvoraf 4 ubeskr.

Dansk og Latin. Afskrifter. Register foran er med en Haand fra 18. Aarh. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 563.

Ny kgl. Sml., 4., 1336. *Volumen in qvo: a) Constitutio Waldemari R. per Thordonem legiferum. b) R. Waldemari Haandfæstning. c) Constitutio R. Waldemari A. 1360. d) Constitutio R. Waldemari, dat. Nyburgi 1354. e) Constitutio R. Christophori, dat. Vibergi 1320. f) Constitutio R. Erici, dat. Helsingburgi 1369(?). g) Constitutio R. Erici, dat. Nyburgi 1382. h) Constitutio R. Erici, filii Erici, dat. Nyburgi. i) Constitutio Reginæ Margarethæ, dat. Slaglosiæ 1376. k) Constitutio R. Olai, dat. Nyburgi 1377. l) Constitutio R. Erici, filii R. Christophori, dat. Nyburgi. m) Constitutio R. Waldemari, dicta ipsius Haandfæstning, qva Jernbyrd publice prohibetur.* Pap. 18. Aarh. 145 Bl., med Paginering.

Afskr. for Suhm eft. Manuskr. Nr. 34 i den Rostgaardske Saml. paa Universitetsbibl. Foran har Suhm skr.: «Denne Samling er vigtig, men læsemaaderne ey gode». — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 2.

Ny kgl. Sml., 4., 1337. *Et Fascikel med gamle Lovstykker, Anordninger, Domme og andet til den danske Lovkyndighed.* Pap. 18. Aarh. mest. 1 Pakke.

Afskrifter; ogs. nogle ældre. Langebeks Haand enk. Steder.

Ny kgl. Sml., 4., 1342. *Kong Kristophers Privilegier, med Thord Degns Artikler og flere gamle Lovstykker.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 124 Bl., hvoraf flere ubeskr.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 669.

Ny kgl. Sml., 4., 1344. *Codex membranaceus indeholdende: a) K. Erik Glippings Forordn. af 1284. (f. 1—3b). b) K. Waldemars sjellandske Lov. (f. 3—58a). c) Absalons Sjellandske Kirkeret. (f. 58a—62a). d) K. Erik Glippings Forordning af 1282. (f. 62a—66b). e) K. Eriks Sjellandske Lov. (f. 66b—189).* Perg. 15. Aarh. 194 Bl., hvoraf 4 ubeskr. 22×15 Cm.

Dansk. Afskrifter. Til Slutn. et plattysk Vers. Register foran med en Haand fra 18. Aarh. — *Herkomst* osv. Kofod Ancher, jurid. Skrifter, I, S. 169 (der omtales Hdskr. som det Danneskjoldske). Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 18, Nr. 196. Suhms Ms.-S. Nr. 446. Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, II, S. L (under a). Wegener, Aarsberetn. fra Geh.-Arch., V, S. 20—23, 26—29.

Ny kgl. Sml., 4., 1346^{d}. *Rigens Ret og Dele; K. Erichs Birkeret; nogle Friderici II og Christiani IV Forordninger og aabne Breve.* Pap. Omtr. 1600. 39 Bl. (af Numereringen ses, at Haandskriftet er en Del af en større Lovbog).

Dansk. Afskrifter. Titlen med J. Langebeks Haand. — *Herkomst.* Har tilhørt det kgl. Danske Selskab.

Ny kgl. Sml., 4., 1346^{e}. *Volumen in qvo: a) K. Christian III Ordinants, Viborg, Torsdagen næst efter Søndag Cantate, 1537. b) Sammes Ordinants 1540 (trykt hos Krag II. S. 88). c) Recessen 28de October 1536. d) Erik Glippings Forordning, Nyborg 1284. e) Hertug Hans's Recesser og Anordninger for Haderslev- og Tørning-Lehn (1551—64).* Pap. Omtr. 1600. 64 Bl., hvoraf 19 ubeskr.

Dansk. Afskrifter. Registret foran med Anders Sørensen Vedels Haand. — *Herkomst.* Foran er skrevet med Andr. Hojers Haand: «Hunc librum ex Bibl. Rostgaardiana (vbi p. 488. no. 422 reperitur) emi pro 4 ₰ 2 ß. Dicitur olim fuisse A. Welleij. A. Hojer.» Bibl. Höjer., Libri manuscripti, S. 34, Nr. 87; købtes paa Auktionen af »Mons. Testrup».

Ny kgl. Sml., 4., 1353. *Et Volumen fra 16de Aarh. hvorudi endeel Stykker til den danske Lovkyndighed, f. Ex. Fortegnelse paa Pengeboder, som forekomme i Lovene, Siellandske Lov, Absalons Kirkeret, K. Oluf Hagensens Haandfæstning. Bag i en Beregning over Inddeelningen af Danmark med Hensyn paa Naturalafgivter.* Pap. 17. Aarh. 168 Bl.

Dansk. Afskrifter. NB. Fortale paa Vers, tildels den til Jydske Lov. — *Herkomst.* Foran staar Navnet «Olluff Knudtzøn Hammer». Suhms Ms.-S. Nr. 975.

Ny kgl. Sml., 4., 1353^{b}. *Volumen inter alia continens: Ribe Stadsret 1269; Tildragelser i Ribe fra 1176 til 1647; Fortegnelse paa Privilegier for Ribe; Domme; Thord Degns Forklaring; Spørgsmaal af Loven; Rigens Ret 1602; Birkeretten 1262; Christopher III almindelige Stadsret 1443; Kongebreve af Friderich II og Christian IV.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 200 Bl., hvoraf et Par ubeskr.

Dansk. Afskrifter. Indeholder ogs. endel kronol. Optegnelser ang. Ribe, Brevformularer o. desl. — *Herkomst* osv. Har tilhørt Detlev Hansen, Guldsmed i Ribe, hvis Navn findes oftere skrevet i Haandskriftet. Paa Bindet staar: D.H.G. 1603. Senere har det været ejet af L. Kolderup-Rosenvinge, se: Saml. af gl. danske Love, III, S. XXII.

Ny kgl. Sml., 4., 1354. *Volumen in qvo: a) K. Christians Ordinantz 1537. b) Chr. III's Recess. Odense 1539. c) Ej. Recess i Kbhvn 1540. d) Ej. Skik og Ordning giort i Oldenburg 1546. e) Ej. Kbhvnske Recess af 1547. f) Ej. Recess. Dronningborg 1551. g) Ej. Recess. Kbhvn. 1557. h) K. Christophers Privilegier for Kbhvn. i) K. Hanses Stadsret.* Pap. 17. Aarh. 207 Bl.

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst.* Foran staar: «Michel Mor-

tenszøn Thunøe Tilhørende och Kiøbt paa Børsen I Auxion for 1 ort 12 ß dansche». Suhms Ms.-S. Nr. 1305.

Ny kgl. Sml., 4., 1367. *a) Christ. III Recess 1558, paa Tydsk. b) K. Fredericks II Handtvestinge. 1559. c) Datt Denische Seerecht. 1561.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 200 Bl., hvoraf enkelte ubeskr.

Plattysk. Afskrifter. — *Herkomst.* Foran staar: «Denne Bogh er mich Burchardt Jensen Arffueligenn tillfalden effter min S. Broder Jens Jacopsen som døde A° 1625».

Ny kgl. Sml., 4., 1369. *Kongelige Recesser og Forordninger af Christ. III, Frid. II og Christ. IV. En gammel Afskrivt.* Pap. 17. Aarh. 221 Bl. samt til Slutn. nogle senere tilsatte, ubeskr. Bl.

Dansk. Afskrifter. Islandske Randnoter. Foran Register med en Haand fra 18. Aarh. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 88.

Ny kgl. Sml., 4., 1371. *Volumen in qvo: a) Chr. III Reces. b) Fr. II Handtvesting. c) Kriegs-Artikuln 28 Mart. 1565. d) Hoffrecht 9 Mai 1562. e) Seherecht [sic] 9 Mai 1561. f) Chr. III Reces mit 9 Articuln verbessert. 1558.* Pap. 18. (tildels maaske 17.) Aarh. 60 Bl., hvoraf enkelte ubeskr.

Tysk (Plattysk og Højtysk). Afskrifter med forsk. Hænder. — *Herkomst.* Bibl. Seveliana III, Nr. 146. Suhms Ms.-S. Nr. 1267.

Ny kgl. Sml., 4., 1387^{d}. *a) Thord Degns Extract og Forklaring over K. Waldemars Lov. b) Nogle gamle Retsvedtægter. c) Kongelige Mandater af Friderich II og Christian IV. d) Gamle Retsformularer.*

Mangler.

Ny kgl. Sml., 8., 294. *a) Erkebisp Eskilds skaanske Kirkelov. b) K. Christophers almindelige Stadsret (1443).* Pap. 16. Aarh. 37 Bl

Dansk. Afskrifter. — *Herkomst* osv. Har tilhørt det kgl. Danske Selskab (S. 168, Nr. 15 i dets tr. Fortegn.). — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXIV.

Ny kgl. Sml., 8., 295. *Jydske Lov. (Deest folium 1^{mum} et alia nonnulla) b) Erik Glippings Forordning, Nyborg Fredagen før Pindse 1284. (Deest folium.) c) Samme Konges Forordning, Nyborg Ugen næst før Pindse Søndag 1284 (in calce mutilus). Codex membranaceus. Foran nogle af Thord Degns Artikle in charta.* Perg. og Pap. Beg. af 14. Aarh. (NB. det paa Pap. synes at være fra 16de). 106 Bl. Perg. (flere har der været, som ere udrevne), 12 Bl. (beskr.) Pap.; til Slutn. nogle ubeskr. Papirsbl. $14^{1}/_{3} \times 9$ Cm. Røde og blaa Init. m. m. — *Herkomst* osv. Foran er skrevet: «Hansz Jensen tho Rüttebül sin Boek», og længere fremme samme Navn, samt Aarstallet 1620. Har senere tilhørt det kgl. Danske Selskab; Langebek har skrevet i Bogen, paa det første Pergamentblad: «Foræret til Selskabet af Hr. Professor Møller i Flensborg 1749». — Wegener, Aarsberetn. fra det kgl. Geh.-Arch., V, S. 20—23, 26—29.

Knud den Stores Love.

Uldall, 4., 212. *Canuti Regis Anglorum, Danorum et Nororum Leges ex cod. membranaceo Biblioth. Colbertinæ, Ao. 1111 sub Nr. 3860 exarato, descripta per F. Rostgaard.* Pap. Omtr. 1700. 60 Bl., hvoraf 3 Manuskr., ubeskr.

Latin; if. Uldall egenh. Afskr. ved Fr. Rostgaard. [NB. snarere Kopi af Rostgaards Afskr.] — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., S. 17, Nr. 187.

Uldall, 4., 213. *Withirlags Retten. Ex Mscr. Arnæ Magnæi in 4to No 29.* Pap. 18. Aarh. 7 Bl. samt endel ubeskr.

Gammeldansk. Afskrift (ved J. Sivertsen). — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 17, Nr. 188.

Ny kgl. Sml., 4., 1300. *Canuti Regis Anglorum Danorum et Nororum Leges ex Cod. membr. Bibl. Colbertinæ sub No 3860 descripta.* Pap. 18. Aarh. 42 beskr. Bl.

Latin; Kopi af den Rostgaardske Afskrift. — *Herkomst.* Har været i det Fossiske Bibl. Suhms Ms.-S. Nr. 1069.

Ny kgl. Sml., 4., 1301. *Lex castrensis ɔ: den gamle Vitterlagslov, Latine.* Pap. 18. Aarh. 169 paginerede Sider.

Afskr., udført for Suhm, eft. Papirshdskr. Nr. 33, 4°, i den Arnamagnæanske Saml. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 131.

Ny kgl. Sml., 4., 3101b. *Sven. Aggonis historia legum castrensium R. Canuti magni, cum earundem textu danico et subjunctis animadversionibus.* Pap. 18. Aarh. 40 Bl.

Lat. og Gammeldansk. Afskr. med Anmærkninger. — *Herkomst* osv. Foræret det kgl. Bibl. af E. C. Werlauff i 1850. — Tr. i Svenonis Aggonis Filii Opuscula, ed. Stephanius, Sorø 1642, S. 143 ff. og Script. rer. Dan., III, S. 139 ff.

Ny kgl. Sml., 4., 1311. *a) Statutum Canuti R. Daniæ de homicidio aliisque criminibus gravioribus. Lund V Kal. Januar. 1201. b) Litteræ Cessodii datæ Nic. Sommer, 1409.* Pap. 18. Aarh. 4 Bl.

Latin; Afskr. for Suhm. — *Herkomst* osv. Suhms Ms.-S. Nr. 1287. — Schlyter, Sveriges gamla Lagar, IX, S. XLIV.

Provinsiallovene.

Thott, Fol., 1159. *Apograph. Codicis Runici membranacei legum Scanicarum. Bag i ligger paa løse Blade en Collation af denne Afskrivt med den gamle Lov og den Hadorfske Udgave, som det synes med C. Brandts Haand.* Pap. 18 Aarh. 103 (hvoraf 2 ubeskr.) + 22 (hvoraf 1 ubeskr.) Bl.

Gl. Dansk. Afskr. eft. Runehdskr. i den Arnamagn. Saml. — *Benyttelse.* Schlyter, Sveriges gamla Lagar, IX, S. XIII.

Thott, Fol., 1160. *Den Skaanske Lov paa ret Danske skift i 17 Bøger. Præmittitur Pendinge-Bøder, som udi Recessen, Haandfæstningen og Lovbøgerne stande.* Pap. 16. Aarh. 70 Bl.

Dansk. Afskrift. — *Herkomst* osv. Bibl. Dan., S. 411, Nr. 151. — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXX.

Thott, 4., 1980. *Den skaanske Lov etc. Sub finem legitur: Trykt i Kiøbenhavn 1504 og efterskrevet 1581.* Pap. 16. Aarh. 150 Bl.

Dansk. Afskr. — *Herkomst* osv. Paa Titelbl. staar: «Skreffuit ij Kiøbendhaffn anno 1581» (og paa Bindet: SNK 1581); desuden: «Gregers Høegh Egenn hand 1623 Engelsthollm». Auktionskatal. ov. W. A. v. d. Ostens Bogsaml., Kbh. 1750, S. 136, Nr. 21. — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LIX.

Thott, 4., 1981. *Den skaanske Lov; adjecta Kofod Ancheri notitia codicis, nitidissime 1594 descripti in Eriksholm efter Otto Thotts Lovbog, som Henrich Brade havde givet ham, som igien var udskrevet af det Exemplar, som ligger i St. Laurits Kirken i Lund.* Pap. 16. Aarh. 140 Bl. forud. nogle ubeskr.

Dansk. Sirlig Afskr. med forgyldte Initialer osv. Til Slutn. nogle senere tilføjede Afskrifter af Vers o. desl. — *Herkomst* osv. Foran er skr.: «Thenne lowgbog hør migh Hans Ennewoldssøn [et andet Sted kaldes han ogs. «Brening»] till, Och lod ieg den wdschriffwe her paa Erickzholm Anno etc. 1594. Och bleff fuldkommen paa S. Mortens dag Och bleff denn wdschreffwen effter Salige Otte Totz Lowbog som Salige Henndrick brade haffde giffwit Hannom Och for:ne lowbogh war wdschreffwenn, effter denn rette skonske loug, som ligger vdi S. Lawritz kircke wdi Lunnd». Desuden det senere Ejernavn «P. B. Stawanger». — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXIX.

Ny kgl. Sml., 4., 1302. *Den skaanske Lov.* Pap. 18. Aarh. 62 beskr. Bl., med Paginering.

Dansk. Afskr. eft. Pergamentshdskr. B 69 i det stockholmske Arkiv. — *Herkomst* osv. Suhms Ms.-S. Nr. 1495. — Anf. i Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. XX.

Ny kgl. Sml., 4., 1303. *Skaanske Lov.* Pap. 18. Aarh. 59 beskr. Bl. samt et Par ubeskr.

Gl. Dansk. Afskr. eft. Runehdskr. i den Arnamagn. Saml. — *Herkomst* osv. Suhms Ms.-S. Nr. 1496. — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. XIII.

Ny kgl. Sml., 4., 1304. *Skaanske Lov.* Pap. 16. Aarh. 163 beskr. Bl. samt nogle ubeskr.

Dansk. Afskr. — *Herkomst* osv. Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 18, Nr. 195. Suhms Ms.-S. Nr. 847. — Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. LXXX.

Ny kgl. Sml., 4., 1308. *Skaanske Lov.* Pap. 18. Aarh. 78 beskr. og 4 ubeskr. Bl.

Dansk. Afskr. (ved J. Sivertsen) eft. Pergamenthdskr. Nr.

29, 4°, i den Arnamagn. Saml. (snarere Papirhdskr. Nr. 27 i samme, jfr. Schlyter, Sweriges gamla Lagar, IX, S. XXX). — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Mskr., S. 18, Nr. 190.

Thott, 4., 1986. *Kong Waldemars Siællandske Lov. Codex membran., sub finem capitis ultimi libri 3tii mancus.* Perg. 15. Aarh. 44 Bl. 19×12 Cm. Røde Init. osv.

Dansk. Afskr. Foran ligger en Notits om Manuskriptet (synes skreven med F. C. Sevels Haand). NB. Der staar fejlagtig «Jydske Lov» paa Bindets Ryg.

Uldall, 4., 220. *Wald. I Siellandske Lov efter Universitets Exemplaret N° 22 in 4to, udskreven med J. Sivertsens Haand og confereret med fleere Mscr.* Pap. 18. Aarh. 191 Bl., hvoraf et Par ubeskr.

Dansk. Afskr. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 19, Nr. 199.

Ny kgl. Sml., 4., 1322. *Den Danske Lov, udskreven af et ældre haandskrevet Exemplar i 8vo, den 1ste Bog er omtrent den samme som den i skaanske Lov saa kaldede Arvebog, den 2den er og meesten det samme som Orbodemaal i Skaanske Lov, den 3die om Markeskiel.* Pap. 18. Aarh. 104 Bl.

Dansk. Afskr. Foran staar: «ex proprio Msso Anni fere 1470 i descr. cur. 1750 Klevenfeldt». — *Herkomst.* Mus. Klevenfeld., S. 237, Nr. 11 (Foran er indklæbet K.'s Ex-libris). Suhms Ms.-S. Nr. 543.

Thott, 4., 1993. *Den nye Siællandske Lov, deelt i 6 Bøger, med Forklaring, skreven i Roskilde 1557; med den Jydske Lovs Fortale paa Vers.* Pap. 16. Aarh. 176 Bl., hvoraf 1 ubeskr.

Dansk. Afskr.; foran ligger en Seddel med Hdskr.'s Beskrivelse (med Kofod Anchers Haand). — *Herkomst.* Bl. 1b staar: «Thenne Bogh Hør mig Eyller Jacobsøn till medt Rethe Och bythe ieg mig thend till aff min Gode wen Niels Jensøn Konge*lig* Maiges*tæts* Byefogidt, vdj Prestø Thend 10 Februarij A° 1589». Desuden Ejernavnene «Lauriz Hannszenn» 1577, «Peder Larszen Smit» o. fl. — Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, II, S. XLIX.

Uldall, 4., 216. *Erich Menweds Siællandske Lov. Ex Codice membranaceo Legati Magnæani in manuscripto formæ octavæ N° 26, de qvo vide Kofod Ancheri Historia Juris Dan. Tom. 2 pag. 95. Paa gl. Dansk med latinske Caracteerer vel skrevet.* Pap. 18. Aarh. 357 pagin. Sider.

Afskrift. — *Herkomst.* Har tilhørt Geheimearkivar G. J. Thorkelin.

Uldall, 4., 222. *Kong Erich VII Sællandske Lov, trykt i Kbh. 1505, giennemskudt og confereret med 4 af Universitetets Mscr., c. Notitia præmissa.* Pap. 16. og 18. Aarh. Ialt 220 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Trykt Bog med haandskr. Noter i Texten og paa indsatte Blade. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 20, Nr. 208.

Uldall, 4., 223. *Samme i Mscr. efter Universitetets Mscr. Nr. 22 in*

qvarto, conf. med N⁰ 21 og 2 manu J. Sivertsen. Præmittitur codicum notitia accurata. Pa 18. Aarh. 346 Bl.

Dansk. Afskr. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Manuskripterne, S. 20, Nr. 209.

Ny kgl. Sml., 4., 1310. *Kong Eriks Siællandske Lov.* Pap. 16. Aarh. 130 Bl., det sidste ubeskr. (Folieringen viser, at Hdskr. er en Del af en større Lovsaml.)

Dansk. Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 842.

Gl. kgl. Sml., 4., 3138. *Waldemar II jydske Lov, afskreven efter en Flensborgsk Perg. Codex af Joh. Olavius Grunavicensis, der har sat en Islandsk Oversættelse ved Siden af den Danske Fortale for at vise begge Sprogs Harmonie. (f. 3—121). — f. 122—124 vacant. — f. 125—129 indeholde Varianter af en Arna-Magn. Membran og en Papiirs Codex. Præmissa est Notitia codicis Flensb. manu [Andr.] Højeri (f. 1—2).* Pap. 18. Aarh. 83 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr., samt 2 vedhæftede Sedler. (Den ældre Numerering er urigtig.)

Dansk. Afskr. — *Herkomst* osv. Bibl Højer., Manuskr., S. 32, Nr. 71 (købtes af H. Gram paa den Hojerske Aukt.). — P. G. Thorsen, Jydske Lov, 1853, Indledn. S. 20—21.

Gl. kgl. Sml., 8., 3657. *K. Waldemar II jydske Lov. Codex membr. Sec. XIV formæ minimæ, rubr. min. et litt. init. minio et aliis coloribus pictis. Det manglende fra III Bogs 36 Capitel til Enden er tilskrevet paa Papiir 1578.* Perg. og Papir. 14. Aarh. 87 Bl. Perg., 23 beskr. Bl. Pap. 9×6½ Cm. Røde, blaa og grønne Init. osv.

Dansk. Afskr. — *Herkomst* osv. Nr. 296 i den hdskr. Fortegn. ov. H. Grams Manuskr.-Saml. — Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, III, S. XIV. P. G. Thorsen, Jydske Lov, 1853, Indledn. S. 25.

Gl. kgl. Sml., 8., 3661. *Codex membr. Sec. XV, rubr. et litt. init. miniatis, in qvo: Tabulæ naufragii Codicis legis cimbricæ Waldemari II et Articulorum Thordonis.* Perg. 15. Aarh. 63 løse Bl. (adsk. af dem defekte). 13×8½ Cm. Røde Init. osv.

Dansk. Afskrifter.

Thott, 4., 1995. *Den jydske Lov, udskreven efter den Flensborger Membran.* Pap. 18. Aarh. 102 Bl.

Dansk. Afskr. ved G. Thorhallesen 1763.

Uldall, 4., 227. *Codex Legum Juticarum membranaceus elegantissimus et antiqvissimus.* Perg. 14. Aarh. 121 Bl. 20½×14½ Cm. Større malede Init.; mindre røde, blaa osv.

Dansk. Afskr. Indeholder ogs. Erik Glippings Forordn. f. Jylland og Sjælland 1284. — *Herkomst* osv. Har tilhørt W. A. v. d. Osten, siden Kofod Ancher (se Fortegn. ov. hans Bibl., Manuskr., S. 28, Nr. 30) og benyttedes af ham ved hans Udg. af Jydske Lov. — Kofod Ancher, jurid. Skrifter, I, S. 327 og 529. Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, III, S. XII—XIII.

Uldall, 4., 228. *Den Judske Louff Waldemari II[di] giffuen paa Vordingborgh A° 1240.* Perg. og Pap. 15. Aarh.(?) 71 Bl., det sidste ubeskr.; 5 Bl. deraf Pap. med Skrift fra 16. Aarh., til Udfyldning af en Lakune. $18^1/_2 \times 12$ Cm. Røde Init. etc.

Dansk. Afskr. Paa sidste Bl. Slutn. af en Forordning for Jylland, udstædt af Christian I 1466; den er tr. i D. Mag. I, S. 318—20, eft. et andet Hdskr.

Uldall, 4., 229. *En Afskrift af samme med latinske Caracterer, efter Codex ripensis.* Pap. 18. Aarh. 84 Bl.

Dansk. Afskr. Foran en Notits med J. Langebeks Haand, paa en vedhæftet Seddel. — *Herkomst.* Bibl. Langebek., S. 570, Nr. 312.

Uldall, 4., 230. *D° med D° efter Codex Flensburgensis, hvori findes en af Sl. Conference Raad Langebech skreven Annotation af 4 Aug. 1763.* Pap. 18. Aarh. 92 Bl.

Dansk. Afskr. ved Egell Thorhallesen, kollationeret af J. Langebek. — *Herkomst.* Bibl. Langebek., S. 570, Nr. 313.

Uldall, 4.*), 483. *Jydske Lov.* Pap. 16. Aarh. 205 Bl. Røde Init. etc.

Dansk. Afskr. — *Herkomst.* Bl. 150[a] staar: «thy*n*næ logbogh screff eg chrestier*n*n lauritzsszen y le*m*wig a*n*no salutis nostræ mdl°».

Ny kgl. Sml., 4., 1312. *Jydske Lov. En gammel Afskrift.* Pap. Omtr. 1600. 200 Bl., hvoraf 1 ubeskr. Randnoter.

Dansk. Pyntelig Afskr. Indeholder ogs. Forklaring ov. det danske Vaaben, Indledn. til Jydske Lov paa Vers m. m. — *Herkomst.* Paa sidste Side staar, med Afskriverens Haand: «Claus Niellszøn Egen Hand 1604». Suhms Ms.-S. Nr. 587.

Ny kgl. Sml., 4., 1313. *Den jydske Lov, deels paa dansk, deels paa plattydsk, skrevet paa Pergament; har tilhørt Bartram Sehested, som døde 1562.* Perg. 16. Aarh. 201 Bl. (af nogle er der afklippet Stykker).

Meget pyntelig Afskrift, med forgyldte, røde og blaa Init.

Gl. kgl. Sml., 4., 3139. *K. Waldemars jydske Lov, paa nyere Dansk, med Register over Capp. til hver Bog samt røde og grønne Lemmata og Initialer (113 ff.). Bogen er skreven 1581 af A. T. Schriiver (cf. f. 113) for Rasmus Vinteper (cf. f. 81). f. 113[b]—116 indeholde Noget Kyns-Neffn og andre Extracter af Loven.* Pap. 16. Aarh. 116 Bl.

Dansk. Afskr. — *Herkomst.* Foruden de anf. Navne læses (Bl. 80[b]): «Haffniæ 22 Augustj 1644. Christen Jenszen LViLx[?] Egen haand». Og paa Titelbl. «Mangnus krokow hördt didt boeck».

Gl. kgl. Sml., 4., 3141. *Den jydske Lov paa nyere Dansk, med Register bagved, kaldet paa Titlen: «Jütske og Fynske Low».* Pap. 16. Aarh. 204 Bl., hvoraf sidste ubeskr.

Dansk. Afskr. Bl. 1[a] staar: «Das Lohbuch. Danicè».

---

*) ɔ: i Virkeligheden Duodez.

Thott, 4., 1999. *Den jydske Lov efter Christiani IV Udgave, med hosskrevne Collationer med andre Love.* Pap. 17. Aarh. 92 Bl., hvoraf 4 ubeskr.

Dansk, Afskr., med Aarstallet 1650. — *Herkomst.* Med Ejernavnene «Karsten Hansszen» og «H. Kastensszön».

Gl. kgl. Sml., Fol., 1121. *Lhoeboeck, Latine et Germanice, s. interpretatio lingvæ Latinæ et Germanicæ inferioris Codicis juris Cimbr. Valdemari II secund. edit. Rip. anni 1504, in charta, rubris literis initialibus et numeris capitum varie pictis.* Pap. 16. Aarh. 97 Bl.

Lat., Plattysk og Dansk.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1124. *Text des 1. Theils [oder des 1. Buches] der Jutschen Low oder Rechtbuchs, so Blasius Eichenberg in die Holsteinische Sprach hat gebracht und 1590 und 1603 druchen lassen, mit einer nützlichen Glosse M. Joachimi Blütings, Advocati des Fürstl. Hofgerichts zu Gottorff, mit Blütings Vorrede dat. 1636, engang reenskrevet, men siden rettet og formeeret paa adskillige Steder med en anden, uden Tvil Blütings egen, Haand.* Pap. 17. Aarh. 241 Bl.

Forsk. Hænder. — *Benyttelse.* Erichsen, Uds., S. 129. P. G. Thorsen, Jydske Lov, 1853, S. 16—17.

Gl. kgl. Sml., 4., 3144. *Dat jüdtsche Low-Buch, platdeutsch, mit Vorrede in deutschen Versen und Register der Capitel. Præmissum est Diploma Christ. I anni 1466, nec non Hertzog Johannsen Fresische Landesrecht; anni 1559, inscriptum: «Dat nie Landtrecht vnd de veer harde belening».* Pap. 16. Aarh. 94 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Plattysk, Afskr.

Gl. kgl. Sml., 8., 3662. *Codex membr. Sec. XVI, rubr. et litt. init. miniatis, sed initio et fine manu recentiori suppletis, in qvo: Lex Cimbrica Waldemari II, lingua Sax. inf.* Perg. 16. Aarh. 104 Bl.

Plattysk, Afskr. — *Herkomst.* Paa Bindet staar «Elias Spies 1568».

Gl. kgl. Sml., 8., 3663. *Id. Lib. in charta Sec. XV, rubr. et litt. init. miniatis, in fine vero mutilus.* Pap. 15. Aarh. 113 Bl. 15 × 10 Cm. Røde Init. etc.

Plattysk, Afskr.

Thott, 4., 2002. *Den jydske Lov paa Plattydsk. Codex chart. script. 1463 [sic].* Pap. 16. Aarh. 76 Bl.

Plattysk, Afskr. Bl. 75^a læses: «Anno Domini: . M : ccccc. (NB. Det sidste c staar lidt ovenf. Linien) lxiii quarta Feria ante Festum Johannis istud e*st* conpletum». — *Benyttelse.* Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, III, S. XVIII.

Thott, 4., 2003. *Idem Lib.* Pap. 16. Aarh.'s Beg. 45 Bl.

Plattysk, Afskr. — *Herkomst osv.* Bl. 35^b læses: «Complet*um* est liber presens per me hinricu*m* pogwisch vicariu*m* eccl*es*ie sa*n*cti Nicolai opidi kilonensis Sub Anno A natiuitate do*m*ini M ccccc xviij In vigilia sancti lawrencij martiris». Bibliotheca

Osteniana, S. 348, Nr. 41. — Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, III, S. XVIII.

Thott, 4., 2005. *Samme Lov igien paa Plattydsk.* Pap. 16. Aarh. 138 Bl., hvoraf 9 ubeskr.

Plattysk, Afskr. — *Benyttelse.* Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, III, S, XVIII.

Ny kgl. Sml., 4., 1316. *Waldemar II Lovbog paa Plattydsk. Bag i «dat Slotrecht».* Pap. 16. Aarh. 117 beskr. Bl.

Plattysk, Afskr. Tilsidst nogle hist. Optegn. fra 1500—1523 samt Fortegn. over de Adelsmænd, der faldt i Slaget mod Ditmarskerne 1500. — *Herkomst.* Bibl. Langebek., S. 559, Nr. 129. Suhms Ms.-S. Nr. 970.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1122. *Ein neuw und aufgesatztes und transferirtes Teutsch Lowbuch oder Uebersetzung des Nordjuidtischen Lowbuches, emendirt und restituirt durch Erich Krabben zu Budstrup anno 1557, item Krabbens neu Tractat von schifbrüchigen Gütern.* Pap. 16. Aarh. 140 Bl.

Højtysk, Afskr. (ukomplet mod Slutn.) — *Herkomst osv.* Paa Titelbl. staar (med en anden Haand end Afskriverens): «Docto & honesto Viro Dn. Henrico Seifertt causar*um* pa*t*rono vigilantissimo & amico suo colendo in memoriam obtulit a*nno* 1611. 7. Julij» og derunder: «Nicola*us* Junge J. U. Doctor». — Erichsen, Uds., S. 128.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1123. *Idem Liber.* Pap. 16. Aarh. 106 Bl.

Højtysk; Afskr. med en anden Haand.

Thott, Fol., 1163—65. *E. Krabbes tydske Oversættelse af den jydske Lov og Ejusd. Tractat von schiffbrüchigen Gütern.* Pap. 16.—17. Aarh. Henholdsvis 141, 121 og 89 beskr. Bl. samt nogle ubeskr.

Højtysk, 3 forsk. Afskrifter. Den tredje er ubetinget endel yngre end de andre.

Ny kgl. Sml., 4., 1314. *Erik Krabbes teutsche Uebersetzung des Schleswigschen (Jütischen) Lowbuch. 1557.* Pap. 16. Aarh. 182 Bl. Pap. 16. Aarh. 182 Bl.

Højtysk, Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 244.

Ny kgl. Sml., 4., 1315. *Er. Krabbes Übersetzung des jüdschen Low-bocks. 1598.* Pap. 16. Aarh. 121 beskr. Bl.

Højtysk, Afskr. Til Slutn. staar: «Anno [15]98. Den 27 Augustj». — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 394.

Ny kgl. Sml., 4., 1318. *Volumen in qvo: a) Index zum Lowbuch oder Extract daraus. b) Bluting von Erbgangsrecht. c) Deutsche Uebersetzung vom Jutschen Lowbuch. d) Was ein Eid sey.* Pap. 17. Aarh. 216 beskr. Bl., med Pagin., samt endel ubeskr.

Højtysk, Plattysk og Latin; Afskr., forsk. Hænder. — *Herkomst.* Har tilhørt F. C. Sevel. Suhms Ms.-S. Nr. 1048.

Thott, 4., 2126. *Canuti Episcopi Paraphrasis in Loubuch.* Pap.

18. Aarh. 24 Bl., det sidste ubeskr. Lat., Afskr. (ufuldendt) eft. den trykte Udg. 1504.

Uldall, 4., 231. *Biskop Knuds Glossa over Jydske Lov med adskillige Tillæg.* Pap. 16. Aarh. 72 Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Dansk, Afskr. Glosserne ere if. Kofod Ancher (Jurid. Skr. I, S. 379 ff.) dem, der ere trykte sammen med Loven 1504 og 1508. Tillæggene indeholder Køns Nævn, Herreds Nævn m. m.

Gl. kgl. Sml., 4., 3287. *Blasii Ekenbergs Elucubratio aver datt 1 vnd 2 Koning Woldemari Lowbuch. 1595. (Ultima Indicis Libri II*[di] *desunt).* Pap. 16. Aarh. 242 Bl. og nogle vedhæftede Sedler.

Plattysk. Original med mange egenh. Rettelser og Randnoter. — *Herkomst.* Paa Titelbl. staar «Sum Corn: Streichers [?]» — Erichsen, Uds., S. 129. N. Falck, Das jütsche Low, Altona 1819, 4°, S. XXXIV f. P. G. Thorsen, Jydske Lov, 1853, Indledn. S. 14.

Gl. kgl. Sml., 4., 3288. *Id. Lib.* Pap. 17. Aarh. 310 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Plattysk, Afskr.

Uldall, 4., 300. *[Joh. Mejeri] Methodus Juris Danici.* Pap. 17. Aarh. 58 beskr. Bl. samt nogle ubeskr.

Lat., vistn. Afskr. (en Lakune er udfyldt i 18. Aarh., ialt 24 Bl.) Angaar Jydske Lov. Forf., † 1616, var Byskriver i Flensborg, slg. Moller, Cimbria literata, I, 399—400: deri siges, at Autogr. dengang tilhørte Præsten Andr. Kellinghusen. (Slg.ndfr. Ny k. S. 944, Fol.) — *Herkomst.* Mus. Klevenfeld., S. 238, Nr. 28.

Ny kgl. Sml., Fol., 944. *Joh. Meieri Methodus juris danici, qvod germanice das Lobuch oder Judsche Lov vocatur, in duos libros distincta.* Pap. 17. Aarh. 95 Blade, hvoraf 3 ubeskr.

Lat. og Tysk. Synes Original, med Randnoter og Rettelser af en senere Haand (ɔ: hans Svigersøns, Cornelius Steenhusens). (Slg. ovfr. Uldall 300, 4°). — *Herkomst* osv. Suhms Ms.-S. Nr. 676. Trykt i Westphalens Monumenta inedita rerum Germanicarum, IV, Lips. 1745, S. 1715—66. — Kofod Ancher, Jurid. Skrifter, I, S. 394—96.

Gl. kgl. Sml. Fol., 1167. *Jydske Lovs Proces og Deele til Hiemtingene og Landstingene i Nørre Jylland, ved Niels Krag til Trudsholm (1632), tilligemed Tavle og Register over Jydske Lov, Thord Degns Artikle, Birke Retten, Stads Retten, Recessen, Haandfestningen, item den Sellandske Lov.* Pap. 18. Aarh. 57 beskr. Bl.

Dansk, Afskr. Indeholder lutter Registre, naar undtages det første Stykke. — *Herkomst.* Er Nr. 61 i den hdskr. Fortegn. ov. H. Grams Manuskriptsaml.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1125. *Joachim Blütings Glosse over den 1ste Bog af Jydske Lov, reentskreven med Titel: Jus Juticum og uden pua Bindet: Jus Juticum Glossatum.* Pap. 17. Aarh. 206 beskr. Bl.

Tysk. — *Benyttelse.* Erichsen, Uds., S. 129.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1126. *En vidtløftig Commentarius over den 1ste Bog af den Jydske Low, uden Tvil ogsaa Blütings. Foran ligger et Blad med hans egen Haand med Titel: Von Erbgangsrecht nach dem Jutischen Lowbuch oder Landtrecht, samt etlichen Observationibus des Jutischen Lowbuchs durch M. Joachimum Blüting.* Pap. 17. Aarh. 447 beskr. og nogle faa ubeskr. Bl.

Tysk, Afskr. Det ovenf. omtalte Bl. med Blütings egen Haand findes nu ikke mere. — *Benyttelse.* Erichsen, Uds., S. 129. Falck, Das jütsche Low, Altona 1819, S. XXXV. P. G. Thorsen, Jydske Lov, S. 16. (NB. «Vom Erbgangsrecht» er trykt i Kbh. 1859, Udg. besørget ved H. R. Hiort-Lorenzen).

Thott, Fol., 1168. *a) Index zum Jütischen Lowbuch. b) Blütings Glosse zum 1sten Buch des Jütischen Lowbuchs. c) Ejusd. Buch vom Erbgangsrecht (i 39 Capp.) d) Ejusd. Observationes novem ad leges Juticas.* Pap. 17. Aarh. 393 beskr. Bl. samt nogle faa ubeskr.; desuden 20 vedlagte Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Tysk, Afskrifter. (NB. «Observationes» ere trykte i Westphalens «Monumenta», III, S. 2165 ff.) De vedl. Bl. synes skr. med Andr. Hojers Haand.

Thott, Fol., 1169. *Blüting, Vom Erbgangsrecht nach dem Jütischen Landrecht oder Lowbuch.* Pap. 17. Aarh. 160 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Tysk, Afskr,

Thott, Fol., 1170—72. *Id. Lib., it. Observationes novem ad leges Juticas. 3 Ex.* Pap. 17. Aarh. Henholdsvis 242, 173 og 143 beskr. Bl.

Tysk; forsk. Hænder. 1170 og 1172 ere Afskrifter, derimod synes 1171 at være Blütings Original (foran i den ligger en Dedikation til en fyrstelig Durchlauchtighed, med samme Haand og med hans Navn under).

Thott, 4., 2130. *[J. Blüting] Glosse over den jydske Lov.* Pap. 18. Aarh. 238 beskr. Bl.

Tysk, Afskr.

Kall, 4., 555. *Joachim Blütings Anmerckungen über das jütische Lowbuch.* Pap. 17. [?] Aarh. 182 Bl.

Tysk, Afskr.

Ny kgl. Sml., Fol., 946. *Von Erbschaft mit oder ohne Testament, mancherley Erbnehmen, derer Ordnung und Vorzug nach dem Jütschen Lovbuch. b) Novem Observationes juris Cimbrici.* Pap. 18. Aarh. 184 beskr. Bl. og nogle faa ubeskr.

Tysk, Afskr. — *Herkomst.* Bibl. Seveliana, III. Bd., S. 22, Nr. 315.

Ny kgl. Sml., Fol., 947. *Blüting von Erbgangsrecht. b) Ejusd. Novem observationes juris Cimbrici.* Pap. 18. Aarh. 144 beskr. og nogle faa ubeskr. Bl.

Tysk, Afskr.

Gl. kgl. Sml., 4., 3289. *Et lidet Hefte indeholdende de Sager, som*

afgjøres efter Jydske Lov ved Kiøns-Neffn, Frænders Eed, Herreds-Næfn, 40 Marks Sager og 3 Marks Sager. Forklaring over Jydske Lovs 33 Capitel, og endelig om Brødie, samt Sødskende- og Kongens Skifte. Pap. Omtr. 1600. 13 Bl.

Dansk.

Ny kgl. Sml., 4., 1319. *Loca paralella de Convenientia Juris jutici cum legibus sielandicis, scanicis et aliis legibus danicis atqve recessibus et constitutionibus regiis.* Pap. 17. og 18. Aarh. 81 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr.

Dansk, anonym. Forsk. Hænder. — *Herkomst.* Catal. libr. P. Kofod Ancker, III, Manuskr., S. 29, Nr. 47. Suhms Ms.-S. Nr. 1081.

Ny kgl. Sml., 4., 1317. *Anmærkninger til den Jydske Lov.* Pap. 18. Aarh. 200 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Dansk; afskrevet for P. F. Suhm efter Hdskr. Nr. 36 i den Rostgaardske Manuskriptsaml. paa Univ.-Bibl. (hvilket hidrører fra Hans Rostgaard). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 566.

Ny kgl. Sml., 8., 296. *Konning Woldemari nye Lov, kortelig i nogre visse og ordentlige Artikler befattet.* Pap. 16. Aarh. 142 beskr. og nogle ubeskr. Bl.

Dansk; Afskrifter ogsaa af andre Love o. desl., nemlig: Birkeloven, Køns Nævn, Frænders Ed m. m. — *Herkomst.* Skreven af Knud Hesselberg, Ridefoged ved Maribo Kloster, siden Brygger i Kbhvn.; derefter har den tilhørt hans Søn, Hans Hesselberg, ligel. Brygger smst., † 1659, og dennes Stedsøn, Johan Friis, der bag i Bogen har skrevet nogle Optegnelser om disse Personer, dat. 1700. Desuden læses (foran) Ejernavnene «Frid. Christierni 1733» og «R. Borup». Suhms Ms.-S. Nr. 4.

Uldall, 4., 238. *Professor Peder Kofod Anchers Brev til Justitiarius Diderich Seckmann ang. 1 Bogs 23 Cap. i den Jydske Lov af 5 Jan. 1741.* Pap. 18. Aarh. 5 beskr. Bl.

Afskrift.

Kall, 4., 554. *K. Ankers Apparat til hans Udgave af jydske Lov.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Mest egenh. Optegnelser af P. Kofod Ancher; dog ogsaa et og andet med andre Hænder, navnl. Thorkelins. Udg. udkom i Kbh. 1783, 4^{0}. — *Herkomst.* Catal. libr. P. Kofod Ancker, III, Manuskr. S. 29, Nr. 41.

Stadsretter og Privilegier.

Gl. kgl. Sml., 4., 3148. *a) K. Hanses Stads- el. Kiøbstæd-Ret, dat. Kbh. 1487, i 143 Artikler, med Register over Capp. bagved. b) K. Christoffers Stadsret, i 84 Artikler, med Confirmation af 1544 og Register over Artiklerne bagved. c) K. Maj. og Danm. Riges Raads*

Dom mellem Claus Rosengaard samt Niels og Jens Lauritsen om en Arv, 1555. Pap. 16. Aarh. 94 Bl., de 2 sidste ubeskr.

Dansk; Afskrifter.

Gl. kgl. Sml., 4., 3154. *Volumen spissum, in qvo: a) Kong Christoffer af Bayerns Kiøbstædret, i 84 Artikler, s. dato, med Register bagved. b) K. Hanses Kiøbstædret af 1408 (!), i 161 Artikler, med Register bagved. c) Dannemarkes Riges menige Kiøbstædret af 1587, i 126 Artikler, med Register bagved, samt mange andre Kongl. Anordninger, saavel Kiøbstædretten som andet vedk., fra K. Hanses til K. Fred. III's, i alt 34 Stykker, efter en Designation foran med O. Sperling den Yngres Haand.* Pap. 17. Aarh. 445 pag. Bl., hvoraf uogle ubeskr.

Dansk; Afskrifter.

Gl. kgl. Sml., 4., 3171. *Fred. III Privilegium for Aalborg. 1661. b) Ejusd. Privilegium for Nyborg. 1661.* Pap. 18. Aarh. 6 beskr. Bl.

Afskrift med N. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibliothek.

Thott, Fol., 1175. *Registratur over Aalborg Byes Privilegier. it. Designation af Ribe Byes Privilegier.* Pap. 17. Aarh. 42 Bl., hvoraf 1 ubeskr.

Dansk og Lat.; Afskrifter, forsk. Hænder. Indeholder ogs. «Om Hellene Kildes Brug (etc.)» og Afskr. af Hans Enevoldsens lat. Bryllupsdigt til Biskop Niels Jespersen (Viborg)s Bryllup (eft. det i Kbh. 1582 trykte).

Thott, 4., 2011.. *Riber Stadsret paa Latin, udskrevet efter den beseglede Original, som Kong Erik Glipping har givet Ribe Borgere Anno 1269, og som siden er confirmeret af Kong Christopher 1443, cum versione danica. b) Kong Christophers almindelige Stadsret. c) Bursprog. d) Forklaring, hvad Landboe og hvad Brydie er. e) For hvilke Sager man skal værges med Kiøns Nævn, og andre Stykker af den jydske Lov.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 67 Bl., hvoraf 5 ubeskr.

Lat. og Dansk; Afskr.; forsk. Hænder.

Thott, 4., 2012. *Kong Hanses Stadsret, med Anmærkninger og Gloser. b) Birkeretten. c) Malmøes Stads-Ret. d) Riber-Ret, cum glossis, et cet.* Pap. 16. Aarh. (med enk. senere Tilføjelser). 472 Bl.

Dansk og Latin; Afskrifter; forsk. Hænder.

Thott, 4., 2014. *Et Bundt adskillige Kiøbstæd-Privilegier.* Pap. 18. Aarh. (ialtfald Størstedelen). 1 Pakke.

Afskrifter. Forsk. Hænder. — *Herkomst.* Tildels fta det v. d. Ostenske Bibl. (Katal. S. 354, Nr. 152).

Uldall, Fol., 5. *Et Hæfte, hvori: a) Copie af Naskov Byes Privilegier fra 1266 til 1651. b) Fortegnelse paa de af samtlige Kiøbstæders i Dannemark og Norge Privilegier, som efter General Oeconomie og Commerce Collegii Ordre til samme ere indsendte.* Pap. 18. Aarh. 68 Bl., det sidste ubeskr.

Dansk; Afskrifter.

Uldall, 4., 249. *Leges variæ et statuta urbium Siællandiæ, Fioniæ,*

Jutiæ etc. municipalium. Ex Atlante Resenii. Pap. 18. Aarh. 2 Bd. henholdsvis 218 og 60 Bl. (i begge nogle ubeskr.)

Mest Lat.; Afskrifter navnl. eft. det Moltkeske Expl. af Resens Atlas Danicus (som senere tilhørte Uldall). Flere Steder P. Kofod Anchers Haand. — *Herkomst.* Catal. libr. P. Kofod Ancker, III, Mskr., S. 29, Nr. 44.

Kall, Fol., 52. *Friderichssunds, Helsingørs, Hirschholms, Holbeks, Kallundborgs, Kiøges, Korsørs, Nestveds, Nyekiøbings, Præstøes, Ringsteds, Roeskildes, Skielskørs, Slagelses, Slagelses, Slangerups, Storeheddinges, Vordingborgs Privilegier. Nye og god Afskrivt.* Pap. 18. Aarh. 184 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Dansk, Afskrifter. (NB. En Afskr. af Slagelses ældste Privilegier er fra 1648).

Kall, Fol., 57. *Assens, Bogenses, Faaborgs, Kiærtemindes, Odenses og Rudkiøbings Privilegier.* Pap. 18. Aarh. 118 Bl., hvoraf endel ubeskr.

Dansk, Afskrifter, forsk. Hænder.

Kall, Fol., 59. *Aalborgs, Viborgs, Skives, Nibes og Hobroes Privilegier. Nitid Afskrivt.* Pap. 18. Aarh. 86 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Dansk, Afskrifter.

Kall, Fol., 60. *Aalborg, Aarhuus, Colding, Ebeltoft, Fridericia, Hiøring, Horsens, Mariager, Nibe, Randers, Ribe, Skagen, Skanderborg, Thisted, Varde, Viborg Byers Privilegier. Nye og god Afskrivt.* Pap. 18. Aarh. 368 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Dansk, Afskr., forsk. Hænder.

Kall, Fol., 94. *Nye Afskrivt af Privilegier og andre Dokumenter den danske Geistlighed og Kiøbstederne vedkommende.* Pap. 18. Aarh. 58 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Dansk og Lat., Afskrifter. Register foran.

Kall, 4., 558. *Afskrivter af adskillige danske Kiøbstedretter.* Pap. 18. Aarh. 99 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Dansk og Lat., Afskr., forsk. Hænder, deribl. P. Kofod Anchers (forsk. Optegnelser). — *Herkomst.* Fra Kofod Anchers Bibl. (vistn. S. 29, Nr. 43 blandt Manuskr. i Aukt.-Kat.)

Ny kgl. Sml., 4., 675. *En Samling af gamle kongelige Privilegier for Kiøbenhavn og andre Stæder.* Pap. 18. Aarh. 34 Bl., hvoraf 1 ubeskr.

Dansk, Afskrifter.

Ny kgl. Sml., 4., 1347. *a) K. Hanses almindelige Kiøbstædret 1487. b) Sammes Stadfæstelse paa Chr. I Privilegier for Kbhvn. 1475. c) Sammes Privilegier for Guldsmede 1499. d) K. Christoffers Privilegier for Kiøbenhavn 1443.* Pap. 17. Aarh. 88 num. Bl (men Bl. 58—59 mgl. nu).

Dansk, Afskr. — *Herkomst.* Af Ejernavne findes «F. [?] Rasch» og «Thomas Høg (1674)». Siden har Hdskr. tilhørt F. C. Sevel (Bibl. Seveliana, III, S. 139, Nr. 134). Suhms Ms.-S. Nr. 1424.

Ny kgl. Sml., 4., 1324. *K. Erik Christoffersens Stadsret, givet i Nyborg 6 Juli 1269. En Copie af Sevel.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl.

Dansk, Afskr. med F. C. Sevels Haand, «Copieret efier et Exemplar som var skrevet 1543». — *Herkomst.* Bibl. Seveliana, III, S. 132, Nr. 104. Suhms Ms.-S. Nr. 1316.

Ny kgl. Sml., 1339. *Dronning Margretes Privilegier til Kiøbstæderne i Danmark.* Pap. 17. Aarh. 16 Bl., de 3 sidste ubeskr.

Dansk, Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 557.

Thott, 8., 586. *K. Christophers almindelige Stads-Ret. Mstum recens.* Pap. 18. Aarh. 35 beskr. og et Par ubeskr. Bl.

Dansk, Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1340. *K. Christoffers Stadsret. Bag i noget om Eed og Frid. II's Ordinantz om Ægteskabssager.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 33 Bl., det sidste ubeskr.

Dansk, Afskr. (ukomplet). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1085.

Ny kgl. Sml., 4., 1341. *K. Christoffer af Bayerns Kiøbstædret. 1443.* Pap. 16. Aarh. 28 beskr. Bl. og 5 ubeskr.

Dansk, Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1086.

Ny kgl. Sml., 4., 1363. *Christ. III's Stadsret 1547 [ɔ: Christoffers af 1443].* Pap. Omtr. 1600. 23 Bl.

Dansk, Afskr. — *Herkomst.* Foran er skrevet med J. Langebeks Haand: «Foræret [til det kgl. Danske Selskab?] af Provsten Leigh paa Elverum 1752». Suhms Ms.-S. Nr. 1358.

Ny kgl. Sml., 4., 1364. *Christ. III Stadtz Rett 1547.* Pap. 18. Aarh. 23 Bl.

Dansk, Afskr. — Samme Lov som forr. Nr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 690.

Gl. kgl. Sml., 4., 3149. *K. Hanses Stads-Ret, med Titel: Dannemarkis Rigis meenige Kiøbstædret, dat. Kbh. 1480, i 126 Artikler, med Register samt et dansk Vers foran. b) Tyffve-Retten. c) Merckelige Artikle, som nyttelige ere at vide. Bogen er skreven 1586, med røde Lemmata og Initialer.* Pap. 16. Aarh. 39 Bl.

Dansk, Afskr. Til Slutn.: «Anno 1586».

Gl. kgl. Sml., 4., 3150. *Samme Stads-Ret med samme Titel, Vers og Register foran, men har kun de 104 Artikler. Gl. Copie.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 20 beskr. Bl.

Dansk, Afskr. (ufuldendt). — *Herkomst.* Var Nr. 148 i H. Grams Mskr.-Saml.

Gl. kgl. Sml., 4., 3151. *Samme Stads-Ret, med Titel: K. Hansis Privilegium, som er en frie Kiøbstædsret over al Dannemark, dat. Kbh. 1484, i 161 Artikler, med alphab. Register af en nyere Haand.* Pap. 16. Aarh. 34 Bl.

Dansk, Afskr. med senere Randnoter; Registeret er fra 17. Aarh.

Gl. kgl. Sml., 4., 3152. *Samme Bog, med samme Titel, i 161 Artikler, men dat. Kbh. 1487.* Pap. 17. Aarh. 40 Bl., de 3 sidste ubeskr.

Dansk, Afskr. — *Herkomst.* Med W. J. Coyets Navn.

Gl. kgl. Sml., 4., 3153. *Samme Bog, med samme Titel, i 161 Artikler, dat. Kbh. 1484. Nye Copie. b) Herredags Beslutning. c) En Afhandling om Skifte.* Pap. 18. Aarh. 39 beskr. Bl.
Dansk. Afskr. — *Herkomst.* Nr. 149 i den hdskr. Fortegn. ov. H. Grams Mskr.-Saml.

Uldall, Fol., 11. *Kong Hanses Privilegier givne til Kiøbstederne. 1487.* Pap. 17. Aarh. (med Aarstallet 1607). 49 beskr. Bl.
Dansk. Afskr. Indeholder ogs. Afskr. af fl. lign. Dokumenter fra Chr. I's Tid m. m.

Uldall, 4., 253. *Et Hefte hvori findes Kong Hanses Privilegie og Stads Rett, givet paa Kiøbenhavns Slott St^e Julianæ Virginis Dag 1487, med et Tillæg af 1506, at hvem som leyer en andens Huus og Boelig fra, den Stund denne vil og formaaer hans Huusleye at udgifve, skal straffes.* Pap. 16. Aarh. 48 Bl., det første ubeskr.
Dansk. Afskr. Røde Overskrifter og Initialer.

Kall, Fol., 162. *K. Hanses alm. Kiøbstedret. 1487.* Pap. 16. Aarh. 21 Bl., det 1ste ubeskr.
Dansk. Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1348. *K. Hanses Stadsret.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 52 Bl., det sidste ubeskr.
Dansk. Afskr. — *Herkomst.* Fra F. C. Sevels Bogsaml. Suhms Ms.-S. Nr. 1188.

Ny kgl. Sml., 4., 1348^c. *K. Hanses Stadsret.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 44 Bl.
Dansk. Afskr. for ell. af Søren Nielsen Colding 1619. Foran findes indklæbede Frederik II's Portr. og det danske Vaaben i Træsn. — *Herkomst.* Forud. ovennævnte Ejernavn læses foran: «Jens Rasmussøn 1643». Desuden Bl. 39^b: «Vohne [?] Henneke Friss».

Ny kgl. Sml., 4., 1349. *Konning Hansis Preueleg. for Kiøbstederne. 1483.* Pap. 17. Aarh. 48 beskr. Bl.
Dansk. Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 832.

Ny kgl. Sml., 4., 1350. *Kǒng Hanses Privilegier, som er en frie Kiøbstædrett offuer al Dannemark. 1484.* Pap. 17. Aarh. 45 beskr. Bl.
Dansk. Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1505.

Ny kgl. Sml., 4. 1351—52. *K. Hanses Privilegier og almindelige Kiøbstædsret, dat. Havn. 1487.* Pap. 17. og 18. Aarh. Henholdsvis 40 (1 ubeskr.) og 27 (samt et Par ubeskr.) Bl.
Dansk. Afskrifter. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 896.

Forordninger før 1683.

Ny kgl. Sml., 4., 1311. *a) Statutum Canuti R. Daniæ de homicidio aliisqve criminibus gravioribus. Lund V Kal. Januar. 1201. b) Litteræ Cessodii datæ Nic. Sommer. 1409.* Pap. 18. Aarh. 4 Bl.

Latin. Afskr. for P. F. Suhm eft. Pergamentshdskr. Nr. 31 i det kgl. Arkiv i Stockholm. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1287.

Ny kgl. Sml., 4., 1325. *K. Eriks Christoffers Søns Lov g. 1284 Ugen næst for Pindsedag i Nyeborg.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl., det sidste ubeskr.

Dansk. Afskr. af F. C. Sevel efter «et Exemplar som var skrevet 1543». — *Herkomst.* Bibl. Seveliana, III, S. 132, Nr. 105. Suhms Ms.-S. Nr. 1317.

Uldall, 4., 242. *Kong Erich af Pomern og Dronning Margrethes Article, som skal forkyndes paa den Tiid, ther Fred sverjes paa Schanøer og Falsterboe.* Pap. 18. Aarh. 9 beskr. Bl.

Dansk. Afskrift.

Uldall, 4., 251. *Register over Forordninger og Love udgivne fra den oldenborgske Stammes Regierings Begyndelse 1448 og gaaende til 1648, forfattet ved Secretair P. Hersleb.* Pap. 18. Aarh. 48 beskr. og endel ubeskr. Bl.

Uldall, 4., 252. *En dito fuldstændigere.* Pap. 18. Aarh. 182 Bl. (med Pagin.), hvoraf endel ubeskr.

Skr. med samme Haand som foreg., men med Tilføjelser, navnl. af P. Uldall.

Ny kgl. Sml., Fol., 859b. *Chronologisk Register over de gamle Love og Forordninger fra 1448 til 1669.* Pap. Omtr. 1800. 40 Bl., det sidste ubeskr.

Med senere Tilføjelser. — *Herkomst.* Foran er skrevet: «af General-Fiscal Skibsted foræret P. A. Dall». Har tilhørt P. V. Jacobsen, siden J. H. Begtrup.

Uldall, 4., 264. *En Samling af adskillige Fred. II og Chr. IV Forordninger fra 1560 til 1599 med Fortegnelse derover.* Pap. Omtr. 1600. 102 Bl., de fleste numererede; der har været flere i Beg., men de mangle nu.

Afskrifter. Fortegnelse findes paa de 3 sidste Blade. Bogen indeholder ogs. et Par ældre Forordninger. — *Herkomst.* Bl. 92a (num. 96) læses: «Anno 1671 Dennd 9 Augustj Er denne Bog mig forærit af Manhafftige Quartermesteren S. Nieelsz Ørfrung [?]. Ex Hareschougg d. 14 Januarij Ao 1672. Jacob Winterberg».

Ny kgl. Sml., 4., 1372. *Fortegnelse paa en Deel Forordninger, som for Lovens Publication ere udgangne fra A. 1572 til A. 1643, da Recessen udgik.* Pap. 18. Aarh. 14 Bl., det sidste ubeskr.

Herkomst. Bibl. Luxdorph., (Libri manuscr., S. 21, Nr. 223). Suhms Ms.-S. Nr. 873.

Uldall, 4., 265. *Chr. IVti skrevne Samling af Forordninger, hvoraf nogle ikke findes blant de trykte. Foran findes et chronologisk Register over samme.* Pap. 17. Aarh. 104 Bl., med Paginering 1—208; desuden foran 6 Bl., hvoraf de 3 ubeskr.

Registeret er med en Haand fra 18. Aarh.

Ny kgl. Sml., 4., 1373. *Samling af Christian IV's Forordninger og Rescripter fra 1588—1631.* Pap. 17. Aarh. 189 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Afskrifter. — *Herkomst.* Ejernavnet Bartholomæus Haagensen findes et Par Steder i Bogen. Foran er skr.: «Mig foræret af Secretaire Hedegaard. 1. Nov. 1783. P. F. Suhm». Suhms Ms.-S. Nr. 73.

Ny kgl. Sml., 4., 1376. *Register over Chr. IV's trykte Forordninger.* Pap. 18. Aarh. 50 Blade, det første og det sidste ubeskr., samt vedlagte 11 Bl. med en særlig Fortegnelse for 1613—43.

Forsk. Hænder, deribl. Langebeks. — *Herkomst.* Bibl. Langebek., S. 561, Nr. 161. Suhms Ms.-S. Nr. 1135.

Thott, 4., 2139. *Register over Forordningerne fra 1613 indtil Lovens Publication 1683.* Pap. 18. Aarh. 36 Bl.

Herkomst. Bl. 1[a] er skr. (med samme Haand som det øvrige) «Communiceret af Etats Raad Høyer».

Gl. kgl. Sml., 4., 3227[a]. *En liden Samling af adsk. K. Christ. IV Forordninger omtr. 1617—1624, dog ikke i chronol. Orden.* Pap. 17. Aarh. 47 Bl.

Afskrifter.

Uldall, 4., 266. *Chr. IV[ti] Frd. om Handverks Svenne og Drenge af 10 Dec. 1621 og 26 Aug. 1622, samt Bagernes Laugs Artikler i Helsingør, dat. 18. Febr. 1639.* Pap. 17. Aarh. 28 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Afskrifter. En Efterskrift til Bagernes Lavsartikler melder, at de ere læste paa Helsingørs Byting 8. Juli 1639. Saavel Forordn. af 1621 som den af 1622 ere trykte, baade særskilt og i Paus' Samling.

Ny kgl. Sml., 4., 1374. *Afskrivt af endel (38) Forordninger af Christian IV og Friderich III (1643—67).* Pap. 17. Aarh. 46 Bl.

Afskrevne af en Islænder. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1524.

Uldall, Fol., 19. *Chr. IV Ordinantz oc Skraa, hvorefter medt Guldsmedt arbeid ofwer Danmark og Norge skal forholdes, af 16 Juli 1608.* Pap. 18. Aarh. 11 Bl.

Afskrift.

Thord Degns Artikler.

Thott, 4., 2006. *Thord Degns Lov, manu Langebekii.* Pap. 18. Aarh. 12 beskr. samt nogle ubeskr. Bl.

Dansk. Afskr. med J. Langebeks Haand, som paa Omslaget har skrevet: «Ex Codice membran: ni fallor in Bibliotheca Regia». Den slutter med Ordene: «Explicit Statuta Vibergen*sia* edita per lidel Tord Dyegen sub manu Johannis Nicolai». (NB. I det Rost-

gaardske Manuskr. Nr. 6, 8°, tidligere Nr. 32, paa Universitetsbibliotheket, indeholdende Jydske Lov m. m., findes Afskrivernavnet Johannes Nicolai, men ikke ved Thord Degns Artikler, der if. Kolderup-Rosenvinge, Saml. af gl. danske Love, III, S. XX, er skrevet med en yngre Haand.) — *Herkomst og Benyttelse.* Bibl. Langebek., S. 556, Nr. 81. — Kolderup-Rosenvinge, anf. Værk, III, S. XXI.

Uldall, 4., 233. *Tord Degns Forklaring stadfæst af Konning Waldemar och Riggens Raad.* Pap. Omtr. 1600. 19 Bl.

Afskr. — *Benyttelse.* Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Love, III, S. XXIII.

Uldall, 4., 234. *Thord Degens Forklaring over den Judsche Loug, samtøckt og stadfæst aff Konning Waldemar och meenige Danmarckis Rigis Raad udi en almindelig Herredag, som holdis udi Nyeborge. Udsett paa Danske efter then latinske Text etc.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 36 beskr. Bl.

Afskr. — *Benyttelse.* Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Love, III, S. XXIII.

Uldall, 4., 235. *Samme Bog, men en anden Afskrift.* Pap. 17. Aarh. 27 beskr. Bl.

Benyttelse. Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Love, III, S. XXIII.

Ny kgl. Sml., Fol., 804. *Constitutio R. Waldemari per Thordonem legiferum.* Pap. 18. Aarh. 18 Bl., med Paginering.

Latin. Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 230.

Ny kgl. Sml., Fol., 805. *Thordi Diaconi Paraphrasis in Legem Juticam.* Pap. 18. Aarh. 50 Bl.

Dansk. Afskr. af Th. M. Isfiord, for Suhm, eft. det Rostgaardske Mskr. Nr. 33, Fol., paa Universitetsbibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 335.

Ny kgl. Sml., Fol., 945. *Thord Degens Erklerung und Nawisung etlicher Artickeln im Laugboke.* Pap. Vistn. 18. Aarh., med Efterlign. af 16. Aarh.'s Skrift. 18 Bl., de tre sidste ubeskr.

Plattysk. Afskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 1331. *Thord Degns Lov. E cod. membr., ni fallor, in Bibl Regia.* Pap. 18. Aarh. 19 Bl.

Afskr. eft. Hdskr. Thottske Sml., 4., 2006 (se ovfr.). Slg. Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Love, III, S. XXI. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 364.

Ny kgl. Sml., 4., 1332. *Tord Degenns Lough. Gammel og nyere Afskrift.* Pap. 16. og 17. Aarh. 26 og 14 Bl.

Dansk. I den førstnævnte, dat. 1576, findes ogsaa (til Slutn.) nogle andre Optegnelser, om Told, gammel Mønt o. lign. — *Herkomst og Benyttelse.* Suhms Ms.-S. Nr. 593. — Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Love, III, S. XXI—XXII.

Ny kgl. Sml., 4., 1333. *Volumen in qvo Thord Degns Article, cum*

pluribus ad juris prudentiam antiqvam Patriæ spectantibus. Pap. 16. Aarh.'s Slutn. og 17. Aarh.'s Beg.(?) 139 Bl., hvoraf enkelte ubeskr.

Dansk. Register foran med en Haand fra 18. Aarh., som ogs. har tilskrevet Randnoter, tildels med Blyant. Hvad der ellers findes i Samlingen er «Rigens Ret og Dele», «Stadsretten» o. desl. Afskrifter med forsk. Hænder. — *Benyttelse.* Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Love, III, S. XXII.

Ny kgl. Sml., 4., 1334. *Thord Degns Artickle.* Pap. 18. Aarh. 18 beskr. Bl.

Dansk. Afskr. med J. Langebeks Haand: «Ex Codice membranaceo Legis Juticæ scripto 1496». — *Herkomst.* Bibl. Langebek., S. 560, Nr. 141. Suhms Ms.-S. Nr. 570.

Ny kgl. Sml., 4., 1335. *Thord Degns Forklaring over den jydske Lov.* Pap. 18. Aarh. 116 Bl., de sidste 3 ubeskr.

Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 316.

Fyens Vedtægt.

Ny kgl. Sml., 4., 1368. *Samling af XII Diplomata eller kgl. aabne Breve angaaende Adelen og Ridderskabet i Fyen af K. Hans, Chr. III, Frid. II og Chr. IV; læste paa Fyens Landsting 1632.* Pap. 18. Aarh. 21 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibliothek. Suhms Ms.-S. Nr. 825.

Thott, 4., 2015. *Fyens Vedtægt, confirmeret af K. Christian III paa Coldinghuus 1547.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr. — *Herkomst.* Foran er indklæbet Joh. Corn. v. Schmidtens Exlibris.

Uldall, 4., 261. *Et Hæfte hvori: a) Fyens Vedtægt oprettet mellem Adelen sammesteds om Fæe at holde og anden Landsbye-Handel, stadfæstet af Chr. III 1547. b) En Stevning fra Sigvard Grubbe til Ove Uggerup.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. og 17. Aarh.'s Beg. 8 beskr. Bl. og nogle ubeskr.

Dansk. Afskrifter; 2 forsk. Hænder. Stævningen er fra 1618.

Ny kgl. Sml., 4., 1359 - 60. *Fyens Vedtægt af Christ. III 1546.* [Skal være 1547]. Pap. 18. Aarh. 8 og 8 Bl.

Dansk. To forsk. Afskrifter, begge «Ex codice Mss^to in Bibliotheca Rostgardiana 1743». Sidstnævnte er med J. Langebeks Haand. — *Herkomst.* Nr. 1360 er vistn. Bibl. Langebek. S. 568, Nr. 291. Suhms Ms.-S. Nr. 248 og 1409.

Ny kgl. Sml., 4., 1361. *Adelens Privilegier eller Vedtægt i Fyen. 1547.* Pap. 17. Aarh. 10 Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Dansk. Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1300.

Ny kgl. Sml., 4., 1362. *Den fyenske Adels Privilegier, dat. Koldinghuus 1547.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl.

Dansk. Afskr. med Langebeks Haand, som ogs. har bemærket: «Findes i en Samling af de gl. danske Love skreven 1563. Laant af Mr. Stistrup 1757». — *Herkomst.* Bibl. Langebek. S. 568, Nr. 290. Suhms Ms.-S. Nr. 489.

Ny kgl. Sml., 4., 1365. *Adelens Privilegier og Fyhns Vedtægt 1557 (rectius 1547).* Pap. 18. Aarh. 9 Bl.

Dansk. Afskrift. Langebeks Haand har paaskrevet: «Af en Copiebog laant af Hr. Christ. Grave 1747». — *Herkomst.* Bibl. Langebek. S. 568, Nr. 292.

Christiern II's Love.

Uldall, Fol., 13. *Et Hæfte hvori: a) Chr. II*[di] *Anordning af 1521. b) Extract af hans Lov, som blev brændt i Wiborg.* Pap. 18. Aarh.(?) 2 Bl.

Dansk. Afskr. — *Benyttelse.* Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Love, IV, S. XXIX.

Uldall, 4., 255. *Chr. IIdi Geistlige og Verslige Lover og Recess givne udi hans Regierings 10 Aar. Derved staaer tegnet: denne Recess-Brev blev brændt af det Jydske Raad og Adel til Wiborg Landsting. Peder Willadus 1666. Bag i findes Instrux for Kiøgemesteren om Spiisningens Anretuing til Hove, item om Skienken. Forbitzeren, Obermarsken og Dorresvend, saa og nogle andre Articler, særdeles om Kongens Cantzlers Embede og om Kongens Capellans Embede. Er ikke trykt hos Chr. II*[di] *Lov-Bog aar 1684, fordi dette hører ikke til Loven, og kunde ikke tiene at saadant blev trykt. Tilsidst kommer nogle Stykker af en gl. Lov og Beregning over Engelske og andre Penges Værdie. Skrevet med en nitid Haand.* Pap. 17. Aarh. 117 beskr. og nogle faa ubeskr. Bl.

Dansk. Afskr. Den ovenf. anførte Titel lyder ordret saaledes: «Christiani Secundi Geistlige oc Versslige Lower, eller Reces gifne vdi Hans Regerings Tiende Aar. Vide Hvitfeld. Hist. Dan. in fol. pag. 1182. 1183 ubi etiam linea 15 pag. 1183 fit mentio Recessus Friderici I. Denne Christiani II. Reces bref blef brendt af det Judske Raad oc Adel til Wiburg Landsting. Petr: Willadus [ɔ: Biskop Peder Villadsen i Viborg] M.DC.LXVI». Det øvrige (indtil «blev trykt») findes skrevet som Note Bl. 104[a] med P. H. Resens Haand (*ikke* Peder Syvs, som Kolderup-Rosenvinge siger). — *Benyttelse.* Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Love, IV, S. XV ff, XXVIII. Ny Danske Magazin, I, S. 307—318.

Recesserne.

Gl. kgl. Sml., 4., 3172. *En Samling af Christ. III Recesser, nemlig den Kiøbenhavnske 1537 i 38 Artikler; den Odenseiske 1539 i 14 Art.;*

den Kiøbenhavnske 1540 i 32 Art.; den Kiøbenh. af 1547 i 42 Art.; den Dronningborgske af 1551 i 19 Art.; den Kiøbenh. af 1557 i 10 Art.; den Koldingske paa Plattydsk, men mangler det sidste Blad, samt Begynd. af Registeret. Pap. 17. Aarh. 133 beskr. Bl.

Afskrifter. — *Herkomst og Benyttelse.* Var Nr. 149 i H. Grams Manuskriptsaml. — Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Love, IV, S. XXXVII—XXXIX.

Ny kgl. Sml., 4., 1358. *Nogle Recesser fra 1538 og 1539.* Pap. 18. Aarh. 35 Bl.

Afskrifter.

Ny kgl. Sml., 4., 1370. *Samling af Recesser af Chr. III og Frid. II. En gammel Copie.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn.(?) 28 Bl.

Dansk. Afskrifter. Indeholder: a) Trud Ulfstands Reces for Norge 1597, b) Frederik II's Recesser for Norge, nemlig Jørgen Lykkes Ret, Erik Rosenkrantzes Reces og Bjørn Andersens Reces eller Retterbøder. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Libri manuscripti, S. 23, Nr. 307. Suhms Ms.-S. Nr. 623.

Gl kgl. Sml., 4., 1132. *Rigens Constitution eller Kiøbenhavns Recess, die Simonis et Judæ 1536. Gammel Copie.* Pap. 17. Aarh. 10 Bl.

Dansk. Afskrift. Foran en Notits med N. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibliothek.

Uldall, Fol., 15. *Et Hæfte hvori: a) Rigens Constitution, som Chr. III med meenige Dannemarkis Rigens Raads, Adels, Kiøbstedmænds etc. Samtycke lod udgaae i Kiøbenhavn Sanctorum Simeonis et Judæ Apostolorum Dag A° 1536. b) Fortegnelse paa Kronens Lehn i Dannemarck og hvem der haver haft samme i Forlehning.* Pap. Omtr. 1700. 21 Bl.

Dansk. Afskrifter.

Uldall, 4., 260. *Chr. III Reces om Bispernes Afsettelse og Munkenes Afskaffelse, samt Rigets Indretning etc. givet 1536 og underskreven af Rigens Raad samt 384 Adelsmænd og øvrige Stænders Fuldmægtige.* Pap. 18. Aarh. 25 Bl.

Afskrift.

Ny kgl. Sml., Fol., 813. *Christian III's Ordinantz och Recess given i Odense A° 1539 S^ti^ Johannis Baptistæ Dag.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl., de 2 sidste ubeskr.

Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 317.

Ny kgl. Sml., Fol., 812. *Christian III's Ordinantz, given udi Kiøbenhavn An. 1540 Torsdaghen efter S^ti^ Lucæ Evangelistæ Dag.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl.

Afskr. med samme Haand som forr. Nr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 315.

Ny kgl. Sml., Fol., 814. *Christ. III's Recess, St. Nicolai Dag 1547.* Pap. 16. Aarh. 22 Bl.

Afskrift. Folieringen (CCCIX—CCCXL) viser, at den hører til en større Lovsamling. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 859.

Ny kgl. Sml., Fol., 815. *Christ. III's Recess, St Thome Dag 1551.* Pap. 16. Aarh. 10 Bl.

Afskrift (folieret CCCXI—CCCXLIX); samme Haand som forr. Nr. og synes at høre til samme Lovbog. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 860.

Ny kgl. Sml., Fol., 816. *Christ. III's Recess, xx dag Maij 1557.* Pap. 16. Aarh. 6 Bl.

Afskr. (folieret CCCL—CCCLV), samme Haand som forr. Nr. og synes at høre til samme Lovbog. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 857.

Ny kgl. Sml., Fol., 817. *Christ. III's Recess, 13 dag decembris 1558.* Pap. 16. Aarh. 38 Bl.

Afskrift; synes med samme Haand som forr. Nr.; dog uden Foliering. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 856.

Ny kgl. Sml., 4., 1366. *Christian III's Recess 1558. Bag i findes endeel curiosa chronologica antegnede.* Pap. 16. Aarh. 51 Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Recessen er afskrevet 1569 af Mads Nielsen Røgbjerg, Byskriver i Kolding; med hans Haand ere ogsaa endel af Optegnelserne i Slutn. af Manuskriptet; andre af dem ere dog med nyere Hænder (17. Aarh.'s Beg.), — de ere af blandet Indhold, ikke blot kronologiske. — *Herkomst.* Mus. Klevenfeld., S. 237, Nr. 18. Suhms Ms.-S. Nr. 1270.

Registre til Lovene.

Uldall, 4., 237. *Et Hefte, hvori findes: a) En Nota om en Dommere. b) En Nota om Pendingers Regning. c) Register og Veyviisere til Kong Waldemars Loug; Tord Degn og Recessen. d) Rigens Forfølling med alle Rigens Breves Tenores. e) Bøder og Faldsmaal, som bødes for Rigens Breve. f) Om Sandemænds Breff. g) Christ. I^mi Dom af 1470 mellem Hr. Anders Nielsen, Oluf Asdal og Oluf Mortensen paa en og Hendrich Manstrup paa den anden Siide.* Pap. 16. Aarh. 28 Bl.

Afskrifter, en og samme Haand.

Kall, 4., 560. *Adskilligt henhørende til de gamle danske Love, nemlig: Køns nævnelse, XI Marks Sager etc. Frid. II's Anordning for Flaaden, som under E. Munk gik til Vestersøen. 1585.* Pap. Omtr. 1600. 15 Bl.

Forsk. Hænder; der har været flere, nu udrevne Blade. Til Slutn. bl. a. nogle Optegnelser fra en Sørejse 1584 (NB. Aarstallet 1585 hører ikke til den ovenanf. Instrux, men til følgende Passus under en Optegn. Bl. 8^a: Hæc ex Præside Henningio Giøe in proprijs meis ædib*us* 1. die Decemb*ris* excepi a*nno* 1585).

Ny kgl. Sml., 4., 1299. *Indices Juris danici; verborum obscuriorum interpretatio; monetæ et mensurarum valor (ex parte auctore Cl. Christ.*

Lyscandro). E Mss. Rostgaardianis No. 35 [ɔ: i Universitetsbibl. i Kbhvn.] Pap. 18. Aarh. 89 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Dansk. Afskrift (for Suhm) af Rasbech. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 86.

Ny kgl. Sml., 4., 1387^{b}. *Pendingebøder, som wdi Recessen, Haandfæstningen och wdi Lougbøger stander.* Pap. 16. Aarh. 15 beskr. Bl. og 6 ubeskr.

Afskrift. — *Herkomst.* Har tilhørt det kgl. Danske Selsk. (Nr. 158 blandt Kvarterne i den hdskr. Fortegnelse ov. dets Samlinger).

Gildeskraaer og Lavsskraaer.

Ny kgl. Sml., 8., 298. *Statuta conuiuii beati Kanuti regis et martiris; in calce manu recentiori nonnulla adscripta sunt de prædiis convivii. (Danice).* Perg. 15. Aarh.'s 1. Halvdel. 24 Bl., det 1ste ubeskr. (men med en gl. Tegn. samt en Notits med Langebeks Haand, med Paginering aj—xviij, bj—xx og cj—iij. 14$^{1}/_{2}$ × 10$^{1}/_{2}$ Cm.

Dansk. Afskrift. Den ovenf. Titel staar skreven paa det gl. Pergamentomslag, med en Haand, der er samtidig med selve Afskriften. Det er en Skraa, udstædt omtr. 1245 for St.-Knudsgildet i Odense. — *Herkomst og Benyttelse.* Bl. 1^{b} er med J. Langebeks Haand skrevet: «Foræret til det Kongl. Danske Selskab af Secretaire von Bergen 1747», og med Werlauffs nedenunder: «Trykte Fortegnelse [ɔ: Det kgl. Danske Selskabs Tilvæxt, 1748] S. 108 № 17». Suhms Samlinger, I, 1, S. 5—15. Kofod Ancher, Samlede jurid. Skrifter, III, S. 218—234. M. Pappenheim, Die altdänischen Schutzgilden, Breslau 1885, S. 154—160, 454—471. C. Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen, Kbh. 1899, I, S. 18—31.

Ny kgl. Sml., 4., 1326. *K. Eriks Gildeskraa, given og stadfæstet paa Skanør A. 1266.* Pap. 18. Aarh. 18 Bl.

Dansk og Latin. Afskrift. [ɔ: Oversættelse og Original]. — *Herkomst osv.* Har tilhørt H. Hjelmstjerne, hvis Exlibris findes indklæbet foran. C. Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen, I, S. 58.

Ny kgl. Sml., 4., 1345^{d}. *Lex convivii Erici regis Ringstadensis, inventa et compilata in Skanør A. 1266; manu J. Langebekii 1738, 1775.* Pap. 18. Aarh. 7 beskr. Bl.

Latin. Afskrift med J. Langebeks Haand, som til Slutn. har noteret: «Udskrevet efter et Arnæ Magnæi egen apographum, som han havde skrevet efter et gam̄elt exemplar paa Pergament i H. ConfR. Rostgaards være. Hafn. in Octobri 1738, I. L.» og forneden: «Confereret med Orig. membr. som er in Biblioth. Ac. Hafn. 1775». — *Benyttelse.* C. Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen, I, S. 58.

Uldall, 8., 484. *Gilde Skraae i Randers 1417.* Perg. og Pap. 15. og 16. Aarh. 26 Bl. Perg., hvoraf 6 ubeskr., dereft. 10 Bl. Pap., hvoraf 6 ubeskr. Foran ere senere indsatte 2 Bl. Pap., det første med den ovenfor anførte Titel. $15^1/_2 \times 12$ Cm. Røde Init. og Overskrifter.

Dansk. Forsk. Hænder. Indeholder (paa Pergamentsbl.) Bl. 2^a—10^b Skraa for Købsvendenes Lav i Randers 1417, Bl. 16^a—17^a og 25^a endel Afladsbreve; endv. (paa Papirbl.) Bl. 7^a—10^a Bestemmelser 1570 ang. Købsvendelavet. Bl. 1 af Pergamentsbladene indeholder forskellige Optegnelser. — *Herkomst og Benyttelse.* Bl. 26^b af Pergamentsbladene staa nogle Vers fra 17. Aarh., hvori Lauritz Pouelsen angiver sig som Bogens Ejer. — S. A. Stadfeldt, Beskrivelse over Randers Kjøbsted, 1804, S. 83—89. Kirkehist. Samll., 4. R., V, S. 82—83. N. H. Bay, Randers ældre Kjøbmands Liiglaugs Hist., 1893, S. 41—44. Chr. Bruun, Randers Kjøbsvendes Gilde-Skraa, 1898. C. Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen, I, S. 560—575.

Ny kgl. Sml., 8., 298^d. *Statuta et Jura convivii in Yghelose. Paa Pergament, aflang Folio, oprullet som en Cylinder og i et Futteral.* Perg. 14. Aarh. 1 Bl., beskr. paa begge Sider. Blaa o. desl. Init. $20^3/_4 \times 6$ Cm.

Latin. Skraa for St. Hans-Gildet i Uggeløse. Til Slutn. nogle Tilføjelser, tildels paa Dansk, med Aarst. 1537. Allersidst et Par Linier Græsk. — *Herkomst og Benyttelse.* Museum Wormianum (Amsterd. 1655, Fol.), S. 384. Script. rer. Dan., VIII, S. 529—532. C. Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen, I, S. 101—6 (han sætter den til omtr. 1375, og mener at det er Uggeløse i Nordsjælland, den tilhører).

Ny kgl. Sml., Fol., 399^b. *Samling af Bornholmske Gildeskraaer for Nylars, Knudsker, Vestermarie, Rutsker, Olsker, Bodilsker og Poulsker Sogne. Ny Afskrift.* Pap. 19. Aarh. 34 Bl., hvoraf et Par ubeskr.

Dansk. Afskrifterne ere bevidnede af Amtmand E. Vedel 1869—70. — *Herkomst.* Gave fra Amtmand E. Vedel.

Ny kgl. Sml., Fol., 399^c. *Gildeskraa, Lov og Ret for St. Nicolai Sogn (vulgo Nye Larskier) og Gildes Lav paa Bornholm. A. 1599.* Pap. 19. Aarh. 4 Bl.

Dansk. Afskrift (med C. Brosbølls Haand); Orig. har 1674 tilhørt Rasmus Rauffn Pedersen.

Ny kgl. Sml., 8., 183^f. *Den originale Gildesbog for Gildet i Østermarie Sogn paa Bornholm. (Fra Begynd. af 19de Aarh.).* Pap. 19. Aarh. 17 beskr. samt endel ubeskr. Bl. Enk. Bl. beskr. med Blyant og Rødkridt.

Ny kgl. Sml., 4., 1346. *Statuta fratrum et sororum omniumqve congildarum in Kalendis sacerdotum in Ramsøherith et Biæffwerskowherith, renovata et approbata ex unanimi consensu eorundem 1485. Accedunt nonnullæ missæ et collectæ, nec non nomina fratrum defunctorum.* Perg. 15.

Aarh. 16 Bl., hvoraf 2 ubeskr. (det ses, at der desuden har været flere beskr. Papirblade, som nu ere udrevne; af Pergamentsbladene er der fl. Steder udklippet Stykker). 18×14 Cm.

Næsten helt igennem Latin. Forskellige Hænder. Indeholder (Bl. 2^a—3^b) Beg. af Gildeskraaen, (Bl. 5^a—8^a) Kollekter med Noder, (Bl. 8^b—15^b) Fortegn. ov. afdøde Medlemmer, endel senere tilføjede. Gildet holdtes i Kjøge. — *Herkomst og Benyttelse.* Foran er skrevet Ejernavnet P. Friborg 1723. — Scriptores rer. Danic., VIII, S. 532—38. C. Nyrop, Danmarks Gilde- og Lavsskraaer fra Middelalderen, I, S. 455—65.

Kall, 4., 559. *Smedenes Skraae i Roeskilde 1491, med K. Hanses Confirmation (efter Orig. afskr. af Langebek); Skomagernes Skraae i Kiøbenhavn 1509; Smedenes Skraae sammesteds 1512.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke. De enkelte Stykker henholdsvis 12, 8, 10, 9, 1 og 4 beskr. Bl. (de 5 sidste Bl. Fol.)

Dansk. Afskrifter. Foruden de ovenf. nævnte, den første med Langebeks Haand, indeholdes i Pakken Slutn. (fra S. 19) af Kong Eriks Gildeskraa 1266 paa Dansk samt Afskrifter af 2 bornholmske Skraaer, den ene med tilføjede Bemærkninger.

Rigens Ret.

Ny kgl. Sml., Fol., 819. *Danmarcks Riges Rett.* Pap. 16. Aarh. 7 Bl.

Dansk. Afskrift. Folieringen (cclviij—cclxiiij) viser, at den henhører oprindelig til en større Lovsamling. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 373.

Birkeretten.

Uldall, Fol., 9. *Byrche Retten udgiffuen tiil alle Kiøbsteder, som Kiøbstezs Retten bruger her y Danmarck.* Pap. 16. Aarh. 7 beskr. Bl.

Dansk. Afskrift. If. Folieringen oprindelig henhørende til en større Lovsamling (maaske den samme som forr. Nr.)

Kall, 4., 556. *Forskiellige Afskrivter af Birkeretten, med Anm. af K. Anker. Afskrivt af Waterretten.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Dansk. Indeholder ialt 7 Afskrifter af Birkeretten, med Angivelse af, hvilke Haandskrifter der ligger til Grund for dem; i næsten alle findes Randnoter med P. Kofod Anchers Haand. Endvidere Visby Søret («Waterretten»), ligel. i Afskr. fra 18. Aarh.

Kall, 4., 557. *Birkeretten udg. i Helsingborg.* Pap. 18. Aarh. 7 beskr. Bl.

Dansk. Afskrift. — *Herkomst.* Bibl. Langebek., S. 559, Nr. 298(?).

Gaardsretten.

Uldall, 4., 256. *Gaardsret af 9 Mai 1541* [sic]. Pap. 16. Aarh.(?) 10 Bl.

Dansk. Slet og ukomplet Afskrift af Frederik II's Gaardsret, dat. Frederiksborg 9. Mai 1562 (slg. V. A. Secher, Corpus Constitutionum Daniæ, I, Kbh. 1887—88, S. 184—198). Til Slutn. «Bethidning paa Eedt Sueren».

Ny kgl. Sml., Fol., 807. *Konung Erichs af Pommern Gaards-Ret.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn.(?) 8 Bl.

Svensk. Afskrift. Titlen er «Konung Erich af Pomeren Gårdz Rätt». Indeholder ogs. «Konungh Göstas Gårdz Rätt. 1544», «Konungh Jahans Gårdz Rätt 1579» og «Riksens Stadgar» (1474). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 499.

Søretten.

Ny kgl. Sml., 4., 1345. *Water-retten, Fiskemends Rett.* Pap. 16. Aarh. 16 Bl. (Folieringen, ccxcij til cccvj, viser, at det er en Del af en større Lovbog).

Dansk. Afskrift. Efter «Waterretten» følger den af Kong Erik af Pommern udstædte »Feskemendtz rett som kallis modbog» samt nogle tilføjede Bestemmelser fra 1547. (Slg. Kofod Ancher, jurid. Skrifter, I, S. 789.)

Christian V's Lov.

Gl. kgl. Sml., 8., 3668. *K. Christ. V danske Lov, med Register.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 2 Bd.; selve Loven er pagineret 1—1014; foran findes 8 upag. Bl. Indledn., til Slutn. 134 upag. Bl. Register.

Afskrift.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1144. *Christiani V^{ti} Leges Danicæ, Latine redditæ per Henr. Weghorst. Apogr. cum emendationibus, ut videtur, autographis.* Pap. Omtr. 1700. 214 Bl., det sidste ubeskr.

Latinsk Oversættelse. Afskrift med Randnoter og Rettelser, der synes at være med Oversætterens Haand. Denne er *ikke* Weghorst (hvis Bog blev trykt i Kjøbenhavn 1698), men derimod paa Titelbl. betegn. som M. W., øjensynlig den samme, der har undertegnet et Vers til Slutn. med «Matthias Wilhelmi». (Slg. næste Nr.)

Thott, Fol., 1186. *Christiani V^{ti} Leges Danicæ, latine redditæ opera M. W. 1693.* Pap. Omtr. 1700. 141 beskr. Bl.

Latin. Afskrift. Samme Overs. som forrige Nr.; af «Matthias

Wilhelmi», ɔ: Præsten Mathias Willumsen til Strandby, Bjørnsholm og Malle († 1708).

Gl. kgl. Sml., 4., 3238. *Christ. V Danske Lovs 1—2d Bog overs. paa Fransk af Jac. Bircherod, med en dansk Tilskrift til Etatsraad Gram. (2 voll.) (Original.)* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 146 Bl.

Autogr. af Landsdommer Jacob Bircherod. Dediceret Ministeren Rosenkrantz.

Thott, Fol., 1185. *Christian V's danske Lov, paa Tydsk oversat.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 287 beskr. Bl. samt nogle ubeskr.

Er ikke H. Weghorsts tyske Overs., som tryktes i Kbhvn. 1699.

Ny kgl. Sml., Fol., 850. *Chr. Vti Dänisches Gesetzbuch, translatirt von Hrn. Petersen, Besitzer des Gutes Tolckschubuy bey Sleswig. 1683.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 144 beskr. Bl., de fleste pagin., samt endel ubeskr.

Forskellig fra Overs. Thott 1185, Fol. (se ovfr.). — Paa de 2 første Bl. staar, skrevet med en anden Haand, en tysk «Ambts- oder Beruffs-Gebeth». — *Herkomst.* Foran findes Ejernavnet «F. v. Sixtel 1789».

Ny kgl. Sml., 4., 1387c. *K. Christian V aus dem Dänischen ins Teutsche übersetzte Lowbuch (von Frid. Marggraf).* Pap. Omtr. 1700. 292 beskr. Bl., mest pagin., samt nogle faa ubeskr.

Synes at være samme Overs. som Ny k. S. 850, Fol. (se ovfr.). — *Herkomst.* Stammer fra det kgl. Danske Selskab.

Gl. kgl. Sml., 4., 3297. *Anonymi Udtog af K. Chr. V danske Lov. Bibl. Gramm. No. 269.*

Har manglet i længere Tid.

Uldall, 4., 275. *Extract af Chr. Vti Lov extraheret 1736 af Borgmester Hans Peder Uldall.* Pap. 18. Aarh. 116 beskr. samt nogle faa ubeskr. Bl.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1168. *Anonymi Register over Christ. Vti Danske Lov.* Pap. Omtr. 1700. 138 beskr. Bl. samt nogle faa ubeskr.

Herkomst. Nr. 62 i den hdskr. Fortegn. over H. Grams Manuskriptsaml.

Gl. kgl. Sml., 4., 3296. *Anonymi Register efter Alphab. over den danske Lovbog.* Pap. Omtr. 1700. 66 Bl.

Thott, Fol., 1198. *Alfabetisk Register over den ganske Lovbog, som efter Sigende skal være forfattet af Peter Schumacher 1699, tilligemed Fortegnelse paa Lovens Bøder.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 118 beskr. Bl.

Dansk. Afskrift. Det 1ste beskr. Bl. er med en senere Haand, der ligel. har noteret paa sidste Side: «NB. Dette Register er fonden iblant Sl: Estatz Raad Kinkels Papirer; og laae i dette Register et Brev, som var skreven af Een som kaldte sig Nyrop, til Estatz Raad Kinkel, og stood i sam̄e Brev at hand havde faaet udcopieret sam̄e Register efter Originalen, som findes i Stift-Ambmandens Huus, og skriver derhos at hand havde seet Griffenfeltes Egenhendige haand der under neden, saa at hand vilde forære

Estatz Raaden s̄me som en raritæt, eftersom dette var det sidste Arbeid Griffenfeldt havde giort før hans Død. NB. Det første Blad var afreven, hvorfor ieg selv har tilsadt et nyt. H. H.»

Thott, 4., 2140. *Alphabetisk Register over Christiani V danske Lov. 1690.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 113 Bl.

Paa Ryggen af Bindet: P. H. 1690.

Thott, 4., 2141. *Et andet alphabetisk Register over samme. Defect.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 159 Bl.

De sidste Bl. indeholde nogle Rentetabeller. — Paa Titelbl. Navnet Sparre.

Thott, 4., 2142. *Det store Reale- Alphabet- og Titulatur-Register over Kong Christian V's danske Lovs Indhold, saa og alle Lovens Bøder.* Pap. Omtr. 1700. 381 beskr. Bl. samt nogle ubeskr.

Herkomst. — Har tilhørt en Coyet (vel W. J.), som har skrevet sit Navn paa Titelbl. samt «à Copenhagen». Det er vistnok ogsaa ham, der foran i Bogen har skrevet Ordene: «Är ond at få Koster med bandet 12 C[r] S[mt]».

Uldall, 4., 288. *Det store reale Alphabet og Titulatur Register over Chr. V's danske Lov, samt Specification over alle Bøder.* Pap. Omtr. 1700. 321 Bl.

Til Slutn. «Lovens Bøder» samt Taxt for Skarpretteren.

Ny kgl. Sml., 4., 1388. *Alphabetisk Register over Chr. V's danske Lov.* Pap. Omtr. 1700. 152 beskr. og endel ubeskr. Bl.

Paa Bindets Ryg Bogst. «H. K. S.» — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1224.

Ny kgl. Sml., 4., 1390. *Alphabetisk Register over Chr. V danske Lov.* Pap. Omtr. 1700. 163 Bl., de 3 sidste ubeskr.

Herkomst. Paa Bindets Inderside er foran indklæbet «Gregorius Christianus Comes ab Haxthausen»s Exlibris.

Ny kgl. Sml., Fol., 849. *Christian V's danske Lov efter Alphabet forfattet ved Christen Ottesen. 1687.* Pap. Omtr. 1700. 407 Bl.

Herkomst. Suhms Ms.-S. Nr. 780.

Ny kgl. Sml., 8., 300. *Alphabetisk Register over alle de Substantiva, som findes i Loven.* Pap. Omtr. 1700. 30 Bl.

Er et Register i Lighed med de foregaaende.

Uldall, 4., 273. *En kort Beretning om Chr. V[ti] Lovs Historie og Fortegnelse paa de Persohner, som dertil have bidraget.* Pap. 18. Aarh. 2 beskr. og 2 ubeskr. Bl.

Ny kgl. Sml., 4., 1379[c—e]. *Rescripter, Udkast m. m. Lovarbeidet under Friderich III, Christian V og Friderich IV vedkommende.* Pap. 18. Aarh. 3 Bd., hvoraf de to første temmelig tykke; med Paginering for hvert enk. Afsnit.

Afskrifter. — *Herkomst.* Have tilhørt J.L.A. Kolderup-Rosenvinge.

Ny kgl. Sml., 4., 1392. *Kongelige Breve og Dokumenter Lovens Revision angaaende. 6 Voll. Bibl. Luxdorph.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, Fol., 1182. *Lov-Commissariernes Extract om Gields-Søgelse og Excution. 1661 d. 12 Dec. Original med Kongens egenhændig underskrevne Brev om samme til Præsidenten i Collegio Status Grev Christian Ranzau, 3. Mai 1662.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Gl. kgl. Sml., 4., 3233. *Saml. af Fred. III Befalinger til adsk. Commissarier om Lovens Revision, med de 4 Commissariers, Niels Trolles, Otto Kraghs, Henr. Ernsts og Peder Lassens Project til Processens Form og Maade, dat. Kbhvns Slot 26 Marts 1663. Kgl. Haandbibl.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Uldall, 4., 270. *Samling af Fred. III*tii *allernaadigst udgivne Befalinger til adskillige Commissarier Lovens Revision angaaende; dernæst en af 4 Commissarier forfattet Project til Processens Form og Maade.* Pap. 18. Aarh. 94 Bl., med Paginering.

Afskr., betegn. (med Kofod Anchers Haand) «Af et Exemplar i det Kongl. Haand-Bibliothek». — *Herkomst.* Catal. libror. P. Kofod Ancker, III, 1789, Manuskripterne S. 31, Nr. 73.

Ny kgl. Sml., Fol., 829. *Danmarckis Rigis Rættergang eller Processens Form og Maade, efter Hans Kongl. May*tts *naadigste Befaling samlet og opsat som følger.* Pap. 17. Aarh. 24 Bl.

Afskr. af det 26. Marts 1663 daterede Projekt. Tilføjelser i Margenen. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 280.

Ny kgl. Sml., Fol., 830. *Dansk Rettergang eller Processens Form og Maade. Original, dat. Kbh. 26 Martii 1663 med de originale Underskrifter: Niels Trolle, Otte Kragh, Henrik Ernst og Peder Lassen.*

Afgivet til Rigsarkivet 1901.

Ny kgl. Sml., Fol., 824. *Adskilligt Lovarbeidet under Frid. III vedkommende. P. Lassons Autogr. (Et Stykke Concept til Loven, Fortalen og 1ste Bog om Arv, leveret Kongen 16. Dec. 1663).* Pap. 17. Aarh. 20 Bl.

Med Peder Lassens Haand. — *Herkomst osv.* Mus. Klevenfeld., S. 219, Nr. 14. — V. A. Secher og Støchel, Forarbejderne til Kristian V's danske Lov, I, Kbh. 1891—92, S. 171—72.

Gl. kgl. Sml., 4., 3234. *Codex Fridericius el. Lov-Commissionens Project til Lovens 1ste og 3die Bog, 1667; med Fortale samt nogle kgl. Befalinger af 1666—67 foran. Kgl. Haandbibl.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, 4., 2020b. *Codex Fridericianus. 1667.* Pap. 18. Aarh. 397 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr.

Afskrift. Det er Rasmus Vindings Udkast.

Uldall, 4., 271. *Codex Fridericius eller Danske Lovs Første Project. Foran findes 3de Befalinger af Fr. III ang. Lovens Revision etc. af 23 Febr., 24 Apr. 1666 og 8 Mart. 1667.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1379b. *Codex Fredericius eller den danske Lovbog efter K. Friderich III's Befalning af Loven, Recesserne og Forordningerne*

udi Orden sammendragen af Er. Vinding. 1667. Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 312 beskr. Bl. og nogle faa ubeskr.

Afskrift. — *Herkomst.* Har tilhørt det Kgl. Danske Selsk. (vistn. Nr. 261 bl. Kvarterne i den hdskr. Fortegn. ov. Selskabets Manuskripter); foran har Langebek skrevet: «Foræret af Hr. Justitz Raad Worm i Ribe 1748».

Ny kgl. Sml., Fol., 825. *Kong Friderich III's Lov publiceret Ao. Chr. 1668(?)* Pap. 18. Aarh. 220 Bl.

Afskr. for P. F. Suhm «ved Deinboll» eft. det Rostgaardske Manuskr. Nr. 37 i Univ.-Bibl. Slg. V. A. Secher og Støchel, Forarbejderne til Kristian V's danske Lov, I, S. 284—86. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 683.

Gl. kgl. Sml., 4., 3235. *Samling af Fred. III's Befalinger om Lov-Revisionen fra 1664, samt Commissariernes Project fornemmelig til Lovens 1—2 Bog m. m., item Toldvæsen m. v. 1669. Kgl. Haandbibl.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Uldall, 4., 268. *Samling af Fred. III*[tii] *Breve til adskillige Commissarier angaaende Lovens Project 1669.* Pap. 18. Aarh. 34 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Afskrift.

Uldall, 4., 269. *Samling af Fred. III*[tii] *allernaadigst udgivne Befalinger til adskillige Commissarier Lovens Revision angaaende, samt den af Commissarierne allerunderdanigst forfattede Lovens Project 1669. Udskrevet af et Exemplar i det Kongl. Haand-Biblioteek.* Pap. 18. Aarh. 308 Bl.

Afskrift. — *Herkomst.* Har tilhørt Kofod Ancher (vistn. Catal. libr. P. Kofod Ancker, Manuskr., S. 31, Nr. 75; tidligere i det Sevelske Bibliothek).

Ny kgl. Sml., Fol., 828. *Afhandlinger over forskiellige Æmner til den danske Lovkyndighed, synes at henhore til Lovarbeidet under Friderich III.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Gl. kgl. Sml., 4., 3237. *Saml. af Christ. V Befalinger om den danske Lovs Revision fra 1671—1681. b) Lov-Commissionens Protocoll over den danske Lovs Revision fra 1 Marts 1680 til 28 Marts 1681. c) Christ. V Befalinger om den Norske Lovs Revision fra 1682—1685, med Lov-Commissionens Protocoll over samme Lovs Revision fra 5 Marts 1683 til 13. Mai 1685. Kongl. Haandbibl.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, Fol., 1183. *Fragment af et Original-Concept til Loven, forfattet af Rasm. Vinding c. 1675 og lagt til Grund for Revisionen i 1680 (ɔ: det saakaldte Vindings 3die eller sidste Project).*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Uldall, 4., 272. *[Rasm. Vindings] Project til Christ. V*[ti] *Danske Lov-Bog. NB. Udi Lov-Commissionen fandtes denne Project til Loven med Peder Lassens in Margine hostegnede Annotationer. Bag i findes H. K. M. Skrivelse af 24. Sept. 1672.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Kall, Fol., 163. *Lovcommissionens Protocol fra 1680—85.* Pap. 18. Aarh. 71 beskr. Bl. og nogle faa ubeskr.
Afskrift.

Thott, Fol., 1184. *Christiani V^{ti} danske Lov, med Lovcommissariernes originale Underskrift under Adressen til Kongen foran. Ex. splend.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Gl. kgl. Sml., 4., 3240. *Lov-Commissariernes Instrument over Forordningerne fra Lovens Publication til 1710, med K. Fred. IV Befalinger om Lov-Revision 1701 og 1710. Kgl. Haandbibl.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Gl. kgl. Sml., 4., 3241. *Justitiarii Did. Sekmans Udarbeidning af nogle blandt de første Capitler af Christ. V Danske Lovs første Bog. Kgl. Haandbibl.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Gl. kgl. Sml., 4., 3242. *Ejusd. Annotata over de af ham udarbeidede Capitler af den Danske Lov. Kgl. Haandbibl.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Uldall, 4., 289. *P. Kofod Anchers Pro Memoria til Lov Commissionen af 31 Martj 1759, tilligemed nogle Anmærkninger i Anledning af den nye Lov, samt concept til en Formaning til Vidner og Parter, naar de for Retten tages i Eed.*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Uldall, 4., 274. *Christian Magdalus Thestrup Colds og A. B. Rothes Taler i det Juridiske Practiske Selskab d. 15 Apr. 1783. I andledning af den danske Lovs Hundred-aarighed.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl., hvoraf 3 ubeskr.
Afskrifter eller rettere Renskrifter (2 forsk. Hænder.).

Forordninger efter 1683.

Uldall, Fol., 17. *Kongelige Rescripter for A° 1738 til 1745. — Ditto fra A° 1555—1639, 40, 41, 51, 60, 61, 65, 66 og saa fremdeles til A° 1745. — Samt en deel andre af Kongerne Fred. IV, Chr. VI og Fred. V udgivne Rescripter, tilligemed Instruction for Politiemesteren i Bergen af Fred. V, som findes in Duplo, etc.* Pap. 18. Aarh. 241 Bl., hvoraf nogle ubeskr.; til Slutn. desuden en stor Del ubeskr.
Afskrifter, forsk. Hænder. — *Herkomst.* Foran er skrevet: «Kiøbt paa Auction efter Sal: Procurator Lorentsen-Uldall».

Uldall, 4., 278ª. *Adskillige saavel gamle som nyere Kongelige Rescripter og Anordninger.* Pap. 18. Aarh. 336 Bl., saagodtsom alle pagin.
Afskrifter, forsk. Hænder.

Uldall, 4., 278ᵇ. *En deel Kongelige Anordninger for og efter Lovens Publication, som ey findes trykte.* Pap. 18. Aarh. 58 Bl., med Pagin.
Afskrifter, een og samme Haand.

Uldall, 4,, 279. *En Samling af forskiællige Rescripter af Chr. III, Chr.*

IV, Fred. III, Chr. V, Chr. VI og Fred. V fra 1546 til 1757. Pap. 18. Aarh. 350 Bl., med Pagin., enk. ubeskr.

Afskrifter, een og samme Haand.

Uldall, 4., 280. *Fred. III aabne og lukte Breve i Dannemark fra 1660 til 1670.* Pap. 18. Aarh. 122 Bl., ud. Pag.; deraf endel ubeskr.

Afskrifter, samme Haand som forr. Nr. — *Herkomst.* Paa Titelbl. staar: «Udskrevne af Registranterne i det danske Cancellie og samlede af Casper Peter Rothe».

Uldall, 4., 281. *Chr. V aabne og lukte Breve i Dannemark fra 1670 til 1699.* Pap. 18. Aarh. 1 temmelig tykt Bd., ud. Pagin.; endel Bl. ubeskr.

Afskrifter, samme Haand som forr. Nr.

Uldall, 4., 285. *Et Bind med kongelige Rescripter fra 1661 til 1747.* Pap. 18. Aarh. 1 temmelig tykt Bd., ud. Pagin., men med Aarsangivelse.

Afskrifter, een og samme Haand.

Kall, Fol., 164—65. *Kongelige Rescripter og Anordninger, udskrevne af Fyhns Stifts Archiv 1670—1760. 2 Voll.* Pap. 18. Aarh. 1 Bd.: Titelbl., Pag. 1—1364 samt tilsidst endel ubeskr. Bl. 2. Bd.: Titelbl., Pag. 1—738 samt endel ubeskr. Bl.

Afskrifter ved «Carolus Gustavus Schiøt».

Ny kgl. Sml., 4., 1380. *Frid. IIItii og Chr. Vti aabne og lukte Breve og Rescripter.* Pap. 18. Aarh. 225 pagin. Bl. samt nogle faa ubeskr.; vedlagt: 2 enk. Dok.-Afskr. (4 Bl.) og Register (9 Bl.).

Afskrifter.

Ny kgl. Sml., 4., 1396. *Samling af Rescripter og Kongebreve af Frid. IV og Christ. VI.* Pap. 18. Aarh. 146 beskr. og endel ubeskr. Bl.

Afskrifter, forsk. Hænder. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 931.

Ny kgl. Sml., 4., 1399a. *Kongelige Rescripter fra 1746 til 1765.* Pap. 18. Aarh. Et temmelig tykt Bind, uindb.

Afskrifter, forsk. Hænder. Paginering i Beg. tyder paa, at det er Del af en større Saml. — *Herkomst.* Fra det Kgl. Danske Selsk. (vistn. hidrørende fra Landsdommer Thestrup, maaske Nr. 351 bl. Kvarterne i den hdskr. Fortegn. ov. Selsk.'s Mss.).

Ny kgl. Sml., 4., 1399ab. *Samling af utrykte Rescripter og Befalinger fra 1659—1808.* Pap. 19. Aarh. 154 Bl., hvoraf mange ubeskr.

Afskrifter. — *Herkomst.* Har tilhørt Geheimekonferensraad H. J. Koefoed (Aukt.-Kat. 1870, S. 5, Nr. 179).

Ny kgl. Sml., Fol., 820. *Dend saa kaldede hvide Bog, indeholdende Landstings Anordninger, samt dertil hørende Rescripter, og andre deraf dependerende Sager.* Pap. 18. Aarh. 34 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Afskrifter, med forsk. Hænder, af Dokumenter fra Chr. IV's indtil Chr. VI's Tid; det første en bevidnet Kopi, med Segl, af Reskript 23. Jan. 1739. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 355.

Ny kgl. Sml., Fol., 859c. *Kongelige Rescripter og Befalinger til*

Landsdommerne i Nørre-Jylland, fra 1671 til 1788. Pap. 18. Aarh. 95 Bl. og Sedler, nogle ubeskr.

Afskrifter, forsk. Hænder; et enkelt Orig.-Br. samt et Par Koncepter. — *Herkomst.* Det kgl. Danske Selsk.

Ny kgl. Sml., Fol., 869. *Copia af adskilligt Siællandsfars Landsting og Justitien vedkommende.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl., det sidste ubeskr.

Afskrifter, een og samme Haand.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1145. *K. Christian VI's Instruction for Højeste Ret, 23. Febr. 1731. Original-Copie.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Afskr., betegn.: «Dette er ligelydende med Originalen. I. Rosenkrantz».

Thott, Fol., 1196. *Christiani VI Instruction for Høieste-Ret.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl., det sidste ubeskr.

Afskr., ganske som foreg. og med Rosenkrantz' Paaskrift.

Thott, Fol., 1192. *K. Friderich IV's Instruction for Høieste-Ret 1701. Original.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl., de 3 sidste ubeskr.

Afskr., betegn.: «Forskrevne at være rigtig Copie af originalen testerer C. G. Reventlow».

Ny kgl. Sml., Fol., 862q. *Kong Frederik IV Instruction for alle dem, som ere i Høiesteret, dat. Kbhvn. 4. Martii 1710. (Autoris. Afskr.).* Pap. 18. Aarh. 14 Bl., de 3 sidste ubeskr.

Afskr., betegn.: «Rigtig Copie af originalen testerer C: Schøller».

Ny kgl. Sml., 4., 1398. *Nogle Documenter angaaende Høiesteret i Kiøbenhavn.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl.

Afskr. eft. Nr. 44 i den Rostgaardske Ms.-Sml. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1507.

Ny kgl. Sml., 4., 1399e. *Registrant over kgl. Reskripter til Høieste-Ret fra 1728 til 1785.* Pap. 18. Aarh. 7 Bl.

Ny kgl. Sml., 4., 1399f. *Anordninger, Rescripter og Foranstaltninger Høyeste Rett vedkommende, som kunne tiene til Vejledning i det Practiske eller give noget historisk Lys. T. I. 1661—1795. T. II. 1796—1856.* Pap. 19. Aarh. 1. Bd.: 105 Bl., med Foliering, enkelte ubeskr.; 2. Bd.: 113 Bl., i Beg. folierede, enk. ubeskr.

Afskrifter. — *Herkomst.* Aukt.-Kat. ov. Geheimekonfrd. H. J. Koefoeds Bogsaml., 1870, S. 5, Nr. 181—82.

Registre over Forordninger efter 1683.

Gl. kgl. Sml., 4., 3295. *P. Høyelsens Register over K. Chr. V danske Lovbog, Kirke-Ritual og Forordninger. (Ord. alphab.)* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 3 temmelig tykke Bd., 1. Bd.: A—F, 2. Bd.: G—P, 3. Bd.: Q—V.

Orig. af Rektor Peder Høyelse, † 1704. — *Herkomst.* Nr. 152—54 i den hdskr. Kat. ov. H. Grams Ms.-Sml.

Uldall, Fol., 24. *Fortegnelse paa hvis kongelige Forordninger, Forbud Patenter, Placater etc. som udgangne ere fra A° 1621 til 1696 inclusive.* Pap. 18. Aarh. 38 Bl.

Herkomst. Bibl. Langeb. S. 541, Nr. 163.

Uldall, 4., 291. *Chronologisk Register over C. P. Rothes Samling af Rescripter, Cancellie-Breve og Kammer-Ordres.* Pap. 18. Aarh. 16. Bl., de 2 sidste ubeskr.

Ny kgl. Sml., 4., 1399ac. *Chronologisk Register til C. P. Rothes Rescriptsamling.* Pap. 19. Aarh. 130 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Herkomst. Aukt.-Kat. ov. Geheimekonfrd. H. J. Koefoeds Bogsaml., 1870, S. 5, Nr. 180.

Ny kgl. Sml., Fol., 507. *Chronologisk Fortegnelse over Rescripter og Resolutioner fra 1524 til 1780.* Pap. 18. Aarh. 70 Bl., 3 ubeskr.

Forsk. Hænder. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 526.

Ny kgl. Sml., 4., 1393. *Titulatur* [sic], *Register og Extract efter Alphabetet af alle udgangne kongelige Forordninger, Befalinger og andre Breve fra Lovens Publikation 1683 til 1712.* Pap. 18. Aarh. 91 beskr. samt endel ubeskr. Bl.

Herkomst. Suhms Ms.-S. Nr. 663.

Ny kgl. Sml., 4., 1394. *Register over Forordningerne fra det 17de Aarhundrede.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 31 Bl.

Herkomst. Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 24, Nr. 330.

Ny kgl. Sml., 8., 299. *Alphabetisk Register over Forordningerne.* Pap. 18. Aarh. 151 beskr. Bl. samt nogle ubeskr.

Gaar til 1710 incl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 299.

Thott, Fol., 1199. *Fortegnelse paa Indholdet af de Forordninger, Placater etc., som ere udkomne efter den danske Lovs Publication.* Pap. 18. Aarh. 77 beskr. Bl. samt endel ubeskr.; endv. 14 vedl. Bl., hvoraf 1 ubeskr.

Forsk. Hænder. — *Herkomst.* Foran er skrevet: «Kiøbt paa afg: Munthes [ɔ: Prof. C. F. Munthe] Auction. d. 17. Apr. 1764».

Domme.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1134. *En Dombog med Titel: Copier af nogle K. M. og Danmarks Riges Raads Domme saa og Kongelige Breve, som udi nogle Herredage udi Danmark ere dømte og udgivet, item Copier af nogle Landstings Domme, samlede og skrevne af Hans Søffringsøn 1596, i alt 265 i Tallet, den første af Kong Hans, den sidste af 1531, med Register foran. — For ved Registeret staaer: a) Vise om Adels Skiolde i Danmark. b) Officialis Brev til Paris om et Huus til fattige Danske Studentere sammesteds, af 1284 paa Dansk. c) Om en Herremands Boder, som en anden Herremand ihielslog, en Dom af 1405. d) Privilegium Pontificis Rom. datum Erico Regi Daniæ ad constituendam in regno suo Academiam, Lat.* Pap. 16. Aarh. 250 beskr. og endel ubeskr. Bl.

Paa Bindet Bogst. S. O. og 1597. — *Benyttelse.* (Ogs. de følgende Numre indtil 1143 incl.) Erichsen, Uds., S. 132.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1135. *Copier af en gammel Dombog, hvoraf den første Dom er af 1417, den yngste derimod af 1608.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter, alle med een og samme Haand; H. Gram har skrevet Titelen foran. — *Herkomst.* Grams Ms.-Sml. (den hdskr. Kat. Nr. 60).

Gl. kgl. Sml., Fol., 1136. *En gammel Dombog skreven 1597 ved Ermegaard Gyldenstiern til Biørnsholm, Trud Biørns Efterleverskes, Foranstaltning, indeholder egentlig 241 Domme, hvoraf den første er Keiser Sigismundi Dom om Hertugdømmet Slesvig 1424 og den sidste Kong Christ. IV's Dom om Fogde-Penge 1639, over hvilke samtlig findes Register bag i Bogen; men fra forbem^te^ N° 241 er Bogen continueret deels med den samme Haand, deels med adskillige yngre Hænder til 1663, men uden Register.* Pap. 16. Aarh. 433 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr.

Herkomst. Ermegaard Gyldenstjernes Navn samt Aarstallet 1597 er skrevet, med Rødt, paa Bindets Inderside foran i Bogen; desuden Ejernavnet «Peiter Steffensøn».

Gl. kgl. Sml., Fol., 1137. *En Bog med adskillige Kongelige Domme, Biskop- og Bye-mænds Domme og Landstings Domme, skreven i Wiborg 1597. Dommene, som Registeret foran lyder paa, ere 274, hvoraf den første er Keiser Sigismundi Dom om Slesvig af 1424, den sidste Moritz Stygges etc. Dom af 1592. Bag i ere tilskrevne med samme Haand og deels med en anden adskillige fleere Domme af Kong Friderich II's og Christ. IV's Tider, og endelig Christ. IV's Forordning om Mynten 1610, Designation paa adskillige fremmede Mynters Priis i Kiøb og Salg og endelig Christ. IV's Forordning om Beliggelse i 2^den^ og 3^die^ Leed, men disse Tillæg ikke anmeldte paa Registeret. Titelbladet er malet, og uden paa Bindet staaer: Ifuer Juel til Willestrup 1604.* Pap. 16. Aarh. 423 Bl., enk. ubeskr.

Herkomst. Bibl. Rostgard., S. 489, Nr. 430.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1138. *En Samling med Titel: Adskillige gamle Breve og Domme i Tallet 222, den første er Keiser Sigismundi Dom om Slesvig, den sidste Christ. IV's Brev om Studii Skat til den Hebraiske Lectie i Kiøbenhavn 1591 med Register bag ved. Haver tilhørt Hans Nielsen Balle og siden Peder Syv. De første Initialer ziirede med Malning og Forgyldning.* Pap. 16. Aarh. 272 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr.

De kolorerede Initialer paa første Side ere udklippede af et illumineret Hdskr. fra 12. Aarh. og indklæbede. — *Herkomst.* Maaske Bibl. Rostgard., S. 489, Nr. 429.

Gl. kgl. Sml., 4., 1139. *En Samling af Breve og Domme uden Titel og Register. Den første er Kong Hanses Dom om Lauritz Madtsens Befrielse for at betale nogle ham af Oluf Holgesen aftvungne Penge 1512, den sidste er Kong Christ. III's i en Arve-Sag 1556. Bag efter staaer et Udtog af Philippi Nicolai Prophetie om nærværende og efterkommende*

Tilstand oversat af Nilaus Paulsen Nestved 1625, dog uden Slutning. Bogen er skreven omtrent 1626. Pap. 17. Aarh. 184 Bl.

Herkomst. Bibl. Rostgard., S. 489, Nr. 431.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1140. *En Dombog med Titel: Mange adskillige udkaarne og mærkelige Domme af fremfarne Konger og Dannemarks Riges Raad, saa og af Biskopper, Bygdemænd og Lands-Dommere. Den første af 1556, den sidste af 1608. Bag i staaer en Copia af Kong Christ. IV's Recess af 1615 med nyere Haand Bogen har tilhørt Biskop Worm og siden Rostgaard.* Pap. 17. Aarh. 221 Bl.

Herkomst. Foran staar Ejernavnet Mogens Raehr samt paa Bindets Inderside: «foræret mig af H: Biskop Worm d. 4. Juny 1717. F. Rostgaard.» Bibl. Rostgard. S. 489, Nr. 432.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1141. *En Dombog uden Titel og Register, har 312 Blade. Den første Dom uden Datum, men omtrent af 1558 angaaende et Vidnesbyrd ført til Wiborg Landsting af Peder Jude mod Niels Haardboe om noget Gods; den sidste Domslutning mod Albrett Skeel for Niels Jensens Daab, uden Datum men i Christ. IV's Tid. Foran i Bogen ligger en gammel Udskrift af Kong Frid. II's Forordning om Fæstebonders Enkers Ret til at beholde deres Gaarde uden nyt Fæste af 1578.* Pap. 16. Aarh.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1142 [kaldtes en Tid Ny kgl. Sml., Fol., 831]. *Adskillige Judicial-Acter nemlig: a) Forløfte for Knardrups Mølle 1635. b) Hiemtings Dom og Lands Tings Act i en Lejermaals Sag 1638. c) Otte Mænds Afsigt om nogle Gaardes Bygfældighed i Risbye, Wridsløse Lille etc. 1638. d) Supplicats om Fiskeriet i Kongens Søe for Kiøbenhavn 1639. e) Christ. IV's Tilsigelse til Herredagen 1646, dat. in Dec. 1645. f) Frid. Frid[riksens] Tings-Vidne om Jord til Svend Larsens Gaard i Skovslund 1652. g) Sammes Tingsvidne i en Tyv-Sag 1653.* Pap. 17. Aarh. 41 Bl.

Orig. — *Herkomst.* Foran er skrevet med F. Rostgaards Haand: «Nogle gamle Breve som jeg haver bekom̄et af Peder Thiellesen broder til Eric Thiellesen som tiente mig.» Bibl. Rostgard., S. 489, Nr. 428.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1143. *En Samling af Domme af Lollands Lands Ting fra 1667—1671.* Pap. 17. Aarh. 30 Bl.

Gl. kgl. Sml., 4., 3258. *En Samling af gamle Domme; med Efterretning om K. Erichs Privilegier for Landskrone, samt Adelskjold i Danmark.* Pap. 17. Aarh. 110 Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Herkomst. Fra Nic. Foss's Bibl.

Thott, Fol., 1201. *En Dombog indeholdendes nogle besynderlige kongelige Domme, saa og adskillige Landstings, Kiøbstæds og Herridztings Domme, som ere dømte til Wiborg Landsting, Siællandsfars Landsting, Skaaninge Landsting og andetsteds, dernæst et Register over samme Bogs Indhold. Dommene ere i Tallet 240, den første af 1428, den sidste af 1547. Midt i Bogen staar en Fortegnelse paa Varernes Priis i Kiøbenhavns Bestoldning 1536.* Pap. 16. Aarh. 394 Bl., hvoraf 44 ubeskr.

Herkomst osv. Paa Bl. foran Titelbl. er skr.: «Knud Hesselbierg Hør Denne Bog med Rette.» Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Domme, I (se Fortalen, S. XVIII).

Thott, Fol., 1202. *Kongelig Majestæts og Rigens Raads Domme, i Tallet 138; fra Slutningen af det 16de og Begyndelsen af det 17de Aarhundrede.* Pap. Omtr. 1600. 247 Bl., indb. i et St. af et Pergamentshdskr.

Benyttelse. Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Domme, I (slg. forr. Nr.).

Thott, Fol., 1203. *Adskillige af Skaane Landstings Domme i Christiani IV Tid. Original.* Pap. 17. Aarh. 1 Pakke.

Indhold: a) Dom i en Skovsag, Lund 11. Jan. 1643 med et Bilag (3 Bl.); b) ligel. i en Skovsag, Søffde Birketing 13. Nov. 1600 (2 Bl.); c) Skøde, hvorved Henrik Lindenov til Øfvidskloster tilskøder Tage Thott til Eriksholm nogle Gaarde, 18. Dec. 1631 (2 Bl.); d) Dom i en Skovsag, Lund 1. Marts 1623, med vedlagt Stævning (10 Bl.); e) Kgl. aabent Brev om en Afgift til Hospitalet i Helsingør, Kbh. 21. Okt. 1640 (4 Bl.); f) Chr. IV's Brev, hvorved han anden Gang tildømmer Sten Brahe Broderen Tyge Brahes Part i Knudstrup og andet Gods, Kbh. 18. Marts 1595 (4 Bl).

Thott, 4., 2022. *Dombreve. Mstum recens.* Pap. 18. Aarh. 111 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Uldall, 4., 257. *Et Bind indeholdende 316 Domme.* Pap. Omtr. 1600 492 Bl.

Indeholder i Virkeligheden 317 Domme, de fleste fra 16. Aarh., enk. fra 17. Aarh.'s Beg.; ingen kronol. Orden. Foran Register.

Uldall, 4., 258. *Et Bind indeholdende 28 Domme tilligemed Fred. II*[di] *Forordn. om Ord, som kan falde i Rettergang af 8. Jan. 1578.* Pap. 17. Aarh. 42 Bl., hvoraf 1 ubeskr.

Uldall, 4., 259. *Udskrifter af de Domme, som ere gangne i Nørre Jylland 1537, item af Herredagsdombøgerne fra 1537 til 1616 i det danske Kantzelie.* Pap. 18. Aarh. 7 Bd. af forsk. Størrelse.

Bd. I indeholder Dommene 1537—58; Bd. II: 1559—66; III: 1567—82; IV: 1583—88; V: 1589—93; VI: 1594—1603; VII: 1604—16. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 22, Nr. 276—82.

Kall, 4., 567. *70 Domme fra 16de Aarh. Bag i Register.* Pap. 18. Aarh. 124 Bl., med Pagin.

Kall, 4., 568. *Dombog fra 16de og 17de Aarh. Nyere Afskrift.* Pap. 18. Aarh. 90 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Ny kgl. Sml., Fol., 832. *Nogle danske Processer fra 1413—1704; med Indholdsliste foran.* Pap. 18. Aarh. 162 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Afskr., forsk. Hænder. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 4, Nr. 40. (Foruden de der nævnte Stykker findes Palle Dyres og Marie Grubbes Proces; tr. i Dansk Museum, 1782, Juli-Dec., S. 257 ff.).

Ny kgl. Sml., Fol., 833. *284 Kongelige Breve og Domme (fra An. 1424—1609).* Pap. Omtr. 1600. 295 Bl.

Afskrifter. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 107.

Ny kgl. Sml., Fol., 834. *56 Domme fra Kong Hans til Christian IV.* Pap. 16. og 17. Aarh. 134 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Afskrifter, 2 forsk. Hænder. Foran Register ov. endel af Dommene. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 100.

Ny kgl. Sml., Fol., 835. *Adschiellige Domme aff K: M: och Danmarchis Rigis Raad sampt Landsdommere her udi Riget paa adskillige Tider afsagte af Christian III og Friderik II; med Register bag i.* Pap. 17. Aarh. 463 Bl., med Foliering, de 2 sidste ubeskr.

Afskrifter med een og samme Haand. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 22.

Ny kgl. Sml., Fol., 835ᵇ. *En Dombog med 211 Domme fra Christian III's og Friderich II's Tid.* Pap. 17. Aarh. 145 Bl., med Pagin.

Afskrifter, een og samme Haand. — *Herkomst.* Fra Kolderup-Rosenvinges Bibl., Aukt.-Kat. 1851, S. 1, Nr. 6.

Ny kgl. Sml., Fol., 835ᶜ. *En Dombog, indeholdende 162 Domme af Christian III og Friderich II samt Landsdommere og andre gode Mænd. 1578. Pap. 16. Aarh. 157 Bl.*

Herkomst. Foræret Sten Maltesen (Sehested) til Holmgaard af Jørgen Quitzow til Sandager 1594; han havde selv faaet den af Preben Gyldenstjerne til Vosborg 1589. Kolderup-Rosenvinges Bibl., Kat. 1851, S. 1, Nr. 5.

Ny kgl. Sml., Fol., 836. *Rigens Dombog (1559—1566). Exscr. recens.* Pap. 18. Aarh. 354 beskr. (pagin.) og et Par ubeskr. Bl.

Afskrift, udført for P. F. Suhm. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 92.

Ny kgl. Sml., Fol., 836ᵇ. *En Dombog fra Christian III's, Friderich II's og Begyndelsen af Christian IV's Tid, tilligemed nogle Kongebreve og Vidisser.* Pap. Omtr. 1600. 413 fol. Bl., men et Par ere udrevne; def. i Slutn.

Herkomst osv. Aukt.-Kat. ov. Kolderup-Rosenvinges Bibl., 1851, S. 1, Nr. 4. Sammes Gl. danske Domme, I, S. XVIII (der betegnes Hdskr. som Kvart, for sit brede Format). K.-R. købte det eft. G. L. Baden 1820.

Ny kgl. Sml., Fol., 836ᶜ. *En Dombog med 39 Domme fra Christian III's, Friderich II's og Christian IV's Tid.* Pap. Omtr. 1600. 104 Bl.

Betegn.: «Dombog Lit: D.» Synes def. i Beg. — *Herkomst.* Kolderup-Rosenvinges Bibl., Kat. S. 1, Nr. 8.

Ny kgl. Sml., Fol., 837. *Samling af Domme, som ere udgangne i den Herredag, som blev holdt i Kiøbenhavn d. 25 Maj 1589 i Hertug Christians Overværelse. Nye Afskrivt.* Pap. 18. Aarh. 222 Bl., med Pagin.

Afskrift for P. F. Suhm. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 87.

Ny kgl. Sml., Fol., 838. *180 Domme og Sententzer afsagte af Kongerne i Danmark, Landsdommere og andre Riddermends Mænd her udi Riget.* Pap. 18. Aarh. 120 pagin. Bl.

Vistn. Afskr. for Suhm. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 194.

Ny kgl. Sml., Fol., 839. *En Dombog med 337 Domme fra 1609.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 382 fol. Bl. samt 3 foran, de 2 ubeskr.

Herkomst. Paa Bindet: «Kvort Andersen Anno 1609».

Ny kgl. Sml., Fol., 840. *Herredags-Dombog paa Herredagen i Kiøbenhavn d. 26 May 1594.* Pap. 18. Aarh. 401 pagin. Bl.

Afskr. for Suhm. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 351.

Ny kgl. Sml., Fol., 841. *Herredags-Dombog pro Annis 1604—16.* Pap. 18. Aarh. 639 pagin. Bl.

Afskr. for Suhm. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 350.

Ny kgl. Sml., Fol., 842. *286 gamle Domme. Gammel Afskrivt, dog i Begyndelsen og Enden en Deel med nyere Haand.* Pap. 17. og 18. Aarh. 388 beskr. Bl.

Herkomst. Suhms Ms.-S. Nr. 474.

Ny kgl. Sml., Fol., 843. *180 Domme, som ere aff Høylofflige oc fremfarne Konninger her vdi Dannemarck, aff Landsdommere oc Andre Ridermends Mend her vdi Riget for Dom oc Rætte afsagde; med Specification foran.* Pap. 16. Aarh. 129 Bl.

Herkomst. Suhms Ms.-S. Nr. 86.

Ny kgl. Sml., Fol., 844. *Dombog for 1417, især under Christian III, Friderich II og Christian IV, af Nørrejyllands Landsting.* Pap. 17. Aarh. 249 Bl., hvoraf 6 ubeskr., samt 4 vedl. Bl.

Herkomst osv. Suhms Ms.-S. Nr. 492. Kolderup-Rosenvinge, Gl. danske Domme, I, S. XVIII (her kaldt, «Cod. Reg. Nr. 844»).

Ny kgl. Sml., Fol., 845. *En Dombog med 297 Domme; foran Register. Har tilhørt Las Luno Ottsen.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 419 Bl.

Herkomst. Udenpaa Bindet: «Las Lunoe Oteson 1603», samme Navn egenh. paa Bindets Inderside, desuden senere Ejernavne.

Ny kgl. Sml., Fol., 846. *292 Domme, in fronte Elenchus.* Pap. Omtr. 1600. 266 beskr. og 4 ubeskr. Bl.

Herkomst. Med Ejernavnet «Nielsz Christensøn Raffn». Suhms Ms.-S. Nr. 621.

Ny kgl. Sml., Fol., 847. *En Dombog med 242 Domme; foran Indholdsliste.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 234 Bl., hvoraf 4 ubeskr.

Herkomst. Paa Bindets Inderside er skr. Ejernavnet «Christopher Hannszenn» 1596.

Ny kgl. Sml., Fol., 846^{m}. *En Dombog indeholdende Domme fra det 15de, 16de og 17de Aarhundrede. (Nyere Afskrift).* Pap. 18. Aarh. 122 Bl., det sidste ubeskr.

Herkomst. Foran Ejernavnet «Mülertz». Købt paa Aukt. eft. C. Olsen i Randers 1881.

Ny kgl. Sml., 4., 1346^{b}. *Nogle Domme, deels in extenso, deels i*

Udtog, fra 15de og 16de Aarhundrede, ud af Viborgs Landstings Protocol. Pap. 17. Aarh. 18 Bl. (def. i Beg. og Slutn.)

Register paa Omslaget (med en Haand fra 18. Aarh. — *Herkomst.* Fra det kgl. Danske Selskab.

Ny kgl. Sml., 4., 1346^bb^. *Copier af nogle Kongel. Mai. og Danmarks Raads Domme og Landstingsdomme (under Friderich II); med nogle tilføiede Domme udskrevne af Viborg Landstings Copie-Protocol.* Pap. 16. og 18. Aarh. 19 Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Herkomst. Fra det kgl. Danske Selskab.

Ny kgl. Sml., 4., 1346^bc^. *Afskrifter af Domme fra det 15de og 16de Aarh.* Pap. 18. Aarh. 102 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Ny kgl. Sml., 4., 1384. *24 gamle Domme fra Friderich II's og Christian IV's Tid.* Pap. 18. Aarh. 68 Bl., et Par ubeskr.

Ere numererede 269 til 292.

Ny kgl. Sml., 4., 1385. *En Samling af 41 gamle Domme, med Register foran.* Pap. 18. Aarh. 227 beskr., samt et Par ubeskr. Bl.

Ny kgl. Sml., 4., 1386. *Extract af en Dom-Protocol; meest fra det 16de Aarhundrede.* Pap. 18. Aarh. 90 Bl., med Pagin., deraf 1 ubeskr.

Afskrift; F. Thestrups Haand mod Slutn. Bag i Register. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 764.

Ny kgl. Sml., 4., 1409^d^. *Copier af adskillige gamle Domme og Dombreve, meest af det danske Cancellie-Archiv, ved F. Thestrup. Kbh. 1748.* Pap. 18. Aarh. 19 Bl., med Pag., sidste Bl. ubeskr.

Afskr., mest med Thestrups Haand. — *Herkomst.* Fra det kgl. danske Selskab.

Ny kgl. Sml., Fol., 847^b^. *Extracter af Rigsraads-Domme fra Friderich III's Tid, med tilføiet Votering. Kold.-Rosenvinges Bibl., Kat. Nr. 7.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Thott, 4., 2023—24. *Flakkebierg Herreds Tingbog 1602 og 1606. 2 Voll.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1409^f^. *Flakkeberg-Herreds Thingbog fra Philippi Jacobi Dag A. 1607 til Aarsdagen 1608. Bibl. Hielmst. No. 805.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1386^b^. *Slagelse Herreds Tingbog fra 2^den^ Dec. 1672 til 23de April 1677. (Paa den 1ste Side underskrevet af Hans Nielsen, Herredsfoged, og Hugo Lützou. Anderskov, d. 13. Decbr. 1672). Danske Selskab.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1386^c^. *Fleskum Herreds Tingbog. 1679. 1680. Danske Selskab.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1386^d^. *Thingbog for Refsherred. 1651.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1394^c^. *Uddrag af Refsherreds Thingbog. 1651.* Pap. 19. Aarh. 9 Bl.

Thott, Fol., 1204. *Copie af adskillige Domme i Høieste-Ret fra 17de Seculum.* Pap. 18. Aarh. 2 Fasc., henholdsv. 38 og 30 (hvoraf 2 ubeskr.) Bl.

Afskrifter. — *Herkomst.* Bibl. Osten. S. 344, Nr. 173.

Thott, 4., 2025. *F. W. Wiwets Forsøg til berømmelige Sager.* Pap. 18. Aarh 78 Bl., det første og de 2 sidste ubeskr.

Pyntelig skrevet, dediceret til O. Thott 1764; indeholder de 4 første Sager i 1. Bd. af Wiwets trykte Samling (1774).

Kall, Fol., 169. *Curieuse danske Retssager fra den første Halvpart af 18de Aarh.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter og Koncepter, et Par Steder A. Hojers Haand; desuden to orig. Br. til ham fra C. W. Smith, dat. Kbh. 24. Juli 1733.

Ny kgl. Sml., Fol., 864. *Lüxdorphs Extract af Høiiste-Rets Sager. An. 1751—52.* Pap. 18. Aarh. 66 Bl., med Pag., de 5 sidste ubeskr.

Med B. W. Luxdorphs egen Haand. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 6, Nr. 32. Suhms Ms.-S Nr. 597.

Ny kgl. Sml., Fol., 865. *[B. W. Lüxdorphs] Excerpta af Sagerne ved Høieste-Rets Aabning i Aarene 1756—81.* Pap. 18. Aarh. 92 Bl., hvoraf mange ubeskr.

Tildels med Luxdorphs Haand. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 6, Nr. 53. Suhms Ms.-S. Nr. 594.

Ny kgl. Sml., Fol., 866. *B. W. Lüxdorphs Extract af Høyeste Rets Sager.* Pap. 18. Aarh. 33 Bl., hvoraf 4 ubeskr.

Med Luxdorphs Haand. Fra Aarene 1747—48. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 5, Nr. 51. Suhms Ms.-S. Nr. 628.

Ny kgl. Sml., Fol., 870. *Afsagde Domme i Siælandsfars Landstings-Ret fra 1748—1750.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter; indeholder i Virkeligheden ogs. Domme fra Aarene 1751—53. De ere ordnede kronologisk. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 6, Nr. 54. Suhms Ms.-S. Nr. 613.

Ny kgl. Sml., Fol., 871 d. *Samling af 264 Qvæstioner i den danske og norske Ret; med kort Besvarelse, støttet paa Høiesteretsdomme fra 1680 til Begyndelsen af 1755.* Pap. 18. Aarh. 46 Bl., det første og de 2 sidste ubeskr.

Ny kgl. Sml., 4., 1409 e. *Adskillige Høiesterets Domme samt Landstings og andre Overretters Domme, meest i jydske Sager, fra A. 1732 til 1771.* Pap. 18. Aarh. Titelbl., 288 Bl. med Pagin. samt 52 ud. Pag., hvoraf nogle ubeskr.

Afskrifter, forsk. Hænder, hvoribl. F. Thestrups. — *Herkomst.* Fra det kgl. Danske Selskab.

Ny kgl. Sml., Fol., 863. *Høieste-Rets Voterings Protocol. 1704—7.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 871. *Fynbo-Landstings Protocol for 1723—34; Extract af hvad der er passeret d. 29de October 1766 [des. pp. 688—735].*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 871 ᵇ. *Odense Landsthings Voterings-Protocol, autoriseret 24 Marts 1739, slutter 12 Mai 1805.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1409ᵍ. *Lollands og Falsters Landstings Brevepenges Bog, fra 1ste Januar 1694—1700. Danske Selskab.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Formularer.

Thott, 4., 716. *Raad imod adskillige Sygdomme; item en Copiebrevebog fra 1624; tilhørende Sigvard Friis, Skriver paa Landskrone Slot. Ved Slutningen adskillige Beregninger, saasom Fortegnelse paa hvis Fetaillet* [ɔ: Fetailler] *hver af de 123 Personer, som ere spisede paa Studiigaarden udi Kiøbenhavn, bekommer et Aar. Anlangendes Adelens Skifter og Kornmaalet her i Dannemark, etc.* Pap. 17. Aarh. 114 Bl., hvoraf nogle ubeskr. (Pagin. viser, at endel ere udtagne).

Mest Dansk, i Beg. Tysk.

Kall, 4., 565. *Gamle Formularer, Domme, Skioder, Mageskifter, alleslags Breve og Dokumenter &c., skrevne i 17de Aarh.* Pap. 17. Aarh. (efter dets Midte). Først nogle faa ubeskr. Bl., dereft. (folierede) Bl. 32—456, endelig 3 ubeskr.

Indeholder ogs. virkelige, daterede Breve og Dokumenter i Afskr.

Ny kgl. Saml., 4., 1346ᶜ. *Kongelige Anordninger, Bevilginger, Bestallinger, Passer m. m. af Frederik II, Christian IV og Frederik III.* Pap. 17. Aarh. 189 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Afskrifter, til Slutn. Realregister. Dansk Udskr. paa Bindet: «Danske Konungars Förordningar Ifrån åhr 1575 Till — 1651.» Paa et indlagt Bl. har G. Stephens givet en Beskrivelse af Hdskr. — *Herkomst.* Bl. 1ᵇ Navnet «Offue Bielke» og paa Bindets Inderside «Bernhard Rosenblad».

Fremstillinger før 1683.

Thott, 4., 2010. *En Fascikel, hvori er først om Sødskendes og Kongers Skifte; Betydning paa Eeden; Regulæ Juris; Forklaring paa de Artikler, som meest bruges ved Underretterne.* Pap. 17. Aarh. 17 beskr. Bl. samt nogle ubeskr. Indb. i et Stykke Pergamentshdskr. med Noder.

Foran findes Register.

Thott, 4., 2127. *Tavle og Register over alle Puncter og Artikler i Loven og Recessen. b) Jydske Lovs Proces og Deeler sammenskrevet af Landsdommer Niels Krag til Trudsholm 1632.* Pap. 18. Aarh. 186 Bl., enk. ubeskr.

Afskrift.

Uldall, 4., 246. *[Niels Krag] Anmærkninger og Efterretninger om adskillige Deele i den gamle Danske Lovkyndighed, saasom Gield, Deele, Nam, Skiælden* [skal være: Skiælderi], *etc., item hvad der er Herredstings, Landstings, Boedslodsmaal og Aarboedemaals Sager.* Pap. 17. Aarh. 26 beskr. samt et Par ubeskr. Bl.

Afskrift. Tildels lig Thott 2127, 4°, b (se forr. Side).

Ny kgl. Sml., 4., 1409ⁿ. *Nogen Underretning, hvorledes udi Judtland skal forfølges nogen sær Sager, af N. Krag, Landsdommer i Nørrejylland, 1632.* Pap. 17. Aarh. 39 Bl.

Kun tildels Krags Underretning. S. 76 staar (egenh.): «Anno 1637 In Septembris Er dette tilsammen fuldendet til Itt Kort observation och wissenschab vide in originalle: aff wnderschreffne: / Signatum Aalborighuus Anno et die vt supra. Iffuer Jenssen Bandsbil.»

Thott, 4., 2128. *Hvorledes Sager i Jylland skulle forfølges. (Skrevet 1636 eller kort efter).* Pap. 18. Aarh. 28 Bl., det sidste ubeskr.

Samme Arbejde som Ny k. S., 4., 1409ⁿ (se ovfr.) i nyere Afskrift. (Papirets Vandmærke viser et kronet Posthorn med Underskr. «Regina»).

Uldall, 4., 262. *Et Hefte hvori: a) Hvorledes adskillige efterskrevne Deelemaal forfølges i Jylland og Fyen. b) Den Fynske Adels Samtyke om Hærværk, med K. M. Lehnsmand af 1573. c) Om Løde Mark og Skilling Groot.* Pap. 17. Aarh. 16 Bl.

Thott, 4., 2129. *Promptuarium Juris, cum indice, danice. (Script. sec. XVII.)* Pap. 17. Aarh. 222 Bl., enk. ubeskr.

Herkomst. Paa Titelbl. Ejernavnet «J. P. Sommerfeldt».

Gl. kgl. Sml., 4., 3299. *Dav. Svendsons Breviarium Juridicum eller Underviisning om Rettergangen, samt de Personis judicialibus. 1648.* Pap. 17. Aarh. 108 Bl., det sidste ubeskr.

Udg., men efter et — noget forskelligt — Haandskr. i det kgl. Bibl. i Stockholm, af A. Andersson (Uppsala 1895, 4.); Afhandl. de personis judicialibus er anført paa Titelbl. til det stockholmske Hdskr., men findes ikke deri.

Fremstillinger efter 1683.

Thott, 4., 2143. *Den danske Lovs Scholation. (c. 1732).* Pap. 18. Aarh. 78 Bl., de 2 sidste ubeskr.

Thott, 4., 2144. *(Aug.) Haars Collegium over Christiani V danske Lov.* Pap. 18. Aarh. 372 pagg. Bl. samt nogle upagg., hvoraf 5 beskr.

Paa Bindet Bogst. «N. P. M.» og «1739».

Ny kgl. Sml., 4., 1391. *Aug. Haars Collegium over danske Lov med dertil hørende Forordninger til Aar 1734 inclus. (1758).* Pap. 18. Aarh. 268 Bl., enk. ubeskr.

Paa Titelbl. kaldes Forf. «Augustinus» til Fornavn. Datoen 6. Marts [17]58 maa gælde Afskriften (slg. Thott, 4., 2144; se forr. S.).

Ny kgl. Sml., 4., 1389. *Hoyers Scholering til Christian V's danske Lovbog (c. 1740).* Pap. 18. Aarh. 58 Bl., de to sidste ubeskr.

Ikke med A. Hojers egen Haand. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 645.

Ny kgl. Sml., Fol., 857. *B. W. Luxdorphii Collatio Codicis danici et Legum Romanarum.* Pap. 18. Aarh. 88 Bl., hvoraf mange ubeskr., samt 1 vedl. Seddel.

Dels Lat., dels Dansk. Autogr. — *Herkomst.* Vistn. Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 3, Nr. 22.

Ny kgl. Sml., Fol., 851—55. *Hedegaards Commentar til Christian V's danske Lovs 1ste, 2den, 3die, 4de og 6te Bog.* Pap. 18. Aarh. 5 Bind af forsk. Tykkelse. Mange vedl. Bl. og Sedler.

Dels Latin, dels Dansk. Autogr. af Birkedommer, Dr. jur. C. D. Hedegaard (1700—81), slg. «Iris og Hebe», 1808, I, S. 210, hvoraf ses, at der har været 6 Bd. Vistn. at betragte som Forarbejder til den Række Kommentarer til Loven, H. efterhaanden udgav i Trykken. I 1. Bd. er vedhæftet et Br. fra Kofod Ancher (Kbh. 8. Marts 1768). — *Herkomst.* Have tilhørt P. F. Suhm.

Gl. kgl. Sml. 4., 3298. *Jac. Bircherod Lidet af Loven. (1ste og 2den Boeg.)* Pap. 18. Aarh. 9 Bl. i Bind af et St. gl. Pergamentshdskr.

Den egl. Titel er «Lidet af Loven, som tilforne iche haver været saaledes, og heller iche er i fremmede Lande. Men jeg taler iche om Juridiske sager.» Forsk., tildels anekdotiske Optegn. af Landsdommer J. Bircherod.

Thott, Fol., 1199. *Fortegnelse paa Indholdet af de Forordninger, Placater etc., som (indtil 1748) ere udkomne efter den danske Lovs Publication. (Indholdet af Forordningerne henført til det Lovsted i Chr. V's Lov — 1ste Bog — som de modificere.* Pap. 18. Aarh. 127 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Ny kgl. Sml., Fol., 856. *Collegium Juridicum over den Danske Lov, qvæstionsvis forfattet.* Pap. 18. Aarh. 83 Bl., tildels paginerede, nogle ubeskr.

Synes at være Forf.'s Manuskr., omtr. 1740. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 551.

Ny kgl. Sml., 4., 1401. *P. K. Ancker, Subnotata ad Codicem Christianeum et qvidem ad Librum 1mum.* Pap. 18. Aarh. 130 Bl., hvoraf et Par ubeskr.

Herkomst. Har tilhørt G. Stephens, der havde købt den paa Aukt. eft. Kammerraad J. C. Kall.

Thott, 4., 2149. *Forklaring over adskillige Lovens Artikler, som meest angaaer en Skifterets Administration (V, 2) c. 1720.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Uldall, 4., 276. *[H. Stampe] Anmærkninger over Arvefølgen efter den*

Danske Lov, som bevise: At Ægtefælle og kan tage Broderlod, hvor der er sær Kuld Børn. — [Ejusd.] Afhandling om 5—2—51: «syvende Mand». Pap. 18. Aarh. 164 Bl., de 3 sidste ubeskr.

Ny kgl. Sml., Fol., 858. *H. Stampes Afhandling om Broderlod efter Danske Lovs 5—2—19.* Pap. 18. Aarh. 34 Bl., de 4 sidste ubeskr.

Samme som Uldall, 4., 276 (se ovfr.).

Ny kgl. Sml., 4., 1402. *Anmærkninger over Arvefølgen og dens Grund, saavel i Almindelighed som blandt Ægtefolk i Særdeleshed, i Anledning af D. L. V—2—19.* Pap. 18. Aarh. 84 beskr., pag. Bl. samt 2 Tabeller.

Herkomst. Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 25, Nr. 338 (siges der at være af H. Stampe og stemmer ogs. med de 2 foran anf. Afskr.)

Ny kgl. Sml., 4., 1403. *Beviis, at man ikke af Danske Lovs V—2—51 med nogen Vished kan slutte, at den i samme Lovs V—2—11, 44, 48 omtalte Syvende Mand skal udregnes efter den canoniske og ikke efter den civile Udregning.* Pap. 18. Aarh. 116 pag. Bl. samt et Par ubeskr.

Af H. Stampe (det er den Afhandling, der findes indlemmet i Uldall, 4., 276, se ovfr.). — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., S. 25, Nr. 337.

Thott, 4., 2151—53. *Jurisprudentiæ Romano-Germanicæ, Danico-Norvegicæ Libri 4.* Pap. 18. Aarh. 3 temmelig tykke Bind, bet. henholdsvis Tom. 1. 2, Tom. 3 og Tom. 4.

Lat. Paa Ryggen betegn. som «Collegium juridicum».

Uldall, Fol., 4. *Indledning til den Danske Lovkyndighed og Lov-Historie, forelæst i Sorøe Ridderlige Accademie A° 1770 af Prof. John Erichsen.* Pap. 18. Aarh. 85 beskr. og endel ubeskr. Bl.

Uldall, 4., 306. *J. A. Kolds Collegium Juridicum over Danske og Norske Lov, conscript. a P. Uldall 2 Febr. 1760.* Pap. 18. Aarh. 177 pag. Bl. samt Titelbl. og nogle faa ubeskr. Bl.

Uldall, 4., 313. *Adskillige Annotata paa Etatz-Raad Høyers holdte Collegier over Jus publicum Ducatuum, Struvii Jurisprudentia r. g. og den danske Rett.* Pap. 18. Aarh. 88 Bl.

Mest Lat. Skrevet 1738 (ukompl.)

Kall, Fol., 161. *Samlinger ang. den danske Lovkyndighed, bestaaende af Rescripter, Instruxer, juridiske Aktstykker, Afhandlinger o. desl.* Pap. 18. Aarh. (et enk. Stykke fra 17. Aarh.) 1 Pakke.

Blandet Indhold (Afskrifter, Optegnelser o. desl.), forsk. Hænder; et Par Steder træffes Kofod Anchers Haand, ogs. A. Hojers. Af Orig.: Dom i en Sag mell. Arved Svendsen og Mogens Mortensen paa den ene Side og Etatsraad Thestrups Arvinger paa den anden, Kbh.'s Raadstue 25. Aug. 1751; I. Jentoft til Andr. Hojer, Kbh. 31. Juli 1737; H. Ermandinger til Baronesse v. Goertzen, Kbh. 6. Aug. 1726; 3 Aktstykker i en Tamperrets-Sag mellem Ritmester F. C. Bugge og Hustru f. Molchen (1728).

Kall, 4., 562. *Et Fascikel med gamle danske Lovstykker og Dokumenter,*

samt med adskillige Udkast, Responsa og Optegnelser af K. Anker. Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Endel med P. Kofod Anchers Haand, desuden Afskr. med forsk. Hænder.

Kall, 4., 571. *Excerpta, Annotata, Adversaria.* Pap. 18 Aarh. 1 Pakke.

Mest med P. Kofod Anchers Haand; delt i Rubrikker (A—C). Under C et Br. fra F. C. Sevel til Kofod Ancher, Kbh. 15 Okt. 1770, og et til ham fra A. G. Carstens, smst. 8. Jan. 1771. — *Herkomst.* Cat. libr. P. Kofod Ancker, III, Manuskr., S. 43, Nr. 240 («3 Fasciculi»).

Kall, 4., 573. *Et Bundt juridiske og historiske Excerpter af K. Anker.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Danne Fortsættelsen af foreg. og ere af lign. Art; endel af Excerpterne danne et Læg med Paaskr. D. — Originalbreve ere vedl., fra J. Langebek (Kbh. 20. Apr. [17]75), P. Estrup (smst. 12. Okt. [17]85), Lars Balslew (Kolshaue Præstegaard, 23. Juni 1775) og B. G. v. Obelitz (Kbh. 2. Marts 1767).

Kall, 8., 683. *K. Ancheri Excerpta & Annotata.* 2 *Voll.* Pap. 18. Aarh. 2 Pakker.

Lign. Indhold som foreg. og vistn. Forts. deraf. Originalbreve i I: Billet fra P. F. Suhm til Kofod Ancher (udat.), F. C. Sevel til Samme (Kbh. 28. Okt. 1749, benyttet af Modtageren til at skrive paa), v. Stöcken til Samme (udat., ligel.), det jurid. Fakultet til Kongen (Kbh. 14. Mai 1750, ligel. ben. til at skrive paa), N. H. Sevel til Kofod Ancher (Aalborg 20. Juni 1754).

Ny kgl. Sml., Fol., 827. *Fasciculus, in quo Miscellanea juridica danica & slesvico-holsatica.* Pap. Mest 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold, mest Afskrifter, forsk. Hænder og Sprog; et Par Koncepter med Kofod Anchers Haand, F. C. Sevels træffes ogs. et Sted. Af Indholdet kan mærkes: Udskrift af Protokollen ov. en Sag ved Dragsholms Birketing 1688 ang. en Kones (Peder Andersens Hustru i Sejstrup) Død; endel Sager fra Vordingborg Byting og Amtets Birketing 1680—1764; et spøgefuldt Retsindlæg paa Fynsk 1725, Afskr. ved Chr. Brandt 1756. Til Rigsarkivet ere afgivne 1889: Kommissionsdom i Sagen mod Postskriver Bendix Jørgensen, 30. Apr. 1721, og Skr. til Kongen fra Henrik Bull, Drammen 27. Febr. 1762, om nogle norske Landboforhold. — *Herkomst.* Cat. Libr. P. Kofod Ancker, III, Manuskr., S. 10, Nr. 80[c]. Suhms Ms.-S. Nr. 509.

Ny kgl. Sml., Fol., 848. *H. Pauses Samling af adskillige juridiske Materier, it. et Register over samme og over de gamle saavel Danske som Norske Love.* Pap. 18. Aarh. 143 beskr. Bl., med Pagin., samt endel ubeskr.

Autograf.

Ny kgl. Sml., Fol., 862[b]. *D. Seckmanns Erklæringer paa Sup-*

pliker til Kongen i juridiske Anliggender for Aarene 1733—42. Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter.

Ny kgl. Sml., Fol., 871 e. *Concepter til General Procureurernes Erklæringer fra 1721—1733, begge exclusive. Orig. Ex auct. Ant. Petersen 1871.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 871 eb. *Erklærings Copie Bog General-Procureur Embedet vedkommende. Litra A. 1740—44. Ex auct. Ant Petersen 1871.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 871 f. *Copiebog af B. W. Luxdorphs Embedsbreve fra Aarene 1744—47.* Pap. 18. Aarh. 81 Bl., hvoraf endel ubeskr.

Vedl. ere et Br. til L. fra O. B. Schouboe, dat. 23. Nov. 1757, samt en Koncept til Skr. til Kongen, med L.'s Haand (2 Foliobl.).

Ny kgl. Sml., 4., 1294. *Farrago variorum ad jurisprudentiam danonorvagicam.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold; Afskr. med forsk. Hænder.

Ny kgl. Sml., 4., 1400. *Observationes Juris practicæ ad jus danicum, ut videtur, Christiani Hedegaard.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold; mest Dansk, forsk. Hænder, deribl. ogs. C. D. Hedegaards. Af Orig.: Br. fra Præsten Mag. M. Wolfburg til Landsdommer Jac. Bircherod, dat. Syllested 10. Jan. 1728 (med en lat. Afhandling); J. S. Lützen til C. D. Hedegaard, Kbh. 23. Mai 1744; T. Kleve til Jac. Bircherod, Christianshavn 3. Marts 1736; J. A. Seerup til Samme, Hunderup 18. Juli 1730 (med 2 Indlæg); Hedegaard til Landsdommer J. V. Eichel, Odense 12. Apr. 1736 (med 1 Indlæg); H. Mariager til Hedegaard, Christianshavn 4. Mai 1732.

Ny kgl. Sml., 4., 1401 b. *H. Stampes Collegium juridicum. T. I—IV.* Pap. 18. Aarh. 5 temmelig tykke Bind (T. IV er i 2 Bd.)

Afskr. Dansk. Titlen er «Collegium Iuridicum om Den Romerske Tydske og Danske Borgerlige Ret af Den vidt Berømte Hr Stampe Professor Iuris utriusque. Explicationen har Auctor lagt Struvii Iurisprudentia til grund, Hvilken giver oplyshing [sic] om den Romersche Tydske Lov.» — *Herkomst.*. Suhms Ms.-S. Nr. 315, 677, 208 og 225. Deuntzer, Henr. Stampe, Kbh. 1891 (Univ.-Progr.), S. 16—18.

Ny kgl. Sml., 4., 1401 c. *Elementa juris danico-norvegici commoda auditoribus methodo adornata ab Jac. Edv. Colbiørnsen, Tom. I—II.* Pap. 18. Aarh. 2 temmelig tykke Bind.

Lat. Vistn. en Tilhørers Renskrift.

Ny kgl. Sml., 4., 2245. *John Erichsen, Forelæsninger over den danske Lovkyndighed. 1. Indledning. Jus Personarum. 2. Jus Rerum. 3. Jus ad Rem. Jus criminale. 4. Jus processuale. 4 Bind. — Et andet*

Exemplar af: Jus ad Rem, Jus criminale, Jus processuale. Pap. 18. Aarh. 5 temmelig tykke Bind.

Dansk. Afskrift. — *Herkomst.* Købt paa C. Hee's Efterfølgers Aukt., Maj 1891 (har tilhørt Familien Algreen-Ussing).

Thott, 4., 2155. *Jus Personarum et rerum.* Pap. 18. Aarh. 143 beskr. samt nogle faa ubeskr. Bl.

Latin.

Uldall, 4., 301. *Jus Personarum Romano-Danicum.* Pap. 18. Aarh. 107 beskr. Bl.

Paa Bogens Ryg Obelitz angiven som Forfatteren. Vistn. skrevet af en Tilhører. Mest Latin.

Uldall, 4., 302. *Professoris de Obelitz Collegium in Jus Personarum. Conscriptum et in prælectionibus ejus collectum a Dno P. Uldall d. 8. Febr. 1762.* Pap. 18. Aarh. 144 Bl.

Mest Latin.

Thott, 4., 2154. *Jus Rerum. Mstum recens.* Pap. 18. Aarh. 158 Bl., med ny Pagin. for hvert Afsnit.

Lat. Synes ukompl. mod Slutn.

Uldall, 4., 303. *Professor de Obelitz Collegium in Jus in Re in specie. Conscriptum et in prælectionibus ejus collectum a P. Uldall. Julij 1762.* Pap. 18. Aarh. 226 beskr. Bl.

Mest Latin.

Ny kgl. Sml., 4., 2309. *Den danske Tingsret, foredraget af Prof. juris J. E. Larsen 1839. Samt et vedlagt Tillæg, indeholdende den tinglige Landboret. (Med Navnet: Bøygelund.)* Pap. 19. Aarh. Titelbl., 157 Bl. med Pagin. samt 1 Bl. Register; Tillægget (med samme Haand og if. Paaskr. en Forelæsn. fra 1843): 20 Bl., med Pagin.

Uldall, 4., 304. *Professoris de Obelitz Collegium in Jus ad Rem. Conscriptum et in prælectionibus ejus collectum a P. Uldall.* Pap. 18. Aarh. 138 beskr. samt nogle faa ubeskr. Bl.

Mest Latin.

Thott, Fol., 1200. *Iver Elkiærs Forklaring og Stamtræe over Slægtskabs Arvelinier og forbudne Grader i Ægteskaber, med Dedication til sal. Grev Thott. 1768. Mst. splendid.* Pap. 18. Aarh. 14 Bl., hvoraf 1 ubeskr., samt 2 Tavler.

Ny kgl. Sml., 4., 1401 m. *B. G. de Obelitz, Dissertatio juridica de tutela legitima juris Danici. 1752.* Pap. 18. Aarh. 8 beskr. Bl.

Ny kgl. Sml., 4., 2310. *Den danske Familieret, foredraget af Prof. juris J. E. Larsen. 1841.* Pap. 19. Aarh. 85 Bl., hvoraf 1 ubeskr.

Samme Haand som Ny kgl. Sml., 4., 2309.

Ny kgl. Sml., 4., 1404. *Joh. Geo. Skougaard, Jus successionis prædiis Boringorum rusticis peculiare, vulgo Bornholms Vedtægt. Rothnæ 1753.* Pap. 18. Aarh. 13 Bl., de 3 sidste ubeskr.

Latin. Paa Titelbl. betegner Forf. sig som «Scholæ Rothnensis Rector». Er temmelig forskellig fra «Kort Afbildning paa

Bornholms Vedtægt om Adgangsret til Selveyergaarde, forfattet af H. J. Skougaard», Dansk, tr. i Kbh. 1771, 8°.

Thott, 4., 2156. *Henr. Stampes Collegium de Jure Criminali.* Pap. 18. Aarh. 87 Bl., hvoraf et Par ubeskr.

Lat.; Afskr.

Uldall, 4., 305. *Professoris de Obelitz Collegium in Jus Criminale. Conscriptum et in prælectionibus ejus collectum a P. Uldall. 11. Jan. 1762.* Pap. 18. Aarh. 104 beskr. samt et Par ubeskr. Bl.

Latin. Enk. Tilføjelser i Marg. med en anden Haand end Uldalls.

Uldall, 4., 307. *Collegium Juris Criminalis Danici af P. K. Ancher. Conscriptum et in prælectionibus ejus collectum a P. Uldall.* Pap. 18. Aarh. 86 beskr. og nogle faa ubeskr. Bl.

Dels Lat., dels Dansk.

Ny kgl. Sml., 4., 1405. *Dr. Colds Collegium over Jus criminale danicum et norvegicum.* Pap. 18. Aarh. 72 Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Dels Dansk, dels Lat. Afskrift.

Ny kgl Sml., 4., 1409. *G. Kierulfs Tale, holden i det juridisk-praktiske Selskab d. 27. Jan. 1768.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl., det sidste ubeskr.

Herkomst. Suhms Ms.-S. Nr. 1301.

Gl. kgl. Sml., 4., 3301. *Andr. Bussæi Dicaeologia Danico-Norvegica s. Introductio in Jurisprudentiam Danico-Norvegicam forensem, d. e. Indledning til den danske og norske Lovkyndighed, saa vidt Processers og Rettergangsmaaden angaaer. Med adskill. Rettelser af Forfatteren selv. Bag i ligger et Brudstykke af en Fremstilling af dansk-norsk Ret, skrevet som det synes med Bussæi Haand.* Pap. 18. Aarh. 188 Bl., hvoraf et Par ubeskr., 1 vedl. og 1 vedhæftet Tabel.

Dansk.

Thott, 4., 2145. *A. Højers Collegium juridicum. Pars prior. 1740.* Pap. 18. Aarh. 94 Bl, pagin.

Dansk. Afskr. (ukompl.)

Thott, 4., 2146. *Ejusd. Collegium juridicum de modo procedendi in Dania.* Pap. 18. Aarh. 322 Bl.

Dansk. Afskr.

Thott, 4., 2147. *De brevitate Juris, s. Brevis processus Danici imago, autore, ex conjectura nonnullorum, B. W. de L. [ɔ: Luxdorph].* Pap. 18. Aarh. 12 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Latin. Afskr. ved J. C. v. Schmieden (1758), i hvis Bibl. Hdskr. har været.

Thott, 4., 2148. *Et Stykke af et Collegium over Processen.* Pap. 18. Aarh. 12 Bl.

Dansk.

Ny kgl. Sml., 4., 1405g. *J. F. W. Schlegel, Forelæsning over Processen eller Rettergangsmaaden. 1812.* Pap. 19. Aarh. 117 Bl.

Afskr. Paa Titelbl. staar: «tilhører G. Eidorff.» — *Herkomst.* Gave fra Boghandler E. L. Thaarup 1879.

Ny kgl. Sml., 4., 1405^{h}. *Samme Forelæsninger i en noget forandret Redaktion.* Pap. 19. Aarh. 135 Bl. med Pagin.

Anden Afskr. — *Herkomst.* Gave fra Boghandler E. L. Thaarup 1879.

Ny kgl. Sml., 4., 1409^{h}. *Anlangende Rettergangsmaaden i Danmark (fra Slutningen af det 17de Aarhundrede; efter Christian V's Lov).* Danske Selskab.

Mangler.

Kall, Fol., 167. *Originale Forhandlinger i den ved Res. 14. Oct. 1735 nedsatte Commission angaaende Eden.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 867. *Commissions-Forhandlinger angaaende Landstingene efter kgl. Commissorium af 10de Mai 1737.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 4., 1409^{m}. *A. B. Rothe, Mémoire sur l'origine et l'organisation des Committés conciliateurs en Dannemarc.* Pap. 19. Aarh.'s Beg. 2 Expl., henholdsv. 79 og 60 Bl.

Afskrifter. Er trykt i Kbh. 1803, 8°.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1164. *Quæstio: an debitor injuria oppressus sine dolo malo cedendo bonis sit infamis, et si solidum creditor non receperit, carceri sit obnoxius.* Pap. 17. Aarh. 8 Bl., det sidste ubeskr.

Pyntelig skrevet. — *Herkomst.* Afgivet fra Geheimearkivet 1784 (Lit. A. Nr. 36 i Bibl.'s hdskr. Fortegn. ov. Aflev.)

Kall, Fol., 166. *N. Friesses Concept til en Kammerrets Ordning. 1719.*

Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., 1409^{i}. *J. C. Kall, Anmeldelse af G. H. Dreiers Disputats: «De arresto civili ante latam definitivam judicis sententiam efficiendo etc. Hafn. 1836». (NB. Forskjellig fra den, som er trykt i Maanedsskr. f. Literatur XIX S. 153 ff.)* Pap. 19. Aarh.

Autogr. Synes Koncept og Renskrift, henholdsv. 60 og 72 Bl., hvoraf endel ubeskr. — *Herkomst.* Har tilhørt Prof. G. Stephens, som købte det paa Aukt. efter Kall 1858.

Uldall, 4., 312. *Jus Feudale Dano-Norvagicum.* Pap. 18. Aarh. 80 Bl., de fleste ubeskr.

Latin.

DANMARKS HISTORIE.

Indledning.

Uldall, 4., 354. *Thomæ Brod. Bircherodii de deperditis Septentrionalium Antiqvitatibus et maxime Gotho-Cimbricis Epistola ad amicum.* Pap. 18. Aarh. 34 Bl.

Latin. Afskrift; med samme Haand er paa Titelbl. skr. Navnet: «S. S. Bakke 1731». Afhandl. er tr. i Dän. Bibl. IV (1743), S. 369—422, og i Westphalens Monum. III (1743), S. 685—711.

Thott, 4., 1540ª. *N. B. Ambders, Catalogus librorum et libellorum ad historiam Danicam facientium. Accedit Verzeichniss aller zwischen den Königen zu Dennemark und den Herzogen zu Slesvig-Holstein Streitschriften von 1523 bis 1726.* Pap. 18. Aarh. 123 beskr. Bl. samt nogle faa ubeskr., endv. 12 vedlagte, hvoraf 1 ubeskr.

Latin. Orig., skr. paa brækket Papir, med Tilføjelser af A. Hojer (Fortegn. ov. Stridsskrifterne er med en anden Haand). Ordn. efter Formaterne. — *Herkomst.* Pars Bibl. F. A. Reinbothi, Altona 1751, S. 151, Nr. 67.

Ny kgl. Sml., 4., 627. *(O. H. Mollers) Verzeichnis von allerhand Schriften, welche betreffen die Historie und Lebensgeschichte der Könige von Dänemarck und Norwegen, der Herzoge zu Schleswig-Hollstein, der Grafen zu Oldenburg und Delmenhorst, der Grafen zu Holstein-Schaumburg.* Pap. 18. Aarh. Titelbl. og 86 pagin. Sider.

Med Mollers egen Haand. Har tilhørt P. F. Suhm, som har skrevet en Notits paa sidste Side. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 370.

Ny kgl. Sml., 4., 835. *O. H. Moller's Verzeichnis Genealogischer und anderer Schriften von den Königen zu Dennemark und Norwegen, Hertzogen zu Schleswig und Holstein, Grafen zu Oldenburg und Delmenhorst.* Pap. 18. Aarh. 248 Bl., hvoraf nogle ubeskr., samt 8 vedlagte, hvoraf 2 ubeskr.

Autograf. De 8 vedl. Bl., m. T. «Scriptores Historiæ Regum particularium ante Familiam Oldeburgensem», ere skr. med en anden Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 836. *Zweyte Sammlung von allerhand grösentheils ziemlich seltenen Büchern und kleineren Schriften zur Geschichte der Königreiche Dännemarck und Norwegen, wie auch der Herzogthümer Schleswig und Holstein, nach alphabetischer Ordnung etc.* Pap. 18. Aarh. 44 Bl., de 2 sidste ubeskr.

Ikke med O. H. Mollers Haand. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 874.

Ny kgl. Sml., Fol., 494. *Catalogus scriptorum Historiæ Rerum particularium ad historiam Danicarum pertinentium. Bibl. Suhm.*

Har manglet i længere Tid.

Ny kgl. Sml., 4., 869. *E. C. Werlauff, Forelæsninger over Kilderne, de trykte og utrykte, til Danmarks Historie. T. I—IV.* Pap. 19. Aarh. 4 Bd.; henholdsv. 110, 232, 115 og 93 Bl. Hist og her nogle ubeskr. Bl.; Pagin. i 1. og 4. Bd.

Tildels med C. F. Allens Haand. Forelæsningerne ere holdte ved Kbh.'s Univ. i Aarene 1835—44. — *Herkomst.* Hidrøre fra C. F. Allens Samlinger.

Ny kgl. Sml., 4., 869^{b}. *H. M. Velschow, Forelæsninger over den danske Historiographie og over de vigtigste Kilder og Hjælpemidler til den danske Stats Historie. Begyndte i Foraars-Semestret 1862.* Pap. 19. Aarh. 54 Bl.

Autograf.

Gl. kgl. Sml., 4., 2435. *Anders Sørensen Wedel, Om den danske Krönicke at beskrive, eller Fortalen til hans forehavte Danske Historie.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 28 Bl., hvoraf det sidste ubeskr., samt en vedhæftet Seddel; i Margenen korte Indholdsangivelser («Sommaires en manchette»).

Autograf, skrevet 1581, if. C. F. Wegener. — *Benyttelse.* Udgivet af R. Nyerup, Kbh. 1787. Wegener, Om A. S. Vedel, Kbh. 1846, S. 108—9, 137—38, 259.

Gl. kgl. Sml., 4., 2436. *Samme, nyere Afskrift.* Pap. Omtr. 1600. 27 Bl.

Er i Virkeligheden fra Vedels egen Levetid, og Randnoterne, der findes i dette som i foreg. Expl., ere skrevne med hans Haand (slg. Wegener, anf. Skr., S. 259). En Bemærkn. med Hans Grams Haand paa Titelbl. angiver Aarst. 1581. — *Herkomst.* H. Grams Bibl. (Den hdskr. Fortegn. ov. hans Ms.-S. Nr. 117.

Gl. kgl. Sml., 4., 2437. *Ejusd. Commentarius de scribenda historia Danica.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 24 Bl., de 4 sidste ubeskr.

Lat.; i dette Sprog skrev Vedel først sin Fortale (1578). Sirlig Renskrift med Randnoter af Forf. selv samt Rettelser med hans Haand i Texten og paa 4 vedhæftede Sedler. (Slg. Wegener, anf. Skr., S. 108—9). — *Herkomst.* Grams Bibl. (hdskr. Fortegn. ov. hans Ms.-S. Nr. 117).

Gl. kgl. Sml., 4., 2439. *Ejusd. Fortale til den Danske Historie,*

men forskiellig fra den forrige; item Promus-Condus s. catalogus Scriptorum Historiæ. Pap. 18. Aarh. 39 beskr. Bl.

Førstnævnte Dansk, sidstn. Latin. Afskr. med N. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Ny kgl. Sml., Fol., 585c. *A. S. Vedels Fortale til sin danske Krønike.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 30 Bl., deraf 8 i 8vo, og en vedhæftet Seddel; 4 af disse samt Bogens 1ste Bl. ubeskr.

Er ikke hvad der i Gl. k. S. 2435—37 (se ovfr.) kaldes «Fortalen» (neml. Afh. «om den danske Krønike at beskrive»). Denne er den samme, som findes afskrevet af Foss i Gl. k. S. 2439 og er trykt i Vedels «Kong Svend Haraldssøn Tiuve-skæg», Kbh. 1705, udg. af Jo. Laurentsen. Renskrift (ikke af Vedel selv) forsynet med Randnoter og Rettelser med Vedels egen Haand. Men Hdskr. indeholder desuden (paa Oktavbladene) «Methodus seu ratio scribendi Historiam Danicam», egenh. af Vedel; maa vel betragtes som Udkast til hans lat. Afhandl. herom (se Gl. kgl. S., 4., 2437). Endv. — ikke med V.'s Haand — Planen og Inddelingen af hans store hist. Værk, forsk. fra den, som er tr. hos Wegener (anf. Skr. S. 146—149). — *Herkomst.* Stammer if. J. Langebeks Paaskr. fra det Kgl. Danske Selsk. (se dettes tr. Ms.-Fortegn. S. 143, Nr. 20). Ved Oktavbladene har Langeb. bemærket: «Fra Hr. Terpager 1750», ved det følgende Udkast til den danske Hist.: «Foræret af Hr. Provst Terpager 1749».

Thott, 4., 1545. *Lyschanders Fortale til hans store Krønike.* Pap. 18. Aarh. 118 Bl., folierede.

Dansk. Afskrift. Er forsk. fra den lat. «Idea» (se nedenf.) Slg. H. F. Rørdam, Lyskanders Levnet, Kbh. 1868, S. 95—103.

Ny kgl. Sml., 4., 887. *C. C. Lyschanders Fortale til hans store danske (utrykte) Krønike.* Pap. 18. Aarh. 54 beskr. og nogle ubeskr. Bl.

Afskr., enslydende med forrige. — *Herkomst osv.* Suhms Ms.-S. Nr. 779. — Tr. i Udtog i Suhms Saml., I, 2, S. 57—88.

Gl. kgl. Sml., 4., 2433. *C. L. idea dispositionis Historiar. Dan.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 8 Bl.

Lat. Afskr. Er af Claus Lyschander (slg. H. F. Rørdam, anf. Skr., S. 68 ff.) — *Herkomst.* Grams Ms.-S., hdskr. Fortegn. Nr. 117.

Ny kgl. Sml., Fol., 585. *Anonymi Idea dispositionis historiarum danicarum.* Pap. Omtr. 1600. 12 Bl., hvoraf 2 ubeskr. Endel medtaget af Fugtighed.

Lat. Autogr. af Cl. Lyschander (slg. ovfr. Gl. k. S., 4., 2433). Indeholder desuden, med en anden Haand, nogle vistn. samtidige Notitser paa Tysk, som synes at være kritiske Bemærkninger til et hist. Skrift.

Samlinger af Aktstykker.

Thott, Fol., 749. *Fortegnelse paa de gamle Pergamentsbreve, som findes i Ribe Stifts geistlige Archiv, ved Grønlund. 1775.* Pap. 18. Aarh. 22 Bl., det første ubeskr.

Original, dedic. Biskop E. Hagerup. Provst David Mogensen Grønlund døde 1784. (Slg. om Stiftsarkivet D. Saml. III, S. 118).

Ny kgl. Sml., Fol., 388k. *Fortegnelse paa de gamle Pergamentsbreve, som bevares paa Gisselfeldt (af Chr. Molbech).* Pap. 19. Aarh. 4 Bl., de 2 ubeskr.

Original.

Ny kgl. Sml., Fol., 495. *Registrant af Geheime-Archivet (efter Grams Afskrift).* Pap 18. Aarh. 50 Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Afskr., tildels med Kofod Anchers Haand, som ogs. har tilføjet Randnoter. — *Herkomst.* Cat. libr. P. Kofod Ancker, III, Mskr., S. 2, Nr. 13. Suhms Ms.-S. Nr. 488.

Ny kgl. Sml., Fol., 495b. *Fortegnelse paa Diplomer til den danske Historie (fra A. 1019 til 1659) efter kongelig Befaling udskrevne af Originalerne i de engelske Bibliotheker og indleverede til det Geheime Archiv ved G. J. Thorkelin.*

Afleveret til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 495c. *Fortegnelse over Dokumenter i Christian II's münchenske Archiv (1422—1534).* Pap. 19. Aarh. 18 Bl.

Ny kgl. Sml., Fol., 495d. *Forskjellige Registranter: a) Tractaterne med fremmede Hoffer fra 1600—1700 i Geh. Arch. b) Original-Tractaten, Conventionen, im Archiv des ausländischen Departements. c) Documenter Jylland betræffende i Geh. Arch. d) Documenter den nordiske Krigshistorie vedkommende i Aalborg Stiftsbibliothek. e) Documenter i Aarhuus Raadstue-Archiv. f) Documenter i Coldings Byes Raadstue-Archiv. g) Documenter i Randers Byes Raadstue-Archiv. h) Documenter i Ribe Stifts-Archiv. i) Documenter i Viborg Raadstue-Archiv.* Pap. 18. og 19. Aarh. 1 Pakke.

Forsk. Hænder. Synes at stamme fra L. Engelstofts Samlinger.

Ny kgl. Sml., Fol., 495f. *Original Fortegnelse over den Ove Malling forhen tilhørende Samling af Breve og Aktstykker, der nu opbevares i Geheimearchivet.* Pap. 19. Aarh. 67 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Med egenh. Randbem. og Tilføjelser af O. Malling. — *Herkomst.* Gave fra Marinelieut. J. S. Hohlenberg.

Ny kgl. Sml., Fol., 495e. *Danophile (ɔ. Ulysse Robert): Catalogue des manuscrits relatifs au Danemark qui sont conservés à la Bibliothèque nationale de Paris. 1883.* Pap. 19. Aarh. 6 Bl., det sidste ubeskr.

Original. — *Herkomst.* Gave fra Forf. 1883.

Ny kgl. Sml., 4., 834s. *Efterretning og Specification paa de Manuscripter, Documenter og Breve, som findes deels i Archiverne deels paa det kongl. Bibliothek i London, og som have nogen Sammenhæng med*

den danske Historie, af H. Henrichsen. 1743. Pap. 18. Aarh. 42 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr.

Orig. af H. Hjelmstjerne, dat.: «Westerbygaard d. 15. Maij 1743». Indeholder ogs. et Par Dokumentafskr.

Ny kgl. Sml., 8., 220[i]. *Historisk Museum eller Tidsskrift for utrykte historiske Kildeskrifter, udg. af T. A. Becker. 1. Bd. 1. H. Kbh. (1848).* Pap. 19. Aarh.

Er Fortegn. ov. den Ledreborgske Haandskriftsml. og det Kgl. genealogisk-heraldiske Selsk.'s Manuskripter. Trykt Bog, gennemskudt med hvide Bl., hvorpaa mange Tilføjelser af Becker.

Ny kgl. Sml., Fol., 495[h]. *14 originale Dokumenter paa Pergament fra 1346 til 1684.* Perg. 1 Pakke.

Foran ligger følgende Fortegn, skr. med H. C. P. Sejdelins Haand: «1) 1346. Dagen efter Nicol. Ærkebisp Peder i Lund forunder Bymænd i Nexe udi Bornholm Helsigborgs Birke-Lov. (jfnf. Thura, Bornh. Besk. p. 165.) 2) . . . . S. Olufs Dag. 6 Logrettis-Mænd vidne, at på Mandal gav Gisle Biørnsen Oluf Kjetilsen kvit og fri for det Arvebytte, som de havde sammen paa deres Kvinders Vegne. 3) 1496. profesto S. Birgitte. Lund. Ærkebisp Jens i Lunds Vidisse af et Brev, dat. Helsingør fer. 2. ante Georgii 1496, hvorved Axel Olsen paa Rødberggaard, Væbner tilskøder Ridder Hr. Olaff Stissen i Bollerup 2 Gårde i Lille Twern. 4) 1502. Løverdag efter Birgitte. 3 Mænd vidne, at Howk Stenulfsen solgte nogen Jord «i Midbónum i Roimisgrendh som ligher i Byøøsokn» til Gawthar Helgeson. 5) 1509. Sabb. ante dn̄cam Palmarum. Oslo. Christiern, ret Arving til Norge, udv. Kg. til Danm. og Sverrig, benåder Hellie Herbrandsen, som havde dræbt Awdhn̄ Halwardsen. 6) 1569. 12. Januar. Oslo. Kg. Frederik 2. benåder Anders Jonsen, som havde dræbt Elingh Olufsen. 7) 1574. Mand. efter Miseric. Hadsherreds Tings Vidne, at Anne Ibsdatter solgte og skødede sin arvede femte Part i en Gård i Odder til Knud Michelsen, som iboer denne Gård. 8) 1613. 19. Januar. Viborg. Jakob Krabbe til Væbnerholm sælger og skøder til Niels Lange til Skrumsager 10 Skp. Korn i en Gård i Aasted i Quong Sogn i Vesterherred. 9) 1627. 26. Febr. Oluf Nielsen lod læse på Sandtzwerds Skriverstue tre Breve, dat. 5. Juli 1625, 30. Nov. 1625 og 18. Jan. 1626, angående sin og Hustrues Ejendomsret til endel af Øhen ved Hvittingen i Sandverdt. 10) 1646. 6. Oktbr. Tystrup Herreds Tings Vidne, at Peter Jepsen, Peder Pedersen m. fl. mødte al den Ret, som arvelig var dem tilfalden i en Gård i Vonsild, til Nis Christensen sstds. 11) 1650. 28. Novbr. Kbhvn. Slot. Kg. Fr. 3 konfirmerer en 30. Jun. 1593 udgiven kgl. Konfirmation på en Mand. efter vor Frue Dag (sic) 1555 udstedt Konstitution for Bornholm ang. Forholdet til de Lybske. 12) 1669. 15. Maj. Kbh. Niels Friis til Ørbeklunde skjøder

nogle Gårde i Skovby Herred i Fyn til Fru Else Parsberg sal. Lauritz Ulfelds. 13) 1679. 20. Aug. Borgemester og Råd i Åkirkeby bevidne at Anthoni Mann er af ægte Fødsel, og intet i så Henseende til Hinder for hans Optagelse i Lavg etc. 14) 1684. 5. Maj. Rosenborg Slot. Kg. Christian 5s Diplom for Admiral Henrik Span som Ridder af Dannebrog.

Benyttelse. Nr. 5 er tr. i Dipl. Norveg, II, S. 758—59; Nr. 11 i L. Thurah's Beskr. ov. Bornholm, S. 221—26.

Ny kgl. Sml., Fol., 504. *Offene Briefe vom Jahre 1326—1643.* Pap. 18. Aarh. 335 Bl., med Pagin.

Lat. og Tysk. Afskr. for Suhm eft. Hdskr. i den Arnam. Sml. 874, 4to. (se Arnam. Katal., II, S. 241, Nr. 2005). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 53.

Ny kgl. Sml., Fol., 505. *Acta publica Dano-Slesvico-Holsatica ab anno MCCCXXVI ad annum MDCLXXXIII* [skal være 1673]. Pap. 18. Aarh. 220 Bl. samt 4 vedlagte.

Lat. og Tysk. Afskrifter.

Ny kgl. Sml., 4., 626. *Fasciculus Diplomatum dano-norvegico-holsaticorum ab initio Sec. XV^{ti}.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Lat., Dansk, Svensk og Tysk. Afskrifter. Indeholder ogsaa Aktstykker fra 14. Aarh.; det nyeste er fra 1690. En enk. Afskr. med Langebeks Haand. Paaskrifter hist og her af H. F. Rørdam. En Vaabentegn., vistn. af S. Abildgaard. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 185.

Ny kgl. Sml., 4., 837. *Diplomata res Danicas concernentia, annis 1200—1500 et seqventibus data.* Pap. 18. Aarh. 292 beskr. samt nogle faa ubeskr. Bl.

Dels Lat., dels Dansk. Afskrevne, efter de Rostgaardske Manuskr. i Univ. Bibl. Nr. 225 og 374, for Suhm, med hvis Haand et Par Bem. foran. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 47.

Ny kgl. Sml., Fol., 497. *Collectio Diplomatum res danicas spectantium ab A. 769 ad A. 1499.* Pap. 18. Aarh. 2 temmelig tykke Bind.

Mest Lat., Afskrifter. 1ste Bd. for største Delen med B. W. Luxdorphs Haand; i 2det træffes Langebeks Haand hist og her. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., II, Manuskr. S. 10, Nr. 114. Suhms Ms.-S. Nr. 530.

Ny kgl. Sml., Fol., 594^{b}. *Documenter, tildels i Afskrift, til Danmarks Historie indtil Christian I.* Pap. 17.—19. Aarh. 1 Pakke.

Indeholder 24 Afskrifter, de fleste fra 18. Aarh., nogle med Grams, andre med Langebeks Haand; ogsaa Suhms Haand i Paaskrifter.

Kall, 4., 404. *B. C. Sandvig, Excerpta ex libris diplomaticis Bibl. Resenianæ.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl. og en vedl. Seddel.

Dels Dansk, dels Latin. If. Titelbl. (hvorpaa Sandvigs Navn) er det en 1777 foretagen Afskr. eft. et egh. Manuskr. af G. E.

de Frankenau «in Bibliotheka Regia». Numrene fra det Resenske Bibl. ere anførte smst.; enk. Notitser med H. F. Rørdams Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 838. *Diplomata til den danske Historie, meest af de oldenborgske Konger.* Pap. 18. Aarh. 112 Bl., det sidste ubeskr., med Num.

Mest Dansk. Afskr. for Suhm eft. det Rostgaardske Mskr. Nr. 126 i Univ. Bibl.; Notits af Suhm paa Titelbl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 46.

Ny kgl. Sml., 4., 841^{b}. *Afskrift af danske Diplomer, meest fra det 14de og 15de Aarh., med Tegninger af adelige, biskoppelige og andre Sigiller.* Pap. 18. Aarh. 82 Bl., hvoraf mange ubeskr., samt et vedl. Bl. med en Seglafbildn. i Kobberst.

Afskrifterne ere med forskellige Hænder; Klevenfelds Haand findes af og til. Tegningerne af Seglene ere dels med Blyant, dels med Tusch, dels i Farver. — *Herkomst.* Vistn. fra Klevenfelds Bibl., men ikke at finde i dettes trykte Katal.

Ny kgl. Sml., 4., 1343. *Privilegia Regum Daniæ 1422—1544.* Pap. 18. Aarh. 101 Bl., m. Pagin.

Dansk og Tysk. Afskr. for Suhm eft. Mskr. i den Rostg. Sml. Nr. 285, 4to, i Univ. Bibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 26.

Gl. kgl. Sml., 4., 2533. *Volumen in qvo: a) Sixti IV Pontificis Romani Breve ad Episcopos Halberstadiensem et Mertzeburgensem, ut Stenonem Sture et alios in Sveciam cogant ad restitutionem bonorum Dorotheæ Reginæ Daniæ. Romæ 1478. b) Julii Secundi Bulla, qva Capellam a Frid. Duce Schlesvici et Anna Brandenb. Gottorpi fundatam certis indulgentiis donat. Romæ 1512. c) Alexandri VI Bulla, qva Conjugium ejusdem Ducis cum Anna Brandenburg. permittitur.* Pap. 18. Aarh. 8 beskr. Bl. samt nogle faa ubeskr.

Latin. Afskr. med N. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Uldall, Fol., 16. *Et Bind indeholdende: a) Fundationer og Anordninger for Kiøbenhavns Universitet og Communitetet. b) D° for adskillige Skoler. c) En Samling af Forordninger fra Fr. II^{di} og Chr. IV^{ti} Tiid. d) D° af gamle Domme. Foran findes speciel Register.* Pap. 16. og 17. Aarh. 282 Bl., de fleste pagin., nogle ubeskr., samt 2 foran (senere) indhæftede, hvoraf det ene ubeskr.

Dels egentl. Afskrifter, dels Dokumentkopier. Det sidste Dokum. i Bogen synes Orig. (Forligelsesmaal mellem Oluf Dyster og hans Hustru, Falster, 18. Sept. 1601). — *Herkomst.* Bl. 9^{a} er skrevet: «Liber Jacobj Matthiæ Vellej [ɔ: Jacob Madsen Weile, † 1606], olim Cathedralis Ecclesiæ Ripensis pastoris & nunc eiusdem locj Canonicj & Superintendentis Fionensis Anno 1589 feb. 24.»

Ny kgl. Sml., Fol., 598^{q}. *Documenter, tildels i Afskrift, til Dan-*

marks Historie under Christian I, Hans og Christian II. Pap. 15.—19. Aarh. 1 Pakke.

Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Brev fra Hertug (ɔ: Kong) Hans til nogle Rigsraader, 20. Decbr. 1476; Br. fra Christian I til Erkebispen i Lund og nogle Flere, 27. Okt. 1475; Rettertingsdom ang. Børglum Bispedømmes Hævd paa noget Jord, 1482, Peters og Pauls Dag; Br. fra Christiern II til Biskop Ove Bilde, 1523, St. Vincents Dag; Br. fra Karl V til Christiern II, 18. Apr. 1526. — Det øvrige Indhold mest Afskrifter fra 18. Aarh.; Grams og Langebeks Haand træffes oftere. Fremhæves kunne af Orig.: Stævning af Christian I til Erík Oxe og Peter Høgh, Kbh., Tirsdagen eft. St. Remigii Dag 1475; Tingsvidne udstædt af Erkebiskop Jens Brostrup, i en Sag mell. Rigshovmester Poul Laxmand og Biskop Niels Skave, Lund 21. Sept. (St. Matthæi Dag) 1495; fornyet Pantebrev udstædt af Christiern II til Laurids Skinkel, Kbh., Onsdag eft. Mariæ Bebudelsesdag 1520; Br. fra Torben Bilde til Ove Bilde, Kbh., «feria quarta post Ascensionem Domini» 1521.

Ny kgl. Sml., 4., 634. *Et Bind med endeel gamle Breve, Documenter og Optegnelser til den danske Historie.* Pap. 17. Aarh. 136 Bl., det 1ste og de 2 sidste ubeskr.; desuden ses nogle at være udrevne. Pagin. i Beg.

Ang. 16. Aarh. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1049.

Ny kgl. Sml., 4., 918. *Breve og Dokumenter henhørende til K. Christian den Førstes, K. Hanses og især K. Christian den Andens Historie.*

Har manglet i længere Tid.

Gl. kgl. Sml., Fol., 836. *Udskrift af Documenter til den Danske Historie, nemlig: a) Dronning Margarethes Antagelse af Hertug Erich af Pommern til hendes Søn og Thronfølger, med Stændernes Artikle eller Forplict til samme 1439. b) Bundtnis zwischen K. Erich zu Dennem. und K. Hendrichen zu Engellandt 1432. c) Heyratts-Handlung vndt Bundtnüs zwischen K. Christian I zu Dennem. vnd K. Jacoben zu Schottlandt 1468. d) Erbliche Verbundtnüs zwischen K. Johannsen zu Dennem. vndt K. Henrich VII zu Engellandt 1489—90. e) Vertrag zwischen K. Johann und Ludvig XII zu Frankreich 1498.* Pap. 16. Aarh. 47 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Afskrifter med een og samme Haand.

Uldall, 4., 360. *Diplomata varia præsertim Seculi XV*[ti]. Pap. 18. Aarh. 228 Bl., hvoraf endel ubeskr.

Dansk. Afskrifter, enkelte med Kofod Anchers Haand; samme ogs. i Randnoter. — *Herkomst.* Kat. ov. Kofod Anchers Bibl., Kbh. 1789, III, Manuskr., S. 49, Nr. 249.

Ny kgl. Sml., Fol., 506. *Aabne Breve fra An. 1388.* Pap. 18. Aarh. 113 Bl., med Pagin.

Afskr. for Suhm eft. Nr. 875, 4°, i den Arnam. Saml. (se

Arnam. Katal., II, S. 241, Nr. 2006). Det ældste Br. er fra 1388. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 417.

Thott, 8., 581. *Litteræ clarorum virorum exterorum ad Danos, et Danorum ad exteros; it: Avtographa aliqvot Jo. P. Resenii, Laur. Scavenii et aliorum ex Albis obscissa.* Pap. 16.—18. Aarh. 31 Bl.

Mest Latin. Først nogle Afskrifter af Breve, dernæst et lat. Originalbr. fra Nic. Heinsius til Christian Daum, 6. Juni 1675, endelig nogle Autogr. fra Stambøger (foruden de ovenn. findes F. B. Carpzov, Christoph. Cellarius, H. Meibom, J. C. Wagenseil).

Ny kgl. Sml., Fol., 597. *Adskillige Breve af de danske Konger fra Friderich II til Friderich IV meest indenlandske Anliggender vedkommende; deriblandt Originaler.*

Indeholder i Virkeligheden nu kun to Dokumenter, tilsammen 3 Bl., i Omslag med Paaskr. fra 18. Aarh., neml.: 1) Vidisse udstædt af Kbh.'s Magistrat 22. Nov. 1605 paa Kongebrev af 14. Febr. 1580, 2) kgl. Br. af 8. Okt. 1574 om toldpligtigt Gods paa Kbh.'s Toldbod. Begge samtidige Kopier. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 698.

Gl. kgl. Sml., 4., 3028. *M. Andr. Arreboes, Superintendent i Trundhjem, Doms Beslutning. Bergen d. 31. Jul. 1622. (Cfr. No. 3027.) (f. 1ª.) b) Christ. IV's Brev om Frue Anne Lycke, dat. Hovedquarteer Stadebye d. 24. Nov. 1626. (f. 1ᵇ.) — — ib. 24. Nov. 1626. (f. 2ª.) c) Christ. IV's Undskyldning imod Adelen og Undersaatterne. Dalum 25. Oct. 1627. — — ib. 29. Oct. 1627. (f. 2ᵇ.) d) Andr. Bildes og flere Raaders Brev til Lehnsmændene for at forhindre Plyndring af Krigsfolkene. Kbh. d. 24. Sept. 1627. (f. 3ª.) e) Christ. IV's Brev til Superintendent H. Resen at lade bede for hans Gemahl Frue Kirstine, dat. Kloster Dalum d. 13. Oct. 1627. (f. 3ᵇ.) f) Sententia in causa M. Ivari Stubbæi a Rectore et Professoribus lata. Hafn., 15. Aug. 1609. (f. 3ᵇ.) g) Commissions-Dom i Sagen mellem Biskop i Lund M. Tyge Asmundsen og Hr. Jacob, Sognepræst i Landskrone, dat. Kbh. 25. Apr. 1572. (f. 4ᵇ.)* Pap. 18. Aarh. 4 Bl.

Afskrifter.

Thott, 4., 1627. *Fredsfordrag 1613. b) Bromsebroiske Fordrag 1645. c) Stettinske Fordrag 1570. d) Pacta Thostrupii inita 1658. e) Tractatus Roeskildensis eod. anno. f) Pacificatio Havniensis 1660.* Pap. 18. Aarh. 80 Bl., med Pagin.

Afskrifter. Forsk. Hænder.

Thott, 4., 1923. *Fasciculus male habitus, in qvo: a) Anders Æreboes Dom. b) Christ. Walkendorfs Fundats 1595 og 99. c) Actus in creatione novi Ludimagistri servandus. d) Acta in Resenii og Kocks Process 1614.* Pap. 17. Aarh. 30 Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Afskrifter. Forsk. Hænder.

Ny kgl. Sml., Fol., 544. *Acta publica 1570—1647. Foran Indholdsliste.* Pap. 17. og 18. Aarh. Et temmelig tykt Bind.

Afskrifter; ogsaa samtidige Kopier. Forsk. Hænder. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Manuscr., S. 11, Nr. 126, Vol. 1. Suhms Ms.-S. Nr. 771.

Ny kgl. Sml., Fol., 595. *Mémoires et Traités concernant le Royaume de Dannemarc (sub stirpe Oldenburgica).* Pap. 18. Aarh. 278 pag. Bl.
Fransk og Latin. Afskr. for Suhm eft. Hdskr. Nr. 157, Fol., eft. den Rostgaardske Sml. paa Univ. Bibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 161.

Ny kgl. Sml., Fol., 612. *Acta ad historiam Friderici II*[di] *et Christiani IV*[ti]. Pap. 18. Aarh. 208 Bl., tildels folierede.
Afskr. for Suhm (med hvis Haand en Bem. foran) eft. Hdskr. Nr. 131 i den Rostg. Sml. paa Univ. Bibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 732.

Ny kgl. Sml., Fol., 822. *Breffue oc Domme, diversis annis vdcopiet (meest af Frid. II og Chr. IV).* Pap. 17. Aarh. 96 Bl., hvoraf 2 ubeskr.
Afskrifter, de fleste med een og samme Haand. Til Slutn. Register. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 353.

Ny kgl. Sml., Fol., 1507. *Skøder, Pantebreve, Tingsvidner m. m. (16. og 17. Aarh.)* Pap. 17. Aarh. 92 Bl., de 2 sidste ubeskr.
Afskrifter med een og samme Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 836[b]**.** *Excerpta af Registrant-Protocoller, Originalbreve m. m. i det danske Cancellie-Archiv; især Extracter af de ved Lehnene forefundne Breve i Christian III's, Friderich II's og Christian IV's Tid, af Fr. de Thestrup. Kbh. 1748.* Pap. 18. Aarh. 458 Bl., med Pagin.
Herkomst. Fra det kgl. Danske Selsk., vistn. Nr. 281 bl. Kvarterne i den hdskr. Fortegn. ov. dets Ms.-Sml.

Ny kgl. Sml., 4., 842. *En Samling af Breve og Dokumenter til den danske Historie, meest fra 16de og 17de Aarhundrede.* Pap. 18. Aarh. 42 Bl., hvoraf endel ubeskr.
Afskrifter. Det ældste Dokum. er fra 1308.

Ny kgl. Sml., 4., 949. *Et Fascikel af Documenter til Christian III's, Frederik II's og Christian IV's Historie.* Pap. 18. Aarh. 76 Bl.
Afskrifter.

Ny kgl. Sml., 4., 1017. *a) Christian IV's Interrogatoria mod Frue Kirstine Munck; dat. Kiøbenhavn d. 19. Juni 1632. b) Privilegia, so Fridericus I der Landschaft in denen Fürstenthümern Schleswig, Holstein und Stormarn ertheilet; Kiel am Freytage nach der Himmelfarth Christi 1524.* Pap. 18. Aarh. 11 beskr. Bl.
Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl. Suhms Ms.-S. Nr. 103.

Ny kgl. Sml., 4., 2352. *Afskrifter af Dokumenter til dansk Historie (mest ang. 16 og 17. Aarh.)* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.
Blandet Indhold, forsk. Hænder. Ogs. et Par Dokum. i Afskr. fra 17. Aarh.'s Slutn.

Ny kgl. Sml., 4., 951. *Nogle Dokumenter til den danske Historie, meest under Chr. III og Fr. II, alle trykte hos Hvitfeld og Resen.* Pap. 18. Aarh. 216 Bl., m. Pagin.

Afskr. for Suhm eft. Hdskr. Nr. 127 i den Rostg. Sml. paa Univ. Bibl. (kuriøs Paaskr. af Suhm foran). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 930.

Gl. kgl. Sml., 4., 2615. *Instructioner, Ordres, Resolutioner og deslige, givne af Kong Christ. IV og Frid. III til deres Ministre ved det Spanske Hof ang. begge Nationers indbyrdes Commerce fra 1613 til 1668.* Pap. 18. Aarh. 86 beskr. Bl.

Afskrifter med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Uldall, Fol., 84. *Christ. IVti Instrux for Jacob Ulfeldt og Jonas Carisius, da de bleve forsendte til Spanien, af 29. Martj 1613 og 48 andre Instructioner fra det Danske Hoff til dets Gesantere i Aarene 1616 til 1662. Nota: Derover er Register bagest i Bindet.* Pap. 18. Aarh. 84 Bl., hvoraf 5 ubeskr.

Afskrifter med een og samme Haand.

Gl. kgl. Sml., 4., 2616. *Instructioner, Ordres og Resolutioner givne af K. Christ. IV til hans Ministre i de foreenede Nederlande ang. de løbende Conjuncturer og begge Staters derved havende Interesse fra 1618—1646.* Pap. 18. Aarh. 98 Bl.

Afskrifter med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sml., 4., 2617. *Adskillige Instructioner, Fuldmagt, Ordres og Missiver af Kongerne Chr. IV og Frid. III til deres Ministre, hørende til Engeland og Negotiationerne imellem Dannemark og samme Rige, fra 1618 til 1665.* Pap. 18. Aarh. 83 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Gl. kgl. Sm., 4., 2618. *Adskillige Instructioner, Ordres og Missiver udstædte af K. Christ. IV og Frid. III til deres Ministre ved det Franske Hof ang. Tvistigheder eller Forbund med eller Recommendationer til samme Hof fra 1624 til 1664.* Pap. 18. Aarh. 61 beskr. Bl.

Afskr. med Nic. Foss's Haand. — *Herkomst.* Fra det Fossiske Bibl.

Uldall, Fol., 86. *Acta mellem Dannemark og Sverrig fra 1649—1669 inclus.* Pap. 18. Aarh. Et temmelig tykt Bind, pagin. 1—270 og 1—347 (forud. endel ud. Pag.) samt 56 løse Bl., hvoraf endel ubeskr.

Afskrifter, de fleste med samme Haand. Bag i Bogen er Register.

Ny kgl. Sml., Fol., 541. *Kongelige Haandfæstninger, Acta publica, Privilegier og andre historiske Dokumenter, meest fra det 17de Aarhundrede.* Pap. 17. Aarh. 205 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Afskrifter, de fleste med een og samme Haand. Bogen beg.

med Erik Glippings Haandfæstn. og ender med Forhandlingerne paa Adelsmødet i Odense Juli 1647 («indeværende Aar»); men senere synes andre Dokumenter i Afskr. at være indsatte rundt om i Bogen, det nyeste fra 1661. Def. i Slutn.

Ny kgl. Sml., Fol., 542. *Adskillige meest originale Breve og Dokumenter m. v., geistlige og lærde Sager vedkommende, alle fra det 17de Aarhundrede (Bibl. Suhm.)*

Har manglet i længere Tid.

Ny kgl. Sml., Fol., 619. *Skatte-breve af Chr. IV, Frid. III og Chr. V.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 59 Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Afskrifter; Randnoter.

Ny kgl. Sml., 4., 921. *En Copiebog med franske, italienske og tydske Breve for Aarene 1626—96, for største Deel af eller til danske Personer, f. Ex. Friderich IV, Hertugen af Pløn, Meierkrone, Fr. Walter, Gyldenløve, Pless og fl.* Pap. 17. Aarh. 84 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Synes for en Del at være en Formularbog; ikke faa af Brevene ere fra Ditlev Wibe. Det sidste Aarstal, der forekommer, er 1696.

Ny kgl. Sml., 4., 1055d. *Friderich III's Renteri-Taxt (10. Febr. 1661); item Reglements om Hofspiisningen og om alle Slags Drik ved Hofspiisningen i Christ. V's Tid.* Pap. 18. Aarh. 9 Bl.

Synes at være afskr. med F. de Thestrups Haand. — *Herkomst.* Maaske Danske Selskabs hdskr. Fortegn. over Manuskr., Nr. 273, 4°.

Ny kgl. Sml., 8., 272. *Epistolæ aliqvot doctorum virorum (Danorum, inter qvos Th. Kingovii, et ad Danos).* Pap. 17. Aarh.'s 2. Halvd. 13 Bl.

Latin. Afskrifter; de fleste med samme Haand. Mest til Gejstligheden i Fyns Stift, ogs. de fra Kingo.

Ny kgl. Sml., 8., 275. *Volumen, in qvo, præter alia nullius momenti, qvædam Programmata Univ. Hafniensis, testimonia scholastica et epistolæ inscriptæ sunt.* Pap. 17. Aarh. (ogs. enk. Optegn. fra 18. Aarh.'s Beg.) 180 Bl.

Latin og Dansk. Blandet Indhold; forsk. Hænder. — *Herkomst.* Bl. 3a findes Navnene Jørgen Steen og Christopher Jochimbsen.

Thott, 4., 1846. *Commercium epistolicum doctorum virorum collectum a N. Benzon.* Pap. 18. Aarh.'s Midte. 118 Bl., hvoraf enk. ubeskr.; Paginering.

Latinske Breve i Afskrift, næsten alle med samme Haand; det er danske Lærdes Brevvexling i 17. og 18. Aarh., deribl. L. Scavenius, Hans Bagger, Chr. Falster, H. v. Møinichen. Afskr., med mange senere Tilføjelser, eft. Hdskr. Nr. 329 i den Rostg. Sml. paa Univ. Bibl., der er fra 1706 og skyldes Niels Benzon (vel den 1709 afdøde Kancelliraad og Bogsamler); en Afskr. af dette Benzonske Mskr. i Univ. Bibl. er Ny kgl. Sml., Fol., 748.

Uldall, 4., 375. *Annotata über die Friedens Schluss, welche die Krone Dännemark mit anderen Potentien de A° 1645 usqve ad annum 17 . . post Christi Nativitatem aufgerichtet und geschlossen hatt, concipiret von Johann Ehrenfried Zschackwitz; Hist. et Jur. publ. Profess. publico. Halæ Magdeburg. A° 1734.* Pap. 18. Aarh. 249 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Ny kgl. Sml., Fol., 546ᵇ. *Samling af Statsskrifter og Documenter paa Latin, Tydsk, Fransk og Hollandsk, vedk. Danmarks polit. Forhold til fremmede Magter i anden Halvdeel af 17de og Begynd. af 18de Aarhundrede.* Pap. 18. Aarh. 276 Bl. (i et Bind), hvoraf endel ubeskr.

For største Delen samtidige Kopier af Traktater (ogs. Udkast), Relationer o. desl. Der findes ogs. et engelsk Dokument, neml. Svar paa Sir Will. Temple's Skrift ang. Salutering tilsøs, Af Originaler (alle tyske): Br. til Paul Klingenberg fra Vincent Klingenberg, Hamb. 20. Dec. 1659; do. fra Paul Klingenberg til ?, Hamb. 21. Dec. 1659; Erklæring udstædt af Alb. Soetie, kejserl. Notar i Hamborg, 20. Dec. 1659; Relation, vistn. til Fred. III, fra ? (Underskriften afrevet), Hamb. 21. Febr. 1652. Endv. Plan ov. Prins Eugens Lejr «bey Cortadonne» 24. Maj 1702 og ov. Slaget ved Poltava mell. Karl XII og Peter den Store.

Ny kgl. Sml., 4., 842ᶜ. *Excerpta af Cancellie-Registranterne fra 1660 til 1740, ved Fr. de Thestrup.* Pap. 18. Aarh. 52 Bl., hvoraf et ubeskr., m. Pagin.

Med Thestrups Haand. (Slg. ovfr. — S. 218 — Ny kgl. S., 4., 836ᵇ; dette Hdskr. stammer vistn. ligel. fra Danske Selsk.)

Ny kgl. Sml., 4., 843. *Instructioner fra Christian V's til Christian VII's Tid.* Pap. 18. Aarh. To temmelig store Fascikler.

Afskrifter, de fleste med een og samme Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 976. *Nogle Aktstykker til Christian IV's, Friderich III's og Friderich IV's Historie; foran Specification.* Pap. 18. Aarh. 58 Bl., hvoraf 2 ubeskr., samt en vedl. Seddel.

Afskrifter.

Ny kgl. Sml., 4., 1399. *Nogle Rescripter, Skiøder og juridiske Dokumenter fra 17de og 18de Aarhundrede.* Pap. 18. Aarh. 71 Bl., hvoraf endel ubeskr.

Afskrifter; til Slutn. nogle egenh. Optegn. af P. J. Lucoppidan.

Uldall, Fol., 126. *En Paque hvori findes: a) Prindsesse Vilhelmine Carolines originale Fuldmagt til Geheimeraad V. C. v. Plessen af 17. Aug. 1770 med de i hendes Navn indgivne Pro memoria af samme Dag. b) Copie af Kongens Fuldmagt til Stiftamtmand Scheel og Kammerherre Envold Brandt at bievaane Skiftet efter Dronning Sophie Magdalene af 6. Octob. 1770. c) Udtog af Statuterne for Walløe.* Pap. 18. Aarh. 9 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Af Prinsessens (ɔ: Landgrevinden af Hessens) Originalskr. er kun Underskriften egenh.

Kall, 4., 566. *En dansk juridisk Formularbog; bag i nogle juridiske Dokumenter fra Færøe, samt nogle Ansøgninger til Kongen i Anl. af Retssager fra 1743—44.* Pap. 18. Aarh. 94 Bl., hvoraf mange ubeskr.

Afskrifter.

Ny kgl. Sml., Fol., 685^b. *Danske Acta publica 1700—40; collegit Luxdorphius.* Pap. 18. Aarh. En Pakke.

Sagerne (i forsk. Sprog og med mange forsk. Hænder) ligge løse i et Bind med Luxdorphs Mærke, men synes at have været indbundne deri. Det er mest Kopier, deribl. endel anon. Relationer. Af Orig. findes: Br. fra D. Wibe til ?, Fredericia 22. Jan. 1713; Vers til Fred. IV i Anl. af Reformationsfesten 1717, af J. B. Rejmer; J. G. Holsten til ?, Frederiksborg 24. Juni 1727; J. F. Brochenhuus til ?, Brangstrup 21. Okt. 1730; Samme til ?, smst. 25. Okt. 1730; J. H. Schubothe til N. D. Riegels, Kbh. 23. Juni 1798. NB. Er ikke at finde i den tr. Fortegn. ov. Luxdorphs Manuskriptsaml.

Ny kgl. Sml., 4., 1416. *Chiffernøgle til endeel danske og fremmede Ministres og Generalers Chifferskrift (fra Begyndelsen af 18de Aarhundrede.)* Pap. 18. Aarh. 55 Bl., de to sidste ubeskr.

Synes Afskrift.

Uldall, 4,, 376. *Acta publica eller Udskrift af Anordninger, det almindelige Væsen angaaende, af Registranterne i det danske Kantselie fra Erich VII's til Chr. V's Tider, 1300—1697.* Pap. 18. Aarh. 44 Bind, det sidste uindb.

Herkomst. Bibl. Luxdorph., II, Manuskr., S. 21, Nr. 230—72.

Uldall, 4., 358. *Christiani II^{di} Register over alle Lande fra Aar 1513—1523.* Pap. 18. Aarh. 330 Bl. (mest med Pagin.), hvoraf nogle ubeskr.

Afskrift. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., II, Manuskr., S. 30, Nr. 400.

Uldall, 4., 377. *Extracter af Cancellie Registranterne fra 1513 til 1648.* Pap. 18. Aarh. 8 Bind.

Afskrifter; Kofod Anchers Haand træffes oftere, navnl. i Randnoter. — *Herkomst.* Den tr. Katal. ov. Kofod Anchers Bibl., Manuskr., S. 43, Nr. 245.

Ny kgl. Sml., Fol., 508. *Register over alle Landene ab An. 1526 ad An. 1533.* Pap. 18. Aarh. Titelbl. samt 160 pagin. Bl.

Afskr. for Suhm i Geh.-Ark. liges. de følg. Numre i Ny kgl. Sml. til Nr. 539 incl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 331.

Ny kgl. Sml., Fol., 509. *Register over alle Landene ab An. 1532 ad An. 1546.* Pap. 18. Aarh. 197 pag. Bl.

Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 366.

Ny kgl. Sml., Fol., 510. *Tegnelser for alle Landene fra 1527—36.* Pap. 18. Aarh. 142 pag. Bl.

Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 453.

Thott, Fol., 827. *En original Protocoll eller Copiebog af Kong Christiani III*[tii] *i Aaret 1548 udstædte Breve og Befalinger. Den kaldes paa Titelbladet: Inlendisch Registrandt de Anno 1548 (sub finem mutilum).*
Afgivet til Rigsarkivet 1888.

Ny kgl. Sml., Fol., 511. *Register over alle Landene ab An. 1559 ad An. 1567.* Pap. 18. Aarh. 264 Bl., med Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 360.

Ny kgl. Sml., Fol., 512. *Tegnelse-Bog paa alle Landene de annis 1559—66.* Pap. 18. Aarh. 503 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 383.

Ny kgl. Sml., Fol., 513. *Register paa alle Landene 1566—71.* Pap. 18. Aarh. 258 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 414.

Ny kgl. Sml., Fol., 514. *Tegnelser for alle Landene 1566—71.* Pap. 18. Aarh. 425 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 452.

Ny kgl. Sml., Fol., 516. *a) Siællandske Tegnelser de Annis 1572—74. b) Siællandske Tegnelser 1575—77.* Pap. 18. Aarh. 424 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 357.

Ny kgl. Sml., Fol., 518. *a) Siælandske Register ab An. 1572—78. b) Fyenske og Smaalandske Register 1572—78. c) Jydske Register fra 1572—77. d) Norske Register fra 1572—78.* Pap. 18. Aarh. 386 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 358.

Ny kgl. Sml., Fol., 530. *a) Fynske og Smaalandske Tegnelser An. 1572—79. b) Jydske Tegnelser 1572—78. c) Norske Tegnelser fra 1572—79.* Pap. 18. Aarh. 239 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 415.

Ny kgl. Sml., Fol., 517. *Siællandske Tegnelser de annis 1578—88.* Pap. 18. Aarh. 543 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 340.

Ny kgl. Sml., Fol., 519. *Siællandske Register fra 1579—1588.* Pap. 18. Aarh. 359 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 435.

Ny kgl. Sml., Fol., 531. *a) Fyenske og Smaalandske Register 1579—87. b) Norske Register 1578—88. c) Jydske Register fra 1578—87.* Pap. 18. Aarh. 559 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 437.

Ny kgl. Sml., Fol., 534. *a) Jydske Tegnelser for Aarene 1579—87. b) Fyenske og Smaalandske Tegnelser 1579—87. c) Norske Tegnelser 1579—88.* Pap. 18. Aarh. 411 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 306.

Ny kgl. Sml., Fol., 520. *Siællandske Register An. 1588—98.* Pap. 18. Aarh. 744 Bl., m. Pagin.

Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 347.

Ny kgl. Sml., Fol., 532. *a) Fynske og Smaalandske Register An. 1588—96. b) Fyenske og Smaalandske Tegnelser 1588—96. c) Fyenske Register fra 1596—97. d) Norske Register fra 1588—98. e) Norske Tegnelser fra 1588—98.* Pap. 18. Aarh. 738 Bl., m. Pagin.

Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 356.

Ny kgl. Sml., Fol., 535. *a) Jydske Register fra An. 1588 til 1598. b) Jydske Tegnelser fra 1588—98.* Pap. 18. Aarh. 570 Bl., m. Pagin.

Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 332.

Ny kgl. Sml., Fol., 521. *a) Siællandske Register An. 1596—1608. b) Siællandske Tegnelser 1599—1608.* Pap. 18. Aarh. 495 Bl., m. Pagin.

Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 343.

Ny kgl. Sml., Fol., 533. *a) Jydske Register fra A^o 1596 til A^o 1619. b) Fyenske Register fra 1596—1633. c) Fyenske Tegnelser fra 1596 til 1617. d) Smaaelandske Registere fra 1596 til 1648. e) Norske Registere fra 1596—1618. f) Norske Tegnelser fra A. 1596—1617.* Pap. 18. Aarh. 401 Bl., m. Pagin.

Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 302.

Ny kgl. Sml., Fol., 536. *a) Jydske Registere for An. 1599—1608. b) Fyenske Register 1600—6. c) Smaalandske Tegnelser 1602—7. d) Norske Register 1599—1608. e) Norske Tegnelser for samme Aar.* Pap. 18. Aarh. 425 Bl., m. Pagin.

Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 307.

Ny kgl. Sml., Fol., 522. *a) Siællandske Registere fra A^o 1609—1618. b) Siællandske Tegnelser fra 1609—18.* Pap. 18. Aarh. 436 Bl., m. Pagin.

Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 310.

Ny kgl. Sml., Fol., 537. *a) Jydske Register fra An. 1613 til 1628. b) Fyenske Register fra 1621 til 1628. c) Fyenske Tegnelser fra 1619—28. d) Smaalandske Tegnelser 1619—28. e) Norske Register 1619—28. f) Norske Tegnelser fra 1619—27.* Pap. 18. Aarh. 488 Bl., med Pagin.

Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 369.

Ny kgl., Sml., Fol., 523. *Siællandske Tegnelser fra 1619 til 1628.* Pap. 18. Aarh. 573 Bl., m. Pagin.

Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 370.

Ny kgl. Sml., Fol., 525. *Siellandske Register fra 1619—28.* Pap. 18. Aarh. 817 Bl., m Pagin.

Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 389.

Ny kgl. Sml., Fol., 524. *Siællandske Tegnelser fra An. 1628—1638. b) Jydske Register fra 1629—38. c) Jydske Tegnelser fra 1629—38. d) Fyenske Register fra 1629—38. e) Smaalandske Register fra 1596—1634.* Pap. 18. Aarh. 627 Bl., m. Pagin.

Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 374.

Ny kgl. Sml., Fol., 526. *Siællandske Register fra An. 1629—38.* Pap. 18. Aarh. 318 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 314.

Ny kgl. Sml., Fol., 527. *Siællandske Tegnelser An. 1639—48.* Pap. 18. Aarh. 347 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 311.

Ny kgl. Sml., Fol., 528. *Siællandske Register fra 1639—48.* Pap. 18. Aarh. 415 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 308.

Ny kgl. Sml., Fol., 538. *a) Jydske Register 1639—48. b) Fyenske Register 1633—48. c) Norske Register 1637—48.* Pap. 18. Aarh. 509 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S Nr. 349.

Ny kgl. Sml., Fol., 515. *a) Registere og Tegnelser over al Danmark og Norge fra Christ. IV's Død til Frid. III's Regierings Begyndelse. b) Siellandske Tegnelser fra 1648—60. c) Fyenske Register fra 1648—60. d) Smaalandske Tegnelser fra 1648—60.* Pap. 18. Aarh. 829 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 436.

Ny kgl. Sml., Fol., 529. *Siellandske Register fra 1648—60.* Pap. 18. Aarh. 690 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 396.

Ny kgl. Sml., Fol., 539. *a) Jydske Register An. 1648—60. b) Jydske Tegnelser fra 1648—60. c) Norske Register 1648—60. d) Norske Tegnelser 1648—60.* Pap. 18. Aarh. 598 Bl., m. Pagin.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 348.

Uldall, Fol., 95. *Extract af Cancellie Registranterne ang. adskillige Bestallinger i Fr. III's og Chr. V's Tiid fra 1660—80.* Pap. 18. Aarh. 50 Bl. m. Pagin., hvoraf 3 ubeskr.

Ny kgl. Sml., 4., 1065. *Jydske Register fra 9de Febr. 1670 til 1673.* Pap. 18. Aarh. 94 Bl., det sidste ubeskr.
Afskr. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 313.

Ny kgl. Sml., 4., 1066. *Fyenske og Smaalandske Register, begyndt ved Friderich III's Død d. 9de Febr. 1670 til 1680.* Pap. 18. Aarh. 2 Bind, henholdsvis 126 og 28 Bl.
Afskr. (vistn. ogs. for Suhm).

Ny kgl. Sml., 4., 1067. *Siellandske Tegnelser fra Friderich III's Død d. 9de Febr. 1670 til 1675.* Pap. 18. Aarh. 3 Bd, henholdsvis 137, 74 og 40 Bl.
Afskrifter.

Samlinger af Indskrifter.

Thott, 4., 1919. *Excerpta ex Inscriptionibus Petri Resenii; item Inscriptiones nonnullæ Ripenses per Petr. Terpagerium.* Pap. 18. Aarh. 35 Bl.
Latin og Dansk.

Ny kgl. Sml., 4., 655. *Samling af adskillige danske Epitaphier og Inscriptioner, med Rettelser og Tillæg af Langebek.* Pap. 18. Aarh. 45 Bl., hvoraf endel ubeskr.

Latin og Dansk. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1336.

Ny kgl. Sml., 4., 682. *Inscriptiones danicæ, inprimis hafnienses.* Pap. 18. Aarh. 210 Bl., hvoraf nogle ubeskr., samt et Par vedhæftede Sedler.

Indeholder ogs. enk. andre personalhist. Notitser. Forskellige Hænder, deribl. Hans de Hofmans hist og her. — *Herkomst.* Har tilhørt H. de Hofman, hvis Exlibris findes foran. Suhms. Ms.-S. Nr. 1508.

Ny kgl. Saml., 4., 811^{b}. *Danske Inscriptioner, af hvilke nogle med Runer (af B. C. Sandvig?).* Pap. 18. Aarh. 16 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Ikke blot Gravskrifter, men ogs. Indskr. fra Klokker, Brakteater, Runestene osv. — *Herkomst.* Foran er skrevet B. C. Sandvigs Navn (paa Bindets Inderside). Skal have tilhørt det Kgl. Danske Selskab.

Ny kgl. Sml., 4., 2246. *Frederik Algreen Ussing, Gravskrifter og andre monumentale Optegnelser. Samlede paa Fodvandringer. 1—2. 1856—64.* Pap. 19. Aarh. 2 Bd., henholdsvis 60 og 70 Bl.

Egenhændige. — *Herkomst.* Købt paa Hee's Eftf.'s Auktion 26. Maj 1891.

Blandede Samlinger.

Ny kgl. Sml., 4., 882^{c}. *Petri Olavi Saneropii Minoritæ (inter A. 1560 et 1570 mortui?) Liber Collectaneorum.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl. samt 3 vedhæftede Sedler (disse med J. Langebeks Haand).

Mest Latin. Afskr. ell. rettere Udtog med H. Grams Haand samt indledende Bemærkninger af ham, eft. et Manuskr. af den fhv. Graabroder Peder Olufsen (vistn. fra Sonnerup), hvilket i sin Tid tilhørte A. S. Vedel, siden — if. Langebek — fandtes «in Bibliotheca Regia» og nu er Nr. 107, 8vo, i den Arnam. Saml. paa Univ.-Bibl. Det væsentl. Indhold af dette Gramske Hdskr. er den i Script. Rer. Dan. V, S. 511—28, trykte Graabrødrekrønike. Slg. H. F. Rørdam, Monumenta Historiæ Danicæ, 2. R. II, S. 1 ff.; Arnam. Katal. II, S. 395, Nr. 2311.

Gl. kgl. Sml., 4., 2434. *Volumen adversariorum ad historiam Danico-Norvegicam maxima ex parte manu Johannis Svaningii Ripensis et præcipue qvidem: a) Bischoff Gottschalck zu Schleswig Schreiben, das das Stift Sleswig dem Röm. Reiche nicht underhörig 1526. Latine. b) Soræ Sepulti. c) Nomina Episcoporum Aarhusiensis ecclesiæ. d) Qvædam de Stenone Sture et Alberto Rege Veciæ etc. e) Catalogi varii Episcoporum Norvegiæ et Provinciarum. f) De rebus Jomsburgensibus qvædam. g) Genealogiæ variæ Principum Septentrionalium. h) Kong Knuds Vitherlagsret.*

i) Hvorledes det gik til paa Herredagen paa Kiøbenhavns Slot 5. Jun. 1589, der de Herrer af Holsten toge Jus Feudi af Prints Hertug Christian og Danmarks Raad. k) Vidisse af Foreeningen mellem Danmark og Norge 1450, dat. 1. Sept. 1529. l) Frid. Imperatoris literæ de Holsatia 1214 cum confirmatione Alexandri Pontificis. Pap. 16. Aarh. 48 Bl.

Stærkt medtaget af Fugtighed, navnl. de sidste Bl.; Langebeks Haand i en Marginalnote. Samleren er den yngre Hans Svaning (1600—76) født i Ribe, Præst; slg. H. F. Rørdam, Hist. Samll. og Studier, II, Kbh. 1896, S. 142 ff. — *Herkomst.* Afgivet fra Geheimearkivet 1784 (Nr. 40 i Afd. A, paa Listen i Bibl.'s skr. Tilvæxtfortegn. for 1778 ff.). Ejedes tidligere af Fr. Rostgaard (Bibl. Rostg. S. 596 Nr. 702).

Ny kgl. Sml., 4., 864. *(Joh. Svaningii Ripensis) Chronologica qvædam ad historiam Regum Daniæ spectantia ab A° 821—1363.* Pap. 18. Aarh. 46 Bl. m. Pagin.

Mest Latin. Afskr. ved «Jón Ólafsson den Ældste» eft. det Rostg. Hdskr. Nr. 93 (Suhm har tilføjet «og 24»), vel paa Univ.-Bibl.. Notits af Suhm paa Titelbl. Forf. er den yngre Hans Svaning (se ovfr.) — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 927.

Ny kgl. Sml., 8., 221. *Ex Codice Ms. inter reliqvias Bibl. Rostgardianæ, manu festinanti Joh. Svaningii senioris scripto et varias chronologias danicas continente, partim transscripta partim excerpta manu J. Langebekii 1738.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl., m. Pagin.

Lat. Er af Hans Svaning fra Ribe, if. Titelbl., der liges. det øvrige er skr. med Langebeks Haand. — *Herkomst.* Vistn. Del af Bibl. Langeb. S. 584 Nr. 5. Et Ord skr. m. Suhms Haand foran tyder paa, at Hdskr. har været i hans Ms.-S.

Gl. kgl. Sml., Fol., 824. *1 Hæfte A. S. Wedels Historiographi-Embede vedkommende. Dertil er føjet et Concept af Planen til hans Danske Historie, samt hans Promus Condus til samme.* Pap. 16.—18. Aarh. 55 Bl., hvoraf 4 ubeskr., og en vedhæftet Seddel.

Dansk; forsk. Hænder, deribl. Vedels egen. Indeholder: 1) en Afskr. (andenhaands) af hans Promus Condus (slg. Wegener, Om A. S. Vedel, Kbh. 1846, S. 259, Anm. 15; ogs. Saxo, Den danske Krønike overs. af A. S. Vedel, Kbh. 1851, S. 258, Anm. 20); 2) gl. Afskr. af Vedels Br. til Valdemar Parsberg (slg. Wegener, anf. Arb., Udg. 1846, S. 206, Anm. 5; Udg. 1851, S. 200, Anm. 4) samt til Alb. Friis (Wegener, Udg. 1846, S. 208, Anm. 6; Udg. 1851, S. 202, Anm. 5); 3) «Register Paa huis Danske Historiske Documenter ieg haffuer skicket til Kiøbenhaffn met Erlig oc Velbyrdig Valdemar Parsberg . . . . 1595 28 Junij» (Wegener, Udg. 1846, S. 209, Anm. 7; Udg. 1851, S. 203, Anm. 7); 4) Ansøgn. fra Vedel til Jørgen Rosenkrands om at maatte rejse (Weg., Udg. 1846, S. 160, Anm. 12; Udg. 1851, S. 154, Anm. 12); 5) «En kaart Fortegnelse Vdi hues maade den Dansk Krønicke kunde faaretages oc bescriffues i sin tid» (forskell. fra den, der

er tr. hos Wegener, se nedenf.); 6) Vedels Fortale til den Danske Krønike, med en Notits af Wegener; tr. i Kbh. 1705 sammen med «Kong Svend Haraldssøn Tiuve-skæg» og 1780 i Suhms (Sandvigs) Samll. I, 2, S. 144—162 (Weg., Udg. 1846, S. 258, Anm. 12; Udg. 1851, S. 257, Anm. 16); 7) «En kaart fortegnelse oc extract paa den Danske Krønicke», med en lign. Disposition til hans Kirkekrønike og et Stykke af Vedels Koncept til den und. Nr. 5 anf. «Fortegnelse» (Weg., Udg. 1846, S. 146, Anm. 11, og S. 149, Anm. 13; Udg. 1851, S. 140, Anm. 11, og S. 144, Anm. 13). — *Herkomst.* Maaske en Del af Nr. 39, Fol., i den hdskr. Fortegn. ov. H. Grams Ms.-Sml. If. Wegener, anf. Arb., stammer imidlertid Stykket Nr. 7 fra et af de Vedelske Hdskr., der tilhørte F. Rostgaard (Bibl. Rostg. S. 506—9) senere Chr. Danneskjold (Bibl. Dan. S. 422), paa hvis Aukt. det st. kgl. Bibl. købte det (se Werlauff, Efterretn, 2. Udg., S. 105 og 132). Dette synes dog ikke sikkert. Nr. 6 er maaske fra Danske Selsk. (Nr. 20 bl. Folianterne i den tr. Fortegn. ov. dets Manuskr.); i den hdskr. Fortegn. ov. Selsk.'s Ms.-S. har Molbech neml. noteret, at Hdskr. har Forf.'s egenh. Rettelser og nu er i K[gl.] B[ibl.].

Gl. kgl. Sml., Fol., 825. *Sammes Kong Svend Tiugeskiægs Historie. Copie, men rettet af ham selv paa mange Steder.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 74 Bl., med Pagin., hvoraf et ubeskr.; endv. 5 vedh. Sedler og 8 vedl. Bl. Indhæftet i et Stykke Pergamentshdskr. med Noder fra 15. Aarh.

Dansk. Foruden Randnoterne og Rettelserne ere de vedl. Bl. med A. S. Vedels egen Haand. — *Herkomst osv.* Vistn. Bibl. Rostg. S. 509 Nr. 640, Bibl. Dan. S. 422 Nr. 291[b]. Tr. i Kbh. 1705, ved Jo. Laurentsen.

Gl. kgl. Sml., Fol., 826. *Sammes Udkast til den Danske Historie fra K. Knud V til K. Christopher II tilligemed Udkast til adskillige Slægte-Tavler, samt noget om Kong Erich Ejegods Reise til det Hellige Land.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 75 Bl., hvoraf 8 ubeskr.; mange løse. I Omslag af Pergamentshdskr. med Noder fra 15. Aarh.

Dansk. Mest A. S. Vedels egen Haand. Til Slutn. et større Brudstykke af Krøniken (i gl. Afskr.) fra Erik Ejegods Pilgrimsfærd til ind i Kong Niels' Tid. Paa Omslaget staar: «Appendix Saxonis prima». Slg. Wegener, anf. Arb., Udg. 1846, S. 229; Udg. 1851, S. 226. — *Herkomst.* Bibl. Rostg. S. 506, Nr. 618. Bibl. Dan. S. 422, Nr. 289.

Gl. kgl. Sml., Fol., 827. *Sammes Paralipomenon Historiæ Danicæ Tomus II med Indholds-Liste paa Titelbladet.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 98 Bl., hvoraf 9 ubeskr. Indhæftet i et Stykke Pergamentshdskr. fra 15. Aarh.

Dansk. Det meste med andre Hænder end A. S. Vedels egen. (ogs. et Par Notitser m. en Haand fra 18. Aarh.), dog ogs. et og andet med denne. Det er især Uddrag af Christiern Pedersens

Krønike, som dette Bd. indeholder. Paa Titelbl. Aarst. 1575. Slg. forøvrig Wegener, anf. Arb., Udg. 1846, S. 235, Anm. 15; Udg. 1851, S. 231, Anm. 15. — *Herkomst.* Bibl. Rostg. S. 507, Nr. 619; Bibl. Dan. S. 422, Nr. 290.

Gl. kgl. Sml., Fol., 828. *Den Danske Krönicke fra Saxonis Tid indtil Kong Christian I, uden Tvivl af samme, skreven 1571. Uden paa Bindet staaer: Paralipomenon Historiar. Danicar. Tomus III*tius. Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 82 Bl. samt 1 vedhæftet Seddel. Tidligere i Pergamentsomslag, men er bleven forsynet med nyt Bind i 19. Aarh. (slg. Notits af Molbech foran i Bogen).

Dansk. Forsk. Hænder, A. S. Vedels egen i Randnoter og paa Titelbl.; dér Datoen (i Versalier): «Anno Domini MDLXXI, Mensis Aprilis, die IV». Er, synes det, helt igennem Udtog og Bearb. af Christiern Pedersens Krønike; paa den vedhæftede Seddel en Notits med en Haand, der ser ud til at være fra 15. Aarh. (Chr. Pedersens?). Slg. forøvrig Wegener, anf. Arb., Udg. 1846, S. 84, Anm. 3; Udg. 1851, S. 79, Anm. 3. — *Herkomst.* Bibl. Rostg. S. 507, Nr. 620; Bibl. Dan. S. 422, Nr. 291.

Gl. kgl. Sml., Fol., 829. *Genealogiæ Regum Daniæ, qui ex domo Oldenburgica sunt, synes og af samme, og gaaer fra Waldemar IV til Christ. III's Død. Indeni ligger et Slags Chronologie, mest fra 1513 til 1559.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 44 Bl., hvoraf 16 løse, 4 ubeskr. Indhæftet i et Stykke Pergamentshdskr. fra 15. Aarh.

Dansk. Forsk. Hænder, hvoribl. hist og her A. S. Vedels egen. Slg. Wegener, anf. Arb., Udg. 1846, S. 157, Anm. 24; Udg. 1851, S. 151, Anm. 25.

Gl. kgl. Sml., 4., 2438. *Anders Sørensen Wedel, Catalogus Scriptorum et monumentorum ad Hist. Dan. pertinentium, inscript. Hist. Dan. miscella.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 32 Bl., hvoraf 4 ubeskr.

Lat. og Dansk. Mest med Vedels egen Haand. Er et defekt Hdskr. af den saakaldte Promus Condus, forøvr. bedre end de andre Hdskr. af denne (hvoraf et er benyttet til Aftr. i Westphalen's Monum. IV, Sp. 1586 ff.). Slg. Wegener, anf. Arb., Udg. 1846, S. 259, Anm. 15; Udg. 1851, S. 258, Anm. 20.

Ny kgl. Sml., 4., 883. *Andr. Welleji Promus-Condus ex illius autographo (s. Catalogus librorum, unde depromsit Auctor materiam historiæ et operum suorum historicorum).* Pap. Omtr. 1700. 20 Bl. og en vedl. Seddel.

Lat. og Dansk. Afskr., hvis ovfr. anf. Tit. er skr. med Arne Magnussens Haand ligesom nogle tilføjede Bem. paa de sidste 2 Sider. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 377.

Ny kgl. Sml., 4., 884. *A. S. Velleii Promus Condus; it. Mspta post mortem Cragii Venusino tradita; it. Hvitfeldii Mspta.* Pap. 17. og 18. Aarh. 42 Bl., hvoraf 2 ubeskr.

Dansk og Latin. Afskrifter. Indeholder: 1) Vedels Promus Condus, afskr. af O. H. Moller 1740 eft. A. Kellinghusens Afskr.

(Randnoter med Blyant af F. H. C. Weeke); 2) Fortegn. ov. de hist. Samll., der efter Niels Krag overgaves til J. J. Venusinus og eft. dennes Død til Univ.-Bibl., Afskr. af O. H. Moller 1740; 3) Afskr. af Listen ov. Arild Hvitfeld's efterl. Samlinger, afgivne til Univ.-Bibl. eft. hans Død 1618 (ligel. med O. H. Mollers Haand); findes tr. — efter et andet Hdskr. — i Birket Smith, Univ.-Bibl. før 1728, Kbh. 1882, S. 127—132); 4) Fortegn. over de Hdskr., der afleveredes til Univ.-Bibl. 1618 eft. Vedel (ligel. m. O. H. Mollers Haand); tr. smst. — eft. et andet Hdskr. — S. 122—126; 5) Afskr. (synes med Præsten Holger Olivarius' Haand) af Vedels Promus Condus, 1698 eft. V.'s Orig. hos Biskop Chr. Worm; 6) Afskr. af V.'s Fortale til den danske Hist., samme Haand og Aar, ligel. efter Hdskr. («ab Autore hinc inde emendato») i Worms Eje. — *Herkomst.* De tre første Stykker vistn. Del af O. H. Mollers Mskr.-Sml., Auktionskat. Slesvig 1797, S. 49, Nr. 327. Købtes paa Aukt. af D. G. Moldenhawer og maa da vel være kommet ind fra hans Bibl. i det st. kgl. Bibliothek.

Gl. kgl. Sml., 4., 2440. *Anders Sørensen Wedel, Catalogus omnium Regum Daniæ a Dano ad Waldemarum Magnum. Autogr.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 28 Bl., hvoraf 4 ubeskr.

Dansk med tildels lat. Randnoter, ogs. Rettelser hist og her, alt med Vedels Haand. Titlen har: «— — a Dan, ad Fridericum II,» men Kongerækken gaar i Virkeligheden kun til Valdemar den Store incl. Hver Konges Hist. indtil Erik Lam er givet i kort Udtog.

Gl. kgl. Sml., 4., 2441. *Ejusd. Udkast til Kongernes Eric Plogpennings, Abels og Eric Glippings Historier med nogle egenhændige Rettelser.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 56 Bl., hvoraf 3 ubeskr., samt 4 vedhæftede Sedler. Indhæftet i et Stykke gl. Pergamentshdskr. med Neumer.

Dansk; Vedels Rettelser ere skrevne i Margenen og paa Sedlerne. Forf. til selve Hdskr. synes, if. Wegener, at være Hans Svaning d. Æ. («Om A. S. Vedel», Udg. 1846, S. 226—27, Anm. 16; Udg. 1851, S. 221—22, Anm. 16), slg. Rørdam, Historieskrivningen i Danm. siden Reformationen, I, Kbh. 1867, S. 100.

Gl. kgl. Sml., 4., 2442. *Ejusd. Collectanea til Kong Eric Menveds Historie, indeholdende: a) Kong Erichs Klagemaal over Marggreue Waldemar og Marggreue Johan af Brandenborg s. a., paa Plattydsk. b) Udtog af samme, tilligemed Forliget imellem Kong Erich og Hertug Henr. af Mechlenburg paa den eene og Marggreve Waldemar af Brandenburg paa den anden Side, Lat., dat. 1317. c) Actio Regis Erici Menvedii in Eskerum Archiepiscopum Lundensem coram Pontifice Romano 1317. d) Actiones adversariæ Erici Menved et Johannis Grand coram curia et sede Romana. 1299.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 144 Bl., hvoraf 3 ubeskr. Indhæftet i et Stykke Pergamentshdskr.

Latin. Afskrifter. Vedels Navn foran samt i Randnoter hist

og her. Stammer vistnok fra Hans Svaning d. Æ. (Wegener, anf. Arb., Udg. 1846, S. 145, Anm. 7; Udg. 1851, S. 140, Anm. 7).

Gl. kgl. Sml., 4., 2443. *Ejusd. Volumen aliud Collectaneorum bipartitum inscriptum Haandfæstninger. In parte prima: a) Dronning Margretes Forbund ved Kong Erichs Udvælgelse 1414. b) Rigets Raads Article paa Indbyggernes Vegne mod Kong Erik 1439, c) K. Christ. II's Recess og Haandfæstning 1513. d) K. Frid. I's Haandfæstning 1523. e) Register paa Tolden for Helsingør. In parte altera: a) Leges novæ creandi Scotorum Regis jubente Kennetho. b) Kong Olufs Haandfæstning 1377. c) K. Waldemar IV's Haandfæstning dat. 1374. d) Dronning Margretes Recess 1396. e) K. Hanses Haandfæstning 1483. f) Skiel mellem Danmark og Sverrig. g) K. Christophers Haandfæstning 1320. h) K. Waldemar IV's 1360, samt sammes Brev af 1341. i) Dronning Margretes og hendes Søns Kong Olufs 1376—77. k) Kong Christian II's 1513.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. 72 (hvoraf 1 ubeskr.) og 72 (hvoraf 3 ubeskr.) Bl. Var indtil 1898 indhæftet i et Stykke af et smukt Pergamentshdskr. fra 13. Aarh., hvorpaa var skr. med A. S. Vedels Haand: HANDT-FESTNINGER.

Dansk. Afskrifter. Wegener formoder, at Hdskr. stammer fra H. Svaning d. Æ. (se hans oftere anf. Arb., Udg. 1846, S. 225, Anm. 11; Udg. 1851, S. 220, Anm. 11).

Gl. kgl. Sml., 4., 2444. *Collectanea et conjectanea ad historiam Christophori II et Christiani I.* Pap. 16. Aarh. 93 Bl., hvoraf 16 ubeskr. Indhæftet i et Stykke Pergamentshdskr. fra 15. Aarh. med Noder.

Latin. Forsk. Hænder. Indeholder sammenhængende Fremstillinger af de nævnte Perioder i Danmarks Historie; flere Steder synes at mangle noget, og Hdskr. er def. i Slutningen Bl. 17^a (under Titlen «Christiernus primus») er skr. med en senere Haand: «Autorem Hujus Historiæ puto Iohannem Svaningium Ripensem.» Her menes den ældre Hans Svaning, slg. Rørdam, Historieskrivn. i Danm. siden Reform., I, Kbh. 1867, S. 100.

Ny kgl. Sml., Fol., 559^d. *Historiske Optegnelser af Peder Hegelund, for største Delen alfabetisk ordnede.* Pap. Omtr. 1600. 27 Bl., hvoraf 6 ubeskr., samt en vedhæftet Seddel. Et Par Bl. mod Slutn. stærkt medtagne af Fugtighed.

Mest Autograf. Korte Notitser (dels Dansk, dels Lat. og Tysk) ang. saavel danske som udenl. Begivenheder i ældre og nyere Tid, af Biskop Peder Jensen Hegelund i Ribe (død 1614).

Gl. kgl. Sml., 8., 3641. *Cornelii Hamsfortii Bella Dithmarsica et Holsatorum res præclare gestæ 1579; adjectis Tabulis genealogicis et aliis.* Pap. 16. Aarh.'s 2. Halvd. 206 beskr. Bl., deraf 21 vedl., samt endel ubeskr., navnl. til Slutn., deribl. et lille tegnet Kort ov. Holsten. Indhæftet i et Stykke Pergamenttryk fra Midten af 15. Aarh.

Latin. Orig., tildels Autogr. Forf. er den yngre Corn.

Hamsfort (Læge, død 1627), der efterlod den, if. hans egne Ord, «i Arv til sine Læsere, som sit Aandsfoster og kære Pant», da han 1579 rejste til Italien. — *Benyttelse.* Tr. (eft. en Afskr.) i Westphalen's Monum., I, Sp. 1657—1747.

Gl. kgl. Sml., Fol., 830. *Arngrimi Jonæ, ut videtur, rerum Danicarum Fragmenta ex Commentariis Islandico-Norvegicis translata 1596.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl., pagin., de 2 sidste ubeskr.

Latin. Afskrift. Tit. er egl. «ex vetustissimis Norvegorum Commentariis historicis (sive mavis, Islandorum) translata». Forneden paa Titelbl. er skr., med en anden Haand: «est Arngrimi Ionæ» (ɔ: Arngrím Jónsson Vídalín, død 1648) og i Marg.: «fl. 46. n. 26.» — *Herkomst.* Nr. 28 i den hdskr. Kat. ov. H. Grams Mskr.-Sml.

Ny kgl. Sml., Fol., 578. *Historisk Beskrivelse om adskillige Tings Tildrag i Danmark; sammenskrevet af Peder Svendsen Riber. 1611.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 412 Bl., m. Pag., deraf 7 ubeskr. (Af Pagin. ses, at nogle Bl. ere udrevne).

Mest Dansk. Vistn. Original; samme Haand helt igennem. Indhold if. Bogens Register: «1) Først de Siu Kongers Figuhr Som ehr det Oldenborske Stamme, 2) Danmarckis Waabens Rette Vdtydellse, 3) Nogle gamle Antiquitetehr i Danmarck for end Dan ehr bleffuen Konge, 4) Fortegnellse paa dansche Kongehr fra Dan thill Christianum den 4, 5) Beschriffuellse paa alle Kiøbsteder Herreder Stiffter och Slotte udj Dannemarck, 6) Om Bergens fundasz och første Oprindellsze, 7) Om det Landt Iszlandtz beschriffuelsze. 8) Kong Christianj 3 Liff och Leffnet, 9) For^{ne} Christianj 3 Endeligt, 10) Thend Dytmerske Krig med sine F: giøris vdj Kobberstøcker, 11) Kong Frederich den 2 Kröningh, 12) Thend fridtz beschriffuellsze imellum Kong Frederich den 2 och de Suendske, 13) Det Statinske Fordragh, 14) Kong Frederichs Sendebud til Rytzlandt weedt welb: Jacob Vllfelldt»; endv.: 15) Hvorledes Slesvig Stift blev dansk Len, overs. paa Dansk af P. S. R, 16) Frederik II's Begravelse. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 10, Nr. 117. Suhms Ms.-S. Nr. 229.

Ny kgl. Sml., 4., 2126. *H. Svanes Diarium Danicum.* Pap. 17. Aarh. 190 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr.

Mest Dansk. Autogr. af den yngre Hans Svaning, Provst paa Samsø (død 1675). Indeholder Tildragelserne i Danmark i «mere end paa 600 Aarsz tiid, til nærværende Aar» (synes at være 1644); ordnet efter Maanedsdagene, men gaar ikke længere end til Oktober.

Ny kgl. Sml., Fol., 670. *Varia Ostenfeldii ad Historiam Danicam, qvorum præcipua sunt nonnulla ad historiam Christ. V^{ti} sub annis 1679—80.* Pap. 18. Aarh. 142 Bl., m. Pagin.

Latin. Afskr. for Suhm efter «Nr. 61 eller 149 af Rostgaard [paa Univ.-Bibl.]» if. Notits med hans Haand foran i Mskr., hvor

Forf. kaldes «den bekiendte Ostenfeld»; men det kan ikke være Christen O., da denne døde 1671. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 159.

Ny kgl. Sml., Fol., 564. *Er. Vindingii Excerpta ad historiam Daniæ antiqvam.* Pap. 17. Aarh. 1 Pakke.

Latin. Autogr. af Prof. Rasmus Vinding (1615—84). — *Herkomst.* — Suhms Ms.-S. Nr. 637.

Kall, 4., 402. *Extracter af P. Syvs Collectanea.* Pap. 18. Aarh. 50 beskr. Bl., m. Pagin., samt 2 ubeskr.

Mest Latin. Afskrift. Blandede Optegnelser og Excerpter ang. Sveriges og Danmarks Historie.

Ny kgl. Sml., 4., 636. *Miscellanea Rostgaardiana. Tomus 55^tus^, continet varia excerpta P. Syvii, inprimis ex Manuscriptis, ad antiqvitates, historiam personalem, Chorographiam regnorum borealium spectantia.* Pap. 18. Aarh. 4 upag. Bl. samt 545 m. Pag.

Dansk. Afskr. for Suhm eft. Hdskr. paa Univ.-Bibl.; Notits af ham foran. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 25.

Ny kgl. Sml., Fol., 547. *Manuscripta Bartholiniana. Tom. I & III.* Pap. 18. Aarh. 2 Bd., henholdev. 336 og 236 Bl., m. Pagin.

Lat. og Dansk. Afskr. (ligesom de følgende) for Suhm, efter de fra Prof. Thomas Bartholin den Yngre (død 1690) hidrørende Afskrifter bl. a. af Manuskripter i Universitetsbiblioteket, udførte inden dettes Brand 1728 og opbevarede i det nuværende Univ.-Bibl. Tom. I er det, der i Fortegn. ov. Bartholiniana (Ny kgl. Sml., 4., 1127) kaldes B. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 362 og 363.

Ny kgl. Sml., Fol., 548. *Manuscripta Th. Bartholini. Tom. V.* Pap. 18. Aarh. 250 Bl., m. Pagin.

Lat. og Dansk. Afskr. for Suhm (slg. ovfr. Ny kgl. Sml., Fol., 547). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 247.

Ny kgl. Sml., Fol., 549. *Manuscripta Bartholiniana. Tom. V.* Pap. 18. Aarh. 66, 87 og 165 Bl., m. Pagin.

Latin. Afskr. for Suhm (slg. ovfr. Ny kgl. Sml., Fol., 547). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 361.

Ny kgl. Sml., Fol., 550. *Manuscripta Bartholiniana. Tom. VIII.* Pap. 18. Aarh. 255 Bl., m. Pagin.

Mest Latin. Afskr. for Suhm (slg. ovfr Ny kgl. Sml., Fol., 547). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 704.

Ny kgl. Sml., Fol., 551. *Manuscripta Bartholiniana. Tom. XII.* Pap. 18. Aarh. 204 Bl., m. Pagin.

Latin. Afskr. for Suhm (slg. ovfr. Ny kgl. Sml., Fol., 547). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 702.

Ny kgl. Sml., Fol., 552. *Th. Bartholini Annales rer. Danicarum ab An. 901 ad 1000.* Pap. 18. Aarh. 104 Bl., m. Pagin.

Latin. Afskr. for Suhm eft. Orig. i Univ.-Bibl., der skyldes Prof. Thomas Bartholin den yngre (død 1690), slg. de følgende.

Et lille Uddrag findes trykt i Script. rer. Dan. I, S. 334—42. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 74

Ny kgl. Sml., Fol., 553. *Th. Bartholini Annales rer. danic. ab An. 1001—1100.* Pap. 18. Aarh. 137 Bl., m. Pagin.

Latin. Afskr. for Suhm (slg. ovfr. Ny kgl. Sml., Fol., 552). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 75.

Ny kgl. Sml., Fol., 554. *Bartholini Annales ab Ann. 1101 ad 1200.* Pap. 18. Aarh. 161 Bl., m. Pagin.

Latin. Afskr. for Suhm (slg. ovfr. Ny kgl. Sml., Fol., 552). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 78.

Kall, Fol., 73. *Annales Rerum Danicarum ab A. 1001 ad A. 1200.* Pap. 18. Aarh. 368 beskr. Bl.

Latin. Afskr. eft. Th. Bartholins Orig. i Univ.-Bibl. Nogle Rettelser i Bogens første Halvdel synes at være med H. Grams Haand; senere hen nogle lign. med Abr. Kalls.

Ny kgl. Sml., Fol., 555. *Bartholini Annales rer. Dan. ab An. 1201 ad 1300.* Pap. 18. Aarh. 145 Bl., m. Pagin.

Latin. Afskr. for Suhm eft. Th. Bartholins Orig. i Univ.-Bibl. (slg. ovfr. Ny kgl. Sml., Fol., 552). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 77.

Ny kgl. Sml., Fol., 556. *Bartholini Annales ab An. 1301 ad 1400.* Pap. 18. Aarh. 113 Bl., m. Pagin.

Latin. Afskr. for Suhm (slg. ovfr. Ny kgl. Sml., Fol., 552). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 76.

Kall, 4., 401. *Excerpta ex Mstis Bartholinianis in bibliotheca Univ. Hafniensis.* Pap. 18. Aarh. 54 Bl., hvoraf et Par ubeskr.

Lat. Indeholder først en Afskr. af Arne Magnussens Fortegn. ov. Thomas Bartholin d. Y.'s Saml. paa Univ.-Bibl. (se nedenf. Ny kgl. Sml., 4., 1127, og 8., 220[f]), med enkelte Uddrag; endv. Afskr. af Fortegn. ov. Universitetets Dokumenter; endelig af Bartholins Udtog af den trykte «Summa Innocentii IV de poenitentia», Kbh. 1497. Randbemærkninger med Kofod Anchers Haand. — *Herkomst.* Catal. librorum Kofod Anckeri, P. III, Manuskr., S. 43, Nr. 246.

Ny kgl. Sml., 4., 1124. *Diplomata, maximam partem rem ecclesiasticam Daniæ et Norvegiæ concernentia, cura Thomæ Bartholini collecta et exscripta.* Pap. 18. Aarh. 2 tykke Bd., med (Originalens) Pagin. (145 til 998).

Latin. Afskr. for Suhm eft. de Bartholinske Manuskr. («T. 6 vel H») paa Univ.-Bibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 48.

Ny kgl. Sml., 4., 1125. *T. Bartholini Collectanea ad historiam ecclesiasticam danicam. Tom. I.* Pap. 18. Aarh. 316 Bl., m. Pagin.

Latin. Afskr. for Suhm eft. de Bartholinske Manuskr. paa Univ.-Bibl. Om Th. Bartholin den Yngres Arbejder i dansk Kirkehist. slg. Kirkeh. Sml., 4. R. I, S. 35. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 326.

Ny kgl. Sml., 4., 1127. *Bartholiniana s. Documentorum Msstorum maximam partem res ecclesiasticas concernentium, quæ in 10 Tomis a b. Th. Bartholino collecta continentur, Catalogus ab Arna Magnæo conscriptus.* Pap. 18. Aarh. 21 beskr. Bl., m. Pagin., samt 2 ubeskr.

Afskr. eft. Orig. i Univ.-Bibl., nu AM. 1045, 4to (Arnam. Katal. S. 304, Nr. 2177).

Ny kgl. Sml., 8., 220 f. *A. Magnæi Catalogus documentorum, inprimis res ecclesiasticas concernentium, qvæ in 10 Tomis a Th. Bartholino collecta continentur.* Pap. 18. Aarh. 22 Bl.

Afskr. (slg. ovfr. Ny kgl. S., 4., 1127).

Gl. kgl. Sml., 4., 2526. *Gesta varia antiqva et nova variis temporibus collecta a Jano Johannis Otthiniano, indeholdende adskillige, og deriblandt mange satyriske Stykker henhørende til det 16de og 17de Seculi civile og Personal-Historie.* Pap. 17. Aarh. 157 Bl.

Blandet Indhold, Vers (deribl. af Kingo, Bording, J. Worm o. fl.) og Prosa. Mest Dansk og vedrørende Danmark. Afskrifter. Forsk. Hænder, mest dog Samlerens egen (upaatvivlelig Jens Hansen Odense, af hvem nogle Disputatser, mest fra Walkendorfs Kollegium, udkom i Kbh. 1672—75). — *Herkomst.* Har tilhørt Gregers Nielsen Hygom. Geh.-Ark.'s Aflev. 1784, Liste A, Nr. 49.

Thott, Fol., 742—46. *Qvinqve volumina, complectentia varii generis collectanea, qvæ inscribuntur Rapsodia pro lubitu curiosa. Paginas multas replent libelli Satyrici aliiqve vulgo dicti Pieces du tems, temporibus Christiani Vti et Friderici IVti evulgati. Habent volumina insignia Helverskovii in involucris.* Pap. Omtr. 1700. 5 Bd., det 5te i større Format end de andre.

Blandede Samlinger, uden nogen Orden, i forsk. Sprog, ikke blot om Danmark; de fleste Afskr. med samme Haand. Rundt omkring findes indklæbet Kobberstik, Tegninger, Smaatryk samt Vers i kunstig udklippede Rammer. Samleren er Justitsraad Christian Herman Helverskou til Irup, adlet 1688; hans Vaaben er trykt udenpaa Bindene. I 1ste Bind findes en Afskr. af Mogens Skeels «Grevens og Friherrens Komedie» (slg. S. B. Smith, Studier paa det gl. danske Skuespils Omraade, Kbh. 1883, S. 275 og 277) samt af den herlufsholmske Skolekomedie fra 1697 om Salomon og Adonia (slg. Paludan, Renaissancebevægelsen i Danmarks Litt., Kbh. 1887, S. 335—36). I 5te Bd. to lat. Skrivelser til Helverskou fra Rektor Christopher Nislev i Thisted, dat. henholdsv. «Ex Aulà Bistropiendi» 8. Dec. 1707 og Thisted 16. Juni 1723; endv. Afskr. af J. K. Schandrups «romanske Maskerade» samt af en dansk Oversættelse af Vanbrughs engelske Komedie «Æsopus» (som er en Bearbejdelse af Boursault's «Les fables d'Ésope»).

Ny kgl. Sml., Fol., 561. *P. Lucoppidans Copie-Bog over adskillige curieuse Breve og andre Manuskripter; med Indholdsliste foran.* Pap. Omtr. 1700. 8 Bl. ud. Pagin. (hvoraf 2 ubeskr.) og 186 m. Pagin. samt til Slutn. 2 ubeskr.

Dansk og Latin. Blandet Indhold. Afskrift ved Præsten Peder Jensen Lucoppidan i Landet paa Taasinge (1651—1717). — *Herkomst.* Mus. Klevenfeld., S. 223, Nr. 74. Suhms Ms.-S. Nr. 287.

Ny kgl. Sml., 4., 2055. *Collectanea af Vers, Breve, Rapporter etc. af Peder Jensen Lucoppidan, Præst paa Taasing.* Pap. Omtr. 1700. 107 Bl. samt 4 vedl. Bl. og Sedler.

Blandet Indhold, mest Dansk, og skrevet med Lucoppidans Haand. — *Herkomst.* Mus. Klevenfeld., S. 244, Nr. 138.

Ny kgl. Sml., Fol., 558. *Udskrifter af Peder Lauritsen Dyrskiøtts Bog med gamle Breve og Excerpter; describi curavit Klevenfeldt.* Pap. 18. Aarh. 212 Bl., hvoraf enk. ubeskr., samt 2 vedlagte Stamtavler og 2 Dokumentafskrifter (med Klevenfeldts Haand).

Afskr. for Klevenfeldt eft. den bekendte lærde Bondes Samlinger. — *Herkomst.* Mus. Klevenfeld., S. 227, Nr. 138 (a).

Kall, Fol., 65. *Jonæ Rami Excerpta rerum danicarum e Scriptoribus rerum germanicarum. In fronte Index manu J. H. Schlegelii.* Pap. 18. Aarh. 22 Bl.

Latin. Hidrørende rimeligvis fra den norske Præst Jonas Ramus, død 1718. Titelbl. og Indholdsfortegn. med J. H. Schlegels Haand. — *Herkomst.* Catal. supellectilis litterariæ J. H. Schlegel, Hafn. 1781, S. 247, Nr. 22.

Gl. kgl. Sml., Fol., 982. *Et Bind med Titel: Gambla Norska og Danska Handlingar, af Cojets Sager, indeholder: a) Beskrivelse og Naturhistorie over Norge, uden Forfatters Navn. b) En Samling af Recesser, Haandfæstninger, Freds Fordrage og andre Documenter fra Dronning Margrethes indtil Kong Christian IV's Tider, med Underretning om nogle fornemme Slægter.* Pap. 17. Aarh. 404 Bl. (i Beg. — urigtig — folierede), hvoraf nogle ubeskr., samt et vedl. Bl. Den sidste Halvdel af Bogen er temmelig medtagen af Fugtighed.

Afskrifter. — *Herkomst.* Bl. 1[a] er skr.: «Denne er en god Pen som Jeg skriff[ue]r i denne Bog med, oc skall skriffue den norske Krønicke m[ed] udi denne Bog effter et eszemplar som er laant aff HER Offue Giedde til Tomerup. Bent Jensön Egen Haand». Ogs. Navnet «W. J. Coyet O. L.» (slg. Werlauff, Efterretn., S. 107—8).

Ny kgl. Sml. Fol., 543. *Rostgaards Manuscript af adskillige kongelige Breve paa adskillige Tider og Steder her udi Riget udgivne.* Pap. 18. Aarh. 408 Bl., m. Pagin.

Afskr. for Suhm eft. de Rostgaardske Mskr. Nr. 38 og 33 i Univ.-Bibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 442.

Ny kgl. Sml., Fol., 563. *Manuscripta Rostgaardiana ad historiam Daniæ; qvorum in fronte index.* Pap. 18. Aarh. 239 Bl., m. Pagin., og et vedl. Bl.

Dels Lat., dels Dansk. Afskr. for Suhm eft. de Rostgaardske Manuskr. Nr. 34 og 164 i Univ.-Bibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 411.

Uldall, 4., 352. *Andreæ Bussæi Collectanea ad Historiam Danicam.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 18 Bl, hvoraf 3 ubeskr.

Latin. Nogle faa Afskrifter og Smaanotitser. Autogr. af Borgmester A. Bussæus (død 1735).

Gl. kgl. Sml., 4., 2468. *En Pakke Miscellanea til den ældre og nyere Danske Historie samt andet og deriblandt endeel Udkast og Excerpter med Sal. Grams Haand.* Pap. 18. Aarh. 1. Bd., indeholdende 46 beskr. samt mange ubeskr. Bl.; vedl. 14 Bl., hvoraf 3 ubeskr.

Alt med H. Grams Haand (Smaanotitser og Excerpter), ogs. et Par Tegninger eft. Sigiller o. desl. — *Herkomst.* Indkommet i Bibl. med Grams Ms.-S.

Ny kgl. Sml., 4., 851[d]. *H Grams Optegnelser og Excerpter til den ældre danske Historie især af Archivdocumenter.* Pap. 18. Aarh. 1 lille Pakke.

Blandet Indhold, navnl. kronol. og bibliogr.; forsk. Sprog, alt med Grams Haand, ogs. enk. Ting fra 18. Aarh. Noget betegn. «Christ. II[di] Pakker, ex Arch. Gott.» — *Herkomst.* Som forr.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1146. *Samling af Christian Reitzer's adskillige Udkast, mest til Responsa juridica og ellers til Orationer, samt Forestillinger til Kongen med videre, vedkommende hans Antagelse til at skrive den Danske Historie, og endelig nogle af hans Rectorats Regnskaber.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 1 Pakke.

Det allermeste er egenh. skrevet af Prof. jur., Højesteretsassessor, senere Stiftamtmand Chr. Reitzer (1665—1736), hvis store Bogsamling købtes af det kgl. Bibl., slg. Werlauff, Efterretn., S. 72 ff. Indholdet er: 1) Udkast til Votum i en Sag ang. Etatsraad Rosenkreutz' Efterladenskab, med vedl. Skr. fra Margrethe Wilders sal. Fred. Werdermand, Kbh. 15. Juni 1701; 2) Udkast til Indlæg, stilet til Kongen, i en Sag mell. Borgmester Christoffer Woltrek og Etatsraad Ehrenkrones Arvinger, udat.; 3) Erklæring i en Sag mell. Kommerceraad J. N. Voigt og Anders Christensen, udat.; 4) Udkast til Indlæg i en Tyverisag mod Mikkel Kaspersen og Grenadeer Peder Steen, udat.; 5) do. til Erklæring i en Sag mellem Johan Philip Bokkenhoffer til Kattrupgaard og Jomfruerne Finke til Sæbygaard, Kbh. 14. Aug. 1720, underskr. Chr. Reitzer og Brostorph Albertin; 6) do. til Erklæring ang. en Ansøgning fra Assessor Albert Friis i en Pengesag, udat.; 7) Juridisk Responsum, udat., ang. en dansk Grevskabs-Besidders Gæld; 8) lat. Skrivelse i en lign. Sag fra G. T. Pistorius, Hamb. 13. Apr. 1701, med Udkast til (ligel. lat.) Svar fra Reitzer og — vistn. — Generalfiskal B. Albertin; 9) Udkast til Responsa fra Reitzer og en medicinsk Professor ang. en Giftmordsag, udat.; 10) Do. til Responsum ang. en Gesandts Stilling, udat.; 11) Do. til do. ang. Storkansler Reventlows Gods, udat.; 12) Do. til do. ang. en Kaperisag fra 1710; 13) Do. til do. ang. Ægteskab mellem en (navngiven) Mand og hans Hustrus Steddatter, udat.; 14) Do. til do. i en Sag fra 1710 mod Præsten Johan Philip

Denker, af det theol. og jurid. Fakultet; 15) Do. til do. i en Lejermaalssag mod Johan Lorendtzen, af Reitzer og H. Weghorst, Kbh. 10. Aug. 1707; 16) Do. til do. i en Sag ang. Gisselfeld, udat.; 17) Koncept til Br. fra Reitzer til en Biskop; 18) Udkast til en Tale af ham, vistn. i Anl. af Tronskiftet 1699; 19) Revers fra Dorothea Magdalena von Harstall til Reitzer, dat. Gammelgaard 22. Febr. 1715; 20) Afskr. af Br. fra J. F. Brazil til en Monseigneur, dat. «dans la prison d'Aljubes de la Ville d'Angra de l'Isle Terçera, 6. Juillet 1701», med Reitzers Haand og med Randnoter af ham; 21) Udkast til Erklæring fra Reitzer m. fl. ang. Prof. Jørgen Rasks Bo (1707); 22) Fransk Billet fra Reitzer til Præsten Jean La Placette, med dennes paaskrevne Svar samt Koncept til Reitzers Svar, udat.; 23) P. Brink til Vogelmann, fransk Billet, udat.; 24) Reitzers Udkast til Fortale (i Form af Kongebrev) til den lat. Overs. af Danske Lov, udg. 1698; 25) do. til lat. Skr. fra R. til en Excellence ang. hans Historiograf-Embede, udat.; 26) et Bl. med lat. Disticha af R. til Kongen; 27) Koncept til lat. Skr. fra R. til Kongen ang. Historiograf-Embedet, udat.; 28) Udkast til lat. Tale af R. som Efor ved Borchs Kollegium; 29) R.'s Rektoratsregnskaber 1708—11 med Bilag. — *Herkomst.* Nr. 63 i H. Grams Ms.-S.

Thott, Fol., 881. *A. Højers Entwurf einer Lebensgeschichte Friderich IV. b) Ejusd. historische Prüfung, ob Christian II der ihm beygemessenen Tyranney wirklich schuldig. 1719.* Pap. 18. Aarh. 368 Bl., m. Pagin., hvoraf nogle ubeskr.

Dels Dansk, dels Tysk. Afskr. eller vel rettere Renskrift. Efter det tyske «Erster Entwurf» findes «Adskillige curieuse Politie- Banco- Kriegs- Oeconomie- og Cammer-Documenter henhørende til Kong Friderich den IVdes Historie.» Selve den hist. Skildring synes at være lidt forskellig fra den tr. Udg. (Tønder 1829, 2 Bd,) af Hojer's «König Friederich des Vierten glorwürdigstes Leben». Afhandl. om Chr. II er nævnt i G. L. Badens Dansk-norsk hist. Bibliothek, Odense 1815, S. 76.

Kall, 4., 403. *Excerpter, Optegnelser og Udarbeidelser af Andreas Høyer, meest til den danske Historie.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold, forsk. Sprog, tildels med H.'s egen Haand. Deribl. Brudstykker af en Omarbejdelse af hans «Kurzgefasste Dänemarkische Geschichte», Udkast til et Br. fra H. til Fred. IV, 11. Okt. 1723(?), do. til to Betænkninger ang. Møntvæsenet, endel Dokumenter ang. Salttilvirkningen m. m. (Slg. H. F. Rørdam, Samlinger og Studier, II, S. 318; III, S. 144, 153 og 172.)

Thott, Fol., 736—41. *Volumina sex in dorso involucri notata B. C. D. E. F. G. complectentia varii generis collectanea, qvorum tamen longe maxima pars versatur in Rebus Danicis tam prisci qvam recentioris ævi.* Pap. 18. Aarh. 6 Bd.

Lat., Tysk og Dansk. Henhøre til Erik Pontoppidans Sam-

linger, fornemmelig til hans «Annales ecclesiæ Danicæ» (slg. Thott, 4., 1574—80 og Ny kgl. Sml., Fol., 737), tildels med hans egen Haand. 1ste Bd. er betitlet: «E: P: Adversaria Historiam præprimis Ecclesiasticam Daniæ attingentia, et variis monumentis, præcipue diplomatibus Regiis, Papalibus et Episcopalibus, ut et ex annalibus sparsim inventis, congesta». 2det Bind indeholder ligel. Afskrifter af Aktstykker til den danske Kirkes Hist., navnl. i Middelalderen. 3die Bd.: først endel mythologiske og alm. kirkehistoriske Notitser i lexikalsk Form (Lat.), dernæst Optegnelser om Norges Fiske, nogle «Analecta curiosa tàm publicum qvàm privatum statum concernentia», blandede Optegnelser navnl. ang. Norden; et Par Bl. og Sedler ere vedlagte eller vedhæftede. 4de Bd.: blandet Indhold, Afskrifter med forsk. Hænder, mest af Dokum. til Danm.'s Hist. i 17. Aarh., ogs. et og andet Kulturhistorisk; Bindet begynder med en Afskrift af Poul Helgesens Overs. af Erasmus af Rotterdams «Om Kongers Regimente», tr. i Roskilde 1534. 5te Bd.: Optegnelser (mest Lat.) af alm. theologisk og af kulturhistorisk Indhold, især meget ang. Overtro og Alkymi. 6te Bind er betitlet: «Codex Variorum ad Hist: Dan: G» (kirkehist., topogr., personalhist. o. a. Notitser). — *Herkomst.* Auktionskat. ov. Pontoppidans efterl. Saml., Kbh. 1766, S. 21, Nr. 11; S. 28—30, Nr. 78—81. (Dér findes en Del af 2. og 3. Bd.'s Indhold specificeret).

Ny kgl. Sml., 4., 868[f]. *Volumen in qvo: a) Excerpter af Christiani IV Calender for 1629. b) Rangforordningen 25. Mai 1671. c) Instrumentum concordiæ Arveregieringen angaaende i Danmark og Norge 1661 in Januario, paa Geistlighedens Vegne. d) Instruction for Landmaalingen i Kronborg-, Friderichsborg-, Jægerspriis og Kiøbenhavns Amter, April 1681. e) Kiøbenhavns Stads Eiendom og Grundtaxt 1668. f) Extract af Siellandske Jordebøger i Hartkorn, d. 4. Dec. 1660.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl.

Dansk og Latin. Afskrifter «ex Collectaneis Pontoppidani» med Khr. F. de Thestrups (?) Haand. — *Herkomst.* Den hdskr. Fortegn. ov. Danske Selsk.'s Ms.-S., Nr. 280 bl. Kvarterne.

Ny kgl. Sml., 4., 868[g]. *F. J. V. Dauwii Collectanea historico-litteraria ad historiam Daniæ, maximam partem ex autographis descripta. 1739. Vol. I—III.* Pap. 18. Aarh. 3 temmelig tykke Bind.

Dels Lat., dels Dansk. Den anf. Tit. findes kun i 3die Bind, der er skr. med forsk. Hænder, medens 1ste (som bærer Tit.: Memorabilia etc. Daniæ) og 2det ere egenh. skrevne af Præsten Frederik Johan Valdemar Dauw (død 1750). Indholdet er blandet: Dokumentsafskrifter, Vers m. m. I 3die Bd. er indlagt — skrevet med en Haand fra 19. Aarh. — 2 Bl. med Notitser om «Kong Hanses Død», uden Afslutn., men med tilføjet Bem.: «afskrevet efter P. N. Skovgaards egenhændige Beretning. T.» (slg. C. Paludan-Müller i «For Literatur og Kritik», I, S. 247 ff.)

Ny kgl. Sml., Fol., 562. *B. Möllmanni Adversaria varia ad historiam et antiqvitates Daniæ.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Dels Dansk, dels Tysk. Saagodtsom alt egenh. Optegnelser og Udkast af Prof., Bibliothekar Bernh. Möllmann (1702—78). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 943.

Ny kgl. Sml., 4., 797. *B. Möllmanni Varia Collectanea ad Antiqvitates Patriæ pertinentia; inter hæc tractatus de Omere antistete Ripensi, de vita Arcimboldi, de voce Ligkiøb.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Lat., Dansk og Tysk. Det allermeste med Möllmanns Haand og af samme Art som Ny kgl. S., Fol., 562 (se ovfr.); en Billet fra P. Horrebow til Möllmann, udat.

Ny kgl. Sml., Fol., 560. *J. Langebek, Register til «Scriptores rerum Danicarum» T. I. pagg. 1—170.* Pap. 18. Aarh. 45 Bl.

Med Langebeks egen Haand; paa sidste Side en Notits af Suhm. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 481.

Ny kgl. Sml., 4., 836ᶜ. *Index in notas Tomi IVti Scriptorum rerum Danicarum.* Pap. 18. Aarh. 80 Bl., m. Pagin.

Ny kgl. Sml., 4., 847. *Varia Collectanea J. Langebekii ad Scriptores Rerum Danicarum (omnia jam impressa).* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter o. desl., mest med L.'s egen Haand og med Paaskrift af ham, at de ere trykte i de af ham udg. Bd. af Script. rer. Dan. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 537.

Ny kgl. Sml., 4., 848. *Adskillige historiske Anmærkninger uddragne af gamle danske Almanakker fra 1570—1613 af J. Langebek.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Med Langebeks Haand. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1199.

Ny kgl. Sml., 4., 861. *Excerpter og Optegnelser til den nordiske Historie af Langebek og Suhm; deriblandt nogle faae Udarbeidelser.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Dels med Langebeks, dels med Suhms Haand. Noget paa Papirstrimler som i den store Langebekske Excerptsaml.

Ny kgl. Sml., 4., 1255ᶜ. *Jac. Langebekii Excerpta ex libris bibliothecæ regiæ Hafniensis. 1739.* Pap. 18. Aarh. 183 Bl., m. Pagin., hvoraf nogle enkelte ubeskr., samt 4 vedhæftede Bl i 8°.

Autogr. af Langebek; indeholder talrige Meddelelser om danske Ejernavne indskr. i det st. kgl. Bibl.'s Bøger, om danske Personers og Forholds Omtale i udenlandske Bøger tilhørende samme Bibliothek m. m. Til Slutn. Register. — *Herkomst osv.* Har været Nr. 229 i den store Saml. af de Langebekske Excerpter. — Tildels tr. i «Samlinger t. d. danske Hist.», I, Kbh. 1779, 3. H., S. 136—205.

Ny kgl. Sml., 4., 1296. *Miscellanea af Dokumenter og Optegnelser samlede af Langebek paa hans svenske Reise; deriblandt Beskrivelse over endeel Codices af danske Love.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Tildels med Langebeks Haand (Arne Magnussens Haand i den enk. Notits). Indeholder ogs. et og andet, der ikke vedkom-

mer Norden. Ved Beskrivelserne af Lovhaandskrifterne ligge smukt tegnede Faksimiler.

Ny kgl. Sml., 8., 268. *Nogle Antegnelser til den danske Litterærhistorie af Jac. Langebek.* Pap. 18. Aarh. 26 Bl., m. Pagin., enk. ubeskr.

Indeholder Notitser om Bøger, med L.'s Haand; ogs. noget, der ikke vedkommer Norden. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 27.

J. Langebeks Excerpter. Se denne Katal.'s 1ste Bd., S. 36—92.

Ny kgl. Sml., 4., 846. *Excerpter af T. de Klevenfeldt, meest til Fædrenelandets Historie; med Register foran.* Pap. 18. Aarh. 1 tykt Bind, for største Delen pagin., enk. ubeskr. Bl., samt 17 vedl. Bl. og Sedler.

Saagodtsom alt med Klevenfeldts Haand. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 266.

Thott, Fol., 919. *C. F. Wadskiær, Poemata duo, inscripta O. Comiti de Thott a) Basiliseidos pars Julia, adventui Julianæ Mariæ sacra 1752. b) Basilisseidos pars Mathildina, adventui Carolinæ Mathildis sacra 1766.*

Renskrift af Forf., sendt til Grev Thott.

Ny kgl. Sml., Fol., 569ᶜ. *Wasserschleben, Varia ad historiam Danicam.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Næsten helt igennem Fransk. Indholdet er Betragtninger over Kongeloven, navnl. ang. Arvefølgen, af Konferensraad Wasserschlebe og med hans Haand.

Ny kgl. Sml., Fol., 700. *Copier af Breve fra Paris (1739—43) til Personer ved det danske Hof; Optegnelser om det danske ostindiske Compagnie 1753—68; Regnskab over J. H. E. Bernstorfs Indtægter og Udgivter (det meeste med Wasserschlebens Haand).* Pap. 18. Aarh. 138 Bl. samt nogle vedhæftede Sedler og Bl.

Forskellige Sprog. De kopierede Breve ere fra Wasserschlebe og angaa Forretningssager; Regnskabet er indskrevet, paa den anden Led, i den modsatte Ende af Bogen. — *Herkomst osv.* Suhms Ms.-S. Nr. 911. — Aage Friis, Bernstorfferne og Danmark, I, Kbh. 1903; Samme, Bernstorffske Papirer, I, smst. 1904.

Ny kgl. Sml., 4., 849. *O. H. Molleri qvinqve scripta minora historiam danicam illustrantia.* Pap. 18. Aarh. 7 Bl. og 1 vedl. Seddel.

Fem korte Notitser med O. H. Mollers Haand; paa den vedl. Seddel har han angivet deres Indhold: «1. Excerpta ad histor: Danicam. 2. Excerpta ex descriptione cuiusdam Franciscani. 3. Antiqvitates quædam Danicæ, dignæ quæ sciantur. 4. Ex archivis capituli Roschild. 5. Descripta ex autogr. D. Jo. Henrici Cancellarii Episc. Arhus.» — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1199.

Ny kgl. Sml., 4., 850. *Fasciculus variorum ad historiam patriæ civilem, ecclesiasticam et personalem, e collect. O. H. Molleri.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Forsk. Hænder, deriblandt O. H. Mollers egen. Indholdet er: Kopi af Amtmand Poul Juels Skrivelse til den russiske Czar ang.

Grønland, Kbh. 23. Jan. 1723; «Kön. Daen. Civil Verordnungen» i Afskr.; «Biographica Sialandica et Danica»; «Acta cum Georg. Laur. Frisio, Past. Sevelensi, in consistorio Hafniensi», Kopi; «De Fanatico Georg. Saebel in Dania»; «Varia Hemmingii et aliorum MSta controversiam de S. Coena Hemmingianam illustrantia», Afskr.; «Diplomata Ecclesiastica et politica antiqua Danica», do.; «Missa Danorum cum suis ceremoniis», do.; «Fridericoburgensia»; Afskr. af fire Biskoppernes Svar ang. Frafald fra Lutherdom til Katholicisme, 1679, Afskr.; «Biographica Episcoporum Siælandiæ, it. Excerpta ex Brochmanni Protocollis Visitationis A. 1639 sqq.» — *Herkomst.* Catal. Manuscriptorum O. H. Molleri, Slesv. 1797, S. 48, Nr. 326. (If. Expl. i det kgl. Bibl. af denne Auktionskat. med tilskr. Købere og Priser købtes dette Nr. af N. Truelsen).

Ny kgl. Sml., 4., 851. *O. H. Molleri Excerpta ex annalibus vetustis danicis, qvos possidet Comes de Holstein.* Pap. 18. Aarh. 3 Bl., det sidste ubeskr.

Med Mollers egen Haand.

Ny kgl. Sml., 4., 1256. *O. H. Molleri nonnulla de manuscriptis bibliothecæ regiæ hafniensis. Herlufsholmiensia historica, ecclesiastica, biographica.* Pap. 18. Aarh. 17 Bl.

Mest Autogr. af Moller. Beskrivelse af et mindre Antal Manuskripter, især ang. Danmarks og Hertugdømmernes Historie; endv. «Eet lidet kort begrib over de rareste Sager i dend Herlufholmske Kircke, forfatted af C. Müller» (afskr. af O. H. Moller 1741 i Kbh.) og Afskr. af «Apologia ad iniquos & ineptos Epitaphii Herloviani *Πολυϑϱυλλητου* Censores».

Gl. kgl. Sml., Fol., 843. *Gerhard Schiønnings Samlinger, deels af almindelige Excerpter, dog sigtende til de nordiske Sager, deels af andre Ting til den Danske verdslige og geistlige Historie, Kiøbenh. og Sorøe Academier, samt Breve, Vers og andet til den lærde Historie.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Tildels Autogr. af Schøning. De «almindelige Excerpter» (mest. Lat.) ere skrevne paa smalle Folioblade; de angaa ikke blot Norden, men for en Del ogs. den klassiske Oldtid; mange af disse ere af geografisk Indhold. De øvrige Læg i Pakken bære Paaskrifterne (med S.'s egen Haand): «Danica. Breve, Vers og andet, henhørende til den lærde Historie», «Ecclesiastica Danica», «Academica Hafniensia Varia», (ɔ: ang. Universitetet) og «Sorøe Academie». Indholdet af disse Læg er for det meste Afskrifter af Dokum. fra 18. Aarh. (forsk. Hænder), — *Herkomst.* Købt til Bibl. 1781 med de øvrige Schøningske Sager og betegn. som «Acqvis. Schiønning. No. III Lit. F, item No. IV» (slg. Werlauff, Efterretn., S. 215).

Gl. kgl. Sml., 4., 2466. *Gerh. Schønnings korte Begreb af den danske Historie med Underretning om Skribenterne, item Ejusd. Collectanea va-*

ria ad Hist. Dan. civil. et ecclesiasticam, academias, Hafniensem et Soranam, samt lærde Sager i Danmark, hvoriblandt Copier af nogle især Leibnitzes og Ole Rømers Breve. Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Forsk. Hænder, mest dog Schønings egen. De Leibnitz'ske og Rømerske Breve ere i sin Tid udtagne og anbragte i den Bøllingske Brevsaml. paa Bibliotheket. — *Herkomst.* «Acqvis. Schøn. No. V. Lit. e et No. IV» (slg. ovfr. Gl. kgl. Sml., Fol., 843).

Ny kgl. Sml., Fol., 569ᵇ. *Forskjellige litteraire og historiske Notitser (danske) af P. F. Suhm.* Pap. 18. Aarh.

Blandet Indhold. Autogr. Tildels indskrevne i en Bog, hvoraf endel Bl. ubeskr.; men ligesaa meget er skr. paa vedlagte, løse Bl. og Sedler.

Ny kgl. Sml., 8., 223. *Varia ad historiam danicam pertinentia, collecta et exscripta cura Joh. Corn. de Schmieden. A. 1762.* Pap. 18. Aarh. 32 Bl.

Blandet Indhold, Lat. og Dansk; Afskrifter med en og samme Haand. Samleren betegner sig som Fændrik ved Sjællandske Regiment. Det første Stykke i Bogen er Afskr. af nogle hdskr. Tilføjelser til Svanings «Chronologia Danica». — *Herkomst.* Bibl. Langebek. S. 585, Nr. 29. Suhms Ms.-S. Nr. 20.

Ny kgl. Sml., Fol., 596. *Udarbeidelser og Collectanea til den Danske Historie, især under den Oldenborgske Stamme, af Schlegel.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Det meste er Dokumentafskrifter med Joh. Heinr. Schlegels Haand. Ogs. nogle Bemærkninger paa Tysk ang. Chr. I og Hans, af G. Schøning og med hans Haand. — *Herkomst.* Vistn. Catal. supellectilis litterariæ J. H. Schlegel, Kbh. 1781, S. 253, Nr. 83—84. Suhms Ms.-S. Nr. 531.

Ny kgl. Sml., Fol., 753. *Mærkværdigheder af Universitetets gamle Haandskrifter for at oplyse Danemarks Kirke- og lærde Historie saa og forrige Tiders Landhuusholdning, deriblandt Afskrivt af Aarhus Capitels Jordebog for 1644, alt med J. H. Schlegels Haand.* Pap. 18. Aarh. 53 Bl., hvoraf et Par ubeskr.

De sidste 4 Bl. ere ikke med S.'s Haand. — *Herkomst.* Cat. supellectilis litt. J. H. Schlegel, Kbh. 1781, S. 254, Nr. 89. Suhms Ms.-S. Nr. 224.

Kall, Fol., 67. *Tych. Rothe Excerpta ad Antiqvitates et historiam Patriæ. 1748.* Pap. 18. Aarh. 90 Bl.

Autogr. af Tyge Rothe. Latin. Mest af trykte Bøger; alfab. ordnede. Ogs. ang. græsk-romerske Antikviteter.

Ny kgl. Sml., Fol., 557. *Excerpter fornemmelig historiske af C. Brandt. Bibl. Suhm.*

Har manglet i længere Tid.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1069. *Christiani Brandtii Liber Excerptorum literario-historicorum, in qvo: Calcographi, Cancellarii, Senatores Regni etc.*

Pap. 18. Aarh. 210 Bl., hvoraf mange ubeskr.; nogle faa vedl. og vedhæftede Sedler.

Autogr. af Bibliotheksamanuensis Chr. Brandt (død 1780). — *Herkomst.* Bibliotheca Brandtiana, S. 366, Nr. 117.

Ny kgl. Sml., 4., 845. *Et Fascikel med skrevne Sager af Christ. Brandt, bestaaende af Beskrivelser over gamle Bøger, Extracter af Haandskrifter m. m., meest til den danske Historie.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Autogr. (slg. foran Gl. kgl. S., Fol. 1069).

Ny kgl Sml., 4., 1185. *Miscellanea ecclesiastica Fionensia ɔ: Fortegnelse paa Biskopper, Præster og andre Geistlige, Monumenter i Kirkerne, Rescripter og andre Breve om geistlige Sager, samlede og afskrevne af Chr. Brandt.* (Var Suhms Ms.-S. Nr. 67).

Har manglet i nogen Tid.

Ny kgl. Sml., Fol., 716ˣ. *Af Geheimestatsminister, Cancelli-Præsident Fred. Moltkes Papirer. Vol. I—II. — Vol. I. 1) Lykønskningsbreve til ham. 2) Betænkninger ang. d. Pestalozziske Undervisningsmethode af Balle, Plum og Strøm. 3) Sager ang. Missionsvæsenet. 4) Sager ang. de Vestindiske Øer samt Negerhandelens Ophør. 5) Sager ang. Straffelovens Forbedring (1799—1800). 6) Varia statistica. 7) Sager ang. Norge. — Vol. II. 1) Sager ang. Toldvæsenet i Almindelighed. 2) Sager ang. Øresunds Toldkammer 1811—14. 3) Sager ang. Helsingøers og Øresunds Sygehospital 1812—14. 4) Sager ang. Toldvæsenet i Hertugdømmerne.* Pap. 18. Aarh.'s Slutn. og 19. Aarh.'s Beg. 2 Pakker.

Grev Frederik Moltke, fra hvem disse Pakker hidrøre, var født 1754 og døde 1836; sidst havde han været Stiftamtmand i Aalborg, tidligere bl. a. Stiftamtmand i Akershus Stift og Direktør for Øresunds Toldkammer.

1ste Pakke. 1ste Læg: Fra nogle aalborgske Borgere til Moltke ang. Lystanlæg ved Byen, Aalborg 17. og 18. Jan. 1822 (2 Skr.); Indbydelse fra Aalborg dramatiske Selskab til M., smst. 17. Jan. 1822; Jos. Nielsen til Oeconomus Gotha, smst. 18. Jan. 1822; W. Søderberg til Aalborg Stiftsbibliothek, smst. 18. Jan. 1822 (2 Skr.); F. C. Wolffert til Moltke, smst. 18. Jan. 1822; Aalborg dram. Selsk. til M., smst. 17. Jan. 1823; Haasum til M., smst. 18. Jan. 1820; I. de Hemmer til M., Vallø 18. Jan. 1820; Præsten Heber til M., Svendborg 25. Jan. 1820; Aalborg dram. Selskab til M., Aalb. 18. Jan. 1820; L. Bøggild til M., smst. 20. Jan. 1819; Grev A. Moltke til M., u. St. 18. Jan. 1819; Aalb. dram. Selsk. til M., Aalb. 18. Jan. 1819; Christensen til Aalb. Stiftsbibl., Clarupgaard 18. Jan. 1819; A. Jansen til M., Aalb. 18. Jan. 1819; Bech til M., smst. 22. Jan. 1818; Aalb. dram. Selsk. til M., smst. 18. Jan. 1817; Roulund til M., smst. 19. Jan. 1817; Haasum til M., smst. 17. Jan. 1817; «Stina» (vistn. Grevinde Kirstine Moltke, g. m. Kammerjunker Georg M. til Baggesvogn) til M., Kbh. 18. Jan. 1817; en Kreds af Aalborgs Embedsmænd til M., 17. Jan. 1816; Øresunds Toldkammer til M.,

8. Sept. 1815; Toldkasserer Schmidt til M., Helsingør 27. Apr. 1826; A. Jansen til Prof. Tauber, Aalb. 18. Jan. 1823; Lund (paa det dramat. Selsk.'s Vegne) til M., Aalb. 19. Jan. 1823; Borch til M., smst. 18. Jan. 1823. — 2det Læg: C. L. Strøm til M., Burgdorf 14. Sept. 1803; Sammes «Oplysende Anmærkninger til Steinmüllers Skrift: Bemerkungen gegen die Pestalozzische Unterrichtsmethode» (16 Kvartbl.); N. E. Balle, «Resultat af mine Bemærkninger ved den Pestalozziske Underviisnings-Methode efter anhørt Prøve derpaa», 25. Apr. 1804 (4 Foliobl.); Münter, Udtalelse ang. samme, Kbh. 8. Mai 1804 (4 Foliobl.); C. L. Strøm, «Forsøg til Besvarelse paa de af Deres Excellence Greve af Reventlou fremsatte Tvivl imod den Pestalozziske Undervisningsmethode» (10 Foliobl.); Torlitz, «Underdanigst Indberetning til den Høye Commission for de danske Skolers bedre Indberetning [!] om den Pestalozziske Læremaade», stilet til Moltke (6 Kvartbl.); (ud. Forf.) «Om Mueligheden udenfor Skolelærer-Seminarier ogsaa at danne duelige Skolelærere» (4 Kvartbl.); (ligel. ud. Forf., med samme Haand) «Hvormange slige Seminarier udfordredes der for at virke almindelig Nytte?» (2 Kvartbl.); lign. Betænkning til A. M. i Nyborg», ud. Forf., Slutn. mgl. (10 Kvartbl.); Plum, «Om Pestalozzi og hans Læremaade. 1ste Brev til xxxxxxxxx» (24 Kvartbl.); C. L. Stroem, «Précis succinct de la méthode d'instruire de Mr Pestalozzi» (14 Kvartbl.); C. L. Strøm, «Reponse aux questions proposées à l'egard du succés, que la methode d'instruire de Mr Pestalozzi a eu en Dannemarck» (4 Kvartbl.) — 3die Læg: «Extrakt af Sagen angaaende Missionair Fruchtenichts Suspension» (4 Foliobl.); N. S. Fuglsang, «Korte Udkast om Aarsagerne, hvorfor Missionen i Hindustan ikke er eller kan være hvad den burde være», stilet til Moltke, dat. Kbh. 26. Febr. 1802 (16 Kvartbl.); Ang. Missionen i Nordlandene og Finmarken (uden Slutn., 4 Foliobl.); Udkast til Betænkning ang. Missionen i Ostindien, Finmarken og Grønland, ud. Underskr. (6 Foliobl.); «Extract af det vestindiske Contoirs Journal pro 1793» (2 Foliobl.); «Extract af den ostindiske Missions Cassa-Regnskab for tvende Terminer fra 1ste Julii 1799 til sidste Junii 1800» (6 Foliobl.); Udkast til Skr. til Danske Kancelli, 11. Maj 1793 (2 Foliobl.). Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Indberetning fra Missionskollegiet til Kancelliet, underskr. Gude, 10. Marts 1803, og Fragment af Brev fra den vestindiske Regering til det kgl. ostindiske Kammer, 31. Dec 1792. — 4de Læg: «Extract af Defensions Commissionens Betænkning om de Danske Vestindiske Øers Forsvar» (4 Foliobl.); «Extract af General-Major Waltersdorffs Betænkning angaaende de hensigtsmæssigste Forsvarsmidler for de Dansk-Vestindiske Eilande» (4 Foliobl.); «Extract af Major Oxholms Udkast til en Forsvars Plan for de danske vest-indiske Øer» (4 Foliobl.); «Militair Etaten paa de danske vestindiske Øer saa-

ledes som den til Aaret 1807 var reglementeret» (4 Foliobl.); nogle Regnskaber vedk. Øerne 1796, 1804 og 1806. Til Rigsarkivet er afgivet 1889: To Kancellikoncepter, udat., den ene med Grev F. Moltkes Haand; endel Mandtalslister fra de danske Kolonier i Vestindien (18 Stykker); falske Papirer for Skibet Success, Skipper Swart, beslaglagte 1803, 3 Stykker; et Antal Dokumenter vedk. Negerhandelens Ophævelse, henhørende til Kommercekollegiet, 1792—97, ialt 5 Stykker. — 5te Læg: Genpart af Erklæring til Højesterets Tilforordnede, ud. Underskr., Kbh. 26. Marts 1799 (4 Foliobl.); Genpart af Betænkning, undertegn. Colbiørnsen, Kbh. 1. Jan. 1800 (6 Foliobl.); Genpart af en Række Udtalelser af Højesteretsassessorerne Fridsch, Treschow, Rested m. fl., 1799 (22 Foliobl.); Genpart af Betænkn. fra Colbjørnsen, dat. 1. Aug. 1799 (6 Foliobl.); Udtalelser fra et Antal Højesteretsassessorer, udat. (Genpart, 4 Foliobl.); Betænkning af Schlegel til «den for at foreslaae Grundsætninger til en nye kriminel Lov nedsatte Kongelige Commission» (Genpart, 38 Foliobl.); Moltke til samme Kommission, Kbh. 17. Nov. 1800 (Genpart, 4 Foliobl.); «Fragment fra General-Procureuren» (24 Foliobl.); «Gienpart af Forestillingen fra Kommissionen», Kbh. 27. Okt. 1803 (14 Foliobl.); lign. Udtalelse fra samme, udat. (Genpart, 4 Foliobl.); do. ang. Livsstraffe og Landsforvisning, udat. (do., 8 Foliobl.); nogle Excerpter og Betragtninger (af Moltke?), betegn. VIII, mest paa Tysk (23 Foliobl.) — 6te Læg: G. J. Thorkelin, «Udsigt over Det Kongelige Geheime Archive» (autogr., 8 Foliobl.); «Underdanigst Forestilling ang. Kyst-Milicen i Nørre Jylland» af Generalmajor A. L. Moltke, Aalborg 14. Juli 1801 (Genpart, 4 Foliobl.); «Underdanigst Forslag! Hvorledes vi Undertegnede formeener at Landeværnet best kan organiseres», ud. Underskr. og Dato (8 Foliobl.); «Om de i Aaret 1823 Øresund passerte Skibe» m. m., Koncept med F. Moltkes Haand (6 Foliobl.); Direktionen for St. Hans Hospital til Direktionen for Kbh.'s Fattigvæsen, Kbh. 11. Nov. 1801 (Kopi, 2 Foliobl.); Afskr. af 2 kgl. Skrivelser til B. W. Luxdorph, begge Christiansborg 19. Mai 1786, ang. «Postkassen» (4 Foliobl.); Afskr. af nogle Papirer ang. Havnevæsenet i Kbh., 1813 (6 Foliobl). Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Forklaring over de Summer, der skulle benyttes i 1813 til Kanalvæsenet, undertegn. Kanal-, Havne- og Fyrdirektionen. 10. April 1813; Skrivelse fra Kongen til Grev Moltke ang. en Chirurg Giers Ansøgning, 22. Jun. 1803, med en Koncept til Underdan. Promemoria fra Moltke og endnu et Bilag; Note fra Generaltoldkammeret til Kommercekollegiet, undertegn. Stoud, 2. Marts 1799. — 7de Læg: «General Toldkammerets Skrivelse af 4de Febr. 1793 til det Kongl. Danske Cancellie som Svar paa sammes efterfølgende Skrivelse af 1ste Decbr. 1792» m. fl. Skrivelser (Afskr., 14 Foliobl.); «Forslag til og Forandringer i Kongeriget

Norges Grundlov som ville blive nødvendige ved en Forening med Kongeriget Sverrig», ud. Dato og Underskr. (vistn. Kopi, 4 Foliobl.); Moltke, Promemoria ang. Norges flydende Søforsvar, Chria. 14. Dec. 1801 (Kopi, 10 Foliobl.); «General Fortegnelse over Folke Antallet i Aggershuus Stift, saaledes som det befandtes 1ste Februarij 1801» (Kopi, 4 Foliobl.). Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Indberetning til Statsminister Grev Moltke ang. Norges Providering, dat. Kbh. 8. Jan. 1813.

2den Pakke. 1ste Læg: Indberetning fra Generaltoldkammeret til Kongen, 9. Sept. 1812 (Genpart, 6 Foliobl.); «Om de adskillige Told-Oppebørsels Maader, Nota» (18 Foliobl.); et Læg med Regnskaber og Tabeller ang. Norges Toldvæsen 1785—1806 (dels Fol., dels 4°); Tabel ov. Told- og Konsumtions Intraderne i Danm. 1810—11; do. ov. alle Udgifter vedk. Toldvæsenet i Danm., Norge og Hertugdømmerne 1810; Generaltabel ov. de kgl. Indtægter gennem Generaltoldkammeret 1811; Udkast (med Moltkes Haand) til Betænkn. ang. Toldvæsenet 1798 (4 Foliobl.); Tabel ov. Toldindtægterne 1789—97; «Extract av Forestillingen ang. Revenuerne for 1796 i Sammenligning med 1795» (med Moltkes Haand, 2 Foliobl.); Fortegn. ov. konfiskeret fjendtlig Ejendom til 1813; «General-Beregning over Beløbet af Told Consumtion» osv. 1811 (2 Foliobl.); «Forklaring over de Kiøbenhavnske Told Embedsmænds Indkomster i Aarene 1809, 10 og 11 (6 Foliobl.); Tabel ov. Udgifterne til Toldvæsenet i Danm. osv. 1811; Indberetning til Kongen fra Generaltoldkammeret 1812 (Afskr., 4 Foliobl. med et Bilag); Gagerne ved Generaltoldk. 1802—12 (2 Foliobl.); tysk Betænkning ang. Tolden (synes Udkast ud. Slutn., 19. Aarh.'s Beg., 8 Foliobl.); Betænkn. fra Thonning til Moltke ang. Gær, Kbh. 11. Apr. 1812 (6 Foliobl.); Fortegn. ov. de til Brændevinsbrænding angivne Kornvarer Jan.-Marts 1812, med Bilag; Udkast til en Betænkn., udat. (2 Foliobl.); Moltke til Kammerererne ved Øresunds Toldkammer, Kbh. 5. Marts 1823 (Genpart, 2 Kvartbl.); [Bankdirektør J.?] Thomsen til M., udat. Br. (1830), med Bilag; Koncept til Br. fra M. til en kgl. Højhed; Overslag ov. Generaltoldkammerets eventuelle Indtægter 1813 (6 Foliobl.); «Udgivts-Budget for 1813 vedkommende det Vestindisk Guineiske Rente og Generaltoldkammer, Told og Consumtionsvæsenet» osv. (9 Foliobl.); «Forklaring om Beløbet og Fordelingen af Confiskationerne og Bøderne som ere faldne ved Told- og Consumtions Stederne under det jydske Contoir i Aaret 1810» (18 Foliobl.); Balance ov. Toldintraderne i Kbh. Jan.—Juni 1811 og 12; Generaltabel ov. de kgl. Indtægter ved Generaltoldkammeret (betegn. som Kopi) med nogle Bem. af Moltke. Til Rigsarkivet ere afgivne 1889: General-Extract over Toldafgifter 1809, dat. Kbh.'s Toldkammer 31. Dec. 1809, undert. Schiött; Forklaring ov. Regnskaber 1811—12, dat. Kontoret for

Revisionen paa Toldboden d. 8. Febr. 1812, undert. Høst; Skrivelse til Grev Moltke fra Finansdeputeret Thonning, 11. Aug. 1813; Forklaring ov. de forskellige Embedsforretninger ved Kbh.'s Told- og Consumtionsvæsen, undert. Lund (?), 23. Mai 1811; Skrivelse til Grev Moltke fra Lund (?), udat., med vedlagt Fortegn. ov. indklarerede Skibe fra Island og Grønland i Marts 1812; Underdan. Promemoria fra Kaastrup til Geheimestatsminister Moltke, 9. Marts 1812, ang. Brændevinsbrændere i Kbhvn.; Forklaring ov. indklarerede Skibe ved det fremmede Toldkontor i 1810; Indberetning fra John Collett til Generaltoldkammeret om konfiskeret fjendtlig Ejendom, dat. Kont. for de vestind. og guineiske Kolonier 17. Febr. 1812. — 2det Læg: «Fortegnelse over de kongelige Betjente ved Øresunds Toldkammer» (2 Foliobl.); Instruktion for Khr., Oberst C. F. Numsen som Direktør ved Øresunds Toldkammer, Christiansborg 30. Dec. 1776 (Afskr., 18 Foliobl.); Meddelelse fra Generaltoldkammeret til Moltke om hans Udnævnelse til Direktør for Øresunds Toldkammer, 4. Jan. 1812 (med vedlagt Instrux samt nogle Notitser af M.); do. fra samme til M. ang. Direktørgaarden i Helsingør, 9. Jan. 1812; do. fra Thonning om Kassererens Bestalling ved Øresunds Toldkammer (22. Jan. 1812); Koncept til Br. fra M. til Generaltoldkammeret, 23. Marts 1812. Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Skrivelse fra Kongen til Grev Moltke, 3. Aug. 1811, med Koncept til M.'s Betænkning ang. Numsens Forslag om Øresunds Toldkammers Personale; Br. fra v. d. Lühe til Grev Moltke som Direktør for Øresunds Toldkammer, dat. Helsingør 12. Jan. 1812, med Koncept til M.'s Svar; et Antal Skrivelser fra det Vestindisk-Guineiske Rente- og General-Toldkammer til Grev Moltke, vedk. Øresunds Toldkammer, 1812—14, med Bilag, (ialt 40 Stykker); Br. fra Kongen til Moltke som Direktør for Øresunds Toldkammer ang. Toldkontrollør Weise, 25. Marts 1813 (med 2 Breve fra Hauch som Bilag); 3 Breve ang. en Sag mell. Øresunds Toldkammers Friskole og en Klub i Helsingør, til Grev Moltke, 1813. — 3die Læg: afgivet til Rigsarkivet 1889: (ialt 39 Stykker). — 4de Læg: «Copie d'un rapport de Mr Rist», 7. Nov. 1810; Kopi af 2 Skrivelser fra det kejserl. franske Toldvæsen, ved Rist, 1811; Kopi af Rapport fra den danske Generalkonsul i Hamborg, 6. Aug. 1811; «Memoire sur l'opération des loix des Douanes de France dans les nouveaux Departements rélativement au Dannemarc», Kopi (4 Foliobl.); Kopi af Rapport fra den danske Chargé d'affaires i Hamb., 9. Nov. 1820 (fransk); «Chronologischer Zolltarif des französischen Kayserreichs», 1811 (4 Foliobl.); «Abschrift eines, unterm 22ten Juni 1811, von der General-Zollkammer, an das Departement der auswärtigen Angelegenheiten abgelassenen Schreibens» (4 Foliobl.); «Allerunterthänigste Vorstellung» fra Generaltoldkammeret, 20. Marts 1811, om det Eutinske Gebet; Afskr. af et Br. (tysk) fra den

danske Konsul i Hamb., 3. Sept. 1813; tysk Betænkn. ang. Tolden i Hertugdømmerne, udat. (vistn. 1812, Afskr., 18 Foliobl.); «Betreffend eine Abgabe auf das Branntweinbrennen in den Herzogthümern. Allerunterthänigste Vorstellung» (Afskr., udat., 18 Foliobl.); «Ueber die Anwendbarkeit des neuen dänischen Zoll- und Consumtions-Systems auf die Herzogthümer Schleswig und Holstein», udat. (32 Foliobl.); «Extract aus der Vorstellung der Generalzollkammer über die Erlassung einer neuen Zollverordnung für die Herzogthümer», udat. (14 Foliobl.); «Ueber die für die Herzogthümer zu erlassende neue Zollverordnung», udat. (56 Foliobl.); lille tegnet Kort over en Del af Slesvigs Vestkyst; do. ov. en Del af Holsten; et Læg med Dokumentkopier og Tabeller, med Paaskr. «Hertugdømmerne». Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Brev fra Neergaard til Grev Moltke om en Toldsag, dat. Eckhoff 30. Sept. 1811, og Promemoria til Moltke fra Lorenzen om en lign. Sag, dat. Frederikstad 14. Juni 1810; Forslag ang. Brændevinsafgift i Hertugdømmerne, 23. Febr. 1805, undert. Frelsen, samt Betænkning ang. dette Forslag. af Mösting (2 Stykker).

Herkomst osv. Gave fra Overauditør L. J. F. Moltke 1874. — Af 1ste Pakkes 2det Læg ere Strøms «Oplysende Anmærkninger» trykte i Kbh. 1804 (m. T. «Den Pestalozziske Elementar-Underviisnings Hovedpunkter»), hans «Précis succinct» ligel. i Kbh. 1805 (ogs. i »Archives littéraires» 1805, Febr.); Biskop F. Plums «Om Pestalozzi og hans Læremaade» i «Egeria», 1. Aarg. I, S. 51—77.

Ny kgl. Sml., 4., 856^c^. *Excerpter meest henhørende til Fædrelandets Historie, samlede af Manuscripter i det britiske Museum i Vinteren 1818—19, ved L. P. Haubroe.* Pap. 19. Aarh. 30 Bl. m. Pagin., hvoraf 10 ubeskr..

Dels Dansk; dels Lat. og Engelsk. Autogr. af Laurits Peter H. (f. 1791, død 1830), Missionær i Ostindien.

Ny kgl. Sml., 4., 2372. *Engelstoftiana. (Med F. Schierns Haand).* Pap. 19. Aarh. 33 løse Bl. og Sedler.

Anekdoter o. desl. ang. dansk Historie i 18. og Beg. af 19. Aarh., hidrørende fra Prof. L. Engelstoft. — *Herkomst og Benyttelse.* Fra Prof. F. Schierns Samlinger (Gave fra Enkefru Bricka 1904). Tildels tr. i Hist. Tidsskr. 5. R. II (Kbh. 1880—81), S. 348 ff.

E. C. Werlauffs Samlinger. Se denne Katalogs 1ste Bd., S. 92—118.

Ny kgl. Sml., 8., 224. *Memoriæ hafnienses, holmienses et upsalienses, calamo exceptæ ab Erico Tauber, partim ex itinere svecico A. 1836.* Pap. 19. Aarh. 3 Bd., temmelig tykke, betegn. henholdsv. «Memoriae Havniensis [!] II. Holmienses I», «Memoriae Holmienses II» og «Memoriae Holmienses III».

Blandede Optegnelser og Afskrifter, mest ang. 17. Aarh.: Autogr. af E. G. Tauber (død 1854), Direktør for Sorø Akad. og

siden konst. Rektor ved Frederiksborg lærde Skole. I 3die Bd. er indl. en Fortegn. over de Manuskr. vedk. Danm., som T. har gennemgaaet paa sin svenske Rejse 1836, dat. Kbh. 22. Juni 1837 (2 Foliobl.).

Ny kgl. Sml., 8., 201ˣ. *C. R. Toft [† c. 1840 som Adjunct i Roeskilde] Optegnelser og Excerpter af antiqvarisk, topographisk og lingvistisk Indhold [den ringere Deel støttet paa selvstændige Iagttagelser, den større udskreven af trykte Bøger.]* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Delt i 4 Læg med Paaskr. henholdsv.: «Optegnelser af antiqvarisk-topographisk Indhold», «Optegnelser af antiqvarisk-topographisk Indhold», «Optegnelser af sprogligt Indhold» og «Forskjellige Optegnelser af topographisk-antiqvarisk Indhold, gjorte paa Reiser i de danske Provindser 1821—28». Ogs. i de to første Læg findes en Del fra Forf.'s Rejser i Danm.; de sproglige Optegn. vedrøre Dansk, deribl. Dialekterne; i 4de Læg ogs. noget fra en Norgesrejse. Forf. kan ikke være «C. R. Toft, † c. 1840», da der ikke har været ansat nogen Adjunkt af dette Navn i Roskilde, derimod var Georg Nicolai Toft Adjunkt ved Roskilde Kathedralskole 1821—29; han døde 1830, og Optegnelserne i Pakken ere heller ikke fra et senere Tidspunkt. — *Herkomst.* Har tilhørt C. F. Allen, med hvis Haand der etsteds findes tilskrevet en — urigtig — Notits ang. Forf.

Ny kgl. Sml., 4., 856ᵇ. *Nogle Efterretninger om og Udvalg af Haandskrifter til Danmarks og Norges Historie i Dresdens, Wiens og Parises offentlige Bibliotheker, ved H. F. J. Estrup.* Pap. 19. Aarh. 38 Bl., med (urigtig) Paginering, hvoraf 2 ubeskr.

Autogr. af den bekendte Historiker (død 1846).

Ny kgl. Sml., 4., 868ˡᵇ. *P. V. Jacobsen, Blandede Samlinger til Danmarks indre Historie.* Pap. 19. Aarh. 5 Bd. og en Pakke (der er betegn. «Fasc. V») samt et Par vedl. Sedler. Mange ubeskr. Bl.

For en stor Del efter Raadstueprotokoller og Dombøger, saagodtsom alt egenh. ved Etatsraad P. V. Jacobsen (død 1848); alfab. ordnede i de 4 første Bind og tildels i Pakken. Det meste angaar Købstæderne i 16. Aarh.; der findes dog ogs. Optegn. vedk. andre Tidsrum. — *Herkomst osv.* Købt paa Auktionen eft. Samleren J. H. Begtrup 1871. — For en Del benyttet i Jacobsens Afhandlinger i «Hist. Tidsskr.» og «Nyt hist. Tidsskr.», navnl. «Hist. Tidsskr.» V, S. 1 ff. og «Nyt hist. Tidsskr.» I, S. 129—236. — Slg. Troels-Lund, Danmarks og Norges Hist. i Slutn. af det 16. Aarh., I (Indre Hist.), Kbh. 1879 ff.

Ny kgl. Sml., 8., 223ᵈ. *Anton Fred. Petersen, Samling af forskjellige historiske Notitser til Danmarks Historie. Med alphab. Register. 4 Hefter.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke. I Hæfterne enk. vedlagte Bl.

Blandet Indhold. Af Justitsraad A. F. Petersen, Mønstringsbestyrer i Kbhvn. († 1870).

Ny kgl. Sml., 4., 868ᵏ. *G. F. Lassen, Samlinger til Dansk (indre)*

Historie. 1. Kjøbenhavn og Christianshavn. 2. Kjøbenhavn. Tøihuset, Provianthuset og andre Bygninger i Slottets Omegn. Rosenborg.—Børsen. Frederiksborg Slot. Kronborg Slot. 3. Kjøbstæderne og deres Slotte. Armatur og Skyts. Kunstnere og Bygmestre. Excerpter af blandet Indhold. Pap. 19. Aarh. 3 Kapsler.

Egenhændige Excerpter (eft. Dokumenter) paa Sedler af Gotthilf Ferdinand Lassen (død 1860), Bibliothekssekretær ved det st. kgl. Bibliothek. Uden nogen bestemt Orden indenfor de enk. Afdelinger; Paaskriften «Christianshavn», paa en Pakke Sedler i 1ste Kapsel, svarer ikke til dennes Indhold, som angaar Kjøbenhavn i det hele.

Ny kgl. Sml., 4., 868^{ka}. *G. F. Lassen, Supplement til hans Samlinger til Danmarks indre Historie.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Dokumentafskrifter og Excerpter, mest med L.'s egen Haand; enk. Notitser med Arkivregistrator Kall Rasmussens, Dr. Burman Beckers samt Werlauffs Haand. Fordelte i Læg med Paaskr.: «Carl van Mandern». «Hans von Andorff», «Hans Steenvinkel og hans Slægt», «Roskilde», «Danske Comedier», »Cronborg», «Vaaben og Krigsvæsen», «Begravelse med Hensyn til Kongegravene i Ringsted», «Kjøbenhavn og dens Befæstning» og «Danske Bygninger & Bygningsvæsen» (herunder en tysk Billet «an Adrian Stricken», dat. «Kopenhagen 22. Decemb. 1621».) — *Benyttelse.* Noget er benyttet af G. F. Lassen selv i hans «Documenter og Actstykker til Kjøbenhavns Befæstnings Historie» (Kbh. 1855), «Bidrag til Børsens Historie i de første Halvhundrede Aar» (smst. 1858, 4°) og «Bidrag til den danske Bygningshistorie af Archiv-Documenter og andre Kilder. I. Frederiksborg Slot» (Hist. Tidsskr. IV, S. 565 ff.).

Ny kgl. Sml., 4., 868^{m}. *J. H. Begtrup, Samlinger til Danmarks Historie.* Pap. 19. Aarh. 4 Bd. (med et Par vedl. Sedler) og 2 Pakker.

Blandet Indhold (Dokumentafskr. og andre Optegn.), ved Cand. chir. Johan Henrik Begtrup († 1871). I Fasc. V ere Samlingerne ordn. und. følg. Rubriker: «Varia miscellanea statistica», «Om Toldvæsenet», «Om Domkapitlerne, deres Kanniker, og flere geistlige Embedsmænd», «Om Kjøbstæderne, deres Øvrighed, Borgmestre, Raad etc.», «Om Leen og Leensmænd», «Chronologisk Fremstilling af Stæderne hvor Kongerne have opholdt sig efter Kongebrevenes Dateringssteder.» I Fasc. VI først noget und. Rubr. «Officerer»; Pakkens øvr. Indh. angaar den nordiske Adelshistorie. — *Herkomst.* Købt paa Aukt eft. J. H. Begtrup 1871.

C. F. Allens Samlinger. Se denne Katal.'s 1ste Bd., S. 118—131.

Ny kgl. Sml., 4., 868^{l}. *T. A. Becker, Blandede Samlinger til den danske Historie. 1 Kapsler med Titel: Sagregister. (Alphabetisk Orden). 2 Kapsler med Titel: Sagregister. Bønder.*

Dokumentafskrifter og Excerpter, egenh. ved Prof. Tyge

Alexander Becker (død 1869), noget paa ganske smaa Papirsstrimler. 1ste Kapsel: A—F (beg. med «Adel»), 2den: G—H, 3die: I—K, 4de: L—Mi, 5te: Mo—R, 6te: S, 7de: T—Ø. Under «Bønder» ere Kapslerne betegn.: 1 og 2. Ogs. enkelte ældre Sager (med andre Hænder) samt trykte Pjecer og Avisudklip. — Under «Jordebøger» findes «Stensgaardz Jordebog 1661», Orig. (6 smalle Foliobl.). Under «Mormoner» 12 Originalbreve fra danske Mormoner i Amerika (fra 1850'erne) samt nogle Afskrifter af saadanne samt et Br. til T. A. Becker fra Andersen, Bindslev 15. Sept. 1865. Under «Bønder 1» et Afskedspas for 2 Vornede fra Haubrogaard, dat. Aalborg 9. Juni 1760 og underskr. H. Grotum. Under «Bønder 2» Begæring fra Gunde Rosenkrantz om et Stykke Jord til Mageskifte, Kolding 31. Okt. 1640.

Ny kgl. Sml., 8., 463. *F. Schiern: En Kapsel med Excerpter og Optegnelser, betegn. «Danmarks Historie. Encyclopædie.»*

Forsk. Optegnelser og Avisudklip, hidrørende fra Prof. Frederik Schiern. 4 Foliobl. med sproglige Bemærkninger af E. J. Jessen. — *Herkomst.* Fra F. Schierns Samlinger, Gave fra Enkefru L. Bricka 1904.

Ny kgl. Sml., Fol., 1531. *F. Schiern: Til Forelæsninger over den danske Historie 1746—1807. (Notater og Excerpter, ogs. et Par ældre Aktstykker.)* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Sagerne ere anbragte i 2 Portefeuiller, den ene indeholdende dem ang. Tidsrummet 1746—84, den anden dem fra 1784—1807. Af ældre Aktstykker Afskr. af Uldalls Indlæg for Caroline Mathilde og Bangs for Kongen (1772); Udkast til en fransk Redegørelse (anon., fra Slutn. af 18. Aarh., vistnok 1799) om danske Skribenters Forhold til den franske Revolutions Ideer; Br., ud. Underskr., fra Kbhvn. (23. Aug. 1800), til «Bille Brahe og Farfar»; en Optegn. ang. det danske Statsregnskab. En enk. Notits med Werlauffs Haand. Ogs. nogle Avisudklip. — *Herkomst.* Som forrige.

Ny kgl. Sml., 8., 462. *F. Schiern: Samlinger til Dansk Historie 1848—64 og 1864 ff.* Pap. 19. Aarh. 2 Kapsler.

Dels Notater og Excerpter, næsten alle med Schierns Haand, dels Avisudklip. — *Herkomst.* Som forrige.

Ny kgl. Sml., 8., 223^{f}. *P. Seidelin, Optegnelser af historisk og biographisk Indhold; deriblandt endel angaaende Flensborg.* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

Dokumentafskrifter og Excerpter, nogle paa Smaasedler, af Cand. philol. H. C. P. Seidelin († 1872). — *Herkomst.* Købt eft. Samlerens Død.

Ny kgl. Sml., Fol., 1477. *Orla Lehmann's Papirer. I. Breve. 1—2. — II. a. Tysk Journalistik (1830—40). — b. Trykkefrihedsselskabet. — c. Selskabssager. — III. «Min Generalfiskalsag». — IV. a. Om Provinsialstænderne. — b. Stændervalg. — c. Værnepligtssagen i Ros-*

kilde Stænder. — d. Om Constitution. — V. a. Dansk-Tysk. (1845—46). — b. Marts 1848. — c. Diplomatisk Mission (April 1848). — VI. a. Regeringskommissær i Jylland 1848. — b. Malmø Vaabenstilstand. — c. Krigen 1848—50. — VII. Fra Ministertiden. a. Martsministeriet 1848. — b. Udkast til Grundloven. — VIII. Amtmand i Vejle. — IX. Communesagen 1852. — X. a. Varia (1810—56). — b. Varia (1855—65). — XI. Indenrigsministeriet 1861—63. — XII. «Mine Forarbejder til Pat. 30. Marts 1863 og Forf. 18. Novbr. 1863, m. m.» — XIII. a. Tyske diplomatiske Forsøg (1861—63.) — b. det græske Tronfølgervalg. — XIV. a. Sverrig-Norge. — b. Skand. nationaløkonomisk Møde 1866. — c. Franske Journalister i Kbh. 1867. — XV. a. Personalia. — b. Haandskrevne Digte og Sange. — c. Mindesmærker. Pap. 19. Aarh. 2 Bd. og 14 Pakker.

Pakke I, 1 indeholder Breve til L. fra: G. Aagaard 2 (6. og 7. Jan. 1847); E. Aarestrup (24. Jan. 47); J. Abrahamsen 2 (12. Sept. og 22. Dec. 46); N. Ahlmann 5 (3. Jan. — med et Bilag —, 30. Mai og 21. Nov. 68, 9. og 24. Okt. 69); V. A. Altén 5 (5. Juni, 2. Juli, 23. Aug., 1. og 26. Nov. 46); H. C. Andersen (16. Nov. 43); H. Arnesen 48 (2. Jan. 34, 16. Dec. 36, 3. Apr. 37, 20. Apr., 27. Mai, 20. Dec. 38, 14. Febr., 1. og 29. Aug., 6. Sept. 39, 18. Juli, 5. Aug., 1. og 17. Nov. 40, 19. og 30. Marts, 16. Mai 41, 25. Mai, 9. Aug. — med Bilag —, 23. Sept. 42, udat. (Jan. 43), 11. Marts, 1. Mai, 29. Juli, 10. Aug., 29. Sept. 44, 25. Febr., 5. Marts, 11., 26. og 27. Juli, 13. Dec. 45, 28. Jan., 13. og 28. Mai, 28. Juli, 12. Sept., 15. og 28. Okt., 14. Nov. 46, 12. Febr., 15. Marts, 12. Juni, 30. Sept. 47, 1. Jan., 1. Marts, 30. Apr. 48 samt udat.); P. Arnesen 3 (3. Dec. 46, 2. Marts 48, 31. Marts 50); Asmussen 1 (22. Jan. 36); P. G. Bang 1 (18. Aug. 49, med paaskr. Svar af L.); Bardenfleth 3 (22. og 30. Aug. 50, 4. Apr. 51); Fr. Barfod 5 (29. Febr. 40, 18. Dec. 59, 27. Juli 60, 2. Apr. 61, 21. Dec. 62); Eman. Bendix 1 (9. Okt. 43); Rud. Bjelke 3 (2. Marts, 6. Mai 48 og «d. 25» — med Bilag); C. St. A. Bille 2 (18. Juni og 12. Aug. 61); [C. H.] Bille 1 (2. Mai 48); G. Bindesbøll 3 (1. Juli 49, 27. Okt. 51, 13. Juni 55 — med Bilag); Birch-Reichenwald (Okt. 66); Bissen 1 (7. Febr. 50); S. S. Blicher 1 (udat.); Bluhme 3 (2 dat. 13. Juni 46, endv. 17. Juli 48); Bregendahl 1 (4. Nov. 54); N. C. Broe 1 (20. Dec. 64); G. Brock 2 (6. Jan. 42 — med Bilag —, 29. Juni 61); Brockdorff v. d. Schney 1 (1. Aug. 36); M. P. Bruun 8 (23/24. Dec. 59, 28. Jan., 29. Febr., 7. Apr. 60, 12. og 27. Apr., 8. Aug. 61, 16. Apr. 68); B. Brøchner 1 (15. Nov. 54); H. Brøchner 1 (udat.); A. Buntzen 1 (28. Aug. 43); E. Buntzen 4 (13. og 21. Okt., 3. og 4. Dec. 44); J. Bäckström 1 (21. Apr. 46); Carøe 1 (17. Okt. 51); Præsten H. C. Christensen 3 (20. Dec. 39, 20. Nov. 40, 1. Nov. 41); Balth. Christensen 3 (22. Aug., 3. Sept. 50, 10. Mai 54);

L. Christensen 1 (17. Aug. 54); Drewsen, H. P. Hansen og Schouw 1 (trykt, 8. Nov. 46); H. N. Clausen 14 (28. Nov. 40, 1. og 19. Okt. 44, 30. Dec. 50, 26. Juli, 23. Aug. 51, 12. Juni 53, 22. Jan. 54, 17. og 30. Mai 58, 13. Febr. 60, 29. Apr. — med L.'s Svar og endnu en Koncept —, 6. Aug. 61, endelig «Onsdag M.»); H. R. Claussen 2 (20. Apr. 38, 4. Marts 41); Camilla Collett 1 (19. Okt. u. A.); Joh. Collett 1 (11. Marts 68); Jon. Collett 2 (22. Febr. 39, 1. Juli 41); A. L. C. de Coninck 7 (6. Dec. 39, 12. Jan. 40, 7. Jan., 23. Febr. 41, 17. Juli 42, 26. Sept. 51 og «Mandag Aften»); Joh. Dahl 15 (24. Apr., 5. Juni, 17. Juli 37, 2. Febr., 30. Juli, 11. Okt. 38, 11. Nov., 16. Dec. 39, 10. og 21. Febr., 31. Aug. 40, 26. Jan. 41, 4. Mai 44 — med et Bilag —, 28. Okt. 45, 10. Juni 48); T. Dahl 1 (27. Marts 59); Th. Dahl 1 (24. Nov. 69); J. E. Damkier 2 (16. og 18. Dec. 44); C. N. David 3 (10. og 19. Okt. 35, 9. Jan. 36); P. T. v. Deehn 1 (25. Mai 48); Delbanco 1 (14. Febr. 41); Dirkinck-Holmfeld 4 (20. Marts, 9. April, 6. Mai 37 og 7. Mai u. A.); Drewsen 3 (20. Febr., 7. og 8. Marts 41); (J. C. Dræbye?) 1 (17. Apr. 50); B. Dunker 17 (30. Mai, 27. Juni, 25. Sept. 36, 30. Juni, 20. Dec. 37, 21. Marts 41, 10. Juli, 27. Aug. 45, 4. Sept. 47, 6. Aug. 52, udat., 6. Jan. 66, udat., 10. Okt. 66, 24. Jan., 24. Mai 67, 3. Febr. 68); [J. C. de] Falsen 5 (30. Okt. 35, 28. Okt. 41, 24. Jan., 18. Febr. 42 og udat.); G. Faye 1 (16. Aug. 34); (en anden) Faye 1 (12. Aug. 47); [E.] Fenger 6 (3. Juli, 4. Dec. 49, 28. Febr. 54, 12. Juli 60, 8. Sept. 64, 25. Juli 70); Joh. Fibiger 1 (16. Juli 67 — med Bilag); Ilia Fibiger 4 (8. Dec. 58, 12. Marts, 1. Apr. 61 og 31. Dec. 65); Mathilde Fibiger (udat.), Flor 3 (20. Jan. og 17. Apr. 38 samt en paaskr. Subskriptionsindbydelse paa «Dannevirke»; C. Fougstad 11 (29. Juli, 14. Aug. 37, 13. Mai, 6. og 10. Juni, 21. Juli, 12. Aug., 8. Okt. 39, 11. Marts 66, 9. Dec. 67, 8. Apr. 68); Amalia Freund 1 (30. Apr. 66); Frisch 1 (udat.); Grev Chr. Frijs 1 (15. Okt. 50); Giødwad 2 (15. Mai 43, 22. Nov. 61); M. Goldschmidt 2 (4. Okt. 42, 29. Okt. 44); P. W. Gruble 1 (13. Dec. 38); N. F. S. Grundtvig 1 (29. Juni 44); A. Hage 5 (21. Dec. 59, 13. og 29. Febr. 60, 11. Marts, 15. Apr. 61); H. Hage 18 (4. Febr. 48, Efteraaret 50, 3. Apr., 2. Mai 53, 14. Aug., 24. Okt., 16. og 17. Nov. 54, 16. Marts, 22. Dec. 59, Jan., 23. Febr., 19. Apr., 13. Juni 60, 4. Aug., 15. Aug., 14. Nov. 61, 28. Sept. 69); C. Hall 5 (26. Juli 58, 12. Apr. 59, 24. Febr., 11. Mai 61, 15. Juni 65); Fru Hall 1 (28. Sept. 69); G. R. Hamilton 1 (27. Aug. 67); Henning Hamilton 1 (2. Jan. 65); H. J. Hammer 2 (29. Apr. og 21. Mai 51); Fr. Hammerich 7 (4. og 29. Aug., 18. Sept., 18. og 24. Nov., 6. Dec. 54, 3. Juli 55); M. Hammerich 2 (1. og 16. Apr. 61); Const. Hansen 26 (30. Mai 34, udat., 7. Sept. 43, 10. Aug. 46, 17. Marts 49, 3. Okt. 50, 9. Sept. 51, Nov. 52,

2. Marts, 11. Mai, 2., 8., 14. Sept. 53, udat., 18. Jan., 19. Juli 54, 4. Jan. 55, udat. — med vedl. Br. fra L. af 4. Jan. 55 —, 7. Jan., 8. Mai, 9. Juli 55, 14., 23. og 28. Juli, 6. og 31. Aug. 57); H. Hansen 2 (20. Marts 40, 27. Mai 41); J. A. Hansen 1 (9. Aug. 61 — med vedl. Svarkoncept af L.); Mørk-Hansen 1 (1. Sept. 63); Hanssen 1 (udat.); Hansteen 2 (21. Jan. og 11. Nov. 65); H. Harring 1 (25. Mai 48); J. C. Hauch 1 (5. Dec. 39); Hegewisch 2 (begge udat.); [K. F.] Heiberg 1 (Febr. 39); [H.] Helgesen (1. Febr. 51); Heltzen 1 (28. Febr. 50); G. Herlitz 1 (17. Mai 48); H. Hertz 3 (4. Sept. 43, 28. Okt. 47, 11. Okt. 48); L. I. Hierta 2 (26. Aug. 42, 4. Jan. 46); E. Hilmers 2 (8. Febr. og 21. Juni 32); P. Hjort 3 (18. Jan. 40, 5. Mai, 26. Nov. 44); Hoffbauer 1 (28. Marts 35); Holck 7 (26. Apr. 49, 15. Dec. 51, 22. Jan., 13. og 23. Febr., 5. og 17. Marts 52); Chr. Holm 1 (2. Nov. 37); H. P. Holst 3 (22. Okt. 49 og 2 udat.); L. N. Hvidt 2 (28. Dec. 46 og 18. Juli 48); Hänschell 2 (4. Nov. og 10. Dec. 44); Høyen 3 (11. Mai 42 og 2 udat.); C. F. Ingerslev 4 (25. Juli, 19. Aug. 44, 29. Sept. 46, 19. Marts 47); N. F. Jespersen 2 (17. Marts — med Bilag — og 24. Marts 46); J. W. Jochumsen 1 (13. Febr. 42); C. T. Jørgensen 1 (23. Nov. 50); Jens Jørgensen 2 (15. Sept. og 23. Nov. 54); P. C. Koch 3 (22. Apr. og 24. Juli 38, 31. Aug. 42); E. Kochen (10. Febr. 38); H. Kopperholdt 13 (12. — med Bilag —, 13., 23. og 30. Jan., 20. Febr., 3., 13. og 16. Marts, 1. Juni 39, 1. Jan. [40?], 5. Apr. 40, 24. Sept. [40?], 24. Okt. 40 — med Bilag); F. Krieger 9 (8. Aug. 48, u. A. [vistn. ligel. 48], 5. Nov. 56, 30. Mai 57, 27. Febr. 62, 9. Sept. u. A., 4. Marts 68 — — samt Bilag med L.'s Haand —, 26. Okt. u. A., udat.); Krog-Meyer 1 (18. Febr. 45); Krok 1 (29. Dec. 46); Kruse 1 (11. Nov. 48); [H.] Krüger 3 (25. Apr., 25. Mai, 6. Juni [?] 68); J. P. Købke 1 (21. Aug. 64); Könisch 1 (12. Juli 51); G. Lallerstedt 1 (12. Nov. 49); J. E. Larsen 1 (26. Juni 55); P. Larsen [Dons] 1 (6. Febr. 65); [Appellationsretsraad] E. Lehmann 9 (23. Dec. 59, 19. Febr., 1. og 24. Marts, 2. Juli, 2. og 28. Aug. 60, 27. Marts 61, 16. Dec. 67); H. Lehmann 5 (5. Jan. 48, 11. og 12. Dec. 54, 5. Jan. 60 og udat.); W. O. W. Lehmann 7 (1. Jan., 18., 20. og 26. Febr., 3. og 17. Marts, 29. Juni 60); Levistam 1 (13. Mai 40); Lilliehöök 1 (18. Marts 46); Lindeberg 1 (13. Sept. 41); Lindequist 1 (10. Juli 46); P. H. Lorenzen 32 (udat. Koncept med Bilag, 4. Aug. 38, 29. Jan., 22. Febr., 13. Marts, 19. Apr., 26. Juli, 6. og 13. Aug., 11., 21. og 31. Dec. 39, 7. Jan., 24. Marts, 13. Mai — med Bilag —, 24. Juni, 5. Juli, 16. Aug., 24. Okt., 3., 7. og 14. Nov., 11., 12., 14., 17. Dec. 40, 4. og 20. Jan. 41, 23. Jan., 20. Apr., 10. Juli 42 og Nov. 43); H. Lund-

berg 2 (26. Apr. og 8. Mai 46); P. F. Lunde 1 (20. Febr. 41); Lüttichau 1 (17. Apr. 61).

Pakke I, 2: Manderström 1 (23. Juli 61); Manicus 1 (15. Mai 40); Marstrand 1 (23. Mai 53); Meinert 1 (11. Juli 45); G. Th. Meyer 2 (26. Marts og 23. Apr. 33); C. Molbech 1 (24. Okt. 40); A. W. Moltke 1 (12. Sept. 49 — med vedl. Koncept af L.); Augusta v. Moltke 1 (15. Aug. 52); Moltke Hvitfeldt 1 (31. Marts 61); D. G. Monrad 6 (10. Apr. 43, 12. Febr. 47, 14. Apr. 51, 14. Aug., 5. Sept. 54, udat.); M. J. Monrad 2 (9. Okt. 43, 20. Juni 45); S. Mortensen 1 (21. Sept. u. A.); P. A. Munch 1 (12. Juni 46); K. Murhard 1 (11. Okt. 34); Müllen 1 (7. Marts 39); O. G. Møller 1 (12. Dec. 46); C. M. Møller 1 (10. Juni 55); Kr. Møller 2 (2. Aug. og 11. Nov. 69); Godske Nielsen 1 (10. Nov. 55); G. C. Norling 1 (31. Okt. 48); F. C. Olsen 1 (19. Apr. 39 — med Bilag); Th. Olshausen 1 (21. Juni 45); L. Oppermann 1 (14. Dec. 46); W. Oxholm 1 (30. Juni 61); C. Paulsen 1 (3. Okt. 40); P. Petersen 1 (26. Febr. 51); F. Petit 11 (1. Aug., 25. og 28. Okt. 27, 16. Febr. 28, 5 udat., 11. Sept. u. A., udat.); Wm. Plate [ell. Platé] 2 (7. Marts 34, 17. Marts 38); Ploug 7 (18. Aug. 42, 6. Jan., 9. Marts 43, 22. Okt., 5. Dec. 49, 11. Apr. 51, 23. Apr. 61); C. M. Poulsen 1 (14. Dec. 63; med vedl. Br. fra Morton Peto, 7. Dec. 63); Preusser 3 (24. Apr., 29. Dec. 35, 3. Sept. 36, 10. Marts 38); H. Puggaard 3 (24. Nov., 12. Dec. 54, 21. Jan. 60 — med Tilføjelse af C. Puggaard); R. Puggaard 2 (24. og 29. Jan. 48); S. T. Raben 2 (15. Nov. 65, 28. Apr. 66; H. Rink 2 (25. Juni og 10. Aug. 62); E. M. Rodtwitt 1 (23. Nov. 54); Emilie Roed 4 (14. Juni 45, 14. Juni u. A. — med Bilag —, 14. Juli 45, 19. Sept. u. A.); J. Roed 1 (8. Dec. 46); Cl. Rosenhoff 3 (9. Okt. 39, udat. — med vedl. Nr. af «den Frisindede» for 28. Marts 43, 19. Nov. 46); Rosenørn 1 (4. Okt. 49); Th. Rosenørn [Teilmann] 2 (6. Juni 51 og 11. Juli 52); [N. D. A.] Ræder 1 (27. Sept. 54); [H. C.] Rørdam 1 (8. Nov. 50); Sarauw (Vestindien) 1 (10. Juli 40); Savarin 2 (28. Mai, 15. Juni 46); Schack 1 (11. Juli 54); Fr. Schiern 2 (26. Aug. 47, 10. Juli 48); Schouw 1 (27. Dec. 46); A. Schweigaard 3 (25. Mai, 2. Juli 35, 18. Sept. 65); C. H. Schweigaard 1 (8. Juli 70); L. Schöler 1 (24. Nov. 54); H. Schönbeck 16 (14. Juni 44 [?] — med Bilag —, 15. Juli 44, 13. Aug. [44], 17. Aug. [44], 9. Febr., 12. Marts 45, Apr. 45, 17. Mai, 10. og 13. Juni, 4., 18., 27. Juli 45, 24. Aug. 46 — med et vedl. Digt —, 30. Sept. u. A., 18. Juli u. A.); [K.?] Sick 1 (18. Dec. 39); K. Sick 5 (21. Marts 45, 25. Juni, 10. Okt. [?] 46, 29. Marts 47, udat.); L. Skau 25 (10. Juli 42, 13. Aug. u. A., 29. Mai — med Bilag —, 12. Aug., 29. Dec. 44, 21. Jan., 11. Mai, 15. Okt., 23. Dec. 45, 25. Jan., 18., 20. og 28. Aug., 26. Nov., 21. Dec. 46, 21. Apr. 47, 21. Febr., 15. Marts,

12. Juli 48, 24. og 27. Marts 59, 15. Apr. 60, 16. Jan., 17. Febr., 29. Marts 63); Georgia Skovgaard 1 (13. Sept. 52); P. C. Skovgaard 2 (6. Mai 46, 25. Juli 53); J Sonne 1 (5. Sept. 54); W. W. Stockfleth 4 (26. Okt. 49, 15. og 22. Marts 50, 12. Febr. 51); Storm 1 (21. Aug. 49); Studenterforeningens Seniorat 2 (2. Mai 63 og 15. Dec. 64); H. Sveistrup 1 (25. Nov. 54); Svendsen [Jellinge] 2 (17. Okt. 58, 6. Jan. 59); F. Søltoft 1 (26. Nov. 62); C. Sørensen 8 (10. Juni, 21. Okt. 37, 14. og 15. Apr., 21. Okt. — med Bilag — 38, 5. Marts og 15. Sept. 39, 12. Jan. 40); A. E. M. Tang 1 (20. Jan. 60); G. A. Thestrup 1 (1. Okt. 46); [C. J.] Thomsen 1 (6. Febr. 58); Ove Thomsen 2 (22. Mai, 24 Sept. 37); H. J. Thue 4 (25. Febr., 19. Juli 44, 14. Juni, 4. Aug. 47); F. Tillisch 1 (14. Juli 52); Fru Treschow 1 (16. Dec. 65); Treschow 1 (15. Mai 45); Tscherning 32 (7. Apr. 34, Mai 34 — med Bilag —, 2. Apr. 38, 31. Jan., 3. og 24. Aug., 9. Sept., 20. Okt. 42, 7. Marts 43, 19. Juni 44, 25., 27. og 31. Aug. 46, 31. Jan. 48, 8. Jan., 6. Marts, 23. Okt., 13. Nov., 14. Dec. 49, 16. og 29. Apr., 5. og 14. Sept., 1. Nov., 2. Dec. 50, 29. Marts, 6. Mai, 25. Juni, 19. og 20. Aug., 1. og 27. Sept. 51), P. A. Tutein 1 (28. Sept. 44); Unsgaard 2 (30. Dec. 59 og udat.); Algreen Ussing 4 (31. Juli 36, 2. Apr. 38, 2 udat.); C. Wachtmeister 1 (29. Juli 61); J. A. Wegener 1 (4. Apr. 66); J. H. Wegener 1 (2. Jan. 61); C. Weis 1 (18. Jan. 51); Welhaven 1 (14. Okt. 35); H. Wergeland 1 (udat.); A. Werckmeister 3 (1. Apr. — med nogle Digte —, 20. Juni 34, udat.); R. Westenholz 1 (25. Mai 48); François Wille 2 (13. Juli 41 — med Svarkoncept fra L. —, 4. Juni 47); With 2 (10. Apr., 12. Nov. 50), F. H. Wolfhagen 1 (1. Juni 67 — med 2 Bilag); C. Wulff 1 (3. Apr. 66); Zahrtmann 1 (7. Nov. 49); Åkerhjelm 1 (30. Juli 61); H. C. Ørsted 4 (3. Apr., 1. Sept. 32, 3. Jan. 34 [til L.sen.], 9. Jan. 34).

Endv. et Læg (i samme Pakke) betegn.: «Efterslæt. Breve (el. Koncepter til samme) fra Orla Lehmann; Breve fra Slægt og Paarørende til hans Hustru o. A., m. m.» Indhold: A. B[ech] til L., 2. Aug. [41]; Natalia Munch til Nanny Bech, 22. Apr. 41; Lejebevis af Kommandør Gerner, 20. Mai 41; anon., Slesvig 13. Nov. 40; anon. til L. (tysk, «aus dem Schleswigschen», 20. Juni 48; L. til Arnesen, [vistn. H.], 20. Apr. 40; Koncept til udat. Br. fra L. til Carl XV, samt Kopi heraf; L. til hans Hustru 3 (3. Febr., 3. Apr. og 16. Mai 48); L. til Monrad, Koncept (25. Apr. 64); L. til ? (ang. den sønderjydske Sag, 1. Nov. 38); L. til en svensk Excellence (Koncept, udat.); L. til en Etatsraad (udat. Koncept); tr. Opfordring 1845 til at støtte L. Skau, med paategn. Pengebidrag samt Skrivelse fra O. L.; A. Hage til Fru M. Lehmann 2 (1. Febr. og 2. Mai 48); «Pauline» (vistn. en Dame i det Puggaardske Hus) til Samme 2 (2. og 28. Apr. 48);

R. Puggaard til Samme 2 (1. og 21. Febr. 48); Kr. Ussing til C. Bille (13. Jan. 70); Flor til H. N. Clausen, Kopi (27. Jan. 43); P. C. Koch [vistn.] til Samme (11. Okt. 43); L. Skau til H. N. Clausen (5. Sept. 46); H. Arnesen til Giødwad (22. Juni 43); P. H. Lorenzen til A. Hage (24. Okt. 43); F. W. v. Schwartz til Samme (29. Juni 49); Anon. til Monrad, maaske Afskr. (11. Marts 64), Blauenfeldt til Sick (24. Jun. 46), S. Kleinschmidt til Smith (13. Aug. 62); P. H. Lorenzen til ? (maaske Tscherning), 2 Kopier (24. Jan. og 5. Febr. 43); P. H. Lorenzen til Tscherning (19. Febr. 43); Samme til [vistn.] Samme (7. Marts 43); Samme til Samme 4 (8. og 14. Marts, 12. og 25. Apr. 43).

Pakke II. Læg a har Paaskr.: «Tydske Journalister (1830—40)». Indhold: Koncept til en Art. af Lehmann, Febr. 1834, bestemt til «Allgemeine Zeitung», samt Breve til L.: fra F. A. Brockhaus 14 (23. Dec. 36 — med Svarkoncept af L. —, 25. Febr., 4. Juli, 15. Aug., 5. Dec. 37, 11. Juni, 16. Aug. 38, 16. Marts 39, 2. Apr., 5. Okt., 17. Dec. 40, 9. Aug. 41, 3. Marts 42, 18. Febr. 48 — tildels trykt); J. W. Cotta 2 (21. Febr. 34, 23. Nov. 36); Redaktør Leye 1 (25. Okt. 37); C. Th. Johannsen 1 (1 Juli 37); G. H. Pertz 1 (18. Juli 37); A. M. Runkel 9 (17. Sept. 30, 8. Jan. 33, udat., 19. Marts, 16. Okt. 35, 5. Jan., 21. Mai 36, 9. Jan., 2. Febr. 38); H. O. L. Lange 1 (2. Febr. 38, med vedl. Br. fra Runkel af 1. Febr. 38); A. M. Runkel 1 (6. Dec. 38); C. Th. Welcker 1 (31. Aug. 37). — Læg b. Først et Antal Meddelelser («Communicationer») til L. fra Trykkefrihedsselskabet 1838—40, 9 i Tallet. Endv. en Stemmeoptegnelse samt Breve til L. fra: Matthisen (4. Marts 41) og B. A. Knudsen (27. Dec. 46); F. C. Olsen til C. N. David (9. Mai 40), med Br. fra G. F. Ursin til Olsen (17. Mai 40), Udkast til et Titelbl. samt Overslag fra P. Ursin; H. N. Clausen til L. (12. Mai 39, med dennes Svarkoncept); Koncept (med Algr. Ussings Haand) til Udtalelse ang. et Skrift af Bergsøe, samt Br. fra Ussing til Driefer (13. Juni 41) m. m.; Udtalelser af David, J. E. Hoppe, Ussing samt Udkast til Erklæring ang. Fængselsvæsenet, 1840; Selsk.'s Skriftkomité til L. (9. Juli 39, med L.'s Svarkoncept); Selsk. til L., 15. Mai 39, med L.'s Svarkoncept af 17. Mai; Udkast til Udtalelse ang. dansk Litt. i Slesv., udat. Ang. «Skriftcommittee-Adressen»: L. til Selsk.'s Formand, 20. Marts 38; Samme til dets holbekske Afdeling, 21. Marts 38; Lunding til L., 27. Marts 38; Filialselsk. i Korsør til L., 15. Marts 38; J. B. Ovenbeck til L., 9. Apr. 38; Filialselsk. i Frederiksborg til L., 27. Marts 38; en Notits med Algr. Ussings Haand; C. F. Ingerslev til L., 30. Marts 38; Nykjøbing Filialselsk. til L., 8. Apr. 38. Ang. «Ærøe»: Christensen til L., 22. Marts 38; do. til do., 9. Dec. 38; Koncept til Skr. fra L. (Apr. 38); Christensen til L., 27. Sept. 38; do. til do., 9. Nov.

38; Koncept til Skr. fra L., udat.; Christensen til L., 19 Apr. 38; do. til do., 30. Aug. 38. Endelig: 2 Br. fra Randbøll til L., 23. Marts og 21. April 38, og 1 fra P. L. Møller til L., 13. Febr. 41. — Læg c. 1) 5 Breve til L. ang. Majfester, neml. fra J. N. Lassen (10. Mai 41), H. Bay (23. Mai 41), K. Sick (12. Mai 41 — med L.'s Svarkoncept); Majfestbestyrelsen (14. Mai 42) og Majfestkomitéen (3 Mai 46). 2) 1 Br. til L. ang. en Folkefest ved Ulkestrup paa Sjælland, fra Komitéen (6. Juni 45). 3) H. F. Poulsen til L., 2. Juni 42 (Indbydelse til at være Deltager i Studentertoget til Sverige 1842). 4) Overhofmarskallatets Svar, 5. Dec. 43, paa en Skr. fra Skandinavisk Selsk., med L.'s Koncept til sidstn. 5) «Til Medlemmerne af Samfundet til den danske Literaturs Fremme», Kbh. 1839 (trykt). 6) Breve og Aktstykker vedr. Industriforeningerne i Kbhvn. og Rendsborg, nemlig: Den kbh. Industriforen.'s Repræsentantskab til L., 15. Dec. 40; udat. Opfordring til Indtrædelse i samme Foren.; Forslag (udat. og ud. Underskr.) fra nogle af dens Medlemmer; Skr. fra Industriforen. i Rendsb. (16. Juni 1838) til «die geehrten Herrn Entrepreneurs des zu errichtenden Indüstrie-Vereins für das ganze Land», samt nogle Udkast til Foreningslove, Uddrag af Forhandlingsprot. m. m. (Tysk). 7) Beretn. om Mødet ang. Hædersgaven til Algreen Ussing 1839.

Pakke III. Lehmann har selv rubriceret dens Indhold saaledes: (1) «Forhørene, Dommen og de trykte Indlæg»; (2) «Mine Notater i Skranken»; (3) «L.-F. Stiftstidende og Korrespondance»; (4) «Suspensionen og dens Ophævelse»: (5) «Adresser til mig»; (6) «Forsvar for min Færd i Stændercomiteesagen». — Indeholder Koncepter af L., Avisnumre og enk. andre Tryksager, bekræftede Udskrifter af Højesterets og den kjøbenhavnske Lands-Over- samt Hof- og Stadsrets Prot. og af forskellige falsterske Retsprotokoller. Af orig. Br. findes: 2 Skr. fra Kbhvn.'s Borgerrepræsentation til L., 22. Juli 41 og 12. Febr. 42, samt Stævning til L., 18. Dec. 41; Adresse til L. fra Borgere og Bønder paa Falster, 22. Jan. 42; Kbh.'s Magistrat til Højesteretsadvokat Buntzen, 1. Apr. 41; Generalfiskal Treschow til L., 22. Aug. 41, — med vedl. Koncept af L.; Treschow til L., 6. Nov. 41, — med 2 vedl. Koncepter af L., den ene betegn.: «ikke afsendt»; Hans Nielsen til I. Sidenius, udat., (samt Bilag med samme Haand); C. A. Flensborg til L. (3), 24., 26. og 28. Febr. 41; N. Stabell til L., 6. Mai 41; Treschow til L. (3), 24. og 27. Dec. 41, 7. Jan. 42; fire Ribe Borgere til L., 12. Febr. 42.

Pakke IV. 1ste Læg. Indhold: 1) «Indførelsen af raadgivende Provindsialstænder», egenh. Afhandl. af L.; 2) Notater (med L.'s Haand) om konstitutionelle Forhold i forsk. europ. Stater; 3) Anmeldelse, ligel. med L.'s Haand, af et Skrift om Provindsialstænderne (1831). — 2det Læg, af L. selv forsynet med Paaskr.

«Ständervalg m. v. 1840—47; paa Bornholm; i Helsingør; Kjøbstædernes 8de Valgdistrict; ang. Christensens Valg». Indeholder Breve til L. fra: E. S. R. Andersen 1 (22. Febr. 42); C. Boye 3 (26. Dec. 41, 19. Febr. 42 — med Bilag af s. D. —, 21. Nov. 43); P. D. Broager 1 (22. Jan. 47); H. Carlsen 1 (11. Okt. 42); H. C. Grønvold 1 (12. Jan. 47); G. Hage 1 (11. og 13. Dec. 40; vedl. Svarkoncept af L., samt Br. til H. fra Schöne, 10. Dec. 40); H. F. Holm 1 (12. Juli 42); Propr. Jacobsen 2 (12. og 22. Nov. 40); Lihme 4 (2. Jan. og 23. Okt. 41, 2. Juli 44, 5. Jan. 47 — med et vedl. Br. fra Rudkjøbing til Postsekr. Bojesen, dat. 12. Jan. 41); C. Paludan 1 (4. Febr. 47); J. F. Petersen 1 (11. Juni 49); J. Ploug 4 (6. Aug. 42, 10. Mai — med Bilag —, 1. Juli, 29. Dec. 46); Sogneforstanderskabet for Maarslet 1 (27. Juni 42); H. P. Rasch 2 (26. Nov. og 15. Dec. 48); A. Recke 1 (20. Juli 42); J. F. Schalburg 1 (14. Juli 44); H. H. Schou 2 (udat. og 24. Dec. 46); Schöne 1 (12. Jan. 47); I. Sidenius 1 (31. Dec. 46); H. Steffensen 2 (19. Sept. 44 og 3. Nov. 46); Ch. Voigt 1 (30. Dec. 40); L. P. Voigt 5 (19., 23., 27. og 30. Dec. 40, 15. Juli 42); med Betegn. «Bornholm» 2 Br. fra Biering, 13. og 16. Juni 40, 1 fra P. Johnson, 18. Juni 40, og en Koncept af L.; med Betegn. «Helsingør» 9 Br. fra C. Wiibroe, 31. Dec. 40, 2., 8., 11., 13. Jan. 41, H. L. Meyer, 8. Jan. 41, N. P. Kirck, 10. Jan. 41, H. Borries, 8. Jan. 41, F. C. Olsen, Juleaften 40. — 3die Læg indeholder Koncepter af L. og Andre samt nogle Avisnumre og lign. Tryksager. — 4de Læg er betegn. «Stænderne. Constitution 1846». Indeholder mest Koncepter og Afskrifter, intet med L.'s Haand; en Skr. til L. fra C. H. [?] Jespersen, 5. Juli 46.

Pakke V. 1ste Læg er betegn. «Dansk-Tydsk 1845—46 (Den danske Pressekomités Virksomhed til Modarbejdelsen af Schleswigholsteinismen). Manuskripter, Breve m. m.» Indeholder Koncepter af L., Tryksager, Afskrifter, en «Aftale» (med L.'s Haand og med de orig. Underskrifter) samt Breve fra: J. Abrahamson (14. Marts 46, — kun Slutn.), Schouw til L. (17. Marts 46), C. F. Wegener til Clausen (17. Mai 45), Rundskrivelse 1845 med paaskr. Udtalelser af Clausen, Schouw, Monrad o. fl., H. Estrup til Clausen (15. Mai 45), Clausen til L. (20. Mai 45), F. M. Knuth til Clausen [?] (15. Mai 45), Schouw til L. 2 (14. og 15. Juli 45), Clausen til L. 2 (21. Apr. 45 og udat.), J. Abrahamson og ? til Clausen (15. Mai 45). — 2det Læg er betegn. «Marts 1848» og dets Indhold rubriceret saaledes: «1) Referat af en Samtale mellem L. og Frederik VII 4/3 1848», «2) Referat af det store Casinomøde», «3) Antwort an die schleswigholstein. Deputation (Lehmanns Koncept og Udkast). (Se Hist. Tidsskr. III. 6.)», «4) Brev om Martsdagene 1848, Særtryk af Hist. Tidsskr. III. 6. med vedlagt Manuskript og herhen hørende

Korrespondance», neml. et Br. fra O. Müller til L., 2. Nov. 59, «5) Paatænkt Krigsmanifest 1848», med L.'s Haand, samt fl. Bilag ang. Krigen. — 3die Læg, «Diplomatisk Mission», indeholder «1) Samling af Aktstykker (Breve, Indberetninger, Avisudklip m. m.) fra Lehmanns diplomatiske Rejse 1848.» Heribl. af Orig.: Schouw til L., 25. Mai 48; Udenrigsministeriet til Samme, 19. Mai 48; Disraeli til Grev Reventlow, 14. Apr. 48; Palmerston til Samme, 12. Apr. 48; Jules van Svart [?] til L. [?], 5. Apr. 48; Bunsen til L., 21. Apr. 48; Palmerston til L., 18. Apr. 48. Endv.: «2) Diplomatisk Rejse 1848 (Afhandling) se Lehmanns: Efterladte Skrifter II.»

Pakke VI. 1ste Læg er af Lehmann selv forsynet med Betegnelser. Først «Regjeringscommissair i Jylland, Mai 1848. Fuldmagten, Circulairet 1. Mai 1848, Veile Amt — Horsens — Skanderborg — Aarhuus — Viborg — Ringkjøbing — Aalborg —, Slutning.» Vedl. er Departementstidende f. 25. Mai 48 samt 2 Br. fra F. M. Knuth til L. (begge 12. Mai 48). Dernæst Afskr. af L.'s Skrivelser til Bardenfleth 9., 11. og 20. Mai samt Skr. fra Stiftamtmand Sporon 1. Mai 48; forsk. Notitser og Koncepter. Endelig «Jydske Breve til mig». Disse ere fra: a) «Skanderborg»: Dahl 2 (13. og 15. Mai 48), J. R. Dahl (9. Mai — med 3 Bilag), Ræder til Prok. Dahl (8. og 9. Mai, Genparter), J. N. [?] Schulz til Samme (13. Mai); b) «Randers»: W. Lorentz 3 (6., 11. og 12. Mai); c) «Aarhuus»: Chr. Otterstrøm 4 (5., 12. — 2 Br. — og 15. Mai), ulæsel. Navn (4. Mai); d) «Aalborg»: Stemann (10. Mai), Store Brøndum Sogn (12. Mai), O. Chr. Green (10. Mai), endv. Herskind & Bärentz til Generalkommandoen (12. Mai); fremdeles uden Paaskr. (til L., naar ikke andet er bem.): Dahl (25. Mai, med vedl. Genpart, af s. D., af Br. fra Hersleb til Ræder), Lina Budtz (22. Mai), Frank (27. Mai), H. C. Refslund (26. Mai), Sparekassen i Viborg til Stiftamtet (18. Mai), L. Bretton 2 (6. og 10. Mai, med vedl. Koncepter af L.), Handelsminister Bluhme (6. Mai); betegn. «Ringkjøbing»: Schulin 2 (begge 4. Mai); Holstebro Handelsstand (6. Mai); «P. L.» (26. Mai); M. G. Andrup og B. Nørgaard (22. Mai); Beissenherz til Tscherning (6. Mai); Adresse fra endel Varde Borgere (19. Mai), samt Br. fra Postmester Rostrup til Købmand Clausen og Fabrikant Schmidt (16. Mai) med Afskr. af Skr. (15. Mai) fra nogle Indbyggere i Varde; F. C. Bendixen (11. Mai); Drechsel (10. Mai); Mylius (11. Mai); Biskop Fogtmann (24. Mai); Augusta Eyben (21. Mai); Dahl (9. Mai); L. Bretton 2 (begge 13. Mai), med Afskr. af et Br. fra Otterstrøm til Amtm. Lorentz (19. Mai); Ræder (6. Mai); W. Schytte (udat.), endv. en Koncept af L. og en Genpart; Bardenfleth (5. Mai, med Koncept af L.); Samme (12. Mai). — 2det Læg: «Malmø Vaabenstilstand» (indeholder kun Koncept til en Fremstilling af L.). — 3die Læg: «Krigen 1848 —50» indeholder Br. fra C. Petersen til Amtm. Bruhn (18. Jan. 49)

samt nogle Afskr. af Embedsskrivelser, endv. en lang Skr. fra Læssøe til H. P. Holst (Afskr.).

Pakke VII. 1ste Læg indeholder Aktstykker, Breve, Udkast til Taler m. m. (ogs. Tryksager). Af Originalbr.: Tscherning til det danske Gesandtskab i London 1. Mai 48 (med et engelsk Br. fra T., 3. Mai); J. Liebe til Konsul Hage (25. Juni 49); F. M. Knuth til Lehmann 3 (28. Apr. og 18. Juli 48 samt udat.); 2 Rapporter fra Krigsministeriet, undertegn. W. O. W. Lehmann (1. og 9. Juni 48), med et Bilag; W. [?] Dethlefsen til O. L. (31. Marts 48); Knuth til L. (10. Nov. 48). — 2det Læg: Udkast m. forsk. Hænder, mest Lehmanns, men desuden med en Sekretærs og en anden (kun et enk. Bl.), ogs. et trykt, endv. til Valgloven og andre Love; endelig Br. fra Rosenørn til L., 26. Okt. 50, med et Bilag.

Pakke VIII. Indeholder: «a) Breve [til L.] Dec. 1848 —April 1849 (13. Stykker)», neml P. G. Bang 2 (6. og 9. Dec. 48), Pløyen (20. Dec. 48), P. G. Bang (27. Dec. 48), Monrad (udat., med 2 Erklæringer, af 29. Dec. 48), Heltzen (30. Dec. 48), Storm (6. Jan. 49), Heltzen 2 (udat. og 1. Febr. 49), Joh. Harbou (24. Febr. 49, med Bilag); Indenrigsministeriet 2 (3. og 20. Marts 49), Koncept af L. (4. Apr. 49). b) Aktstykker osv. ang. L.'s Fangenskab 1849 (en Fortegn. over dem, tildels med L.'s egen Haand, ligger foran). Mærkes kunne: Skr. til L. fra det slesv.-holstenske Indredepartement (24. Apr. 49), benyttet af L. til at skrive Koncepter paa; samme til L., 14. Mai 49, ligel. med paaskr. Koncept; Genpart af Skr. fra Kapt. Lehmann til det danske Krigsministerium (4. Aug. 49); do. af Br. fra Lægen Hegewisch til Kapt. L. (29. Juli 49); Krigsministeriet til H. Hage (29. Juli 1872); L. til General Prittwitz, 20. Mai 49, samt en egenh. Afskr. af samme Brev som Manuskr. til Trykn.; Prittwitz til L. 3 (27. Mai, 27. Juli og 3. Aug. 49); Harbou til Franke, 24. Mai 49 (Kopi); Billet fra Jensen (tysk) til [?], udat.; Th. Olshausen til A. Hage (25. Mai 49); F. W. v. Schwartz til H. Puggaard (21. Juni 49); Samme til A. Hage 4 (25. Mai, 1., 4. og 12. Juni 49); det slesv.-holst. Indredepart. til L. (20. Juni 49); General Krohn til L. (11. Aug. 49); Gustav Hage til L. (30. Juli 49); R. Puggaard til L. 2 (11. og 26. Juli 49); A. Hage til L. 2 (30. Mai og 7. Juni 49); L. til hans Hustru (26. Apr. 49); Tscherning til L. (14. Mai 49); L. til Tscherning (25. Mai 49); L. til hans Hustru (4. Juni 49). «c) Amtmand i Veile 1849 —61.» Mest Koncept til en sammenhængende Fremstilling, særl. om Fred. VII's Besøg i Veile; endv. Opfordring til at yde Frederikstads nødlidende Beboere Hjælp, med paategn. Bidrag, en do. (trykt), ligel. med paategn. Bidrag, samt et af L. udstædt Laanebevis til Nationalbanken (1839).

Pakke IX. Indeholder, foruden endel Koncepter og Optegn.

navnl. med L.'s Haand: «Forslag til Lov om nogle nærmere Bestemmelser angaaende Communernes Selvstyrelse og det communale Skatte- og Regnskabsvæsen udenfor Kiøbenhavn»; Indenrigsministeriet til L. (24. Aug. 60); samme til det paagældende Landsthingsudvalg (17. Okt. 60); «Protokol for Udvalget angaaende Kommunalloven 1851» (et Læg, forsk. Hænder).

Pakke X. 1ste Læg. Skreven Indholdsangivelse: «1) Forslag fra P. Høeg til en dansk Kolonis Anlæg i Sydamerika», udat., underskr. «Peter Høg, Rønne paa Bornholm». — «2) Regeringspolitiken og Ridderskabet» III (af Lehmann?) (Afskrift.) (Fragment.)» Til Slutn.: «For Afskriftens Overensstemmelse med Originalen indestaaer J. F. Giødwad». — «3) Adresse fra Lorentzen til Præsidenten i den 2den holstenske Stænderforsamling.» «4) Adresse til Kongen fra Arvefæsterne i Fr:borg Amt ved Lehmann (1840.) (3 Breve vedlagt)». Tildels L.'s Haand. Brevene ere fra: Gaardejer Koefoed til L. (27. Mai 40) og Lars Jørgensen til Avlsbruger Lüdersen (13. Mai 40); det 3die Stykke er intet Brev. — «5) Folgendes ist der Krigs Declaration Dannemarks gegen Gross-Britannien. (1808).» Samtidig Afskr. — «6) «Carl August» (Afskrifter og Originaler vedr. Forhold i Norge og Sverige 1810—14 [Sange, Plakater, Indberetninger m. m.]).» Synes væsentl. at være Afskrifter, dog alle fra 19. Aarh.'s Begyndelse. — «7) Indberetning ved L. til Maskinhørspinderiet i Kbhvn. (af $^{5}/_{6}$ 1841) i Anledn. af den Groveske Sag.» Koncept med L.'s Haand. — «8) Afskedshilsen og Hædersgave til J. A. Fibiger ($^{13}/_{2}$ 1836).» Afskr. — «9) Adresse af $^{19}/_{2}$ 1835 fra 41 Borgere i Roskilde til Kongen om Censurens Ophævelse.» Afskr. — «10) Afskrift af Forhandlinger om Baptisternes Stilling 1842». Med 2 Bilag. — «11) Cfraad M. Bruuns Votum i Rigsretssagen 1856 mod Ministeriet Ørsted.» Afskr., samt et orig. Brev fra M. P. Bruun til L. (22. Marts 57). — «12) Fra Lehmann til H.retsadvokat G. Brock om Redaktør Billes Højesteretssag.» Koncept. — 2det Læg. Skreven Indholdsangivelse: «1) Genpart af Skrivelse fra Frederik VII til Konsejlspræsident P. G. Bang af $^{29}/_{8}$ 1855.» — «2) Tale i Landstinget og Koncept til samme [Efteraar 1855]». — «3—4) Skrivelser fra Lehmann til P. G. Bang og Westenholz om Valg til Rigsdagen og den jydske Jernbanesags Behandling i samme af $^{7}/_{12}$ og $^{12}/_{12}$ 1855.» — «5) Notits om Fr. VII's og Oscar I's skandinaviske Noteveksling i 1857.» — «6) Do. om nyt Ministeriums Dannelse ved Madvig (1860).» — «7) Tillidsadresse fra Landmandsforsamling i Vejle Amt til Mindretallet i den slesvigske Stænderforsamling ($^{29}/_{3}$ 1860).» Afskr. med nogle paaskr. Linier af L. — «8) Adresse fra 137 Rigsdagsmænd til Regeringen om «Danmarks Ret til Slesvig» (Maj 1861).» Med tildels orig. Underskrifter. — «9) Lehmanns Udkast til lignende fra samme Tid». — «10) Brev til A. Paget om Dannevirkes

Stilling og Forholdet til Tyskland fra L. ($^2/_{12}$ 61).» Samt Br. fra Paget til L. (2. Dec. 61). — «11) Carl Plessen: Vorschläge zum Zwecke friedlicher Erledigung der zwischen Dänemark und dem deutschen Bunde obwaltenden Differenzen». Synes ikke Orig. — «12) Bemærkninger og Add. af Fenger og Hall til Msp. til Lehmanns Piece «om Aarsagerne til Danmarks Ulykke» (1865).» Egenhændige. Vedl. er et Br. fra A. Paget til L. (20. Dec. 64), med paaskr. Svarkoncept af L. — «13) Hall: «Intet Defensionsindlæg, men kun nogle supplerende Bemærkninger» [ɔ: om det holstenske Ministerium 1854—63.]» Egenh. — «14) Brev fra L. til A. Dotézac af $^{16}/_{12}$ 64.» Skr. paa et Br. fra Dotézac til L. (16. Dec. 64). — «15) Samtale med Tillisch 6. Juni 1865.» Tildels med L.'s Haand — «16) Do. med Monrad [1865]». Ligel. — «17) Biografi af L. P. Skau.» Af L. og med hans Haand. — «18) Nogle slesvigske Selskabssange i Msp.» Forsk. Hænder. — «19) «An die Oberkirchendirection» 14. Dec. 1839. (Copie).» Undertegn. Reichwein; vedl. et Par Bilag, det ene en Skr. til ? fra B. Bendsen (12. Febr. 40). Endv. nogle Avisnumre.

Pakke XI. 1ste Læg: «Correspondance vedr. Lehmanns Indtrædelse i Ministeriet Sept. 1861.» Breve til L. fra: Hall 2 (udat. — ogs. i Afskr. —, 13. Sept. 61), Fru Hall (18. Apr. 61), Ploug (3. Marts 61), Hall 3 (14. Apr. 61, 2 udat.), Fru Hall (3. Sept. 61, med Svarkoncept fra L.), Anon. (ɔ: Lehmann) til Hall, (udat., Afskr.); Hall til L. (16. Aug. 61); L. til Hall 2 (20. Aug. og 1. Sept. 61); Hall til L. (2. Sept. 61); L. til Hall 2 (4. Sept. 61 og udat., henholdsv. Afskr. og Koncept); L. til Konseilpræsidenten (12. Sept. 61); Fredericia's Kommunalbestyrelse til L. (21. Sept. 61); O. M. Hersleb til L. (4. Mai [61]); H. Nielsen til L. (20. Nov. 61); A. E. M. Tang til L. (2. Okt. 61); O. M. Hersleb til L. (28. Sept. [61]); Lund til L. (3. Okt. 61); J. Glahn til L. (4. Okt. 61). — 2det Læg: «Indenrigsminister. 1) Organisation og Personale. 2) Skattevæsenet.» Koncepter til sammenhængende Fremstilling med L.'s Haand. Endv. nogle Tryksager og nogle skrevne Tabeller o. lign. — — 3die Læg: «Nogle Smaating fra Indenrigsministeriet (Tryksager).» Ogs. 2 lith. Planer til Kjøbenhavns Havns Forbedring.

Pakke XII. Indholdet er dels Tryksager, dels Koncepter af L., ogs. Regnskaber samt Udkast af Andre, deribl. Wolfhagen.

Pakke XIII. Under a findes 6 Afskrifter af Skrivelser (tyske og franske) fra v. Bernstorff til Balan, Hall til de danske Gesandter i Udlandet, Samme til Ges. i Berlin og Wien, Samme til Quaade og Bille-Brahe (2), Balan til Hall (29. Juli 61 indtil 6. Nov. 63). Under b en sammenhængende hist. Fremstilling af L. m. Tit.: «Den græske Thronfølgesag» («Bog Afsn:») samt hans Koncept hertil.

Pakke XIV. Under a: «1) Forarbejder til Afhandlingen

«Den svensk-norske Hjælp» (se Nord. Univ. Tidsskr. VII.) 2) Unionen mellem Norge og Sverrig (Afhandling 1868) (utrykt). 3) Opløsningen af Norges Forening med Danmark. (Afhandling, utrykt.)» Mest med L.'s egen Haand; ved den første ere et Par Tryksager vedlagte. Under b: «1) Korrespondance og Aktstykker vedr. det nordiske nationaløkonomiske Møde og Industriudstillingen i Stockholm Sommeren 1866. (11 Stk.).» Dels Koncepter af L., dels Breve til L. — og hans Fæller i Komitéen — fra Bildt og Wærn (7. Juni 65), G. Forchhammer (9. Juni 65), G. Fahnehjelm (14. Juli 65), S[chovelin?] til Forchhammer (14. Juli 65), Schovelin til Hage (20. Juli 65), Kierulf og Smith Petersen til Komitéen (Juli 65), G. Bildt til Hage (23. Mai 65), Uddrag af Protokollen ang. den nord. Industriudstill. i Sthlm. 1866. «2) Referat af en Samtale mellem Lehmann og Carl XV (1866).» Under c, foruden Koncepter af L. og et Par franske Aviser, Breve til L. fra: Vicomte de Coëtlogon (17. Aug. 67), G. de Coëtlogon (31. Aug. 67), C. N. David (9. Sept. 67), L. Forestier Demours (28. Nov. 67). A. Genevay (17. Sept. [67]), E. Hornemann (28. Aug. 67), Mme E. Popinel née Demours (29. Nov. 67), Marquis de St. Lieu 2 (23. Aug. 67 og 12. Juli 70).

Pakke XV. 1ste Lægs Indhold: lat. Testimonium for L. af M. Nielsen, Borgerdydskolens Bestyrer, «die VI^to Cal. Octobris MDCCCXXVII»; Afskr. af samme, med forsk. andre Attester o. l. i Afskr.; Artiumsbevis, akademisk Borgerbrev, samt orig. Attester o. desl. for L. fra Kbh.'s og Berlins Univ.; ang. L. som Borgerrepræsentant: Borgerbrev i Kbhvn. (11. Marts 40) og Meddelelse fra Magistraten om hans Valg (11. Apr. 40); samlet und. Rubr. «Det lille Fond ad usus publicos»: skr. Plan med 2 Bidragslister, flere Koncepter til Skr. af L., Udtalelser af Ploug, Lunde, Broberg og Drewsen af 4. Mai og 25. Okt. 42, 5 Kvitteringer til L. for Pengebidrag (1842) samt en Regning fra ham; L.'s Ansøgn. til Danske Kancelli om at maatte aflægge Prøve som Overretssagfører (6. Marts 38); hans Koncept til Ansøgn. til Kongen om at maatte blive Højesteretsadvokat (2. Mai 42); lat. Autobiografi (udat. Koncept) m. m.; L. til Boghdl. Reitzel (23. Jan. 41); Ansøgn. fra L. og hans Søskende om, at deres Forældre maa hensidde i uskiftet Bo (udat., orig. Underskr.); helsingørske Borgeres Opfordring til L. om at søge Valg til Stænderne, 20. Dec. 40; Adr. fra Nykjøbing paa Falster med en Hædersgave, 4. Dec. 41; Adr. fra Rudkjøbing til L., 24. Jan. 42, med Koncept til L.'s Svar; do. fra Svendborg, 28. Jan. 42; under Rubr. «Advocaturen. Embedseden» nogle Koncepter og Kopier samt et Par Avisnumre og: F. Lowzow til L. (20. Nov. 43), L.'s Bestalling som Højesteretsadvokat (17. Apr. 44), Lowzow til L. 4 (22. Apr., 8. og 15. Mai, 3. Juni 44), L. til Clausen («i Hast», udat.), Lowzow til L. 2 (9. og 25. Marts 46),

Treschow til L. (13. Marts 46); Takadresse fra endel Beboere af Langeland til Drewsen, B. Christensen og Lehmann (14. Mai 45); Redaktionen af »Archives historiques» til L. (17. Juli [46]); 3 Meddelelser fra Kbh.'s Magistrat ang. L.'s Valg til Stænderdeputeret (24. Dec. 46, 10. Febr. og 30. Juli 47); Forpligtelse underskr. af L. som Medlem af Foreningen mod Brændevinsdrik (21. Nov. 47); Lowzow til L. (22. Dec. 47); L.'s Obligation til «den alm. Enkekasse» (24. Sept. 44) samt Enkekassens Revers (25. Sept. 44); Finansministeriet til L. (9. Marts 49); Indenrigsministeriet til L. (27. Sept. 55); Adr. fra Fæstebønder paa Thorsing til L. (Febr. 45); Indenrigsministeriet til L. (5. Sept. 54), vedl. Br. fra H. L[ehmann] (19. Sept. 54), fra H. og R. Puggaard (29. Aug. 54, med Bilag) og fra A. Hage (3. Aug. 54); Adr. fra Veile Amt til L. (19. Mai 60); en Komité i Fredericia til L. (30. Juni 61); L.'s Udnævnelse til Minister uden Portefeuille (24. Marts 48, med et Bilag); Entledigelse fra Ministerembedet (15. Nov. 48); A. W. Moltke til L. (30. Nov. 48); Indenrigsminister Bang til L. (16. Dec. 48); Bestalling som Amtmand (12. Jan. 49); Indenrigsmin. Bang til L. (20. Jan. 49); Bestalling som Indenrigsminister (15. Sept. 61); Konseilpræsident Hall til L. (21. Sept. 61); Entledigelse fra Indenrigsministerembedet (31. Dec. 63); Udnævnelse til Ridder af Dannebrog (4. Apr. 55); til Dannebrogsmand (23. Jan. 58); til Kommandør (1. Jan. 59); til Kommandør af Nordstjernen (20. Juli 61); vedl. Tilladelse til at bære den (14. Aug. 61); til Kommandør med det store Kors af samme (28. Juni 66); vedl. Tilladelse til at bære Dekor.; Indenrigsministeriet til L. om Annullering af hans Rang (9. Mai 70), med vedl. Koncept af L. til Ansøgn. til Kongen; Goncet til L. 2 (19. og 26. Sept. 61); P. Duprat til L. (29. Juni [61 ?]); Koncept til et Par Afsn. af L.'s Selvbiogr., det ene betitlet «Reiser til Italien og Frankrige i Aaret 1848»; en Notits med Marie L.'s Haand fra hendes Rejse; L.'s Mskr. til Art. i Suppl. til Erslews Forf.-Lex. — 2det Læg: «Haandskrevne Digte og Sange til Lehmann, hans Familie m. m. (31. Stk.).» Ogs. nogle Sange osv. vedk. L.'s Slægt i 19. Aarh.'s Beg., nogle hdskr. Studenterforeningssange o. desl., deribl. en med (synes det) H. C. Andersens Haand, en af Const. Hansen m. m. — 3die Læg indeholder: «Aktstykker (Correspondance, Planer m. m.) vedrørende Mindesmærkerne for: 1) Tyge Brahe, 2) General Bülow, 3) Obelisken paa Skamlingsbanken (3 Fasc.), 4) Monumentet paa Flensborg Kirkegaard.» Under 1): Treschow til L. 2 (4. og 11. Jan. 47) samt et Par Tryksager. Und. 2): Koncepter af L., nogle Tryksager samt Br. til L. fra F. F. Haxthausen (2. Juli 58), Overpræsident Lüttichau (udat.), H. N. Clausen (13. Juli 58), Bissen 2 (12. og 29. Juli 58 samt en Tegn.), H. N. Clausen (udat.), O. Vaupell (21. Jan. 60), Komitéen for Opførelsen af Monum. paa Flensborg Kirkegaard til Komitéen

for Bülows Monum. (8. Juli 62), Direktionen for Fredericia Sparekasse til L. (29. Juli 62), Kvittering fra Lüttichau til Komitéen for Bülows Monum. (1. Aug. 62), L. Mourier til L. (13. Juli 62, samt et Overslag og en Bidragsliste), Enkegeneralinde Bülow til L. (2. Nov. 58). Und. 3): Referat af Komitémøde 10. Apr. 60, 2 Skr. fra Krigsministeriet (23. Jan. og 30. Apr. 60), Koncept til Skr. fra Komitéen til General Moltke og Bissen (udat.), Votum af Moltke og Bissen (13. Febr. 60), Bissen til L. (1. Febr. 60), L. Mourier til L. (5. Febr. 60), Samme til L. 2 (8. og 12. Febr. 60, med Bilag), Bissen til L. (20. Aug. 60), Falkenberg til L. (20. Juli [60]), H. N. Clausen til L. (9. Febr. 60), Regenburg til L. (10. Febr. 60), Komitéen for Flensborg-Monum. til Komitéen for Bülows Monum. (25. Juni 62), L. Mourier til L. 2 (10. Mai og 2. Juni 62), «flere Venner af den danske Sags Forkjæmpere i Slesvig» til L. (30. Aug. 60), L. Skau til L. (22. Mai 60), Lieut. C. A. Nielsen til L. (14. Sept. 60, med et Overslag), Komitéen for Skamlingsbanke-Monum. til L. (2. Aug. 60), L. Skau til L. 2 (22. Aug. 60, det ene privat; med et Bilag), desud. et Par Koncepter af L. Fremdeles Brev fra J. P. Købke til L. (13. Juni 64) med et Antal Aktstykker ang. Skamlingsbanke-Monum. (Regnskaber, Mødereferater, Kvitteringer o. desl.), L. til Overpræsid. Lüttichau 2 (6. Febr. og 6. Sept. 59, samt 2 Skr fra Komitéen for Bülows Monum., begge 1. Dec. 58), L. Skau til L. (18. Apr. 63). Købke til L. 2 (20. Juli og 25. Aug. 63), L. Skau til L. (16. Aug. 63, med Bilag), Samme til Købke (18. Juli 63, med Bilag). Und. 4): Br. fra Komitéen for Flensborg-Monum. til L. (28. Febr. 63, med vedl. Regnskab).

Herkomst og Benyttelse. Foræret Bibl. 1875 af Lehmanns Arvinger ved Dr. phil. G. Rode (idet Arvingerne forbeholdt sig Ret til indtil Aarh.'s Slutn. at tage Bestemmelse ang. Benyttelsen). — Endel af L.'s mindre Skrifter har han selv i sin Levetid ladet trykke enkeltvis ell. i Bl. og Tidsskrifter, slg. Erslew, Forf.-Lex., II, og Suppl., II; Vahl, Dansk Bogfortegnelse 1859—68, Kbh. 1871. Endv. O. Lehmann, Efterladte Skrifter, ved H. Hage og C. Ploug, I—IV, Kbh. 1872—74; Jul. Clausen, Af O. Lehmanns Papirer, Kbh. 1903; L. Skau, Peter Hjort Lorenzen, Kbh. 1865; J. Ottosen, Peder Hjort Lorenzens historiske Gerning, Kbh. 1896.

Ny kgl. Sml., 4., 868^{kb}. *Ant. Petersen, Samlinger til Danmarks indre Historie: Kjøbenhavn — Frederiksborg — Kronborg — Kjøbstæderne og deres Slotte — historiske Notitser.* Pap. 19. Aarh. 1 Bind (ell. Kapsel).

Optegn. paa smaa Sedler med Fuldm. Anton Petersens Haand. — *Herkomst.* Købt eft. den 1870 afd. Samler.

Ny kgl. Sml., 4., 868^{p}. *Kl. Gjerding's Samlinger til dansk Historie, særlig med Hensyn til Hellum Herred.* Pap. 19. Aarh. 4 Kapsler.

Indeholder: I. Topographi. II. Aktstykker. III. Personalhistorie. Udtog af Tingbøger. IV. Blandinger. Cand. theol.

Klaus Gjerding døde 1880. Optegnelserne ere dels i Notebøger, dels paa Sedler, hvoraf de fleste anbragte i Konvoluter, som ere forsynede med Paaskrift om Indholdet. — *Herkomst osv.* Givet til Bibl. af E. Møller Holst eft. den afd. Samlers Ønske. 1890—92 udkom i Aalborg: Bidrag til Hellum Herreds Beskrivelse og Historie, saml. af Kl. Gjerding og udg. ved D. H. Wulff (Udg. af Selsk. f. jydsk Hist. og Topogr.).

Gl. kgl. Sml., Fol., 844. *En Bog med gamle Domme, Adels-Testamenter, Gavebreve, Aarfeider, Leidebreve, samt andre Documenter og historiske Optegnelser af det 14de, 15de, 16de og 17de Seculo og deriblandt Holger Gregersens og Johan Oxes Reiser til den hellige Grav 1518, dog nogle Blade saavel foran som hist og her i Bogen udrevne.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 240 Bl., med Pagin., der beg. m. 44; endel Bl. ubeskr.

Afskrifter, forsk. Hænder. — *Herkomst osv.* Har tilhørt Bibliotheksamanuensis Chr. Brandt (Bibliotheca Brandtiana, Kbh. 1784, S. 358, Nr. 12). — Holger Gregersen [Ulfstands] og Johan Oxes Rejse er udg. af H. F. Rørdam i Kirkeh. Sml. 5. R. I, S. 484—492; tidligere, sammen med den anden Rejse, i «Orion», I (Kbh. 1839).

Gl. kgl. Sml., Fol., 1071. *Samling af adskilligt til rem librariam maxime Danicam og især: a) Optegnelser over Medailler og Bøger, trykte og skrevne, og deriblandt over Islandske gamle Historier, samt Programm. Acad. Hafn. b) Udkast til Kongel. Ordres, samt nogle andre Underretninger ad rem librariam et bibliothecariam, 1507—1722. c) Om Bibel-trykningen i Christ. III's Tid. d) Danske Bogførere 1668. e) Om Archivum Calundanum 1517 og 1569.* Pap. 16.—18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold. Samlingen hidrører fra H. Gram, med hvis Haand adskilligt i den er skrevet; af andre Hænder findes bl. a. Arne Magnussens. Hist og her Paaskr. af H. F. Rørdam om, hvor vedk. Stykke er trykt. Følgende Sager ere at fremhæve (Originaler): Erklæring af Simon Pedersen ang. nogle Bøger, som Præsten Hans Jepsøn har givet ham i Forvaring (Varde, 23. Maj 1525); Fortegn. ov. Præsten Mikkel Pedersens (i Købeløv) Indbo; udat. ɔ: 1536 (tr., liges. foreg., i Kirkeh. Sml. I, S. 458 ff.); Br. fra Lave Brokkenhuus til Mogens Gyldenstjerne, Kbh. 28. Sept. 1558 (tr. i «Ny Minerva», Okt.-Dec. 1807, S. 102 f.); aabent Br. (Koncept) af Fred. II ang. Kallundborgs Arkiv, Sorø 5. Juli 1569 (tr. smst., S. 104); Franc. de Hammershaimb, lat. Forklaring paa et «Calendarium domesticum», vistn. til den danske Konge, udat. (17. Aarh.); 4 kasserede Koncepter til Kongebreve ang. Boghandelen, 17. Aarh.'s 2. Halvdel (den ene tr. hos Rørdam, Monumenta hist. Dan., I, S. 662); Ansøgn. til Kongen fra Bogtrykker Reinhard Janssen (tysk, 17. Aarh.); Regning paa endel Bøger købte til Chr. III 1547, undertegn. Carsten Grypp (tr. i «Minerva», Aug. 1788, S. 288); Joh. Saxe til Chr. III,

Wittenberg, Palmesøndag (29. Marts) 1545; et Antal Koncepter til Kongebreve, neml. 1 og 12. Dec. 1562, 18. Jan. 1563, 20. Febr. 1565, 25. Maj 1566, 5. Nov. 1569, 29. Okt. 1570, 29. Maj 1573, 12. Nov. 1661 [Kopi], 20. Okt. 1665, 10. Dec. 1669. 20. Dec. 1669, 4. Febr. 1670; Bogtrykker Peder Morsing til Kongen, udat.; Approbation paa en Bog, udstædt 20. Juni 1708 af Biskop H. Bornemann; Kontrakt med Bogbinderen Paul Knobloch ang. Chr. III's Bibel (trykt, men ikke herefter, i Kirkeh. Sml. II, S. 403—4), Kbhvn. 8. Juli (ikke 12. Juli) 1550, temmelig medtagen; «Bibler [ɔ: Exemplarer af Chr. III's Bibel] som ær solde oc affhendet» (omtr. samtidig); «Poecunia adhuc pro biblijs debita», undert. af Johannes Machabeus (tr., liges. foreg., i Kirkeh. Sml. II, S. 406—7); Fortegn. ov. Haandskrifter i Univ.-Bibl., uden Tvivl afleverede efter Cl. Lyschanders Død (tr. i H. F. Rørdam, Lyskanders Levned, Kbh. 1868, S. 146—54); Chr. IV til Mogens Gyldenstjerne, Skanderborg 18. Febr. 1617 (med Korrektur paa Forordn. af 23. Jan. s. A. ang. danske Bøger); Chr. IV's Privilegium for [Navnet ikke udfyldt] paa at lade trykke nogle danske Bøger, Kbh. 29. Juni 1636; Dr. Leonh. Fuchs til Markgrev Albrecht af Brandenborg, Tübingen 23. Dec. 1537 (tr. i Herholdts og Mansas «Archiv for Lægevidenskabens Hist. i Danm.», I, Kbh. 1823. S. 139—141); Samme til Hertugen af Preussen, Tübingen 10. Apr. 1538; Br. fra Vitus Bering til en Anon. med Prøve af hans lat. Danmarkshist., udat. (Hist. Tidsskr. 5. R. I, S. 72); Koncept til kgl. aabent Br. ang. Henr. Gerkens Bibliothek, 4. Jan. 1573 (tr. i Ny kirkeh. Sml., V, 789); do. til do. ang. Bagge Vandel's Sø-Almanakker, 19. Juni 1673; Koncept til Kongebr. ang. Peder Morsings Enke, 22. Juni 1659. — *Herkomst osv.* Fortegn. ov. H. Grams Ms.-S., Nr. 72. Kålund, Katal., S. 26.

Gl. kgl. Sml., 4., 2420. *Volumen miscellaneorum, in qvo: a) Censuræ de Saxone Gramm. ejusqve interpretibus, Scholiastis et recapitulatoribus. b) Antiqvitates variæ præsertim de gente Danica et Cimbrica, ex variis autoribus collectæ, unacum Synopsi Descriptionis Daniæ, necnon Catalogo Regum Daniæ antiqvorum ad Rolfum Kragium, med et Par Stamtavler paa Dansk. c) En Annal uden Titel, meest over Danske Sager og meest paa Dansk, men tildeels paa Latin, med ulige Hænder fra 1500 til 1589.* Pap. 16. Aarh.'s Slutn. og 17. Aarh.'s Beg. 100 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Lat. og Dansk. Synes tildels Afskrifter. Flere forsk. Hænder. Det første Stykke i Samlingen er af Biskop Anders Foss (død 1607), slg. Rørdam, Monumenta historiæ Danicæ, II, S. 539 ff. Antikviteterne stemme for en Del overens med Jonas Koldings «Daniæ Descriptio nova», Frkf. a. M. 1594.

Gl. kgl. Sml., 4., 2432. *Volumen miscellaneum Sec. XVI^mi rubr. et litt. init. miniatis, in qvo: a) Birrete Brockenhuuses Riim over de Danske*

Konger fra Dan til Kong Frid. II. b) Danmarks Riiges Raads Articler imod Kong Eric paa menige Indbyggeres vegne. Lübeck 1439 in vigilia nativitat. Joh. Baptistæ. c) Kong Christopher af Bayerns Opfordring til Iver Jensen at overlevere Corsøer Slot 1439. d) En Krønicke eller Annal paa Dansk fra 1448 til 1560, deels over fremmede, men dog mest indenlandske Sager. e) En Beskrivelse over Bergen i Norge, den første Part om samme Stads Fundats og Herlighed, den anden Bergens Stads Chronica 1560, paa Danske Vers, men synes ikke fuldført. f) Quartier- und Heubtstedte der Erbaren Ansehe. g) Ein Vtschrift van dem Nordsch ent Düdsch, van Grönlandt. h) Neue Zeitunge von dem, was sich in Island zugetragen habe 1580 og 1581 [da Bogen er skreven]. Handler ellers om Myrdals Jøkelens Udbrud, hvorpaa følger: Beschreibung von Grönland, wie Alb. Meyer selbige dem Cantzler Adam Tratziger in deutscher Sprache zugesandt, und nachher in Deutschen Reim von hrrn Jacobo Pastore zu Thumbui transferiret worden, med Begyndelsen af en dansk Oversættelse deraf. i) Frisiæ Eidorensis descriptio auctore Casparo Høyero c. Fragmento de Frisiis Septentrionalibus, item de veteribus Anglis, de Frisiis orient. et occidentalibus paucula qvædam, et de Familiis nobilibus Frisiorum Ommechena et Vinnechena. k) De Comitatu Oldenburgensi, med et Par malede Vaabener. l) Familia Ottonis Bavari Ducis Saxoniæ ad Visurgim. m) Slesvici Topographia auctore Adamo Tratzigero. Pap. 16. Aarh. 311 beskr. samt nogle ubeskr. Bl.

Dansk, Tysk og Latin. Afskrifter. Forsk. Hænder. Det første Stykke i Samlingen er en Afskr. af Iver Bertelsens Krønikerim til Fred. II's Tapeter af de danske Konger, tr. — under Elsebe (ikke Birrete) Brokkenhuus' Navn — i O. Bangs «Saml. af adsk. nyttige og opbyggelige Materier», II, Kbh. 1745, S. 170—192, 338—383; slg. Ny Kirkeh. Sml. III, S. 151; endv. H. F. Rørdam, Historieskrivningen siden Reformationen, I, Kbh. 1867, S. 135, og J. Paludan, Renaissancebevægelsen i Danm. Lit., Kbh. 1887, S. 196 ff. 2det St. er allerede tr. hos Hvitfeldt, 3die ligel.; 4de St. er den saakaldte «de oldenborgske Kongers Krønike» ell. «Roskilde Aarbogen», der egl. ender med 1549 (slg. Rørdam, Historieskrivn. osv., I, S. 24). Tr. i Rørdams Monumenta hist. Dan. I, S. 306 ff. Det 5te St., Herluf Lavritssens «Bergens Fundats» samt «Bergens Rimkrønike», er tr. i «Norske Magasin», ved N. Nicolaysen, Chria. 1860, S. 519—563 og S. 6—37, dog ikke efter dette Hdskr. (slg. Rørdam, Historieskrivn. osv., S. 46 og 139). 6te St. er en Fortegn. ov. Hansestæderne. 7de og 8de St. (g og h): flere Kursforskrifter ang. Sejladsen paa Grønland, endv. Dagbog fra Jakob Aldays Grønlandsrejse, Alb. Meyers og Ivar Baardssøns Grønlandsbeskrivelser m. m. samt Beretn. om Vulkanudbrudet paa Island 1580 og Jordskælvet smst. 1581 (slg. Kålund, Kat., S. 47—48 & Grønl. hist. M. III.) 9de St., Casp. Høyers Beskr. af Eidersted, tr. i tysk Overs.

ved Jac. Sachs, Hamb. 1610; if. Rørdam (anf. Skr. S. 141) er denne Afskr. samt Resten af Manuskriptet skr. med Corn. Hamsfort d. Y.'s Haand, undt. Tratzigers Beskr. af Slesvig (tr. i Westphalen's Monum. III, S. 320—26). Hamsfort har endda forfattet en Del deraf (se Rørdam, Monumenta hist. Dan. I, S. 303—4).

Thott, Fol., 797. *Icones Regum Daniæ. Har, i Følge den foran paa Titelbladet skrevne Efterretning, tilhørt den bekiendte Frue Anne Krabbe, sal. Jacob Biørns, og skal være udcopieret efter de Stykker, som stode paa Kroneborg, og ellers forbedret efter en anden malet Bog, som hendes Fasterdatter Frue Anne Skram havde. Dette Exemplar indeholder: a) Et Udtog af Petreji Gullandske Krønike. b) Icones illuminerede, fra Dan til K. Christian V. c) Om de mægtige store Krigshære og Folk, som fordum ere uddragne af Dannemark.* Pap. Omtr. 1600 (med senere Tilføjelser). 273 beskr. samt nogle faa ubeskr. Bl.

Dansk. Forsk. Hænder. Det allermeste af Bogens Indhold er Anne Krabbes Afskrift. Iver Bertelsens Krønikerim (se ovfr. und. Gl. kgl. Sml., 4., 2432) indtil Christian IV, hvortil Rim om de 2 følgende Konger ere føjede; med kolorerede Billeder af Kongerne, næsten alle Fantasibilleder. Desuden Niels Pedersens bekendte, 1695 trykte «Cimbrorum et Gothorum origines» i Udtog (slg. Rørdam, Historieskrivn. siden Reformat., I, S. 129 ff.) og «Om dee Mectige Store Krigs herrer och Folck (osv.)», Afskr. af en Krønike af Chr. Pedersen [?] (tr. i hans Danske Skrifter, ved Brandt, V, Kbh. 1856, S. 334 ff.) — *Herkomst.* Bibl. Osteniana (1764), S. 332, Nr. 1.

Thott, 4., 1409. *En Bog om alle Konger, Dronninger etc., som ligge begravne i Ringsted, Sorøe og Antvorskov, uddragne af Latinen 1574, med en latinsk Dedication foran til Benedictus Gregorii, Abbed i Ringsted, ved Wilhelm Erasmides Horsnetianus Collaborator scholæ Ringstadiensis. b) Genealogia Absolonis. c) Ludus de Sto. Canuto Duce, Erici boni filio, qui trucidatus est in sylva Harrested. Danice. d) Den Tyrkiske Kaisers Undsigelses Brev til den Rommerske Kaiser. e) En Krønike om hvad der er passeret fra Kong Waldemar IV til Aar omtrent 1530, mutil. et manc. Foran i Bogen staaer Kong Friderik II's Fundats af 1586 for Sorøe (ikke for Frederichsborg, som det angives i Højers Catalog p. 48. N° 203).* Pap. 16. og 17. Aarh. 124 Bl., hvoraf 1 ubeskr. Def. mod Slutn.; af nogle Bl. mangler desuden det halve.

Dansk næsten helt igennem. Ordenen af Bogens enk. Stykker er følgende: 1) Sorø Fundats (Afskr. fra 17. Aarh., senere indsat), 2) Villum Rasmussen Horsens' Bog om dem, der ere begravne i Ringsted osv. (Original 1574), Dansk med lat. Fortale, slg. Rørdam, Historieskrivn. siden Reformat., I, S. 134—35; Samme, Monumenta historiæ Danicæ, I, S. 550, samt S. Birket Smith i Fortalen til hans Udg. af Ludus de Sancto Kanuto duce, S. XXXIII, 3) det gamle danske Skuespil, Afskr. med Villum Rasmussens Haand, udg. af Birket Smith, Kbh. 1868, 4) (med en

anden Haand)». Register paa the herrer, førster och førstinder, och andre naffnkundige personer, Som ligger begraffne y Ringsted, Sore och Antuorskouff», forskellig fra Vill Rasmussens Bog eller ialtfald kun Udtog af den, 5) (atter med en anden Haand) det tyrkiske Undsigelsesbrev, 6) (igen en ny Haand) Fragm. af en Danmarkskrønike, slg. Rørdam, Monumenta hist. Dan., I, S. 504—5. — *Herkomst.* Bibl. Høyer. (1740), Manuskripterne, S. 48, Nr. 203; den dér omtalte Memorial af Carisius 1659 mangler nu.

Thott, 4., 1543. *Et kort Skrift om hvad sig haver begivet i Riget, fra den Tid Saxo lader af at skrive sin Historie, indtil Kong Friderich II. b) Om nogle Folk som fordum have faret ud af Dannemark. c) Register paa dem som ligge begravne i Sorøe, Ringsted og Antvorskov. d) Nogle besynderlige Stykker, som ere skeete her i Riget og andensteds (fra 1088 til 1559). Codex scriptus est 1582.* Pap. 16. Aarh. 62 Bl. Randnoter (senere).

Dansk. Samme Afskriverhaand helt igennem. St. *a*, betegn. «Exaratum Anno verbigenæ. 1582. 17. Kalendas Januarii.», er den Krønike fra Valdemar Atterdag til Chr. III, som findes tr. i Rørdams Monumenta hist. Dan., I, S. 508 ff. (slg. ogs. S. 503—4); *b* er und. Chr. Pedersens Navn tr. i dennes Danske Skrifter ved Brandt (se ovfr., Thott 797, Fol.); *c* er en Afskr. af Villum Rasmussens Arbejde (se ovfr., Thott 1409, 4°.); *d* er tr. i Rørdams Monumenta hist. Dan., I, S. 550 ff.

Thott, 4., 2013. *Adskillige Kongers Privilegia, givne Colding Bye; derpaa følge adskillige juridiske Formularer, it. Ægteskabsbog og Døbebog i Soested Sogn 1646.* Pap. Mest omtr. 1600. 82 Bl. (et løst), hvoraf 9 ubeskr., samt 4 vedl., hvoraf 2 ubeskr. (18. Aarh.). Indb. i et St. af et Pergamentshaandskr. fra 15. Aarh. med Noder.

Dansk. Det meste med samme Haand (Afskr.).

Thott, 8., 450—452ᵇ. *Samling af Manuskripter til den Danske Historie.* Pap. 18. Aarh. 4 Bind (de 2 sidste kaldes begge «3die Samling», og paa Ryggen af de 3 sidste staar «II. Bind.»)

Dansk, Latin og Tysk. Blandet Indhold. Afskrifter med een og samme Haand. Register foran i hvert Bd. I Nr. 452 er vedlagt en Optegnelse paa et løst Bl. — *Herkomst.* Foran i 1. Bd. Navnene «C. Christensen» og «C. Christensen Wissegaard.»

Uldall, 4., 247. *Forklaring paa Kongernes Vaaben i Danmark. b) Formularer til Skiøder og andre Forretninger efter de gamle Love. c) Nogle højeste Rets og Landstings Domme 1662—1670.* Pap. 17. Aarh. 28 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr.

Dansk. Afskrifter.

Kall, Fol., 74. *a) Chronologia rer. memorab. ab a. 1168 ad 1560 conscr. ab homine pontificiæ religionis. b) Chronologie over Mærkværdigheder i Danmark fra 1168 til Begyndelsen af det 18de Aarh.* Pap. 18. Aarh. 38 Bl., hvoraf nogle faa ubeskr.

Dansk og Latin. Indeholder i Virkeligheden: 1) «Et gam-

melt Vers om Kong Hans» (slg. Rørdam, Monumenta hist. Dan., I, S. 337). 2) (tosp. skrevne) de to Aarbøger, saaledes at de tilsvarende Aar tildels ere anbragte ud for hinanden; den ene er latinsk, den anden dansk; ang. sidstn. slg. Rørdam, anf. Værk, I, S. 560. Den danske Aarb. gaar til 1730.

Kall, Fol., 77. *En Pakke med adskillige Dokumenter og Optegnelser til den danske Historie, især under de Oldenborgske Konger.* Pap. 18. Aarh.

Blandet Indhold; mange forsk. Hænder. Mest fra 18. Aarh., indtil Fred. V. incl. (et Par senere Sager fraregnede), dog ogs. (især) en Del fra 17de. Dokumentafskrifter, Relationer, Optegnelser, Udkast, Vers m. m. vedk. de politiske og de indre Forhold, Militærvæsenet, Litteraturen osv. — Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Afregning for Flaadens Officerer, 17. Dec. 1700; Skr. fra General Arnoldt til Krigskommissærerne Bertouch og Sverdtfeger, med indlagt Instruktion af Kapt.-Lieut. Dahl, 1718; Kongebr. af 20. Nov. 1716 ang. norske Kirkers Afgift til Missionen i Finmarken; Ordre ang. Spisningen paa Fregatten «Danske Havfrue», 20. Marts 1679 (Admiralitetet); Chr. V til Michael Wibe og Poul Klingenberg, 1. Maj 1681; Fred. IV til Missionskollegiet, 19. Apr. 1715, om Hedningenes Omvendelse i Fin- eller Lapmarken; Skr. fra Amtmand de Cederfeld til O. Høegh-Guldberg, 2. Nov. 1782; Takskrivelse fra Hertug Carl af Lüneburg til Chr. VI for Elefantordenen, 2. Nov. 1735; Wartbergs Forslag til Oversekretær Grev Holstein ang. Ordning af det Danske Kancellis Arkiv. — Af det tilbageblevne Indhold er at mærke: Koncept til Fred. II's Søartikler for Admiral Jakob Brokkenhuus, Tysk, udat. (ɔ: 1563), 8 Foliobl., se V. A. Secher, Forordninger, Recesser og kongelige Breve 1558—1660, I, Kbh. 1887—88, S. 97, 208—9. Nogle Sager vedk. Kronprinsens og Kronprinsessens Indtog i Kbh. 1728, navnl. ang. Borgervæbningens Paradering; deribl. et Cirkulære, med Paategninger, fra N. Jort, 15. Aug. 1721; ogs. «Hoff Zingieszer» Plenges Beskrivelse af hans Hus' Dekoration. Et Antal Breve til A. Hojer ang. en Saml. Kort (deribl. Mejer'ske), neml. fra Geheimekabinetssekretær P. Ramshart, 11. Nov. 1727, J. Wielandt, 12. Nov. s. A., Ramshart, 17. Nov. s. A., endv. 3 Brevkoncepter af Hojer (udat.) og 3 Fortegn. ov. Landkort. Et Læg med Akter i Overhofmarskal J. H. v. Bülows Sag 1685—86. Latinsk Opslag til Kommunitetsalumnerne i Anl. af nogle Studenterspektakler ved Kronprinsessens Indtog, undert. J. Trellund, 19. Dec. 1722 (21?). To tyske Udk. med E. J. Jessen-Schardebøls Haand, henholdsv. «Ad annum 1762» og «Erörterung eines Zweifels in der alten Dänischen und Sächsischen Genealogie». Privilegium givet Sæbesyder Hans Røper af Chr. IV, Kbhvn. 17. Febr. 1620, samtidig Kopi (tr. i O. Nielsen, Kbh.'s Diplomatarium, II, S. 616—17). Chr. IV's Forordn. om Sværgen og

Helligbrøde, 20. Nov. 1623, bekræftet Kopi (findes tr. ibl. de kgl. Forordninger).

Kall, Fol., 96. *Et Bind med Optegnelser om geistlige og verdslige Embedsmænd, Skoler, Kirker etc. i Danmark, bag i nogle historiske Dokumenter.* Pap. 18. Aarh.'s 2. Halvd. 171 Bl. samt 3 vedl. og 1 vedhæftet Bl.

Dansk. Optegnelserne med en og samme Haand; Dokumenterne i Afskr. (en anden Haand): C. Dybvads Dom, Legatfundatser, Fortegn. ov. de Omkomne ved Amalienborgs Brand 1689 m. m.

Ny kgl. Sml., Fol., 496. *Statuta Regalia et provincialia (danica et norvegica) ab A° 1277.* Pap. 18. Aarh. 54 Bl. (m. Pagin.).

Afskr. for P. F. Suhm eft. Nr. 333, Fol., i den Arnamagnæanske Sml. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 735.

Ny kgl. Sml., Fol., 540. *Et Bind med Afskrivter af adskillige Breve, kongel. Anordninger m. m., meest Danmarks indvortes Historie angaaende, tildeels ey trykte.* Pap. 17. Aarh. 235 Bl., hvoraf nogle ubeskr., navnl. mod Slutn.

Dansk, Tysk og Latin; blandet Indhold. Dokumentafskrifter, de seneste fra Fred. III's Tid (enk. ogs. ang. Udlandets Hist.), ogs. en Afskr. af Bille-Slægtens Rimkrønike (Cl. Lyschanders, udg. af H. F. Rørdam, Kbh. 1888; denne Afskr. anføres dog ikke i Udg.) — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 916 (tidligere i Klevenfeldts Sml., maaske S. 222, Nr. 73 i Mus. Klevenf.)

Ny kgl. Sml., Fol., 567. *Varia Collectanea, bestaaende af Vers og Curiosa meest til den danske Historie.* Pap. 17.—19. Aarh. 1 Pakke.

Meget blandet Indhold, meest Afskrifter. Mange forsk. Hænder, deribl. Ant. Petersens, N. M. Petersens, S. Cavallins. Noget stammer (gennem Kapt. C. A. Krag) fra Grev Yoldi's Papirer og er med hans Haand. — Af Indholdet kan mærkes: et Par fingerede, satiriske Kataloger (danske) ov. Bøger, Kobbere o. desl.; et dansk Jule- ell. Nytaarskort fra 1796; et Læg vedk. Stamgodser i Danmark (19. Aarh.); et Læg, Vers m. m., mest 18. Aarh., Register foran; 2 Stambogsblade fra 18. Aarh. m. Tegninger; Promemoria til ? fra A. [?] T. [?] Næser, St. Croix 24. Aug. 1801, med flere Papirer ang. Vestindien vedl.; 6 Folioark med Tegninger af kirurgiske Instrumenter; Koncept til Skr. fra Yoldi til P. de Cevallos, udat. (Spansk); do. til Br. fra Yoldi til Madame de Rivas, 7. Juni 1791 (do.); do. til Br. fra Minister Bardenfleth til Stiftamtmand Trampe, Juni 1852; 2 Breve (1836) fra en sindssyg v. Barner; forsk. mindre Autografer af Thomas Bartholin, Slagelsepræsten Bastholm, H. F. J. Estrup, Birgitte Skeel, C. Molbech, Luxdorph, Longomontanus o. fl.; Br. fra nogle Limfjordsfiskere til Redaktør Rée i Aalborg, udat.; 18. Kvartbl. med grammatiske Optegnelser (Islandsk) af N. M. Petersen; et Læg med Paaskr. (Kapt. Krags Haand): «Caroline Amalie vedk. (af Overhofmesterinde Rosenørns Papirer)», indeholder Optegnelser

ang. hendes Velgørenhedsvirksomhed samt 2 Breve fra Bröchner i Horsens, 26. Marts og 27. Sept. 1858; en Afskr., vistn. fra 18. Aarh.'s Slutn., af Morten Rothenborgs Ligtale ov. Fred. V; Tegning, Overslag og Indstilling til Grev Schimmelmann fra D. C. F. Schultz, 22. Juni 1809, ang. et Magazin i Christianssted paa St. Croix; 2 tr., udfyldte Fortegnelser ov. Kbhvn.'s Borgerrepræsentanter, 1794 og 1796, med Angivelse af deres Plads i Mødesalen; «Puncta worüber gnädige Declaration zuethuen gebetten wird» (17. Aarh., ang. en Retstrætte); «Oldnordisk Cosmographie efter de Eddiske Myther» (stort Blad med kolor. Tegninger og Text, vistn. 18. Aarh.'s Slutn.) — Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Skrivelse fra Overhofmarskal Hauch til Skiftekommissionen, 24. Nov. 1832; do. fra Christianssunds Hvervingskontor til Chefen for Orlogsbriggen «Kiel», 25. Marts 1814; Quittance fra Enkedronning Juliane Marie til Gehrd. Holmskjold og Justitsraad Almer for aflagt Regnskab, 22. Mai 1795, if. Paategn. forevist i Skiftekommissionen eft. Holmskjold; Kvittering fra Kansleren H. v. Hatten til Kongen, 14. Jan. 1651; Extract af Øresunds Toldkammers Regnskab 1791, med Quittance.

Ny kgl. Sml., Fol., 568. *Et Bind, hvori findes nogle danske Vers, Epitaphia og andre Miscellanea.* Pap. 18. Aarh. 78 beskr. samt talrige ubeskr. Bl.

Mest Dansk og ang. Danmark. Afskrifter. En og samme Haand. Foran paa Bindets Inderside er med samme Haand skrevet: «Sit Rips Raps Raptum, modò placet, si sit in aptum.»

Ny kgl. Sml., Fol., 569. *Manuscripta bibl. A. Magnæanæ N° 295. Pars I—II. 2 Voll. Bibl. Suhm.*

Har manglet i længere Tid.

Ny kgl. Sml., Fol., 573. *Adskilligt mærkværdigt i den danske Historie indtil Aar 1551.* Pap. 16. Aarh. 80 Bl., hvoraf 1 ubeskr.

Dansk. Afskrifter. En og samme Haand. Titel: «Enn Wdschrifft aff atskillige Gamble schribenters bøger. om naagle slaus folck, Som met Beueffnit haand haffuer wdj fordum tidt wdfarit af disse nordiske lande, och siden faait Regimente offuer mange land och Riger wdi werden. P N 1583.» Er den und. Chr. Pedersens Navn trykte Krønike, som findes i C. J. Brandts Udg. af hans Danske Skrifter, V, 334—53. — Derefter følger: «Register paa De Herrer, Førster og førstinder, och andre naffnkundige personer Som ligger Begraffne y Ringsted: Sore, och antuordskouff.» Slg. ovfr. Thott, 1409, 4°. Endelig: «Her effter følger Merckelige artickler som skeede Erre y mange fremfarne Herrers och Konningers tiidt her ij Rigit och andensted Som werde erre at acte och wiide.» Er den saakaldte Roskilde Aarbog (fortsat). — *Herkomst osv.* Bibl. Langebek., S. 537, Nr. 99. Suhms Ms.-S. Nr. 715. — Rørdam, Monumenta hist. Dan., I, S. 304—5, 383, 498, 632.

Ny kgl. Sml., Fol., 580. *Chronologia Regum Daniæ, Sveciæ etc. Acc. a) Noget ad Genealogicam Scientiam. b) Nogle Casus om Arv at deele efter Gradus. c) Noget om Giftermaal i forbudne Led.* Pap. 18. Aarh. 23 Bl.

Dansk. Afskrift for P. F. Suhm eft. Mscr. Nr. 122 og 123 i den Rostgaardske Sml. paa Univ.-Bibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 158.

Ny kgl. Sml., Fol., 611. *Adskillige kongelige Breve paa adskillige Tider og Steder her udi Riget udgivne af Frid. II og Christ. IV. I samme Bind findes ogsaa: Skaanske Lov, Thord Degns Artikler og flere Lovstykker.* Pap. 17. Aarh.'s Beg. 404 Bl.

Dansk. Blandet Indhold. Afskrifter med en og samme Haand. Indeholder bl. a. den versificerede Beskrivelse af Claus de Vale's Rejse til Sverige 1611 i Chr. IV's Ærende, tr. (eft. et Rostgaardsk Hdskr. i Univ.-Bibl.) i D. Mag., I, 1 (1745), S. 273—88 og 302—18. — *Herkomst.*. Suhms Ms.-S. Nr. 778.

Ny kgl. Sml., 4., 773^b^. *Documenter, der concernere den danske Matrikelregning, Københavns Stads Omstændigheder, samt Extract af kongelige Befalinger til Politimesteren og Specification over Danmarks og Norges Grevskaber og Baronier etc.* Pap. 18. Aarh. 247 Bl. m. Pagin. (endel ubeskr.)

Dansk. Afskrifter. Jfr. Titelbl. samlede af en og den samme, der imidlertid ikke har navngivet sig. Af Indholdet kan mærkes en Fortegn. ov. Interessenterne 1737 i den nylig oprettede Assignations-, Vexel- og Laanebank i Kbhvn.

Ny kgl. Sml., 4., 839. *Miscellanea bestaaende af Breve og Dokumenter og Smaaafhandlinger til den danske Historie.*

Har manglet i nogen Tid.

Ny kgl. Sml., 4., 840^e^. *Afskrifter af Diplomer, Kongebreve etc. fra 9de Aarh. til 1585.* Pap. 18. og 19. Aarh. 5 Pakker.

Forsk. Hænder, deriblandt Langebeks, F. W. Jahns og C. Molbechs. Paaskrifter af Langebek samt i 1ste Pakke Suhm, Molbech, H. F. Rørdam. 1ste Pakke indeholder Dokumenter indtil 1500, 2den: 1501—39, 3die: 1540—55, 4de: 1556—68, 5te: 1569—85. De allerfleste Afskrifter (deriblandt alle i de sidste 4 Pakker) ere fra 18. Aarh. og synes udførte for Langebek.

Ny kgl. Sml., 4., 841. *Et Bind med gamle Documenter til den danske Historie, hvoriblandt endeel utrykte Haandfæstninger o. s. v. Foran en Specification.* Pap. 17. Aarh. 140 Bl. (m. Pagin.), hvoraf nogle ubeskr., samt 4 vedlagte.

Afskrifter. Randnoter med en anden Haand. De Haandfæstninger, der findes i dette Bd., ere nu trykte i Aarsber. fra Geh.-Arch., II, Kbh. 1856—60. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S.Nr. 979.

Ny kgl. Sml., 4., 852. *Volumen opusculorum (latino et danico idiomate) ad historiam et topographiam Daniæ et Norvegiæ (inter qvæ Resenii Fioniæ descriptio, Christian VI's Reise til Norge, Privilegier for Fri-*

derichshalds Bye etc.) Pap. 18. Aarh. 378 Bl., m. Pagin., hvoraf enk. ubeskr.

Afskrifter. En og samme Haand. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 390.

Ny kgl. Sml., 4., 853. *Varia Excerpta ad Historiam Danicam spectantia. E Msstis Rostgaardianis.* Pap. 18. Aarh. 42 Bl.

Lat. og Tysk. Afskr. for Suhm eft. Nr. 132 og 234 bl. de Rostgaardske Mskr. i Univ.-Bibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1156.

Ny kgl. Sml., 4., 854. *Varia scil. Om Runer; Skaldatal; Rosenkrantzes Fundats; om Frue Skoles Indkomster; Christiani IV^ti Rangforordning.* Pap. 18. Aarh. 72 Bl., m. Pagin., de 2 sidste ubeskr.

Dansk og Svensk. Afskr. for Suhm eft. det Rostgaardske Mskr. Nr. 418, Fol., i Univ.-Bibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 879.

Ny kgl. Sml., 4., 855. *Volumen in qvo: a) Det ubekjendte Land, en Satire af Gunde Rosenkrands. b) Fasciculus continens juridica et politica. c) Register over Forordningerne. d) Titii Kockii et Sempr. Victorini Colloqvium juridicum de institutione oenobardica in Testamento Divi Georgii. e) Kort Anviisning paa hvad Tid og under hvilke Konger de danske Love ere giordte, samt Fortegnelse paa de i Danmark og Norge brugelige Love.* Pap. 18. Aarh. 256 Bl.

Dansk. Afskr. for Suhm eft. de Rostgaardske Mskr. Nr. 66—70 i Univ.-Bibl. Bemærkninger af Suhm hist og her. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 929.

Ny kgl. Sml., 4., 857. *Samling af allehaande gammelt og nyt til den danske Historie, dog meest til den nyere.* Pap. 18. Aarh. 278 Bl., m. Pagin., enk. ubeskr.

Mest Dansk. Afskr. for Suhm eft. de Rostgaardske Mskr. Nr. 233 og 162 paa Univ.-Bibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 977.

Ny kgl. Sml., 4., 857^b. *Adskilligt til den danske Historie henhørende; bl. a. Extract af Vitæ Scholæ Klosters Jordbog; Udskrift af en Capitelsbog om Konger og høie Personer, som have skienket til Viborg Domkirke; Fortegnelse paa Helligdomme i Capitlet; Aarsag hvorfor de Biller have sat en Vildmand ved deres Vaaben; Adelige Begravelser og Vaaben i Vor Frue-Kirke i Aarhuus og i St. Hans Kirke i Odense.* Pap. 17. Aarh. 20 Bl. og en vedl. Seddel.

Dansk. Afskrifter. En og samme Haand (den vedl. Seddel med Langebeks).

Ny kgl. Sml., 4., 858. *Endeel Optegnelser til den danske Historie, meest Inscriptioner og Gravskrifter.* Pap. 18. Aarh. 32 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Dansk og Latin. En og samme Haand. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1025.

Ny kgl. Sml., 4., 860. *Et Bundt Gravskrifter, Vers og andet til*

den danske Historie, hvoriblandt noget med Langebeks Haand. Pap. 17. og 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold. Mange forsk. Hænder. Af Indholdet kan anføres et — som det synes — politisk-satirisk Digt m. T.: «Epitaphium och Graffschrifft offuer Wibens Sidste Buhr» (omtr. 1650); egenh. Udkast af Langebek til Epitafium ov. Frederik V's Dronning Louise; en Komedie i 1 Akt paa Dansk ud. Tit., 18. Aarh.'s første Halvdel. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1075.

Ny kgl. Sml., 4., 868^d. *Samling af nogle danske geistlige og verdslige mærkværdige Stykker og Manuskripter.* Pap. 18. Aarh. 2 Bd., henholdsv. 210 og 176 Bl., med fortsat Paginering (1—758), enk. ubeskr.

Pyntelige Afskrifter med en og samme Haand. 1ste Bd. indeholder udelukkende Sager ang. dansk Kirkehistorie i 18. Aarh.'s første Halvdel; 2det er af blandet Indhold, 16.—18. Aarh. Register foran i hvert af Bindene (med Werlauffs Haand). Det er for en stor Del Ting, som ere velkendte fra andre Afskrifter. — *Herkomst.* Foran i 1ste Bind er indklæbet L. de Thurah's Exlibris; siden har Mskr. tilhørt det kgl. Danske Selskab.

Ny kgl. Sml., 4., 868^e. *Miscellanea historica danica.* Pap. 18. Aarh. 5 fordetmeste temmelig tykke Bind, betegn. paa Ryggen: Tom. I, III, IV, VI, VIII.

Blandet Indhold, ang. de mest forskellige Tider. Afskrifter, ogs. eft. trykte Bøger. Register foran i hvert Bind. I sidste Bd. 2 kolor. Tegninger (til «Lyngbygaards Horn og Pibe»). — *Herkomst.* Foræret Bibl. af E. C. Werlauff 1850.

Ny kgl. Sml., 4., 885. *Udskrift af nogle danske Krøniker og andre Bøger over de Dommere og Konger, som have regieret Danmark, med endeel i disse Lande forefaldne Felt- og Søeslag.* Pap. 18. Aarh. Et temmelig tykt Bd., med Foliering: 1—354.

Afskrevet for Suhm eft. Nr. 457 og 152 af de Rostgaardske Manuskripter paa Univ.-Bibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 363.

Ny kgl. Sml., 4., 1044. *a) Sphinx Europæ: Satyra latina (Anonymi cujusdam Dani autogr.), desinit in obsidione Hafniensi 1658. b) Om Sverrigis, Norges och Danmarks første Besætning med Folck.* Pap. 18. Aarh. 237 Bl., tildels med Pagin., de 2 sidste ubeskr.

Latin og Dansk. Afskr. for Suhm efter Nr. 124 og 125 i den Rostgaardske Saml. paa Univ.-Bibl. Stykket b er af Jens Rostgaard. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 83.

Ny kgl. Sml., 4., 974^a—b. *Danske chronologiske Anmærkninger udskrevne af en gammel Provste-Bog for Arsherred i Sjelland, som først er indrettet omtrent 1588 af Sognepræsten i Kallundborg og siden adskilligt tilskrevet af andre.* Pap. 18. Aarh. 2 Afskr., henholdsv. 18 (samt 6 vedl.) og 26 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Dansk. Førstnævnte Afskr. (og de paa de vedl. Bl.) er med Langebeks Haand. Det er Præsten Jørgen Jacobsen (død

1617), som Bogen oprindelig hidrører fra. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 321 og 1412.

Ny kgl. Sml., Fol., 1504. *Blandede Samlinger til Danmarks Historie. (Voxende).* Pap. 20. Aarh. (anlagt 1903). 2 Fascikler.

1ste Fascikel indeholder 3 Læg: 1) Danmarks Historie før Fred. III, 2) Fred. III. 3) Christian V. I 1ste Læg bl. a.: lat. Skrivelse fra Chr. III til Maria Stuart, 16. Marts 1557 (Orig.); et Par Dokumentafskrifter og Optegn. med Langebeks Haand; «Hallandske Statt» (Embedsmandsfortegn. med Angivelse af Lønninger, 17. Aarh.); tysk Memorial til Biskop Magnus af Øsel (Fred. II's Broder) fra Adelen og Undersaatterne i hans Besiddelser, udat. (vel 1560'erne), synes samtidig Kopi; Skr. fra Fred. II til Erkebiskop Johan Adolf af Bremen, 21. Juni 1587 (Orig.); «10 Dages Brev» af Chr. IV til Jyllands Indbyggere ang. Peder Munk, udat. (synes Orig.); aabent Brev af den udvalgte Prins, Chr. V, tysk, Haderslev 30. Apr. 1632, ang. Penge til at hverve Krigsfolk for (samtidig Kopi). I 2det Læg bl. a.: «Extragt» ang. den danske Flaades Skibe og deres Besætninger i Fred. III's Tid; Koncept til Rigsraadserklæring til Kongen ang. de fremmede Krigsfolk i Danmark; hollandske Oversættelser af Fred. III's Haandfæstn. samt af andre Dokum. vedrørende hans Regeringstiltrædelse; Forestilling fra den svenske Gesandt P. Spierinck til Generalstaterne, Haag 31. Juli 1649, ang. Corf. Ulfelds Allianceforslag, Hollandsk (Orig.); hollandsk Overs. af Fred. III's Br. til Statholderne og Lensmændene, Flensborg 1. Okt. 1649; Dokumenter (2 Stykker) vedrørende en Sag ang. et dansk Skibs Stranding, Hollandsk, 10. Apr. og 18. Juni 1654 (Orig.). I 3die Læg bl. a. endel Afskrifter vedk. Hofceremonier samt en Afskr. med L. Engelstofts Haand af en Optegn. af Kongen. — I 2den Fasc. findes følgende Læg: 1) Frederik IV; 2) Christian VI (allehaande Dokumentafskrifter: mærkes kan «Verzeichnis von denen zu revidirenden Königl. Papieren», neml. forsk. Lister 1731—32 over Arkivalier); 3) Frederik V (heraf kan fremhæves: Koncept til fransk Promemoria fra en Officer, udat.; do. til fransk Br. fra J. H. E. Bernstorff til Mad. de Pompadour, ligel. udat.; J. P. Anchersen, «Den Danske Consus», tilegnet Fred. V, 2. Nov. 1753); 4) Chr. VII (heri: nogle Notitser med Wasserschlebens Haand; et anon. Skrift, «Til Folket og til Suhm», 1772; et — tildels tysk — Vers til Kongen fra von Bachen, 29. Jan. 1771; et Par Sager — Afskrifter og Koncepter — ang. Danmarks Forhold til Hamborg i 19. Aarh.'s Beg., af Grev Yoldi's Efterladenskaber; nogle Udtog af Breve fra Møsting til J. Bülow, 1791—92, med L. Engelstofts Haand; 2 Breve til F. Schiern fra Statsraadssekr. J. L. R. Koefoed, indeholdende hist. Meddelelser, 7. og 15. Juli 1880); 5) Frederik VI (et Par Optegn. vedr. Viborg Stænderforsamling).

Gl. kgl. Sml., Fol., 820. *Densche Chronik Broder Nigels van Sore,*

paa Plattydske Vers, fra Dan til Kong Christian I. b) Chronik der Nordtelvischen Sassen, der Dietmarschen, Stormarn unde Holsten, paa Plattydsk, von Anno Christi 800 bis 1547, serie tamen annorum interdum, ut videtur, turbata. Seqvitur Chronologia alia ab anno 790, s. Conversione Saxonum per Carolum Magnum, usqve ad annum 1488, ligeledes paa Plattydsk, cum variis ad Archiepiscopatus Bremensem et Hamburgensem ut et alios a Carolo Imperatore fundatos pertinentibus. c) Vita S[ti] *Anscharii per Rembertum.* Pap. 16. Aarh. 216 beskr. samt endel ubeskr. Bl. samt 2 vedhæftede og et vedl. Bl.

Plattysk. Pyntelig Afskrift, synes een og samme Haand (undtagen — lader det til — en enkelt Marginalnote samt det vedlagte Blad, hvilket er langt senere).

Herkomst og Benyttelse. Afskrevet — if. den alm. Mening — af den ditmarsiske Krønikeskriver Johan Russe (se Zeitschr. d. Gesellsch. f. Schleswig-Holst. Gesch., XXIX, Kiel 1899, S. 1 ff., navnl. S. 65—82, hvor dette Haandskrift beskrives meget udførlig; paa Bindet «Witte Johan Rwsse» og Aaret 1550. Har siden været i det Gottorpske Bibliothek, slg. Steffenhagen og Wetzel, «Die Bordesholmer u. Gottorfer Bibliotheken», Kiel 1884, S. 94. Endv. Erichsen, Uds., S. 97; «Den Danske Riimkrønike», ved Molbech, Kbh. 1825, S. VIII—IX og XIV; Staatsbürgerliches Magazin, VI, Slesv. 1826, S. 601 ff., og IX, smst. 1829, S. 341 ff.; Archiv d. Gesellsch. f. ält. deutsche Geschichtskunde, VII, Hannover 1839, S. 154; Monumenta Germaniae historica, Scriptores Germanici, II, Hannov. 1877 (4°), S. 612; C. Borchling, «Mittelniederdeutsche Handschriften in Skandinavien (etc.)», ɔ: Nachrichten v. d. Königl. Gesellsch. der Wissensch. zu Göttingen, Philol.-hist. Klasse, 1900 (Beiheft), S. 83. — Af den plattyske Overs. af Broder Niels' danske Rimkrønike ere Brudstykker udg. i Staatsbürgerl. Magaz. VI, S. 603—610; den hele ved Reimer Hansen i Jahrbuch des Vereins für niederdeutsche Sprachforschung, XXV (1899), S. 132 ff. (eft. dette Hdskr.). «Chronick der Nordt Eluischen Sassen (etc.)» er, ligel. eft. dette Hdskr., udg. af Michelsen i Staatsbürgerl. Magaz., IX, S. 343—380; (slg. Lappenberg i «Quellensammlung d. Schlesw.-Holstein-Lauenb. Ges. f. vaterl. Gesch.» III, Kiel 1865), S. XIV ff. Eft. Haandskriftet har Michelsen desuden udg. «Chronicon Eiderstadense» i Staatsbürg. Mag. IX, S. 696—723. Om Listen ov. de ved Hemmingsted faldne Adelsmænd, hvilken udgør en Del af Hdskr., se Ztschr. d. Ges. f. Schlesw.-Holst. Gesch., XXIX, S. 79 (slg. XXVII, S. 297 ff.); endv. samme Tidsskr. XXXV, S. 117 ff.

Gl. kgl. Sml., 4., 2455. *Annalium ad historiam Danicam spectantium Fragmenta, sc. a) Fragmentum Annalium Dano-Norvegicorum ab anno 902 usque ad 1265, Latine, subjuncto Chronico Ecclesiæ Ripensis cum relatione de S*[to] *Kettillo in fine mutila. b) Aliud Fragmentum annalium Danicorum ab anno 1015 usqve ad 1237, sed alia manu usqve ad 1307*

continuatum. Seqvuntur Excerpta ex libro Stigoti Pors necnon ex registro et libro Capituli Lundensis sine calce. c) Nomina qvorundam Regum Danicor. cum annotationibus. Pap. 16. og 17. Aarh. 76 Bl., hvoraf 3 ubeskr.; de første 33 Bl. numererede 8—39.

Mest Latin. Afskrifter. Forsk. Hænder. Indeholder: a) (Bl. 1—22^b) Afskr. af Aarbogen 936—1317, fortsat til 1324, afvigende Text fra den i Script. Rer. Dan. II, S. 169 ff., trykte, slg. Erslev, Kilderne til Danm. Hist. i Middelald., Kbh. 1892, S. 10; efter et Par mindre, kronologiske Optegn. følger dernæst et Stykke dansk Krønike 841—1006 samt 1246—65 (slg. Script. Rer. Dan. V, S. 570—571); derpaa (Bl. 27^b—36^a) Ribe Bispekrønike til 1228, Afskrift af det 1728 brændte «Veriloquium vetus» (slg. Erslev, anf. Skr., S. 23); endelig — uden Slutn. — «De Sancto Ketillo» (S. 36^a—41^b), noget forskellig fra den i Script. Rer. Dan. IV, 425 ff., trykte Text. b) Fragm. af «Lundeaarbogen», uden Beg., med dens esromske Fortsættelse til 1307, forsk. Hænder (Bl. 42^a—55^b), slg. Nordalbingische Studien, V, Kiel 1858, S. 39—55, endv. Script. Rer. Dan. I, S. 212 ff., og Erslev, anf. Skr., S. 8; den i dette Hdskr. (Bl. 55^b) anf. Stig Pors var skaansk Lensmand m. m., † 1556; efter Annalfragm. følge (Bl. 56^a—57^b) nogle Uddrag af Lundekapitlets Register. c) (Bl. 58^a og ud) korte og spredte Notitser, med en yngre Haand, ang. danske Oldtidskonger; paa 1ste Side: «Est forte Sperlingii» (hermed menes vel den yngre Otto S.) — *Herkomst.* Nr. 121 i den hdskr. Kat. ov. H. Grams Ms.-S.

Thott, 4., 1559. *Fasciculus continens varia ad rem monasticam et ecclesiasticam anteriorem spectantia. a) Expulsio fratrum minorum ex Dania. b) Privilegia monasterii Thomæ de Paraclito de Æskilsø. c) Chronicon e Calendario Monasterii Nestvediensis descriptum. d) Det Gods som er givet til Dueholms Kloster i Mors etc.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Saagodtsom hele Indholdet er Afskrifter med forsk. Hænder. Først Afskr. af endel lat. Dokumenter til 14. og 15. Aarh.'s danske Kirkehist.; endel ere benyttede i Pontoppidans Annales Eccl. Dan. Vedlagt er et Brev til Prof. J. P. Anchersen fra M. Ramus, 5. Aug. 1739, endv. to Vaabentegninger. Dernæst en Afskr. af Krøniken om Graabrødrenes Udjagelse af Danmark, Privilegierne for Eskildsø Kloster (de der ere tr. i Script. Rer. Dan. VI, S. 132 ff.), Afskr. af nogle Kalenderoptegn. (indt. 1509) fra Næstved, Fortegn. paa Dueholms Gods (paa Niels Krabbes Tid), endelig Afskr. af nogle Sager ang. Viborg Domkirke.

Kall, 4., 405. *Adskilligt henhørende til Historiam patriæ, deels civilem, deels ecclesiasticam (meest Udskr. af Univ. Bibl. Mskr. for K. Anker).* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Latin. Blandet Indhold; Afskrifter med forsk. Hænder, deribl. J. Langebeks og Kofod Anchers, især efter det Arnamagnæanske Hdskr. Nr. 841, 4°.

Kall, 4., 421. *Afskrifter af den gamle danske Riimkrønike; af en dansk Annal; samt Fragment af et tydsk Skrift om den danske Historie i Middelalderen m. m.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Dansk, Lat. og Tysk. Forsk. Hænder. Det anf. (større) Fragm. af et tysk Skrift indeholder en udførlig Undersøgelse — fra dansk Synspunkt — om hvorvidt Danmark nogensinde har været Len af Tyskland; det er ikke Krohne's eller Christiani's, heller ikke lig den lat. Afh. i Uldall, 70, Fol. (se denne Katalogs 1ste Bd., S. 280). Den lat. Aarbog, som her findes i Afskr., gaar fra 1185 til 1526. I Pakken er endv. bl. a. «Vexilla Danorum» samt (med 2 forsk. Hænder) Afskr. af 2 Brudst. af Rydaarbogen (den saakaldte «Kong Eriks Krønike»).

Ny kgl. Sml., Fol., 571. *a) Chronicon Danicum (Gesta Danorum), ex cod. LL. Seland. membranaceo in Arch. Antiqv. Holm. b) Aliud fragmentum ejusdem generis, ex eod. codice. c) Gesta Danorum ex alia — ut videtur — recensione. d) Nonnulla ex Chronico rythmico Danorum.* Pap. 18. Aarh. 40 Bl., det sidste ubeskr.

Gammeldansk. Afskrifter (med Langebeks Haand, synes det); navnl. de første Stykker ere kollationerede og forsynede med Rettelser af C. Weeke. Indholdet er 1) et Fragm. af den danske Oversættelse af Lundeaarbogen, fra Knud den Hellige og ud, eft. det stockholmske Hdskr. C 67, 2) endv., eft. samme Hdskr., Begyndelsen af Aarbogen, fra Humble til Harald Svendsøn, 3) (Bl. 13—14^{b}) en anden, kort Aarbog, if. en Randnote eft. samme Hdskr., 4) (fra Bl. 15^{a}) den danske Lundeaarbog eft. det sthlmske Hdskr. B. 77, i Beg. ligel. kollationeret af Weeke, 5) endelig, Bl. 28^{a}—39^{b}, et Stykke af den danske Rimkrønike, fra Erik Menved til Christian I, eft. det ovfr. anf. Hdskr. C 67 (omtales af Molbech i hans Udg. af Rimkrøniken, S. XXVI, Anm.) — Slg. Gammeldanske Krøniker ved M. Lorenzen, 1. H., Kbh. 1887.

Ny kgl. Sml., 4., 633. *Diplomata Summorum Pontificum, Imperatorum, Regum etc. qvæ vel leguntur vel citantur in variis libris, ut sunt Historia Hvitfeldii etc.* Pap. 18. Aarh. 224 Bl., m. Pagin., enk. ubeskr.

Dansk og Latin. Afskr. for Suhm eft. det Rostgaardske Mskr. Nr. 224 i Univ.-Bibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 181.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1076. *Collectanea ad historiam litterariam s. virorum doctorum, qvi in Dania vixerunt, item qvi huc aliunde vocati invitatiqve fuerunt, pertinentia.* Pap. 16.—18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold, dels Orig., dels Afskrifter; mange forsk. Hænder. Grams Hdskr. hist og her, navnl. Paaskrifter. Af Indholdet mærkes: Fortegnelse over fynske Studenter 1479—1611, ved Jens Bircherod (egenh., tr. i Odense Cathedralskoles Progr. 1866, S. 49—63); nogle Dokumenter vedk. Lægen Poul Andersen, neml. Testimonium udstædt af Thomas Fincke (Kbh. 10. Sept. 1608), trykt Indskrivningsbevis ved Univ. i Wittenberg (16.

Okt. 1608), do. ved Univ. i Strassburg (8. Maj 1611), tysk Rejsepas udstædt af Chr. IV (Kbh. 18. Apr. 1622), lat. do. (samme Dato), trykt lat. Digt til A. fra Ioannes Thuilius Mariaemontanus (Padua 1623); Skr. fra Apotheker Sam. Meyer til Univ.'s Rektor i Anl. af Frederik Arnisæus' Bo (Kbh. 27. Maj 1655); Ligtale ov. Niels Benzon, † 1709 (tr. i Personalhist. Tidsskr., 2. R., I, S. 277 ff.); Testimonium for «Nicolaus Johannes Bennichius» af Georg. Calixtus (Helmstädt «Eid. Quinctil. MDCXLV»); P. M. Bildsøe, «Oratio de sexu seqviore» (Kbh. 22. Apr. 1727); Pas udstædt af Ludvig XV for Jac. Bircherod (Paris 18. Nov. 1719); Br. fra P. Fogh ang. Slægten Bording (Ryomgaard 30. Jan. 1728); Levnedsbeskr. af Rektor Anders Iversen Borrichius (Borch); nogle Dokum. ang. Peter Enevold Braes og Eilert Garboe, neml. Skr. fra F. Rostgaard til Univ. (Cancelliet 26. Febr. 1724), 2 do. fra Univ. i Wittenberg til den danske Regering (1. Nov. 1723 og 17. Jan. 1724), samt Kopi af et Br. til Garboe fra Kbhvn. og af et fra Braes, endv. — med Grams Haand — dansk Koncept til Skr. fra Kbh.'s Univ. til det i Wittenberg og tysk Overs. i Koncept (med en anden Haand); lat. Levnedsbeskr. af Ingeborg Broberg, † 1709, g. m. Laurids Bording (i Br. til S. Lintrup); Br. fra R. E. Brockmand til Martin Povelssøn (Kbh. 10. Maj 1647), benyttet til at skrive nogle Notitser paa; nogle Optegn. af Hans Rasmussen Brochmand, 1626 ff.; Br. (ud. Slutn.) fra Hans Enevoldsen Brochmand, udat.; Tømrerregning til Jesper Brochmand, Kbh. 20. Maj 1634; lat. Testimonium af Rektor Jørgen Hansen for Søren Hansen (Bøg), Odense, «16 calendas maii» 1565; ang. Jørgen Christophersen (fra Laaland): lat. Testimonium af Prof. Wulfg. Rhumann (Kbh. 30. Apr. 1630), do. af samme (2. Dec. 1633), do. af Rector Thomas Fincke (samme Dato); lat. Skr. fra «Jonas Canuti Hesvichius» til S. Lintrup ang. «Johannes Jacobus Cervinus» (Bergen «12. Calend: Maji» 1708); Kaldsbrev (lat.) for Otto Crunenberch, udstædt af Abbed Johannes i Stade 1566 (Notarialkopi dat. Hamborg 27. Marts 1586); Koncept til lat. Testimonium for Andreas Daae (Kbh. 23. Aug. 1705); lat. Digt af Johannes Pratensis til Charles C. Danzay, vistn. Autogr. (tr. i Rørdams Hist. Samlinger og Studier, III, Kbh. 1898, S. 324—26); lat. Testimonium af Rektor Burennæus for Peter Jacobsen Dass (Bergen 24. Maj 1703); do. af samme for Søren Jacobsen Dass (smst., samme Dato); dansk Biogr. af Borgermester i Kbhvn. Sigvart Friis Dvering, † 1710; Brev ang. forhøjet Løn for Præsten Heinrich Eggerdes, udstædt af Provst og Kapitel ved Mariakirken i Hamborg (Hbg. 4. Juni 1452); lat. Testimonium af Rektor Gregers Fog for (Præsten) Peder Clausen Emmerlev (Ribe «Idibus Junij» 1674); ang. (Præsten) Mads Pedersen Farstrup: lat. Testimonium af Rektor Christoffer Christensen (Sorø, «Non.

Maijs» 1623), «Attestatio Theologica» af Professorerne Christen Madsen og Niels Mortensen Schelderup (smst. 27. Juli 1631), «Viaticum» af Prof. St. J. Stephanius (smst. 2. Aug. 1631) og Testimonium af Rektor ved Univ. Hans Rasmussen Brochmand (Kbh. 18. Maj 1632); tr. Plakat fra Rektor ved Univ. i Strassburg ang. Thomas Fincke og andre Flensborgere, som have studeret dér (Strasb. «XVII. Cal. Febr.» 1600); lat., skr. Indbydelse til Sørgefest ved Univ. ov. Prof. Thomas Fincke, udstædt af Prof. Christen Ostenfeldt (Kbh. 11. Maj 1656); lat. Testimonium af Rektor Burennæus for Beatus Henriksen Finde (Bergen 14. Maj 1703); lat. Testimonium af Univ. Rektor Cosmus Bornemann for Peder Eilertsen Gad (Kbh. 7. Juli 1684); do. af Claus Plum for (Præsten) Jens Christensen Gammelgaard (smst. 28. Okt. 1639); lat. Anbefaling til S. Lintrup for «Johannes Pauli Gladenius» fra «Jonas Canuti Hesvichius» (Bergen «12. Calend: Maij» 1708); græsk Digt fra Ludv. Harboe til Hans Gram; biogr. Data ang. Prof. J. F. Gronovius i Leiden, samt lat. Lykønskningsvers til David Gronovius og Laurentius Langermann af Joh. Flor fra Heiligenhafen (1612); dansk Br. fra Anthonius Hantsch til en Hr. Peder (Kbh. 31. Dec. 1561); Indbydelse til Bryllup (Koncept) fra Erhard Hansen, «Ørtøuteprestegaar den 12 julij Ao 1647», og fl. Optegn. med samme Haand; lat. Testimonium af «Johannes Magnus» for «Petrus Johannes Lolandus» (Kbh. 13. Apr. 1564); Anbefalingsbr. af E. Londemann for (Præsten) Hans Lambert Holm (Kbh. 14. Maj 1728); biogr. Data om Henrik Holst, Assessor i den norske Overret, af Dan. Ramus; Koncept til lat. Anbefalingsskr. for P. Horrebow af O. Rømer (Kbh. 25. Maj 1705); lat. Br. fra Sigismund Hosmann (Celle 10. Dec. 1700) ang. Niels Gram, til Ivar Brinck (tr. i Pontoppidans Annal. Eccl. Dan., IV, S. 725—30); lat. Testimonium for (Præsten) Daniel Høfding af Rektor Sneedorff (Sorø 1. Sept. 1715); Biogr. Data ang. (Præsten) Elias Jacobi, dat. Kbh. 4. Sept. 1705; lat. Testimonium fra Kbh.'s Univ. for «Johannes Jacobus» (17. Juni 1567); do. fra Latinskolen i Mariager for Holger Jensen (22. Marts 1728); ang. (Præsten) Christoffer Jørgensen: lat. Testimonium af Rektor Niels Olsen (Roskilde «V calendis Octobris» 1572), do. af «Nicolaus Hammerus [?]» (Kbh. «6 Calend. octob.» 1573), do. af Univ. Rektor (Kbh. 27. Sept. 1573); do. af Præsten C. P. Lindenfeldt i Borup for Rasmus Jørgensen («a. d. XI Kal. Maji» 1694); om den engelske Matros Johan Kelert (1705); Laurids Kok, egenh. Optegn. om Slægten Kok (tr. i Ny kirkeh. Saml. III, S. 455—58); ang. Niels Krag: Chr. IV's Skr., hvorved han tilstaar ham A. S. Vedels Prælatur i Ribe (Kbh. 8. Juli 1595, samtidig Kopi; slg. Wegener, A. S. Vedel, 2. Udg., S. 204), Kongebr. af 29. Juni 1594 (Afskr. fra 18. Aarh.; slg. Wegener, anf. Skr. og Udg., S. 193), 3 andre, lign. Afskr. af

Kongebreve af 1. Juli 1589, 31. Juli 1594 og 10. Okt. 1595, lat. Skr. fra Jakob I af England til Chr. IV (Faulkland, 4. Aug. 1597, Kopi; tr. paa Dansk i Krag og Stephanius, Chr. III's Hist., Fortalen S. 12—13, paa Lat. i sammes «Annales Chr. III», Præfatio S. 9), samt 3 Bl. Notitser af Gram; ang. Lægen Bernh. Langwedel i Hamborg: nogle Sager ang. hans Strid med Livlægen G. F. Laurentius 1648—49 (Koncepter og Kopier, deribl. Afskr. af et Br. fra Prinsesse Magdalene Sibylla af Danm., Nykøbing 3. Okt. 1648); G. Heinrici's Revers til Doktorinde Lassenius, Kbh. 12. Juni 1704 (Kopi); lat. Testimonium af Rektor Rud. Burennæus for «Jonas Leyrdallinus», Bergen 16. Apr. 1703; do. til S. Lintrup fra «Jonas Canuti Hesvichius» for D. H. v. d. Lippe (Bergen 15. Marts 1708); trykt, tysk Lykønskningsvers til Rahel Sophie Marschall (Nytaar 1718); Levnedsbeskr. af H. G. Masius, paa Tysk og Dansk (ben. i «Dansk biogr. Lexikon»); lat. Pas udstædt af Dronning Christina for Marcus Meibom (Sthlm. 20. Aug. 1653); Levnedsbeskr. af F. C. Mentzer, Jørg. Huulbech, Peter Worm, Just Juul, Frans Thestrup, Hans Ehm, F. J. Lütken og Elias Jacobi; 2 Relationer om Messenierne, den ene adresseret til Birgitte Thott, udat.; lat. Testimonium for Fr. Chr. Mest af C. D. Friedenreich (Kbh. 25. Febr. 1689); Erklæring af Jørgen Seefeld ang. Prof. Leonh. Metzners Tvist med sin Hustru (Kbh. 7. Marts 1623); lat. Levnedsbeskr. af Lægen Hans Mule, G. F. Frankenau, Joh. Trellund og Hans Hansen Vandal; lat. Levnedsbeskr. af Henr. a Möinichen, dat. 5. Apr. 1709; Koncept til Skr. ang. Aarpenge til Paul Noviomagus (Frederiksborg 25. Apr. 1574); lat. Levnedsbeskr. af Biskop Christoffer Nyrop, † 1733 (ikke lig det tr. Univ.-Progr.); Dokument (plattysk) ang. et Commende for Joh. Oldehorst (1608); lat. Selvbiografi af Præsten Hans Olsen i Randers, dat. 25. Sept. 1686 (tr. i Dänische Bibliothek, VII, Kbh. 1745, S. 374—82); lat. Testimonium fra Kbh.'s Univ. for Joh. G. Pannevitz (12. Juli 1651); tr. lat. Bryllupsdigt til J. H. Paulli's Bryllup (Hamb. 1682); ang. «Johannes Petrejus Lolandus Halstadiensis»: lat. Testimonium fra Odense Latinskole («idib: maijs» 1589), og do. fra Univ. (1. Marts 1592); tr., tysk Bryllupsdigt til J. H. v. Petkum (Glückstadt 1698); ang. Erik Eriksen Pontoppidan: lat. Testimonium af «Sueno Petreus» (Odense 9. Marts 1635) og do. fra Univ. (Kbh. 14. Febr. 1639); ang. Gert Rantzau: lat. Br. fra David Chytræus til Henr. Rantzau (16. Juni 1584), lat. Rejsepas af Gert R. for Hermann von Saxe (Koncept, Kronborg 23. Aug. u. A.); Skr. ang. Arven eft. P. H. Resens Enke (Kbh. 8. Apr. 1720, Afskr.); «Register Wdi M. Ambrosij Rhodij Boe» (Aggershus 26. Febr. 1662); Koncept af Gram til dansk og til lat. Levnedsbeskr. af O. Rømer samt Renskr. af begge; lat. Testimonium af «Severinus Petræus» (Søren Pedersen Hjort) for (Præsten)

Christen Pedersen Scavenius (Kbh. «d. 2do jduum Julii» 1653); lat. Rejsepas udstædt af Chr. III for (Præsten) Jørgen Simonsen (Kbh. 17. Marts 1556; samtidig Kopi; tr. i Ny kirkeh. Saml., IV, S. 79); tr., lat. Indskrivningsbevis for Paul Sperling ved Univ. i Rostock (18. Aug. 1620); lat. Testimonium af Rektor Burennæus for Laurentius Sturm (Bergen 22. Maj 1703); Sagsbevilling af Fred. III for Dr. Jacob Svabe og Beata Reenholt Thiemes (Kbh. 22. Maj 1650); lat. Indbydelse, underskr. M. Foss, til Univ. Sørgefest for Hans Svane (1668); Skr. fra Biskop J. Svedberg til Konsistorium (Skara 22. Juni 1722); lat. Testimonium fra Univ. for (Præsten) Peder Thomsen (Sejerslev), dat. Kbh. «XV. Cal. Februar.» 1662; ang. (Præsten) Ole Rasmussen Thestrup: lat. Testimonium fra Univ. (1. Dec. 1640), do. fra Rektor N. A. Wad (Aarhus «IV Idus Martias» 1634), do. fra Rektor Alb. Mejer (Sorø «XV Kal. Iulii« 1637), do. fra Konrektor Chr. Melchior (Aarhus, «Prid. Cal. Quint.» 1639), do. fra Ole Worm (Kbh. 31. Nov. 1640) samt Afskr. af do. fra Just Høeg (Sorø 16. Juni 1637) og af lat. Br. fra M. Wibe til en Baron (Kbh. 12. Apr. 1683); lat. Testimonium (til S. Lintrup) fra «Jonas Canuti Hesvichius» for «Jacobus Johannis Thodenius» (Bergen «12 Calend. Maij» 1708); do. for Peder Thomsen («Cimber») af Rektor ved Helsingør Latinskole (17. Apr. 1658); tr., lat. Gravdigt ov. Jacob Tölling (Hamborg 1609); Koncept til Indlæg i en Retssag ang. Lægen Philip Valentin Wacher (17. Aarh.); lat. Testimonium for «Joannes Weding» af Rektor Burennæus (Bergen 22. Maj 1703); ang. Henr. Weghorst: Levnedsbeskr. paa Dansk samt 2 Fortegn. ov. hans Skrifter, den ene trykt, den anden med Grams Haand; lat. Testimonium for Ole Hansen Vessel af «Jonas Canuti Hesvichius» (Bergen «pridie Iduum Maij» 1703); ang. Axel Hansen Vestenborg: lat. Testimonium fra Univ. (22. Apr. 1632), do. fra C. S. Longomontanus (Kbh. «prid: Iduum Martij» 1632), do. fra Odense Latinskole (26. Apr. 1625); do. af Thomas Fincke for «Johannes Johannis Westerburgius» (Kbh. 25. Marts 1627); do. fra Odense Latinskole for samme (26. Apr. 1625); do. for samme af Konrektoren smst. («5. Idus» 1628); Viaticum fra Univ. for samme (20. Febr. 1628); ang. (Præsten) Hans Jørgensen Sadolin, kaldet Vibergius: egenh. lat. Testimonium for ham af Ph. Melanchthon (Wittenberg 20. Okt. 1550) og et andet, ikke egenh., paa Perg., udstædt af samme (smst. 20. Juni 1552), — begge tr. i Saml. til Fyens Hist. og Topogr., IV (Odense 1867), S. 162—64; Kopi af tysk Skr. fra Borgermester og Raad i Flensborg, ang. Rektor Johannes Woht (Flensb. 28. Aug. 1621); lat. Skr. — ikke underskr. — fra Fred. III til Kongen af England ang. Abr. Wuchters (Kbh. 15. Nov. 1663); lat. Testimonium fra Kbh.'s Univ. for

«Malthesius Zenonis» («XIIX Maji» 1620); Indlæg af Hans Zoega hos Konsistorium (Kbh. 19. Dec. 1657). — Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Koncept til Kongebr. til Morten Aedituus (13. Febr. 1571); Kvittering fra Rentekammeret til Bjørn Andersen (1570); 2 Koncepter til Kongebr. til Arnoldus de Aquila (4. Jan. 1600); 1 do. til Tyge Asmundsen (16. Maj 1566); 2 do. til Barth. Bartholinus (13. Apr. 1561 og 3. Nov. 1568); 1 do. til J. Dir. Badsker (25. Sept. 1655); 5 til Ivar Bartholin (1571—79); 1 til Laur. Benedict (1. Dec. 1564); 3 til Niels Bendsen (1661—64); 1 til Arent Berntsen (15. Febr. 1649); 1 til V. Bering (15. Sept. 1653); 1 til Jac. Bording (1558), med et Indlæg; 1 til Anders Bontzow (ɔ: Gontzow, 23. Aug. 1669); 1 til Joachim Brinch (1577); 1 til Joh. Brehmer (10. Aug. 1666); 3 til P. Bullichius (1653—54); 1 til Iver Caspersen (28. Marts 1665); 2 til Joh. Charisius (1596—1602); 1 til P. Charisius (28. Marts 1654); 1 til Eskild Christensen (13. Juni 1592); 1 til Ant. Corvinus (1540); 1 til Joh. Didrichsen (15. Aug. 1654); 3 til Jens Dolmer (1659—67); 1 til Bl. Eichenberg (19. Marts 1565); 1 til Aug. Erich (12. ell. 13. Maj 1596); 3 til Oluf Fielcke (1671); 1 til Arn. de Fine (5. Juni 1571); 1 til Didr. Fuiren (19. Apr. 1673); 1 til P. Hegelund (1573); 1 til N. Helvaderus (11. Apr. 1665); 1 til Niels Hemmingsens Arvinger (31. Okt. 1600); 1 til J. F. Hyphof (12. Marts 1669); 1 til Søren Hofmand (1666); 4 til Jac. Janus (1649—56); 1 til Karen Andersdatter (22. Jan. 1673); 3 til Niels Krag (1592—95); 1 til Christoph. Kropf (30. Jan. 1571); 2 til Helvig Moltken (1672); 1 til Marc. Meibom (20. Juni 1665); 1 til Povel Madsen (13. Juli 1561); 1 til Theod. Martius (6. Juni 1579); 1 til Jens Lassen (1658); 1 til Jørgen Lorich (26. Maj 1573); 1 til Ovenus Laurentii (1581); 1 til Villum Lange (1660); 3 til Poul Moth (1659); 1 til Casp. Mule (22. Juli 1568); 2 til Casp. Paslich (1570—79); 1 til Laur. Petri (25. Maj 1581); 1 til M. Pfeiff (Okt. 1654); 1 til M. Pors (21. Marts 1620); 1 til W. Rhumann (Okt. 1601); 3 til P. L. Scavenius (1666—69); 1 til Hendr. Schreidzmeier (14. Nov. 1670); 1 til Fr. Schowgaard (26. Okt. 1587); 3 til P. Severini og J. de Prato (1566—71); 1 til Joh. Sibenius (10. Nov. 1557); 2 til Dider. Stub (4. Marts 1570 og 30. Maj 1565); 1 til Christ. Sturtz (1581); 1 til Joh. Svaning (23. Jan. 1566); 2 til Sebast. Swendi (1569—71); 1 til Ol. Theophili (9. Aug. 1562); 1 til Povel Thomesen (25. Maj 1573); 1 til Matth. Tipotius (6. Apr. 1581); 1 til Peder Toxsen (5. Dec. 1581); 1 til Joh. Tragnerus (1561); 1 til Jon. Venusinus (1579); 1 til Jon. Jacobi Venusinus (1587); 2 til Andr. Wellejus (25. Marts 1570 og 29. Sept. 1573); 2 til A. F. Werner (1670—72); 1 til Niels Wichman (1653); 1 til Zitscherg (20. Juni 1668); 4 til Hans Zoega (1656—73). Endv. Ansøgn. fra Philip

Andreas Oldenburger til Griffenfeld (3. Jan. 1676) med et Bilag; Br. fra Erasmus Lætus til Fred. II (28. Dec. 1560) samt Koncept til Kongebr. til ham (12. Febr. 1560); Br. fra Hans Andersen til Oversekretær Christian Holck (20. Aug. 1592) ang. Dr. Knipius; Br. fra Melchior Kling til Chr. III (1542); Br. fra Justus Jonas til Statholder Mogens Gyldenstjerne (1567); Br. fra C. V. Clausberg til Kongen (28. Nov. 1733); Br. fra Nic. Borries til Kongen (1732), med 3 Bilag. — *Herkomst.* Fra H. Grams Saml. (Kat. ov. hans Manuskripter Nr. 69, 70 og 71).

Thott, 4., 1479. *Peder Jespersens Tale ved Elephant-Ordenens Inauguration 1694, med adskillige andre theologiske smaa Piecer, v. c. b) Graves, Fosses, Leths og Lodbergs Betænkning om at bekiende sig til den catholske Religion. 1674. c) Biskop Worms Erklæring om christne Tjenestefolk hos Jøderne. d) Palladii Underviisning, hvorledes der kand handles med dem, som ere besæt. 1541. e) N. Hemmingii Svar paa de ham forelagte Spørgsmaal om Christi Legems og Blods Sacramente.* Pap. Mest 18. Aarh. 146 Bl., enk. ubeskr.

Mest Dansk. Afskr., forsk. Hænder. Foran Register. Af Indholdet er at mærke (Bl. 112^a—138^b), i Afskr. fra omtr. 1600, endel theol. Sager, tildels def., deribl. «Formula introducendi mulieres post partum in templum» (Dansk, to forsk. Redaktioner), «En vnderuiisning, Huorledis der kand handlis met den*nem*, som ere besæt, tilsammen skreffuet, à Doct: Pet: Palladio: A*nno* 1541» Fragm., (tr., men ikke eft. dette Hdskr., i D. Mag., II, S. 89 ff.), samt «Nogle spørsmaall faaregiffne D. Niells Hemmingsønn, om Christi legoms och Blodtz Sacramente, och Suar der till.»

Uldall, 4., 400. *a) Nogle Jydske Borgemesteres Forslag til Magistraternes bedre Underholdning 1670. b) Adelens Supplication om deres Privilegier af 1671. c) Epitaphium Jacobi VI^ti Scotorum Regis in Andream Bingium Senatorem Daniæ d. 16. Decbr. 1589 sepulti. d) Et Krigs-Forhør om den Svenske Armeens Udmarsch af Trondhiems Stift i Aaret 1719.* Pap. 18. Aarh. 10 Bl.

Dansk. Afskrifter, en og samme Haand.

Kall, 4., 426. *En Pakke Dokumenter m. m. til den danske Historie indtil Christ. VI incl.* Pap. Mest 18. Aarh.

Blandet Indhold. Afskrifter, forsk. Sprog og Hænder, deribl. Arne Magnussens, Langebeks, N. Foss's, Andr. Hojers, Abr. Kalls; i Paaskrifter Langebeks, G. Thorkelins og Kofod Anchers. Foran ligge endel afskr. Pave- og Kongebreve indtil 1500; de synes bestemte til et Diplomatarium; vedlagte ere et Par Facsimiler af Dokum. samt et Par Tegninger af Segl. Endv. Notitser fra Herredagen i Kbh. 1589 af en Tilstedeværende (synes Orig.), Br. fra P. Fridsch til en Konferensraad (Kofod Ancher?) om Sending af nogle Dokum. til Kbh. (Ribe 18. Nov. 1775), udat. Billet (fransk) af Engelstoft m. m.

Kall, 4., 457. *Et Bind med adskilligt historisk, deriblandt om den russiske Ambassadeurs Audience i Chr. V's Tid.* Pap. 18. Aarh. 35 Bl.
Afskrifter. Register foran.

Ny kgl. Sml., Fol., 609. *Varia germanica de Rebus Daniæ a Frid. II ad Frid. IV.* Pap. 18. Aarh. 62 Bl., m. Pagin., det sidste ubeskr.
Lat., Tysk og Dansk. Afskr. for Suhm eft. Nr. 233 i Rostgaards Sml. paa Univ.-Bibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1259.

Ny kgl. Sml., 4., 840. *Miscellanea ad historiam Daniæ specialem, ordine chronologico digesta.* Pap. Mest 18. Aarh. 1 Pakke.
Blandet Indhold; forsk. Hænder og Sprog. For en stor Del Vers til Personer af Kongehuset, nogle med Navn under. Af Indholdet kan mærkes: 4 Bl. med lat. kronologiske Optegn. 1621—29 af Ole Worm d. Æ. (egenh.); Alphabetum aulicum med dansk Overs. fra 16. Aarh. (baade den lat. Text og navnl. den danske Overs. ere forsk. fra de Prøver af Henrik Christenssøn, som ere tr. i Nyerup og Rahbek, Den danske Digtekunsts Hist., I (Kbh. 1800), S. 278—79; slg. Thott, Fol., 941, og Norske Mag., I, S. 3; nogle lat. Vers om det første Guldhorns Fund med dansk rimet Overs.; «Mascarade Royalle», franske Vers til en Hoffest (i Chr. V's Tid; 8 Bl.)

Ny kgl. Sml., 4., 859. *Nogle latinske Vers, Epitaphia etc. til den danske Historie.* Pap. 18. Aarh. 20 Bl.
Afskrifter, forsk. Hænder. Heriblandt en lat. Ode af Corfitz Ulfeldt. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1377.

Ny kgl. Sml., 4., 920. *Volumen miscellaneorum ad historiam danicam recentiorem, qvorum Index in fronte præmittitur.* Pap. Mest 18. Aarh. 1 Bind.
Blandet Indhold, Originaler og Afskrifter, ogs. enk. trykte Sager. Foran Indholdsfortegn. Mærkes kunne: et orig. Bryllupsbrev af Fred. II til Oluf Daa (Antvorskov 8. Jan. 1585; tr. i Nye D. Mag., IV, S. 79—80); kort Beskr. af Christianstad Kirke med Tegninger, dels Tusch, dels Blyant (Grundplan, Gennemsnit m. m.), endv. 3 andre arkitektoniske Tegn., deribl. Opstalt af en 2-Etages Bindingsværks Bygning og et Havespringvand med Navneciffer F og L; lat. Br. fra J. D. Ramus til S. Lintrup (Trier, 2. Dec. 1709; tillige i Afskr.) Foran staar skrevet: «Griffenfelds Collectanea», uagtet Bindet indeholder meget fra 18. Aarh. To Breve fra Chr. IV ere i sin Tid udtagne og indlemmede i Bibl.'s Saml. af denne Konges Originalbreve, nu i Rigsarkivet. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Manuskr. S. 29, Nr. 396.

Ny kgl. Sml., 4., 1223. *Documenter det danske Universitet og den danske Litterærhistorie vedkommende, samlede af Prof. Theol. P. Holm.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.
Blandet Indhold, mest ang. 18. Aarh.: Koncepter, Dokument-

afskrifter og Optegnelser, endel med P. Holms Haand. Hist og her Paaskrifter af H. F. Rørdam. Af Originalbreve: lat. Skr. fra Univ. i Altorf til det i Kbhvn. (Nürnb. 23. Apr. 1723, samt vedl. Svarkoncept med Grams Haand); Kofod Ancher til Holm (13. Apr. 1763); (Etatsraad og Landsdommer) J. Christensen til samme (Tersløsegaard 12. Dec. 1744). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1251.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1131. *Et stort Volumen, i sin Tid Peder Povelsens, indeholdende: a) Beskrivelse over K. Frederich II's Svenske Krig, med et Anhang om K. Christian IV's første Svenske Krig, samt Udskrivningen til hans Tydske Krig (Fol. 1—111). b) En Samling deels af publique Acter (hvoraf det Stettinske Freds Fordrag af 1570 er det første) deels af Forordninger, Domme, samt adspredde historiske Efterretninger etc. i Kong Christ. IV's Tid fra 1603—1634 (Fol. 115—332), altsammen specificeret foran i Bogen. Det følgende (Fol. 334—379) indeholder deels Acta publica og historiske Efterretninger deels Forordninger fra 1523 til 1634.* Pap. 17. Aarh. 382 Bl., med Pagin. undt. de første, der indeh. Registret.

Dansk. Omtr. helt igennem Afskrifter med samme Haand; Marginalnoter. — *Herkomst osv.* Udenpaa det gamle Pergamentsbd. Bogst. «P P», og paa dets Inderside: «Denne Bogh tillhører migh Peder Pauellszenn med Rette, Inngenn derforre med migh om Bogenn thrette, Schreffuitt vdj Wiborigh, Dend 3 Februarij Anno 1618». — Rørdam, Monum. hist. Dan., II, S. 228.

Gl. kgl. Sml., Fol., 1133. *Et Bind, hvori: a) Kiøbenhavns Recess 1536. b) Der Odensehische Recess mit den Wendischen und Ansehe-Städten 1560. c) Contract og Forhandling om Kongel. Maj*[ts] *og Danmarks Riges Forstanderie, tilligemed Danmarks Riges Raads Forklaring paa Adelens Besværinger 1588, dog derimellem indført Kong Christian IV's Octroy for den Islandske Handel af 1. Julii 1601. d) Friderich II's Forplict til Stænderne i Anledning af Kong Christ. Hylding 1588* [skal være 1584]. *e) Begyndelse af Rigs Raadets Declaration i Anledning af Frue Anne Lyches Bortførelse og Arrest 1626. g) Copie af et fortroet Brev til de Norske Indbyggere, oversat af det Svenske efter det trykte 1644, tilligemed Svar derpaa. h) Christian IV's Instruction for General-Krigs-Comissarii-Chargen i Norge 1647. i) Vertrag zwischen Dännemarck und Holland, den Oresundischen Zoll betreffend, durch Corfitz Ulfeld 1645—47. k) Udskrift af et Brev fra en Ven i Halmsted til en Ven i Malmøe 1648. l) General Duglas Brev til det Norske Qvarteer 1657. m) Corfitz Ulfelds Brev til Peder Lange og hans Medbrødre, samt Land-Commissarierne i Jylland 1657 n) De danske Gesandters Reise til Kongen af Sverrige 1658. o) Accords-Puncten wegen Cronenburg 1658. p) Undervisning, hvorleedes Danmarks Rige kand bringes paa Fode i Hensigt til Penges Forskaffelse, om Krig skulle paakomme. q) Kiøbenhavns Privilegier af K. Frid. III 1658. r) Paategning paa Haandfæstningen ved dens Cassation 1660. s) Anonymi Beretning om*

nogle Streiferier i Sielland i Krigens Tid. Pap. 17. Aarh. 95 beskr. og nogle ubeskr. Bl.

Dansk. Afskrifter.

Thott, Fol., 812. *Fasciculus, in qvo: a) Henr. Mühlii Oratio de Colloqvio Flensburgensi 1529 habito. b) Oratio Jubilea seculario de memorabilibus anni 1700, habita in schola Bergensi 1701 a S. Lintrupio.* Pap. Omtr. 1700. Henholdsv. 8 og 6 Bl.

Lat. Førstn. er Afskr., sidstn. Autogr.

Thott, Fol., 1274. *Den norske Lov paa Dansk, tilligemed Retterbøder og Regulæ Juris; item a) Klagemaal, som Kiøbmænd, Kræmmere og andre Borgere i Kiøbenhavn have imod de fremmede Kiøbmænd, Kræmmere og andre her sammesteds. b) Fortegnelse paa de Personer, som omkom i Ildebranden paa Amalienborg 1689. c) Ulfelds Breve til Peder Lange og samtlige Landkommissarier i Jylland og Fyen 1657. d) Christoph. Dybvadii Dom 1620. e) Griffenfelds Beskyldninger og Dom. f) Privilegia den Hänsen und Städten von den Königen zu Dännemarken und Skaane gegeben.* Pap. 16. Aarh.'s 2. Halvd., med Tilføjelser fra 17. Aarh. 348 Bl., hvoraf 85 ubeskr.

Dansk; blandet Indhold; forsk. Hænder. Den (pagin.) Afskr. af «den norske Lov» (neml. den danske Overs. af Landsloven samt Rettebøder), som findes i Beg. af Bindet, er skreven med en smuk Haand fra 16. Aarh.'s 2. Halvd.; slg. den udførl. Beskr. af hele Haandskr. i «Norges gamle Love», IV, Chria. 1885, S. 444—46. — *Herkomst.* Paa Bindet Fr. II's Billede samt det foren. dansk-mecklenborgske Vaaben og Bogst. F S, desuden Aarst. MDLXXXIIII; der har paa Forsiden ogs. været et siden udraderet Navn. Paa Bogens 1ste Bl. Ordene «Tandem bona Causa Triumphat» og Navnet «C R W» (saaledes synes der at staa, vistn.: Corfitz Ulfeld); længere nede Ejernavnet «Olaus Laurentij». Bag i Bogen, paa Bindets Inderside, Ejernavnet «Knud Marquordsen». i Kjøbenhavn, samt Aaret 1604. Bibliotheca Seveliana, III, Nr. 153 bl. Folianterne.

Thott, 4., 1560. *Oratio Friderici I habita Othiniæ 1527, qva religio et lutherana et catholica permittitur. b) Epigramma in Christ. Sehested. c) De Martino Borupio, Rectore Aarhusiensi. 1504.* Pap. 18. Aarh. 6 Bl.

Latin. Afskrifter med en og samme Haand; b er et lille Sørgedigt af Ivar Rosenkrantz.

Thott, 8., 490. *Caspari Melchioris Annotata in Calendario Eberi descripta 1640 per Christ. Christiani Herlovium. b) Excerpta ex Adversariis Domini Tychonis in Lyndbye. c) Hvitfeldius de rebus gestis Christierni II^{di}.* Pap. 17. Aarh. 114 Bl., hvoraf nogle ubeskr.

Mest Latin. Afskrifter, de fleste (synes det) med samme Haand, vistn. Præsten Christen Christensen Herløvs († 1654). Indeholder endnu flere Sager foruden de ovennævnte; først «De Dominica Coena Confessio Nicolai Hemmingii» (tr. i Ny kirkeh.

Saml., IV, S. 303—9). Af Præsten Jesper Melchiorsens (i Raklev, † 1611) Kalenderoptegnelser i Christen Herløvs Afskr. er et Udtog tr. i Kirkeh. Sml., 3. R., II, S. 284—85, 287—89. «Dominus Tycho in Lyndbye» maa være Præsten Tyge Andersen i Lille-Lyngby († 1653). «Hvitfeldius de rebus (etc.)» er et ganske kort lat. Udtog af H.'s Chr. II's Hist., efterfulgt af et lign. af hans Chr. III's do. Endv. «Epitome de Turcarum moribus Bartholomæi Georgieuiz» og nogle Afskr. af Dokum. fra Chr. IV's og Fred. III's Tid.

Uldall, 4., 363. *En Paque hvori: a) Instructions données au Sr. Richer allant Ambassadeur en Danmark 1542 og 1544* [sic]. *b) Lettre du Sr. Richer à François I du 6 Mars 1546. c) Discours du Sr. Richer concernant sa negotiation en Danmark etc. d) Lettres du Duc de Saxe et du Roi de Danmark au Chancelier Oxenstierne en 1634.* Pap. 18. Aarh. 22 Bl., det sidste ubeskr.

Fransk. Kopi eft. Afskr. for Klevenfeldt i Paris (slg. Ny kgl. Sml., Fol., 607[b]).

Kall, 4., 406. *Etliche Extracten von Müllers Staatscabinet (dänische Sachen betreffend); verschiedene Briefe zu der dänische* [sic] *Reformationsgeschichte.* Pap. 18. Aarh. 89 Bl.

Afskr. eft. trykte Bøger. — *Herkomst.* Auktionskatal. ov. B. Möllmanns Bibl., Kbh. 1783, Manuskr. S. 47, Nr. 346 (dér specificeret Fortegn.)

Kall, 4., 444. *Afskrivt af nogle danske Dokumenter, blandt hvilke en Deel om Chr. IV's naturlige Børn.* Pap. 18. Aarh. 52 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Dansk, Tysk og Latin. Afskrifter, forsk. Hænder. Hist og her korte Paaskrifter af C. Molbech. De Sager, der vedkomme Chr. IV's Børn, ere væsentlig: en tysk Fortegn. ov. disse, Kongens Instruction for Fru Karen Sehested, hans Gavebrev til Vibeke Kruse paa et Gods i Bramsted samt Don Jørgen Ulriks Erklæring. — *Herkomst.* Synes at have tilhørt det Kgl. Danske Selsk.; thi foran er skr. med Langebeks Haand: «Foræret af Hr. Landsdomer de Thestrup 1751.»

Kall, 4., 492. *Syvnodalia Fionensia 1550—1613; Collectio historica e calendariis P. Hegelundii 1565—1613.* Pap. 18. Aarh. 172 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Lat. og Dansk. Afskr. med en og samme Haand, neml. D. G. Zwergius'. Først Fynske Synodalier fra Biskopperne Jørgen Hansens, Niels Jespersens og Jacob Madsens Tid; dernæst Kopier af Biskop Peder Hegelunds Breve 1595—1613; endelig Uddrag af hans Kalenderoptegnelser (i den Hjelmstjerneske Sml. i det st. kgl. Bibl.), ordn. eft. Rubrikkerne: Kongernes Hist., Adelens Hist., Litterærhist. og Almindelig Hist. (det om Adelen, indtil 1572, er trykt i «Mag. til d. danske Adels Hist.», I, Kbh. 1824,

S. 77—80, 151—160). — *Herkomst.* Nr. LXX i D. G. Zwergs Ms.-S. (se Fortegn. i Kalls Sml., 4., 510).

Ny kgl. Sml., 4., 863. *En Samling indeholdende adskilligt, især om Luthers Reformation, Anabaptisterne etc. samt endeel historica danica.* Pap. Mest 17. Aarh. 125 Bl. samt 15 vedhæftede og vedlagte Sedler og Bl.; desuden ligge foran 3 beskr. Stykker Pap., som ere udtagne af Bindet, synes at være fra 16. Aarh. og bl. a. indeholde nogle Noder.

Forsk. Sprog og forsk. Hænder, det meste dog med en og samme, der synes at være Niels Jacobsen Harreby's (ogs. kaldet Warde, if. Wiberg; Præst paa Manø); han har skrevet sit Navn og Aarst. 1658 foran i Bogen. En stor Del af dens Indhold er en sammenhængende Fremstilling paa Dansk af den lutherske Reformations Hist., m. T.: «Om den store oc vnderlige Religions Forandring i det Romersche Rige, ved D. Martinum Lutherum fra første begyndelse, indtil alting kom til en visse fred og rolighed. Tilhobe samlet aff Sleidano, oc andre troverdige Historicis» (Pag. 1—91). Mod Slutn. nogle Sager ang. Krigen 1700 (deribl. Fortegn. ov. Signaler tilsøs), desuden nogle faa personalhist. Optegn. om Præsten Wardes Slægt samt et dansk Bryllupsdigt (1699) af Jacob Harrebye til Præsten «Casten Christophersøn Castanæus» i Allerup og «Mette Lavs Datter Fanøe». — *Herkomst.* Har tilhørt Klevenfeld (maaske S. 244, Nr. 137 i Aukt.-Kat. ov. hans Bibl.) Suhms Ms.-S. Nr. 1374.

Ny kgl. Sml., 4., 866. *Adskillige chronologiske Anmærkninger til den danske Historie; foran Specification.* Pap. 18. Aarh. 92 Bl., hvoraf nogle ubeskr., samt et vedlagt Bl.

Afskrifter. Indholdet er: 1) Optegnelser af Peder Villadsen m. fl. til Svanings danske Krønike, 2) lign. Optegn. af O. Worm 1617—29, 3) Claus Bildes Kalenderoptegn. i Eber's Calendarium 1573, 4) Optegn. af Hans Henriksen og Ove Bilde, 5) «Hvis der er passered siden den . . . Martii 1676 til 1683», 6) «Den syvende Slegts Aminde fra 1601 til 1664.» — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 818(?).

Ny kgl. Sml., 4., 927. *P. Eberi Calendarium histor. Witebergæ 1571 impressum cum perplurimis annott. ad hist. patriæ.* Pap. 16. Aarh. Trykt Bog paa 414 pag. Sider samt nogle i Beg. og i Slutn. ud. Pag., gennemskudt med hvide Bl.

De indskrevne, talrige historiske Notitser paa Latin ere med to forsk. Hænder. De seneste og fleste ere med samme Haand, som paa Titelbl. har skrevet: «Liber M: Martinj Petrj Ernopotamij quo*n*dam Abbat*is* Sorensis, nu*n*c aut*em* pastoris eccl*esiæ* Roschildens*is* in Sela*n*dia Daniæ 1573. **οἰστέον καὶ ἐλπιστέον** .˙. Hæc collectanea incepj in coenobio Sorensi cu*m* essem ej*us* Loci Lector. a*nno*: 1562.» Det er Morten Pedersen (født i Grenaa

1537, død 1595 som Præst i Roskilde). — *Benyttelse.* Tr. (tildels) i Ny kirkeh. Saml., S. 488—505.

Ny kgl. Sml., 4., 928. *do. do. Witeb. 1573, cum quibusdam ad hist. patriæ sec. XVI^ti et XVII^ti annotatis.* Pap. 16. og 17. Aarh. Trykt Bog paa 413 pag. Sider samt nogle i Beg. og Slutn. ud. Pagin.

De historiske Notitser ere tilskrevne paa selve Bogens Blade, mest paa Lat. og de fleste — 1509—92 — af Claus Jensøn Bille til Lyngsgaard (1560—1600); disse ere udg. af C. Weeke i Danske Saml., 2. Række, V, S. 56—67). Nogle senere (1652—64) ere trykte i Ny kirkeh. Saml. VI, S. 338—40.

Ny kgl. Sml., 4., 1205^a. *Ad rem literariam danicam aliquot momenta; af Jacob Thomæsen Felslöff i Carlbye ved Grenaa (1677).* Pap. 17. Aarh. 7 Bl.

Lat. og Dansk. Foran en Notits med en Haand fra 18. Aarh. — *Herkomst.* Fra det Kgl. Danske Selskab.

Ny kgl. Sml., 4., 929. *M. Valent. Beyer: Diarium historicum. Witteberg., 1603 impressum, c. quibusdam de rebus Patriæ adscrp.* Pap. 17. Aarh. Trykt Bog paa 716 pag. Sider samt nogle upag. i Beg. og Slutn.

Notitserne, som næsten alle ere paa Dansk og kun faa i Tallet, angaa væsentl. Faaborg og skyldes vistn. gennemgaaende «Georgius Ioannis Neoburg. meus possessor Anno 1605» (skr. paa Titelbl.), rimeligvis Kapellanen Jørgen Hansen i Faaborg.

Ny kgl. Sml., 4., 997. *a) Historisk Relation om den Calmarske Krig, som begyndte 1611, tilhobesamlet og efterhaanden indskreven, eftersom det i Stykkeviis er efter Leiligheden tilhænde kommen, af M. Ægidius Lauridsen i Riber Domkirke. b) Fortegnelse om den svenske Feide 1563—1571.* Pap. 17. Aarh. 244 Bl., hvoraf et Par ubeskr., samt 8 vedl. Bl.; Afsn. om Krigen 1563—71 er pagineret (1—269).

Ovenanf. Tit. giver ikke ganske den originale, idet Forf. her betegnes som Erkedegn; han (1568—1627) var Rektor i Ribe. Af hans Optegnelser om Kalmarkrigen har Bibl. flere Hdskr., og Abr. Kall har efter et af disse (Gl. kgl. Sml., 4., 2607, ukpl.) meddelt dem i Nye D. Mag., II, S. 9 ff. Den nordiske Syvaarskrigs Historie er ikke Jon Tursens Arbejde («Axel Gyldenstjernes»), som er tr. i Rørdams Monum. Hist. Dan. II, heller ikke Lyschanders (Hdskr. Gl. kgl. Sml., 4., 2571) eller P. H. Resens; maaske Peder Hegelunds, som har været anset for tabt (slg. Rørdam, anf. Værk og Bd., S. 201—2). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1435.

Ny kgl. Sml., 8., 227^n. *1. Koning Christians 3. Christelige Afgang aff denne Werden. Ao 1559. 2. Gammelt Adælsz Slect udi Danmarch . . . 1536. 3 Vise om Krigen 1657—58.* Pap. 17. Aarh.'s Slutn. 8 Bl.

Dansk. Afskrifter, en og samme Haand. Alle 3 Stykker ere paa Vers; Nr. 3 er eft. dette Hdskr. trykt i D. Mag., 4. R.,

VI, S. 66 ff., Nr. 1—2 vare allerede tidligere kendte andensteds fra (se D. Mag., anf. Bd., S. 56 ff.)

Ny kgl. Sml., Fol., 606. *Samling af adskillige vigtige Dokumenter og samtidige Optegnelser til Christian III's og Friderich II's Historie.* Pap. Mest 16. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold; forsk. Hænder. Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Kancellikoncept ang. Rigets Forsvar, udat.; Forslag ang. endel Landsknægtes Garnisonering (Udkast), udat.; «Artickell Brieff der Landsknecht» (Udkast), udat.; Kancellikoncept ang. Krempes Besætning, udat.; «König. Mtt. Bedencken, was Herzog Augusten zu antworten vff verpesserung des Hrn. Cantzlers» (Udkast), udat. — Af det tilbageblevne Indhold mærkes: Kopi af Privilegier givne Slesvig og Holsten af Chr. I (tysk, 4 Bl.); do. af udat. tysk Skr., vistn. fra Chr. III, til en Fyrste (16. Aarh. ligesom forrige, 4 Bl.); «Der Oldenburgischer Stamme» (ligel., 2 Bl.); nogle kronol. Optegn. paa Tysk 1477—1518 ang. det mecklenborgske Hus (ligel., 2 Bl.); ang. Prinsesse Elisabeths Bryllup 1556, m. T. «Wenn zu d. ehelichen vertrauunge zuschreitten» (ligel., 2 Bl.); tysk Gravskrift paa Vers over Frederik I (ligel., 2 Bl.); Afskr. af nogle Dokum. fra Chr. III's og (mest) Fred. II.'s Tid, nemlig Forhandlinger med Hamborg (18. Aarh., Tysk); nogle Bl., fol. 121—138, af en lybsk Krønike (17. Aarh.); et Bl. med hist. Notitser ang. dansk Hist. (Tysk, 17. Aarh.; Overskr.: «Die summa des Römer Zeugs[?], so ausz Holstein gegeben»). Endv. nogle Samlinger hidrørende fra A. S. Vedel og mest med dennes Haand (14 Bl.), blandet Indhold, deribl. Afskr. af et aabent Brev fra Kejser Maximilian II, 5. Nov. 1565. — *Herkomst og Benyttelse.* Suhms Ms.-S. Nr. 1433. — (Suhms) Nye Saml. t. d. danske Hist., III, S. 267—284. Rørdam, Historieskrivn. i Danm. og Norge siden Reform., I, Kbh. 1867, S. 106, 114, 144—145. Samme, Monum. Hist. Dan., II, S. 5, 165—198.

Uldall, Fol., 199^{b}. *Forandrings Register paa nogle Rigens Lehne, som Danmarks Rigis Raad haffue giordt, A^{no} 1593. — Taxering offuer Adelens Rostieneste udi Jutland, 1652. — Adelsbrev for Christen Nielsen Lange 1572. — Skiftebrev mellem Laur. Brockenhus, Joh. Due etc. paa de Jydske Skove.* Pap. 16.—17. Aarh. 1 Pakke.

Af denne Pakke er afgivet til Rigsarkivet 1889: Forandrings Register paa nogle Riigens Lehnne 1593, og Thaxering offuer Adelens Rostieneste wdi Judtland 1652. Tilbage ere nu kun de 2 andre Stykker, hvoraf Adelsbrevet, dat. Kbh. 17. Juni 1572, er Afskr., medens Skiftebrevet, dat. Nyborg 24. Febr. 1594, er Orig.; førstn. er tr. i D. Saml. 2. R., II, S. 45—46 (slg. I, 359).

Gl. kgl. Sml., Fol., 903. *Fasciculus, in qvo: a) Defensio Danorum contra scriptores Svecicos Johannem et Olaum Magnos, data Oxonii*

4. April. 1658. (def.) b) Scriptum s. epistola contra Gundæum Rosencrantzium, Romæ 1662. c) Litteræ cujusdam ad amicum de Gundæi epistola ad cognatos et amicos suos e Senatorio ordine. d) Discursus Anonymi de administratione Regni et Successione Regia, sine anno. e) Epistola de Ottonis Sperlingii captivitate 1664 16. Jun. f) Anonymi epistola de Regis Angliæ ad Ordines Foederati Belgii epistola supra auxilio Danis præstito. g) Compendium Historiæ Henrici III Angliæ Regis, præmissa dedicatione ad Regem [sine dubio Fridericum III]. h) Apologia Noldii s. explicatio argumenti Jesuitici in Logica ipsius pag. 347 refutati. Pap. 17. Aarh. 1 Pakke.

Af denne Pakkes ovenn. Indhold findes nu forlængst kun det første Stykke, det lat. Forsvarsskrift for Danskerne (16 Bl., ud. Slutn.; den anf. Dato findes ikke mere), som ikke er lig H. Svanings «Refutatio Calumniarum» fra 1560 (udk. und. Navnet Petr. Parvus Rosæfontanus), men bl. a. citerer dette.

Thott, Fol., 845. *Recensioner og Udtog af Acta publica, hørende til Christian IV's og Friderich III's Regierings-Tid.* Pap. 18. Aarh. 93 Bl., det sidste ubeskr. (ud. Slutn.)

Dansk og Tysk. Med N. Foss's Haand. Omfatter Aarene 1610—60.

Kall, 4., 407. *Et Bind med Dokumenter, Vers, Synodalia og andet til den danske Hist. i 17de Aarh. Foran Indholdsliste.* Pap. 17. og 18. Aarh. 141 Bl., hvoraf nogle ubeskr. samt en vedhæftet Seddel. Indb. i et St. Pergamentshdskr. fra 15. Aarh.

Blandet Indhold; forsk. Hænder. Ogs. en Del til Udlandets Historie, navnl. satiriske Stykker, Vers o. lign.; bl. de danske findes Vers o. desl. vedk. Griffenfeld, endv. «Epitaphium Daniæ 1658», Indskrift paa Kai Lykkes Billede 1661, Christen Skeels Afskedsskrivelse til Rigsraaderne 1658, Synodalier fra Skaane (Biskop Mogens Madsen) og Roskilde (Biskop H. P. Resen) m. m.

Kall, 4., 408. *Samling af Rescripter, Fundatzer, Synodalia, Vers og andet til den danske Historie henhørende. Foran Indholdsliste.* Pap. 17. og 18. Aarh. 115 Bl.

Af lignende Beskaffenhed som forrige Nr.; det meste med en og sammme Haand. Foruden Sager af personalhistorisk o. lign. Indh., ogs. et Par Griffenfeldiana, findes her Kærlighedsviser o. desl., Vers af Kingo og Jak. Worm m. m., Afskr. af en Række Breve fra P. J. Kragelund, M. Foss o. a. fra 17. Aarh.'s 2. Halvdel.

Ny kgl. Sml., Fol., 565. *Miscellanea ad Historiam Danicam An. 1651—96, qvorum in fronte elenchus extat.* Pap. 17. og 18. Aarh. Nu 2 Pakker, tidligere 2 Bd.

Blandet Indhold; forsk. Hænder. Indholdsfortegn. foran. Til Rigsarkivet er afgivet 1889: Projekt til Relation til Kongen ang. et bergensk Skib, som blev taget af Hollænderne; Br. fra Peder Vibe til Charisius, 21. Okt. 1654; «Adskillige danske Brevskaber, hvoraf en Del er af Sl. Hr. P[eder] R[eedtz]

conciperet, hvoraf en Del er til Kongen af Sverrig» (7 Stykker); samtidige Kancellikopier fra Frederik III's tyske Kancelli (4 St.), fra c. 1665; Kancellikoncept med Rettelser ang. det Skib Cornelia, 26. Maj 1681; to Kancellikopier med Rettelser til Relationer til Kongen ang. udenrigske Forhold (1681); Protokol, Anno 1681, 5. Aug., ang. Forhandl. mell. den holl. Envoyé og danske Kommissærer (Kopi med Kancelli-Rettelser); Kancellikoncept til Relation til Kongen om i Holland arresterede holl. Skibe 1681; Continuatio Protocolli (Forts. af næstforegaaende), 1681; to Kancellikoncepter til Skrivelser til den holl. Envoyé (synes fra samme Aar); Kancellikopi af Kongebrev ang. et ved Norge strandet engelsk Skib (1681; Kopi (= Koncept) af Chr. S. v. Plessens Ed; «Contractens Copie af 6. Decemb. 1642 under G. Marselis og Klingenbergs Hænder og Segle» (fra Kancelliet, med Nummer); Extrakt af Konferencen mell. Gesandten Haxthausen og den lüneb. Minister, Celle 4. Aug. 1683; Extr. af Relation fra Raad Gude til Kongen, 21/23 Aug. 1683; «Kurtzer Extract Protocolli so mit den Lüneb. Ministris 4. Sept. 1683 gehalten worden»; «Abschrift Protocolli so mit dem Lüneb. Ministro Hr. Grot d. 10. Sept. 1683 im Gegenwart des Churfl. Brandenb. Min. gehalten worden»; «Copia H. von Liliencrons Relation s. d. Regensb. 10/20 Sept. 1683»; «Copia Königl. Befehls an Hr. v. Lente» (ang. Bispedømmet Münster), 30. Sept. 1683; «Memorial a. d. H. Graffen Berka auf seinem Vortrag zu antworten»; Kopi af Br. fra Cornelius Lerche som Gesandt til en Excellence, 23. Nov. 1661, med et Bilag, (har været sendt en Gesandt); Skr. fra Lente til en Excellence, Haag 5/15 Okt. 1684; Extr. af Mediations-Protokol, Altona 5/15 Marts 1689; endel Gesandtskabsrelationer til Kongen i Uddrag, kopierede ved paagældende Gesandt selv, 1689; Relation til Gyldenløve fra Generalmajor Tritschler, Christianssand 13. Juni 1696; «Copia Schreibens an dem H. Oberst u. Commendant Nostitz von dem H. Capit. Haxthausen», Christianssand 8. Juli 1696; «Copia Instructionis [fra Nostitz] an dem Major Ferri», 5. Juli 1696; Brudst. af Originalbr. (fra en Embedsmand) til en Gesandt (?), 9. Okt. 1694; Skr. fra Oberstl. Nostitz til Statholderen, Christianssand 10. Juli 1696; «Copia Schreibens v. H. Oberstl. Nostitz an . . . Guldenlew», Christianssand 16. Juli 1696; sign. Br. fra Samme, udat.; «Copia aff Printz Georgs Renunciation», 23. Juni 1683; Kopi af den svenske Regering i Bremens Svar til den holstenske Regering (fra Kancelliet); kgl. Resolution paa den holl. Gesandt Meerings Memorial, 1681 (Kancellikopi); «Hs. kgl. Maj. Svar paa Kongens af Sverrig Skrivelse 8. Juli 1671»; Kongen af Sveriges Skr. til Kongen af Danm. ang. nogen Tvistighed med Hertugen af Holstein, 31. Mai 1671. — Det øvrige er Afskrifter fra meget forsk. Tider, i forsk. Sprog. Hist og her Klevenfeldts samt Luxdorphs Haand; med sidstn. er

Reg. i 2. Bd. skrevet. — *Herkomst.* Bibl. Luxdorph., Manuskr., S. 11—13, Nr. 126, 2. og 3. Bd. Suhms Ms.-S. Nr. 504.

Ny kgl. Sml., Fol., 617. *Endeel originale Breve og Charteqver Krigsvæsenet angaaende i 17de Seculo.* Pap. 17. og 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold; forsk. Hænder. Til Rigsarkivet er afgivet 1889: General-Extrakt af Børnehusets Regnskab 1684—90, dat. 12. Febr. 1697. Af det tilbageværende Indhold kunne mærkes: Kontraktsbestemmelse ang. Leverance af Levnedsmidler til den svenske Oberst Tauer, med dennes egenh. Underskr., Damsbo 12. Okt. 1659; nogle Optegnelser af en Mand i Snøde paa Langeland fra 1656—59 og 1669—75 (10 Oktavbl.); tysk Br. uden Underskr. til General L. Torstenson, «Datum Medelfar den . . . December 1643»; Fortegn. over Leverance til Rytteriet fra langelandske Sogne, dat. Tranekær Slot 4. Marts 1654; «Memoriall huorledisz Indquartieringen Nu Sidst forleden Vdj Skonne, Effter Gunde Roszenkrandtzis begiering . . . er bleuen Enderedt», udat.; et Bl. med Optegn. fra Thisted 1627—30; nogle Punkter til Forhandling ang. Landets Forsvar (vistn. fra Fred. III's Tid). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 700.

Ny kgl. Sml., Fol., 618. *Endeel Dokumenter m. m. til den danske Historie under Chr. IV, Frid. III og Chr. V, deels Copier, deels originale.* Pap. 17. Aarh. 85 Bl., hvoraf nogle i Kvart; 19 deraf løse.

Blandet Indhold; forsk. Hænder og Sprog. Indhold: 1) Fragm. af Reglement for Gymnasiet i Lund; 2) Aarhus Gymnasii Fundats (Slutn. mgl.); 3) Resens og Kocks Disputats, m. fl. theol. og kirkehist. Optegn. fra samme Tid; 4) satirisk, lat. Gravskrift ov. den nederlandske Republik, samt «Welb: Holger Rosenkrantzis Erklering, Huorledis de ord er ad forstaae, Som Hand udi den Missive thil Hr. Cantzeler haffuer Indført« (det er det St., som er meddelt und. Nr. 232 i Kirkeh. Sml. 3. R., VI, S. 633—34); 5) Carl IX's Udfordring til Chr. IV og dennes Svar; 6) den yngre Dybvads Dom m. m. (Slutn. mgl.); 7) lat. Gravskr. ov. Carl I af England; 8) nogle blandede Optegnelser ang. H. Rosenkrantz, Tycho Brahe m. m.; 9) Chr. Friis's Brev til Holger Rosenkrantz «anlangend een Tvistighed udi Religionen»; 10) ang. Kai Lykke; 11) ang. Corf. Ulfeldt samt noget om Hann. Sehested og G. Rosenkrantz om Begivenhederne i Malmø 1659 og om Carl Gustavs Ligbegængelse; 12) Chr. IV's Stævning til Biskop Brochmand, Hans Resen og Laurids Mortensen (27. Febr. 1648) samt Mere ang. dansk Kirkehist. i 17. Aarh.; 13) nogle lat. Vers o. desl.; 14) Fortegn. ov. de svenske Officerer, der fangedes i Slaget ved Nyborg m. m.; 15) kort Levnedsbeskr. (lat.) af Chr. IV m. m. til Brug ved Sørgegudstjenesten; 16) Afskr. af nogle Kongebreve osv. fra Chr. V's Tid;

17) om Generalguvernør Banérs Modtagelse i Lund (Brudst.); 18) Chr. V's Rangforordning; 19) nogle Dokumentafskr. ang. Griffenfeld m. m. (ud. Beg.); 20) Stændernes Skrivelse til Rigens Raad ang. Arveregeringen, 8. Okt. 1660, m. fl. Afskrifter. — Af alle disse Sager kan næppe nogen betragtes som egl. Originaldokument. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 714.

Ny kgl. Sml., 4., 784. *Jordegodses Eiere i Danmark 1652; it. Rigens Raads, Rigens Marskes og Rentemesters Eed 1627; it. Constitutiones om Skolen, 1656.* Pap. 17. Aarh. 8 Bl.

Afskrifter. Indholdsangivelsen paa Omslaget er skr. med J. Langebeks Haand. — *Herkomst.* Bibl. Langebek., S. 571, Nr. 340. Suhms Ms.-S Nr. 1087.

Ny kgl. Sml., 4., 1037. *Et Volumen, hvori: a) Svenske Krig 1657—60. b) Dagbog over Krigen mellem Danmark og Sverrig 1678—79. c) Nogle Adversaria til Chr. V's Historie.* Pap. 18. Aarh. 60 Bl., m. Pag.; enk. ubeskr.

Afskr. for Suhm eft. det Rostgaardske Mskr. Nr. 204 i Univ.-Bibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 968.

Ny kgl. Sml., 4., 1078. *a. Lettre à le Marquis de L. C. sur ce qui est passé dans l'Empoisonnement arrivé à la cour de Danem. le 27. Mars 1699; med en dansk Oversættelse deraf. b. Lauge Urnes Testamente. c. Cansler Chr. Thomsens Sprog i hans langvarige Svaghed. d. Adskilligt om Gunde Rosenkrantz, m. m.* Pap. 18. Aarh. 1 Pakke.

Afskrifter, undt. et lat. Originalbr. fra Lud. Jos. Lefebure, dat. «Macai 26 Xbris an. 1754» til den danske Skibspræst J. Graah i Kanton. Det franske Br. er af De la Fouleresse; det er blevet tr. baade i «Cologne» u. A. og u. St. 1756 (ved C. P. Rothe). Pakken indeholder ogs. en Afskr. af Palle Dyres og Marie Grubbes Proces og Dom 1691.

Thott, Fol., 848. *En Excerptbog angaaende Danmarks Tilstand circa 1650.* Pap. 18. Aarh.'s Beg. 84 Bl., hvoraf endel ubeskr.

Dels Lat., dels Dansk. Forsk. Hænder; det meste dog med den Haand, som har skrevet det alfab. Register (ov. Rubrikkerne) bag i Bogen. Der findes ogs. Optegn. dat. 1710.

Thott, 4., 1670. *Relation om Fiendens Indfald i det Tronhiemske District 1718. b) Ceremonierne ved Dronning Lovises Liigbegiængelse, item ved Jubelfesten 1717. c) Om hvad der passerede ved Friderichshald. d) Ole Borchs Testamente. e) Generalfiskalen Jens Gerner contra Oluf Rosenkrantz, angaaende Apologia Nobilitatis Danicæ. f) Vers fra F. Rostgaard til Kong Frid. IV 1716, og Sammes Vers over Freden 1720. g) En latinsk Tale af S. Lintrup paa Kongens Fødselsdag efter Ildebranden etc.* Pap. 18. Aarh. 1 Bundt (betegn.: Miscellanea Nr. 8).

Lat., Dansk og Tysk. Dels Afskr., dels Originaler. I en Bog (50 Bl.), hvorpaa den ovenf. nævnte Betegn., findes foruden Relationen om Fjendens Indfald i det Trondhjemske: «Spe-

cification» ov. en Ildebrand (vistn. i Trondhjem, 18. Aarh.'s Beg.); Ceremoniellet ved Dronning Louises Ligbegængelse; do. ved Jubelfesten 1717; om Frederikshald 1718; Jakob Thorbjørnsons Testamente 1299; Oluf Borchs do.; Generalfiskal Gerner ctra. O. Rosenkrantz 1682; M. Reenberg om Pontoppidans Katechismus; om Hornslet Kirke. I en anden Bog (13 Bl.) F. Rostgaards lat. Vers 1716 samt flere Vers og Optegn. fra denne Tid. Endv.: Biskop Chr. Worm, Koncept til Tale til en kongelig Højhed (vedl. er 2 Bl. i Renskr., Fol., af hans Ligprædiken ov. Fred. IV); Sammes Ligpræd. ov. Fred. IV, Renskr. i Kvart, med egenh. Bem. af Forf.; Peder Krog, Prædiken i Slotskirken i Kbh. 16. Jan. 1729, tilegn. Dronning Anna Sophia (Afskr.); lat. Tale ell. Gratulation til Fred. IV af «Steph. Dubravius Eccl. Blexensis Past.», 1718; F. Rostgaard, Vers i Anl. af Freden 1720 (pyntelig skr.); Lintrups lat. Tale til Kongen eft. Kbh.'s Brand 1728; nogle hist. Notitser paa Lat., navnlig ang. Arnoldus Lubecensis, ved A. Hojer; Vers (lat.) til Fred. IV i Venedig, samt flere lat. og tyske Vers fra samme Tid; P. Herslebs Beretn. om Fred. IV's Død; lat. Kirkebøn af Biskop Chr. Worm, tildels med hans Haand.

Kall, 4., 445. *En Pakke Dokumenter m. m. til den danske Historie fra Friderich III af.* Pap. 17. og 18. Aarh.

Blandet Indhold (det sidste er fra Beg. af Chr. VII's Regering) i forsk. Sprog, uden nogensomhelst Orden. Mange forsk. Hænder, deribl. enk. Steder A. Hojers. Relationer, Vers, Taler, Dokumentafskrifter, Breve, Excerpter m. m. Til Rigsarkivet er afgivet 1889: A. Hojers Plan til Beskrivelse af Chr. VI's Kroning, dat. 5. Juni 1731; Kongebr. til M. Wibe, P. Schavenius og P. Lercke som Medlemmer af en Kommission, 18. Juni 1681; Br. fra R. Molesworth til Overkrigssekretær Harbo, 4. Okt. 1690. Af det øvrige Indhold kan mærkes: Koncept til en Skr. fra Enkedronning Sophie Amalia til Kongen af England, «A. Niecöping Le . . . de Juillet 1670»; bekræftet Kopi af Skr. fra Chr. V til C. S. v. Plessen, Kbh. 8. Marts 1698; nogle ital. Digte af A. A. Sacco, E. Manfredi og en Anon. (vistn. hidrørende fra Fred. IV's første Udenlandsrejse); dansk Sonet til Fred. IV som Prins af Johannes Olavius, dat. Randers 15. Febr. 1691; 3 politiske Breve paa Dansk, Maj—Juni 1772, underskr. Th. M.; 3 Originalbr. fra P. Crantz til «Thumbverwalter & Hausvoigd» Eilers i Rendsborg, 1713, dat. Husum 21. Maj, «vor Gottorff» 10. Aug. og Slesvig 28. Aug.; tysk Digt til Enkedronning Sophie Magdalena fra Prinsesse Christiane Sophie Charlotte af Brandenburg-Culmbach, Nytaar 1750 (synes Autogr.); 15 Foliobl. samt et i Kvart, der synes at indeholde Beskr. af nogle Kobberstik ang. danske kgl. Personer, mest Tysk (Koncept); et anon. fransk Br. ang. nogle Udnævnelser 1729.

Kall, 4., 461. *Et Bind Miscellanea til den danske Historie, især under Friderich IV.* Pap. 18. Aarh. 145 Bl., enk. ubeskr.

Afskrifter af Biskop Deichmanns Skr. til Kongen (2. Apr. 1724), den svenske General Nils Gyllenstjernas Dagbog fra Felttoget i Holsten 1700, Fred. IV's Konfirmation paa Stamhusbrev for Slægten Berregaard, Chr. Rantzau's Testamente 1663, endelig nogle Hofregnskaber 1682. — *Herkomst.* Har tilhørt Tycho de Hofman (hans Exlibris findes indklæbet foran).

Ny kgl. Sml., 4., 838^{b}. *Collectanea til den danske Historie fra Christian IV til Friderich IV incl.* Pap. 18. Aarh. 183 Bl. m. Pagin.

Afskr. for Suhm eft. Ms. Nr. 255 i den Rostgaardske Sml. paa Univ.-Bibl.; Bemærkn. m. Suhms Haand foran. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. (Numret kan ikke angives).

Ny kgl. Sml., 4., 856. *Et Fascikel, hvori: a) Dokumenter angaaende den danske Prinds Friderichs Formæling med Dronning Christine 1636—38. b) Kriegsgerichts Urtheil über P. Beenfeld und Carl Brunow wegen Cronenburgs Uebergabe 1659. c) Chr. Sommes Apologie for Calmars Overgivelse til Chr. IV 1612. d) Discurs mellem en Dansk og en Hollænder ang. C. Ulfeld. e) K. Frid. IV Schreiben an K. August in Polen. f) De danske Commissairers Forlig over Æqvivalentet for Bornholm 1661. g) En Vise om Bornholms Befrielse fra de Svenske.* Pap. 18. Aarh. 46 Bl.

Afskrifter; en og samme Haand. Paa Omslaget er med en anden Haand skrevet et Register. Førstn. Dokumenter ere tr. i D. Mag., 2. R., IV, S. 168 ff. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1347.

Ny kgl. Sml., 4., 862. *Et Bind med nogle faae Breve, Vers og Epitaphia, hvoraf de fleste danske.* Pap. 18. Aarh. 16 Bl., hvoraf 5 ubeskr.

Afskrifter. Indhold: tysk Overs. af et lat. Skrift ang. det polske Kongevalg 1674; Kurfyrst Carl Ludvig af Pfalz' Brevvexling med Baronesse v. Degenfeld; Carl XII's Skr. til Kejser Josef I's Enke, Leonora Christines Br. til Chr. V (27. Marts 1686) m. fl. lign. Breve i Afskr.; nogle udenl. og danske Indskrifter (af danske: «In Effigiem D^{n} Wibe», til Provst Erik Torms og Hustrus Billeder, Niels Juels Gravskr., Oberst Tettows do., fra Drivhuset paa Gottorp, paa et Kruslaag, paa en Medaille fra 1679 og paa en fra 1704). — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1250.

Ny kgl. Sml., 4., 1006. *Transactio (Siorodensis) Christiani IV^{ti} et Gustavi Adolphi 1613. Acced.: Danmarks Pines Historie, it: alia ad historiam Friderici III^{tii} et Friderici IV^{ti}.* Pap. 18. Aarh. 37 Bl., hvoraf enk. ubeskr.

Afskr., vistn. for Suhm, eft. Nr. 261 i den Rostgaardske Sml. i Univ.-Bibl. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 817.

Ny kgl. Sml., 4., 1061. *Collectanea til den danske Historie und. Chr. V og Frid. IV, især til Historie af Krigen 1709—19.* Pap. Mest 18. Aarh. 1 Pakke.

Blandet Indhold, uden nogen bestemt Orden. Mange forsk. Hænder, to dog særlig fremtrædende; med den ene af disse ere skrevne endel Sager vedk. Krigen 1709 ff., navnl. Relationer. Til Rigsarkivet er afgivet 1889: 2 Skrivelser fra Caspar Gähler til Overkrigskommissær W. Schnell, 5. og 8. Apr. 1704, og en fra Jean Rantzau til Samme, 23. Juli 1708. Af det øvrige Indhold kan fremhæves: lat. Br. fra J. D. Ramus til S. Lintrup, Trier 2. Dec. 1709; Th. Clitau's lat. Digt «Fridericeis» (Autogr. 1728; er tr. i hans «Poetisk Tiids-Fordriv», Kbh. 1738); fransk Br. til Fred. IV som Prins, fra Cauvin, «greffier au Bureau du domaine du Roy en la generalité de prouence», Aix 18. Juni [16]92; 2 tyske Skr. til Kongen fra Wilh. Schnell, henholdsv. Hage 24. Jan. 1711 og «vor Gottorff FridrichsBerg», 26. Juni 1714 (sidstn. Koncept, førstn. synes ogs. at være det); Opskrift ang. Niels Juels Ligfærd; Lauritz Holst, Krigen paa Sjælland 1700, beskr. i en Række danske Sonetter eft. Forf.'s Journal ført paa Orlogsskibet «Prins Carl», m. Tit. «Danske Mænds minde»; lat. Skrift om Danmarks Optræden mod Hertugen af Holsten-Gottorp, m. Tit. «Unio et Communio Leonina». 1700; E. Lindenfeldt (Sognepræst til Borup og Hald»), om Jens Jensen Bachs Exkommunikation 1701 og Absolution 1702, med Afskr. af et lat. Br. fra L. til Præsten P. Bering i Hyrup og Vamdrup, dat. Borup 12. Febr. 1703; lat. Tale af Prof. Erik Mule i Odense ov. Fred. IV, 1730. — *Herkomst.* Suhms Ms.-S. Nr. 1389.

Ny kgl. Sml., 4., 1089. *Et Fascikel med Adskilligt til den ældre og nyere danske Historie f. Ex. Friderik IV's Brev til Kiøbenhavns Borgerskab 1700; Hr. Holstes Prædiken holden i Friderichsborg Slotskirke, da han endnu var Student, med Geheimeraad Holsteins Critique derover; Greve Danneskiolds Antrædelsestale ved Sorøe Akademie; Extract af Hr. Oluf Parsbergs Calender for A. 1660; Laur. Mogensens Dom for sit Mummerie 1605 etc.* Pap. Mest 18. Aarh. 1 Pakke.

Forsk. Hænder, næsten alt Afskrifter; H. Hjelmstjernes Haand hist og her. Prædikenen, vistn. af P. N. Holst, er holdt i Fredensborg, ikke Frederiksborg Slotskirke; den ligger i en Konvolut med Udskrift til Hjelmstjerne, og J. L. Holsteins egenh. Bemærkninger om den ere i Brevform, vistn. ligel. til Hjelmstjerne og dat. Ledreborg 15. Septb. 1760. Foruden Uddraget af Parsbergs Dagbog (eft. Mskr. i Foss's Bibliothek) er der Afskr. af flere lign. Sager til Fred. III's Hist., nogle med en ældre Haand; og forud. Laur. Mogensens Dom findes der Dokumenter i Afskr. ang. flere lign. Konsistorialsager.

Ny kgl. Sml., 4., 1255. *Volumen in qvo: Inauguratio scholæ Coldingensis d. 26. Martii 1732; Orationes Synodales Ripenses.* Pap. 18. Aarh. 108 Bl., m. Pagin.

Latin. Afskrifter. En og samme Haand. Foran Indholdsfortegn. Synodaltalerne ere alle fra 18. Aarh.'s 1. Halvdel.

Thott, 4., 1678. *Sev. Lintrupii Oratio parentalis in Exsequias Friderici IV. b) And. Bussæi Traurrede über K. Friderich IV. c) Jac. Rasch Oratio Jubilæa 1736. d) Jo. Schrøderi Oratio Jubilæa de felicitate Scholarum Daniæ sub imperio Oldenburgico 1749. e) Pauli Bentzen Memoria Regum e stirpe Oldenburgica. eod. anno. f) C. Falster, Om den Oldenborgske Stammes besynderlige Naade imod Ribe, i Anledning af Jubelfesten 1749 etc.* Pap. 18. Aarh. 296 Bl., enk. ubeskr.

Lat., Tysk og Dansk. Afskr. med en og samme Haand. Eft. Bendtsens Jubeltale følge lignende af P. Brandt og L. C. Luja, dereft. først Falsters Vers, som efterfølges af: et lat. Jubeldigt af Conrector J. F. Licht (i samme Anl.); Jubeltale af Rektor C. U. Abildgaard i Helsingør (ligel.); Joh. Schrøder, lat. Tale ved C. Nyholms Indsættelse; Samme, do. ved Fred. V's og Louises Bryllup 1747; R. Garboe, do. ved Rektorindsættelse (Abildgaards) i Helsingør; nogle Programmer o. desl. fra Kbh.'s Univ. (deribl. ogs. fra 17. Aarh.); Franz Peickhart, tysk Sørgetale ov. Prins Eugen af Savoyen, 1736. Af disse Stykker ere enk. udk. i Trykken, og det sidstn. er Afskr. eft. en tr. Bog. — *Herkomst.* Har tilhørt D. F. Zwerg (Nr. LIII i den hdskr. Fortegn. ov. hans Ms.-Saml., ɔ: Kall, 4., 510).

Ny kgl. Sml., Fol., 691. *Nogle Optegnelser til Krigshistorien under Friderich IV, samt nogle Breve til Conferenceraad Frid. Rostgaard.* Pap. 18. Aarh. 25 Bl.

Afskr., vistn. for Suhm, eft. Ms. Nr. 261 i den Rostgaardske Sml. i Univ.-Bibl.

Ny kgl. Sml., 4., 1112[c]. *Præliminaria til K. Friderich V's og K. Christian VII's Historie indtil 1775; i Form af et Brev til en Søn af H. Lund.* Pap. 18. Aarh. 131 Bl., m. Pagin.

Forf. hedder H. Lund, og den Søn, han tilegner Skriftet, Christian Carl. Er en sammenhængende, kronologisk ordnet Fremstilling.

Ny kgl. Sml., 4., 1123. *Volumen variorum tractatuum, lingua Germ., sub finem Sec. XVIII scriptum, quales sunt: Über die Provinzial-Nachrichten; Heroismus; Allianzen; was soll Dänemark bey der itzigen Lage von Europa thun, und wie wird es seine Independenz erhalten können? & pl. von I. F. Camerer.* Pap. 18. Aarh. 100 Bl. (hver Afhdl. pag. for sig).

En og samme Haand (den samme som i andre hdskr. Sager af C. i Bibl.). Indeholder foruden de anf. Stykker: «Etwas über eine Nachricht in dem ersten Heft der Provinzial Nachrichten

für das Jahr 1790», «Über Betteley», «Mangel an pastoral Klugheit», «Eine kleine Zugabe der Anticritic des Hernn B.»

Ny kgl. Sml., Fol., 1494. *Til dansk Historie i 19. Aarh. (Voxende Samling.)* Pap. 19. Aarh. 1 Pakke.

28. Febr. 1906 var Indholdet følgende: «Die dem General Major von Moltke mitgetheilten Gründe, weswegen die kleinern Kaliber von Kanonen, nicht wie die gröszeren, der Küsten-Defension, Brustwehren von 6 Fusz Höhe affuitirt werden» (af Oberst E. G. Mechlenburg, Kbh. 24. Okt. 1801, 4 Foliobl.); allerunderdanigst Promemoria, ligel. af Mechlenburg, m. en Tabel (Kbh. 14. Aug. 1801, 4 Foliobl.); «Extrait du Moniteur» (Hamb. 14. Aug. 1803, 2 Oktavbl.); Afskr. af Jürgen Jürgensens 2den Proklamation om Islands Uafhængighed, 1809; do. af fransk Proklamation til de danske Marineofficerer og Matroser i Napoleon I's Tjeneste; Brev (synes Orig.) ud. Underskr. om Krigsbegivenhederne i Norge 1814, dat. «Westbye d: 29de Aug. 1814» (2 Kvartbl.); «Norges Gravskrift» (vistn. fra 1814, 1 Kvartbl.); Andragende fra Beboerne i Seiling Sogn til den jydske Stænderforsamling, Okt. 1840; egenh. Optegn. af General Wilster ang. 20. Apr. 1849; Br. fra P. Lauritzen, som Soldat, til Pastor Prior, dat. Fyen 19. Apr. 1864 (Afskr.)

Register over Manuskripterne.

Den gamle kongelige Samling.

Folio.

Kvart.

Oktav.

Den Thottske Samling.

Folio.

Kvart.

Oktav.

Den ny kongelige Samling.

Folio.

Kvart.

Oktav.

Den Uldallske Samling.

Folio.

Kvart.

Oktav.

Den Kallske Samling.

Folio.

Kvart.

Oktav.

Forfatterregister.

(Tallene betegne Siden.)

Rettelser.

1ste Bind.

S. 45, L. 4 f. n.: De her nævnte 4 Oktavbl. ere skrevne af Broderus Enewald, jf. Mollers Cimbria litt. I, S. 160, Degn i Neuenkirchen fra 1697; han har ejet samt skrevet Tilføjelser i Ny kgl. Sml., 4., 1450 (M. Marci Jordani Annales Crempenses ab Anno 1436 ad 1593), slg. O. H. Mollers Bem. i Ny kgl. Sml., Fol., 738, und. Art.: Marcus Jordanus.

- 119, - 21 f. n.: Den anf. Italiener hedder maaske egl. Pecchia. Beretningen er omtalt i D. Saml. 2. R., II, S. 138, og i Vidensk.'s Selsk.'s Oversigter, 1846, S. 124; eft. Ms. i Paris er et Uddrag paa Tysk tr. i Raumer, Briefe aus Paris, I, S. 72 ff., og derefter meddelt udtogsvis i Dagbladet f. 22. Febr. 1871.

- 123, - 22 f. o.: Indholdet af Nr. 35 svarer i Virkeligheden ikke ganske til den her meddelte, ældre Angivelse. Læget indeholder: Vernons engelske Gesandtskabsberetninger 1702—6 (samt Viereggs Brev 1703); Pulteney's do. 1707—10, endv. nogle spredte Notata 1708—11, 1729—35, 1671 og 1675 (Griffenfeld).

- 169, - 22 f. n.: Ny kgl. Sml., 8., 174^s, læs: Ny kgl. Sml., 8., 179^s.

- 172, - 2 f. o.: Af de 12 Kort over Jylland er det ene, ov. Egnen ved Fredericia, ikke af Mejer, men tilhører en langt senere Tid end de andre

- 175, - 1 f. n.: 24 St., læs: 23 St.

- 176, - 1 f. o.: 29 St., læs: 31 St.

- —, - 4 f. o.: Skaane [?], læs: Blekinge.

2det Bind.

S. 13, L. 5 f. n.: stiling, læs: stilling.

- 24, - 23 f. o.: Gl. kgl. Sml., 4, 1145, læs: Ny kgl. Sml., 4., 1145.

- 25, - 11 f. n.: Ny kgl. Sml., 4., 682, læs: Ny kgl. Sml., Fol., 682.

- 40, - 11 f. o.: Gl. kgl. Sml., Fol. 1129. Da dette Hdskr. (bestaaende væsentl. af en Række Afskrifter eft. et Mskr. i Univ.-Bibl.) er blevet i sin Tid forsynet med en misvisende Betegnelse i det kgl. Bibliothek, bør det bemærkes, at Indholdet er følgende: a) Ulrik Stygges Synodalmonitum af 1443, tr. i Thorkelins Kirkelove; b) nogle klosterhistoriske Ting af forsk. Art; c) et Stykke Danmarkshistorie 827—1157. Disse Sager angives at være afskr. eft. et Pergamentshdskr. i det gl. Univ.-Bibl. Endv.: d) Chronicon expulsionis fratrum minoritarum (den der er tr. i Kirkeh. Saml. I).

S. 59, L. 4 f. o.: Ny kgl. Sml., Fol., 756c, læs: Ny kgl. Sml., Fol., 756f.
- 81, - 23 f. o.: Overskrift, læs: Oversigt.
- 153, - 11 f. n.: følg. S., læs: S. 156.
- 169, - 4 f. o.: Ny kgl. Sml., 1339, læs: Ny kgl. Sml., 4., 1339.
- 190, - 5 f. n.: Gl. kgl. Sml., 4, 1139, læs: Gl. kgl. Sml., Fol., 1139.
- 205, - 10 f. n.: Ny kgl. Sml., 1409i, læs: Ny kgl. Sml., 4., 1409i.
- 236, - 22 f. o.: Gl. kgl. Sml., Fol., 982, skr. midt i 17. Aarh., er benyttet af G. Storm til hans Udg. af Peder Claussøn Friis' Skrifter (Kria. 1881); det indeholder neml. i Afskr. (Bl. 1—173) en Række Brudstykker af dennes Norges Krønike og Beskrivelse samt «Om Grønlands Bygning». Slg. den udførligere Beskr. af Haandskriftet i Storms anf. Udg., S. LXXIX—LXXXI.
- 289, - 14 f. o.: ang. O. Worms Optegn. slg. Rørdam, Monum. hist. Dan., II, S. 713 ff.
- 293, - 16 f. n.: O. Worms Optegn. ere trykte, men ikke eft. dette Hdskr., i Rørdams Monum., II, 713 ff.

Rettelse til S. IV.

UNIVERSITY OF ILLINOIS-URBANA
3 0112 126779872